

Др Војислав Шешељ

**ПОНТИФЕКС МАКСИМУС
САТАНИСТИЧКЕ ЦРКВЕ
ЈОВАН ПАВЛЕ ДРУГИ**

Српска радикална странка
Београд 2006.

Др Војислав Шешелъ
ПОНТИФЕКС МАКСИМУС
САТАНИСТИЧКЕ ЦРКВЕ ЈОВАН ПАВЛЕ ДРУГИ

Рецензенти

Томислав Николић

Александар Вучић

Директор издавачког сектора

Огњен Михајловић

Редакција

Ивана Борац, Љубинка Божовић, Љубица Давидовић, Весна Зобеница,
Зорица Илић, Весна Марић, Љиљана Михајловић, Биљана Мичић,
Северин Поповић, Злата Радовановић, Марина Ристић, Златија Севић,
Бранкица Терзић, Драгица Томић, Милица Шешелъ

Издавач

Српска радикална странка

Трг победе 3, Земун

За издавача

Др Војислав Шешелъ

Штампа

Штампарија ДОО „Драгић”, Зрењанин

За штампарију

Момчило Драгић

Тираж

3000 примерака

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

341.645.5
327.7/.8(497.11)

ШЕШЕЉ Војислав

Понтифекс максимус сатанистичке цркве

Јован Павле Други / Војислав Шешелъ. -

Земун : Српска радикална странка, 2006

(Зрењанин : Драгић). 1000 стр. ; 23

цм. - (Сабрана дела Војислава Шешелъа ;
67)

На насл. стр. назив места издавања:

Београд. - Тираж 3.000. - Стр 3-4:

Предговор / проф. др Војислав Шешелъ.

ISBN 86-83451-96-8

а) Међународни кривични трибунал за бившу
Југославију (Хаг) б) Српско питање -
Међународна заједница

а) COBISS.SR-ID

Предговор

Књига „Понтифекс максимус сатанистичке цркве Јован Павле Други” настала је као седамнаеста у низу са истом, условно речено „хашком” тематиком. Њена специфичност је у томе што се на њеним страницама налази основа моје одбране у исфабрикованом хашком процесу, на чији почетак чекам већ четири године. Јавности сам још пре две године наговестио на чему ћу заснивати своју одбрану.

На статусној конференцији 25. јануара 2005. године, изјавио сам следеће: „Основни концепт моје одбране базираће се на чињеници да је за све ратне злочине, који се мени лажно приписују, главни кривац римокатолички папа Јован Павле Други. Ја ћу на томе заснивати своју одбрану. А ви можете да урадите шта год хоћете, само желим да што пре почне процес. Проширите оптужницу, додајте још хиљаде страна, хиљаде злочина ми припишите али што пре да почнемо, да видимо који су то ваши аргументи, који су ваши докази а да видимо с каквим ја аргументима располажем. То је оно што је у овом случају битно”. Тако је настао елаборат о улози Ватикана и папе Јована Павла Другог у злочинима извршеним на територији бивше Југославије од 1991. године, који чини срж и суштину ове књиге. Елаборат је настао залагањем мог блиског сарадника Зорана Красића, правника који је на њему вредно радио у својству члана мог стручног тима за одбрану. У књизи је објављен у форми поднеска, онако како је предат Међународном суду, али пошто је његов обим превазишао могућности ових корица, његов наставак је објављен у следећој књизи, која носи наслов „Антихристов намесник зликовачки римски папа Бенедикт Шеснаести”. Према томе, ове две књиге чине нераздвојну целину, баш као што се папско злочинство одвија у континуитету. Уз захвалност Зорану Красићу, захваљујем се и Дејану Мирковићу, магистру правних наука чији ће елаборат о „говору мржње” такође чинити један од стубова моје одбране.

Дакле, ова књига је настала из докумената, путем дуготрајних и свеобухватних истраживања. Због тога је њено сведочење јасно и чисто, управо као што је истинита наука. И пре ове књиге обелодањиване су злочиначке активности Римокатоличке цркве, али ретки су примери у којима су на једном месту обједињени и анализирани. Наравно, изузетак је дело истакнутог српског научника и родољуба Лазе Костића, који се први упутио траговима папских злодела.

Ипак, ново време, нарочито последњи отаџбински ратови, донели су и нове бестијалности Ватикана. Зато верујем да се предуго чекало на једно овакво дело јер је брзо заборављање међу главним карактеристикама добродушног српског народа. То је прави разлог због којег се тек у новије време враћамо и анализирамо понашање католичке цркве у прошлости. Сва претходна страдања, баш као и погроми у ратовима од 1991. године, са сигурношћу нас уверавају да ништа није случајно када је у питању папа и његова црна интернационала. Управо обрнуто, Срби су смишљено, плански прецизно и сатанистички крвожедно, чак три пута у прошлом веку, доведени на ивицу истребљења.

О томе да је главна инспирација и иницијатива за спровођење свих злочина над Србима увек долазила из Ватикана, бројна су сведочанства. Своје науме спроводили су отворено, уживајући и хвалећи се њима, тако да је лако пронаћи сведоке чак и међу католичким верницима који јасно указују на директну повезаност папске столице и читавог католичког клера са извршењем најгнуснијих злочина.

Један од ретких хрватских интелектуалаца који је дигао глас против усташких покоља, Прибислав Гризогоно је 8. фебруара 1942. године послао писмо загребачком надбискупу Алојзију Степинцу: „И док се земља још пушила од крви невиних мученика, док су јецаји још разарали груди преживелих несрећника, свећеници, братри и часне сестре носили су у једној руци усташки бодеж, а у другој молитвеник и круницу”. Наравно да овај усамљени иступ није ништа променио, све то није сметало папи Јовану Павлу Другом да неколико деценија касније беатификује Степинца, надбискупа који је у свему подржавао геноцидну творевину познату по скраћеници НДХ.

Како тада, тако и данас. Промењена су само оружја и понеки метод. Последњи је час да се овај злочинац приведе познанију права, а ако ова књига ослобођењу цивилизације од римске пошасте допринесе макар отрежњењем заблуделих појединаца из редова српског народа, сматраћу да сам урадио добар посао.

Проф. др Војислав Шешел

Последњи поздрав хашком саборцу

Опроштајно писмо др Војислава Шешеља **прочитано на комеморацији Слободану Милошевићу**

Драги Слобо,

Као гром из ведра неба погодила ме је вест да су те хашки злотвори на онако монструозан начин убили. У шоку смо били сви ми, твоји хашки саборци, али и сви часни људи у Србији и свету, сви они који поштују и воле слободу више од свега. Сви данас знамо ко те је убио.

То су они који нису могли да поднесу твоју бриљантну одбрану пред њиховим инквизиторским судом, они који су нам земљу бомбардовали и разарали, они који и данас хоће да униште Србију, а за тај прљави посао у своја злочиначка кола упрегли су слуге у Србији. Окупатор и његове окупационе слуге у нашој земљи деловали су заједнички, са једним јединим циљем и задатком – како да што брже и успешније униште нашу Србију. Зато су морали и тебе да убију.

Морали су, јер си поносно, достојанствено и храбро бранио наш народ и нашу земљу. Морали су, јер им је од оптужнице пред антисрпским Трибуналом у Хагу против тебе остало само мртво слово на папиру. Морали су и зато што су све јасније на видело излазиле чињенице да су Американци, Енглези и остали западњаци били ти који су изазвали кризу у бившој Југославији, а твоја кривица је била само у томе што си покушао да спасеш свој народ од погрома.

Морали су да те убију и да би застрашили све оне у Србији који воле слободу, све оне који воле отаџбину, јер мисле да ће на тај начин за највише вредности у нашој Србији прогласити националну издају, криминал, лоповлук и свеколики бандитизам, баш онако како су Србијом, преко својих сатрапа, владали од октобра 2000. године.

Драги пријатељу, нисам неко ко често показује емоције, не спадам у оне који би патетичним изливом осећања показивали шта о некоме мисле, али твоја смрт ме је искрено и људски погодила. Не само да ћеш недостајати Србији, свима који су волели да гледају и слушају како побеђујеш криминалце из Хашког трибунала, већ ћеш недостајати свима нама, твојим пријатељима, са којима си делио дане, месеце и године мука и патњи, посебно овде у хашком казамату.

Данас, драги Слобо, не постоји нико тужнији од мене што нисам у могућности да будем у Београду и Пожаревцу и тебе, велики пријатељу, испратим и поздравим последњи пут. Остало ми је да само овом поруком, која никада не може до краја да искаже људске емоције, покушам да ти укажем ону пажњу која се посвећује добрим и великим људима који су свој живот дали за своју отаџбину и народ.

И некада, као политички неистомишљеници, чак и када смо размењивали тешке речи и оптужбе, поштовали смо се и уважавали, јер смо знали да се обојица боримо за Србију. Последње три године, које смо заједно провели у туђинском казамату, зближиле су нас више него икада.

Неизмерном толеранцијом, смиреношћу и искреном српском господственошћу пленио си људе око себе. Ценио сам твоје пријатељство више од свега. Волео сам те и поштовао и као саборца и као доброг човека.

Ти си, Слободане, био један од оних људи који није могао да сакрије неизмерну и готово надљудску љубав према својој породици. Волео си своје најближе онако како то мало који и отац и супруг може. И то је одлика великих људи.

Колико си сметао српским непријатељима показују и њихове нељудске реакције после твоје смрти. Они који су желели уништење Србије не могу да сакрију своју радост и готово егзалтираност због твоје погибације. Ни они на Западу, ни њихови домаћи сатрапи. Наравно, ни њихове лажовизије и прљаве новине. Све то раде, драги пријатељу, зато што се плаше нашег народа, зато што се плаше слободарског духа који си ширио око себе, зато што се плаше да слободарску Србију никада неће победити.

Знам да данас за тобом тугују сви часни Срби, не само у Србији, већ и у Црној Гори и Републици Српској, а кришом и наши људи на територији окупирани Српске Крајине. У жалости су, не само Срби, већ и сви слободоумни људи широм земљине кугле.

Посебну част треба да ти чини чињеница да те и у Србији и у свету напада најгори људски отпад, чиме твоју људску и политичку вредност уздижу до неслућених висина. После година сатанизације наше Србије, тебе и твоје политике, као и свих нас, ваљда чудом не могу да се начуде како Срби после твог убиства поносно дижу главу, спремни да се за своју земљу и свој народ боре снажније неко икада.

Отели су нам Српску Крајину, покушавају да униште Републику Српску, бомбардовали су Србију да би данас уз помоћ својих штићеника покушали да нам узму и Косово и Метохију. После свега, убили су и тебе, драги пријатељу. Ипак, сигуран сам да Србију нису убили, јер наша Србија дићи ће се као феникс из пепела, а слобода ће бити, баш као што је и кроз историју увек била, највећа вредност нашег народа.

У име Српске радикалне странке, милиона грађана који је подржавају и у лично име изражавам најискреније саучешће твојој деци, супрузи, целој твојој породици. Остаће им заувек да се поносе тобом и твојим делом. Изражавам саучешће и свим грађанима Србије и целокупном српском народу, а теби, драги пријатељу, дајем обећање да ћу се против хашких криминалаца борити са истом жестином са којом си то ти чинио бранећи истину и нашу

српску отаџбину. Такође, знам да ће наш народ умети да поштује твоју жртву и да ће се јединственије него икада изборити за своју будућност.

На нама остаје да ослободимо нашу отаџбину Србију, а теби нека Свевишњи Бог подари рајски благослов, нека твоје телу буде лака света српска земља.

У Хагу, 17. марта 2006. године
Др Војислав Шешел

Крај једне ере

Говор Сергеја Бабурина на испраћају Слободана Милошевића

Београд, 15. март 2006. године

Јелена Ђорђевић: Сергеј Бабурина, ратни друг Србије, потпредседник Државне думе Русије која је једногласно одлучила да је Хашки трибунал пристрасна и политичка институција, створена да убије истину о Србији и да мора као таква бити укинута.

Сергеј Бабурина, заменик председника Државне думе Руске Федерације и потпредседник Парламентарне скупштине Савеза Русије и Белорусије: Драги пријатељи, браћо, данас пратимо последњи пут великог родољуба, истакнутог државника, председника Србије, председника Савезне Републике Југославије Слободана Милошевића. Иако овде нема оних почаста које доликују председнику, иако овде нема представника оружаних снага, иако се не испалују почасни плотуни, душа Србије је овде, а то сте ви.

Желим да вам изразим саучешће, не само у име руских посланика. Уз сагласност председника Милошевића, Скупштина Југославије је 1999. године донела одлуку о прикључењу Савезу Русије и Белорусије, тако да вам, као заменик председника парламента Савеза Русије и Белорусије, изражавам саучешће у име обе државе. И у Русији и у Белорусији све родољубиве снаге тугују са вама.

Драги пријатељи, данас се завршава велика епоха. Слободан Милошевић је последњи председник Југославије. Ја то кажем са тугом. Током читавог двадесетог века, Југославија је била позитиван пример на југу Европе. У њој су били обједињени православни народи у циљу сопствене заштите.

Југославија је била на челу покрета несврстаних и помагала је Западу и Истоку да пронађу заједнички језик. Југославија је, као и председник Милошевић, убијена. Али, жива је Србија. Ми желимо Србији да издржи, да сачува српско–црногорско пријатељство и братство. Вашој високо духовној и чврстој земљи желимо свако добро и све најбоље у будућности. Морате да издржите.

Председник Милошевић ће у вјеке и вјекова остати у нашим срцима и биће увек с нама у нашој борби. Хајде да учинимо све да они који су криви за његово убиство буду заслужено кажњени. Зато нека победи идеал за који је он дао свој живот, а то је идеал препорода Србије, нека тај идеал победи.

Живели српски јунаци и хероји! Слобода Војиславу Шешелу и свима осталима који су у Хагу! Живела Србија!

Српском народу јуначке Црне Горе

Порука др Војислава Шешелу уочи референдума у Црној Гори

Српски непријатељи већ деценијама покушавају да разоре наше национално биће, да нам раскомадају територију, униште веру, језик и традицију. Од предводника и идеолога усташког покрета у Црној Гори, Савића Марковића Штедимлије и Секуле Дрљевића, преко Бакарића и других антисрпских зликоваца, па све до сепаратистичког режима Мила Ђукановића, једина намера непријатеља нашег народа била је да укину српско име и презиме, српску цркву, српски језик, српску културу, да асимилују и српски народ претворе у припаднике неких других нација. Стварних или измишљених, свеједно.

Сада покушавају да нам поделе земљу, да одвоје оно што је неодвојиво. Сепаратистички режим Мила Ђукановића тиме не покушава да уништи само нашу заједничку државу, већ хоће да дефинитивно забију глогов колац у срце Црне Горе. Немогуће је и замислити Црну Гору без Србије или Србију без Црне Горе. Какву би разлику неко могао да види између Србина из Пријепоља и Пљеваља, или каква је разлика између муслимана из Бродарева или Бијелог Поља? Зашто то ради Мило Ђукановић? Зашто жели да раздвоји људе и народ? Не ради то Мило Ђукановић зато што озбиљно или искрено мисли да ће тиме учинити било какво добро за грађане Црне Горе, не ради он то ни зато што искрено верује у идеју Црвене Хрватске, или независне Црне Горе, или му то бар није основни разлог, већ је Мило Ђукановић целу причу покренуо због заташкавања криминалних афера и бројних корупционашких послова. На основу тих послова Мило Ђукановић је постао богатији за милионе евра, као и његови мафијашки пријатељи, док је народ постајао све сиромашнији.

Ђукановићу и његовом мафијашком режиму ништа није свето. Спрдају се његошевском Црном Гором, а највише вредности су им издаја, лоповлук и сваковрсни криминал. Обавеза свих нас је да им супротставимо наше праве вредности, љубав према отаџбини, поштење, моралност и истинољубље. Не смемо им дозволити да на територији наше отаџбине праве Велику Албанију, не смемо им дозволити да нам отму нашу јуначку Црну Гору Светог Петра Цетинског, Владике Рада и Василија Острошког. Зато, апелујем на све политичке снаге које се боре за очување заједничке отаџбине да се у овом тренутку уједине, да делују јединствено и супротставе се уништењу Србије и Црне Горе и збаце са народне грбаче Мила Ђукановића и његове режимлије.

Позивам српски народ и све грађане Црне Горе да изађу на референдум и гласају против успостављања антисрпске творевине Мила Ђукановића и онога што он назива независном Црном Гором.

Све за Српство, Српство низашта!

Српске мартовске иде

Месец март 2006. године обележило је неколико драматичних догађаја у Хашком трибуналу, тачније његовој притворској јединици Шевенинген. Прво, самоубиство Милана Бабића, а потом убиство Слободана Милошевића, овом месецу заиста дају значај српских мартовских иде. Ако се овим круцијалним догађајима који потпуно дезавуишу Хашки трибунал као институцију, дода и суђење у којем БиХ покушава да оптужи Србију за непостојећи геноцид, види се да је концентрација вести управо невероватна.

Зато и не чуди обим писања штампе у месецу марту, а у којем је председник Српске радикалне странке др Шешел, у центру пажње. Следе странице које су настале у марту 2006. године, пре свега у Србији и Црној Гори, али и у Републици Српској, као и у другим, новонасталим државама у окружењу.

„Актуелно” је назив рубрике у којој „Дневни аваз” који излази у муслиманском делу Сарајева, 1. марта 2006. године, објављује текст о расправи на суђењу по тужби Босне и Херцеговине против Србије и Црне Горе, са насловом „Други дан суђења по тужби БиХ против СЦГ”, насловом „Коштунница: Ово је примјер како треба да изгледа будућа граница Србије” и поднасловом „Емитиран снимак посјете актуелног премијера положајима босанских Срба око Сарајева. У судници се често могао чути и уздах”. Наслов антрфила је „Бројни аргументи у прилог надлежности Суда”:

– Ово је примјер како треба изгледати будућа граница Србије. Охрабрен сам моралом и одлучношћу наших бораца да не одступе – казао је 1994. године Војислав Коштунница током обиласка положаја војске босанских Срба око Сарајева.

Та се изјава чула јуче у Хагу, пред Међународним судом правде другог дана расправе по тужби Босне и Херцеговине против Србије и Црне Горе за геноцид.

Изјава актуелног премијера Србије, тада председника Демократске странке, презентирана је као снимак, на коме се, потом, појављује и лидер Српске радикалне странке Војислав Шешел.

Коментирајући снимак, те посебно изјаву Коштуннице о „Србији с ове и оне стране Дрине”, коагент у тужби Фон ван ден Бизен казао је да је и то доказ плана да се Дрина избрише као граница између двију држава, реализира план о чишћењу од несрба појаса од 50 километара западно од те ријеке, чиме би се створила Велика Србија.

Ван ден Бизен и Магда Карагинакис, правница из Аустралије, детаљно су говорили о припремама СЦГ за агресију на БиХ и Хрватску, те злочинима геноцида који су почињени.

Уз снимке Коштунице и Шешелја на положајима босанских Срба око Сарајева, приказане су и сцене масакра у реду за хљеб у Мискиновој улици у Сарајеву 1992, на Маркалама 1993. године, дјеловање снајпериста по граду.

Неједном се у великој сали суда могао чути уздах или мук након исказа неке од преживјелих жртава или свједока злочина. Тако је презентирао и снимак свједочења мајке једног дјечака из Сребренице који је, у јулу 1995. године, с 14 година изведен из колоне цивила и ликвидирао.

Ван ден Бизен је у свом излагању, које се тицало опсаде Сарајева, нагласио да је обруч око града поставила ЈНА и да је он ту остао наредне четири године.

Навео је и податак да је од ратних посљедица у граду настрадало око 10.000 људи, од чега су више од половине цивили.

Говорећи о плану чишћења Подриња, он је навео да су иза њега стајали Слободан Милошевић и врх СЦГ, те је посебно нагласио да су у нападу и каснијем масакру над бошњацима Сребренице биле ангажиране јединице МУП-а СЦГ, РС и тадашње „Републике Српске Крајине”.

То је објаснио чињеницом да су на реализацији плана од 50 километара чистог српског простора западно од Дрине били ангажирани сви и да није чудо да се у то укључила и полиција тзв. РСК.

– То је био задатак од стратешког значаја чија је реализација планирана још од половине 1991. године – навео је Бизен.

О том плану говорила је и Карагианакис. Она је цитирала документа, дијелове пресретнутих разговора између Караџића и Милошевића, те других званичника, па чак и дневнике неких од актера тих догађаја.

Надаље, навела је и доказе о томе да су МУП и ЈНА обучавали и опремали војску босанских Срба, те цитирала Караџићеву изјаву из 1991. године, по којој, ако нестане Југославије, Срби могу живјети само у Великој Србији.

Карагианакис је истакла и да су све активности на стварању нестабилности у БиХ тијесно координиране између Милошевића и Караџића.

Јучерашње суђење окончано је емитирањем цјеловитог снимка злочина који су припадници „Шкорпиона” починили над Сребреничанима у љето 1995. године код Трнова.

Један од коагената БХ тима, швицарски адвокат Алан Пеле оптужио је у пријеподневном дијелу суђења представнике СЦГ за одуговлачење поступка. То је и разлог, казао је, што расправа о тужби почиње тек након 13 година. Нагласио је да демократске промјене у Србији не аболирају ту земљу од злочина почињених у прошлости.

Он је говорио и о најавама да ће тим СЦГ покушати оспорити надлежност Суда у овом случају, нагласивши да је Суд до сада донио двије одлуке којима се проглашава надлежним. Казао је да је у том контексту посебно важна одлука донесена на прву годишњицу сребреничког масакра 1996. године.

Пеле је још рекао да БХ страна има „читав арсенал” доказа који говоре у прилог тврдњи да је Суд надлежан за овакав спор.

„Борба”, 1. марта 2006. године, објављује део сведочења бившег министра Републике Српске Крајине Слободана Јарчевића, на суђењу Слободану Милошевићу, са насловом „Није било етничког чишћења”:

Сведок одбране на суђењу Слободану Милошевићу пред Хашким трибуналом, бивши министар самопроглашене Републике Српске Крајине Слободан Јарчевић, изјавио је да у РСК није спровођено етничко чишћење несрба.

На питање тужитељке да ли је био „главна особа за везу између РСК и Београда”, сведок је одговорио: „Много сте се преварили, госпођо, није било тако”.

Тужитељка је демантовала тврдњу коју је Јарчевић изнео када га је испитивао Милошевић, да ниједан Хрват није убијен нити протеран из Србије, изневши податке из једног извештаја поднетог Генералној скупштини УН у новембру 1992, у коме се у једном делу говори о догађајима у Војводини.

У том извештају помињу се силовања, праћења, претње смрћу, дизање у ваздух кућа и цркава, присилно иселење и једно убиство у војвођанском селу Хртковци, као и слични догађаји у Новом Сланкамену, Сомбору и Суботици.

Коментаришући наводе које је на суђењу Милошевићу изнео заштићени сведок Ц47, да је кампања прогона у Суботици и Хртковцима почела након што је Војислав Шешел одржао митинге у тим местима, сведок је рекао да „Шешел није позивао на злочине, него само на одбрану угроженог српског народа”.

Са наднасловом „Наставак суђења пред Међународним судом правде у Хагу”, насловом „БиХ: Београд крив за опсаду Сарајева” и поднасловом „Приказани снимци посета Коптуннице и Шешела српским снагама у околини Сарајева”, „Политика”, 1. марта 2006. године, објављује Бетину вест из Хага:

Заступници БиХ тврдили су јуче пред Међународним судом правде да су власти СРЈ одговорне за опсаду Сарајева коју су од 1992. до 1995. држале снаге босанских Срба, као и да је циљ опсаде било уништење тамошњих муслимана.

Козаступник БиХ, холандски адвокат Фон ван ден Бизен, рекао је да су власти у Београду у априлу 1992. наредиле да тенкови и артиљерија ЈНА буду постављени око Сарајева и одатле нису померани четири године. „Београд никада није био одсутан са опсаде Сарајева – 1992. је оставио тенкове и артиљерију ЈНА око града, а 1995. је послао Жељка Ражнатовића Аркана и његову паравојну јединицу у контраофанзиву у околини града”, рекао је Бизен.

„Циљ опсаде је био да се убијају и рањавају босански муслимани као чланови етничке групе и да им се живот у граду учини неподношљивим”, оценио је он, сугеришући да се и опсада Сарајева може окарактерисати као кршење Међународне конвенције о геноциду.

Бизен је прецизирао да је у граду убијено 10.000 људи, од којих 5.000 цивила, као и да је рањено више од 114.000 грађана. Као пример злочина над грађанима Сарајева, он је судијама приказао снимке гранатиране пијаце „Маркале”, у фебруару 1994, када је погинуло 68 људи. Прецизирао је да је утврђено да су гранате долазиле са српске стране, што је и Хашки трибунал потврдио у пресуди генералу ВРС Станиславу Галићу, осуђујући га на 20 година затвора због гранатирања Сарајева.

Доказујући умешаност Београда у опсаду Сарајева, Бизен је приказао снимак посете тадашњег лидера ДСС-а Војислава Коштунице положајима ВРС изнад града, у пролеће 1994. Коштуница се на снимку види како кроз војни двоглед посматра град, а потом изјављује да се уверио у „одлучност и постојаност наших бораца да не одступе” и како се „овде најбоље види како треба да изгледају границе и уређење будуће Србије, с ове и с оне стране Дрине”.

Заступник БиХ је приказао и снимак посете Палама Војислава Шешеља и његову изјаву да „ћемо узети Сарајево, ако муслимани прекрше примирје и нападну са Западом”.

О последњој седници ванредног заседања Скупштине Републике Србије, текст објављује „Политика” 1. марта 2006. године, са наднасловом „Варнице пре скупштинског јединства”, насловом „Коштуничина завршница” и поднасловом „Радикали нису хтели да дозволе да Тадићева реч буде последња, премијер решио спор”:

Наше најјаче упориште у одбрани, у борби за Косово и Метохију јесте међународно право и наше јединство, а то јединство се видело на седници Скупштине, рекао је премијер Војислав Коштуница, на крају ванредног заседања српског парламента, захваливши посланицима. Овом захвалницом премијер је, практично, закључио седницу, елегантно спречивши спорење чија ће реч бити последња, пошто је председник Србије Борис Тадић желео да се посланицима обрати на крају заседања, док су радикали били одлучни да његова не буде последња. Коштуничина завршница никоме није била спорна, па је седница завршена аплаузом, уместо репликама.

Упркос обећањима да ће се сви трудити да заседање протекне у достојанственој атмосфери, ситне варнице, ипак, нису изостале. Разлог су неке изјаве и догађаји, који су претходили седници.

Осим одлуке Бориса Тадића да се посланицима обрати на крају заседања, радикале је наљутио и Милош Алигрудич, шеф посланичке групе ДСС, који је у интервјуу објављеном баш на дан одржавања седнице рекао да осим ДСС-а, ДС-а и СПС-а ниједна странка нема кадровске потенцијале за обављање власти. Кад се томе дода да је СПО оштро осудио митинг подршке Војиславу Шешељу, који је СРС организовао пре неколико дана, онда је јасно да радикали никако нису хтели да пропусте прилику да нападну Вука Драшковића, лидера СПО-а. Ови догађаји су утицали и да се за скупштинском говорницом појави више радикала него што је било планирано.

На самом почетку седнице, Томислав Николић, заменик председника СРС, замерио је председнику Тадићу што се није посланицима обратио на почетку седнице, како би могао да „похвали или критикује делове његовог излагања”. Александар Вучић је био оштрији. Он је поздравио „посланике, председника и чланове владе”, али не и Бориса Тадића, „јер не воли да слуша шта говоре Томислав Николић и Александар Вучић”. Николић је од Тадића затражио, како је рекао, да престане са оптужбама на рачун радикала на Западу и позвао га да „лепо и отворено каже у Скупштини да смо лопови, криминалци и издајници, а ево, Алигрудич нам је лепо рекао да нисмо ништа”. Констатујући да ће „можда председник ДС-а да заврши седницу, да поклопи све дискусије, па да напусти салу”, Николић је казао: „Не бих вам то препоручио, председниче ДС-а”.

Радикали су одлучили да реч Бориса Тадића никако не буде последња на заседању. Било је планирано да Тадићу реплицира Александар Вучић. И тешко да би он пропустио ту прилику, иако је Тадић рекао да не жели да своје обраћање Народној скупштини претвори у коначну реч, да Коштуница није решио да посланицима захвали на крају. Премијер је констатовао да је охрабрен чињеницом „што смо се, уз сва лутања и спорења, увек налазили на ономе што је тема расправе – Косово и Метохија”. Потом је захвалио на свим примедбама, које су „у свом збиру биле конструктивне и подстицајне за даљи рад преговарачког тима и владе и онда, још једном, подсетио да је јединство најважније. После овако изваганог говора, више није било места ни за једну једину реч, па је све завршено на опште задовољство.

„Данас”, 1. марта 2006. године, у тексту са наднасловом „Поводом данашњег наставка суђења по тужби Александра Тијанића против Биљане Ковачевић-Вучо” и насловом „Спречити говор мржње”, објављује изјаве представника плаћеничких издајничких невладиних организација. Наслов антропофила унутар текста је „Вучо: Лажна новинарска солидарност”:

У име више невладиних организација које се баве људским правима, Миљенко Дерета је позвао грађане Србије да масовно дођу данас у 11 сати, у Палату правде, у судницу 48, где се одржава наставак суђења по тужби Александра Тијанића против Биљане Ковачевић-Вучо, како би подржали грађанске вредности наспрам говора мржње.

– Присуство јавности треба да буде порука да се у овој земљи не може чинити шта се хоће – рекао је Дерета јуче у Медија центру, на прес конференцији Грађанске иницијативе и Центра за културну деконтаминацију. Он је напоменуо и да је „време да пређемо у самоодбрамбену акцију” ради „освајања простора слободе и људских права”.

Публициста Десимир Тошић је рекао да је „родоначелник прљавог речника у јавном животу Србије, наш славни војвода Војислав Шешељ, који се налази тренутно у Хагу на лечењу”, али да је генерални директор РТС Александра Тијанић, „у томе отишао много даље”.

– Наш тужилац (Тијанић), за разлику од војводе Шешеља, који није много даровит и имао је ограничен речник, много је даровитији и употребио је низ клевета. Сем Мире Марковић и у нешто мањој мери Слободана Милошевића, сваког човека о коме је писао, клеветао је и блатио – сматра Тошић. Он још оцењује да „тако прљавог језика није било у Србији у последња два века”, и пита се да ли Тијанић има „медицински проблем са женама”.

Леила Руждић, председница парламентарног Одбора за равноправност полова, у овој тужби види вид дискриминације жена у јавном животу, оцењујући да за то нису криви агресивни појединци, већ „држава која то дозвољава”. Она напомиње и да се „жене у медијима често представљају на недопустив начин”, помињући и изјаву новинарке Оље Бећковић у једном документарном филму „којом је жене послала у кухињу”.

– Знала сам Ољу Бећковић као дете и тада није била таква, него је застранила у мушком шовинистичком свету – наводи Руждић. Она је саопштила и да Нацрт закона о родној равноправности садржи члан у коме се од медија тражи да не објављују сексистичке текстове, као и да раде на промени

дискриминаторских културних образаца. За кршење овог члана предвиђају се и санкције, додаје Руждићева, оцењујући да усвајање овог закона неће донети спектакуларни обрт, али ће представљати кретање ка грађанским формацијама јавног живота.

Књижевница Јасмина Тешановић оценила је да је осим мизогеније као става да су жене мање вредне, на делу и „јавно силовање јер је суштина у јавном понижавању”. Миљенко Дерета је закључио на крају да „иза агресије коју Тијанић емитује зрачи мржња према политичкој и етничкој различитости”, као и да овај случај захвата озбиљнија политичка питања од односа мушкараца и жена у једном друштву.

Као што је познато, генерални директор РТС је тужио Биљану Ковачевић-Вучо због штампања брошуре у којој су скупљени делови његових текстова, а која је, између осталог, настала и на основу документације бившег шефа владиног Бироа за комуникације Владимира Бебе Поповића.

Биљана Ковачевић-Вучо, председница Југословенског комитета за људска права, оценила је да постоји „лажна еснафска солидарност међу новинарима” са Александром Тијанићем. Она је приметила и да се најављени учесник јучерашње конференције, новинар „Времена” Милош Васић, није појавио на догађају. Уз то, Вучо је посебно истакла да „пријатељски и независни медији, попут 'Данаса' и РТВ Б92, нису у редакцијским коментарима реаговали и оградиле се од оног што се чуло на недавном митингу СРС у Београду, када су прозване челнице НВО. Ако је цео проблем Србије сведен на неколико жена које ја представљам на суду, онда је Србија стварно на дну”, рекла је Вучо.

„Дневник” 1. марта 2006. године, објављује текст са наднасловом „Да ли су радикали остали усамљени на политичкој сцени Србије” и насловом „Војо и Борисе, заборавите мој број!”. Унутар текста је један антрфиле са насловом „Повика на Вука”...:

Парламент Србије је у понедељак једногласно усвојио извештај преговарачког тима о напорима да се реши проблем Косова и Метохије, при чему су „зелено дугме” на тастеру притиснули свих 226 присутних посланика различитих парламентарних странака. Оваквом епилогу је претходило десетодневно препуцавање кључних актера на политичкој сцени, започето Скупштином ДС, са које је Борис Тадић позвао на одређивање између радикалске и демократске Србије. У томе се препознала ДСС, поручујући из уста министра полиције Драгана Јочића да је ДОС-ова власт била лошија од милошевићевске. И таман када је изгледало да су се ДС и ДСС непомирљиво ушанчили, уследила је, с једне стране, оцена шефа посланичког клуба ДСС у Скупштини Србије Милоша Алигрудича да су радикали неспособни да сами владају, што је дубоко увредило СРС, чији је лидер Томислав Николић у недељу увече председника Србије назвао ни мање, ни више него – усташом.

– Ваша игра на Западу против СРС мора да престане – поручио је Николић ДС и Тадићу. – То је игра против већине грађана и због тога вас више не цене ни у једном селу, нити граду. Оно што имате да кажете о СРС реци-те нам отворено: да смо лопови, криминалци. Ево, Алигрудич нам је лепо рекао да нисмо ни за шта, то је став ДСС. Чим их ДС притисне да сарађују са

радикалима, кажу: „Какви са њима, они су најгори!“. Добро, може и тако. Само, као што сам рекао кабинету председника Србије да забораве мој телефонски број, пошто је слагао о чему смо једном разговарали, тако ћу да кажем и кабинету председника владе Војислава Коштунице да забораве мој број. Научиће га после избора, када им нешто буде потребно – поручио је Николић са скупштинске говорнице.

Шта је у понедељак толико наљутило Николића? Да ли то што су, иако су дошли одвојено у здање српског парламента у размаку од петнаестак минута, Борис Тадић и Војислав Коштуница, заједно са Мирољубом Лабусом, сишли у скупштинску салу? Томе је претходни заједнички краћи састанак у кабинету председника парламента Предрага Марковића, који се придружио председнику, премијеру и вицепремијеру, отворивши и закључивши седницу, и поред своје одлуке да не учествује у јавном животу.

Коштуница није реплицирао ни на једно излагање, нити љутњу радикала.

– У расправи је било лутања, али охрабрен сам чињеницом да смо се уз сва лутања и спорење међу собом увек налазили на нечему што је тема данашње расправе, а то је Косово и Метохија – смиреним гласом је закључио Коштуница. – Слагали се или не, захваљујем се на свим примедбама које су у свом збиру биле конструктивне и подстицајне за даљи рад преговарачког тима и Владе. Наше најјаче упориште у борби Србије у одбрани Косова и Метохије и јесте међународно право и наше јединство, које се видело и на овој седници.

Неколико минута пре премијере Борис Тадић је поручио да све парламентарне странке имају пун легитимитет, јер су им свој глас дали грађани.

– Поновићу једном за свагда да нико државу Србију нити може, нити хоће да подели, а понајмање ја. Грађани ће одлучити у ком правцу ће Србија ићи. Ако грађани Србије одлуче да је воде српски радикали, бићу део те државе, као што сам то био и у време када је водио Слободан Милошевић. Нико из ове земље нема намеру да иде, сви имамо право да заступамо наше легитимне политичке ставове. У Србији важи борба идеја, а не борба људи. Уколико у Србији почне борба људи, поново имамо грађански рат. Овако имамо демократско друштво – закључио је Тадић.

По старом обичају, посланици СРС су покушали да „закувају“ атмосферу на самој сесији, а мета им је на старту био министар иностраних послова Вук Драшковић, који се тог дана налазио у Бриселу. Николић је предочио да Драшковић има анатему хашке оптужнице, па да му самим тим потези ограничени, вођени страхом од документације коју има Карла дел Понте. Напомињући да је Драшковић кадар Војислава Коштунице, Николић је поручио посланику Листе за Санџак Бајраму Омерагићу да би данас долазио у Скупштину без руке да је Вук Драшковић одлучивао како ће они да живе и да се баве политиком.

– Ми нисмо кадрови ни ДСС, ни Војислава Коштунице, ми смо коалициони партнери, странка која има идентитет – био је одговор потпредседнице СПО Сање Чековић, поручујући радикалима да Драшковић седи тренутно са министрима ЕУ, а први човек СРС Војислав Шешел је у Хагу.

Текст бившег члана мафијашког досманлијског режима Жарка Кораћа, добија место на страницама „Данаса“ 1. марта 2006. године, а објављен је претходно у бањалучким „Независним новинама“. Наслов је „Митинг радикала“. У цинизам којим је прожет текст не треба сумњати.

Обележавајући трогодишњицу одласка Војислава Шешеља у Хаг, Српска радикална странка је организовала митинг на Тргу Републике у Београду. Скупивши највише десет хиљада људи, од којих су многи довезени аутобусима из унутрашњости, овај митинг требао је да покаже снагу и „ново лице“ ове странке.

Иако је једна група „националних интелектуалаца“, на челу с неизбежним академиком Чавошким, решила да помогне радикалима, поруке ове шарене скупине нису биле нимало нове или демократске. На готово традиционалан начин за новокомпоноване шовинисте, обрушили су се на невладине организације за заштиту људских права и њима блиске политичаре. Ови, углавном другоразредни пропагандисти Милошевићевог режима, као изашли из неког музеја воштаних фигура, подсетили су нас на начин како је Милошевић припремао ратове. Њихове клетве упућене „међународној заједници“, ипак су биле без много снаге. Није било силе у позадини да их подржи, а и Европа се у међувремену променила. Оно што је било застрашујуће је потпуно одсуство новог у тој реторици. То је најјасније показао бивши градоначелник Новог Сада, Мирчић.

На дубоко увредљив и у суштини нељудски начин, вређао је покојног др Зорана Ђинђића, „откривајући“ његове „криминалне везе“. Већ и сама потреба да се вређа мучки убијени човек, који не може више да се брани, заслужује не политичку, већ антрополошку анализу. Али, нешто друго је овде важно. Као председник Одбора за безбедност Скупштине Србије, Мирчић је близак директору БИА, односно Државној безбедности. Тако су се радикали још једном показали као најбоље слуге режима и, као за време Милошевића, увек спремни да обављају најпрљавије послове за њих.

И онда се нужно поставља суштинско питање – у чему је митинг показао промене у Радикалној странци? Шта су они рекли, да бисмо поверовали да се пред нама рађа нова српска десница? Да ли је реторика митинга била другачија? Да ли се променила иконографија, па је било мање застава са мртвачким главама?! Одговор на ова питања је сасвим јасан – ништа није било другачије него претходних година. Сваки други одговор би био опасно самозаваравање. А већински део наше јавности изабрао је управо такав одговор.

Без озбиљних реакција, јавност је ћутке испратила поруке митинга. Посебно власт. Сем једног кратког саопштења Драшковићеве странке, сви су наставили „пут у Европу“. Једино је Чедомир Јовановић јасно рекао да радикале треба почистити „гвозденом метлом“ са политичке сцене Србије. Недовољно за земљу која мисли да је 5. октобра 2000. године, заувек одбацила политику насиља и злочина. И једно, нажалост, сасвим реторичко питање.

Отприлике у време одржавања митинга Радикалне странке, била је и тринаеста годишњица отмице у Штрпцима. Тада је из воза на прузи Београд – Бар отета група путника бошњачке националности и зверски убијена. Да ли би било претерано очекивати да говорници на митингу помену тај догађај и осуде га? И да ли би то био прави критеријум њихове промене?

Бетину вест из Хага „Вијести” 1. марта 2006. године, објављују са наднасловом „Заступници БиХ на суђењу у Хагу као доказ геноцида користе снимак убиства у Трнову и тврде:” и насловом „Београд одговоран за опсаду Сарајева”. Текст садржи један антрфиле под насловом „Снимци Коштунице и Шепелџа на Палама”:

Заступници БиХ тврдили су јуче пред Међународним судом правде у Хагу да су власти СР Југославије одговорне за опсаду Сарајева коју су од 1992. до 1995. држале снаге босанских Срба, као и да је циљ опсаде било уништење тамошњих муслимана.

„Београд никада није био одсутан с опсаде Сарајева – 1992. је оставио тенкове и артиљерију ЈНА око града, а 1995. је послао Жељка Ражнатовића Аркана и његову паравојну јединицу у контраофанзиву у околини града”, рекао је козаступник БиХ, холандски адвокат Фон ван ден Бизен.

Он је цитирао извјештаје УН да је на град просјечно падало 300 граната дневно и да је једног дана Сарајево гађано са 3.000 пројектила испалених са положаја Војске Републике Српске.

Он је сугерисао да се и опсада Сарајева може окарактерисати као кршење Међународне конвенције о геноциду.

Бизен је прецизирао да је у граду убијено 10.000 људи, од којих 5.000 цивила, као и да је рањено више од 114.000 грађана.

Као примјер злочина над грађанима Сарајева, он је судијама приказао снимке гарантисане пијаци Маркале, у фебруару 1994, када је погинуло 68 људи. Прецизирао је да је утврђено да су гранате долазиле са српске стране.

Бизен је говорио о умијешаности СРЈ у етничком чишћењу муслимана у источној Босни и масовна убиства муслиманских цивила у Сребреници 1995.

Заступници БиХ приказали су синоћ судијама шокантни снимак убиства шест муслимана из Сребренице које је у јулу 1995. починила паравојна јединица „Шкорпиони”, доказујући да је СРЈ била одговорна за геноцид у Сребреници.

„То је окрутно, смишљено, хладнокрвно, кукавичко убиство дјечака који нијесу ништа скривили осим што су били босански муслимани”, рекао је Бизен.

Он је тврдио је да су „Шкорпиони” у то вријеме били јединица МУП-а Србије, а као доказ за то цитирао је наређење тадашњег министра унутрашњих послова РС Томислава Ковача да се, уочи напада на Сребреницу, у околину пребаце и јединице МУП Србије и Републике Српске Крајине.

Позивајући се на признање тадашњег званичника Српске демократске странке Мирослава Дероњића пред Трибуналом, Бизен је доказивао да је масакр у Сребреници посљедица плана власти у Београду да се, у оквиру стварања „Велике Србије”, етнички очисти појас од 50 километара од Дрине у дубину територије БиХ који је постојао још крајем 1991.

Бизен је судијама приказао и снимак изјаве команданта ВРС Ратка Младића, 12. јула 1995. у Сребреници, да је „тренутак да се, последице буне на дахије, напоскон осветимо Турцима”.

Доказујући умијешаност Београда у опсаду Сарајева, адвокат Фон ван ден Бизен је приказао снимак посјете тадашњег лидера ДСС-а Војислава

Коштунице положајима ВРС изнад града, у прољеће 1994. Коштуница се на снимку види како кроз војни двоглед посматра град, а потом изјављује да се увјерио у „одлучност и постојаност наших бораца да не одступе” и како се „овдје најбоље види како треба да изгледају границе и уређење будуће Србије, с ове и оне стране Дрине”.

Приказан је и снимак посјете Палама Војислава Шешелја и његова изјава да „ћемо узети Сарајево, ако муслимани прекрше примирје и нападну са Западом”.

„Време” 2. марта 2006. године, објављује уврнути текст Теофила Панчића, са наднасловом „Нуспојаве”, насловом „Кроз клисурине” и поднасловом „Од Пирота до Чоке, и даље, нижу се бизарни детаљи који сачињавају слику једне намерне цивилизацијске деградације”:

Има на овогодишњем Фесту један документарац, кажу одличан, који се зове „Пут за Карабах”. Погледаћу га, баш ме занима како ли тај пут изгледа – да ли је могуће да је гори од провлачења кроз Сићевачку клисуру?! Без све шале, прошле сам недеље путовао извесним послем у Пирот: све је лепо и лако док не доћеш до улаза у наречену клисуру – прелепу колико и застрашујућу – са њених фамозних тринаест тунела које су тадашњи неимари пробали не би ли и овај наш Дубоки Балкан видео асфалта... Елем, ту почиње нешто као агонија: од асфалта су остале још само рупе, нешто се ради на путу ама се не зна тачно шта, тек, полиција возила припушта у клисуру наизменично, редови су огромни, из правца Бугарске огромни шлепери и хладњаче тутње у бескрајној колони, а ти чекаш и венеш, касниш и нервираш се. Кад смо, Богу хвала и Алаху Акбар, ипак срећно стигли на циљ, пријатељ нам каже: „тих седам километара су убедљиво најгора деоница на васцелој траси од Лондона до Бомбаја”. Баш се чудим што се та и таква деоница баш код нас запатила...

Ако сте мислили да сам решио да пишем путопис, па... нисте у праву, на жалост. Присећам се те клисуре из другог разлога: кроз њу је морао проћи и онај већ фамозни туристички аутобус који је Влада Холандије поклонила општини Пирот, а локални радикали српски – као део владајуће општинске коалиције – се попишманили да Данајски дар тих одвратних, хрипавих, црвенкасто-бледуњавих северноморских протестаната нипошто не треба слободарском и православном Пироту, као ни васколиком српском народу од Цариброда до Карлобага, штавише, далеко му лепа кућа! То јест, гаража. Неко је, наиме, неопрезно обавестио помесни Шешелјев фан-клуб да се главни град Краљевине Холандије вика баш ден Хаг, а ово им се име учинило однекуд познатим; најпроницљивији међу њима у моменту се надахњујућег просветљења (или је ипак било просветљујуће надахнуће?) досетио да је то баш она много далека чаршија у којој је засужњен њихов Вођа, и то је за тужни аутобус било нешто попут симболичке смртне пресуде. Или, боље, попут одбијенице за невесту: хвала лепо, несуђена родбино, враћамо вам је кући, и то нераспаковану! Додуше, кад би аутобус почем био свесно биће, због тог се бизарног заплета сигурно не би потресао, напротив: пролазећи кроз The Клисуру ионако би запањено помислио „јebоте, где ме ово воде!? Хоћу кући!”, па му не би било мрско да прође кроз клисуру још једном, чим прије, и да се тамо више никада не врати.

Шалу на страну, у недељи у којој смо „сазнали” да је Зоран Ђинђић био мафијаш а да је Борис Тадић истакнути припадник (такорећи активиста) „елитне” бандитске формације НДХ зване усташе – а и једно и друго довикнуто нам је из истог, радикалног легла – мени је ова уврнуто-идиотска прича о холандско-пиротском аутобусу најиндикативнија слатка, сићана пратећа нуспојавица недеље у којој су радикали доказали непоправљивим оптимистима и наивцима (као и политаналитичарским лажним наивцима, на српском: политичким покварењацима) да нису никакав „легитиман демократски субјект” који се „убрзано трансформише” већ су и даље беспоговорно верни својој природи, менталном склопу и културалном оквиру, да су, дакле, само најобичнији морално-цивилизацијски дезоријентисани шешелоиди. Обрни-окрени, оно што је на нивоу „високе” политике изречено на један начин, кроз пиротску мегабудалаштину изречено је суштински још упечатљивије. И отуда нам ова надреална епизода из чудесне историје мозга савршено портретира тај свет, не остављајући никаквог простора за труле и штетне илузије. А шта се из тог портрета да видети? Кад добро погледаш, факат је да ти људи у истину још нису ни примили хришћанство. О просветителству је бесмислено нагваждати: до тога ће им требати око 1500 година након хришћанизације, и то само ако буду пазили на часовима. Пут до њихове депаганизације и детрибализације биће врло дуг и посут трњем; у поређењу с тим, таљигање кроз Сићевачку клисуру изгледа лако као шетња по властитом балкону.

Да ипак не бисмо завршили у овако туробном тону, телепортоваћемо се далеко на север, чак у Чоку, да видимо како то заправо изгледа Србија из радикалских визија, она која ће одважно и доследно раскрстити са свим тим сувишним артефактима мрске западне цивилизације које нам империјалисти ионако (про)дају само зато да нас омекшају њеним лажним и површним удобностима, не би ли нас онда лакше поробили (као што су Индијанце уништили помоћу Ватрене Воде). У нареченом банатском градићу, наима, не постоје локалне новине, радио или ТВ станица. Једино што постоји је нешто пропалих фирми и гомила љуте српске и мађарске сиротиње, која се через свог социјалног очаја теши домаћим вином и лепо заобљеним висуљцима шунке са тавана (све док јој не дојади те се не обеси међ’ исте). Ипак, ово не значи да у Чоки нема јавних медија, таман посла: постоји добошар. Штавише, двојица! Немојте мислити да збијам шале: два нешто времешнија веселака заиста раде на пословима & радним задацима јавног службеника – добошара: иду од шора до шора (та-та-ра-та-та-раам!) и обзнањују локалне и светске вести и друге неопходне информације: даје се на знање, даје се на знање... И то је заправо то, прави звук и слика једне изгубљености у космосу, било у Пироту, Чоки, или којекуда по овој несрећној земљи: уска је, а голема и дугачка Клисурина кроз коју нам ваља проћи, све са овим типовима који ће све време меркати најпогодније место да нас побацају у кањон.

Испод уличарског наслова „Жураја до јаја”, следи текст новинара Драгана Тодоровића, који објављује „Време” 2. марта 2006. године, у коме је аутор покушао да исмеје један веома значајан догађај. Наднаслов текста је „Радикалски митинг”, а поднаслов је „Радикали се, како знају и већински,

скупили са све своји најбољи, и са најбољи књижевник, најбољи академик, најбољи глумац, најбољи ћирилиста и најбољи генерал, најбоље поручили, нема предаје, ми смо Србија". Међунаслови у тексту су „Планетарна истина", „Највећи ћирилиста", „Ко не скида гаће" и „Тома и разлаз":

Припреме за петак, када је на Тргу Републике заказан митинг подршке Војиславу Шешељу, радикали су завршили пре петка. Свему, као највећа партија, пришли најјаче што се могло, подељени задаци и упутства, одакле се креће, како се креће, с ким се креће, шта обући, шта понети, како стићи, како се понашати, како се вратити. Репортер „Времена" се пријавио у Ваљево, и био начисто одговарајући, превише одговарајући, јака брада а зуби никакви, једина му мана била, што је приметио пред пут, што није имао подгајен мали нокат. Тако одговарајући седе у одговарајући аутобус „слободне возње", коме напред слободно стајаше плакат „Шешел српски јунак", док је задње стакло испуњавала плава радикалска застава. Пут до Београда беше угодан, и без много приче, сви беху концентрисани на непосредну будућност. Музика јесте била народна, а могла је бити и нека друга, свака музика је одговарала тренутку, сви су били концентрисани на задатак, намештање беца на стајаћем оделу, провера да ли је чешаљ у задњем џепу, да ли је уз иглу спремљен и конач...

Планетарна истина: Стигоше право пред Сава центар, где већ беше много и на стотине аутобуса. Кад се паркираше, изађоше, све међу своје, укључише се у постојећу колону, ваздан партијских застава, где која црна, понеки транспарент са велике Шешелеве мисли, сви у цивилу, где која шајкача и тај прибор. Иђаше тако, пређоше Стари савски мост преко кога је дувао ветар, избише на главну аутобуску станицу, не одоше узбрдо, Балканском, савише лево, на Бранков мост, избише пред „Албанију", чу се музика са разгласа, ту су, кад се примакосе, кад уђоше на Трг Републике, све пуно, све под плавим заставама, све не мож' бити боље, са разгласа бије „То је Воја, то је Шешел", одашуд жамор, права гужва, и сви брате знају да се понашају, једном руком пушиш, другом држиш заставу, оном што пуше показиваше напред.

Напред бина, ко што треба, ни мала ни велика, монтажна брате, напред пише шта треба да пише, Српска радикална странка. Наста жамор, наста усхићење, дигосе се заставе, на бину се попеше сви који треба да се попну, преко разгласа удари „Спрем'те се спрем'те четници", Александар Вучић раскопча одговарајући капут, развеза припадајући шал, поздрави даме и господу, драге пријатеље, браћу и сестре, Србију, Београд, захвали што су сви, и у толиком броју, дошли да пруже подршку нашем председнику др Војиславу Шешељу, за слободу Србије и слободу нашег народа, рече да је у току директан сателитски пренос, могу да их виде и у Хагу, замоли да спусте заставе, аплаузом покажу колико их има. Би аплауза, Вучић настави, да је на тргу више људи него икада, никад није било више радикала и свих слободољубивих људи, који виде шта Шешел ради, и како се данас Србија чува и брани, јер председник је отишао у Хаг пре три године, отишао је да одбрани српске националне интересе и част српске државе. Против нашег председника, и против српског генерала Младића, кампању воде најгори окупациони лакеји, ипак, у Србији је увек више било оних који су слободарског духа и који се искрено боре за свој народ и своју државу...

Највећи ћирилиста: Вучић најави једног од највећих српских ћирилиста, највећег српског ћирилисту, проф. др Оливера Антића. Овај све поздрављива ћирилистичким поздравом, браћо и сестре, ћирилистички објасни да браћа и сестре нису искључиво и само Срби, већ да су то сви родољуби, браћа и сестре су честити Мађари, честити Словаци, честити Бугари, наши муслимани, његов брат је честити Хамдија Јусуфспахић, и његова честита ханум госпођа Невила, али му нису сестре ни Биљана Ковачевић-Вучо, ни Соња Бисерко, нити му могу бити браћа разне чеде и бебе. И шта још рече, Само СРС може да поврати част и достојанство српског народа...

Онда се опет јави водитељ Вучић, водитељски, у пакету, помену Тадића, Драшковића и Коштуницу, присутни у пакету одговорише са: усташе, усташе, реч доби посланик СРС из Лознице, браћо и сестре муслиман Сулејман Спахо; у овом тренутку рећи Србија исто је као кад се каже др Војислав Шешел, др Шешел плус СРС јесте формула за Велику Србију, живела Велика Србија, живео др Шешел.

Из строја изађе Мирко Благојевић из Републике Српске, браћо Срби, сестре Српкиње, живео др Шешел; Душко Секулић из Црне Горе, часни народ Србије ја сам грађанин Србије; правни експерт кроз у белој ролци Марина Рагуш, Карловац, Огулин, Вировитица, то су темељи Велике Србије, мада не сада, али браћо и сестре, кад вам је најтеже, када деца немају шта да вам једу, погледајте у Хаг, у др Шешела, то је мапа Србије, то је Велика Србија у коју треба да гледате... Вучић најави најистакнутијег књижевника, човека пред којим се скривају мрзители Србије, Брану Црнчевића, овај би начисто кратак, краћи од тога. Ако у Хагу немају шта да раде са Шешелем, нека га врате, овде он има много посла. Јави се још један посланик који се бори за Српство и Србију, Вучић најави књижевника Момира Лазића, скиде капу, назва Бога, па кад се исповеди, Хашки трибунал је ватиканско-масонска завера, Шешел брани образ, истину, част, поштење Србије и Косова, и свако дијете у нашој земљи, Шешел не брани само нашу, српску истину, него планетарну истину. Би још један посланик који се истиче на пословима одбране Српства, Немања Шаровић, тешко је замислити лепшу слику која би из Београда могла бити послата у свет, од ове слике усправне и поносне Србије. Присутни беху начисто концентрисани, на команду су спуштали заставе, аплаудирали, дође ред и на посланицу која се најупорније бори, Наташу Јовановић, три године од одласка нашег председника, нашег војводе, професора, доктора Војислава Шешела, позва оног Тадића, оног Коштуницу, ону Наташу Кандић, да виде да је Београд данас слободан, да су на највећем Тргу све шешелевци, не морају да траже шешелевце, јер то смо сви ми, и не морају да траже Младића, ево га овде, свуда је међу нама, не можете му ништа, не можете Србији ништа...

Ко не скида гаће: Би и Мирчић Милорад, један од највећих бораца, посланик са великом и нарандастом шал порткилом; Вјерица Радета, данашњи митинг је пораз Хашког трибунала; посланик који увек све и на време прозре Јојић, оптужница је највећи фалсификат и највећи правни промашај, по његовом сопственом уверењу и мишљењу може да процени да је у подршку највећем српском јунаку и икони српској Шешелу дошло преко 100.000 људи... Јави се

и Кајганић из Бијељине, Данас као никада пре народ РС је уз Ратка и Радована, уз Слободана Милошевића и свога Воју Шешелја, српски народ нема бољих синова од Радована, Ратка, Момчила Крајишника, Слободана Милошевића и Шешелја. А онда, Вучић најави најуспешнијег генерала, пензионисаног са 48 година, Божидара Делића. Крупни генерал крупно рече, не да му је мило што су сви дошли да дају подршку нашим јунацима који се налазе у Хагу, ово је опомена свима да се дозову памети, па изнесе своју доктрину, Ми живимо у Србији, Србија је наша кућа, од 2000. у наш дом су се уселили незвани гости, време је да ми у својој кући будемо газде...

Наступи још један посланик са највећим доприносом, па сами председник Извршног одбора СРС Тодоровић; најистакнутији и најомиљенији глумац који се бори за слободу, крстоносни и победоносни Данило Лазовић; на ред дође најистакнутија жена радикал Поп-Лазих, имаше поруку за Младића, генерале, не смеш да се предаш, твоја предаја не тиче се само тебе, мораш да мислиш на сву Србад, и ону која није рођена. Ми смо део већинског српског народа вођеног Војиславом Шешелјем, који неће да погне главу, који неће да скида гаће... Вучић направи копчу, такорећи вез, најави човека који је непревазиђен, човека који се увек бори за слободну Србију, професора, доктора, академика Косту Чавошког. Изађе непревазиђени академик Коста, Окупили смо се да подржимо др Шешелја, али и Радована Караџића и генерала Ратка Младића, дичне Србе који су чували наш образ и чувају нашу част и нашу слободу, морамо рећи не Хашком трибуналу и лову на људе...

Тома и разлаз: Опет Вучић, представи народног певача, жену која је увек са нама, отпеваће „Косовски завет”, да закуне све који воде Србију. Појави се Светлана Стевић, у ситној народној ношњи крупно запева; „Не дам Скопље, српске дворе, где цар Душан закон створе, не дам Призрен, Ђаковицу, Пећ, Дечане, Митровицу...”. Би тотално разгаљење, и на бини и у публици, би, Србија, Србија, би све, би финале, би водитељ Вучић, Београде, грађани Србије, један велики аплауз човеку који представља највећу наду, заједно са Шешелјем, поздравите Србију, поздравите Томислава Николића, подигните заставе. Стаде Томислав Николић, државнички висок, у припадајуће дугачком капуту, браћо и сестре, даме и господо, десном је пребирао прсте леве руке, и говорио, како је говорио, како уме, већински, и о свему, о Тадићу и Коштуници, да не можемо без Косова и Метохије, о окупацији, Шешелју, да смо земља најздравијих и најпаветнијих људи, да нас неће ни птичји грип, да можемо да гладујемо, али ћемо да се скупимо и ујединимо, и да ћемо најбоље да се ујединимо под СРС-ом. И још, опет мирно и већински, рекао шта је Шешелј поручио Караџићу и Младићу, да никад не буду у Хагу, да док Србија постоји не смеју да буду у Трибуналу. А Коштуници Томислав Николић лично поручио, лично рек’о, ко хапси Радована и Ратка навлачи на себе тешко проклетство, и да не хапси оне који су возили и чували Младића. Ако је Младић тада био у Београду, ти си тада био председник државе, предај се, иди у Хаг, јер ти си знао да је Младић у Београду.

И би крај, Вучић позва све у шетњу, опет би, „То је Воја, то је Шешелј”, маса крену на све стране, саставише се код „Албаније”, пред вођама транспарент „Слобода Шешелју”, кренуше улицом и тротоарима, извиждаше се,

па и извикаше, поред београдског одбора ДС-а, да питамо једног који то гледаше, шта да каже, нема шта да се каже.

Доста митингаша сишло до Железничке станице, улазе у закупљене аутобусе, нема коментара, само се упада, како крену аутобус хорски захтев, „Појачај мајсторе”, попустила дисциплина, преко радија тресе „Целе ноћи на сплаву сам био, једва кућу јутрос да сам погодио”, водитељ веже нумере, „Жураја до јаја”, из шарага траже „Појачај мајсторе”...

„Глас јавности” 2. марта 2006. године, објављује саопштење Либерала Србије (бивше „дрне овце”) са насловом „Нецивилизовани радикали”:

Либерали Србије најоштрије осуђују примитивно и нецивилизацијско деловање Шешелевих радикала под Томиним старатељством. То је израз њихове слабости и губљење тла под ногама, после фијаска митинга за подршку вољеном вођи. Кад Тома Николић вређа Бориса Тадића, то су лична фрустрација и гнев што га је Тадић убедљиво победио на изборима. Мирчићево обрачунавање са мртвим човеком у домену је неких других струка, каже се, између осталог, у саопштењу Либерала Србије.

У рубрици „Истраживања НИН-а”, НИН 2. марта 2006. године, објављује текст са наднасловом „Примена закона о слободном приступу информацијама”, насловом „Тренирање легализма” и поднасловом „Од 18 контактираних органа власти четири игноришу закон, али им казна за то не следи”. Текст садржи један антрфиле, са наднасловом „Друга истраживања” и насловом „Игноранције Врховног суда”:

Власт је као печурка: најбоље расте у мраку и одваја се од корена, и познато је, да само информација може део њене отуђене моћи вратити у руке грађана. Када је шездесетих година право на слободан приступ информацијама од јавног значаја први пут у свету признато грађанима САД, разумевајући његову суштину – контролу власти – Американци су га назвали – „sunshine government”.

Четрдесет година касније Србија је једна од последњих европских земаља која је усвојила Закон о слободном приступу информацијама. Али ни две године од усвајања њени грађани, као ни органи власти, чини се, нису разумели да овај закон служи обостраној потврди поверења.

„Доношење закона био је формални услов за пријем у Савет Европе, али је његова примена од изузетног значаја за демократизацију друштва”, каже повереник за информације од јавног значаја Родољуб Шабић. „Интерес јавности да сазна информацију је претпоставка и она се само може побијати. Тако је важно схватити да, рецимо, порески обвезник не мора доказивати нити наводити зашто жели да зна како се троше његове паре. С друге стране, орган власти, уколико одбије да да неку информацију, мора да доказује зашто је та информација у колизији са безбедношћу земље, народном одбраном или наведе неки други разлог због којег она мора остати у тајности. У сваком конкретном случају орган мора да поступа било тако што ће дати информацију, било тако што ће образложити зашто је ускраћује”.

Истраживања показују да само тридесет одсто Срба зна да уопште постоји закон који им омогућује да учествују у власти контролишући је, а тек десет одсто зна и како да га користи.

Шабић каже да је управо степен незнања највећи проблем у примени. Али не само незнања грађана, него и оних који се баве законом. Јер до данас, ретки су органи који су према закону именовали особу која би се бавила само одговорима на питања грађана. „Закон је у супротности са нашим менталитетом – нити је порески обвезник навикао да пита куда су отишле његове паре, нити чиновник има навикау да на то одговара. То потврђује чињеница да већина органа који одбију да дају информацију на захтев грађанина, исту информацију да одмах после моје интервенције. А да нису беспотребно одговлачили, имали би задовољне грађане и више њиховог поверења”, прича Шабић.

Колико су ефикасни и колико поступају по Закону о слободном приступу информацијама, НИИ је покушао да провери пославши захтеве у 18 органа свих нивоа власти. У законском року одговор је добио на 14, док су четири захтева игнорисана.

Брзина: Министарство финансија је за само неколико сати одговорило на питања: ко је обезбедио средства за обнову зграде Министарства у улици Кнеза Милоша и колико је све то коштало. Рекли су да су средства предвиђена буџетом за 2003. годину, да је тадашњи министар Божидар Ђелић за обнову зграде наменио 400 милиона динара, да је потрошено 344 милиона, а да је остатак враћен у буџет.

Брзином у испуњавању законских обавеза може се похвалити и Скупштина Србије. НИИ је добио, само неколико минута након што је тражио, увид у извештаје о имовини политичких странака, те завршне рачуне подвргнуте ревизији и списак свих страначких прилога преко шест хиљада динара. Скупштина је, за разлику од извештаја из 2004. године, прошлогодишњи извештај већ поставила на сајт, а тај систем Интернет презентације свих релевантних података, повереник Шабић сматра и најбољим јер олакшава комуникацију грађана и институција. „Велики напредак је што су после информатора повереника и Скупштина Србије и Врховни суд учинили јавним своја документа. Е, кад то могу да ураде највиши органи законодавне и судске власти, онда могу сви.”

Кохабитација: И највиши органи извршне власти: председник Републике и влада веома брзо, дан по пријему захтева, одговорили су на НИИ-ова питања. Бориса Тадића питали смо зашто, кад је био на месту председника Управног одбора ЈП ПТТ Србија и министра телекомуникација, није реаговао на одлив новца из „Мобтел” у повезане фирме Богољуба Карића, као и на основу којих законских овлашћења је основао Народну канцеларију. Председник нас је обавестио да су за време његовог мандата на месту председника УО Поште уведене привремене мере у Мобтел и доставио нам је документ од 28. 2. 2002, којим је баш он то и предложио. Такође, обавестио нас је да као министар телекомуникација није имао никаква овлашћења кад је компанија „Мобтел” у питању.

„Мобтел” је био једна од тема и дописа Влади Србије, и то на основу којег закона су одузели лиценцу овој телефонској компанији. Одговор је гласио да су поступили по члану 43, став 2 Закона о влади, а у вези са чланом 106, став 1 Закона о телекомуникацијама.

Председник Србије нам је одговорио да је Народна канцеларија основана на основу члана 83, тачка 11 Устава Србије, у коме се каже да председник образује стручне и друге службе из области своје надлежности. За разлику од владе, председник Србије је уз одговоре доставио и све законске и уставне одредбе на које се позвао.

Влада је одговорила и да нико од министара не обавља функцију члана управног одбора било којег јавног предузећа за чије је именовање влада надлежна, осим министра полиције Драгана Јочића, који је по природи функције члан УО СЈП СДПР „Југоимпорт”.

Бахатост: НИН је, 6. фебруара, од Министарства за капиталне инвестиције тражио информације у вези са новом четвороседном жичаром коју је министар Илић свечано пустио у рад на Копаонику. И податке о извођачу радова, о самом конкурсима уз конкурсну документацију. Такође, тражили смо информације о фирми (конзорцијум) која ће градити мост код Бешке, односно санирати постојећи.

Иако смо се по истеку законског рока за одговор од 15 дана поново јавили да подсетимо Министарство на законску обавезу, никакав одговор нисмо добили! Игнорисањем захтева, подсетимо, чини се прекршај за који је прописана казна.

Е, сад не би било страшно то што су казне мале (од пет до педесет хиљада динара), да је и тако мале бар неко до сада платио. Наиме, уколико његовом захтеву није удовољено, грађанин може да се жали поверенику за информације од јавног значаја, па да повереник наложи институцији да грађанину да информацију или бар објасни због чега је не може дати. Ако, међутим, ни то не помаже, повереник се обраћа влади, односно Министарству за културу и медије које је одређено да врши надзор над применом закона.

Али, Министарство за културу то не ради. Тако је битка за информацију унапред изгубљена. „Они немају ни могућности да то раде, не постоји ваљда ниједан човек у Министарству задужен за то. И поступци се не покрећу. Па, од 250 случајева евидентног кршења закона о слободном приступу информацијама још ниједан није процесуиран. То није ништа друго до отворено позивање на кршење закона”, каже Родољуб Шабић.

По његовом мишљењу, надзор над применом закона требало би поверити неком другом министарству, које има управну инспекцију, као што је Министарство за државну управу и локалну самоуправу.

НИН је због ћутања Министарства за капиталне инвестиције поднео жалбу поверенику. А ако реакција буде иста и после поверениковог решења, које су по закону обавезни да поштују, случај ће, као и други, завршити у некој од фиока Министарства културе. Јер, оне министре који одлуче да не поштују закон ништа, у крајњој линији, не спречава у томе. Уосталом, повереник Шабић је затражио на крају прошле године извештаје о примени закона од свих 17 министарстава, па и Илићевог, које једино није нашло за сходно да га напише. И ништа.

Поред Министарства за капиталне инвестиције, на захтев НИН-а није одговорила ни Безбедносно-информативна агенција. На питања: колико је грађана у складу са законским одредбама било под надзором у 2005. години

и колико је временски најдуже неки грађанин био под надзором тајне полиције, није било одговора.

Повереник Шабић каже да је захтев, готово идентичан нашем, пре неколико месеци био упућен у БИА, те да је и одговор био исти – ћутање. Повереник је у том случају наложио БИА да одговор достави, а БИА се, парадоксално законским одредбама, жалила Врховном суду на повереника! Чека се одлука суда.

Тајне: До 6. фебруара повереник је донео 140 решења, од којих је у 127 случајева органу власти наложено да достави тражену информацију, а у само 13 случајева жалба је била неоснована, и то најчешће због повреде нечије приватности.

„Закон о заштити приватности донет је 1998, али је бајат и ту настају проблеми. И најпре дилема да ли на исти начин по питању приватности треба да третирамо носиоце јавне власти и обичне грађане” каже Шабић. „Информације о имовини, о наглом увећању имовине морале би бити доступне – зато нам треба закон који афирмише те принципе.”

Више од заштите приватности, па и од навике овдашњег становништва да што мање запиткује, међутим, примену овог закона кочи наслеђени комунистички обичај пречестог проглашавања државне, службене, војне тајне за сваку ситницу. Осим што је тајна прешироко дефинисана у свим одредбама које је се тичу, и процедуром и разлозима проглашавања тајне, српски закони се тек узгред баве. Амерички, најстарији на свету, закон о слободном приступу информацијама, иако садржи шокирајућу ставку – тајна су и подаци о нафтним пољима – бар јасно дефинише пет разлога због којих се податак склања са списка доступних.

Стручњаци верују да је институт тајне уколико се откривањем податка угрожава, на пример, национална безбедност, неопходан, али тек тамо где постоји цивилна контрола војске, полиције, државне безбедности. Уколико те контроле нема, тајном може постати све због чега доступност информација има смисла.

Тако је већина европских земаља, па и суседна Хрватска, формирала тело за разматрање основаности тајни у чијем раду учествују чак и представници медија. Од седам чланова таквог већа по Закону о заштити тајни (донетом још 1996) хрватски Сабор изгласава и три новинара који расправљају о проглашавању тајне. Али, осим на папиру, ни Хрватска се није прославила раскривањем тајни, јер поменуто веће до данас није формирано.

„Тајна није нешто на шта је неко лупио печат. МУП, БИА, судови имају проблем третирања тајне, јер би тајном требало нешто да се проглашава због своје суштине, а не зато што је неко тако одлучио. На пример, БИА је одбила да одговори на захтев члана породице да добије информацију из досијеа човека који је убијен 1941. Ја ту не видим разлоге тајности”.

Само 12 жалби поверенику су поднели представници медија, све су биле основане и након интервенције повереника информације су им достављене. „Курир” или „Прес”, који се данима баве имовином појединих политичара нису изгледа званично потражили те информације или се бар нису жалили што их нису ни добили, баш као ни ТВ Б92, која се у емисији „Инсајдер”

редовно жали на ђутање појединих државних органа, али жалбу поверенику никада нису поднели.

„Ђутање новинара је поражавајуће и тужно. Органи власти с тим рачунају. А та логика је потпуно јасна и све док се тај однос не промени, комуникација између медија и институција биће лоша”, каже Шабић.

Црне бројке: МУП је детаљно и благовремено доставио НИН-у статистику у вези са злоупотребама положаја, корупцијом, кривичним преступима међу полицајцима. Тако смо сазнали да су у 2005. години полицајци, један против другог, поднели 276 кривичних пријава које су се односиле на 323 полицајска службеника, 84 радника су удаљена из МУП-а, 36 су лишени слободе, а 20 је завршило у притвору. Међу полицајцима је откривено 595 кривичних дела, а покренут је дисциплински поступак против 3.193 полицајска службеника.

Пореска управа је, такође благовремено, одговорила да је највећи порез на имовину који је физичко лице платило у 2005. години 5,5 милиона динара, а да јенајвећи порез на доходак на годишњем нивоу износио 17 милиона и да су од почетка године до половине фебруара због неиздавања фискалних рачуна привремено затворена 403 угоститељска објекта, 252 пекаре, 307 кинеских локала, 395 трговина на мало, и још 132 разна објекта.

На питање које се односило на пореске обавезе Богољуба Карића, као и питање у вези са обавезама јавних предузећа позивајући се на Закон о пореском поступку и начело чувања службене тајне, управа није одговорила.

Насеља: НИН је примењивост закона покушао да провери и код локалних самоуправа. Од три насумично изабране општине у Србији (Темерин, Крагујевац и Сурдулица) захтевани су само извештаји о буџету града, односно општина за 2005. годину. Град Крагујевац благовремено је и сасвим детаљно доставио извештај, док Темерин и Сурдулица уопште нису реаговали.

За разлику од општина у унутрашњости, од Скупштине града Београда смо тражили и добили информације да су током 2005. године у Београду поплочани тротоари девет улица, да је на то потрошено 68,73 милиона динара и да је све радове изводило јавно комунално предузеће „Београд пут” а да су коришћене и услуге фирми МН „Лозница” и „Инвест градња” Београд. „Београд пут”, по закону о јавним набавкама директно су поверени радови а приликом ангажовања подизвођача и добављача ова фирма је спровела тендерску процедуру.

Од града чији је први човек Ненад Богдановић недавно добио Орден Светог Саве, добили смо и информације колико је Београд у последње три године уложио новца у изградњу Храма Светог Саве: укупно нешто више од 200 милиона динара, од чега чак 125 милиона у 2003. години и непуна три милиона у 2005.

Помоћник градоначелника Радмила Хрустановић одговорила је и да се у насељу „Др Иван Рибар” неће градити бунгалови за становнике било ког нехигијенског насеља, већ на других 15 локација у граду, а да ће се испод Газеле градити пословни центар.

Литература: Органи државне заједнице не подлежу Закону о слободном приступу информацијама. Ипак, повереник Шабић каже да је писао министру

одбране и генералном секретару Савета министара наводећи да њихов легитимитет тражи да поступају по овом закону иако му формално нису подређени.

И бар према нашем искуству, поступају. Министарство одбране нам је тако доставило тражене биографије помоћника и саветника министра.

Свакако, најзанимљивији одговор стигао нам је из Министарства иностраних послова и то из пера министра Вука Драшковића. НИН је од Министарства иностраних послова тражио одговоре на питања које тело и по ком поступку бира запослене у дипломатским представништвима СЦГ, који су критеријуми по којима се бирају амбасадори и њихови помоћници и шта их квалификује за та места, а затражили смо и списак свих амбасадора и њихових помоћника са краћим биографијама.

Стилом некада најчитанијег српског писца, садашњи шеф дипломатије одговорио је на 18 куцаних страна. На конкретна питања Драшковић је написао сагу о времену у којем живимо, о Милошевићу и Шешељу, о Јовану Марићу и Љиљани Смајловић, о убиству Ђинђића и одговорнима за то, о томе шта би било да је било правде, шта презире а за шта се залаже.

Али, читаоци НИН-а неће видети овај Драшковићев запис, не због одбијања НИН-а да га интегрално објави (што је министар првобитно тражио) – већ зато што је сам министар одлучио да га повуче. Увече је послао текст у редакцију да би следећег јутра послао курира да би га допунио. Допуну никада нисмо добили, као ни право да објавимо првобитну верзију.

Овакву могућност закон не предвиђа. Ваљда зато што претпоставља одговорну власт.

Последња истраживања Јукома, у којима су захтеви категоризовани по сложености и по томе ко их шаље – грађани, новинари, НВО и други – показала су да је Уставни суд на убедљивом првом месту по игнорисању питања која добија, јер ни на једно није одговорио.

Влада се користила методом фалсификовања датума доспећа захтева, као и датума слања одговора тако да добије на времену, али је дуго по истеку рока ипак одговорила на сва питања. Председник Србије био је најажурнији, а за Народну скупштину примећено је да реагује само на захтеве новинара. На остале тек под притиском јавности. По спретности да избегне конкретан одговор показао се и градоначелник Београда. Међу министарствима добри примери поступања у складу са Законом били су министарства здравља, финансија, науке и заштите животне средине, трговине, туризма и услуга, а лоши примери министарства одбране, унутрашњих послова, привреде и правде.

У протеклој години је на основу више од пет стотина послатих захтева истраживање Иницијативе младих показало да 76 одсто тестираних државних органа не поштује Закон о слободном приступу информацијама. Само 50 државних органа од тестираних 212 одговорило је на све захтеве. Према овом истраживању, дакле, 76 одсто државних органа не поштује закон. Ни на један послати захтев није одговорио 61 државни орган. Квалитативна анализа одговора показала је велику неодговорност према поштовању прописаних рокова и нестручност службеника који раде на примени закона. Ни у

једном случају када је орган био спречен да одговори, Иницијатива младих није добила обавештење о томе. Закон је доследно применило само 20 одсто општина у Србији, а органи државне заједнице су се у овом истраживању показали бољим од органа на свим другим нивоима власти – више од половине органа државне заједнице уредно је одговорило на захтеве иако се закон на њих експлицитно не односи.

Са наднасловом „Ин виво” и насловом „Демократе и радикали – производња подељеног друштва”, „Европа” 2. марта 2006. године, објављује текст главног уредника Жељка Цвијановића, бившег првог човека „Срне”.

Можда је сам Свевишњи укључио своје прсте у најновији рат између демократа и радикала, будући да људском поимању смисла, света и политике те ствари измичу. Можете ли да замислите човека који је претпрошле године на изборима заокружио Тому Николића како сада мерка мудре речи Бориса Тадића, чије име ће сутра да заокружи једнаким жаром којим је јуче заокруживао Тому? Можете ли да замислите да се догоди обратно: како Борисови разочарани бирачи постају део радикалског корпуса знајући колико су покрадени, али верујући онако радикалски како им је то учинио онај на кога им првог покажу прстом. Наравно, нема таквог, а да се свет не окрене наопако, толико наопако да више није ни важно ко шта заокружује. И ето нас у причи о две Србије. Ако ћемо своја политичка уверења као бедници да носимо као део наше онтолошке датости, ето нас са питањем колика је цена те приче о две Србије уколико ћемо о Србији да говоримо заклету на истину.

Шта је, дакле, смисао тога да Борис Тадић потроши безмало цео председнички говор на скупштини своје партије говорећи о две Србије – демократској и радикалској – шта је смисао идеје да председник Србије пропусти да поентира ситуацију у којој као државник, човек који окупља, силази у странку и не одржи државнички говор, већ исприча причу о радикалима као свету иза кога из Гондора јуришају масе орки ношене руком зла. Шта је смисао да тај човек исприча одвратну причу о Зорану Ђинђићу као криминалцу једнаком Чумету. Хоће ли Тадић, говорећи о радикалима и легитимизујући тако једину своју политичку поруку убедити неког радикала да гласа за демократе? Хоће ли Мирчић у свом заумном наступу убедити неког тадићевца да почне да се куне у Тому? Наравно, тога неће бити, и све би то требало да изгледа као непристојно страначко надгорњавање кад та прича у тренутку у коме долази не би била веома опасна. Оцени је, дакле, реч.

Елем, гледали смо радикалски митинг, сав тај сироти и опустошени свет из унутрашњости Србије, који се Београду показао на опако зграђавање неизбежног круга двојке, који се дрско показао упркос позиву милитантног дела двојкаша да би их ваљало очистити гвозденом метлом. Србија би била саввим пристојно место за живот без свих тих рођака из унутрашњости којих се овдашњи европејци пред светом стиде и не показују их кад год је то могуће. Да ли је то била она гора од две Србије, без које би боље прошла јапијевска Србија, која нема проблема с Европом јер новац држи у њеним банкама; да ли је то свет који би требало почистити зато што још увек живи иако сви

економски показатељи говоре да не може да живи; да ли га треба стрелјати зато што верује у идоле и кумире попут Ратка Младића или Воје Шешеља јер на овом свету нема ниједну реалну ствар за коју би се ухватио и почео да у њу верује? Онај ко би покушао не да их разуме, већ да разуме зашто они гласају за радикале, учинио би и за себе и за Србију много. Онај ко их презре проћи ће једнако као и онај ко их је толико пута до сада обмануо, а да се не лажемо, у тој причи невиних једва да има.

Зло је, дакле, што је Србија суочена са Младићем, Косовом и опстанком заједничке државе; зло је што пред тим стварима овдашњи креатори јавног мњења немају проблема са својим ставовима, чак и кад њихови ставови имају проблем са чињеницама; зло је, на крају, што Србија, вођена својим проблемима и својом недораслом политичком и медијском елитом, поново улази у ону зону када јој је озбиљно забрањено поделом друштва и када се показује да су међу њима у замаху сви они који на тој злој ствари пролазе и опстају. Нема више никакве сумње да су целу ону причу о Младићевом хапшењу пре десетак дана пласирале оне снаге које верују да би за њих било погубно када би Коштуничина влада изручила тог генерала. Нема никакве сумње да би га неки од њих, колико год га сматрали злочинцем, крили до судњег дана или макар до оног тренутка када би се показало како је влада изгубила и последње зрно свог међународног кредибилитета.

Није ту, дакле, реч о опстанку владе, већ о цени да би се она срушила Младићем, Косовом, птичјим грипом, кугом, свеједно. Та цена, како су је посебно поставили такозвани радикални реформисти, јесте подељено српско друштво. Наравно, једна од тих странака које у подели друштва учествују, било са свешћу о томе, било са свешћу да тако освајају власт, било да имају добре намере према Србији, рећи ће како је Ратко Младић последње уточиште српског јуначког мита (али не може се са Сребреницом на леђима живети у тој причи). Други ће инсистирати да је реч о преиспољном злочинцу на чијим траговима сем злочина нема ничега, али ће једнако и једни и други, дефилијући ових дана по телевизијама као манекени две завађене Србије, обесмишљавати сваки озбиљан разговор на ту тему. Сутра ће опет ући у причу о томе ко је издао Косово, ко није дошао на кнежеву вечеру, прекосутра ће већ наћи нешто треће. Када се све те ствари ставе на једну страну, испада да нису више најважнија питања шта ће се на крају догодити са Младићем, ко ће бити задовољнији косовским решењима, где ће за два месеца бити Црна Гора, већ је најважније каква ће Србија изаћи из свега тога. Ако изађе.

Под надсловом „Међународни суд правде”, насловом „’Велика Србија’ у Хагу” и поднасловом „Заступници Босне и Херцеговине оцењују да Београд не треба посматрати као помагача босанских Срба већ као ’старијег партнера’ у заједничком злочину”, НИН, 2. марта 2006. године, објављује „Специјално за НИН” текст новинарке Б92, Љубице Гојгић. У тексту се помиње да ће адвокати БиХ цитирати изјаве др Шешеља, дате у току ратних операција:

Пролазећи поред неколико десетина грађана, углавном избеглица, окупљених испред Међународног суда правде у Хагу, који су дошли да подрже тужбу БиХ против СЦГ за геноцид, правни тимови две бивше југословенске

републике ушли су, у понедељак, у зграду тог суда на завршно суочавање у спору који је покренут пре 13 година. Како преносе извештачи са лица места, у холу Палате мира, како се иначе још зове велелепна задужбина америчког милионера Ендрјуа Карнегија, два експертска тима љубазно су се поздрвила.

Потом је у судници почела уводна реч заступника БиХ и подсећање на најважније доказе који ће, како се надају, убедити шеснаесточлано судско веће (председава Енглескиња Розалин Хигинс) да је бивша СРЈ, данашња СЦГ, учествовала у рату у Босни и да је одговорна за геноцид који је извршен над муслиманским народом.

Рат у Босни главни правни заступник БиХ Сакиб Софтић упоредио је са цунамијем рекавши да је босанску катастрофу изазвао човек, тачније босански Срби и власт у Београду. У двадесетоминутном обраћању суду, Софтић је рекао да тужба против СЦГ није освета већ жеља да се утврди одговорност за рат односно за „пакао у који су поведени несрби” у Босни.

У првим минутима аргументације босанског тима (трајаће седам дана) могло се чути да тужбу не треба посматрати као спор са појединцима у Републици Српској јер у Сарајеву схватају да су они били инструмент Београда.

Међутим за разлику од Софтића, који одговорност тражи у врху државе, други члан адвокатског тима Босне, Американац Томас Френк у причу уводи колективну одговорност оценом да су и народи а не само њихови лидери дужни да спрече чињење геноцида! Злочини који су се догодили нису били насумични нити дела појединаца, оцењује овај амерички професор и додаје: „Тврдимо да се одговорност за геноцид не може приписати бездржавној гомили већ држави – Србији и Црној Гори.” Адвокати Босне оцењују да Београд не треба посматрати као помагача босанских Срба већ као „старијег партнера” у заједничком злочину.

Говорећи о одговорности Београда за геноцид у Босни, амерички професор је изјавио да ће „пред савешћу човечанства бити доказано да оптужени не може спрати мирис проливане крви тиме што ће променити име државе”. По његовој оцени, трагови умешаности Београда у злочине у Босни су евидентни а одаје их „идентитет починилаца, њихове униформе, наређења и новац” и сви они, верује Френк, воде до Београда. Други заступник Босне, Холанђанин Фон ван ден Бизен, подсетио је да Босна није изолован догађај и да, ценећи одговорност Београда, судско веће не треба да заборави ни оно што се догађало у Хрватској као ни догађаје на Косову.

Уводна реч заступника БиХ поново је, у Хагу, оживела тезу о жељи за стварањем Велике Србије која је, по оцени босанских експерата, суштина политике Београда с почетка деведесетих година. Иако је од тако формулисане тезе одустало тужилаштво Хашког трибунала на суђењу Слободану Милошевићу, а то је процес на који се често позивају, босански тим враћа је пред међународне судије а њено тумачење шири и на геноцид.

Према тумачењу Ван ден Бизена, Сребреница је била последица плана Београда да ради стварања Велике Србије „очисти” 50 километара дубок појас уз Дрину, унутар БиХ. За Ван ден Бизена, идеја о Великој Србији је суштина Милошевићевог обећања да ће сви Срби живети у једној држави а та

парола, тврди Холанђанин, претворена је, почетком деведесетих, у план акције која је подразумевала „потпуно или делимично уништење несрба у Босни”.

Ван ден Бизен је убеђивао судско веће да главнокомандујући ВРС Ратко Младић можда и јесте изводио неке акције не консултујући никога али да „никада није остао без подршке Београда”. У судници је цитирана његова злослутна реченица, изговорена после заузимања Сребренице у јулу 1995. године, да је дошло време за освету Турцима. Потом је судијама предочено да је само неколико недеља касније Младић био на разговорима у Београду.

Заступници Босне приказали су у великој судници Међународног суда видео-снимак убиства шесторице муслимана из Сребренице, које су извршили припадници паравојне формације „Шкорпиони”. Адвокати тврде да су „Шкорпиони” заправо били полицајци из Србије а као потврду цитирају оцену „Њујорк тајмса” из јуна 2005. године, да је тај снимак, емитован на суђењу Слободану Милошевићу, доказ умешаности Београда у сребренички геноцид. Подсетимо, судско веће Хашког трибунала које суди Милошевићу, одбацило је захтев Тужилаштва да се изводе докази и сведоци о поменутом видео-запису. Судије Трибунала оцениле су да, иако има вредност, тај снимак, па и сведочења о њему не доприносе суштински утврђивању кривице бившег председника Србије и Југославије. У исто време, српско тужилаштво за ратне злочине подигло је оптужницу против „Шкорпиона” у којој их идентификује као паравојску која је била под контролом власти у РС. Но то је аргументација на коју би могао да се позива правни тим СЦГ када од 8. марта преузме говорницу у Међународном суду.

Босански тим тврдиће пред Међународним судом да геноцид не треба везивати само за Сребреницу. И опсада Сарајева, убијање из снајпера и вишегодишње гранатирање града, могли би да се тумаче у складу са одредбама Конвенције о геноциду, чуло се у уводној речи. И за опсаду Сарајева може се окривити Југославија јер је у Београду одлучено да тенкови бивше ЈНА заузму положаје око града у априлу 1992. и да их не напусте наредне четири године, тврди БиХ. Док су тенкови гађали са брда, паравојска Жељка Ражнатовића Аркана „оперисала је” у околини града, чуло се у судници у којој је приказан и снимак са пијаце Маркале, после првог гранатирања у фебруару 1994. године. Адвокати БиХ цитираће обилато изјаве Војислава Шешелја а прва, у којој припадницима ВРС поручује како ће „заједно узети Сарајево” већ је искоришћена.

Један снимак из рата босански адвокати искористили су да у судници пласирају нешто што личи на почетак тезе да суштинске разлике између Милошевићеве и данашње Србије нема (што је саставни део одбране СЦГ). Судијама је приказан видео-запис на коме је забележена посета данашњег председника Владе Србије Војислава Коштунице, тада лидера ДСС-а, положајима босанских Срба у околини Сарајева. На снимку се види Коштуница како двогледом посматра град а камера бележи и његову изјаву „да се уверио у одлучност и постојаност наших бораца да не одступе”, као и наводна констатација да се и са тог места види како треба да изгледају „границе и уређење будуће Србије, с ове и оне стране Дрине”.

По оцени адвокатског тима Босне, и у данашњем понашању власти у Београду могли би се наћи докази кривице за злочине у Босни. Покушај да се суђење спречи тако што би се установило да Међународни суд није надлежан, оцењен је у уводној речи као покушај одбијања одговорности и правне манипулације. А заступник Томас Френк додао је да одговорност Београда повећава и чињеница да босанској страни у спору, као и Хашком трибуналу, одбија да преда важне доказе, процењујући да би могли нанети штету СЦГ.

Финале историјског процеса у Хагу је тек почело, ипак бројни медији већ се баве могућим последицама. „Уколико буде пресуђено у корист Босне, Србија и Црна Гора биће суочена не само са огромним ратним репарацијама, већ и са чињеницом да ће низ њених генерација бити проказан”, пише британски „Дејли телеграф”, а сарајевски „Дневни аваз” цитира једног од писаца босанске тужбе, Френсиса Бојла, професора права из Чикага, односно његов предлог властима у БиХ да победу у Хагу одмах искористе да у Уједињеним нацијама покрену поступак за укидање Републике Српске.

„Таблоид” 2. марта 2006. године, објављује текст са наднасловом „Крагујевац: Адвокат Татомир Лековић вежба како да искористи 'атентат'”, насловом „Држалица без секире ко Наташа без Мирјане” и поднасловом „Крагујевачком адвокату, супервизору Фонда за хуманитарно право, мочуга помутила памет, па заборавио да је био у ЈУЛ-у и да му је 'онај' омражени режим био више него мио”. Текст садржи један антрфиле са насловом „Шта би Лугару па ангажова Лековића”:

Ко се сећа акције „ЈУЛ у јулу”, када су се јулске ватре запалиле у многим срцима? Тако се 21. јула прошле године у центру Крагујевца догодио напад на адвоката Татомира Лековића. Полиција је објавила да је адвоката дрвеном држалицом од секире (!), напао бивши клијент Селимир Милосављевић, стар 57 година.

Адвокат је изјавио да је са овим бившим клијентом био у одличним односима. Полиција је ухапсила нападача, али није открила – налогодавца. Зашто налогодавца? Због тога што је адвокат политичка личност, супервизор Фонда за хуманитарно право, и што је мало пре тога дао интервју радију „Слободна Европа” (!) Па се јавила сумња да је незадовољног клијента инструирао и ангажовао антихашки лоби (!?).

Причу о антихашком налогодавцу, који користи дрвене држалице а не бејзбол палице попут Шешеља, лансирао је сам Лековић.

Треба га разумети, прошао је са осам копчи на глави, из болнице је изашао са чалмом на глави, и на свој захтев. Зашто на свој? Ако антихашки лоби препродаје на тезгама држалице за секире, чарапе и гаће из Румуније, претпоставка је да га има и по болницама, међу медицинским сестрама, куварицама, лекарима.

Фонд за хуманитарно право је одмах реаговао и изјавио да је напад на Лековића покушај убиства, атентат са политичком позадином, један у низу напада које врше Милошевићеви ескадрони смрти.

Чалма је ипак само чалма, а адвокату је, за политичку каријеру, требало више – ореол политичког мученика.

Адвокат ниједног тренутка није посумњао да иза напада на њега стоје снаге „оног”, пораженог режима. У питању је много озбиљнија завера. Адвокат не жели ни да изговори име Слободана Милошевића, и ту лежи врхунац драматургије.

И адвокат Лековић признаје да је клијента Милосављевића заступао у три предмета током 2002-2003. пред судом у Рожају и Бијелом Пољу. Скоро је, пред напад, боравећи у Новом Пазару, сазнао чињеницу да његов клијент, поред нерашчишћених односа око тестамена, има и психичких проблема.

Међутим, рођаци Селимира Милосављевића, Војин Николић, Далибор Ђурчић, Бошко Вукић и Будимир Милосављевић, певају другу песму, у којој нема антихашког лобија:

– Адвокат је пред општинским судом у Рожају, после смрти Селимирове тетке и тече, заступао Селимира у вези са наследством некретнина. Док је Селимир имао имовину на селу, коју је продавао и новац давао Лековићу, адвокат је обећавао да ће спор бити брзо решен у Селимирову корист. Када је нестало новца од продаје говеда и оваца, Селимир је секао шуму, продавао дрва и за Лековића је опет било новца. Док је Селимир давао новац – пријатељство између њих је било велико. Када је понестало новца, Лековић одустаје од заступања и упућује га на другог адвоката. Адвокат је знао да је Селимир болестан, али га је обмањивао и причао му лепе приче, ради новца. Тврдимо да у овом нападу не постоји никакав антихашки лоби.

Адвокат Лековић, опет, каже да је то трећи покушај антихашког лобија да га ликвидира. Једном је имао саобраћајни удес, возило му се преврнуло пошто је ударило у резервну гуму са камиона; једном је неки бегунац из затвора кренуо да га ликвидира, чак се најавио телефоном, али је погинуо у сукобу са полицијом. Испада да је полиција, која је наручила ликвидацију – адвокату спасла главу.

У кругу људи који се интересују за ратне злочине име адвоката Лековића, међутим, није познато. Па какве је то јеретичке речи изговорио Лековић, осим што је за убиство хашког оптуженика оптужио Слободана Милошевића? Шта је то Лековић говорио на радију „Слободна Европа”?

– Извршиоци тих злочина најчешће су били припадници Милошевићеве полиције. Он је направио један монструозан, чудовишан апарат, у који је регрутовао криминалце са најгорим људским склоностима и зато није чудно што су људи на просторима бивше Југославије починили стравичне злочине... Мени Србија и Црна Гора која је прављена злочинима не треба.

Ништа спорно, док се не отвори прича о моралном кредибилитету адвоката Лековића, који је спреман да свом клијенту све опрости, под условом да овај човек открије налогодавца и покаже на траг – антихашког лобија. Да упери прст у тезгу и каже: – Овде сам купио држалицу за секиру!

А онда је неко подсетио на акцију „ЈУЛ у јулу”. Није било давно, а већ се помало заборавило. Ни адвокат Татомир Лековић се не сећа. А био је у акцији. Био у ЈУЛ-у. Тај исти супервизор Фонда за хуманитарно право – у ЈУЛ-у? Има снимљено. Једног јула!

Нема ништа од мученичког ореола за члана ЈУЛ-а и активисту Фонда за хуманитарно право. Само чалма.

Србија је пуна оваквих правника, судија, адвоката, превртача разних професија и свих калибара, прелетача без птичјег грипа.

И док клијент Милосављевић има проблема са тестаментом, адвокат ће једног дана имати проблема са аманетом. Кома да остави аманет – ЈУЛ-у и Мирјани Марковић или Фонду за хуманитарно право и Наташи Кандић.

Опскурни адвокат је једном у животу био и храбар, мада ту храброст није медијски искористио како треба. Лековићево име постало је познатије широј јавности кад се појавио као бранилац хашког оптуженика Слободана Миљковића Лугара, припадника паравојне јединице „Сиви вукови”. Лугара и још двојицу је у једном кафанском обрачуну убио радник ДБ-а, касније осуђен на 15 година затвора. На неким потерницама Трибунала, Миљковић је био врло високо рангиран. На једној од њих Миљковић је по рангу четврти оптуженик, између Младића, Караџића и Миљковића само је једно име. Фото-робот Слободана Миљковића је, својевремено, објављен на насловној страни, ни мање ни више него „Њујорк тајмс”.

У рубрици „Друштво”, „Глас јавности”, 3. марта 2006. године, објављује текст са насловом „Лабус: Језик примитивног национализма”:

Уочи парламентарних избора 28. децембра 2003, после којих је и формирана ова влада, садашњи вицепремијер Мирољуб Лабус, упитан да ли би као експерт сарађивао с Коштуницом у случају његове победе на изборима, рекао је: „Наши председнички програми веома су различити и тако нешто не долази у обзир”.

Септембра исте године слично је говорио тадашњи гувернер НБЈ Млађан Динкић, који је рекао да је Коштуница недемократски кандидат: „Не слажем се са онима који кажу да имамо два демократска кандидата и да није важно кога ћемо изабрати. Онај ко је почео да говори језиком мржње, језиком примитивног национализма, тај не може бити демократски кандидат. Онај ко се удружио са господином Илићем и ко се веома приближава речнику господина Шешеља не може бити демократски кандидат”.

Подгоричке „Вијести”, 3. марта 2006. године, објављују текст са наднасловом „Пред судом прочитана потресна исповијест Садика Демировића, који је преживио депортацију” и насловом „Голгота почела већ у Херцег Новом”. Наслов антрфилеа у тексту је „Ми смо Шешељева војска, ми не убијемо, ми кољемо”:

У Основном суду у Подгорици јуче је прочитана потресна исповијест Садика Демировића, једног од бошњака депортованих из Црне Горе 25. маја 1992. године, који је тужио државу тражећи надокнаду штете.

Демировић, који сада живи у Стокхолму, у писаној изјави је свједочио о психичкој и физичкој голготи коју је прошао, наводећи да је успио да побјегне из логора у Фочи након што је стражарима платио 30.000 марака и „поклонио” им „мерцедеса”.

– На дан депортације био сам са синовима Семиром (11) и Самиром (14) у Игалу. Док смо сједјели у ресторану пришла су нам два полицајца наредивши ми да пођем са њима. Кад сам питао за дјецу, рекли су ми да они остају – наводи на почетку своје исповијести Демировић, коју је суду приложио његов адвокат Драган Прелевић.

– Моји синови, који су у међувремену кренули за нама, остали су уплакани испред хотела, гледајући како ме полицијским аутом одвозе у непознатом правцу. Током вожње, која се завршила пред зградом СУП-а, један од милиционера је почео да ме малтретира, питавши ме: „Јеси ли гласао за Алију?“, „Хоћеш ли суверену Босну?“. Упутио ми је неколико бестијалних и увредљивих питања, која сам ја нијемо прећутао, очекујући да се та вожња заврши и да ћу доћи негде гдје ће неко схватити да нема никаквог разлога због кога бих се уопште ту налазио. Очекивао сам људски поступак, али било је све друго осим људског, навео је Демировић.

Он даље пише да није био уплашен када су га полицајци увели у зграду СУП-а и спровели дежурном колеги, који га је проследио у ћелију.

– Никаквог објашњења, ни питања. И никакве могућности да барем покушам нешто рећи. Једноставно су ме одвели до једне затворске просторије и угурали унутра. У тој соби нијесам био сам, али сам био један од посљедњих који су пристигли. Сви су били у страху и шапутали. Неке су тукли, али нико није знао шта се дешава. Соба је била мала, са једним малим прозором, а нас је било око тридесет, „набијени“ један на другог. Нијесу нас пуштали ни у WC. Неколико сати послје мог доласка појавио се милиционер са наредбом: „Израдите напоље, сви у аутобус“. Напољу, око аутобуса, стајали су распоређени милиционери са пушкама на готовс – навео је Демировић.

Истог дана око 20 сати стигли смо у Фочу. Град страве и ужаса, нема јавне расвјете, од кућа само згаришта, неке још догоријевају. Изразимо пред казнено-поправни дом, гдје нас постројавају уза зид, са рукама изнад главе. Позивају по двојицу. Руке су ми се почеле трести, срце ми је лупало све јаче – до- дао је он.

Демировић је у својој исповијести потом описао психичку и физичку тортуру коју су затвореници прошли у том логору.

– Свакодневно су нас одводили на испитивање, тукли нас до бесвијести, а затим смо данима лежали непомично на прсима. Неки су због батина мокрили крв – навео је.

Демировић се из заточеништва избавио након што је потплатио стражаре.

– Једне вечери двојица стражара су ме одвојили и саопштили ми да им је мој брат дао пет хиљада марака да ми помогну. Рекли су ми да могу да се избавим ако им дам још 50.000 марака и „мерцедес“, али смо се договорили за 25.000 марака и ауто и ја сам успио да одем, навео је Демировић.

Његов заступник Драган Прелевић јуче је предложио да суд саслуша Демировића и његову породицу, као и вјештачење њихових душевних болова које би обавио неуропсихијатар Станко Милић.

Заступник државе, замјеник вишег тужиоца у Подгорици Мирјана Милић предложила је прекид поступка за надокнаду штете до окончања кривичног поступка који се води пред Вишим судом у Подгорици против шесторице бивших полицијских функционера, које Тужилаштво терети за ратне злочине против цивилног становништва.

Милићева је оспорила и основаност тужбе тврдећи да најприје у кривичном поступку треба да се утврде чињенице које могу утицати на пресуду у поступку за накнаду штете.

– Полицајци нијесу одговарали на наша питања куда нас воде. Само су рекли да су добили наредбу да нас убаце у аутобус. Супруге, мајке и дјеца ухапшених, који су се били окупили, плакали су и вршталли. Аутобус је из Херцег Новог кренуо према Никшићу, а потом за Фочу.

У мене се увукао страх и неизвјесност. Пришао сам полицајцу који је у аутобусу стајао поред возача са пушком окренутом према нама. Покушао сам да му објасним да ништа нијесам скривио а он ми је са осмјехом рекао: „Не бој се, нијесмо ми Титови борци. Ми не убијамо. Ми смо Шешелјева војска, ми кољемо”. И наставља да се смије док мене пробија хладан зној и клецају ми ноге. У Шћепан Пољу су нас пребацили у други аутобус, којим су наставили ка Фочи.

У међувремену сам успио замолити једног полицајца да јави мојој супрузи у Требињу да су дјеца остала у Херцег Новом, а да су мене одвели за Фочу. Написао сам број телефона на новчаници од 50 марака и дао му, али он се никада није јавио – свједочи Садик Демировић.

„Граница” је наслов кратког текста објављеног у „Ферал трибјуну” 3. марта 2006. године:

На хашком је суђењу у уторак пуштена снимка из 1994. године на којој тадашњи предсједник Демократске странке а данашњи премијер Србије Војислав Коштуница каже: „Ово је пример како треба да изгледа будућа граница Србије. Охрабрен сам моралом и одлучношћу наших бораца да не одступе”. Ове су реченице изговорене надомак Сарајева, када су Коштуница и имењак му Шешел обилазили положаје војске босанских Срба. А с том војском, како смо безброј пута досад чули, Београд није имао никакве везе, ни онај позицијски ни онај опозицијски. Стога ће се наивци и убудуће ишчуђавати над моралом Војислава Коштунице и његовом одлучношћу да не одступи ни са своје тренутачне позиције ни са својих давнашњих граничних позиција.

О огромним финансијским средствима које Хашки суд добија, да би прогањао српске хероје, говори текст који објављује „Национал” 4-5. марта 2006. године, са наднасловом „Истраживање: колико кошта суд за ратне злочине”, насловом „Хашка правда” и поднасловом „Плата Карле дел Понте је 90.000 долара и то без пореза”. Наслов антрфилеа унутар текста је „Оптужени: умрли, 103:14”:

Суд у Хагу основан је 1993. године, а Трибунал, како га зове оснивач УН, прве године је на име трошкова добио 276.000 америчких долара. Цена правде је потом из године у годину расла, прво на 10, 25, да би четири године касније трошкови суђења за ратне злочине достигли цифру од готово 50 милиона долара.

Године 2000, суд је готово удвостручио потрошњу новца. Те године у Хашки трибунал инвестирано је 95 милиона долара. Према овогодишњим прорачунима, Уједињене нације ће на конто суда у Хагу уплатити невероватних 280 милиона долара.

У историји судства, Хаг је јединствен и по много чему преседан. Правила и пословник су сами себи одредили, али и цене суђења, зараде судија и тужилаца. Истовремено, хашка машинерија одређује колико ће дати одбранама оптуженика који испуне услове за добијање надокнаде трошкова суђења.

Упркос томе, хашки апарат ради успорено. Чак и кад процес почне, на пресуду се чека око четири године, а то време оптуженици проводе у притвору. Ослободе ли их оптужби људи, који су у притвору провели године и године одлазе кући без икакве материјалне накнаде.

Тужилаштво броји 325 запослених који су подељени у три сектора. Једни припремају процес и документацију, други су у судници, трећи истражују на терену. То особље годишње потроши четрдесетак милиона долара. Када је реч о зарадама, највећу плату има Карла дел Понте. Главна тужитељка прима 90 хиљада долара, док њен заменик ради за десет хиљада долара мање. Тужиоци уживају и у пореским олакшицама, наиме, њихове плате су потпуно ослобођене пореза.

За све одбране, пак, Хаг издваја нешто мање од пет милиона долара. Главни адвокат добија 240, његов заменик 180, док се теренски истражитељи плаћају око 30 хиљада годишње.

Тужилаштво је, дакле, много надмоћније у поређењу с одбранама оптуженика – осим армије истражитеља, на услузи су им и агенти највећих светских обавештајних служби, као и понеке владе земаља из којих стижу оптуженици. Примера ради, председник Хрватске Стјепан Месић послао је тужилаштву Карле дел Понте 666 докумената о „Олуји”, бесплатно, наравно. Ни српска влада не заостаје за примером првих комшија. Национални савет за сарадњу са Хашким трибуналом послао је сва документа која је Тужилаштво потраживало од Србије, а поред тога, током недавне посете Карле дел Понте Београду, Расим Љајић, председник Савета али и премијер Србије Војислав Коштуница обећали су Дел Понтеовој несметани увид у све. За то време, примера ради, Војислав Шешел тражи од Србије да му проследи иста документа, које је везано за његов случај већ покупила главна тужитељка. И док Дел Понтеова натенане проучава документацију, Шешел је на листи чекања.

Статистика показује да су се за 13 година пред Трибуналом појавила 103 оптуженика, док је 59 њих тренутно у притвору. Суд је повукао оптужбе против 21 осумњичених, а 15 особа служи казне. Према подацима, 14 оптуженика је умрло док су чекали суђења, а осам особа је одслужило казне. Суд у Хагу запошљава 1.300 особа из више од 80 земаља.

Текст препун глупих коментара о митингу подршке др Војиславу Шешелу који је одржан 24. фебруара 2006. године у Београду, „Дневник” 6. марта 2006. године, објављује са наднасловом „Сумпор, јефтин хумор и брља на митинзима обожавалаца Карића и Шешела” и насловом „У знаку салате и нових гробова”. Текст садржи један антрфиле са наднасловом „Слоба, срећом, није волео рокере”:

Београдски Трг Републике је, у релативно кратком периоду, удомио два страначка митинга. Прво је омладина Покрета снага Србије организовала скуп подршке свом „неправедно нападнутом” председнику Богољубу Карићу, који се и лично обратио симпатизерима. У међувремену је побегао у иностранство, под изговором да му прети опасност по живот, јер се против њега води сурова политичка и медијска кампања. Власт му је праштала док се није похалавио, изгледа и Интерпол има нешто да каже о томе – лица Богољуба и Сретена Карића тренутно красе и пограничне прелазе.

Није прошло много, кад нови јубилеј – трогодишњица добровољне предаје Војислава Шешелја Хагу, где војвода још чека суђење. Српски радикали су домаћини, веле они, ред је да се тим поводом друже како доликује.

Два митинга су на приземан и лако разумљив начин показала наличје страначке медаље. Поменуте две партије заједно уживају поверење између 40 и 50 одсто бирача. С правом је замислити се и упитати: ко смо, шта смо и, најважније, каква ли нас будућност чека с људима који би у коалицији могли формирати неку будућу власт?

Радикалски гласач је војник, његова дисциплина не подлеже критици. Небројене заставе, амблеми, кокарде, беџеви, све указује на огромну потребу за идентификацијом и осећај припадности. Лојални су до пакла и назад, зато их је и било двоструко више од Карићевих присталица, мада је Боги краљ народске импровизације, кадар да на митинг привуче и оне који ту нису намерили да дођу. Ипак, оно што највише разликује присталице двеју странака јесу емоције.

Музичка увертира скупа СРС била је арија лику и делу Шешелја, чије је понављање само накратко прекинуо „Марш на Дрину”. Опет петпарачка симболика, опет војска, опет ће неко да гине. Врхушка партије изјављује да су Тадић, Коштуница и Драшковић усташе. Да су издајници, лопови, како они тако и екипа око њих. Кривична дела пљусте с бине, а нама кроз главу провејава Томислав Николић, онај што је у „Утиску недеље” казао да му уопште није жао судбине Славка Ђурувије.

Народ ван себе од радости: „Јесу усташе!” Како другачије оправдати оно што нам се дешава: масони, Јевреји, Ватикан, Запад – листа дежурних криваца се наставља, немој да неко помисли да смо и ми нешто зглајзали ономад. На површину испливавају незнање, страх и бес, зачарани ланац. Кивни су, нејасно им је где да упере нагомилану негативну енергију, празне се на празно, на демагогију Вучића, Поп-Лазићеве, Црнчевића, Чавошког... Помени нових гробља греју им срце. Некритичка гомила с одушевљењем скандира на саму помисао о Великој Србији, нема гласа разума који броји кесе с телима, одавде до Карлобага. Пали се пиротехника, сумпор штита очи, јефтина брља се точи.

СРС зна свој посао добро. Што је нама горе, њима су пуније кутије, али превише их оптужби стиже, превише независних гласова осуде. Зато пажљиво одмеравају речи о једнакости полова, нацији и вери. Кад Тома узвикне: „Велика Србија, не дамо Младића”, публика пада у транс. Кад секунд касније повиче: „Да изградимо и цркве и џамије” – мук у маси, ту и тамо плеснуше усамљене ручице. Идемо опет: „Не дамо Косово никада”, адреналин лети у небо: „Не дамо отцепљење Црне Горе”; одобравање знатно слаби; „Хаг је антисрпска завера”, враћа се громко скандирање, које угасне на помен Милошевића. Воле радикали да се хвале бошњачким и бугарским члановима партије, али њихове присталице неће балије у комшилуку. Честити Хрват, то је већ радикални оксиморон, такав не постоји на овом свету. Само на оном.

Боги плеше умеренији танго. Зна да је ратовање лоше по бизнис. Њему је милије да Бориса, Војислава и Вука назове лоповима. На ту реч су његови гласачи најосетљивији, премда је и то предмет за суд. Ни он не да Косово, мада му

публика то не цени превише. Они би радије Црну Гору, судећи по аплаузима. Нећемо да кажемо да су присталице ПСС лобисти албанских сепаратиста, више су притиснути егзистенцијалним проблемима и немају времена да размишљају о покрајини. Дobar део, уосталом, верује да је та песма већ отпевана.

Имао је и Карић подршку са стране, Љиљану Несторовић и Слободана Орлића, којима је кнедла у грлу величине „кнора” сужавала осмех. Шта ће људи кад Боги, за разлику од СРС-а, има два видео-бима, па се јасно види. Партијски договор је у Србији вазда јачи од сопствених убеђења. Карићев хумор гомила воли више од свега, тривијалне пошалице и плитке метафоре пролазе уз грохот. Бедан смисао за хумор својствен је и радикалима, уз чије се вицеви и гекове са сетом присећамо бајатих фазона наставника из основне школе. Хумор људе најбоље спаја и раздваја; кад с неким не можемо да се смејемо, дружења нема.

Чекамо да се демократски корпус опасуљи. То су сви они који не гласају обавезно за партије с предзнаком Д, већ што мисле да је „нож, жица, Сребреница” ђавоља работа. Надамо се и онима који неће доводити децу на митинге. На крају, хоћемо ли за говорницом икад видети господина што не клевете и не вређа, не таласа у менталном и културном плићаку, неког коме је интерес људи пречи од партијског?

Карићеви бирачи разочарани су људи. Пише им на челу да су изгубили нешто вредно, најчешће економску сигурност и веру у поштење власти. Пароле с именима градова и општина, те поруке хвале капиталистичком хероју, јасно показују да њима ПСС није толико близу срцу колико нада да ће деца бар имати хлеба да једу. А ко би боље то могао да им обезбеди од породице која је из Пећи дошла до крова света и назад. Док чекају говорнике, са разгласа тутње сестре Карић, „мегатиражно” дискографско чудо, које повремено замени неки од модерних поп извођача, рецимо, Стинг. Знају промотери ПСС колико млади гласови вреде, само ако се наклане на биралишта. Срећом па Слоба то није знао.

Тањугову вест са изјавом генералног секретара Српске радикалне странке Александра Вучића, изнетом на конференцији за новинаре „Дан”, 6. марта 2006. године, објављује са надсловом „Генерални секретар СРС о процесу против Војислава Шешеља” и насловом „Вучић: Неће да закажу суђење”:

Генерални секретар Српске радикалне странке Александар Вучић изјавио је јуче да Претресно вијеће Трибунала у Хагу није дало одговоре на питања која је председник те странке Војислав Шешељ поставио на статусној конференцији, а кључно питање је датум почетка суђења.

Вучић је, на конференцији за новинаре, рекао да чак и председник Претресног вијећа каже да му је непријатно што суђење не почиње, али и оцијенио да је то превара да би се умирила јавност.

Према његовим ријечима, Американци и Енглези хоће да са политичке сцене у Србији уклоне све који им се не свиђају.

Говорећи о тужби БиХ против СЦГ, Вучић је оцијенио да је свима јасно да је та тужба „ноторна глупост”.

Вучић је, одговарајући на коментаре због оцјена које је та странка изнијела о покојном премијеру Зорану Ђинђићу, запитао шта од тога што су они рекли није тачно.

Он се такође запитао, у складу са којим законом је удовица Ђинђића до-била вилу на Дедињу.

„Кад ће суђење Шешелу” је наслов краћег текста који објављује „Бор-ба” 6. марта 2006. године.

„Дневни аваз”, 7. марта 2006. године, објављује текст о бившем председ-нику Републике Српске Крајине Милану Бабићу, који је пронађен мртав у хелији Хашког трибунала. Наднаслов текста је „Хашки осуђеник, бивши челник тзв. РС Крајине, пронађен мртав”, наслов је „Милан Бабић објесио се у Шевенингену”, а поднаслов је „Бабић нађен мртав у недјељу. Хелија у којој је био смјештен није имала видео-надзор. Покар наредио истрагу. Тре-бао свједочити против Мартића”. Унутар текста су три антрфилеа чији су наслови „Бабићева ратна улога”, „Није прво самоубиство” и „Ударац за оп-тужбу”:

Хашки осуђеник и „свједок покајник” Милан Бабић, бивши премијер и председник тзв. РС Крајине, пронађен је у недјељу мртав у затворској једи-ници у Шевенингену, саопћио је јучер Хашки суд.

– У 18.30 сати 5. марта, Милан Бабић, притворени свједок, пронађен је мртав у својој хелији у Притворској јединици УН-а – наводи се у саопштењу суда.

Холандске власти, које су позване одмах након што се утврдила смрт притвореника, провеле су истрагу и потврдиле како је узрок смрти било са-моубиство. Објављено је да је Бабић самоубиство починио вјешањем.

Хелија у којој је био смјештен Бабић, преноси Б92, није имала видео-надзор. Затворска стража је сваких 30 минута провјеравала стање у хелији, што је уобичајена пракса за све оптуженике Хашког трибунала. Посљедњи пут Бабић је виђен жив у недјељу у 18 сати и, како је речено, није одавао ути-сак да ће покушати самоубиство.

Бабић (50) јучер је требао наставити свједочити на хашком суђењу свом некадашњем најближем сараднику Милану Мартићу, с којим је почетком де-ведесетих година дијелио власт у Книну, али је та сједница отказана, као и на-ставак суђења предвиђен за данас.

Предсједник суда Фаусто Покар наредио је provedбу интерне истраге у складу са статутом суда и правилима притвора.

Истрагу о околностима смрти Милана Бабића водиће аустралски су-дија Кевин Паркер. Именујући судију Паркера, Покар је од Секретаријата и управника Притворске јединице УН-а затражио да пружи сву потребну по-моћ судији Паркеру, од којег се очекује да поднесе извјештај „што је прије ре-ално могуће”.

Године 2004, на основу споразума с Тужилаштвом, Бабић је признао кривицу за прогон на политичкој, расној и вјерској основи као злочин про-тив човјечности почињен против хрватских цивила на окупираним подруч-јима, за што је правомоћно осуђен на 13 година затвора. Хашки суд тајио је мјесто на којем је Бабић издржавао казну.

Као тзв. упућени свједок оптужбе, свједок „инсајдер”, Бабић је до сада свједочио на хашким суђењима Слободану Милошевићу и Момчилу Краји-шнику, а очекивало се да ће кључан допринос извођењу доказа оптужбе дати

и на будућим процесима Војиславу Шешелју, Јовици Станишићу и Франку Симатовићу, оптуженим за ратне злочине у Хрватској од 1991. до 1995. године.

Милан Бабић постао је члан Српске демократске странке уочи првих вишестраначких избора у Хрватској. У јуну 1990. основана је тзв. Српска аутономна област Крајина, чији је био предсједник и премијер. САО је проглашен за тзв. РС Крајину пошто је Европска заједница у децембру 1991. најавила међународно признање Хрватске. Бабић је поново изабран за предсједника и премијера РСК.

Бабић је с породицом дошао у Београд уочи акције „Олуја” у августу 1995. године.

Хашки трибунал је, 18. новембра 2003, против Бабића објелоданио оптужницу која му на терет ставља злочине над хрватским цивилним становништвом.

Самоубиство Милана Бабића није прво у хашком притвору. Прије Бабића, и бивши предсједник општине Вуковар Славко Докмановић објесио се у својој хелији, 29. јуна 1998. Докмановић се објесио о шарку врата хелије. Он је био оптужен за злочин над цивилима на пољопривредном добру „Овчара” поред Вуковара.

Два хашка оптуженика извршила су самоубиство прије доласка у Хаг. Бивши министар унутрашњих послова Србије Влајко Стојиљковић, којег је Трибунал оптужио за ратне злочине на Косову, убио се 11. априла 2002. хицем из пиштоља на степеништу Савезне скупштине у Београду. Тог дана је парламент СРЈ усвојио Закон о сарадњи с Хашким трибуналом.

Хашки оптуженик Никица Јањић извршио је самоубиство у Приједору, а његов суграђанин Милан Ковачевић умро је природном смрћу у Трибуналу средином 1998. године.

Милан Бабић био је највреднији свједок Тужилаштва у предметима везаним за ратне злочине у Хрватској и његов одлазак негативно ће се одразити на снагу доказа оптужбе у тим предметима, оцјенили су јучер правни стручњаци и проматрачи суђења у Хагу.

– Његова ранија свједочења користит ће се и убудуће, али мислим да ће то бити ударац оптужби, посебно на суђењу Јовици Станишићу и Франку Симатовићу. Његово свједочење било је од апсолутно критичне важности, посебно у Милошевићевом случају – оцјенио Едгар Чен, правни стручњак Коалиције за међународну правду (ICJ), америчке невладине организације која прати суђење ICTY-а.

На страницама дневног листа „Политика” 7. марта 2006. године, нашао се текст политичког аналитичара Слободана Антонића, са наднасловом „Време дискредитација” и насловом „Ево омче!”:

Дакле овако: Николић је фашиста, Коштуница клеро-фашиста (усташа), а Чеда Јовановић је реформски фашиста.

По ономе како политичари у овој земљи називају једни друге, испада да је политичка позорница Србије препуна фашиста (а они који то нису ваљда су „лопови и криминалци”). Али, то није само српски изум. Чак и у земљама старије демократије, идеолошки противници који су са деснице често се чисте именом „нациста” и „фашиста”. „Називање противника нацистима,

фашистима”, жали се амерички десничарски политичар Патрик Бјукен, „избацује супарника из друштва пристојних људи, унапред дискредитује оно што ће рећи и тера га да брани свој карактер, не ставове”. Заузврат, идеолошким противнику који је на левици често ће се пришити име „комуниста”.

Ипак, постоји разлика између америчке и српске политике. У америчкој, тешко да ће Кери рећи за Буша да је фашиста. Нити ће Буш рећи за Керу да је комуниста. Чак и изјаве штабова и политичких пратилаца, ма колико оштре биле, нису оно што би се могло назвати „вербалном агресијом”.

У Србији, међутим, не само да имамо вербалну агресију него смо у сред вербалног грађанског рата. А од вербалног рата до хватања за гуше само је један корак. И све се то, још дешава у дубоко подељеном друштву. Обреновићевци и Карађорђевићевци нису се ни помирили, а већ су дошли четници и партизани. Таман када се чинило да овај расцеп јењава, појавили су се патриоти и издајници. Ни они се нису примирили, а дошла је подела на старорежимце и демократе, конзервативце и реформисте, Европљане и националисте.

Дубока друштвена подела и вербални рат – то је најбољи пут у прави, грађански рат. И нису ту радикали једини кривци. Тачно је да су они, још за време Шешелја, први почели са овим последњим кругом загађивања српске политике. Али, такође је тачно и то да им њихови критичари и противници нису остајали дужни. Називање радикала фашистима и нацистима продужило се чак и онда када су ови, после 2003. године, покушали да се упристоје. Добро се сећам емисије у којој је, као коментар успеха радикала на децембарским изборима 2003, пуштен филм о победи нациста на изборима 1933. Такође, незабораван остаје и коментар једног новинара, иначе перјанице наших „реформских снага”, који се тицао Шешелјевог објашњења одласка у Хаг: „Лаже, цукела!”. Након тога (или, упркос томе), та емисија и тај новинар добиће све могуће награде за „храбро и објективно новинарство”.

То, наравно, никако није оправдање за најновију радикалску ескалацију вербалне агресије. Али, у том затвореном кругу увреда и противувреда, дисквалификација и контраквалификација, неко први мора да престане. Радикали су макар пробали да стану. Али, други нису. И сада смо опет тамо где смо и раније били.

Српска демократија се налази пред избором: или забранити радикале, или интегрисати СРС у политички систем. Странка која има 40 одсто гласова не може се забранити без државног удара или грађанског рата. Остаје, дакле, интеграција. Радикали морају постати саставни део демократског система. То значи да они морају не само да строго поштују сва демократска правила (укључујући и оно да се шеф државе не сме називати фашистом). То значи да они морају постати један од јамаца тих правила. И тек онда за себе могу да траже право да преузму вођство над овим друштвом.

Али, док је за свађу довољан један, за помирење је потребно двоје. И радикали и остале странке мораће да се једнако потруде око помирења (то јест, око системске интеграције). Први корак ка томе је примирје у вербалном рату. Ако политичка и друштвена елита није у стању да разум стави испред осећања, интересе испред страсти, добро земље испред личних омраза, онда она и не заслужује да води овај народ.

И још нешто треба имати на уму. Невоља никада није почињала тако што је гомила нешто викала. Невоља је започињала онда кад су се њене вође са том виком сложиле. Маса може да тражи да се неко обеси. Невоља, међутим, настаје оног тренутка кад им њихов вођ каже: „У праву сте! Ево омче!”

Речи „фашисти” и „нацисти” вербално су омче око људских врата. Када се једном ставе, тешко се скидају. И одвећ лако се претварају у праве омче. На нама је да се потрудимо да се свих тих омчи – али и свих могућих цела-та добровољаца – Србија коначно и једном заувек ослободи.

Поједине дневне новине иду предалеко приликом објављивања разних текстова. Тако је „Национал” 7. марта 2006. године, у рубрици „Актуелно”, објавио текст са наднасловом „Кладионица” и насловом „Ко ће следећи да изврши самоубиство”:

Ако имате морбидну жељу да спојите лепо с корисним, можда ћете ускоро добити прилику у једној београдској кладионици.

– Намеравам да играчима понудим нову, мало уврнуту игру: да се кладе на то ко ће следећи да изврши самоубиство. Идеја можда делује болесно, али у енглеском Виљем Хилу већ можете да се кладите на то када ће да умре, рецимо, принц Чарлс или фудбалер Вејн Руни. Ако проценим да би таква игра привукла пажњу кладионичара, можда је ставим на листу – рекао је за „Национал” менаџер једне београдске кладионице.

Ево његових „радних квота”, које су, наравно, подложне променама.

1. Слободан Милошевић квота 1,85.
2. Војислав Шешел квота 100,00
3. Момчило Крајишник квота 2,55
4. Ратко Младић, квота 1,55
5. Ивица Дачић, квота 2,25
6. Радован Караџић, квота 4,85
7. Небојша Човић, квота 100,00
8. Милан Милутиновић, квота 1,85
9. Небојша Павковић, квота 2,15
10. Момчило Крајишник, квота 1,85

„Национал” 7. марта 2006. године, објављује текст са наднасловом „Сумња постоји, истрага траје”, насловом „Бабић убијен” и поднасловом „Стражар пронашао Бабића у ћелији обешеног о кравату”. „Као Докмановић” је наслов кратког ангрфилеа унутар текста:

Милан Бабић се обесио у недељу у својој ћелији притворске јединице Хашког трибунала.

Хашки трибунал званично је потврдио да је Милан Бабић нађен мртав у недељу око 18.30 у Шевенингену. У Хагу је саопштено да су власти Холандије потврдиле да је узрок смрти самоубиство, о чему је обавештена и Бабићева породица.

Ћелија у којој је био смештен Бабић није имала видео-надзор. Затворска стража је на сваких 30 минута проверавала стање у ћелији, што је уобичајена пракса за све оптуженике Хашког трибунала. Последњи пут Бабић је виђен жив јуче у 18.00 и, како је речено, није одавао утисак да ће покушати самоубиство.

Током следеће провере, у 18.30, Бабић је нађен мртав, пошто се претходно обесио. У саопштењу Хашког трибунала наводи се, међутим, и да је председник Трибунала Фаусто Покар, у складу са својим овлашћењима, наредио покретање интерне истраге о смрти Бабића.

– Сви у Хагу, адвокати, оптуженици и особље шевенингенског притвора, сви су знали да је Бабић изузетно депресиван. Пошто се налази под изузетном контролом, готово без контакта с осталим притвореницима, као и с вањским светом, све информације о њему су стизале из друге или треће руке, али све су указивале да је он сломљен, крајње депресиван. Један адвокат, који брани неког Бабићевог познаника, рекао је да је Бабић поручио: „Одлучио сам, прекинути муке, доста ми је овог мрцварења”. Међутим, нико на то није обратио нарочиту пажњу јер се сматрало да је он одавно донео одлуку да сарађује с Трибуналом – каже за „Национал” један од адвоката ангажованих пред Хашким трибуналом.

Он тврди да само темељита истрага може да открије праву истину о мотивима Бабићевог самоубиства.

– Овако, са стране, лако је проценити да је Бабићева позиција била изузетно непријатна. Признавањем кривице и сведочењем против ратних другова Милошевића и Крајишника, преузео је тежак терет на себе и своју породицу. Очигледно, то није могао да носи. С друге стране, шта се заиста дешавало у њему, шта га је сколило, сад не вреди анализирати, пре свега због његове породице – каже саговорник „Национала”.

Бабић је у јануару 2004. признао кривицу за злочине над несрпским становништвом Републике Српске Крајине од 1991. до 1995. и правоснажно је осуђен на 13 година затвора. Трибунал никад до сада није открио у којој земљи Бабић служи казну, а последњих дана у хашком притвору се налазио због сведочења на суђењу Милану Мартићу, бившем званичнику РСК.

Пре тога, Бабић је сведочио на суђењу Слободану Милошевићу и Момчилу Крајишнику, а Тужилаштво је планирало његово сведочење на предстојећим суђењима Јовици Станишићу, Франку Симатовићу и Војиславу Шешељу.

Самоубиство Милана Бабића није прво у хашком притвору. Пре Бабића и бивши председник општине Вуковар Славко Докмановић обесио се у својој ћелији, 29. јуна 1998. године.

Са наднасловом „Синоћ, у оквиру ’Феста на бис’”, насловом „Од инцидента до аплауза на крају” и поднасловом „Младићи који су на мајицама имали апликације Шешеља, Караџића и Младића хтели да омету пројекцију филма ’Грбавица’ у Центру Сава”, текст објављује „Блиц”, 7. марта 2006. године. Текст садржи два антрфилеа, чији су наслови „Мирјана Карановић: Уморна сам да браним ’Грбавицу’” и „Светлана Петрушић: Београд је окупиран”:

Група момака који су на мајицама имали апликације Војислава Шешеља, Радована Караџића и Ратка Младића направила је инцидент синоћ у двори Центра Сава, где је у оквиру програма „Фест на бис” приказан филм „Грбавица” Јасмиле Жбанић.

Они су заједно са осталим посетиоцима ушли у салу и сачекали да се сви сместе и након што је почео филм почели, уз псовке, да гласно узвикују „Усташе, усташе”. Салу су после неколико минута напустили уз звиждуке већине присутних. У међувремену је дошао и један полицајац, који их је легитимисао.

Контроверзни филм „Грбавица” босанско-херцеговачке редитељке Јасмиле Жбанић, који је овогодишњи добитник „Златног медведа”, прати Есму, самохрану мајку коју у филму игра Мирјана Карановић. Док је била у логору за ратне заробљенике силовао ју је српски војник, а она је одлучила да дете роди.

Било је јасно да оваква тема неће оставити равнодушном београдску публику, која је дворану Центра „Сава” испунила до последњег места, али ни оне који на то гледају нешто радикалније. Момци су пре почетка филма седели у сепареу, а док су их фоторепортери сликали, наслућујући инцидент, кроз смешак су говорили да га неће бити. Након инцидента, публика је могла на миру да одгледа филм у којем поред Мирјане Карановић глуме и Лунa Мијовић, Емир Хаџихафизбеговић и многи други.

Дуг аплауз после пројекције намењен редитељки Жбанић, Мирјани Карановић, Богдану Диклићу и другим глумцима – био је и награда за остварење и нека врста извињења због поменутог инцидента.

– Мени се филм изузетно допао, као и глума Мирјане Карановић. Ту једноставно нема шта да се осуђује и објашњава, не желим да коментаришем те приче, јер ме једноставно не занимају, рекао нам је после пројекције познати редитељ Срђан Карановић.

Већ сам уморна од тога да браним нешто што нема потребе да се брани. Као да смо нешто криви, као да сам ја нешто крива па треба то да браним. Не знам шта да очекујем од ове премијере, ја некако верујем да ће београдска публика јако добро прихватити филм „Грбавица”. Београд је одувек био светски град, град широких видика и духа, као и великог отпора примитивизму, без обзира што постоје многи који желе да нас покваре и да нас претворе у неку „каљугу” – рекла је за „Блиц” глумица Мирјана Карановић пре почетка премијере филма и додала, видно узбуђена: „Имам трему што треба да се поклоним београдској публици, веома сам узбуђена и јако ми је драго што је овај филм стигао до наше публике”.

„Ја сам аутор забрањених филмова. Говорим у име српске деце која су силована, беба које су биле у логорима... Подижем свој глас против злоупотребе жртава. Београд је окупиран град и ми само борбом за истину можемо да ослободимо наш град. Филм 'Грбавица' је злоупотреба истине и српских жртава само да би се забио нож у леђа српском народу” рекла је Светлана Петрушић, која је хтела пре пројекције да ово саопшти, али је, уз звиждуке публике, однета са бине.

Текст о бившем председнику Републике Српске Крајине Милану Бабићу, који се убио у хашком затвору, „Прес” 7. марта 2006. године, објављује са насловом „Милан Бабић, бивши председник РСК, у хашком притвору обесио се каишем о радијатор. Бабић се 2004. нагодио са Тужилаштвом, тешко оптужио Милошевића, Мартића, Крајишника...” и насловом „Бабић се обесио!”. Наслов антрофила у тексту је „Биографија Милана Бабића”:

Милан Бабић, бивши председник и премијер Републике Српске Крајине, убио се у недељу увече у хелији хашког притвора у Шевенингену! Бабића су стражари пронашли мртвог око 18.30 часова, а према првим информацијама, он се обесио каишем о цев радијатора!!! Бабић, који је 28. јуна 2004. осуђен на 13 година робије пошто је направио нагодбу са Тужилаштвом, боравио је у Хагу да би сведочио против Милана Мартића.

Холандске власти су одмах спровеле истрагу, којом је утврђено да је узрок смрти самоубиство, после чега је о томе обавештена и Бабићева породица, али јавности нису предочени детаљи овог случаја. Портпарол Хашког трибунала Александра Миленов објаснила је за „Прес“ да се контроле затвореника у притвору спроводе на сваких пола сата и да није било никаквих наговештаја да ће се Бабић убити.

Контрола у 18 сати је установила да је Бабић у реду, а пола сата касније је пронађено његово беживотно тело. Холандске власти, које су независне од суда, потврдиле су да је у питању самоубиство, али не можемо да кажемо ништа више док се не заврши интерна истрага коју је захтевао председник суда – изјавила је Миленов.

„Прес“ незванично сазнаје да се бивши српски лидер највероватније обесио каишем за радијатор, на сличан начин како је то још 1998. године учинио Славко Докмановић.

– Истрага треба да утврди да ли је било каквих пропуста стражара, али је то све у свему брука за затвор – каже хашки извор „Преса“.

Иначе, занимљиво је да никад није саопштено где је Милан Бабић служио затворску казну. Разлог за то свакако треба тражити у чињеници да се Бабић појавио на суђењу Слободану Милошевићу, и то као сведок оптужбе. Он је прво као заштићени сведок „Ц-061“, а затим под својим именом током двонедељног исказа тешко оптужио Милошевића, тврдећи да је он организовао, наоружавао и контролисао српске снаге у САО Крајини и РСК.

Дугогодишњи дописник Фонета из Хага Златко Чобовић каже да се Бабић по доласку у притворску јединицу, након што се договорио са Тужилаштвом, осећао несигурно.

– Његов бранилац је истакао да је Бабић под притиском и да се не осећа сигурно. Само четири дана провео је у Шевенингену на првом, па на другом спрату. У међувремену, није било могуће сазнати где се налазио Бабић, а портпарол суда ми је само рекао да је под надзором Трибунала – истиче Чобовић. Он даље каже да је имао прилику да у једном документу види да је Бабић послат на служење казне у Шведску, а да се причало и да му је породица у Норвешкој или Канади.

– Према договору са Тужилаштвом, он је требало да сведочи на свим суђењима на која би га позвали. Сведочио је против Крајишника, сада против Мартића, најављиван је и као један од важнијих сведока против Станишића и Симатовића. Такође, све су прогнозе биле да би његово сведочење било веома значајно у случају Младића и Караџића – открива Чобовић.

Према његовим речима, режим живота у Шевенингену потпуно искључује могућност да је Бабић убијен јер су оптуженици или у хелијама или под сталним надзором стражара, мада не искључује да је на њега вршен притисак.

Ипак, потпредседник СПС-а Милорад Вучелић тврди да не треба искључити могућност да је Бабић ликвидан.

– Не знам зашто бисмо веровали том суду, који покушава да убије и Милошевића. Склон сам да мислим да је Бабић имао грижу савести јер зна шта је све лагао и можда је просто хтео да каже истину о претходно договореним измишљотинама. Уосталом, како је могуће да се неко убије у добро чуваном затвору – пита Вучелић.

Супруга Војислава Шешеља Јадранка, која је силом прилика често била гост у Шевенингену, каже да је Бабић када је стигао у притвор био игнорисан од осталих оптуженика и да је то тешко подносио.

– Селили су га са спрата на спрат, јер нико није хтео са њим да комуницира, али га, наравно, нису малтретирали. Постоји сталан видео-надзор, тако нешто би било немогуће... Колико знам, није било наговештаја да ће се Бабић убити, али му је вероватно после свега што је урадио прорадила савест – каже Јадранка Шешељ. Она подсећа да постоје велике мере безбедности и да психолози из Београда често контролишу психичко стање оптужених.

Милан Бабић рођен је 26. фебруара 1956. године у селу Кукор код Книна, дипломирао је 1981. на Стоматолошком факултету у Београду. Члан СДС, основане 1990. у Книну, постао је уочи првих вишестраначких избора у Хрватској. Био је председник Одбора СДС за Книн и шеф изборног штаба странке, након чега је изабран за председника СО Книн. У јуну 1990. основана је САО Крајина, чији је председник и премијер био Милан Бабић.

САО је проглашена за РСК, након што је Европска заједница у децембру 1991. најавила признавање Хрватске. Бабић је поново изабран за председника и премијера РСК. Са те функције је смењен по налогу из Београда 1992, након што је одбио да прихвати мировни план Сајруса Венса.

Бабић је био кандидат за председника РСК на првим изборима 12. децембра 1993, када је убедљиво победио Мартића. Како је Београд одбио да призна резултате, нови избори одржани су 23. јануара 1994. и на њима је Мартић постао председник, а Борислав Микелић премијер.

Када је крајем јула смењен председник владе Микелић, на ту функцију је изабран Милан Бабић, који је потом у Книну потписао план З-4. Бабић је са породицом дошао у Београд уочи „Олује“. Избеглички живот Бабић је наставио у Батајници, где је на имању рођака гајио живину.

Са наднасловом „Бивши премијер РСК одузео себи живот у Шевенингену“, насловом „Обесио се Милан Бабић“ и поднасловом „Осуђеник и један од кључних сведока у процесу против Милошевића и Мартића вероватно није издржао психолошки притисак“, „Блиц“, 7. марта 2006. године, објављује текст у рубрици „Тема дана“. Текст садржи пет антрофилеа са насловима „Миленов: Ништа није указивало на несрећу“, „Родбина не верује у самоубиство“, „Злочиначки подухват“, „Како се покајао“ и „Друго самоубиство“:

Тако је стављена тачка на хашку одисеју можда најконтроверзније особе која се појавила пред Међународним судом, који је био осуђен на 13 година робије, а истовремено је био и инсајдер, односно сведок сарадник.

Пошто је оптужен, био је сведок Тужилаштва у процесима против Момчила Крајишника и Милана Мартића, који је, као и Бабић, у једном периоду

био председник РСК, а најављиван је и као значајан сведок на суђењима Радовану Караџићу и Ратку Младићу уколико буду изведени пред Трибунал.

Јуче је требало да се настави започето сведочење против Милана Мартића. Бабић је оптужио Мартића да је по налогу Милошевића и ДБ Србије, односно Јовице Станишића, протеривао несрпско становништво како би територију Крајине припојио Србији.

У децембру 2002. године сведочио је против Милошевића, али само годину дана касније, у новембру 2003. године, и сам је оптужен за злочине у Хрватској пред Трибуналом.

На суђењу Милошевићу сведочио је најпре као заштићени сведок Ц-061, да би пред крај исказа, на сопствену иницијативу, одлучио да открије идентитет, иако су пажљиви посматрачи у Хагу могли одмах да закључе ко је сведок.

Према незваничним информацијама, од доласка у притвор, после добровољне предаје 23. новембра 2003. више пута се жалио да се не осећа безбедним, јер су му наводно други притвореници претили. Бабић је спроведен у притвор УН у Шевенингену али није добро примљен од осталих притвореника. Бабић није могао да избегне сусрет са оптуженицима са којима је био на спрату, тврди извор „Блица” близак Хашком трибуналу. Он сматра да је Бабић био изложен притиску од оних који су га сматрали највећим српским издајником и против којих је сведочио.

– Под тако јаким психолошким притиском пресудио је сам себи. Сваки притвореник има чаршав у својој соби и сваког момента може да се обеси. Исто тако, свака ћелија је под видео надзором 24 часа дневно. То говори да мере безбедности за тако важног сведока нису биле примењене – наводи извор „Блица”.

Када је почео сведочење на суђењу Мартићу, тужилац је опоменуо Бабића да не открива државу у којој издржава казну. Такође се не зна ни где му се налази породица.

На расправи о изрицању првостепене казне 2. априла 2004, Бабићев бранилац је за свог браненика рекао да пати због оног што он сам назива етно егоизмом.

„Бабић се одрекао својих савезника у удруженом злочиначком подухвату, али је, нажалост, то било прекасно да се ствари исправе. Ипак, успео је додатно не отежава своју кривицу и окренуо је леђа циљевима које су и даље следили остали учесници удруженог злочиначког подухвата”, рекао је његов бранилац, немачки адвокат Петер Милер.

У Београд је Бабић са породицом дошао уочи хрватске акције „Олуја” 4. августа 1995, после које су Крајину напустиле стотине хиљада Срба. Избеглички живот је наставио у београдском предграђу Батајници, где је на имању рођака гајио живину. Био је ожењен Душанком, имају сина Стефана и ћерку Јелену.

Бабић је, прича Александра Миленов, портпарол Хашког трибунала, био под уобичајеном процедуром. На сваких пола сата чувари проверавају ћелије. У шест сати увече погледали су у ћелију Бабића. Ништа није указивало на његове намере. У пола седам, приликом следећег надзора, угледали су његово беживотно тело. Позвали су затворског лекара који је установио

да је преминуо. Холандска полиција, независна од Трибунала, установила је да је реч о самоубиству. Бабић је у петак био у судници, ништа се необично тада није догодило. Од како се вратио да сведочи у предмету против Мартића, био је издвојен од других притвореника због својства у којем се налазио.

Породица Милана Бабића дуго страхује за његов живот. Супруга и деца живе у иностранству заштићених идентитета. Повремено долазе у Србију, где обилазе родбину, пре свих, Миланову мајку и сестру, које живе у недовршеној кући, неугледне улице београдског предграђа.

– Иначе, мајка и сестра Милана Бабића живеле су повучено. Ни са ким се нису посећивале, ни са најближим комшилуком. Миланова супруга им је јавила да им је речено да се он убио у Шевенингену, али у то сви сумњају. Знају да је под посебном присмотром и јаким обезбеђењем и верују да је могао само неко да га убије. Миланова мајка је пресечена болом и не може ни са ким да прича. Још увек се не зна где ће бити сахрањен, ни где ће тело бити пренето – изјавио је близак пријатељ породице Бабић у њиховој кући у предграђу Београда.

– Ја сам његов брат од тетке. Не верујемо да се Милан убио. То се догодило на неки други начин. Ништа вам више не могу рећи – казао нам је његов рођак.

Бабић се нагодио с Тужилаштвом и признао је кривицу за прогон на политичкој, верској или расној основи. Према оптужници, он је учествовао у „удруженом злочиначком подухвату од 1. августа 1991. до јуна 1992. године, чија је сврха била да се већи део хрватског и другог несрпског становништва присилно и трајно уклони приближно с једне трећине територије Хрватске, зване САО Крајина”. Као остали учесници „овог удруженог злочиначког подухвата” наведени су у оптужници Слободан Милошевић, Милан Мартић, Горан Хаџић, Јовица Станишић, Франко Симатовић, Војислав Шешел, бивши генерал ЈНА Благоје Аџић, Ратко Младић и други.

„Изазидим пред овај Трибунал са дубоким осећањем срамоте и кајања, јер сам себи дозволио да учествујем у прогону невиних људи, молим моју браћу Хрвате да опросте браћи Србима, преклињем Србе да оставе прошлост иза себе”, рекао је 27. јануара 2004. Бабић у Хагу, пошто је признао кривицу за прогоне на политичкој, верској и расној основи. „Надам се да кајањем бар мало могу да олакшам патњу онима који су патили”. Његова супруга говорила је како виче у сну, има ноћне море и проводи многе бесане ноћи. Све је то почело у јесен 1991. године.

Самоубиство Милана Бабића је друго у Шевенингену. Претходно се, као и Бабић, 29. јуна 1998. године у својој ћелији о кравату, која му је донета неколико дана раније, обесио Славко Докмановић, бивши градоначелник Вуковара.

Са наднасловом „У притвору Хашког трибунала у недељу увече обесио се бивши лидер крајишких Срба”, насловом „Бабић себи пресудио” и поднасловом „Тело Милана Бабића пронашли чувари приликом редовне контроле притвореника која се одвија сваких пола часа. Последњих дана изгледао је уморно, никог није гледао у очи, смршао је бар 20 килограма, каже извор Новости”, текст објављују „Вечерње новости”, 7. марта 2006. године. Унутар

текста је седам антрфилеа. Први са насловом „Никакав наговештај”, „Ис-трага” је наслов другог, трећи носи наслов „Сахрана”, наднаслов четвртог је „Иво Санадер” а наслов је „Процеси остају”. Пети је са наднасловом „У породичној кући Милана Бабића у земунском насељу Алтина” и насловом „Нико ни реч да каже”. Наслов шестог је „Подсећање – Милан Бабић”, „Оп-тужио све редом” је наслов седмог антрфилеа:

Милан Бабић, бивши лидер крајишких Срба и највећи инсајдер Хашког тужилаштва, обесио се у притворској ћелији у Шевенингену. Његово бежи-вотно тело пронашли су чувари у недељу око 18.30, током редовне контроле притвореника.

Овакав инцидент, трећи у Трибуналу, догодио се ноћ пре него што је Ба-бић требало да настави да одговара на унакрсна питања бранилаца Милана Мартића, којег је прошле недеље, као и све бивше функционере, тешко оп-тужио за прогон Хрвата из Крајине.

Званично, пола часа пре него што је нађен мртав, ништа није указивало да ће Бабић дићи руку на себе. Међутим...

– За последњих годину дана, откако није долазио у Хаг, смршао је бар 20 килограма – каже извор „Новости” близак Трибуналу. – И ових дана, док је сведочио, одговарао је кратко, тихо, и никог није гледао у очи. Поглед му је стално био упрт у под. Деловао је уморно.

Због чега је Бабић дигао руку на себе, може само да се нагађа. У Хаг је отишао да сведочи, а да то нико није знао. Његови Крајишници су нагађали да је отпутовао у Канаду или Америку. Када је правноснажно осуђен на 13 година затвора, опет нико није знао у којој држави плаћа дугове.

А за све то време оптуживао је све редом – Милошевића, Крајишника, Станишића, Симатовића, Шешеља, а био је спреман и за Младића и Ка-раџића.

Ипак, све приче се исто завршавају.

– Тужилаштво га је увело у страшну причу, тврди наш саговорник. – Ако је дигао руку на себе, јасно је шта је мислио о тим сведочењима. Био је у при-твору, под посебним условима. Ко зна да ли је после свих тих сведочења за Тужилаштво уопште био у затвору. Можда је био у некој кући? Мислим да је ово озбиљна порука Трибуналу.

Одбрана Милана Мартића прошле недеље је почела да испитује Баби-ћа. Међу доказима, који би требало да оспоре кредибилитет овог, вероватно најчуванијег сведока Тужилаштва, појавило се његово писмо које је 1991. го-дине послао Уједињеним нацијама, Савету безбедности, Председништву Ју-гославије и лорду Карингтону.

– Бабић је ту написао све супротно од овога што је сведочио – кажу нам из Хага. – А био је још на слободи!

Портпарол Хашког трибунала Александара Миленов изјавила је да у недељу по подне није било никаквих наговештаја да би Милан Бабић могао да се убије.

– Контрола у 18 часова је установила да је Бабић у реду, а пола часа ка-сније је пронађено његово тело – изјавила је Александра Миленов. – У су-протном, био би стављен под појачан надзор.

Из Хага је јуче саопштено да је председник Трибунала Фаусто Покар наложио судији Кевину Паркеру да хитно спроведе истрагу о околностима самоубиства Милана Бабића у притвору у Шевенингену, и да га о свему обавести у разумном року.

Међу Крајишницима су почела и нагађања где ће Бабић бити сахрањен. Супруга Душанка са сином и ћерком је заједно са њим напустила Београд 1991. године и нагађа се да је у Канади или Норвешкој. Где ће бити сахрањен одлучиће управо супруга.

У Београду му је само даља родбина, јер се претпоставља да је и мајка, такође, са његовом породицом. У насељу Алтина направио је нову кућу. У селу Кукар код Врлике хрватска полиција и војска су му запалили кућу, а над станом у Книну, као и осталим прогнаним Србима, није враћено станарско право па није могао да га откупи. Пре одласка из Београда живео је у друштвеном стану који је био власништво МУП Србије, чију је заштиту имао све до одласка у Хаг.

Самоубиство Милана Бабића у притвору хашког суда не би требало да има утицај на остале процесе на хашком суду, изјавио је хрватски премијер Иво Санадер, поводом смрти крајишког лидера и сведока оптужбе на суђењу појединим Србима у Хагу.

Он је изјавио и да из Хрватске амбасаде у Хагу очекује потпуну информацију о том случају.

Нико од родбине и пријатеља Милана Бабића који су у Београду јуче није хтео да говори за „Новости”. Испред куће у земунском насељу Алтина, у Ратарској улици, која је била дом породице Бабић после изгнанства из Крајине било је паркирано десетак аутомобила.

После неколико покушаја да сазнамо нешто више, замољени смо да не узнемиравамо породицу и да се удаљимо од куће.

– Имате званичне вести, довиђења – рекао нам је један од рођака.

Нико нам није потврдио да ли су у кући Бабићева супруга и деца, а по причи једног од комшија они ту нису виђени одавно. Наводно су већ неколико година у иностранству, док им кућу чува родбина из Земуна.

– Нису ту сигурно, не знам више ништа и не питајте даље – рекао је старији господин.

У блатњавој улици готово све комшије које смо питали да ли знају нешто о Бабићима нису проговарале. Нерадо су и отварале врата, а пролазници само одмахивали, углавном намргођени.

Рођен је 26. фебруара 1956. године у селу Кукор код Книна. Дипломирао је 1981. године на Стоматолошком факултету у Београду. У јуну 1990. године, после оснивања САО Крајина, постаје председник и премијер. САО је 1991. године проглашена за Републику Српску Крајину, а Бабић је поново изабран за председника и премијера. Године 1992. смењен је са те функције по налогу из Београда.

Јула 1994. године, после смене Борислава Микелића, Бабић је изабран за председника Владе, а недуго затим у Книну потписује план З-4.

Непосредно уочи хрватске акције „Олуја” са породицом се сели у Београд. Осамнаестог новембра 2003. године, Хашки трибунал обелодањује оптужницу

против њега. 27. јануара 2004. године, после споразума са Тужилаштвом, признао је злочин против човечности над хрватским цивилима 1991-1992. године, 28. јуна 2004. године осуђен је на 13 година затвора.

У фебруару ове године сведочио је у процесу против Милана Мартића, а пре тога и против Слободана Милошевића и Момчила Крајишника.

Оптужио све редом

Слободана Милошевића – Током 12 дана сведочења оптуживао је бившег председника СРЈ да је стварао скраћену Југославију у којој би живели сви Срби, тако што је у Хрватску слао паравојне јединице.

– Да је слао наоружање Милану Мартићу.

– Исказ је почео као заштићени сведок, али је одједном одлучио да открије идентитет.

Милана Мартића – У мају 1995. године поново је блокирао аутопут Београд – Загреб, који је требало да буде отворен на основу споразума са Хрватском. Тако је, заправо, испровоцирао војно-полицијску акцију „Блесак” у западној Славонији.

– Како би се осветио Хрватима, наредио је гранатирање Загреба.

– Био одговоран за малтретирање хрватских заробљеника које је његова полиција држала у книнском затвору.

Јовицу Станишића – Као „најамник СДБ”, командовао је преко милиције Крајине паралелним структурама – добровољачким јединицама.

– Плаћао обуку „книнцама” капетана Драгана.

– Био је одмах иза Слободана Милошевића.

Франка Симатовића – Направио је оклопни воз који је био ојачан металним плочама и песком и наоружан противавионским топом. Користиле су га снаге Крајине за борбе на прузи код Госпића, Грачаца, Дрниша и Задра.

Момчила Крајишника – Може само да се нагађа шта је изјавио, јер је његово сведочење било затворено за јавност. Једино се зна да је Тужилаштво тада поднело његову изјаву на 1.100 страна.

У рубрици „Репортаже”, „Вечерње новости”, 7. марта 2006. године, објављују текст са наднасловом „У Центру Сава, синоћ премијерно приказан филм Јасмиле Жбанић”, насловом „Аплаузи за ’Грбавицу’” и поднасловом „Поздрављајући публику која јој је аплаудирала, Јасмила поручила: Овде се круг затвара јер је ’предсценарио за филм настао у Београду’?! Пројекцију обележили и провокатори са мајицама Караџића, Младића и Шешелја али и ’песница Отпора’ Мирјана Карановић”. Унутар текста је шест антрфилеа. Наднаслов првог је „Воја Брајовић”, а наслов је „Допало ми се”. „Александар Тимофејев” је наднаслов другог, а „Аплауз говори” је наслов. Наднаслов трећег је „Војин Димитријевић”, а наслов је „Судбина жене”. Четврти носи наднаслов „Бранко Цвејић” и наслов „Узбудљиво”. Пети има наднаслов „Наташа Кандић” и наслов „Најгачније”. Шести антрфиле је са поднасловом „Горчин Стојановић” и насловом „Емоција”:

Почело је са звиждуцима и повицима „ово је Србија” и „усташе” десетак младића, а завршило се са аплаузом и овацијама пуном салом Центра „Сава”. Публика је на ногама поздравила Мирјану Карановић, редитељку из Сарајева Јасмилу Жбанић, Богдана Диклића и остали део екипе филма „Грбавица”, који је на Берлинском фестивалу освојио „Златног медведа”.

Сат времена пред почетак пројекције, испред и у Центру „Сава” све је врвело од полиције. Без карте или новинарске пропуснице, било је немогуће проћи. И поред великог опреза, у салу се „прошверцовала” група младића, који су носили беџеве са ликом Војислава Шешелја и мајицама Ратка Младића и Радована Караџића. Пре самог почетка филма на бину је скочила извесна Светлана Перушић, која је ваљда хтела да каже неку своју „истину” али је обезбеђење брзо реаговало. Онда су се из дна сале зачули повици „Ово је Србија” и „Сви сте ви усташе”. И док су принудно напуштали салу, наставили су да узвикују, што је публика пропратила гласним негодовањем. Кад су незвани гости отишли наступила је кратка тишина и почела је пројекција. На великом платну позната лица. Мирјана Карановић и Богдан Диклић. Затим мала глумица из Сарајева Луна Мијовић, Дејан Ађиновић из Загребa. Публика је у муку отпратила прве кадрове. Како је прича одмицала, чуо се смех, а неке сцене су присутнима измамиле и сузе. Пожртвована мајка, која скрива од ћерке да је била плод мржње, прве дечије љубави, одрастање у послератном Сарајеву. И онда једна мучна сцена откривања истине. На крају, ипак, весели дечији жагор и песма Кемала Монтена „Сарајево љубави моја”. Одјавна шпица, најављује се екипа филма. На бину излази Богдан Диклић, а онда Мирјана Карановић. Бурни аплауз траје неколико минута, публика устаје... Мирјана Карановић показује песницу, знак „Отпора” и каже „Ви знате шта ово значи”. Поклања се и редитељка из Сарајева, аплауз се наставља. Јасмила Жбанић каже да се овде затвара круг, јер је предсценарио за филм и настао у Београду!?

Убрзо се цела екипа „сели” у оближњу просторију, а публика излази из сале и сређује утиске. Организатори кажу да је конференција за штампу отказана и да је гошћа из Сарајева „експлицитно рекла да не даје изјаве и интервјуе”. У холу испред сале Душан Макавејев, Желимир Жилник, Горчин Стојановић, Дејан Зечевић, Даница Драшковић, Драгољуб Мићуновић... Они чија имена нису позната, на питање „Како им се свиђа филм, углавном одговарају „диван је”, „пун емоција” или, мало је било претерано кад каже „четничко копиле, остало је било ок”...

Обезбеђење испред просторије где је приређен коктел за екипу филма, не дозвољава припадницима седме силе да уђу, ипак... У соби Мира Карановић и Јасмила Жбанић примају честитке. Међу гостима су Воја Брајовић, Бранислав Трифуновић, Стефан Арсенијевић, Даница Максимовић, Горица Мојовић, Наташа Кандић, Соња Бисерко, домаћини са Феста Милош Параментић и Мирољуб Вучковић... Јасмила нам потврђује да не би сада да прича, него кад се врати у Сарајево. После пола сата сви гости одлазе у Скадарлију на вечеру.

Премијера „Грбавице” је иза нас, али сигурно не и полемика о овом филму, која ће се тек отворити наредних дана.

Воја Брајовић: Филм ми се јако допао – не знам да ли да почнем од даровите редитељке, која је веома паметно водила причу, или од Мирјане Карановић коју бих могао назвати нашом Аном Мањани, или можда од дивне публике која је филм овако испратила.

Александар Тимофејев: Чули сте аплауз за који мислим да говори све, јер ја после њега стварно немам шта да додам. Такође мислим да сам ја све рекао када сам Мирјану Карановић позвао да гостује у мојој емисији, у тренутку када су је сви осуђивали.

Војин Димитријевић: Стварно не знам шта се замера овом филму. „Грбавица” је филм који без патетике говори о судбини једне жене и њеном односу са ћерком, прича која је завршена најбољим могућим хепаендом. Сматрам да је избегнута било која врста пропаганде.

Бранко Цвејић: „Грбавица” је крајње узбудљив филм, и ја сам заиста узбуђен вечерас. Честитам Јасмили Жбанић што је успела да направи овакав, прави уметнички филм. Ово је чиста уметност, без икакве везе са политиком.

Наташа Кандић: Слика и речи у „Грбавици” најтачније говоре шта се дешавало на овим просторима, али и то да је и после свега могуће наставити нормалан живот. Ових стотинак Шешелевих активиста, који су хтели да спрече пројекцију филма, нису у томе успели. Победили смо их једном топлом причом пуном љубави.

Горчин Стојановић: Смејао сам се и плакао. Нисам баш неко ко плаче у биоскопу, али филм је набијен емоцијама. Уз то, мене је подсетио на дане када сам ја одрастао на Грбавици. Филм је одлично режиран.

„Глас јавности” 7. марта 2006. године, објављује текст о Милану Бабићу, бившем председнику Републике Српске Крајине, са наднасловом „Бивши лидер РСК извршио самоубиство у хашком затвору”, насловом „Бабић пресудио сам себи” и поднасловом „Тома Фиља: Био је у тешком психичком стању и под бојкотом свих затвореника. У Шевенингену самоубиство могуће. Бруно Векарић: Трагично”. Унутар текста је један антрфиле са насловом „Није једини”:

Бивши званичник некадашње Републике Српске Крајине Милан Бабић (50) извршио је самоубиство (незванично – вешањем) у притворској јединици Хашког трибунала у Шевенингену, где је издржавао казну, потврдио је јуче Трибунал. Хаг је навео и да је Бабић прекрсноћ нађен мртав у својој ћелији.

До адвоката преминулог, иначе странаца, нисмо успели да дођемо, а из Хага је јуче, после самоубиства стигло саопштење да је председник Трибунала Фаусто Покар наредио интерну истрагу о околностима Бабићеве смрти. Наведено је и да је о смрти обавештена Бабићева породица.

Адвокат Тома Фиља (заступа Николу Шаиновића), иначе добро упознат са приликама у Хагу, каже да за њега самоубиство Бабића не представља изненађење, јер је имао поуздане информације да се налази у веома тешком психичком стању.

– Све је почело признавањем кривице, где је преузео на себе и шта треба, али и оно за шта није оптуживан, а мислим да се потпуно изгубио после недавних сведочења у корист оптужбе против Слободана Милошевића и Милана Мартића. И раније је био под бојкотом затвореника, али се после овога нашао у потпуној изолацији и очигледно да то није могао да издржи – сматра Фиља. Он појашњава да хашки затвореници различитих националности између себе имају добре односе, али да се лоше гледа на признавање кривице и оптужбе против „својих”. Фиља објашњава и како нико од чувара није

приметио да је Бабић у лошем стању: „Тај затвор није као наш, затвореници имају и каишеве и пертле и кравате и чувари не предузимају никакве мере, осим ако затвореник у разговору са пријатељима или родбином не покаже да је у лошем стању. Тада се, као што је било с Милошевићем, успоставља целодневни надзор и светла у ћелији се не гасе. Ипак, и у том случају, затворенику се не одузима ниједан део одеће – можда грубо звучи, али Хаг не спречава неког да се убије ако он то хоће”.

Покушали смо и да добијемо изјаву од неког из нашег суда за ратне злочине, али је коментар портпарола Бруна Векарића био кратак: „Трагично, не знам шта друго да кажем, а случај нити је био нити је сад у нашој надлежности”.

Бабић је, због злочина над несрпским становништвом у Крајини, осуђен на 13 година затвора, а кривицу је признао у јануару 2004. Тада је, између осталог рекао: „Молим моју браћу Хрвате да опросте својој браћи Србима. Преклињем мој српски народ да остави прошлост иза себе и окрене се будућности где ће добро, саосећање и правда на неки начин олакшати резултате зла у коме сам и сам учествовао”. Сведочио је на суђењу Мартићу, Милошевићу и Крајишнику, а требало је да буде сведок Тужилаштва и на процесима Јовици Станишићу, Франку Симатовићу и Војиславу Шешелју. Трибунал је до сада крио место на коме је Бабић издржавао казну.

Поред Бабића, у Хагу се убио и Славко Докмановић, бивши градоначелник Вуковара. У затвору је умро и босански Србин Милан Ковачевић, а Трибунал је, пошто се уверио да су генерали Ђорђе Ђукић и Момир Талић тешко болесни, дозволио да се врате у земљу, где су убрзо умрли. Хрватски генерал Јанко Бобетко умро је пре изручења које је одлагано због болести, а нико од осталих оптужених Хрвата, бошњака или Албанаца није умро у затвору нити је дигао руку на себе.

„Политика” 7. марта 2006. године, објављује текст са наднасловом „У притвору Хашког трибунала убио се Милан Бабић”, насловом „Грижа савести или притисак” и поднасловом „Због нагодбе с Тужилашством био омражен у Шевенингену, а требало је да сведочи и против Станишића, Симатовића и Шешелја”. Унутар текстова је пет антрфилеа. Наслов првог је „Поглед у под”. Три Бетине вести објављене су у антрфилеима под насловима „Зубар из Книна”, „Ковачевић-Вучо: Теорија завере” и „Удружење Срба из Хрватске: Изнуђена сведочења”. Танјугова вест објављена је у петом, под насловом „Хашке смрти”:

Бивши председник и премијер самопрокламоване Републике Српске Крајине, кога је Хашки трибунал 2004. осудио на 13 година затвора, извршио је прекино самоубиство у притворској јединици у Шевенингену. Бабић се, како сазнаје „Политика” обесио, а у Шевенингену је био смештен као притворени сведок, јер је издржавао затворску казну у земљи коју Трибунал никада није открио. Пронађен је мртав у својој ћелији у 18.30, током редовне контроле коју стражари обављају на сваких пола сата. Последњи пут Бабић је виђен жив у 18.00 и, како је речено, није одавао утисак да ће покушати самоубиство. Председник трибунала, судија Фаусто Покар, наредио је да се спроведе интерна истрага, коју ће водити потпредседник суда, Аустралијанац Кевин Паркер.

Милан Бабић је јуче требало да, после три недеље, заврши сведочење против Милана Мартића, свог некадашњег сарадника и ривала за превласт у Републици Српској Крајини. У последњем појављивању пред судом, у петак, Бабић је поновио своје раније наводе да је „намера Београда 1991. била да Срби у Крајини инцидентима изазивају реаговање хрватске полиције, како би могла да се умеша ЈНА и изврши војни удар у Хрватској”. Он је рекао и да му је тадашњи председник Србије Слободан Милошевић објаснио да ЈНА планира да „хапси министре владе Хрватске”, односно да у тој Републици „изврши војни удар”.

Бабић је због свог ранијег сведочења на суђењу Слободану Милошевићу и нагодбе с Тужилаштвом био омражен међу осталим оптуженицима. Међутим, и пре тога, он је имао проблема са Србима из притвора Хашког трибунала. Како су писали домаћи медији, Бабић се по доласку у притворску јединицу, пошто се добровољно предао Трибуналу, пожалио управнику затвора да се не осећа сигурно на трећем спрату где је најпре био смештен. На том спрату били су генерал Драгољуб Ојданић и оптужени Срби из Босне. Потом је Бабић пребачен на други спрат, где је смештен Војислав Шешел, али ни ту однос према њему није био бољи. Шешел је, како је писала крагујевачка „Независна светлост”, чак одбио да се рукује с њим кад су се први пут видели, што се сматра неуобичајеним поступком по „шевенингском бонтону”. Бабић је, наводно, истог дана затражио нови премештај, али пошто једини преостали, први спрат, није долазио у обзир (тамо се налази Слободан Милошевић) решење је пронађено изван Шевенингена.

Зашто Бабић сада није био смештен ван притворске јединице, ако не у хашкој „сигурној кући”, онда у неком другом холандском затвору, једно је од питања на која би требало да одговори истрага. Али, како се десило да се он убије у притвору, поред свих мера обезбеђења, ипак је најважније питање. (Шта би се десило да се тако важан оптуженик и сведок сарадник убио у београдском Централном затвору? Да ли ће домаће невладине организације тражити одговорност Трибунала због овог самоубиства, као што би сигурно тражиле одговорност Владе Србије да се тако нешто десило у Београду?)

Одговорност је тим већа што се исти случај већ десио пре осам година, када се убио некадашњи градоначелник Вуковара Славко Докмановић. И тада је затворски чувар на сваких пола сата проверавао ћелију. У 23.30 тог 29. јуна 1998. све је било у реду. Пола сата касније, Докмановић је пронађен мртав. Упућени кажу да он није могао да издржи притисак суђења које се завршавало, да је, иако није било чврстих доказа против њега, био уверен да ће бити осуђен на драстичну казну, као пример осталим оптуженицима. Уз њега, за масовно убиство хрватских заробљеника на Овчари код Вуковара, били су оптужени и Мирослав Радић, Миле Мркшић и Веселин Шљиванчанин, у то време недоступни Хагу. Породици Докмановић, која данас живи у Сомбору, мала је утеха што је он умро као невин човек.

Некадашњи оптужени бошњак Зејнил Делалић изјавио је недавно да је Славко Докмановић последње тренутке свог живота провео управо с њим. „Говорио ми је да се у Хагу човек узалудно брани, јер је унапред осуђен. Када су га стражари нашли мртвог био сам фрапиран а сви хашки затвореници –

– и Хрвати и Срби и муслимани – лупали су тањирима о зидове ћелија више него до 5. октобра у Београду”, рекао је Делалић прошле године за „Вечерње новости”. Сведоци кажу да јуче у Шевенингену није било таквог лупања.

Шта је Милана Бабића натерало на самоубиство може се само нагађати, али могући разлог може бити грижа савести, појачана сусретима са оптуженицима у Шевенингену. Некадашњи председник РСК већ је сведочио против Милошевића и Момчила Крајишника, Тужилаштво је планирало његово сведочење на предстојећим суђењима Јовици Станишићу, Франку Симатовићу и Војиславу Шешељу.

Осим у Трибуналу, Бабићево сведочење користи се и пред Међународним судом правде, где га правни заступници Босне и Херцеговине у тужби против Србије и Црне Горе за геноцид обилато цитирају. Тако аустралијска правница Магда Карађијанакис доказ да је Слободан Милошевић планирао етничко чишћење муслимана у Босни налази управо у Бабићевим речима. „Чињеницу да је муслимани требало да буду очишћени из Босне потврђује и опис састанка одржаног у Београду на иницијативу председника Милошевића. Детаље тог састанка дао је један од присутних, Милан Бабић”, рекла је Карађијанакис пред судом прошле недеље. Она је, цитирајући Бабићево сведочење против Милошевића, рекла да је на том састанку, јула 1991. године, тадашњи председник Србије упозорио Милана Бабића да „не стаје Радовану на пут”, односно како то објашњава аустралијска правница, да не смета Карађићу у примени плана о стварању Велике Србије у Босни етничким чишћењем.

Током унакрсног испитивања у петак, Милан Бабић је на питања одговарао углавном са „да” или „не”, изгледао је резигнирано, избегавајући да диже поглед ка адвокату. Они који Бабића познају годинама, кажу да је бивши вођа крајинских Срба од последњег боравка у Хагу смршао бар 15 килограма. Током боравка у Шевенингену инсистирао је да му управник обезбеди да се ни у једном тренутку не сретне с другим притвореницима.

Милан Бабић је рођен 1956. године у селу Кукор код Книна. Дипломирао је 1981. на Стоматолошком факултету у Београду, а члан Српске демократске странке основане 1990. у Книну, постао је уочи првих вишестраначких избора у Хрватској. После тих избора изабран је за председника општине Книн, а у јуну 1990. основана је Српска аутономна област Крајина, чији је био председник и премијер.

САО је проглашена за Републику Српску Крајину, након што је Европска заједница у децембру 1991. најавила међународно признање Хрватске. Бабић је поново изабран за председника и премијера. Са те функције је смењен по налогу из Београда 1992, након што је одбио да прихвати мировни план Сарјуса Венса. Бабић је био кандидат за председника РСК на првим парламентарним и председничким изборима 12. децембра 1993, кад је убедљиво победио Милана Мартића. Како је Београд одбио да призна резултате тих избора, нови избори одржани су 23. јануара наредне године и на њима је кандидат лојалан Београду Милан Мартић постао председник, а Борислав Микелић премијер.

Када је крајем јула смењен председник владе Микелић, на ту функцију је изабран Милан Бабић, који је потом у Книну потписао план 3-4. Бабић је са породицом дошао у Београд уочи хрватске акције „Олуја”, започете 4. августа 1995, која је довела до егзодуса више од 200.000 Срба у СР Југославију и Републику Српску. Избеглички живот Бабић је наставио у београдском предграђу Батајница, где је на имању рођака гајио живину. Био је ожењен Душанком, са којом има сина Стефана и кћерку Јелену.

Председница ЈУКОМ-а Биљана Ковачевић-Вучо оценила је да ће самоубиство Милана Бабића лоше утицати на процесе који се у Хашком трибуналу воде за злочине почињене у Хрватској, а у којима је он био сведок. „Милан Бабић један је од кључних сведока за оно што се десило у Хрватској. Он припада категорији сведока сарадника покајника и одиграо је важну улогу у расветљавању тих догађаја”, рекла је Биљана Ковачевић-Вучо агенцији Бета.

„У размишљањима после његовог убиства идем до те мере да сам улетела у теорију завере – да ли је могуће да се убије човек од ког много тога зависи на суђењу Слободану Милошевићу, Јовици Станишићу и другима којима се суди за злочине у Хрватској”, казала је она.

Удружење Срба из Хрватске оценило је да је Милан Бабић извршио самоубиство након што му је прорадила савест због лажних сведочења које је дао у процесима који се воде пред Хашким трибуналом. То удружење истиче да је Бабићева смрт доказ да су његова сведочења била изнуђена, а да зато не могу служити као доказ у поступцима пред хашким судом.

Поред два самоубиства у Шевенингену, забележено је и да су неки хашки оптуженици дигли руку на себе пре доласка у Хаг, а неки погинули приликом покушаја привођења. Приликом покушаја хапшења убијени су хашки оптуженици Симо Дрљача – 10. јула 1998, док се купао на језеру Градина код Омарске, и Драган Гаговић – почетком 1999. године, када се, у аутомобилу, возио са петоро деце. Јанко Јањић из Фоче (Србиње) погинуо је приликом покушаја хапшења октобра 2000. године, у својој кући. Он је активирао ручну бомбу и погинуо, а лакше је рањено неколико припадника Сфора. Бивши министар унутрашњих послова Србије Влајко Стојиљковић, којег је Трибунал оптужио за ратне злочине на Косову и Метохији, убио се 11. априла 2002. хицем из пиштоља на степеништу Савезне скупштине у Београду. Тог дана је парламент СРЈ усвојио Закон о сарадњи с Хашким трибуналом. Хашки оптуженик Никица Јањић је извршио самоубиство у Приједору, а његов суграђанин Милан Ковачевић је умро природном смрћу у трибуналу средином 1998. године.

„Данас”, 7. марта 2006. године, објављује текст са наднасловом „У притворској јединици Хашког трибунала у Шевенингену пронађено беживотно тело једног од најважнијих сведока” и насловом „Убио се Милан Бабић”. Унутар текста су два антрфилеа. Наслов првог је „Потресно признање”. Бетина вест објављена је под насловом „Љајић: Хапшење Младића би могло да има домино ефекат”:

Бивши лидер Срба у Хрватској Милан Бабић извршио је самоубиство у притворској јединици Хашког трибунала у Шевенингену, саопштио је јуче Хашки трибунал. У недељу, 5. марта, око 18.30, Милан Бабић, притворени сведок, пронађен је мртав у својој ћелији у притворској јединици УН у Шевенингену, пише у кратком саопштењу Трибунала.

Холандске власти су спровеле истрагу којом је утврђено да је узрок смрти самоубиство, после чега је о томе обавештена и Бабићева породица. У складу са својим овлашћењима из Статута и Правилника о притвору Међународног суда, председник Трибунала Фаусто Покар наредио је истрагу и јуче наложио судији Кевину Паркеру из Аустралије да хитно спроведе истрагу о околностима самоубиства Милана Бабића у судском притвору у Шевенингену.

– У складу са правилима Трибунала, постављам судију Кевина Паркера да спроведе истрагу о околностима смрти Милана Бабића док је био у притворској јединици УН и да о налазима извести директно мене што пре то буде, у разумном року, могуће – навео је Покар у налогу. Он је наложио и управи притвора Трибунала да судији Паркеру, иначе потпредседнику суда, пружи сву потребну помоћ.

Бабић је јуче требало да настави сведочење против свог некадашњег сарадника Милана Мартића, кога је у првом делу исказа, започетог 15. фебруара, тешко оптужио за прогон Хрвата из Книнске Крајине. Судије су накратко са заступницима одбране и оптужбе ушли у судницу, затим затворили седницу која је окончана после неколико минута.

Хашки трибунал је 28. јуна 2004. осудио Бабића на 13 година затвора, пошто је он претходно 27. јануара 2004. признао кривицу за злочине против човечности над хрватским цивилима 1991-92, када је био премијер Српске аутономне области Крајине. После споразума с Тужилаштвом, оно је одустало од остале четири тачке оптужнице, које га терете за кршење закона и обичаја рата.

Политичке организације и политичари у Србији јуче до закључења овог издања нису коментарисали Бабићеву смрт.

Злочини које је пред Трибуналом признао Милан Бабић укључују убиство, депортацију или присилно премештање или противправно притварање несрпских цивила, као и уништавање њихове имовине. Након што је Жалбено веће потврдило пресуду Милану Бабићу, он је пребачен на издржавање казне у иностранству. Трибунал, међутим, никада није објавио где Бабић служи казну, што је у случајевима других осуђеника уобичајено, а у хашком притвору се налазио због сведочења на суђењу Милану Мартићу, бившем званичнику РСК.

Бабић је у децембру 2002. пред Трибуналом сведочио у корист оптужбе против бившег председника Србије и СРЈ Слободана Милошевића. То сведочење неоспорног и у Хагу дуго жељеног „инсајдера”, особе која је у кључним тренуцима кризе у бившој Југославији 1991. била веома блиска председнику Србије, потврдило је готово све наводе оптужнице која Милошевићу на терет ставља злочине против човечности у Хрватској.

Трибунал је убрзо обелоданио оптужницу против њега, а он се добровољно предао, нагодио са Тужилаштвом и признао кривицу. Пошто је осуђен, Бабић је сведочио и против Момчила Крајишника. Тужилаштво је планирало његово сведочење на предстојећим суђењима Јовици Станишићу, Франку Симатовићу и Војиславу Шешељу.

Након сведочења у процесу против Слободана Милошевића, међу извештачима из Хага кружила је прича да су остали притвореници у блоку где је био Бабић бојкотовали овог оптуженика, чак се причало и да је био физички нападнут.

У јавности су се убрзо по објављивању вести о Бабићевом самоубиству појавиле спекулације о разлозима за овакав чин. Припадници националпатриотске опције у Србији су још након Бабићевог признања спекулисали да је оно неискрено и резултат нагодбе, те је по њима самоубиство чин кајања. Али, с друге стране могу да се чују спекулације да су Бабићу можда упућене претње које су се односиле на његову породицу, јер је он требало да сведочи још у процесима против Војислава Шешеља, Франка Симатовића и Јовице Станишића.

Дугогодишњи извештач из Хашког трибунала новинарка ТВ Б92 Љубица Гојгић каже за „Данас“ да је самоубиство Бабића „ужасан пропуст и велика бламажа за Трибунал и Тужилаштво“.

– Милан Бабић није био обичан оптуженик, а касније и осуђеник него је као изузетно вредан сведок био под заштитом. Био је један од највреднијих сведока. Када је почињало суђење Мартићу, тужилац га је упозорио да случајно не каже нешто чиме би открио локацију на којој се налази његова породица. Његова породица је још кад је почео да сведочи против Милошевића релоцирана и он је сам захтевао да његовој породици буде додељена заштита – подсећа Гојгић.

Она сматра да ће се овакав развој догађаја одразити на суђења у којима је Бабић тек требало да сведочи, али да је могуће и да баца сенку на процес у којима је већ сведочио. Гојгић то објашњава чињеницом да писане изјаве нису вредне колико и појављивање пред судом.

– Није тешко претпоставити да ће адвокати одбране користити чињеницу да се Бабић убио како би довели у питање његово сведочење и признавање кривице. Вероватно ће то доводити у везу са притисцима и тиме ће покушати да оспоре његове наводе – сматра Гојгић.

Председници ЈУКОМ Биљани Ковачевић-Вучо је сумњиво самоубиство Бабића.

– У размишљању после његовог убиства идем до те мере да сам улетела у теорију завере – да ли је могуће да се убије човек од ког много тога зависи на суђењу Слободану Милошевићу, Јовици Станишићу и другима којима се суди за злочине у Хрватској – казала је Ковачевић-Вучо, која је уверена да ће Бабићево самоубиство лоше утицати на процесе који се у Хашком трибуналу воде за злочине почињене у Хрватској, а у којима је он био сведок.

Она наглашава да је Бабић припадао категорији сведока сарадника-покајника и одиграо је важну улогу у расветљавању тих догађаја:

– Његово самоубиство јесте велики проблем. Милан Бабић један је од кључних сведока за оно што се десило у Хрватској.

Адвокат Бранислав Тапушковић који је као пријатељ суда испитивао Бабића у процесу против Слободана Милошевића каже да је тешко коментарисати било шта јер тај догађај „може да има сто аспеката”.

– Ружно је то што се догодило и ја стварно немам жељу да било шта кажем – кратко је за „Данас” прокоментарисао Тапушковић.

Портпарол Хашког трибунала Александра Миленов изјавила је јуче да се контроле затвореника у притвору Хашког трибунала спроводе на сваких пола сата и да прекјуче није било никаквих наговештаја да би Милан Бабић могао починити самоубиство.

– Контрола у 18 сати је установила да је Бабић у реду, а пола сата касније је пронађено његово беживотно тело. Није било никаквих наговештаја да би он могао прибећи таквом потезу, иначе би био стављен под појачан надзор – рекла је Миленов за агенцију Бета. Представница Трибунала није могла да да никакве детаље о начину на који је Бабић себи одузео живот.

Психолог Жарко Требјешанин каже да претпоставља да је Бабић био разочаран јер је и поред тога што се нагодио са судом осуђен на прилично високу казну, док су неки који су признали да су лично ликвидирали људе након неколико година излазили из затвора. Он сматра да је на Бабића утицало и то што су га неки српски политичари проглашавали издајником, али и процеси у којима је тек требало да сведочи. Овај психолог претпоставља да је чињеница да након покајања и признавања кривице Бабић мора поново да учествује у суђењима могла да изазове осећање да је у безизлазној ситуацији и да врши додатни притисак на њега.

– Вероватно је у притвору имао психолога или психијатра, али то не значи да би они са сигурношћу могли да знају шта ће он да учини. Ипак, човек у тим ситуацијама шаље одређене сигнале и то је очајнички позив у помоћ. Обично тада човек говори како не може више да издржи, да му је неподношљиво тешко или чак да ће да се убије. Сам тај чин носи и једну очајничку поруку која је уједно и осуда околине која није имала разумевања за његове проблеме. Та порука би могла да буде: „Ево хтели сте да ме видите мртвог и видећете ме” – оцењује Требјешанин.

Самоубиство Милана Бабића није прво у хашком притвору. Пре Бабића, и бивши председник општине Вуковар Славко Докмановић обесио се у својој ћелији, 29. јуна 1998. Докмановић је био оптужен за злочин над цивилима на пољопривредном добру Овчара поред Вуковара, новембра 1991, за шта се у Хагу тренутно суди официрима ЈНА, „вуковарској тројци” Веселину Шљиванчанину, Милету Мркшићу и Мирославу Радићу.

– Излазим пред овај Трибунал са дубоким осећањем срамоте и кајања. Дозволио сам себи да учествујем у прогону најгоре врсте против људи само зато што су Хрвати, а не Срби. Невини људи су били прогањани, невини људи су насилно истерани из својих кућа и невини људи су убијани – признао је пред судским већем Хашког трибунала пре две године некадашњи лидер Срба у Хрватској Милан Бабић. На крају излагања Бабић је замолио „браћу Хрвате да опросте својој браћи Србима”.

У кратком обраћању судијама после признања кривице Бабић је рекао:
– Чак након што сам сазнао шта се догодило, шутао сам о томе. Још горе, наставио сам са службом и кроз моје властите активности постајао лично одговоран за нехумане поступке који су погодили невинне људе. Жаљење које осећам због тога је бол са којим морам живети остатак живота. Ови злочини и моје учешће у њима никада не могу бити оправдани.

Хапшење Младића могло би да има домино ефекат, што би могло да помогне властима да дођу до осталих бегунаца, изјавио је јуче министар за људска и мањинска права СЦГ Расим Љајић. Он је у интервјуу агенцији Асошијетед прес истакао да „истрага прикупља нове информације о Младићу и да остаје да се види да ли ће то довести до хапшења Младића”. „Сачекајмо још месец дана и онда би требало да видимо резултате”, изјавио је Љајић али није желео да прецизира даље шта то подразумева. Љајић је рекао да српске власти имају потврду да се бивши полицијски генерал Властимир Ђорђевић који је оптужен за ратне злочине над Албанцима на Косову 1999. године, крије у Русији. „Руске власти су рекле да немају никакву информацију о њему, тако да можемо да тражимо изручење тек пошто он буде ухапшен”, изјавио је Љајић. Министар Љајић је истакао да власти верују да се један од оптужених Горан Хаџић стално креће између Русије и Белорусије, али да немају поуздане податке о томе, док се генерал Здравко Толимир вероватно налази у окружењу генерала Младића. Он је истакао да власти у Београду немају никакве информације о томе где се крију бивши лидер босанских Срба Радван Караџић као ни оптужени Стојан Жупљанин.

Изјаву Маје Гојковић, градоначелника Новог Сада и потпредседника Српске радикалне странке, објављује „Национал” 7. марта 2006. године, у тексту са наднасловом „Маја Гојковић о односима међу радикалима”, насловом „Добра сам са Томом и Војом” и поднасловом „Поштујем Шешељево одлуку да комуницира само са Николићем”:

Крајем ове године биће одржани ванредни парламентарни избори – оцењује Маја Гојковић, потпредседница Српске радикалне странке.

Она није желела да прецизира разлоге који би могли да доведу до пада Владе и до расписивања ванредних парламентарних избора, али, како је рекла, познато је да СРС у републичком парламенту нема довољно посланика да би сам срушио Владу.

– Радикали су у Скупштини Србије покретали иницијативу за изгласавање неповерења Влади, али нико од оних који галаме није се придружио тој иницијативи – подсетила је Гојковићева.

Прва дама Новог Сада рекла је да јој је жао што 24. фебруара није присуствовала митингу радикала у Београду, у знак подршке лидеру странке Војиславу Шешељу који се три године налази у Хашком трибуналу, и што је у медијима њен недолазак „бацио” у други план „велику организацију и многу људи који су митингу присуствовали”.

– Заменик председника странке Томислав Николић данима пре одржавања митинга знао је да нећу присуствовати – казала је градоначелница Новог Сада.

Гојковићева је нагласила да је у добрим односима са лидером СРС Војиславом Шешељем и његовом породицом, као и са Николићем и његовима, и да поштује Шешељеву одлуку да ће се обраћати само Николићу када је у питању политика странке.

У рубрици „Догађаји дана”, „Грађански лист”, 7. марта 2006. године, објављује текст са надсловом „Милан Бабић, бивши председник и премијер САО Крајине пресудио сам себи у шевенингенској ћелији” и насловом „Одлазак крајишког антихероја”. Текст садржи три ангрфила, чији су наслови „Ко је био Милан Бабић”, „Љајић: Расте неповерење” и „Штрбац: Та његова прича...”:

Хашки трибунал потврдио је јуче да је бивши председник и премијер Српске аутономне области Крајине Милан Бабић починио самоубиство у притвору у Шевенингену. У саопштењу трибунала пише да је у недељу, 5. марта око 18.30, Бабић, притворени сведок, пронађен мртав у својој ћелији, али без детаља о самоубиству. Како је закључио у саопштењу, председник Хашког трибунала Фаусто Покар је наредио истрагу. А, како сазнаје Б92, ћелија у којој је био смештен Бабић није имала видео надзор. Затворска стража је на сваких 30 минута проверавала стање у ћелији, што је уобичајена пракса за све оптуженике Хашког трибунала. Последњи пут Бабић је виђен жив у недељу у 18 и, како је речено, није одавао утисак да ће покушати самоубиство. Током следеће провере, у 18.30, Бабић је нађен мртав. Наводно се обесио. Портпарол Хашког трибунала Александра Миленов изјавила је јуче да у недељу није било никаквих наговештаја да би Милан Бабић могао починити самоубиство.

– Контрола у 18 сати установила је да је Бабић у реду, а пола сата касније је пронађено његово беживотно тело. Није било никаквих наговештаја да би он могао прибећи таквом потезу, иначе би био стављен под појачан надзор – рекла је она.

Представница трибунала није могла да пружи никакве детаље о начину на који је Бабић себи одузео живот, али је поновила и да ће, по налогу председника трибунала Фауста Покара, бити спроведена интерна истрага о томе како је било могуће да се Бабић убије у притвору.

Милан Бабић је био осуђен на 13 година затвора пошто је 2003. године признао кривицу за прогон Хрвата из Книнске Крајине 1991. и 1992. године, када је он био премијер САО Крајине. Трибунал, међутим, никад није објавио где Бабић служи казну, што је у случајевима других осуђеника уобичајено. Он је у децембру 2002. године пред трибуналом сведочио у корист оптужбе против бившег председника Србије и Савезне Републике Југославије, Слободана Милошевића. То сведочење су многи Крајишници схватили као издају коју му никада нису опростили. Није прошло много, а трибунал је обелоданио оптужницу против њега. Бабић се добровољно предао, нагодио с Тужилаштвом и признао кривицу.

– Молим моју браћу Хрвате да опросте својој браћи Србима. Преклињем мој српски народ да остави прошлост иза себе и окрене се будућности где ће добро, саосећање и правда на неки начин олакшати резултате зла у коме сам и сам учествовао – казао је тада. Пошто је осуђен, Бабић је сведочио

и против Момчила Крајишника а у току је било његово сведочење против Милана Мартића. Наиме, Бабић је јуче ујутро требало да настави сведочење против свог некадашњег сарадника Мартића, кога је у првом делу исказа, започетог 15. фебруара, тешко оптужио за прогон Хрвата из Книнске Крајине.

Председник Владе Републике Српске Крајине у изгнанству Милорад Буха јуче је за ГЛ рекао да је „самоубиство Бабићев лични чин као и издаја коју је починио када је одлучио да буде сведок у Хашком трибуналу”.

– Бабић је схватио да је вероватно отишао предалеко у издаји. Схватио је да с тим мора престати, а то се види из последњег сведочења у процесу против Мартића – оценио је Буха.

Према његовим речима, самоубиство још једног Србина у притворској јединици натераће остале хашке оптуженике да добро размисле пре него што се предају. Он је додао да Бабићево самоубиство неће утицати на евентуално хапшење или предају Горана Хаџића, јер су то различите особе с различитим делима. С тим се сложио и новинар недељника „Време” Дејан Анастасијевић, који је казао да је Хаџић у бекству и вероватно не размишља о добровољној предаји. Такође, како каже, самоубиство притвореника непријатно је искуство за оне који су одговорни за њих, при том није познато ни у каквом је менталном стању био Бабић.

– Милан Бабић је био јако амбициозан за живота. Он вероватно из тог разлога и није могао да издржи чињеницу да је увучен у тај бесконачан круг сведочења, а уз то је добио много година затвора за дело за које су га теретили – сматра Анастасијевић.

Он, међутим, не верује да ће Бабићева смрт имати теже последице за друге процесе, јер све што је он знао већ је рекао и стоји у Хагу. Бабић је требало да сведочи и на предстојећим суђењима Јовици Станишићу, Франку Симатовићу и Војиславу Шешељу.

– Антихашки лоби сматра Бабића издајником јер је сведочио против Милошевића. Али, ово самоубиство тај лоби може да протумачи као позитиван одговор на њихов позив који су упутили свим хашким оптуженицима, а то је да се убију. То је једна врста некрофилије и њима је увек драго кад неко умре – оценио је Анастасијевић.

Бивши министар унутрашњих послова Хрватске Јосип Бољковац поновио је за наш лист да му је Милан Бабић спасао живот у јесен 1990. године у Доњем Лапцу. Како каже, Бабић је тада добио налог да га убије, али он то није хтео да уради. Бољковац нам је јуче рекао и да му није јасно који су разлози за Бабићево самоубиство.

– Чудно ми је то што се Бабић убио када се пре тога покајао и признао кривицу, а хтео је и да сведочи у многим процесима. Бабић није једини крив за све што се дешавало али је он то јавно признао – рекао је Бољковац. А потпредседник Самосталне демократске српске странке Милорад Пуповац изјавио је јуче за наш лист да Бабић вероватно није био у „добром психичком стању” када се одлучио на самоубиство.

– Бабићу је било тешко и очито је да није могао да издржи предвиђену казну или обавезе које је имао као сведок – сматра Пуповац.

Удружење Срба из Хрватске оценило је јуче да је Бабић извршио самоубиство након што му је прорадила савест због лажних сведочења која је дао у процесима који се воде пред Хашким трибуналом. То удружење истиче да је Бабићева смрт доказ да су његова сведочења била изнуђена и да зато не могу служити као доказ у поступцима пред Хашким судом.

Председник Комитета правника за људска права Биљана Ковачевић Вучо оценила је јуче да ће самоубиство Милана Бабића лоше утицати на процесе који се у Хашком трибуналу воде за злочине почињене у Хрватској, а у којима је он био сведок.

– Његово самоубиство је велики проблем. Милан Бабић је један од кључних сведока за оно што се десило у Хрватској. Он припада категорији сведока сарадника покајника и одиграо је важну улогу у расветљавању тих догађаја – рекла је Ковачевић-Вучо агенцији Бета.

– У размишљањима после његовог убиства идем до те мере да сам улетела у теорију завере – да ли је могуће да се убије човек од ког много тога зависи на суђењу Слободану Милошевићу, Јовици Станишићу и другима којима се суди за злочине у Хрватској – казала је она. За разлику од ње, премијер Хрватске Иво Санадер сматра да самоубиство Милана Бабића не би требало да има утицај на остале процесе у хашком суду.

Пре Милана Бабића, и бивши председник општине Вуковар Славко Докмановић починио је самоубиство. Он се обесио у својој ћелији 29. јуна 1998. године. Хашки трибунал је тада обавестио светску јавност да је Докмановић нађен мртав, обешен о шарке врата ћелије у затвору Шевенинген. Докмановић је био оптужен за злочин над цивилима на пољопривредном добру Овчара поред Вуковара, новембра 1991. године, за шта се у Хагу тренутно суди официрима ЈНА Веселину Шљиванчанину, Милету Мркшићу и Мирославу Радићу.

Бивши председник и премијер Републике Српске Крајине Милан Бабић рођен је 26. фебруара 1956. године у селу Кукор, код Книна. Дипломирао је 1981. на Стоматолошком факултету у Београду. Члан Српске демократске странке, основане 1990. у Книну, постао је уочи првих вишестраначких избора у Хрватској. Био је председник Одбора СДС за Книн и шеф изборног штаба странке на тим изборима. СДС је освојио убедљиву победу у општинама с већинским српским становништвом, а он је изабран за председника општине Книн. Након доласка на власт Фрање Туђмана и његове партије Хрватске демократске заједнице, дошло је до побуне крајишких Срба у Хрватској. У јуну 1990. основана је Српска аутономна област Крајина, чији је председник и премијер био Милан Бабић. САО је проглашен за Републику Српску Крајину након што је Европска заједница у децембру 1991. године најавила међународно признање Хрватске. Бабић је поново изабран за председника и премијера РСК. С те функције је смењен по налогу из Београда 1992. године, пошто је одбио да прихвати мировни план Сајруса Венса, који је предвиђао статус кво у српским енклавама у Хрватској и долазак међународних снага, односно „плавих шлемова” на линије сукоба. СДС се средином 1992. поцепало на умерено крило, с Јованом Рашковићем на челу, и радикално, Бабићево крило. Бабић је био кандидат за председника РСК на првим

парламентарним и председничким изборима 12. децембра, годину дана касније, када је убедљиво победио Милана Мартића. Како је Београд одбио да призна резултате тих избора, нови избори одржани су 23. јануара наредне године и на њима је кандидат лојалан Београду Милан Мартић постао председник, а Борислав Микелић премијер. Када је крајем јула смењен председник владе Микелић, на ту функцију је изабран Милан Бабић, који је потом у Книну потписао план 3-4. Бабић је с породицом дошао у Београд уочи хрватске акције „Олуја”. Хашки трибунал је 18. новембра 2003. обелоданио оптужницу против Милана Бабића.

Председник Националног савета за сарадњу с Хашким трибуналом Расим Љајић каже да ће смрт хашког оптуженика Милана Бабића повећати неповерење које већина грађана Србије осећа према овом суду Уједињених нација и за који тврде да је често против Срба. – Овај други случај самоубиства сигурно неће помоћи побољшању перцепције наше јавности у погледу трибунала – рекао је Љајић.

Директор Документационо-информационог центра „Веритас” Саво Штрбац каже да подаци које је Бабић изнео пред Хашким трибуналом не одговарају потпуно истини и да су умногоме били обојени личним сукобима које је имао с људима против којих је сведочио. – Та његова прича, тај његов исказ није био одраз стварног стања и стварних догађаја, а морам рећи да је имао фотографско памћење, јер те 2001. године смо причали, углавном су то били његови монолози о догађајима из 1991. и 1992. године и из целог рата, сећао се он свега и имао је добро сачувану документацију. Посебно сам се разочарао када је потписао споразум о признању кривице и када је прочитао оно писмо у завршној речи – истакао је Штрбац, а пренео Б92.

Један од представника западњачког уцењивачког лобија, амерички амбасадор у Србији и Црној Гори Мајкл Полт, дао је изјаву за агенцију Бета, објављену у „Вијестима” 7. марта 2006. године, са наднасловом „Амерички амбасадор Мајкл Полт о недавном скупу радикала у Београду” и насловом „САД неће подржати националисте”:

САД неће подржати организације ни појединце који шире „националистичке, негативне поруке” какве су се могле чути на митингу СРС у Београду, на коме су вође радикала позвале хашке оптуженике да се не предају Трибуналу, изјавио је јуче амерички амбасадор у СЦГ Мајкл Полт.

Полт је агенцији Бета рекао да САД имају „чврст став” да ће радити само са „оним организацијама, појединцима и општинама које су посвећене демократским реформама, економском развоју, отворености ка Европи, владавини права и које представљају све што Србија треба да прође на путу транзиције”.

„Демонстрације попут оних које смо недавно видјели у центру Београда, које су примјер подстицања на мржњу и предрасуде, не представљају оно што ми вјерујемо да је права природа добрих људи ове земље”, казао је амбасадор послје свечаности поводом почетка реализације програма помоћи економском развоју општина у Србији.

Вође Српске радикалне странке су на митингу одржаном 24. фебруара позвале двојицу најтраженијих хашких бјегунаца, Радована Караџића и Ратка

Младића, да се не предају Трибуналу зато што суђење лидеру радикала Војиславу Шешељу, који се добровољно предао прије три године, још није почело.

Полт је потврдио да је могуће да САД промијене такав став уколико се радикали реформишу и промијене политику.

Полт је подсетио да у програму помоћи економском развоју општина, који финансира УСАИД, учествују градоначелници из различитих странака, укључујући једног из СПС „који је посвећеношћу доказао да је човјек реформи и човјек који жели да поведе Србију напријед у њену европску будућност”.

„Хашки осуђеник извршио самоубиство у притворској јединици у Шевенингену” је наднаслов, „Објесио се Милан Бабић” је наслов текста који објављује „Дан” 7. марта 2006. године. Поднаслов текста је „Некадашњи председник Републике Српске Крајине јуче требало да настави свједочење против свог бившег сарадника Милана Мартића, кога је тешко оптужио за прогон Хрвата из Книнске Крајине”. Наслови ангрфила унутар текста су „Четврто самоубиство”, „Миленов: Контрола сваких пола сата”, и „У Београд дошао прије ’Олује”:

Хашки осуђеник Милан Бабић извршио је прексиноћ самоубиство у притворској јединици Хашког трибунала у Шевенингену. Хашки трибунал и званично је потврдио да је Бабић нађен мртав прексиноћ око 18.30 у притворској јединици Уједињених нација у Шевенингену. У Хагу је саопштено да су власти Холандије потврдиле да је узрок смрти самоубиство, о чему је обавијештена и Бабићева породица.

У саопштењу Хашког трибунала наводи се да је председник Трибунала Фаусто Покар, у складу са својим овлашћењима, наредио покретање интерне истраге о Бабићевој смрти. Бабић је јуче требало да настави свједочење против свог некадашњег сарадника Милана Мартића, кога је у првом дијелу исказа, започетог 15. фебруара, тешко оптужио за прогон Хрвата из Книнске Крајине. Судије су накратко са заступницима одбране и оптужбе ушли у судницу, затим затворили сједницу која је окончана послје неколико минута.

Хашки трибунал је 18. новембра 2003. објелоданио оптужницу против Милана Бабића. Њему се на терет стављају злочини над хрватским цивилним становништвом, укључујући и убиство стотине Хрвата и другог несрпског становништва у више села у Крајини од 1. августа 1991. до 15. фебруара 1992. године. Након споразума са Тужилаштвом, Бабић је 27. јануара 2004. признао кривицу за злочине против човјечности над хрватским цивилима 1991-92. Тужилаштво је заузврат одустало од преостале четири тачке оптужнице које га терете за кршење закона и обичаја рата. Хашки трибунал је 28. јуна 2004. осудио Бабића на 13 година затвора. У фебруару ове године Бабић је свједочио на страни оптужбе у процесу који се пред хашким судом води против Милана Мартића, који је оптужен за ратне злочине над Србима у РСК и западној Босни 1991-95. и ракетни напад на Загреб у мају 1995.

Бабић је раније у корист оптужбе свједочио на процесима против бившег југословенског и српског председника Слободана Милошевића и бившег председника Скупштине Републике Српске Момчила Крајишника.

Хашки трибунал никада до сада није открио у којој земљи Бабић служи казну а у хашком притвору се налазио због сведочења на суђењу Мартићу, а прије тога Милошевићу и Крајишнику. Тужилаштво је планирало његово свједочење на предстојећим суђењима Јовици Станишићу, Франку Симатовићу и Војиславу Шешељу. Самоубиство Милана Бабића није прво у хашком притвору. Прије Бабића, и бивши председник општине Вуковар Славко Докмановић објесио се у својој ћелији, 29. јуна 1998. Докмановић је био оптужен за злочин над цивилима на пољопривредном добру Овчара поред Вуковара, новембра 1991, за шта се у Хагу тренутно суди официрима ЈНА Веселину Шљиванчанину, Милету Мркшићу и Мирославу Радићу.

Бабић је постао члан Српске демократске странке, основане 1990. у Книну, уочи првих вишестранаких избора у Хрватској. Био је председник Одбора СДС-а за Книн и шеф Изборног штаба странке на тим изборима. СДС је освојио убједљиву побједу у општинама с већинским српским становништвом, а Бабић је изабран за председника Општине Книн. Послије доласка на власт Фрање Туђмана и његове Хрватске демократске заједнице, дошло је до побуне крајишких Срба у Хрватској. У јуну 1990. основана је Српска аутономна област Крајина, чији је председник и премијер био Милан Бабић. САО је проглашена за Републику Српску Крајину пошто је Европска заједница у децембру 1991. најавила међународно признање Хрватске. Бабић је поново изабран за председника и премијера РСК. Са те функције смијењен је по налогу из Београда 1992, пошто је одбио да прихвати мировни план Савјурса Венса, који је предвиђао статус кво у српским енклавама у Хрватској и долазак међународних снага на линије сукоба. Бабић је био кандидат за председника РСК на свим парламентарним и председничким изборима 12. децембра 1993, када је убједљиво побједио Милана Мартића. Како је Београд одбио да призна резултате тих избора, нови избори одржани су 23. јануара наредне године и на њима је кандидат лојалан Београду Милан Мартић постао председник, а Борислав Микелић премијер. Када је крајем јула Микелић смијењен, на дату функцију је изабран Милан Бабић, који је потом у Книну потписао план 3-4. Бабић је био ожењен Душанком са којом има сина Стефана и кћерку Јелену.

Некадашњи председник бивше Републике Српске Крајине Милан Бабић, који је извршио самоубиство у притворској јединици Хашког трибунала, није први притвореник тог суда који је на себе дигао руку – прије седам година у Шевенингену се убио бивши председник општине Вуковар Славко Докмановић.

Поред ова два случаја, забиљежено је и да су два хашка оптуженика извршила самоубиство прије доласка у Хаг, а двојица су погинула приликом покушаја привођења.

Докмановић се у Шевенингену убио на Видовдан, 28. јуна 1999. године, а поступак против њега је обустављен.

Приликом покушаја хапшења убијени су хашки оптуженици Симо Дрљача – 10. јула 1998, док се купао на језеру Градина код Омарске, и Драган Гаговић – почетком 1999. године, када се, у аутомобилу, возио са петоро дјеце.

Јанко Јањић из Фоче (Србиње) погинуо је приликом покушаја хапшења октобра 2000. године, у његовој кући.

Он је активирао ручну бомбу и погинуо, а лакше је рањено неколико припадника СФОР-а.

Бивши министар унутрашњих послова Србије Влајко Стојиљковић, којег је Трибунал оптужио за ратне злочине на Косову и Метохији, убио се 11. априла 2002. хицем из пиштоља на степеништу Савезне скупштине у Београду. Тог дана је парламент СРЈ усвојио Закон о сарадњи с Хашким трибуналом.

Хашки оптуженик Никица Јањић је извршио самоубиство у Приједору, а његов суграђанин Милан Ковачевић је умро природном смрћу у Трибуналу средином 1998. године.

Портпарол Хашког трибунала Александра Миленов изјавила је јуче да се контрола затвореника у притвору Хашког трибунала спроводи на сваких пола сата и да прекјуче није било никаквих наговјештаја да би Милан Бабић могао починити самоубиство.

„Контрола у 18 сати је установила да је Бабић у реду, а пола сата касније је пронађено његово беживотно тијело. Није било никаквих наговјештаја да би он могао прибјећи таквом потезу, иначе би био стављен под појачан надзор”, рекла је Миленов.

Представница Трибунала није могла да да никакве детаље о начину на који је Бабић себи одузео живот.

Бабић је с породицом дошао у Београд уочи акције „Олуја”, која је почела 4. августа 1995, а која је довела до егзодуса више од 200.000 Срба у Југославију и Републику Српску. Бабић је живео у Батајници, предграђу Београда, гдје је на имању рођака гајио живину.

Са наднасловом „Трагичан крај крунског хашког свједока”, насловом „Загонетна смрт оснивача такозване САО Крајине” и поднасловом „Милан Бабић, први предсједник самопроглашене Републике Српске Крајине, којег је Хашки суд 2004. осудио на 13 година затвора, пронађен је мртав у недјељу 5. ожујка у притвору у Шевенингену”, „Хрватски Национал”, 7. марта 2006. године, објављује текст о бившем предсједнику Републике Српске Крајине Милану Бабићу. Текст садржи три антрфилеа. Наднаслов првог је „Крунски свједок оптужби”, а наслов је „Демонтажа велике Србије”. Наднаслов другог је „Услуга Хага”, а наслов је „Бабић и Плавшић у благим затворима”. Трећи је са наднасловом „Бабићева свједочења” и насловом „Свједок против Милошевића”:

Некадашњи предсједник самопроглашене „Републике Српске Крајине” Милан Бабић пронађен је мртав у недјељу, 5. ожујка, у притвору Хашког суда у Шевенингену. Низоземска полиција утврдила је самоубојство вјешањем, али је предсједник ИСТУ-ја Фаусто Покар наложио интерну истрагу. Бабићева смрт озбиљан је ударац хашком суду, у чијем се затвору већ убио некадашњи градоначелник Вуковара Славко Докмановић, објесивши се 1998. о кравату коју је добио неколико дана прије.

Два су самоубојства превише за наводно врхунски сигурну установу с релативно малим бројем притвореника.

Према неслужбеним информацијама, од доласка у притвор ICTY-ја, након добровољне предаје 23. студенога 2003, Бабић се више пута жалио да се не осјећа сигурним, јер је, наводно, био изнимно неомиљен међу другим затвореницима. Могућност убојства, међутим, морала би бити искључена.

Бабићево име било је на попису притвореника у Шевенингену али је, према тврдњи свог бранитеља, њемачког одвјетника Петера Милера, ту провео, прије него што се појавио пред Хашким судом, само четири дана. Нитко у ICTY-ју није реагирао на ту изјаву, него је приликом изрицања пресуде од 13 година затвора суд приопћио да ће Бабићу у казну „бити урачунато и 211 дана у притвору”. „Тога нема ни у мојој земљи, да осуђенику у казну буде урачунато вријеме које није провео у затвору до изрицања пресуде”, коментирао је Милер.

ICTY је Бабића 2004. осудио на 13 година затвора због ратних злочина у Хрватској, а та пресуда потврђена му је у српњу 2005. У Хаг је стигао 26. студенога 2003. године, 10 дана након што га је ICTY оптужио. Бабић је признао кривњу за прогон на политичкој, расној и вјерској основи, а тужитељство је заузврат одустало од осталих четирију тачака оптужнице и препоручило казну од највише 11 година затвора. Тај приједлог није обавезивао судско вијеће, које је изрекло казну од 13 година. Бабић је осуђен за судјеловање у удруженом злочиначком потхвату присилног и трајног уклањања хрватског и другог несрпског становништва с подручја „РСК” од 1. коловоза 1991. до липња 1992.

Као остали судионици удруженог злочиначког потхвата у оптужници су наведени Слободан Милошевић, Горан Хаџић, Милан Мартић, Војислав Шешел, Јовица Станишић, Франко Симатовић и генерали Благоје Аџић и Ратко Младић. „Излазим пред овај Трибунал с дубоким осјећајем срама и кајања, јер сам себи допустио да судјелујем у прогону невиних људи. Молим своју браћу Хрвате да опросте браћи Србима. Преклињем Србе да оставе прошлост иза себе”, рекао је Бабић кад је признао кривњу. Бабић је рекао и да се „може само надати да изношење истине, признање кривње и кајање могу послужити као примјер онима који још вјерују да такви нечовјечни поступци могу бити оправдани”.

Одвјетник Милер о Бабићу је рекао: „Његова супруга говорила је како он виче у сну, има ноћне море и проводи многе бесане ноћи. Све то почело је у јесен 1991. Не говорим о особи која се боји казне и пати од тешких главобоља, него о човјеку који је дуго и дубоко био изложен моралној двојби због свега што је учинио и због тога себе оптужује”. Бабић је био разочаран казном од 13 година, оцјењујући да је неправедна у успоредби с пресудом од 11 година затвора Биљани Плавшић, оптуженој за теже злочине. У Хагу се Бабић поново нашао прошлог мјесеца ради свједочења против Мартића. Кад је почео свједочити на суђењу Мартићу, које се требало наставити у понедељак, тужитељ је опоменуо Бабића да не открива државу гдје издржава казну. То је још једна енигма везана за Бабића, јер према документу ICTY-ја од 3. ожујка, Бабићево је име на попису осуђеника који су у затвору у Шведској. Та земља је, уз Данску, једина од 10 држава, колико је потписало уговор с Трибуналом о прихвату хашких осуђеника, у чијем је споразуму изричито

наглашено да у ту земљу може бити упућен само нетко тко има „јаке везе с њом”. То значи да је њен држављанин или су му чланови обитељи шведски или дански држављани. Мимо обичаја ИСТУ-ја, у Хагу није објављено кад је и гдје Бабић упућен на издржавање казне, али у споменутом документу наводи се да, осим Биљане Плавшић, чији блиски рођаци имају држављанство Шведске, затворску казну у тој земљи издржава и Бабић.

Свједочећи против Мартића, Бабић је изјавио да је Милошевић имао тајни план за стварање „Велике Србије”, да су челници СДБ-а Србије руководили акцијама и контролирали догађаје у „РСК” почетком прошлог десетљећа. Посебно је именовао Станишића, Симатовића и Драгана Васиљковића, познатијег као капетан Драган. За њега је Бабић рекао да је био „радник или најамник СДБ-а и заповједник јединице ’Книнце’, подређене Симатовићу. Станишић ми је средином коловоза 1991. рекао да они плаћају капетана Драгана”.

Он је рекао да је дјелатност СДБ-а почела у травњу 1991. тако што се „најприје водила дискриминаторска политика према Хрватима у Крајини. Претресане су само њихове куће и само је од њих тражено оружје. Провоцирали су инциденте на граничним подручјима према Хрватској, како би се у сукобе укључивала ЈНА и раздвајала зараћене стране”. Бабић је рекао и да је од Милошевића добивао налоге за именовања старјешина Главног штаба Територијалне одбране и да је Србија финансирала „РСК”. Према Бабићевим ријечима, на челу заповједног ланца акција у „РСК” био је Милошевић, иза њега је био Станишић, а трећи Мартић. Бабић је изјавио и да су српске снаге у Книнској крајини 1991. нападале хрватска села и протјеривале становништво, као и да је Мартић одговоран за злостављање заробљених Хрвата у книнском затвору. „О злочинима у то вријеме нисам знао”, рекао је Бабић, премда је био на дужности предсједника владе „РСК”, док је Мартић био менистар унутарњих послова. У понедељак је Бабић требало наставити свједочити о свом статусу у Србији од 1995. Бабић је у интервјуу „Националу” у вељачи 2000. рекао: „Ја сам прогнаник. Имам бијели прогнаннички картончић. Немам југословенско држављанство, хрватске папире нисам регулисао”. Тврдио је да је, по доласку из Книна, четири године живио код рођака у Земуну, прије него што је унајмио стан.

На питање од чега живи, одговорио је да његова супруга ради као лијечница у Дому здравља, а да код ујака, у Земун Пољу, имају фарму са 700 кокоши, „да преживе”. На питање зашто у Београду није почео приватну зубарску праксу одговорио је: „Ту треба већа инвестиција”. Покрај фарме почео је зидати стамбену кућу. Бабић је у Србији живио у готово потпуној анонимности. Огласио се само једном, почетком 2000. кад је, као предсједник СДС-а „Крајине”, медијима послао руком писано приопћење, у којем је изнио став да Хрватска „мора уставноправно осигурати политичко-територијалну аутономију Крајине и прогнаним Србима омогућити безувјетни повратак у њихова села и градове”. За „Национал” је изјавио да је имао позиве многих странака у Србији да им се придружи и осигура егзистенцију, али да је све одбио. У Београду се пак могло чути да је нудио услуге многим странкама, али да је све игнорирале.

Кад се поткрај 2002. на суђењу Милошевићу пред Хашким судом појавио свједок Ц-061, чији је идентитет био заштићен, извјеститељи београдских медија одмах су обавијестили своје редакције да је то Бабић. Познавање идентитета заштићеног свједока није било резервирано само за релативно узак круг новинара. Већ након првог дана свједочења бројни Срби из книнског краја, којих у Београду има неколико тисућа, почели су причати да се иза ознаке Ц-061 крије Бабић. Препознали су га не само на основу онога што је говорио, него и по „стилу реченице”, који су добро упознали. Они су тврдили да је све што је Бабић говорио пред ИСТУ-јем истина, али да он није био само свједок тих догађаја, него и њихов главни актер, у истој мјери као и особе чија је имена спомињао пред ИСТУ-јем.

У Хагу су Бабића сматрали најважнијим свједоком Тужитељства, с којим је прихватио сурадњу. Након свједочења против Милошевића и Момчила Крајишника, исто је требао учинити и на процесима некадашњем начелнику Службе државне сигурности Србије Јовици Станишићу, оснивачу злогласних „Првених беретки” Франку Симатовићу и лидеру Српске радикалне странке Војиславу Шешељу.

Било је планирано да се Милан Бабић појави као свједок и на суђењима некадашњем предсједнику босанских Срба Радовану Караџићу и бившем заповједнику њихове војске Младићу кад се нађу пред ИСТУ-јем.

Кад се појавио у Хагу крајем 2003, одмах је признао кривњу и јавно се покајао. Како је пристао на безрезервну сурадњу с хашким тужилаштвом када су у питању случајеви против главних оптуженика за великосрпске злочине у Хрватској и Босни и Херцеговини, имао је посебан третман.

У притвору у Хагу провео је само четири дана и никад није објављено у којем затвору служи казну. Занимљиво је да га је суд осудио на 13 година затвора, иако је тужитељство тражило казну од 11 година.

Једна од енигми везаних уз Милана Бабића јест мјесто у којем је служио затворску казну. Према документу ИСТУ-ја од 3. ожујка зна се само да се Бабић налазио у Шведској гдје је затворена и Биљана Плавшић. Затворски увјети у Шведској међу најбољима су у Европи, па је Бабићу, очито, учињена услуга због сурадње с Хашким судом.

Милан Бабић свједочио је у хашким процесима против Слободана Милошевића и ратног предсједника скупштине босанских Срба Момчила Крајишника. Као свједок тужитељства у процесу против Милошевића појавио се крајем 2002.

Иако је био свједок са заштићеним идентитетом, с ознаком Ц-061, србијански медији одмах су објавили да се ради о Милану Бабићу. Срби из книнског краја тврдили су тада у Београду да су Бабића препознали већ након првог дана суђења по гласу и стилу реченице. Тврдили су да је све што Бабић говори истина.

Под насловом „Убио се Милан Бабић” загребачки „Вјесник”, од 7. марта 2006. године, потпуно изврће истину о самоубиству овог лажног сведока. По њима, дигао је руку на себе пре него што је Србији рекао истину о Мартићу, Шешељу и другим важним актерима политичке сцене. Поднаслов је гласио „Бабићево свједочење против Милошевића, у замјену за блажу казну, многи

су називали крунским. Сведочио је и против Крајишника, а овај тједан су га требали протуиспитивати одвјетници Милана Мартића”. Аутор Марко Баршић све је украсио наднасловом „У хашкој ћелији објесио се бивши челник побуњених Срба”.

Бивши челник „крајинских” Срба Милан Бабић починио је у недјељу самоубојство у затворској ћелији Хашког суда. У приопћењу за јавност на службеним страницама суда потврђено је да је Бабић пронађен мртав у својој ћелији у недјељу у 18,30 сати.

Позивајући се на неслужбене изворе, београдски радио Б 92 наводи да је Бабић самоубојство починио вјешањем. Предсједник Хашког суда Фаусто Покар због тога је наредио да се проведе интерна истрага.

Прије двије године Хашки суд осудио је Бабића на 13 година затвора због планирања и потицања политике присилног и трајног уклањања хрватског и другог несрпског становништва с приближно трећине територија Републике Хрватске с крајњим циљем њезина прикључења Србији. У образложењу пресуде наводи се, између осталог, да Бабић, као регионални политички челник, није био главни покретач прогона Хрвата, али је „признао да је свјесно и намјерно судјеловао у кампањи прогона, знао за злочине који се наводе у оптужници, ангажирао ЈНА, наоружавао Србе и држао хушкачке говоре који су потицали на насиље према Хрватима”. Тијеком суђења Бабић је позвао „браћу Хрвате да опросте браћи Србима”.

Оптужницу против Бабића Хашки суд подигао је 6. студеног 2003, а он се добровољно предао суду 26. студеноса да би два мјесеца касније постигао споразум о признању кривње.

У замјену за блажу казну и одустајање од четири тачке оптужнице, Бабић је као свједок инсајдер свједочио у процесима против Слободана Милошевића. То његово свједочење многи су називали „крунским” јер је износио у јавност многим дотад непознате детаље који су разобличили механизме помоћу којих се планирала и проводила великосрпска агресија на Хрватску, а потом и на БиХ.

Такођер је свједочио и против Момчила Крајишника, а још није завршено његово давање исказа против Милана Мартића. Овај тједан Бабића су требали протуиспитивати Мартићеви одвјетници. Бабић је, надаље, требао свједочити и на хашким суђењима Војиславу Шешелу, Јовици Станишићу и Франку Симатовићу.

Милан Бабић рођен је 1956. у Кукару у опћини Сињ. Дипломирао је у Београду на Стоматолошком факултету. Био је члан Савеза комуниста Хрватске, али се 1990. прикључио Српској демократској странци (СДС) Јована Рашковића. Био је предсједник Скупштине опћине Книн, од 1992, након Рашковићеве смрти, и предсједник СДС-а, а потом и одређено вријеме премијер, предсједник, а на крају министар вањских послова самопроглашене српске парадржаве у Хрватској, такозване Крајине. Уочи „Олује” у коловозу 1995. Бабић се с обитељи преселио у Београд.

До подизања оптужнице живио је у једном војвођанском мјесту узгајајући пилиће а потом је, након склапања договора с тужитељством, заједно с обитељи склоњен у једну западну земљу.

Вијест о смрти једног од вођа српске побуне у Хрватској Милана Бабића одјекнула је у Београду попут бомбе. У првим коментарима медији подсећају да је Бабић био у сталном контакту са србијанским водством предвођеним Милошевићем. Бабић је, према тврдњама медија, био једини политичар с каквим-таквим интегритетом међу њима, што је потврђено његовим бројним сукобима с Милошевићем, али и признањем кривње за ратне злочине пред Хашким судом у сјечњу 2004, након чега је осуђен на 13 година затвора.

Према коментарима, Бабићево самоубојство показује да је бреме постало претешко за њега у незгодном тренутку, кад Србија покушава учинити одлучне кораке у суочавању с ратним злочинима. Бабић је, тврди Б 92, био крунски свједок у процесима против Милошевића и Мартића. Одлучио је подићи руку на себе, оцјењују медији, прије него што је рекао све о Мартићу, Шешелу, Станишићу и Симатовићу. Тужитељство је изгубило много, Србија још више, јер је његова истина била застрашујућа за све оне који су мислили да се рат у Хрватској догодио спонтано, без мијешања Београда.

Свједочећи против Милана Мартића, Бабић је прије неколико дана рекао да је бивша ЈНА у сјечњу 1991. припремала државни удар у Хрватској, свргнуће демократски изабране власти и увођење војне управе. Казао је да се о томе ишао распитати у Београд. Извјесни официр Каличанин из службе за информирање му је казао да ће ЈНА ухитити хрватске министре и да ће доћи до смјене владе. „Позван сам код Милошевића у уред, он ми је рекао да ће ЈНА ухитити хрватске министре и да мени пријети опасност у Книну од хрватских власти јер се очекује отпор. Рекао је да треба остати у Београду”, рекао је Бабић, којему је потом понуђена владина резиденција и полицијска заштита. Свједочећи против Мартића, оптужио га је да је крив за „Бљесак” јер је блокирао аутоцесту. Милошевића је пак оптужио да није хтио потписати план З-4 иако је фиктивно подржавао мирно рјешење. Разоткрио је и начин на који је Београд финансијски и војно помагао Србе у Хрватској, те модел којим је бивша ЈНА под изговором раздвајања сукобљених страна зацртавала границе „Велике Србије”.

Крајем липња 1998. у затворској ћелији једног од најчуванијих притвора у свијету, у Шевенингену објесио се још један хрватски Србин, Славко Докмановић, оптужен за ратне злочине у Вуковару. У Хагу је годину прије умро и босански Србин Милан Ковачевић оптужен због геноцида у Приједору. Хаг је, чини се, био кобан и за двојицу оптужених генерала војске босанских Срба, који су умрли непосредно након привременог пуштања из притвора, Ђорђа Ђукића и Момира Талића. Руку на себе дигао је још један оптуженик, генерал србијанске полиције Влајко Стојиљковић, који се хицем из пиштоља на стубишту Савезне скупштине у Београду убио у травњу 2002.

Под истоветним насловом „Убио се Милан Бабић”, какав је имао „Вјесник”, франкфуртске „Вести” од 7. марта 2006. године доносе текст у којем се покојни Бабић означава као један од кључних сведока против др Шешелја.

Бивши лидер Срба у Хрватској Милан Бабић починио је самоубиство у притвору Хашког трибунала у Шевенингену, саопштио је Хашки трибунал.

„У недељу, 5. марта, око 18,30, Милан Бабић, притворени сведок, пронађен је мртав у својој ћелији у притворској јединици УН-а у Шевенингену”,

наводи се у саопштењу Трибунала. Холандске власти су, одмах по саопштењу, спровеле истрагу којом је утврђено да је узрок смрти самоубиство, после чега је о томе обавештена и Бабићева породица. Председник Трибунала Фаусто Покар наредио је истрагу, закључује суд у саопштењу у коме није прецизирано на који је начин Бабић себи одузео живот. Поједини медији су, међутим, јавили да се он обесио.

Бабић је јуче ујутро требало да настави сведочење против свог некадашњег сарадника Милана Мартића кога је у првом делу исказа, започетом 15. фебруара, тешко оптужио за прогон Хрвата из Книнске крајине. Током главног исказа, он је оптужио Мартића да је по налогу Слободана Милошевића и Државне безбедности Србије, односно Јовице Станишића, протеривао неспрско становништво како би територију Крајине припојио Србији. Судије су јуче накратко са заступницима одбране и оптужбе ушли у судницу, затим затворили седницу која је окончана после неколико минута, а наставак суђења Мартићу је одложен. Бабић је у децембру 2002. пред Трибуналом сведочио у корист оптужбе против бившег председника Србије и СРЈ Слободана Милошевића. Трибунал је убрзо обелоданио оптужницу против њега, а он се добровољно предао, нагодио са Тужилаштвом и признао кривицу. Пошто је осуђен, Бабић је сведочио и против Момчила Крајишника, а у току је било његово сведочење против Милана Мартића.

Милан Бабић требало је да сведочи на хашким суђењима Војиславу Шешељу, Јовици Станишићу и Франку Симатовићу Френкију.

Самоубиство Милана Бабића није прво у хашком притвору. Пре њега, и бивши председник општине Вуковар Славко Докмановић обесио се у својој ћелији, 29. јуна 1998. Његова супруга Данилка Докмановић, међутим, није поверовала у званичну верзију смрти супруга. Тада је тврдила да Славко никада пре хапшења није боловао, а нарочито не на некој неуропсихолошкој основи. О томе је сведочила и београдски неуропсихијатар Вера Петровић, која га је два пута посетила као лекар и трећи пут као сведок.

– Био је нормалан човек, отргнут од породице и због тога утучен и огорчен зато што је лажно оптужен. Али, он сигурно није само дест дана пред изрицање пресуде могао да одлучи да себи одузме живот... Његово самоубиство није истина. А ја се бојим да никада нећемо сазнати праву истину – река је супруга Славка Докмановића, Данилка.

Докмановић је био оптужен за злочин над цивилима на пољопривредном добру „Овчара” поред Вуковара, новембра 1991, за шта се у Хагу тренутно суди официрима ЈНА Веселину Шљиванчанину, Милету Мркшићу и Мирославу Радићу.

Директор „Веритаса” Саво Штрбац у изјави за „Вести” каже да савест Милана Бабића није издржала и да је учинио оно што се могло и очекивати.

– Није случајно што је самоубиство починио управо ових дана. Наиме, на судском процесу Слободану Милошевићу и Милану Мартићу сведочили су и још сведоче Бабићеви бивши најближи сарадници, као што су Слободан Јарчевић и Атлагић, који су Бабића назвали „лажовом” и сведоком који је то прихватио да би спасао своју кожу, а касније се доказало да је био преварен – рекао је Штрбац.

Бабић је био осуђен на 13 година затвора пошто је 2003. признао кривицу за прогон Хрвата из Книнске крајине 1991-92, када је он био премијер САО Крајине. Трибунал, међутим, никада није објавио где Бабић служи казну, што је у случајевима других осуђеника уобичајено.

Портпарол Хашког трибунала Александра Миленов изјавила је да се контроле затвореника у притвору Хашког трибунала спроводе на сваких пола сата и да у недељу није било никаквих наговештаја да би Милан Бабић могао починити самоубиство.

– Контрола у 18 сати је установила да је Бабић у реду, а пола сата касније је пронађено његово беживотно тело. Није било никаквих наговештаја да би он могао прибећи таквом потезу, иначе би био стављен под појачан надзор – рекла је Миленов. Представница Трибунала није могла да да никакве детаље о начину на који је Бабић себи одузео живот.

Милан Бабић рођен је 26. фебруара 1956. године у селу Кукор код Книна. Дипломирао је на Стоматолошком факултету у Београду 1981. године, где је постао и члан Савеза комуниста Југославије. Постао је члан Српске демократске странке (СДС) уочи првих вишестраначких избора у Хрватској, 1990. године. Та партија је освојила убедљиву победу у општинама с већинским српским становништвом у Хрватској, као што су Книн, Грачац, Обровац, Бенковац, Двор на Уни, Глина, Костајница, Окучани, Пакрац... после чега је Бабић изабран за председника општине Книн, главног града будуће РСК.

Током бурних догађаја који су уследили, СДС се средином 1992. поцепала на умерено крило, на челу с њеним председником Јованом Рашковићем, и радикално, Бабићево крило.

Побуна крајишких Срба у Хрватској уследила је 1990, после доласка на власт Фрање Туђмана и његове Хрватске демократске заједнице.

У јуну 1990. политички представници Срба основали су Српску аутономну област (САО) Крајина, чији је председник и премијер био Милан Бабић. САО је потом проглашена за Републику Српску Крајину, пошто је Европска заједница у децембру 1991. најавила међународно признање Хрватске. Бабић је постао председник и премијер РСК.

Са те функције је убрзо смењен, јер је одбио да прихвати мировни план из 1992, познатији као Венсов план. Био је кандидат за председника РСК на првим парламентарним и председничким изборима 12. децембра 1993, када је убедљиво победио Милана Мартића. Убрзо су резултати тих избора поништени, па су 23. јануара наредне године одржани нови, на којима је Мартић постао председник, а Борислав Микелић премијер. Кад је крајем јула 1995. смењен председник владе Микелић, на ту функцију је изабран Милан Бабић, који је потом у Книну потписао план 3-4.

У Београд је Бабић са породицом дошао уочи „Олује”, 4. августа 1995, после које су Крајину напустиле стотине хиљада Срба. Избеглички живот је наставио у Земуну, где је на имању тетке основао фарму за тов кокошака.

Ожењен је Душанком, имају сина Стефана и кћерку Јелену.

Писање појединих листова поводом смрти Милана Бабића, бившег председника Републике Српске Крајине, „Борба”, 8. марта 2006. године, коментарише у тексту са насловом „Бабић жртва тајних служби?”, наднасловом

„Хрватска и светска штампа спекулишу да је бивши премијер РСК можда убијен да би се спречило сведочење против српских оптуженика пред Хашким трибуналом”. „Убила га политика” је наслов антрфилеа са изјавом најгорег досадашњег министра спољних послова Србије и Црне Горе Вука Драшковића:

„Вечерњи лист” наводи да се „о начину на који се бивши вођа хрватских Срба убио, службено још ћути”, али износи и спекулацију, утемељену делом и на писању српске штампе, како није искључено да су Бабића убили бивши припадници тајних служби због сведочења против српских лидера пред Хашким трибуналом.

„Не чуде спекулације о Бабићевој смрти као последњој освети бивших тајних агената”, пише „Вечерњи лист” и подсећа да се од Бабића очекивало и сведочење на суђењу бившим обавештајцима Јовици Станишићу и Франку Симатовићу.

Дописник загребачког дневника из Хага пише да је за све новинаре који су пратили Бабићево сведочење његово самоубиство потпуно изненађење, јер је изгледао сасвим смирено.

Ријечки „Нови лист” између осталог наводи, позивајући се на речи правног стручњака америчке Коалиције за међународну правду Едгара Чена, да је управо Милан Бабић био највреднији сведок Хашког тужилаштва у предметима везаним за ратне злочине почињене на тлу Хрватске, тако да ће његов одлазак бити јак ударац оптужници, посебно на суђењу Станишићу и Симатовићу.

И светски медији извештавали су јуче о самоубиству бившег председника и премијера самопроглашене Републике Српске Крајине Милана Бабића у притвору Хашког трибунала, уз оцену да је његова смрт ударац за Тужилаштво.

Самоубиством Милана Бабића хашко Тужилаштво изгубило је једног од вредних инсајдера, некадашњег блиског савезника српског председника Слободана Милошевића, пише данас „Њујорк тајмс”.

Лист наводи и да су многи Срби Бабића због његовог сведочења сматрали отпадником и да су званичници Трибунала били толико забринути за његову безбедност да нису желели да открију где служи 13-годишњу затворску казну.

„Вашингтон пост” такође пише да је Бабић сматран инсајдером са посебним познавањем дела Милошевићевог режима. „Његова смрт биће корак назад за тужиоце УН који су планирали да га позову као сведока и у још три случаја ратних злочина”, додаје лист.

И британски Би-Би-Си оцењује да је Бабић био један од најважнијих сведока хашког Тужилаштва и да је његова смрт ударац за Тужилаштво.

„Мислим да је за Тужилаштво најгоре то што неће моћи да сведочи против Шешеља, Симатовића и Станишића, да говори о оперативним стварима – које су јединице МУП-а оперисале у Хрватској, које су паравојне јединице прелазиле у РСК и слично”, рекао је за Би-Би-Си Едгар Чен из Коалиције за међународну правду.

Лондонски „Тајмс” поводом Бабићевог самоубиства такође истиче његову улогу као сведока у кључним хашким процесима. Бабић је као заштићени сведок пружио вредне информације о везама Милошевићевог режима и његових „клијената” у деловима Хрватске који су били под српском контролом, наводи лист.

„Тајмс” пише да је Бабић био „трагична и изолована фигура”, неомиљен код српских затвореника у Шевенингену због тога што је признао кривицу и сведочио против Милошевића и Милана Мартића.

„Гардијан” наводи да је Милан Бабић био кључна фигура у раној фази српског рата против остатка Југославије и да га је, тада као 35-годишњег зубара из Книна, искористио бивши српски председник Слободан Милошевић за подстицање побуне.

Бабићево самоубиство у притворској јединици Хашког трибунала подстакло је забринутост да би се и друге кључне фигуре могле одлучити на такав корак, закључује британски дневник.

„Индипендент” пише да је Милан Бабић, у тренутку када се убио, у великој мери био заборављен ван Хрватске и Србије, али да је његово сведочење било једно од најјачих и најдетаљнијих о Милошевићевој контроли над побуњеним Србима у Хрватској.

Министар спољних послова Србије и Црне Горе Вук Драшковић изјавио је јуче да самоубиство хашког осуђеника Милана Бабића „није смело да се догоди” и да одговорност лежи на надлежним службама у Трибуналу.

„Одговорност је на надлежним службама у Трибуналу што је један затвореник био у прилици да изврши самоубиство”, рекао је Драшковић и нагласио да се „мора инсистирати на темељној истрази”.

Министар Драшковић је рекао да је Бабић био човек који је умео да призна грешку и изразио уверење да је Бабићево покајање било искрено.

Он је додао да су сви они којима се суди у Трибуналу „на одређени начин” Милошевићеве жртве, али и „националних штеточина које сад у Србији шире атмосферу враћања злу”.

Бетину вест о реакцијама страних листова на смрт Милана Бабића, бившег председника Републике Српске Крајине, „Дневник”, 8. марта 2006. године, објављује са насловом „Ударац за хашко Тужилаштво”:

Светски медији су јуче самоубиство бившег председника и премијера самопроглашене Републике Српске Крајине Милана Бабића, у притвору Хашког трибунала, оценили као тежак ударац за Тужилаштво.

Самоубиством Милана Бабића, хашко Тужилаштво изгубило је једног од вредних инсајдера, некадашњег блиског савезника српског председника Слободана Милошевића, објавио је „Њујорк тајмс”. Лист наводи и да су многи Срби Бабића због његовог сведочења сматрали отпадником и да су званичници Трибунала били толико забринути за његову безбедност да нису желели да открију где служи 13-годишњу затворску казну. „Вашингтон пост” такође пише да је Бабић сматран инсајдером са посебним познавањем дела Милошевићевог режима. „Његова смрт биће корак назад за тужиоце УН који су планирали да га позову као сведока у још три случаја ратних злочина”, додаје лист.

„Мислим да је за Тужилаштво најгоре то што неће моћи да сведочи против Шешеља, Симатовића и Станишића, да говори о оперативним стварима – које су јединице МУП-а оперисале у Хрватској, које су паравојне јединице прелазиле у РСК и слично”, рекао је за Би-Би-Си Едгар Чен из Коалиције за међународну правду. Чен је још рекао да је Бабић, према његовим сазнањима, пре пребацивања на издржавање казне, у Шевенингену био крајње непопуларан, јер се нагодио са Тужилаштвом и сведочио против других људи. „Сама чињеница да је ради сведочења враћен у Шевенинген мора да га је дубоко узнемирила”, додао је.

Лондонски „Тајмс” поводом Бабићевог самоубиства такође истиче да је он био „трагична и изолована фигура”, неомиљен код српских затвореника у Шевенингену због тога што је признао кривицу и сведочио против Милошевића и Милана Мартића; док „Гардијан” закључује да је Бабићево самоубиство у притворској јединици подстакло забринутост да би се и друге кључне фигуре могле одлучити на такав корак.

Нагађања о узроку смрти Милана Бабића појављују се у тексту који објављује „Дан” 8. марта 2006, са наднасловом „Хрватска штампа преноси спекулације да је бивши предсједник Републике Српске Крајине убијен” и насловом „Љајић: Лоша легитимација за Шевенинген”. Унутар текста објављен је антрфиле са насловом „Младић до 5. априла у Хагу”:

Министар за људска и мањинска права Расим Љајић оцијенио је да самоубиство бившег предсједника и премијера Републике Српске Крајине Милана Бабића не смије угрозити одређене државних органа да доврше сарадњу са Хашким трибуналом.

– Тај несрећни догађај не може и не смије да утиче на одређене да се сарадња са Хагом настави, јер би цијена несарадње била превисока – казао је Љајић новинарима у Палати Државне заједнице.

Он је оцијенио да је Бабићево самоубиство у притвору Хашког трибунала веома лоша легитимација за Шевенинген и додао да ће због тог догађаја став јавног мњења о том суду бити погрешан.

Европска штампа јуче је оцијенила да самоубиство Милана Бабића у затвору за хашке оптуженике представља врло непријатан догађај за Хашки трибунал и сигурно је да ће у свјетској јавности бити повод за отварање многих, врло непријатних питања.

– Самоубиство Бабића је довело Хашки трибунал у врло непријатну ситуацију, тим више што постоји бојазан да би његовим путем могли да пођу и неки други, истакнути оптуженици – оцијенио је лондонски „Гардијан”.

„Индепендент” изражава чуђење што је некадашњи лидер Републике Српске Крајине одлучио да себи прекине дане, јер је, како каже, ријеч о човјеку који је јавно изразио стид и кајање за своја дјела, а потом постао главни свједок оптужбе. Париски „Либерасион” прогнозира да ће у европској јавности бити врло брзо покренута полемика о условима у којима живе затвореници Шевенингена где је, како тврди лист, „алкохол забрањен, али не и пушење траве”.

Њемачка штампа, такође, оцјењује да Бабићево самоубиство није нимало пријатан догађај за Хаг.

– Самоубиство бившег председника Републике Српске Крајине нанијеће велику штету ионако већ пољуљаном угледу Хашког трибунала у Србији, а може и отежати потрагу за најтраженијим оптужеником, генералом Ратком Младићем – оцијенио је берлински „Тагешпигел”. Руски медији оцјењују да Бабићево самоубиство отвара озбиљна питања којима ће истрага морати да се позабави.

– Бабић није издржао терет затворског живота, а вјероватно је на његову одлуку значајно утицала и чињеница да је активно сарађивао са судијама Хашког трибунала – оцјењује „Русискаја газета” из Москве.

Хрватска штампа у текстовима о самоубиству Бабића углавном преноси детаље око самог догађаја, уз штуре коментаре сведене већином на његову улогу у Крајини с почетка 90-их година. „Вечерњи лист” наводи да се „о начину на који се бивши вођа хрватских Срба убио службено још ћути”, али износи и спекулацију, утемељену дијелом и на писању српске штампе, као није искључено да су Бабића убили бивши припадници тајних служби због свједочења против српских лидера пред Хашким трибуналом. Дописник загребачког „Дневника” из Хага пише да је за све новинаре који су пратили Бабићево свједочење његово самоубиство потпуно изненађење, јер је изгледао сасвим мирно. Загребачки „Јутарњи лист” тврди да улогу вјечитог свједока, коју му је додијелио Трибунал, Бабић очито није могао поднијети, јер се од њега очекивало, да осим на суђењима Слободану Милошевићу, Момчилу Крајишнику и Милану Мартићу, свједочи и у предстојећим процесима против Војислава Шешеља, Јовице Станишића и Франка Симатовића.

Расим Љајић је изразио очекивање да ће ратни командант Војске Републике Српске Ратко Младић бити до 5. априла у Хагу, гдје је оптужен за ратне злочине.

– Најбоље је ипак да ништа не говорим до 5. априла јер би то све било понављање старих ствари и једна мантра коју би вртио као покварену плочу. Препустимо службама безбједности да одраде свој посао, јер изјавама за штампу ништа нећемо ријешити – казао је Љајић. Министар је додао да ће, ако до тог рока Младић не буде у Хагу, држава наставити битку са временом и извршавањем преосталих међународних обавеза.

„Грађански лист” 8. марта 2006. године, објављује Танјугову вест о завршној расправи по тужби Босне и Херцеговине против Србије и Црне Горе за геноцид, у тексту са наднасловом „Правни тим СЦГ данас у Хагу почиње с изношењем одбране по оптужби за геноцид коју је поднела БиХ. Након уводне речи Радослава Стојановића, наши експерти ће покушати да оспоре надлежност суда” и насловом „Варади на потезу”. Наслов антрфилеа у тексту је „Српске избеглице туже БиХ”:

Завршна расправа по тужби БиХ против СЦГ за геноцид биће пред Међународним судом правде у Хагу настављена данас. Уводну реч има главни заступник СЦГ проф. др Радослав Стојановић. Он је најавио да ће у уводном излагању, поред изјашњавања о наводима тужбе, поново изнети предлог да се спор реши договором ван суда, на чему је Београд од почетка инсистирао, пренео је Танјуг. Стојановић је пред суђење које је почело 27. фебруара објаснио да је дипломатско решење најбоље за све, јер судском одлуком вероватно

ниједна страна не би била задовољна. Бивши заступник, а сада саветник правног тима СЦГ, проф. др Тибор Варади покренуће поново питање надлежности Међународног суда правде по тужби БиХ јер у време кад је тужена, СЦГ није била члан УН, нити потписница Конвенције о геноциду. Суд се у овом спору прогласио надлежним 1996. године, али тадашње власти, оспоравајући тужбу нису износиле аргументе о његовој ненадлежности, јер су инсистирале на државном континуитету СРЈ (сада СЦГ). Мада је захтев нових власти за ревизију те одлуке одбијен 2003. године, суд је прихватио нову иницијативу и одлучио да је још једном размотри током самог процеса имајући у виду чињеницу да се 2004. године у истој правној ситуацији, прогласио ненадлежним по тужби СЦГ против десет земаља НАТО-а. А јуче, на крају првог круга изношења аргумената против СЦГ пред Међународним судом правде у Хагу заступници БиХ нису прецизирали износ одштете коју траже ако суд прогласи власти у Београду одговорнима за геноцид у тој земљи. БиХ је 1993. тадашња СРЈ тужила за геноцид током рата у тој републици. Негирајући изјаву потпредседника Владе Србије. Мирољуба Лабуса да тема хашког процеса није геноцид, већ „100 милијарди долара”, босански заступник Ален Пеле јуче је назначио да је циљ процеса „судски утврђена истина о геноциду које дугујемо жртвама” и да га БиХ „није покренула из похлепе”, пренела је Бета. Пеле је казао да БиХ никада није прецизирала свој одштетни захтев зато што сматра да то треба да буде предмет дипломатских и експертских преговора двеју страна, након што суд прогласи Београд одговорним за геноцид у БиХ.

Као доказ да СЦГ не кажњава одговорне за геноцид и да је последица тога негирање да је геноцид и почињен, француски правник је навео да је на недавном митингу у Београду 10.000 радикала клицало Ратку Младићу, који, како је рекао, „живи у Београду, а српске власти одбијају да га ухапсе”. Пеле је додао да су партије Слободана Милошевића и Војислава Шешеља на прошлим изборима у Србији освојиле четвртину гласова, а да су учесници недавне трибине на београдском Правном факултету тврдили да у Сребреници нису убијени муслимански цивили, већ војници.

Више хиљада Срба, избеглих из Федерације БиХ, припрема документацију за тужбу против тог ентитета ради надокнаде штете за уништenu имовину, јер федералне власти и међународне хуманитарне организације не показују интересовање за обнову српске имовине уништене после потписивања Дејтонског мировног споразума 1993, најавила су њихова удружења. Тако је према подацима регионалног удружења избеглица и расељених у Бијељини, у 59 општина у Федерацији БиХ до почетка овог месеца послато 3.158 тужби у којима се за разорене стамбене објекте тражи надокнада од 585 милиона конвертибилних марака, пренео је Танјуг.

Недељник „Таблоид” 9. марта 2006. године, објављује у рубрици „Подметања”, текст са насловом „Свађе на високом нивоу: Зашто државни послови постају комшијске сплетке”, насловом „Кажите зашто ме постави” и поднасловом „Србија је већ извесно време ретка, можда и једина земља у светским оквирима у којој су разноврсни сукоби унутар владајуће гарнитуре неупоредиво жешћи него између владајућих и опозиције”. Текст садржи један антрофиле са насловом „Нико ко кум куму”:

Вест да шеф српске полиције Драган Јочић и генерални инспектор МУП-а Србије Владимир Божовић већ месецима не разговарају никога није зачудила нити узнемирила. Министар, као и обично, није нашао за сходно да ово демантује, али се зато генерални инспектор пожалио новинарима да, иако даје све од себе да службу очисти од оних који су лоши, нема подршку нити свог шефа нити Владе. Из свега се може закључити да се лични рат између Јочића и Божовића, који траје већ више од пола године, захуктава, а није искључено да прерасте и у сукоб њихових политичких власника, ДСС-а и СПО-а. Министар и његов генерални инспектор су се, иначе, последњи пут састали у јуну прошле године, а од тада су без икакве комуникације. И док се двојица челних људи полиције и јавно и приватно мрко гледају, ако се неким чудом сретну, у медијима почињу и да се шегаче са лошим потезима час Јочића, час Божовића.

Министар се већ жалио својим сарадницима да га Божовић у јавности опањава, а и генерални инспектор мисли да је, кад процури информација о нечему што не штима у његовом ресору, највише крив Јочић.

Највиши државни функционери већ годинама личне сукобе и нетрпељивости решавају јавно, трудећи се да обелодане најскривеније и најбоље чуване тајне својих противника, увлачећи их у најгоре могуће афере. Ови приватни ратови некада трају само по неколико дана, а некада опстају и годинама. Међутим, брине чињеница да личне свађе и чарке између српских политичара, ма колико озбиљне биле, до сада – никада нису уздрмале власт. Представници народа су зарад фотелје спремни да прогутају и оно што пристојан човек никад не би.

„Интерни” сукоб, који је по многим био погубан за демократски развој државе, био је између некадашњег председника државе Војислава Коштунице и премијера тадашње владе Зорана Ђинђића. Председник и премијер су тек неколико месеци успевали да од очију јавности скривају нетрпељивост и гађење које су осећали један према другом. Веома брзо приватне свађе, уоквирене различитим политичким ставовима, постале су толико учестале да је читава нација, хтела то или не, била осуђена да их слуша. А обичан, мали човек не зна да је њихов сукоб почео много раније – скоро две деценије пре него што су дошли на власт. У то време обојица су радила у Институту за филозофију и друштвену теорију. Коштуница ни тада није успевао да поднесе Ђинђићеву близину, а Ђинђић Коштуницину спорост. Упркос томе, двадесетак година касније, превазишавши само за тренутак узајамну одбојност, добили су две најважније функције у држави. Али убрзо је лични рат настављен и између председника и премијера, и између функционера њихових странака. Коштуница и Ђинђић никада нису успели да, макар за добробит народа и државе, превазиђу личну нетрпељивост.

Лични расколи нису заобишли ни министра финансија Млађана Динкића и његовог страначког колегу и потпредседника Владе Мирољуба Лабуса. Упућени у дешавања у Г17 плус тврде да Динкић и Лабус протекле године више нису могли „очима да се виде” и да се сваки разговор између њих завршавао бучном свађом. Министар финансија више није хтео да буде у сталној сенци свог шефа и зато је изокола прво покушао да партијске другове наговори

да бојкотују председника, а како му то није баш успело, одлучио се на много озбиљнији потез. Сукоб је кулминирао афером „Ериксон”, када је откривено да је Лабус од ове фирме на црно добио 13.000 долара. Ова афера месецима је пунила новинске странице, а јавност је убрзо сазнала да иза свега стоји – Динкић. Да се примире и наставе по старом, одлучили су кад је рејтинг Г17 плус почео вртоглаво да пада. Чак су, понекад и карикатурално, с нескривеним жаром, бранили један другог.

Да приватне свађе нису увек безазлене и да немају увек срећан крај, доказао је и пример некада високог функционера ДС-а Чедомира Јовановића, кога је његов страначки колега Борис Тадић буквално најурио из странке. Оправдање за личну нетрпеливост према Јовановићу, који је, иначе, за време Ђинђићеве владе на партијској лествици заузимао знатно виши положај од њега, каснији председник Србије је објаснио чишћењем странке од компромитованих. Споља изгледа да једино радикали не воде унутрашње приватне ратове, али је већ дуго у граду „јавна тајна” да заменик председника СРС Томислав Николић и генерални секретар ове странке Александар Вучић приватно уопште не говоре. Стога су, наводно, од шефа Војислава Шешеља добили најстрожу наредбу да у свакој прилици морају бранити један другог и да несугласице између њих никад нико не сме да примети. Иначе...

Најстрашнији сукоб, за који једни верују да је потпуно лични, а други пак тврде да је само политички, био је између некадашњег председника Председништва Србије Ивана Стамболића и бившег председника ЦК СКС Слободана Милошевића. Њих двојица су били дугогодишњи пријатељи и кумови и нико са сигурношћу не може да каже разлог због којег су непосредно пред Стамболићево убиство постали непријатељи. Према неким причама, Милошевић је био убеђен да ће Стамболић у јавности изнети неке детаље који би га заувек избрисали са политичке сцене Србије, па је морао да га ућутка. Неколико година касније, Милошевић је заиста оптужен да је подстрекивао на убиство Стамболића.

О имунитету народних посланика говори текст који објављује „Таблоид” 9. марта 2006. године, са наднасловом „На десетине посланика Скупштине Србије заштићено је имунитетом од кривичног гоњења”, насловом „Не може нам нико ништа јаки смо од јагњетине” и поднасловом „Посланичка и министарска функција заједно са пратећим имунитетом многим политичарима су најбоља заштита од кривичног гоњења. Велики број политичара који одлучују о судбини државе окривљени су за разноврсна кривична дела, али не постоји никакав јавни извештај који би јасно показао грађанима ове земље против кога су све покренути судски поступци и ко се позвао на имунитет”. Текст садржи три антрфилеа чији су наслови „Пуцао због Вука и Данице”, „Имуитет и савезним” и „Вучић рекордер”:

Некада су се Војислав Шешељ и Томислав Николић залагали за укидање имунитета посланицима. Сада је, међутим, актуелни Административни одбор Скупштине Србије, на чијем је челу Николић, одлучио да ће аутоматски давати имунитет посланицима који су тужени по приватним тужбама, чак и ако посланик то не тражи. Објашњење у јавности је било да се то односи углавном на кривична дела клевете, али се неће применити за, рецимо,

насиље у породици. Клевета заиста представља кривично дело за које су најчешће тужени посланици и министри по приватним тужбама. За разлику од посланика, новинари, који су највише угрожени приватним тужбама за клевету, не уживају никакву заштиту. С друге стране, посланици могу да вређају и клевету до миле воље, али не трпе никакве последице, јер им Устав пружа привилегије и погодности.

Председник Административног одбора Томислав Николић и сам се нашао на удару закона. Против њега је још 2004. подигнута кривична пријава због злоупотребе службеног положаја. Он је 1997, као директор Пословног простора Земун, продао 129 квадратних метара општинског пословног простора у Сурчину Новаку Бухи, рођеном брату познатог криминалца Љубише Бухе Чумета. За ову трансакцију никад није добио сагласност Републичке дирекције за имовину. Покушали су радикали да је прибаве накнадно, али су одбијени. И да су успели, сагласност мора бити претходна, а не накнадна. Николића од кривичног гоњења штити имунитет.

И други радикали имају проблема са органима гоњења, углавном за дела почињена у време њихове владавине у Земуну. Драган Тодоровић, као министар за саобраћај и везе у влади Мирка Марјановића, тужен је за злоупотребу службеног положаја због плацева које му је земунска општина дала у закуп на 99 година. Тодоровић је, не тако давно, возећи кроз Краљево прешао пуну линију и сударио се са другим аутомобилом у коме су била два путника. Једва су остали у животу, а СРС им је платила штету за ауто. Тодоровић није одговарао, док је полицијски записник о догађају – нестало.

Када је својевремено ухапшен заменик окружног тужиоца Милан Сарајлић, полиција је у орману у његовој канцеларији пронашла око 200 кривичних пријава, склоњених да се не би процесуирале. Велики број је био против земунско-сурчинског клана, а нашле су се и неке против радикала, као против Момира Марковића, садашњег члана Одбора за безбедност. Марковић је наследио Томислава Николића на месту директора Пословног простора Земун и склопио штетан уговор по општину, и то са – лидером СРС Војиславом Шешељом. Првобитно је склопљен уговор о закупу Магистрата у Земуну на 30 година, по багателној цени од 1,57 динара по квадрату, за потребе Радикалне странке. Но, то је аминувала тадашња социјалистичка власт, па је у том делу посао био правно ваљан. Али 6. октобра 2000. пре предаје власти у Земуну, радикали општинским парама опремају 2.150 квадратних метара Магистрата скупоценим намештајем и компјутерском опремом, који су плаћени 2,7 милиона динара. Момир Марковић саставља анекс уговор о закупу, по коме се комплетна опрема поклања – Српској радикалној странци. Овај анекс такође није имао сагласност Републичке дирекције за имовину, а Марковић је после извештаја финансијске полиције, 2002. накратко доспео иза решетака.

И Вјерица Радета, Шешељева пријатељица и колегиница са студија у Сарајеву, тужена је за злоупотребу службеног положаја јер је као начелник за имовинске односе у општини Земун продавала плацеве и оверавала уговоре клаузулом о правоснажности. Радета је данас заменик председника Одбора за правосуђе.

За разлику од њих, радикал Зоран Антић, оптужен за кривично дело крађе струје, није се позивао на имунитет, иако му је он успостављен. У СРС су за клевете тужени Миодраг Мирчић, Наташа Јовановић, Петар Јојић... За Дарка Глишића Општински суд на Убу двапут је тражио укидање имунитета због угрожавања опасним оруђем у тучи. Златко Радић је тужен због насилничког понашања.

Председник ДСС-а Војислав Коштуница нашао се на удару тужбе за увреду и клевету, коју је јуна 2003. поднео Владимир Беба Поповић, тадашњи шеф Бироа за комуникације Владе Србије. Поповић је тражио и накнаду за претрпљене душевне болове због речи које је на његов рачун, за време ванредног стања, изрекао први човек ДСС-а. Ипак, Коштуница, дочепавши се премијерске фотеле, позвао се на имунитет и није се одазивао суђењима. Али Беба Поповић, који воли да тужи све живо и мртво, поднео је кривичне пријаве за клевету и против министра правде Зорана Стојковића, на шта је Влада Србије суду доставила закључак „да се према њеном министру Зорану Стојковићу примени право уживања имунитета”. Поповићев адвокатски тим је против Стојковића поднео кривичну пријаву због тврдње да се Поповић „плаши и паничи због пријава које против њега, Чедо Јовановића, Зорана Мијатовића и других стоје у фиокама тужилаштва”. Стојковића је тужио и Чедомир Јовановић, а министар је у овом случају рекао да се неће позивати на имунитет. Поповић је тужио и Дејана Михајлова и Небојшу Бакареца, који немају имунитет јер нису посланици, али се они бране тако што – већ неколико година не долазе на суђења. Може им се кад су власт.

Међу посланицима ДСС-а, Иван Јосимов штити се имунитетом од тужбе за клевету коју је подигао Драган Стојковић из Беле Цркве.

Новинар ТВ Аполо Владимир Јешић тужио је тадашњег градоначелника Чачка Велимира Илића због физичког напада, када му је изнервирани Илић шутнуо фасциклу која му је стајала у руци. Но, чим је постао министар, Веља се заклонио имунитетом. Министар капиталац више пута је тужен за клевету, али се и ту позивао на имунитет. Илић се нашао и на месту тужитеља када је подигао приватну тужбу против посланика СПС-а Рајка Баралића, без обзира на то што социјалисти подржавају владу у којој је министар. Илић је тужио посланика СПС-а, јер га је Баралић оптужио да је крао струју. Наиме, на основу записника чачанске Електродистрибуције број 16/1 од 11. фебруара 1993. и контролом кућног бројила утврђено је да је Велимир Илић потрошио 52.139 килвата електричне енергије по нижој тарифи. Истога дана је другим записником утврђено, да су са електричног бројила у живинарској фарми, чији је власник у то време био Велимир Илић, уклоњене две од укупно три напонске клеме, чиме је противправно присвојио више од 38.000 килвата електричне енергије. Баралић се изјаснио да се неће користити имунитетом.

Функционери Г17 плус на удару су бизнисмена. Тако је Богољуб Карић тужио за клевету министра финансија Млађана Динкића из Г17 плус, а председника те странке и вицепремијера Мирољуба Лабуса тужио је Миодраг Костић. И они су недодирљиви захваљујући министарском имунитету. А Лабуса је тужио (наравно) Беба Поповић. Љиљану Несторовић, посланика

Социјалдемократске партије, чувену по томе што је оптужила Вука Обрадовића за сексуално злостављање, тужили су радикали јер их је назвала профашистичком организацијом. Она се није позивала на имунитет. И потпредседник Демократске странке Душан Петровић зарадио је радикалску тужбу јер их је означио као фашисте.

На листи ДС-а је и посланица Грађанског савеза Србије Наташа Мићић, против које је подигнуто неколико кривичних пријава. Најпознатије су оне за неуставно увођење ванредног стања и мера које је као в.д. председник Србије прогласила у „Сабљи”, као и за прикривање листинга о гласању у Скупштини у току афере „Бордум”.

Заштићено имунитетом је и деветоро бивших посланика Српског покрета обнове, сада СДПО, које пред судом гони Даница Драшковић јер су тврдили да она поставља кадрове у СПО и протежира бјелопољски лоби. Међу њима је и Богољуб Пејчић, који има још десетак других тужби, које је углавном зарадио као уредник „Српске речи”. Социјалисти Жарку Обрадовићу уручене су четири тужбе за клевету и кривична пријава Другог општинског тужилаштва за кривично дело „неспречавања народа на спортском такмичењу или другом јавном скупу”. Обрадовић тврди да је то бесмислица која се вуче још од скупа подршке Милошевићу, који је пред Владом Србије организован на Видовдан 2002. Тада је и Вук Драшковић имао митинг па је дошло до сукоба две опције и један полицајац је тада ударен у главу. Социјалиста Хранислав Перић оптужен је да је украо стари шпорет. Црвени крст у Меровици дао је тај шпорет избеглици а Перића је тужио човек који тврди да је шпорет његов и да му га је Перић украо. Бивши радикал, сада Карићевац, Живадин Лекић, потукао се у кафани са Миланом Живковићем из Младеновца и избио му два зуба. Јединог посланика ПСС такође штити имунитет.

Последњи случај везан је за посланика СПО Милана Нинића званог Фазан, који је у Ваљеву ових дана, како наводе медији, испалио два метка у кафани „Код Брке” у врата тоалета и још један када му је избијен пиштољ из руке. На срећу, није било повређених. Повод за такво понашање Нинића наводно је било то што је извесни Небојша Вуковић погрдно причао о Вуку и Даници Драшковић. Нинић је демантовао да има везе са пуцњавом. У сваком случају, и он је под имунитетском заштитом.

И савезним посланицима је потврђен имунитет, па се они не морају појављивати на суду. Савезног посланика, лекара Радована Асановића, тужила је Милоратка Обрадовић из Берана, јер је као његов пацијент родила дете са оштећењем првог степена. Она тврди да Асановић није савесно радио свој посао, јер је могао у раној трудноћи наводно да примети да нешто није у реду са плодом. Председник општине Зајечар Бошко Ничић поднео је приватну тужбу против савезног посланика Властимира Бађевића због два кривична дела клевете и кривичног дела увреде. Како стоји у приватној тужби, Бађевић је склон да често, мимо изношења свог политичког става и мишљења, вређа приватног тужиоца и износи неистине које штете тужиоцу.

Генерални секретар СРС-а Александар Вучић прикупио је више од 30 приватних тужби и то махом за клевету. Између осталих тужио га је Станко Суботић Цане. Постоје и кривичне пријаве против Вучића, јер је „делио

бонове радницима кад је био министар”, али и због учешћа у одбрани Шљиванчанина. Вучић се никада не позива на имунитет, већ сам иде редовно на сва суђења и, следећи стопе Воје Шешеља, вежба адвокатску праксу заступајући сам себе.

„Национал” 9. марта 2006. године, у свом препознатљивом стилу објављује текст о потпредседнику Српске радикалне странке Маји Гојковић, са наднасловом „Хаос у СРС. Поред политичких, радикалну странку море и опаки здравствени проблеми”, насловом „Наша Маја тешко болесна” и поднасловом „Маја Гојковић има проблема с кичмом, хода уз помоћ штапа, а једно време је носила и фиксатор за врат”. Наслов антрфилеа у тексту је „Слабљење радикала у НС”:

Маја Гојковић због тешке болести намерава да напусти СРС и политику – сазнаје „Национал”.

Градоначелница Новог Сада већ годину дана се бори са здравственим проблемима. Иако је решена да се не преда, притиснута практичним ограничењима, принуђена је да размишља о могућности да напусти политику.

– Маја је прошле године провела десетак дана на Војно-медицинској академији, али лекари нису успели да открију узроке проблема с кичменим стубом. Анализе указују да су, највероватније, у питању неки нервни проблеми. Да је повреда кичменог пршљена или нешто слично, већ би открили, поставили дијагнозу и применили одговарајућу терапију. Овако, наша Маја је принуђена да се сама бори с тешким обољењем – каже за „Национал” извор близак Маји Гојковић.

Он тврди да се управо у њеној болести крију разлози за повремено непојављивање на радикалским скуповима.

– Наша Маја је и своје градоначелничке обавезе свела на минимум, иако чини све како би коректно одрадила све што мора. Иза Нове године, кад јој се стање мало погоршало, неколико дана није ни ишла на посао. Такође, једно време је носила онај фиксатор за врат, а повремено се у ходу помаже штапом. Рецимо, на сахрану песника Душка Трифуновића дошла је са штапом. Све то показује колико је њена болест озбиљна, а новинари то не олакшавају већ, напротив, разним дневно-политичким подметачинама, само отежавају. Дакле, ако напусти политику и Српску радикалну странку, то ће бити само због нарушеног здравља а не због нарушених односа са Шешељем или Николићем – каже извор „Национала”.

Ако Маја Гојковић буде принуђена да се повуче из политике, значајно ће ослабити позиције Српске радикалне странке у Новом Саду и у целој Војводини.

– Кад се каже „СРС”, Новосађани помисле на Мају Гојковић. Она није само најлепше, него и најпопуларније и најприхватљивије радикалско лице у покрајини. Без ње СРС сигурно не би могла да оствари изборне резултате какве је у Новом Саду до сада имала. Управо жеља да очува и развија позиције своје странке, Мају тера да и болесна учествује у политичком хаосу – каже саговорник „Национала”.

НИН, 9. марта 2006. године, објављује текст о трагичним догађајима у хашком казамату, са наднасловом „Иза респетака Шевенингена”, насловом

„Дилови и самоубиства” и поднасловом „Свако самоубиство у било ком затвору на свету се ставља на терет управнику затвора. Некадашњи лидер српских Крајишника и главни сведок Тужилаштва Милан Бабић је извршио самоубиство у хашком затвору”. Унутар текста су два антрфилеа. Наднаслов првог је „Хрватска и смрт Милана Бабића”, наслов је „Сумњива верзија” а поднаслов је „За разлику од домаћих политичара који нагињу ’теоријама завере’, али и премијера Иве Санадера, који је од хрватске амбасаде у Холандији тражио хитан извештај о овом случају, јавност је убеђена да Милан Бабић није мртав”. Други антрфиле је са наднасловом „Скривена историја самоубиства”, насловом „Људско лице смрти” и поднасловом „Застарела пошаст или поштовани испад”:

Породица Милана Бабића је телефонски обавештена у ноћи између недеље и понедељка, у 12.30 часова, о самоубиству у Хагу. До данас им није стигао обдукциони налаз из Шевенингена, нити су им образложени узроци смрти главног хашког сведока. Милан Бабић је други притвореник у Шевенингену који је починио самоубиство. Осам година раније то је учинио и некадашњи градоначелник Вуковара Славко Докмановић. Обојица су се убила на исти начин – вешањем. И у једном и у другом случају званичници Хашког трибунала су се правдали да починиоци нису одавали утисак да ће покушати самоубиство, што не умањује њихову одговорност за пропусте и поред „свих мера обезбеђења”. Званичну истрагу је преузела холандска полиција, а председник Трибунала, судија Фаусто Покар, наредио је спровођење интерне истраге, коју ће водити потпредседник суда, Аустралијанац Кевин Паркер.

Да се то којим случајем догодило у београдском Централном затвору, влада би тешко издржала „дрвље и камење” невладиних организација које се баве људским правима, а које ових дана нису нашле ниједну реч осуде за хашки суд. Уосталом, та права су и настала из потребе заштите притвореника према којима се надлежни органи нису понашали као према осталим грађанима. Сва је прилика да су и аршини душебрижника, плаћених за тај посао, у случају Бабића млаки, чак са ступидним наговештајима „завере”, уместо осуде оних који су направили пропусте. На срећу, београдски Централни затвор не памти сличну несрећу и поред скепсе хуманитарних организација да се за ратне злочине може судити и код нас.

Правила затвора у Шевенингену се базирају на принципима који важе у читавој Холандији, а она притвореницима гарантују приличан комодитет. За разлику од већине затвора по свету, притвореницима Хашког трибунала се не одузимају кравате, каиш и пергле: управо реквизити које су користили и Докмановић и Бабић. Висока безбедност, бар како то сматрају у Хашком трибуналу, обезбеђује се на други начин.

У Шевенингену постоје две врсте ћелија. У првом, безбеднијем кругу, ћелије су са видео-надзором и упаљеним светлом. Ту се налази Слободан Милошевић. Одмах по доласку над њим је примењен „тотални надзор” – стални видео-надзор и упаљена светла, све док се управник затвора Тимоти Мек Феден није уверио да он неће извршити самоубиство и ове мере ублажио. Сви телефонски разговори притвореника се слушају, а само разговори са браниоцима су привилеговани.

Други круг ћелија нема додатне мере предострожности као што је видео-надзор. Ћелије су оскудније, без комфора. Надзор обавља стражар тако што на пола сата проверава ћелије. Ту су били Милан Бабић и Славко Докмановић. И у једном и у другом случају, пола сата после стражарског надзора пронађени су мртви. Иако су се убили на сличан начин, не може се рећи да су им и мотиви били исти.

За Докмановића, упућени кажу да самоубиство није извршио због суђења јер га је чекала мала казна, коју је већ издржао. Оптужница га је теретила да је на Овчари код Вуковара, где је почињен злочин, провео три минута, и то пре егзекуције. Замерено му је што је у та три минута свог живота „доживео морални пад и није никоме помогао”. Због такве „кривице” суђење му је тешко пало и више пута је покушао самоубиство. Први покушај је био помоћу виљушке коју је гурнуо у утикач за струју, али безуспешно, јер напон је био 110 волти, недовољан да га убије. Успео је у другом покушају, када се помоћу кравате обесио за ормар у својој ћелији.

И тада је холандска полиција констатовала да се ради о самоубиству, а истрага у оквиру Хашког трибунала, коју је водио португалски судија Алмиро Родригез, утврдила је да је Докмановићев адвокат Тома Фиља на време указао на могућност суицида, али, због викенда, суд је пропустио да предузме одговарајуће мере. Адвокат Фиља каже да се Докмановићево самоубиство догодило док се управник затвора Тимоти мек Феден налазио на годишњем одмору и да, у супротном, до самоубиства не би дошло. Фиља нарочито истиче улогу управника Мек Федена и његовог доброг односа са притвореницима, наглашавајући да би без његовог присуства било много више самоубистава.

Послецица Докмановићевог самоубиства је била кажњавање затворске смене и заменика управника затвора. Његово тело је било балсамовано и онда испоручено породици. Због сумњи у извештај Хашког трибунала, тело је накнадно вештачено на београдском Институту за судску медицину, али се констатована смрт поклапала са налазима из Хага.

Код Бабића су, изгледа, разлози били друге природе. Ради се о човеку који се добровољно предао Хагу и не само да је признао кривицу већ је био крунски сведок у другим суђењима пред Трибуналом. Због ранијег сведочења на суђењу Слободану Милошевићу и нагодбе с Тужилаштвом био је омражен међу оптуженицима, без обзира на националну припадност. Већ по доласку у притворску јединицу пожалио се управнику затвора да се не осећа сигурним на трећем спрату где је најпре био смештен. На том спрату су били генерал Ојданић и оптужени Срби из Босне. Потом је пребачен на други спрат, где је смештен Војислав Шешел, али ни ту однос према њему није био бољи.

Ту се управо јавља проблем признања и нагодбе са Тужилаштвом, као легитимног правног института Хашког трибунала. Наши адвокати не гледају благонаклоно на тај чин што је, вероватно, разлог да суд намеће стране адвокате. Познаваоци прилика истичу да су страни адвокати присталице дила из два разлога. На суђењима зарађују мање него у припремном периоду. У време суђења не исплати им се да присуствују у судници јер на тај начин у процесима пред судовима својих земаља губе новац који је много већи него у Хагу. Управо је тако Момчило Крајишник остао без својих страних заступника

јер је одбио „дил” са Тужилаштвом. Наиме, новац који обезбеђује Хашки трибунал велики је у односу на зараде наших адвоката, али је ситан за стране. С друге стране, сам Трибунал је заинтересован да све случајеве што пре приведе крају и тако не троши велики новац.

Сам принцип погађања са Тужилаштвом је врло непријатан по оптужене јер се од њих тражи признање одређених чињеница у том и будућим процесима, без обзира на праву истину. Заузврат нуди им се блажа казна, коју суд не мора да прихвати. Тако је Душко Сикирица, оптужен за злочине у логору Кератерм код Приједора, признао убиство које није починио. Адмирал Миодраг Јокић, оптужен за кампању на Дубровник признао је кривицу, чак и за два убиства више него што их је било и добио само годину дана мање у односу на генерала Павла Стругара, који није ништа признао. Наравно, најгори део дила је да се пред судом изговори неистина као истина, јер је то услов дила. Тако је у случају Сребренице незаштитени сведок, који је постигао дил са Тужилаштвом, на суђењу рекао да је слагао, јер није могао да издржи поглед човека кога је требало да лажно терети.

Нешто слично се, изгледа, догодило и са Миланом Бабићем. Сазнање да терети своје саборце а да за то нема чврсту аргументацију видело се и на унакрсном испитивању. На питања је углавном одговарао са „да” и „не”, изгледао смушено и резигнирано, избегавајући да диже поглед ка адвокату.

С обзиром на чињеницу да је Бабић током ових сведочења изгубио скоро 30 килограма, да је у унакрсном испитивању показао чудне реакције, могло се очекивати да ће у његовој ћелији можда нешто да се деси. „Да је стално присутан психијатар, као што је то некада било, било би сасвим довољно да подсети и упозори управу да ситуација није редовна. Само обилажење на пола сата показује да управа и стражари нису били баш најсигурнији”, каже врсни познавалац прилика у Шевенингену.

Милан Бабић је пета жртва Хашког трибунала. Он и Славко Докмановић су се убили. Милан Ковачевић, шеф кризног штаба општине Приједор, умро је у Шевенингену од анеуризме. Босански генерали Ђорђе Ђукић и Момир Талић пуштени су да умру код куће. У покушају хапшења убијени су хашки оптуженици Симо Дрљача и Драган Гаговић. Јанко Јањић из Фоче погинуо је приликом хапшења. Бивши министар унутрашњих послова Србије Влајко Стојиљковић убио се на степеништу Савезне скупштине у Београду...

За српске притворенике нарочити притисак је био оптужба да су снаге којима су припадали починиле масовне злочине, силовања и убиства која се представљају у стотинама хиљада, док се свим осталим признаје да су се понашали одбрамбено у односу на српску агресију и да су том приликом учинили и понеки злочин.

Занимљиво је да је некадашњи амерички амбасадор у Загребу Питер Галбрајт, још у време када суђења нису ни почела, изрекао матрицу по којој се касније све одвијало, да су Срби починили 80 одсто злочина, Хрвати 15 одсто, а муслимани само пет одсто. Управо су по том принципу спроведена хапшења и касније суђења. Ниједан припадник друге нације није био жртва Хашког трибунала.

Смрт бившег председника некадашње Српске Крајине у Хрватској, Милана Бабића, за највећи део хрватске јавности само је нова смицалица Хашког трибунала. Све док не виде мртво тело човека осуђеног на тринаест година затвора, становници Хрватске одбијају да верују у његово убиство, а још мање у самоубиство. Милан Бабић је у Хрватској оличење свих националних зала, али је његова смрт овој морбидној слици додала још један морбидан детаљ. Омражен због улоге у српској побуни у Хрватској, бивши кнински политичар посмртно је стекао поштовање својих непријатеља. Део изузетно патриотски расположене јавности овде чак сматра да би на „српског издајника” требало да се угледају и многи „хрватски издајници” у Хагу, пошто је Бабић имао храбрости да се сам обрачуна са властитим животом.

Трезвеније реакције на смрт Милана Бабића ову вест сматрају изразито неповољном за све земље бивше Југославије, па тако и за Хрватску. Како је могуће да је у шест поподне затвореник био уобичајеног изгледа и расположења, а пола сата касније пронађен је обешен? Како је могуће да у холандским затворима у ћелији могу да се носе појас за панталоне и кравата? Где је однесено мртво тело Милана Бабића? Док не добију одговор на сва ова питања, политичари и јавно мњење Хрватске озбиљно сумњају у вест о самоубиству бившег книнског лидера. Први су склонили тзв. „београдској верзији” приче, по којој су Бабића у холандском затвору убили припадници српске тајне полиције и то због његовог сведочења против познатих обавештајаца Јовице Станишића и Френкија Симатовића. Сматра се да је то била казна за признање Милана Бабића пред Хашким трибуналом да је српска побуна у Хрватској била диригована из Србије, и то из најужих кругова око Слободана Милошевића. Његово сведочење против Милана Мартића и означавање Слободана Милошевића искључивим кривцем за рат у бившој Југославији, обећавали су повољан преокрет у Хагу за хрватску страну, која упорно пориче да су и њени политичари јавно подстицали мржњу против српског становништва.

За разлику од домаћих политичара, који нагињу „теоријама завере”, али и премијера Иве Санадера, који је од хрватске амбасаде у Холандији тражио хитан извештај о овом случају, јавност мисли да Милан Бабић није мртав. Можда су у његову затворску ћелију заиста упали припадници српске тајне полиције, али нипошто с намером да га убију, него да га преселе на неко егзотично тропско острво где ће у сенци палме уживати до краја живота. У прилог овом, врло раширеном и чврстом убеђењу, иду и нагађања да је и породица Милана Бабића смештена негде између Новог Зеланда и Аустралије, чим је он одлучио да се нагоди са Хашким трибуналом и призна свој део кривице за рат у Хрватској. У сваком случају, вест о смрти Милана Бабића нипошто није обрадовала Хрватску.

Једно стварно и једно неостварено, али најављено, прижељкивано и осуђивано самоубиство, поново су поделили Србију. Са једне стране су неки од рођака Ратка Младића, потпредседник радикала, један министар и несрећни Милан Бабић, а са друге су бројни политичари, теолози и психолози који нам ових дана причају о самоубиству као безумљу, лудилу, најстрашнијем и најгрешнијем чину.

Историја друштвеног вредновања самоубиства у хришћанском свету је много комплекснија него што сугеришу ови самоуверени експерти. Залагање за еутаназију и право на „достојанствену смрт” самоубиством, на Западу већ годинама изазива хистеричне реакције и скоро исту острашћеност као и самоубилачки напади исламских фундаменталиста. Осуда самоубиства је једна од ствари која данас уједињује дубоко подељене хришћане. Али, Библија нигде не забрањује самоубиство. Извршило га је најмање седам библијских личности и нико од њих у Светом писму није због тога осуђен или озлоглашен. Рани хришћани самоубиство нису сматрали грехом који сам по себи води у пакао, већ „племенитим избором”, пишу амерички професори Артур Дроц и Џејмс Табор у пионирској студији „Племенита смрт – самоубиство и мучеништво међу хришћанима и Јеврејима у старо доба”. Самоубиство из „племенитих разлога” вековима је сматрано у хришћанском свету срећним и богоугодним чином. Многобројни савременици сведоче о хришћанима који су у драговољну смрт одлазили журно и нестрпљиво, „дрхтећи од радости, а не од страха”. Наводе се и веродостојни извештаји о хришћанима који су се молили да звери којима их баце буду гладне и оне који су сите и послане лавове „терали да их поједу” како би „што пре достигли Исуса”. Тек се после дуге „интелектуалне борбе” у петом веку ствара консензус међу хришћанским теолозима о „добровољној смрти” као знаку отпора Божјој намери и неприхватања Божје милости.

Из истих разлога самоубиству су се противили римски императори. Комунисти су, како пише Морис Пенге, самоубиство, уз проституцију, сматрали једном од „застарелих пошаста” – мада је Маркова ћерка, заједно са својим „дрвеним” супругом, живот окончала самоубиством. Совјетске власти су тврдиле да су се половином тридесетих сасвим решиле ове пошасте. Тек крајем седамдесетих озбиљни исламски ауторитети су почели да излажу оправдање за самоубилачки чин. Имам Хомеини је самоубиство назвао „занемаривањем себе” и рекао да је „дрвена смрт боља од црног живота”. Осама бин Ладен је у једном од својих позива у дихад написао да је „смрт боља од живота у понижењу”. Зијаудин Сардар тврди да све већи број исламских терориста самоубиство доживљава као „карту у једном правцу за рај”.

Ван шиитског Ирана Јапан је са својом индиферентношћу, па и презиrom према метафизици, најдаље отишао у прихватању самоубиства. Ипак, стопа самоубиства је у овој земљи на нивоу европског просека и много је нижа него у Мађарској или Аустрији. Пенге у Јапану налази схватање да је „одлука да се умре и гест убијања себе и даље део живота”. Из овога је проистекао став да је самоубиство „немилостива нужност, прихваћен и поштован испад”. Пре 11. септембра 2001. године најпознатија су била спектакуларно самоубиство јапанског писца Јукија Мишима у војној бази у центру Токија 1970. године и лагано, седмомесечно самоубиство штрајком глађу Бобија Сендса и девет ирских католика у британском затвору 1981. године. Многи ирски републиканци их сматрају мученицима и херојима, а америчке присталице ИРА су им подигле споменик у Хартфорду на тргу који се данас зове по Бобију Сендсу. Петнаест векова раније Сендс и саборци не би представљали изузетке. Многи хришћани су тада бирали самоубиство када је од

њих тражено да се макар само декларативно одрекну своје вере. Али, било је и оних који су намерно истицали своју забрањену веру и провоцирали римске власти да их убију тврдећи да су осетили „Божји позив”. „Пожуда за смрћу” раних хришћана и одбијање да траже милост је за многе добронамерне римске званичнике била најшокантнији аспект нове вере. Дроц и Табор пишу да данас о свецима који су извршили самоубиство никада не говоримо као о самоубицама, већ као о мученицима. Неке од најпоштованијих светица у хришћанском свету су изабрале да изврше самоубиство уместо да дозволе да буду силоване. Они сматрају да су неправедно озлоглашени и пежоративни појам „самоубиство” и реч „мучеништво” у ствари синоними и да би их најбоље било заменити неутралним изразом „добровољна смрт”. Како год да га назовемо, самоубиство не можемо ослободити двосмислености, његове, како пишу Дроц и Табор, моралности и трагичности. Самоубиство најважнијег хашког сведока даје људско лице чину који тако лако и неправедно осуђујемо.

НИН 9. марта 2006. године, објављује још један текст о Милану Бабићу и његовом сведочењу у поступку против Слободана Милошевића. Текст Љубице Гојгић, новинара озлоглашене медијске куће Б92 објављен је са насловом „Смрт Милана Бабића”, насловом „Одлазак инсајдера” и поднасловом „Заштићени сведок Ц 061 и каснији јавни сведок Тужилаштва Милан Бабић извршио је самоубиство у хашком притвору. Тај чин као да је постао најубедљивији доказ о хашкој правди и српском путу ка катарзи...”.

Вешћу о пластичној кеси и каишу којим је, како се тврди, Милан Бабић себи одузео живот, у Хашком трибуналу завршена је прича о најаутентичнијем сведоку инсајдеру и некадашњем функционеру највишег ранга који је пристао на сарадњу са хашким Тужилаштвом. Коментатори из Београда и Хага сложни су у оцени да ће тим Карле дел Понте тешко наћи сведока који је у тој мери био спреман на сарадњу и чије је сведочење било значајно за најмање пет хашких процеса.

Сарадња Бабића и хашког Тужилаштва почела је, тврде упућени, знатно пре него што се он појавио у судници 1 Трибунала, као сведок на суђењу Слободану Милошевићу. Исти наводе да је седајући на место за сведоке у том процесу, у јесен 2002. године, Бабић већ знао да ће ускоро и сам бити оптужен а, претпоставља се, и донео одлуку да призна кривицу пред Трибуналом.

Заштићени сведок Ц 061: На суђењу Милошевићу Бабић је сведочио неколико недеља, а у судници је имао третман сведока коме су додељене посебне мере заштите. Осим у два наврата када је, најпре Милошевићу а потом и председавајућем судији Ричарду Меју „излетело” његово презиме, у судници су му се обраћали као сведоку Ц 061. Од погледа публике био је заштићен параванима, а гледаоци телевизијског преноса уместо његовог лика гледали су коцкице. Ипак, мало је познавалаца прилика у Крајини који у наступу заштићеног сведока, најављеног као инсајдера, нису препознали некадашњег функционера СДС-а, накратко председника, министра иностраних послова и премијера РСК.

Током расправе која је често затварана за јавност, Бабић је Милошевића окривио за погубан утицај који је извршио на крајишке Србе. Према његовим речима, ситуацију у Крајини Милошевић је контролисао преко Јовице

Станишића, док се радом на терену бавио Франко Симатовић. Бабић је изјавио да је Милошевић приморао Србе из Крајине да прихвате план Сајруса Венса, а да је потом исти саботирао помажући војску РСК.

Бабић је, даље, тврдио, да је Милошевић спречио Србе да прихвате мировни план 3-4, односно да је злоупотребио Србе у Крајини, да их је изиграо и унесређио баш као што је унесређио и хрватски и муслимански народ. Пре него што се, у завршници сведочења, Милошевићу обратио речима: „Ви сте прошлост”, Милан Бабић се одрекао свих мера заштите које му је доделио суд. Такву одлуку његов бранилац Петер Милер објаснио је жељом свог клијента да јавно одговори на низ оптужби које му је током унакрсног испитивања упутио Слободан Милошевић, укључујући и ону да је „најобичнија битанга” и да је, због свог радикализма још деведесетих био „Туђманов цокер” међу Србима. Одррицање од свих мера заштите Бабић је сматрао доприносом процесу помирења народа бивше Југославије, објаснио је Милер. Једини услов који је Бабић поставио суду, а који је испуњен, био је да осигура безбедност његове породице. Бабић је био и једини оптуженик који је имао и статус заштићеног сведока и због чега никада није саопштено ни у којој земљи извршава затворску казну.

Тезу о контроли Београда у Крајини Бабић је поновио и пре само десетак дана, када се трећи пут појавио као сведок Тужилаштва у Хагу, овога пута на суђењу Милану Мартићу. Пре тога сведочио је и на суђењу Момчилу Крајишнику, али остаје тајна шта је говорио јер је у том случају хашко Тужилаштво одлучило да Бабићево сведочење буде обављено иза затворених врата. На суђењу Милану Мартићу, Бабић је лансирао тезу о Милошевићевој „тајној стратегији за Крајину”: да под плаштом очувања Југославије изазива инциденте у Крајини и да ствара услове у којима би била неопходна интервенција ЈНА. Та интервенција омогућила би да делови Хрватске буду припојени Великој Србији. Према речима Бабића, његов школски друг а потом и политички супарник у Крајини, Милан Мартић, био је продужена рука такве политике Београда.

Иначе, Бабић се на самоубиство одлучио у време када је у Трибуналу одговарао на питања Мартићевих бранилаца. Будући да му је поставила тек половину са списка предвиђених питања, одбрана је затражила од већа да Бабићев исказ не уврсти у доказни материјал јер би постојећа „инвалидна форма” могла нанети штету оптуженом. Правилник Хашког трибунала оставља могућност да његови досадашњи искази буду разматрани у случајевима Милошевића, Крајишника и Мартића па чак и на суђењу Станишићу, Симатовићу и Шешелу, када за то дође време.

Ипак, упућени примећују да Бабићево самоубиство може бацити сенку на снагу речи које је изговорио у судници, те да се може очекивати да ће браниоци поменутих оптуженика покретати то питање.

Признање и покајање: Извештачи са суђења Милошевићу приметили су да је током сведочења на суђењима другим оптуженицима Бабић, аутор првих карата о територијалном разграничењу Срба и Хрвата и човек који је позивао на припајање Крајине Србији, покушавао да релативизује и смањи своју улогу у ратним збивањима у Крајини. На неки начин, одговорност

Бабића покушало је да умањи и хашко Тужилаштво у првој верзији договора о добровољном признању кривице. По оцени судског већа које је 27. јануара одбило да прихвати тај споразум, Бабићева одговорност за почињене злочине описана је у блажој форми од навода из важеће оптужнице.

Судије се нису сложиле са оценом да је Бабић био тек помагач у злочинима над несрбима, да је блиско сарађивао са починиоцима злочина, рецимо са Мартићем али да није „делио криминалне намере”. Дан касније, после консултација са Тужилаштом, Бабић се вратио у судницу и прихватио измењени споразум и по њега далеко тежу квалификацију одговорности за злочине. Осуђен је као саучесник у прогону несрба из Крајине.

Признајући кривицу, Бабић је себе описао као „етничког егоисту”, а у обраћању судијама и јавности изјавио је да злочини и његово учешће у њима не могу бити оправдани. „Остајем без речи када треба да изразим дубину мога кајања за оно што сам учинио и за тај утицај мога греха на друге. Могу само да се надам да износећи истину, признањем кривице и изражавањем мог кајања могу послужити као пример онима који погрешно верују да таква нечовечна поступања могу икада бити оправдана.”

Обраћање судијама Бабић је завршио признајући да је захвалан Богу на пруженој шанси да се покаје. „Молим моју браћу Хрвате да опросте својој браћи Србима. Преклињем мој српски народ да остави прошлост иза себе и окрене се будућности где ће добро, саосећање и правда на неки начин олакшати резултате зла у коме сам и сам учествовао.”

Хашко тужилаштво предложило је суду да не буде престрог према Бабићу и да има у виду његову сарадњу. Судије су, међутим, одбиле предлог да казна коју ће изрећи Бабићу не буде строжа од 11 година затвора. Уместо тога Бабић је осуђен на 13 година. Уз подршку Тужилаштва Бабић се жалио на пресуду тврдећи, између осталог, да га је првостепено веће натерало да прихвати већу одговорност него што је желео. Жалбено веће је одбило жалбу подсећајући да је, ако није био задовољан, Бабић могао да одустане од споразума. Судије су прокоментарисале и да је погрешно веровати да договори између оптуженика и Тужилаштва могу бити склапани без икакве контроле.

Жалбено веће је одбило и Бабићеве примедбе да је погрешно осуђен тежом казном од оне која је изречена Биљани Плавшић иако је, по њиховој оцени, њен регионални утицај био далеко већи. За разлику од Плавшићеве која је, наводно незадовољна пресудом, одбила сваки даљи контакт са Тужилаштом, Бабић се, све до понедељка, придржавао обећања да ће се „безрезервно ставити на располагање Трибуналу и међународној правди”.

„Време” 9. марта 2006. године, објављује текст о Милану Бабићу, са наднасловом „Милан Бабић: уместо некролога”, насловом „Одлазак универзалног сведока” и скандалозним поднасловом „Има нечег дубоко трагичног у смрти Милана Бабића. Као и Крајина, завршио је у деструкцији. Подстрекачи на самоубиство жедни туђе крви, попут Томислава Николића, то никад неће схватити”:

Милан Бабић, хашки осуђеник и заштићени свједок Тужилаштва међународног трибунала, нађен је објешен у својој ћелији у Шевенингену у 18:30, 5. марта 2006. Једни су рекли да је дигао руку на себе кајући се због злочина

за које је осуђен. Други – због гриже савјести за свједочења против бивших субораца. Било је и тумачења да је Бабић подлегао претњама бивше Државне безбједности Јовице Станишића. А неки су само рекли да га је стигла суза крајишка.

Милан Бабић, изгледа, знао је само за крајности: највећи српски јастреб и Милошевићев присталица 1990/91. и највећи његов опонент од тада; човјек који је са Јовицом Станишићем и Франком Симатовићем Френкијем ударао темеље Крајине и потом објаснио колико је заједно са осталим крајишким главешинама био њихова марионета; задрт и непопустљив преговарач са Загребом и изопћени покајник који је на себе и српски народ примио сва зла из рата у Хрватској... У том низу крајности, самоубојство је била последња.

Мада стоматолог по професији, Бабић је своју праву професију открио у политици. Самоуверен до ароганције, никад није крио да га искључиво занима само власт. До 1990. био је резервни официр ЈНА, директор Дома здравља у Книну, члан хрватске делегације на последњем конгресу Савеза комуниста Југославије. Иако је његова каријера била везана за Српску демократску странку чији ће предсједник постати 1992, интересантно је да га није било међу њеним оснивачима. Учланиће се у фебруару 1990. и одмах постати члан Главног одбора. Од тада, Бабић ће гомилати функције: предсједник Скупштине опћине Книн, предсједник Заједнице српских опћина Сјеверне Далмације и Лике, предсједник Владе САО крајине, први предсједник Републике Српске Крајине и њен последњи премијер... Да се наброје само неке.

Амбициозан и бескруполозан, Бабић је често и лако улазио у сукобе с својима који су га покушали ограничити или обуздати. Првог предсједника СДС-а Јована Рашковића де факто је развластио још 1990, са крајишким министром полиције Миланом Милом Мартићем вјечно се отимао око команде над полицијом и Територијалном обраном, а 1991. покушао се безуспјешно отргнути чак и од Станишићеве контроле укидањем крајишке Државне безбједности. У вријеме своје највеће моћи, позивао је на вјерску и националну мржњу, цртао границе Велике Србије, омогућавао етничко чишћење и заговарао рат без обзира на цијену, жртве, разарања и страдања цивила.

Бабић је многе актере ратова у бившој Југославији упознао док су се налазили на самом почетку каријере. Са Јовицом Станишићем је, у кафани „Извор” на ободу Книна, уз јањетину разматрао 1990. године кадровску, стратешку и безбједносну политику, а са Френкијем у прољеће 1991. расправљао да ли их Управа безбједности ЈНА прислушкује и како се то може сазнати. Радован Караџић, тада још само психијатар из Сарајева, долазио је по савјете код све познатијег Книњанина и стрпљиво морао слушати његове широке стратешке замисли. Тек именовани начелник штаба Книнског корпуса, пуковник Ратко Младић, умилним гласом је наговарао Бабића да преко униформе, на неким преговорима у селу Врлика, пребаци бијели лијечнички мантил. Највише што је Војислав Шешељ постигао код предсједника Опћине Книн у 1990. било је да се као страшило, са шубаром на глави и калашњиковом у рукама, слика на улици. Ни крајем 1991. није стајао боље. Изигравао је тада посредника у једној од цикличких Бабићевих свађа с Мартићем.

Бабић се Милошевићу од почетка некако није допао. Биће да су дијелили исти политички инстинкт. Сам Бабић каже да се од Милошевића почео хладити послје демонстрација од 9. марта 1991: предсједник Србије му је крајем мјесеца исте године на мапи ноктом показивао које дијелове Крајине намјерава препустити Фрањи Туђману. „Треба му за неки пут”, причао је Бабић да му је рекао Милошевић. Но, прави сукоб ове двојице догодиће се крајем исте године због потписивања плана Сајруса Венса.

Са становишта своје тадашње политике и идеја, Милан Бабић је био у потпуности у праву кад је одбацио Венсов план – ријеч је била о пуком примирју без икаквог статуса за Крајину. А Бабић, онда, ни за живу главу није прихватао било какав облик аутономије у границама Хрватске.

Милошевић је против Бабића употребио најтежу артиљерију. Крајишког лидера ломили су, без успјеха, заједничким снагама Борислав Јовић и Вељко Кадијевић на дводневној сједници без паузе. „Плашио сам се да сједнем на неки канабе да не бих задремао и онда да то они показују на РТС-у”, причао је Бабић. На крају, у све се морао уплести и Милошевић лично. У отвореном писму оптужио је Бабића да Србе и Србију држи као своје таоце и затражио његову смјену. Мада се предсједник Крајине и даље није дао покорити – заузврат је забранио Савез комуниста Покрет за Југославију – све је већ било готово. Крајишка скупштина коју су даљинским управљачем водили Станишић и Симатовић смијенила је Бабића и на његово мјесто поставила Горана Хаџића.

Бивши предсједник Крајине није мировао ни у опозицији и тјерао је даље по свом. А онда је брутално претучен у Бенковцу. Бабић је за ово премлаћивање тврдио да су га починили људи инспирирани од Станишића и Френкија; те структуре Државне безбједности Србије бојао се искрено до одласка у Хаг, вјеројатно и послје.

Милан Бабић се на велика врата вратио у политику крајем 1993, када је на предсједничким изборима увјерљиво побиједио Мартића као протукандидата и када је његово крило СДС-а добило највише мандата у крајишкој скупштини. Како Милошевић за све то није давао ни пет пара, на поновљеним изборима Мартић је изабран за предсједника, а Борислав Микелић за премијера Крајине. Бабић се није бунио. А и да јесте – мало би му вриједило. Станишић и Френки су увијек били ту да га подсјете зашто.

У Микелићевој влади, Бабић је био министар вањских послова. Као такав, на јаловим преговорима знао је Туђмановом шефу кабинета Хрвоју Шаринићу поклонити Устав Крајине као образложење зашто не жели и не може пристати на реинтеграцију у Хрватску. Па ипак, Бабић је све више политички сазријевао и није имао илузије о катастрофалном положају Крајине. Упорно се противио зближавању са Карацићем које је, послје губитка западне Славоније у мају 1995, форсирао Мартић. На Пале је, ипак, морао ићи. Једном приликом, када је мољакао за какву-такву помоћ, министар вањских послова Републике Српске Алекса Буха одбрусио му је да не тражи хљеба преко погаче јер да им Туђман нуди шест посто територија Босне више уколико одустану од Крајине. А да би, уз ручак, са Карацићем претресао ситуацију, морао је претходно измолити Оченаш.

Бабић је са америчким амбасадором у Загребу Питером Галбрајтом дуго преговарао и цјепидлачио око Плана 3-4. Када је крајем јула 1995. пад Крајине постао питање дана, именован је за премијера. Један од првих потеза на новом положају био је одбијање сусрета са Шешелџем који је у Книн дошао да пропагира отпор до посљедњег Крајишника.

Бабић је више пута објаснио како Мартић, последице Милошевићевог налога, није хтјео посљедњу америчку понуду да узме у разматрање. Наравно, све да су книнске главешине на своју руку и прихватиле План 3-4, то не би значило да Хрватска војска не би ушла у Крајину. Но, „Олује”, са свим њеним посљедицама, највјероватније не би било.

У „пет до дванаест”, 3. августа 1995. Бабић се у Београду састао са Галбрајтом у америчкој амбасади. Када су излазили из просторије, обојица су изгледали као да су неколико минута раније угледали духа. Бабић је рекао да је прихватио План 3-4 у начелу, но Галбрајт је изразио сумњу да то сада може спријечити акцију Хрватске војске. Очајнички су покушавали да Милошевић гарантује тај закашњели споразум, но за њих он није био код куће.

Бабић је остао у Београду и никад се више није вратио у Книн. Када је почела „Олуја”, причао је последице, разговарао је ипак телефонски са Милошевићем. Предсједник Србије је, како је рекао, дјеловао као нетко тек пробуђен и само је понављао „Само мирно, мирно” и „Биће све у реду”...

Дугих пет година потом, Бабић јавно није рекао ни ријеч. Одијум спрам њега је био готово опћи: за српску опозицију био је ислужени и арогантни лидерчић из Милошевићевог шпила, а за власт отпадник и издајник. Државна безбједност пак стално му је дувала за врат. У Хагу се видјело и зашто.

Последице Петог октобра, Бабић се покушао политички активирати и то је изгледало трагикомично. Ускоро је стигла и хашка оптужница. Након извјесног премишљања, прихватио је савјет да је боље да оде сам него да га везаног воде.

Бабић је у Хагу посљедњи пут заиграо велику игру. Његово свједочење против Милошевића по многим је било најзначајније и најубједљивије. Ријеч је била о правом инсаједеру и сазнањима из прве руке без обзира на очигледну жељу за осветом и покушајем да на тај начин испослуже сопствено ослобођење или блажу казну. Значај његовог исказа о начину и методама којима је Милошевић ведрио и облачио Крајином, о чврстој и дугој руци Станишића и Симатовића, није могло да умањи ни извјештачено одбијање да коментира било какве потезе хрватске власти, попут посљедица уставних промјена из 1990, као ни очито миноризирање сопствене улоге у разним одлукама и догађајима.

Бабић је био, као што је речено, човјек крајности и зато његово признање кривице и исприка хрватском народу не морају бити неискрени. Егоцентричан, а не – како је рекао – етноцентричан, он је српски народ и поистовијетио са собом, па је тако пропустио да се и сународницима исприча за сва зла која су их снашла захваљујући њему. Никад сви Срби нису били као он, добар дио их је прије или касније сагледао погубност његове политике, а највећи дио, у суштини, никад и није прихватио вриједности које је пропагирао у зениту моћи и, што је најважније, нису и не могу сви они бити баш за све

одговорни, а сви остали ни за што. Изостанак наведеног умногоне је умањено очекивани ефект Бабићевог признања.

Споразум Милана Бабића са Тужилаштвом био је, за њега лично, пакт са ђаволом. Казну од тринаест година затвора није избјегао, у притворској јединици у Шевенингену нитко – без обзира на националност – није с њим хтио комуницирати сматрајући га, ваљда, за превртљивца и цинкароша. Ужа породица му се даље – под лажним именом крила негдје у туђини, а у Србији је мало тко имао лијепу ријеч за њега. Поред тога, престао је бити занимљив и особљу Тужилаштва. Што је имао, одавно је рекао, и сада се очекивало да то дозира по потреби понавља по процесима како дођу на дневни ред.

Сви хашки оптуженици, изузев Бабића, знали су да ће њихова властита суђења кад-тад доћи до краја на овај или онај начин; он сам је поред оних тринаест година био осуђен и на вјечно враћање истог, дозирао и у разним варијантама. Послије Милошевића, свједочио је против Момчила Крајишника, започео свједочење против Мартића, чекали су га Станишић, Симатовић и Шешељ и, сва је прилика, Младић и Караџић.

Мада га је Милошевић већ назвао Бранковићем – а кад би Шешељ, Станишић и Симатовић добили ријеч, тек би летјело перје – за Бабића је, како се чини, кобан био сусрет са Мартићем.

Два давна суборца сусрела су се поново, послјије толиких година у туђини. Од Бабића, већ осуђеног, очекивало се да помогне у осуди Мартића. Книн није велики град. Много је било сахрана и светковина на којима су се њих двојица сусретали, многа пића су заједно попили а сада, ма колико да су се у међувремену замрзили, нису се могли ни честито плјунути. Они су одавно бивши људи, а живот негдје другдје. И још нешто: на овом суђењу Мартић се могао макар нечему надати (можда је то она суза крајишка с почетка текста), а Бабић баш ничему.

Као и у свим оваквим случајевима, никад се неће сазнати зашто се Милан Бабић убио. Извјесно је само то да је Тужилаштво Хашког трибунала изгубило једног од кључних свједока, готово универзалног. Како ће суђења Шешељу, Станишићу и Симатовићу изгледати без Бабића, остаје велико питање, као и колико ће његов исказ на процесу против Мартића бити валидан; Мартић и његов адвокат ускраћени су за унакрсно испитивање првог председника Крајине.

У Бабићевој смрти има нечег дубоко трагичног као у античким судбинама. У његових посљедњих петнаест година смијењивали су се периоди моћи и њеног губитка; суочио се са посљедицама властите прошлости, изневјерених нада и обећања; покајао се и окренуо против свих оних без којих никад не би био ни председник книнске опћине, а камоли човјек с ким су се, своједобно, бактале дипломате великих сила...

Бабић је, као и Крајина, завршио у потпуној деструкцији. Ову трагедију, подстрекачи на самоубојства вјечно жедни туђе крви, попут Томислава Николића и његове радикалске дружине, никад неће схватити. Само игром случаја Србија је избјегла судбину Крајине док су они били на власти. Бабић се бар некеме испричао и признао кривицу, а они никад и ни за шта. Кад би икако могли, сваког тренутка би наставили тамо гдје је први крајишки председник морао стати 1991. и чега се, на крају, и сам одрекао.

Овај текст се мора окончати једном личном цртицом. Припремајући се да оде у Хаг, Бабић ми је рекао: „Када ми у новинама будете судили, водите рачуна да нисам био ни гори, али ни бољи од свих оваквих сличних мени.” И онда је несвесно парафразирао завршну ријеч Драже Михајловића са суђења: „Ја сам био само мали човек у великим догађајима.” Говорио је, из неког разлога, екавицом.

Са наднасловом „Странке у Србији подељене око ангажовања пред референдум”, насловом „Радикали у кампањи за СЦП” и поднасловом „Вучић (СРС): Формира се тим и план и ако треба, идемо и на митинге. Алигрудич (ДСС): Очекујем да наше ставове чују и у Црној Гори. Тодоровић (ДС): Нећемо се мешати”, текст објављује „Глас јавности”, 10. марта 2006. године:

Како се ближи одржавање референдума у Црној Гори, све се више говори о могућем активном учешћу српских странака и високих функционера у залагању за очување заједничке државе. Први који су громогласно најавили учешће у кампањи били су радикали, а Александар Вучић, генерални секретар странке, каже за „Глас” да је при крају формирање тима у Црној Гори састављеног од свих странака, па и њихове, које су за очување заједничке државе.

– И тим и план очекујемо за неколико дана, а онда ће све наше активности бити усклађене. Наравно да ћемо активно учествовати, уколико се тако договоримо, и Томислав Николић и ја, а то укључује све видове кампање, па евентуално и митинге. На наше питање да ли мисли да ће власт у Подгорици то сматрати као мешање у унутрашње ствари и очекује ли забрану уласка у ту Републику, Вучић каже: „Не верујем да ће нам, као некад Војиславу Шешелу, забранити улазак а кад је реч о наводном мешању у унутрашња питања, не видим да је Црна Гора независна, па да се то тако оцени”.

Милош Алигрудич, шеф посланичког клуба ДСС-а у републичком парламенту, истиче да ће се његова странка овде активно залагати за очување заједничке државе, али да то неће чинити у Црној Гори.

– Србија апсолутно има интерес кад је реч о будућем статусу Црне Горе, јер је то иста држава, а било каква промена у тој Републици и те како ће се рефлектовати на Србију. Дакле, имамо право да изразимо мишљење, а с друге стране, очекујем да наши ставови буду пренети и грађанима Црне Горе, а то је, пре свега, да смо за заједничку државу и да овде нико не мрзи Црногорце. Суштина је да се у тој Републици јасно пренесу наши ставови, како би се и на основу њих грађани могли изјашњавати. Да појасним, не укључујемо се у кампању, већ само износимо наш легитиман став. Иако имамо право на појављивање у Црној Гори, то нећемо чинити, да не бисмо компликовали ситуацију. Али, ако ме неко, примера ради, позове да учествујем у емисији на РТВ Црне Горе, отићи ћу и изнети став, али, понављам – то неће бити укључивање у кампању – каже Алигрудич.

У Демократској странци истичу да се ни на који начин неће мешати у референдум у Црној Гори, јер је „то ствар грађана те Републике, а не српских странака”.

– Дакле, ни на који начин нећемо подизати тензију, а ми смо наш страначки став одавно изнели – да је заједничка држава најкраћи пут за улазак у

ЕУ, као и да Србија и Црна Горе имају међусобне интересе. Такође, уважићемо сваку одлуку коју донесе народ Црне Горе – рекао је за „Глас” Ђорђе Тодоровић, портпарол ДС-а.

Припадници издајничког табора на српској политичкој сцени реаговали су на изјаву заменика председника Српске радикалне странке Томислава Николића, а текст о томе објављује „Данас”, 10. марта 2006. године, са наднасловом „Реаговања на изјаву радикала Томислава Николића да је будућност Србије уз несврстане, док је са Западом сиромашнија” и насловом „Откривање корена шовинизма”. Текст садржи два антрфилеа, чији су наслови „Станковић: Опредељење су евроинтеграције и „Кадиевић: Политички аутизам у доба глобализације”:

Своје опредељење за улазак у НАТО и ЕУ, странке владајуће коалиције у Србији исказале су и јуче кроз реакције својих представника на прекјучерашњу изјаву заменика председника Српске радикалне странке Томислава Николића да је „будућност Србије у сарадњи са несврстанима, а не са Западом”. Николић је том приликом поручио да Србија неће ући у НАТО ако радикали освоје власт, и да није неопходан њен улазак у ЕУ. Као кључни аргумент Николић је навео да „смо све сиромашнији откад смо везани са западном Европом” што, како је напоменуо, не значи да се слаже са Брозовом спољном политиком.

Међутим, управо у тој изјави, члан Председништва Г17 плус Чедомир Антић налази корене Брозове политике. „Изјава, према којој је будућност интеграција Србије у наставку традиционалне политике из Брозовог времена и окретање ка мање развијеним и демократским државама него што је наша, показује стварне корене шовинизма у Србији 90-их година”, каже Антић у изјави за „Данас”.

– Наиме, Милошевићев, као и Шешелев и Николићев национализам имали су дубоке корене у режиму Јосипа Броза, у његовом схватању посебности нашег народа и предодређености наше земље да води политику противну великим силама. Николић суштински, попут Милошевића и Шешела, није рекао оно што сам мисли, него оно зашта верује да је популарно у народу. Просечан бирач СРС је запамтио време несврстаности као златно доба у коме није било одговорности, у коме је зарада била лака, у ком су владали медиокритети и у ком је једна репресивна државна машинерија помоћу државних медија уверила просечне грађане да су несврстани највећа сила на свету. Ја сам сигуран да, за разлику од просечних грађана, господин Николић памти да су управо несврстани одбацили Милошевићев и Шешелев режим још давне 1991. – оцењује Антић.

У Српском покрету обнове сматрају да „наша земља треба да има добре односе са суседним и земљама региона, али да њени спољнополитички приоритети треба да буду укључење у Партнерство за мир, приступање НАТО-у и ЕУ”, потврђује за „Данас” председник Извршног одбора СПО и заменик министра за дијаспору Александар Чотрић. Он притом напомиње да „треба, наравно, да имамо добре спољнополитичке односе и са Русијом, Кином и Јапаном”.

– А што се тиче политике СРС и њиховог, не дај боже, вођења Србије, они би нас вратили у време пре 5. октобра 2000. и наша земља би се нашла у изолацији, биле би нам уведене санкције, довели би до прекида дипломатских односа са већином западних земаља. Ми сматрамо да треба да имамо добре односе и са несврстанима, али ни у ком случају то не би требало да буде основа наше спољне политике и радикали, ако би дошли на власт, не би нас увели у ЕУ, већ у организацију афричког јединства. Србија би, по стандарду, била раме уз раме са сиромашном Етиопијом и Мозамбиком, а томе, свакако, не тежимо.

Посредством свог портпарола Андреје Младеновића, Демократска странка Србије поручује да „нема никакве сврхе оглашавати се поводом потпуно нереалних и истовремено непотребних, политички нелогичних изјава радикала”.

– Мислимо да су радикали овим хтели да привуку пажњу јавности. Све што је речено, усмерено је да се изазову реакције и једноставно, ДСС не жели да им поклања додатну пажњу, поготову што је ДСС потпуно посвећена европским интеграцијама – каже за „Данас” Младеновић, уверен да критика таквих ставова ништа неће променити, јер се, како је истакао, „радикали због тога неће другачије понашати”.

Министар одбране СЦГ Зоран Станковић, каже за „Данас” да „свако може да има своје мишљење”.

– Опредељење државе је укључење у евроатлантске интеграције и док сам министар одбране ја ћу ту одлуку спроводити. Ако дође до промене власти, они који дођу на власт, они ће одлучивати шта ће и како радити и да ли ће се наша земља укључити у НАТО или неки други савез – сматра Станковић.

Вељко Кадијевић из Атлантског савета каже да се таква изјава може посматрати само као дијагноза политичког аутизма, „јер није нормално заговарати таква решења у доба глобализације, брзог преноса информација и економских интеграција”.

– Није ми јасно како један политичар тог калибра може тако нешто да изјави, као да не зависимо ни од чега, као да нама није потребан извоз у те земље, као и да нам није потребна технологија из тих земаља. Не знам која је то компаративна предност ове земље да без таквих интеграција можемо да производимо, да то извозимо и да се развијамо – каже Кадијевић. Овај војни аналитичар каже да није сигуран ни да цело бирачко тело радикала подржава такву оријентацију. Кадијевић подсећа да је и Николић гласао у Скупштини СЦГ за Стратегију одбране у којој је исказано определење за укључење у Партнерство за мир и сарадњу са НАТО.

– Мислим да они тиме постижу аутоголове, а после се чуде када чују „само не са радикалима” – наглашава Кадијевић.

Загребачки „Глобус” 10. марта 2006. године, објављује текст о бившем председнику Републике Српске Крајине Милану Бабићу, са наднасловом „Најтежи пораз Хашког суда,” насловом „Бабић натјеран на самоубојство” и поднасловом „Глобус дознаје: Истрага Хашког суда о самоубојству Милана Бабића, покренута одмах након његове смрти, коју води један од најугледнијих судата Кевин Паркер, сумња да је мотив самоубојства пријетња његовој

супрузи и дјеци који у склопу програма заштите свједока бораве на тајној адреси”. Текст садржи један антрфиле са наднасловом „Скандалозни пропуст суда” и насловом „Тужитељство изгубило покајника”:

Хашки суд покренуо је интерну истрагу због могућег цурења података о скривеном боравишту обитељи Милана Бабића! „Глобусу” је ова информација потврђена из више извора блиских Трибуналу. Интерна истрага о самоубојству Бабића, која је покренута одмах након његове смрти, и коју води један од најугледнијих судата у Хагу Аустралац Кевин Паркер, сумња да је мотив самоубојства претња његовој обитељи (супрузи и двоје дјеце) која у склопу програма заштите свједока борави на тајној адреси. Могуће је, тврде „Глобусови” извори, да је тај податак процурио до особа блиских хашким оптуженицима, и да се посљедњих дана Бабићу пријетило одмаздом.

Низоземска полиција која надзире сигурност хашког затвора у Шевенингену за сада сматра да се Милан Бабић, бивши председник самопроглашене Републике Српске Крајине, доиста убио, што доказује и сустав видеонадзора унутар зидова Шевенингена...

У вријеме кад је почињено самоубојство, Бабић је непобитно био сам у ћелији. Кључно је питање, које ових дана себи постављају дужносници Хашког суда – због чега се Бабић убио?

Унаточ различитим тумачењима Бабићева психолошког стања, који се ових дана могу прочитати у тиску, „Глобусови” извори тврде да је Бабићево душевно здравље било добро. До последњег доласка у Шевенинген, кад је наставио своје свједочење против Милана Мартића, био је стабилан и одлучан да свједочи до краја. То потврђује и препорука управе затвора у којем Бабић издржава казну и из којег под мјерама заштите и потпуне тајности долази свједочити у Хаг – да над Бабићем не треба проводити мјере опреза због суицидалних намјера. Због тога управа затвора у Шевенингену није, на примјер, уклањала везице с Бабићевих ципела, нити ремен с хлача, то је стандардна процедура кад је ријеч о сумњи на суицид.

Бабић је, дакле, цијело вријеме свједочења био здрав, за разлику од другог хашког самоубојце Славка Докмановића, који је практички све вријеме притвора провео у кризи. Сада ће управо Бабићево самоубојство послужити оптуженима Слободану Милошевићу, Милану Мартићу, Јовици Станишићу, Горану Хаџићу, Френкију Симатовићу и Војиславу Шешељу да тврде како је Бабић био умно поремећена особа, и као таква – невјеродостојан свједок.

Самоубојство Милана Бабића, крунског свједока у бројним хашким процесима против српских оптуженика, највећи је ударац Тужилаштву од оснотка ИСТУ-ја. То је велики ударац и за хрватске напоре у тражењу ратне одштете од Србије, коју ће, без крунског свједока против Милошевића, бити далеко теже остварити.

Но, прије свега, Хашки суд и низоземске власти учинит ће све да појасне околности Бабићево самоубојства. Међу првим потезима било је прикупљање свих видеозаписа Бабићевог кретања по затвору и судници, његов приступ другим особама и евентуални разговори које је водио без знања Тужилаштва... Надзорне камере у ходницима суда снимиле би да је тко прилазио Бабићевој ћелији прије самоубојства... У овом тренутку посве је непримјерено

ликовати над самоубојством Милана Бабића, онако како то чини дио хрватске јавности. Не само да је Милошевић тиме остао без крунског свједока који га је теретио, крунског свједока изгубила је и Хрватска.

Милан Бабић најважнији је покајник хашких процеса, одслужио је више од половице казне и његов излазак на слободу могао се, уз благонаклоност Суда, очекивати за двије до три године. Умјесто тога, посве необјашњиво, Бабић је одлучио одузети себи живот. Ако се догодило да су тајни подаци о скровишту његове обитељи процурили до организације која се брине о обрани Слободана Милошевића, а која је више пута показала своју политичку, обавјештајну и финансијску моћ (међу осталим, као што је „Глобус” недавно објавио, била су им позната имена заштићених хрватских свједока, као и имена хрватских агената који су их припремали), онда је ријеч о скандалозном пропусту Суда који би могао обиљежити крај његова мандата.

Сплитски „Ферал трибјун” 10. марта 2006. године, објављује текст Петра Луковића, препун, као и увек, вулгаризама и болесних изјава, са насловом „Манијак у мантији”, као наставак серијала „Перо с онога света”:

Шизофрена хрватска дилема: какав је ментални профил већинског српског гласача оданог Шешелу и потајно заљубљеног у Коштуницу (процес описан математичком формулом „исти курац, друго паковање”), материјализовала се прошлог тједна у Пироту захтевом тамошњег саобраћајног крила Српске радикалне странке да се аутобус (хрватски: аутобус), који је као поклон Пироту стигао из Холандије, одмах врати тамо одакле је на четири точка дошао. Уобичајено збуњени Хрват не схвата: аутобус је граду Пироту поклонио град Хаг – чиме се, кажу радикали, путници понижавају, јер несвесно користе возило као продужену бензинску руку Хашког трибунала, што никако, наравно, није случајно, већ само дио шире мегагалактичке антисрпске завере у којој пиротски градски саобраћај има готово божански значај! Уместо да одмах у Холандију врате овај и све друге аутобусе који су икад поклонили Србији – наивни и дирљиво дементни Холанђани преко своје амбасаде објавили су приопћење у којем објашњавају Пироћанцима да је аутобус (холандски: јебо вас аутобус!) поклон градске владе града Хага, да га није склапала Карла дел Понте и да је он намењен „свим грађанима” овог умилног града којима глупа Холандија жели све најбоље у „демократским реформама” итд. бла, бла, бла.

Не знам шта је потребно да се деси да Холанђани & остали који оваквој Србији поклањају трамваје, медицинску опрему, пољопривредне алатке, канте за ђубре – схвате да се тврдо, патриотско српско срце неће смекшати пред поколонима које данајци доносе. Можда би напад пиротским аутобусом пуним запаљених „тигар” гума на холандску амбасаду освестио оне писце саопштења који још верују да Србија има „демократски потенцијал”, јер само иноземна жртва лоботомије тако нешто може да напише у часу кад се читава Србија, у целини и целости, враћа својим вољеним милошевићевско-шешелевским коренима који су се спонтано претопили у неизлечив генетски сустав.

Посебице дражесно у оваквој матрици сведочи окончање судског процеса против врањанског владике Пахомија – оптуженог да је годинама, кад год

је нашао слободног времена између молитви за српско Косово и српску Крајину, у православно-педофилском расположењу гузио све што је мушки малолетно, нарочито дечаке који су са десет-једанаест година поверовали да их пенетрира сам Исус The Христос који испод мантије, врло практично, није носио доњи веш јер би га поменути само спутавао у процесији гужења комбинованог с молибаном. Ослобађајућа пресуда за Пахомија чије је цивилно име Томислав Гачић – логична је политичка одлука да се заштити манијак који је пре пар месеци, успаљен ерекцијом, по Врању ходао са др Војиславом Коштуницом, пославши тако јавности поруку да му мушки вртићи могу попушити пијук-светињу у облику млохавог пениса; тај исти Гачић – нимало неочекивано – појавио се у Влади Србије, на састанку екипе која преговара о (извесној) будућности Косова, чиме је коштунички амнестиран да настави оно што је најбоље знао да ради.

Владика Пахомије је на суду тврдио да није крив и да су аферу направиле тајне службе Албаније, Македоније и других земаља зато што он ради на заштити српских интереса на југу Србије – што јесте сензационални алиби: што више анално продиреш, све си већи патриота, на удару обавештајних организација којима је чмарна активност друга Пахомија примарна у борби против светског аналног тероризма! Ексклузивно ме је дирнуло да се Пахомијева одбрана ослањала на чињеницу да због природе кривичних дела „не постоје непосредни сведоци и директни докази”, чиме се уводи свето Гачићевско правило да само педофилија уз четири сведока (од којих један навија, двојица држе свећу, четврти онанише) има снагу доказа у невероватно поштену српском суду који је – схватили сте политички кут – одбацио сведочења неколико свештених лица да је Пахомије и те како гузио, јер је иста свештена лица Пахомије рапченио (хрватски: отпустио), те њихова сведочења више нису валидна. Уз метафизичко објашњење судкиње да „постоји одређен степен основане сумње, али не и степен извесности, да је окривљени кривична дела извршио”, посебно ме генитално додирнуо навод „да су вештаци владику Пахомија оценили као високоморалну особу, која нема склоности ка педофилији”. Извесно је да су вештаци чланови ДСС или СРС, јер у њиховом аналном обзиру нема места за овакве дилеме: патриота своје споловило користи само у националном интересу – без обзира тко је мета: гологузи дечаци, мртви лабудови, живи Лабус, дрвена фигура патријарха Павла, колеге свештеници лепо заобљеног дупета или сам председник Владе који у тиковима има нешто од оног дечијег несташлука склоног разблудној похоти.

Сад, кад је Томислав Гачић слободан да властити пимпек поново пусти у патриотски промет – Србија је, ослобођена трауме која је потресала преговарачки тим: с Пахомијем или без Пахомија, не само спремна да по сваку цену обрани Косово, већ да се, у пахомијевском смислу, ухвати у коштац са сваким аутобуским проблемом у земљи. Видели смо то и нарочито чули ових дана, у часу кад Влада др Калашњикова слави две године величанствених успеха: сарадња с Хагом укопала се у Младићево подземно склониште, економски токови пресушили, инфлација галопира, преговори с Европом на standby статусу. Црногорци одлазе, Албанци већ отишли, финансијске Г17 плус афере дубоко закопане, инвестиције нестале... једино је најebaо Богољуб Карић

којег још само, у име Владе, није згуза узео Пахомије, како би се поповски доказало да је Мобтел толико државни да се данас може продати упола цене, само зато да би се министри у Влади намирили милионском провизијом чије их постојање одржава на власти.

Паралелно с оваквом предивном српском политичком сликом, као резултатом двогодишњице коштуњаве мрачне комедије, гласачко тело се већ окренуло радикалима који би већ сутра – да су избори – сами или уз помоћ Милошевићевог СПС, без проблема узели власт и направили Владу, усуђујем се да кажем ништа лошију од ове, јер је тешко замислити овакву количину министарски поремећених умова (Динкић, Лабус, Стојковић, Јочић, Коштуница) који би под било којом политичком фирмом могли опет васкрснути у тако манијакалном облику.

Српска суштина: да је ово непоправљиво болесна држава за коју још није пронађен лек – осим ефикасне хидрогенске бомбе чији би ефекат био да сачува зграде, паркинг места, улице и понеко fucking дрво – ставља нас у улогу пацијента за чију болест још није пронађен лек. Холанђани покушали да пошаљу аутобус: нека буду срећни да га не врате с пробушеним гумама; ЕУ покушала да нас смири обећањем да ће све бити у реду ако ухапсимо Младића, нашта смо, видели сте, жестоко реаговали, јер се „мит не хапси“, Америка покушала претњама, али ништа јој не успева док је Пахомије на слободи – Томислав је Гачић наш штих слободе, адут и мученик, истовремено, Jesus фром Врање, хоћете још? Чак и министар иноземних послова Вук Драшковић – у ретким тренуцима кад изгледа да је потпуно здрав – признаје да је Србија „само корак до пакла, гора него што је икад била у последњих десет година“.

Срећа да се Пахомију још диже курац на млађахне православце – српска је нада да још није све изгубљено и да се ерективна ватра из Врања може раширити до сваке употребљиве гениталије као патриотска петарда. Translated он хрватски: све док гузимо децу – за Србију има наде!

Сенсину вест о унакрсном испитивању бившег председника Републике Српске Николе Поплашена као сведока одбране у процесу против Момчила Крајишника, „Дневни аваз“, 11. марта 2006. године, објављује са наднасловом „Никола Поплашен покушао негирати своје четништво“ насловом „Шајкача, кокарда, кама и аутомат 'народна ношња'?! и поднасловом „То су Срби у 19. вијеку носили на свадбама, вашарима и при одласцима у цркву, објаснио Поплашен“:

На почетку унакрсног испитивања Николе Поплашена, бившег председника РС, тужилац Марк Хармон јучер је на процесу у Хашком трибуналу сведока одбране Момчила Крајишника подсетио на његове ратне дане. Цитирао му је дио књиге његовог страначког колеге Војислава Шешеља који га је именовао војводом, пошто се Поплашен током рата у БиХ борио у четничким јединицама, преноси „Сенсе“.

Када је овај то порекао, показана му је фотографија снимљена у лето 1992. на којој Поплашен позира у четничкој униформи – са црном шајкачом, кокардом, камом и аутоматом. Свједок је, међутим, тврдио да то на њему „није униформа, већ традиционална народна ношња коју су Срби у 19. веку носили у свечаним приликама – на свадбама, вашарима и при одласцима у цркву“.

„Независне новине” познате су по текстовима о сведочењима разних сведока у процесима против Срба у којима се неретко поједина имена везују за припадност Српској радикалној странци. Сведочење Асима Алића објављено је са наднасловом „На суђењу ’зворничкој шесторки’ свједочио Асим Алић” и насловом „Све логоре у режији СДС-а формирале паравојне јединице”. Наслови антрфилеа су „Да је примијењена сила, Ђинђић би био жив” и „Кораћ пријетио”:

Све логоре за муслимане на подручју зворничке општине формирали су припадници српских паравојних јединица и то у „режији” СДС-а, рекао је јуче сведок Асим Алић у наставку суђења шесторици оптужених за злочине почињене у Зворнику у пролеће 1992. године.

Алић, који је до априла 1992. године, био помоћник командира станице полиције у том граду, истакао је да су паравојне формације дошле у Зворник на позив СДС и да су у „логорима као чувари или управници радили и неки активни полицајци зворничког СУП-а, који нису спречавали злодела ’шешелјеваца’ и ’аркановаца’.

Алић је рекао и да су 8. априла, током ноћи, на барикади у граду, бошњаци заробили првооптуженог за убиство премијера Србије Зорана Ђинђића, Милорада Улемекa Легију, двојицу браће Вучковић, Војина и Душана, као и још једну особу за коју „мисли да се зове Звездан”.

„Ова четворица задржана су у одвојеним просторијама и по легитимацијама које су код њих нађене установљено је да су браћа Вучковић припадници СРС Војислава Шешелја, а друга двојица СДГ Жељка Ражнатовића Аркана. Сви они имали су и сијасет дозвола за кретање по разним ратиштима, аутомате, пиштоље, ножеве „рамбо, жице за давлeње”, рекао је сведок и додао да су код Улемекa нађени и књижица ЈНА војног одсека у Панчеву и пластифицирана легитимација Легије странаца пришивена за маскирну униформу коју је носио.

На питање да ли је сазнао разлог због којег су они дошли, Алић је рекао да му је речено „да су кренули на састанак с Арканом, Грујићем и сведоком К, али да су залутали”.

„Били су позвани у Зворник да бране српство, а послије су рекли да су обманути и да су то увидјели. Легију и остале, без мог знања и одобрења, преко бране на Дрини је превео тадашњи шеф криминалистике Фадил Мујић”, присећао се сведок Алић.

Према његовим речима, другооптужени Поповић је тог дана звао Фадилу Мујића сваких 15 минута, инсистирајући да се заробљени ослободе, јер ће у противном у знак одмазде бити побијени муслимански цивили који су окупљени код моста на Дрини.

Бивши председник Привремене владе општине Зворник Бранко Грујић, командант Штаба ТО Бранко Поповић и припадници паравојне јединице „Жуте осе” Иван Кораћ, Синиша Филиповић, Драгутин Драгићевић и Драган Славковић оптужени су за присилно иселљавање, убијање и мучење муслиманског становништва. Суђење се наставља 27. марта.

На питање браниоца првооптуженог Грујића да ли је током испитивања Легије и осталих била примењена сила, сведок је рекао: „Да смо применили силу, ви бисте данас имали живог премијера”.

Током сведочења Асима Алића, у моменту када у слушаоници за публику није било страже, оптужени Иван Кораћ, који се терети за убиство и тешка злостављања заробљеника, окренуо се ка месту за публику, псовао и претио родбини жртава и оштећених која прати суђење.

Танјугову вест из Хага „Политика” 11. марта 2006. године, објављује са наднасловом „Процес у Хагу по тужби за геноцид”, насловом „Није било агресије на БиХ” и поднасловом „Радослав Стојановић истакао да ни у ком случају рат у Босни није био покушај Србије да уништи било коју етничку групу”:

У наставку излагања пред Међународним судом правде заступник СЦГ Радослав Стојановић негирао је тврдње из тужбе да је на Босну и Херцеговину извршена агресија и изнео доказе да је реч о унутрашњем грађанском сукобу између три етничке групе.

Образлажући генезу грађанског рата у Босни и Херцеговини, Стојановић је истакао да „ни у ком случају тај рат није био покушај Србије да уништи било коју етничку групу”.

У прилогу томе је навео да је само у Београду током рата живело 20.000 муслимана, које нико није угрожавао. Стојановић се, такође, позвао и на књигу бившег команданта Унпрофора, британског генерала Мајкла Роуза, који је навео да сукоб у БиХ није био „инвазија једне стране, већ грађански рат” у којем су „Срби и Хрвати желели да се одвоје и припоје својим матицама”.

Стојановић је објаснио да је састав ЈНА уочи рата био вишенационалан, али да су муслимани и Хрвати, који су за циљ имали одвајање, прешли у етничке војске, тако да је југословенска армија у једном тренутку постала српска. ЈНА се, међутим, повукла из БиХ маја 1992. године, указао је он и додао да после тога није учествовала у рату, ако се изузму спорадична дејства за одбрану државне границе.

Стојановић је нагласио да у самој Србији никада није била спроведена мобилизација и да се одлазак добровољаца пореклом из Хрватске и Босне одвијао без учешћа државе, наводећи као примере Војислава Шешелја, Драгослава Бокана и Мирка Јовића, ВРС формирали су официри ЈНА који су били „држављани БиХ” и који су желели да остану у Босни, објаснио је Стојановић.

Све стране су у току рата протеривале војно способно становништво „које је било база непријатељских снага”, али је цивилно становништво бежало и од ратних дејстава, рекао је Стојановић и навео да су у току рата Срби и Хрвати имали подршку матичних држава, а муслимани исламских земаља.

Као доказ да „на српској страни није било ратног пројекта у децембру 1991”, Стојановић је навео да је Српска демократска странка (СДС), управо да би се избегао сукоб, прихватила да БиХ буде независна држава са три ентитета.

СДС је почетком 1992. године прихватио и Кутиљеров план којим је то било предвиђено, а лидер муслимана Изетбеговић га је прихватио, па одбацио.

У „Вестима” од 11. марта 2006. године, налази се извештај са суђења шесторици Срба, оптужених за ратне злочине на територији Зворника. Наслов је гласио „Легија ухапшен у Зворнику”, а извесни сведок Асим Алић довео је у везу Српски четнички покрет и Милорада Улемека.

У наставку суђења шесторици Срба оптужених за више ратних злочина у општини Зворник, некадашњи помоћник командира зворничке полиције Асим Алић сведочио је како су муслиманске власти ухапсиле Милорада Улемек Легију у том граду почетком априла 1992. године.

Пред Већем за ратне злочине Окружног суда у Београду, Алић је рекао да су на муслиманској барикади на прилазу граду 8. априла ухапшени Улемек и још тројица мушкараца у маскирним униформама, опремљени аутоматским пушкама, пиштољима, ножевима и са сијасет разних легитимација и пропусница. Наводећи да је „сто посто сигуран” да је млад и црн мушкарац, наизглед активни војник кога је ислеђивао у полицијској станици био Улемек, Алић је рекао да је запамтио да су имена „Милорад” и „Легија” били у исказници Српског четничког покрета (СЧП) ушивеној у поставу његове униформе.

Алић је рекао да се сећа да је други ухапшеник са легитимацијом СЧП био извесни „Звездан”, док су остала двојица била браћа са надимцима „Репић” и „Жућа”, припадници Српске добровољачке гарде Жељка Ражнатовића Аркана.

Према Алићевим речима, ухапшеници су признали да су ишли до хотела „Језеро” на договор са Ражнатовићем, првооптуженим председником општинске „привремене владе” Бранком Грујићем и заштићеним сведоком К, пошто су чули да је у Зворник стигло 15.000 муслиманских „Зелених беретки”.

Сведок је рекао да је другооптужени командант српске ТО Марко Павловић (право име Бранко Поповић) телефонирао сваких 15 минута начелнику муслиманске полиције Зворника Фадилу Мујићу, тражећи ослобађање четворице ухапшеника.

У истом броју „Вести” налази се текст који говори о процесу пред Међународним судом по питању тужбе БиХ против Србије и Црне Горе. Назив је гласио „Није било агресије на Босну”, а др Шешељ је наведен као организатор добровољачких јединица, и то у говору нашег заступника.

Србија и Црна Гора је јуче пред Међународним судом правде одбрану по тужби Босне и Херцеговине за геноцид базирала на тврдњама да рат у БиХ није био последица спољне агресије, већ грађански сукоб три етничке групе које су живеле у Босни.

– Ни у ком случају тај рат није био покушај Србије да уништи било коју етничку групу. Циљ рата муслимана, Хрвата и Срба био је да заузму и контролишу територије које су сматрали својим, рекао је трећег дана одбране главни заступник СЦГ Радослав Стојановић и нагласио да је у Београду током рата живело 20.000 муслимана које нико није угрожавао.

Он је навео да се Југословенска народна армија из БиХ повукла у мају 1992. и да после тога није учествовала у рату, осим спорадичних дејстава у одбрани граница државе.

– Током рата у БиХ никада није спроведена мобилизација. Преко Дрине су ишле добровољачке снаге Срба пореклом из БиХ и Хрватске – рекао је главни заступник СЦГ и као пример навео добровољце Војислава Шешеља, Драгослава Бокана и Мирка Јовића. Тужбу БиХ за геноцид, Стојановић је назвао ужасном увредом, тврдећи да нико и ништа не може доказати да је СЦГ имала геноцидне намере.

Он је негирао оцене из тужбе БиХ да је рат био наставак спровођења историјског плана за стварање Велике Србије, нагласивши да је Меморандум Српске академије наука и уметности уочи распада Југославије био недовршен и непотписан документ који није заговарао Велику Србију, већ реорганизовану Југославију.

Члан председништва БиХ из РС Борислав Паравац изјавио је да је тужба против СЦГ у РС довела до поларизације између бошњачког и српског народа у БиХ.

– Када саслушате оптужницу и погледате ток суђења у Хагу, видите да је ово тужба бошњачког народа против Срба – рекао је он.

Паравац је навео да спрема декларацију коју ће упутити међународним званичницима и коју би потписали сви званичници из реда српског народа у БиХ, са циљем да тензије у БиХ, које би могле имати изузетно тешке последице, спласну и реше се дипломатским путем.

У складу са својом антисрпском пропагандом, „Данас” 11-12. марта 2006. године, објављује текст који сврстава у рубрику „Догађаји дана”, са насловом „Повратак Сибинчића”:

Остоја Сибинчић, председник месне заједнице у војвођанском месту Хртковци за време прогона Хрвата 1992. именован је за секретара МЗ Рума два у општини Рума. Реч је, према наводима више војвођанских медија, о подручју у коме живе махом Хрвати, а Сибинчића је именovala локална власт коју чине СРС, СПС и ДСС. Према оцени Грађанског савеза Србије, именовање Остоје Сибинчића представља исмевање потребе за суочавањем са прошлoшћу и нови ударац демократизацији Србије и остварење некадашњег „злочиначког ратног плана којим је руководио Милошевић”.

Рехабилитујући оне који су на збору мештана Хртковаца 6. маја 1992. године читали спискове са именима неподобних грађана, након чега се већи број Хрвата иселио, власти данас ратну политику у Србији враћају на мала врата, оцена је ГСС.

Хелсиншки одбор за људска права у Србији (ХОПС) затражио је јуче да Остоја Сибинчић буде хитно смењен са функције секретара месне заједнице у Руми и оценио да је његово именовање наставак рестаурације старог режима у Републици. „Уместо политичког обрачуна са великонационалистичком политиком, у Србији несметано тече процес рестаурације старог режима”, оцењено је у саопштењу те организације.

Подсећања ради, Остоја Сибинчић је, на збору мештана Хртковаца 6. маја 1992. године читао списак са именима неподобних становника, претежно припадника националних мањина, након чега се већи број Хрвата иселио из Хртковаца.

Сибинчић је у јавности познат и по томе што је у исто време променио назив Хртковаца у Србиславци, постављајући табеле са тим именом на улаз у место. Због прогона Хрвата, против Сибинчића је вођен поступак али је обустављен. Оптужница пред Међународним судом за ратне злочине у Хагу терети вођу радикала Војислава Шешеља и за догађаје у Хртковцима 1992. године.

И новосадски „Дневник” 11. марта 2006. године, објављује сличан текст, под насловом „Повратак Остоје Сибинчића”:

Остоја Сибинчић, који је прогонио Хрвате у Хртковцима почетком деведесетих, именован је за секретара месне заједнице у Руми. Његово именовање за секретара месне заједнице у којој живи велики број Хрвата нови је ударац демократизацији Србије, оцењује Грађански савез Србије. „Рехабилитујући оне који су на збору мештана Хртковаца 6. маја 1992. читали спискове са именима неподобних грађана, након чега се већи број Хрвата иселио, власти данас ратну политику у Србији враћају на мала врата”, каже се у саопштењу ГСС-а. У Руми локалну власт држе СРС, СПС и ДСС. Сибинчић је остао запамћен по томе што је на збору мештана Хртковаца 6. маја 1992. године читао списак са именима неподобних, након чега се већи број Хрвата иселио. У јавности је познат и по томе што је заједно са Тривом Ивковићем, бившим управником затвора у Сремској Митровици променио назив Хртковаца у „Србиславци”, постављајући табле са тим именом на улаз у место. Због прогона Хрвата против Сибинчића је вођен поступак, али је обустављен. Оптужница пред Међународним судом за ратне злочине у Хагу терети вођу радикала Војислава Шешеља је за догађаје у Хртковцима, 1992. године.

– Остоја Сибинчић је радник општинске управе и испуњава све законом прописане услове за рад у органима државне управе и ни на који начин није провоцирао међунационалне сукобе – истиче заменик председника општине Рума Александар Мартиновић. СРС као водећа странка локалне власти све грађане Руме третира на једнак начин и никада, од када је на власти, није правила никакву дискриминацију у погледу њихове верске, расне или националне припадности. Одлуку о томе ко ће бити секретар градских месних заједница на основу Закона о локалној самоуправи и Статута општине Рума доноси начелник општинске управе и то право не може да доведе у питање ниједна политичка странка, а поготово не странке демократског блока, пошто се кобне последице њихове власти и даље осећају у Руми.

Изјаву Радослава Стојановића, заступника Србије и Црне Горе пред Међународним судом у Хагу по тужби Босне и Херцеговине за геноцид „Блиц” 11. марта 2006. године, објављује у тексту са надсловом „Радослав Стојановић у наставку одбране у Хагу” и насловом „Рат у БиХ није био агресија”:

У наставку одбране од тужбе БиХ за геноцид, Србија и Црна Гора тврдила је пред Међународним судом правде да рат у БиХ није био последица спољне агресије, већ унутрашњи грађански сукоб између три етничке групе које су живеле у Босни.

„Ни у ком случају тај рат није био покушај Србије да уништи било коју етничку групу”, рекао је главни заступник СЦГ Радослав Стојановић, прецизирајући да је у Београду током рата живело 20.000 муслимана које нико није угрожавао.

Стојановић је рекао пред Међународним судом правде у Хагу да СЦГ није могла починити геноцид над несрбима у БиХ зато што се процентуални удео муслимана у укупном становништву после рата повећао. Позивајући се на налазе демографа Еве Табо, експерта оптужбе на суђењу Слободану Милошевићу пред Хашким трибуналом, Стојановић је тврдио да су 1991. муслимани чинили 44,2 одсто становништва БиХ, а да је 1997. тај проценат био 45,5 одсто.

Стојановић је казао да се ЈНА из БиХ повукла у мају 1992. и да после тога југословенска војска није учествовала у рату ако се изузму спорадична дејства за одбрану државне границе.

У Србији током рата у БиХ никад није била спроведена мобилизација, али су преко Дрине одлазиле добровољачке снаге Срба који су били пореклом из Босне и Хрватске, казао је заступник СЦГ, наводећи као пример Војислава Шешеља, Драгослава Бокана и Мирка Јовића.

За рат су се све стране припремале унапред формирањем оружаних снага и наоружавањем становништва. Као доказ за то, он је из књиге ЦИА „Балканско ратиште” цитирао речи муслиманског лидера Алије Изетбеговића да је Патриотска лига формирана у јуну 1991. Срби и Хрвати имали су подршку матичних држава, а муслимани исламских земаља.

Заступник СЦГ наставља изношење контрааргумената у завршној расправи пред Међународним судом правде.

„Дневник” 11. марта 2006. године, објављује Бетину вест са насловом „Одбрана СЦГ: У БиХ грађански рат, а не агресија”:

У наставку одбране од тужбе БиХ за геноцид, Србије и Црна Гора тврдила је пред Међународним судом правде да рат у БиХ није био последица спољне агресије, већ унутрашњи грађански сукоб између три етничке групе које су живеле у Босни.

„Ни у ком случају тај рат није био покушај Србије да уништи било коју етничку групу”, рекао је главни заступник СЦГ Радослав Стојановић, прецизирајући да је у Београду током рата живело 20.000 муслимана које нико није угрожавао.

Оцењујући да је слика босанског рата много компликованија од оне коју је суду представила БиХ, он је из књиге бившег команданта Унпрофора, британског генерала Мајкла Роуза, цитирао да сукоб није био „инвазија једне стране, већ грађански рат” у којем су „Срби и Хрвати желели да се одвоје и припоје својим матицама”.

Стојановић је казао да се ЈНА из БиХ повукла у мају 1992. и да после тога југословенска војска није учествовала у рату, ако се изузму спорадична дејства за одбрану државне границе. У Србији током рата у БиХ никад није била спроведена мобилизација, али су преко Дрине одлазиле добровољачке снаге Срба који су били пореклом из Босне и Хрватске, казао је заступник СЦГ, наводећи као пример Војислава Шешеља, Драгослава Бокана и Мирка Јовића.

Војску Републике Српске формирали су, по његовим речима, официри ЈНА који су били „држављани БиХ” и који су желели да остану у Босни. Циљ рата свих страна било је заузимање и контрола територија које су сматрале својим, назначио је Стојановић. Муслимани су полагали право на целу територију БиХ, а Срби и Хрвати су признавали њихово право да имају контролу над делом територије чија је величина, међутим, била спорна.

„Јасан је био циљ да се са српске територије протера војно способно становништво које је било база непријатељских снага, али то су радиле све стране”, назначио је Стојановић, додајући да је становништво бежало и од ратних дејстава.

Бетину вест „Вијести” 11. марта 2006. године, преносе са наднасловом „Заступници СЦГ у Хагу настављају изношење одбране на тужбу БиХ за геноцид” и насловом „Није агресија, већ грађански сукоб”.

„Побједа” 11. марта 2006. године, објављује Танјугову вест са наднасловом „Заступник СЦГ наставио излагање пред Међународним судом правде у Хагу” и насловом „Стојановић: Није било агресије на БиХ”:

У наставку излагања пред Међународним судом правде заступник СЦГ Радослав Стојановић негирао је данас тврдње из тужбе да је на Босну и Херцеговину извршена агресија и изнео доказе да је ријеч о унутрашњем грађанском сукобу између три етничке групе. Образлажући генезу грађанског рата у Босни и Херцеговини, Стојановић је истакао да „ни у ком случају тај рат није био покушај Србије да уништи било коју етничку групу”. У прилог томе је навео да је само у Београду током рата живјело 20.000 муслимана, које нико није угрожавао.

Стојановић се, такође, позвао и на књигу бившег команданта Унпрофора, британског генерала Мајкла Роуза који је навео да сукоб у БиХ није био „инвазија једне стране, већ грађански рат” у којем су „Срби и Хрвати жељели да се одвоје и припоје својим матицама”. Пошто је детаљно образложио стање у бившој Југославији и узроке њеног распада, он је посебно говорио и о ситуацији у БиХ уочи сукоба, истакавши да су се све три стране припремале за рат формирањем оружаних снага и наоружавањем становништва. Притом се позвао на књигу ЦИА „Балканско ратиште” и цитирао ријечи муслиманског лидера Алије Изетбеговића да је Патриотска лига формирана у јуну 1991. године. Стојановић је објаснио да је ЈНА уочи рата била вишенационална, али да су муслимани и Хрвати, који су за циљ имали одвајање, прешли у етничке војске, тако да је југословенска армија у једном тренутку нужно постала српска. ЈНА се, међутим, повукла из БиХ маја 1992. године, указао је он и додао да последице тога није учествовала у рату, ако се изузму спорадична дејства за одбрану државне границе. Стојановић је нагласио да у самој Србији никада није била спроведена мобилизација и да се одлазак добровољаца поријеклом из Хрватске и Босне одвијао без учешћа државе, наводећи као примјер Војислава Шешелја, Драгослава Бокана и Мирка Јовића. Војску Републике Српске формирали су официри ЈНА који су били „држављани Босне и Херцеговине” и који су желели да остану у Босни, објаснио је Стојановић.

Говорећи о циљевима рата, заступник СЦГ је навео да су све три стране настојале да под своју контролу ставе територије за које су сматрали да им припадају, с тим што су муслимани сматрали да полажу право на цијелу територију БиХ, а Срби и Хрвати да им припадају територије на којима чине већину, али чија је величина била спорна. Све стране су у току рата протјеривале војно способно становништво „које је било база непријатељских снага”, али је цивилно становништво бјежало и од ратних дејстава, рекао је Стојановић и навео да су у току рата Срби и Хрвати имали подршку матичних држава, а муслимани исламских земаља.

„Политика” 12. марта 2006. године, објављује текст о Зорану Ђинђићу, бившем премијеру Србије, са наднасловом „Премијер и пријатељи, насловом

„Тражио више” и поднасловом „Са ким се Зоран Ђинђић дружио, а са ким сарађивао”:

С једне стране Владимир Поповић звани Беба, са друге остали. Тако по сведочењу Чедомира Јовановића, Жарка Кораћа, Ненада Милића, изгледа најкраћи одговор са ким се дружио премијер и на кога се ослањао за нешто мање-више од две године колико је био први демократски изабрани председник Владе Србије после Другог светског рата. Чедомир Јовановић, председник Либерално демократске странке, за кога се зна да је био гост на породичним слављима Ружице и Зорана Ђинђића, на којима је увек било мало људи, каже да „ни атомска бомба не би могла да растави везу са Бебом”, објашњава да је Беба отишао из Владе. Није га Зоран отерао, „Беба се изнервирао и скинуо таблу са својим именом са врата. То није била сметња да дочекају Нову годину у Бразилу”. Ненад Милић је био шеф кабинета Зорана Ђинђића и очигледно је уживао његово посебно поверење, пошто га је председник владе „као свог човека” поставио на место заменика министра полиције. Ипак, Милић каже да свакако не може да се уброји у људе са којима је Ђинђић пријатељевао. „Ја сам са њим био на ви. Свима је било јасно да је Зоран према Владимиру Поповићу имао један однос, а према свима другима – други. Са Бебом је сарађивао пословно и дружио се приватно и једино он је после дискусије могао да промени мишљење, јер Ђинђић је о свему имао своје мишљење”.

Јовановић каже да се Ђинђићев круг пријатеља није ни сужавао и ширио, али су се односи са неким људима компликовали. На пример, са Драгољубом Марковићем и Миодрагом Костићем, који су му постајали баласт, због свега што им се приписивало. „Али, то му није ипак сметало да 2002. године у Сурчину буде на венчању Марковића”, каже Јовановић.

Жарко Кораћ, потпредседник у ДОС-овој влади, каже да прагматични Ђинђић није показивао људима шта мисли о њима, важније му је било да са њима сарађује и чинио је то и у ДОС-у и у Влади, тако да се и Александар Правдић из ДСС-а никада није противио премијеровим предлозима. Кораћ каже да се Ђинђић приватно није дружио са људима из владе, одвајао је приватност од посла, али их је позивао у кућу када је нешто требало да се ради. Тако је и он био код њега у кући и Милић је ишао у Ђинђићеву кућу, а поводи су увек били пословни. Зато тим састанцима никада није присуствовала супруга Ружица.

Сарађујемо, није важно шта мислимо један о другоме, била је Ђинђићева девиза. Милић мисли да Ђинђић никада није био задовољан било ким, јер је увек мислио да је могло још нешто да се уради. Поштовао је резултате рада, а није могао да поднесе да му неко каже да нешто не може да уради. „Од мене је тражио да урадим правни основ за изручење Милошевића, истог дана до подне и добио га је”, каже Милић. Он памти и како се Ђинђић изнервирао што моментално није могао да добије податак од Горана Питића, тада министра за економске односе са иностранством, колико је донација стигло у земљу.

По Кораћу, у кабинет премијера чешће су долазили Владимир Поповић Беба, Гаша Кнежевић, Владан Батић, Чедомир Јовановић, а из странке

Зоран Живковић, Гордана Чомић и Борис Тадић. Милић каже да је у првој години владе Ђинђић најчешће разговарао са министрима економије Божићем и Александром Влаховићем. „Било му је важно да држава стане на ноге, да се напуни буџет из кога је одлазило много новца за пензије”, каже Милић.

Извесно је да је Ђинђић тражио много и од себе. Јовановић то потврђује причом да је Ђинђић изашао из авиона за Праг, када је схватио да су му сви састанци заказани за сутра. Како је онда трпео нераднике, неспособне? Јовановић каже да је Ђинђић према неким људима био сентименталан, иако је мислио да су неспособнији, јер је поштовао њихово ангажовање деведесетих година. „Ђинђић је био емотиван, мада тако многи не мисле”, каже Јовановић. „После инцидента код хале Лимес позвао ме је и питао да ли је Шешел отишао у Хаг. Када сам потврдио, он је рекао: – Тај човек је постао идиот, али мени га је жао”.

А Зоран Јањушевић и Немања Колесар? Кораћ је изричит да се Ђинђић није дружио са њима, да је сарађивао. Милић је прецизнији па наводи да је Јањушевић чешће одлазио код премијера 2002. године, када је почела припрема за обрачун са организованим криминалом, а да је Колесар (претходно радио у „Делти”) написао закон о банкама.

А Легија, Чуме, Спасојевић и остали специјални извођачи из Сурчина и Земуна? Свој исказ на суђењу за убиство Зорана Ђинђића, објављен у књизи „Сведочење” (пред специјалним судом на суђењу за убиство Ђинђића), Владимир Поповић Беба почиње причом о измишљеној и лажној вези Зорана Ђинђића и подземља. Па следе набрајања: Легију је први пут видео ноћу уочи 5. октобра. Овај је касније тражио састанак, све тврдећи да је „Стамболић у кући код Голупца”, да „Војска хоће да ликвидира Стамболића”... Да је Ђинђић 7. јануара 2001. године пре него што је постао премијер позвао Чумета и Легију и рекао им да неће толерисати ако се буду бавили криминалом, да знају унапред, да је за Душана Спасојевића први пут чуо у Паризу од амбасадора Диклића, када је шеф земунског клана ухапшен.

Вест о смрти бившег председника Србије и Савезне Републике Југославије Слободана Милошевића „Глас јавности” 12. марта 2006. године, објављује у тексту са насловом „Бивши председник СР Југославије и Србије нађен мртав у хелији у притворској јединици Хашког трибунала јуче ујутру”, насловом „Издало га срце или усмртило лечење” и поднасловом „Годинама боловао од срчаних тегоба и честих скокова притиска. Лечење у Русији одбијено из страха да се најважнији оптуженик не би вратио. Покренута истрага, чекају се резултати обдукције и токсиколошки налази”. Међунаслови у тексту су „Уредно узимао терапију” и „Увреда Путина и Русије”. Текст садржи три антрофила са насловима „Тврдио да га трују”, „Одбијен захтев за обдукцију у Москви” и „Трибунал убио мог мужа”:

Јуче је бивши председник Србије и Југославије Слободан Милошевић (64) умро у својој хелији, у затвору Шевенинген. Према незваничним изворима пронађен је мртав између девет и пола десет у притворској јединици.

У штуром саопштењу Трибунала наводи се да је пронађен у свом кревету, да је чувар одмах позвао заповедника и лекара притвора који је потврдио

смрт. Холандска полиција и судски вештак започели су истрагу, а биће обављена и аутопсија и токсиколошка анализа. Председник Трибунала Фаусто Покар наредио је да се спроведе истрага о Милошевићевој смрти.

У саопштењу Трибунала се истиче да је о смрти обавештена и његова породица, а Борислав Милошевић изјавио је Тањугу у Москви, где га је затекла вест, да му је брат умро и да сва одговорност лежи на Хашком трибуналу.

„Не бих то коментарисао. Сва одговорност лежи на Хашком трибуналу”, рекао је Милошевићев брат.

Милошевић је годинама боловао од срчаних тегоба. Конкретно, од хипертрофије леве срчане преткоморе, што је за последицу имало честе скокове крвног притиска. У протеклих неколико месеци његово здравље се погоршало, због чега је прво у новембру прошле године тражио шестонедељни прекид суђења, а потом и одлазак на лечење у Русију. Од почетка суђења пред Хашким трибуналом 12. фебруара 2002. године процес је прекидан више од петнаест пута, најчешће због Милошевићевог крвног притиска. Последњих месеци Милошевић се судијама Хашког трибунала често жалио на главобоље и притисак у ушима и очима.

Почетком новембра прошле године Милошевића је на његов захтев прегледало троје специјалиста које је сам изабрао, „кардиолог Флоранс Леклер из Француске, спец. за крвне судове Маргарита Сумилина из Русије и оториноларинголог из Београда Вукашин Андрић, који је на суђењу раније био сведок Милошевићеве одбране”.

Лекарски тим је затражио шестонедељни прекид суђења, како би се Милошевић одморио и подвргао детаљнијим прегледима ван притвора, а његов брат Борислав је у недавној изјави „Гласу” демантовао да његов брат игнорише хашке лекаре и да се не придржава терапије. И из извора блиских Шевенингену „Глас” сазнаје да је Милошевићу лекар у одређено време давао лек који би овај попио и то би одмах било уписано у његов здравствени картон. Ни други притвореници нису имали сазнања да Милошевић те лекове није узимао.

Милошевић се, иначе, жалио на третман лекара притворске јединице у Шевенингену, Паулуса Фалкеа, који је, према његовим речима, два месеца игнорисао његове срчане проблеме и дијагностиковао исцрпљеност.

Судско веће Хашког трибунала одбило је крајем фебруара ове године захтев да га привремено из судског притвора пусти у Москву на лечење. Да је Милошевића та одлука тешко погодила, говори и детаљ из суднице када га је судија Робинсон питао да ли има нешто да каже што нема везе са следећим сведоком. На то је Милошевић рекао да има, да је пре неколико минута добио одлуку судског већа о забрани лечења у Русији и да сматра да је то крајње неправедна одлука. Робинсон га је тада прекинуо, два пута, понављајући да не жели никакав коментар и затражио да се уведе следећи сведок. Милошевић је наставио с тим, а онда му је искључен микрофон. У образложењу те одлуке председавајућег судије Патрика Робинсона, навело је да Милошевић није доказао да је медицински центар „Бакуљев” у Москви једино место на којем он може бити лечен, као и да упркос гаранцијама Русије, није извесно да би се вратио на крај суђења, будући да је оптужен за тешке

злочине и да му прети дуга затворска казна. Ову одлуку Трибунала власти у Русији су примиле са великим незадовољством, а поједини медији су спекулисали да је Хаг на овај начин, не верујући у гаранције руске владе, директно увредио Путина и званичну Москву.

„Поступком који се у Хашком трибуналу води против Слободана Милошевића, утврђује се индивидуална одговорност и у том случају, уколико окривљени током суђења умре, суђење се обуставља”, изјавио је Танјугу портпарол Друштва судија Србије и судија Окружног суда у Београду Омер Хаџиомеровић. Он истиче да се у случају смрти затвореника начелно спроводи поступак да би се утврдила нечија одговорност. Он је подсетио да је око Милошевићевог здравља било „доста” дискусија, да се разматрало да ли му је потребно лечење и да је било „евидентно да има здравствене проблеме”.

„У овом тренутку, када немамо потпуне информације врло је тешко рећи да ли постоји нечија одговорност за Милошевићеву смрт”, закључио је Хаџиомеровић.

Према незваничним информацијама, дан пред смрт Слободан Милошевић је провео припремајући сведока одбране Момира Булатовића.

Како сазнајемо, после телефонског разговора са челницима СРС-а, Војислав Шешел је обавестио руководство странке да су телефони у Шевенингену јуче пре подне били блокирани.

Милошевићев правни заступник Зденко Томановић рекао је јуче да је поднео захтев Трибуналу да обдукција буде обављена у Москви, додајући да је то учинио имајући у виду Милошевићеве тврдње да покушавају да га отрују у затвору. Посебно сам нагласио да сам, поступајући према захтеву Милошевића, обавестио Руску амбасаду и МИП Руске федерације, да се пружи заштита Милошевићу због тих његових тврдњи. Још нисам добио одговор – рекао је синоћ за телевизију Б92 Томановић, који је последњи пут видео Милошевића пре два дана. „Аутопсији мора присуствовати неко од обдуцената из Москве, јер је то жеља Милошевићеве породице”, рекао је говорећи о обдукцији најављеној из Трибунала.

Хашки трибунал одбио је захтев да се обдукција тела преминулог бившег председника Србије и СРЈ Слободана Милошевића обави у Москви, а не у Хагу, изјавила је синоћ представница Трибунала Олга Кавран.

Правни заступник Слободана Милошевића Драгослав Огњановић рекао је синоћ да је одбрана задовољна избором Ивице Милосављевића и Србислава Илића с Војномедицинске академије, који ће присуствовати обдукцији.

Данашњој обдукцији требало би да присуствују и стручњаци из Русије.

Министарство иностраних послова Холандије наговестило је синоћ да би могло дати визу Мирјани Марковић, супруги преминулог бившег председника Србије и СРЈ Слободана Милошевића, ако она буде желела да преузме тело, јавила је Бета.

Супруга бившег председника Мирјана Марковић изјавила је америчкој ТВ мрежи Си-Ен-Ен да је Трибунал у Хагу „убио њеног мужа”.

Говорећи о Међународном суду у Хагу, после вести да је Милошевић пронађен мртав у својој ћелији у притворској јединици Хашког трибунала Марковићева је истакла да је Трибунал „убио њеног мужа”.

Америчка телевизија није изнела како је ступила у контакт са Марковићевом и где се она тренутно налази.

„Глас јавности” 12. марта 2006. године, објављује текст са надсловом „Три године од атентата на Зорана Ђинђића, председника Владе Србије”, насловом „Србија није на истом путу” и поднасловом „Већина политичара сматра да је земља много изгубила убиством премијера, али су мишљења подељена о томе колико смо се од тада померили”:

За радикале, који су одувек само најгоре говорили о покојном премијеру и за које је он фашиста и издајник, ова тема није била вредна коментара.

– Немам ништа да кажем тим поводом, кратко је рекао генерални секретар СРС-а Александар Вучић. За Небојшу Човића, потпредседника владе у време Зорана Ђинђића и човека који је неколико дана по смрти председника извршне власти обављао функцију в.д. премијера, то убиство зауставило је Србију.

– Убиством Ђинђића заустављена је Србија на путу којим је пошла ка међународним интеграцијама и демократизацији. На путу којим је, наравно, уз тешке пропратне промене ишла пут транзиције. Тим убиством пропао је и покушај остваривања вредности 5. октобра. Иако су се опет, након убиства створиле шансе да се Србија обрачуна са организованим криминалом, изгубљена је та прилика – истиче Човић.

За Српски покрет обнове Србија је у још једном пресудном моменту за наставак кретања демократским путем.

– Највећи проблем за Србију после 2000. године, јесте убиство премијера Ђинђића. Последњи је тренутак да демократске снаге јединствено наступе ка евроатлантским интеграцијама и политичкој изолацији СРС, која тежи да нас врати у време пре 2000. године – наглашава потпредседник СПО Срђан Срећковић.

Суђење оптуженима за Ђинђићево убиство није завршено ни три године од када је премијер убијен, а шесторица окривљених за учешће у убиству још су на слободи. У бекству су браћа Милош и Александар Симовић, Владимир Милисављевић Будала, Сретко Калинић, Нинослав Константиновић и Милан Јуришић. Оптужница за убиство премијера подигнута је 21. августа 2003, а суђење је почело крајем децембра исте године, јер судница у Специјалном суду није била завршена. Суђење је почело 22. децембра исте године, али се три месеца није макло од почетка због опструкције одбране.

Звездан Јовановић, који се терети да је убио премијера и ранио његовог телохранитеља Милана Веруовића, брани се и даље ћутањем. Двогодишње суђење обележила је предаја Милорада Улемекa Легије и хапшење Дејана Миленковића Багзија у Грчкој. Кривицу за убиство премијера порекли су сви оптужени, али су њихове исказе порекла тројица сведока сарадника на затвореним суђењима. На суђењу је до сада саслушан већи број сведока тужилаштва и одбране, а недавно је поново, на захтев одбране, извршен увиђај у дворишту владе, како би немачки вештаци размотрили могућности да је српски премијер могао да буде убијен са друге локације.

Одбрана и даље заступа тезу да су Бирчанинова 6 и Немањина 9 локације одакле је могао да буде извршен атентат. Адвокати, такође, не одустају од реконструкције убиства, која никад није урађена, а то су нагласили и у питањима за немачке вештаке.

Браниоци оспоравају и налазе наших вештака, који тврде да је Ђинђић убијен из Гепратове 14. Међутим, одбрана тражи да се преиспитају искази Милана Веруовића и још седам припадника Ђинђићевог обезбеђења, који тврде да су испалена три хица. Веруовић, који ради у нашој амбасади у Стразбуру, рекао је јуче за „Глас” да и даље остаје при тврдњи да је чуо три хица и да је на Ђинђића пуцано са више места.

– То није теза. То је истина, а нас осам сведоци смо трећег метка – рекао нам је Веруовић, додајући да је „шестомесечна брзоплета истрага довела до тога да се суђење отегло и да му се не назире крај. Веруовић каже да му није јасно због чега реконструкција није урађена, и није му јасно „који је мотив да се то не учини”.

На питање да ли су на клупи сви оптужени за организацију убиства премијера, Веруовић истиче да „недостају политички инспиратори убиства”. Он није желео да каже њихова имена, али се сетио изјаве једног политичара пре три године.

– У глави ми је стално изјава Војислава Шешеља пред његов одлазак у Хаг, да ће у Србији бити проливено много крви када он оде – каже Веруовић.

Портпарол Специјалног суд Маја Ковачевић-Томић наглашава да реконструкција није била потребна, објашњавајући да се она ради само ако суд не може да провери контрадикторне исказе сведока. Судија Ковачевић прогнозира да би суђење могло бити окончано током године.

– Суђење је у завршној фази и доказни поступак је скоро завршен, али није могуће прецизно рећи када би могло да дође до изрицања пресуде. Суд је извео све доказе које је тужилаштво предложило, а остало је да се у мају саслушају вештаци из Визбадена. Поред тога, суд треба да одлучи хоће ли Миленковићу доделити статус сведока сарадника или не. Уколико он добије статус, био би одмах испитан, а у супротном, не би био саслушан, пошто је одбрану дао. Остао је и предлог одбране да се на списа издвоје записници са саслушања окривљених у полицији. Дужина процеса зависи још и од тога да ли ће одбрана имати још додатне предлоге – објаснила је судија Ковачевић-Томић и додала да процес, од опструкције одбране, тече континуирано до марта 2004.

„Курир” 12. марта 2006. године, објављује исповест телохранитеља бившег премијера Србије Зорана Ђинђића, Милана Веруовића. Наднаслов текста је „У ексклузивној исповести за ’Курир’, телохранитељ убијеног премијера Милан Веруовић описује последње дане и сате које је провео уз Ђинђића”, а наслов је „Зоран ћутке отишао на стрељање”. Унутар текста су шест антрофилеа. Њихови наслови су „Зашто нема реконструкције злочина”, „Са шефом без приватности”, „Шешел и Чуме”, „Шта су причали Јочић и Легија”, „Тестирање јавности” и „Суђење без одговора”:

Последње минуте проведене уз премијера Србије Зорана Ђинђића, пре тачно три године, Милан Веруовић памтиће до краја живота. Раздвојили су

их хици испаљени док су улазили у зграду Владе Србије. Премијера је последњи пут видео у пријемној сали Ургентног центра.

– Лежали смо на столовима један поред другога. Покушао сам да га загрлим и тада сам схватио да је мртав – сећа се Веруовић овог ужасног тренутка, кад је и сам био на ивици живота и смрти.

У ексклузивној исповести „Куриру” тада тешко рањени Ђинђићев телохранитељ открива досад непознате детаље о последњим данима проведеним уз премијера, и открива ствари за које каже да су налик коцкицама разбијеног мозаика, које склапа већ три године тражећи одговор на питање: ко је и зашто убио Зорана Ђинђића.

– Тог 12. марта није се дешавало ништа неуобичајено. Био је то дан као и сваки други. Нити сам нешто слутио, нити је нешто предсказивало да ће се десити оно што се десило. Претходног дана нисам радио, а није требало да радимо ни тог дана, јер је шефа јако болела нога. Међутим, он није могао да одложи своје обавезе, па смо отишли по њега. У поласку је каснио двадесетак минута. Појавио се на вратима са супругом Ружицом. Испратила га је до врата, растали су се, и ја сам од Ружице узео његову ташну. Дошли смо до аута, узео сам тада и његове штацике, ставио их код мене напред и тако смо кренули – сећа се последње премијерове вожње његов телохранитељ.

Веруовић је седео на предњем седишту, а премијер иза њега. Читао је новине.

– Данас ми звучи потпуно невероватно, али сећам се да баш тог дана уопште нисмо ни реч проговорили. Никаквог коментара у ауту није било. Није разменио ниједну реч ни са мном, ни са Салетом возачем. Било је то потпуно чудно за председника, јер би обично прокоментарисао неки наслов у новинама током вожње, или би нас упитао шта има ново, шта се дешава. Тог дана он и ја смо се само поздравили испред резиденције. Рекао сам му „добар дан”, он ми је отпоздравио, и кренули смо.

Брзо је прошао тај пут од резиденције до зграде Владе Србије – сећа се Веруовић.

Сећања на покојног премијера и атентат, каже, увек га врате у време које је претходило 12. марту. Најупечатљивија су дешавања после неуспелог атентата код новобеоградске хале „Лимес”, 20 дана раније:

– Шеф је веома озбиљно приступао свим стварима, па и ономе што се десило код „Лимеса”. Све је било јасно, не баш оног тренутка кад је Дејан Миленковић Багзи кренуо камионом на наш ауто, већ сат касније – када смо стигли у Бањалуку и када су у београдској полицији идентификовали Багзија. Утврдили да је он из Сурчина и да је повезан са организовано криминалном групом. Одмах ми је било јасно да Багзи није случајно скренуо на нас, већ да је то био организовани план. Док смо у Бањалуци чекали почетак конференције за медије, чуо сам се телефоном са Зораном Јањушевићем, премијеровим саветником за безбедност. Рекао ми је: „Немој Зорану ништа да говориш, ствар је јако озбиљна. Ствари су сад под контролом. Сачекаћу вас на аеродрому и објаснићу Зорану то”. Међутим, МУП је преко новинске агенције пустио информацију и тај случај назвао атентатом, па су новинари питањем о атентату затекли премијера. Није знао за ту информацију и рекао је

да је то био саобраћајни инцидент. Ту изјаву касније су користили у Багзијевој одбрани. Када је обавештен о свему, шеф је догађај озбиљно схватио. Чим је Багзи пуштен из притвора, поставио је питање ко је направио тај пропуст – прича Веруовић.

Полиција је, међутим, и даље правила пропусте:

– Полиција је истог дана сазнала и да је камион на пијаци у Бубањ потоку купио Миладин Сувајдић – Ђура Мутава. У полицији је Ђуру препознао продавац камиона! Међутим, неко је у полицији тај податак занемарио и Ђура Мутава уопште није позван на разговор, нити је за њим расписана потерница! Багзију је писана пријава због војне нерегистрованог камиона. Премијер је одмах после тога имао састанке на високом нивоу у вези са тим. Хтео је да нађе одговорне за Багзијево пуштање из притвора. Од мене је тражио да покушамо да дођемо и до полицијске пријаве против Багзија, да бисмо сазнали ко је крив за његово пуштање из притвора. Нажалост, премијер на то питање никада није добио одговор. Сигуран сам да је пропуст направљен смишљено и да је премијер после тога пуштен да иде као глинен голуб – сматра Веруовић.

Упркос свему што је наговештавало трагедију, Веруовић истиче да Ђинђић ипак није устукнуо.

– Он је био човек који никад није показивао емоције. Код њега никада нисам могао да препознам да ли је љут, бесан или забринут. Увек је био исти. Емоције је остављао код куће, за породицу. После „Лимеса” јесте био забринут, али само у смислу одлучности да истражи ко прави такве пропусте у полицији. Није у томе успео – закључује Милан Веруовић.

Допунски увиђај испред зграде Владе урађен је прекасно, сматра Веруовић.

– То је требало урадити још 13. марта 2003. године. Трешало је изаћи на лице места, па у складу са изјавама очевидаца и сведока анализирати све изјаве, могућности и материјалне доказе, а затим урадити реконструкцију. На тај начин спречиле би се манипулације судског поступка и злоупотреба суднице, а процес убрзао. То није урађено на време, а и сада се све ради само неформално. Као да неко опипава пулс да би видео шта ће се десити ако реконструкције не буде. Тако се прави простор да се окривљени у жалби Врховном суду позову на чињеницу да реконструкција није направљена упркос чињеници да је било несугласица у изјавама сведока. То је довољан разлог да виши суд укине пресуду или је оповргне. Ако се то деси, добићемо нове четири године и временско удаљавање од случаја. Време пролази, сећање се брише и ми се удаљавамо од истине. Оваквим грешкама купује се време. Свако временско удаљавање од догађаја је удаљавање од истине – сматра Веруовић.

Ђинђићев телохранитељ каже да су он и његове колеге са шефом имали искључиво професионални однос.

– Није било приватности. Шеф је ретко показивао осећања. Његов приватни живот био је само у његовој кући, са породицом. Тако га ја памтим. Приватни живот није делио са људима са којима је радио – каже Веруовић.

Када три године после атентата чује Ђинђићево име, каже да се прво сети енергије и одлучности којим га је научио да сваки проблем има своје решење.

– Памтим га као човека који ми је утиснуо у главу да се проблеми најлакше решавају када се на време открију. Говорио је: „Ако размишљаш на време, можеш да претпоставиш какви те проблеми могу снаћи. И пре него што те снађу, према проблемима треба да се опходиш на одређени начин, а не да им окренеш леђа. Бежањем се проблеми гомилају и долазиш до ситуације да ниједан не можеш да решиш...” Говорио је и да када кренеш да пливаш, не можеш да се враћаш назад. „Када желиш да пливаш, пливај до краја, а све што желиш да постигнеш постићи ћеш пливајући узводно”, говорио је председник.

Веруовић се осврће и на одлазак лидера Српске радикалне странке Војислава Шешелја у Хаг непосредно пре атентата:

– Шешелј је тада најавио крваво пролеће у Србији, али ту изјаву нико није анализирао. Требало је, јер се Шешелј јавно хвалио за скупштинском говорницом да игра шах са Љубишом Бухом Чуметом, који је сада заштићени сведок против оптужених за премијерово убиство. Можда би се тако открило шта је Шешелј уз тај шах још планирао са Чуметом и да ли је из партија тог шаха откривао убиства криминалних кланова, о којима је јавно говорио за скупштинском говорницом да би себе представио као свезналицу?

Веруовић пита и шта је са документацијом коју је Шешелј пред одлазак у Хаг оставио медијима, а у којој је било чак и службених белешки ДБ о прислушкиваним телефонским разговорима министара из Ђинђићеве владе.

– То су биле белешке које је Шешелј уређивао и које је пласирао да би правио кампању линча против премијера. На крају је те податке искористио и за његову књигу „Лауфер ми јавља”. Шта је са одговорнима који су Шешелју достављали те податке? Све то говори да је један од учесника медијске припреме Ђинђићевог убиства и Шешелј – каже Веруовић.

Веруовић жели да зна и шта је министар полиције Драган Јочић записао у бележници током разговора са Легијом у ноћи његове предаје:

– Да ли је циљ белешке тога разговора био расвјетљавање истине убиства премијера и зашто она није придодата судским списима? Остао је недоречен и Јочићев претходник Душан Михајловић, који је рекао да ћемо праву истину о убиству сазнати за 30-40 година. Њих двојица су пример да се лоше наслеђе не мења, а наслеђује се „право” да као министри знају нешто више и да одређују да ли је то важно за судски поступак и грађане, или није – закључује Веруовић.

После догађаја код „Лимеса”, каже Веруовић, кориговано је само лично Ђинђићево обезбеђење. Његови политички неистомишљеници држали су се Ђинђићеве изјаве коју је дао пре него што је сазнао да је за воланом камиона седео члан сурчинске мафије.

– Неки политичари држали су се изјаве да се код „Лимеса” догодио саобраћајни инцидент и злоупотребљавали су је. Можда су то радили баш они који су преко својих канала намерно и пустили верзију праве приче пре него што је премијер о томе обавештен. Ти политичари су јавно тврдили да шеф измишља атентат да би полицију и целу власт узео под своје. Био је то начин да се јавно мњење припреми и да се испита какве ће бити реакције ако се нешто слично томе заиста деси – прича Веруовић.

Одговоре на питања у вези са атентатом Веруовић тражи три године.

– Питам се да ли сам ближе или даље истини и објашњењу шта се десило 12. марта испред зграде Владе. У почетку су ствари представљане као апсолутно јасне, али сам временом наилазио на питања и проблеме без адекватних одговора. У покушају да дођем до одговора, гомилала су се и питања. Тако сам откривао и све већи број пропуста направљених у истражном поступку и на суђењу. У том духу започело је и суђење а пропусти су настављени и кроз главни претрес. Агонија је сада много већа него на почетку суђења. Рочишта се одуговлаче, пауза између суђења је велика. Имам утисак да цео процес улази у фазу лера. Иза наших нада и очекивања остаје сумња да одговоре на спорна питања неко задржава за себе.

Изјаву заменика председника Српске радикалне стране Томислава Николића, „Политика” 12. марта 2006. године, објављује са насловом „Николић: Чланове породице аболирати”:

Српска радикална странка тражила је јуче од председника Србије Бориса Тадића да аболира чланове породице Слободана Милошевића, против којих су покренути кривични поступци, како би могли да га сахране у Србији.

Томислав Николић, заменик председника Српске радикалне странке, истакао је да су кривична дела за која су они оптужени, „заиста минорна”. Иначе ће, како је навео, остати сумња на Тадићу да је нечињењем спречио породицу Слободана Милошевића да га сахрани у Србији.

На питање да ли ће радикали сада покушати да изврше притисак да се обустави сарадња са Хашким трибуналом, Николић је, у изјави за „Политику”, одговорио да они ту ништа не могу да учине.

Он је додао да се јуче касно после подне чуо телефоном са Војиславом Шешељем, лидером СРС-а, који се од фебруара 2003. налази у Хагу, будући да су до тада притворенике држали „под кључем”. Према речима Николића, Шешељ није изразио забринутост за своју безбедност.

Шешељ му је рекао, будући да се сретао са Милошевићем последњих дана, да се председник СПС-а константно осећао лоше, да узима терапију, али да му она није помагала превише и да му је хитно потребно болничко лечење. „И да то знају сви у Шевенингену, али да га свесно лишавају медицинске помоћи”, преноси Николић Шешељеве речи.

„Вечерње новости” 12. марта 2006. године, објављују изјаву заменика председника Српске радикалне странке Томислава Николића у рубрици „Догађаји дана”, са наднасловом „Томислав Николић”, и насловом „Затечени”:

Неколико часова после вести да је у хашкој ћелији нађен мртав Слободан Милошевић, лидер СРС Томислав Николић чуо се телефоном са Војиславом Шешељем који му је пренео атмосферу у Трибуналу.

– Шешељ ми је рекао да је у затвору било опадно стање после вести да је умро Милошевић. Сви затвореници држани су сатима закључани и нису уобичајено могли да се посвете својим активностима, нити да се сусретну. Тек неколико сати после, откључали су ћелије. Сви затвореници били су затечени вешћу о смрти бившег југословенског председника – рекао нам је Томислав Николић.

У „Вестима” од 12. марта 2006. године, налази се неколико краћих изјава Јадранке Шешељ, супруге Војислава Шешеља. У тих неколико речи објашњена је суштина њених страховања, нарочито после убиства Милошевића. **Текст је носио наслов „Смрт вреба у Шевенингену”:**

– Пре месец дана видела сам бившег председника СРЈ, Слободана Милошевића – сећа се Јадранка Шешељ, супруга хашког притвореника Војислава Шешеља.

– Његово здравствено стање било је нарушено. Срце није могло да издржи психотортуру кроз коју је пролазио већ годинама. Да је болестан знало се већ неко дуже време, али, он је био поносан човек и није се жалио. Сматрао је да је довољно што је од хашких управитеља тражио дозволу за лечење у Русији. Нису му одобрили из безвезних, неоправданих разога. Шта рећи сада кад човека нема, осим да би и наши политичари на власти, као и сви из Хашког трибунала требало да се осећају кривим. Све у свему, није изгледао као човек који ће умрети за неколико недеља. Жао ми је и тешко, а могу мислити како се осећају његови сапатници, притвореници Хашког трибунала – рекла је Јадранка у изјави за „Вести”.

Она је саопштила да се није чула, јуче, по устаљеном договору са супругом Војиславом Шешељем, наглашавајући да се њен муж није чуо ни са својим најближим сарадницима из Београда, Томиславом Николићем и Александром Вучићем.

– Претпостављам да је у Шевенингену гужва и хаос, да су им забранили употребу телефона и секирам се, јер су одсечени од комуникације са остатком света, од оних који их подржавају и воле, а то је страшно у таквој ситуацији док вас смрт вреба иза сваког хашког ћошка – завршила је Јадранка.

Под насловом „Радикали страхују за Шешеља” у „Вестима” од 13. марта 2006. године, своје основане сумње изнео је Томислав Николић:

Заменик председника Српске радикалне странке (СРС) Томислав Николић изјавио је да је СРС забринута за судбину свог лидера Војислава Шешеља у притвору Хашког трибунала, где је, како је оценио, „извршено брутално убиство Слободана Милошевића”.

Николић је рекао да ни после три године од одласка у хашки притвор не почиње суђење Шешељу, јер у Трибуналу „желе да он не дочека жив пресуду”, пошто су свесни да не постоје докази да лидер радикала буде осуђен.

– Ми смо изузетно забринуте за судбину Шешеља. Он то неће да каже. Вероватно нико у Хагу неће рећи да осећа икакву забринутост, али ми сад питамо шта је прави узрок што не отпочиње процес већ три године – рекао је Николић.

Говорећи о узроцима Милошевићеве смрти, Николић је рекао да су у тренутку његовог изручења Трибуналу домаћи лекари упозоравали да бивши председник Србије и СРЈ има озбиљне здравствене проблеме, али да је у Хагу био препуштен бризи „медицинске сестре” и да му тамо нису давани одговарајући лекови.

– Не тврдим да је Милошевић систематски трован, али ако се ниво лекова после узимања није повећавао у крви, то значи да су то биле обичне беле пилулице. Погледајте снимке одбране, отворено се жалио да више не може да издржи. Хашком трибуналу то није било довољно – истакао је Николић.

Он је рекао да тражи од Бориса Тадића да аболира Милошевићеву супругу Миру Марковић, како би бивши председник Србије и СРЈ могао бити сахрањен у Београду у Алеји великана.

– Великан је онај кога народ изабере да буде председник државе, ма колико људи да се с њим не слаже политички. У Алеји великана свађа нема – рекао је Николић.

Срамна одлука председника Србије Бориса Тадића о одбијању аболиције породици Слободана Милошевића, објављена је као Бетина вест у „Дневном авазу” 13. марта 2006. године, са наднасловом „Одбијен захтјев чланова породице” и насловом „Тадић неће аболирати супругу и сина”:

Председник Србије Борис Тадић неће аболирати чланове најуже породице Слободана Милошевића, супругу Мирјану Марковић и сина Марка Милошевића како би они могли присуствовати погребу у Београду, јавила је јучер послерије подне агенција Бета, позивајући се на „добро обавијештене кругове”.

Захтјев за њихову аболицију од кривичног прогона у Србији најавила је Српска радикална странка Војислава Шешеља, чији је замјеник Томислав Николић казао да ће председника Тадића назвати телефоном како би позитивно одлучио о „акту милости” према Мирјани Марковић и Марку Милошевићу.

Захтјев државним властима да створе „све увјете како би се Србија могла достојанствено опростити од Слободана Милошевића” и како би „спровод могао бити велика политичка манифестација подршке грађана политици коју је он водио”, упутила је јучер и Социјалистичка партија Србије.

Изјаву заменика председника Српске радикалне странке Томислава Николића изнету на конференцији за новинаре, као Бетину вест, објављује „Курир” 13. марта 2006. године, са наднасловом „Томислав Николић” и насловом „Угрожен и Шешел”:

Заменик председника СРС Томислав Николић изјавио је јуче да је забринут за судбину свог лидера Војислава Шешеља у притвору Хашког трибунала, где је „извршено брутално убиство Слободана Милошевића”.

Николић је на конференцији за новинаре рекао да ни после три године не почиње суђење Шешељу, јер у Трибуналу „желе да он пресуду не дочека жив”, пошто су сви свесни да не постоје докази да Шешел буде осуђен. Он је рекао да ће телефонирати председнику Србије Борису Тадићу и захтевати да аболира супругу преминулог бившег председника Србије и СР Југославије Миру Марковић, како би Слободан Милошевић могао бити сахрањен у Београду у Алеји великана.

„Вечерње новости”, 13. марта 2006. године, објављују изјаве заменика председника Српске радикалне странке Томислава Николића, изнесене на конференцији за новинаре, са наднасловом „Томислав Николић упозорава” и насловом „Неће живог Шешеља”:

Српска радикална странка забринута је за судбину свог лидера Војислава Шешеља јер се он налази у хелији Хашког трибунала где је брутално убијен Слободан Милошевић, рекао је Томислав Николић, заменик председника СРС.

Николић је, на јучерашњој конференцији за новинаре, рекао да, ни после три године, не почиње суђење Шешељу, јер у Трибуналу „не желе да он жив дочека пресуду”.

Оптужујући хашки суд за смрт Милошевића, а власт у Србији за небригу према својим грађанима, Николић је казао да је Милошевић, упркос упозорењима лекара, у Хагу био препуштен бризи медицинске сестре, и, да лекови који су му давани, у последње време – нису били лекови.

– Не тврдим да је трован систематски, али ако се ниво лекова у крви није повећавао после узимања, значи да су то биле обичне „беле пилулице” – казао је Николић.

Говорећи о питању даље сарадње с Хагом, заменик председника радикала рекао је да „осим неколико лудака, неће више бити политичара који ће наставити да причају о сарадњи по сваку цену”, а да ће „Ратку Младићу, ако буде одлучивао, судбина Слободана Милошевића бити јасан путоказ”.

– Суд у којем умиру невини и неоптужени, пре је инквизиција него суд УН. У Хагу нема живота, одбране, суђења, ни правде – казао је Николић, затраживши одговорност за оне који одговарају за притворена лица.

У рубрици „Хроника” „Данас”, 13. марта 2006. године, објављује Бетину вест са изјавама Томислава Николића, заменика председника Српске радикалне странке, у тексту са насловом „Радикали забринути за судбину Шешеља”:

Заменик председника Српске радикалне странке Томислав Николић изјавио је јуче да је СРС забринута за судбину свог лидера Војислава Шешеља у притвору Хашког трибунала где је, како је оценио, „извршено брутално убиство Слободана Милошевића”. Николић је на конференцији за новинаре рекао да ни после три године од одласка у хашки притвор не почиње суђење Шешељу, јер у Трибуналу „желе да он не дочека жив пресуду”, пошто су свесни да не постоје докази да лидер радикала буде осуђен. „Ми смо изузетно забринути за судбину Шешеља. Он то неће да каже. Вероватно нико у Хагу неће рећи да осећа никакву забринутост, али ми сад питамо шта је прави узрок што не отпочиње процес већ три године”, рекао је Николић.

Говорећи о узроцима Милошевићеве смрти, Николић је рекао да су у тренутку његовог изручења трибуналу домаћи лекари упозоравали да бивши председник Србије и СРЈ има озбиљне здравствене проблеме, али да је у Хагу био препуштен бризи „медицинске сестре” и да му тамо нису давани одговарајући лекови. „Не тврдим, да је (Милошевић) систематски трован, али ако се ниво лекова после узимања није повећавао у крви, то значи да су то биле обичне беле пилулице”, изјавио је Николић.

Милошевићева смрт је опомена, упозорио је Николић, за све оне на хашким потерницама да „тамо живота, одбране, суђења и правичности нема”. Према његовим речима, у Србији „изузев неколико лудака више нећете наћи политичара који прича о сарадњи са Трибуналом по сваку цену”. Како је најавио, СРС ће извршити огроман притисак на власт у Београду да Србе притворене у Хагу почне да третира као своје грађане и пружи им сву неопходну логистичку помоћ да припреме своје одбране.

„СРС: Хаг не жели живог Шешеља” је наслов кратког текста објављеног у „Гласу јавности” 13. марта 2006. године:

„Дневник”, истог дана, објављује изјаве Томислава Николића са насловом „Брига за Шешеља”.

Са насловом „Јадранка Шешељ”, насловом „Плашим се за Воју” и поднасловом „Стрепим да ће ови у Хагу да крену на мог мужа са најмонструознијим методама – да му угрожавају живот, здравље, да га трују и слично”, „Прес”, 13. марта 2006. године, објављује интервју са госпођом Јадранком Шешељ, супругом др Војислава Шешеља. Интервју садржи један антрфиле са насловом „Опростила сам Слоби одавно”...

Јадранка Шешељ, супруга хашког оптуженика и лидера СРС-а Војислава Шешеља, каже да се после смрти Слободана Милошевића јако плаши за живот свога мужа. Она у разговору за „Прес” каже да је и раније слутила да су „ови у Хагу” спремни на све, али да се после самоубиства Милана Бабића и напрасне смрти Милошевића плаши сваког телефонског позива.

– Када ми је у суботу једна новинарка рекла: „Јадранка, јесте ли чули шта је било у Хагу?”, одсекле су ми се ноге! Помислила сам на најгоре, помислила сам да се Воји нешто десило, јер ме он тог дана није звао у уобичајено време. Када ми је рекла да је умро Слободан, требала је вечност да ми та вест допре до мозга. А онда су сузе саме кренуле...

• Јесте ли се чули после тога са супругом?

– Да, мада му нису дозволили да ме зове у уобичајено време. Назвао ме је после подне, кад су га откључали, и питао: „Чула си?” Био је доста, доста потресен. Питао је за децу и после тога смо разменили још две, три реченице. Нисмо много ни могли да причамо. Шта је могао да каже, кад зна како се осећам. Није могао да каже ништа што ће ме умирити.

• Да ли вам је рекао нешто о томе како је умро Милошевић?

– Не. Ми смо свесни да се сви наши разговори прислушкују и о таквим стварима једноставно не причамо. Планирала сам да га посетим 27. марта и верујем да ћу тада моћи да причам и о томе.

• Мислите ли да има истине у ономе што је о тровању Милошевића рекао адвокат Зденко Томановић?

– Знате шта, Зденко је озбиљан човек и верујем да оно што је он рекао има основ. И раније сам видела да су они у Хагу спремни на разне ствари, али све чешће ме прожимају страшне мисли. Тај утисак ми је толико јак да кад их видим, као да им видим три шестике на глави. Као да видим сатане. Ти људи као да су склопили пакт са ђаволом.

• Плашите ли се да се нешто спрема вашем супругу?

– Веровала сам да ћемо Воја, моја деца и ја све издржати без проблема. Коначно, ми нисмо ни имали избора. Теши ме то што је Воја јак човек и што нису успели да га психички слома. Међутим, ово што се дешавало Милошевићу страшније је од свих психичких притисака. Због тога за Воју осећам неописив страх. Плашим се да ће да крену са најмонструознијим методама, попут ових са Милошевићем – да му угрожавају живот, здравље, да га трују и слично.

• Како су ваша деца реаговала када су чула вест?

– Деца су била страшно збуњена. Док сам причала телефоном, брзо су укључили телевизор и све видели. Само су ућутали. Ништа нису питали.

Понашали су се исто као кад је Воја отишао у Хаг. О томе тешко говоре и схватају то некако на свој, дечији начин, а ја се плашим да инсистирам. Нико од њих до сада није рекао да је тата у затвору. Не, он је за њих у Хагу, у Холандији и често причају о томе како је њихов тата паметан човек који је написао много књига.

• Ви сте више пута одлазили у посету супругу, јесте ли том приликом разговарали и са Милошевићем? Да ли се он жалио на нешто?

– Последњи пут сам била у Хагу пре двадесетак дана и причала сам са Милошевићем око пола сата. Причала сам му да се стално у новинама пише да он није добро и питала га је ли то истина. Он је рекао да заиста није добро, али да то нема везе. Уопште није желео да прича о својој болести. Закључила сам да је он човек који не воли да кука. Деловао ми је доста исцрпљено. Много је радио, стално припремао одбрану и примао сведоке, и увек је говорио да је добро. Заиста је био решен да ствар изгура до краја и веровао је да ће то најбоље да изведе.

– Када сам у фебруару била у Хагу, Милошевић је са мном причао као да смо блиски рођаци. Ваљда због тога што своје није видео годинама, у мени је видео неку сродну душу и био је јако срдачан. Осећала сам се као члан његове породице и било ми је заиста тешко што тамо нема никог свог... Често су ме људи питали како могу да заборавим шта нам је све радио, поготово Воји. Међутим, могу да кажем да сам, кад са га тамо срела и добро упознала, неке ствари одавно опростила и некако нашла оправдање... Не умем да објасним како је такав човек, са страшно пуно брига, увек имао снаге да се насмеје, да срдачно поразговара. Имам утисак да се много тога променило у њему од времена кад смо га фиксирани као кривца. Ја сам једноставно закључила да је он лично веома добар човек... Једном, пре две године, кад сам у Хагу била са најмлађим сином, он нас је почастио, јер је на тај дан био рођендан његовог унука. Узео је мог сина и поиграо се са њим и та сцена ми је била заиста потресна... Често ме је и звао на кућу, говорио је да нема никог другог да позове...

„Прес”, 13. марта 2006. године, објављује интервју са замеником председника Српске радикалне странке Томиславом Николићем, са надсловом „Интервју: Томислав Николић”, насловом „Сахраните га овде!” и поднасловом „Чуо сам се са Марком, он и Мира хоће да Слободана сахране у Србији, али само ако буду смели да дођу овде. Милост је у Тадићевим рукама. Он може да испадне велики човек, треба да дозволи да Милошевића сахране људски”. Унутар интервјуа су три антрфилеа са насловима „Смрт Милошевића у интересу државе”, „Можда Младић није жив?!” и „Коштуница је Милошевићев наследник”:

Заменик председника Српске радикалне странке Томислав Николић добио је овлашћење од породице Слободана Милошевића да са председником Србије Борисом Тадићем и премијером Војиславом Коштуницом разговара о аболицији Мирјане Марковић и сахрани Слободана Милошевића.

– Контактирао сам кабинет Бориса Тадића и очекујем да ме он данас после 14 часова прими. Једина тема ће бити сахрана Слободана Милошевића. Кључно питање јесте да ли ће ова власт дозволити да Милошевић буде

достојно сахрањен у присуству оних који су ценили његов рад и у Алеји великана, где заслужује. Ако већ Хаг није хтео да га пусти у Русију, где би вероватно такође умро, јер су му крвни судови били разорени, онда га бар треба сахранити људски.

– Зашто сте баш ви преузели улогу преговарача?

– Имам обавезу према породици Слободана Милошевића, једини сам их бранио и носио на леђима гнев који многи имају према њима. Слободан је имао посебан однос према мени, мада смо често били у сукобу. Тај сукоб је престао када је он отишао у Хаг. Нико други није смео да помогне породици Слободана Милошевића, а подразумевало се да треба помоћи Ђинђићевој породици. Са Марком Милошевићем сам јуче разговарао о томе. Иначе, то ми је први пут у животу да се чујем са њим.

– Како сте ступили у контакт са Марком Милошевићем?

– Преко Удружења „Слобода”. Причали смо неколико минута. Он је мени рекао да Мира жели да присуствује сахрани и да ако не може да дође у Београд, они ће га сахранити у Москви. Ја сам му рекао да им гарантујем да ће они после следећих парламентарних избора живети у Србији и да не треба Милошевића да сахрањују у Москви, па да за неко време његове кости пребацују у Србију. Коначан закључак је да ће он поштовати мајчин став.

– Где је Марко?

– У Москви је, претпостављам, чим је са мајком. Са Миром нисам причао, мислим да је Марко сада тамо најјачи и најспремнији да разговара.

• Значи, Марко и Мира су сагласни да ви у њихово име разговарате о сахрани?

– Апсолутно су сагласни и захваљивали су ми за све. Марко је још на крају разговора поручио: „Вадите Воју из Хага, како умете...”

• Мислите да Мира, после свега, сме да дође у Србију?

– Аболиција се врши искључиво за одређено кривично дело, а у овом случају то је подстрекивање да се некоме додели стан. Што је ова и прошла власт нису осудили за нешто друго?! Немају никакве доказе. Друга је ствар какав ће став јавност имати према њима. Може и мене јавност да пљује, али суд не може да ме осуди за кривично дело. Милост је у Тадићевим рукама. Он може да испадне велики човек сада. Па и Милошевић је, својевремено, аболирао Драшковића...

• А што не причате и са Коштуницом о томе?

– Можда бих могао и њега да питам. Правосуђе држи његова странка.

• Од чега живе Милошевићеви у Русији и да ли имају финансијске потешкоће?

– Понудили смо им сваку врсту помоћи, али нису ништа тражили. Не знам од чега живе, мада коме Русија пружи уточиште, она га и збрине.

• Шта каже Војислав Шешељ на све што се дешава у Хагу и овде?

– Чули смо се два пута, он подржава све што радимо око породице Милошевић. Са Војиславом сам се први пут чуо у суботу око три по подне. Рекао ми је да су их држали до два по подне закључане, тако да су знали да се нешто дешава. Он избегава да говори о Хагу, јер би то могли да искористе против њега и да му забране комуникацију, која му је иначе неопходна за припремање одбране.

- Да ли страхујете за Шешеља?
 - Забринут сам за судбину свих, посебно за судбину Војислава Шешеља. Њему смета тај ваздух, има целе године алергију. Али није проблем његово здравствено стање, он са астмом може да живи још 50 година. Бринем се за психичку стабилност свих њих који су у фази суђења или чекају на суђење. Проблем Војислава Шешеља јесте што је он последња велика историјска личност, јер смрћу Слободана Милошевића више нема ко да се носи са Хашким трибуналом. Смрћу Милошевића, одласком Шешеља и убиством Зорана Ђинђића, Србија је остала без последњих правих политичких личности.
 - Значи, Коштуница не припада првом ешалону српских политичара?
 - Никако. Не припадам ни ја, а ја сам испред њега.
 - Да ли ви покушавате на некрофилији да прикупите политичке поене и бираче социјалиста?
 - А шта је требало да радим? Да кажем: „Ако што је Милошевић умро“?
 - Али зар није мало лешинарски преузимати наслеђе Милошевића, који се још није честито ни охладно?
 - Зар је требало да ћутим? Па, сви су причали о томе на свој начин. Ако Вук Драшковић каже да је Милошевић убијао, он покушава да очува своје бирачко тело. И то је некрофилија. Не крадем ја туђе бираче, али гледам ко ће да гласа за СРС. Па, људи, ја се бавим политиком.
 - Очекујете ли сукобе са социјалистима због Милошевићевог наслеђа?
 - Ја са њима немам контакт. Ипак, чињеница је да су одржали две комеморације, а нас нису звали. А звали нас на комеморацију Мирка Марјановића. И то је неки показатељ. Ред је био да позову.
 - Може ли Милошевићева смрт да угрози опстанак Коштуничине владе?
 - Посланичка група СПС држи Владу у шаци. И питање је шта ће бити са Коштуничиним владом после свега. Милошевић је на неки начин све њих окупљао, чак и оне који су били „за“ и „против“ Дачића. И сада ће доћи до раслојавања и прегруписавања. Ипак, ми ниједног посланика СПС-а нећемо прихватити ако буде желео да пређе у наш посланички клуб.
 - Како ће се Милошевићева смрт одразити на тужбу БиХ против Србије?
 - Да су Милошевић, Младић и Караџић осуђени за геноцид, то би био крај Републике Српске, а затим и Србије. Та тужба је ионако била неоснована, а сада без пресуде Милошевићу, она не вреди ништа. Ружно је рећи, али његова смрт је у служби и интересу државе. Мада ми није јасно зашто је Хаг журио да убије Милошевића, када је њима било важније да прође оптужба и да га осуде за геноцид. Али питање је како би пресудили, јер конкретних доказа нема, тако да би све било фарса.
 - Карла дел Понте је поновила да Младић и Караџић морају у Хаг?
 - После овога што се десило Милошевићу, њих двојица врло добро знају шта не смеју. Не смеју да виде Хаг. Они су у поодмаклим годинама и тамо ће скончати, а одласком у Хаг могу само да оптереће Србију.
 - И шта саветујете Младићу – да се убије или да се крије по шумама и грама?
 -

– А можда Младић и није жив?! Ако је лечен на ВМА, онда он има неку хроничну болест. У његовим годинама то се стално погоршава, а додатно ако нема услове за лечење.

• Ко је политички наследник Слободана Милошевића?

– Војислав Шешељ то није, јер је он самостална политичка личност и много су различити. Наследника треба тражити у СПС-у, мада му је Војислав Коштуница врло сличан. Обојица беже од одговорности. Западу причају једно, а народу друго.

„Борба”, 13. марта 2006. године, објављује текст о бившем српском и југословенском председнику Слободану Милошевићу који је мучки убијен у хашком казамату. Наднаслов текста је „Истином из Хага спречити манипулације” а наслов „Двострука истрага о смрти Милошевића”. Текст садржи један антрфиле са насловом „Нема обдукције”:

Док патолози холандског Института за судску медицину у Хагу утврђују узрок смрти бившег председника Србије и СРЈ Слободана Милошевића, домаћа и светска јавност се баве питањем околности које су довеле до изненадне смрти хашког притвореника број један.

Љајић је разговарао са председником Трибунала Фаустом Покаром и главном тужитељком Карлом дел Понте о свим детаљима везаним за смрт Милошевића, изразивши интерес СЦГ да се истрага што пре обави и са резултатима те истраге буде упозната јавност.

Љајић је рекао да се води двострука истрага, интерна коју је наредио председник суда и друга коју врше холандске власти.

Обдукцији су присуствовала и два патолога са Војномедицинске академије из Београда, који су у Хаг допутовали са Љајићем.

Бивши председник Србије и СРЈ Слободан Милошевић написао је дан пре смрти писмо шефу руске дипломатије Сергеју Лаврову и тражио помоћ тврдећи да неко у притвору Хашког трибунала покушава да га отрује леком за лепру, изјавио је у Хагу његов правни саветник Зденко Томановић. Томановић је новинарима показао Милошевићево руком писано писмо које је он у петак 10. марта предао амбасади Русије у Хагу.

Томановић је изјавио Танјугу да је Трибуналу поднео захтев да се обдукција тела бившег председника Србије и СРЈ не обави.

Став је породице да је свако поступање с Милошевићевим телом скрнављење и, уколико обдукција не може да се изврши у Москви, они не желе да она буде уопште обављена”, нагласио је Томановић. Брат бившег југословенског председника Борислав Милошевић рекао је агенцији Бета да „колико зна, његова породица још није одлучила где ће бити сахрањен”. „Они се договарају, а ако ме буду питали за савет, ја ћу рећи своје мишљење”, казао је Борислав Милошевић.

Он је казао да би Слободан Милошевић, по његовом мишљењу, требало да буде сахрањен „у својој земљи”. „Слободан је син српског народа и треба да буде сахрањен у својој земљи. Они који хоће да га избришу из историје, то свакако не могу”, рекао је Борислав Милошевић.

Супруга и деца Слободана Милошевића планирају да се ускоро састану у Москви, а могуће је и да ће бивши председник Србије и Југославије бити сахрањен у Русији, пренела је телевизија CNN.

Позивајући се на своје изворе, Си-Ен-Ен је навео да је могуће да ће Мирјана Марковић тражити посебну обдукцију тела свог супруга, као и да она жели да Милошевић буде сахрањен у Москви.

И министар спољних послова Србије и Црне Горе Вук Драшковић изјавио је да од жеље Милошевићеве породице зависи где ће он бити сахрањен и да, према последњим информацијама које он има, Мира Марковић жели да Милошевић буде сахрањен у Москви. „То је на његовој породици да одлучи. Према последњим информацијама, његова жена жели да буде сахрањен у Москви”, рекао је Драшковић Си-Ен-Ену, али није навео детаље у вези са сахраном.

Министарство иностраних послова Холандије наговестило је да би могло дати визу Мирјани Марковић, супрузи преминулог бившег председника Србије и СРЈ Слободана Милошевића, ако она буде желела да преузме тело.

„Уколико Мирјана Марковић жели да дође у Холандију да преузме тело свог покојног супруга, Министарство спољних послова ће дати велику тежину хуманитарним аспектима тог захтева за визу”, саопштило је министарство у Хагу. Холандска влада, међутим, прецизира да Марковићева још није затражила визу у амбасади у Русији.

Марија Милошевић, кћерка бившег председника Србије и СРЈ Слободана Милошевића, која се налази на Цетињу, сагласна је да њен отац буде сахрањен у Русији, сазнао је Танјуг у Подгорици од особе која је у контакту са Маријом.

Према том извору, Марија не тражи да њен отац буде сахрањен у Црној Гори, како су јавили неки медији, него подржава предлог мајке Мире да тело буде пренето у Русију, јер му тамо живи најужа породица. Марија Милошевић се неколико месеци после изручења Слободана Милошевића у Хаг преселила у Црну Гору, оданде потиче њен деда, Слободанов отац Светозар, и од тада највећи део времена проводи на Цетињу.

Она је разговарала с мајком и у тешком је стању због смрти оца коме је била изузетно привржена, речено је Танјугу. Саговорник Танјуга није могао да прецизира да ли ће Марија отпутовати на сахрану оца, али је рекао да она то сигурно жели. Танјугов извор није желео да саопшти да ли је кћерка бившег југословенског председника у контакту са братом Марком и његовом породицом, истакавши да о томе не жели да говори.

Председник Главног одбора Социјалистичке партије Србије (СПС) Ивица Дачић оценио је да ће кад-тад одговарати они који су лидера те партије Слободана Милошевића изручили Хашком трибуналу.

„Кад-тад ће одговарати они који су прекршили Устав и Слободана Милошевића и друге Србе изручили Хашком трибуналу, а надамо се да ће се на оптуженичкој клупи наћи и они који су бомбардовали Србију”, рекао је Дачић на комеморативној седници Главног одбора СПС поводом смрти бившег председника Србије и СРЈ.

Како је истакао, они који су предали Милошевића Хашком трибуналу себе су избрисали из историје, а онога кога су изручили начинили легендом.

Дачић је од државне власти затражио да створи све услове „како би Србија могла да се достојанствено опрости од Слободана Милошевића” и како

би „сахрана могла да буде велика политичка манифестација подршке грађана политици коју је он водио”.

Председник ГО СПС је поновио тврдњу да је Слободан Милошевић убијен одлуком Хашког суда да му се не допусти лечење у Москви. У овом тренутку, како је рекао, још није одлучено где ће Милошевић бити сахрањен.

Осврћући се на Милошевићеву политичку каријеру, Дачић је оценио да се он на челу државе нашао у, по српски народ, најтеже време и да је, упркос томе, успео да сачува јединствену Србију, заједницу са Црном Гором и допринесе стварању Републике Српске.

Испред седишта СПС у Београду стотине грађана чекају да се упишу у књигу жалости, која је, осим у седишту странке, изложена и у свим њеним одборима широм Србије.

Заменик председника Српске радикалне странке Томислав Николић изјавио је да је СРС забринута за судбину свог лидера Војислава Шешеља у притвору Хашког трибунала, где је, како је оценио, „извршено брутално убиство Слободана Милошевића”.

Николић је на конференцији за новинаре рекао да, и после три године, не почиње суђење Шешељу, јер у Трибуналу „желе да он не дочека жив пресуду”, пошто су сви свесни да не постоје докази да Шешељ буде осуђен.

Он је рекао да ће од председника Србије Бориса Тадића, захтевати да аболира супругу преминулог бившег председника Србије и СР Југославије, Миру Марковић, како би Слободан Милошевић могао бити сахрањен у Београду у Алеји великана.

Главна тужитељка Хашког трибунала Карла дел Понте изразила је јуче разочарање што суђење Слободану Милошевићу неће бити окончано и нагласила да сада више него икада очекује од Србије да изручи Ратка Младића и Радована Караџића.

„Сада више него икада очекујем од Србије да ухапси и изручи Ратка Младића и Радована Караџића. Смрт Милошевића учинила је још важнијим да они буду приведени правди”, рекла је Дел Понтеова.

Она је казала да очекује да смрт Милошевића неће отежати, већ убрзати изручење Младића и Караџића, сугеришући да је јутрос из Београда добила уверавања да ће се сарадња наставити. На питање може ли одбацити гласине да Милошевић није умро природном смрћу, она је одговорила да не коментарише гласине и да треба сачекати резултате обдукције.

Правни стручњак тима за процесна и питања надлежности, Тибор Варади, који пред Међународним судом правде брани нашу земљу по тужби Босне и Херцеговине за геноцид изјавио је да је после смрти Слободана Милошевића босанска тужба додатно обезвређена.

„Да је Милошевић осуђен за геноцид то би било од додатног значаја и негативно утицало на тужбу, али сада нема могућности да он буде осуђен или ослобођен, па је тужилац доведен у веома тешку ситуацију”, оценио је Варади за „Глас јавности”.

Милошевићева смрт доводи БиХ у још тежи положај, јер да је Хашки трибунал утврдио његову кривицу онда би Међународни суд правде евентуално могао да се ослони на ту одлуку. „Тужиоцу је, овако, измакао могући ослонац”, казао је Варади.

Председник Србије Борис Тадић неће аболирати чланове најуже породице преминулог Слободана Милошевића, сазнаје агенција Бета у добро обавештеним круговима.

У кабинету председника Републике, агенцији Бета је речено да није сти-гао никакав захтев за аболитију чланова породице бившег председника Србије и Савезне Републике Југославије Милошевића.

„Данас”, 13. марта 2006. године, објављује под наднасловом „Крај једне каријере: Слободан Милошевић (1941-2006) као председник, вођа и преговарач”, плувачки текст Десимира Тошића, са насловом „Мрачно наследство”:

Нажалост, Слободан Милошевић је био једна велика несрећа најпре за себе и за своју породицу, пошто је умро релативно млад, а потом је био несрећа за Савез комуниста Југославије. Тешко је тврдити да би се Југославија одржала као заједница без његовог учешћа, али он је заиста показао потпуно неразумеваше за међунационално питање Југославије 1918, и 1945. године. Потом ништа није разумео шта се дешава у Источној Европи после урушавања једне велике силе и једне снажне идеологије. На крају, оно што је њему дошло главе, он није разумео шта је међународна заједница. Ту има да се каже пуно критике и негативних оцена, али остаје чињеница да све земље – мале или велике – зависе од те међународне заједнице. Слободан Милошевић је врло успешно „дрибловао”, међународне факторе и тешко се завараво, и пре и после Хага, да ће их победити.

За нас, за Србију, за Србе уопште, отвара се сада један врло озбиљан проблем – како ћемо се ми снаћи „без њега”. Он оставља врло мрачно наследство. Његова смрт, поред личне и породичне димензије, има и једну другу димензију – то је димензија Србије. Прилично велики број политичких радника за време његове владавине изгубило је живот. Могло би се рећи да је његова последња жртва био Зоран Ђинђић. Сад је главно питање за Србију да ли ће ићи у будућност, или ће наставити да игра са фантомима као што су Шешел и Карић.

Под наднасловом „Михајло Михајлов” и насловом „Јачање слобизма” „Данас”, 13. марта 2006. године, објављује текст у којем Михајлов износи измишљотину на рачун др Војислава Шешелја:

– Сви смо смртни, и утолико је трагична свака смрт. Много пута до сада сам пола у шали говорио да је Слободан Милошевић био „постмодернистички диктатор”. Наиме, он је заиста био контроверзна личност, почевши од тога што је у његово време постојала слобода штампе, скоро нечувена на овим просторима. Дозволио је штампање књига и Ђиласових и мојих, постојали су прави опозициони и независни листови, као „Борба”, па „Наша Борба”, „Време”, „Данас”. „Република” итд. Наравно, монополисао је Радио и Телевизију, те „Политику”, а и последње две године су драконски „Шешелјеви закони” гушили штампу, па ипак, све је то била шала у поређењу са Титовим добом.

Не верујем да је Милошевић убијен. То никоме није ишло у рачун. Тачније – могло је ићи у рачун само оним снагама које су делиле његове идеје – „слобистима”. Парадоксално је, уколико је тачно да је био отрован, да би то могло значити да га је убила она иста рука која је убила Бабића. У једном случају – главног сведока против Милошевића и свих других његових оптужених

колега, у другом случају – стварајући од Милошевића врсту 'свеца', јер сетимо се – „о мртвима или добро или ништа”. Тако да обе смрти јачају „слобизам”. И то је, мислим, најтрагичније у свему.

Текст о неуспесима Хашког трибунала, који из дана у дан само потврђују бесмисленост његовог постојања, „Дневник”, 13. марта 2006. године, објављује са наднасловом „Да ли је смрт Слободана Милошевића и политички крај Хашког трибунала” и насловом „Бахатост закрчила пут до правде”. Текст садржи један антрофиле са насловом „Како примирити Дел Понтеову?”:

Три главна (гледано у локалној равни) чиниоца распада СФРЈ и потоњег рата, који је шест година потресао ове просторе и чије последице још дуго неће потпуно минути – Фрањо Туђман и Алија Изетбеговић, за које је главна тужитељка Хашког трибунала Карла дел Понте, иако против њих никада није подигла оптужницу, рекла да би их радо видела у Хагу, а сада и Слободан Милошевић, више нису међу живима. Далеко од тога да је Трибунал тиме изгубио сваку сврху свог постојања, али сада је потпуно извесно да правда и каква-таква морална сатисфакција за све безимене жртве тог лудила никада неће бити у потпуности задовољена и да сада може да се суди само безумним, заведеним марионетама тог триа самопрокламованих Титових наследника (што наравно, ни у ком случају не умањује ничију појединачну кривицу).

Стога се сасвим оправдано може поставити питање шта сада, како даље и колики је кредибилитет преостао Хашком суду, односно да ли је ово, на неки начин, и његов политички крај. Јер, у практично само неколико дана Трибунал је „успео” да изгуби и најпознатијег хашког оптуженика, као и Милана Бабића, прворазредног и по многим кључног сведока оптужбе који је, под још неразјашњеним околностима, сам себи одузео живот.

– Не само Тужилаштво, већ и комплетан Хашки трибунал је свим овим сасвим сигурно веома уздрман – истакао је за „Дневник” директор Форума за етничке односе Душан Јањић. – Карла дел Понте ће сада имати велики проблем у вођењу даљих поступака против Николе Шаиновића, генерала Драгољуба Ојданића, Милана Милутиновића... јер је на суђењу Милошевићу требало извести серију доказа који се после не би понављали. Да би се сада другима иоле фер судило, потребне су године и године нових судских процеса, а то је мало вероватно, јер се тешко може очекивати да ће Америка финансирати рад суда и после 2008. године. С друге стране, сама тужитељка се заједно са судом, отворено супротставила Милошевићевом лечењу, што је свакако озбиљан морални ударац за њихов како стручни тако и људски лик. Наиме, инсистирали су на томе да сву потребну здравствену негу могу обезбедити у Хагу, па према томе они носе и сву одговорност што тај човек не само да није био адекватно хоспитализован, већ им је било потребно неколико сати да уопште и открију да је он умро. А то је, најблаже речено, бирократска бахатост.

Реално гледано, без обзира на бројне пресуде које су до сада тамо изречене, Трибунал није испунио своју улогу у покушају суочавања народа новонасталих, а већ зараћених, држава са свим оним што се овде, поткрај 20. века, дешавало. Суд се и даље, у најбољем случају, третира као нужно зло и сви

су и даље убеђени да је баш њихов циљ био једини исправан, а да је Хаг уперен само против њих, док према другима Тужилаштво има далеко благонаклонији став, због чега, опет, хапшење и испорука оптужених за ратне злочине ни данас не представља ништа мање врућ кромпир у рукама било које власти него што је то био случај минулих година.

Примера ради, хрватски медији су у глас констатовали да се сада, након Милошевићеве смрти, у Хагу суди само Хрватима, док се многи најближи сарадници некадашњег председника Србије и СРЈ слободно шетају Београдом. Истини за вољу, након што се Хрватска, вољно или не, напослетку решила воденичног камена званог генерал Анте Готовина, СЦГ је заиста остала у највећем заостатку по питању сарадње са Трибуналом. Ако привођење правди Радована Караџића нико, барем у овом тренутку, не намеће као дефинитивну јурисдикцију искључиво овдашњих власти, хапшење генерала Ратка Младића то недвосмислено јесте. Никада се раније, као током протеклих месеци, није осећало у ваздуху да је Младићево хапшење и те како близу.

Али, након свега што се у Хагу догађало у само недељу дана, да ли је тако и сада? Као да Бабићево самоубиство није био довољан шлагворт за различите теоретичаре завере у ниском старту, Хашки трибунал је себи дозволио и тај луксуз да Рамушу Харадинају дозволи бављење политиком до почетка суђења. За то време Војислав Шешељ се већ три године налази у Шевенингену и потпуно је одсечен од јавности, а да још нема чак ни наговештаја о почетку његовог судског процеса. Ма шта било ко мислио о Шешељу, извесно је да политика двоструких стандарда нигде није дочекивана аплаузом, а поготово не када је реч о тако осетљивим стварима као што су хашка суђења... Међутим, изражавајући разочарање што суђење Слободану Милошевићу неће бити окончано, Карла дел Понте је јуче децидно нагласила да сада још више очекује изручење Младића и Караџића.

– Милошевићева смрт учинила је још важнијим да они буду приведени правди – рекла је Дел Понтеова на конференцији за медије у Хашком трибуналу, додајући притом да очекује да Милошевићева смрт неће отежати, већ управо да ће да убрза изручење двојице најтраженијих хашких бегунаца, чему је у прилог истакла и уверавања која је добила из Београда „да ће се сарадња с Трибуналом наставити”.

Да ли су то заиста реална очекивања, или само очајнички вапај са нимало наивно уздрмане позиције главне тужитељке, показале време, јер су прошлонедељни догађаји у Хагу, закључно с Милошевићевом смрћу, ако не потпуно потрли, онда сасвим сигурно озбиљно угрозили све досадашње напоре Владе Србије да се већински негативно расположење јавности ипак колико-толико преокрене у правцу сарадње с Трибуналом.

Имајући у виду да ће наредних пет-шест дана проћи у Милошевићевој сахрани и поновном оживљавању времена које је иза нас, сасвим је сигурно да ће доћи до затварања јавности и појачања скепсе према способности Хашког суда. А то је сасвим немогућа ситуација за Владу и реализацију изручења Ратка Младића – категоричан је Душан Јањић. – Хашко тужилаштво је стога тренутно у ситуацији директног фактора политичке дестабилизације Србије и Карла дел Понте поступцима одбране своје функције тренутно држи

у рукама нашу будућност. Прекид преговора о придруживању ЕУ би дефинитивно довео на власт најекстремније политичке снаге, и сада остаје само мала нада да ће Војислав Коштуница успети да убеди Вашингтон и Брисел да им се кредибилитет неће нарушити уколико би привремено примирили Карлу дел Понте и дозволили да се рок за изручење Младића продужи, макар док се не утврди комплетна истина о самоубиству Бабића и не сагледају сви пропусти у раду Трибунала када је реч о Милошевићевој смрти. Само тако би се Влади Србије могао створити простор да изнова придобије јавност и да је, упркос последњим догађајима, поново окрене у корист сарадње са Хагом.

„Вијести”, 13. марта 2006. године, објављују текст под наднасловом „Љекари утврдили да је Милошевић умро од инфаркта”, насловом „Жалио се Русима да га у Хагу трују” и поднасловом „У писму Сергеју Лаврову, Милошевић је тврдио да му тајно дају снажни лијек против лепре. Хашки љекари вјерују да је кришом бацао љекове које су му давали за притисак и да је то било фатално”. Текст садржи три антрфилеа. У првом је објављена „Минина” вест под насловом „Пронађени трагови љекова за лепру”. Наслов другог је „Нека се припреме Младић и Караџић”, а наслов трећег је „Радикали брину за Шешеља”. У овом антрфилеу објављене су изјаве заменика председника Српске радикалне странке Томислава Николића:

– Вишечасовна обдукција тијела Слободана Милошевића показала је да је узрок смрти инфаркт.

Најпознатији хашки оптуженик пронађен је прекјуче ујутро, око девет сати, у свом затворском кревету.

Како се наводи у саопштењу Националног савјета за сарадњу с Хашким трибуналом, обдукција је обављена у холандском Институту за судску медицину у Хагу. Приликом обдукције тијела Слободана Милошевића је утврђено да је непосредни узрок смрти инфаркт. Још се очекују токсиколошке анализе чији би резултати требало да буду познати у року од 24 до 48 сати, што је уобичајена процедура.

Обдукцију тијела Слободана Милошевића вршила су два судска патолога и један неуропатолог, сви из Холандије, док су супервизију обдукције вршили патолог из Белгије и два експерта с Војномедицинске академије у Београду, који су допутовали са шефом Националног савјета за сарадњу с Хашким трибуналом, министром Расимом Љајићем. Цио ток обдукције је сниман и начињена је детаљна фотодокументација. По мишљењу експерата из СЦГ који су непосредно надзирали обдукцију, цио поступак је обављен веома професионално.

Породици Милошевић раније није удовољено да се обдукција изврши у Москви, а супруга преминулог Милошевића, Мирјана Марковић оптужила је Хашки трибунал да јој је „убио мужа”.

Милошевићев правни заступник Зденко Томановић рекао је јуче да је Милошевић дан прије смрти написао писмо шефу руске дипломатије Сергеју Лаврову и тражио помоћ, тврдећи да неко у притвору Хашког трибунала покушава да га отрује.

Београдски медији преносе да је он новинарима у Хагу показао Милошевићево руком писано писмо које је у петак, 10. марта предао Амбасади Русије у Хагу.

„Сматрам да је упорно настојање да ми се ускрати лијечење у Русији посљедица мотивисана страхом да би пажљивом, стручном анализом били открити активни покушаји нарушавања мог здравља за све ово вријеме, који се не би могли сакрити од руских стручњака”, цитирао је Томановић писмо Милошевића. Он је у писму навео да се обраћа у очекивању да му се помогне „у заштити од криминалне активности у институцији која ради под знаком Организације уједињених нација”.

„Из документа који ми је достављен 7. марта види се да је 12. јануара, у мојој крви пронађен изузетно јак лијек који се користи за лијечење лепре и туберкулозе”, наводи се у писму Милошевића.

Он је рекао да никакав антибиотик није користио током свих пет година колико је у притвору.

„У сваком случају, они који ми убацују лијек за лепру сигурно не могу да ме лијече и они од којих сам бранио земљу у рату и који имају интерес да ме ућуткају такође”, цитирао је Томановић писмо Милошевића.

Портпарол Тужилаштва Флоранс Артман оцијенила је „апсурдним” тврдње да су Милошевића у притвору тровали.

Милошевићеве страначке колеге из СПС, чији је био предсједник, такође су јуче изјавиле да се Милошевић жалио како хоће да га ликвидирају.

Ни главна тужитељка тог суда Карла дел Понте није искључила могућност Милошевићевог тровања, оцијенивши, ипак да су то „гласине и да треба сачекати медицинске резултате”.

Она је казала да не искључује могућност да се бивши југословенски предсједник убио и тако упутио посљедњи изазов међународном правосуђу.

„Можда нам је упутио посљедњи изазов. Шта ако се убио?”, рекла је Дел Понте италијанском дневном листу „Ла Република”, додајући да је Милошевић патио од кардиоваскуларних тегоба и да је „необично, али ипак могуће, да је умро изненада, а да љекари нијесу примијетили нагло погоршање његовог здравственог стања”.

Главна тужитељка је објаснила да се у сваком затвору надзире да ли и које љекове узима притвореник, али је „тачно да је могуће да се увијек ради и другачије”.

„Рекли су ми да спада у људска права то да ли ће неко узети пилуле или не”, додала је она.

Дел Понте сматра да би се Милошевићево могуће самоубиство могло протумачити чињеницом да му је остало још само 40 сати за одбрану у судском поступку у којем је оптужен за ратне и злочине против човјечности.

Упитана да ли се лично сматра одговорном због дужине трајања суђења, Дел Понте је казала да није битно што је дуг процес већ да је правилно и коректно изведен процес.

А на питање да ли жали што му није дозвољено да оде у Русију на лијечење, она је одговорила: „Не знам зашто бих то жалила... Милошевић је имао сву његу која му је потребна и да не би требало да иде у Русију”.

Дел Понте је нагласила да је одбрани остало само још радних 55 сати (око два мјесеца суђења) и зато је суђење било близу краја, „што је штета да правда неће бити задовољена”.

Љекари који су лијечили Милошевића у Хагу мисле да је кришом бацао љекове које су му давали, рекао је јуче шеф кардиоваскуларног хируршког центра „Бакуљев” у Москви, Лео Бокерија.

„Третман који је добио свео се на то да му дају љекове за високи крвни притисак и они сматрају да их није узимао”, рекао је Бокерија руској телевизијској станици НТВ.

Љајић је јуче из Хага поручио да је најважније да истрага о смрти Милошевића буде окончана што прије како би се спријечиле политичке и медијске манипулације.

Он је разговарао са предсједником суда Фаустом Покаром, Дел Понте и судским секретаром Хансом Холцијусом, који су га обавијестили о току лијечења Милошевића у судском притвору.

„Желим да изразим жаљење због смрти Слободана Милошевића и да пренесем дубоко разочарање што му се суђење неће окончати, изјавио је предсједник Хашког трибунала Покар у Хагу, на ванредној конференцији за штампу поводом смрти Милошевића.

„Велика је несрећна околност то што жртве и њихове породице неће имати задовољење у смислу осуде оптужених”, додао је Покар.

Он је подсетио да је наредио пуну истрагу коју ће водити аустралијски судија Кевин Паркер (као и у случају самоубиства Милана Бабића) којем помаже седам чланова истражног тима.

У узорцима крви Слободана Милошевића узетим протеклог мјесеца пронађени су трагови љекова против лепре и туберкулозе, преносе агенције, позивајући се на анонимног савјетника из Хашког суда.

Портпарол Трибунала Александра Миленов казала је да не може коментарисати такве информације прије резултата обдукције.

Холандска телевизија објавила је да су љекари истраживали зашто на Милошевића нијесу дјеловали љекови које је пио за смањење крвног притиска, па су зато његову крв дали на анализу и дошли до изненађујућих резултата.

Љекови за лепру и туберкулозу, који су пронађени у Милошевићевој крви могли су да неутралишу дјеловање љекова које је Милошевић пио за смањење крвног притиска и срце.

Главни тужилац Карла дел Понте поновила је јуче да дубоко жали због смрти Слободана Милошевића, јер је то лишило жртве задовољења правде која је потребна.

– Сада више него икад очекујем да власти у СЦГ ухапсе Ратка Младића и Радована Караџића. На крају, вољела бих да изразим саучешће породици Зорана Ђинђића, човјека који је убијен прије три године у Београду и имао је храбрости да изручи Хагу Милошевића, рекла је Дел Понте и додала да је јутрос добила увјеравања да се потрага за најважнијим бјегунцима, наставља”.

Српска радикална странка саопштила је јуче да је забринута за судбину свог лидера, хашког оптуженика Војислава Шешеља који се налази у притвору Трибунала. Шешељев замјеник Томислав Николић запитао је, „шта је узрок томе да суђење Шешељу не почиње већ три године”. „У Хашком суду желе да он жив не дочека пресуду, јер су свјесни да не постоје докази да буде осуђен”, рекао је Николић.

Он је истакао да је смрт бившег југословенског председника Слободана Милошевића опомена за све оне које Хашки суд тражи.

„Тамо живота, одбране, суђења и правде нема. Кога још треба изручити, а да се не зна да тамо неће бити убијен”, навео је Николић, преносе београдски медији.

Он је истакао да се у Србији „осим неколико лудака више не може наћи политичар који прича о сарадњи с Хашким судом по сваку цијену”.

Под наднасловом „Мјесто погребa Слободана Милошевића још није одређено”, насловом „Мири укидају потјерницу због сахране” и поднасловом „Милошевићева породица ће његове посмртне остатке преузети из Хашког трибунала и до тада усагласити ставове гдје ће он бити сахрањен” „Дан”, 13. марта 2006. године, објављује текст у рубрици „Актуелно”. Текст садржи пет антрфилеа, чији су наслови „Спровод уз државне почести”, „Опраштала се и Република Српска”, „Отворена интернет књига жалости” и „Град се пита за алеју”. У петом антрфилеу објављена је Танјугова вест под насловом „Гладић није добио захтјев”:

Борислав Милошевић, брат Слободана Милошевића који је прекјуче умро у притворској јединици Хашког трибунала, изјавио је јуче да најужа породица бившег председника Југославије и Србије још није одлучила о мјесту његове сахране, а да ће се он сагласити са њиховом одлуком. Он је додао да ће о мјесту и времену сахране одлучити његови најближи, жена, син и кћерка.

– Можда ће и мене консултовати, а ја ћу се сагласити са оним што они одлуче – рекао је он. Борислав Милошевић мисли да би његов брат требало да буде сахрањен у Србији.

– Не мислим да ће ту да буде икаквих проблема. Сада немају разлога да га се плаше – рекао је Борислав Милошевић, додајући да је његов брат Слободан син српског народа и да треба да буде сахрањен у својој земљи.

– Они који хоће да га избришу из историје, то свакако не могу, нагласио је он.

Руска новинска агенција Интерфакс је јавила, позивајући се на неименовани извор у руској амбасади у Хагу, да супруга покојног Милошевића Мирјана Марковић жели да он буде сахрањен у Москви. Саговорник Интерфакса је рекао да је руска амбасада у Холандији спремна да укаже неопходну сарадњу у случају да Милошевићева породица донесе одлуку да он буде сахрањен у Москви.

– Досад таквог захтјева није било, а ако га буде, мислим да неће бити никаквог проблема. У овом случају, жеља родбине је најважнија – рекао је агенцији извор из руске амбасаде у Хагу.

Шеф дипломатије СЦГ Вук Драшковић казао је да према посљедњим информацијама којима располаже, Милошевићева супруга жели да он буде сахрањен у Москви.

Милошевићева кћерка Марија изјавила је агенцији Бета да се ни у ком случају не слаже да њен отац буде сахрањен у Москви, већ да ће инсистирати да сахрана буде у Црној Гори. Она је додала да се не слаже са остатком своје породице да сахрана њеног оца буде у Русији, већ у Црној Гори, гдје је сахрањена и читава породица.

– Мој отац мора да буде сахрањен у Лијевој Ријечи у Црној Гори – рекла је она, наводећи да неће отићи на сахрану уколико буде у Москви. На питање да ли је о томе разговарала са члановима уже породице, она је одговорила да јесте али да се нијесу сагласили. Марија Милошевић је рекла да њен отац није Рус да би био сахрањен у Русији и да је он тамо хтио да иде жив да га прегледају и да се лијечи, а да му није мјесто да тамо буде сахрањен.

– Социјалистичка партија Србије затражила је јуче од државних органа да омогући Србији да се достојанствено опрости од Милошевића и да се сахрана обави у Београду, уз присуство његове породице – изјавио је председник Главног одбора СПС-а Ивица Дачић.

– Тражићемо од државних органа да створе услове како би Србија могла достојанствено да се опрости од Милошевића и омогући да то буде велика политичка манифестација подршке грађана политици коју је он водио – рекао је Дачић.

Потпредседник Социјалистичке партије Србије Милорад Вучелић сматра да ће Милошевић бити сахрањен у Београду. Он додаје да личност као Милошевић заслужује да буде сахрањена у својој домовини.

– Надам се да ће његова породица и социјалисти одлучити да се Милошевић сахрани у Београду и да ће држава Мири Марковић дозволити да дође у земљу и искаже свој бол. Са породицом сам у сталном контакту и још није одлучено гдје ће се Милошевић сахранити. Да би Мира Марковић могла да дође на сахрану неопходно је да држава скине потјерницу коју је против ње расписао бивши режим, истиче Вучелић.

И Југословенска левица (ЈУЛ) позвала је актуелну власт да аболира чланове породице Слободана Милошевића, прогласи дан жалости и омогући да се бивши председник Србије и СРЈ сахрани у својој земљи, како му доликује.

Замјеник председника радикала Томислав Николић јуче је најавио да ће телефонирати председнику Србије Борису Тадићу и од њега захтијевати да аболира Милошевићеву супругу Миру Марковић, како би бивши председник Србије и СРЈ могао бити сахрањен у Београду у Алеји великана. Према његовим ријечима, Москва је алтернативно рјешење као мјесто сахране Милошевића, али тамо Србија не би могла да покаже шта осјећа поводом бруталног убиства у Хашком трибуналу.

– Као Милошевићеви пријатељи помоћи ћемо да се он сахрани у Београду. Ако сахрана буде у Москви, највише руководство радикала и супруга Војислава Шешелја, Јадранка Шешел, присуствоваће на последњем испраћају Слободана Милошевића – наглашава Николић.

Министар правде Србије Зоран Стојковић јуче је за наш лист рекао да што се тиче Владе Србије нема никаквих проблема да се Мири Марковић скине потјерница и да јој се омогући да у Београд дође несметано и обави сахрану свог мужа.

– Људски и хумани разлози налажу да јој се омогући долазак у Београд. Што се тиче Марка Милошевића он је давно могао да дође у Србију, јер се против њега не води никакав поступак, наглашава Стојковић.

Према сазнањима „Дана”, Милошевићева породица ће његове посмртне остатке данас преузети из Хашког трибунала и до тада усагласити ставове

гдје ће он бити сахрањен. Иначе, пред свим општинским одборима СПС-а јуче су колоне грађана дуге по 200 метара чекале да се упишу у књиге жалости. На вијест да би Милошевић могао да се сахрани у Москви неколико хиљада људи се јавило да о свом трошку отпутује у Русију на посљедњи испраћај Слободану Милошевићу.

Београдски форум за свијет равноправних затражио је од највиших представника Србије и Државне заједнице СЦГ да организују државну сахрану Слободану Милошевићу. У саопштењу је наведено да би вишегодишњи предсједник Србије и СРЈ требало да буде сахрањен у Алеји великана на Новом гробљу у Београду, уз одговарајуће државне почести. Тражи се и да се члановима породице Милошевић омогући неометано присуство на сахрани и да се у земљи прогласи дан жалости.

Грађани Бањалуке, Бијељине и Добоја јуче су, паљењем свијећа на централним градским трговима, одали пошту Милошевићу. На тргу Крајине у Бањалуци положено је више букета цвијећа и запаљено стотину свијећа. На бијељинском градском тргу код Споменика палим борцима посљедњег отаџбинског рата постављена је слика Милошевића, испред које Бијељинци остављају цвијеће и пале свијеће. У Бијељини су јуче осванули плакати са сликама Милошевића на којима је написано: „Хероји никад не умиру” и „Волимо и ми тебе”.

Предсједник Србије Борис Тадић није добио никакав захтјев за аболицију чланова породице преминулог бившег предсједника Србије и СРЈ Слободана Милошевића, речено је у кабинету предсједника Републике.

Протокол Скупштине града Београда одлучује ко ће бити сахрањен у алеји заслужних грађана. Српски закон о посебним правима и дужностима предсједника не прописује да ли ће бивши предсједник бити сахрањен са највишим почастима, као ни мјесто његове сахране.

Социјалисти су саопштили да је поводом Милошевићеве смрти отворена и интернет књига жалости.

– У свим сједиштима, Главном одбору, градским, окружним и општинским одборима СПС-а отворене су књиге жалости, како би се омогућило свим поштоваоцима нашег предсједника да се упишу и искажу своја осјећања – наводи извор из СПС-а. Књига жалости отворена је и у просторијама Удружења грађана „Слобода”.

Бетину вест „Прес”, 14. марта 2006. године, објављује са наднасловом „Читуље Слободану Милошевићу” и насловом „Марија у ’Побједи’, СПС у ’Политици’”:

Марија Милошевић објавила је читуљу свом оцу Слободану Милошевићу у државном листу „Побједа”, на читавој страници. Уз фотографију Милошевића, у читуљи је написано „Тата, волим те, твоја Марија”. То је једина читуља за Милошевића у том листу. Подгорички „Дан” уступио је три пуне странице за читуље Милошевићу. Читуље су објавиле Народна социјалистичка странка Црне Горе, Удружење бораца у ратовима из 90-их година и грађани.

СПС је у „Политици” и „Вечерњим новостима” објавио читуљу Милошевићу на читавој страни. У њој пише: „Србија и СПС су поносни што нас је

водио и поносни смо што смо били његови савременици. Историја нам никад не би опростила ако напустимо оно за шта се борио. До коначне побједе!” Читуљу Милошевићу у „Политици” објавили су Удружење Васојевића, Војислав Шешељ, удружење Слобода, његов телохранитељ Сента Миленковић, Урош Шуваковић, шеф кабинета Горан Милиновић и грађани.

Саучешће поводом смрти бившег српског и југословенског председника Слободана Милошевића изјавили су његове страначке колеге, као и хашки саборци, међу којима је и др Војислав Шешељ. Текст о томе „Политика”, 14. марта 2006. године, објављује под насловом „И Готовина потписао читуљу” и поднасловом „Марија, кћерка Слободана Милошевића, читуљу за свог оца објавила у листу ’Побједа’”:

Заједничку посмртну читуљу Слободану Милошевићу објавила је група од 34 хашка оптуженика, међу којима је и недавно ухапшени хрватски генерал Анте Готовина, Младен Налетилић Тута, Ивица Рајић, затим Војислав Шешељ, Момчило Крајишник, Пашко Љубичић, Драгомир Милошевић, Миле Мркшић, Средоје Лукић, Милорад Крнојелац, Љубиша Беара, Веселин Шљиванчанин, Мирослав Радић, Вујадин Поповић, Винко Пандуревић, Душко Кнежевић, Жељко Мејакић, Љубиша Боровчанин, Драго Николић, Миломир Стакић, Благоје Симић, Саво Тодовић, Душан Фуштар, Зоран Жигић, Станислав Галић, Момчило Грубан, Драган Јокић, Видоје Благојевић, Радослав Брђанин, Милан Лукић, Милан Мартић, Митар Рашевић, Милорад Трбић, Љубе Бошковић, Љубиша Боровчанин. У тексту читуље пише: „Последњи поздрав хашком саборцу”.

Марија Милошевић, кћерка Слободана Милошевић читуљу за свог оца објавила је у државном листу „Побједа” на читавој страници. Уз фотографију Милошевића, у читуљи је написано: „Тата, волим те, твоја Марија”. То је једина читуља за Милошевића у том листу.

„Бранећи Србију, трагично је преминуо наш председник Слободан Милошевић”, пише у читуљи коју је међу првима објавила Социјалистичка партија Србије. У тексту се даље наводи да су „Србија и Социјалистичка партија Србије поносни што нас је водио и поносни смо што смо били његови савременици. Историја нам никад не би опростила ако напустимо оно за шта се борио. До коначне победе!”

Од партијских другова читуљу су објавили Урош и Сања Шуваковић, чија садржина текста гласи: „Вољеном председнику, великом пријатељу и политичком учитељу”. Његова тиха сенка, телохранитељ Сента са породицом, у читуљи је написао: „Знали су да сте непобедиви док гледате и говорите. Овог пута су вас победили док сте спавали”. Шеф кабинета бившег југословенског председника Слободана Милошевића, Горан Милиновић је написао: „Част је бесмртна. Ви сте је истински поседовали и одбранили. За пример и узор у свим временима”. Кратко и јасно један од највернијих партијских другова, Милутин Мркоњић написао је: „Последњи поздрав другу и пријатељу”. Путем читуље последњи поздрав председнику упутио је и његов партијски друг Живадин Јовановић и Београдски форум за свет равноправних.

Удружење „Слобода” је написало: „Хероју српског народа, председнику који је свој живот положио у одбрани Србије, заступању истине о свом народу

и одбрани правде, човеку који је у хашком казамату био слободан и са великим и са малим с”. „Великану из Васојевића Слободану Милошевићу”, пише у читуљи коју је дало Удружење Васојевића.

У подгоричком листу „Дан” објављене су на три странице посмртне читуље Слободану Милошевићу. Читуље су објавиле Народна социјалистичка странка Црне Горе, која је раније настала после сукоба најпре у и данас владајућој Демократској партији социјалиста и потом у Социјалистичкој народној партији, затим Удружење бораца у ратовима из деведесетих година, као и грађани.

У свим читуљама се велича политичко дело Слободана Милошевића, а посебно његова одбрана пред Хашким трибуналом за ратне злочине.

Милошевић је у неким читуљама представљен као „бранитељ свога народа”, „врх српских синова”, „највећи Србин двадесетог века” и као „драги председник”.

„Блиц”, 14. марта 2006. године, објављује кратак текст са именима свих хашких притвореника који су изјавили саучешће породици бившег српског и југословенског председника Слободана Милошевића и упутили му последњи поздрав, са наднасловом „Београдске новине” и насловом „Читуља за творског братства”:

Притвореници Хашког трибунала, и то њих 34, разних националности, објавили су у београдској штампи читуљу са последњим поздравом свом, како су навели, „хашком саборцу” Слободану Милошевићу и изражавају саучешће породици. У читуљи су тако потписани и Момчило Крајишник, Анте Готовина, Војислав Шешел, Младен Тута Налетилић, Веселин Шљиванчанин, Миле Мркишић, Мирослав Радић, Драго Николић, Миломир Стакић, Благоје Симић, Саво Тодоровић, Душан Фуштар, Зоран Жигић, Станислав Галић, Момчило Грубан, Драган Јокић, Милан Мартић, Ивица Рајић и Винко Пандуревић.

Срамна одлука, како градских, тако и републичких власти да се сахрана Слободана Милошевића обави приватно, без државних почести, објављена је у „Данасу”, 14. марта 2006. године, у тексту под наднасловом „Сахрана бившег председника Србије и СРЈ Слободана Милошевића у четвртак или петак на београдском Новом гробљу”, насловом „Погреб без државних почести” и поднасловом „Влада Србије сагласна да Милошевићева сахрана буде приватна. Марко Милошевић данас у Хагу преузима тело”. Унутар текста су четири антрфилеа са насловима „СПС: Породици омогућити да редовно обилази гроб”, „Младеновић: Извештај па наставак сарадње”, „Руска црква спремна да држи опело” и „Тадић: Трибунал одговоран за Милошевићеву смрт”:

У Влади Србије постоји сагласност да сахрана Слободана Милошевића не треба да буде државна, већ приватна, уз стриктно поштовање закона и без повлачења оптужнице против Милошевићеве супруге Мирјане Марковић. Ово је резиме јучерашњих изјава новинарима потпредседника владе Миролуба Лабуса и шефа посланичке групе ДСС Милоша Алигрудича. Пре тога, председник Србије Борис Тадић одбио је да аболира удовицу Слободана Милошевића.

Бивши председник Србије и СРЈ биће сахрањен на београдском Новом гробљу, највероватније у четвртак или у петак, саопштио је незванично синоћ београдским медијима извор из СПС, чији је Милошевић био председник. Саговорник из врха ове партије пренео је да социјалисти не захтевају сахрану у Алеји великана, већ да траже да Милошевићева породица присуствује погребу. Незванично се такође тврди, да је у недељу увече постигнут договор између Владе Србије и СПС да се Милошевићева сахрана обави без државних почести, као и да се искористи законска могућност да његова удовица и без аболиције не буде ухапшена при повратку у земљу.

Врховни савет одбране јуче је, на предлог председника Србије Бориса Тадића, а у складу са одредбама Правила службе Војске СЦГ, закључио да се не дозволи употреба јединица Војске у протоколу сахране Слободана Милошевића.

Холандско Министарство спољних послова потврдило је да је сину бившег председника Србије и СРЈ Марку Милошевићу дало тродневну визу како би могао да оде у Хаг по тело свога оца. Наводи се и да је виза дата из разлога хуманости. Требало би да Марко Милошевић данас опутује из Москве у Хаг где би требало да преузме тело свога оца. Правни заступник породице Милошевић Зденко Томановић, изјавио је да ће у Хаг допутовати и руски лекари на челу са доктором Леом Бокеријом, који ће затражити од холандских власти да поново обаве обдукцију тела бившег председника Србије и СРЈ.

У изјави руској ТВ Канал 1 Марко Милошевић је рекао да је породица изразила жељу да Милошевић буде сахрањен у Београду, али да коначна одлука о месту сахране зависи и од тога да ли српске власти могу да гарантују безбедност његовој мајци.

Слободан Милошевић пронађен је мртав у свом кревету у ћелији приватног Хашког трибунала у суботу изјутра. Обдукцијом је утврђено да је он умро од инфаркта.

Мирољуб Лабус је јуче потврдио новинарима у Скупштини Србије да је у Влади било консултација око сахране Слободана Милошевића.

– Закон мора да се поштује у свим па и у овим околностима. Влада није за то да се организује државна сахрана, него приватна. Око тога нема никаквих разлика унутар Владе – каже Лабус.

Коментаришући изјаве функционера СПС да ће ускратити подршку Влади уколико Милошевић не буде сахрањен уз државне почести, Лабус је рекао да ових дана Влада ради под великим притисцима из земље, али и из иностранства.

– Ми ћемо наставити да радимо свој посао све док будемо имали већину у Скупштини. Одолећемо свим облицима притисака, а докле ћемо трајати, као Влада зависи од Скупштине. Постоје одређена правила по којима морамо да се владамо и ми ћемо се придржавати тих правила све док будемо имали већину у парламенту – рекао је Лабус.

На питање да ли то значи да Влада Србије неће попустити пред уценама социјалиста, Лабус је рекао да не верује да је реч о уценама и поновио да Влада ради по правилима и да ће тако наставити да ради. Коментаришући реакције српских медија и њихов наступ према смрти Слободана Милошевића, Лабус је рекао:

– Овде имате две димензије, једна је лична, односно хумана и ту се мора узети у обзир чињеница да породица мора да сахрани своје ближње, а друга димензија је политичка и како време одмиче све више та политичка димензија добија на значају. Због тога је и одговор Владе једноставан и јасан – Закон мора да се поштује. То значи да желимо да омогућимо свакоме да своје ближње сахрани где хоће али закон мора да се поштује. Постоји институција која одлучује о томе да ли ће Мирјана Марковић бити аболирана, а то није Влада већ председник Републике. Председник је рекао своју реч, ја немам шта ту да додам.

Милан Париводић, министар за економске односе са иностранством, рекао је да смрт Милошевића нема везе са сарадњом са Хашким трибуналом, која представља обавезу Владе.

– Мој општи утисак из медија је да се не заборавља политичка кривица Слободана Милошевића и да већина медија представља њега у оном светлу како ће бити забележен у уџбеницима историје – каже Париводић.

И шеф посланичког клуба ДСС Милош Алигрудич потврдио је да није спорна могућност да Слободан Милошевић буде сахрањен у Београду, али без државних почести и без одбацивања оптужнице која терети Мирјану Марковић.

– Просто неке ствари нису предмет разговора као што је, на пример, повлачење оптужнице. Питање је само шта су реални захтеви и чему се може изаћи у сусрет – рекао је Алигрудич за Б92, додајући да треба раздвојити шта је реално. Алигрудич је истакао да ће све то бити на свом месту, односно да неће бити предмет проблема наредних дана.

За условљавања СПС, кад је у питању подршка те партије владајућој већини парламенту, Алигрудич је рекао да их не доживљава као претњу и не види као разлог за пад владе. Међутим, генерални секретар СПС Зоран Анђелковић је јуче изјавио за „Данас“ да се „Окружно јавно тужилаштво у Београду сагласило да укине потерницу за Миром Марковић и да се само чека да одлуку о томе донесе судско веће”.

– Социјалисти траже да Милошевић буде достојанствено сахрањен у Београду, а грађани Србије ће одредити ниво сахране и достојанствено га испратити. Ми од Бориса Тадића нисмо тражили никакву милостињу, већ да судски органи омогуће супрузи Слободана Милошевића, Мири Марковић да присуствује сахрани. Тако се ради свуда у свету кад је нечија сахрана. Тадић одговара Томиславу Николићу преко нас – изјавио је Анђелковић, додајући да „када је аутопсија у питању, има потврда да је Хашки трибунал убио Слободана Милошевића. Независно од даљих анализа показаће се да је лек који је добијао давао супротан ефекат”.

Токсиколошка анализа узорака из крви и ткива Слободана Милошевића још није завршена а резултати ће бити објављени током ове недеље, изјавила је синоћ портпарол Хашког трибунала Александра Миленов новинарима испред зграде Трибунала. Она је „као спекулације” више пута одбила да коментарише изјаву медијима једног холандског токсиколога да је у Милошевићевој крви раније пронашао трагове антибиотика који се користи против лепре и туберкулозе и његову претпоставку да је Милошевић тај лек

узео сам. Милошевић је у писму властима Русије, дан пре него што је умро, тврдио да га неко у притвору трује тим лековима. То писмо новинарима је преkjуче показао његов правни заступник Зденко Томановић.

Расим Љајић, председник Савета за сарадњу са Хашким трибуналом, изјавио је синоћ за РТС да токсиколошке анализе неће променити резултат аутопсије која показује да је узрок смрти инфаркт, али да ће показати да ли је Милошевић користио додатне лекове осим прописаних терапијом. Љајић је додао и да је у разговору са председником Трибунала Фаустом Покаром пренео да је кредибилитет овог суда нарушен и да је за поправљање негативне слике о том суду неопходно да суђење Војиславу Шешељу почне што пре.

Градначелник Београда и потпредседник ДС-а Ненад Богдановић, саопштио је jуче да неће потписати одлуку о Милошевићевој сахрани у Алеји заслужних грађана.

– За време свог мандата у Скупштини града Београда, усагласио сам се да се у Алеји заслужних грађана сахране људи који су својим делом и животом оставили позитиван, племенит, хуман траг у овом граду и нашој земљи. Трагови које је Милошевићев режим оставио за собом јесу разлог што сматрам да му никако не припада место „заслужног грађанина” не само у Алеји већ ни у српској историји – истиче Богдановић у писаној изјави, додајући „да не оспорава право онима који другачије мисле да искажу своја осећања и став на начин примерен тренутку какав јесте смрт сваког човека”.

Водећа странка владајуће коалиције ДСС није ових дана коментарисала смрт Слободана Милошевића, а ни питања која из тог проистичу. Портпарол ДСС Андреја Младеновић је на страначкој конференцији за новинаре назвао медијским калкулацијама писање појединих дневника да су се Влада и СПС договорили о Милошевићевој сахрани у Србији без државних почаста, али уз присуство свих чланова његове породице. Према Младеновићевим речима, СПС и СРС нису упутиле званични захтев за сахрану Милошевића уз државне почаста.

Председник Тадић одбио је jуче да се састане са Томиславом Николићем, замеником председника СРС, јер није желео да разговара о захтеву радикала да аболира Мирјану Марковић.

Хрватски „Национал” од 14. марта 2006. године, у вези са убиством Милошевића, намерно умањује значај предстојећег окршаја др Шешеља са Хашким трибуналом. Једино са чим се просечни Србин може сложити у овом тексту је наслов „Хашки суд изгубио разлог постојања”.

Смрт хашког оптуженика Слободана Милошевића за Међународни казнени суд за злочине на просторима бивше Југославије права је катастрофа из најмање три разлога. Као прво, смрћу Слободана Милошевића Хашки је суд изгубио својега главног оптуженика, човјека због којег је он заправо и основан. Ма колико се много говорило о другим починитељима злочина, чак и онима који су, попут заповједника Војске Републике Српске Ратка Младића криви за грозне појединачне злочине, као што је Младић крив за 8000 мртвих у Сребреници, све што се на тлу бивше Југославије догађало у десетљећу ратова – од рата у Словенији, до оног на Косову – потјече од Милошевића.

Ма колико се у првом реду Срби трудили тврдити како су за злочине одговорне све стране, Милошевић је био само један, а сви они – па и Младић, Радован Караџић, а поготово злочинци из других народа, њему нису били равни. Будући да је сада Хашки суд изгубио главног протагониста, он је изгубио много и од самог разлога својег постојања. Суђење Милошевићу било је једино које је стварно оправдавало његово постојање, јер сва остала суђења која су у тијек у, на примјер вођи побуњених хрватских Срба Милану Мартићу, тзв. Вуковарској тројци, Насеру Орићу, те она која се очекују, као што су суђења Војиславу Шешељу или Анти Готовини, немају нити ће имати такав политички набој. То неће имати ни суђење Младићу и Караџићу, ако се они уопће појаве у Хагу.

Суђење Милошевићу није било суђење неком локалном заповједнику за појединачни покољ, него суђење у којем је требало утврдити тко је био повијесно одговоран за агресију, геноцид, за страховита страдања милијуна људи, тко је био крив за трагедију југославенских народа 90-их година у цјелини, да се утврди повијесна одговорност, и то не само појединаца, него и заједница којима су били на челу. Због тога је, уосталом, суд и основан, да утврди повијесну одговорност и истину, како би то одређивање кривње био камен темељац за изградњу нових односа међу народима који живе на просторима бивше Југославије. Тај задатак суд није обавио, нити ће га икада моћи обавити. Други разлог због чега је ово катастрофалан ударац за Хашки суд јест чињеница да је ова смрт потпуно разоткрила сву неефикасност и неспособност тог суда. Милошевић је испоручен суду 28. липња 2001, дакле прије скоро четири године и девет мјесеци, а није му завршено нити суђење у првом ступњу. Након Другог свјетског рата међународни судици у Нирнбергу судили су двадесетчетворици највећих нацистичких злочинаца за почињена недјела која су била гора од оних Милошевићевих, те правно комплициранија због тога што тада нису постојале међународне правне норме за нека од почињених дјела, па је цијело суђење, ипак, завршено у једанаест мјесеци. Осуђеници су смакнути или послати у затвор само 18 мјесеци након краја рата. Нема никаква оправдања што је суђење Милошевићу толико трајало.

Тужитељство и судско вијеће, које је иначе саму процедуру водило врло уредно и прецизно, морали су редуцирати оптужницу на кључне ствари, скратити процес и осудити Милошевића. Ни у Нирнбергу се оптуженима није судило за сваки злочин што су га нацисти починили. То дуготрајно суђење почело се доимати као средство којим ће добро плаћени судици, тужитељи и чиновници са суда продуљивати своје апанаже и синекуре. Трећи разлог је тај што ће сада бити отежана било каква тзв. сурадња Србије с Хашким судом. Након што је вијест о Милошевићевој смрти објављена у Србији јавили су се бројни његови српски апологети који су тврдили да је он у затвору убијен. Неки су то тврдили у дословном смислу, доказивали да је отрован, што наводно потврђује и једно Милошевићево писмо, а други у пренесеном, тврдећи да је то продуљено суђење и малтретирање било намјерно замишљено да би га се отјерало у смрт. Многи су у Србији увјерени да је хашки затвор заправо стратиште српских затвореника, од којих су већ четворица тамо умрла.

Судском вијећу се предбацује што није прихватило Милошевићев захтјев да му се омогући да оде у Москву на лијечење, иако је сасвим јасно да то вијеће није имало никаквих јамстава да би се он вратио у Хаг. Но та једина логична одлука сада се искориштава како би се србијанска јавност увјерила да је судско вијеће ту одлуку донијело да убије Милошевића прије краја суђења, јер је он својом наводно бриљантном обраном разбио све аргументе тужитеља. Водећи људи Српске радикалне странке већ мјесецима говоре како суд у Хагу одгађањем суђења њихову вођи Војиславу Шешелу, те његовим смјештањем у врло неповољан дио затвора, и њега жели убити јер га се боји. У таквој атмосфери тешко је очекивати да ће србијанске власти уложити већи напор да уките и испоруче Ратка Младића, за што им је дан рок до почетка травња, у противном ће бити прекинута преговори о стабилизацији и придруживању с Европском унијом. Након Милошевићеве смрти Младић и Караџић, видјевши како је он завршио, имају још мање разлога да се предају, а они који их из србијанске структуре власти чувају и који сеprotиве сурадњи с Хашким судом имају још мање разлога да такав свој став мијењају. Без Милошевића, ослабљени Хашки суд бит ће још мање релевантан без Младића и Караџића.

То су три кључна разлога због чега ће се Хашки суд тешко опоравити од овог удараца, те вратити ауторитет и углед који је требао имати, те и имао у првим годинама када је почео радити. Суд је, несумњиво, био потребан, јер локална правосуђа нису била способна судити ратним злочинцима. Истину је требало утврдити, али како се то у Хагу покушало направити, није се показало добрим. За то што је ствар кренула лоше криви су они који су суд водили, а на главној хашкој тужитељници Карли дел Понте посебна је кривња због необична начина како је писала и дизала оптужнице. Она је у недељу на конференцији за тисак у Хагу жељела одати дојам како се ништа битно није догодило, како је на суђењу ипак показан какав је злочинац Милошевић био, те како очекује да ће се сада убрзати изручивање Младића и Караџића. Ништа, међутим, није више како је било, а за то је највише крива она.

Одједном ту жену, коју су до сада многи хвалили, највише оптужују да је одговорна што Милошевић није судском пресудом проглашен одговорним за агресију и геноцид, масовне злочине и протјеривање големог броја људи. Управо је она подигла оптужницу против њега, и то баш због тога, али је у својој мегаломанији написала тако опсежну оптужницу да се суђење Милошевићу једноставно није могло завршити ни у каквом разумном времену. А тако је учинила зато што у карактеру те ситне женице, високе једва 152 центиметра, постоји доза мегаломаније и ароганције, које је увијек показивала. Родила се 9. вељаче 1947. у Лугану у талијанском дијелу Швицарске. Прво је размишљала да оде у лијечнике као њена два старија брата, али је ипак уписала право, које је студирала у Берну, Женеву, те у Лондону. Након дипломе радила је у једном приватном одвјетничком уреду, потом је 1975. отворила властити уред, а 1981. отишла је у тужилаштво. Прво је била истражни судица, а потом је постала обласни тужитељ за Лугано. У том иначе мирном богатом граду, гдје живе и многи иноземни богаташи, многи сумњиве имовине, главни криминал био је финансијски, јер су у тамошњим банкама разни

криминалци полагали на којекакве начине стјецани новац. Тијесно је сурађивала с талијанским тужитељима, међу осталим и са славним Giovannijem Falconeom, који је покренуо велику акцију против мафије, а касније је због тога и убијен у мафијашком атентату. Због тих својих истрага она је добила сталну заштиту, била је једина особа у Швицарској коју су чували 24 сата дневно. Када се на хашком Међународном казненом суду за злочине на тлу бивше Југославије 1999. испразнило мјесто главне тужитељице, учинило се да би она могла бити примјерена насљедница управо због своје упорности, храбрости, те чињенице да се не да импресионирати ауторитетима. О томе је ли се та њена особина показала добром или лошом послјије су се распламсале полемике, а оне ће сада постати још оштрије.

Карла дел Понте коментирала се на два задатка, да подигне оптужнице против што више главних актера југославенских догађаја деведесетих година, те да их потом покуша што више добити у Хагу. Она је подигла више од педесет оптужница, од којих су неке изазвале прилично контроверзи и негодовања. С временом се могло замијетити да се она не равна само према правним, него и политичким критеријима, да води рачуна да подигне оптужнице против актера из свих народа с простора бивше Југославије. Многи су то тумачили као њену политичку намјеру да се повијесно изједначи кривица за догађаје на тлу бивше Југославије, што је она енергично нијекала. Оптуживали су је да као да јој је било криво што су „прије времена” преминули Фрањо Туђман и Алија Изетбеговић, те неки њихови сурадници, прије него што их је успјела оптужити, па је неким мањим актерима у својим оптужницама почела давати много веће значење од оног које су имали, само зато како би преко њих ширила одговорност на њихове шире заједнице. Због те политизације тужитељства, која се пренијела на читав суд, он је почео губити на угледу и вјеродостојности управо тамо гдје би морао имати највише угледа, у срединама које су биле жртве агресије и геноцида, које нису могле прихватити ту њену тенденцију да све прикаже једнаким кривцима. Други задатак који си је поставила био је да што више оптуженика доведе у Хаг, те је због тога радила велике притиске на све средине одакле су били одбјегли оптуженици, у чему су је подржавале европске политичке институције. При томе је најважнији догађај био када се у липњу 2001. у Хагу нашао Милошевић, али не толико због њеног притиска, него због смјеле одлуке ондашњег србијанског премијера Зорана Ђинђића да га тамо пошаље, јер му је одговарало да Милошевић заврши у Хагу из унутарњополитичких србијанских разлога.

Управо је у својем односу према Милошевићу показала много своје мегаломаније. Написала је голему оптужницу од 66 тачака, па се због тога са суђењем чекала. Потом је за њено доказивање њен сурадник Geoffrey Nice требао много времена за доказни поступак, које се потом морало дати и Милошевићу за њено побијање. Умјесто да се држи правила како „спора правда није правда”, она је развукла суђење и да би показала своју властиту важност, те је тако упропастила све што је радила. У суђењу Милошевићу она је издала жртве. На најважнијем хашком суђењу није успјела постићи да оптуженик буде на вријеме осуђен, да му буде доказана кривња, што јој је био главни задатак, него је он сада у очима својих присталица постао жртвом,

чак жртвом наводног убојства што га је починио Хашки суд. Политичка порука онога што се догодило управо је обратна од оне коју је она у име жртава, како тврди, жељела постићи. Како је написао „Њујорк тајмс”, умјесто да та пресуда сведе конанчо неке повијесне рачуне о томе тко је крив за трагедију на југославенским просторима, те тако придонесе миру, Милошевићева смрт без пресуде само је појачала српски мит о томе како су Срби патнички народ, што је управо за многе Србе, Милошевићеве присталице, било њихово главно самооправдање када су кретали у рат, и због чега ће зазивати нове будуће ратове. А за то ће бити крива и Карла дел Понте.

Много накараднији текст налази се у истом броју „Национала” под насловом „Присталице Милошевића желе грађански рат”. Наслов је у складу са менталним склопом усташких шкрабала „Тиха смрт српског злочинца”. Наднаслов „Милошевићева странка СПС у масовном одазиву на његов београдски погреб види шансу за наредне”, даје до знања каквим ће се фалсификатима аутор бавити у тексту.

Београд је у недељу, 12. ожујка, био оличење „подијелене Србије”. У самом средишту града стотине људи у дугој су колони чекале како би се у сједишту Социјалистичке партије Србије (СПС) уписале у књигу жалости у поводу смрти лидера те странке и бившег председника СР Југославије Слободана Милошевића. Истодобно, неколико километара даље, у Алеји великана на Новом гробљу, стотине људи окупиле су се како би обиљежиле трећу годишњицу убојства српског премијера Зорана Ђинђића, човјека који је Милошевића свргнуо с власти, ухватио и изручио Хашком суду. Ђинђића су убили злочинци који су за Милошевића претходних година убијали у Хрватској, Босни и Србији. С друге стране, људи са Студентског трга увјерени су да је за Милошевићеву смрт у притвору Хашког трибунала најодговорнији Ђинђић, иако је мртав већ три године.

Прва вијест о Милошевићевој смрти у затвору стигла је у Србију 11. ожујка нешто послје поднева и дочекана је с изненађењем. Понајвише због невјерице да би Хашки суд могао сам себи опалити такву плъску. И то само неколико дана послје самоубојства некадашњег председника самозване Републике Српске Крајине Милана Бабића.

Послје изненађења слиједиле су оптужбе, из СПС-а и Српске радикалне странке (СРС), чији је лидер Војислав Шешељ такођер у притвору Трибунала, чекајући већ дуље од три године да му почне суђење за ратне злочине. Главни тајник СПС-а Зоран Анђелковић изјавио је да ће се чланови те странке наставити борити „за слободу, правду, мир и достојанствен живот, јер су то идеали за које се борио Милошевић”. „Хашки суд није допустио Милошевићу да оде на лијечење у Москву, иако су лијечници то препоручивали. Увјерени смо да Трибуналу није одговарала истина коју је Милошевић износио у Хагу. Трибунал је учинио све да процес заврши на тај начин, смрћу Милошевића”, рекао је Анђелковић.

Њему се придружио партијски колега и бивши директор Радио телевизије Србије Милорад Вучелић, изјавом да је Хашки суд ликвидирао Милошевића. „Трибунал није могао зауставити Милошевићеву одбрану, па је одлучио уништити његов живот, надајући се да ће уништити истину о српском

народу. Истина је да је Милошевић поразио Трибунал. Милошевићева смрт велика је трагедија за Србију, СПС и српски народ, а он је био највећа повијесна личност у 20. стољећу и највећа личност коју је Србија имала”, рекао је Вучелић. Истодобно је изражена сумња у тврдњу да је Милошевић умро природном смрћу. И Шешелев СРС оптужио је Хашки суд за убојство Милошевића, уз оцјену да „послије таквог злочина у Србији више ништа неће бити исто”.

Што се тиче власти у Србији, њени представници одлучили су се за жаљење. Први политичар који је реагирао на вијест из Хага био је предсједник Србије и наслједник Ђинђића на челу Демократске странке Борис Тадић. Он је упутио суђут не само Милошевићевој обитељи, него и СПС-у, као да није ријеч о злочиначкој организацији чији је врх ратове на подручју бивше Југославије искористио за отимачину стотина милијуна долара, не штедећи притом ни властити народ.

Српски премијер Војислав Коштуница, чија се мањинска влада одржава на власти захваљујући подршци СПС-а, изразио је жаљење обитељи и партији, без икаквих коментара о Милошевићевој политичкој оставштини.

Предсједник Србије и Црне Горе Светозар Маровић изразио је наду да смрћу Милошевића одлази и вријеме страдања, подјела и зла, али и да ће тиме повијест бити ускраћена за потпуни суд и истину о његову учешћу у томе. Маровић је оцијенио да је начин на који је Милошевић умро велико искушење за морални ауторитет Трибунала.

Образ власти је донекле успио сачувати министар вањских послова СиЦГ и лидер Српског покрета обнове Вук Драшковић, којег је Милошевићев режим више пута покушавао убити. „Милошевић је особно наредио толика убојства припадника моје и других опозицијских партија у Србији. Он је крив и одговоран за убојство мојих најближих сурадника, за убојство чланова моје обитељи, а неколико пута је наређивао и моје убојство. Жао ми је што му је суђено у Хагу, а не у Београду, за све оно што је починио нашем народу”, рекао је Драшковић.

Готово све ТВ постаје промијениле су програмску схему и пред камере довеле људе који су се, скоро по правилу, определијели за хвалоспјеве о Милошевићу. Сљедећег дана су насловнице тиска биле обиљежене Милошевићевим фотографијама и насловима као што су „Убијен” и „Хаг убио Милошевића”.

На то је реагирао само Вук Драшковић, изјавом да се „стиди” због јавних реакција у Србији након Милошевићеве смрти. „Жалост његових сљедбеника за човјеком који је одговоран за небројене злочине и особно је наређивао многа убојства претворена је у хвалоспјеве умрлом и његовој политици чији су једини производ били злочини, смрт, несрећа и мржња. Промовирањем серијског убојице у националног хероја поново се убијају његове жртве. Тиме се Србија срамоти пред собом, свијетом и Богом, као земља у којој је злочин врхунска врлина”, оцијенио је Драшковић.

А онда се као главна тема појавило питање гдје ће Милошевић бити покопан. Милошевићева супруга Мирјана Марковић и син Марко већ годинама живе у Русији, јер су у Србији оптужени пред судом. Кћи Марија посљедњих

година живи у Црној Гори, у самоизолацији. Из Москве је стигла вијест да Мирјана Марковић и Марко Милошевић желе да њихов супруг, односно отац, буде покопан у Русији. Када су новинари затражили од функционера СПС-а број телефона Марије Милошевић у Црној Гори, како би сазнали гдје она жели да буде покопан, наишли су на зид шутње, уз објашњење да „она прави проблеме”. Страховања у СПС-у од „проблема” показала су се оправданим када су новинари успели ступити у контакт с Маријом Милошевић и, кроз гомилу псовки, разазнати да се она противи погребу у Москви, јер „њен отац није био Рус, него се тамо само хтио лијечити”. Кћи жели да Слободан Милошевић буде покопан у Црној Гори, покрај свог оца.

СПС и СРС су, међутим, желећи направити спектакл и демонстрирати своју снагу, предложили да се Милошевић покопа на београдском Новом гробљу, „у складу са заслугама покојника”, у Алеји великана, гдје лежи и Ђинђић. СРС је позвао све своје чланове и симпатизере да дођу на Милошевићев покоп и тако покажу „да зликовци нису успјели убити Србију”.

Одлуку о томе тко ће бити покопан у Алеји великана доноси београдска Скупштина, у којој већину има Тадићева Демократска странка. Суочен с могућношћу демонстрације снаге „антиевропске Србије”, каква би могао бити спектакуларни Милошевићев погреб, дио српске власти је у недјељу, 12. ожујка, увечер одлучио реагирати. Тадић је изјавио да неће аболирати Мирјану Марковић, јер сматра да би „државни погреб Милошевића био апсолутно непримјерен улози коју је имао у новијој повијести Србије и у супротности с опредјељењем које су грађани Србије недвосмислено изразили 5. листопада 2000. године”, када су га свргнули с власти.

Сличан став је изнио и Г17 плус, партија чији кадрови имају врло важна мјеста у финансијском сектору Владе Србије. Од београдских власти је Г17 затражио да ни по коју цијену не допусте покоп Милошевића у Алеји великана. СПС је у понедјељак, 13. ожујка, реагирао поруком да ће, ако се не осигурају увјети да се Милошевић покопа у Београду, та странка ускратити у парламенту потпору влади и тако срушити Коштуничин кабинет. Убрзо је стигла и вијест из Москве да су се Мирјана Марковић и Марко Милошевић премислили и да желе погреб у Београду.

И док је мртви Милошевић интензивирао подјелу на „европску” и, дојам је, много јачу „антиевропску Србију”, појавио се и знак коначног распада државне заједнице СиЦГ. У великој дворани београдског Сава центра одржан је избор представника СиЦГ за пјесму Евровизије. Пред више од 4000 људи представа је текла без проблема, све док се није дошло до гласовања. А онда су црногорски чланови жирија гласове давали искључиво кандидатима из своје републике, не обазирајући се на српске фаворите. Српски чланови жирија чинили су нешто слично, али не у истој мјери. Резултат је да је црногорски *boy band* No Name добио највише гласова. Након што су избјегли нападе српских колега и новинара у бекстејду, млади Црногорци изишли су на сцену да би отпјевали „побједничку композицију”, али су их из публике дочекали узвици „лопови, ловови” и киша упаљача, оловака и кованица. Српски чланови жирија убрзо су повукли своје гласове, Црногорци тврде да су No Name побједници натјечања, а директор РТВ Србије Александар Тијанић поручио

је да нитко неће ићи у Атену на натјечање за пјесму Евровизије док он то не потпише. Изгледа да референдум о независности Црне Горе неће бити потребан да би се СиЦГ распала и Србија коначно остала потпуно сама. И много мања него што је Милошевић планирао.

„Адвокати нуде јемство за Мирјану Марковић” је наслов текста који објављује „Данас” 14. марта 2006. године. Унутар текста је објављена и Фонетова вест:

Ивана Рамић, портпарол окружног суда, изјавила је за „Данас” да је јуче пред крај радног времена у суд стигла допуна предлога адвоката Мирјане Марковић, удовице Слободана Милошевића, да се за укидање притвора и потернице нуди јемство.

Претходно су адвокати поднели предлог да се против Мире Марковић укине притвор и Интерполова међународна потерница. Како је објаснила Ивана Рамић, тај предлог је послат Окружном тужилаштву да се изјасни о њему, а највероватније данас ће бити одржана седница Кривичног већа Окружног суда, на којој ће се расправљати о захтеву о укидању притвора и потернице за Миром Марковић. Она није знала да каже колики је износ понуђеног јемства. Мира Илић, заменик Окружног тужиоца, изјавила је јуче да се то тужилаштво сагласило да се Мирјани Марковић укине притвор. Када буде дошла у Београд Мирјана Марковић мораће да остави пасош, као гаранцију да ће се одазвати судском позиву. То значи да би после сахране, пошто би била доступна суду у Београду, морала да се одазове на саслушање, а суд одлучује о томе да ли ће јој бити враћен пасош.

Како „Данас” незванично сазнаје у Тужилаштву, из извршне власти је вршен притисак да се Мирјана Марковић ослободи даљег гоњења. Министар Владе Србије за државну управу и локалну самоуправу Зоран Лончар сматра да захтев Мирјане Марковић да јој се укине потерница, како би присуствовала евентуалној сахрани свога мужа Слободана Милошевића у Београду, у правном смислу никако не значи да се оптужница повлачи и редовни судски поступак ће се наставити.

– Укидањем потернице и њеним доласком у земљу она би самим тим била доступна судским органима и била би у обавези да се уредно одазива позиву суда – рекао је Лончар Фонету.

Овакав поступак, према речима Лончара, подразумева пружање јемства и гаранција да ће се закон и одлуке суда поштовати и обавезу да се увек буде доступан суду.

Окружном суду у Београду јуче је поднет предлог за укидање потернице и повлачење оптужнице против Мирјане Марковић „због наступања нове околности”, смрти њеног супруга Слободана Милошевића.

Захтев је потписао адвокат Мирјане Марковић Зденко Томановић, а одлуку доноси Кривично ванрасправно веће Окружног суда у Београду, пошто се претходно прибави мишљење Окружног тужилаштва. Како је јуче после подне саопштила заменица београдског окружног јавног тужиоца Мира Илић, то тужилаштво се сагласило да се Мирјани Марковић укине притвор и такав одговор послало Кривичном ванрасправном већу Окружног суда на коначну одлуку. Мирјана Марковић оптужена је за незаконито посредовање

у додељивању стана дадиљи њеног унука и за њом је расписана потерница јер се није појављивала на суђењу. Оптужница против ње повучена је 31. маја прошле године, али је поново расписана, пошто се 15. септембра није појавила на суђењу. Полиција је Мирјану Марковић тражила и због информативног разговора у вези са убиством бившег председника Србије Ивана Стамболића, 25. августа 2000. године.

„Дневник”, 14. марта 2006. године, објављује изјаве председника Покрета снага Србије Богољуба Карића дате за подгоричку телевизију ИН, у тексту са насловом „Карић: Шешељ у опасности”:

Слободан Милошевић треба да буде сахрањен у земљи са свим почастима које припадају председнику државе коју је водио, изјавио је јуче лидер тог покрета Богољуб Карић. Немамо никаква права да мимо Хашког трибунала одлучујемо и осуђујемо Слободана Милошевића, коме ни после пет година суђења, није доказана кривица, рекао је Карић за подгоричку ТВ ИН и додао да све треба оставити историји која је најбољи судија. Карић је истакао да би, после Милошевићеве смрти и необјашњиве смрти још неколико људи, српска власт и премијер морали да траже да специјална комисија УН утврди и истражи њихова страдања. Он је упозорио да постоји опасност да Шешељ, кога, како је рекао, српска влада држи као таоца у Хагу, настрада на неки начин.

Под насловом „Читуља из Шевенингена” „Вијести”, 14. марта 2006. године, објављују вест агенције Бета:

Више од 30 притвореника Хашког трибунала разних националности објавило је у београдској штампи читуљу у којој су упутили посљедњи поздрав свом, како су навели, „хашком саборцу” Слободану Милошевићу.

У читуљи у данашњим дневним листовима „Политика” и „Вечерње новости” 34 хашка оптуженика, Срба и Хрвата и Македонаца, изразило је саучешће Милошевићевој породици.

Саучешће су изразили Момчило Крајишник, Анте Готовина, Војислав Шешељ, Младен Тута Налетилић, Веселин Шљиванчанин, Миле Мркишић, Мирослав Радић, Драго Николић, Миломир Стакић, Благоје Симић, Саво Тодоровић, Душан Фуштар, Зоран Жигић, Станислав Галић, Момчило Грубан и Драган Јокић.

Посљедњи поздрав упутили су и Видоје Благојевић, Радослав Брђанин, Милан Лукић, Милан Мартић, Митар Рашевић, Милорад Трбић, Љубе Бошкоски, Ивица Рајић, Пашко Љубичић, Милорад Крнојелац, Љубиша Беара, Драгомир Милошевић и Средоје Лукић.

На списку су и Вујадин Поповић, Винко Пандуревић, Душко Кнежевић, Жељко Мејакић и Љубиша Боровчанин.

Шарене лаже на српској политичкој сцени покушавају да протуре грађанима Србије Драган Шутановац из Демократске странке, Чедомир Антић из Г17 плус и многи други. То се види у текстовима које објављује „Сведок” 14. марта 2006. године, под заједничким наднасловом „Само на Радио ’Индексу’ и у ’Сведоку’ сваке недеље ’Индексов политички барометар Србије’”, насловом „Говор мржње у више опција” и поднасловом „за Радио ’Индекс’ говоре: Понедељком – Српска радикална странка: Александар Вучић. Уторком:

Српски покрет обнове – Анђелко Трпковић. Средом – Демократска странка Србије: Душан Пророковић. Четвртом – Г17 плус: Чедомир Антић. Петком – Демократска странка: Драган Шутановац. Суботом – Социјалистичка партија Србије: Зоран Анђелковић. Индексом Радио-парламент”.

Наднаслов првог текста је „Александар Вучић (СРС):” а наслов „Смишљају нови Голи оток”. Други текст је са наднасловом „Анђелко Трпковић (СПО)” и насловом „Ослободили медије, па ћемо и Србију”. „Душан Пророковић (ДСС)” је наднаслов а „С Чекуом нема преговора” је наслов трећег текста. Четврти текст је са насловом „Чедомир Антић (Г17 плус)” и насловом „Теорија завере светске правде”. Под наднасловом „Драган Шутановац (ДС)” и насловом „Радикалска шарена лажа” објављен је пети текст. Наднаслов последњег текста је „Зоран Анђелковић (СПС)” а наслов „Бабићу по-могли да се самоубије”:

– Говор мржње постала је главна тема у Србији. Када неко није у политичкој могућности да пружи адекватан одговор на питања која му се постављају, онда за неистомишљенике и противнике каже да се служе говором мржње, а они као да се служе говором љубави када говоре оно што им се не допада. Колико пута је у нашој земљи неко за Броза рекао да је зликовац, злочинац, комунистички диктатор, иако је човек мртав, па нико о томе ништа није рекао. Истовремено, француски мислилац Волтер је рекао: „Имајте обзира према живима, о мртвима само истину говорите”. Занимљиво је да шта год кажете о Зорану Ђинђићу, сем да је светац, очигледно је да ће да смета многим који су наканили да му дају улогу свеца и српског спаситеља, иако то ни по чему није био, напротив. И када год кажете било шта и то као одговор на њихово питање, а не зато што ви на томе инсистирате, онда се направи велики проблем, како ви то смете да кажете за Његово Величанство Зорана Ђинђића. Ја ћу само једну ствар да кажем, поводом онога што је изјавио Милорад Мирчић, да је тај Чуме, а постоје пресретнути разговори и ја питам представнике Владе Србије да кажу да ли је то истина или не, називао Зорана Ђинђића шефом, па нека добро размисле кога то неко назива шефом и у којим ситуацијама. Такође, кренула је свеопшта хајка, рекао бих, оних из невладиног сектора који, на сваки могући начин, покушавају да кажу како су они ти који треба да опстану и остану да владају Србијом, јер права истина је да су они на власти у овој земљи и после шест година, иако се у Србији све променило на лошије. Они, очигледно, мисле да Титово време треба да се врати у свом најгорем облику, да треба да се смисли неки нови Голи оток, нека нова страдања за све оне који су неистомишљеници. Раније сте имали кулаке, традиционалисте, конзервативце, реакционаристе и народне непријатеље које треба стрпати иза решетака. Данас их такође имате, само их оптужујете под различитим именима, како вам се кад свиди: снаге мрака, хаоса, националистичке прошлости, како то воле да кажу, које се супротстављају једином светлом путу у Европу. Свему томе грађани Србије покушавају да се супротставе на сваки могући начин, покушавају да кажу да ће опстати она Србија која другачије мисли, за коју они кажу да се није променила. Па наравно, они би желели да постоји Србија у којој влада само једно, униформно мишљење и да се сви мењају у складу са тим и да сви буду Биљана Ковачевић-Вучо, Наташа Кандић и Соња Бисерко. То у Србији, ипак, није могуће.

– Недеља за нама изгледа као текст сценарија за филм опште катастрофе. Појавио се смртоносни птичији грип, син искасапио родитеље, у наступу лудила човек насумично пуцао по људима. Има тога сигурно још, али заиста верујем да ова земља заслужује боље вести. У овој недељи обележићемо 15 година од догађаја којим смо се први пут организовано супротставили тиранији. Говорим, наравно, о деветом марту, дану у коме смо послали поруку и себи и свету да нису сви у Србији следбеници тадашње политике. Историјска вредност једног догађаја временом се искристалише, након 15 година девети март напoкoн долази на место које му припада. Обележићемо га као почетак борбе за слободу медија, једног од основних предзнака демократског друштва. Слобода медија никада није коначна, али сигурно у овом тренутку можемо рећи да су медији у Србији слободни, а да се ми као народ у Србији још увек нисмо ослободили. Ту, пре свега, мислим на накарadne националне пројекте и лидере Србије прошлости, који и даље без икаквих проблема сеју поруке мржње и бунила. И даље постоје они који, по медијима, демократски изабране представнике народа називају усташама, борце за уздизање срзаног угледа напаћене земље издајницима, убијене од стране криминалаца њиховим сарадницима. Опет нам треба тај дух и енергија деветог марта, не да бисмо ослободили медије од њих, јер они крчме нашу победу, него да би ослободили Србију.

– Прошлонедељна дешавања на Косову и Метохији представљају изненађење само за неупућене. Велики број конфликта који је, до сада, постојао између различитих странака и политичара, велики број вербалних али и нешто другачијих, озбиљнијих и опаснијих претњи које су обележиле протекли период, просто су упућивале да се нешто слично може десити. Унутар Демократског савеза Косова покојног председника Ибрахима Ругове водила се велика борба за његово наслеђе и очигледно је да се то рефлектовало на целу политичку сцену у Приштини. Зашто Србију треба да интересују унутрашња политичка збивања међу албанском политичком елитом, питање је које многи постављају. Прво, треба да интересује Србију зато што радикализација политичких околности у Приштини директно води погоршању положаја Срба, стварању нових проблема за њих и стварању једног окружења у којем ће се наставити иселљавање и тзв. тихо етничко чишћење и друго, ипак у овом процесу преговарања за другом страном стола седе Албанци. Као нови председник Владе Косова помиње се Агим Чеку, садашњи командант Косовског заштитног корпуса, до јуче човек који је организовао акцију хрватске војске у Медачком цепу и учествовао у активном стварању ОВК. То је човек који јесте лице са српске оптужнице и овог пута желим да подсетим да је више стотина сличних оптужница против људи, тамо из 1999-2000. године, повучено због недостатка доказа, остало је неколико оптужница за које постоје очигледни и врло правно и формално утемељени докази. Сорен Јесен Петерсен, као шеф УНМИК-а, опет је на један пристрасан, субјективан начин прокоментарисао актуелну политичку ситуацију али мислим да то Чекуу неће помоћи. Петерсен се тако понашао и у случају Рамуша Харадинаја, па је епилог био другачији. Београд не сме да устаје са преговарачке позиције, јер дисквалификација у овим преговорима значила би унапред одређени

статус Косова. Београд, међутим, може да каже да са Албанцима жели да преговара али да са Чекуом никаквих преговора нема. То мора да буде наша принципијелна позиција.

– Увек када гледам политичке расправе, на разним нашим програмима, по правилу се врло разљутићу. У свакој политичкој чорби мирођије су екстремисти, разни Николићи, Вучићи, Тодоровићи, Палме, Раке, Бице, Бисерко, Ковачевић-Вучо, Кандићке, Кораћи, Дерете и други. Пре неки дан слушао сам дискусију у легендарној „Замци” Тање Видојевић. То је она славна новинарка која је довела рањеног Веруовића, да га у емисији малтретирају адвокати земунског клана, баш је било забавно, гледаност је била неизмерна. У новом шоуу заслужне новинарке, гостовали су Албијанић, Алигрудич и Вучић. Звезда свих ових емисија је, природно, Вучић, министар медијског хаоса у време Милошевићевог режима. Тај несрећник данас, захваљујући емисијама као што су оригиналне „Замке” и „Клопке”, још важи за младог и новог политичара. Када више није имао аргумената, Вучић је почео да завија, „чија је торба”, мисли се на аферу кофер, „лопови, покрали сте народ, где су 50 милиона евра Албијанићу” итд. Када га је Албијанић подсетио да се чак четворица радикалских посланика бране од суђења имунитетом и да су оптужени за крађу, изнуђивање и силедијско понашање, Вучић је презриво одмахнуо и стао да блебеће како поштењачине, типа Драгана Тодоровића, нису те силне милионе појели, покрали или претворили у станове. На другој страни, у Хагу је самоубиство извршио Милан Бабић. Бабић је био поштен и родољубив српски политичар из Хрватске, један од твораца Српске Крајине и најљући противник Слободана Милошевића и Војислава Шешелја још од 1991. Хашки суд, то отелотворење победничке правде, Бабића је, и после његовог признања, покајања и спремности на сарадњу, осудио на казну која је за годину дана дужа него она коју му је изрекао ратни хрватски суд, суд који је првобитно био оптужио 14.000 од 15.000 војника Српске Крајине. Бабићево самоубиство је срамота за неспособни, бирократски Хашки суд, у коме су се већ двојица људи убила, а било их је и који нису дочекали лекарску помоћ. Мирчић је, пре само недељу дана, назвао Бабића издајником. Истовремено, хероина правде у Србији после пада Милошевића, природно, Биљана Ковачевић-Вучо приметила је сву штету коју Бабићева несрећа доноси суду и запитала се да ли треба да почнемо да верујемо у теорију завере, наравно не против Бабића, већ против светске правде.

Протеклу недељу, као и неколико недеља пре ове, обележило је демаскирање СРС и болни говор мржње, односно реторика коју је деведесетих година промовисао Војислав Шешел Мали. Шешел, како зову г. Вучића, је ових дана не само напао покојног председника ДС Зорана Ђинђића, већ и његову породицу. Уз то, Томислав Николић, војвода по чину, напао је председника Републике Бориса Тадића и све то личи на време када смо се делили на Србе и несрбе, на патриоте и непатриоте. Напросто, није требало много времена па да се СРС поново врати својој идеологији и реторици деведесетих година, свом економском програму, који каже да ће хлеб бити 3 динара. Мислим да је оно што је добро у овом тренутку, то да је Србија препознала ко су људи који говоре речником мржње и ко су људи који не могу да нас

воде ка стандардима који постоје у ЕУ, имајући у виду да су, пре свега, и сами челници СРС рекли да њима није циљ улазак у ЕУ, већ приступање несврстанима, односно начину живота који је својствен земљама из тих региона. Уколико Томислав Николић мисли да ће несврстане земље куповати, као што се некад дешавало, робу од тадашње Југославије, а сада Србије, грдно се варају. Уколико немамо конкурентну привреду и економију и уколико нам производи нису конкурентни, нико, па чак ни земље Трећег света неће куповати нашу робу, тако да су Николићеве изјаве једна велика шарена лажа коју покушава да протури грађанима Србије.

Последњих дана, у ствари, прошле недеље се догодило оно што је било нормално или, боље рећи, што се очекивало или, боље рећи, што чека сваког оног ко почне да, науштрб свог народа и онога што је радио, лаже, маже и ради у корист неких невладиних организација, „Жена у црном”, Кандићеве и слично. Милан Бабић се убио. Да је срећа, па да је то учинио пре годину дана. Милана Бабића, у ствари, су убиле невладине организације, Милана Бабића је убила његова лаж, Милана Бабића је убила његова издајничка идеја, он је издао себе. Оно што је потписивао и оно што је говорио, приписивао је другима, оно за шта се залагао приписивао је да су се други залагали, а оно што је бранио приписивао је да су други нападали. Тако је оптужио све оне са којима је сарађивао, тако је оптужио све оне које је убеђивао у своју идеју, тако је оптужио све оне које је оптуживао да су комунисти, да су за братство и јединство, да су за заједнички живот. Њих је оптужио да су националисти, убице, да су протеривали Хрвате и да су били против плана 3-4, а сећамо се његових „храбрих” изјава о томе како Република Српска Крајина не треба да сарађује чак ни са Србијом. Све то је на крају приписивао другима, он је доказивао пред Хашким трибуналом да је био за 3-4, а да неко други није био, он је приписивао да је био за заједнички живот, а да други нису били, он је приписивао да су други убијали, а да је он бранио, а све је, у суштини, било обрнуто. Када тако нешто почнете да лажете и када почнете да дајете изјаве које су у супротности са оним шта сте и на који начин радили, а шта вам друго преостаје, него да вас сви замрзе. Да вас породица остави, да вас пријатељи одбаце, да вас одбаце чак и они против којих сте ратовали, да са вама не комуницирају хашки оптуженици свих националности. Милан Бабић никада није био човек од речи, жао нам је за сваког ко изврши самоубиство, сваког ко нестане али Милан Бабић је убио себе, а у томе су му помогли они који су му обећавали да уколико више оцрни српски народ и оне који су желели мир на овим просторима, да ће он више профитирати.

Какав би политички набој изазвало суђење др Војиславу Шешељу, против кога је је подигнута бесмислена оптужница пред Хашким трибуналом, свакако могу да оцене они који објављују текстове попут овог у загребачком „Националу”, 14. марта 2006. године, са надсловом „Тиха смрт српског злочинца”, насловом „Хашки суд изгубио разлог постојања” и подсловом „Смрт Слободана Милошевића за Хашки суд је катастрофа јер је основан у првом реду да би њему судио, али и јер се кроз дуљину суђења разоткрила сва спорост и неефикасност суда”. Текст садржи један антрфиле са надсловом „Raison d’etre Хашког суда” и насловом „Покретач рата и сукоба – Слободан Милошевић”:

Смрт хашког оптуженика Слободана Милошевића за Међународни казни суд за злочине на просторима бивше Југославије права је катастрофа из најмање три разлога. Као прво, смрћу Слободана Милошевића Хашки је суд изгубио својега главног оптуженика, човјека због којег је он заправо и основан. Ма колико се много говорило о другим починитељима злочина, чак и онима који су, попут заповједника Војске Републике Српске Ратка Младића криви за грозне појединачне злочине, као што је Младић крив за 8000 мртвих у Сребреници, све што се на тлу бивше Југославије догађало у десетљећу ратова – од рата у Словенији, до оног на Косову – потјече од Милошевића.

Ма колико се у првом реду Срби трудили тврдити како су за злочине одговорне све стране, Милошевић је био само један, а сви они – па и Младић, Радован Караџић, а поготово злочинци из других народа, њему нису били равни. Будући да је сада Хашки суд изгубио главног протагониста, он је изгубио много и од самог разлога својег постојања. Суђење Милошевићу било је једино које је стварно оправдавало његово постојање, јер сва остала суђења која су у тијек, на примјер вођи побуњених хрватских Срба Милану Мартићу, тзв. Вуковарској тројци, Насеру Орићу, те она која се очекују као што су суђења Војиславу Шешељу или Анти Готовини, немају нити ће имати такав политички набој. То неће имати ни суђења Младићу и Караџићу, ако се они уопће појаве у Хагу.

Суђење Милошевићу није било суђење неком локалном заповједнику за појединачни покољ, него суђење у којем је требало утврдити тко је био повијесно одговоран за агресију, геноцид, за страховита страдања милијуна људи, тко је био крив за трагедију југославенских народа деведесетих година у цјелини, да се утврди повијесна одговорност, и то не само појединаца, него и заједница којима су били на челу. Због тога је, уосталом, суд и основан, да утврди повијесну одговорност и истину, како би то одређивање кривње био камен темељац за изградњу нових односа међу народима који живе на просторима бивше Југославије. Тај задатак Суд није обавио, нити ће га икада моћи обавити. Други разлог због чега је ово катастрофалан ударац за Хашки суд јест чињеница да је ова смрт потпуно разоткрила сву неефикасност и неспособност тог суда. Милошевић је испоручен суду 28. липња 2001, дакле прије скоро четири године и девет мјесеци, а није му завршено нити суђење у првом ступњу. Након Другог свјетског рата међународни суци у Нирнбергу судили су двадесетчетворици највећих нацистичких злочинаца за почињена недјела која су била гора од оних Милошевићевих, те правно комплициранија због тога што тада нису постојале међународне правне норме за нека од почињених дјела, па је цијело суђење, ипак, завршено у једанаест мјесеци. Осуђеници су смакнути или послани у затвор само 18 мјесеци након краја рата. Нема никаква оправдања што је суђење Милошевићу толико трајало.

Тужитељство и судско вијеће, које је иначе саму процедуру водило врло уредно и прецизно, морали су редуцирати оптужницу на кључне ствари, скратити процес и осудити Милошевића. Ни у Нирнбергу се оптуженима није судило за сваки злочин што су га нацисти починили. То дуготрајно суђење почело се доимати као средство којим ће добро плаћени суци, тужитељи и чиновници са суда продуживати своје апанаже и синекуре. Трећи разлог је

тај што ће сада бити отежана било каква тзв. сурадња Србије с Хашким судом. Након што је вијест о Милошевићевој смрти објављена у Србији јавили су се бројни његови српски апологети који су тврдили даје он у затвору убијен. Неки су то тврдили у дословном смислу, доказивали да је отрован, што наводно потврђује и једно Милошевићево писмо, а други у пренесеном, тврдећи да је то продужено суђење и малтретирање било намјерно замишљено да би га се отјерало у смрт. Многи су у Србији увјерени да је хашки затвор заправо стратиште српских затвореника, од којих су већ четворица тамо умрла.

Судском вијећу се предбацује што није прихватило Милошевићев захтјев да му се омогући да оде у Москву на лијечење, иако је сасвим јасно да то вијеће није имало никаквих јамстава да би се он вратио у Хаг. Но та једина логична одлука сада се искориштава како би се србијанска јавност увјерила да је судско вијеће ту одлуку донијело да убије Милошевића прије краја суђења, јер је он својом наводно бриљантном обраном разбио све аргументе тужитеља. Водећи људи Српске радикалне странке већ мјесецима говоре како Суд у Хагу одлагањем суђења њихову вођи Војиславу Шешељу, те његовим смјештањем у врло неповољан дио затвора, и њега жели убити јер га се боји. У таквој атмосфери тешко је очекивати да ће србијанске власти уложити већи напор да ухите и испоруче Ратка Младића, за што им је дан рок до почетка травња, у противном ће бити прекинути преговори о стабилизацији и придруживању с Еуропском унијом. Након Милошевићеве смрти Младић и Караџић, видјевши како је он завршио, имају још мање разлога да се предају, а они који их из србијанске структуре власти чувају и који се противе сурадњи с Хашким судом имају још мање разлога да такав свој став мијењају. Без Милошевића, ослабљени Хашки суд бит ће још мање релевантан без Младића и Караџића.

То су три кључна разлога због чега ће се Хашки суд тешко опоравити од овог ударца, те вратити ауторитет и углед који је требао имати, те и имао у првим годинама када је почео радити. Суд је, несумњиво, био потребан, јер локална правосуђа нису била способна судити ратним злочинцима. Истину је требало утврдити, али како се то у Хагу покушало направити, није се показало добрим. За то што је ствар кренула лоше криви су они који су суд водили, а на главној хашкој тужитељници Карли дел Понте посебна је кривња због необична начина како је писала и дизала оптужнице. Она је у недјељу на конференцији за тисак у Хагу жељела одати дојам како се ништа битно није догодило, како је на суђењу ипак показан какав је злочинац Милошевић био, те како очекује да ће се сада убрзати изручивање Младића и Караџића. Ништа, међутим, није више како је било, а за то је највише крива она.

Одједном ту жену, коју су до сада многи хвалили, највише оптужују да је одговорна што Милошевић није судском пресудом проглашен одговорним за агресију и геноцид, масовне злочине и протјеривање големог броја људи. Управо је она подигла оптужницу против њега, и то баш због тога, али је у својој мегаломанији написала тако опсежну оптужницу да се суђење Милошевићу једноставно није могло завршити ни у каквом разумном времену. А тако је учинила зато што у карактеру те ситне женице, високе једва 152 центиметра,

постоји доза мегаломаније и ароганције, које је увијек показивала. Родила се 9. вељаче 1947. у Лугану у талијанском дијелу Швицарске. Прво је размишљала да оде у лијечнике као њена два старија брата, али је ипак уписала право, које је студирала у Берну, Женеви, те у Лондону. Након дипломе радила је у једном приватном одвјетничком уреду, потом је 1975. отворила властити уред, а 1981. отишла је у тужилаштво. Прво је била истражни судица, а потом је постала обласни тужитељ за Лугано. У том иначе мирном богатом граду, гдје живе и многи иноземни богаташи, многи сумњиве имовине, главни криминал био је финансијски, јер су у тамошњим банкама разни криминалци полагали на којекакве начине стјецани новац. Тијесно је сурађивала с талијанским тужитељима, међу осталим и са славним Ђованијем Фалконеом, који је покренуо велику акцију против мафије, а касније је због тога и убијен у мафијашком атентату. Због тих својих истрага она је добила сталну заштиту, била је једина особа у Швицарској коју су чували 24 сата дневно. Када се на хашком Међународном казненом суду за злочине на тлу бивше Југославије 1999. испразнило мјесто главне тужитељице, учинило се да би она могла бити примјерена насљедница управо због своје упорности, храбрости, те чињенице да се не да импресионирати ауторитетима. О томе је ли се та њена особина показала добром или лошом послјије су се распламсале полемике, а оне ће сада постати још оштрије.

Карла дел Понте концентрирала се на два задатка, да подигне оптужнице против што више главних актера југославенских догађаја деведесетих година, те да их потом покуша што више добити у Хагу. Она је подигла више од педесет оптужница, од којих су неке изазвале прилично контроверзи и негодовања. С временом се могло замијетити да се она не равна само према правним, него и политичким критеријима, да води рачуна да подигне оптужнице против актера из свих народа с простора бивше Југославије. Многи су то тумачили као њену политичку намјеру да се повијесно изједначи кривица за догађаје на тлу бивше Југославије, што је она енергично нијекала. Оптуживали су је да као да јој је било криво што су „прије времена” преминули Фрањо Туђман и Алија Изетбеговић, те неки њихови сурадници, прије него што их је успјела оптужити, па је неким мањим актерима у својим оптужницама почела давати много веће значење од оног које су имали, само зато како би преко њих ширила одговорност на њихове шире заједнице. Због те политизације тужитељства, која се пренјела на читав суд, он је почео губити на угледу и вјеродостојности управо тамо гдје би морао имати највише угледа, у срединама које су биле жртве агресије и геноцида, које нису могле прихватити ту њену тенденцију да све прикаже једнаким кривцима. Други задатак који си је поставила био је да што више оптуженика доведе у Хаг, те је због тога радила велике притиске на све средине одакле су били одбјегли оптуженици, у чему су је подржавале еуропске политичке институције. При томе је најважнији догађај био када се у липњу 2001. у Хагу нашао Милошевић, али не толико због њеног притиска, него због смјеле одлуке ондашњег србијанског премијера Зорана Ђинђића да га тамо пошаље, јер им је одговарало да Милошевић заврши у Хагу из унутарњополитичких србијанских разлога.

Управо је у својем односу према Милошевићу показала много своје мегаломаније. Написала је голему оптужницу од 66 тачака, па се због тога са суђењем чекала. Потом је за њено доказивање, њен сурадник Џефри Најс требао много времена за доказни поступак, које се потом морао дати и Милошевићу за њено побијање. Умјесто да се држи правила како „спора правда није правда”, она је развукла суђење и да би показала своју властиту важност, те је тако упропастила све што је радила. У суђењу Милошевићу она је издала жртве. На најважнијем хашком суђењу није успјела постићи да оптуженик буде на вријеме осуђен, да му буде доказана кривња, што јој је био главни задатак, него је он сада у очима својих присталица постао жртвом, чак жртвом наводног убојства што га је починио Хашки суд. Политичка порука онога што се догодило управо је обратна од оне коју је она у име жртва, како тврди, жељела постићи. Како је написао New York Times, умјесто да та пресуда сведе коначно неке повијесне рачуне о томе тко је крив за трагедије на југославенским просторима, те тако придонесе миру, Милошевићева смрт без пресуде само је појачала српски мит о томе како су Срби патнички народ, што је управо за многе Србе, Милошевићеве присталице, било њихово главно самооправдање када су кретали у рат, а због чега ће зазивати нове будуће ратове. А за то ће бити крива и Карла дел Понте.

Неовисно о томе што се стално тврдило да ће Хашки суд судити свим главним злочинцима неовисно о томе које су народности, да се неће гледати из које је државе који злочинац, те да ће им одређивати казне искључиво према тежини њихових дјела, он је ипак основан у првом реду како би се судило Слободану Милошевићу јер је он био покретач ратова и злочина на тлу бивше Југославије, па су сви почињени злочини изравно или неизравно посљедица онога што је он започео.

„Вести” од 15. марта 2006. године, баве се умрлицом Слободана Милошевића коју су потписали хашки притвореници. Непотписани аутор под насловом „Готовина жали за Милошевићем”, уз овог хрватског генерала апострофира и др Војислава Шешеља.

Слободан Милошевић и мртав изазива контроверзе, поделе и сукобе. Једну групацију људи, међутим, његова трагедија је ујединила. Ради се о његовим најближим „компанјонима” у последњих пет година живота – хашким притвореницима.

Сви они заједно, изузев Албанаца и муслимана, упутили су „последњи поздрав хашком саборцу Слободану Милошевићу” преко читуље која је јуче објављена у београдским дневним листовима.

Последњи поздрав и искрено саучешће Милошевићевој породици упутили су хрватски притвореници Младен Налетилић Тута, Ивица Рајић, Анте Готовина и Пашко Љубичић, Македонац Љубе Бошковски, као и сви српски притвореници – Драго Николић, Миломир Стакић, Благоје Симић, Саво Тодовић, Душан Фуштар, Зоран Житић, Станислав Галић, Момчило Грубан, Драган Јокић, Видоје Благојевић, Радослав Брђанин, Милан Лукић, Милан Мартић, Митар Рашевић, Милорад Трбић, Милорад Крнојелац, Љубиша Беара, Момчило Крајишник, Драгомир Милошевић, Миле Мркшић, Средоје Лукић, Веселин Шљиванчанин, Мирослав Радић, Вујадин Поповић,

Винко Пандуревић, Душко Кнежевић, Жељко Мејакић, Љубиша Боровчанин и Војислав Шешел.

Два дана после смрти бившег југословенског и српског председника у дневним новинама које објављују читуље није забележен велики број „последњих поздрава”. У недељу је Социјалистичка партија Србије објавила читуљу преко целе стране. Социјалисти су написали да је „бранећи Србију трагично преминуо наш председник”. Читуљу исте величине објавило је и удружење Васојевића – „Преминуо је наш рођак и брат Слободан Милошевић, Великан из Васојевића”.

„Знали су да сте непобедиви док гледате и говорите. Овога пута су вас победили док сте спавали”, написао је Милошевићев вишегодишњи телохранитељ Сента Миленковић.

Посебне умрлице дали су Војислав Шешел, Удружење „Слобода”, Урош и Сања Шуваковић, некадашњи шеф кабинета бившег председника СРЈ и Србије Горан Милиновић, професор Миодраг Зечевић, Живадин Јовановић, председник општине Горњи Милановац, Дражимир Марушић, Београдски форум за свет равноправних, Снежана Алексић која је оптужена да је под притиском Мире Марковић доделила стан дадиљи Милошевићевом унуку, Милутин Мркоњић, Весна Миљуш Калезић из Цириха, Милован Бојић...

Ђерка Слободана Милошевића Марија Милошевић читуљу је објавила у црногорском листу „Побједа” и то је била једина читуља за Милошевића у том листу.

Једину умрлицу са петокраком Слободану Милошевићу је упутио Рајко Томић, социјалиста са Новог Београда.

„Поздрав великом и ненадмашном председнику државе и моје партије, хероју, јунаку и највећем државнику двадесетог века”, стоји у Томићевој читуљи.

„Репортер”, магазин који излази у Републици Српској, од 15. марта 2006. године, доноси текст „Одлазак покајника”, аутора Данијела Ковачевића. Поднаслов је гласио „Након посипања пепелом у својој покајничкој изјави и пристајања на сарадњу, постигнут је договор између одбране и Тужилаштва да је у документу о прихватању кривице Тужилаштво предложило да му се изрекне казна од највише 11 година затвора, док се одбрана није изјашњавала. Међутим, председавајући Претресног вијећа холандски судија Алфонс Орие, бившем првом човјеку Републике Српске Крајине изрекао је казну од 13 година, коју је потврдило и Жалбено вијеће”. Уз сумњу у сва хашка самоубиства, новинар Ковачевић напомиње да је Бабић требало да сведочи и против др Шешела.

„Молим моју браћу Хрвате да опросте својој браћи Србима. Преклињем мој српски народ да остави прошлост иза себе и окрене се будућности где ће добро, саосећање и правда на неки начин олакшати резултате зла у коме сам и сам учествовао”. Ове, помало заборављене покајничке ријечи које су својевремено шокирале велики дио српског становништва са обје стране Дрине дио су изјаве покојног Милана Бабића, којом је он признао кривицу и нагодио се са Тужилаштвом Хашког трибунала. Двије године касније и након три појављивања у хашкој судници у својству свједока оптужбе, у недељу увече,

око 18,30 Милан Бабић пронађен је мртав у својој притворској ћелији. Бабић је у понедељак требало да настави своје свједочење против свог некадашњег најближег сарадника Милана Мартића, книнског шерифа, како га називају хрватски медији.

Кооперативни покајник: У склопу договора у вези са признавањем кривице Бабић је пристао да се појави као свједок у свим процесима у којима Тужилаштво сматра да би им његово свједочење могло помоћи. И прије договора о прихватању кривице из 2004. године, Бабић је од 18. новембра до 9. децембра 2002. свједочио у предмету Слободана Милошевића. То свједочење остаће запамћено по спектакуларном откривању до тада заштићеног свједока. Наиме, први дан свједочења Бабић се појавио као свједок под шифром чији лик је био сакривен а глас компјутерски модификован. Међутим, новинарима који су пратили то свједочење, укључујући и потписника ових редова, требало је мање од сат времена да из његових изјава схвате о коме је рјеч. Иако су сви медији поштовали правила Хашког трибунала и нису открили идентитет заштићеног свједока и Тужилаштву и свједоку било је јасно да сви знају ко је он. Тако да је сутрадан, на почетку другог дана свједочења, на захтјев свједока, уз дозу драматике, Бабићев лик почео да се појављује иза до тада нејасних коцкица на ТВ мониторима.

Ако занемаримо контроверзног Дражена Ердемовића који је, и након што је признао да је учествовао у убиству више од 100 људи добио само пет година казне, Бабић је други најкооперативнији покајник. Осим што је признао кривицу за једну, најтежу тачку оптужнице која га је теретила за прогоне на политичком, расном и вјерском основу као злочин против човјечности, пристао је на пуну и безусловну сарадњу са Трибуналом. Чак је имао и посебан третман. Наиме, након изрицања пресуде пребачен је на издржавање казне али никада није објављено у коју земљу. Наводно, његова породица већ је била пребачена негдје у Сјеверну Америку гдје им се и Бабић требао придружити након издржане казне. Бабић је дефинитивно био изузетно важан Тужилаштву јер не само да је свједочио против Милошевића, Момчила Крајишника и Мартића, већ су на њега рачунали и у предметима против Јовице Станишића, којег је жестоко прозвао у свом исказу у суђењу Милошевићу, као и против Франка Симатовића, Војислава Шешеља а вјероватно би био од кључних свједока у предметима против Ратка Младића и Радована Караџића када и уколико би до њих дошло.

Милан Бабић, који се добровољно предао Трибуналу, 26. новембра 2003, годину дана након свједочења против Слободана Милошевића, најблаже речено, могао је бити разочаран пресудом коју је добио. И у томе се, можда, могу тражити разлози његовог самоубиства. Наиме, након посипања пепелом у својој покајничкој изјави и пристајања на сарадњу, постигнут је договор између одбране и Тужилаштва, тако да је у документу о прихватању кривице Тужилаштво предложило да му се изрекне казна од највише 11 година затвора, док се одбрана није изјашњавала. Међутим, председавајући Претресног вијећа, холандски судија Alphons Orie, бившем првом човјеку Републике Српске Крајине изрекао је казну од 13 година, коју је потврдило и Жалбено вијеће.

Детаљи у вези са самоубиством Милана Бабића и даље су непознати а јавности ће бити обзнањени након завршетка истраге коју је наредио предсједник Хашког трибунала Фаусто Покар. Слична истрага у случају самоубиства Славка Докмановића није резултовала одговорима на многа питања, осим што је потврђено да је ријеч о самоубиству, тако да не треба очекивати ништа спектакуларно ни од ове истраге. И даље остаје нејасно како се могло десити да Милан Бабић, који је био под сталним надзором, или ако ћемо прецизније, његова ћелија провјеравана је сваких 30 минута, почини самоубиство а да то нико од стражара не примјети. У Хашком трибуналу, наравно, нису желели ништа да коментаришу до завршетка истраге. Међутим, врло вјероватно је да резултат истраге, барем онај дио који ће бити објављен, неће садржавати ништа значајније о евентуалним разлозима за самоубиство већ ће само штуро бити констатовано да је Милан Бабић „дигао руку на себе”.

Све хашке смрти: самоубиство Милана Бабића већ је шести смртни случај лица која су се нашла међу зидовима притворске јединице у Шевенингену. Самоубиство као узрок смрти утврђено је још у случају Славка Докмановића који је себи одузео живот 29. јуна 1998. Доктор Милан Ковачевић умро је природном смрћу док је био у притвору 1. августа 1998. Више од двије године прије тога, 18. маја 1996. преминуо је Ђорђе Ђукић који је само 24 дана раније привремено пуштен на слободу. Слична судбина задесила је и Мехмеда Алагића, који је преминуо 9. марта 2003. током привременог боравка на слободи. Посљедњи на овом црном списку је генерал Момир Талић који је, такође, преминуо за вријеме привременог боравка на слободи 28. маја 2003.

Самоубиство Славка Докмановића, бившег вуковарског градоначелника оптуженог за злочине на Овчари изазвало је највише буре у јавности јер, за разлику од Бабића, Докмановић је и прије самоубиства био под љекарским надзором због депресије. Он се два пута покушао убити резањем вена. На крају се објесио о кравату, коју је закачио за врата ормара у ћелији. Други податак који изазива сумњу је тај да се Докмановић убио након окончања поступка против њега, али само пет дана прије изрицања пресуде. Наиме, изношење доказа у његовом предмету било је завршено а као датум за изрицање пресуде одређен је 4. јул 1998.

Иако су и он и његов адвокат Тома Фила само суђење оцијенили као фер и поштено, сјена на цијели процес бачена је након самоубиства када је Фила, на конференцији за новинаре открио да је Трибунал био упозорен на нестабилно психичко здравље Докмановића. На посљедњем састанку који је имао са Филом Докмановић није вјеровао да је процес против њега окончан. Дан раније, на посљедњем саслушању Славко Докмановић се у судници појавио у џемперу, што је био знак протеста јер је био убијеђен да је његова породица вече прије тога убијена у Србији. Чак је и Тома Фила упутио писмо Трибуналу у којем их је упозорио на Докмановићево психичко стање и затражио додатни надзор његовог клијента. Трибуналу није било непознато Докмановићево психичко стање јер је непуну годину прије самоубиства већ покушао нешто слично. Чак је једном приликом и запалио своју ћелију, након чега је стављен под посебан режим надзора. Међутим, мјесец дана касније, наводно је показивао знакове сарадње, тако да су камере из његове ћелије уклоњене.

У то вријеме у притворској јединици у Шевенингену налазило се 27 притвореника, и Срба, и Хрвата и бошњака. Сви они потписали су телеграм саучешћа и замолили Тому Филу да га, заједно са цвијећем пошаље Докмановићевој породици. Према Филиним ријечима, у телеграму је писао: „Нашем Славку, од свих затвореника из Хага”.

Под типично усташким насловом „Од крвника се опростили Крајишник, Шешељ...”, „Дневни аваз”, 15. марта 2006. године, објављује текст о читуљи поводом смрти Слободана Милошевића потписаној од његових хашких сабораца. Наднаслов је „Хашки саборци дали осмртницу”. Антрфиле унутар текста је са насловом „Готовина: Нисам потписао осмртницу”:

У јучерашњим дневним листовима „Политика” и „Вечерње новости” 34 хашка оптуженика изразила су суђут Милошевићевој породици због смрти крвника с Балкана.

„Последњи поздрав хашком саборцу” послали су: Момчило Крајишник, Анте Готовина, Војислав Шешељ, Младен Налетилић, Веселин Шљиванчанин, Миле Мркшић, Мирослав Радић, Драго Николић, Миломир Стакић, Благоје Симић, Саво Тодоровић, Душан Фуштар, Зоран Жигић, Станислав Галић, Момчило Грубан, Видоје Благојевић, Радослав Брђанин, Милан Лукић, Милан Мартић, Митар Рашевић, Милорад Трбић, Љубе Бошкоски, Ивица Рајић, Пашко Љубичић, Милорад Крњојелац, Љубиша Беара, Драгомир Милошевић, Средоје Лукић, Вујадин Поповић, Винко Пандуревић, Душко Кнежевић, Жељко Мејакић и Љубиша Боровчанин, пренеси Б92.

Милошевићева кћерка Марија објавила је осмртницу у листу „Побједа”.

Хрватски генерал и хашки оптуженик Анте Готовина поручио је јучер преко свог адвоката Луке Мишетића да није потписао никакву осмртницу Слободану Милошевићу.

– Нијесам потписао никакву осмртницу „хашком саборцу” Слободану Милошевићу. Поводом смрти Слободана Милошевића у складу с кршћанском вјером и католичким одгојем, једино сам упутио суђут породици чији је члан умро у хелији до моје. Они који данас и даље желе ширити мржњу и нехуманост, исти су они који су ширили мржњу и осветољубивост за вријеме рата и због којих се ја данас налазим овдје гдје јесам – стоји у допису који је потписао Готовина, пренеси Индекс.

„Службено обустављен поступак пред Хашким трибуналом” је наднаслов текста који објављује „Дневни аваз” 15. марта 2006. године, наслов је „Робинсон: Жалимо што је Милошевића смрт лишила пресуде” а поднаслов „Жалимо што је његова превремена смрт лишила њега, али све остале, пресуде по наводима оптужнице, казао је Робинсон”. „Доказе користити у другим случајевима” је наслов антрфила:

Расправно вијеће Хашког суда (ICTY) јучер је службено обуставило поступак против бившег југославенског предсједника Слободана Милошевића, који је 11. марта, у 64. години, умро од последица срчаног удара у притвору УН-а у Шевенингену.

– Расправно вијеће је обавијештено о смрти оптуженог Слободана Милошевића. Ми изражавамо жаљење што је умро. Ми такођер жалимо што је његова смрт лишила њега, али и све остале, пресуде по наводима оптужнице – рекао

је председавајући судија Патрик Робинсон на расправи која је трајала непуне три минуте.

Судија Робинсон захвалио је свим судионицама „дугог и тешког суђења” које је трајало дуже од четири године, укључујући тужиоце, судски постављене бранитеље и бројне свједоке оптужбе и одбране, који су помогли судском вијећу у разматрању бројних питања.

На посљедњој, 447. сједници, на суђењу су судјеловали, поред судије Робинсона, О’Гон Квон и Иан Бономи, главна тужитељка Карла дел Понте, предметни тужилац Џефри Најс, те Милошевићеви судски постављени бранитељи Стивен Кеј и Жилиан Хигинс, те „пријатељ суда” Тимоти Мекормак.

Недовршено суђење Милошевићу, оптуженом у 66 тачака за геноцид у БиХ, злочине против човјечности и кршења ратног права и обичаја у Хрватској и на Косову, трајало је, с прекидима, од 12. фебруара 2002. до 1. марта 2006. године.

Потпарол Хашког суда Александра Миленов рекла је да Тужилаштво може доказе који су поднесени на суђењу Милошевићу користити у другим случајевима.

Све што је поднесено као доказ на суђењу Милошевићу јавно је доступно, али има и неких ствари које су под заштитом.

– Има пуно доказног материјала из процеса Милошевићу и наравно да ћемо користити и презентирати тај материјал и у другим предметима као што су Станишић, Перишић, Караџић, Младић, Шешел и други – каже портпарол Тужилаштва Флоренс Артман.

У рубрици „Вести дана” „Прес” 15. марта 2006. године, објављује текст под насловом „Парастос у Шевенингену”:

Православни свештеник Војислав Билбија служио је јуче у једној од просторија притворске јединице у Шевенингену парастос Слободану Милошевићу, сазнаје „Прес” у Хашком трибуналу.

– Парастос је одржан у једној од ћелија Хашког трибунала у складу са свим православним обичајима. Окупили су се Милан Мартић, Веселин Шљиванчанин, Сретен Лукић, Војислав Шешел и сви остали српски затвореници да се и на тај начин опросте од Милошевића – открива саговорник „Преса”.

Протојереј Војислав Билбија, као свештеник Српске православне цркве са седиштем у Ротердаму, редовно посећује хашке оптуженике православне вероисповести.

„Прес”, 15. марта 2006. године, објављује текст са насловом „Жали и Готовина”, поднасловом „Хашки Срби и Хрвати заједно дали читуљу Милошевићу, организатор Војислав Шешел, а међу потписницима се налазе Анте Готовина и Младен Налетилић Тута”. Унутар текста су три антрфилеа чији су наслови „Заједно су изазивали ратове!”, „Готовина: Нисам потписао” и „Хашки саборци’ Слободана Милошевића”:

Хрватски генерал Анте Готовина и још 33 хашка оптуженика, међу којима су и Младен Налетилић Тута, Момчило Крајишник, чланови „вуковарске тројке” Веселин Шљиванчанин, Миле Мркшић, Мирослав Радић, и лидер радикала Војислав Шешел, заједнички су у српским новинама дали

читуљу Слободану Милошевићу! У кратком тексту пише: „Последњи поздрав хашком саборцу” и „Упућујемо искрено саучешће његовој породици”.

Читуље су прво освануле у јучерашњој „Политици” и „Вечерњим новостима”, а затим и у осталим новинама у Србији. Великог су формата, заузимају по четвртину стране, а цена њиховог објављивања износи од 35.000 до 40.000 динара. Њихово објављивање је, према сазнањима „Преса”, организовао председник СРС-а Војислав Шешељ!

Александар Вучић каже за „Прес” да су радикали посредовали у објављивању читуље, и наглашава да нема места сумњи у њену аутентичност, као и да СРС поседује потписе испод читуље свих хашких оптуженика.

– То је нешто сасвим нормално. Они су били затворски другови и желели су да искажу саучешће Милошевићевој породици – рекао је Вучић. Он, међутим, није желео да открије ко је финансирао објављивање читуље, сами хашки оптуженици или СРС.

– То је ненормално питање и не желим на њега да одговорим – навео је Вучић.

Иначе, познато је да међу притвореницима Хашког трибунала никада нису забележени сукоби на националној или политичкој основи. Тако се Војислав Шешељ дружи са ратним вођом херцеговачких Хрвата Младеном Налетилићем Тутом, док је Слободан Милошевић често кувао са Пашком Љубичићем, босанским Хрватом оптуженим за покољ муслиманских цивила у селу Ахмићи. Према писању медија, једини сукоби забележени су међу „српским” оптуженицима, који су се неколико пута потукли између себе, због старих политичких размимоилажења, док су се двојица хрватских оптуженика потукли због љубоморе.

Бившег васпитача у КПЗ „Забела” Бранислава Доцина није изненадило то што су Милошевићеве затворске „колеге” објавиле читуљу. Он тврди да је то природна и очекивана последица боравка у затвору и да то што су се ти људи некад налазили на сукобљеним странама за њих више нема важности.

– То је последица психозе затворског живота. Ти људи су се нашли заједно у затвору и у интересу чисте егзистенције почели међусобно да се друже. Када се заједно са неким нађете у затвору, ваше некадашње расправе постају неважне. Много је битније ко је шалјивџија или ко боље игра шах – каже Доцин.

Према његовом искуству осећај солидарности једно је од затворских правила.

– Људи осуђени на дуге временске казне имају осећај да су сви против њих. И суд, и међународна заједница, и њихова матична држава, која их је „издала”. Човек је друштвено биће и због тога се затвореници међусобно испомажу. Тако и некадашњи највећи непријатељ може да постане пријатељ – тврди Доцин.

Портпарол Демократске странке Ђорђе Тодоровић каже да би за све народе на простору бивше Југославије било много боље да су се потписници испод читуље „дружили, пили и играли стонитенис почетком деведесетих година” прошлог века.– Очигледно је да ти људи никад нису били непријатељи.

Заједно су изазивали ратове и доносили смрт. Најбоље би било да су се још почетком деведесетих срели на пићу, роштиљу и стоном тенису, као сад у Хагу. Било би боље свим народима бивше Југославије – каже Тодоровић.

Анте Готовина каже да није потписао „читуљу хашком саборцу Слободану Милошевићу”, али додаје да је изјавио саучешће.

– Поводом смрти Слободана Милошевића у складу са хришћанском вером и католичким васпитањем, чији се дух јасно види у оченашу, где верници моле да Бог „опрости дугове наше како ми опраштамо дужницима својим” и у духу хуманости једино сам упутио саучешће породици чији је члан умро у ћелији до моје – каже Готовина у писму које су објавили хрватски медији.

Испод умрлице потписани су: Момчило Крајишник, Анте Готовина, Војислав Шешел, Младен Налетилић Тута, Веселин Шљиванчанин, Миле Мркишић, Мирослав Радић, Драго Николић, Миломир Стакић, Благоје Симић, Саво Тодоровић, Душан Фуштар, Зоран Жигић, Станислав Галић, Момчило Грубан, Видоје Благојевић, Радослав Брђанин, Милан Лукић, Милан Мартић, Митар Рашевић, Милорад Трбић, Љубе Бошкоски, Ивица Рајић, Пашко Љубичић, Милорад Крњојелац, Љубиша Беара, Драгомир Милошевић, Средоје Лукић, Вујадин Поповић, Винко Пандуревић, Душко Кнежевић, Жељко Мејакић и Љубиша Боровчанин.

О догађајима у хашком казамату после бруталног убиства Слободана Милошевића, „Курир”, 15. марта 2006. године, објављује текст са насловом „Штрајк глађу” и поднасловом „Притвореници Хашког трибунала страхују да не буду отровани, пишу протестно писмо Савету безбедности. Побуну организовао Шешел?” Текст садржи два антрфилеа са насловима „Суђут Готовине” и „Компија Насер”:

Након смрти Слободана Милошевића у Шевенингену, притвореници се плаше да узимају храну која им се доставља из затворске кухиње, страхујући да и они не буду отровани, како је то, како верују, случај с бившим председником Србије и СРЈ. Многи од њих тако су последњих дана јели само храну коју су сами купили у затворској кантини и након тога термички обрадили на шпорету у заједничким просторијама. Према незваничним информацијама, поједини затвореници претили су затворској управи и да ће ступити у штрајк глађу!

Извор „Курира” близак управи затвора верује да иза побуне затвореника стоји лидер радикала Војислав Шешел!

– Само је Шешел способен да такав протест организује, а после смрти Милошевића он је човек од највећег поверења затвореника у Шевенингену – наводи саговорник „Курира”. Он подсећа да се Шешел и раније жалио на услове у притвору, а да је смрт Милошевића била повод да и остали затвореници јавно искажу своје незадовољство.

Притвореници се плаше за своје животе након сазнања да су токсини у телу бившег председника СРЈ откривени још пре два месеца. Неки од притвореника жалили су се да се о њиховом здрављу стара само један лекар опште праксе. Додатну узбуну изазива и немогућност пружања помоћи уколико им затреба. У ћелијама нема никаквог уређаја којим би се сигнализирало чуварима затвора.

Затвореници су прекјуче у заједничким просторијама одржали и мирни протест, са кога су упутили писмо Савету безбедности УН, од кога као оснивача Трибунала, траже да формира комисију која ће испитати услове боравка у Шевенингену.

Солидарност с бившим председником затвореници су исказали и објављивањем читуље у београдским медијима. У „последњем поздраву хашком саборцу”, саучешће његовој породици изјавили су заједно са још тридесетак притвореника из Шевенингена и озлоглашене хрватске војсковође Анте Готовина, Младен Налетилић Тута и Пашко Љубичић! Познаваоци хашких прилика кажу да је атмосфера у притвору Шевенингена далеко од оне која је током деведесетих владала на просторима бивше СФРЈ. Управо је Младен Налетилић Тута био један од најбољих Слободаних пријатеља у Хагу.

– На истом спрату са Милошевићем био је и Хрват Пашко Љубичић који је често примао савете за одбрану од Милошевића. Често су до дуго у ноћ причали о свачему, а нарочито су се зближили крајем прошле године. Чак су и кували заједно! Кад је умро Милошевић, он је био један од најтужнијих, а тог 11. марта је веома слабо јео и целог дана је ћутао и био прилично одсутан – прича за „Курир” један од хашких адвоката.

Адвокат Лука Мишетић упутио је медијима саопштење хрватског генерала Анте Готовине:

„Поводом смрти Слободана Милошевића у складу с кршћанском вјером и католичким одгојем, чији се дух јасно види у оченашу, гдје вјерници моле да Бог ’опрости дуге наше како ми опраштамо дужницима нашим’ и у духу хуманости упутио сам сућут обитељи чији је члан умро у ћелији до моје”, написао је Готовина.

Занимљиво је да међу потписницима читуље Милошевићу нема Насера Орића, који је поред тога што је био Милошевићев комшија са спрата дуго био и телохранитељ тадашњег председника Србије. После избијања рата у Босни, Орић је, из Београда отишао у муслиманске „зелене беретке”. Орић је пред Хагом оптужен за злочине над Србима у Подрињу, а они који га познају причали су да се за све време рата није одвајао од пиштоља који му је за оданост у служби поклатио Милошевић лично.

„Глас јавности”, 15. марта 2006. године, објављује текст са наднасловом „Објављена читуља Милошевићу из Хага са потписима оптуженика”, насловом „Затворска солидарност на делу” и поднасловом „Урош Шуваковић: тамо су га сви поштовали. Јелена Влајковић (психолог): У затворима се стварају најчвршћа пријатељства”. Наслов антрфилеа у тексту је „Потомак Немањића”:

Објављивање читуља у новинама поводом нечије смрти уобичајен је гест пажње и поштовања према преминулом, па се очекивало да ће се то десити и после смрти Слободана Милошевића. Никога нису изненадиле читуље најближих чланова породица, бивших и садашњих партијских сабораца и пријатеља, али јуче је просто бола очи она коју је потписало тридесет и четири хашка оптуженика, а међу њима и Хрвати Анте Готовина и Младен Налетилић Тута, са заједничком поруком – „хашком саборцу”.

Готовина је, међутим, поручио јуче преко свог адвоката да није потписао никакву читуљу „хашком саборцу” Слободану Милошевићу, већ је као добар католик само изразио саучешће породици. „Нисам потписао никакву осмртницу хашком саборцу Слободану Милошевићу. Поводом смрти Милошевића, у складу с хришћанском вером и католичким одгојем... и у духу хуманости једино сам упутио саучешће породици чији је члан умро у ћелији до моје”, поручио је Готовина у писаној изјави.

Александар Вучић, генерални секретар СРС-а, тврди за „Глас” да то није тачно.

– Поуздано знам да је и Готовина потписао тај списак. Сви чија се имена налазе у читуљи потписали су се на папир – кратко је рекао Вучић. Он, међутим, није знао ко је текст читуље однео у „Политику” и „Вечерње новости” да се објави.

– Мене потписи Хрвата нимало нису изненадили, из простог разлога што сам много пута био у посети Милошевићу и уверио се колико га сви притворени поштују – каже за „Глас” Урош Шуваковић, један од најближих сарадника преминулог лидера СПС-а. Он истиче и да су га у притворској јединици сви, од чувара до затвореника, ословљавали само са „председниче”.

– Обрађали су му се тако јер су сви видели да се бори за истину и правду, а чак су ми и адвокати преносили поруке судских службеника који су сматрали да је председник у праву. Притвореници, они са истог спрата, често су се и виђали међусобно и дружили и то је један од разлога за учвршћивање пријатељства. Милошевић је многим чинио и помагао и ургирао преко својих веза да им се помогне, истиче Шуваковић.

Јелена Влајковић, психолог, пре свега изражава сумњу да су потписи Хрвата аутентични и пита се да ли су они уопште дали одобрење да се нађу међу потписницима.

– Ипак, ако је читуља веродостојна, онда мене то све много не чуди, јер је познато да се најчвршћа пријатељства и међу женама и међу мушкарцима стварају у затвору, док за ове последње то важи и за војску. У тако екстремним ситуацијама као што су затворски услови, људи просто имају потребу за солидарношћу и блискошћу – истиче Влајковићева.

Она појашњава и одакле пријатељство и између дојучерашњих крвних непријатеља, какви су били Срби, Хрвати и муслимани.

– Не заборавите да у Хагу седе, поред извођача рата и његови идеолози и кад мало боље размислите, међу њима и нема неке велике разлике, јер су заправо били исти, националисти, осим што су се налазили на супротним странама – закључила је наша саговорница.

Међу читуљама за Милошевића које је и јуче објављивао подгорички „Дан”, на готово пет страница су и читуље „братства Милошевић” и Удружења Васојевића, одакле су преци бившег председника Србије и СР Југославије.

Читуље су објавила и нека села и већи број грађана, као и Удружење „Голи оток”, „Централни комитет југословенских комуниста Црне Горе” и „СКЈ-Савез комуниста Црне Горе, Општински комитет Херцег Нови”.

У читуљама Милошевић је представљен као „људска величина”, „највећи син српског народа”, „српски витез”, „легенда историје”, „громада овог

напаћеног народа”, „потомак Немањића”, а у једној читуљи је наведено да бивши председник Србије може „у ред с Милошем и царем Лазаром и осталим храбрим и часним Србима”.

Испод крајње безобразног и неистинитог наслова „Шешел: Усрао сам се, сад је ред на мене”, „Национал”, 15. марта 2006. године, објављује текст са наднасловом „Руси пристали: Слободан Милошевић биће сахрањен у Москви” и поднасловом „У паници скоро сви хашки притвореници, штрајкују и одбијају лекове”. Текст садржи и шест ангрфилеа, чији су наслови „Мира Марковић: Тадић нек иде код Ругове”, „Марко: Прете ми, нећу у Београд”, „Саучешће дао и Анте Готовина”, „Милан Мартић шокиран од страха”, „Булатовић: Слоба је слутио крај” и „Богољуб Карић: Слоба исти Карађорђе”:

Војислав Шешел је забринут да „не доживи судбину Слободана Милошевића” – сазнаје „Национал”.

– Шешел је најоштрије осудио све представнике Хашког трибунала, позивајући их на одговорност због смрти Слободана Милошевића. Шешел је свима из Хага послао поруке да максимално коректно испрате Милошевића и колико год могу да помогну његовој породици. Међутим, у Шевенингенској притворској јединици, управо лидер радикала најгласније захтева да се доведу лекари који нису под хашком контролом, како би прегледали све притворенике и поставили реалне дијагнозе и терапије – каже за „Национал” један од адвоката који је одлично упознат с догађајима у Хашком трибуналу.

Војислав Шешел се и раније жалио на изузетно лош третман и нељудске услове живота у притвору.

– Тада су збијали шале и са Шешелем и с Милошевићем. Иако су сви имали могућности да виде колико је Слоби оштећено здравље, многи су сматрали да се фолира. Сигуран сам да ни Шешел није до краја веровао Милошевићу, а сад, кад је овај умро, војвода се одузео од страха. Усрао се, мисли да је он следећи. Шешел је, заиста, у Хагу третиран као најкурчевитији Србин, па има оправданих разлога за бригу. Уосталом, погледајте његову оптужницу. Да он не мора због ње да робија, оптужница би била доказ духовности појединаца из Тужилаштва. Овако, ако је Трибунал спреман да организује суђење по таквој оптужници, ко зна на шта је све спреман само да Шешелу нанесе зло – каже наш саговорник.

Он тврди да је већина хашких притвореника одлучила да не узима лекове које су прописали холандски лекари.

– Штрајк траје већ неколико дана, а сви притвореници су решени да се изборе за своја права. Ипак, без обзира колико ситуација била озбиљна, Шешел је задржао свој брутални смисао за хумор. Кад је запретио да ће штрајковати глађу, поручио је својој старој жртви Тути Налетилићу, да ће га појести. „Иначе, не једем говна, али тебе ћу, Туто, оглоћати до коске” – запретио је Шешел. Ситуација у Шевенингену је веома напета, и после Бабићеве и Милошевићеве смрти, тешко је проценити кад ће се нормализовати – каже саговорник „Национала”.

Породица Слободана Милошевића не жели да на његовој сахрани у Москви види ниједног представника власти.

– Зар то што Слободана сахрањујемо у Москви не показује какав имамо став о државницима Србије? Представници актуелне власти директно или индиректно су утицали на то да Слободан буде киднапован и изручен Хашком трибуналу, иако су сви знали да ће тамо бити убијен – рекла је удовица Мирјана Марковић.

Она је посебно истакла да не жели да сахрани присуствује председник Србије Борис Тадић.

– Нека Тадић иде код Ругове. Молио је Албанце да га пусте на сахрану Ибрахима Ругове, а сад најцрње говори против мртвог Слободана. Нека то служи на част Борису Тадићу – каже Мира Марковић.

Породица покојног Слободана Милошевића је решила да његово тело сахрани у Москви – изјавио је Марко Милошевић за Ројтерс.

– Српске власти не желе да мој отац буде сахрањен у Београду, они то желе да избегну. Претили су нам званично и незванично. Немамо другог избора – изјавио је Марко Милошевић.

Московски градоначелник Јуриј Лушков је дозволио да Слободан Милошевић буде привремено сахрањен у Москви, а руске власти су спремне да церемонији дају „одређен државни карактер, на неком нивоу”.

Марко Милошевић је с двојицом руских патолога јуче стигао у Хаг, да преузме тело свог оца.

Истовремено, Окружни суд у Београду укинуо је потерницу за Миром Марковић и прихватио јемство од 15.000 евра да ће се одазвати на следеће рочиште у предмету који се води против ње.

Решење о одређивању притвора остало је на снази, што значи да ће она бити лишена слободе и стављена у притвор уколико не дође на заказано рочиште или не оправда евентуални изостанак. Одлука Окружног суда ипак није определила породицу Милошевић-Марковић да се сахрана Слободана Милошевића одржи у Београду.

Хашки притвореници читуљом су се опростили од Слободана Милошевића.

Београдска „Политика” и „Вечерње новости” објавиле су читуљу у којој се каже „Последњи поздрав хашком саборцу Слободану Милошевићу. Упућујемо искрено саучешће његовој породици”, а потписани су сви притвореници.

Међу тридесетчетворицом потписаних налазе се и имена хрватских оптуженика Анте Готовине, Младена Налетилића Туте, Ивице Рајића и Пашка Љубичића те Љубе Бошковић, као и осталих тридесет притвореника из Србије и Црне Горе, те БиХ, укључујући Војислава Шешеља.

Због погоршаног здравственог стања, Милан Мартић је затражио одлагање суђења.

У захтеву, Мартић наводи да се не осећа добро и истиче потребу да лекари преиспитају режим његове исхране.

– И Миле Мартић се плаши да не прође као Слоба или Милан Бабић. У општој паници која тренутно влада у Шевенингену, Мартић је напросто шокиран смрћу Милошевића. Отежано комуницира и само се брине за голи живот – каже за „Национал” један од адвоката хашких оптуженика.

У паници су и Хрвати који су оптужени пред Хагом.

– Хрватски генерал Младен Маркач је већ поднео захтев да му се омогући лечење на слободи. Он има висок шећер и висок крвни притисак, с готово истим симптомима болести као што је имао Милошевић. Такав поремећај крвног система и рада срца захтева лечење у клиничким а не амбулантним условима – рекао је Маркачев адвокат Горан Микуличић.

Да су озбиљно болесни, хашке судије су хитним дописима подсетили Хрвати Иван Чермак, Берислав Пушић и Валентин Ђорић, којим ове године почињу суђења.

Момир Булатовић, бивши председник Црне Горе и бивши премијер бивше СРЈ, у телефонском разговору с пријатељима у Београду потврдио је да је последњи разговарао с Слободаном Милошевићем, 8. марта, припремајући се за сведочење пред Хашким судом као сведок одбране.

Булатовић је још у Хагу, а у приватном телефонском разговору уплаканим гласом описивао последње сате с Милошевићем.

– Видели смо се први пут након готово шест година. Плакали смо као деца, нисмо могли доћи до речи од суза. Био је то невероватан сусрет. Тај дан смо требали да разговарамо о детаљима мог сведочења у Слобину корист, но тих осам сати, колико је било предвиђено за наш сусрет и припрему одбране, стално смо плакали присећајући се неких људи, догађаја, породице... – рекао је Булатовић.

– Слоба је слутио крај. Мислим да смо обојица знали да се више нећемо никад видети. Сви су знали да је Слободан био јако болестан, али правили су се блесави. Намерно су чекали да што пре умре, очито је да им је сметао жив и поносан. Видело се на њему да је болест поодмакла. Рекао сам му: „О, Боже, Слободане, шта су ти то урадили?“ Никад нисам био тужнији него тог дана – испричао је Булатовић који је током рата био Милошевићев најоданији савезник.

– Слободан Милошевић мора да буде сахрањен у Београду, уз све почасте који припадају председнику Републике – рекао је Богољуб Карић црногорској телевизији ИН.

Карић каже да ни „после пет година суђења, Слободану Милошевићу није доказана никаква кривица”.

– Историја ће да донесе најбољи суд о свакоме. Сетимо се само Карађорђа. Његову главу носили су у Стамбол као доказ да је убијен један од највећих српских злочинаца свог времена. Добро знамо како данас историчари третирају Карађорђа. Дакле, препустимо времену да оцени какву је ко, па и Слободан Милошевић, имао улогу – каже Богољуб Карић.

Унутар текста који објављује „Данас”, 15. марта 2006. године, објављен је антрфиле са гнусним измишљотинама лидера Лиге социјалдемократата Војводине Ненада Чанка, са насловом „Чанак: Повратак у најмрачније доба”. Наднаслов текста је „Бојан Костреп одбио предлог да Скупштина Војводине ода пошту Слободану Милошевићу”, а наслов је „Почаст само од радикала и социјалиста”:

Ненад Чанак је изјавио за „Данас” да је Милошевић више био председник радикалима него социјалистима.

Он их је измислио да би могао да купи националистичке и ултранационалистичке гласове у Србији. Не треба заборавити да је Милошевић Шешелја користио за своје прљаве работе крајем осамдесетих година, да му је дао касарну у Бубањ потоку за обуку добровољаца, заправо лопова који су на ратиштима пљачкали све живо. Шешелја је по наређењу Милошевића организовао етничка чишћења у Срему где је више десетина хиљада Хрвата протерано због своје етничке припадности. И сада Влада Војислава Коштунице толерише да се злогласни Остоја Сибинчић врати као локални функционер у Руми и Хртковцима где је запамћен као један од носилаца идеје етничког чишћења у Војводини. Корацима од седам миља враћамо се у најмрачнија милошевићевска времена – оценио је Чанак.

У рубрици „Догађаји дана”, „Грађански лист”, 15. марта објављује текст са наднасловом „Ковчег с телом најпознатијег хашког оптуженика пренео на аеродрому у Амстердаму; све веће шансе да сахрана буде у Русији, док у Србији расте политичка тензија” и стравичним насловом „Радикали покушавају да уновче Милошевићеву смрт”. Међунаслови у тексту су „Огласио се Коштуница и СПЦ”, „Николићева гаранција”, „Шешелјев поздрав” и „Мркоњић оптужује СРС”. Текст садржи два ангрфила са насловима „Камарад Марко” и „Писмо Путину”:

Сахрана Слободана Милошевића биће скоро сигурно у Москви, али све зависи од одлуке породице, сазнаје Б92 у СПС-у. Разлози за то су нов судски позив Мирјани Марковић, и то што је место на Новом гробљу, које су градске власти понудиле за сахрану Милошевића, по мишљењу породице Милошевић, неадекватно. Како сазнаје Б92 из врха СПС-а, постоји и раздор унутар породице, јер Марија Милошевић жели да њен отац буде сахрањен у Лијевој Ријеци у Црној Гори. Ковчег с телом Слободана Милошевића налази се на аеродрому у Амстердаму.

Ни после јучерашње седнице врха СПС-а, у тој странци још увек не знају где ће и када бити сахрањен њихов бивши лидер. Високи функционер социјалиста Ивица Дачић је рекао да о томе одлучује Милошевићева породица. – С друге стране, ту има и озбиљних проблема који долазе од стране Демократске странке, која се не обазире на патријархову изјаву да смрт треба поштovati, и не жели да нам изађе у сусрет када је реч о гробници, и од тога ће зависити одлука породице – рекао је он.

Београдски Окружни суд прихватио је предложено јемство од 15.000 евра за укидање међународне потернице за Миром Марковић, испунивши свој део обавезе. У међувремену, огласиле су се Влада Србије и СПЦ. – Одлуком Окружног суда да Мирјана Марковић може да дође у земљу на сахрану свог мужа Слободана Милошевића омогућено је породици да сахрану обави у Србији – изјавио је јуче премијер Србије Војислав Коштуница. Он је у изјави агенцији Бета навео да је „сахрана цивилизацијски чин који се поштује”.

– То је и у духу наше традиције и уверен сам у то да ће се сви, у оваквој прилици, односити на овај начин – рекао је Коштуница.

Огласила се и Српска православна црква. У саопштењу патријарха Павла изражено је дубоко саучешће породици преминулог, али и речено да се од власти очекује да „буду на висини своје одговорности”. Патријарх наводи

да је „смрт светиња” и да свако има неотуђиво право на гроб и достојну сахрану, „поготово људи који су, као Слободан Милошевић, обележили своје време и судбинска догађања у животу како српског тако и других народа”.

– Слободан Милошевић заслужује пакао због патње коју је његов режим изазвао током више од десет година ауторитарне владавине – изјавио је министар иностраних послова Србије и Црне Горе Вук Драшковић, који је поново позвао Европу и САД да ублаже притисак на Србију и Црну Гору да ухапси Ратка Младића, наводећи да устрајавање Запада да тим хапшењем услови за будуће чланство у ЕУ и НАТО иде на руку ултранационалистима и може да доведе до изолације Србије.

Лидер српских ултранационалиста Томислав Николић, користећи нагли пораст национализма после смрти Слободана Милошевића, упозорио је на то да ће оборити владу на следећој седници парламента, јавља АП, а преноси Бета.

– Нећемо учествовати у раду наредне седнице парламента, ако нам се социјалисти и још неки посланици придруже, можемо да оборимо владу – рекао је Николић и додао да сада види „прилику за колапс” конзервативне владе. Наредна седница Скупштине Србије заказана је за 20. март, а Николић је рекао да посланици те странке неће присуствовати следећем заседању у знак протеста због тога што су српске власти одбиле да повуку оптужницу против Мирјане Марковић.

– Коштуничина влада ће се због тога наћи у невољи. Коштуници су потребни гласови социјалиста како би „одржао” владу – истакао је Николић. Он је додао да су радикали спремни да помогну Милошевићевој породици да организује масовну сахрану у Београду и да покажу да су довољно јаки да преузму власт. Он је, такође, позвао Миру Марковић и Милошевићевог сина Марка Милошевића да дођу у Београд. Николић је рекао за „АП” да је „поручио Марку и његовој мајци да могу и да дођу у Београд и да оду и да се нико неће усудити да их пипне”.

Више од 30 притвореника Хашког трибунала разних националности објавило је јуче у београдској штампи посмртни оглас у којем су упутили последњи поздрав свом, како су навели, „хашком саборцу” Слободану Милошевићу. У огласу у „Политици” и „Вечерњим новостима” 34 хашка оптуженика, Срба, Хрвата и Македонаца, изразила су саучешће Милошевићевој породици. Саучешће су, између осталих, изразили и Момчило Крајишник, Анте Готовина, Младен Налетилић Тута, Веселин Шљиванчанин, Миле Мркшић, Мирослав Радић, а последњи је потписан Војислав Шешел. Хрватски генерал Анте Готовина, који у хашком притвору чека почетак суђења, демантовао је да је потписао посмртни оглас Милошевићу, већ је у духу хуманости упутио саучешће његовој породици.

Функционер Социјалистичке партије Србије Милутин Мркоњић изјавио је јуче да укидањем потернице и притвора против Мирјане Марковић ни су створени услови за сахрану Слободана Милошевића у Београду уз присуство његове најуже породице. Мркоњић је агенцији Бета рекао да је сада вероватније да ће Милошевић бити сахрањен у Москви. Мркоњић је оштро критиковао владу због тога што „није обезбедила достојну сахрану Слободана

Милошевића” и оптужио Српску радикалну странку да скупља политичке поене на Милошевићевој смрти и да покушава да отме бирачко тело социјалиста. Милошевићева породица овластила је потпредседника СПС-а Милорада Вучелића да организује сахрану, уз објашњење да је он дугогодишњи пријатељ и сарадник покојника.

Тело Слободана Милошевића јуче је у Холандском институту за судску медицину у Хагу преузео Марко Милошевић, с адвокатом Зденком Томановићем и екипом руских лекара, која је предвођена директором московског Института „Бакуљев” Леом Бокеријом. Марко Милошевић је у Хагу користио возило с руским дипломатским таблицама.

А Лео Бокерија је изјавио да је „апсолутно задовољан” радом холандских лекара, који су вршили обдукцију. „Ми смо сагласни с прелиминарном дијагнозом да је дошло до инфаркта, који је довео до смртног исхода”, казао је Бокерија Првом каналу Руске телевизије. Он је навео да је „испитивање спроведено на веома високом нивоу”.

Заменик председника руске Думе Сергеј Бабурин изјавио је синоћ да је добио писмо које је потписао Марко Милошевић, у којем од њега тражи да преда молбу руском председнику Владимиру Путину и патријарху московском и целе Русије Алексију II да дозволе да бивши председник СРЈ и Србије буде привремено сахрањен у Москви. Он је додао да Марко Милошевић одлуку чека у руској амбасади у Хагу.

Бетину вест „Вијести”, 15. марта 2006. године, објављују са наднасловом „Готовина се оградил од јавног опроштаја од Милошевића” и насловом „Нисам потписао читуљу”:

Хашки оптуженик, хрватски генерал Анте Готовина саопштио је јуче да није потписао никакву умрлицу „хашком саборцу” Слободану Милошевићу, већ да је једино у духу хуманости, у складу с хришћанском вјером и католичким одгојем, упутио саучешће његовој породици.

Поводом читуље Милошевићу, која је објављена у београдској штампи, Готовина је преко свог адвоката Луке Мишетића хрватској јавности упутио изјаву у којој тврди да није потписао никакву умрлицу.

„За вријеме рата понашао сам се као војник, у складу с хришћанским и хуманим начелима према непријатељским војницима и према цивилном становништву. Они који данас и даље желе да шире мржњу и нехуманост, исти су они који су ширили мржњу и осветољубивост за вријеме рата и због којих се ја данас налазим овдје гдје јесам”, закључио је Готовина.

Београдски медији објавили су јуче осмртницу у којој су 34 хашка оптуженика из притвора Шевенинген упутила „последњи поздрав хашком саборцу Слободану Милошевићу”, и у којој се упућује искрено саучешће његовој породици.

Наведено је да су текст, поред Срба Милана Мартића, Војислава Шешеља и Веселина Шљиванчанина, потписали и Хрвати Анте Готовина, Младен Налетилић Тута и Пашко Љубичић.

Изјаве заменика председника Српске радикалне странке Томислава Николића „Огледало”, 15. марта 2006. године, објављује са наднасловом „Убиство” и насловом „Паника у затвору”:

Томислав Николић каже да се чуо са Војиславом Шешељем у Хагу који му је рекао да је у затвору било опасно стање после вести да је умро Милошевић. Сви затвореници држани су сатима закључани и нису могли да се посвете својим уобичајеним активностима нити да се сусретну. Тек неколико сати после, откључали су ћелије. Сви затвореници били су затечени вешћу о смрти бившег председника.

О бесмислености Хашког трибунала говори текст са насловом „Убиство као хашка излазна стратегија” новинара Оливера Вуловића који објављује „Огледало” 15. марта 2006. године:

Ниједна јавно објављена смртна пресуда једног суда није тако брзо извршена као пресуда хашког Трибунала од 24. фебруара којом се Слободану Милошевићу забрањује одлазак у руски институт Бакуљев на лечење и сигурно спасавање живота. Слободан Милошевић, неколико пута готово плебисцитарно изабрани председник Србије и СР Југославије, пронађен је мртав у ћелији 11. марта 2006. године. Слободан Милошевић је и последњи председник Србије који је на власти био по вољи и мери свог народа, а не политичара који воде неке друге народе и државе, као што се то последњих 6 година дешава у Србији.

Убиство Милошевића је, ма колико то болно звучало, рез у низу смрти и ружних догађаја које су ментори Трибунала у Хагу већ одавно испланирали као паралелне процесе током акције одвајања Црне Горе, отимања Космета, уништавања Српске. Симо Дрљача, Ковачевић, Докмановић, Талић, Ђукић, Средоје Лукић, свештеничка породица са Пала, породица Абазовић (Радмила Абазовић мајка петоро деце од којих једно и заувек инвалидизовано), Бабић и још многи непобројани су жртве самог Хага, али и његових легија плаћених убица на овим просторима. Милошевић је њихова најзначајнија, али не и последња жртва. Ако Србија остане нема, нека се припреме Шешељ, Мартић, Крајишник, Младић и Караџић. Нека се на смрт припреми цела Србија.

Покојни утамничени председник, ратни заробљеник коалиције бриселско-британско-америчке политичке мафије и домаћих издајника је два дана пред смрт обзнанио Зденку Томановићу да зна да га у Хагу трују и како га трују. Због једне друге, тајне пресуде хашког монструм суда, јер је код њих све било тајно од оптужница, сведока до пресуда, а којом је Слободан Милошевић унапред већ био осуђен на смрт, ниједан ратни заробљеник високог ранга у историји није тако дуго и лагано убијан и мучен као што је био Слободан Милошевић. Ниједан ратни заробљеник у историји није тако жестоко, принципјелно и до краја, до последњих момената свог живота, на разне начине пружао отпор непријатељима свог народа, као што је за свог живота то урадио Слободан Милошевић. Нажалост, много је и оних из српског народа којима је постало јасно каквог су човека имали за председника тек након његовог срамног и велеиздајничког киднаповања и предавања у руке геополитичких, политичких, културолошких, уопште суштински најгорих и морално најодвратнијих и најбестијалнијих непријатеља српске државе и народа од када као народ и држава постојимо. И мртвог га се плаше и у Европи и преко Атлантика. Плаше се милиона људи на сахрани у Србији, плаше се свих

његових дела и речи које су српском народу и поред до сада незапамћеног националног испирања мозга у протеклих 16 година, остале урезане у памћење и срца. Плаше га се и не предају одмах његово тело породици, да се у Москви не би урадила обдукција која би открила трагове деловања тих модерних Борџија и Калигула који су прстење са отровом заменили таблетама „против исцрпљености” лекара опште праксе у том, поред још увек постојећих шиптарских на Космету, највећем европском концентрационом логору за Србе у 21. веку.

Док је Србија била нема, наследници оних који су лупњавом у лонце и шерпе и опструкцијама и издајом сопствене државе припомогли да и ова данашња „демократска” Србија и њени грађани буду третирани као Јевреји за време Рајха, оковани визном бодљикавом жицом, економски унакажени и културно маргинализовани, 11. марта су се трудили да што више у први план истакну „патње и муке” тзв. „жртва Слободана Милошевића”. У српским медијима су се смењивале изјаве „сребреничких мајки”, Соње Лишт, Милићке, Кандићке, Вука Драшковића, Светозара Маровића и припадника америчке администрације.

Тијанићева РТС која се „прославила” и која ће остати упамћена по најодвратнијој емисији од када постоји као телевизија „Кад држава стрела”, остаће упамћена и по некролог прилогу о Милошевићу који ће СМЧ и Рох телевизија засигурно заувек сачувати у својим архивима, јер ни њихови најбоље плаћени стручњаци нису успели да тог дана направе такву симбиозу свих могућих негативних коментара о Слободану Милошевићу као што је то урадила РТС.

Б92 је током целог дана највише пажње посветила, поред осталих српских непријатеља, изјави Вука Драшковића, изрода, човека без фамилије и часног имена, коме су чланове из женине фамилије убили, а њега покушавали да убију неколико пута баш они са којима се још „оног 9. марта” удружио у злочиначком подухвату против свог народа, човека који се небројено пута јавно позивао на витештво, чојство и јунаштво, а који се као злобна и подмукла женетина која у предасима између љубавних изјава мужу спрема соду и отров, ликујући одважи да коментарише Милошевићеву смрт западним медијима током свог боравка у Салцбургу.

Српским медијима је било најпрече да поред информација о смрти председника Милошевића јавности током целог дана преносе паничне изјаве из Европе и Америке и њихових сатрапа у Србији, да Милошевићева смрт никако не сме да политички промени однос власти у Београду према Трибуналу у Хагу. Иако је до сада на овај или онај начин тај суд директно убио шесторо српских затвореника.

Милошевићево убиство се десило баш када је тај квази-суд био у огромној неприлици јер је морао да у судницу доведе злочинце Клинтона и Веслија Кларка и извргне их сигурној политичкој и јавној срамоти након Милошевићевог припремљеног јавног унакрсног испитивања.

После Милошевићевог одласка, сви се питају где ће отићи Србија, где је воде ови што је сада воде, а где би била да је на њеном челу остао Слободан Милошевић. До каквих год одговора да дођу, остаје за историју да је модерни

и мондијалистички и глобалистички Запад убио Слободана Милошевића, бранитеља српског народа и државе, а у животу и са разним привилегијама оставио крвнике Чекуа, Харадинаја, Тачија, Љимаја, Муслија, Ејуба Ганића, Милана Кучана, Расима Делића и многе друге убице Срба – „заосталог и недемократског” народа. Удружени злочиначки подухват и геноцид су омиљени изрази оних који су убили Слободана Милошевића да би коначно убили и Србију, чијег народа више нема на просторима за које је оптужен да је на њима спроводио „етничко чишћење, геноцид, масакре...”

Због свих убистава која су се десила у режији илегалног хашког Трибунала једног дана ће кривично морати да одговарају и његови творци и финансијери, генерални секретар ОУН, све сталне чланице Савета безбедности и холандска влада на чијој територији се ово мучилиште и стратиште налази.

Слободан Милошевић је за свога живота ипак оставио заједничку Србију и Црну Гору са Косметом у свом саставу по Резолуцији 1244. Слободан Милошевић је увео вишестраначки систем и слободне и различите медије. У овој данашњој „слободној” демократури замера нам се и што га јавно жалимо. И жалићемо га за вјеки вјекова јер имамо за чим жалити, а његове тзв жртве нека жале они који су их својом антисрпском политиком заиста у патње и смрт отерали. То није урадио Слободан Милошевић са којим се завршио само један велики и важан део херојске одбране нашег народа и државе, али се није и зауставио. То је и његов политички тестамент оличен у речима „До победе!”

Стање у шевенингенском притвору постало је алармантно после смрти Слободана Милошевића. Текст о томе „Вечерње новости” 16. марта 2006. године објављују са наднасловом „У шевенингенском притвору” и насловом „Побуна!”:

Од понедељка, после смрти Слободана Милошевића, хашки оптуженици одбијају храну која им се сервира из кухиње шевенингенског затвора. Затвореници једу само оно што могу набавити у притворској кантини, а управи затвора и Секретаријату суда упућена је претња да уколико не буду побољшани притворски услови и лекарска нега, затвореници ступају у колективни штрајк глађу – извештава на првој страни загребачки „Вечерњи лист”.

„Вечерњак” као организатора побуне означава Војислава Шешела али и преноси речи хрватског заточеника Купрешкића, који тврди да је „после Милошевића у Хагу” у питању „борба за живот”.

„Данас”, 16. марта 2006. године, преноси писање загребачког „Јутарњег листа” у којем новинар Давор Бутковић износи најгоре измишљотине о председнику Српске радикалне странке др Војиславу Шешељу. Текст носи наслов „Готовина суђут”:

Генерал Готовина је поновно постао главна вијест у хрватским медијима, и то у посве непотребном и за њега необичном контексту Милошевићеве смрти. Најпознатији хрватски бјегунац, који је у протекле четири године скривања измалтретирао своју земљу и себи битно отежао правни положај, својим је потписом на изразе суђути обитељи Слободана Милошевића још једном показао да уопће не разумије свијет око себе и да није свјестан посљедица појединих својих потеза.

Тврдња Готовинина брата да се ради о акту кршћанског суосјећања, као и сви други аргументи којима ће се покушати бранити тај Готовинин потез напосто су смијешни. Анте Готовина, потписујући телеграм сућути обитељи Слободана Милошевића, није учинио приватни, него јавни акт, и то акт солидарности према најгорем злочинцу на овим просторима. Готовина се тако солидаризирао, и то на приједлог Војислава Шешелја, најексцентричнијег идеолога великосрпства, с човјеком који је покренуо све ратове на простору бивше Југославије и с човјеком који је најнепосредније одговоран за трагедију у Вуковару и Сребреници.

Тако неопростиву политичку будалаштину нисмо могли очекивати чак ни од најнеобразованијих, најнеморалнијих и најдезорјентиранијих протагониста хрватске крајње деснице.

Набрајајући и преносећи читуље о преминулом српском и југословенском председнику Слободану Милошевићу, Драгослав Грујић објавио је и изјаву затворског психолога Жикице Симића дату за Б92, који у негативном контексту помиње и др Војислава Шешелја. Наднаслов текста који објављује „Време” 16. марта 2006. године, је „Читуље Слободану Милошевићу, хвале уклесане у олово и хартију”, а наслов је „Посмртне епистоле”:

Прве читуље, у којима поштоваоци Слободана Милошевића тврде да је у Хагу њихов вођа „бранио и одбранио Србе и Србију”. Од недеље до уторка у дневним новинама „Политика” и „Вечерње новости” објављено је укупно 34 читуље које су послали пријатељи, рођаци, удружења и партије. До уторка читуље није послала његова породица. У свим читуљама се велича лик и дело Милошевића, а посебно његова одбрана пред Хашким судом за ратне злочине, али и пресуђује у име „историје и правде небеске”.

Милошевић је у читуљама представљен као „бранитељ свога народа”, „врх српских синова”, „велики пријатељ и политички учитељ”, „највећи Србин и највећи државник XX века” и „драги председник”.

„Бранећи Србију, трагично је преминуо наш председник Слободан Милошевић”, пише у читуљи коју је објавио СПС. У тексту се даље наводи да су „Србија и СПС поносни што нас је водио и поносни смо што смо били његови савременици. Историја нам никада не би опростила ако напустимо оно за шта се борио. До коначне победе!”

За ожалошћене из Народне социјалистичке странке Црне Горе Милошевић је „најбољи син српског народа протеклог вијека”. За разлику од њих, Милошевић је у читуљи коју је објавила Социјалистичка партија Србије оловљен као „наш председник”, а за социјалисте Лознице као „надо наша”. Удружење Васојевића јавља да је преминуо „наш рођак и брат Слободан Милошевић, великан из Васојевића”. У читуљи коју је дало то удружење потписани су Васојевићи, Милија Зечевић, почасни председник Удружења, секретар Марко Ђукић и председник Милан Вешовић.

Војислав Шешел послао је „Последњи поздрав пријатељу и хашком саборцу”. Осим Шешелеве, из Хага је стигла и колективна читуља коју је потписала група од 34 хашка оптуженика. „Последњи поздрав хашком саборцу” и „искрено саучешће његовој породици”, послали су недавно ухапшени хрватски генерал Анте Готовина, Младен Налетилић Тута, Ивица Рајић, затим

Војислав Шешел, Момчило Крајишник, Пашко Љубичић, Драгомир Милошевић, Миле Мркшић, Средоје Лукић, Милорад Крнотелац, Љубиша Беара, Веселин Шљиванчанин, Мирослав Радић, Вујадин Поповић, Винко Пандуревић, Душко Кнежевић, Жељко Мејакић, Љубиша Боровчанин, Драго Николић, Миломир Стакић, Благоје Симић, Саво Тодоровић, Душан Фуштар, Зоран Жигић, Станислав Галић, Момчило Грубан, Драган Јокић, Видоје Благојевић, Радослав Брђанин, Милан Лукић, Милан Мартић, Митар Рашевић, Милорад Трбић, Љубе Бошковски.

Поводом ове читуље затворски психолог Жикица Симић је за Радио Б92 изјавио да није чудно да су се Милошевићеви ратни непријатељи с њим дружили у Шевенингену, јер су то људи који у ствари имају сличну структуру личности: „Оваква једна умрлица показује у ствари колико смо ми били само пиони у некој игри коју неки одређени типови на одређеним позицијама власти с одређеним психолошким карактеристикама играју међу собом, а ми обични грађани смо ту да платимо цех, па најчешће и својим животима. Док су Младен Налетилић Тута и Анте Готовина и Слободан Милошевић и Војислав Шешел играли своје игре, многи људи су своје животе проћердали ни у шта”.

Од партијских другова читуље су објавили Урош и Сања Шуваковић, за које је Милошевић: „Вољени председник, велики пријатељ и политички учитељ”.

Његов телохранитељ Сента, са породицом, у читуљи је написао: „Знали су да сте непобедиви док гледате и говорите. Овог пута су вас победили док сте спавали”.

Шеф кабинета Слободана Милошевића Горан Милиновић написао је: „Част је бесмртна. Ви сте је истински поседовали и одбранили. За пример и узор у свим временима”.

Милутин Мркоњић написао је кратко: „Последњи поздрав другу и пријатељу”. Слично се од Милошевића опростио и његов министар иностраних послова и партијски друг Живадин Јовановић. Написао је једноставно: „Последњи поздрав Председнику”, исти текст је објавио и Београдски форум за свет равноправних.

Милован Бојић у својој читуљи одаје последњи поздрав свом председнику, „великој историјској личности, човеку бриљантног мозга, лављег срца и невиђене харизме”. Бојић је овом приликом оценио да „земља која не уме да цени своје великане, не заслужује ни да их има. Верујем једино историји и правди небеској”.

Миодраг Зечевић, банкар и творац идеје о зајму за привредни препород Србије, подсећа да су се „дивили његовој храброј одбрани сви који су га волели и поштовали, а и они који су били његови противници”. Он се од „свог друга и породичног пријатеља” опростио читуљом у којој објављује да је Слободан Милошевић „био и остао дика и понос за покољење. Имао се рашта и родити”.

Миле Нововић, с породицом, поводом смрти Слободана Милошевића епски је распевано записао: „Поносно и неустрашиво си нас водио и у нама лавља срца пробудио. Душе су нам биле опијене твојим јунаштвом и

родољубљем. Србија памти твоја прегнућа и напоре да је заштитиш и очуваш. Да, витеза сустопце трагически конач прати: твојој глави би суђено за вијенац се свој продати!”

Дражимир Марушић, председник општине Горњи Милановац, Слободану Милошевићу даје читуљу у име општине: „У Такову, на темељима Србије, где је завет предака уклесан у камен и храст, слава припада само онима који непоколебљиво бране своју отаџбину, њене границе, слободу и част”.

Рајко Томић, социјалиста из Новог Београда, објављује поздрав „великом и ненадмашном председнику државе и моје партије, хероју, јунаку и највећем државнику XX века”.

Удружење Слобода се од Милошевића опрашта као од „хероја српског народа”. „Председнику који је свој живот положио у одбрани Србије, заступању истине о свом народу и одбрани правде, човеку који је и у хашком казамату био слободан и са великим и са малим с”.

Читуље Милошевићу објављене су и у Црној Гори. Марија Милошевић, кћерка Слободана Милошевића, читуљу за свог оца објавила је у црногорском државном листу „Побједа”, на читавој страници. Уз фотографију Милошевића, у читуљи је написано: „Тата, волим те, твоја Марија”. То је једина читуља за Милошевића у овим новинама.

У подгоричком листу „Дан” објављене су на три странице посмртне читуље Слободану Милошевићу. Читуље су, поред грађана, објавиле Народна социјалистичка странка Црне Горе, која је настала после сукоба и у данас владајућој Демократској партији социјалиста, а потом и у Социјалистичкој народној партији, и Удружење бораца у ратовима из деведесетих година.

„Време”, 16. марта 2006. године, из „Илустроване политике” преноси изјаву потпредседника Српске радикалне странке Маје Гојковић. Наслов текста је „Маја Гојковић”:

Градоначелница Новог Сада открива да ли је испунила све своје политичке амбиције: „Ууу, могу јако високо. Пуна сам изненађења. Шеснаест година сам била приправник у политици, а онда сам остварила свој највећи успех. Постала сам градоначелница Новог Сада. Имам осећај да бих у некој даљој будућности могла да будем и председник Србије”.

Одавно се није чула са Војиславом Шешељом: „Он је тамо под посебним режимом. Ми њега не можемо да зовемо телефоном, само може он нас. Ни Тома никако не успева да га посети. Стално га одбијају. Не видим ко је у затвору у Шевенингену у горој ситуацији од њега. Воја је поручио да ће покушавати да добије Тому. И само Тома ће нам преносити шта је рекао. Да не буде дезинформација. Тога се сви придржавамо, како се не би неко са стране умешао у наш страначки рад и ширио трачеве. Основни циљ његовог склањања у Хаг је да се покваре односи међу радикалима. Сад је, ето, неко смислио да сам у лошим односима са Томом Николићем, па се нисам појавила на митингу у Београду. Срећом, у томе нису успели. Функционишемо као велика породица”.

Поводом потписа Анте Готовине, хашког оптуженика, у читуљи коју су хашки притвореници дали бившем југословенском председнику Слободану Милошевићу настала је узбуна у хрватским медијима. „Европа” 16. марта 2006.

године, објављује краћи текст о томе, са наднасловом „Саборци. Готовина је ословио Милошевића као хашког саборца” и насловом „Хрвати тврде да Готовина није дао читуљу Слободану Милошевићу”:

Три дана после смрти Слободана Милошевића у неколико београдских дневних листова објављена је велика читуља бившем председнику Југославије, коју су заједно дали српски хашки оптуженици: Војислав Шешел, Веселин Шљиванчанин, Љубиша Беара, али и хрватски генерал Анте Готовина. У читуљи објављеној на половини стране каже се: „Последњи поздрав хашком саборцу. Упућујемо саучешће његовој породици”.

У амбасади Хрватске у Београду нису желели да коментаришу Готовинину читуљу Милошевићу. Телефонисткиња на централи кратко нам је рекла да то „сигурно није Готовина написао”, а затим нам пренела поруку саветника за медије у амбасади како „није овлашћен да коментарише хашке случајеве”. Из амбасаде су нас упутили у хрватско Министарство иностраних послова у Загребу, али ни њихов портпарол није био овлашћен да коментарише овај потез Готовине, па су нас даље упутили на Министарство правде. Укратко, хрватски званичници нису били расположени да причају о чудном потезу Анте Готовине.

НИН 16. марта 2006. године, објављује текст препун хистеричних лажи извесног др Драгољуба Тасића, са насловом „Радикалска тиранија” и поднасловом „Усташе из кабинета, НИН бр. 2879”:

За сада је само вербална. Догоди ли се да они којим случајем завладају Србијом, тада ће њихова тиранија добити и друге форме. Ко се још не сећа немилосрдних казни медија од стране министра Вучића, ондашњег министра, или громогласних претњи вође радикала, сада затвореника у Хагу. И сада његов заменик у Србији Томислав Николић безочно вређа Вука Драшковића (не желим да поновим његове речи), па онда председника Србије назива усташом. Сав се најезим при помену усташа, знајући за сва њихова зверства током Другог светског рата. А какве везе са усташама има председник Србије? Он тада није био ни рођен. На питање новинара зашто тако вређа Тадића, Николић се смеје, цинично, само тако он уме да се смеје.

Али није то једини бисер радикала. За једног од њих покојни премијер Србије Зоран Ђинђић је криминалац, мафијаш. Па заиста претерано, ни мртвом човеку не дају мира! Неке партије у Србији осуђују овакве изјаве радикала, док неке ћуте. Увек нека рачуница. Ово лудило радикала треба зауставити. Они су несрећа за Србију. Ако неко другачије мисли, вара се.

Загребачки „Вечерњи лист” у свом броју од 16. марта 2006. године, под насловом „Побуна у Шевенингену”, доноси дезинформацију о непостојећој побуни у Шевенингену. Поднаслов „Готовина не просвједује у притвору” не говори о суштини текста. Наиме, за побуну је оптужен др Шешел, што је по резону „дјелатника тиска” потпуно логично.

Након смрти Слободана Милошевића, хашки оптуженици, због страха да не буду отровани, од понедељка одбијају храну која им се сервира из кухиње притворске јединице у Шевенингену. „Шевенингенска побуна” почела је на кату гдје је притворен Војислав Шешел, који се према наводима београдских извора, спомиње као њезин главни иницијатор. Јавности је познато

да српски радикал већ мјесецима води приватне ратове, не само са затворском службом, него и с хашким суцима и тужитељима.

Засад се притвореници хране само оним намирницама које купе у притворској кантини, а потом их сами припремају. Тајништву суда и притворској управи упутили су пријетњу да ће, не буду ли журно побољшани притворски увјети и осигурана примјерена лијечничка скрб, „ступити у колективни штрајк глађу”.

– Притвореници се плаше за своје животе након информације да су пронађени недопуштени токсини у крви Слободана Милошевића још прије два мјесеца. Већина притвореника жали се на неприхватљив лијечнички надзор, који обавља само један лијечник опће праксе. Забрињава их спора реакција особља у тренутку кад им треба хитна помоћ. У ћелијама нема никаквих уређаја којима би притвореници стражарској служби сигнализирани кад им треба хитна помоћ – каже неименовани извор из Хага, чију изјаву преносе београдски медији.

Побуна је почела у понедељак за вријеме ручка, кад су притвореници одржали мирни просвјед с којег је упућено писмо Вијећу сигурности УН-а, као утемељитељу Хашког суда. Међу осталим, траже журно формирање истражитељске комисије која би утврдила у каквим увјетима живе хашки притвореници у Шевенингену. Српски дневни таблоид „Национал” преноси изјаву Војислава Шешеља, који у свом специфичном жаргону тврди: „Након Милошевићеве смрти напосто сам се усрао од страха јер знам да сам ја сљедећи”.

О лошим увјетима у Хагу говори и бивши хашки осумњиченик Мирјан Купрешкић. – Очекивао сам да ће се након смрти Слободана Милошевића догодити побуна или слична реакција. Лијечнички третман над затвореницима у Шевенингену критичан је и сигурно знам да се од времена кад сам ја био затворен до данас ништа није промијенило. Ово је сад борба за живот и ту нема националног предзнака – казао нам је Купрешкић. Сјећа се једне побуне заточеника у Шевенингену. – Драго Јосиповић био је болестан. На лицу му се појавила изралина која је бујала и гнојила се. Човјек је лудио од болова. Лијечници нису хтјели доћи јер долазе само сриједом. Нисмо могли више слушати његове јауке. Кад смо видјели да му је гној затворио око, а да ништа не подузима, почели смо штрајк глађу. Тада је лијечник одмах дошао – сјећа се Купрешкић.

„Вечерњакови” извори из Хага тврде да у Шешељевоу просвједу у Шевенингену не судјелују притвореници с трећег ката казнионице, међу којима је и хрватски генерал Анте Готовина. Шешељ је последњи човјек чијој би се побуни придружило „елитно друштво” са 3. ката, на којем су, уз Готовину, Пашко Љубичић, Младен Налетилић Тута и Љубе Бошкоски. На кату на којем се налазила и Милошевићева ћелија, наиме, притвореници сами себи кухају, а углавном се не друже с притвореницима с другог ката на којем је Шешељ. Иначе, у затвору не постоји никаква кантина него дневни боравак с чајном кухињом, а притвореници унапријед (дан прије) наручују намирнице за кухање – и то им се доставља и скида с њихових рачуна депонираних у притвору.

У рубрици „Цитати” НИН, 16. марта 2006. године, објављује изјаву заменика председника Српске радикалне странке Томислава Николића са надна-

словом „Изјаве недеље”, као и изјаву супруге др Војислава Шешелџа, Јадранке Шешелџ:

„Смрћу Милошевића, одласком Шешелџа и убиством Ђинђића, Србија је остала без последњих правих политичких личности... Ту Коштуница никако не припада. Не припадам ни ја, а ја сам испред њега”.

„Они у Хагу су спремни на разне ствари. Тај утисак ми је толико јак да кад их видим, као да им видим три шестике на глави”.

Текст Милице Грабеж о хапском осуђенику и заштићеном сведоку Карле дел Понте, Милану Бабићу, који је извршио самоубиство у хапском затвору, „Таблоид”, 16. марта 2006. године, објављује са наднасловом „И Милана Бабића уморили у Хагу” и насловом „Кад се инсајдер попишмани злочиначки Американци га удаве”:

Вест из Хага да се заштићени сведок Карле дел Понте Милан Бабић удавио у хелији у Шевенингену тако је срочена да показује осорност и осионост власника овог суда – америчке владе – која се и не труди да прикрије своја недела.

Хашки трибунал је саопштио да се сведок Милан Бабић, који није показивао суицидне намере, убио у својој хелији. Стражар га је, саопштено је, обишао у 18 сати, а пола сата касније, у редовном обиласку, нашао удављеног!

Под каквим је то, дакле, режимом надзора био сведок Бабић, најзначајнији сведок сарадник тужиоца Дел Понтеове, ако није показивао суицидне намере?

Извори „Таблоида” из Хага потврђују да се сведок Милан Бабић тог дана писмом обратио председнику Трибунала, америчком судији, обавештавајући га да више не жели да сведочи у поступцима у којима је најављен као сведок, и образложио своје разлоге због којих повлачи раније дате исказе.

Писмо се у Хагу чува као строга тајна, мада је више лица, стражара, официра и истражитеља имало прилику да га прочита. Бабић у писму упућеном председнику Трибунала наводи да су га представници америчких служби безбедности довели у заблуду нудећи му статус сведока, уз обећање да ће добити осам година затвора, да ће издржати само половину казне и да ће његова породица бити заштићена и потпуно збринута у Норвешкој.

Ко са Американцима тикве сади, о главу му се обију. Тако је било и у случају господина Милана Бабића. Његово писмо није прослеђено председнику Трибунала, судији Фаусто Покару, по усменом налогу који је Покар издао управнику затвора. У забележци стражара, писмо је заведено.

Дан касније Милан Бабић је нађен мртав, а околности његовог самоубиства нису описане јавности. Упућени тврде да су га агенти америчке обавештајне службе удавили у хелији. На тај начин спасен је углед Тужилаштва, које је остало без главног сведока у поступцима који се воде против Милана Мартића, Војислава Шешелџа, Јовице Станишића и Франка Симатовића.

Иако је председник суда Фаусто Покар најавио „енергичну и независну истрагу” о наводном самоубиству Милана Бабића, резултати истраге нису званично саопштени, а вероватно ни спроведени. Бабићевој породици забрањено је да његово тело сахрани у Београду, јер у Земуну они имају породичну кућу у којој још живи његова мајка. Трибунал је забранио да се посмртни

остаји кључног сведока Карле дел Понте јавно сахране, а норвешким властима је забрањено да отварају ковчег покојног Бабића.

Извори „Таблоида” из Трибунала, у којем раде истраживачи, службеници и преводиоци из тридесетак земаља, потврђују да је Милан Бабић још у норвешком затвору написао писма на више адреса, у којима се извињава због своје слабости и нагодбе о сведочењу. Нека писма су и стигла онима којима су упућена, и о њиховој садржини хашки оптуженици намеравају да јавност упознају на својим суђењима. Уколико и сами пре тога не „умру природном смрћу”.

Српске власти нису од Трибунала затражиле извештај о околностима под којима је усмрћен наш држављанин Милан Бабић. Ипак, како кажу, заклела се земља рају, да се сваке тајне знају.

„Вести” од 17. марта 2006. године, под насловом „Сузе на Дедињу” доносе извештај са комеморације Слободану Милошевићу. У тексту се истиче учешће супруге и сабораца председника Шешеља. Објављен је и антрфиле под насловом „Ипак опело”.

Тело Слободана Милошевића изложено је јуче у Музеју револуције на Дедињу, недалеко од Куће цвећа, где ће се грађани и поштоваоци опростити данас и сутра у мимоходу од некадашњег председника Србије и СРЈ, који је преминуо прошле суботе у Хагу.

И поред најаве да ће ковчег бити изложен у подне, тело са посмртним остацима је на Дедиње из мртвачнице у болници „Свети Сава” стигло са сат и по времена закашњења. На улазу је створена велика гужва присталица председника СПС-а, који су од 11 сати ујутро чекали да му одају почаст. Кренуо је стампедо, људи су падали низ степенице на улазу у музеј, а разбијено је и једно стакло на вратима. Радници приватне агенције коју су организатори ангажовали да обезбеђује скуп покушавали су да зауставе људе и направе ред испред улаза. Викали су: „Одбиј! Бежи! Терај новинаре”, а људи су се гушили под притиском масе. После петнаестак минута коначно је стигло и 15 полицајаца који су успели да обуздају масу. Како би преузели контролу, полиција је наложила да се формира колона, а дозвољено је да само по 50 људи борави у сали са ковчегом по неколико минута. Забрањено је и паљење свећа, да не би дошло до пожара. У једном тренутку окупљенима се обратио функционер СПС-а Милорад Вучелић, који их је позвао на ред и дисциплину.

Испред музеја је у тренутку када је ковчег донет било око 1.000 грађана, а поједине жене су гласно јецале док је ковчег уношен у зграду. Функционери СПС-а и симпатизери Милошевића формирали су шпалир кроз који је пронет ковчег.

Ковчег су до одра носили најближи сарадници Милошевића у СПС-у – Милорад Вучелић, Урош Шуваковић, Милутин Мркоњић, Богољуб Бјелица и други, који су одржали и прву почасну стражу.

Делегација Српске радикалне странке, на челу са Томиславом Николићем, у којој су били и Шешељева супруга Јадранка, Гордана Поп-Лазич, Вјерица Радета и Александар Вучић, као и писац Брана Црнчевић, јуче је такође одала пошту крај Милошевићевог одра.

Пошта преминулом Милошевићу моћи ће да се ода до 22 сата увече и данас и сутра до 12 сати, када ће испред Савезне скупштине ковчег са телом кренути за Пожаревац.

Претходног дана, када су посмртни остаци Слободана Милошевића стигли на аеродром „Никола Тесла”, ковчег је одвезен до приватне мртвачнице у болници „Свети Сава”, где су се током вечери окупили бројни Милошевићеви поштоваоци. Где ће тело Слободана Милошевића бити изложено пре сахране, није се знало ни када је ковчег стигао у Београд. Одлука да то буде Музеј револуције пала је у касним поподневним сатима, а социјалистима у помоћ прискочили су функционери ДСС-а. У музеју је у среду увече са челницима СПС-а био и генерални секретар владе Дејан Михајлов, а у присуству полиције из Музеја су изношени експонати како би се створио простор за ковчег. Одлуци републичке Дирекције за имовину која је власник музејске зграде успротивили су се министар културе Драган Којадиновић и директор музејског комплекса Љиљана Цетинић.

Којадиновић је рекао да је Секретаријату владе дао негативан одговор, јер су у току две изложбе, а Цетинићева је саопштила да је против њене воље музеј претворен у капелу.

Социјалисти су уз помоћ ДСС-а очигледно долазак Милошевићевих посмртних остатака из Хага покушавали да нађу простор за опроштај присталица од председника. Спекулисало се о низу локација, између осталог, седишту СПС-а на Студентском тргу, Савезној скупштини и новобеоградском Центру „Сава”. Пронела се вест да су Михајлов и шеф кабинета премијера Александар Никитовић интервенисали код челника Конгресног центра да дозволи закуп главне дворане, али је директор Центра „Сава” Јасна Димитријевић објаснила да се у овом центру одржава Сајам вина и рок концерт, истичући да то није примерено место за такву врсту закупа.

Ковчег Слободана Милошевића је покривен српском заставом и венцем са црвеним ружама. Испред ковчега је пирамида са именом, презименом и годинама рођења и смрти Милошевића, као и његова велика фотографија. Са леве стране ковчега налазе се три заставе СЦГ а са десне три државне заставе са грбом Србије.

Недалеко од степеништа на улазу у музеј, где је изложен ковчег са телом бившег председника Србије и СРЈ, у улици Булевар мира сналажљиви трговци су поставили импровизоване тезге где продају беџеве са ликом Слободана Милошевића, цвеће и свеће.

Упркос изјави министра полиције Драгана Јочића да је МУП спреман да обезбеди сахрану и да тај скуп не оцењује као скуп високог ризика, у среду се десио први инцидент. Присталице СПС-а су нападе екипу Б 92, која је извештавала испред болнице „Свети Сава”, а полиција је интервенисала.

Александар Вучић (СРС) је изјавио да је председник радикала Војислав Шешел, који се налази у притвору Хашког суда, разговарао телефоном са члановима Милошевићеве породице и да су га они обавестили да ће бити обављен верски обред на сахрани. Међутим, Одбору за сахрану и функционерима СПС-а до сада није саопштен став породице покојног Милошевића.

– Не знамо да ли породица Милошевић жели опело. Ако изразе такву жељу ми ћемо се одмах за све остало побринути. Пошто није пракса православне цркве да се опело врши крај пирамиде, у том случају она ће бити замењена крстом и биће у челу одра с земним остацима покојног председника – изјавио је за „Вести” Зоран Анђелковић, функционер СПС-а.

Загребачки „Вечерњи лист”, 17. марта 2005. године, објављује текст Хрвоја Дечака који не може да прежали, барем судећи по тексту, што је његов сународник хашки оптуженик Анте Готовина потписао читуљу поводом смрти Слободана Милошевића и то зато што ју је потписао и др Војислав Шешељ. Наслов текста је „За непримјерену сућут крив је Хаг”:

Док су по Београду возили Милошевићево трупло од болнице до болнице јер га ниједна није хтјела примити, Хрватска се подијелила због Готовинине сућути вождовој обитељи. Они који су стали уз генерала истичу кршћанске принципе, а други, у невјерици, ни такву аргументацију не могу прихватити. А сложити се с тим да је Слобина обитељ заслужила сућут заиста је тешко. Кршћани опраштају, али онајприје онима који се покају. Обитељ злочинца заслужила би сућут евентуално кад би се сама дистанцирала од његових поступака, што овдје, наравно, нипошто није случај. Истина, црква моли да за спас свачије душе, али то је битно различито од изражавања „овоземаљске” сућути. Генералов поступак тешко је оправдати и зато што је Готовина симбол хрватске обране управо од тог Милошевића. Да није било вожда, ни он никад не би сједио у тамници! Напокон, тиме се само наводи вода на млин тврдњама да су „у рату на Балкану сви били исти”. Ипак, критика није напад на нашега генерала. Можда је сувише фантастична претпоставка да је на сућут био присиљен или уцијењен, па остаје за претпоставити да је на Готовинину перцепцију утјецало све што се скупило на његовим леђима. Невинога су га ставили у исти ранг с Караџићем и Младићем, годинама га попут звијери прогонили по свијету, обитељ му ставили готово изван закона и на крају га стрпали у хелију из које се излазак још нити не назире. Чак и јунак попут Анте Готовине може се под свиме тиме донекле сломити. Или он крајње схваћеним кршћанским милосрђем напосто покушава јачати свој дух и издржати патњу с којом живи.

Заправо је Хаг „отац” Готовинине несхватљиве сућути. Намјерно га је утамничео скупа с Милошевићем и Шешељем, дапаче, хелију до хелије, и дијаболички их упутио да „скупа играјући кошарку” и сами повјерују како су због сличног положаја у који су стављени, заправо, слични. А то је истина колико и једна од задњих Слобиних лажи да „није знао за гарантирање Дубровника”.

Новинар Давор Бутковић у тексту, који објављује муслиманско „Ослобођење” 17. марта 2006. године, а пренет је из хрватског „Јутарњег листа”, оснива шампионат у ратним злочинима у којем, наравно, голгетерску улогу додељује др Војиславу Шешељу. Наднаслов текста је „Након што су бискупи подржали Готовинин израз сућути обитељи Милошевић”, наслов „Би ли требало изразити сућут Еви Браун” и поднаслов „Би ли неки наши бискупи држали како је врхунски домет кршћанства изразити сућут обитељи једног Хитлера? Ако је већ ријеч о исказивању кршћанског начела опраштања, зашто телеграм Мири Марковић нису упутили сами?

Реакција дијела високодостојанственика католичке цркве у Хрватској на чињеницу да је генерал Анте Готовина изразио суђут обитељи српског диктатора Слободана Милошевића готово је подједнако скандалозна као и сам акт Готовинина потписа на телеграму суђути, што га је био инспирирао други од српских шампиона на ратним злочинима, др Војислав Шешел.

Неки хрватски бискупи подржали су Готовинину одлуку као акт кршћанског опраштања.

Врло добро: да је Ева Браун надживјела Адолфа Хитлера, значи ли то да би и Еви Браун требало изразити суђут због Хитлерове смрти? Би ли неки наши бискупи држали како је врхунски домет кршћанства изразити суђут обитељи једног Хитлера?

Ова успоредба није претјеривање: увјерени смо да је Слободан Милошевић најгори и најштетнији ратни злочинац у Европи од Стаљинове смрти (између Хитлера и Стаљина нема никаквих битних разлика).

Увјерени смо да је у интересу и нашег друштва, и повијесне правде, стално упозоравати на дословно катастрофалан значај Милошевићева дјеловања: он је био и стратег, и езекутор и симбол најгорих замисливих ратних злочина почињених на овом простору.

Увјерени смо да изражавање суђути Милошевићевој обитељи, од било кога тко се борио против Милошевића, значи бар дјеломичну амнестију његових страшних злочина.

Увјерени смо, напосљетку, да су свега тога свјесни и бискупи који су подржали Готовинин потпис испод Милошевићеве осмртнице, што је уистину најсрамотнији и најбудаластији чин што га је могао направити било који часник хрватске војске. Војске која је побједила Милошевића.

Но, они, црквени великодостојанственици који су, дакле, подупрли Готовинину аморалну будалаштину, нису то учинили због теолошких, него због дневнополитичких разлога. Они нису могли допустити да Готовина, као симбол њихова виђења Хрватске, буде било чиме компромитиран, па су тако покушали пронаћи оправдање и за овај његов потез.

Што све говори о томе да је дио католичке цркве у Хрватској изгубио елементарни осјећај за добро и зло, те да су политичке амбиције тог дијела цркве знатно важније од главних моралних критерија на којима се заснива поједино друштво, а који се темеље на разликовању добра и зла.

Милошевић је, за свако нормално друштво, безувјетно зло које треба осудити и чији одлазак треба поздравити. Стога је посве невјеројатно да су дужносници католичке цркве подржали Готовинин акт солидарности према Слободану Милошевићу.

У крајњој линији, зашто они сами, или барем београдски надбискуп, нису послали телеграме суђути Мири Марковић ако је већ ријеч о исказивању кршћанског начела опраштања?

Ликовању у Алијиној државици никад краја. Тако „Ослобођење”, 17. марта 2006. године, објављује текст Бранислава Бошкова под надсловом „Скандалозна одлука Социјалистичке партије Србије”, насловом „Тијело Милошевића на силу изложено у Музеју револуције” и поднасловом „Унаточ одлуци Министарства културе и директорице Музеја, чланови СПС

насилно су Музеј претворили у капелу. У Пожаревцу, гдје ће бити сахрана, у суботу дан жалости. Мирјана Марковић и чланови породице данас стижу у Београд”:

Од четвртка послије подне, ковчег са посмртним остацима Слободана Милошевића, бившег србијанског и југословенског предсједника, који је прошле суботе умро у ћелији притворске јединице Хашког трибунала, изложено је у музејском комплексу „25. мај” на Дедињу.

Ковчег, који је допратила делегација Социјалистичке партије Србије, у истом саставу која га је у сриједу преузела на аеродрому Београд, дочекало је око хиљаду грађана, који су почели да се окупљају нешто прије поднева, пошто је било најављено да ће тада бити омогућен мимоход крај одра.

Нестрпљиве Милошевићеве присталице нагрнуле су према улазу у Музеј револуције, за ову прилику претворен у капелу, не базирајући се на обезбјеђење.

Неизвјесност око мјеста где ће у Београду бити изложено Милошевићево тијело потрајала је практично до момента када се пред Музејом револуције појавило возило са ковчегом, иако је у сриједу навечер Милорад Вучелић, потпредсједник СПС, иначе на захтјев породице организатор сахране, саопштио грађанима да ће бити омогућен мимоход у просторијама Музеја револуције, те устврдио да је за то добијена дозвола.

Но, Министарство културе, на чијем је челу Драган Којадиновић, члан СПО, саопштило је да се противи давању било какве почасте. Директорица Музеја историје Југославије Љиљана Цетинић такођер је саопштила да је против њене воље намена музејског простора „25. мај” промијењена у капелу за излагање посмртних остатака Слободана Милошевића и изразила протест због такве одлуке Републичке дирекције за имовину.

„Захтевам да јавност и Влада Србије реагују на акт који нарушава аутономност културне институције, културе уопште и у скарадном смислу их уводи у дневну политичку функцију”, навела је Цетинић у изјави за јавност.

Но, упркос протесту, из Музеја су у сриједу навече изнијети експонати изложбе која је била у току, а новинари су уочили да се то догађало у присуству генералног секретара Владе Србије Дејана Михајлова, функционера СПС Милорада Вучелића, Зорана Анђелковића и Александра Вулина, те полиције.

Прије одлуке о претварању музеја у привремену капелу, Социјалистичка партија Србије је тражила да Милошевићеви посмртни остаци буду изложени у Центру Сава, што није допустила директорка Јасна Димитријевић. Она је казала да су социјалисти писмено затражили да од четвртка закупе главну дворану тог конгресног центра, али да није прецизирано за шта би дворана била коришћена. Димитријевић је казала да није могла позитивно одговорити захтјеву социјалиста пошто је у холу Велике дворане у току Сајам вина, а у самој дворани такођер уговорен концерт Лу Рида, легенде рокенрола.

Милошевићево тијело у овом музеју биће изложено до суботе, а потом пребачено у Пожаревац, гдје ће сахрана бити обављена у дворишту породичне куће.

Одборници Скупштине општине Пожаревац, у четвртак су ујутро на ванредној сједници одобрили сахрану изван гробља. Тиме је, како се незванично чује, услишен захтјев удовице Мире Марковић.

Уз ову дозволу одборници општине Пожаревац одлучили су да субота буде проглашена за дан жалости у граду. Одлуку је донијело 37 одборника владајуће коалиције у Пожаревцу, коју чине Милошевићева Социјалистичка партија Србије, Српска радикална странка, чији је шеф Војислав Шешел такођер у Хагу, и Покрет снага Србије Богољуба Карића, који се налази у иностранству, за ким је расписана међународна потјерница пошто је оптужен за више кривичних дјела.

Изјаве генералног секретара Српске радикалне странке Александра Вучића изнете на конференцији за новинаре, „Глас јавности”, 17. марта 2006. године, објављује са насловом „Позив за достојанствен испраћај”:

Генерални секретар Српске радикалне странке Александар Вучић позвао је грађане Србије да у суботу, у 12.00 часова, дођу испред Савезне скупштине у Београду и на достојанствен начин испрате Слободана Милошевића.

Вучић је на конференцији за новинаре рекао да је председник СРС Војислав Шешел разговарао телефоном са члановима Милошевићеве породице и с њима се договорио око верског обреда на сахрани. „Шешел, као човек који је најтеже године провео у тамници заједно са Милошевићем, жели да све око сахране бившег југословенског председника протекне на достојанствен начин”, рекао је Вучић.

„Прес” 17. марта 2006. године, објављује текст са насловом „На сахрани ипак свештеници!!!”, и поднасловом „Шешел са удовицом Милошевића договорио сахрану по верском обреду”:

Слободан Милошевић ипак ће бити сахрањен по православном верском обреду, сазнаје „Прес”. Ово је касно синоћ одлучила његова удовица Мирјана Марковић, после разговора са лидером СРС Војиславом Шешелем.

Како сазнајемо, Војислав Шешел је у телефонском разговору с Милошевићевом удовицом договорио да на сахрани бившег председника буду и свештеници СПЦ.

– Та ствар је сада сасвим извесна. Мирјана је одлучила да се сахрана обави по верском обреду упркос залагањима Милорада Вучелића и руководства СПС-а да то не буде тако – каже извор „Преса”, који је касно синоћ разговарао са Мирјаном Марковић. Према његовим речима, већ данас или најкасније сутра на Милошевићевом одру у Музеју историје Југославије „пирамида” ће бити замењена православним крстом.

– Слободан Милошевић је крштен још као мало дете, његов отац је био свештеник и он заслужује да буде сахрањен како доликује православним хришћанима – каже наш саговорник.

У врху СПС-а јуче нису могли ни да потврде, ни да демантују наша сазнања. Председник ГО СПС Ивица Дачић наглашава да ће партија и организатори сахране поштовати сваку жељу породице.

– Ако породица каже да буде крст и да на сахрани буду свештеници, онда ће тако и бити. Ми се, наравно, томе нећемо противити – каже Дачић.

Како сазнајемо, већ данас ће СПЦ бити достављен захтев да на сахрани буду свештеници. Обичај је, иначе, да на сахрани „важних људи” увек буде и неко од црквених великодостојника. Тако ће највероватније бити и у овом случају. У Пожаревцу се увелико спекулише да ће Милошевићу опело држати владика Филарет у саслужењу са парохијским свештеницима из Пожаревца.

„Пред ковчегом Слободана Милошевића у Музеју револуције на Дедињу” је наднаслов, „Ти си херој, ал ја морам у бању” је наслов текста који објављује „Глас јавности” 17. марта 2006. године. Поднаслов текста је „Биће бар милион људи у Пожаревцу. А Мира, ваљда, неће доћи. Није луда па да је ухапсе, чуло се”:

Тело Слободана Милошевића допремљено је јуче у 13.30 пред Музеј револуције на Дедињу, где се окупило више стотина његових поштовалаца, махом седих глава, око стотину новинара, многобројна репортажна кола... Док су најближи Милошевићеви сарадници Милорад Вучелић, Урош Шувачковић, Милутин Мркоњић и Богољуб Бјелица износили ковчег, на улазним вратима Музеја почео је стампедо, туча, а разбијено је и стакло. А онда су обезбеђење и полиција почели да гурају све пред собом, да псују, гњече, скоро гуше.

„Немој мене старог. Греота ти је, убићеш ме!”, запомаже старац на само корак од улаза, на шта из гомиле добија одговор „Море, матори, ћути тамо”. „Не пуштај ове новинаре, што су нас бомбардовали! Само наше! Само наше!”, виче човек осредњих година, док га маса носи тамо амо. „Еј, бре ја сам из Пала допутовао само да би га видео”, виче старац, држећи огромну свећу у руци. „Еј, са Пала и ти ме тераш. Бежи, бре, тамо!”

„Слобо, Слобо”, тапшу старије жене, с цвећем у рукама. Стиже и Мркоњић, смирује масу: „Људи, полако. Сви ћете га видети. Он је овде до суботе”.

На првом спрату Музеја постављен је ковчег бившег председника Србије и Југославије, а на њему српска застава и цвеће. Пред сандуком велика фотографија и звезда, а иза по три заставе СРЈ и Србије. Смењују се почасна стража, функционери, пријатељи, „обични” грађани. Ту су Живадин Јовановић, Зоран Анђелковић, Драгослав Огњановић, Ивица Дачић, Бранко Ракић, Божидар Делић. Стиже и делегација радикала, предвођена Томиславом Николићем и Јадранком Шешел. Крсте се. Сента, први човек Милошевићевог обезбеђења, заплакао се. У мимоходу иду грађани. Остављају цвеће, свеће, плачу, љубе слику. Пред вратима су многи остали. Чекају.

„Биће бар милион људи у Пожаревцу у суботу. Довешће и радикали своје”, коментарише човек осредњих година. „А Мира, ваљда неће доћи. Није луда да је овде ухапсе”, брине се једна жена. Стазом, уз помоћ штапа, до црне земље сагнут, иде Душан Ђорђевић.

– Дош’о сам да испратим мога Слобу. За шест месеци ће ми 90. Мало где идем. Овде сам морао. За њега ми ништа није тешко”, објашњава Ђорђевић. Једва је дошао до Музеја, али каже, мор’о је да купи значку са Слобом. Јест да је пет банки, али не жали.

– Само ми жао што га онако понизише. Оно у чему су га дотерали из ’Ага није ковчег – јада се. Прилази и Владимир Џолић из Пећи. Свуда је, каже, ишао са Слобом, био је и на његовом првом митингу у Косову Пољу.

„Све је радио да би се ослободили од Шиптара, али не даде Америка. Џаба. Рекао сам му – Увек ћеш нам бити добар, Србине. Ти си наш херој. Не могу на сахрану. У суботу ујутру идем у бању. Али доћи ћу му ја касније – прича Џолић.

Са наднасловом „Грађани плакали, љубили ковчег и слику, доносили руже и свеће, клањали се, крстили, падали у несвест...”, насловом „Жив је Слоба” и поднасловом „Више хиљада грађана Србије јуче у Музеју историје Југославије у Београду одало последњу пошту Слободану Милошевићу, мимоход до суботе ујутро”, текст о последњем одавању поште бившем српском и југословенском председнику Слободану Милошевићу објављује „Прес” 17. марта 2006. године. Наслови антрфилеа у тексту су „Убише га фашисти из ДОС-а” и „Потроваће све Србе у Хагу”:

Неколико хиљада грађана тискало се јуче око подне испред Музеја историје Југославије на Дедињу како би у мимоходу одало пошту Слободану Милошевићу. Ковчег са Милошевићевим телом стигао је металик сивим „мерцедесовим” комбијем испред улаза у музеј тачно у 13.30 сати, а у зграду су га унели његови некадашњи блиски сарадници.

Осим познатих социјалиста и чланова удружења „Слобода”, међу присутнима су виђени и потпредседник руске Думе Сергеј Бабурин, дугогодишњи Милошевићев телохранитељ Сента Миленковић са црвеном ружом у руци, бивши савезни министар за иностране послове Живадин Јовановић, Милан Милутиновић, оперска певачица Јадранка Јовановић, Борка Вучић, Александар Вулин, Синиша Вучинић, Ивана Жигон, делегација Карићевог ПСС-а (Дејан Милековић и генерал Миломир Миладиновић), бивши председник СО Нови Београд Чедомир Ждрња, а праве овације добили су радикали Јадранка Шешел, Томислав Николић, Александар Вучић, Милорад Мирчић, и са њима и Брана Црнчевић.

Кошкање и гурање грађана и бројних новинара са обезбеђењем трајало је још од 11 сати. Степенице и плато испред музеја били су препуни махом старијих људи са Милошевићевим беџевима, цвећем и запаљеним свећама. Били су видно нетрпељиви према камерманима домаћих и страних медија. Један довитљиви момак искористио је прилику и да заради: продавао је књигу о Ратку Младићу.

Обезбеђење музеја, иако нервозно због гунгуле која се створила, било је на висини задатка. Сви су били одевени у црно и имали црне траке око леве руке. Договор са медијима био је да, чим се ковчег унесе, групе од по 40-ак сниматеља искористе по пет минута и овековече одавање последње почаст.

Ковчег са Милошевићевим телом био је постављен на постољу у великој просторији, на црвеном тепиху.

Преко њега – српска тробојка и венац од црвених ружа. Испред ковчега стајала је велика урамљена Милошевићева фотографија и „пирамида” са исписаним именом, годинама рођења и смрти и угравираним ловоровим лишћем. Петокраке није било.

Социјалисти су, на смену, стајали мирно по неколико минута. На истом месту нашле су се тврда и мека струја СПС-а. Тако су Ивица Дачић, Зоран Анђелковић, Жарко Обрадовић, Милорад Вучелић, Бранко Ружић и Душан

Бајатовић били три, четири минута поред ковчега, прекрстили се (сви осим Вучелића) и отишли. Стајавши поред сандука, последњу пошту одала је и делегација СРС.

Грађани су прилазили један по један, плакали, љубили и мазили Милошевићеву слику, пипали ковчег, доносили руже и свеће, клањали се, крстили, а старији господин завапио је: „Сине мој трећи...”

Како је најављено из Службе протокола, грађани ће и данас од девет сати моћи да одају последњу пошту бившем председнику Србије и СРЈ.

Пензионер Петар Мајски један је од многих који су дошли да одају пошту свом председнику.

– Њега су убили овде владајући фашисти у лику ДОС-а. У Србији командује фашистичка Европа, на челу са фашистичком Америком. Сви причају да је Милошевић убијао, а нико не прича колико су Клинтон и Буш поубијали и колико ће још људи да убију. А наши новинари пљују по нама, заједно са страним издајницима. Неће овако остати. Мени је 81 година. Имам три унука. Један је већ бранио Косово и браниће опет ако треба – изјавио је Мајски.

Присутни грађани нису имали „многа разумевања” за Хашки трибунал, али ни за победнике 5. октобра.

– Мога председника убили су ови домаћи зликовци из ДОС-а, у сарадњи са Америком и Хагом. Потроваће и све друге Србе у Хагу, па им желим пуно среће, да их прати зло највеће. Све ће им се вратити једног дана. Наш председник није умро, вечно ће живети – рекла је Београђанка Јелена Богићевић (50) из „Слободе”, која је око врата носила транспарент „Хероји не умиру, иду у легенду”.

У рубрици „Догађај дана”, „Вечерње новости”, 17. марта 2006. године, објављују текст са наднасловом „Мимоход крај тела Слободана Милошевића у Музеју револуције у Београду”, насловом „Шпалир туге и срџбе” и поднасловом „Почаст му одали сарадници и више хиљада грађана. Ковчег прекривен тробојком. Милошевићеве присталице негодовале због присуства 'ненаклоњених' медија”. Текст садржи четири антрфилеа. Наднаслов првог је „Директорка музеја '25. мај’”, а наслов је „Одлука мимо моје воље”. Наслови другог и трећег антрфилеа су: „Уносно” и „Новинари”. „Долазе из Русије” је наслов четвртог антрфилеа. Унутар текста објављена је Фонетова вест под назнаком „Спец”:

Више хиљада људи похрлило је јуче ка Музеју револуције на Дедињу да одају последњу пошту некадашњем председнику Србије и СРЈ Слободану Милошевићу.

Већ од јутра пристизали су поштоваоци, носећи цвеће, слике, беџеве са његовим ликом. Многи су били у црнини. Псовали Хаг.

Тачно у 13.30, у погребном возилу, пред врата Музеја донет је ковчег са телом Милошевића. Као на митинзима из деведесетих, почело је скандирање: „Слобо, Слобо”. Милорад Вучелић, Синиша Вучинић, Драган Хаџи Антић, Зоран Анђелковић, Урош Шуваковић, Милутин Мркоњић, Бојан Кеккић и Божидар Делић износе тело свог председника. На сандуку тробојка и суза црвених ружа. Иста она коју му је на аеродром још прекјуче донела дугогодишња секретарица Мирјана Драгојевић. Носе сандук на спрат Музеја.

У првим редовима десетине новинарских екипа. Из целог света. Међу њих се прогурала и Радмила Путник са трогодишњим унуком Предрагом Ликићем. Дечак је први одао пошту Милошевићу. Донео белу ружу, пољубио слику. Крста нема, само пирамида – Слободан Милошевић, 1941-2006.

Атмосфера тиха, достојанствена. Последњу стражу држе му најближи пријатељи, партијски другови. С леве стране Анђелковић, Жарко Обрадовић и Вучелић. На десној – Ивица Дачић, Душан Бајатовић и Бранко Ружић. Околу министри из некадашње социјалистичке владе – Живадин Јовановић, Јован Бабовић, Бориша Вуковић, Недељко Шиповац... Стража се смењује на пола сата, дежурају само партијске колеге. За живота га чувао и међу првим дошао да се опрости од њега Сента Миленковић. Испред Музеја све подсећа на протест. Обезбеђење покушава да заустави масу, виче, на крају попушта. Пуца стакло крај улазних врата. Старији човек пада у несвест. Тек тада пристиже полиција. Смирују масу. Излази и Вучелић.

– Молим вас, смирите се. Будите достојанствени – позивао их је он.

– Сви ћете ући. Слободан ће овде бити до суботе. Нећемо затварати врата, све док има људи који желе да му одају почаст. Макар стигли и у поноћ.

На споредни улаз стижу радикали са Томиславом Николићем и Александром Вучићем на челу. Испред њих Јадранка Шешел. За њима колеге из Покрета снага Србије, али без иједног од браће Карић.

Мимоход се није прекидао целог дана. Београђани, углавном старији, доносили су цвеће и свеће. Радмила Поповић готово да се онесвестила крај одра. У суботу ће са мужем ићи у Пожаревац.

Директор Музеја историје Југославије Љиљана Цетинић саопштила је да је против њене воље намена музејског простора „25. мај” промењена у капелу за излагање посмртних остатака Слободана Милошевића и изразила протест због такве одлуке Републичке дирекције за имовину.

– Најоштрије протестујући као директор, човек и грађанка ове земље, захтевам да јавност и Влада Србије реагују на акт који нарушава аутономност културне институције, културе уопште и у скаредном смислу их уводи у дневну политичку функцију – навела је Цетинићева у писаној изјави за јавност.

Испред музеја, на картонским кутијама, трговци нуде цвеће, свеће, књиге о Ратку Младићу.

За 30 динара продају црни флор са тробојком и одштампаним „Слободан”. Цене гербера и каранфила више него у цвећари, зависи ко је купац.

На неколико стотина страних и домаћих новинара, фоторепортера и сниматеља Милошевићеве присталице непрестано су викале, чак насртале. Ударали су по камерама, називали их страним плаћеницима.

• У Србију ће путовати представници политичких партија, казао је јуче Борис Гризлов, председник руске Думе и један од лидера пропутинске партије „Јединствена Русија”.

• Данас пре подне у Београд стиже Геннадј Зјуганов, лидер руских комуниста. Са њим ће доћи и група руских парламентарца из других политичких партија.

• Јевгениј Примаков сигурно неће путовати на сахрану Милошевићу, речено нам је у информативној служби руске Привредне коморе.

Седница Скупштине града Ниша одложена је јуче пошто странке нису могле да се договоре да ли ће почети одавањем почаст преминулом председнику Србије и Југославије Слободану Милошевићу, незванично је речено ФоНету у градском парламенту.

Изјаву Александра Вучића генералног секретара Српске радикалне странке, „Вечерње новости”, 17. марта 2006. године, објављују под насловом „Само достојанствено”:

Српска радикална странка позвала је своје чланове и симпатизере, али и све грађане Србије, да у суботу дођу на испраћај и сахрану Слободана Милошевића. Генерални секретар странке Александар Вучић рекао је да је лидер радикала Војислав Шешељ разговарао са породицом Милошевић о томе да се сахрана обави по верском обреду.

– Надам се да ће Србија у суботу на достојанствен начин испратити Слободана Милошевића. До тада све политичке борбе остављамо по страни – казао је Вучић.

Текст Јове Бакића, социолога политике, који заговара демократију, а да се притом фашистички обрачунава са неистомишљеницима, „Политика” 17. марта 2006. године објављује са наднасловом „Борба за културно и политичко вођство у друштву Србије”, насловом „Судбина два мита” и поднасловом „Радикалско-социјалистичком колективном памћењу о Слободану Милошевићу, супротставља се визија прошлости оних којима је Зоран Ђинђић симбол нове Србије”:

Учинак сваког политичара цени се на основу резултата његовог деловања. Резултати које је за собом оставио Слободан Милошевић су више него лоши: привреда Србије је после његове владавине враћена неких 40 година уназад, јер је друштвени бруто производ из 2000. био једнак ономе из 1960. године, демографски развој Србије, и раније не позитиван, постао је крајње негативан, с већим бројем умрлих од рођених не само у Војводини, већ и у целој Србији; у време његове власти дошло је и до масовног „одлива мозга” из земље, спољнополитички положај Србије пао је на најниже гране, што се огледало у санкцијама УН према нашој земљи, као и у злочиначком бомбардовању Србије од стране НАТО; опозицији се није дозвољавало да слободно дела у унутрашњој политици, а средства масовног општења су на различите начине гушена; аутономија Универзитета је, такође, довођена у питање; истовремено, Срби су постали омражени не само у најближем суседству, већ су и мета негативних стереотипа дилџем планете.

Па ипак, колективно памћење се не мора увек слагати с историјским чињеницама. Вук Бранковић је, примера ради, у колективном памћењу већине Срба забележен као издајник, а он то, по сазнањима историографије, уистину није био. Највероватније је борба за власт Стефана Лазаревића, сина Лазара Хребелановића, и његовог ривала Ђурђа Бранковића, сина Вуковог, утицала на неправичну осуду Вука Бранковића.

Данас присталице Слободана Милошевића, социјалисти, али и радикали покушавају да се изборе за хегемонију сопственог сећања на Слободана

Милошевића. Ако је „Слобо” великан, онда смо и ми ваљали, резонују они. Ми смо, предвођени великим српским сином, водили борбу против „белосветских моћника” и домаћих „петоколониша”. Ми смо „српски Обилићи”, а ови што воле себе називати демократама су ништа друго до „издајници Српства”. Тако се библијски и косовски мит могу и данас искористити у свакодневној политичкој борби (Исус једнако цар Лазар, цар Лазар једнако Слоба; Јуда Искариотски једнако Вук Бранковић, Вук Бранковић једнако Зоран Ђинђић; Свети Петар једнако Милош Обилић, Милош Обилић једнако Војислав Шешел). Ако успемо, надају се радикали и социјалисти, да наметнемо већини Срба нашу визију прошлости, онда ћемо се и у садашњости дочепати власти. Са позиција власти, штавише, бићемо кадри да нашу визију прошлости учврстимо, а тиме осигурамо власт и у будућности.

Овој радикалско-социјалистичкој визији прошлости, то јест колективном памћењу о Слободану Милошевићу, супроставља се, међутим, визија прошлости оних којима је Зоран Ђинђић симбол нове Србије: оне која је окренута свету, посебно Западу; која не прогања политичке противнике, трпи критику новинара и јемчи аутономију Универзитета; која тежи убрзаној накнади изгубљеног времена; која ће негативне стереотипе о Србима исправљати сопственим добрим примером; која ће се трудити да са свим суседима развије што боље односе. Око симбола српског либерализма – Зорана Ђинђића, увелико се већ ствара мит. За успешну политику мит је неопходан. Док ће историја памтити Зорана Ђинђића као паметног човека пуног позитивне енергије који није стигао да уради оно што је намерио, јер је злочиначка рука била бржа од њега, догле ће колективно памћење средњих слојева (али не само њих), имати у њему својега хероја.

Судбина ове две врсте ривалских сећања није предодређена. Њу ће одредити како борба за културно вођство, које се огледа и у доминацији неког посебног памћења, тако и политичке околности у будућности. Може се претпоставити да ће, уколико Србија постане део ЕУ у наредних највише 15 година, Зорану Ђинђићу бити обезбеђено место у колективном памћењу грађана Србије као човеку који је трасирао српски пут у Европу. Он ће, штавише, вероватно задобити статус модерног националног свеца, уколико се у европској политичкој заједници Србији отворе путеви свеколиког и убрзаног друштвеног развоја. Уколико, пак, Србија не постане део ЕУ у наредних 15 година, онда ће звезда Зорана Ђинђића сијати нешто слабијом светлошћу (осим, можда, за припаднике средњих слојева), а звезда Слободана Милошевића ће, нарочито ако дође до неког новог заштравања односа са ЕУ и НАТО, моћи, не само за сељаке и раднике без квалификација, већ и за добар део осталог српског друштва, да представља водилу. Потреба политичког тренутка налагаће супротстављање јачем непријатељу.

Заговорници сукобљавања могу међу бројним Србима из наше прошлости да нађу и боље примере, рецимо Карађорђа, Петра и Александра Карађорђевића, јер бејаху много успешнији од Слободана Милошевића. Но, у природи је борба за културно вођство супростављених делова културне и политичке елите и образаца колективног памћења које они заговарају да се овај низ наставља именима скорашњице – Милошевићевим и Шешелевим.

Тиме ће се стварати лажни континуитет са, треба нагласити, знатно славнијом српском прошлошћу, а осиромашено и ојађено друштво уводити у нове неизвесности и тегобе.

Стога је низ – Милош Обреновић, Михаило Обреновић, Зоран Ђинђић много кориснији за потребе данашњег и будућих поколења Србије.

Са наднасловом „Брука: Хистерија љубитеља лика и дела најпознатијег хашког оптуженика не јењава; СПС спрема дан жалости и двориште у Пожаревцу, а радикали се сликају поред ковчега док им Пешепљ диктира говор”, насловом „Милошевић изгубио изложбу Кине и Ирана”, „Грађански лист”, 17. марта 2006. године, објављује текст у којем су пренете разне изјаве досманлија о месту на којем може или не може бити изложено тело бившег српског и југословенског председника Слободана Милошевића. У тексту је објављена изјава генералног секретара Српске радикалне странке Александра Вучића. Наслови антрфилеа су: „Дан жалости у Пожаревцу”, „Време-плоч: Правац деведесете!” и „СМС: На трг и балон у руке”:

– Потпредседник Социјалистичке партије Србије Милорад Вучелић, организатор сахране најпознатијег хашког оптуженика Слободана Милошевића, изјавио је да Мира Марковић данас стиже у Београд, а да очекује и долазак осталих чланова породице. Међутим, посланик руске владајуће партије Јединствена Русија Константин Затулин изјавио је да чланови породице Слободана Милошевића неће присуствовати његовој сахрани. Затулин, који ће у име своје странке присуствовати сахрани бившег председника Србије и СРЈ, рекао је новинарима да је Милошевићев брат Борислав у болници и да му лекари не дозвољавају да путује, а да може само да нагађа зашто супруга Мирјана и син Марко не путују. Затулин је, такође, оценио да „власти у Србији понижавају Милошевићеву удовицу постављајући јој низ услова за долазак у земљу да је не би ухапсили због смешне оптужнице”.

Ковчег с Милошевићевим телом изложен је у музејском комплексу „25. мај”, упркос противљењу директорке Љиљане Цетинић. Она је јуче рекла да је против њене воље музејски простор пренамењен у капелу за излагање Милошевићевих посмртних остатака.

Цетинићеву су јуче подржали директори више установа културе.

– Озбиљно забринути због угрожавања аутономије културних установа, изражавамо пуну подршку ставу колегинице Љиљане Цетинић, директорке Музеја историје Југославије и придружимо се протесту против злоупотребе институција културе у политичке сврхе – наводи се у саопштењу које су потписали директори Народног музеја, Музеј града Београда и други музеји, Народна библиотека, Библиотека града Београда, Библиотека Матице српске, Југословенска кинотека, Атеље 212, Југословенско драмско, Београдско драмско и друга позоришта...

Мада је министар културе Драган Којадиновић раније за Б92 казао да су га звали из Секретаријата Владе Србије и питали да ли тело Слободана Милошевића може да буде изложено у Музеју револуције (а он на то одговорио негативно, јер у музеју нема места због изложбе), из владе се јуче чуло да је једини начин на који су они учествовали у организацији ове сахране тај што је директор Дирекције за имовину дао сагласност да се ковчег с Милошевићевим телом тамо изложи.

Уколико би се одлучили за уклањање изложби, организатори би морали да се консултују с амбасадама Кине и Ирана, земаља чији су артефакти изложени на изложбама старог кинеског новца и иранске народне ношње – предочио је Којадиновић. У Влади Србије нису могли да потврде изјаву Зорана Анђелковића из СПС-а да су секретар владе Дејан Михајлов и шеф кабинета премијера Коштунице Александар Никитовић дали сагласност да ковчег с Милошевићевим телом буде изложен у музеју. – Могуће је да је неко помагао, али ја не видим у чему је ту проблем – изјавио је министар за рад, запошљавање и социјалну политику Слободан Лаловић. Он је навео да у томе не види ништа спорно и наводи да је то учињено како би се спречила брука да ковчег буде изложен под шатором на улици усред Београда, пренео је Б92. У среду увече, агенција Бета је јавила да је генерални секретар Владе Србије Дејан Михајлов виђен у Музеју револуције. У шта се тај музеј јуче претворио најбоље сведочи податак да је петнаестак припадника специјалне јединице МУП-а дошло око 14.30 јер је око хиљаду Милошевићевих присталица, због лоше организације, у жељи да уђу у Музеј, сломило стакло на главним вратима.

Демократска странка је осудила „свако коришћење државних средстава, објеката или службеника за потребе приватне сахране Слободана Милошевића”. У саопштењу, ДС је протестовала због „насиља које је извршено над једном културном институцијом каква је Музеј историје Југославије”.

По налогу потпуно ненадлежног органа – Републичке дирекције за имовину, уз асистенцију Министарства културе, против воље директорке Љиљане Цетинић, из једног од објеката тог музеја исељена је изложба која је била у току и уселен ковчег с посмртним остацима Слободана Милошевића – навела је ДС.

Додаје се да се „у историји не памти такав преседан и зато ће они који су злоупотребили ову смрт трајно носити жиг срамоте”. – Најаву да ће Милошевићеви посмртни остаци бити испраћени с платоа испред Скупштине СЦГ сматрамо као врхунску провокацију свих грађана Београда и Србије који су управо на том месту 5. октобра 2000. године окончали трагичну владавину породице Милошевић – наводи се у саопштењу.

Седница Скупштине Србије која је била заказана за 20. март одложена је за понедељак, 27. март, као што су социјалисти и тражили. У обавештењу које је доставио шефовима посланичких група у парламенту, председник Скупштине Србије Предраг Марковић је навео да одлаже почетак прве седнице првог редовног заседања због тога што је на законске предлоге поднет већи број амандмана које Влада Србије и надлежни одбори досад нису размотрили. Такво објашњење посланик Социјалдемократске партије Мехо Омеровић је за Б92 оценио као врхунску срамоту и цинизам. Генерални секретар СРС Александар Вучић позвао је јуче с конференције за новинаре „грађане Србије и чланове и симпатизере СРС” да у суботу присуствују Милошевићевој сахрани. Он је рекао да му је председник СРС Војислав Шешел јуче ујутру у телефонском разговору пренео да се чуо с члановима породице Милошевић и договарао се с њима о природи обреда на сахрани и о поруци коју би требало да прочитају у његово име. Вучић и заменик председника

СРС Томислав Николић одали су јуче пошту Милошевићу у Музеју историје Југославије, где је изложено његово тело.

Скупштина општине Пожаревац јуче је одлучила да породици Милошевић дозволи да тело Слободана Милошевића сахрани у дворишту породичне куће. Како је за Б92 касно поподне рекао члан Организационог одбора за сахрану Слободана Милошевића, председник Општинског одбора СПС-а у Пожаревцу Миомир Илић, аутобуси с Милошевићевим присталицама биће паркирани на уласку у град, у индустријској зони а ковчег с телом и поворка ће проћи кроз главне градске улице, до Трга ослобођења, главног градског трга, где ће бити одржан опроштајни говор. Скупштина општине Пожаревац неће сносити трошкове сахране, али хоће пратеће трошкове и дан сахране прогласила је за дан жалости у том граду. Функционери СПС-а објаснили су да ће бити покривени трошкови дочека страних делегација и новинара. Иначе, чланови породице Милошевић од Пензионог фонда на име сахране имају право надокнаде од нешто више од 18.500 динара!

Напад присталица СПС-а на екипу РТВ Б92 испред зграде болнице „Свети Сава” јуче су осудили Независно удружење новинара Србије и Асоцијација независних електронских медија.

У саопштењу НУНС-а наведено је да јучерашњи напад на извештаче РТВ Б92 непријатно подсећа на однос према новинарима у време Милошевићевог режима. Напад је осудио и колегијум РТС-а, а Независно друштво новинара Војводине (НДНВ) протестовало је због начина на који многи медији у Србији извештавају о Милошевићевој смрти. – Извештавање многих медија у Србији поводом смрти бившег диктатора и оптуженика за најтежа кривична дела Слободана Милошевића далеко је испод свих професионалних критеријума, али и доброг укуса, те се може именовати пропагандном морбидношћу која се граничи с некрофилијом – оценио је НДНВ. У саопштењу се наводи да медији на насловним страницама и у ударним терминима „бомбардују јавност контрадикторним и конфузним информацијама, испразним сензацијама и интригама, заверама и сумњама, свесно употребљавајући Милошевићеву смрт у дневнополитичке сврхе, враћајући наше друштво на систем вредности који је важио током деведесетих.”

Београдом је јуче кружио непотписан СМС с позивом грађанима који су били против политике Слободана Милошевића да се окупе на београдском Тргу Републике у суботу у 15 сати. У поруци пише „Пролеће три дана пре рока. Дођите да пожелимо да нам се Милошевић више не понови. Знак распознавања: балон. Проследи даље.” Социјалистичка партија Србије је раније најавила да ће у суботу, у 12 сати, испред зграде Скупштине СЦГ организовати испраћај посмртних остатака Слободана Милошевића за Пожаревац, пренела је Бета.

У рубрици „Актуелно” подгорички „Дан” 17. марта 2006. године, објављује текст са надсловом „Ковчег са Слободаном Милошевићем изложен у Музеју 25. мај” и насловом „Почасне страже за председника”. Текст садржи десет антрфилеа. У антрфилеу под насловом „Вучић чита Шешелеве поруке” објављена је изјава генералног секретара Српске радикалне странке Александра Вучића. Бетина вест објављена је са насловом „Лаловић: Тијело

изложено уз пристанак Владе". „Минина" вест објављена је са насловом „Повјерљива документација на располагању". Наслови осталих антропофила су: „ДПС и СНП без званичне делегације", „Општина дала сагласност", „Бица: Заслужио улицу у Свилајнцу", „Социјалисти траже дан жалости", „Мира стиже данас" и „Руси долазе":

Ковчег са посмртним остацима бившег предсједника СРЈ и Србије Слободана Милошевића изложен је јуче у Музеју 25. мај на Дедињу у великој сали на првом спрату. Стравична гужва обиљежила је отварање врата музеја за све оне који су жељели да му одају почаст и опросте се од Милошевића, чији ковчег је смјештен на великом црвеном тепиху и прекривен српском тробојком без грба. Поред ковчега велика слика и посмртна табла са именом и годином рођења и смрти (1941-2006), а у позадини државне заставе СЦГ и Србије. Око ковчега стално се смјењују почасне страже социјалиста на челу са Милорадом Вучелићем, Милутином Мркоњићем, Ивицом Дачићем и Удружења „Слобода". У моменту када је била екипа „Дана" почаст Милошевићу одавали су замјеник предсједника СРС Томислав Николић, генерални секретар ове странке Александар Вучић и Шешелјева супруга Јадранка. Почаст Милошевићу одала је и делегација Русије, представници руске Думе, амбасадор ове земље у СРЈ, љекари института „Бакуљин".

Почасну стражу, осим руководства СПС-а, Удружења „Слобода" и радикала одали су представници: Покрета снага Србије, Српске партије социјалиста, социјалистичке омладине, Срба са Косова и Метохије, партија из Грчке и Русије, чланови социјалиста и пријатељи Слободана Милошевића.

Мимоход грађана поред ковчега Слободана Милошевића почео је нешто прије 14 часова, када је већ испред музеја било окупљено пар хиљада људи. Поштоваоци Милошевића узвикивали су: „Убише га, дабогда у паклу горјели"; „Слобо, хероју Србије". Досад незабиљежен број новинарских екипа и ТВ камера из свих крајева свијета пратило је читав догађај и покушало да уђе у велику дворану и сними опроштај грађана, пријатеља и сљедбеника преминулог предсједника.

Полицајци су могли да се виде само на улазу гдје обезбјеђују ред и пуштају људе у групама са задржавањем од 5 до 10 минута. Музеј је за одавање поште Милошевићу јуче био отворен до 23 часа, а данас ће се врата отворити у 10 прије подне. У суботу ће из Музеја „25. мај" ковчег бити пренијет испред Скупштине СЦГ, одакле ће посмртна поворка кренути ка Пожаревцу, родном граду Слободана Милошевића, гдје ће бити сахрањен у дворишту породичне куће.

– Шешел је разговарао са члановима породице Милошевић и с њима се договорио око вјерског обреда на сахрани и око поруке коју би у његово име требало да прочитам. Шешел је најтеже године провео у тамници заједно са Слободаном Милошевићем и он жели да сахрана протекне на достојанствен начин. Са члановима породице Милошевић и ја сам разговарао више пута – истакао је генерални секретар СРС Александар Вучић. Он је позвао грађане Србије да у суботу дођу испред Савезне скупштине у 12 сати а касније на сахрану у Пожаревац.

Министар за рад, запошљавање и социјалну политику Слободан Лаловић потврдио је јуче да је тијело бившег председника Србије и СРЈ Слободана Милошевића изложено у Музеју 25. мај уз сагласност Дирекције за имовину Србије.

„Према информацијама које ја имам, алтернатива за то да се све догађа у Музеју револуције била је да се на улицама Београда подигне шатор и да се то исто догађа”, рекао је Лаловић на конференцији за новинаре послје сједнице Владе Србије.

Како је истакао, „ради се о елементарном цивилизацијском односу” према преминулом.

Лаловић је казао да не зна да ли се неко из Владе Србије посебно ангажовао како би се пронашла локација на којој ће тијело Слободана Милошевића бити изложено.

„Влада, сем у том смислу што је Дирекција за имовину дала сагласност да не би било бруке за Београд, ни на који други начин није учествовала нити учествује у тим догађајима. Ван тога, то је потпуно приватна ствар породице и странке чији је покојни био председник”, рекао је Лаловић.

Претресно вијеће Хашког трибунала наложило је јуче да релевантни повјерљиви материјали у предмету против преминулог бившег српског и југословенског председника Слободана Милошевића буду стављени на располагање холандским властима и специјалном истражном тиму Међународног суда.

Након што је Милошевић умро у притворској јединици Хашког трибунала у Шевенингену, у суботу 11. марта, холандске власти започеле су истрагу у складу с холандским законом, независно од Међународног суда.

Поред тога, у оквиру овлашћења која има према Статуту и Правилнику Међународног суда, судија Фаусто Покар наложио је интерну истрагу коју ће, према његовој одлуци, водити потпредседник Међународног суда судија Кевин Паркер.

У налогу, Претресно вијеће навело је да су одређени материјали у предмету често били третирани као повјерљиви, због тога што садрже личне информације о Слободану Милошевићу, а Међународни суд, у принципу, штити право оптужених на приватност.

Претресно вијеће навело је, међутим, да када је оптужени преминуо и када постоји потреба за комплетном истрагом или обавеза да се олакша холандска истрага, тада интерес да те истраге имају несметан приступ информацијама претеже над сваким резидуалним правом на приватност.

Претресно вијеће наложило је да ти материјали остану повјерљиви, осим ако потребе истраге холандских власти и Међународног суда не буду захтијевале супротно.

Хашки трибунал оптужио је Милошевића за бројне злочине почињене на Косову, у Хрватској и Босни и Херцеговини од 1991. до 1999. године. За те злочине суђено му је од фебруара 2002. до уторка, 14. марта 2006, кад је Претресно вијеће, због смрти формално закључило поступак против њега.

Црногорска владајућа Демократска партија социјалиста неће слати делегацију на сахрану бившег председника Србије и СРЈ Слободана Милошевића.

Портпарол ДПС-а Предраг Секулић рекао је да претпоставља да та партија никога неће слати. Опозициона Социјалистичка народна партија није званично разматрала да ли ће неко званично представљати странку на сахрани Слободана Милошевића.

Скупштина општине Пожаревац сагласила се, у одсуству одборника опозиционих странака, да Милошевић буде сахрањен у дворишту његове породичне куће у Пожаревцу. Донијета је одлука да се дан сахране Милошевића, 18. март, прогласи даном жалости на територији општине Пожаревац. Формиран је одбор за сахрану којег чине 32 члана, са предсједником пожаревачких социјалиста Миомиром Илићем на челу. Посмртни остаци Слободана Милошевића биће прије сахране изложени у згради Скупштине општине Пожаревац, гдје ће његови поштоваоци моћи да му одају последњу пошту. Против одлуке Скупштине практично су били одборници опозиционих партија који нијесу присуствовали сједници, а све одлуке једногласно је донијело 36 одборника који чине коалицију Социјалистичке партије Србије, Српске радикалне странке и Покрета снага Србије. На скупштинској сједници је одлучено да субота буде проглашена даном жалости у родном граду покојног предсједника државе и СПС-а.

Предсједник општине Свилајнац Добривоје Будимировић Бица изјавио је да ће се потрудити да једна улица у Свилајнцу носи име Слободана Милошевића.

– Потрудићу се док сам ја на власти или неко од мојих насљедника, да главна улица, која је носила име Маршала Тита, понесе име Слободана Милошевића, јер се зна ко је Милошевић био. Држаћу почасну стражу поред Милошевићевог ковчега, а Свилајнац организовано иде на сахрану – рекао је Будимировић за „Дан”.

Функционери социјалиста позвали су све грађане и медије у Србији да суботу прихвате као дан жалости у Србији.

Генерални секретар СПС-а Зоран Анђелковић изјавио је да је Извршни одбор те странке предложио грађанима да се због смрти Слободана Милошевића у суботу понашају као на дан жалости. Он је додао да на испраћају бившем предсједнику Србије и СРЈ очекује више од 200.000 људи, будући да је то народни, а не партијски испраћај. Према његовим ријечима, досад су свој долазак на сахрану потврдили лидер Комунистичке партије Русије Геннадј Зјуганов, делегација руске Државне думе и представници појединих политичких партија из Грчке.

Потпредсједник Социјалистичке партије Србије Милорад Вучелић изјавио је да ће Мирјана Марковић данас доћи у Београд и изразио очекивања да ће и остали чланови породице присуствовати сахрани Милошевића. Он је подсетио да ће прије сахране посмртни остаци Милошевића бити изложени у Музеју револуције у Булевару мира на Дедињу. Вучелић је новинарима окупљеним испред Музеја историје Југославије на Дедињу казао да није тачно да ће Мирјани Марковић бити одузет пасош по доласку на аеродром, наводећи да је довољно јемство које је положено. Међутим, Окружни суд у Београду, саопштио је да ће Мирјана Марковић бити притворена уколико по доласку у земљу суду не преда своју путну исправу, а покуша да напусти територију

СЦГ. Како се наводи, у том случају ће по налогу Окружног суда у Београду полиција задржати Марковићеву и спровести је у Окружни суд, по рјешењу о одређивању притвора од 17. марта.

– Налог ће бити достављен свим пограничним прелазима – стоји у саопштењу.

– Руска Државна дума неће послати у Србију званичну делегацију на сахрану Слободану Милошевићу. Сахрани ће присуствовати представници политичких партија, укључујући и представника његове „Јединствене Русије” – изјавио је предсједник Думе Борис Грызлов.

„Ферал трибјун” 17. марта 2006. године, објављује текст новинарке Хени Ерцег у којем доминира мржња према свему што је српско. Огорчена је и на изјаве саучесника Слободану Милошевићу и то од њеног сународника, хашког оптуженика Анте Готовине. Наднаслов текста је „Гледе & унаточ” а наслов је „Осмртница”:

А баш сам се спремила послати телеграм сућути Мири Марковић, свакако успјешнијој половици злочиначког ума Слободана Милошевића, кадли стиже вијест да је тај њежни чин већ обавио највећи херој домовинског рата, Анте Готовина. И то ни мање ни више него у београдској „Политици”, паче, на омрзнутој нам ћирилици. А будући да је Готовина, према текућем и вишегодишњем миту који попут топле крви циркулира венама већине Хрвата, све што је чинио, а чинио је штошта, радио искључиво у име хрватскога народа, тако сам и његове исказе сућути уцвиљеној обитељи Милошевић доживјела као да их је послао и у моје име.

Тим више јер је човјек уплахиленој јавности, затеченој „читуљом” на којој се заједно, онако братски, раме уз раме, налазе уз његово и имена Шљиванчанина, Шешелја, Мартића и бројних других злочинаца с овога подручја, јасно дао до знања да је његов чин дубоко кршћански, да је он увијек поступао само по кршћанским начелима, има ту још неких трабуњања из Библије, па затим да је он, Готовина, дијелио с Милошевићем узничке дане, премда је тек стигао у Хаг, па да је живио у ћелији до Милошевићеве, па још, каже, као да чита властиту обрану пред хашким суцима, како се и у рату „понашао у складу с кршћанским и хуманим начелима према војницима и према цивилима”.

И доиста није за потцјењивање тај ужас који је обузео Хрвате због потеза њихова „хероја”, у којег се већина заклиње као у ослободитеља од тога истог Милошевића, а који их сада, као птичјом грипом, контаминира својом боли због губитка хашког друга и који своју сућут шаље супрузи тог сатрапа, као да је ријеч о некој припростој домаћици, а не жени за коју бољи познаваатељи кажу како је умногоме била идејни вођа и зачетник српских злочина на подручју бивше Југославије, и коју је, уосталом, због удруживања у злочин на своју тјералицу ставила чак и традиционално националистичка влада Србије.

Али много је важнију ствар од самог заједништва у једној осмртници показало то мрачно друштво хашких притвореника, показали су они сву баналност зла што су га на разним странама проводили ти данас добри сусједи у хашком притвору, па би тако уједињени у боли због смрти злочинца Слободана

Милошевића, ти исти, као хероји у већем дијелу својих нација, требали и те народе поново ујединити у својеврсном злу, како се једино може назвати жаљење због смрти човјека најодговорнијег за крваву деконструкцију читавих подручја.

На прву лопту, међутим, Хрвати су, унаточ свом прокламираном кршћанству, ипак занијемали од спознаје да се њихов херој јавно солидаризира с главним актером злочина на овом подручју, док су се они, пак, који су мит о Готовини интензивно стварали свих ових година, огласили типичним кретенизмима у распону од оправдања „ми смо католици, свака смрт је смрт”, попут Готовиновог брата, до „сигуран сам да је ријеч о намјешталци”, или „не могу вјеровати да би тако нешто учинио Готовина, нити било који хрватски часник”, како зблануто изјављује организатор великог митинга потпоре Готовини у Сплиту, становити Стризе, шеф каштеланске Хвидре. Остали креатори мита о Готовини углавном шуте као рибе, али зато своју параноју гласно изговара Андрија Хебранг, алудирајући како је Готовина био присиљен потписати осмртницу у београдским медијима.

Свакако је занимљиво да братство & јединство Хрвата и Срба и њихов „последњи поздрав хашком саборцу” нису исказали, нити потписали, бошњачки и албански хашки притвореници. Додуше, није то учинио ни Дарио Кордић, осуђен на 25 година затвора због злочина над бошњацима у средњој Босни, а није то учинио, каже, јер он у Хагу „не представља себе, него хрватски народ”. Тако је, ето, и у моје име један чинио злочине у Босни, други пак опет и у моје шаље последње поздраве Слободану Милошевићу; у једној се осмртници одасланој на крају животног пута највећег злочинца с подручја Балкана исказала уједно и сва гротеска ратних сукоба Хрвата и Срба када се „у име нације” није питало за цијену људског живота онога другог, или када су у име ширења граница Хрватске и Србије двојица данас мртвих злочинаца комадала Босну без милости, да би њихови нижеранжирани генерали и вође, данас добри сусједи у хашком притвору, јавно оплакивали смрт преосталога од њих двојице. Зато јер су сви они добри кршћани!

А ја сам баш некако у освит смрти Милошевића гледала документарца „Изван разумне сумње”, филм о масовном истребљењу становника Сребренице, о хангарима препуним мртвих тијела, са свједочењима ријетких који су преживјели смакнућа кријући се под лешевима убијених сусједа, о аутобусима смрти под тобожњом заштитом УНПРОФОР-а који је био дужан супроставити се оном страшном Милошевићевом егзекутору Ратку Младићу који би се, сви се надају, требао ускоро придружити оној господи у хашком притвору. И на чију ће евентуалну смрт у хелији до Готовинине, овај послати обитељи Младићевој изразе сућути. Због тога јер је „кршћанин и хуманист” и, како кажу његови обожаватељи, човјек осјетљив на свако страдање, па је можда, а да ми то и не знамо, исти тај Готовина топле исказе сућути слао и обитељима оних шест стотина грађана српске националности који су онако случајно побијени након акције „Олуја” којом је он руководио.

Или ће прије бити да су злочинци заправо прави побједници балканских ратова, они које се поштује и онда кад припадају тобоже другој страни, они који запуштене, отроване нације уједињују и у својој смрти, па ће тако Срби

ревно оплакивати свога Милошевића, баш као што су Хрвати плакали за својим Туђманом. А жртве? Оне у Вуковару, Ахмићима, Вариводама, Сребреници... Стотине тисућа мртвих, милијуни расељених, прогнаних, унесрећених... Њих ионако нитко ништа не пита, због њих тобоже постоји тек тај јалови суд у Хагу, који допушта да капиталци умиру на вријеме, било у свом дому као Туђман, било у Шевенингену, као другар му Милошевић, прије краја суђења, па дакле и без праведне судске казне. Заправо да, са становишта судске правде, умиру невини.

Они пак који су за њих убијали заклињу се како су то радили у име хрватског, односно српског народа, па је тако природно, ма колико морбидно било, да тамо у Хагу заједно оплакују једног умрлог злочинца. И коначно, макар се не зна, треба ли сумњати да је и Слободан Милошевић своју искрену сућут исказао својевремено уцвиљеној обитељи свога ратног друга, Фране Туђмана, баш као што би и овај, само да је жив, од тамо, из ћелије у хашком притвору, гдје би сигурно био, своје име придружио онима Шешелја, Шљиванчанина, Рајића... у исказу заједничке боли због смрти сатрапа, а у име најснажније од свих веза. Оне настале у заједничком злочину.

„Ферал трибујун” 17. марта 2006. године, објављује текст Петра Луковића обилат неумесним коментарима (без којих не може да прође ниједан његов текст), са наднасловом „’Фералов’ дописник из Србије пише како су власт и државни медији смрт Слободана Милошевића представили као ударну националну причу”, насловом „Покрет отрова” и поднасловом „Вест о смрти Слободана Милошевића у Хагу – логично је постала ударна национална прича. Тијанићев РТС, који умало од туге није прогласио десет дана националне жалости – пуних дванаест сати жвалавио је о Слободану, представљајући га као хероја, патриота, легенду, бунтовника, мајстора, све време нудећи нам мелодраматично-тугалива размишљања Бране Црнчевића или Смиље Аврамов да је Слободан Милошевић кукавички убијен, отрован, ликвидан и елиминисан, како се не би дозволило да права истина о рату у бившој СФРЈ допре до наивног света”. Текст садржи два антрфилеа. Наднаслов првог је „Никола Висковић, професор на Правном факултету у Сплиту” а наслов је „Правда над силницима”. Наслов другог је „Евровизијски рат”:

Да је судбина хтела да бира кад да Слободана Милошевића пошаље у вечна православна ловишта – тешко да би изабрала интригантнији датум од преподневног 11. марта кад је владајућу коалицију др Калашњикова-Коштунице већ почела да боли глава од непријатних комеморација гледе трогодишњице убиства Зорана Ђинђића (заказане за недељу 12. марта) да би та иста Влада акутну мигрену добила самом најавом суботње конвенције Либерално-демократске партије у Дому синдиката, у центру Београда, где се потврдило да је Чедомир Јовановић данас за Коштуницу оно што је Ђинђић био за њега пре три године: претња, пошаст, непријатељ, издајник, плаћеник, мафијаш, криминалац, укратко све оно што Коштуничини медијски стубови (Александар Тијанић као идеолошки власник РТС и Љиљана Смајловић као идеолошки власник „Политике”) покушавају да објасне својим гледаоцима и читаоцима.

У таквој мрежи испреплетаних хепенинга, вест о смрти Слободана Милошевића у Хагу – логично је постала ударна национална прича. Тијанићев РТС, који умало од туге није прогласио десет дана националне жалости – пуних дванаест сати жвалавио је о Слободану, представљајући га као хероја, патриоту, легенду, бунтовника, мајстора, све време нудећи нам мелодраматично-тугалива размишљања Бране Црнчевића или Смиље Аврамов да је Слободан Милошевић кукавички убијен, отрован, ликвидан и елиминисан, како се не би дозволило да права истина о рату у бившој СФРЈ допре до наивног света који би коначно требало да схвати оно што је Тијанић давно укапирао – да је Милошевић цар а Ђинђић ђубре! О чему говоре наредне теме.

Како је Милошевићева смрт доживљена у Београду?

Као хладнокрвно убиство у којем су учествовали чувари, полицајци, судије, стражари и, наравно, Карла дел Понте, која је лично отворила Милошевићеву чељуст, приморавајући га да узме смртоносну отровну пилулу! Извештај Хашког трибунала – да је Милошевић доживео инфаркт, што је потврђено уз присуство двојице патолога из Београда – аутоматски је неубеђив и лажан, нарочито кад се у игру убаце Руси, од којих је Милошевић тражио медицинску заштиту, што просечно неинтелигентном ТВ-потрошачу изравно изгледа као пример завере коју му је управо открио Слободан Милошевић пре петнаест година! Оно што читамо ових дана по тзв. српској штампи – да су Милошевића тровали вирусима лепре и туберкулозе или, у варијанти, да је сам, тајно, узимао вирусе лепре и туберкулозе како би био толико болестан да би Хашки трибунал морао да га пусти на лечење, типично је штиво за овдашњег читаоца навиклог да против њега, од раног јутра, пуним гасом ради читаво човечанство, усхићено могућношћу да уништи православец, нарочито оне у Србији. Та врста параноје, савршено угодне у друштву којим председава др Калашњиков, форсира се као природан алиби гледи изручења Ратка Младића који тек сад, након самоубиства Милана Бабића и тобожњег инфаркта Слободана Милошевића, нема никакву намеру да се преда, јер ће га, тврде, у Хагу убити чим стигне!

Социјалистичка партија Србије (којој је Слободан Милошевић из Хага био председник) захтева да се Слободан Милошевић сахрани у Авенији великана, што је идентичан став Српске радикалне Шешелјеве странке, која је већ годинама са Милошевићем сарађивала боље него што је Милошевић то чинио с властитим друговима. Влада Србије – читај Коштуница – по обичају нема никакав став по овом питању, тврдећи да ће поштовати „одлуку породице”, што законски преведено значи да је Влада Србије одустала од Интерполове потернице против Мирјане Марковић, као што је прошлог лета то исто учинила у случају Марка Милошевића. Теоријски, дакле, свакако је могуће да Мирјана, Марко и Марија Милошевић испрате Слободана Милошевића на његов последњи пут – али је заједани question: хоће ли се сахрана уопште одржати у Београду? Данас, у уторак (14. 3), Београд као место сахране има шанси колико и Москва у којој, што повремено што стално, борави гро Милошевићеве фамилије, решен да у Србију дође само ако баш мора, као у овом случају. У сваком случају, чак и ако у Београду буде сахрана – не очекује се милион људи, мада је постмортем расположење такво да

се нико паметан не усуђује да предвиди шта ће смрт Слободана Милошевића значити за Србију.

Чињеница да Милошевић није дочекао пресуду Хашког трибунала – где би, недвосмислено, био заслужено осуђен за све оне злочине које је планирао, извршио, и у којима је уживао – не ослобађа Србију даљњег притиска да са тим истим судом сарађује. Напротив: За разлику од сентиментално-болесног Вука Драшковића који је после Милошевићеве смрти пред новинарима пукао и почео да моли европску заједницу да престане с притисцима те да нас одмах прими у своје окриље, а узгред да нас награди стотинама милиона долара у облику помоћи, вечити сам присталица идеје да ову земљу тек сад ваља притиснути. Што би у Трстенику рекли: „Јеби магаре док је у блату!” Само уцене, притисци, штап без шаргарепе, претње санкцијама – јесу мера оне политике која би овакву Србију, евентуално, извукла из тугаљиве самилости према диктатору који нам се годинама најевавао мајке, не презајући да нас врати у средњи век где бисмо се обрачунавали секирама и ножевима, што му је у Босни савршено успело, где су његови српски јунаци масакрирали све што им је стало на пут, о Сребреници да не говоримо.

Стварајући свој васколики имиџ методом да се сваки стари проблем може решити отварањем новог проблема – чиме ће се стари заборавити, Милошевић је био перјаница ментално оболеле политике која је започела фрком на Косову, наставила обрачуном са Словенцима (бојкот робе!), окренула се Хрватима, потом бошњацима, да би се круг 1999. затворио ратом са НАТО због прогона Албанаца и његовим поразом на изборима октобра 2000. године. Оно што многи одбијају да знају јесте да је Милошевић – за време своје владавине од 1987. до 2000. године – Србију претворио у лични национални парк по којем је вршио малу и велику нужду, кад год је имао потребу. Та унесрећена и ментално ретардирана Србија којој је Милошевић деценију и више убризгавао своје информацијске инјекције – ни данас се није опоравила од његових пропагандних експеримената; чућете данас, гарантујем, да бар седамдесет одсто србијанског становништва верује да су Слободана убили у Хагу, јер он, митским обрасцем, никако није могао да умре, немогуће је да највећи Србин има слабо срце, незамисливо је да се сам трује, нико нас неће уверити да то није гола, паклена егzekуција!

Баш на том фону српске трагедије – оно што ради Српска радикална странка, овог часа са близу 38 одсто популарности у Србији, сведочи да Милошевићеве идеје нису заборављене: прича о српском Косову, припајање Републике Српске Србији, подсећање на САО Крајину сувише су слатке да би им IQ мањи од 9 оболео, што јесте српска образовна реалност у којој готово половина људи не зна да чита и пише, а они који говоре боље да то не чине због геноцида над падежима. Ето Милошевићевог наследства: на европској маргини, окружени, прокажени и увек под оправданом сумњом. Што би рекао СПС слоган: „Тако треба”.

Мртви Милошевић иза себе је оставио Србију да поспрема његова срања. Не само Косово – које се већ изборило за независност а да то др Калашњиков одбија да чује, већ Црна Гора која очајнички жели да се ослободи српског загрљаја у којем нико, па чак ни суицидални Словенци, нису уживали.

А тек питање Хага: Ратко Младић у овом часу преузима Милошевићеву улогу јер он више није само генерал него The Србин са нагласком на „The”, где у својој улози сублимира сваку милошевићевску хелију спремну да се оплоди на туђој територији. Испоручити Младића у овом тренутку, након Милошевићеве смрти, не пада на памет Влади др Коштунице, која ће свој последњи адут (Младића) чувати све док не постане неиздрживо, јер је општенародни филинг да се данас Милошевићу све опрашта због смрти, што никако не значи да је Милошевић умро као кривац или злочинац. Правним речником, до којег Срби толико држе: то није доказано!

Свеједно где сахранили Милошевића – његова смрт јесте политички удар који ће нас логично радикализовати не само спрам Хага, међународне заједнице или проклете Америке, већ ће бити симбол оне врсте овдашњег ината у облику отпора да је Милошевић био претходница српске будућности. Тврдња да је убијен – да ли вирусом лепре или космичким зрацима из свемира – пружиће најлепше оправдање Влади да опрезније него икад до сад наступа ка Европи (која нас је гузила кад год је стигла). Што преведено на хрватски значи да ћемо знати да смрт Слободана Милошевића искористимо у наш плус, јер – чућемо већ – сви смо ми Слободан! И нико нам ништа не може, чак и кад смо колективно мртви!

Нестао је Слободан Милошевић као несумњиво главни морални и политички кривац, али правно неосуђен и тек с пет година оптуженичког притвора, за балканска етничка ратовања, масакре и прогоне народа чији учинци још трају. Исто или слично могло би се догодити, па и уз стварање националистима потребних мартира, с Караџићем, Младићем и другима који су оптужени за те злочине. Но посве је сигурно и неизбјежно да ће тисуће мање или више политички и кривично одговорних остати чак и правно неоптужени – као што се, на примјер, усрећило Фрањи Туђману и Гојку Шушку.

И слаба је при томе утјеха што такве несукладности између праведности и судства нису никаква ријеткост у свјетској политичкој збиљи, што у новије доба савршено показују криминална искуства тоталитарних и империјалних система од СССР-а до Вијетнама. Најзад, ни George W. Bush неће бити изведен пред суд премда је несумњиво крив за смрт и сваковрсна страдања десетака хиљада људи у злочиначком и протуправном ирачком рату, а можда и за још један рат, ових дана томе свједочимо, који управо припрема. Заправо, тешко је успјевати с правдом над овдашњим силницима и превладавати овдашње етничке хистеричке кад околни „демократски” силници имају неупитни имунитет у глобалираном државноправном лицемерју.

Усред онога дана кад је Слободан Милошевић умро (субота), не дочекавши да чује која ће песма представљати СЦГ на „Песми Евровизије” заједно са Северином, у београдском Центру Сава одржало се такмичење за „Еуросонг” које се, логично, претворило у незапамћен скандал. Наиме, четири члана црногорског жирија нису дала ниједан поен српским песмама, што је у коначном резултату довело до тога да други пут на „Еуросонгу” победи подгоричка група „No name”. Револтирана публика у Центру Сава умало није линчовала тзв. победнике, а све се наставило жестоком политичком причом да је ово коначно сазнање да Србија и Црна Гора не могу заједно, чак ни преко музике.

Осећање да је ниле биле црногорска порука Србији – што јесте легитимно политичко уверење – претворило се у предреперендумску хајку да се ЦГ што пре одвоји, јер с њима никако не можемо и нећемо! Из свега је, да закључимо, индипендистичка струја у Црној Гори тријумфовала, што је показатељ будућег резултата референдума: Црна Гора 12, Србија 0 поена! Савим заслужено!

„Вјесник”, 17. марта 2006. године, објављује текст од свог дописника из Београда, под насловом „Милошевићев погреб и политичка престојавања на србијанској политичкој сцени”, насловом „СПС и радикали у бици за Милошевићево наслеђе” и поднасловом „На дуже стазе, СПС је остао без јединог правога лидера и сав утјецај који садашњи врх има на владу неће им доијети гласове Милошевићевих пристапа на наредним изборима. Унутар текста је један антрфиле у којем је објављена вест агенције Хина са насловом „Терзић: Караџић и Младић нису у БиХ”:

Врх Социјалистичке партије Србије могао би на краће стазе изаћи као велики добитник драме која се догађа у србијанској јавности након смрти Слободана Милошевића, али на дуже стазе готово сигурно ће бити губитници.

Милошевићеви страначки другови, окупуени у одбору за организацију погребца, посљедњих дана уцењивали су владу премијера Војислава Коштунице ускраћивањем потпоре у парламенту ако не пристане на читав низ уступака у вези с третманом чланова обитељи бившег предсједника и детаљима организације спровода.

На крају, главни тајник владе Дејан Михајлов особно је тијеком ноћи и јутра надгледао акцију укалањања музејских експоната из Музеја револуције (бившег Музеја Јосипа Броза Тита) на Дединју, како би ковчег с тијелом Милошевића могао у четвртак бити изложен за одавање почести у мимоходу.

Коштуничина влада прешла је преко упозорења министра културе и директорице музеја, да се тај објекат не може користити у друге сврхе осим за излагање умјетничких дјела, и омогућила је СПС-у да тамо изложи ковчег на темељу опскурног рјешења Дирекције за републичку имовину.

Око тисућу грађана окупило се већ у јутарњим сатима да ода почаст Милошевићу. Ковчег ће у суботу ујутро бити изложен на платоу испред зграде федералног парламента а потом кренути за Пожаревац, Опћинско вијеће Пожареваца, у којем доминирају социјалисти, одлучило је да се тијело покопа у врту обитељске куће.

За политичко наслеђе Милошевића боре се СПС и Српска радикална странка Војислава Шешеља, који у притвору у Шевенингену чека почетак суђења за ратне злочине пред Хашким трибуналом. Међу социјалистима постоје барем три фракције које се боре за власт. Шеф средишњег одбора Ивица Дачић спада у групу оних који дају потпору мањинској влади Коштунице. Потпредсједник странке Милорад Вучелић противи се безувјетној сурадњи с премијером.

Вучелић, главни пропагандист бившег режима, који је на челу комитета за организацију погребца, задао је велику главобољу влади својим захтијевима да се имитира државни протокол и да се повуку све оптужбе против Милошевићеве супруге Мирјане Марковић и њихове дјеце како би могли назочити погребу.

Због погребња, председник парламента Предраг Марковић одгодио је почетак редовног прољетњог засједања парламента закажаног за 20. ожујка, јер би најављени недолазак социјалиста „због обавеза око сахране председника Милошевића” значио да влада нема већину.

Ипак, на дуже стазе, СПС је остао без једног правог лидера и сав утјецај који садашњи врх има на владу неће им донијети гласове Милошевићевих присталица на наредним изборима. Они знају да једини начин да се вриједности сустава који је успоставио Милошевић врате јест побједа радикала. Шешелјевој странци је, према најновијим истраживањима, потребно баш тих пет посто потпоре социјалиста за апсолутну већину у наредном сазиву парламента.

Двојица најтраженијих балканских осумњиченика за ратне злочине, Радован Караџић и Ратко Младић нису у БиХ, рекао је премијер те земље Аднан Терзић. „То је тако”, рекао је Терзић тијekom посјете Бечу. За разлику од Терзића ИЗТУ мисли да је Караџић још у Републици Српској, преноси новинска агенција ДПА. Терзић каже да је смрт некадашњег југословенског председника Слободана Милошевића прије краја суђења „велико разочарење”. Све су његове жртве очекивале пресуду због „страхота” што их је починио „балкански крвник”, рекао је Терзић.

Најдаље са глупим текстовима отишао је „Национал”, који 17. марта 2006. године, објављује текст са наднасловом „Ексклузивно. Баба Гига сваке ноћи разговара са покојним председником Милошевићем”, насловом „Слоба: Нећу у Србију” и поднасловом „Гига: Посећује ме Слобин дух, каже да не жели сахрану у Пожаревцу, хоће освету”. Унутар текста су два антрфилеа, чији су наслови „Диван с мртвацима” и „Нисам волела Слобу”:

Баба Гига Јовашевић већ седам ноћи комуницира с духом Слободана Милошевића.

Разговор с репортером „Национала”, баба Гига једва прихвата, иако је он договорен још пре месец дана. Каже да су се промениле околности.

– Кад сам пристала на разговор за новине, нисам знала шта ће се десити. Да, хтела сам да вам говорим о свету духова, о ономе што ме научила покојна бака Даница, Бог да јој душу прости, о свему што сам током ових година видела, али то је било пре него што је Слоба умро и почео да ме посећује – каже Гига, али ипак пристаје на исповест.

• Откуд Слободан Милошевић код вас?

– Не знам, мајке ми Богданке. Као свако вече, прошле суботе сам у поноћ запалила свећу, ону малу, жуту, жичку жмигушу, па припремила све остало. Тајну „сопницу”, коју ми је оставила баба Даница, Бог да јој душу прости, ставила сам под чинију с пасуљем и три листа траве мравњаче, а онда два пут дунула преко свеће, изговорила молитву, као свако вече. Ију, претрнула сам кад ми се уместо бабе Данице, Бог да јој душу прости, појавио лик нашег Слободана. Ију, ију... Прекрстила сам се и поновила цело посвећеније. Опет ми се приказао наш Слободан. Зажмурила сам а он је проговорио. Није се обраћао мени. Некоме другом, некоме тамо, рекао је нешто на језику који нисам разумела. Мајке ми Богданке, не знам шта је то значило.

- Да ли се вама обраћао?
- Не, те прве ноћи није. То је трајало кратко, минут или два. Одмах сам угасила свећу и распредила астал. Помолила сам се и отишла да спавам. Али, нисам могла. Стално ми је пред очима био лик нашег Слободана. Облило ме сто вода. До јутра сам се трзала и будила.
- Да ли сте знали да је те ноћи, у суботу на недељу, Слободан Милошевић умро у Хагу?
- Ма, јок, бре! Како да знам! Сва сам била као чума, ни жива ни мртва. Мислила сам: „Боже, откуда Слободан да ми дође”. Тек следеће ноћи, кад сам опет хтела да позовем моју покојну бабу Даницу, Бог да јој душу прости, кад се појавио лик нашег Слободана, схватила сам да му се десило то што му се десило.
- Да ли вам се тада обратио?
- Јесте, тад је гледао право у мене, мало се нагнуо у страну, па од тамо, као да је стајао поред прозора, па ми каже: „Ти ћеш једина знати шта ми се десило, само ти”. Ђутала сам. „Па, јел’ ме чујеш?” – питао ме. „Чујем, чујем, друже председниче” – рекла сам му. „Па, јел’ ти јасно?” – Опет ме пита наш Слободан, а не трепће. „Јасно, него шта” – кажем му, а ништа ми није било јасно. Само сам Бога молила да ми се јави баба Даница, она би сигурно могла да ми помогне, да ми објасни шта се то дешава и откуда наш Слободан код мене.
- Шта вам је још рекао?
- Рекао ми је неће у Србију. „Никако нећу у Србију” – и то ми је рекао. Поновио је: „Нећу, па нећу”.
- Шта неће?
- Па, није хтео да га сахране овде, у Србији. То сам тек касније схватила, кад сам чула да је умро, тамо у туђини.
- Да ли вам је рекао шта хоће?
- Јесте, али нисам га разумела. Трећу или четврту ноћ, кад сам коначно успела да призовем моју бабу Даницу, Бог да јој душу прости, она ми је тачно објаснила да је наш председник умро у Хагу, да лута окол. Сирома човек, нема мира, мучи га нешто страшно.
- Наравно, много је згрешио?
- Ма, сине, није то. Сви смртни људи много греше, али у свету таме мучења су другачија. Он се, сирома, баш пати.
- Да ли вам је рекао шта га мучи?
- Јесте, али нисам разумела. Како да знам ко су ти људи које он помиње? Стално помиње нека имена, много их има. Кад би причао спорије, сигурно бих нешто запамтила. Овако, тешко... Знаш, сине, још нисам чула некога да тако брзо прича.
- Која имена помиње?
- Многа, бре.
- Која? Реците неко име.
- Шта ја знам која?
- Помиње ли Миру?
- Па, наравно.

- Шта каже за њу?
 - Не каже ништа за њу, већ говори њој. Казао је: „Миро, ти знаш да ја морам да се осветим. Реци Дулету да није оно смео да уради, па нека сад види с Веском”. Или, можда није Дуле већ Буле. Не знам тачно.
 - Да ли је помињао Дачића или Вучелића?
 - Јесте, да. Кад би поменуо тог Дачића – а знам да је то онај мали, дебели – увек би помињао и неки кофер, паре и издају. Не знам на шта је мислио. Тешко ми је да га разумем кад помиње тог буцка. Слоба увек мало режи, стисне зубе и режи кад говори „Дачићу, Дачићу”.
 - Да ли га проклиње?
 - Ма, дете, они који су отишли у тамни свет не проклињу, не шаљу нам клетве већ поруке. Наш председник је фин господин, не куне, само мало прети. Ето, љут је на тог буцка Дачића.
 - Да ли је помињао Шешеља?
 - Јесте, али заборавила сам шта је за њега рекао. Њега помиње сваке ноћи. Запамтићу па ћу ти сутра рећи.
 - Режи ли кад помене Шешеља?
 - Не, не сећам се. Али, ако ми опет дође, све ћу тачно да запамтим, па да ти кажем.
 - Да ли сте га питали где хоће да буде сахрањен?
 - Нисам, већ ми је рекао да неће у Србији да лежи. А, видим, закопаће га овде, кукала му мајка. Шта ће, јадник, напатио се и још ће да пати.
 - Нашег председника Слободана Милошевића никад нисам волела. Не знам зашто, само нисам. Нешто ми се није свиђало код њега. Увек сам гасила телевизор кад сам га видела. Можда сам га се плашила, оног његовог израза лица. Ето, сад, кад га видим на оној тамној страни, уопште није толико страхан, сад могу да нормално причам с њим. Биће ми још лакше кад му тело сахране, па се бар тако смири, лакше ћемо да причамо. Он има много тога да ми каже, а ја волим да слушам. Колико сам се у почетку плашила, онако збуњена, толико ми је сад драго што се јавио баш мени – каже баба Гига. Баба Гига већ 54 године комуницира с духовима из „тамног света”.
 - Све сам научила од моје бабе Данице, Бог да јој душу прости. Она је била Влајна, знала је све о тамном свету. Некада смо заједно фардунале с упокојеним душама. Али, све то има свој ред. Тачно се зна шта и о којим стварима може, а шта никако не сме да се прича с њима. Рецимо, никад с душама покојника не разговарам о другима који се налазе у тамном свету. Не знам зашто је то тако, али тако ми је рекла баба Даница, Бог да јој душу прости.

„Данас” 17. марта 2006. године, објављује текст извесног Бранка Мијића, коме је очигледно засметало поштовање и здрав разум. Његов текст се није случајно нашао на страницама баш овог дневног листа. Наслов текста је „Поздрав здравом разуму”:

Последњи поздрав „хашком саборцу Слободану Милошевићу”, објављен на страницама осмртница у србијанским дневним новинама, без обзира на накнадне ограде и „појашњења” неких од потписника и њихових одвјетника, срамотни је посљедњи поздрав здравом разуму, ако тако нешто уопће постоји, на подручјима бивше Југославије.

Након што се испод „читуље” у некадашњим новинарским расадницима Милошевићеве „антибирократске револуције”, која је након папира запалила и оружје, потписао и Анте Готовина, с хрватске стране остаје још само последњи корак, да изразе суђути, усмено или писмено, упуте Иво Санадер и Игор Зидић. Предсједник Владе и Матице хрватске, који су се, уз многе друге, бучно самопрогласили стожером обране нашега генерала у Хагу, тврдећи да се ради о хероју, а не злочинцу и сада знаковито шуте.

Слободан Милошевић за живота није успио успоставити Велику Србију огњем и мачем, но то му је, пост мортем, очигледно пошло за руком у Шевенингену. Када се у „последњем поздраву хашком саборцу” нађу у својој учвиљености уједињени Момчило Крајишник и Анте Готовина, Младен Налетилић и Веселин Шљиванчанин, Војислав Шешел и Ивица Рајић, као и већина осталих затворских другара разних националности и вјера, онда се може само констатирати-констатовати да је коначни побједник крвавог овдашњег недавног „плеса смрти” ипак Слободан Милошевић.

Као крајњи рачун за објављену „читуљу”, хрватски би Сабор требао истога трена-часа, до последње липе од милијуна еура, укинути апанажу коју хрватски порезни обвезници свих ових година плаћају за обране „наших генерала”. Па нека онда жале Слобу на властити рачун.

Сагледавање ситуације оком пристрасне Јасмине Лукач, поводом трагичне смрти Слободана Милошевића, објављено је у листу „Данас”, 18. марта 2006. године, у тексту са надсловом „Смрт Слободана Милошевића показала нова померања на страначкој сцени Србије” и насловом „Успон медијских странака”:

Месецима пре смрти Слободана Милошевића, социолог Срећко Михајловић, позивајући се на серију испитивања јавног мњења, објавио је да се дешавају озбиљна померања на страначкој сцени Србије. Од петооктобарског преврата до прошлог лета сцена је била, стручно речено, поларна – на једној страни биле су партије старог режима – социјалисти и радикали, а на другој демократски блок у који су се сврставали сви остали – ДС, ДСС, Г17 плус, НС, СПО, ГСС, ЛДП, ПСС... Да ли на таласу и даље отворених државотворних питања – статус Косова и Црне Горе – или због много сложенијих узрока, тек истраживачи су „измерили” искорак ДСС и ПСС ка средини: сцена више није била поларна, јер су се појавиле „медијалне странке”, како је објашњено. Овим странкама је скочио коалициони потенцијал, односно закључено је да ће оне одлучити на наредним изборима која ће „поларна страна” владати Србијом, демократски или социјалистичко-радикалски блок.

Смрт Слободана Милошевића потврдила је ове резултате, са малим нијансама, а ДСС премијера Војислава Коштунице изричито се сврстала у средину – видеће се да ли на подједнакој удаљености од обе стране. Из ДС, странке која и даље има најјачи критичан став и према мртвом Милошевићу (за разлику од Вука Драшковића који, иако очекује да Милошевић гори у паклу, седи у Влади коју гласовима држи Милошевићева партија), поручено је премијеру Коштуници да тако није морало.

Драган Ђилас, високи функционер ДС и бивши студентски лидер који је почетком деведесетих предводио протест студената против Милошевића,

видећи у дешавањима у вези са његовом сахраном „маркетиншку борбу за проценат-два гласова”, сматра да је ДСС имала избора.

„Могли су да седну са нама за сто и да се договоримо за изборе за три или шест месеци”, каже Ђилас, додајући да нико из ДСС није ни покушао да се нешто о томе договара са ДС. Уколико је то сасвим тачно, онда је вероватније да ће ДСС и даље ићи ка другом политичком полу, него да ће се комуникација са ДС обновити. Уосталом, осим писања штампе како организацију Милошевићеве сахране и преговоре са СПС о томе воде Дејан Михајлов, секретар Владе, и неизбежни Александар Никитовић, шеф кабинета премијера, овај први је и за телевизију снимљен у среду увече у Музеју револуције, како удовољава жељи социјалиста да мртви вођа пре сахране буде изложен како би се грађани опростили од њега.

Ђилас оволику ангажованост ДСС у остварењу захтева СПС и Милорада Вучелића, кога је Милошевићева породица именовала за шефа одбора за сахрану, објашњава тиме да су странке садашње владајуће коалиције свесне да више никада неће имати шансу да учествују у власти у толикој мери. Очекивано, представници владајуће коалиције пак узвраћају тиме да се земља налази у деликатном тренутку који није погодан за изборе, што је аргументација која умногоме подсећа на српску политику деведесетих. „Уверен сам да ће се државни органи одговорно поставити у садашњој ситуацији и да Влада неће бити дестабилизована с обзиром да се налазимо у веома тешкој позицији и да је пред нама решавање питања статуса Косова, преговора о стабилизацији и придруживању ЕУ, сарадње са Хашким трибуналом”, каже Срђан Срећковић, потпредседник СПО. А из Г17 плус, главног коалиционог партнера ДСС поручују да ће Влада Србије постојати докле год посланици СПС у парламенту Србије подржавају и гласају за реформске законе које она доноси.

У политичким изјавама поводом Милошевићеве смрти ДСС је прилично уздржана, осим што премијер Кошћуница истиче да је сахрана цивилизацијски чин. Међутим, томе би се могло приговорити да Милошевић можда, пре свега јесте био цивилизацијски проблем Србије, а не само политички.

– Кључ превремених избора и даље држи СПС. Све приче ДС и СРС о томе само су прича и претња празном пушком, јер те две странке немају без социјалиста довољан број гласова којим би их могле издејствовати – напомиње Срећко Михајловић.

Очигледно је да је Влада спремна да чини све како би избегла превремене изборе, сматра политиколог Зоран Лутовац, и додаје да Кошћуничиним кабинету при томе проблем представља то што мора да преговара са две струје унутар СПС. „Влада је принуђена да излази у сусрет и ирационалним захтевима тврде струје социјалиста и нема сумње да ће за то у будућности бити још подложнија њиховим уценама и спремнија на још веће компромисе”, закључак је Лутовца.

Када је о унутрашњим приликама међу социјалистима реч „њима је свануло”, тврди за „Данас” обавештен извор са политичке сцене, у шта се могао уверити експериментално сваки новинар који је имао прилику да сврати до седишта Милошевићеве партије. Упркос емоцијама и патосу, функционери

социјалиста, наиме, никада нису били отворенији и спремнији на разговор и давање информација. У згради на Студентском тргу је формиран Прес-центар, у коме, за разлику од свих претходних година, када нико ништа није знао, односно није умео да каже, сада може да се сазна све шта ко жели да пита. Да неки страни сниматељ најнормалније уђе и слика неколико минута затворену седницу Извршног одбора, као што се догодило у среду увече, заиста је било незамисливо. Неки то приписују томе што је партију привремено преузео Милорад Вучелић, који је ипак у стварима медија и пропаганде модернијих схватања од Ивице Дачића, макар овај предводио мекшу и реформску струју. Међутим, већина оних који прате дуже СПС слажу се да је реч о чињеници да је неприкосновени вођа умро и да су се социјалисти коначно „ослободили” од њега.

Социјалисте наредних недеља очекује епилог борбе слобистичке и дачићевске струје за превласт, али сматра се да управо због „ослобођења” и једних и других, веће драме неће бити. Срећко Михајловић сматра да ће се руководство партије стабилизovati, јер ће наћи заједнички интерес у очувању позиције странке и борби за власт и да ће се прича о концепцијском сукобу завршити, пошто је Милошевић мртав. Он предност даје компромису између Вучелића и Дачића, пре него цепању странке.

Зоран Лутовац оцењује да, без обзира на евентуални скок рејтинга због Милошевићеве смрти, социјалистима брзи избори не одговарају, јер је превелик ризик да се поцепају и на њима учествују са више листа што значи сигуран непролазак цензуса. По његовој процени, Вучелићева струја покушаће у данима након сахране да преузме вођење странке, али ако не успе, све више ће слабити. Лутовац то објашњава тиме што досадашње искуство са српским странкама показује да превласт добија онај кога подржава више општинских одбора, а у случају СПС, то је Дачић.

Статус кво у најгорем, а уједињење у најбољем случају, наговештава и Зоран Анђелковић, генерални секретар СПС, изјавом да је сада главни циљ да „партија ојача” и да би партијски избори требало да се одрже почетком следеће године. Жарко Обрадовић, потпредседник СПС који је, бар у штампани, словио за кандидата за лидера, уколико слобистичка струја покрене „иницијативу кроз органе партије” да се због повезаности са корупцијом у НБС смени Дачић, категорички је тврдио да се такви захтеви прослеђују једино медијима и не помињу на седницама руководства.

Вреди поменути и да су одмах након петооктобарског преврата социјалисти покушавали да организују „опозиционе демонстрације” по угледу како су то радиле антимилошевићевске коалиције у време њихових власти. Имитација шетњи, сценографије, па и спрдања са тадашњим људима на власти (типа пароле „Батић Гаргамел” и копирање перформанса са Отпора са костимираним учесницима уперених против Хашког трибунала) нису били успешнији од гротеске. Слично томе, сада је видљива намера дела СПС да од Милошевићеве сахране направе велики политички догађај, какав је била сахрана убијеног премијера Зорана Ђинђића.

– Док је у Ђинђићевом случају реч била о спонтаном, ненаметљивом и тихом изражавању политичког мишљења и подршке, Милошевићеве странке не

крију намеру да организовано довозе људе аутобусима на сахрану, користећи је за најогољеније демонстрације, што довољно говори само по себи – примећује Лутовац.

По његовој процени, међутим, Србија је кренула даље, и политички догађај који се изграђује од Милошевићеве сахране „могао би већ од понедељка бити интерно значајан само за СПС и СРС”. Ако прихватимо да Ђилас као доказани маркетиншки стручњак зна шта говори када тврди да се социјалисти и радикали отимају о врло мали проценат бирачког тела, прављењем политичког спектакла од погреб, и посебно, инсистирањем радикала на људској димензији приче (на пример опис Јадранке Шешел Милошевићеве затворске усамљености и прославе рођендана унука), ипак остаје забринутост грађански опредељене јавности да пожаревачки погреб има далекосежније димензије. Реч је, наравно, о ономе о чему се још од петог октобра упозорава, а то је да се од Милошевића прави мит и извор идеолошке снаге и матрице, чија је циљна група шира од радикалско-социјалистичког бирачког тела. Суштина тих упозорења је да се у политичку историју деведесетих уграђује идеја да је Милошевић урадио више од кнеза Лазара – да је 78 дана бранио Косово од најјаче силе на планети и да је умро непоражен од ње.

„Мира не долази” је наслов текста који објављује „Прес” 18. марта у рубрици „Вести дана”. Поднаслов текста је „Сахрани Слободана Милошевића у Пожаревцу неће присуствовати нико од чланова његове најуже породице”. Унутар текста је један антрфиле под насловом „Зјуганов: Мира тражи пуне гаранције”:

Нико од чланова најуже породице бившег председника Србије и СР Југославије Слободана Милошевића неће доћи на његову сахрану, потврдили су синоћ високи функционери Социјалистичке партије Србије Милорад Вучелић и Милутин Мркоњић. Они су рекли да на данашњу сахрану Милошевића у Пожаревцу неће доћи његова супруга Мирјана Марковић и син Марко, као ни ћерка Марија Милошевић.

Мирјана Марковић тражила је у четвртак од Владе Србије гаранције да јој наше власти неће одузети пасош ако дође у Србију на сахрану свог супруга, али је тај захтев одбијен, сазнаје „Прес” у врху српске власти! Подсетимо, Окружни суд, због поступка који се води против ње, наложио је полицији на свим граничним прелазима у Србији да одзму путне исправе Мирјани Марковић уколико се она појави. Ако то одбије, суд је наложио њено хапшење.

Саговорник „Преса” из Владе Србије каже да је Мирјана Марковић, преко својих посредника, тражила гаранције да јој неће бити одузет пасош.

– Посредници Мирјане Марковић звали су више од 20 пута Владу Србије тражећи гаранције да се Мирјани Марковић не одзме пасош, односно да она без појављивања на суду може да напусти Србију и сваки пут им је одговорено да то није могуће, јер је суд донео другачију одлуку. А да ли ће она доћи или не у Србију, није питање на које ми треба да дамо одговор, о томе ће ипак она одлучити. Влада Србије је саопштила да је одлуком суда да се Мирјани Марковић привремено укину притвор и потерница омогућено да сахрану свог супруга обави у Србији – каже извор „Преса” из Владе Србије.

Марко Милошевић, после преузимања тела свог оца у Хагу, вратио се у Русију да би убедио мајку да заједно иду на сахрану у Пожаревац. Брат Слободана Милошевића, Борислав, који из здравствених разлога не може да допутује у Србију, изјавио је раније јуче да „не зна да ли ће сахранити присуствовати Марко Милошевић и Мирјана Марковић”.

– Ми се не договарамо – рекао је кратко Борислав Милошевић, који је почетком недеље оперисан због срчаних проблема.

Чак је лидер СРС-а Војислав Шешел из Хага звао Мирјану Марковић да је убеди да ипак треба да иде у Србију на сахрану свог супруга, али она то упорно одбија!

У амбасади Србије и Црне Горе у Москви речено је да „немају информација о томе да ли ће Мирјана Марковић ићи у Србију на сахрану супруга”.

– Она нема обичај да обавештава амбасаду о својим плановима. Само чланови породице могу да одговоре на то питање о одласку на сахрану – рекао је дипломата СЦГ агенцији Итар-тас.

Према информацијама из руске авио-компаније, на листи путника из Москве за Београд нема Мирјане Марковић, али су потврдили да у Србију стиже лидер руских комуниста Генадиј Зјуганов, који долази у Београд да ода пошту Милошевићу.

Председник Комунистичке партије Русије Генадиј Зјуганов изјавио је по доласку у Београд да су Мирјани Марковић потребне пуне гаранције за безбедан боравак у Србији и да од српских власти зависи да ли ће она присуствовати сахрани супруга Слободана Милошевића.

–Увек сам одржавао блиске контакте с породицом Милошевић. Хашки суд је крив за смрт човека који је доследно заступао интересе своје земље – рекао је Зјуганов.

Коментаре поводом захтева руског шефа дипломатије Сергеја Лаврова да хашки суд престане са радом пре предвиђеног рока, „Курир” 18. марта 2006. године, објављује са насловом „Србија не слуша глас Русије”, и поднасловом „Поруку Лаврова да Хашки суд прекине с радом Београд не схвата озбиљно”:

Порука руског шефа дипломатије Сергеја Лаврова да би Хашки трибунал требало да престане с радом и пре 2010. године у Србији је одјекнула попут бомбе. Међутим, док странке владајуће коалиције и ДС нису одушевљене последњим акцијама Москве, СРС и СПС, као најжешћи противници Трибунала, верују да су намере Русије врло озбиљне и добре за Србију!

Високи функционер СРС Милорад Мирчић тврди да јасном ставу Руске Федерације и Лаврова у оцени рада Трибунала нема шта да се дода. Зато, каже Мирчић, домаћим властодршцима и те како има шта да се приговори јер они, по тврдњи Мирчића, свесно саботирају све тежње Руса да помогну Србији.

– Овакви јасни ставови Русије овде се свесно ублажавају. Све то ради одашња политичка клика по налогу Американаца с циљем да Србију што више дистанцирају од званичне руске политике – каже Мирчић и додаје да „ни пет пара не даје на приче да нам Руси никада нису помогли”.

– Зашто се нико не бави контратезом, а то је чињеница да Русија никада није угрозила Србију, за разлику од осталих велесила. Друго, Руси су небројено пута, баш као и сада, хтели да нам помогну, али нису могли због незнања домаћих политичара – тврди Мирчић.

Оцењујући поруку Лаврова, посланик ДСС и председник Политичког савета те странке Драгољуб Којчић каже да Трибунал, волели га ми или не, мора да се призна као чињеница међународног поретка.

– А свака тежња која би нама ишла у корист добро је дошла. У најмању руку, скандали повезани с Трибуналом учиниће да се та институција уозбиљи, постане објективнија и смањи садашње политичке утицаје – оцењује Којчић.

Портпарол ДС Ђорђе Тодоровић, такође, сматра да Србија мора да сарађује с хашким судом без обзира на критике које стижу на његов рачун.

– Русија је светска велесила, а ми смо земља од 10 милиона људи која је несрећном политиком Милошевића и Шешеља доведена у положај губитника. Према томе, Србија нема много избора. А уколико некад велике силе одлуче да укину Трибунал, тек онда је то питање за домаће правосуђе – каже Тодоровић.

Михал Рамач у листу „Данас” од 18-19. марта 2006. године, текстом „Раздори над одром” исказује незадовољство свим и свачим, па тако и поступцима појединих хашких притвореника, међу којима је и др Војислав Шешељ, што се види у циничном поднаслову текста „Раздори које је сејао од избора за челника србијанских комуниста прате га и после смрти, а јединство о којем је толико говорио остварио је само међу Србима и Хрватима који су оптужени за ратне злочине. Шешељ и Готовина присежу да је било часно робијати са Слобом. На част им!”:

Готово све државе и народи имају тренутке када застану, стишају свакодневне страсти и саберу се око онога што им је заједничко. Окупљају их, обично, сећања на преломне догађаје из прошлости или на личности чија дела прихватају као узоре и путоказе. У таквим приликама привремено се потискују и најжешћи политички, економски, социјални, па и лични спорови. У такве прилике готово свуда спадају и одласци великана. Де Голу су одавали почаст и они који га нису волели. За Кенедијем је плакала цела Америка. Пертинија су с најдубљим уважавањем испраћали и они који нису делили његове личне или политичке ставове...

Србија је и ту изузетак. Прошле недеље, на трећу годишњицу мучког убиства Зорана Ђинђића, само су неке новине подсетиле на непрегледну колону с његове сахране. Марта 2003. године многима се чинило да је и ова земља у стању да препозна тренутке који уједињују умове и срца. Данас се многи с тугом питају зашто су Зоранови најближи положили цвеће на његов гроб готово крадомце, избегавши јавност и званичнике. После њих се Ђинђићевим сенима поклонили Борис Тадић, председник Србије и лидер Демократске странке. Затим су на гробље дошли остали пријатељи покојног премијера. Председник Владе Војислав Коштуница положио је цвеће на месту погибије. Да ли је Борис Тадић председник оне исте Србије у којој је Војислав Коштуница председник Владе? Да ли сваки од њих има свог Ђинђића,

другачијег од оног којег се с поштовањем сећа онај други? Да ли би им пала круна с главе да су се макар на неколико минута, великом покојнику у част, нашли на истом месту с истим осећањем?

Онда је почела мучна, незаинтересованим посматрачима вероватно забавна ујдурма око Слободана Милошевића. Бивши председник умро је у туђој земљи. У затворском кревету. Многи његови сународници били би пресрећни да имају таквих 15 квадрата у каквима је он провео последње године. Са све компјутером, два долара дневне притвореничке плате и песмама Френка Синатре. Нико неће спрати са његовог имена љагу најтежих оптужби које су у Европи изречене после Другог светског рата. Србија је после њега, чини се, подељенија но што је икад била. Подељени су његови противници, али и његове присталице. Некадашњи сарадници бившег вође само што се не уједају у настојању да докажу ко га највише жали и ко има право да се зове његовим наследником. А наслеђе му је – сачувај и саклони.

Да је стварао другачију Србију – другачије би га испратила.

Ако је Слободан Милошевић сањао да постане други Тито, није му дорастао ни до колена.

Ни животом ни одласком. Не би прошао боље ни у поређењу са Пашићем. Све је код њега било и ишло толико наопачке да нема владара Србије с чијим животом и прикључењима би се могао упоређивати. Раздори које је сејао од избора за челника србијанских комуниста прате га и после смрти, а јединство о којем је толико говорио остварио је само међу Србима и Хрватима који су оптужени за ратне злочине. Шешел и Готовина присежу да је било часно робијати са Слобом. На част им било.

Све је кренуло наопачке од тренутка када је дошао на чело србијанске компартије. Прво је њу разбио. Касније је млатарао на све стране, не дирајући само оне који су му бесловесно повлађивали и који су се правили да не виде у шта се претвара Србија. Праве се и данас. Можда зато што ни њима није ништа мањкало док се он наслађивао благодетима неограничене власти. А умео је.

Ма колико настојао да све у Србији подреди свом намћорлуку, ма колико стискао сваки слободан глас, ма колико покушавао да људе претвори у лутке – Милошевић није зауставио време. Шта год мислио о овим или оним новинама, о овом или оном каналу, колико год се згражавао над неукусним прилозима и ружним славопојкама, човек у том шаренишу исхваљивања и кућења покојника може видети и Слобов коначни пораз. Ако је нешто сањао, Слобо је свакако сањао милионе који му певају у једногласном хору. Ако је помишљао да ће цела Србија плакати за њим, и у томе се грдно преварио. Шта је остало од Србије која је пред њим падала у занос? Од оних који су дошли код његовог одра на Дедињу чак ни Митровићева и Вучелићева телевизија не би успеле да направе ожалошћени народ. Народ живи као да се ништа није десило. Како-тако, али људскије него у његово време.

Легенда се не може направити на силу. Они који су желели да његовом сахраном напакосте Србији нису уприличили више од игроказа за жаљење. Будаласто клицање Совјетском Савезу крај Милошевићевог одра мора да се смучило и сценаристима представе. Сумњала која су свуда видела троваче и

убице пре две недеље нису се сетила да посумњају у разлоге смрти једног од Милошевићевих премијера. Неко може да умре када дође судњи дан, од некога се очекује бесмртност. Заман.

Међу безброј новости које су се могле сазнати поводом Милошевићеве смрти била је и она да Мира Марковић и Марко Милошевић у Русији имају статус избеглица. Тамо то подразумева и право коришћења руских дипломатских лимузина. Велика и богата Русија има право да буде великодушна према коме хоће. Власти у Москви вероватно имају разлоге због којих испољавају разумевање према онима који су се огрешили о српске законе. Већина оних који су бежали од Милошевићевих ратова уточиште је ипак тражила негде другде, што даље од Русије. Ваљда су знали зашто. Узгред, уцвеле на ММ јавности се прво братила преко мрског Си-Ен-Ена, а не преко Сашине телевизије. Ваљда зна због чега.

Највреднија тема оста за крај: српско-црногорске ноте. У бившој Југославији је Црногорац Даниел могао да победи као представник Хрватске. У СЦГ не може да победи нико. Србија и Црна Гора, чак и тамо где се наводно не мешају Коштуница и Ђукановић, па чак ни тамо где се бајаги ништа не пита Бећковић, не могу заједно. Била Европа далеко или близу, Србија и Црна Гора тамо не могу заједно.

Да је Слободан Милошевић стварао другачију Србију – и Црну Гору – другачије би га испратила.

Интервју са замеником председника Српске радикалне странке Томиславом Николићем „Дан”, 18. марта 2006. године, објављује испод надсловла „Замјеник председника Српске радикалне странке у интервјуу за ‘Дан’ тврди” и наслова „Николић: Црну Гору ће да распарчају”. Поднаслов је „Међусобно смо посвађани, јер су у Београду на власти они који су испали из истог шињела као и власт у Црној Гори”. Интервју садржи два антрфилеа, под насловима „Слоба и мртав прави пометњу у ДОС-у” и „Народ ме моли да спасим Србију”:

Смрт Слободана Милошевића и дешавање везано за његову сахрану добра је илустративна коцкица у мозаику политичких дешавања у Србији и Црној Гори и утицаја међународне заједнице на политичке токове код нас. Масовно одавање поште бившем председнику Србије и СР Југославије није само култ хришћанске оданости, већ и приврженост једној личности и његовој идеји коју је заговарао и за коју се борио до последњег даха. То свакако намеће и питање колико је испоштована воља грађана приликом његовог свргавања са власти петог октобра 2000. године. С тим у везу не може да се не доведе и утицај међународне заједнице не само на та, већ и на дешавања код нас и прије петог октобра па све до данашњег дана. Слично Милошевићевој Социјалистичкој партији Србије, сличну судбину у односу према међународној заједници данас дијели и најбројнија партија у Србији Српска радикална странка. И њен председник се налази у Хагу, а власт у Србији не врше Шешељеви радикали, већ коалиција мањих партија и удружења.

Ни збивања у Црној Гори нијесу остала изолована од утицаја међународне заједнице. Све то, према ријечима Томислава Николића, замјеника председника Српске радикалне странке, „није могло да се реализује без пристанка

и сарадње челника актуелне власти у Београду који су испали из истог шињела као и власт у Црној Гори”.

– Од формирања прозападне владе до данас у Србији се ништа добро није десило, него само лоше. Зато ће народ на сљедећим изборима још јаче гласати за радикале, тако да ће без нас апсолутно бити немогуће да било ко формира владу. Свијет би и даље хтио да има доминантни утицај у Србији и Црној Гори, а већ нам је послао доста јасних сигнала да ћемо остати без Косова и Метохије, да ће Србија изгубити све општине на југу и да ће под знаком питања бити и Војводина. Видјећете како ће тек Црну Гору да распарчају – казао је Николић у интервјуу за „Дан”.

• Да ли у контактима са представницима Европске уније указујете на те очигледности?

– Посматрачкој мисији ЕУ и неколико страних телевизија са којим сам данас разговарао рекао сам да СРС није против ЕУ, али је ЕУ против нас. Међународна заједница је наметнула вољу и на изборима у Црној Гори када је изгубио Момир Булатовић, а побиједио Мило Ђукановић. Свијет је Милу тада дозволио да ради шта хоће и да грађани гласају до ујутро. Било је то вријеме када су многи грађани Србије и Црне Горе мислили да мора да се уради све оно што нам заповиједају у међународној заједници. Ситуација је данас другачија. Убрзо ће бити прошлост диктирање услова како мора да се живи и ко ће да буде на власти. Страни представници у Београду ћуте и уопште се не оглашавају поводом тренутних дешавања у нашој земљи. Свјесни су кога су довели на власт у Београду. Гарантујем да народ неће још дуго трпјети садашњу власт, која ће брзо бити на изборима кажњена због понашања према сахрани бившег југословенског председника Слободана Милошевића.

• Како с тим у вези коментаришете ставове премијера Војислава Коштунице и председника Бориса Тадића?

– Понашање председника и премијера Србије Бориса Тадића и Војислава Коштунице је срамота за Србију. Коштуница није хтио ни да ми се јави, иако сам преко кабинета покушавао да закажем разговор око Милошевићеве сахране. Председник Србије Борис Тадић је погазио Устав својим изјавама када је рекао да Милошевић не може да добије државне почести пошто је народ 5. октобра рекао шта о њему мисли. А да не причам када је изјавио да Мира Марковић не може да добије аболуцију зато што је Тадић убијеђен да је она починила тешка кривична дјела. И то су изјаве председника државе! Све то народ види и казниће их на изборима.

• Очекујете ли да Социјалистичка партија Србије ускрати подршку Влади Србије?

– Питање је колико има часних посланика СПС-а који неће доћи на скупштинско засједање. Ако у тој партији има часних људи, Влада ће пасти. Нажалост, избори зависе од СПС-а. Прије неколико дана сам рекао да социјалисти не би требало да дођу на скупштинско засједање. Настала је паника и СПС је тражио одлагање сједнице. Председник Скупштине Предраг Марковић је поново понизио социјалисте, који су му писали и тражили одлагање сједнице зато што су заузети сахраном свог председника. Марковић је у образложењу написао да одлаже сједницу, јер је стигло много амандмана на предложене законе, иако то није тачно.

• Шта мислите о понашању државног руководства према сахрани Слободана Милошевића?

– Брука и срамота за једну државу која је била велика, поносна и честита а данас је на ивици да нестане и да престане разлог за постојање државе која би се звала Србија. Међусобно смо посвађани, јер су у Београду на власти они који су испали из истог шињела као и власт у Црној Гори. На сличан начин владају, сличне су им жеље и резултати. Милошевић је морао да буде сахрањен са државним почастима у Алеји великана по црквеном обреду. Све друго је прогон Милошевића. Кад је Зоран Ђинђић требало да буде сахрањен у Алеји великана, нико се није противио. Милошевић је побјеђивао и мене али и оне који сада врше функцију предсједника државе и Владе. Ништа нормалније није било него сахранити га уз државне почести. Да ли свака нова власт из гробова треба да вади представнике бившег режима, баца их на ђубре, а кад се стари врате на власт да их по ђубрету траже и враћају у гроб? Жалосно је да Борис Тадић сазове хитну сједницу ВСО и уз помоћ црногорских званичника, који Србију не рачунају као заједничку државу, доноси одлуку да нема војних почести на сахрани Слободана Милошевића. Како га није срамота.

• Има ли др Војислав Шешел информацију шта се заправо десило са Милошевићем у Хагу?

– Војислав је убијеђен да је Милошевић убијен. Исто и ја мислим. Међутим, компјутер није добро прорачунао кад ће да умре. Хаг је хтио да он живи још три-четири мјесеца да му изрекну пресуду и да послуже тога умре. Милошевић је чак и мртав допринио Србији, јер нема пресуде против наше земље за геноцид. И мртав прави пометњу у ДОС-у, јер је био историјска личност. Забринут сам за безбједност и здравље Војислава Шешела.

• Да ли се злоупотребљава Милошевићева смрт у политичке сврхе?

– Од када ме оптужују да користим смрт Слободана Милошевића за стицање политичких поена ја сам се склонио. Намјерно сам ушао споредним улазом када су радикали одавали почаст Милошевићу, да ме народ не би видио. Међутим, ипак су се чули аплаузи и клицање. Чуло се „Томо, сине, не дај Србију, спасавај Србију! Хвала ти, Томо!“ Кад то каже неко ко би могао да ми буде отац, човек не може а да се не најежи.

„Вечерње новости”, 19. марта 2006. године, објављују делове говора оних који су упутили последње речи Слободану Милошевићу. Наднаслов текста је „Десетине хиљада грађана испред Скупштине СЦГ испратило тело Слободана Милошевића”, наслов је „Клели, плакали, пркосили”, а поднаслов је „Од бившег председника СРЈ и Србије опростили се стари и нови државни функционери СПС, радикали, гости из Русије, Америке. Нико из актуелне власти није био на комеморацији”. У антрфилеу са наднасловом „Војислав Шешел поручио из Хага” и насловом „Наставићу твоју борбу” објављен је део писма др Војислава Шешела из Хага. Наднаслов другог антрфилеа је „Ремзи Кларк” а наслов је „Човек за сва времена”, трећи антрфиле је са наднасловом „Бранко Ракић” и насловом „Плакао и Хаг”. Наслов четвртог антрфилеа је „Једног издало срце”:

Са места одакле је срушен његов режим 5. октобра 2000. године, ковчег са телом Слободана Милошевића јуче је испраћен у родни Пожаревац.

Испред зграде Савезне скупштине око 85.000 грађана, тачно у подне, одало је последњу пошту бившем председнику Србије и СРЈ.

Притискао је народ од раног јутра. Пун Пионирски парк, тесно од Трга Николе Пашића до Главне поште. Кордони полиције опасали Скупштину.

У средини, на бини, сандук прекривен српском заставом. Свуда околост – портрети Милошевића.

Црвене заставе на пола копља. Транспаренти из свих крајева Србије, РС, Црне Горе. У крошњи дрвета велики натпис: „Жив је Слоба, умро није, док је Српства и Србије”.

– Лелее Слободане, часни српски сине – проломио се са звучника глас Павла Милића из Подгорице.

Дошао је из Куча. Да по старом црногорском обичају ожали покојника. Гласни јецаји из масе.

Минут ћутања. Чују се само звона са цркве Светог Марка.

На ковчегу венац са црвеним ружама. Пише: „Председнику Милошевићу, српски народ”.

– Слободана данас не сахрањује држава, него народ – рукама је показивао на окупљене Милорад Вучелић. – Нису му дали ни гроб, ни гробно место. Нема више најбољег међу нама, нема човека чије име значи слобода, понос, непокор, који је тамницу претворио у моћну говорницу о нама пред целим светом. Убијен је, заточен и засуђен, ноћу, без сведока, без права на лек, одбрану и своју породицу. Отели су га на Видовдан, када се свако показује какав јесте и уписује у сећање. Он не припада алејама, већ великанима. Они који га данас нападају нису му ни до колена.

Старији и колабирају. Износе их из масе. Жена у инвалидским колицима примакла се до бине. До ње и војни инвалид. Око њега троје деце у униформама.

Народ не престаје: „Слобо, убише те”, „Слобо, слободо”...

– Отишао је у историју један од највећих синова нашег народа – поручује академик Михаило Марковић, један од оснивача СПС. – Ишчупали су му срце, највећи злотвори овог света. То велико срце. Имао је смелости да им каже „не”, а то је значило Хаг и смртну пресуду. Родио се 1941. године, када је рат почињао и умро када се српски социјалисти спремају да почну нову борбу за социјалну правду. Тамо где је он стао, ми ћемо продужити.

Иза бине се грле генерали Драгољуб Ојданић и Леонид Ивашов, у униформама. Ту је и Момир Булатовић, сви виђенији бивши и садашњи социјалисти, некадашњи председник СРЈ Зоран Лилић, генерал Ацо Томић, Михаљ Кертес, представници ЈУЛ-а, радикали, писац Петер Хандке...

Низ скупштинске степенице силазе Константин Затуљин, представник Путинове партије, ГенADIЈ Зјуганов, председник Комунистичке партије Русије, Сергеј Бабурин, потпредседник Думе.

– Русија, Русија – дочекују их покличи.

– Дошао сам да искажем велико поштовање сину Србије који је погинуо у Хагу. Није им дозволио да осуде њега и Србију – „сипао” је Затуљин.

– Хашки трибунал ће бити разјурен – претио је Зјуганов. – Русија је увек уз Србе, победили смо фашизам, победићемо и ове напасти.

– Иако нема плотуна и државних почести, душа Србије је, видим, данас овде – грмео је Бабурин.

На прозору Скупштине, неко је изнео велики портрет Војислава Шешеља. Кличу Томиславу Николићу, Александру Вучићу, Јадранки Шешел. И врх СРС стаје уз ковчег.

Ивана Жигон рецитије „Пркосну песму” Добрице Ерића, Милошевићеву омиљену. Оркестар свира посмртни марш. Ковчег убацују у погребни комби. Крећу ка Пожаревцу.

Поруку председика Српске радикалне странке др Војислава Шешеља прочитао је Александар Вучић, генерални секретар странке:

– Као гром из ведро неба погодила ме је вест да су те хашки злотовори на онако монструозан начин убили – пише у Шешељевом писму. – Сви данас знамо ко те је убио. То су они који нису могли да поднесу твоју бриљантну одбрану пред њиховим инквизиторским судом, они који су нам земљу бомбардовали и разарали, они који данас хоће да униште Србију.

Морали су, јер им је од оптужнице пред антисрпским Трибуналом у Хагу против тебе остало само мртво слово на папиру.

На крају Шешел је покојном Милошевићу обећао „да ће се против хашких криминалаца борити са истом жестином са којом је то и он чинио, бранећи истину и српску отаџбину”.

– Не постоји нико тужнији од мене што нисам у могућности да будем у Београду и Пожаревцу и тебе, велики пријатељу, испратим и поздравим последњи пут – поручио је Шешел.

Председник Међународног комитета за одбрану бившег председника СРЈ и Србије Ремзи Кларк:

– Наслеђе Слободана Милошевића остаје, јер је он био човек за сва времена и цело човечанство – рекао је бивши државни тужилац САД. – Запад је био одлучан да излолује Југославију, да је раздоби на делове и да јој наметне своју вољу, али се Милошевић томе одупро. Одбио је да се потчини, тражио је мир и сву своју велику енергију и способност уложио у преговоре како би очувао савез јужних Словена.

Бранко Ракић, Милошевићев адвокат, уз плач је говорио о хашким данима свог брањеника:

– Многи запослени у Трибуналу искрено су жалили и плакали када је стигла вест о Милошевићевој смрти. Искрено сам веровао да ћу се са Слободним Слободаном Милошевићем вратити из Хага у Србију.

Екипе Хитне помоћи интервенисале су јуче више од 50 пута током испраћаја посмртних остатака Слободана Милошевића у Београду. Забележена су два инфаркта, и то један са смртним исходом. Станимир Бошковић из Краљева, преминуо је док је са познаником ишао на опроштајни митинг. Бошковић је био старији срчани болесник, а лекари су само констатовали смрт. Како су нам рекли, помоћ је указивана махом старијим грађанима и то због погоршања њихових хроничних болести – већина њих је колабирала или имала бол у грудима.

О комеморативном скупу поводом смрти Слободана Милошевића „Глас јавности” 19. марта 2006. године, објављује текст са надсловом „У Београду одржан велики комеморативни скуп поводом смрти Милошевића” и насловом „Београд се опростио”. Текст садржи три антрополеа чији су наслови „Било и активних официра”, „Пароле и транспаренти” и „’Пролеће’ на Тргу Републике”:

„Слобо, Слобо”, орило се јуче нешто пре четрнаест часова платоом испред Скупштине СЦГ, а онда су уследили тактови посмртног марша. У гробној тишини, уз тихе јецаје, тело Слободана Милошевића унето је у комби и погребна колона је кренула пут Пожаревца, ка месту сахране бившег председника СРЈ. Пре тога, глумица Ивана Жигон надахнуто је изговорила „Пркосну песму” Добрице Ерића, иначе омиљене Милошевићеве стихове.

Био је то епилог двочасовног комеморативног скупа којем је, по слободној процени, присуствовало око сто хиљада партијских присталица и поштовалаца имена и дела Милошевића. Од раних јутарњих сати организоване колоне пристизале су на плато испред Скупштине, а у главни град стигло је и десетине аутобуса са грађанима из унутрашњости, међу којима и велики број чланова СРС-а. Испред Скупштине била је постављена бина, а на њој ковчег са посмртним остацима Милошевића, прекривен српском заставом, поред којег се, сваких пет минута, смењивала почасна стража. Почаст Милошевићу одало је и шесторо деце, од којих је троје било у маскирним униформама са шајкачама, а у једном тренутку ту су се нашли и Милошевићеве поклоници обучени у свечане војне униформе, између осталих и Драгољуб Ојданић, бивши начелник ГШ Војске Југославије. На бини су, поред највишег руководства СПС-а, били и челници СРС-а, као и гости из иностранства. Скуп су обезбеђивале бројне полицијске снаге, чије су се снаге повећавале како је растао број присутних, а било је приметно и велико ангажовање снага Жандармерије.

На почетку званичног дела, Милорад Вучелић, потпредседник СПС-а, обавестио је присутне да, „због учена власти”, породица преминулог лидера неће моћи да присуствује сахрами, што је пропраћено салвама звиждука.

Генерални секретар СРС-а Александар Вучић прочитао је последњу поруку коју је из Хага јуче послао председник СРС-а Војислав Шешељ.

– Дајем обећање да ћу се против хашких криминалаца борити истом жестином којом си то ти чинио бранећи истину и нашу српску отаџбину – наведено је у Шешељевој поруци, уз уверење да ће „народ умети да поштује” Милошевићеву жртву.

Велко Влканов, потпредседник Међународног комитета за одбрану Слободана Милошевића, истакао је да превремена смрт Милошевића изазива оправдану потресеност и гнев, јер он „није умро, већ је убијен”.

– Убили су га страни, али су га издали своји и то чини његову смрт још жалоснијом – истакао је он.

Сергеј Бабурин, потпредседник руске Думе, заложиио се да „кривци за Милошевићево убиство буду кажњени”.

Бабурин је, често прекидан скандирањем „Русија, Русија”, затражио слободу за председника Српске радикалне странке Војислава Шешеља. Шеф

КП Русије ГенADIЈ ЗЈуганов потврдио је традиционалну повезаност српског и руског народа у победама и заједничким невољама.

– Заједно смо победили фашизам и победићемо и ове напасти које су се обрушиле и на Србију и на Русију. Кажу да је главна раскрсница света данас у Бриселу, не, она је овде у Београду, у братском српском народу – истакао је ЗЈуганов.

Ремзи Кларк, председник Међународног комитета за одбрану Милошевића, рекао је да наслеђе Милошевића остаје, јер је он био човек за сва времена и цело човечанство. Бивши државни тужилац САД је подсетио да је Запад био одлучан да изолује Југославију, да је раздоби на делове и да јој наметне своју вољу, али се Милошевић томе одупро: „Одбио је да се потчини, тражио мир и сву своју велику енергију и способности уложио у преговоре како би очувао савез јужних Словена”, рекао је Кларк и упозорио да, уколико се околности не промене, СЦГ и Србији прети ново комадање.

Последњи говорник, Милорад Вучелић изјавио је да бившег председника Србије и СРЈ данас сахрањује народ Србије и да он „не припада алејама, већ великанима”.

– Нема више најбољег међу нама, нема нама Слободана Милошевића, нема човека чије име значи слобода, чије име значи понос, човека чије име значи непокорност – рекао је Вучелић.

– Убијен је заточен, ноћу, без сведока и гласа, без права на лек, без права на одбрану, без права на наду, без права да види своју породицу, рекао је Вучелић.

Међу информисаним људима који су одавали почасну стражу поред ковчега Милошевића виђен је и потпуковник Милосав Пандић, предавач на Војној академији. Како „Глас” сазнаје у Министарству одбране, поменути официр је већ добио наредбу о пензионисању, па се не може рачунати у активно војно лице. Такође, Министарство је саопштило да особе у војним униформама које су „извесно време стајале крај његовог ковчега нису активни припадници Војске СЦГ, већ пензионери”. Према важећим прописима, официри одласком у пензију губе статус војних лица и забрањено им је да се у јавности појављују у униформи.

Иако је руководство СПС-а апеловало на грађане да не скандирају и не носе транспаренте и страначка обележја и заставе, скуп се на моменте претварао у класичан политички митинг. Свако помињање власти и ДОС-а пропраћено је општим звиждањем, а чуло се и „Тадићу, устапо”, „избори, избори”, „рушите владу”, „не дамо Младића”, „устала је Србија”. Често се скандирало и Русији, а на транспарентима је писало и „Хероји не умиру – иду у легенду”, „НАТО фашисти” и „Хаг убица Срба”. Велики број окупљених носио је бецеве са ликом Милошевића, виђен је и портрет Војислава Шешеља на прозору Скупштине, као и фотографије Радована Караџића и Ратка Младића. На један од стубова поред бине постављена је и импровизирана југословенска застава са петокраком, спуштеном на пола копља.

Око три хиљаде грађана који су се окупили на Тргу Републике у Београду са поруком „да нам се Милошевић не понови” кренуло је Кнез Михаиловом улицом ка Калемегдану, јавила је агенција Бета. Нова порука гласи

„у 15.45 идемо кроз Кнез Михаилову до зидина Калемегдана, код Победника, да пустимо балоне, проследи даље”.

Скуп званично нико није организовао, а грађани су позивани да дођу на Трг Републике СМС поруком која је претходних дана „кружила” Београдом. У поруци пише: „Пролеће три дана пре рока. Дођите да пожелимо да нам се Милошевић више не понови. Знак распознавања балон. Проследи даље”. Окупљени носе балоне, дувају у пиштаљке и причају међусобно. Грађанима се, за сада, нико није обратио. Скуп обезбеђује са више страна десетина полицајаца. Нешто пре 15 сати дошло је до инцидента када је окупљенима један човек добацио: „Проћи ћете као дахије”. После тога га је један младић ударио песницом, али је одмах интервенисала полиција.

„Прес” истог дана објављује текст са насловом „Последњи митинг” и поднасловом „Више од 100.000 људи испратило посмртне остатке Слободана Милошевића испред Скупштине СЦГ”:

Више од 100.000 људи пристиглих из свих крајева Србије испратило је јуче ковчег са посмртним остацима Слободана Милошевића са платоа код Скупштине СЦГ. Ковчег је из Музеја 25. мај на бину донет око 10.30 и одмах прекривен српском тробојком.

Почасну стражу Милошевићу давали су функционери његовог СПС-а, припадници бивше власти, па чак и деца обучена у маскирне униформе. Међу „чуварима” ковчега нашли су се и хашки оптуженик Драгољуб Ојданић у пуној војној спреми, пензионисани официри међу којима и некадашњи генерал Божидар Делић, али и бивши начелник војне обавештајне службе Ацо Томић.

Милошевићеви поштоваоци попунили су цео плато испред Скупштине државне заједнице, велики део Пионирског парка, део Булевара краља Александра до чешке амбасаде, као и Трг Николе Пашића до фонтане. Присутнима се први обратио организатор сахране, потпредседник СПС-а, Милорад Вучелић који је позвао да се минутом ћутања ода почаст Милошевићу.

– Због претњи Мирјани Марковић и њеној деци они неће присуствовати сахрани. Зато вас позивам да ми достојанствено испратимо најбољег међу нама – рекао је Вучелић на почетку.

Присутни грађани непрестано су узвикивали Милошевићево име и скандирали „Русија, Русија”. Маса је жестоко извређала председника Србије Бориса Тадића и шефа дипломатије Вука Драшковића. Окупљени су свако мало хорски викали „Борисе, устапо” и „Вуче, Турчине” и то су била једина два имена против којих су окупљени изразили негодовање, поред повика на Хаг и НАТО.

Ипак, највише енергије утрошено је на лидера радикала Војислава Шешеља, за кога су сви тражили слободу. Иако су грађани испред источног крила Савезне скупштине комешање на другом спрату зграде пропратили бесним повицима „Изађите, кукавице”, ускоро је на прозору осванула Шешељева слика, вероватно из канцеларија које припадају радикалима. Његов портрет изазвао је одушевљење међу Милошевићевим присталицама, као и појава радикалске делегације предвођене Томиславом Николићем, Александром Вучићем и Јадранком Шешељ.

Генерални секретар СРС-а Александар Вучић је поред одра Слободана Милошевића прочитао поруку Војислава Шешеља у којој је председник СРС-а обећао Милошевићу да ће се борити против „хашких криминалаца са истом жестином са којом је он то чинио”.

– Ретко показујем емоције и нисам склон патетичним говорима, али ме је твоја смрт веома погодила. Нико није тужнији од мене што не могу да будем у Београду и Пожаревцу и испратим те на последњи пут – поручио је Шешељ.

Он је нагласио да сви знају ко је убио Милошевића и да су то „они исти који нису могли да подносе у његову брилијантну одбрану пред инквизиторским судом”.

– Циљ окупатора и његових слугу је био да што брже и успешније униште Србију и зато су морали да те убију, јер си поносно, достојанствено и храбро бранио народ и земљу. Имали смо много сукоба, падале су тешке речи, али смо увек били на истом задатку и волео сам те и поштовао као доброг човека – поручио је Шешељ.

Одушевљење присутних изазвали су и бројни представници Русије који су говорили поред Милошевићевог ковчега, као и један Американац, бивши јавни тужилац САД Ремзи Кларк.

– Све родољубиве снаге у Русији и Белорусији тугују за Милошевићем. Иако овде нема почасте која доликује председнику државе, душа Србије је овде, а то сте ви – поручио је потпредседник руске Думе Сергеј Бабурин.

Посланик Јединствене Русије, која има већину у руској Думи, Константин Фједорович изразио је дубоко поштовање Слободану Милошевићу, „великом сину Србије, који је погинуо у Хагу”.

– Милошевићева породица је у Москви и да се није нашло место да се у Србији сахрани, ми бисмо га сахранили у Москви – рекао је Фједорович.

Присутнима су говорили и председник Удружења „Слобода” Богољуб Бјелица који је прочитао говор Слободана Милошевића од 2. октобра 2000. године, пред други круг председничких избора и Милошевићев правни саветник Бранко Ракић. Церемонијални скуп закључио је Вучелић који је оценио да је Милошевић убијен у Хагу „ноћу, без права на лек и одбрану, без права на наду и да види своју породицу”.

– Милошевић не припада алејама, већ великанима – нагласио је Вучелић. На крају се окупљенима обратила глумица Ивана Жигон која је одрецитовала Милошевићеву омиљену „Пркосну песму” Добрице Ерића. Око 14 часова, уз звуке посмртног марша, плач и нарицање жена, Милошевићево тело кренуло је пут Пожаревца.

Текст о комеморативном скупу поводом смрти Слободана Милошевића, на којем је више десетина хиљада грађана скандирало „Слобода за Шешеља” и којем су присуствовали функционери Српске радикалне странке и госпођа Јадранка Шешељ, „Блиц” објављује са насловом „Милошевићев последњи митинг”, и поднасловом „Испред Скупштине СЦГ између 50 и 80 хиљада симпатизера, крем социјалиста и радикала, писац Петер Хандке, пензионисани генерали, Јадранка Шешељ”...

Текст садржи четири антрфилеа под насловима „Двоје мртвих”, „Марко Милошевић: Тата, дошао си кући”, „Мирјана Марковић: Хоће и моју главу” и „Сахрана без Мире, Марка и Марије”:

Од Слободана Милошевића, преминулог председника Србије и СРЈ, јуче се у Београду, са платоа испред Савезне скупштине опростило између 50.000 и 80.000 његових симпатизера и политичких истомишљеника.

Зоран Баки Анђелковић овако је описао „бројно стање”:

„И они који су говорили да је 5. октобра решена ситуација, јер је тада народ изашао, сад виде да је овде десет пута више народа!”

Плато испред Скупштине СЦГ, ипак, нимало није личио на онај 5. октобра 2000, осим што је био испуњен људима. Овога пута ту су били кордони полиције и Жандармерије, који су спречавали махом старије грађане да приђу бини; ковчег чија се „стража” смењивала на сваких 15 минута; црвене заставе на пола копља.

А иза, Милошевићеви најближи пријатељи и сарадници уз уочљиво одсуство чланова породице. Ивица Дачић, Зоран Баки Анђелковић, Тома Николић, Александар Вучић, Милутин Мркоњић, Урош Шуваковић, Момир Булатовић, Зоран Лилић, Драган Хаџи Антић, Лидија Вукићевић, Јадранака Шешел...

Док се на бини говорило, у маси се пажљиво слушало, а у паузама су се могле чути паролe: „Слобо, Слободо”, „Русија, Русија”, „Тадићу, усташо”, „Ово је Србија”, „Не дамо Младића”, „Слобода за Шешел”, „Србијо, пробуди се”.

Прве процене броја пристиглих су се веома разликовале. Један полицајац каже 30.000, други га демантује: „Ма какви, овде има бар 70.000. Био сам на пуној Маракани, а овде их је више. А од Бубањ потока све је затворено, не може да се прође. Брдо аутобуса”.

Утом се појављује Момир Булатовић, пробија се кроз масу која му скандира. А мало након тога сви се окрећу према прозору на другом спрату Скупштине, на који је неколико људи изнело Шешелеву слику. „Слобода Шешелу, Ово је Србија!” викали су.

Тачно у подне, из звучника се проломио глас мушкарца у црногорској народној ношњи који је натерао све који су били близу да запуше уши. Починје званичан програм. „Слободане, опраштам се с тобом данас, брате, по староме нашем српском обичају. Милошевић је из најчистијег братства црногорског, чисте крви, легенда над легендама.”

Жене и старци у првим редовима почињу да ридају, а мушкарцима се сузе само сливају низ лице. Између њих и бине, осим бројних ТВ камера, налази се и неколико људи у инвалидским колицима. Два дечака и девојчица са кикицама, не старији од 10 година, у маскирним униформама и са шајкачама на глави стоје у ставу мирно. У руци најстаријег дечака Слобина слика. Озбиљних лица, гледају право у бину. После ће сви, као по команди, подићи три прста у ваздух.

Место поред ковчега заузимају функционери СПС. Вучелић излази за говорницу.

„Ми испраћамо најбољег међу нама, свесни смо његове величине. Молим вас да га зато достојанствено испратимо.”

Следи минут ћутања, после чега Богољуб Бјелица чита говор Слободана Милошевића из 2000, у коме се помиње „заступник НАТО алијансе, који је поздравио бомбардовање и побегао из Србије, први шеф ДОС-а”. Не помињу му име, али свима је јасно да говори о покојном премијеру Зорану Ђинђићу. Александар Вучић чита део писма Војислава Шешеља, који је упутио последњи поздрав, како је навео, свом великом пријатељу. „А теби, драги пријатељу, дајем обећање да ћу се против хашких криминалаца борити с истом жестином с којом си ти то чинио, бранећи истину и нашу српску отаџбину”, прочитао је Вучић.

После још неколико говора на сличну тему, ковчег поново смештају у погребно возило. Тело Слободана Милошевића креће ка родном Пожаревцу. Поворке поново није било. Цип са ротационим светлима и возило са ковчегом пројурили су аутопутем. Људи се заустављају, збуњени, јер нема поворке и питају: „Је л’ прошао Слоба?”

На улазу у Пожаревац, три наплатне рампе, једна импровизирана. Момак седи на столочици и као да наплаћује улазнице. Ковчег стиже у родно место бившег председника.

Велика зелена капија у Немањиној 41, прекривена ружама, само се повремено отвори да пропусти неког. Милошевићеве довитљиве комшије из најмилих су собе страним новинарима. На прозору приземне куће на белом папиру, залепљеном селотејпом, хемијском оловком написано је: „Eurovision–Reuters”.

Чека се поворка са централног пожаревачког трга. Нервоза расте. Алеисио Винчи, новинар CNN, не може да се концентрише и тек из 15. пута успева да изговори текст: „Мира Марковић ипак учествује у организацији сахране и мајсторима је поручила да у дворишту ископају довољно велику раку за два ковчега, како би била сигурна да ће бити сахрањена поред супруга”.

Поворка је кренула са главног градског трга у Пожаревцу и нешто пре 18 часова, када је унесен ковчег са Милошевићевим телом, капија дворишта куће породице Милошевић затворила се пред очима света.

Шездесетогодишњем Б. С., иначе астматичару, који је на скуп у Београду стигао из Краљева, позлило је јуче у Улици адмирала Гепрата, где је и умро на лицу места. Екипе Хитне помоћи имале су преко 50 интервенција током јучерашњег окупања присталица Слободана Милошевића на платоу испред Скупштине СЦГ. Помоћ је углавном била потребна хроничним и срчаним болесницима који су се нашли на платоу.

Миладин Супић, шездесетједногодишњи пензионер из Приједора, који је дошао да присуствује Милошевићевој сахрани, умро је од срчаног удара јуче око 13 сати у Пожаревцу.

Над ковчегом Слободана Милошевића у дворишту породичне куће у Пожаревцу, у оквиру церемоније његове сахране, Богољуб Бјелица је прочитао писмо које је оцу упутио син Марко:

„Мој тата, испунио сам ти последњу жељу. Вратио сам те овде где си желео и где ти је место. Овде, где смо Марија и ја одрасли и где Марко расте.

Овде, на једно од најлепших, најсрпскијих места свете српске земље где су у току већ више од два века живели највећи хероји, родољуби и мученици,

од којих су сви живели и гинули за своју отаџбину под православним крстом и под петокраком звездом. Ти, на жалост, ниси први који се овамо враћа изгубивши живот, али као и сви пре тебе, добивши рат, победивши. Тата, када твоје срце више не куца, моје само откуцава. Буди најзад спокојан и слободан, дошао си кући. Овде ћеш бити са нама заувек. Иако твоје срце више не ради, дајемо ти наше да заувек остане са тобом. Волим те одувек, заувек и увек, највише на свету. Нека ти је вечна слава, Марко”.

Мирјана Марковић уверена је, како је истакла у последњем писму супругу Слободану Милошевићу, које је прочитано над његовим одром у Пожаревцу, да ће убудуће свака борба против неправде у свету бити њиме инспирисана. Истичући у писму да није уз њега у тренутку када се „вратио у своју земљу”, наводи да „зликотворици који су га убили” у хашкој тамници „хоће и њену главу, можда и главу њихове деце”. „Хоће да униште сваки траг живота који личи на твој, пре свега мој. Ја знам да ћеш вечно бити жив за све будуће људе којима је стало да живе као људи. Твоју ће заставу носити сваки поштен и храбар човек, а твоје хашке убице и њихове улицице у нашој земљи остаће запамћене само као сплеткароши, олош, потказивачи које никада није ни дотакао ниједан облик части. Чекала сам те пет дугих, тешких, страшних хашких година и нисам те сачекала. Сад ти чекај мене”, поручила је Мирјана Марковић у писму које је прочитала супруга бившег директора РТС-а Драгољуба Милановића, Љиљана.

Слободан Милошевић сахрањен је јуче на породичном имању у родном Пожаревцу. Тачно у 17.45 капија куће Милошевићевих последњи пут се затворила за бившим председником Србије и Југославије.

Сахрана је обављена без присуства најближих чланова Милошевићеве породице, супруге Мирјане Марковић, сина и кћерке Марка и Марије. Сахрани није присуствовала ни Милошевићева снаха Милица Гајић.

Ковчег с Милошевићевим телом на централном тргу у Пожаревцу дочекало је између 10.000 и 15.000 људи који су направили шпалир у улици која је водила ка тргу.

Окупљени грађани возило с ковчегом дочекали су аплаузом и засули црвеним ружама, узвикујући „Слобо, слободо” и „Слобо, Србија”.

Возило се зауставило тик уз раније монтирану бину иза које је стајала велика фотографија с Милошевићевим ликом и заставе Србије, СЦГ и града Пожаревца спуштене на пола копља.

Окупљенима су се на својеврсном посмртном митингу који је уследио обратили председник СО Пожаревац Душан Вујичић, први човек Удружења „Слобода”, Богољуб Бјелица, пензионисани генерал Божидар Делић, аустријски писац Петер Хандке, потпредседник СПС Милорад Вучелић, руски генерал Леонид Ивашов и председник Општинског одбора СПС Пожаревца Миомир Илић.

Уз звуке посмртног марша возило с ковчегом упутило се потом ка Милошевићевој породичној кући. Ковчег су у двориште унели Милошевићеви најближи сарадници – Милутин Мркоњић, Урош Шуваковић, Богољуб Бјелица, Бојан Кекић... Оркестар је свирао посмртну музику.

У дворишту су били и Никола Шаиновић, Драгољуб Ојданић, заменик и генерални секретар СРС, Томислав Николић и Александар Вучић, супруга лидера радикала Војислава Шешеља Јадранка Шешел, Владимир Кршљанин, Генадиј Зјуганов, Сергеј Бабурин, Леонид Ивашов, Ремзи Кларк и други.

Сам чин сахране почео је нешто пре 18 часова.

Ковчег са Милошевићевим телом спуштен је у гробницу након што су поруке Марка Милошевића и Мирјане Марковић прочитали Богољуб Бјелица и Љиљана Милановић, супруга некадашњег директора РТС Драгољуба Милановића.

Са сузама у очима од Милошевића су се опростили лидери радикала Томислав Николић и Александар Вучић, као и Јадранка Шешел.

Након што је ковчег спуштен у раку уз помоћ аутоматске ручке, и навучена надгробна плоча на коју је стављен огроман букет ружа, од Милошевића су се у мимоходу поред гроба опростили највиши функционери СПС. Грађани који су присуствовали самом чину сахране, такође су се у мимоходу опростили од Милошевића полагајући на надгробну плочу венце и букете цвећа.

Током сахране оркестар је свирао руске песме „Рјабинушка” и „Подмосковске вечери”.

Сахрани није присуствовао нико од чланова Милошевићеве уже породице, али јесу чланови обезбеђења породице Милошевић и чланови породице Милице Гајић, као и бројни функционери режима Слободана Милошевића. Међу њима су били и хашки оптуженици Небојша Павковић и Никола Шаиновић, затим Добривоје Будимировић Бица, Љубиша Ристић, Горан Матић, Борка Вучић, Душан Матовић, као и посланик Покрета снага Србије у републичкој скупштини Живадин Лекић.

„Политика” 19. марта 2006. године, објављује текст Биљане Баковић у рубрици „Догађаји дана”, испод наслова „Јуче у Београду пред Скупштинском Србије и Црне Горе”, наслова „Последњи митинг за Милошевића” и поднаслова „Око сто хиљада људи одало почаст бившем председнику Србије и СРЈ, лидеру СПС-а и најпознатијем хашком заточенику”:

Можда пред Скупштином Србије и Црне Горе и није било онолико људи колико је знало да се окупи у време кад се то здање звало Скупштина СФРЈ, али Слободан Милошевић ни на врхунцу власти сигурно не би био незадовољан бројем оних који су јуче дошли да га испрате на последње путовање. Око сто хиљада људи је дошло да му ода почаст. Социјалисти рачунају да их је било око пола милиона или, како један рече, „има више људи него Тито кад је умро”.

Бившег председника Србије (у два наврата) и бившег председника СРЈ, лидера Социјалистичке партије Србије и, како се и најчешће говорило последњих пет година, најпознатијег хашког притвореника Слободана Милошевића није сахранила држава, али јесу хиљаде оних који су га очигледно волели (уз оне који су дошли и по партијском задатку, што социјалисти, што радикали). Није било оних којима је највише дао, чланова његове уже породице, али су били многи од оних којима је његова политика доста узела. Они су плакали најискреније, жалећи за херојем, јунаком, легендом, жалећи за „бољим животом који су имали са Слобом”. У том уверењу су непоколебљиви.

Ковчег с Милошевићевим посмртним остацима, уз звуке посмртног марша, изложен је на бину испред Скупштине нешто после 10.30 сати. Грађани стоје иза заштитне ограде. Сасвим неуобичајен комеморативни скуп. Генерални секретар СПС-а Зоран Анђелковић, у „бекстејду” објашњава то чињеницом да „није могуће обезбедити мимоход за 300.000 људи, требало би десет дана за то”. „Ово је, у ствари, сахрана Слободана Милошевића у Београду, сахрана за Србију”, каже Анђелковић, задовољан што је, као генерални секретар странке, „организовао ову сахрану на величанствен начин”.

Излагање ковчега, прекривеног српском заставом, дочекали су повици окупљених. Орило се „Слобо, Слобо”, „Ово је Србија”, „Убише те, Слобо”. Плато испред Скупштине је већ пун, али људи још пристижу са свих страна, из свих крајева Србије, долазе и из Црне Горе и Републике Српске. Како се маса увећава, тако и полицајци постају видљивији. Распоређени су густо дуж ограде, око Скупштине државне заједнице, по ободу скупа. Звиждуци су упућени и њима, а они – навикли и, како кажу, припремљени. Из гомиле допире тужан страначки глас: „Не бојте се, нећемо ми вама ништа. Дошли смо само да испратимо Србина. Има времена за друго”. После су полицајци помагали извлачећи из масе људе којима је позлило и водећи их до лекарског пункта.

После дводневног одавања поште у Музеју историје Југославије „25. мај” на Дедињу, јуче око 10 сати ковчег са земним остацима Слободана Милошевића одвезен је на трг испред Скупштине СЦГ (изнели су га Милорад Вучелић, Богољуб Бјелица, Урош Шуваковић, Драган Хаџи Антић, Милутин Мркоњић), а око 200 најупорнијих грађана упутило се пешице ка центру града.

Прву почасну стражу одржао је већ поменути састав, а после њих и Ивица Дачић, Зоран Анђелковић, Бранко Ружић, Душан Бајатовић, Жарко Обрадовић. Почасна стража се смењивала на око пет минута у току три сата комеморације. Међу онима који су одали пошту Милошевићу на тај начин били су, између осталих, Генадиј Зјуганов, Сергеј Бабулин, Ацо Томић, Томислав Николић, Јадранка Шешељ, Александар Вучић, Зоран Лилић, Момир Булатовић, Михаљ Кертес, Александар Вулин, Живадин Јовановић. У једној почасној стражи била су и деца, троје од њих у маскирним униформама. „Ово ни Тито није имао”, сузних очију прокоментарисао је један средовечни Сомборац.

До 12 сати, када су почели говори, масом су се проламали узвици „Слобо, Србине”, „Убијте Вука”, „Не дамо Косово”, „Тадићу, усташо”, „Вратите нам Шешеља”, „Карла убица”, „Рушите владу”, „Хоћемо изборе”, „НАТО убице”, „Не дамо Младића, даћемо Тадића”. На једном плакату је било исписано „Слобо, хероју, убили те издајници Србије”, па су испод редом наведени Борис Тадић, Вук Драшковић, Војислав Коштуница, Чедомир Јовановић, Зоран Ђинђић.

Са одобравањем је дочекано избацавање портрета Војислава Шешеља на прозор зграде Скупштине СЦГ, а на један од стубова на које се истичу државне заставе, дигнута је „на пола копља” мала југословенска застава са петокраком.

Застава нема много, углавном су СПС-ове, највише је слика Слободана Милошевића, неколико и Радована Караџића, Ратка Младића и Војислава Шешеља. Зоран Анђелковић каже да је речено да се заставе не доносе, а на примедбу о непримереном скандирању значајно додаје да нису ту само социјалисти и да поруке нису само с њихове стране.

Мало пре 12 сати, оглашава се Вучелић (почиње са „Поштована Србијо, јер ово је Србија, она коју поспрдно зову другом, али ово је права Србија”) и каже да је због контраверзних изјава власти у Србији о безбедности породице Слободана Милошевића, а нарочито због претњи и уцена упућених Мирјани Марковић, онемогућен долазак породице на сахрану и неће јој присуствовати. Каже још: испраћамо најбољег међу нама, молим вас да све буде достојанствено, кличите име Слободана Милошевића, ови који га нападају нису му ни до чланака, нема бољег места од овог трга да се Србија захвали свом председнику. Тачно у подне – минут тишине. Заиста је завладао мук.

После је Богољуб Бјелица, председник удружења „Слобода”, прочитао Милошевићев, како је наведено, визионарски говор, одржан између два круга избора 2000. године (2. октобра), у којем је тадашњи председник СРЈ оптужио Зорана Ђинђића да, уз помоћ ДОС-а, жели да успостави марионетски режим у Србији у име страних служби. На крају, Бјелица узвикује: „Жив је Слободан, умро није, док је Срба и Србије”.

Људи повремено аплаудирају и мирно слушају и следеће говорнике (на скупу, иначе, није било инцидента). Један од оснивача и идеолог СПС-а, академик Михајло Марковић говори са бине да је један од грехова Слободана Милошевића у очима господара новог светског поретка био – непокорност. Милошевићев правни заступник Бранко Ракић, видно потресен, рекао је да је Милошевић „херојски погинуо”. Још је додао: „Сувише снажно и сувише често, мој добри председниче, морали сте да стежете своје срце”.

Генерални секретар Српске радикалне странке Александар Вучић прочитао је последњу поруку коју је прекјуче из притворске јединице Хашког трибунала послао председник СРС-а Војислав Шешељ. Лидер радикала је у поруци обећао: „Против хашких криминалаца борићу се истом жестином којом си то ти чинио, бранећи истину и нашу српску отаџбину, и изразио уверење да ће „народ умети да поштује” Милошевићеву жртву. Потпредседник руске Думе Сергеј Бабурин је изјавио да они који су криви за убиство Слободана Милошевића морају бити кажњени. Он је навео да је Милошевић дао живот за препород Србије, истичући да се његовом смрћу завршава једна епоха.

На комеморацији Слободану Милошевићу говорили су и Ремзи Кларк, Затулин Константин Федорович, заступник „Јединствене Русије”, Геннадј Зјуганов, генерални секретар Комунистичке партије Русије, и генерал у пензији Милош Гојковић.

Милорад Вучелић је изјавио на крају церемоније да бившег председника Србије и СРЈ сахрањује народ Србије и да „он и не припада алејама, већ великанима”.

„Пркосном песмом” Добрице Ерића (Милошевићевом омиљеном), коју је говорила глумица Ивана Жигон, завршен је комеморативни скуп испред Скупштине СЦГ и колона возила у пратњи ковчега са телом Слободана Милошевића око 13.45 кренула је за Пожаревац.

„Дневник” 19. марта 2006. године, објављује вест Б92 и Бете, са наднасловом „Јуче у Пожаревцу, у дворишту породичне куће, а без присуства породице” и насловом „Сахрањен Милошевић”. Четири ангрфилеа објављена су у тексту. Њихови наслови су „Марија Милошевић: То није његова кућа”, „Краљевчанин преминуо, лекари имали пуне руке посла”, „Генерали” и „МО: Ко може да носи униформу”:

Јуче у Пожаревцу, у дворишту породичне куће, сахрањен је бивши председник СРЈ и Србије, хашки притвореник, Слободан Милошевић. Сахрани нису присуствовали чланови породице Милошевић. Ковчег с телом Милошевића спуштен је у породичну гробницу после порука Мире Марковић и Марка Милошевића, које су прочитали Богољуб Бјелица, функционер Социјалистичке партије Србије, и Љиљана Милановић, бивша уредница Информативног програма Радио телевизије Србије, у време Милошевићевог режима и супруга бившег директора РТС Драгољуба Милановића. „Ти, нажалост, ниси први који се овамо враћа изгубивши живот, али као и сви пре тебе, добивши рат, победивши. Нека твоја погибија буде света, нека отрезни понижени и преварени српски народ и нека више ниједан српски родољуб не буде издан, продан и предан”, навео је Марко Милошевић у поруци. „Нисам ту уз тебе у нашој земљи и нашој кући. Зликовци који су те убили у хашкој тамници хоће моју главу, а можда и главу наше деце. Убили су те зликовци које је остварење наших идеала лишило привилегија које су стекли радом других људи”, додаје се у опроштајном писму. Мира Марковић поручила је и да Милошевић не би био изручен Хашком трибуналу да је „Србија тада била будна” као што је данас.

Претходно су одржане комеморације у Београду и Пожаревцу. Комеморацији у Београду испред Скупштине СЦГ присуствовало је више десетина хиљада људи. Током двочасовног скупа окупљенима су се обратили високи функционери Социјалистичке партије Србије, Српске радикалне странке, међународног комитета за одбрану Слободана Милошевића, његови правни заступници, чланови руске Думе и Комунистичке партије Русије.

Црногорска штампа преноси утиске са комеморативног скупа поводом смрти Слободана Милошевића, у тексту који објављује „Дан” 19. марта 2006. године, са наднасловом „Стотине хиљада грађана у Београду одале почаст некадашњем председнику СРЈ”, насловом „Туга народ окупила” и поднасловом „Више хиљада грађана Црне Горе присуствовало последњем испраћају”. У тексту су објављени ангрфилеи под насловима „И млади га жале”, „Поруке народа”, „Црногорци пред Слобовим одром”, „Прочитан Слободанов говор”, „Око 50 интервенција, један преминуо”, „Марковић: Крив што је највећој сили рекао не”, „Кларк: Човјек за сва времена”, „Бабурин: Кривци се морају казнити”, „Влканов: Није умро, већ је убијен”, „’Пркосном песмом’ завршен комеморативни скуп”, „Вучелић: Нема више најбољег међу нама” и „Гојковић: Одлази као херој српског народа”:

Јуче се Србија опростила од Слободана Милошевића. Без државних почасти, бившег председника СРЈ и Србије сахранио је народ, његови следбеници и пријатељи, а сахрану су директно преносиле све глобалне свјетске мреже – од америчког Си–Ен–Ена до британског Би–Би–Сија. Због контроверзи

о њиховој безбједности, сахрани није присуствовао ниједан члан Милошевићеве породице.

Народ је у главни град Србије и Црне Горе стизао јутарњим возом Бар – Београд, аутобусима, приватним аутомобилима. Колоне су пјешке прелазиле мост из правца Новог Београда и Земуна. На реверима бец са Милошевићевим ликом и флором, у рукама застава СПС-а, оне са ликом Че Геваре, свијеће, цвијеће, паролe, постери са предсједниковим ликом. На десетине хиљада људи није омео ни прохладни дан и киша која је ромињала, дошли су да човјеку кога поштују и кога су слиједили одају последњу почаст тврдећи: „Ово је Србија”.

Погребни церемонијал опроштаја од Милошевића отпочео је у 10 часова и 10 минута изношењем ковчега са тијелом покојног предсједника из Музеја „25. мај” на Дедињу. Ковчег су изнијели Милорад Вучелић, Милутин Мркоњић, Урош Шуваковић и Зоран Анђелковић. Возило са посмртним остацима кретало се Булеваром мира и Улицом кнеза Милоша, а саобраћај је био обустављен само у једној траци. Милошевићев ковчег дуж читавог пута до Скупштине СЦГ пратило је неколико стотина људи који су прекидали ћутњу тек у пролазу поред амбасаде САД, узвикивајући погрдне повике, а потом и МИП-а СЦГ и Предсједништва Србије, обрушавајући се на министра спољних послова Вука Драшковића и предсједника Србије Бориса Тадића и називајући их издајницима. „Слобо, слободо”, чуло се из поворке која је пратила погребно возило са тијелом предсједника до платоа испред Скупштине СЦГ. Ту је у 12 часова почео велики комеморативни скуп. Ковчег са Милошевићевим посмртним остацима био је прекривен црвеним ружама. Око одра су се смењивале почасне страже партијских другова, удружења „Слобода”, челника СРС-а Томислава Николића, Александра Вучића, Јадранке Шешел, бивших генерала Војске Југославије, међу којима је био и некадашњи начелник ГШ ВЈ Драгољуб Ојданић, делегације страних земаља са потпредсједником руске Думе Сергејом Бабурином, генералним секретаром КП Русије ГенADIЈЕМ ЗЈугановим, бившим америчким државним тужиоцем Ремзијем Кларком и предсједником Међународног комитета за одбрану Слободана Милошевића Велком Влкановим, делегација Косова и Метохије на челу са Вукашином Јокановићем, омладине... Уз одар Слободана Милошевића стали су и одали му почаст његови сарадници и пријатељи, бивши предсједник СРЈ Зоран Лилић, бивши предсједник Црне Горе и премијер Југославије Момир Булатовић и некадашњи потпредсједник Савезне владе Миломир Минић.

За то вријеме око 80.000 људи који су дошли из свих крајева Србије и Црне Горе и Републике Српске одало је ту, испред Скупштине СЦГ, последњу почаст бившем предсједнику СРЈ и Србије и испратило га цвијећем, свијећама и сузама ка Пожаревцу. Од Милошевића су се опростили његови најближи сарадници и пријатељи, а листу је направио организатор сахране, потпредсједник СПС-а Милорад Вучелић уз консултације са породицом.

„Слободан Милошевић не припада алејама, већ великанима” – казао је Вучелић.

У маси је било много младих, који су тражили да дају изјаву због лажни да старци испраћају Милошевића. Међу њима браћа Драган и Жељко Маринковић из Соко Бање. Стигли раном зором, један 18, други 25 година. Дошли да се, кажу, последњи пут поклоне председнику који се до последње капи крви борио против крвопија из НАТО и Хага.

– Поносни смо на њега и стидимо се што смо исте националности као и власт ове земље – кажу ови момци.

Грађани су јуче узвикивали паролe: „Тадићу, усташо“, „Вратите Шешелја“ и „Не дамо Косово“. Чуло се и: „Слобо, Србине, Србија је уз тебе“. Видјеле су се слике Милошевића, као и неколико слика хашких оптуженика Радована Караџића и Ратка Младића. Многи су носили и беџеве са ликом лидера Српске радикалне странке Војислава Шешелја, који је у притвору Хашког трибунала. Међу транспарентима били су и: „Хероји не умиру – иду у легенду“, „НАТО фашисти“ и „Хаг убица Срба“, као и „Ово је Србија, Вуче, Турчине“ и „Русија, Русија“.

У Београд су јуче масовно на опроштај са Милошевићем стизали људи из Црне Горе. Међу њима Василије Миротић из села Грбавци код Подгорице.

Дођох са великим поносом и тугом на сахрану Слободану Милошевићу. Он је највећи и најјачи Србин на свијету, јер је победио цио свијет. Ништа му нијесу могли и на крају су га и отровали – каже за „Дан“ стари Василије.

Надао се, каже, да ће доћи да честита Милошевићу када се врати из Хага, али моћници то нијесу дозволили.

– И нека се стиди сваки функционер Црне Горе и Србије што нијесу дошли на саучешће и нијесу дозволили да се сахрани у Алеји великана – каже Миротић. Он објашњава да је дошао пун воз из Црне Горе и из Подгорице 40 аутобуса захваљујући приватницима који су изашли у сусрет народу.

– Упиши и нас – вичу из групе и довикују имена – Раде Филипов и Драган Ђетковић из Бери, и Спасоје Радиновић из Грбавца.

У маси наилазимо на још једног Црногорца, Златка Мијовића, који каже да је у великој жалости дошао да се поклати великом племенику Васојевића Слободану Милошевићу.

– А суд срама и историје и народа нека суди власти црногорској и српској. Слобо је отишао у историју, а гдје ће они – каже Мијовић и додаје да напишемо да стиже из Подгорице.

На испраћају посмртних остатака Слободана Милошевића, испред Скупштине СЦГ, прочитан је његов говор од 2. октобра 2000. године, у коме је Зорана Ђинђића оптужио да у име страних служби жели да успостави маринетски режим у Србији. Милошевић је у говору на РТС-у, уочи, како се надао другог круга избора за председника СРЈ, поручио да западне силе преко Демократске опозиције Србије желе да ставе под контролу Србију. Милошевић је тада упозорио присталице да стварни вођа ДОС-а није њихов кандидат за председника државе Војислав Коштуница, већ председник Демократске странке Зоран Ђинђић, кога је назвао сарадником војне алијансе која је ратовала против наше земље. Упозорио је и да ће, ако он изгуби изборе, отцијепити Санџак, Војводина ће се прикључити Мађарској, Косово ће бити прва жртва, а остатак Србије ће окупирати старне силе, док ће Црна Гора бити препуштена мафији.

Екипе хитне помоћи интервенисале су око 50 пута током трајања испраћаја посмртних остатака Слободана Милошевића испред Скупштине СЦГ, а један човјек је преминуо прије почетка скупа. Како је агенцији Бета речено у Хитној помоћи, преминули је из Краљева, био је стар око 60 година и највјероватнији узрок смрти су срчане тегобе. Остале интервенције махом су биле због погоршања хроничних болести присутних. Помоћ је углавном указана старијим грађанима. Засад још нема тачних података о евентуално хоспитализованим грађанима.

Идеолог и један од оснивача Социјалистичке партије Србије, академик Михајло Марковић, оцијенио је јуче да је највећи гријех Слободана Милошевића била непокорност пред велесилом „која је тражила апсолутну послушност и колонијалну понизност”.

– Крив је што је највећој сили рекао „не”, што је аутоматски значило Хаг и смртну пресуду – рекао је Марковић на комеморативном скупу поводом Милошевићеве смрти, на платоу испред Скупштине СЦГ. Марковић је истакао да Милошевић није водио четири протекла рата, да је био истински интернационалиста велики Србин, који је желио да сачува цијелу Југославију како би сви Срби остали у једној држави и да није крив за разбијање и бомбардовање Југославије.

Предсједник Међународног комитета за одбрану Милошевића Ремзи Кларк изјавио је да наслеђе Слободана Милошевића остаје, јер је он био човјек за сва времена и цијело човјечанство. Бивши државни тужилац САД је на комеморацији пред Скупштином СЦГ подсетио да је Запад био одлучан да изолује Југославију, да је раздружи на дјелове и да јој наметне своју вољу, али се Милошевић томе одупро.

– Одбио је да се потчини, тражио мир и сву своју велику енергију и способност уложио у преговоре како би очувао савез јужних Словена – рекао је Кларк и упозорио да, уколико се околности не промијене, СЦГ и Србији пријети ново комадање.

Потпредсједник руске Думе Сергеј Бабурин изјавио је јуче да они који су криви за убиство Слободана Милошевића морају бити кажњени. Бабурин је на комеморативном скупу испред Скупштине СЦГ нагласио да је Милошевић дао живот за препород Србије, истичући да се његовом смрћу завршава једна епоха.

– Југославија је читавог 20. вијека била примјер обједињавања народа на југу Европе. То је земља која је помагала Западу и Истоку да пронађу заједнички језик. Југославија је, као и предсједник Милошевић, убијена – али жива је Србија – рекао је Бабурин.

Потпредсједник Међународног комитета за одбрану Слободана Милошевића Велко Влканов рекао је јуче да пријевремена смрт Милошевића отвара оправдану потресеност и гнев, јер он није умро, већ је убијен. Влканов је, на комеморативном скупу испред Скупштине СЦГ оптужио судије Хашког трибунала да су убиле Милошевића, јер су били немоћни да га осуде.

– Убили су га страни, али су га издали своји и то чини његову смрт још жалоснијом – истакао је Влканов.

– Милошевић је отишао у историју свог народа и он ће од данас бити један од најмоћнијих фактора српског народа и државе – уверен је Влканов. Према његовим ријечима, Милошевић је устао против „злокобних голијата свјетског империјализма оличеног у САД и НАТО пакту и зато је, иако је изгубио живот, остварио велику моралну побједу.

„Пркосном песмом” Добрице Ерића коју је говорила глумица Ивана Жигон јуче нешто прије 14 сати завршен је комеморативни скуп бившем председнику Србије и СРЈ Слободану Милошевићу испред Скупштине СЦГ. „Пркосна песма” била је омиљена Милошевићева пјесма.

Потпредседник Социјалистичке партије Србије Милорад Вучелић на крају опроштајне церемоније од Слободана Милошевића у Београду изјавио је да бившег председника СРЈ данас сахрањује народ Србије и да он не припада алејама, већ великанима.

– Нема више најбољег међу нама, нема нама Слободана Милошевића... нема човјека чије име значи слобода, чије име значи понос, човјека чије име значи непокорност, ...нема више најбољег међу нама, коме други нијесу ни до чланака – рекао је Вучелић.

– Убијен је, заточен... ноћу без свједока и гласова, без права на ријеч, без права на одбрану, без права на наду, без права на види своју породицу...– рекао је Вучелић. Потпредседник СПС-а је додао да су Милошевића отели на Видовдан и са њим Србији отели срце, част и понос, али и да је смрт његова улазница за историју, коју пише овај народ.

Генерал у пензији Милош Гојковић рекао је јуче на комеморативном скупу бившем председнику Србије и СРЈ Слободану Милошевићу да Милошевић одлази у вјечност као херој српског народа. Гојковић, у војној униформи, истакао је да му је част да се у име војних снага опрашта од председника.

Он је рекао да су припадници Војске СЦГ и грађани поносни што су имали таквог председника.

– Почивај у миру, председниче – поручио је Гојковић.

„Вести” од 19. марта 2006. године, објављују текст чији наслов заиста оцртава право стање свести у Србији. Тај наслов гласио је „Србија испратила Милошевића”. Аутор се није упуштао у процену броја грађана који су присуствовали комеморацији Милошевићу, па се послужио полицијском проценом. То је објављено у следећем поднаслову „На платоу испред Скупштине СЦГ по процени полиције више од 80.000 људи. Крај одра Јелена (8), Стефан (10) и Драгиша (12), деца ратног инвалида Зорана Тмупића”. У тексту се налазе антрфилеи следећих наслова: „Транспаренти и пароле”, „Убили га странци, издали га сународници” и „Пензионисани генерали”.

Слободан Милошевић, бивши председник Србије и СРЈ, сахрањен је јуче у Пожаревцу, у дворишту своје куће.

Комби са ковчегом Милошевића у Пожаревац је стигао нешто пре 16 сати и прошао је кроз шпалир више десетина хиљада грађана који су дошли из целе Србије, Републике Српске и Црне Горе. Они су држали у рукама његове слике, а возило са покојником посипали цвећем. Грађани су тапшали и узвикивали „Србија, Србија” и „Слобода, Слобо”. У поворци одмах иза ковчега налазио се Сента Миленковић, дугогодишњи телохранитељ Милошевића и најближи његови сарадници. Нико од чланова породице није присуствовао сахрани.

Присталице Милошевића попуниле су цео плато испред Скупштине, велики део Пионирског парка, део Булевара краља Александра до чешке амбасаде, као и Трг Николе Пашића. Саобраћај у Булевару је већ од девет сати ујутро био обустављен, а испред зграде Скупштине СЦГ постављена је покривена бина на којој је изложен ковчег иза кога су биле државне заставе, а на бини и велики видео-бим на коме су директно преношена сва догађања са говорнице. На ободима Пионирског парка и прилазима платоу испред парламента био је присутан и већи број полицајаца у униформама и у опреми за разбијање демонстрација, који су поставили кордон у Таковској улици, крај Главне поште. Полиција је опасала и простор око бине, дозвољавајући само званицама и новинарима пролаз.

Од јутра су се на том простору окупљале Милошевићеве присталице које су са више стотина аутобуса из унутрашњости Србије, Републике Српске и Црне Горе пристигле у Београд. За свега 30 минута на контролној рампи у Бубањ Потоку, по речима запослених, прошла су 192 аутобуса. Аутобуси су били облепљени постерима са Милошевићевим ликом, а на многим се вијорила и српска тробојка. Аутомобили који су се мимоишли са пристиглим аутобусима су аблендовали и показивали три прста, поздрављали учеснике скупа. Велики број аутобуса по доласку у Београд паркиран је код Центра „Сава”, на Ушћу и на још неколико места у граду.

Милошевићево тело донето је из Музеја „25. мај” око 11 сати и крај одра су се од тада смењивале његове партијске колеге, пријатељи, поштоваоци. Осим челника СПС-а, Српске радикалне странке и великог броја присталица тих партија, пошту су одали и хашки оптуженик на привременој слободи генерал Драгољуб Ојданић и још десетак особа које су, као и Ојданић, биле у парадним генералским униформама. Једну почасну стражу крај одра држао је и Милошевићев хашки сведок, генерал Божидар Делић, а у другој почасној стражи био је, у цивилу, и бивши шеф војне безбедности и саветник за безбедност Војислава Коштунице док је био на месту председника СРЈ Ацо Томић. Почасну стражу држало је и троје деце у српским војничким униформама: Јелена (8), Стефан (10) и Драгиша (12). То су деца Зорана Тмушића, припадника Жандармерије који је током бомбардовања 1999. године, борећи се на Космету, тешко рањен и остао парализован.

Тачно у подне, Милорад Вучелић је на платоу испред Скупштине СЦГ прочитао саопштење у коме се наводи да нико од породице неће присуствовати сахрани јер јој је долазак у Србију онемогућен контроверзним изјавама власти у вези са њиховом безбедношћу, претњама и уценама. Вучелић је позвао присутне, који су скандирали „Слобо”, „Тадићу, усташо”, „Русија”, „Вуче, Турчине”, да испраћај са платоа испред парламента буде достојанствен и да кличу Милошевићево име. Потом су присутни минутом ћутања одали пошту преминулом, а онда су се за говорницом низали гости из иностранства и најближи сарадници покојника. У делу бине предвиђеном за госте, од културних радника Србије виђени су само Ивана Жигон, Мерима Његомир и Лидија Вукићевић.

Комеморативни скуп у Београду је завршен у 14 сати, уз интонирање „Посмртног марша”. Ковчег су до комбија пренели Милошевићеви најближи

сарадници. За то време присутни су немо посматрали овај догађај, уз спорадично узвикивање „Слобо, Слобо”, као последњи поздрав мртвом председнику. Комби се затим упутио ка Пожаревцу, где је Милошевић сахрањен у дворишту своје куће.

Осим Милошевићевих фотографија, на скупу испред Скупштине СЦГ грађани су носили и фотографије Радована Караџића и Ратка Младића, беџеве са ликом лидера СРС-а Војислава Шешеља, цвеће, заставе СПС-а, Србије и бивше Југославије, са петокраком.

На транспарентима између осталог је писало: „Слобо, убио те Хаг”, „Хероју Слоби од Вукова са Мањаче”, „Хаг је убица”, „Змијањци са Мањаче – Бањалука – РС”, те на енглеском „НАТО је убијао бомбама, Трибунал убија одбијањем медицинске помоћи”. Грађани су скандирали „Слобо, Слобо”, „Хаг убица”, „Тадићу усташо”, „Вратите Шешеља”, „Ово је Србија”, „Србијо, пробуди се”, „Слобо Србине” и „Не дамо Косово”. Када су се на бини појавили функционери СРС-а у пратњи Јадранке Шешељ проломило се „Слобода Шешељу”. Са појављивањем представника из Русије платоом је одјекивало „Србија-Русија” и „Устала је Русија”.

Богољуб Бјелица из Удружења „Слобода”, после одавања поште минутом ћутања, прочитао је Милошевићев говор из 2000. године, из времена између два круга избора за председника СРЈ, у коме је Зорана Ђинђића оптужио да у име страних служби жели да успостави марионетски режим у Србији. Према мишљењу организатора, сувише дуг Бјеличин говор који је потом уследио је довео до ремећења планираног протокола сахране.

Потом је за говорницу изашао академик Михајло Марковић, а потом и правни саветник Милошевића Бранко Ракић. Присутнима се онда обратио и председник Међународног комитета за одбрану Милошевића Велко Влканов из Бугарске који је истакао да су Милошевића убили странци, а издали своји у отаџбини, што његову смрт чини још страшнијом.

Генерални секретар СРС-а Александар Вучић је прочитао поруку Војислава Шешеља коју је он послао из Хага, а у којој се између осталог каже: „Као гром из ведра неба погодила ме је вест да су те злотвори онако мучки убили. Не само да ћеш недостајати Србији, него и свима у хашком казамату”. Он се осврнуо на последње три године које су он и Милошевић заједно провели у Хагу, уз опаску да их је то зближило више него икад.

„Дајем обећање да ћу се борити против хашких криминалаца, са истом жестином са којом си ти то чинио. Нека ти Бог подари рајски благослов, а телу нека је лака земља”, поручио је Шешељ у писму.

Потом је на бину изашао заступник партије Јединствена Русија Константин Федорович Затулин, уследио је генерални секретар КП Русије Генадиј Зјуганов, који је рекао да ће Хашки трибунал бити разјурен. Потпредседник руске Думе Сергеј Бабурин је између осталог рекао:

– Југославија је као и председник Милошевић убијена, али је жива Србија. Желимо Србији да издржи и сачува српско-црногорско братство. Слобода Војиславу Шешељу и свим Србима у Хагу. Живела Србија, живели српски јунаци – закључио је Бабурин, после кога се на бину попео и бивши федерални тужилац САД Ремзи Кларк:

– Милошевић је из отаџбине у ланцима одведен у Хаг док су САД и УН водиле своје криминалне ратове у свету.

Генерал-мајор у пензији Милош Гојковић је рекао да Слободан Милошевић одлази у вечност као херој свог народа.

– Поносни смо што нам је био врховни командант – рекао је генерал Гојковић, после чега се присутнима опет обратио Милорад Вучелић:

– Нема више најбољег међу нама. Нема човека чије име значи слобода, понос и непокор. Свет је сиромашнији без њега, али не и за истину о нама. Исти џелат који је пресудио Лумумби, Че Гевари и Аљендеу, пресудио је и њему – рекао је Вучелић и закључио: – Нека је вечна слава нашем председнику.

Глумица Ивана Жигон потом је интерпретирала „Пркосну песму” Добрице Ерића, док су присутни плакали. На крају се обратила речима:

– Убили су Слободана, живео Слободан! Убијају Србију, васкрснуће Србија!

Генерали који су у својим парадним униформама одали почаст Милошевићу одазвали су се на позив генерала Божидара Делића који каже да је позвао још неке, али они нису дошли, што треба да им служи на част.

Осим Аца Томића и Љубише Стојимировића, био је ту и полицијски генерал Обрад Стевановић. Генерали нису били расположени да дају изјаве, а Ојданић је на питање да ли ће због јавног појављивања сносити неке конвенције у Хагу кратко изјавио да га за то није брига и да нема други коментар. Комеморацији је присуствовао и Сента Миленковић, дугогодишњи телохранитељ Милошевића, који није био у друштву осталих званица.

Како је објашњено у Министарству одбране СЦГ, особе у војним униформама које су стајале крај Милошевићевог ковчега нису активни припадници Војске СЦГ, већ пензионери, и према важећим прописима забрањено им је да се у јавности појављују у униформи. Међутим, према речима Делића, међу њима су били и активни официри.

„Побједа” 19. марта 2006. године, објављује текст под надсловом „Јуче у Пожаревцу сахрањен Слободан Милошевић” и насловом „Опроштај без породице”.

Минина вест објављена је у антрфилеу под насловом „Свијеће за покој душе Милошевића”. У антрфилеу под насловом „Драшковић: Митинг за сахрану народа” објављена је изјава издајника и потенцијалног хашког оптуженика Вука Драшковића. Наслови осталих антрфилеа су „Пожаревац”, „Преминуле двије особе”, „Контра митинг”, и „Униформа само по правилима”:

Београд, Пожаревац, 18. марта – Некадашњи председник Србије и СРЈ Слободан Милошевић сахрањен је данас у дворишту породичне куће у Пожаревцу. Сахрани нису присуствовали чланови његове уже породице, али су над гробом прочитана писма сина Марка и супруге Мирјане.

Више десетина хиљада грађана Пожаревца опростило се од Милошевића на централном градском тргу. „Отишао је у легенду”, рекао је окупљенима Богољуб Бјелица, председник удружења „Слобода”. Оцијенивши да је Милошевић „умро мучком смрћу у Хагу”, Бјелица је закључио да је „Милошевић убијен с предумишљајем”, док су окупљени скандирали „убице, убице”.

Од Милошевића су се опростили и аустријски писац Петер Хандке и руски генерал Леонид Ивашов.

„Друга Србија је дигла главу, мртав командант им је вратио снагу, то је та тиха, опасна Србија која уме да трпи и да се свети”, рекао је Милорад Вучелић, потпредседник СПС-а и Милошевићев дугогодишњи саборац. Он је у свом говору Милошевића назвао херојем и упоредио га са косовским јунацима. „Био је херој живота и смрти, хашка тамница била је његова говорница”, рекао је Вучелић.

Милошевићев ковчег положен је у двориште породичне куће, а сахрана је обављена у кругу најужих пријатеља и партијских сабораца. Сам чин сахране је на видео биму пренешен у Пожаревцу, а међу многобројним Милошевићевим поклонцима из Републике Српске и Црне Горе био је и Момир Булатовић.

Према полицијским процјенама, од Милошевића се у Београду испред Скупштине СЦГ опростило око 80 хиљада људи.

Ујутру, нешто послје десет часова возило са ковчегом са Милошевићевим посмртним остацима кренуло је из музејског простора „25. мај”, где је био изложен три дана, ка платоу Скупштине државне заједнице. Ковчег су изнели високи функционери Социјалистичке партије Србије чији је Милошевић био председник – Милорад Вучелић, Милутин Мркоњић, Урош Шувачковић, Зоран Анђелковић, Александар Вулин, бивши директор медијске куће „Политика” Хаџи Драган Антић, бивши директор Савезне управе царина Михаљ Кертес. Поворка коју је чинило неколико стотина људи кретала се иза колоне аутомобила са Милошевићевим земним остацима.

Саобраћај у главним градским улицама око Савезне скупштине био је обустављен, а окупљени су поред Милошевићевих држали и фотографије хашких оптуженика Радована Караџића и Ратка Младића, многи су носили и беџеве са ликом лидера Српске радикалне странке Војислава Шешеља, који је у притвору Хашког трибунала. На ободима парка преко пута парламента Државне заједнице било је и доста полицајаца. Окупљени су узвикивали „Устала је Србија”, „Хаг убица хероја”, „НАТО-фашисти, светски кољачи”, „Не дамо Младића, даћемо Тадића”, „Тадићу усташо, Вуче Турчине”, „Слобода Шешељу!”, „Русија!”...

Многобројни говорници крај Милошевићевог одра поручили су да је он убијен борећи се за Србију и Југославију, као и да због контраверзних гаранција српских власти и угрожености слободе чланови његове најуже породице нису у могућности да дођу на сахрану.

Поред Милошевићевог ковчега смењивали су се партијски функционери и униформисана лица, пензионери Војске Југославије и СЦГ, међу којима је био и некадашњи генерал Божидар Делић, који је у Хашком трибуналу, као сведок Слободана Милошевића причао о сукобима на Косову и хашки оптуженик, бивши начелник ГШ Војске Југославије Драгољуб Ојданић, који је пуштен на слободу до почетка суђења.

На испраћају Милошевићевих посмртних остатака прочитан је његов говор од 2. октобра 2000. године у коме је Зорана Ђинђића оптужио да у име страних служби жели да успостави марионетски режим у Србији, што је једна

од основних порука са комеморативног скупа. Поред оптужби на рачун Хашког трибунала и подршке оптуженима, оцјењено је да је Милошевић учи- нио све да сачува бившу Југославију и оствари слободу српском народу, те да је заправо жртва светског капитала и глобализације. Од Милошевићевих поштовалаца из иностранства опростили су се лидер руских комуниста ГенADIЈ Зјуганов, некадашњи амерички државни тужилац Ремзи Кларк, потпредсед- ник руске Думе Сергеј Бабурин, руски генерал Леонид Ивашов...

Функционер СРС Александар Вучић прочитао је поруку лидера те странке и хашког оптуженика Војислава Шешеља.

Двочасовни скуп завршен је око 14 сати „Пркосном песмом” Добрице Ерића, у интерпретацији глумице Иване Жигон.

Подгорица, 18. марта (Мина) – Грађани Подгорице, њих око триста, за- палили су данас свијеће за покој душе преминулог бившег српског и југосло- венског предсједника Слободана Милошевића испред храма Христовог вас- крсења.

Грађанско окупљање испред тог вјерског објекта организовали су брат- ство Милошевића, Удружење Васојевића „Васо” и црногорско Удружење бораца ратова од 1990. године.

„Одржан је митинг за сахрану народа”, рекао је министар спољних по- слова СЦГ и лидер Српског покрета обнове Вук Драшковић, коментаришу- ћи опроштај од Слободана Милошевића у Београду. „Сви београдски пла- тои и тргови били би претесни да приме жртве Милошевића и његове вла- давине, убијене, обогаљене, раскућене, по свијету расијане”, рекао је Дра- шковић агенцији Бета, оцијенивши да су „данас слављени убица и злочини”.

Пред породичном кућом Милошевића у Пожаревцу од раних јутарњих сати биле су постављене многобројне новинарске екипе. У дворишту куће постављен је јарбол са државном заставом Србије на пола копља. Поводом Дана жалости, који је проглашен данас у Пожаревцу одлуком локалне скуп- штине, заставе на пола копља су и на важнијим зградама у граду, на главном тргу, гдје је постављена бина. Ту су биле постављене заставе Србије, Држав- не заједнице и општине Пожаревац.

Мушкарац стар око 60 година преминуо је непосредно пред почетак ко- меморативног скупа, близу Скупштине. Београдска хитна помоћ за вријеме комеморације имала је више од 50 интервенција, а помоћ су тражили углав- ном старији грађани. Још неидентификован мушкарац, који је, како се сазна- је, с групом присталица СПС-а стигао из Краљева, највјероватније је преми- нуо усљед срчаног удара.

У центру Пожареваца је око 13.00 преминуо 61-годишњи Миладин Ш. из Приједора, који је дошао на сахрану, речено је Бети у пожаревачкој полици- ји, а у пожаревачкој болници наводе да је ријеч о срчаном удару.

Велики број полицајаца обезбеђивао је зграду Скупштине, а кордон је био постављен и у Таковској улици, код Главне поште. Тек пошто је аутомо- бил с тијелом Слободана Милошевића напустио плато испред Скупштине, припадници Жандармерије повукли су се са београдских улица. Портпарол МУП-а Србије Драгана Кајганић изјавила је за Б92 да полиција ниједног тре- нутка није интервенисала и да нико није приведен.

По завршетку комеморативног митинга испред Скупштине СЦГ, неколико стотина метара даље, на Тргу Републике окупило се око три хиљаде грађана који су изразили свој протест поруком: „Да нам се Милошевић више не понови”.

Скуп званично нико није организовао, а грађани су позивани да дођу на Трг Републике СМС поруком која је претходних дана кружила Београдом, а у којој је писало: „Пролеће три дана прије рока. Дођите да пожелимо да нам се Милошевић више не понови. Знак распознавња балон. Проследи даље”. Окупљени су носили балоне, дували у пиштаљке и нико им се није обратио, а скуп је обезбеђивало више десетина полицајаца.

До инцидента је дошло кад је један човјек окупљенима добадио: „Проћи ћете као дахије”. Након тога га је један младић ударио песницом, али је одмах интервенисала полиција тако што је одвела човека који је добађивао, а легитимисала младића који га је ударио.

Министарство одбране Србије и Црне Горе саопштило је да се досљедно придржава одлуке Врховног савјета одбране којом се не дозвољава употреба јединица војске током сахране Слободана Милошевића. „Пензионисана војна лица немају право да носе униформу или њене дјелове, осим када су позвани на прославу дана своје јединице или на технички збор, или на празнике СЦГ”, саопштило је Министарство.

Министарство одбране је додало да резервне војне старјешине које нису биле активна војна лица немају право да носе униформу ни у наведеним приликама, што је регулисано Правилном о војним униформама. „Присуство припадника Војске и Министарства одбране сахрани и испраћају Милошевића у цивилној одјећи није забрањено јер је ријеч о приватном чину”, наводи се у саопштењу Министарства одбране СЦГ.

Подгоричке „Вијести” 19. марта 2006. године, објавиле су текст испод наднаслова „Слободан Милошевић сахрањен у Пожаревцу” и наслова „Митинзи до липе”. Бетина вест објављена је у антрфилеу под насловом „Драшковић: слављен је убица”. Унутар текста су објављена још четири антрфилеа под насловима „Испод липе мјесто за Миру”, „Зјуганов: Разјурићемо Хаг”, „Двојица мртвих, десетине у хитној” и „Клицало се Русији и пријетило Вуку”:

Пожаревац/Београд –Бивши предсједник Србије и СР Југославије Слободан Милошевић сахрањен је јуче у Пожаревцу око 18 сати, у дворишту породичне куће своје супруге Мире Марковић, која из безбједносних разлога није присуствовала сахрани.

Ковчег са тијелом Милошевића спуштен је у гробницу испод стољетне липе која је за њега и његову супругу имала посебно значење, пошто су поруке Мире Марковић и сина Марка прочитали Богољуб Бјелица, функционер СПС-а и Љиљана Милановић, бивша уредница Информативног програма РТС-а, у вријеме покојничког режима.

– Нека више ниједан српски родољуб не буде издат, предат и продат – поручио је Марко Милошевић у писму покојном оцу.

Мира Марковић је навела да њен супруг не би био изручен Хашком трибуналу да је „Србија тада била будна” као што је данас.

– Чекала сам те пет дугих, страшних, хашких година и нијесам те дочекала – навела је Мира Марковић.

Осим Мира и Марка, сахрани није присуствовала ни његова ћерка Марија, као ни брат Борислав, који због тешког здравственог стања није могао да допутује из Москве.

Ковчег с тијелом Милошевића спуштен је у гробницу по мраку упркос обичајима према којима се тијело покопава прије смркавања. Оркестар је свирао руске пјесме „Рјабинушка” и „Подмосковске вечери”. Иако је најављено да ће опијело служити владика милешевски Филарет, сахрана је одржана без вјерских обреда.

Сахрани су присуствовала и дјеца обучена у војне униформе, која су јуче држала почасну стражу поред ковчега на платоу испред Скупштине.

У дворишту породичне куће Милошевића било је око 50 људи, а списак оних који су могли да уђу у двориште направљен је по жељи Мирјане Марковић. Капија породичне куће била је отворена цијеле ноћи, како би грађани могли да одају пошту Милошевићу.

Сахрани су присуствовали највиши функционери СПС-а, бивши потпредседник Владе СРЈ Никола Шаиновић, који је оптужен пред Трибуналом, замјеник председника СРС-а Томислав Николић, и супруга лидера радикала Јадранка Шешел, председник руске Комунистичке партије Геннадј Зјуганов, бивши председник руске Думе Сергеј Бабурин, руски генерал Леонид Ивашов и бивши амерички јавни тужилац Ремзи Кларк.

Пожаревац је једини град у Србији и Црној Гори који је јуче прогласио дан жалости. Заставе државне заједнице, Србије и општине Пожаревац јуче су у том граду биле спуштене на пола копља. Возило са тијелом Милошевића дочекано је јуче на Тргу ослобођења аплаузом и скандирањем „Слобо, Србине” и „Србија”. Окупљени грађани су бацали цвијеће пред аутомобил са Милошевићевим тијелом.

На тргу у Пожаревцу, на којем се путем видео бима сахрана директно преносила, присутнима су се, прије погребне обраде, обратили Вучелић, председник општине Пожаревац Душан Вујичић, руски генерал Леонид Ивашов и Вучић.

Прије Пожаревчана, Милошевићу је одана почаст на платоу испред Скупштине СЦГ у Београду, гдје се, према процјенама полиције, окупило око 80.000 грађана, док су из СПС-а оцијенили да је на том мјесту било близу пола милиона људи. Како је комеморација у Београду одржана без државничких почести, грађани су сами окачили заставу СФРЈ на пола копља, док су пензионисани генерали, међу којима и хашки оптуженик Драгољуб Ојданић, у униформама држали почасну стражу.

Министарство одбране СЦГ саопштило је, поводом појављивања униформисаних на скупу, да пензионисана војна лица немају право на ношење униформе, нити њених дјелова.

Од Милошевића говорима су се у Београду опростили академик Михајло Марковић, правни заступник Бранко Ракић, председник удружења „Слобода” Богољуб Бјелица, који је прочитао Милошевићев говор од 2. октобра 2000. године, у коме је он оптужио ДОС да жели да успостави власт у земљи уз помоћ страних служби.

Генерални секретар СРС Александар Вучић је поред одра прочитао поруку свог лидера Војислава Шешеља, у којој је обећао Милошевићу да ће се борити против „хашких криминалаца са истом жестином са којом је он то чинио, бранећи истину и нашу српску отаџбину”.

У Шешељевој поруци се наводи да га је као „гром из ведре неба” погодила вијест да су Милошевића „убили хашки злотвори”.

– Сви данас знамо ко те је убио. То су они који нијесу могли да поднесу твоју бриљантну одбрану пред њиховим инквизиторским судом. Они који су нам земљу бомбардовали и разарали, они који данас хоће да униште Србију. За тај прљави посао у своја злочиначка кола упрегли су слуге у Србији – рекао је Вучић.

Сергеј Бабурин нагласио је да све родољубиве снаге у Русији и Бјелорусији тугују за Милошевићем.

– Историја ће показати да је Милошевић био у праву – рекао је Ремзи Кларк, потпредседник Међународног комитета за одбрану Милошевића.

Док су се смењивали говорници, поред одра Милошевића смењивали су се његови бивши сарадници, политичари странака које су сарађивале са СПС, али и стране дипломате.

Почасну стражу бившем председнику Србије и СРЈ држали су генерал Ацо Томић, бивши председник СРЈ Зоран Лилић, бивши савезни премијер Момир Булатовић, бивши шеф дипломатије Живадин Јовановић, Милошевићев хашки свједок и пензионисани генерал ВЈ Божидар Делић, генерал у пензији Љубиша Стојмировић, бивши директор Савезне управе царина Михаљ Кертес, као и руководства радикала и СПС-а.

Руски политичари и генерали који су дошли на сахрану, такође су одали пошту Милошевићу.

Припадници полиције у пуној опреми за демонстрације, панцирним прслуцима, штитовима, пендрецима и пушкама са сузавцем били су распоређени око зграде Скупштине СЦГ, а више десетина полицајаца је стало испред зграде Главне поште у Таковској.

Најпознатији хашки осуђеник пронађен је у суботу, 11. марта мртав у својој ћелији у Хашком трибуналу.

Обдукцијом, коју су урадили холандски експерти, уз присуство два патолога из Београда, утврђено је да је Милошевић преминуо од инфаркта.

Београд (Бета) – Шеф дипломатије Србије и Црне Горе (СЦГ) Вук Драшковић оцијенио је јуче да је у Београду на испраћају Слободана Милошевића „одржан митинг за сахрану народа”.

– Није то, како рекоше, била народна сахрана, него митинг за сахрану народа. Сви београдски платои и тргови били би претијесни да приме жртве Милошевића и његове владавине, убијене, обогале, раскућене, по свијету расијане – рекао је Драшковић агенцији Бета.

У дворишту породичне куће Милошевића, под липом, остављена су два гробна мјеста. Та липа има улогу у животу Милошевића, што се види из цитата из дневника Мире Марковић:

„Сриједа, 18. јун 1997. – Зашто су липе важне? Липе су цвјетале, сриједа је, није субота, није недјеља, није викенд, не могу, према томе, да идем у

Пожаревац. Сједла сам с мужем у прве прољећне дане под том липом. Чекам суботу да одем тамо као да никад тамо нијесам била, као да никуд осим тамо не могу да одем, као да тамо желим да останем заувјек.”

Предсједник Комунистичке партије Русије Геннадј Зјуганов поручио је јуче, на испраћају посмртних остатака Милошевића пред Скупштинам СЦГ, да ће Хашки трибунал бити разјурен и да ће „из њега на слободу изаћи славни синови Србије”.

– Русија је увијек уз Србе, заједно смо побиједили фашизам, побиједићемо и ове напасти, рекао је Зјуганов и подсетио на Милошевићеву „херојску борбу против глобализма”.

Заступник Јединствене Русије Затулин Константин Федоровић истакао је да није ријеч о Милошевићевој смрти у Хагу, већ „о погибији и убиству” и додао да је Русија била спремна да помогне његово лијечење, али да Хашки трибунал то није дозволио.

Миладин Ш. из Приједора умро је јуче у Пожаревцу гдје је дошао на сахрану бившег предсједника СРЈ Слободана Милошевића, а Станмир Бошковић из Краљева умро је на скупу у Београду.

Начелник хитне службе Драгић Радовић изјавио је за Б92 да је Хитна помоћ збринула око 50 учесника комеморације.

– Хитна помоћ је интервенисала у неколико случајева на скупу. Нажалост, имали смо и један смртни случај на углу Адмирала Гепрата и Балканске. Покојник је из околине Краљева и дошао је на овај скуп – рекао је Радовић.

Претпоставља се да су обојица умрла од инфаркта.

Међу транспарентима које су грађани носили у Београду, на платоу испред Скупштине СЦГ, могло се видјети „Хероји не умиру – иду у легенду”, „НАТО фашисти” и „Хаг убица Срба”.

Грађани су истакли и Милошевићеве слике, а његове присталице узвиквале су и „Ово је Србија”, „Хоћемо изборе”, „Тадићу усташо”, „Вуче Турчине” и „Русија, Русија”.

На један од прозора Скупштине СЦГ изнијет је портрет лидера радикала Војислава Шешеља, такође хашког затвореника.

„Дневни аваз”, 19. марта 2006. године, у складу са својом антисрпском пропагандом, објављује текст под надсловом „У дворишту породичне куће Мире Марковић”, насловом „Сахрањен балкански касапин” и поднасловом „Владика Филарет, раније прозван због подршке ратним злочинцима, изазвао инцидент. Присутствовало 20.000 људи. Често спомињање Русије”. Текст садржи два антрфилеа чији су наслови „Последња музика” и „Изјавила се велика очекивања”:

Некадашњи предсједник Србије и Савезне Републике Југославије, оптужен за најтеже ратне злочине и геноцид у Босни и Херцеговини, Хрватској и на Косову, балкански касапин Слободан Милошевић, сахрањен је јучер у дворишту породичне куће своје супруге Мире Марковић у Пожаревцу.

Без државничких почести, уз упадљиво одсуство званичника власти Србије, па и Црне Горе, без присуства представника међународне заједнице или дипломатског кора, те уз ангажовање само званичника Социјалистичке

партије Србије и Српске радикалне странке, лијес с посмртним остацима положен је испод липе.

Сахрани је присуствовало око 20.000 људи, а међу говорницима махом су били представници СПС-а Србије и Пожаревца.

Владика милешевски Филарет, који је у више наврата прозиван да помаже и штити скривање оптужених за ратне злочине, направио је инцидент. Он је требао служити опело.

Како су пренијели поједини медији, владика је рекао да не служи опело над крстом, већ над ковчегом, након чега се окренуо и отишао.

Ковчег су у двориште куће унијели Милошевићеви најближи сарадници – Милутин Мркоњић, Урош Шуваковић, Богољуб Бјелица, Бојан Кекић... а духачки оркестар за то вријеме је свирао посмртну музику.

У дворишту куће већ су били хашки оптуженици Никола Шаиновић, Драгољуб Ојданић, замјеник и генерални секретар СРС Томислав Николић и Александар Вучић, супруга лидера радикала Војислава Шешеља, супруга бившег директора Радио-телевизије Србије Драгољуба Милановића, Владимира Кршљанин, Генадиј Зјуганов, предсједник руских комуниста, један од челника Руске думе Сергеј Бабурин, руски генерал Леонид Ивашов, Ремзи Кларк и други.

Претходно, на градском тргу у Пожаревцу, говорима су се од балканског касапина опростили неки његови блиски сарадници и пријатељи.

Међу њима нашао се и руски генерал Леонид Ивашов, члан некадашњег преговарачког тима Виктора Черномирдина, који је навео да Русија и сви часни Руси жале због смрти Милошевића. Он је често био прекидан узвицима „Русија, Русија”.

Оцијенио је да је Милошевић био „на челу отпора новим фашистима и да је ту борбу водио до самог краја”, а у Хашком трибуналу „бранио је истину и правду о Србији”.

Потпредсједник Социјалистичке партије Србије Милорад Вучелић рекао је да је Милошевић био „последњи великан српске политичке сцене” и да ће његова смрт „оснажити дух српског народа исто као што је то учинио пораз косовских јунака”.

Скupu се обратио и пензионисани генерал Божидар Делић, који је био у униформи, и поручио да се они који су се борили за Косово неће помирити с „отимањем” те некадашње покрајине.

Говорили су још и аустријски књижевник Петер Хандке, предсједник општине Пожаревац Душан Вујичић и предсједник СПС-а Пожаревац Миомир Илић.

Слободан Милошевић испоручен је Хашком трибуналу на Видовдан, 28. јуна 2001. године.

Балкански касапин у гроб је спуштен тачно у 18 сати. Сахрани није присуствовао нико од најужих чланова Милошевићеве породице, али су прочитана писма његовог сина Марка и супруге Мирјане Марковић.

Тањуг преноси да је током спуштања ковчега у гроб, духачки оркестар свирао „Подмосковске вечери” и „Рјабинушку”.

Иако су челници СПС-а настојали сахрани ратног злочинца дати што већи значај, бројне најаве и очекивања су се изјаловили.

Тако самој сахрани није присуствовало више од 20.000 људи, иако је најављивано и до пет пута више од тог броја.

Умјесто „педесетак дипломата, државника и политичара”, у Пожаревцу су били један руски комунист, гомила ратних злочинаца из некадашњих војних и политичких структура Србије, пензионисани руски генерал, пензионисани амерички државни тужилац и аустријски новинар. Није наведено да су сахрани присуствовали, иако су најављивани, амбасадори Русије, Кине и Кубе у Београду.

Страни медији из Пожаревца јављају да тај град прије поднева „није изгледао као да ће се ту нешто догађати”.

Још један текст, сличан претходном, „Дневни аваз” истог дана објављује под наднасловом „У Београду приређен испраћај балканског касапина”, насловом „Почаст зликовцу одали четници и неокомунисти” и поднасловом „Чланови породице нису присуствовали испраћају. Није било никаквих државничких почести. Међу гостима и Генадиј Зјуганов и Ремзи Кларк”. Унутар текста су три антрфилеа са насловима „Тадићу, усташо”, „Вуче, Турчине”, „Ко су униформиране особе” и „Бројне ТВ екипе”:

Око 60.000 људи окупило се јучер пред зградом Савезне скупштине Државне заједнице Србије и Црне Горе како би испратили тијело балканског касапина Слободана Милошевића у Пожаревац.

Ковчег ратног злочинца, некадашњег председника Србије и СР Југославије, био је изложен пред платоом Скупштине, а почасну стражу држали су четничке војводе и високи функционери Српске радикалне странке, неокомунисти, дјеца од три од десет година старости, пензионисани официри ЈНА, функционери Социјалистичке партије Србије...”

Обраћајући се присутнима, Милорад Вучелић, у име СПС-а, саопштио је да породица Слободана Милошевића неће присуствовати сахрани.

– Због контроверзних изјава власти у Србији поводом сигурности Слободана Милошевића приликом сахране, а нарочито због пријетњи и уцјена које су упућене супрузи председника Србије, породици се у ствари онемогућава долазак на сахрану и породица на њој неће бити присутна – казао је он.

Након читања Милошевићевог говора из октобра 2000. године, Богољуб Бјелица изнио је и лични став: „Жив је Слободан, умро није док је Срба и Србије”.

Бјелица је прочитао Милошевићев говор на РТС-у 2000. године, уочи, како се надао, другог круга избора за председника СРЈ. Он је тада поручио да западне силе желе ставити под контролу Србију преко Демократске опозиције Србије.

Милошевић је тада казао да стварни вођа ДОС-а није њихов кандидат за председника државе Војислав Коштуница, већ председник Демократске странке Зоран Ђинђић, којег је назвао „сарадником војне алијансе која је ратовала против наше земље”.

Поред ковчега, међу онима који су одавали пошту Милошевићу, био је и Ацо Томић, савјетник за сигурност Војислава Коштунице док је био на мјесту председника СРЈ.

Међу униформираним лицима био је и хашки оптуженик, бивши начелник Генералштаба Војске Југославије Драгољуб Ојданић, који је пуштен на слободу до почетка суђења.

Поред осталих, говорили су и Генадиј Зјуганов, предсједник Комунистичке партије Русије, и Ремзи Кларк, бивши амерички министар правде и вођа адвокатског тима за одбрану Садама Хусеина.

У једној почасној стражи била су и дјеца, узраста од три до десетак година, већина у српским униформама. Из Музеја историје ковчег су на плато пренијели Милорад Вучелић, Милутин Мркоњић, Урош Шуваковић и Зоран Анђелковић.

Из просторија Скупштине СЦГ на бину је изнесен портрет лидера радикала Војислава Шешеља, а Шешељево писмо окупљенима је прочитао генерални секретар СРС Александар Вучић.

Грађани су узвикивали пароле „Тадићу, усташо“, „Вратите Шешеља“ и „Не дамо Косово“, „Слобо, Србине, Србија је уз тебе“.

Уз слике Милошевића, могли су се видјети и фотографије и постери Радована Караџића и Ратка Младића, те беџеви с ликом лидера Српске радикалне странке Војислава Шешеља, који је у притвору Хашког трибунала. Међу транспарентима били су и они с натписима: „Хероји не умиру – иду у легенду“, „НАТО фашисти“ и „Хаг убица Срба“, као и „Ово је Србија“, „Вуче, Турчине“ и „Русија, Русија“.

Особе у војним униформама, које су на испраћају тијела Слободана Милошевића извјесно вријеме стајале крај његовог ковчега, нису активни припадници Војске СЦГ, већ пензионери, речено је агенцији Бета у Министарству одбране СЦГ.

Према важећим прописима, официри одласком у пензију губе статус војних лица и забрањено им је да се у јавности појављују у униформи. Министарство одбране СЦГ, како је истакнуто, досљедно се придржава одлуке Врховног савјета одбране да Милошевић не може бити сахрањен уз војне почасте.

Свјетске телевизијске станице Би-Би-Си, Си-Ен-Ен, Sky news, Euronews и руска телевизија НТВ, уз повремена директна укључења, извјештавале су из Београда.

Извјештачи Би-Би-Сија и Си-Ен-Ена повремено су се укључивали и из Пожаревца, родног града балканског касапина.

Изјаву генералног секретара Српске радикалне странке Александра Вучића, „Куир“, 20. марта 2006. године, објављује као Тањугову вест испод наднаслова „Александар Вучић“ и наслова „Влада пада за осам дана“:

Београд – Генерални секретар Српске радикалне странке Александар Вучић верује да Социјалистичка партија Србије после свега што се догађало у вези са сахраном Слободана Милошевића више не би смела да подржава Владу Србије. Он је на конференцији за новинаре казао да ће седница Скупштине Србије бити за осам дана и да очекује да „неће бити скупштинске већине и да ћемо имати изборе“.

Вучић је рекао и да је СРС забринута за здравствено стање Војислава Шешеља.

Испод надналова „Александар Вучић, генерални секретар СРС“ и наслова „Ојданићу свака част“, „Вечерње новости“ су 20. марта објавиле изјаву генералног секретара Српске радикалне странке Александра Вучића. Наслов антрфилеа је „Забринут за Шешеља“:

Генерални секретар Српске радикалне странке Александар Вучић изјавио је јуче да очекује од Социјалистичке партије Србије да ускрати подршку влади Војислава Коштунице, због, како је оценио, недоличног односа власти према сахрани Слободана Милошевића.

„Једино таква реакција би била природна, пристојна и разумљива... то су тражили сви грађани, а било их је неколико стотина хиљада, окупљени на платоу испред Скупштине СЦГ“, рекао је Вучић.

Скуп који је на Тргу Републике непознати организатор најавио СМС порукама: „Дођите да пожелимо да нам се Милошевић више не понови“, Вучић је оценио као „дивљачки злочин... озбиљних психопата и поремећених људи“.

Појављивање хашког оптуженика генерала Драгољуба Ојданића у свечаној униформи са ордењем поред ковчега са Милошевићевим телом код Скупштине СЦГ, Вучић је поздравио као „велику храброст“.

Он је оптужио министра одбране СЦГ Зорана Станковића да се био „дрзнуо да на све могуће начине спречава“ да се одржи достојна сахрана Милошевића, уз присуство Ојданића и других официра.

Тим за одбрану Војислава Шешеља забринут је за здравствено стање лидера СРС-а у притвору Хашког трибунала, рекао је Вучић.

Према његовим речима, Шешељ је одраније имао проблема са плућном астмом, а сада му у хелију „намерно убацују некакав ваздух који изазива разноврсне алергијске реакције“.

Интервју са мађарским послаником Жолтом Ласлом „Вечерње новости“ 20. марта 2006. године, објављују са наднасловом „Промотер резолуција о Војводини у Европском парламенту мађарски посланик Жолт Ласло Бечеј за ‘Новости’“, насловом „Не отимамо од Србије“ и поднасловом „Тражимо да Мађари добију универзитет, да састав у државним службама, полицији, судству, школама, одражава етничку композицију општина у Покрајини. Промењен састав становништва. Персонална аутономија за мањине.“ Антрфиле носи наслов „Негативно и под Ђинђићем“:

Креатор резолуција о Војводини у Европском парламенту, мађарски посланик Жолт Ласло Бечеј у интервјуу за „Новости“ тврди да Будимпешта не жели да отцепи Војводину или да припоји један њен део Мађарској.

– У Србији појединци шире те приче из политичких разлога. Мађарска је чланица ЕУ, а тамо нема простора за размишљања о мењању граница. У Мађарској се не мисли као у деловима Молдавије, на Косову или у Босни – каже Бечеј, члан мађарске десничарске странке Фидес и Европске народне партије, којег поједине колеге које се баве западним Балканом, у шали, зову мађарском „меком“ верзијом Војислава Шешеља.

• Шта желите онда да постигнете резолуцијама у ЕП и убацивањем амандмана о Војводини у стратешки документ о ширењу ЕУ?

– Интеграција земаља кандидата и потенцијалних кандидата у ЕУ мора да буде претходно условљена решавањем најважнијих проблема. Желимо, пре свега, да у стратегијски приступ ЕУ према Србији, уђе и очување садашњег састава становништва у Војводини, односно, да се сачува њен мултиетнички карактер. Војводина спада у ред најважнијих наслеђа које има Европа: пример како људи могу да живе на једном простору заједно, вековима.

• Који су, гледано из Будимпеште, највећи проблеми Мађара у Војводини?

– У последњих 15 година пропорција удела српског становништва је драматично порасла. Захваљујући доласку великог броја избеглица и истовременом одласку припадника националних мањина из Војводине, српска популација се попела са 54 одсто на 70 одсто. Много је Мађара отишло из Војводине због Милошевићеве политике.

• Али, због Милошевићеве политике су одлазили и многи Срби из земље?

– Слажем се, али су Мађари трпели неправде и у приватизацији, учешћу у државним службама, судству, полицији, образовању. Имамо 300.000 Мађара у Војводини а немамо мађарски универзитет. Ако погледамо однос између постојећих лица која су дипломирали на факултетима, Мађари имају дупло мање високообразованих него Срби или Мађари у Мађарској. А ја не верујем да се Мађари који живе у Војводини разликују од Срба или Мађара у Мађарској. Они немају исте могућности као припадници српског народа, упркос томе што су они лојални грађани Србије и плаћају порезе Србији, да студирају на матерњем језику.

• Ви и ваше колеге сте поредили положај Мађара у Војводини са положајем Срба на Косову и Метохији. Не чини ли вам се да је то поређење неадекватно и неукусно?

– Мађарима у Војводини не прети физичка опасност да неко може да их убије само зато што су Мађари, али, ако погледамо колико Мађара заузима позиције у полицији, у судству, образовању, апсолутно је иста позиција. Кад одем у Сенту, у којој су Мађари апсолутна већина, не могу да сретнем једног полицајца који зна мађарски и уз то нико од њих није из тог дела Војводине.

• Какво решење би, по вашем мишљењу, било задовољавајуће?

– Војводина мора да има свој статус. Не знам да ли је одговарајући онај који је имала пре 1989. године, али то зависи од Београда. Не сме се дозволити да се европски регион какав је Војводина, претвори у балкански.

• Како замишљате могућу децентрализацију?

– Она треба да иде у два смера: да Војводина очува свој регионални идентитет (јер и Срби Војвођани имају своју посебност у односу на друге Србе), а унутар Војводине, националне мањине могле би да уживају персоналну аутономију у областима културе и образовања, на пример.

• Мађарски политички представници у Војводини су заузимали високе функције у претходној влади у Београду, Јожеф Каса је био потпредседник владе и нису изгубили власт заједно са Демократском странком на изборима?

– Чак и са Ђинђићевом владом смо имали негативни тренд. У Европи сам научио једну ствар, а то је – да се у Бриселу рачунају само резултати. Обећања и оправдања су друга категорија. А резултати су да 80 одсто младих Мађара жели да оде из Војводине.

Танјугова вест са изјавом генералног секретара Српске радикалне странке Александра Вучића изнетом на конференцији за новинаре „Политика”, 20. марта 2006. године, објављује испод надналова „Конференција за новинаре радикала”, наслова „Очекујемо изборе” и подналова „Вучић: СРС уверена да СПС више не сме да подржава владу”:

Генерални секретар Српске радикалне странке Александар Вучић изјавио је јуче да је СРС уверена да Социјалистичка партија Србије после свега што се догађало у вези са сахраном Слободана Милошевића више не би смела да подржава Владу Србије.

Он је на конференцији за новинаре казао да ће седница Скупштине Србије бити за осам дана и да очекује да „неће бити скупштинске већине и да ћемо имати изборе”.

Вучић је казао поводом појаве генерала у војним униформама приликом одавања почаста Милошевићу да је „њихово право да обуку свечане униформе”, и најавио „мере против министра одбране Зорана Станковића у Скупштини СЦГ” због тога што је саопштио да пензионисани генерали не могу да користе свечану униформу у оваквим ситуацијама.

Вучић је рекао да СРС захтева да суђење Шешељу што пре почне и додао да је та странка забринута за његово здравствено стање.

„Вести” од 20. марта 2006. године, објављују још један извештај о сахрани Слободана Милошевића. У тексту под насловом „Волим те оволико – на плишаном срцу” наводи се да је Јадранка Шешељ, у пратњи Томислава Николића и Александра Вучића, присуствовала самом чину сахране у породичној кући Милошевића. Текст је уређен са неколико антрфилеа: „Марково писмо оцу”, „Мирић опроштај”, „Мермерна плоча”, „Код Пере Наполеона”, „Нико није видео” и „Госпођа Павковић”.

Гроб Слободана Милошевића, који је сахрањен у суботу увече у дворишту породичне куће у Пожаревцу и јуче су походили поштоваоци његовог имена и дела. Како је најављено, сви који су заинтересовани моћи ће почаст да одају и наредних десетак дана, а капије куће за све посетиоце биће отворене од девет до 17 сати. После тога посете гробу биће омогућене два дана недељно. И поред тога, велики број припадника обезбеђења не дозвољава да се објективи фотоапарата окрену на било који објекат у оквиру комплекса, осим на саму надгробну плочу. На гробу испод липе јуче није било велике гужве, нити редова. Спорадично су долазили поштоваоци са децом, као у шетњи, остављали цвеће или палили свеће.

Милошевић је сахрањен у суботу увече, у 18 сати, под липом која је имала сентименталан значај за њега и његову супругу Мирјану Марковић. Сахрани није присуствовао ниједан члан Милошевићеве најуже породице, а самом чину покопа присуствовало је нешто мање од 100 најближих сарадника покојника, међу којима и Живадин Јовановић, Зоран Лилић, Никола Шаиновић, Урош Шуваковић и пензионисани генерал Драгољуб Ојданић, у униформи са ордењем. Од руководиоца СПС-а у дворишту крај гроба, поред Милорада Вучелића и Милутина Мркоњића био је само Зоран Анђелковић. Ту су затим били представници СРС-а Томислав Николић, Александар Вучић и Шешељева супруга Јадранка, као и високе званице из иностранства, међу

којима и председник руске Комунистичке партије Генадиј Зјуганов и бивши председник руске Думе Сергеј Бабурин. Сахрани су присуствовале и комшије Милошевића у Пожаревцу.

Пошто је Богољуб Бјелица прочитао опроштајно писмо Марка Милошевића оцу, Љиљана Милановић, супруга бившег директора РТС-а Драгољуба Милановића, прочитала је писмо Мирјане Марковић. Последњу реч над одром изговорио је пензионисани руски генерал Леонид Ивашов. Он је рекао да је из Русије донео дар породице, плишано срце „Волим те оволико” које је Мирјана Марковић послала Милошевићу и које је било уз њега у Хагу. Како је Ивашов рекао ово срце је натопљено сузама породице. Потом је дар у малој кутији спустио на ковчег.

– Поздрав великом Словену и великом војнику Слободану Милошевићу – рекао је Ивашов.

Уз звуке Посмртног марша, најближи сарадници су потом склопили српску заставу, без државних обележја, а ковчег је спуштен у раку. Потом је оркестар дувача одсвирао „Подмосковске вечери” и „Рјабинушку”, за које се претпоставља да су биле омиљене Милошевићеве песме.

Милошевић је сахрањен без верских обреда, иако је раније било најављено да ће опело служити владика милешевски Филарет.

„Мој тата, испунио сам оно што си одавно тражио. Вратио сам те овде где си желео и где ти је место, где су твоји Марија и Марко одрасли и где Марко расте. Овде на једно од најлепших и најсрпскијих места свете српске земље, на којој се под православним крстом и звездом петокраком борило за слободу. Ти ниси први који се овамо враћа изгубивши живот, али као и сви пре тебе добивши рат, победивши. Нека твоја погибија буде света и последња. Нека отрезни преварени и понижени српски народ, нека га подсети на све српске мученике од Лазара до тебе. Нека више никада ниједан родољуб не буде продан, издан и предан. Нека Србија врати све из тог проклетог и срамног места где сам те последњи пут видео. Нека се агресорима и окупаторима више не дозволи да кроче на ову земљу... Умрети за отаџбину значи живети.

Тата, када твоје срце не куца, моје само откуцава. Буди најзад спокојан и слободан, дошао си кући.

Волим те, одувек, увек и заувек.

Твој Марко”.

„Нисам те уз тебе у нашој земљи и нашој кући. Убили су те зликовци које је остварење наших идеала лишило привилегија које су стекли радом других људи.

У уторак 14. марта смо се венчали, много пре тога 17. марта љубав започели. Март је био наш месец и у марту се растајемо. Из страшне хашке тамнице вратио си се нашој кући коју си највише волео. Зликовци који су узели твој живот хоће и моју главу, можда и наше деце. Твоју ће заставу носити сваки поштен и храбар човек, а твоје хашке убице и њихове улизице у нашој земљи остаће само као сплеткароши, олош, потказивачи, које никад није ни до такао ниједан облик части. Кукавице, које о храбрости знају само из бајке за најмању децу, цивилизацијски отпад, који се у зло време удружио да зауста-

ви срце моралног историјског дива. Није први пут да највећег човека ликвидирају најмањи људи.

Данас је будан цео српски народ, а да је половина Срба била будна кад је требало, не би те ухапсили у априлској ноћи и испоручили на Видовдан. Већ четири дана плаче Србија за тобом, да је тако заплакала пре шест месеци ти би био жив. Објаснићу малом Марку (унуку) зашто треба да се поноси тобом.

Чекала сам те пет година, од сада ти чекај мене.

Воли те твоја Мира”.

Само гробно место налази се у дворишту испод стабла липе, недалеко од оградe куће. Током церемоније око одра био је прострт црвени тепих. На надгробној мермерној плочи, која је спуштена по завршетку церемоније, уклесана су имена Слободана Милошевића и Мире Марковић, са њиховим годинама рођења и годином Слободанове смрти. Никаких других обележја нема.

Милутин Мркоњић је, иначе, био главни пројектант и организатор израде гробнице у којој је сахрањен Слободан Милошевић.

Један од најближих пријатеља Слободана Милошевића, Милутин Мркоњић дан пре сахране је закупио кафану „Код Пере Наполеона” у Пожаревцу, како би после сахране гости, пријатељи и сарадници бившег председника СРЈ и Србије попили „покоју” за покој душе. Незванично смо сазнали да су „Код Пере”, уз пиће били послужени и ћевапи.

Тело Слободана Милошевића налазило се у металном сандуку који је стављен у велики сандук од храста, и тако је стигло из Холандије. Генерални секретар СПС-а Зоран Анђелковић нашао се поред сандука у тренутку када су радници погребног предузећа „Конкордија” извадили метални сандук из дрвеног да би премерили оксидацију.

– Метални сандук је било немогуће отворити без апарата за варење, а на њему није било уобичајеног прозорчића, тако да тело Слободана Милошевића нико у Београду није видео – рекао нам је Анђелковић.

Једини Милошевићев генерал који није дошао у униформи на сахрану био је некадашњи начелник Генералштаба Војске СРЈ и хашки оптуженик Небојша Павковић. Он се, међутим, није нашао међу онима који су имали ту привилегију да присуствују сахрани. У Пожаревац је дошао са новом супругом, која је упадљиво млађа од њега. Госпођа Павковић је на сахрану дошла крајње непримерено обучена, голог стомака, због чега је брачни пар био на посебној мети коментара.

Тако смо чули и анегдоту о посети ове госпође Павковићу у Хагу:

– Поред њих двоје у једном тренутку је прошао Милошевић. Поздравио се са њима и рекао Павковићу да од све деце коју има „ова ћерка највише личи на њега” – рекао нам је сведок овог сусрета.

„Данас” 20. марта 2006. године, објављује текст о комеморацији и сахрани бившег српског и југословенског председника Слободана Милошевића, испод надналова „Више од 80 хиљада људи на комеморацији у Београду” и наслова „Памтиће га захвална Србија”. Текст садржи један антрфиле под насловом „Драшковић: Митинг за сахрану народа”:

Према процени полиције, испраћају посмртних остатака Слободана Милошевића пред Скупштином СЦГ у суботу је присуствовало више од 80.000

људи. На комеморативном скупу после кога је ковчег са телом Милошевића кренуо ка Пожаревцу, прочитан је и његов говор од 2. октобра 2000. године у којем је оптужио тадашњег лидера опозиције Зорана Ђинђића да жели да успостави марионетски режим у Србији у име страних служби. Окупљенима, који су носили Милошевићеве, али и фотографије других хашких оптуженика, обратили су се функционери СПС, СРС, руске Думе и Комунистичке партије Русије, чланови Међународног комитета за одбрану Милошевића и његови правни саветници.

Потпредседник СПС Милорад Вучелић поручио је окупљенима да Милошевића не сахрањује држава, већ је реч о „народној сахрани”. „Памтиће га захвална Србија, Република Српска чијем је стварању допринео, а памтиће га и свет као човека који се никада није хтео предати и поколебати”, поручио је Вучелић. Функционер СРС Александар Вучић прочитао је поруку лидера те странке и хашког оптуженика Војислава Шешелја.

Поред ковчега са посмртним остацима Милошевића смењивали су се страначки функционери, представници бивше власти, пензионисани официри, а било је и деце у војничким униформама.

Посмртну стражу држали су и бивши шеф војне безбедности Ацо Томић, као и хашки оптуженик и бивши начелник Генералштаба ВЈ Драгољуб Ојданић, у генералској униформи са мноштвом ордења, који је пуштен на слободу до почетка суђења. Поред ковчега су стајали и Милошевићев хашки сведок и пензионисани генерал Божидар Делић, генерал у пензији Љубиша Стојмировић. Двочасовни скуп завршен је око 14 сати, „Пркосном песмом” Добрице Ерића, у интерпретацији глумице Иване Жигон, која је, како су навели организатори, била омиљена Милошевићу.

Министарство одбране СЦГ је, поводом појављивања пензионисаних официра у униформама на испраћају Милошевића, саопштило да се доследно придржава одлуке Врховног савета одбране којом се не дозвољава употреба јединица војске током сахране бившег председника. У саопштењу Министарства наводи се да пензионисана војна лица немају право да носе униформу или њене делове, осим када су позвани на прославу дана своје јединице или на технички збор или на празнике СЦГ.

Хашки трибунал још званично није реаговао на појављивање појединих хашких оптуженика на Милошевићевој сахрани и комеморацији. Поред Драгољуба Ојданића, који је у униформи био у почасној стражи, на испраћају Милошевића виђени су и Никола Шаиновић и Небојша Павковић. „Прописи Трибунала кажу да, док чека суђење, оптуженик не сме медијски да се експонира ни на који начин”, рекла је портпарол Тужилаштва Флоранс Артман. Она је додала да хашки оптуженици не смеју без дозволе да напуштају место пребивалишта.

Шеф дипломатије СЦГ Вук Драшковић оценио је да је у Београду на испраћају бившег југословенског председника Слободана Милошевића „одржан митинг за сахрану народа”. „Није то, како рекоше народна сахрана, него митинг за сахрану народа. Сви београдски платои и тргови били би претесни да приме жртве Милошевића и његове владавине убијене, обогољене, раскућене, по свету расејане”, рекао је Драшковић агенцији Бета. Шеф дипломатије СЦГ је рекао да су „данас слављени убица и злочини”.

Текст Милета Вељковића у листу „Данас” објављен је 20. марта 2006. године, са наднасловом „У Пожаревацу у породичном дворишту сахрањен Слободан Милошевић” и насловом „Под Мирином липом”.

Текст садржи два антрфилеа, чији су наслови „Двоје преминулих” и „Посете Милошевићевом гробу”:

Зашто су липе важне? Липе су цветале, среда је, није субота, није недеља, није викенд, не могу, према томе, да идем у Пожаревац. Седела сам с мужем у прве пролећне дане под том липом. Чекам суботу да одем тамо као да никад тамо нисам била, као да никуд осим тамо не могу да одем, као да тамо желим да останем заувек – овако је супруга бившег председника СРЈ Слободана Милошевића др Мирјана Марковић писала својевремено у дневнику.

Управо под том липом у суботу је сахрањен Слободан Милошевић, који је преминуо у притворској јединици Хашког трибунала Шевенинген 11. марта ове године. Милошевић је сахрањен у гробници величине два пута три метра, која је прекривена плочом од белог шпанског мермера који је обрађен у Липовици. На гробници, у којој има места за два ковчега, исписана су имена Слободана Милошевића и његове супруге Мирјане Марковић. По препоруци функционера СПС Милутина Мркоњића, гробницу је пројектовала београдска фирма Coling.

Сахрани није присуствовао ниједан члан породице Милошевић, који нису допутовали, како је објаснио генерални секретар СПС Зоран Анђелковић због безбедносних разлога. Ђерка Слободана Милошевића Марија је изјавила да ће затражити ексхумацију свог оца и његово тело пренети и сахранити у Лијевој Ријеци у Црној Гори, где му је сахрањен отац Светозар. Писма Милошевићевог сина Марка и супруге Мирјане прочитали су председник Удружења „Слобода” Богољуб Бјелица и некадашња уредница информативног програма РТС Љиљана Милановић, супруга некадашњег директора ове информативне куће Драгољуба, који у оближњем затвору Забела издржава казну десетогодишњег затвора, по кривици за смрт 16 радника РТС у време НАТО бомбардовања. На опште изненађење, погребу нису присуствовали ни невенчана супруга Марка Милошевића Милица Гајић, ни унук Марко. Изостао је и верски обред, који је, према информацијама из Општинског одбора СПС Пожаревац, требало да служе свештеници Браничевске и Милешевске епархије на челу са епископом милешевским Филаретом.

„Нека слобода и мир замене и насиље и издају, прогон и понижење који владају. Издајници и кукавице правдају издају отаџбине интересима нације. Родољуби и хероји за њом гину као ти. Умрети за отаџбину значи живети. Та-та, када твоје срце више не куца, моје само откуцава. Буди најзад спокојан и слободан, дошао си кући. Овде ћеш бити са нама заувек. Иако твоје срце више не ради, дајемо ти наше да заувек остане са тобом. Волим те одувек, заувек и увек, највише на свету. Нека ти је вечна слава; Марко” – прочитао је државним гласом писмо Марка Милошевића Богољуб Бјелица.

„Нисам ту уз тебе, у нашој земљи и нашој кући. Зликовци који су те убили у хашкој тамници хоће моју главу, а можда и главу наше деце. Убили су те зликовци које је остварење наших идеала лишило привилегија које су стекли радом других људи”, додала је Мирјана Марковић у писму које је прочитала Љиљана Милановић.

Руски генерал Леонид Ивашов је затим рекао да у рукама има велико срце, које је било у затворској ћелији заједно са Слободаном Милошевићем, које му је поклонила супруга Мирјана Марковић, које је освећено сузама и потписима његових најближих. „По њиховој жељи донео сам га из Москве и спуштам га у ову свету гробницу. Збогом велики Словену, збогом војничке Слободане”, назначио је Ивашов.

Сахрана је обављена у сумрак, са три сата закашњења, по киши. Државну заставу којом је био прекривен ковчег Слободана Милошевића, је уместо породице, преузео Милошевићев шеф обезбеђења Душан Ракочевећ. Чин покопа пропраћен је посмртним маршом и руским песмама „Подмосковске вечери” и „Рјабинушка”.

Претходно је на Тргу ослобођења одржан опрштај грађана, коме је присуствовало више десетина хиљада поштовалаца Слободана Милошевића. Последњем испраћају Слободана Милошевића присуствовали су аустријски писац Петер Хандке, лидер руских комуниста Генадиј Зјуганов, потпредседник руске Думе Сергеј Бабурин, члан тима за одбрану Милошевића пред Хашим трибуналом Ремзи Кларк и представници левичарских партија Русије, Белорусије, Украјине, Кубе, Грчке, Италије и Румуније.

Уочено је и присуство некадашњих Милошевићевих функционера Михаља Кертеса, генерала Небојше Павковића и Драгољуба Ојданића, који су дошли у униформама, Борке Вучић, Синише Вучинића и Томе Николића, те супруге хашког притвореника Војислава Шешеља, Јадранке. Председник Извршног одбора Главног одбора СПС Ивица Дачић се држао доста резервисано.

Милошевића је од Београда до Пожаревца превезло возило пожаревачког приватног погребног предузећа „Дрнда”.

– Екипе Хитне помоћи интервенисале су око 50 пута током трајања испраћаја посмртних остатака Слободана Милошевића испред Скупштине СЦГ, а двоје шездесетогодишњака је преминуло у Београду и Пожаревцу. У центру Пожаревца преминуо је Миладин Шупић из Приједора, а непосредно пред почетак комеморативног скупа испред парламента Државне заједнице преминуо је Станислав Бошковић из Ушћа код Краљева. Претпоставља се да су обојица преминула од срчаног удара.

Присталице политике бившег председника Србије и СРЈ Слободана Милошевића у групама од по неколико људи јуче су обилазиле његов гроб у дворишту породичне куће у Пожаревцу. Најављено је да ће обилазак Милошевићевог гроба бити омогућен наредних десетак дана, од девет до 17 часова. Председник Одбора за сахрану Момир Лилић рекао је агенцији Бета да ће после тога посете гробу бити омогућене два дана недељно. Пожаревљани најчешће коментаришу то што владика милешевски Филарет није одржао опело, иако је то раније било најављено. Такође су чести коментари везани за кутију коју је сведок одбране у процесу против Милошевића пред Хашким трибуналом Леонид Ивашов, положио у гроб на сахрани, симболично рекавши да је то срце. Ивашов је тада рекао да „у рукама има Милошевићево срце”, а Пожаревљани не схватају да ли се ради о симболици или о реалном чину полагања срца.

Др Војислав Шешељ се већ четврту годину налази у хашком казамату на основу бесмислене и неодрживе оптужнице. О катастрофалним условима у којима се налази, говори текст објављен 20. марта 2006. године у „Дану”, са изјавом генералног секретара Српске радикалне странке Александра Вучића.

Наднаслов је „Радикали захтевају да Хашки трибунал прекине тортуру над њиховим председником”, а наслов је „Вучић: Шешељево здравствено стање све лошије”:

Генерални секретар Српске радикалне странке Александар Вучић каже да је последице убиства Слободана Милошевића у Хашком трибуналу тим за одбрану Војислава Шешеља забринут за његово здравље. Он додаје да радикали захтијевају да се прекине даља тортура над Шешељем и да се стави тачка на одлагање суђења са бесмисленом оптужницом, као и да оно почне у најхитнијем могућем року.

– Шешељ је човек који никада неће да се жали и не говори о свом здравственом стању, осим ријетко и мало на статусним конференцијама. Он је и раније имао здравствене проблеме који су се погоршали лошим понашањем и третманом у Хашком трибуналу. Плашимо се да се његово здравствено стање може још више погоршати – истиче Вучић.

Он је осудио понашање појединих политичких групација које су се, како тврди, радовале смрти Слободана Милошевића, правећи јавне трибине у тренутку сахране бившег председника СРЈ и Србије.

– Немам ријечи којима бих изразио запрепаштење скупом на којем се пуштају балони у тренутку када се сахрањује човек – наглашава Вучић.

Он је оптужио министра одбране СЦГ Зорана Станковића да је на све начине спречавао да се изведе сахрана каква би приличила Слободану Милошевићу, доскора његовом врховном команданту, коме се, како каже, клањао до неба и савијао колико је могао.

– Станковић се сада дрзнуо да прогања генерале који су обукли униформе када су се опраштали од човека који им је био врховни командант – закључује Вучић.

„Вечерње новости” 21. марта 2006. године, објавиле су текст о бившем председнику Републике Српске Крајине Милану Бабићу, који је извршио самоубиство у хашком затвору, испод надналова „Тело бившег лидера крајишких Срба допремљено јуче у Београд”, наслова „Данас сахрана Бабића” и подналова „По жељи родбине, Милан Бабић биће сахрањен на Новом бежанијском гробљу у присуству најближих рођака и пријатеља”. Унутар текста су два антрфилеа под насловима „Редовна линија” и „Све поверљиво”:

Некадашњи први човек Републике Српске Крајине Милан Бабић биће сахрањен данас на Новом бежанијском гробљу, две недеље пошто је притворски чувар пронашао његово тело у хелији у Шевенингену.

Овај дипломирани стоматолог из Книна почео је политичку каријеру као председник СДС 1992. године. Високе функције су се даље низале – постао је градоначелник Книна, био је први човек Српског националног већа, да би 30. априла 1991. године, био изабран за председника Извршног већа САО Крајине. После тога водио је Србе из Крајине као њихов премијер и председник.

Милан Бабић је био оптужен да је са Слободаном Милошевићем, Миланом Мартићем, Гораном Хаџићем, Јовицом Станишићем, Франком Симатовићем, Војиславом Шешељем, Ратком Младићем и осталима био у удруженом злочиначком подухвату чији је циљ био да се протера несрпско становништво.

Бабић се нагодио са хашким Тужилаштвом, па је 27. јануара 2004. године признао кривицу. Дан касније суд га је осудио на 13 година затвора, а та казна је потврђена и прошле године.

Некадашњи лидер Срба из Крајине сведочио је у корист Тужилаштва Хашког трибунала на суђењима против Слободана Милошевића и Момчила Крајишника. У недељи када се убио, унакрсно га је испитивала и одбрана Милана Мартића. Био је у плану тима Карле дел Понте у поступцима против Радована Караџића и Ратка Младића.

Посмртни остаци Милана Бабића, бившег крајишког лидера, који је извршио самоубиство, 5. марта, у Хашком трибуналу, довезени су јуче на аеродром „Никола Тесла”. Сандук је у Београд допремљен редовним летом ЈАТ на линији Амстердам – Брисел – Београд. Тело покојника преузело је десетак најближих рођака и пријатеља, који нису желели разговор са новинарима.

Све о Милану Бабићу постало је строго поверљиво од момента када је судско веће прочитало пресуду. Није се знало у којој земљи издржава казну, нити је било познато где је његова породица.

До пре два дана није се знало ни где се налази његово тело.

У рубрици „Суочавања” „Ревизија 92” 21. марта 2006. године, објављује текст са наднасловом „Бивши председник Србије и СР Југославије преселио се у историју”, насловом „Сахрана по мраку, раскол на виделу!” и поднасловом „Нажалост, ни сахрана Слободана Милошевића није прошла без жртава. Поделе у врху СПС и самој породици нису се могле сакрити. Већ виђена реторика обележила све говоре”. Унутар текста су четири антрфилеа. Први је под насловом „Играо на карту српског ината”. Наднаслов другог је „Двориште”, а наслов је „Званице одобрила Мира”. Трећи антрфиле је са наднасловом „Митинг” и насловом „Пролеће три дана пре рока”. Наднаслов четвртог је „Церемонија”, а наслов је „Опело”:

Од тренутка кад је из Хага у Србију стигла вест да је у својој хелији у Шевенингену 11. марта, преминуо Слободан Милошевић, кренуле су поделе и контроверзне приче о месту и земљи у којој ће бити сахрањен. Србија или Русија? Москва или Београд? Пожаревац или Лијева Ријека? Нагађало се и где ће у Београду бити изложен одар. Дом синдиката, Савезна скупштина, Центар Сава? Србијом су поново кружиле приче о Марку, Мири, Марији. Долазе, не долазе? Скида се потерница, не скида?

Милошевићева смрт не само да је још једном поделила Србију већ су својим неслагањима запањили и оне који су веровали да их добро познају. Док су Мира и Марко били за то да се Милошевић сахрани у Пожаревцу, Марија је чак пре него што јој је отац и покопан, најавила да ће одмах поднети захтев за ексхумацију и сахранити га у Лијевој Ријеци, како не би почивао на дедовини Мирјане Марковић, јер је „то за њега туђа кућа и не дам да мој отац почива у туђем дворишту”. Да ли само због тога, тек Марија је

одлучила да у моменту очеве сахране буде са његовим духом у цркви на Цетињу, а да опело обави митрополит Црногорске православне цркве Михаило, са свештенством.

У среду 15. марта, после 1.717 дана проведених у хашком затвору, Слободан Милошевић се у ковчегу вратио у Србију. На београдски аеродром „Никола Тесла”, његови посмртни остаци допремљени су авионом на редовној линији Амстердам – Брисел – Београд. Сандук са телом сачекала је неколицина Милошевићевих партијских другова: Мркоњић, Вучелић, Шуваковић, Драган Хаџи Антић, Бјелица...

Заставом Србије прекрили су необележен сандук, на који је букет са стотину ружа спустила дугогодишња секретарица бившег председника Србије и Југославије Мира Драгојевић.

Милошевићеви поклоници покушавали су да зауставе и задрже комби приватног погребног предузећа „Радовић”. Било је плача и суза, а могло се чути и ранијих година често узвикivano: „Слобо, Слободооо”.

ВМА је одбила да прими тело и у 17 часова сандук је пристигао у приватну мртвачницу „Конкордија”, смештену у оквиру болнице „Свети Сава”. Београд је врло брзо постао „прес центар” бројних страних и домаћих новинарских екипа (у дану сахране било их је 200 и били су међусобно подељени).

На Студентском тргу, испред „централне” СПС чекало се саопштење Одбора за сахрану. После два сата већања Милорад Вучелић, којем је породица Милошевић поверила организацију сахране, саопштио је да ће Слободан Милошевић почивати у Пожаревцу, на породичном имању. Шуваковић је прецизирао – лежаће под липом у дворишту своје куће, „тако су хтели он и Мира”.

Мимоход је одржан у Музеју револуције комплекса „25. мај”, трајао је све до момента кад је ковчег са посмртним остацима допремљен и постављен испред парламента Државне заједнице, где се, према процени полиције, окупило око 80.000 грађана, из целе Србије, али и из Црне Горе. Поред одра на сваких 10 минута смењивала се стража. Почаст је одало и шесторо деце, од којих је троје било у маскирним униформама.

Назвавши присутне правом Србијом, „не оном другом”, Милорад Вучелић је потврдио да „због контроверзних изјава власти у Србији поводом безбедносних услова породице Милошевић, а нарочито због претњи Мири Марковић, породици се онемогућава долазак на сахрану и породица неће бити присутна”.

Минут ћутања, па – говори, отворени читањем Милошевићевог последњег, од 2. октобра 2000. Говорили су: Богољуб Бјелица, Бранко Ракић (Милошевићев правни заступник), Михаило Марковић, Велко Влканов, потпредседник Међународног комитета за одбрану Милошевића, Сергеј Бабурин, потпредседник руске Думе, док је поруку хашког притвореника Војислава Шешеља, чији портрет је у том моменту био иза говорнице, прочитао Александар Вучић. Обратио се и Генадиј Зјуганов, председник КП Русије, Ремзи Кларк, бивши амерички министар правде и члан Међународног правног тима за одбрану Слободана Милошевића, и на крају – Милорад Вучелић.

Били су ту и бивши: савезни премијер Момир Булатовић, генерал Аца Томић, начелник ГС ВЈ Драгољуб Ојданић (у официрској униформи са одликовањима), председник СРЈ Зоран Лилић, директор Царине Михаљ Кертес, али и Јадранка Шешел, Горица Гајевић, док су Борка Вучић и Смиља Аврамов виђене поред Милошевићевог одра у Музеју револуције.

И да би контроверзе биле веће, током испраћаја Милошевићевих посмртних остатака, једном човеку из Краљева (60) је позлило и преминуо је на углу Балканске и Улице адмирала Гепрата а било је чак 40 интервенција хитне помоћи, у близини и око Савезног парламента.

Погребна поворка са посмртним остацима кренула је у 14.00, а на Трг ослобођења у Пожаревац стигла је око 16 часова, где је одржан опроштајни скуп.

Чин сахране којем су присуствовали најближи пријатељи и Милошевићеви сарадници, преношен је на видео биму, инсталираном на Централном тргу у Пожаревцу. На породичној кући Милошевића застава је спуштена на пола копља, као и на зградама неких институција у граду.

Испред „Мерцедес каравана” сивометалик боје грађани су бацали црвене пуполке ружа. Последње опроштајне речи на церемонији сахране биле су оне које су Слободану Милошевићу, из Москве, упутили син Марко и супруга Мира. Обраћајући се оцу, Марко је рекао да му је испунио последњу жељу и вратио га „овде где си желео и где ти је место”.

„Овде, где смо Марија и ја расли и где Марко расте... Буди најзад спокојан и слободан, дошао си кући”.

Непосредно пре спуштања ковчега у гробницу руски генерал Леонид Ивашов рекао је да у „рукама има велико срце које је било у затворској ћелији заједно са Слободаном”, а које је по жељи његових најближих донео из Москве. Опростио се речима: „Збогом велики Словену, збогом војничке Слободане”, положивши „срце” на његов ковчег.

Спуштање ковчега у гробницу испратили су звуци Посмртног марша, а пре него што је затворена плочом, тишину кишног и касног мартовског предвечерја испунили су звуци руских романси „Подмосковске вечери” и „Рјабинушке”.

После свега, шта рећи. Нема више Слободана Милошевића. Умро је сам, далеко до своје породице, у затворској ћелији Хашког трибунала којег није за живота признавао. Његови најближи га нису испратили са овог света. Има ли веће казне за једног човека. Посебно тако моћног као што је он једно време био. Обожаван и оспораван, коначно се преселио у историју која ће му бити најправеднији судија.

Познато је да је историја Срба права позорница српског ината. Има га у 1389, па у 1804, па у 1914. и 1941, и можда понајвише у 1999. Срби, уосталом, и свог националног хероја Марка Краљевића памте по инату, као његовој најјачој карактерној црти. Али, његов инат је, кажу психолози, био позитиван, произашао из нагона за животом, потребе за опстанком („иако си турска удворица, ти си Марко наша узданица”). Онај други, каснији, често је био штетан, водио је поделама и деобама, изолацији и неразумевању света.

Срби су терали инат и онда кад се то најмање очекивало. Кад су 24. марта 1999. на Србију почеле да падају НАТО бомбе, народ је, чим се мало прибрао, уместо у склоништа, на звук сирена опасности, излазио на улице са „таргет” транспарентима. У време најозбиљније претње да ће мостови у Београду бити бомбардовани, народ је масовно излазио на те исте мостове. Маса је певала, забављала се, махала и – чекала бомбе. Те слике „чудних” Срба, који „играју и певају под бомбама” обилазиле су свет и, у најмању руку, изазивале чуђење.

Милошевић је то умео добро да искористи за сопствену промоцију, а у суштини то је био одговор народа на неправду, на то што су изложени колективној и индивидуалној патњи и казни, а нису се осећали кривим.

Инат се рађао и из колективног српског осећаја неправде коју му је свет нанео кад није марио за пропаст 300. 000 Срба изгнаних из Крајине.

Питање Косова и Метохије било је посебан извор ината, јер се ни руководство Југославије, ни свет, деценијама није бавио етничким чишћењем Срба. Уз све то, тај народ, мада и сам жртва, приказан је само као агресор.

Кад је Србима понуђен Рамбује, по принципу „узми или остави”, осећај неправде је опет покренуо инат. По принципу „шта кошта да кошта”, изабрали су ово друго, и одбацили Рамбује, што је био потез који се свету чинио нелогичним (или се тај свет само претварао да је одбијање нелогично).

Кад је већ реч о српском инату, неки аналитичари кажу да се може рећи и да је Коштуница у великој мери своју победу над Милошевићем дуговао српском инату.

Такође, успон радикала крајем 2003. био је делом и резултат ината ДОС-у. Просто, међу Србима има увек оних који се инате, или како би рекао Бранко Ђошић, који су „антипротивни”. Неки се чак и са самим собом инате, па неће ни како они хоће. Гласањем на парламентарним изборима 2003. Срби су опет показали инат, дајући гласове и партијама које су и сами видели као прошлост.

Инат се може наћи и у митинзима и контрамитинзима, који су деведесетих година организовани у Београду и Србији. Има тумачења да се инат у Србима рађа и кад слуте неравноправност, и онда кад се претера у изборним кампањама. Илустративан је пример једне гледатељке, која се у време последњих избора за председника Србије јавила у једну ТВ емисију и рекла да је мислила да не гласа, али да размишља да то ипак учини и свој глас да Томи Николићу, баш зато што је други кандидат имао медијски моћну кампању и био „пристрасно промовисан”.

У дворишту Милошевићеве породичне куће, где је и положено његово тело, било је више од 50 званица, чије присуство је аминувала Мира Марковић. Три телевизијске екипе имале су ексклузивно право преноса – руски први програм, Ројтерс и домаћи БК. Породица је, такође, одобрила да у наредна три дана сви они грађани који желе да одају пошту Слободану Милошевићу могу да дођу у двориште и да ће капије бити „широм отворене”.

Сат пошто је посмртна колона кренула ка Пожаревцу, у 15 часова почело је окупљање на Тргу Републике. Иницијатива је, тврде окупљени, покренута СМС поруком, тако да иза ње званично нико није стао. Окупљени су,

како су говорили, желели да поруче да за Милошевићем не плаче цела Србија. Неки су наглашавали да његова биолошка смрт заслужује да буде сахрањен, као и сваки човек, али су славили његову политичку смрт. Иконографија је била таква да се могло очекивати да сваког тренутка дође до инцидента. Једни су махали балонима или држали слике Зорана Ђинђића, а било је и оних који су носили читуљу са Милошевићевом сликом и некадашњом поруком „Отпора”: „Готов је”, у потпису „Заувек”. У једном моменту дошло је до мањег кошкања с онима који су се управо враћали са испраћаја Милошевића, али је све прошло без озбиљнијег сукоба.

И поред бројних најава да ће му опело одржати владика милешевски Филарет то се, ипак, није догодило. Према незваничним информацијама, црквену церемонију је спречила супруга Мира Марковић, сматрајући то непотребним и неприкладним. Можда и зато што на надгробној плочи пише и њено име.

Анализом наслова у медијима о Слободану Милошевићу бави се „Ревизја 92” од 21. марта 2006. године, у тексту са надсловом „Анализа наслова у штампи најбоље објашњава какав је био однос медија према Милошевићу” и насловом, којим се констатује „Од претераног уздизања до заједљивог уповавања!”. Објављена је изјава др Војислава Шешеља за „Свет” 1993. године, а аутори текста дали су свој коментар о пријатељству др Војислава Шешеља и Слободана Милошевића:

Комплетан мозаик политичког рађања Слободана Милошевића, његов успон, пад и крај нуде и сликовити новински наслови. Безброј их је, од тренутка кад се за његово име чуло, до момента кад је јављено да га више нема.

„На овом тлу неће бити тираније”, насловила је „Политика” текст од 26. априла 1987. године, којим апострофирала део говора Слободана Милошевића, тадашњег председника Председништва ЦК СК Србије, на збору у Косову Пољу. Обећао је истом приликом, а „Политика” извукла у наслов да „исељавање Срба и Црногораца под економским, политичким или физичким притиском представља последњи трагични егзодус европског становништва”.

Кад је после чувене Осме седнице победио Ивана Стамболића, виђен је као човек који не јури политичку каријеру. „Поверење у оне којима функција није једини циљ”, објашњавала је „Политика”, 11. децембра 1987.

Две године касније, 25. фебруара 1989. „Борба” у наслову објављује сиже његовог излагања на седници Покрајинског комитета СК: „Поручујем Албанцима да ниједно право неће изгубити”.

„Човек којем се верује”, кратко га представља „Експрес”, 31. марта 1989. поводом његове кандидатуре за председника Србије. Већ у следећем месецу, италијанска штампа закључује да „Косовска криза лансира Милошевића”. У истом периоду, и у односу на исте догађаје, италијанска „Унита” му прориче крах у некој даљој будућности насловом: „Милошевић добио битку, али губи рат”.

„Политика” има друго виђење: „Увек је изражавао жеље и хтења народа” (8. април 1989).

После обележавања шест векова од Косовске битке, и Милошевићевог говора на Газиместану, штампа се различито оглашава. „Политика” извучи поенту: „Обновљена слога враћа достојанство Србији”. „Борба”, месец касније, 8. јула 1989. године скептично гледа у будућност: „Прошлост бистрија од будућности”. А страна штампа, као „Санди тајмс”, 2. јула 1989. већ предосећа будуће поделе и распад Југославије: „Србин који би могао да поцепа Југославију”.

У време већ наглашене југословенске кризе, марта 1991. новине објављују вест о тајном састанку Милошевића и Туђмана у Карађорђевој и насловом прозивају: „Трговина у Карађорђевој”, „Двојац бржи од осмерца” („Борба”), док „Вечерњи лист” сусрет двојице лидера види као „Ти мени, ја теби” и текст о томе насловљава „Историјска нагодба”.

Августа 1991. Милошевић разговара са делегацијом Европске заједнице о већ нарасталој југословенској кризи, а „Политика” у наслову изводи поенту „За решавање кризе на миран и легалан начин”.

Почетак 1992. обележио је разлаз Милошевића и бившег лидера крајинских Срба Милана Бабића. Демократска странка реагује на Милошевићево писмо Бабићу, што су испратиле „Новости” текстом: „Плави шлемови – недовољна гаранција”.

Због рата у БиХ се све чешће чују оптужбе на рачун Милошевића, а „Њујорк тајмс” извучи у наслов иницијативу „Милошевић мора да оде” (17. април 1992).

Рат је у БиХ, и после Милошевићевог говора у Бриселу, „Борба”, 7. маја 1992. објављује текст под насловом: „Србија није умешана у трагедију БиХ”. Већ у септембру исте, 1992. „Вашингтон пост” у коментаторском тексту наглашава: „Могућност за обарање Милошевића”, а у новембру из истих уста стиже „претећа” порука: „Упозорење Милошевићу”.

У истом периоду „Тајм” у председнику Србије види изазивача рата и објављује текст под насловом: „Детонатор за нови балкански рат”.

Било је то време јавне вербалне конфронтације на релацији Милошевић – Панић (бивши краткорочни савезни премијер), а „Политика” истиче наслов „Панић тражи од Милошевића да поднесе оставку”, док „Борба” тај сукоб види као: „Загрљај у клинчу”.

Међународна заједница кажњава Милошевића и СРЈ, увођењем економских санкција, на које он, у свом препознатљивом маниру, одговара: „Србија се сагињати неће” („Политика”, 26. 11. 1992). Санкције су и од стране руских депутата оцењене као грешка, а после посете званичном Београду, „Политика” објављује њихов став: „Увођење санкција – трагична грешка УН”.

Октобра 1993. радикалски вођа Војислав Шешељ за новосадски „Свет” изјављује, а „Борба” преноси: „Американци се спремају да оборе Милошевића”, да би већ почетком следеће 1994. дошло до „принудног” пријатељства Слобе и Шешеља, што је „Борба” оквалификовала насловом: „Он лош, ми одвећ слаби”.

Истовремено медији спекулишу: „Драшковић Милошевићев – заменик?”

Година 1995. углавном протиче у знаку Дејтона, и доноси тотални заокрет света у оцени лика и дела Слободана Милошевића, којег више не види као „балканског касапина”, већ „балканског миротворца”.

„Слободна Европа”, у марту 1995. доноси текст под насловом: „Милошевић најомиљенији политичар”. А НИИ септембра исте године, извлачи поенту насловом: „Бајка с тужним крајем”.

Исте године Милошевић доживљава да му секретар за штампу Стејт департмента Николас Бернс јавно захвали, у име америчке владе, за посредовање у ослобађању новинара Дејвида Годе, што наша штампа истиче насловом: „Захвалност америчке владе Милошевићу”.

Занимљиво је да је 14. децембра 1995. „Експрес” објавио текст под насловом: „Милошевић претио Младићу хашпењем”, с објашњењем да је Милошевићеве разговоре с Младићем прислушкивала ЦИА.

„Слободан Милошевић председник Југославије”, огласили су медији јула 1997. године. Само који месец пре тога, његова стабилност знатно је била пољуљана, те су му нишки студенти поручили отвореним писмом, у фебруару исте године: „Ви дефинитивно не можете ову земљу водити напред”.

„Наша Борба”, 17. јула 1997. реагује на Милошевићев избор за савезног председника, текстом и насловом: „Милошевић изабран нерегуларно”.

Година 1999. упамћена је по НАТО бомбардовању, обраћању Милошевића нацији после одлуке Савезне владе о проглашавању ратног стања. Било је то време кад је његов ауторитет у делу народа растао, док је у другом драстично падао.

Који месец по завршетку „Милосрдног анђела”, патријарх Павле даје интервју „Слободној Босни”, који иде под насловом: „Милошевић није хришћанин”. Патријарх и преко грчке штампе поручује: „Милошевић треба да да оставку”.

Корак по корак, Милошевић се ближи хашкој оптужници. Дејвид Шефер, путујући амерички амбасадор, јула 1999. оглашава, а „Недељни телеграф” објављује: „Влада која испоручи Милошевића Хагу добија пет милиона долара”.

Кола иду низбрдо врло брзо и Карла дел Понте, 24. августа, преко листа „Данас” поручује: „Довести Милошевића пред суд”.

У септембру, већ се објављују несумњиве тврдње: „Председник СРЈ неће избећи оптужницу” („Глас”), док „Политика” у октобру каже: „Председнику Милошевићу Орден народног хероја”.

Петог октобра 2000. Слободан Милошевић силази с власти, а 7. октобра „Вечерње новости” објављују: „Милошевић признао пораз”.

Следеће године, 30 марта, после 35-часовне драме, уследило је његово хашпење и притварање у Централном затвору у Београду, а новине су почеле да објављују текстове о његовом скором одласку у Хаг. „У ишчекивању Хага”, пишу „Вечерње новости”, 27. јуна 2001. године „Милошевић прочитао хашки закон”, објављује „Експрес”, 13. јуна 2001. године.

„Знате ли да је данас Видовдан”, објављују у наслову последње Милошевићеве речи упућене „браћи Србима” пред улазак у летелицу којом ће бити пребачен до Шевенингена.

„Ко је све зарадио на снимцима изручења”, „Блиц њуз”, 4. јул 2001. године.
„Умро Слободан Милошевић”, објављују сви писани и електронски медији ударну вест, 12. марта 2006. године. „Сахрана брише потерницу”, пишу на насловној страни „Вечерње новости”, а 16. марта под насловом: „Гроб под липом”, обавештавају да ће Слободан Милошевић бити сахрањен на породичном имању у Пожаревцу.

По сопственом истраживању и на основу „анонимног” извора, чији је циљ изгледа застрашивање грађана, „Недељни телеграф” 22. марта 2006. године, објављује текст са наднасловом „НТ истражује да ли српска влада може у овом тренутку да изручи најтраженијег хашког бегунца. Наш извор близак дипломатским круговима тврди:”, насловом „Коштуница не сме да хапси Младића”, и поднасловом „Боји се радикала. Запад диже руке и улаже новац у земље у региону”:

Без обзира колико рокови ЕУ и Америке за изручење Ратка Младића звучали као ултимативни, готово сви у међународној заједници сигурни су да их Коштуничина влада неће испунити и да неће Младића, или бар не у априлу, предати Хагу. Ово је за НТ потврдио један страни представник у Београду, који је желео да остане анониман.

Према међународним проценама, како каже, Коштуничин кабинет не сме да изручи Младића пре свега због страха од радикала, чији су рејтинг, али и реална моћ у ресорима силе после Милошевићеве смрти изузетно порасли.

– Иза радикала су сад стали сви моћници из сенке и паралелних структура којима не одговара да се Младић и Караџић нађу у Хагу, јер би са собом ко зна још кога могли да повуку – тврди наш извор.

– Управо под тим утицајем, СРС ће вероватно у Скупштини Србије тражити да се ревидира однос с Трибуналом. Коштуници ће под тим притиском бити тешко да одржи већину и одбије их, јер су емоције народа још увек узавреле.

Уколико српска влада сада изручи Младића, биће то буквално њен крај. Зато је Америка свој рок са почетка априла померила на мај, мада, како тврди наш извор, не верују да ће се до тада било шта променити. И зато ће казна, без обзира на страх да ће радикали преузети власт, овог пута заиста стићи: биће привремено заустављен процес стабилизације и придруживања ЕУ, али и финансијска помоћ Америке српским властима.

– Вратићете се у доба Слободана Милошевића, кад ће сва помоћ ићи преко невладиног сектора, тако да ће и многи од њих опет профитирати. Пошто је Запад схватио да Коштуница неће ући у коалицију с демократама, већ да му је лакше да кокетира с радикалима и СПС, нису више заинтересовани да га по сваку цену задрже на власти. За њих нема више разлике – враћање у прошлост са Шешелјем или са Војиславом Коштуницом, за њих је небитно.

На економском плану, санкције према Србији могле би да се испоље кроз укидање свих повластица, посебно на извоз хране. Затегнуће се и односи са ММФ, Светском банком и Европском агенцијом за реконструкцију и развој.

– Уколико ДСС и формално уђе у коалицију са СПС и СРС, или радикали победе, Запад се неће нервирати, јер ће им само олакшати посао око

независности Косова. Тада ће помоћи и референдум у Црној Гори, иако се Европа тога чувала. Новац ће уложити у остале државе у региону, јер им је Балкан важан, а Србија ће остати изолована док не одлучи да игра по европским и америчким правилима – закључује саговорник НТ.

Биографију бившег председника Републике Српске Крајине Милана Бабића „Политика” 22. марта 2006. године, објављује под насловом „Од председника до заштићеног сведока”:

Милан Бабић, бивши председник, премијер и министар иностраних послова Републике Српске Крајине, а такође бивши заштићени сведок Хашког трибунала и потом његов притвореник и осуђеник, рођен је 26. фебруара 1956. године у близини Книна.

Дипломирао је стоматологију 1981. године у Београду. Био је члан Српске демократске странке, основане 1990, која га је и предложила за председника општине Книн. Био је председник и премијер РСК.

Са те функције је смењен по налогу из Београда 1992. године, пошто је одбио да прихвати мировни план Сајруса Венса. Бабић је био кандидат за председника РСК на првим парламентарним и председничким изборима 12. децембра 1993, када је победио Милана Мартића. Београд је одбио да призна резултате избора, а нови су уследили 23. јануара 1994. године и на њима је Мартић, који је имао подршку Слободана Милошевића, постао председник, а Борислав Микелић премијер. Када је крајем јула Микелић смењен, на ту функцију је изабран Милан Бабић.

Бабић је са породицом дошао у Београд уочи хрватске операције „Олуја”, 4. августа 1995, и наставио да живи у Батајници код Београда, где је на имању рођака гајио живину.

Хашки трибунал је 18. новембра 2003. обелоданио оптужницу против Бабића, у којој му се на терет стављају злочини над хрватским цивилним становништвом, укључујући убиство стотине Хрвата и другог несрпског становништва од 1. августа 1991. до 15. фебруара 1992. године.

Бабић је у јануару 2004, у договору са Тужилаштвом, признао кривицу и осуђен је на 13 година. Прихватио је наводе оптужнице о учешћу ЈНА, МУП-а и ДБ-а Србије, СДС-а Крајине и локалне полиције у „паралелној структури власти” у Крајини, која је одговорна за злочине почињене над несрбима, а да је на челу тих структура био Мартић, уз подршку Милошевића.

Портпарол Хашког трибунала Александра Миленов изјавила је након Бабићевог самоубиства (обесио се у хелији) да „није било никаквих наговештаја да би он могао прибећи таквом потезу”. Трибунал никада није открио у којој земљи је Бабић издржавао казну, а у хашком притвору се налазио због сведочења на суђењу Милану Мартићу, бившем званичнику РСК.

Претходно је сведочио и у процесу Милошевићу и Крајишнику, а Тужилаштво је планирало његово сведочење на суђењима Станишићу, Симатовићу и Шешелју.

Упућени у збивања у Хашком трибуналу тврде да се Бабић у Шевенингену није осећао добро, да је имао проблеме док је тамо боравио. Наводно, остали затвореници га нису добро прихватили, па је увек било проблема приликом његовог борава.

Остаје чињеница да је сматрао да због договора са Тужилаштвом може да „извуче” знатно блажу казну од 13 година затвора, колико је добио. Поред тога, предстојала су му тешка сведочења у још неколико судских процеса у Хагу, па је у свему томе могуће тражити разлог зашто је Бабић подигао руку на себе.

„Ревизија Д” од 22. марта 2006. године, под насловом „Сад им је Војо главна мета” доноси ексклузивни интервју са Јадранком Шешел. Ревизија, која излази у Републици Српској, у поднаслову наглашава најснажнији део њене исповести „Мој муж је врло храбар човек, врло стабилан, ниједног тренутка нисам посумњала да ће посустати и да неће издржати све оно што су му досад радили и што намеравају да му ураде”. Текст се завршава са два антрофила.

Пошту Слободану Милошевићу одала сам, не само у име свог мужа, него, наравно, и у своје име, као пријатељ, без икаквих политичких намјера, јер се политиком не бавим, нити имам било каквих амбиција да то чиним. Ма колико неки покушавали да последњи испраћај Слободана Милошевића представе као политички скуп, ово је ипак био скуп народа који је желио да ода пошту Слободану Милошевићу, казала је у ексклузивном разговору за „Ревизију Д” супруга лидера Српске радикалне странке Војислава Шешела, који већ три године у хелији Хашког трибунала очекује почетак судског процеса, на основу оптужнице која га терети за ратне злочине. Шешелева супруга стајала је у почасној стражи крај одра Слободана Милошевића, заједно са лидерима СРС-а Александром Вучићем и Томиславом Николићем, што је многе изненадило с обзиром на чињеницу да се она веома ријетко, односно готово никако не појављује у јавности, а политички противници радикала нијесу пропустили прилику да подсјете на некадашње политичке несугласице између Шешела и Милошевића.

– Током свих ових година бављења политиком мој муж је имао несугласица са Милошевићем, због чега смо претрпјели доста тешкоћа, али од времена кад сам почела редовније да долазим у хашки затвор некако смо имали прилику да више разговарамо, да се зближимо... Како је вријеме пролазило, чини ми се да је, кад би ме видио тамо, Милошевић имао осјећај као да сам и њему дошла у посјету, да ме је доживљавао као неког свог блиског – каже Јадранка Шешел, додајући да је писмо којим се њен супруг опростио од Милошевића, а које је у Београду прочитао Александар Вучић, Шешелево писмо пријатељу, јер су се „њих двојица током година проведених у притвору Хашког трибунала заиста веома зближили”.

Јадранка Шешел истиче да се боји за живот свог мужа, након прича да је Милошевић трован у Хашком трибуналу, али је увјерена да ће њен супруг побједити све препреке.

– Мој муж је врло храбар човек, врло стабилан, ниједног тренутка нијесам посумњала да ће посустати и да неће издржати све оно што су му досад радили и што намјеравају да му ураде. Ово су ствари које превазилазе машту било ког нормалног човека и наравно да се плашим за њега након тврдњи да је Милошевић трован у Хашком трибуналу. Што се тиче његове одлучности да се и даље бори као што је то досад чинио, у то нема сумње, сигурно ће истрајати. Сигурно да сад, кад Милошевића више нема, он тамо представља

главну мету – истиче супруга лидера радикала, а на питање да ли јој се супруг пожалио да сумња да је можда изложен тровању, одговорила је:

– Није потребно да ми се жали, просто сам имала прилику да се увјерим кад одем тамо на какве су све пакости спремни. Ништа ме не би изненадило, јер они заиста немају нимало добре воље да испоштују ни своја правила, а о људским правима да и не говорим. Мој супруг им је направио проблем, јер сад једноставно не знају шта с њим да раде. Да постоји иједан доказ против њега суђење би почело, међутим, они се стално изговарају техничким проблемима, што прилично небулозно звучи. Вријеме које је протекло показало је да они страхују да уђу у тај судски процес, зато и не почињу. С друге стране, не могу га ни бескрајно држати у притвору. Три године, вјерујем, нико никада није био у притвору, осим мог супруга! То је кршење основних људских права да човјек три године сједи тамо, не знајући ни да ли ће, ни када да отпочне судски процес против њега, а још мање када ће се завршити. На све то наша држава ћути.

Јадранка Шешел је свог супруга, како нам је рекла, посјетила прије двадесетак дана, а крајем мјесеца поново ће путовати у Хаг.

– Воја је релативно добро, има одређене здравствене тегобе, али није животу угрожен, хвала Богу. Тамо је здравствена заштита затвореника на веома ниском нивоу, нико се на то и не обазире, чак ни у елементарном смислу.

Његово психичко стање је изузетно стабилно, он зна да је његова породица уз њега, да су синови поносни на свог оца и да га чекамо да се врати. Колико смо у могућности, настојимо да га редовно обилазимо, иако то није баш једноставно, како због финансијских, тако и због разних других препрека. Не можемо да идемо баш онолико колико бисмо жељели, али трудим се да наша дјеца барем неколико пута годишње оду у посјету оцу – рекла је Јадранка Шешел, нагласивши да она и дјеца имају велику помоћ прије свих од Шешелевих колега и пријатеља из СРС-а.

Написе београдских медија да су затвореници у Хагу ступили у штрајк глађу након Милошевићеве смрти, а да је Шешел вођа „побуњеника“, супруга лидера радикала сматра неповјереним информацијама.

– Разговарала сам са Војом и он ми је рекао да не намјерава да организује никакав протест, а ако буде одлучио да то уради, рекао је да ће то сви сазнати. Чак се мало и нашалио и рекао: „Не пада ми на памет да гладујем, а да то нико не зна“!

– То што Воју и након добровољне предаје држе три године у хашком притвору, потврђује да је режим одавде учествовао у писању те тзв. оптужнице и да им не одговара да се он врати у Србију, барем не још једно вријеме. У овом тренутку мислим да мог супруга нико неће. Ови овдје не желе да се врати, а они тамо не знају шта ће с њим. Воја никад неће тражити гаранције од Владе Србије, јер неће да се понизи и тражи гаранције и било какву милост од оних који су га тамо и послали – тврди Јадранка Шешел.

Десимир Топић, у чланку објављеном у листу „Данас“, 22. марта 2006. године, по ко зна који пут јавно плује др Војислава Шешелја, вређајући тако милионе грађана који га више од једне деценије чврсто подржавају. Текст носи наднаслов „Политичке странке изнутра: како до идентитета“ и наслов „Друштво неспремно за демократију“:

Ако се нормалне политичке странке не могу замислити без идентитета, идентитета не само идеологије и програма – тај се идентитет не може замислити без једне унутрашње садржине. То нису само статус и правила на којима се код нас данас много ради, али који су у пракси без великог значаја. (Савез комуниста и пре тога Комунистичка партија имале су значајније статуте и правила, иако то нису биле демократске странке.) Идентитет ствара један унутрашњи солидаризам који не мора бити искључив и затворен за спољни свет, али ипак даје оно битно за једну праву политичку странку: „личност”. То значи да у својим веровањима и својим понашањима, чланови странке чине једну „личност” и једно понашање које одговара видној већини чланова странке.

Међутим, за посткомунистичко време све ове расправе као да немају неку тежину, јер се идеологизација изгубила добрим делом и код традиционалних западноевропских странака. Данашња Социјалистичка интернационала, на пример, ни издалека не личи на Социјалистичку интернационалу пре педесетих година прошлог века. На једном месту помињали смо промену друштвене структуре, па самим тим и промену у погледу социјалних проблема који су за Социјалистичку интернационалу представљали не само нешто битно, него и одлучујуће. Ова перцепција, наравно, не говори довољно кад је реч о екстремним десним странкама које су у видном порасту у посткомунистичкој Европи Истока. Жириновски или Шешел код нас имају идентитет, али не због идеологије и програма него због агресивног наступа, псовања, клеветања, плувања, лажних обећања. У којој су мери те странке биле и остале до сада непрограмске, па ни про-идеолошке, види се по шешелјевцима који могу једног дана да назову покојног Слободана Милошевића највећим злочинцем у српској историји, а да другог дана раде најпрљавије послове за Милошевићев режим.

Ако се посматрају наше странке „изнутра”, биће доста лако рећи да су, бар у великој већини, „интересне заједнице”, заједнице личности које решавају личне функционерске или финансијске проблеме: да ли ће постати чланови неких управних одбора извесних још увек друштвених предузећа, да ли ће постати амбасадори или неки други функционери. То све оставља најтежи утисак на гласаче. Али наши суграђани не треба да забораве да све те појаве не долазе од самих странака. Треба да воде рачуна да је наше цело поднебље коруптивно, и млади и старији грађани. Ако смем да кажем једну тешку реч, то је да се млађа генерација ДОС показала да је спремна – за коруптивне потезе, да не помињем функционерске страсти. Они који апстинирају на изборима, не треба да забораве на главну чињеницу: да наше друштво, нажалост, још није спремно за демократски поредак, чак и онакав каква постоји у осталој посткомунистичкој Европи.

Међутим, главни проблем остаје: шта значи политичка странка „изнутра”? То „изнутра” значи најпре једну друштвену кохезију, изузетан напор солидарности везан за један идеал, за један програм. Чланови једне странке су солидарни првенствено у једном циљу: остваривању програма. Тог остваривања не може бити без плана и дисциплине, али друштвена кохезија мора да спаја људе који имају као приоритет само једно: успети у програму. Све се

страсти и чињења свODE само на један елемент. Дакле, лични проблеми, осетљивост и незадовољства морају се потчинити солидарности. Не треба никако заборавити да политичка странка није нека идеализована заједница, као што друштво није савршено. У странци има разноликих људи, и по пореклу и по образовању, по склоностима и култури, али сваки доприноси страначкој заједници оним својим квалитетима које поседује. Једни добро говоре, други убеђују појединце, трећи пишу, четврти скупљају финансијска средства, пети врбују нове чланове, и сви су равноправни у међусобном поштовању. То је политичка странка „изнутра”.

Ко познаје стање наших емоција и индивидуализацију општих проблема, он мора да зна да је у начелу тешко основати политичку странку у нашој средини, а још теже одржати. У нашој прошлости, пре 1903. године и пре 1941. године, чињен је велики напор и било је и извесних резултата. Још у XIX веку било је доста политичког распознавања политичких странака, било да су биле првенствено „сељачке”, као Пашићева Народна радикална, или „интелектуалне” као самосталци Љубе Стојадиновића и Љубе Давидовића. Ту је често побеђивала личност која води, као што је био случај Николе Пашића, а било је појава да нису личности биле главне покретачке снаге, већ идеје. Јаша Продановић је на почетку XX века писао о самосталцима да њих не воде људи него идеје... Либерали, с Јованом Ристићем на челу или војвођански либерали са Светозаром Милетићем пола века раније – имали су јаке људе на челу, али то их није чинило ни снажним ни дуготрајним странкама.

Политичка странка „изнутра” је једна сложена организација у којој треба сви чланови да мисле, да расуђују, да траже најадекватнија решења, да колективним потискују лично. Личног ће увек бити, осетљивости ће увек бити на претек у друштву емоција, али политичка странка, наравно демократског карактера, треба увек да зна да њена јачина не долази само од броја чланова или броја гласача већ од унутрашње снаге солидарности, од унутрашње снаге у извршењу задатка једног програма, или још више – једне визије. Објективни услови су и те како значајни, али субјективни напори су често још значајнији. Објективно може да победи субјективне жеље, али снага личних напора може да потисне објективно.

Објективно, наши су услови за праву политичку странку доста слаби, али напорима, а не апстиненцијом – можемо субјективним победити наше тешке стварности. Прошло је време када смо добро зарађивали и били славлени у свету захваљујући хладном рату. То су времена давно прошла.

„Пожаревац после сахране” је наслов, а „Последњи Милошевићев митинг” наслов текста објављеног у „Репортеру” 22. марта 2006. године. Поднаслов је „На улицама је остао народ који је за ту прилику доведен организовано из свих делова Србије и Републике Српске, да избежумљено тумара непознатим градом у покушају да се врати кући. Они који су их довели одавно су отишли”.

Наслови антрфилеа унутар текста су „Слоба је плусквамперфекат”, „Партибрејкерси отказали концерт”, „Медији” и „Слобина улица”:

Изгажене црвене руже, симбол СПС, под налетом метле градског чистача полако су нестајале са улица Пожаревца прошле суботње вечери. Светла

рефлектора телевизијских камера су погашена. Слободан Милошевић, лидер СПС-а и човек који је обележио Србију протекле деценије – сахрањен. Врата породичног имања његове супруге на којем ће почивати су затворена. Деведесете су заувек остале иза њих. Испред њих, на пожаревачким улицама остао је народ који је за ту прилику организовано доведен на сахрану из свих делова Србије и Републике Српске, да избезумљено тумара непознатим градом у покушају да се врати кући. Они који су их довели одавно су отишли.

„Заборављени” су јецаје за својим идолом заменили псовкама. Аутобуска карта до Београда кошта 400 динара, немају више пара, моле возача локалног превозника да их повезе до Београда. Док аутобус замиче ка Београду, у остављеној гомили жена средњих година се сагиње и са тротоара подиже изгажену слику отпалу са неког транспарента заосталог из периода деведесетих са које се смеши Милошевић. Брише је подлактицом леве руке, прислања је уз тело, исправља и – љуби.

„Е мој Слободане, мој јуначе!” – почиње да плаче – „Како ћу сада мојој кући да се вратим.”

Бесциљно се крећући, људи заостали из Милошевићеве поворке поново долазе на градски трг. Роштиљџија кафане, смештене тик уз бину са које су пре неки сат одјекивали гласови оних који су се опраштали од Милошевића, док их је дим који је долазио са истог роштиља обавијао, стругао је гараж са решетака. Поред њега и остатка поворке из правца имања Милошевићевих пролази десетак црних аудија. Препознајући у њима позната лица из СПС-а, група оних који покушавају да се домогну Београда, маше рукама покушавајући да их заустави. Безуспешно. Одлучују да се врате пред капију Милошевићеве куће. Затворено. Из дворишта допире светлост рефлектора.

„Иди куцај, питај некога шта да радимо, видиш да још нису отишли,” полугласно, гуркајући лактом мужа у ребра, предузимљивост показује једна жена.

„Ма нећу. Срамота је!” одбруси јој он, гегајући се с ноге на ногу, махијално опипавајући прстима беџ са црним флором и ликом Слободана Милошевића, прикачен на реверу. Новинари CNN-а и Ројтерса пакују своју опрему. Привлаче пажњу овог брачног пара.

„Питај њих како да се вратимо,” опет ће жена.

„Питај их ти,” брецну се муж. Враћају се на аутобуску станицу. Долази аутобус из Кладова.

„Мајсторе је л’ можемо са вама до Београда, тако ти душе! Ови наши отишли без нас, а немамо за карту,” завапи човек возачу аутобуса.

„Ајде, улазите,” рече шофер после краћег размишљања. Тридесетак људи нагрну у аутобус.

Међу њима и лидер локалног СПС-а из околине Београда.

Аутобус је кренуо а расправа је почела.

„Е Вучићу и Русима свака част! К’о човека су га испратили,” зачуло се из задњег дела аутобуса.

„Ма какав Вучић!” нађе се увређен локалац СПС-а.

„Паметни су они. Организовали превоз, као ’оће да помогну, а оно, ако ћеш са њима потпиши приступницу радикалима” увређено ће он.

„Добро, али јеси ли видео како плаче. И Шешелјева жена, свака јој част. А Миру срам да буде,” опет ће онај глас отпозади.

„Шта Мира”, крену у одбрану еспеецовац, „па није она крива што јој Тадић није дао да дође.”

„Па јесте. Срамота”, помирљиво рече онај од позади.

Расправа је изнервирала једног од путника, који се затекао од раније у аутобусу.

„Ма јесте ви сви нормални,” заурлао је он, „какав бре Милошевић. Мајсторе, јесам ја платио карту да слушам опело Милошевићу или да се возим,” викао је на шофера. Овај се само осмехну не скидајући поглед с друма.

„Па, ово је демократија. Не можеш да нас ућуткаш,” узврати му лепша половина брачног пара који је пре сат тумарао Пожаревцем.

Муж је „муну” лактом, дајући јој знак да ућути. Мрмљајући себи у браду послушала га је. Аутобус је стигао у Београд. Милошевић је заувек остао у Пожаревцу.

Пожаревачки отпораш, Момчило Вељковић, у изјави француском новинару, рекао је да је на дан сахране целог дана био под пратњом полиције.

„Ми опозиционари скупили смо се у кафићу Трим да не би било неког белаја. Јутрос ми је само пришла нека баба, истакла средњи прст на шаци, набила ми га испод уста и рекла: изјави нешто за Студио Б. Рекао сам – немам шта. Шта да се ради, одлази циркус. Одустали смо од ’гловог коца’, на молбу полиције. Звао ме и посланик СПС-а Бојан Кекић, вели није то људски. Ја га питам, а је л’ људски било кад сте ви с Марковом супругом на дан Ђинђићевог убиства славили у кафићу? Познато је да се зло сахрањује тамо где је и потекло. Он је сад плусквамперфекат”, рекао је Вељковић, француском извештачу.

Партибрејкерси су отказали концерт који је био најављен за дан сахране Милошевића у Пожаревцу. Фронтмен групе Зоран Костић Цане рекао је да онога ко жали „треба пустити да то обави како он замишља”. „Ако је неко био скот према нама све ово време, не значи да ми морамо да будемо скотови сад, у овом тренутку. Нека прође све то што треба и ево нас да заиграмо и запевамо”, рекао је Костић.

Медијске куће попут CNN, Reuters, SKY и руске државне телевизије данима су боравиле у кућама првих комшија брачног пара Милошевић. Како би имали ексклузивни снимак спуштања Милошевића у гроб, поједини медији ангажовали су и тешку грађевинску машинерију попут кранова и дизалица, које дижу и до 120 метара у висину и имају могућност кретања.

Околни ТВ и ауто сервиси на тај дан били су претворени у импровизована репортажна кола. Ситна киша и хладноћа приморале су најпознатије светске извештаче да се тискају око импровизоване бубњаре да би се угрејали. Оронуле пожаревачке веш машине и телевизори из сервиса за поправку, послужили су им као подметачи за најмодернију опрему коју користе.

Комунисти Санкт Петербурга предложили су руском председнику Владимиру Путину и гувернеру Санкт Петербурга да се Београдска улица у том граду преименује у Улицу Слободана Милошевића, као и да се његова биста постави у парку у јужном делу града.

Председник Општине Свилајнац Добривоје Будимировић Бица изјавио је да ће Скупштини општине предложити да главна улица у Свилајнцу добије име по Милошевићу.

О Вуку Драшковићу, министру спољних послова Србије и Црне Горе, свака реч хвале изгледа увек лажна и неуверљива, с обзиром на политику коју заговара. Текст о њему објављује „Репортер” 22. марта 2006. године под насловом „Вук Драшковић министар спољних послова СЦГ”.

Наслови антрфилеа у тексту су „Оспоравани потези”, „Актуелно” и „Позитивно”:

Вук Драшковић је рођен 29. новембра 1946. године у Међи у Банату, у породици колониста из Херцеговине. Мајка Стоја је умрла кад је Вуку било шест месеци, а отац Видак се поново оженио и добио два сина и три кћери. Драшковићи су се врло брзо вратили у Херцеговину, па је Вук основну школу завршио у Сливљу, а средњу у Гацку. По очевој жељи намеравао је да упише медицину у Сарајеву, али је незадовољан „стиснутим и стешњеним Сарајевом” за место студирања изабрао Београд, а уместо Медицинског уписао Правни факултет. Током студија упознаје колегиницу из Бијелог Поља Даницу Бошковић, којој после неуспешног удварања успева да се поново приближи тек за време демонстрација 1968. године. Даница, међутим, поново захлађује односе с њим видевши да се Вук хвата у чувено „козарачко коло” којим студенти поздрављају Титово признање да су „студенти у праву” („Зар не видиш да опет хоће да вас превари”). Вуков излазак у самопослугу за дочек нове 1974. године био је пресудан, јер се двоје, сада дипломираних правника, поново сусрећу и Даница Вука позива у стан на заједнички дочек. („Заборавао сам на вереницу која ме је чекала да се вратим из куповине и цело то вече играо сам шах с Данициним братом Веселином”, причао је Вук). Венчали су се 10. јуна 1974. године, а Даница, по мишљењу оних који га познају, постаје најважнија фигура у Вуковом животу, која има пресудан утицај на све његове будуће потезе. Драшковић се од 1969. године до 1978. године бавио новинарством, био је дописник Танјуга из афричких земаља, а затим је постао саветник за штампу у Већу Савеза синдиката Југославије. У међувремену пише неколико романа који су узбуркали ондашњу јавност и били с негодовањем дочекани од владајуће структуре у земљи. (Романи „Судија” и „Нож” су у кратком периоду доживели неколико издања и штампани су у великом броју, а за њима следе „Молитва” 1 и 2, „Руски конзул”...). Иако је у Савез комуниста примљен још на четвртој години студија (неки и данас не могу да му опросте фељтон о четницима као домаћим издајницима, који је крајем седамдесетих објавио у „Експресу”), Драшковић је својим књижевним радом стекао етикету дисидента и забрањеног писца.

С Мирком Јовићем и Војиславом Шешељем 1989. године оснива Српску народну обнову, а расписивање првих вишестраначких избора 1990. дочекује као председник Српског покрета обнове. Охрабрен падом комунистичких режима у целој Европи осваја друго место са 700.000 гласова. Због саопштења у којима ТВ Београд клевета српску опозицију, СПО 9. марта 1991. године заказује демонстрације које надилазе сва, па и Драшковићева очекивања и прерастају у отворену побуну против режима. Драшковић бива приведен,

али убрзо и ослобођен, док су после демонстрација у јуну 1993. године он и његова супруга били ухапшени и сурово претучени. После неколико неуспешних изборних покушаја, Драшковић ствара коалицију Заједно (по његовом каснијем признању „најбоља коалиција икад направљена у Србији”), која после прекрајања изборних резултата локалних избора 1996. године три месеца демонстрира широм Србије. Драшковић 18. јануара 1999. године постаје потпредседник Савезне владе, а из ње излази 28. априла, у жеку бомбардовања. Многи сматрају да му то Милошевић никад није опростио и да је зато у два наврата покушао да га убије. Први пут 3. октобра 1999. године на Ибарској магистралу, а затим у јуну 2000. године у Будви. Оба пута Драшковић успева да се спасе сигурне смрти и прође само с лакшим повредама. После избора у децембру 2003. године СПО улази у републичку Владу, а сам Драшковић постаје министар иностраних послова СЦГ.

Оспоравани потези:

Оснивање Српске гарде и касније ограђивање од ове паравојне јединице.

Писмо из затвора у којем од Милошевића тражи да ослободи његову сугрупу Даницу.

(Милошевић их је после притисака из света обоје аболирао)

Улазак у Савезну владу 1999. године.

Иако један од оснивача ДОС-а, СПО на изборе 2000. године излази сам и доживљава катастрофалан пораз. Уместо заједничког кандидата опозиције Војислава Коштунице, СПО за изборе кандидује Војислава Михајловића, који осваја занемарљив број гласова („Признајем да ми је то највећа политичка грешка у каријери”, каже Драшковић данас).

Многи му замерају диктаторски однос у странци, због којег су странку напустили њени истакнути чланови (Слободан Ракић, Михајло Марковић, Владимир Гајић, а нешто касније Боривоје Боровић, Богољуб Пејчић, Верољуб Стевановић, Војислав Михајловић...).

„Постиђен сам јавним реакцијама у Србији на смрт Милошевића. Жалост његових следбеника за човеком који је одговоран за небројене злочине и који је лично наручивао многа убиства претворена је у хвалоспеве умрлом и његовој политици, која је производила само смрт, несрећу и мржњу. Промовисањем једног серијског убице у националног хероја поново убијају његове жртве, а Србија се срамоти и пред собом и пред светом и пред Богом као земља у којој је злочин врхунска врлина”, изјавио је недавно.

Од првог појављивања на политичкој сцени Србије, Драшковић се показао као неприкоснвени лидер, с харизмом говорника који успева да распали бунт успаване Србије и зато не чуди да је од режима био означен као највећа опасност.

Већ после неколико силовитих јавних наступа стекао је надимак – краљ тргова.

И поред радикалне промене имиџа и политичке оријентације с почетка деведесетих (од разбарушеног националисте до грађански оријентисаног дипломате) Драшковић је увек понављао да му је главни политички циљ да „Србија постане део европске породице”.

Интервју са замеником председника Српске радикалне странке Томиславом Николићем, „Куир” 23. марта 2006. године, објављује са насловом „СПС на потезу” и поднасловом „Томислав Николић поручује социјалистима да неће имати разлога да постоје уколико пропусте шансу да са радикалима оборе владу Војислава Коштунице”.

Наслови антрфилеа унутар интервјуа су „Милошевић спасао Србију”, „Сви смо ми Слобини” и „Видовити Тома”:

Српска радикална странка позвала је изнад одра Слободана Милошевића његове социјалисте да заједнички сруше Владу, али из ове странке још увек није стигао конкретан и јединствен одговор. Због овог оклевања, заменик председника Српске радикалне странке Томислав Николић у разговору за „Куир” поручује да ако социјалисти пропусте овакву прилику „онда више немају разлога да постоје”.

– СПС је Слободан Милошевић. Он је магнет који је око себе држао различите струје. Док је био жив, свађали су се, оговарали, али су седели заједно. И опет је Милошевић био тај кога питају. Сад је тај стуб срушен, а они могу даље. Ако су поштени и верни, није срамота позивати се на Милошевића, јер би и он, да је жив и гледа ово, рекао: „Руши Владу”!

• Они то то стидљиво најављују. Шта мислите, колико су озбиљни?

– Мени се нешто друго чини озбиљним. Да од њихових 22 посланика има једно седам, осам, можда и десет који озбиљно размишљају о томе да се више не бруквају.

• Да ли су то они око Милорада Вучелића?

– Ко зна коме припадају. Не могу да кажем да су Вучелићеви, пошто је изјавио да прво морају да консолидују партију, па онда да руше Владу. То је највећа оптужба против Слободана Милошевића. Испада да нису могли да консолидују партију док је он био жив.

• Што их не наговорите да сруше Владу?

– Што ја да се договорам са СПС?

• Зато што, по испитивањима, заједно с њима имате 124 мандата.

– То знају и они, исто као и ја. Моја јавна понуда њима стоји – немојте у понедељак да уђете у салу Скупштине, и Влада пада. Зашто? Па, због понижавајућег односа према њиховом председнику. За нас нема јачег разлога.

• Нисте им дали конкретну понуду – срушите Владу, идемо на изборе, правимо коалицију.

– Откуд ја знам да они хоће с нама да праве владу. Везују се за Коштуницу. Прекјуче је Ивица Дачић похвалио Владу и Војислава Коштуницу што им је дао Музеј „25. мај” да изложи тело Слободана Милошевића.

• Та изјава не мора ништа да значи.

– Ма, нећу ја да водим политику СПС. Боље им је било да су реаговали на изјаву министра Зорана Стојковића, који је био баш бруталан најављујући метеж и хаос ако Милошевићева сахрана буде у Београду.

• Откуд толика брига за Милошевићеву сахрану? Чини се да су радикали на томе доста профитирали?

– Сећате ли се колико су ме ваше новине нападале кад сам се залагао за Миру Марковић и Марка Милошевића, пре годину и по дана? Јесам ли могао тада да профитирам?

- Ако нисте ви, ко је онда профитирао?
 - У том тренутку нико није шкртарио с изјавама. Тадић је желео да остави утисак у јавности, Коштуница такође, као и социјалисти, Г17 плус, и Вук Драшковић. То је наш посао. Друга је ствар што су се радикали најбоље понели, најјасније. А народ нека закључи ко се како понашао. Ваљда је људски да та сахрана иде од храма Светог Саве ка Новом гробљу, Алеји великана, с ковчегом на лафету, а не у комбију, па да народ гледа у којем је од три комбија Милошевић. Ту је било толико прљавштине...
 - Кажете било је прљавштине. Што се нисте окренули и отишли?
 - Из пијетета и зато што би наше присуство била Слобина жеља. Сви су се тамо позивали на њега, а неће његову жељу да изврше. Мени је лично владика Иринеј рекао да му је секао колач за славу. Војислав Шешел ми је рекао да је Милошевић сваки пут за Светог Николу у Хагу специјално наручивао рибу, људи му долазили на славу.
 - Зашто је онда, као атеиста, сахрањен под пирамидом?
 - Не знам! Шешел ми је на дан сахране рекао да се чуо с Миром Марковић и да је она прихватила верски обред. Ја сам то рекао Вучелићу. После је у камеру рекао да је Милошевић атеиста. После такве лажи, он не може стајати иза имена Слободана Милошевића. Милошевић није био атеиста! Милошевић је заслужио крст, опело, место у Алеји великана, војне почасте, а они који се с тим не слажу, и у СПС и ван ње, треба да ћуте и покрију се ушима.
 - Ко то?
 - Борис Тадић. Кад је Ђинђић био градоначелник Београда, убијен је Радован Стојчић Баца. Сахрањен је у Алеји великана, а Ђинђић је дао дозволу за то. А његов наследник Тадић не одобрава Алеју Милошевићу, који је био Бацин шеф. Видите како не уме да размишља!
 - Пре месец дана саветовали сте Милошевићу да му је боље да се убије него да дочека хашку пресуду. Кајете ли се?
 - Хаг је систематски убијао Милошевића годинама. Гледамо на суђењу како тај човек копни из дана у дан. Био је црвен у лицу као рак све време. Седам – осам месеци уопште није могао да снизи крвни притисак. То ми је рекао Шешел. Ја нисам лекар, али знам да то убија човека...
 - Па сте му поручили да прекрати муке?
 - Пазите како су они то прецизно прорачунали. За три месеца би била пресуда за геноцид и онда умире Милошевић, кога свесно убијају. Нама остаје анатема, комплетна пресуда из које излази милион последица. Кога год сад од политичара ово будете питали, он ће побећи од одговора, али ја вам кажем – Милошевић је својом смрћу спасао Србију. Смрћу пре пресуде.
 - Из ЕУ поручују да треба раскрстити с наслеђем Слободана Милошевића. Осећате ли се прозваним?
 - Сви смо ми део Милошевићевог наслеђа. Ђинђић је преговарао с њим 1994. године да направе Владу, па је Милошевић пресекао и рекао да Ђинђић не може да буде премијер. И Вук Драшковић је део тог наслеђа. Мене оптужује да хоћу да ратујем са целим светом, а он је био у Влади кад смо ушли у рат с НАТО пактом.

- У ДС најављују да би могли да подрже Владу?
 - Нека најављују. Ионако кажу да ће после избора да праве владу. Кажу, та влада ће бити идеална. Па што је не праве одмах? Мене интересује само ко има 126 посланика.
 - Предвидели сте смрт Зорана Ђинђића, сада и Милошевића?
 - Знате шта је рекао Бранислав Лечић кад је убијен Ђинђић? Да се испита да ли сам видовит, или умешан у убиство. Пошто не може нико да ме оптужи за Милошевићево убиство, а не видех да су успели да ме вежу ни за једног од оних који су убили Ђинђића, можда сам и видовит.

Са насловом „Специјално из Хага: пише Анте Готовина” и насловом „Одавде сам прогледао” „Таблоид” 23. марта 2006. године, објављује, по свему судећи наводно писмо хашког оптуженика Анте Готовине, у којем је овај недељник нашао место и за др Војислава Шешеља:

Прије свега шаљем вам моју сућут и сућут свију Хрвата у Шевенингену. Ти бокца, как смо најebали без потребе. Требал је одмах на почетку рата направит удругу српскога и хрватскога топништва те разлупат пола Еуропае, матер им садистичку, кај су се окомили на сиротињу... Овак смо сами себе тукли, а сад вам морам истину признат, све нам је то Еуропа и Америка дала справит, у тој су нам кужини скухали горку јухицу, так мангупски да се не да приповедат...

Ово кај се са Милошевићем догодило, бу морал да опомене и нас и вас, а исто би се и нашеме Францеску Туђману догодило да је поживио довољно дуго. Та би га фина Еуропа стрпала у казниону.

Ја не вјерујем, ја знам, да су нам и онај рат спакирали зато кај смо таман требал ућ у ту Еуропску унију, а то је, драгец мој, пуно новаца које онај дрек из Брисла није хтио дат. И сад, кај се ту има приповедат. Отишел је Слобо а и нас ће полако убит, овак или онак, и ак се не дигне буна овдје у Шевенингену најebат ћемо сигурно. А ја јесам за то, макар прошло ко Матија Губец на Крбави...

Стипица Месић може својој покојној баби просвједоват за то кај сам се потписал на умрлицу Слоби. То му је и бискуп Бозанић рекел и цијела католичка Хрватска гледе моје кршћанске гесте, јер, јелте, тај је Слобо ухићен и доведен у Хаг под изликом да му се има судит, а не молим вас лијепо мучит онак подмукло.

Хтио сам рећ да се свак борио за своју домовину, или смо барем мислили да је так, јер нас је ова мафија новогa свјетског поретка гурнула у то. Сад кад смо сви скупа на робији и кад смо спознали да су нас ови што нам суде и гурнули у рат...

Кад видим ову свингерицу Карлу, извадит ћу јој мог хрватскога кокота из гаћа да јој том гестом приопћим мој однос према међународним чимбеницима и њој самој. Да вам на србијански преведем, желим јој рећ да ме курац боли и за њу и за њен Трибунал, кад се већ морам сликовито изразит. У томе смислу шаљем поздрав свим драговољцима диљем бивше Југославије, не дајте се зајebат више, доста су нас возали по еуропским колодворима да нам удјеле неки еуро да би нас конторлирали... Утичите на ваше несретне политичаре без мозга, а посебице се пазите оних са малим пимпеком, јер ће вас издат и поново гурнут у неки рат.

Ми смо овде у Шевенингену сви добро, фала на питању, не мремо чинит чајанке од како је Слобо отишел, али смо сад сви на опрези кај једемо и пијемо, да нам се не догоди исто. Чим Карла огладни, нас хоће скухати у јухи.

Прије неки дан кажем Тути Налетилићу: Туто, добро је да те Шешел није изјел, јебем ти сумпор жарки, видиш ли ти да ће нас ова инквизиција потаманит ко даброве у потоку мутном, него дај да се организујемо са Србима, скупа смо јачи, па да направимо жгањце и подравску питу од ових вампира у мантилима. Каже мени Тута: Слажем се, стари, али чекај да ово око Слобе мало сплахне па ћемо видит кај даље...

Сад кад се осврнем как смо радили ону „Олују” скупа с Американцима, и как су нам сад ти Американци завукли отпозади, видим да смо испали овце и ја и Маркач и Адеми и други, а све су планирали њихови генерали из Вашингтона.

Ти се сад, Анте, јеби, и ти Туто и сви други кај су се ложили на домовински рат, те гинули за интересе великога сотона, как оно Ал Каида зове Американце. А Стипица Месић оде у Банске дворе да пије гемишт и крка фино печени одојак. Кад треба усташа, кад треба комунист. Такав ти је Стипе.

Што се пучанства у бившој Југославији тиче, они су сад сви на робији, у дужничкоме ропству или су продати. Ја то из казнионе у Хагу добро видим, а виде и сви који су овдје на дугогодишњем одмору. Све је било превара! Кад су оно мене требали ухитит, најприје су ми рекли: Само ти, Анто, вечерај, у том и том ресторану, а ми ћемо те као ухитити, па се ти као, чини изненађен, па ћемо те, као пустити да се браниш са слободе. Једино је ово последње испуњено. „Као” пуштен сам, а заправо робијам. Све су ме слагали.

И Слобо ми је причао, њега је онај Војо Коштуница слагао да га неће нико дират, него да ће мало ић на неки разговор па ће га вратит. Ево, видим како су га вратили и колико је трајало.

Ма не би ни за милијуне куна издао ниједнога Србина никаквој еуропској полицији, тој инквизицији из средњега стољећа. Па, габрек мој, поглеј ти на кај то личи, са оним хаљинама, са тим перикама, који је то болестан свијет, ти бокца. Лијепо је мени један друг из пучке школе, неки Хрвоје Амбрек, рекал: Не би ти ја, Анто, ишел на тај Запад без велике муке, они нашу Хрватску воле док им требамо да се бијемо за њихов интерес...

И то кај смо се са Србима потукли, то је више њима ваљало там у Вашингтону да кажу: Ено нека племена дивља се кољу па сад ми то тамо идемо смирит. Е, зато су они нама рекли, бог дечки, сад ћемо те Србе скупа помлатит, па послије ћете ви живјет ко Американци. Сад је Анте у Хагу, Хрватска у курцу, а Американци веле да се никад нисмо ни срели а камоли да су нас учили војничким вјештинама. Јебем ти, ако је ЦИА спала на те грање да се курва на ситно, онда је стигло задње доба! Зато ја данас поштивам свакога ко је у овој казниони скупа са мном, јер смо, какви год да смо, од њих бољи. И ко је против тога да Слобо добије од мене последњи поздрав, а фамилија моју сућут, тај је обичан пиздек...

Морбидни наслов „Надгробне рачунице” може се појавити у листовима као што је „Време”, које 23. марта 2006. године, објављује текст са наднасловом „Слегање политичког терена” и поднасловом „Тешко да ће сахрана

Слободана Милошевића значити више од једне вишеструко жалосне рекапитулације пуне осећања трагичности и самосажалења и међу онима који су га и у часу смрти волели и међу онима који су га и у часу смрти мрзели”. „Рођак”, Милан Милошевић износи неку своју чудну, неуверљиву констатацију која нема везе са истином, помињући и писмо др Војислава Шешеља упућено преминулом Слободану Милошевићу:

Сахрана Слободана Милошевића под липом, за коју се везује један догађај из његовог емотивног живота, и гробна плоча на којој је уклесано његово и име његове живе супруге слале су поруку „ни смрт их није могла раставити”; а у Србији, више детаља (поруке налик на клетве поред ковчега, пребацивање Србији што је напустила вођу, и супротно, весело интониране поруке на демонстрацијама на Тргу Републике, неке читуље, подсећање на мртве, рањене и расељене током његове владавине, контрапродуктивна преганња око места сахране) имали су обрнути смер, који сугерише да „две Србије”, кристалисане и супротстављене у доба његове владавине, „ни смрт не може саставити”.

У животу, на срећу, није тако драматично као на сахранама па, политички гледано, тешко да та сахрана значи више од једне вишеструко жалосне рекапитулације пуне осећања трагичности и самосажалења и међу онима који су га и у часу смрти волели и међу онима који су га и у часу смрти мрзели и међу онима који су од свега окретали главу.

Јавни опростај у Београду имао је изразито политички карактер, не само кроз глорификацију покојника и његове смрти већ и кроз поруке које су углавном говориле о Слободану Милошевићу као жртви првог удара светског глобализма; било је поређења и његове одбране са одбраном Георгија Димитрова пред немачким судом тридесетих, о томе да је Слободан Милошевић у Хагу био убијен, да су га убили странци, али да су га издали своји, да му власти у Србији не дају ни гробно место мада то од њих нико и не тражи.

Пароле су се кретале од подсећања на време успона Слободана Милошевића и „Слобо, Србине, Србија је уз тебе” и „Не дамо Косово”, преко скандирања „Русија, Русија”, порука типа „НАТО фашисти” и „Хаг убица Срба”, до увреда на рачун садашње власти у Србији као „Тадићу, усташо”, „Не дамо Младића, даћемо Тадића”, „Вуче, Турчине”. Овећа група је скандирала „Вратите Шешеља”, било је неколико слика Радована Караџића и Ратка Младића, али највише је било застава Социјалистичке партије, смештених уз бину на којој је стајао ковчег, и једна стара застава СФРЈ са петокраком.

Испраћај посмртних остатака Слободана Милошевића испред Савезне скупштине у Београду и у Табачкој чаршији у Пожаревцу подсетио је на политичке митинге владајућег режима из ратних деведесетих с неким елементима контрамитинга од 24. децембра 1997. То се видело у говору Богољуба Бјелице (удружење „Слобода”), који је прочитао говор Слободана Милошевића из 2000. године, у коме је сатанизована прозападна власт у Београду и посебно покојни премијер Зоран Ђинђић, што је био позив да социјалисти понове битку из 2000. године, у којој су и они и Слободан Милошевић поражени.

Академик Михајло Марковић говори о Слободану Милошевићу као вођи чији је смртни грех што је показао непокорност највећој глобалној сили и завршава тиме да социјалисти треба да започну нову борбу за ослобођење и социјалну правду, но видеће да ли су они уопште пред неким почетком.

Радикал Александар Вучић, који је прочитао Шешелево писмо Слободану Милошевићу из Хага, кореспондира са захтевима да се ослободи Шешел. Радикали, који су сигурно у значајном броју присуствовали тој сахрани, гурали су социјалисте у конфронтацију с владом ради изнуђивања нових избора, што су ови практично и у часу велике озлојеђености одбијали уз разна образложења – да им није у интересу да иду на изборе пре него што консолидују своју партију, да прво морају да сазову конгрес, да време сахране није погодно за разговоре те врсте. Другим речима, радикали су, упркос том Шешелевом затворском писму, помало подсећали на оног рођака у „Ожалошћеној породици” који се појављује пред отварање тестамена, а кога нико не познаје. Радикали вичу „избори, избори”, али питање је да ли се њима баш сада иде у Беч да бране Косово за зеленом чојом на којој Срби, како кажу неке књиге, традиционално губе битке добијене на бојном пољу.

Члан комитета за одбрану Слободана Милошевића, бивши амерички јавни тужилац Ремзи Кларк саслушан је у тишини као и Бугарин Белко Влканов. Они су настављали Милошевићеву одбрану. Ипак, значајно присуство Руса (генерал Ивашов у униформи, Федорович, Зјуганов, Бабурин) социјалистима је помогло да присталицама покажу да њихов мртви вођа није одбачен од целог света. Руси су, опет, преко тог одра поред традиционалних порука о нераскидивој српско-руској дружби и у добру и у злу слали своје поруке – неки Западу, а неки бирачима у Русији.

Председник руске Комунистичке партије Геннадј Зјуганов говори о томе да су Срби први примили удар нових глобалиста и о томе да је преступниј Трибунал у Хагу фашистичка душегупка. За руске комунисте то је очито тема, чим су у Петрограду табле које обележавају Београдску улицу прелепили написима „Улица Слободана Милошевића”. Потпредседник руске Думе Сергеј Бабурин је, узгред, дан касније бранио Богољуба Карића.

Најозбиљније је ипак било присуство представника Путинове партије Јединствена Русија Затурина Константиновича Федоровича, који је објашњавао да су Руси нудили све могуће гаранције да се Слободан Милошевић лечи у Москви, али они у Хагу на то нису пристали. То је очито било још једно демонстрирање да је Москва љута због тога што јој је из Хага „од Карле дел Понте из Лугана” поручено да у њену реч, реч велике силе, не верује и наставак демарша руског министра спољних послова Лаврова који је шаљући лекаре у Хаг поручио: кад ви не верујете нама, не верујемо ни ми вама, али званични Београд из тога не би требало да извлачи неке нарочите закључке.

Политички су били занимљиви постхумни изрази лојалности. Најзапаженији је био потпредседник СПС-а Милорад Вучелић, чија је главна улога у одбору за сахрану по жељи породице код коментатора и хроничара одмах превођена у прогнозе предстојећег сукоба око власти у СПС-у. Поред одра су били бивши председник СР Југославије Зоран Лилић, бивши министар спољних послова Живадин Јовановић, бивши потпредседник Савезне владе и шеф координационог тела на Косову у току рата Никола Шаиновић.

Генерали у пензији Гојковић и Делић, бивши начелник Генералштаба Драгољуб Ојданић у униформи с многобројним одликовањима, и још неки пензионисани официри, мимо правила службе, одају почаст у свечаним војним униформама, због чега ће их Министарство одбране укорити. Уз ковчег је у цивилу стајао и бивши начелник безбедности Ацо Томић, који је ту дужност обављао док је Коштуница био председник СР Југославије а у Пожаревцу је у погребној поворци у цивилу био и Небојша Павковић, начелник Генералштаба у време преврата октобра 2000. и две године после тога. Министарство правде саопштиће неколико дана касније да су хашки оптуженици на привременој слободи Ојданић, Павковић и Шаиновић тражили и добили дозволу да оду у Пожаревац.

Двојица од тих официра, Павковић и Томић, били су једно реме верни и различитим фракцијама нове власти уз бескрајне њихове међусобице због тога.

Тројица од поменутих цивилних или војних личности нису успели у покушају да после одласка Слободана Милошевића створе сопствену партију: Милорад Вучелић је био основао Демократску социјалистичку партију (ДСП), Зоран Лилић – Српску социјалдемократску партију (ССДП), а генерал Небојша Павковић – Народни блок са својим именом. На децембарским изборима 2000. Вучелићева Демократска социјалистичка партија је сакупила 31.973 гласа или 0,85 одсто изашлих, Лилићева Српска социјалдемократска партија 29.400 или 0,78 одсто, а 2003. године коалиција Социјалистичка народна странка – Народни блок генерал Небојша Павковић 27.596 гласова или 0,72 одсто. Политички покушаји свих бивших генерала (Перишић, Обрадовић, Павковић) имали су веома ограничене резултате.

Било је око осамдесет хиљада људи на испраћају у Београду, 25.000 у Пожаревцу, можда стотинак хиљада у мимоходу поред ковчега. Смрт Слободана Милошевића окупила је, дакле, знатан број људи. Двоје људи је током тог погребња умрло, а хитна помоћ је имала чак седамдесетак интервенција због тога што је узбуђење старијих присталица Слободана Милошевића, који су за њим онда ишли више срцем него памећу и који су старачке дане проводили с њим поред хашког екрана, очито било велико, кад су тако падали као снопље. То ипак није толики број ни таква енергија да би Социјалистичкој партији обећавали такав преокрет у какав, изгледа, верују радикали.

СПС, који се легитимише као баштиник имена и дела Слободана Милошевића, поново скреће пажњу на себе, али још није јасно куда ће уопште кренути. Прогнозе да ће после сахране СПС највероватније проћи кроз период унутрашњих борби за власт на челу партије природно су очекиване. За сада изгледа да предност има струја коју предводи Милорад Вучелић, који је понављао да је био и остао пријатељ Слободана Милошевића, над представницима фракције која се везује за функционера СПС-а Ивицу Дачића. Та фракција била је присутна у политичком делу испраћаја, али није била експонирана у погребној церемонији. Дачић крвари због афере „кофер”, а Вучелић због тога што је у ту партију улазио и излазио.

Социјалистичкој партији је потребно време да би евентуално одлучила шта ће са собом. За оно што писац програма те партије Михајло Марковић препоручује, почетак нове борбе за ослобођење и борба за социјалну правду,

социјалисти немају перформансе – изгубили су социјално упориште које су преузели радикали, а и тешко је замислити Вучелића, Дачића или Анђелковића како се с марамом преко лица туку с полицијом у демонстрацијама против представника новог светског поретка у Давосу. Пут Зјуганова нема баш неки успех ни у Русији.

У протекле четири и по године председник СПС-а био је хашки оптуженик, што је њу и одржавало и ограничавало. Њихову пажњу ипак је више окупирао хашка судница него стање у фабрикама које се затварају. Да они и нису заробљени случајем хашког оптуженика број један, тешко да би имали простор за неку акцију на социјалном терену левице – од октобра 2000. стање у тим фабрикама је описивано као производ њихове политике. Кад је реч о националном и косовском питању, на њихов рабош су уписани изгубљени ратови и лоша српска репутација.

Хашка смрт оснивача те партије парадоксално можда акционо растеређује ту партију, али њени чланови то свакако дуго неће прихватити, пошто је код њих порастао пијетет према њему.

За сада није баш сасвим јасно како ће се Социјалистичка партија понашати у Народној скупштини, мада није вероватно да ће сада превртати чашама у коме седи. На захтев Ивице Дачића, заседање Скупштине Србије одложено је за недељу дана, очито да би се умањио утицај незадовољства присталица Слободана Милошевића због изостанака државног карактера сахране и због одсуства породице на сахрани. Социјалисти су протеклих дана више замерки упућивали Коштуничиним коалиционим партнерима (Г17 плус, СПО) и опозиционим демократама због сахране него премијеру Коштуници, с којим су у фебруару 2004. заправо једино они и склопили споразум. Вести о различитом гласању две фракције су очито преурањене. Они су јединствено гласали и кад је Слободан Милошевић био жив и кад је с једним разговарао, а с другима није.

Чланице владајуће коалиције делују прилично сталожено и на понуду демократа о сарадњи, по цену ванредних избора, из ДСС-а шаљу онај стари, у Србији познат одговор: „Прво устав, па онда избори!”

Није вероватно да би социјалисти могли да се лако одлуче да са погребом иду на изборе, јер су очито свесни да би емоције подигнуте због смрти њиховог бившег председника лакше уновчили радикали. Случајно се десило, а господин Случај хоће да открије карактеристичан детаљ, да је церемонија на тргу у Пожаревцу, одмах пошто је Ивашов поменуо смрт великог Словена и његово срце, завршила позивом протокол-мајстора радикалима да уклоне своје возило да би погребна поворка могла да крене ка месту сахране.

О прљавим радњама Андрије Драшковића др Војислав Шешел имао је гомилу доказа. О Драшковићевој криминалној прошлости говори текст објављен у „Европи” 23. марта 2006. године, са наднасловом „Андрија Драшковић, бизнисмен чије је име довођено у везу с неколико убистава у београдском подземљу, у страху за сопствени живот пребегао у Хрватску и поручио да се не враћа у Србију” и насловом „Убиства, лепе жене и атентати”. Унутар текста су два антрфилеа. Наднаслов првог је „Шешел”, а наслов је „Оптужбе за припрему атентата”. „Жене” је наднаслов, а „Балкански мачо митови” је наслов другог антрфилеа:

Немам намеру да напуштам земљу, нити да било где бежим, изјавио је октобра 2004. Андрија Драшковић, непуну седмицу након што је изведен атентат на њега. Годину и по дана касније Драшковић, коме су минулих лета пришивани епитети бизнисмена, плејбоја, сарадника ДБ, шверцера цигаретама, „дона”, предомислио се и преселио се у Хрватску.

У писму које је послао, како се тврди, из Опатије, Драшковић је навео да се плаши за своју безбедност у Србији и да се неће враћати у земљу због „неколико атентата” који су изведени на њега. Драшковићев адвокат Вељко Делибашић објаснио је да Драшковић сматра да му је угрожена безбедност јер полиција не показује намеру да расветли те случајеве. Додао је да „колико он зна”, Драшковић није добијао никакве претње у последње време. Да ли тако стоје ствари, од самог Драшковића нисмо могли да чујемо. Делибашић је рекао да су шансе да ступимо у контакт с њим у овом тренутку „никакве”. Тако је остало неразјашњено и како се Драшковић обрео у Хрватској. Наводно су Драшковићев одлазак у Опатију припремила двојица његових пријатеља, који су у Загреб отишли још пре два месеца.

Драшковићева биографија једна је од необјашњивих. Богат је био већ по рођењу захваљујући оцу Миши. Школовао се у Италији, у Београду завршио вишу економску школу, осамдесетих година био је власник „Звезде”, једног од два цењена београдска клуба. Сам је тврдио да никад није опседао жене, али да оне јесу опседале њега. У круг његових пријатеља његов отац уврстио је Мому Капора, Емира Кустурицу; Ђорђе Балашевић му је наводно на једном од својих концерата посветио једну песму.

С друге стране, његово име доводи се у везу с шверцом цигарета и дроге у Италију и у везу с бројним ликвидацијама. Тако је наводно учествовао у убиству или организацији убиства лидера сурчинског ганга Зорана Шијана, затим Жељка Ражнатовића Аркана. Лидер Српске радикалне странке (СРС) Војислав Шешељ га је оптужио да је заједно с Александром Голубовићем планирао атентат на њега. Септембра 2000. године Драшковић је убио Сурчинца Звонка Плећића Плећу. Драшковић је маја 2004. године, после три и кусур година одлежаних у затвору, ослобођен оптужбе за убиство. Врховни суд Србије, међутим, уважио је жалбу тужиоца и Драшковићу ће и четврти пут бити суђено. Делибашић каже да датум суђења још није утврђен. Драшковић је и сам требало да буде жртва атентата октобра 2004. године у познатом земунском стилу – пуцњавом из аутомата из кола у покрету.

У Београду је осамдесетих Драшковић, захваљујући „Звезди”, важио за градску фацу. Али не само захваљујући „Звезди”, већ и новцу и добром изгледу. Отац Миша био је дугогодишњи директор представништва „Југометала” у Италији, да би почетком деведесетих тамо основао приватну фирму. Како је Андрија и сам у међувремену кренуо с бизнисом формирајући фирме по Италији, Грчкој, САД, Русији и Аустрији, релативно је брзо стигао до тога да може за себе да изјави како је богат у српским, али не и европским или светским оквирима. Изјавио је како се бави оним што доноси новац: металом, нафтом, цигаретама. И то легално.

Шверц цигарета је био разлог због којег је италијанско правосуђе своје време тражило саслушање Драшковића као сведока па чак је тражило и

његово хапшење. Цигаретама се бавио и Драшковићев пријатељ Вања Бокан, који и данас слови за једног од највећих шверцера цигаретама деведесетих. Бокан није имао среће – у јесен 2000. године убијен је у Атини.

Осим по наочитости, Драшковић је постао чувен као опасан момак крајем деведесетих година, тачније 27. новембра 1999. године, када је убијен лидер сурчинског ганга Зоран Шијан. Већ тада се то убиство приписивало Драшковићу, а сматрало се да је имуност на законско гоњење стекао директном заштитом шефа Државне безбедности Радета Марковића. Драшковић никада није признао да је радио за ДБ. Штавише, док је био у затвору написао је писмо у којем је оптужио ДБ да покушава да га присили да постане сарадник, што је он одбијао.

У опису делатности сурчинског ганга била је трговина краденим аутомобилима, што за ДБ у време бившег режима наводно није било превише интересантно, али јесте трговина дрогом на коју је ДБ, економским језиком говорећи, имао монопол. То су, наводно, били и мотиви за Шијаново убиство. Шијан је убијен на углу улица Немањине и Светозара Марковића, док је чекао у мерцедесу 600 да се упали зелено светло. Из аутомобила који је стао поред њега испаљено је 18 хитаца.

Драшковић није могао чудом да се начуди оптужбама да је умешан у убиство Шијана.

Драшковић је исто тако тврдио да је био у добрим односима с Ражнатовићем, али у то баш није уверио Арканове тигрове, који су му мање или више отворено претили на суђењу тројници оптужених за Ражнатовићево убиство: Добросав Гаврић, Милан Ђуричић и Драган Николић. Још мање је био убедљив за Ражнатовићеву најближу родбину, тачније сестру Јасну Диклић која му је забранила да говори о њеној породици и оптужила га да зна више о убиству него што то представља.

А на суђењу за Ражнатовићево убиство, Драшковић је рекао да о њему зна само оно што је прочитао или чуо преко медија. Изричући пресуду, тројници оптужених судија је рекао да он неће рећи ништа о мотивима, нити о наручиоцу убиства. Тако је чаршија изнела две верзије о мотивима Ражнатовићевог убиства, које, на несрећу Драшковића, стављају њега у једног од организатора атентата.

По првој чаршијској верзији Драшковић је био учесник такозваног палићког састанка јануара 2000. године, на којем су се састали виђенији чланови београдског подземља, али и виђенији бизнисмени. Закључак тог састанка је био да се од Ражнатовића и његових потраживања више не да живети и да се може опстати једино ако се Ражнатовић уклони. Бизнисмени су показали спремност да финансирају Ражнатовићеву ликвидацију, а спомињале су се суме од пет до 15 милиона марака. У јавност су процурела само два имена учесника наводног састанка: Драшковићево и Зорана Ускоковића Сколета, вође миљаковачког ганга, четири месеца после Ражнатовића, 27. априла.

По другој верзији, Ражнатовићево убиство политички је мотивисано. Ражнатовић је, на име, почео да окреће главу од режима Слободана Милошевића и страх да би он могао са својим „Тигровима” да се приклони тадашњој опозицији узроковао је одлуку да се он убије. Налогодавац је био наводно

Марковић, а организатор Драшковић. То што су и један и други у више прилика демантовали да имају било какве везе с убиством у „Хајату” 15. јануара 2000, није имало богзна какав ефекат. Осим на суд, који није могао да докаже никакву везу ни Марковића ни Драшковића с убиством Ражнатовића, а истини за вољу тиме се није ни бавио.

Удовица Ражнатовића, Светлана-Цеца Ражнатовић се ипак из неког разлога боји. У интервјуу датом последњих дана прошле године, протестујући због укидања полицијског обезбеђења, Светлана Ражнатовић показала је новинарима претеће СМС поруке за које верује да их добија због суђења и убиства њеног супруга и рекла да је истог месеца, дакле децембра 2004. године, Драшковић „дивљао аутомобилом” око њене куће, а да јој је Гаврић претио и у судници.

Драшковић није избегао одговорност за убиство Сурчинца Звонка Плећића Плеће 11. септембра 2000. године, у ресторану „Кнез” у Београду. Плећић је тог дана дошао у „Кнез” и пришао столу за којим су седели Драшковић, Елена Мијатовић и његов кум Александар Голубовић. Неспорно је да је Плећићу пуцано у леђа. Драшковић је признао да је пуцао у Плећића, али је тврдио да је то учинио у самоодбрани. Све остало је спорно или бар приказано као такво и то до те мере да су одржана три суђења, а спрема се и четврто. Према пресудама на основу којих је Драшковић осуђен на седам и по, односно касније на 12 година затвора, у питању је било класично убиство. Драшковић и Голубовић су пуцали Плећићу у леђа три пута, и наводно још једном у главу; истовремено је члан његовог обезбеђења Небојша Шаровић пуцао у Плећићевог возача и пријатеља Ненада Антића који је чекао у „опел кадету” испред „Кнеза” и ранио га у руку.

Према трећој, ослобађајућој пресуди, Драшковић није био крив јер је у Плећића пуцао у самоодбрани. Плећић је по тој пресуди у Кнез дошао да ликвидира Драшковића по плану сурчинско-земунског ганга, којим су тада још заједнички руководили Љубиша Буха Чуме и Душан Спасојевић.

Драшковић је на неки волшебни начин успео да стекне непријатеље. Али је ипак тешко поверовати да се међу непријатељима овог плејбоја нашао и неки преварени муж који је из љубоморе или освете организовао атентат на Драшковића 23. октобра 2004. код Кванташке пијаце. Атентат је изведен по сценарију земунског клана. На колону од три возила, у којој се налазио и Драшковић, пуцано је у покрету из украденог „мерцедеса”. Драшковић се налазио у ципу, у два БМВ-а његова пратња. Разлика у односу на земунски клан јесте у томе што атентатори нису били добро припремљени, јер по свему судећи нису тачно знали у којим колима се налази Драшковић. Погинуо је Драшковићев телохранитељ Дејан Живанчевић, док су теже и лакше рањени Дејан Тукић, Небојша Ђорђевић и Владимир Кмезић. А чињенице да је Тукић био бивши, Ђорђевић активни, а Кмезић такође бивши телохранитељ Милошевића док је био председник СРЈ, поново су подгрејале приче о Драшковићевим везама с полицијом.

Драшковић је изјавио да нема појма ко би и зашто покушао атентат на њега. Када је недељу дана касније убијен Бранко Јефтовић Јорга, медији су дошли на идеју да су у питању Ражнатовићеви осветници. У то се није уклапала

чињеница да је полиција Драшковићу пет месеци раније одузела блиндирана возила, али јесте податак да је „мерцедес” из ког је пуцано три месеца раније украден. Сурчинци отпадају – у том гангу није постојао нико ко би могао да заузме Шијаново и Бухино место.

Драшковић је у сваком случају после атентата поштрио обезбеђење: улазак у његов стан строго је контролисан, а његово кретање градом било је ограничено и под јаким обезбеђењем.

Месец дана касније догодио се случај који је Драшковић оквалификовао као нови атентат на њега. Његов џип сударио се са полицијским возилом 9. новембра 2004. године, у сулудој јурњави код Топчидерске звезде у Београду. Остала је мистерија ко је возио џип. Драшковић је тврдио да он није био за воланом. У изјави полицији датој после инцидента, Драшковићев возач Драган Протић признао је да је он возио џип и на основу тога је донета прва пресуда од три године затвора. На поновном суђењу, Протић, међутим, тврди да он „није крив” и да никада није возио џип који се сударио с полицијским возилом.

Као сведок, прошле недеље требало је да се појави управо Драшковић. Он је, уместо да дође да сведочи, послао писмо адвокату у коме га обавештава да неће присуствовати суђењу јер страхује за безбедност пошто полиција није решила случајеве атентата на њега. И то је тачно. Полиција до сада има само спаљени аутомобил, уништено оружје, лажне регистарске таблице и сазнање да је у атентату учествовало двоје људи.

Драшковићу се на крају навалио на леђа и Шешел, који га је оптужио да је један од највећих нарко дилера у Србији, али и да је припремао атентат на њега. Шешел је у својим јавним наступима до одласка у Хаг најављивао ликвидације у београдском подземљу и ретко да је кад омануо. Баратао је углавном полицијским подацима, које му је дотурао човек с конспиративним именом Лауфер, а за кога се сматрало да ради у Државној безбедности. Најчешће се спекулисало да се иза тог надимка налази бивши заменик шефа ДБ Милорад Брацановић. Ни то, наравно, никад није доказано. Оптужујући Драшковића за атентат, Шешел је чак прецизирао да је требало да буде ликвидан „зољом”, а као саучесника именовао је Александра Голубовића. На крају је рекао да је само то што „неспретно” извршио друго убиство, тј. што је Драшковић убио Плећића, зауставило његову егзекуцију. Драшковић је и ту тврдњу демантовао, објашњавајући да не разуме зашто се његово име спомиње сваком приликом, а споменут је чак и поводом атентата на Вука Драшковића у Будви. У писму упућеном јавности из затвора 2002. Драшковић је констатовао да напади на њега иду дотле да испада да час ради за једну, час за другу политичку опцију.

У балканске мачо митове убраја се његова веза с Мими Папандреу, женом бившег грчког премијера. Много веће интересовање мњења изазвала је његова веза с Еленом Мијатовић, јер је настала у време у којем је Драшковић у јавности већ важио за човека који с једне стране закона завршава послове на другој, а Елена за жену која је проживела тешку породичну драму. Њихова ванбрачна заједница, у којој су добили сина, крахирала је док је Драшковић био у затвору због убиства Плећића. На суђењу за убиство Плећића

место Елене Мијатовић заузимала је манекенка Тамара Никшић, млађа од свог партнера неких двадесетак година.

О некавом „притајеном ривалству“ између др Војислава Шешеља и Томислава Николића, и то у надметању речима, што представља ноторну лаж, говори др Ранко Бугарски у интервјуу у листу „Време“, објављеном 23. марта 2006. године, под насловом „Говор мржње и ћутња мржње“:

Председник Борис Тадић „усташа“, убијени премијер Зоран Ђинђић „криминалац“, Радош Љушић, професор универзитета, др Милану Протићу, колеги историчару, у телевизијском студију псује мајку и јавно наглашава да овај ништа боље није ни заслужио. Фудбалер Дуле Савић из „Гласа јавности“ поручује да би стрељао онога ко је донео одлуку о цивилном служењу војске. На све стране увреде, најстрашније поруке, псовке, лажи и клевете, „издајници“, „лопови“, „страни плаћеници“... Повратак у прошлост?

После једног краткотрајног периода привидне хибернације по свргавању Милошевићевог режима, опет је почела прозивка национално и конфесионално неподобних, понекад потуљена, понекад директно увредљива: „И Мађар може бити добар Србин“ (порука са „националне телевизије“). Очигледно, утицајне политичке снаге и идеолошке групације прибегавају вербалном линчу политичких противника и неистомишљеника.

„Време“ је питало др Ранка Бугарског, професора Београдског универзитета, члана Европске академије наука и уметности и аутора великог броја радова и више књига из опште и примењене лингвистике и социолингвистике, коме је недавно изашла књига „Језик и култура“ (Библиотека XX век), зашто се поново врло гласно враћа на сцену „говор мржње“.

• Да ли наши људи језик насиља препознају као језик снаге? Неки коментатори мисле да је то позиционирање радикала пред изборе. Зар је могуће да је тај псовачки тон пред изборе важнији од чињенице да милион људи не може да нађе посао и да их три пута толико не може да састави крај с крајем? Оптимисти су наивно веровали да смо ту лекцију научили... или је у праву професор Ратко Божовић, који каже да смо ми у клопци која је националистичка и шовинистичка?

– Говор мржње је моћно средство сатанизације неког етнички, конфесионално, социјално или политички дефинисаног колектива који се најчешће сагледава као конкурент или противник кога треба елиминисати из борбе за власт. Ја сам се тим феноменом бавио у периоду Милошевићеве владавине, када је он преплавио јавну сцену. У то време он је био суштински моноцентричан и једносмеран, будући диригован од врха власти према другим народима Југославије, а по њеном уништењу преусмерен ка унутрашњој опозицији („издајници“, „страни плаћеници“). После 5. октобра краће време је боравио на маргинама јавног живота, да би се потом поново распламсао у другом облику, као полицентричан и вишесмеран, дакле „демократизован“, што значи да свако може без икаквих последица да јавно блати малтене кога год хоће. Тако да се сада говор мржње у назначеном изворном смислу својеврсног политичког пројекта „креативно“ меша са обичним вербалним простакулом, као што казују и примери које наводите.

Што се тиче радикала, као најгласнијих и најдоследнијих промотера екстремно агресивног дискурса, мислим да за такву њихову праксу има више разлога. Пре свега, крајње упрошћена визија света као без остатка подељеног на „нас” и „њих”, односно „патироте” и „издајнике”, при чему су управо они сами, једини и неприкосновени пресудитељи ко где спада, одговара социјалном и образовном профилу ове странке и доминантном рушилачком менталитету њених бирача. Говор мржње је оно што они желе да чују и најбоље разумеју, катализатор који одржава чистим комуникацијске канале између партијских лидера и чланства, а уједно и ефикасан надоместак за било какав позитиван идеолошки или политички програм. Стога у случају радикала говор мржње није просто ексцесна појава, него битан састојак њиховог групног идентитета.

Друго, у тој популацији очигледно „пали” стално, колико год неуко и манипулаторско, потурање национализма, шовинизма и ксенофобије под маском патриотизма и одбране националних интереса (у ствари, дакако, интереса самог партијског руководства у грчевитој борби да се поново дочепа власти). Најзад, понекад ми се чини да има и притајеног ривалства између Шешелја и Николића, који као да се надмећу у додворавању својим симпатизерима – а бољег начина за то нема од опаког речника којим обасипају заједничке противнике. Тако један у туђини натенане објашњава хашким судијама шта све могу да му раде, а други код куће једног посланика назива цукелом, једног министра говном, а председника Србије усташом. Изгледа да овакве ствари изазивају делиријум одушевљења код партијског чланства, при чему нико не хаје за слику о Србији коју такав језик оставља у тамо неком свету, по дефиницији антисрпском и злонамерном.

- Радикали псују живе, али не штете ни мртве...

– Радикалски однос према мртвима се слабо уклапа у хришћанске, православне и српске каноне које би они хтели да отеловљују. Николић поновљено тврди да му није жао што је Ђурувија убијен, Мирчић покојног премијера Ђинђића не трепнувши назива криминалцем, а Вучић сада domeће да смрт Милана Бабића није нарочита штета. У овом последњем случају није тешко наслутити разлог, јер је реч о кључном сведоку ратних збивања у Хрватској. Биће да слична мотивација стоји и иза такође антихришћанског (а узгред и противзаконитог) јавног позивања Ратка Младића да се убије како не би доспео у Хаг. Како видимо, радикалске вредности су константне: кад патриотски суд некога прогласи издајником, тај остаје заувек проклет, жив или – још боље – мртав. А уопште узев, ако је истина да људе најпре одаје језик којим се служе, чини се да су преуранили аналитичари који нам сугеришу да би радикале, као сада већ упростојену, нормалну странку, ваљало поново припустити власти.

- Сваки говор мржње је озбиљна претња уређеном грађанском друштву. Недавно је о овој теми проговорио и Десимир Тошић, уважени, одмерени и мудри аналитичар наших политичких збивања и нарави. Зато што је упозорио да у Србији за последњих 200 година није било тако поганог језика као што је Тијанићев, добио је неколико коментара-буботки...

– Уважени г. Тошић је свакако имао својих разлога за изнету процену, а адресат његове опаске није му остао дужан. Ја не бих говорио о двеста година, али је и у последњих петнаест конкуренција заиста била жестока. Сетимо се само Шешељевог дискурса, или чувеног писма некадашњег министра правде СРЈ из његове странке, упућеног „Курви дел Понте” и намењеног иностранству. Та епистола, коју сам иначе тада коментарисао, за мене је остала врхунски споменик просташтва које је овај народ успео да изнедри. За њим, наравно, не заостаје ни већ поменуто Шешељево „обраћање” Хашком трибуналу.

Али, ова епизода је само део једног ширег питања на које ћу се само кратко осврнути, јер је оно више политичке него језичке природе. То је све јаснија тенденција представника власти и њој блиских медија и коментатора да се моћници бившег (а неретко и садашњег) режима изједначе са борцима за људска права, у знаку недуховите пароле „много су исти”, док се невладине организације представљају као некакве сумњиве секте. Уз то нам се сервирају тезе да више не постоје две Србије, те да се Србија неће делити већ ће сама себе водити (што ваљда значи да ће Србију водити они који кажу да ће она сама себе водити...). Што се мене лично тиче, као грађанин а не као члан неке странке или невладине организације, не пристајем на овакав „неутрализујући” популизам, нити прихватам да сам „много исти” (па ни „мало исти”!) као они који су огромну већину нас ојадрили чим им се за то указала прилика.

• Како објашњавате да се данас на „деполитизованом” Београдском универзитету тиха већина не оглашава ни поводом експресних трибина на неким факултетима, а да су најгласнији професори који се најагилније баве одбраном Милошевићевог режима и осумњичених за ратне злочине?

– Београдски универзитет никад није био нити може бити сасвим деполитизован, али то никако не значи да би се универзитетске ауле смеле злоупотребљавати у сврху распиривања националистичке помаме, афирмисања ретроградних идеја или глорификовања оптужених за најтеже ратне злочине. Тиха већина коју помињете ваљда радије гледа своја посла, устежући се од активнијег ангажмана. Ово су последице далекосежног пројекта уништавања универзитета, најављеног и успешно започетог ступањем на снагу тзв. Шешељевог закона. Као универзитетски професор, растужим се кад видим како поједини времешни чланови академске заједнице, уместо да своје преостале снаге посвете часном позиву припремања студената за позитивним садржајима испуњен живот, наступају као професори мржње на трибинама Правног или Машинског факултета, трујући мозгове „омладине србске” (некад и у друштву владика СПЦ-а). Или кад, ваљда жељни јефтиног аплауза, грме са говорница на митинзима и „научним скуповима” радикала. Њих као да уопште не занимају погубне последице таквог нимало академског деловања – поменутог, иначе, ту пре неки дан у склопу тужбе БиХ против СЦГ у Хагу.

• Познате личности из Милошевићевих година које су распиривале мржњу и подстицале на рат, опет не силазе са страница новина и са малих екрана, самозадовољно не скривају мржњу према неистомисљеницима, другом, европском... Колика је улога медија?

– Одиста отужна појава о којој говорите резултат је изостанка лустрације, привременог двовлашћа, али и калкулације потоње власти. Још марта 2002. године у једном чланку у „Данасу” сам указао на одсуство сваке одговорности, демагошки замаскирано инсистирањем на новоосвојеној слободи јавне речи и праву да се чује и „друга страна”, која је, док је била прва и практично једина, толико задужила народ и земљу гурајући их у ратове против свакојаким душмана. Равно четири године касније ситуација је још гора, јер су се сада додатно уплели финансијски и други интереси разних телевизија у грозничавом надметању око „гледаности” – а зна се како се у нашим условима тај циљ најлакше постиже. Отуда права поплава ТВ причаоница (брбљацица? плуваоница?) на неким програмима, чији гости, често подилазећи најнижим инстинктима публике, здушно настоје да жестоким речима уберу који поен за своју странку или за себе лично. Даљем залуђивању народа обилато доприноси и таблоидна пошаст, као још једно средство ширења вулгарности и неукуса, али и одржавања корифеја бившег режима у видокругу јавности.

Из овога следи да су многи медији и те како одговорни за актуелно стање јавне комуникације. Ако су раније медији били углавном преносиоци, али не и примарни генератори говора мржње, сада су они од политичке власти преузели и ову другу улогу. А политичари вешто користе публицитет који им се тако обезбеђује. Неће бити случајно то што је Николић, који дан пошто је председника Тадића јавно назвао усташом, почашћен великим интервјуима на страницама неких водећих листова. Символички речено: што сочније неко опсује, то брже му се подмеће микрофон.

Ипак, охрабрује то што има и озбиљних штампаних и електронских медија. Мислим да своју мисију објективног информисања, али и васпитавања публике, бар начелно говорећи, у потпуности остварују само они медији који норму цивилизованог општења комбинују са високим професионалним стандардима и независном уређивачком политиком. Од оних које пратим, стално или повремено, том идеалу су данас најближи „Данас”, „Време”, „Република”, Студио Б и Б92.

• Социолог Младен Лазић, професор Београдског универзитета, недавно је причао како је имао једно истраживање, водио је интервјуе са странцима који раде код нас. Разговарао је и са антропологом из Шведске који је радио у неколико земаља Трећег света, на неколико континената. Знате шта је за овог човека било највеће изненађење у контакту са људима код нас?

Грубост јавног говора. Швеђанин није могао себи да дође од изненађења што су људи који обављају јавне функције јавно, на састанцима, једни друге називали идиотима и другим погрдним именима... Професор Лазић сматра да је начин комуникације једна од највећих препрека, не да постанемо чланица ЕУ-а, него да уопште почнемо да разговарамо са Европом.

– Колега Лазић је потпуно у праву. Примери које смо поменули, и многи други које нисмо, изазивају згражање иоле пристojних људи и код нас, већ навиклих на силецијски говор, а како неће код оних из других средина и култура. Уосталом, на то сам и сам упозорио пре неколико година, и то баш у контексту приближавања европским институцијама и мерилима.

- Министра који је својим нечувеним простаклацима у јавној комуникацији више пута скандализовао јавност, Влада третира као „свету краву”, не реагује на његов распојасани примитивизам, а на крају свог првог „полувремена” чак бива проглашен и за најуспешнијег министра.

У свакој уређеној, демократској земљи такав министар би био политички мртва личност.

– Слажем се. Али у таквој земљи главни циљ владе би био да се стара за добробит народа и државе, а не да она сама, и по било коју цену, опстане што је дуже могуће. Кад је најпрече ово друго, а уз то је реч о једва скрпљеној коалицији, прихватљив је и такав министар.

- Анализирани сте многа лица језика, језик од мира до рата, језик и идентитет, језик и границе на нашем тлу, језик и национализам, језик и култура... Каквим реторичким средствима се користе садашња власт и њени коалициони партнери?

– Мој површан утисак, који није заснован на неком систематском праћењу реторике садашње власти, јесте да је она углавном уравнотежена – уз нека драстична искакања, која као да припадају ресору малопре поменутог министра. Председник Тадић и премијер Коштуница говоре одмерено и бирају речи, с тим што је за овог другог често карактеристично оно што прећути, више него оно што каже; то унеколико важи и за званични дискурс његове странке, па и Владе, као да им је гесло „Не таласај, да се Владин чамац не би преврнуо!”. Ова стратегија демонстрирана је више пута, а на нарочито непријатан начин изостанком реаговања на чињеницу да је председник државе јавно назван усташом. Ја сам мислио да је вређање државних симбола, међу које уз грб, заставу и химну ваљда спада и председник, законски кажњиво, али изгледа да су калкулације око потенцијалних коалиционих партнера надјачале легалистичке обзире.

Овај утицај појачава и то што је нешто раније премијер нашао за потребно да се преко једног функционера своје странке у Скупштини Србије извини радикалима зато што су названи барабама – они, који су виšekратно упутили жешће речи на адресу политичких противника у истом парламенту, што су представници власти мудро прећутали! (Као, сада ваља додати, и бестидну квалификацију убијеног премијера Ђинђића као обичног криминалца.)

Овакво понашање ме наводи да овом приликом као пандан говору мржње понудим појам ћутања мржње, у значењу мржње која се исказује речитим ћутањем у тренуцима када је до бола јасно да би се нешто морало изустити, да би се нека екстремна неподноштина морала осудити. Нека то буде мој мали теоријски прилог нашем разговору о неким жалосним аспектима текуће језичке праксе у Србији.

„Време” 23. марта 2006. године, објављује текст Дејана Газдића испод наслова „Срби, Хаг и памћење” и поднаслова „Опроштајни ударац”:

Готов је – било је прво што сам помислио када сам чуо вест о његовој смрти и у првом тренутку ми је било чак и жао. Али, тај тренутак је потрајао врло кратко, само секунду или две. Одмах ми се у глави завртео филм са свим оним што нам се догодило између 1990. и 2000. А да је Милошевић толико дуго владао имамо да захвалимо једним делом лидерима тадашње опозиције који никако нису могли да се уједине, али и демократском Западу такође.

Једини избори које је он стварно добио били су први тзв. демократски 1990. године. Све остале, почев од оних 1992, са Панићем као противкандидатом, па до 2000, он је глатко губио, али је на власти остајао разним махинацијама типа – милионска подршка Албанаца или Врање и Лесковац дају више посланика него Крагујевац и Нови Сад.

Све то су на Западу добро знали али им није уопште сметало. Па за њих је он био фактор мира и стабилности, сетимо се само дочека у Дејтону. Шта се после десило да он постане балкански крвник а Срби лоши момци и кривци за све, показаће време. Овим сам хтео да напоменем да је Запад и поред добре воље само одмогао демократским снагама у Србији. И дан-данас, кад год се Карла дел Понте сети Младића и Карацића, популарност радикала скочи за два-три процента. Да нису онолико притискали Ђинђића, он би данас био жив. Овако су несвесно помогли Легији и компанији. Присталица сам, наравно, сарадње са Трибуналом, мада понекад схватам и оне који у њега немају поверења. И мени је мука да стално нас оптужују за све. Зар нису прво Ђинђић а онда Тадић први пружили руку помирења и извинили се свима околу за све злочине које је неко починио у наше име. С друге стране су изостала извињења. Уместо тога имамо небулозну тужбу БиХ против Србије, имамо то да повратници у Хрватску уопште нису безбедни а о Косову и да не говоримо. Па погледамо суд у Хагу. Имам утисак да УН тамо цабе улаже велике паре.

Суђење Милошевићу је ушло у пету годину а да је овако још мало потрајало могли су комотно да га пусте да иде кући јер му ништа озбиљно нису ни нашли – гомила сведока од којих неки нису знали чак ни да лажу. Или да видимо Шешеља – оптужен, добровољно се предао, а за ове три године једва да су га и питали да ли се осећа кривим. Чуо сам, на пример, да људи ни криви ни дужни робијају годинама па да се тек онда утврди њихова невиност, а да неко чека на суђење три године, то још нисам чуо.

На крају још која реч о Милошевићу: сигурно да ће њега имати ко да памти. Њега ће памтити криминалци и ратни профитери. Сви они из његовог блиског окружења који су успели да се дебело обогате по принципу – некоме је рат брат, сви који су користили чланске карте СПС-а и ЈУЛ-а да дођу до разних привилегија, кредита, запослења... Памтићемо га, али по лошем, и ми, већина, који смо морали да ратујемо у беспотребним ратовима, ми који смо 1993. били милијардери, а за те милијарде нисмо могли ни хлеб да купимо; ми који смо пријатељи и рођаци оних који никакве везе с Книном и Косовом нису имали а судбина им одредила да тамо оставе своје младе животе. Ако треба нешто да памтимо у марту, онда је то убиство Зорана Ђинђића и почетак безвезног бомбардовања Србије, никако његову смрт, ма каква она била.

„Време”, 23. марта 2006. године у свом циничном стилу, описује комеморативни скуп поводом смрти Слободана Милошевића. Унутар текста налазе се два опширна антрфилеа. Наслов првог је „Некако с пролећа”, а у другом антрфилеу аутор текста Драган Тодоровић покушао је, али без икаквог успеха, да исмеје др Војислава Шешеља. Наслов овог антрфилеа је „За Београд”...:

Жеља Владе Србије да сахрана и испраћај Слободана Милошевића буде цивилизован чин, није се остварила. Да ће тако бити, видело се већ на самом почетку опроштајног скупа испред Савезне скупштине, када је из масе истрчао Симо Спасић, председник прогнаних и страдалих Срба са Косова. Носећи у десној руци транспарент са сликама браће Костић, а у левој до пола поједену плескавицу, Спасић је излетео на бину уз повике „Ухапсите Отпор, ухапсите Срђана Миливојевића”, а потом одржао ватрени говор против независности Косова и постављања Агима Чекуа за косовског премијера. Док су га припадници обезбеђења уклањали са бине, опомињући га да није на митингу, Спасић се бранио речима: „Не може то тако, Агим Чеку злочинац, а ви мени да ћутим!” Говор је наставио испред бине, праћен одобравањем окупљених у првим редовима, који су га повицима храбрили да настави.

Број окупљених нико није могао са прецизношћу да утврди. Лицитирао се са педесет, шездесет, па и сто хиљада: „Петсто хиљада људи је овде, више него 5. октобра”, каже за „Време” грађанин који не жели да открије своје име и наставља: „Десет аутобуса је дошло из Крушевца. То можда није народ, то је можда стока. Милошевића је појео српски народ, у Хагу су га само докрајчили”. Своје одушевљење одзивом грађана није крио ни активиста СПС-а и продавац значки са ликом Слободана Милошевића, Љубомир Ћирић: „Стварно сам се одушевио како је све организовано и колико је народа дошло.” Како је додао, нико није очекивао да ће доћи толико народа, и да због тога није направљено довољно значки. Заинтересованост за значке које су се продавале по цени од тридесет до педесет динара, била је, каже, велика, док су беџеви за придошлице из унутрашњости били бесплатни. Они који нису успели да дођу до бесплатних беџева који су, иначе у кесама били и бацани у масу, могли су да их купе. Досетљиви продавац грицкалица обогатио је свој асортиман, прикључивши кикирикију и семенкама сунцокрета и овај артикал. Поред несташице значки, јави се и проблем у виду мањка каранфила и црвених ружа. Срећници који су раније пристигли на место збивања могли су купити каранфил по цени од 100 динара. У покушају да сазнамо колико су коштале руже, госпођа у годинама за респект, држећи један трновити пулољак, одговорила нам је да „ове руже за Слободана – немају цену”. Нажалост, верни Милошевићеви следбеници нису успели да цвећем поспу пут којим се кретао аутомобил са посмртним остацима. У томе их је спречила полиција, па су појединци безуспешно покушавали да дотуре букете и свеће новинарима који су били ближи ковчегу.

Показало се да ништа, ни године, ни туга, па ни демократска власт нису успели да угасе жар у срцима запаљен 28. јуна 1989. године на Газиместану. „Наоружане” налепницама са Милошевићевим ликом, флоровима, цвећем и свећама, времешне госпође са косама што љубичастим, што зеленим од превелике количине ехотона, неке исфениране баш тог јутра и баш за ту прилику, неке рашчупане од силног комешања, наизменично су клицале и нарицале над судбином покојног председника. Жардињере на пешачком острвцу испред Скупштине, јарболи, па чак и Росандићеви коњи који се налазе на степеништу савезног парламента, показали су се као идеалне стратешке позиције за праћење испраћаја. Остаје нејасно да ли су мушкарци испали

центлмени, те дозволили припадницама лепшег пола да се боље позиционирају, или су ове испале брже и страственије у борби за место са кога ће, и поред великог видео-бима, имати одличан видик на сандук. Привилегију да виде изложени ковчег имали су само они у првим редовима. Остали су морали да се задовоље ланчаним препричавањем. Незадовољство је кулминирало када је маса пробила део ограда и стигла на метар од десне стране бине, до места предвиђеног за новинаре. Гневни што и даље не могу да виде сандук са посмртним остацима свог хероја, окупљени су прво погрдним повицима опомињали новинаре да се склоне, а кад то није помогло, ка новинарима су полетеле кованице и упаљачи. Они, пак, нису били љути на новинаре само зато што су им заклонили поглед. Судаћи по повицима „Ко су страни новинари?“ и „Ко је овде са Б92?“, чини се да су хтели да наплате и неке старе дугове. Некима, додуше, није сметало да се мешају са омраженим новинарима, па су се без икакве интервенције оног истог обезбеђења које је „ширило хоризонт“ попели на новинарски подијум и дешавање наставили да прате одатле.

Судаћи по повицима и транспарентима, окупљени су били непоколебљиви у уверењу да је Слободана Милошевића убио Хашки трибунал и (како је стајало на једном транспаренту) домаћи „издајце“. „Овде смо дошли да одамо последњу пошту убијеном Слободану Милошевићу кога су убили мислећи да ће тиме убити истину. Он се тамо борио не да би одбранио себе, него да би одбранио нас, да би показао да Срби свих претходних година нису чинили ратне злочине. Слободан је српски херој и иако нисам члан његове странке мислим да свако ко се осећа Србином и патриотом треба да дође на овај скуп. Смрт Слободана Милошевића је почетак краја садашње власти“, рекао је за „Време“ један од окупљених. По много чему изјаве оних који и даље подржавају политику коју је Милошевић водио сличне су изјавама које су за Милошевићеве владавине упућивали његови противници. Средовечан човек из масе тврди да није по среди крај Србије, већ њен почетак: „Ново време, нови људи. Само способни.“ Један од његових истомишљеника звучи скоро као присталица Вука Драшковића од 9. марта 1991. Киван на политичаре „који уживају све благодети“, огорчен „због рата, насиља и полицајца који убијају народ који нема шта да једе“, ишчекује, како каже, пензионерске давине и не зна шта све чека нове генерације. Као за време Милошевићеве владавине, и данас имамо борце за независно новинарство. Радош Булатовић, који се представио као новинар, тврди да данас нема више услова за демократски журнализам. Подсећајући да историјским, културним и хришћанским квалитетима Србија заслужује да буде равноправан део Европе, Булатовић констатује да је „оспоравање признања покојном председнику против и демократских, хришћанских и хуманистичких принципа и да Срби не би требало да се деле по сваку цену, осим онога што је антисрпско и антинационално“. Било је и оних који имају јасан план за даље деловање. Један од припадника радикалског подмлатка, Божидар Поповић, очекује да после свега „посланици СПС-а не дођу на заседање Скупштине у понедељак и тако оборе ову антисрпску, издајничку ненародну власт. „После тога“, прича даље, „да буду избори и да Српска радикална странка и СПС освоје већину и формирају владу.“ Коментар је завршен предвиђањем да ће оно што је Милошевић

започео у Хагу, побијајући сваку тачку „срамне и лажне оптужнице”, да заврши Шешел – вратиће се као победник и надам се да ће бити дочекан исто као што је Милошевић испраћен”.

Да је централна фигура скупа заиста био покојни Милошевић, не би се скандирало: „Вратите нам Шешел”, „Не дамо Младића”, „Тадић усташа”, „Вуче Турчине”, а изношење слике председника Српске радикалне странке на прозор Скупштине не би било пропраћено овацијама. Да је намера била да све прође достојанствено, организациони одбор сахране не би одабрао да Богољуб Бјелица, од многобројних Милошевићевих говора, прочита баш онај у ком се, иако не изричито, помиње Зоран Ђинђић. Не би се догодило да маса, препознавши о коме је реч, звижди покојном премијеру. Никоје не би пало на памет да испише транспарент на коме су истакнута имена оних које је аутор препознао као Милошевићеве убице: Бориса Тадића, Вука Драшковића, Војислава Коштунице, Чедомира Јовановића и – Зорана Ђинђића. За читава четири сата, само један минут био је на достојанствен и цивилизован начин посвећен покојнику. Минут ћутања.

На колико је бројева телефона и и-мејл адреса стигла порука која позива на дочек пролећа три дана пре рока, са жељом да се Слободан Милошевић више не понови – није познато. Непознат је остао и пошилалац. Тек, порука од 160 словних знакова, колико највише стаје у један СМС, окупила је на Тргу Републике око 3000 Београђана. Трг са ког су почињале готово све протестне шетње против Милошевићевог режима, тог суботњег поподнева био је испуњен углавном младим људима. Међу окупљенима су биле бројне познате личности из разних сфера јавног живота. Тако су се на истом месту нашли: Весна Пешић, Жарко Кораћ, Владан Батић, заменица градоначелника Београда Радмила Хрустановић. Леила Руждић из Демократске странке, Срђан Срећковић, потпредседник СПО-а, некадашњи лидери Отпора Иван Маровић, Слободан Хомен и Ненад Костантинковић, чувени багериста Џо, али и представници садашње власти из Г17 плус, Милољуб Албијанић, Чедомир Антић и Ивана Грбић. Нису изостали ни представници невладиног сектора, као и бројни уметници, међу којима и Ђурђија Цветић, Алиса Стојановић, Биљана Србљановић и Јанко Баљак. Сви су у рукама имали балоне који су у „позивници” наведени као знак распознавања и обавезан реквизит у протестима против Милошевића – пиштаљке. Весела и разиграна атмосфера која је владала на Тргу Републике нарушена је у два момента. Прво су окупљени звиждуцима изразили незадовољство због доласка функционера Г17 плус. Потом се догодио мањи инцидент, када су тројица присталица Слободана Милошевића покушали да окаче постер са његовим ликом на светилку код Народног музеја. Младићи који су дошли да дочекају пролеће отели су им и поцепали плакат, а озбиљнији сукоб спречила је полиција. Шта год да су организатори замислили као циљ скупа, разлози оних који су се одазвали позиву били су различити. Лидер ГСС-а „11. децембар” Весна Пешић дошла је, како је рекла, пре свега да изрази протест против владе Србије и њеног учешћа у организацији сахране Слободана Милошевића; Чедомир Антић, припадник партије која је у саставу Владе, јер сматра да је скуп добар начин да Србија покаже демократски капацитет, а Ђурђија Цветић јер верује

да је то „једино право место на коме би требало да буду сви нормални и паметни људи”. Након 45 минута стајања на тргу, окупљени су Кнез Михаиловом улицом кренули ка Калемегдану где су, код статуе Победника, пустили балоне. Баш кад су балони полетели ка небу, почела је киша, али то није оме-ло шетаче да још неко време наставе да певају, играју и радују се.

Репортер „Времена” одлучио се да на историјски пут за Београд, како него по специјалном и одговорном задатку, крене из историјског Лајковца. Не треба трошити речи, Лајковац је био огледна српска парцела за Милошевићевог вакта, ту је свега било, ту је било и преко свега, у рефератима и ’артијама, ту је и бивши председник два пута лично и персонално био и видео сав тај напредак који је после њега напрасно нест’о.

Дакле, репортер се пријави у општински одбор СПС-а, буде уписан у списак, и дође на зборно место. Међутим, другови нешто поранили, тако да репортер једва упадне у аутобус који беше кренуо. Аутобус беше полупразан, напред старији свет, позади, у шарагама, млади Цигани. Конверзације такорећи није било, таква ситуација. Један матори упита има ли ракије, Цигани су позади мрнцили своје теме. Вођа пута, на седишту, презалогјаји „зденку” и прут српске кобасице, упита шараге зашто нема Чедомира, један одговори да Чедомиру нешто није добро, године, али посл’о два сина, шта ће више. Аутобус изађе на Ибарску магистралу, прође десетине аутобуса облепљених Милошевићевим сликама, који стајаше на стајалиштима, уто ето и тог Београда. Цигани нагрнуше на леви прозор, шта је, чамци на Сави, један објасни да су то наши репрезентативци. Од Сајма гужва, све сам аутобус, паде одлука да се истоваре у Сарајевској, поздравимо оног Драгана Марковића, који беше изашао из првог аутобуса, неће за Пожаревац, ово ће бити до-вољно.

Ударише узбрдо раскопаном Немањиним, савише лево код зграде Владе, још узбрдо, стадоше да се сустижу, један из Осечине командује да ’ватају десну страну, води рачун да се колона формира иза чела, на коме један носи Милошевићев портрет са флором. Бројни сниматељи, о’зго, из Ресавске, снимају, онај што командује пита шта снимају кад ниједна станица ништа не прича, главоња се окреће у месту, од Крупња, синоћ кренуо, где одоше његови, ето и Пионирског парка, ето оног главатог Палме, пита одакле су, пожурују их, неће бити места.

Пред Савезном скупштинином стварно гужва, не мо’ш прићи, народ се са-био, напред бина, напред видео-бим, напред нове и црвене заставе са белим квадратом у коме је знак СПС-а, напред транспаренти, исписане поруке, има их на алуминијумским фолијама, и на други материјал, има и онај плакат Милошевића „Гласајте за истину”. На оном великом телевизору на бини појави се лик Слободана, микрофони ухватише повике од бине „Слобо, Слобо”, ма-са прихвати, све се диже, би свега, би. „Ово је Србија”, изнесе ковчега, на прозору Скупштине појави се носати портрет Шешелја, радикално се јавише радикали, опет би свега, завршно би глумица. До коначне победе, свак викну кол’ко је мог’о, би крај, наста разлаз, свак удри својом пречицом, при-метисмо како Вучић и Николић журно, и одговорно, улазе у Републичку скупштину, народ стаде да се смандрљава Немањиним, сустиже нас један са

кокардом, сав се ишчеврљује по оним шинама, од Зворника, дош'о болан, мор'о доћи да га испрати, да брани Караџића и Младића, да једном створе Србију, велику, морају Руси да помогну, ништа више, и оде за својим аутобусом. Улазимо у аутобус на редовној линији за Ваљево, улазе двојица са бедевима Милошевића, што нису са друговима у бесплатном аутобусу, ко, где ће са таквима, пет година их нема нигде, сад свима пуна уста Милошевића, четврти дан они долазе, све о свом трошку...

„Рјабинушка” је наслов кратког текста Предрага Луџића, који објављује загребачки „Инфорбиро” 24. марта 2006. године, у којем је Луџић очигледно хтео да остави некакав утисак, али му то није пошло за руком:

Све сте видјели: и авлију на коју је пао мрак, и Вучелића који је пао на кољена, и црвену врећицу са срдашцем, и пензионирани генерале, и оно троје дјеце у маскирним униформама... Све сте чули (осим Хандкеова говора, јер то ни сателит није могао поднијети и пренијети): и три Вучелићева говора, и писмо удовице која је покојнику поручила да сада он изволи чекати њу као што је је она чекала њега, и писмо сина Марка, и писмо уцвеленог камарада Шешеља, и „Рјабинушку” и „Подмосковске вечери”... и питали сте се сигурно како то да сахрана српског војда у пожаревачком дворишту звучи тако руски као да се, Боже прости, покапа грађанско лице на раду у Црвеној армији...

„Данас”, 24. марта 2006. године, у складу са својом антисрпском уређивачком политиком, објављује, у рубрици „Хроника”, текст са насловом „По-ништено именовање Остоје Сибинчића”:

Општинска управа у Руми ставила је ван снаге своју ранију одлуку о именовању Остоје Сибинчића за секретара МЗ „Рума 2” уз образложење да не поседује радно искуство и нема положен стручни испит. Уместо Сибинчића на ову функцију именован је Драган Огњановић из Руме. Претходних дана бројне странке, посебно ДС, и невладине организације критиковале су именовање Сибинчића, који је био председник МЗ у Хртковцима за време прогона Хрвата из тог места 1992. Он је за секретара у румској МЗ, претежно настањеној Хрватима, именован као члан СРС, која је на власти у Руми уз подршку ДСС и СПС. Због прогона Хрвата из Хртковаца против Сибинчића је вођен кривични поступак, али је обустављен.

Претходног дана Општински одбор ДС у Руми оценио је да је одлука општинске управе о именовању Сибинчића за секретара МЗ у том граду „скандалозна и противзаконита”. По речима председника ОО ДС Ненада Боровића, Остоја Сибинчић је пре 14 година у Хртковцима, као секретар МЗ прочитао списак са 400 неподобних становника, углавном Хрвата, који су се после тога иселили из тог места. Због прогона Хрвата из Хртковаца и других места у Срему оптужен је у Хашком трибуналу и лидер СРС Војислав Шешељ, који је био присутан приликом читања списка хрватских мештана у Хртковцима.

Хрватски „Глобус” од 24. марта 2006. године, под насловом „Милошевићев глас из гроба” објављује интервју са генералним секретаром Српске радикалне странке Александром Вучићем. Иако у овом тексту има доста нових и занимљивих информација везаних за др Шешеља и Хашки трибунал,

читаоцу је вероватно најзанимљивије како звучи Александар Вучић преведен на чисти хрватски новогovor. На страницама, на којима и нема толико отрова колико би се очекивало од „тиска“, аутор је највише спекулисао у поднаслову „Александар Вучић (36), генерални секретар Српске радикалне странке, најјаче политичке партије у Србији, миљеник и вјероватни наследник Војислава Шешеља на њезину челу, у интервјуу 'Глобусу' износи, у основним цртама, како ће изгледати Србија ако његови екстремни националисти дођу на власт". У тексту су објављена и три ангрфила.

С њиховом се идеологијом тешко сложити, али их је немогуће игнорирати: Српска радикална странка, чији предсједник Војислав Шешељ због оптужаба за ратне злочине већ три године сједи у хашком притвору, у сваком изборном циклусу у Србији осваја све више гласова. На парламентарним изборима у просинцу 2003. освојили су 28 посто гласова, односно 82 заступничка мјеста у парламенту Србије и постали најјача странка Србије, али нитко с њима није желио коалирати па нису могли формирати власт него су остали у опозицији. Најновије анкете у Србији, међутим, показују да популарност те странке незадрживо расте. Иако изборе пресуђују они неодлучни, а таквих је према анкетама у Србији доста, радикали су увјерени да ће након сљедећих парламентарних избора у Србији доћи на власт. Генерални секретар Српске радикалне странке 36-годишњи правник Александар Вучић уз Тому Николића најистакнутија је фигура те странке откад је Шешељ у хашком притвору. Вучић ужива Шешељево подршку, Шешељ му је велики политички узор и кум његово сину и кћери, а многи тврде да Шешељ управо њега види као свог наследника на челу српских радикала.

• Ваша је странка у српским медијима платила објаву осмртнице Слободана Милошевића с изразима суђути хашких затвореника. Како сте у Српској радикалној странци доживјели то што се и Анте Готовина потписао на посљедњи поздрав Милошевићу?

– Примили смо то на најнормалнији начин. То су људи који живе заједно у затворским увјетима, затворски су другови, муче исту муку с Хашким трибуналом без обзира на националност и једнако им недостаје обитељ и све друго. То није ништа чудно и не видим разлога за осуду. Видим да се чак и католичка црква у Хрватској сложила с поступком Анте Готовине, то је нешто сасвим природно и нормално да изјављујете суђут и посљедњи пут поздрављате оне с којима сте провели неко вријеме у истим тешким увјетима у Хашком трибуналу.

• Је ли точно да се предсједник ваше странке Шешељ пожалио УН-у писмом у којем се тврди да је он сљедећи?

– Не, Шешељ није човјек који се воли жалити и он никад неће говорити о мукама и проблемима којима је изложен. Кад разговарамо с њим, он брзо прелази на оно што су најважније ствари у Србији, о томе што се догађа на политичкој сцени и како то ријешити.

• Колико често контактирате с њим?

– У раздобљима кад му није забрањен контакт с вањским свијетом, а знате да је било раздобља кад му је био забрањен контакт чак и с обитељи, некад три мјесеца, а каткад и шест, чујемо га свакодневно. То су кратки разговори, трају по минут.

- Он, дакле, води странку из притвора?
 - Он је предсједник странке, не може је оперативно водити, али се око свих питања конзултирамо с њим.
 - Како сте доживјели псовке које је упутио водећим људима суда?
 - Они на суду га буквално шиканирају и малтретирају, и он суду подноси поднеске. Geoffrey Nice инзистирао је да се један од поднесака прочита, ваљда желећи да покаже како га нетко вријеђа. Шешелј је тиме показао пркос и дао до знања да се не боји оних који желе управљати животима и радити што хоће и мимо правних норми, правде и правичности.
 - Ваша странка организирана је 24. вељаче митинг на Тргу Републике у Београду, одакле сте позвали двојицу српских бјегунаца, Караџића и Младића да се нипошто не предају и не иду у Хаг. Јесте ли тако помогли Србији?
 - Након Милошевићеве смрти ствари су вјеројатно постале јасне и онема којима дотад нису биле: што је Србија добила од тобожње сурадње с Трибуналом? Није добила ништа! Само смо губили и национални понос и достојанство, имали смо све више проблема и све више сиромашили. Што би значило за Србију и српски народ њихов одлазак у Хаг, осим да нестану посљедње иконе српског рода. Нема ниједне ствари коју Србија може добити њиховим одласком у Хаг, а много тога могу изгубити.
 - Те, како их називате, „иконе српског рода” оптужене су за најстрашније злочине у Европи након Другог свјетског рата...
 - Они су само оптужени, а из Шешелјева случаја знамо како су то бесмислене и посве неточне оптужнице. У Шешелјевој оптужници наводи се једно мјесто, Липовача код Мостара, гдје су убијени неки муслимански цивили. Они су то повезали с тобоже Шешелјевим добровољцима и навели имена људи који су то учинили. А ми знамо та имена, и то су челни људи једне друге политичке странке у Србији и они немају везе са СРС-ом. То што је нетко написао оптужницу, не значи ништа, то су политичке оптужнице.
 - Недавно сте изјавили да је СРС у овом тренутку најмоћнија странка у Србији и да ће „Чеда, Вук и Демократска странка на сљедећим изборима бити почишћени, и то не метлом, него булдожером”?
 - То нисам мислио дословно него метафорички, а то је била моја реакција на њихове изјаве како би народ на Тргу Републике који је дошао на наш митинг требало почистити челичном метлом. За разлику од њих, ми се никада нећемо служити насилним средствима, него ћемо се демократским путем борити за власт, и власт у Србији освојити гласовима грађана Србије. Постоји једна апсурдна ситуација у Србији: шест година СРС нема никакве везе с влашћу. Двије године прије тога били смо на власти, а дотле исто опозиција. Међутим, у задњих шест година води се харанга против СРС-а као да смо за све што је лоше ми одговорни, као да смо ми криви за криминал, пљачку, па је једино битно да на власт не дођу радикали. Па нису људи глупи, они виде све. Једино чиме се власт у тих шест година може похвалити је су кофери пуни новца које они размјењују, а народ је све сиромашнији и све теже живи. Зато људи у све већој мјери гласају за нас. Посљедње истраживање „Медиа Галупа” у Србији показује да имамо подршку 40 посто бирачког тијела. У регији није постојала странка која је имала такву подршку грађана своје земље, и то нас сврстава у једну од највећих странака на Балкану.

• Амерички велепосланик у Србији и Црној Гори тврди да САД неће признати Србију у којој ћете ви доћи на власт?

– Није тако рекао, то није точно.

• Такав његов став пренијеле су србијанске новине. ЕУ, такођер, на вашу странку не гледа са симпатијама, поготово због веза које и даље одржавате са својим лидером у Хагу. Мирно ћете Србију изложити ризику да вашим доласком на власт буде враћена у међународну изолацију?

– Не, сигуран сам да било какве изолације Србије не може бити. Кад спомињете ЕУ и то тко би био одушевљен, а тко не, ми се тиме не замарамо, првенствено се кандидирамо и бавимо политиком због нашег народа. Морам вам рећи да је и данас Томислав Николић поново разговарао са шефом Проматрачке мисије ЕУ-а у Београду Alexandrom Waggner и стално су на вези. Они већ сад размишљају на који ће начин владати наша странка. И још нешто: зар ви мислите да би се нетко из Европе одрекао силних инвестиција у Србији ако му ми гарантирамо пуну правну и економску сигурност, за разлику од ових других који су доносили законе с ретроактивним дјеловањем. Нити ће нашу политику водити амерички велепосланик, нити нетко други, него ћемо о томе ми разговарати унутар своје странке и размишљат ћемо искључиво о интересима свог народа. А ја сам сасвим сигуран да никоме не пада на памет кажњавати један народ због његове бирачке воље.

• Чини се да сте заборавили да је до 2000. народ о којем говорите био кажњен међународном изолацијом управо због његове изборне воље, а последице трпите и данас.

– Не бих се сложио да смо били кажњени због своје бирачке воље, него зато што су неки жељели извршити агресију на Србију да би могли анектирати дијелове нашег територија, што се данас види на примјеру Косова и Метохије. Не видим разлога да то учине још једном, јер су пуно инвестирани у Србију и није им у интересу стварати нестабилност на овом дијелу Балкана, него штитити своје инвестиције.

• Међутим, водећи људи ваше странке недавно су дигли велику прашину око тога је ли Коштуничина Влада потписала слободан пролаз војника НАТО-савезника преко Србије или не. Противите ли се било каквој вези Србије с НАТО-савезом или вам је само сметао начин на који је та одлука донесена?

– И једно и друго. НАТО је бомбардирао Србију, али ми имамо и економске разлоге да се противимо уласку Србије у њега. Хоће ли нам нетко рећи што Србија економски добива уласком у НАТО и колико ћемо новца годишње морати издвајати да бисмо задовољили потребе и прохтјеве НАТО-пакта? Што Србија тиме добива осим испуњавања нечијих налога. С ЕУ је друкчија ситуација него с НАТО-ом, али о том потом.

• Најављујете да ћете по доласку на власт затварати богаташе по истом моделу по којем се Владимир Путин сада обрачунава с руским олигарсима. Можете ли прецизирати, тко ће бити руски Ходорковски, тј. највећи тајкун којег бисте радо видјели иза решетака? Карић или тко други?

– Ако мене питате, Карић је већ прошао као Ходорковски или, боље, као Березовски. У сваком случају, има много оних у Србији који су се обогатили на

народној грбачи протузаконитим дјеловањем. Нећемо ми прогонити људе зато што су богати, него зато што су корупцијом и криминалом дошли до богатства. Ми у Србији имамо посла с најгорим могућим криминалом у сфери енергетике. Наша енергетска мафија, прије свега она око електричне енергије, као и она у нафтној индустрији функционира по принципу кумовске мафије сицилијанског стила из негдашњег времена. Отимају и плъчкају на све начине и имају блиске контакте и у Влади и на свим разинама власти. Исто то имамо и у финансијско-банкарском сектору и многим другим сферама друштвеног живота, и то није почишћено. Зашто ми то морамо урадити? Јер ћемо пуно повјерење грађана у институције вратити тек ако покажемо да криминалци бизнисмени неће моћи више куповати политичаре и неће више моћи за неколико десетака тисућа евра које ће им дати у кампањи владати Србијом као што сада могу.

• Ако дођете на власт, како ћете се односити према националним мањинама?

– Ми радикали, што многи крију, имамо потпредсједника Скупштине Србије који је Бугарин по националности, Стефан Занков, имамо велики број чланова који припадају свим националним мањинама које живе на територију Србије. Постоје многа мјеста у којима живе Македонци, Мађари-католици, Русини и Словаци у којима побјеђује наша странка. Ми желимо да права националних мањина буду заштићена у складу с највишим свјетским стандардима. Ми такве законе у највећој мјери већ и имамо. Чак смо спремни да их питамо што год треба и како год треба да учинимо, само да се не угрожава државни суверенитет и интегритет Републике Србије, што год хоће од државе Србије, могу тражити и добит ће.

• Тко пише оне графите против Хрвата у Војводини?

– Стварно не знам тко пише графите, не могу се још бавити и тиме тко пише графите. Пишу их и против Хрвата и против Срба и против Рома и свих могућих. Не разумијем уопће те људе који пишу графите.

• Зашто очекујете да вам Хрвати у Србији вјерују након протјеривања из Хртковаца, Сланкамена и других војвођанских села почетком 90-их у режији управо ваше странке?

– Не знам на што точно мислите и несхватљиво ми је да говорите о протјеривању Хрвата, а не кажете појединачно који смо ми то злочин починили, а ја вам могу набројати бројне злочине које је хрватска држава починила над српским народом. Ми нити јесмо, нити ћемо починити било што против припадника хрватске мањине која живи у Србији, они су наши грађани, заједно с нама морају градити бољу будућност за себе и за своју дјецу, живе једнако сиромашно као и ми Срби и не видим да ту има неке велике разлике.

• Докад ће Војислав Шешел бити на челу Српске радикалне странке?

– Сваке четири године имамо страначки конгрес и он ће бити на челу странке све док страначки конгрес тако буде хтио.

• Ако је разлог за јавни израз сућути какав је Анте Готовина упутио Милошевићевој обитељи, како ви кажете, иста тешка затворска судбина, зашто је онда израз сућути изостао у случају самоубојства Милана Бабића, човјека који се покајао за злочине и изразио жаљење због њих. Зар он нема обитељ којој се може изразити сућут?

– Мислим да је ствар посве једноставна. Милан Бабић није особа која би уживала било какав углед међу хашким затвореницима. Они имају неку врсту међусобне солидарности без обзира на то које су националности, али нитко не воли проказиваче, денунцијанте или, ако хоћете, издајнике који ће у име хашког Тужитељства обављати најпрљавије послове. Ниједан Србин у Хагу и ниједан Хрват није желио у томе судјеловати. Много ће занимљивије бити нешто друго што ће се отварати око случаја Милана Бабића, а за ваш лист желим ексклузивно рећи да смо добили информацију да је Милан Бабић прије самоубојства оставио опроштајно писмо у којем јасно наводи како се на њега вршио притисак и да то више није могао издржати. Мислим да ће то писмо бити нова бомба у Хашком трибуналу.

• Откуд знате за опроштајно писмо?

– То је инсајдерска информација из самог Суда. Тек ћемо службено затражити информацију од Суда о томе писму. Они су га сачували и морат ће га објавити.

• Каково рјешење радикали нуде за Косово?

– Тешко је данас говорити о томе што позитивно можете понудити, али оно што је за нас најважније јест поштовање међународних јавно-правних норми и непостојање могућности да на праву заснујете било какву одлуку о отцјепљењу Косова и Метохије од Србије. Морам подсјетити на нешто што политичари папагајски понављају, а то је Резолуција 1244, али нитко не подсјећа на њезин садржај. Та је резолуција донесена не у корист српског народа, већ највећим дијелом да би се легализирала агресија против СР Југославије, али и у таквој резолуцији пише да се мора допустити повратак сигурносних српских снага на граничне пријелазе према Македонији и Албанији. Ако они то не испуне и не поштују резолуцију коју су сами донијели, не знам о чему преговарамо и разговарамо. Ми тражимо да се најприје то испуни, па онда бисмо могли разговарати с неким тко има кредибилитет, за кога знамо да ће и сутра поштовати обавезе које произлазе из међународних уговора. Ми им желимо јасно ставити до знања да у Србији не постоји ниједна политичка снага која ће се сугласити с отцјепљењем дијела сувереног територија Србије. Ако отцијепе Косово, отворит ће Пандорину кутију.

• Што ако већина грађана Црне Горе у свибњу гласа за отцјепљење?

– Не вјерујем у то, али ако се сви сложе, а очито јесу, поштуват ћемо вољу људи, нема ту неке велике филозофије.

• Не би ли ваша побједа у Србији изазвала и јачање деснице у Хрватској?

– Знате, ја не видим никакву разлику између Рачана и Ђапића, ако ми је ви објасните, ја ћу је прихватити.

• Занимљивије би било чути ваше објашњење у чему су исти?

– У односу према Србима никакве разлике нема између Рачана и Ђапића. Никакве разлике нема између Рачана, Месића, Ђапића, Санадера, како год окренете. Чак мислим да је, што се Срба тиче и за Србе, нетко попут Рачана још опаснији и перфиднији. Од ових других Срби знају што могу очекивати, а на крају се на исто сведе и Рачанова политика. Сви они говоре, Срби су у реду и лијепо ћемо их хвалити док нам нису реметилачки фактор, чим би нам Срби могли засметати и чим би их могло бити мало више него што

би то Хрватској одговарало, хајдемо их на сваки начин уклонити и с њима се обрачунати.

У истом броју „Глобуса”, у колумни „Црвени и црни” налази се осврт Миљенка Јерговића, сарајевског Хрвата, који је своју националну припадност открио непосредно уочи грађанског рата. Под насловом „Бискупи опраштају Милошевићу” и наднасловом „Финале домољубне хистерије” Јерговић држи лекције из моралне чистоте, јер на то има право као доказани изданак хрватске интелектуалне елите. Тачније, сарајевске кафанске елите која је крушевачки „Вињак” силом прилика заменила за правоверни „Тренк”. Поднаслов је жестока ода његовој ново откривеној моралности: „Нема ничега толико неморалног или поквареног што би Готовина могао рећи или учинити, а да чувари његова култа, на челу с бискупима, то не испоставе за мјеру опћенационалне исправности и врлине”.

Анти Готовини била су довољна једва три мјесеца да се у тој мјери зближи са Слободаном Милошевићем па да, дан након његове изненадне смрти, упуту изразе сућути Мири и дјеци. Пригодни телеграм, из којег су затим настале и смртвнице објављене у србијанским новинама, Готовина је потписао скупа с најистакнутијим српским главама које су се тренутно затекле у Хагу, од Шешеља па наниже, а своја су имена придодали још и Рајић, Тута и Пашко Љубичић. Упитан зашто је то учинио, бивши француски легионар и пљачкаш банака богобојазно се позвао на свој кршћански одгој и хабитус те је извео егзегезу Оченаша по којој из „опрости нама дуге наше, како и ми опраштамо дужницима нашим” нужно слиједе телеграми сућути, који се поводом смрти једнога злочинца имају упутити његовој злочиначкој обитељи. Притом, та обитељ није злочиначка јер је такав био покојник, него је злочиначка јер се удовица, по теорији и пракси, од њега битно не разликује. Када јој кондолира, Готовина добро зна да Слобина удовица није нека недужна тетка Персида из Ваљева, којој се муж можда и јест одао геноциду, али она је само пекла гибаницу и никоме није пожељела зло. Будимо поштени и изравни, јебе се Готовини за Марковићку Миру и њезине идеје, као и за оно због чега је Слобо скончао у затвору. Драго је њему, генералу и витезу, показати онима доље, то јест нама – хрватској раји жгадији, што он све смије и може, без обзира на то што је у затвору, и колико је његова слобода шира и пространија од слободе жртава његова култа.

Па руку на срце, сасвим је у праву! Ако заборавимо на морал и на људске осјећаје, на десетак украдених година живота и на десетак тисућа мртвих у Хрватској и стотину тисућа мртвих у Босни, ако заборавимо на сребренички геноцид, сарајевску опсаду и вуковарску жртву паљеницу, па ако још заборавимо и на дубоку унутарњу nelaгоду коју смо осјетили јер нас је искрено озарила и обрадовала Милошевићева смрт, Анте Готовина је збиља у праву. Они који су створили његов култ данас су јамци његове потпуне слободе па нема ничега толико глупог, подлог, неморалног или поквареног што би Готовина могао рећи или учинити, а да чувари његова култа, на челу с хрватским бискупима, то не испоставе за мјеру опћенационалне исправности, мудрости, богобојазности и врлине.

Занимљиво је како се у овоме случају поклапа чак и разина Готовине и бискупске (Баришић, Пренђа, Боговић и кардинал Пуљић) теолошке експликације. Анте је, ето, њима четворици понудио еванђеоску формулу, а они је прихватили, таман као да им ју је Дух Свети најсавременијим методама с неба послао, рецимо с помоћу ласерске зраке. Чак је, сасвим понесен, надбискуп Баришић изразе сућути назвао позитивним људским и кршћанским изненађењем, напоменувши како „дрква увијек осућује зло, а не човјека”, док је за бискупа Пренђу то сасвим нормалан чин, јер „не каже се код нас узалуд да када се нетко посвади с неким – спровод све рјешава”. Ето, захваљујући Анти Готовини и бискупској потреби да се одржи распали генералов свјетовни култ, Милошевић је доживио да му бискупи све опросте. Рат је, као што видимо, био само свађа око међе, али чим је комшија умро, све је ријешено, јер смо сви тужни и уплакани па тјешимо комшиницу и многобројну комшинчад. Ројс је давно рекао – ко је јамио, јамио је! Ево, добили смо и наставак, у истоме тону – ко је клао, заклао је! Такав је, дакле, морални финале хрватске домољубне хистерije.

Већина примитивног народа ће се, вјеројатно, поново правити да ништа нису чули ни схватили. И неће им бити први пут. Њима је, већ сасвим отупјелима од жупничке и генералске демагогије, за спаљену кућу и убијене синове можда крив поштар Љубиша или водоинсталатер Симо, или – по јаду – рођени зет Милорад, али не и Слободан Милошевић.

Међутим, било би згодно кад би се управо ти наши суграђани упитали што би било с њиховим, а што са животима Готовине и бискупа, да није било Слободана Милошевића или да Милошевић није био баш такав зликовац. Већина њих данас би били мирнији, сретнији и богатији људи, у Хрватској која би од Чешке или Пољске била управо онолико богатија колико је то била прије двадесет година. А што би било с Готовином? Можда би наставио пљачкати банке, а можда би шверцовао дијаманте из Јужне Африке, организирао одреде смрти по Багдаду, таманио Чечене по Русији, судјеловао у уроти против Huga Chaveza, можда би остао плаћеник, можда би лежао на робији, а можда би већ био мртав, али јасно је ко дан, да није било Слободана Милошевића, Анте Готовина на кугли земаљској не би нашао земљу у којој би га сматрали грађанином првога реда, а камоли националним херојем и генералом.

Такођер, да није било Милошевића, хрватски би се бискупи, попут својих европских колега, бавили теологијом, пасторалним радом, евангелизацијом, а понајвише молитвом, и нитко их не би питао што мисле о раду недјелом. Да није било Милошевића, хрватски би бискупи били духовници, без оваквог уговора с Ватиканом, без државних плаћа и без друштвене моћи. Посао би им био да грађанину помогну да стигне до Бога, али само ако он то затражи. Да није било Милошевића, надбискуп Винко Пуљић никада не би постао кардинал, јер се тада ни Сарајево не би нашло у опсади, а без опсаде не би било гримиза. Округне су то истине, али округнији је онај који их скрива.

И онда, што мислите, зашто се ниједан бошњак и Албанац није у Хагу прикључио жаловању Милошевићеве обитељи? Како глупо питање – па како ће то учинити када је Милошевић смислио, повео и провео геноцид над

њиховим сународницима! А ако имате неких даљњих питања о Хрватима, упутите их, уз ускршње честитке, Готовини или бискупима. Нека вам они мало објашњавају тко је био агресор, а тко жртва.

Усташки лист „Ферал трибјун“, 24. марта 2006. године, објављује текст Маринка Чумића под насловом „Одбројавање Хагу“, и поднасловом „Први пут најопштрије критике Трибуналу упућује не љута десница него либерално-лијеви кругови, који сматрају да он не би смио надживјети Милошевића. Но то није добра идеја, а неће бити прихваћена већ због тога што је баш Милошевић био највећи противник Хашког суда, па би још испало да је он пресудио том Суду умјесто овај њему“:

Рећи ћемо то одмах – није прихватљива иницијатива потекла из Хрватске да се укине Хашки суд, која полази од тога да Трибунал више нема никаквог смисла након смрти Слободана Милошевића. Одвојено једно од другог, Весна Алабурић и Жарко Пуховски предлажу да се судски процеси који се тамо воде пребаце на национална правосуђа. С тим што би Алабурић то направила одмах, а Пуховски би причекао још шест мјесеци, па ако се у том року Караџић и Младић не појаве у Хагу, онда више не треба чекати, него прогласити фајронт.

Но, то се неће десити ни сада ни за шест мјесеци, а понављамо, и не треба да се догоди. Први разлог је толико јасан да га једва и треба објашњавати. Милошевић јесте био главни оптуженик у Хагу и његовим одласком хашко судиште сада сличи на колодвор без влакова или на бештек без ножа. Али, не треба заборавити и да је Милошевић био највећи противник Хашког суда, који је на томе окупио око себе и повећу алијансу црно-црвених антиглобалиста (лумпенфашисту Шешеља, лумпенкомунисту Зјуганова...), а успио је шармирати и неке престижне интелектуалне „ексцентрике“ (Петер Хандке, који му је чак говорио на спроводу, нобеловац Харолд Пинтер...).

И јасно је што би се догодило ако би се сада утрнуо Хашки трибунал. Била би то задња побједа Слободана Милошевића, па умјесто да Хаг пресуди њему, он и споменута алијанса пресудили би Хагу. А то се, наравна ствар, никада неће допустити. Трибунал је ионако изашао попишан из процеса Милошевића (који је умро од свима познатог високог тлака, а да то сатима нитко није примијетио), а ово би било као да се под њим провалио и трули под пољског чувачца. Према томе, први разлог што хрватска иницијатива нема никаквог изгледа на успјех сасвим је баналан. Нитко, па ни Хашки суд, не воли признати да је упрскао, и све ће учинити да се то не сазна, или ако се сазна да се не санкционира.

Када би се све сводило на то, човјек би се сасвим радо сложио с тим да се тај суд збиља пусти низ воду. Али, не своди се. Главни разлози што укидање Хага сада не долази у обзир, озбиљнији су и далекосежнији, и у основи су већ побројани у краткој расправи овим поводом. Прије свега, национална правосуђа још ни изблиза не улијевају повјерење да би „својим“ злочинцима судила на барем приближно истој разини као у Хагу. Затим, највиша казна у тим правосуђима лимитирана је на двадесет година, што је био законски максимум у доба почињења злочина. Напокон, у случају БиХ пребацивање надлежности на национална судства довело би до тога да би бивше зараћене стране судиле једна другој, а још није паметно провјеравати колико су за то зреле.

У сваком случају, нитко у државном врху Хрватске није спреман подржати ову иницијативу и преузети одговорност за „национализацију” Хага, па је Санадер рекао, препричано, да Хаг већ има „излазну стратегију” и зашто да му ми намећемо своју. А Месић је најприје показао занимање за иницијативу, која му је истина изгледала само дјеломично прихватљива, али ју је онда чак напао, с преоштрим закључком да се њоме амнестира ратне злочинце, позивајући иницијаторе да јавно кажу да ли су за то да се Караџићу суди у Републици Српској, а Младићу у Србији.

Ваљда се шеф државе сјетио да су му нека пријашња залијетања око Хага накопала за врат превише проблема, али и да није тога и лаику је јасно да је Хрватска још везана дебелом ужади лојалности за Хаг и да се у овом тренутку с тог веза нема камо. Зато од Месића и Санадера не треба очекивати да примијете како се у овом случају догодило нешто сасвим ново, а то је да најтеже критике Трибунала, укључујући и захтјеве за његовим расформирањем, први пут не долазе с љуте деснице.

Сада то исто траже, и то још нестрпљивије и радикалније, и неки освједочени либерално-лијеви кругови, који су, истина, показали готово једнако скромно познавање доброг тајминга и добре форме колико и алкаво описмењена десница (службени покретач иницијативе за укидање Хага је Алабурићка, која у истом том Хагу брани оптуженог генерала Миливоја Петковића, а то се, брате мили, једноставно никако не слаже једно с другим). Дакле, неки посве друкчији вјетрови задухали су око Хага, и колико год они терали укриво та се чињеница не може тек тако заобићи.

Уосталом, и они хашки одвјетници који су свјесни реалног стања ствари и противе се иницијативи, свјесни су да су неке ствари у Трибуналу криво насађене, па му Чедо Продановић замјера да је запустио своју основну функцију, суђење ратним злочинцима, јер би хтио „писати повијест”. Карла дел Понте стварно је то једном тако рекла, да ће се у Хагу писати новија повијест ексјугославенских простора, па тиме треба објаснити што се ондје збиља мање суди конкретним злочинцима, а више метафорама зла (Срби и Хрвати).

Те метафоре, истина, нису исисане из прста, него имају дебеле везе с оним што се стварно збивало деведесетих, али је ипак очито да недостају актери који су такођер незаобилазни за реконструкцију крвавог слома Југославије (на оптуженичкој клупи нема ниједног Словенца, а несразмјерно је мало и Албанаца, па и бошњака). Но, те мане ипак нису такве да би пребрисале све добро што се догодило у Хагу. Прије свега, Трибунал је ван сваке сумње осигурао пуно вјеродостојнију пропорцију оптуженика (90-ак Срба, 30-ак Хрвата, 10-ак бошњака) него што би то учинила овдашња национална правосуђа (овдје би све овисило о тренутној кооперативности националних влада, што теоретски значи да би се пропорције могле чак и обрнути – највише би било оптужено бошњака, затим Хрвата, а тек онда Срба).

Даље, у Хагу је неупоредиво боља и квалитета појединачних пресуда, што се најбоље види по броју оптужених и осуђених који су признали злочине и покајали се, понекад и изразито скрушено, за њих. Ни на врло хваљеним процесима пред овдашњим судовима (госпићкој групи, Лора, Овчара) у правилу није било признања кривице, још мање кајања, чега у Хагу има сада већ

сасвим значајан број. Иако међу тамошњим затвореницима постоји снажна групна солидарност, а „издајници” се презиру, и то не само унутар властитог националног круга, покајали су се неки водећи локални лидери, као Биљана Плавшић и особито упечатљиво Милан Бабић.

Тешко је замисливо да би Бабић свој драматични исказ кајања и тражења опроста изрекао пред неким хрватским, а поготово пред србијанским судом. Послије више година тоталне домољубне блокаде, пред Трибуналом се појавио и први покајник са хрватске стране (Ивица Рајић), а након недавне изјаве Анте Готовине да није ишао у рат из мржње према Србима, није незамисливо да у некој форми и он то постане (можете ли замислити такву трансформацију овог обоготвореног „хероја а не злочинца” пред неким овдашњим судом, па водила га и „царица” хрватског судства Ика Шарић?!).

У Хрватској се још нитко не осврће на ту изнимно снажну, иако тко зна колико искрену, Готовинину изјаву, јер је све поклопило згражање због његове сућути Милошевићевој обитељи. Али, без бриге, све ће се то надокнадити ако Готовина стварно направи неку покајничку гесту. Он би тад постао сушта, амблематска супротност главном осуђенику пред хрватским судовима, Мирку Норцу, којем готово свакодневно ходочасте намјерници свих врста, укључујући и оне из власти, јер није пристао „савити шију” због онога што је радио Србима у шумарцима поред Госпића.

Добили бисмо тако два генерала из истог рата, али из сасвим различитог мира.

Др Војислав Шешел добитник је награде за животно дело коју додељује Ревиија за културу, уметност и друштвена питања „Збиља”, први пут поводом 15 година постојања. На ову тему текст објављује „Данас” 25-26. марта 2006. године, са наднасловом „Ревиија за културу ’Збиља’ доделила награде за животно дело” и насловом „Награђени Караџић и Шешел”:

Поводом 15 година постојања Ревиија за културу, уметност и друштвена питања „Збиља” доделила је у петак више награда за животно дело својим сарадницима, међу којима су се нашли и хашки оптуженици Радован Караџић и Војислав Шешел. У образложењу награде за Караџића наводи се да је он „утуженик хашке конквисте и најтраженији бегунац пред инквизиторима новог светског поретка” и „парадигма цивилизације која је изгубила свој компас”. Шешел је, како је образложено, награду добио као „правник, политичар, народни трибун, дисидент, најзабрањиванији аутор, писац политичких, историјских, полемичких и мемоарских књига” и „посвећеник националне идеје”. У име лауреата награде су примили Шешелјева супруга Јадранка, а уместо Караџића брат Лука.

Захваљујући се на награди, Лука Караџић је оценио да је то доказ да Срби нису издајници и да „памте своје јунаке”. Награду за животно дело „Збиље” добили су књижевник Предраг Драгић Кијук, као и постхумно, есејиста и сликар Драгош Калајић и оснивач Отачественог покрета „Образ” Небојша Крстић.

Мировна мрежа „Жене у црном” најоштрије је протестовала зато што је ова манифестација одржана у Медија центру. Жене у црном позивају невладине организације да због тога бојкотују Медија центар, „некадашње сигурно место за демократске и прогресивне идеје”.

И „Национал”, 25. марта 2006. године, са насловом „Наслови” објављује кратак текст у рубрици „Актуелно”.

Фонетову вест са наднасловом „Признања ревије за културу, уметност и друштвена питања ’Збиља” и насловом „Награде Караџићу и Шешелу”, објављују „Вечерње новости” 25. марта 2006. године. Поред ове објављена је и још једна Фонетова вест, али овај пут о скандалозној реакцији тзв. мировне мреже „Жене у црном”, која је позвала плаћеничке невладине организације на бојкот доделе награда у „Медија центру”. Наднаслов вести је „Реаговање мировне мреже ’Жене у црном”, а наслов је „Одличја за оптужене”:

Ревија за културу, уметност и друштвена питања „Збиља” јуче је, поводом 15 година постојања, доделила „Награде за животно дело” својим сарадницима, а међу награђенима су и хашки оптуженици Радован Караџић и Војислав Шешел.

У образложењу за награду Караџићу наводи се да је он „утуженик хашке конквисте и најтраженији бегунац пред инквизиторима новог светског поретка”. Шешел је, како је образложено, награду добио као „правник, политичар, народни трибун, дисидент, најзабрањиванији аутор, писац политичких, историјских, полемичких и мемоарских књига”.

Награду је у име Шешела примила супруга Јадранка, а уместо Караџића то је учинио његов брат Лука. Награду за животно дело „Збиље” је добио и књижевник Предраг Драгић Кијук, као и постхумно, есејиста и сликар Драгош Калајић и оснивач Отачественог покрета „Образ” Небојша Крстић.

Мировна мрежа „Жене у црном” позвала је невладине организације на бојкот београдског Медија центра због тога што су надлежни те куће дозволили да се на том месту одликују оптужени за ратне злочине Радован Караџић и Војислав Шешел.

„Жене у црном” сматрају да је неадекватно да се у простору Медија центра, одвијају „овакви политички и етички дубоко проблематични догађаји, чији је циљ да се релативизују злочини, а злочинци претворе у хероје, не само ратне већ и културне”.

У позиву „Жена у црном” на бојкот Медија центра наглашава се да одбијају да простор деле са онима који величају и славе злочинце, њихову идеологију и злочине, уз подсећање да то није први пут да се на том месту одвијају догађаји такве садржине.

„Курир”, 25. марта 2006. године, објављује текст о првој додели награде за животно дело ревије „Збиља”, под насловом „Прва ера” и наднасловом „Радовану Караџићу, Војиславу Шешелу, Драгошу Калајићу и Небојши Крстићу додељене награде за животно дело у области књижевности”:

Некадашњи председник Републике Српске Радован Караџић и лидер радикала Војислав Шешел, као „истакнути писци”, награђени су јуче повељом за животно дело! Награду, први пут ове године, додељује часопис „Збиља”, који њени творци зову „ревијом за културу, уметност и друштвена питања”.

У име „правника, политичара, народног трибуна, дисидента, најплоднијег писца међу политичарима, најмлађег доктора наука, прогањаног и затвараног” Војислава Шешела, награду је примила његова супруга Јадранка. Лука Караџић, примајући награду у име свог брата, одбеглог хашког оптуженика Радована, рекао је да се „ово свету сигурно неће свидети”.

Глумица Лидија Вукићевић сетним гласом описала је Караџића као „есејисту, народног јунака, вођу Републике Српске, аутора бајколиких песама за децу и романописца. Песника који разликује европство од медикоритетства”.

– Овај утуженик хашке конквисте и најтраженији бегунац пред инквизиторима новог светског поретка парадигма је цивилизације која је изгубила свој компас и која је свој антихуманистички поход започела заточењем његовог брата по перу Езре Паунда – поносно је изговорила Вукићевићева. Лука Караџић надовезао се речима да је награда „доказ да српски народ не заборавља своју српску децу и своје јунаке”.

– Ово је доказ да Срби нису издајници, да свог јунака неће продати за пет милиона долара. Ово се Западу не свиђа. Ово им није ни мило ни драго. Ово они не разумеју – низао је речи Караџић.

Исту награду постхумно су добили и Драгош Калајић, сликар есејиста и, како су рекли, „луцидни критичар европског и америчког суноврата”, и теолог и есејиста, вођа Отачаственог покрета „Образ” Небојша Крстић, чије је срце, како је истакла Вукићевићева, престало да куца због „србомрзаца”.

Предраг Драгић Кијук, једини међу награђенима који није под земљом, у бекству или иза решетака, док је узимао награду рекао је да „слути шта ће се после свега десити”.

– И до сада смо били прогањани, а тек ћемо сада бити. Ми смо једини истински бранили интересе српског народа и штитили од једноумног новинарства и политике. И даље ћемо се борити против глобалног једноумља – обећао је Кијук.

Поменутој дружини награде је доделио жири, у којем су били књижевник и главни и одговорни уредник „Збиље” Момир Лазић, Мирко Зуровац, Небојша Дебељаковић и Катарина Костић. Жири је исту награду доделио Рајку Долочеку, лекару и писцу из Чешке, Марку Марковићу, књижевнику из Француске и Ивану Чароти из Белорусије. Њима ће награде бити уручене тек у јесен, пошто нису успели да допутују.

„Ман’те се Медија центра”, поручено је из те фирме мировној мрежи „Жене у црном” поводом њиховог позива на бојкот Медија центра због тога што су „надлежни те куће дозволили да се на том месту одликују оптужени за ратне злочине Караџић и Шешел”.

„Радите свој посао и о томе надале извештавајте јавност, као што сте и до сада чинили преко Танјуговог Међународног прес центра”, наводи се у саопштењу и додаје да Медија центар томе никад није приговарао. „Жене у црном” сматрају да је неадекватно да се у простору Медија центра, некадашњег сигурног места за демократске и прогресивне идеје, одвијају „овакви политички и етички дубоко проблематични догађаји, чији је циљ да се релативизују злочини, а злочинци претворе у хероје, не само ратне већ и културне”.

Танјугова вест објављена је у „Дану” 25. марта 2006. године, са насловом „Караџићу и Шешелу награде за животно дјело”:

Оснивач и главни уредник листа за културу „Збиља” Момир Лазић саопштио је јуче имена осам добитника награда за животно дјело, које су установљене поводом 15. годишњице постојања ове контроверзне публикације.

Награде су уручене лауреату Предрагу Драгићу Кијуку и заступницима Драгоша Калајића, Радована Карацића, Небојше Крстића и Војислава Шешелја, док ће тројници награђених који живе у иностранству (Рајко Долочек, Марко С. Марковић и Иван Чарота), бити уручене на јесен, када су најавили долазак у Београд.

У жирију су, уз Лазића, били Мирко Зуровац, Небојша Дебељаковић и Катарина Костић.

О епископу милешевском владици Филарету „Политика” је, 26. марта 2006. године, објавила текст у којем је изнета измишљотина о односу између владике и др Војислава Шешелја. Наднаслов текста је „Епископ Милешевски Филарет”, а наслов је „Рачунао на мрак”:

Владици Филарету није се дало да молитвено испрати покојног југословенског председника. Иако је у Пожаревац донео погачу и вино, епископ милешевски није Слободану Милошевићу служио опело. Како је изјавио за један таблоид, породица није дозволила верски обред.

„Тужићу општинског менаџера Пожаревца Предрага Пајића због његових изјава да сам на сахрани Слободана Милошевића одбио да служим опело јер је пао мрак. То није тачно, на мрак сам рачунао, због тога сам и понео батеријску лампу да бих могао да читам молитве из Требника”, рекао је владика Филарет.

Тако је сахрана некадашњег председника СРЈ пажњу јавности поново скренула на духовног пастира Милешевске епархије. Када је црква рекла да нема никаквих препрека да се служи опело, владика Филарет се наметнуо као логично решење. Својевремено отворено је подржавао Милошевићев режим. У манастиру Милешеви звонима је дочекивао Војислава Шешелја, а заузврат је добио цип „пајеро”. За председничког кандидата Томислава Николића држао је посебну службу и благосиљао га да победи на изборима.

На отварању владичанског двора у Пријеполу народу је поручио: „Као што се зна да је краљ Владислав саградио Милешеву, исто тако да се зна да је овај двор саградио Слободан Милошевић”.

Због отворене предизборне подршке Милошевићу и коалицији СПС – ЈУЛ у септембру 2000. године, владици Филарету је замерено и он се касније на Сабору СПЦ покајао. Замолио је све оне које је својом изјавом саблазнио и ожалостио да му опросте.

Али овог енергичног, са парама вештог и на језику оштрог епископа јавност памти док је обилазио ратишта у Хрватској и Босни носећи хуманитарну помоћ за тамошње Србе. Многима је још у сећању слика Филарета у мантији како на оклопним колима држи пушкомитраљез. Ову фотографију снимљену 1991. године, негде између Костајнице и Глине, сви који нису благонаклони СПЦ злоупотребљавали су као „доказ” о умешаности цркве у ратове на простору бивше Југославије.

Владика Филарет се родио 8. августа 1947. године у селу Борци код Коњица као Јеленко Мићевић. Када се после завршене Богословије замонашио, 1969. године, добио је духовно име Филарет, што у преводу са грчког значи „љубитељ врлина”. Био је духовник Богословије светог Саве и манастира Сланци, а касније настојатељ земунског манастира Светог Архангела Гаврила. У влади Момира Булатовића именован је за помоћника министра

Лепосаве Милићевић. За архимандрита је рукоположен 1998. године. На Ивањдан, годину дана касније, патријарх српски Павле га је устолочио за епископа милешевског.

Неимарски дух свог епископа није се зауставио само на владичанском двору којем многи замерају претерани луксуз. Црквено-градитељска делатност је у пуном замаху откако је стигао у Пријепоље. Осим обнове Милешеве, за време његовог управљања епархијом изграђено је седам нових, а зида се још девет цркава. Међу њима је највећи у целој епархији Храм Христовог васкрсења у Прибоју. Али због, наводно, неадекватно урађене фасаде манастира Свете тројице у Пљевљима прошле године морао је на суд по пријави цетињског Завода за заштиту споменика културе. „Како ја као владика да прекречим фреске, које сам освештао”, питао се владика после саслушања.

И српски банкарни памте владика Филарета. На његов захтев Свети синод је ставио ван снаге одлуку којом су банке на картицама могле да користе холограмски приказ фреске Бели анђеоло. Челник Милешевске епархије тражио је од банака по 2.000 евра за коришћење лика Белог анђела – укупно пола милиона евра.

„У случају холограма ми банкама ништа не споримо. Само тражимо да се поштује закон и да потпишу уговор с манастиром Милешева”, пословно је одговорио банкарима владика Филарет.

„Политика”, 26. марта 2006. године, објављује текст о промоцији књиге др Војислава Шешеља „Сведок одбране Слободана Милошевића у хашком процесу” одржаној у Аранђеловцу. Текст је под наднасловом „Промоција Шешељеве књиге у Аранђеловцу” и насловом „Сведок одбране”:

Пред више стотина чланова и симпатизера Српске радикалне странке у хотелу „Шумадија” у Аранђеловцу одржана је промоција књиге др Војислава Шешеља „Сведок одбране Слободана Милошевића у хашком процесу”.

– Др Шешељ је 14 дана бриљантно сведочио у одбрани убијеног Слободана Милошевића и успешно раскринкао све лажне оптужнице против њега. Његова порука из Хага је да по сваку цену морамо да сачувамо Косово и Метохију, државну заједницу СЦГ и наше национално јединство зарад генерација које долазе – подсетила је Наташа Јовановић.

– Видео сам и уверио се да је суд у Хагу политички. Слободан Милошевић је убијен и сада ће главни притисак и терет пасти на плећа др Шешеља, који је слободан човек у хашком казамату у који се улази кроз 14 врата, јер мисли својом главом, док ови у нашој земљи, нажалост, не мисле својим главама – рекао је генерал-мајор Божидар Делић.

„Опет Шешељева књига” је наслов кратког текста који објављује „Глас јавности” 26. марта 2006. године, у рубрици „Догађаји дана”:

Пред више стотина чланова СРС и њихових симпатизера, синоћ је одржана промоција књиге Војислава Шешеља „Сведок одбране Слободана Милошевића у хашком процесу”. Посланици Наташа Јовановић и Вјерица Радета, заменик председника Скупштине Србије Гордана Поп-Лазич, историчар Веселин Ђуретић, члан тима за одбрану Шешеља Амцад Мигати, сведок одбране на суђењу Милошевићу генерал Божидар Делић, новинар из Велике Плана Душан Марић и председник општине Аранђеловац Радосав Швабић били су једногласни у осуди Хашког трибунала.

Текст о великану српског глумишта покојном Данилу Лазовићу, „Курир”, 26. марта 2006. године, објављује под надсловом „Ин мемориам”, насловом „Оде Шћепан!” и подсловом „У Београду у 55. години умро легенда српског глумишта Данило Лазовић, човек који је својим улогама оставио неизбрисив траг”:

Један од најбољих српских глумаца свих времена Данило Лазовић умро је прексиноћ, у 55. години, у Београду због срчаних проблема. Овај ведри и увек насмејани глумац, боем у души, поета, а по природи скроман и миран човек, рођен је 2. фебруара 1951. године у Бродареву, малом црногорском месту. На телевизији је дебитовао 1973. године у филму „Брзе године”. Убрзо се прославио у серијама „Отписани”, „Бошко Буха”, „Последњи чин” и „Шпанац”. Почетком осамдесетих, публика широм Југославије гледа га у филмовима „Лаф у срцу”, „Игмански марш”, „Тимочка буна”, „Шест дана јуна”, да би након тога заблистао у „Бољем животу” у улози Шабана и чувеној серији „Заборављени”, у којој је играо Адама.

Деведесете године донеле су му ангажмане у филмовима „Мала” и „Три карте за Холивуд”, али Лазовић ипак себе проналази у серијама као што су „Срећни људи” (култна рола Шћепана Шћекића), „Крај династије Обреновић”, „Породично благо” и „Голи живот”. Последњих година публика га је обожавала у серији „СТИЖУ ДОЛАРИ”, а био је запажен и у филму „Јагода у супермаркету”, Душана Милића.

Данило Лазовић је глумац који је говорио да никада није бројао колико је улога одиграо у заиста импозантном броју филмова и серија. Године немира, промена и нове, демократске власти у Србији доживео је, као и сви остали, врло емотивно, проналазећи своје ставове и идеје у лику и делу Војислава Шешелја и Српске радикалне странке уз које је био до последњег дана свог живота. Почетком новог века говорио је да „живи као сваки просечан Србин, од кога очекују да буде Југословен, а он то не жели”.

Био је поносан на своје географско порекло, што је веома често и истицао:

– Његош је наш савременик, јер показује у чему смо све различити од осталог света. Као што Енглези славе Шекспира, тако и ми морамо славити Његоша. Надам се да ће успети и да у основне школе уведу гусле као предмет музичког образовања, да деца не уче прво француски, па српски језик. Гусле су наша једина веза са Хомером. Све се понавља и све ће се завршити по „Горском вијенцу” – рекао је својевремено Данило Лазовић у једном интервјуу.

Ценио је и волео своје колеге, док се за оне мање „талентоване” кратко изјашњавао:

– Крајње је време да људи схвате да је лош глумац попут слабог пливача – копрца се, млатара рукама, али се не може одржати изнад воде – говорио је један од најбољих глумаца наше сцене.

Данило Лазовић је оставио неизбрисив траг, а готово да не постоји награда или признање које овај глумац за живота није добио.

Место и време сахране Данила Лазовића биће накнадно објављени. Нека му је вечна слава и хвала!

Под наднасловом „Интервју читалаца – Александар Вучић, генерални секретар СРС”, насловом „Нисам Топаловић” и поднасловом „Не видим себе у улози Мирка који само тражи свој део, то је глупа шала оних из Демократске странке” „Прес” је, 26. марта 2006. године, објавио интервју са генералним секретаром Српске радикалне странке Александром Вучићем. Наслов антрофила унутар текста је „Ментор ми је лаф и политички противник”:

Генерални секретар Српске радикалне странке Александар Вучић у интервјуу, за који су питања постављали читаоци нашег листа, каже да ће Влада Србије у понедељак преживети скупштинско заседање, јер је обезбедила подршку Социјалистичке партије Србије и Демократске странке. На СМС број нашег листа 2288 стигло је много питања, а редакција је изабрала најзанимљивија. Поред сваког питања је део броја телефона са којег је порука стигла.

• Можете ли да прогнозирате шта ће се догодити на предстојећем заседању Скупштине Србије, да ли у понедељак Влада Србије пада или опстаје?

– Волео бих да Влада нема већину, али плашим се да је направљен договор и са социјалистима и са жутима и да сада могу да бирају. Према информацијама које имам, СПС ће и даље подржавати Владу.

• Како се осећате у улози Мирка из „Маратонаца”? (064-651...)

– Много боље него Ђилас и Тадић у улогама Билија Питона и синова!

• Колики је ваш део? (064-158...)

– Нисам ишао по део, али сам ту шалу о „Маратонцима” схватио као глупу шалу оних који не умеју озбиљно да се баве политиком.

• Најавили сте да ће опроштајно писмо Милана Бабића одјекнути као нова бомба у Хашком трибуналу! (064-199...)

– Добио сам информације да у том писму Милан Бабић јасно говори како су га притискали и мучили ови из Хашког трибунала и да је све што је изговорио против Срба било лажно.

• Да ли је Ружица Ђинђић постала ваш озбиљан политички противник? (064-651...)

– Она је политички противник од када је члан Демократске странке, а сада је и члан Председништва ДС-а. Као што нам је својевремено политички противник била Мира Марковић, Весна Пешић или Љиљана Несторовић, тако је и Ружица Ђинђић. Ми поштујемо све наше политичке противнике, али не мислим да је госпођа Ђинђић озбиљан политички противник.

• Ви сте правник. Да ли је ваш позив држави да не ухапси Ратка Младића, односно да не извршава своје међународне обавезе, кривично дело? (064-312...)

– Није кривично дело. То је директно у складу са међународно-јавно-правним нормама. А оно што раде у нашој земљи супротстављено је многим међународно-правним прописима и Уставу Републике Србије. Мој позив је апсолутно у реду, то је морално и нормално и не кршим никакав закон.

• Када ћете коначно сменити Томислава Николића и преузети странку, јер сте ви једини и прави наследник нашег председника Војислава Шешеља? (064-347...)

– Томислав Николић је онај кога је изабрао Војислав Шешељ. Он ми је велики пријатељ и мој шеф. Хвала на питању, нећу никада да га сменим. Нећу да га побеђујем и нећу да идем никада против њега.

• Зашто нисте изашли из политичког живота после пораза Томислава Николића на председничким изборима, иако сте то јавно обећали? (064-400...), Г. Грбић

– Ако је то мој највећи грех – извињавам се због тога.

• Како ћете да освојите власт када нико неће у коалицију са вашом странком? (064-312...)

– Нисам приметио. Видим да се на локалним изборима утркују да уђу с нама у коалицију. После парламентарних избора видећемо да ли ће уопште бити потребне коалиције.

• Шта ће бити са хрватском мањином кад радикали дођу на власт? (064-112...)

– Имаће сва права у складу са међународноправним стандардима и нашим законима. Живеће као и сви остали грађани Србије, потпуно нормално. Биће апсолутно сигурни и безбедни.

• Ако би се Црна Гора одвојила, какав је став СРС о проглашавању краљевине Србије? (064-159...)

– Не верујем да ће Црна Гора да се одвоји. Ми смо за републикански облик владавине.

• Зашто се не проверава рад председника одбора, у Гроцкој је Драгољуб Симоновић бахат и растура чланство? (064-154...)

– Сваку информацију коју имате доставите у централу странке, нашем Извршном одбору. Реаговаћемо одмах.

• Зашто је деловање ваше странке засновано углавном на критикама? Стиче се утисак да немате конкретних и разумних решења за проблеме који нас муче. (064-319...)

– Имамо решења, али и један велики проблем – неће да нас питају како бисмо нешто радили. Људи виде, ми у појединим емисијама уопште не можемо да разговарамо нормално, не можемо да говоримо оно што желимо, већ морамо да одговарамо на најбруталније нападе.

• Пошто је Београд највећи антисрпски град, да ли бисте се ви као Србин поново кандидовали за градоначелника? (064-822...), поздрав Б. Ровчанин из Пећи.

– Београд је највећи српски град. То је мој град, у њему сам рођен, највише га волим! Кандидовао бих се поново, али о томе ће одлучивати страначки органи.

• Молимо вас да нам помогнете у решавању проблема око искључења струје за 66 породица у Шавничкој 43Д и 43Г! (064-341...)

– Проверићу, мислим да знам где је то...

• Може ли СРС да направи ТВ канал за целу Србију да бисмо коначно и ми на југу гледали истину о свему? (064-210...), Гавриловић, Лесковац.

– По закону, странка не може да ради ништа слично.

• Да ли ће радикали после евентуалне победе на изборима преиспитати кршење закона и Устава које су учиниле демократске власти од 5. октобра? (064-329...)

– Него шта! Темелјно! Проверићемо све крађе, марифетлуке, лоповлуке. Зато и јесте оваква хајка на радикале.

• Како се осећате када чујете да неко лоше говори о вама? (064-384...)

– Научио сам да ме неко опсује, као и да људи о мени говоре лепо, понекад више него што заслужујем. Не подносим кад ми неко опсује мајку. Чини ми се да сам појединим изјавама и сам прекорачио границу, да сам прекордашио.

• Да ли планирате да докторирате ове године? (064-152...)

– Планирам ове године да магистрирам, а следеће да докторирам. То одлажем већ ихи-хи... Као да лажем сам себе, јер никада немам времена да учим. У испитној комисији ће ми бити Раде Стојковић, Миленко Крећа, Милан Пауновић, професор Ђорђевић. Неки од њих су ми и политички противници, али то су људи који испитују на професионалан начин. Треба да полажем међународно јавно право, а правну и друштвену методологију сам већ положио са десетком. После пишем тему, али се још о томе нисам договорио са професором Пауновићем који ми је ментор. Занимљиво је, он је био у Грађанском савезу Србије, сада је у Српском покрету обнове. Пауновић је лаф, млад човек, разговарамо о науци а не о политици... А и о политици разговарамо, размењујемо мишљења.

Подршку др Војиславу Шешељу, са жељом да истраје у борби против хапшких угњетача, дало је на хиљаде учесника митинга солидарности са Србима са Косова и Метохије, који је одржан у Москви. Текст о овом догађају објављују „Вечерње новости” 26. марта 2006. године, са наднасловом „У Москви јуче одржан митинг подршке косметским Србима” и насловом „Братски за браћу”. Аутор текста је стални дописник из Москве Бранко Влаховић:

Више од хиљаду Руса окупило се јуче на Октобарском тргу на митингу солидарности са косметским Србима. Скуп су организовали Савез православних братстава Русије и Савез православних хоругвеносача (црквених застава) као и партија „Народна воља”. Занимљиво је да су на Тргу били углавном млади људи који су са собом донели много српских застава, затим иконе и друго знамење. Неки од учесника митинга су на главама имали српске шајкаче, а у рукама транспаренте на којима је писало да је Косово српска територија.

Свакако је интересантно и то да су власти одредиле да се митинг солидарности православаца одржи на тргу где се налази највећи споменик Лењину у Москви. То је иначе место где се на својим митинзима окупљају комунисти. Тако се Лењин „нагледао” црквених барјака и икона.

Учесници митинга потписали су петицију којом су тражили укидање Хапшког трибунала, а коју ће упутити СБ ОУН. Говорници су нападали Јељцину а поготово његовог преговарача Виктора Черномирдина који је према оцени учесника митинга преварио Милошевића. Подржали су Војислава Шешеља уз поруку да издржи све опасности које му прете у Хагу.

Ирониични текст Лазара Каурина „Дневник”, 26. марта 2006. године, објављује са наднасловом „Алхемија викенда” и насловом „Сада је извесно да нема две Србије”:

Смрт више није усамљена. Фаму да је повучена у себе ни телевизија није могла да разбије, ма колико камера постављала и преносећи је уживо. Чак

ни недељно поподне, које уме да заустави прилив незване вечности, иако ова прижељкује да се уврсти у релаксацију, није досезало до сазнања како од црнине направити погребну дугу. Десило се оно што се морало десити и смрт се социјализовала у српским међународним условима.

Све агенције су пренеле вест како неки Срби у својој престоници разнобојним балонима додирују небо. Укоп бившем председнику се овде категорише као алтернативни распоред политичких снага и такав се може користити попут народне скупштине у сенци. Аналитичари су одмах устврдили да Бог није више већински власник ниједног света и упитали се да ли Судњи дан сада има смисла када су балони мера за душу. Не треба из тога брзоплето извлачити закључак да су Срби балонски народ. Али, некима ће и то бити довољно да кажу како смо најстарији надувани народ. Новооткривено Друштво смрти одмах се нашло и у анкетама јавног мњења. Питања су била разна; од оних има ли неба после балона, до оних да ли ће Европа приметити балоне над Србијом када су им придруживање и сарадња толико далеко? Много се тога из ове анкете сазнало о положају већинског народа међу Србима и односу нових балонских и старих небеских Срба. У први план је избио податак да се живот боље котира него икада и његова гледаност на телевизији је порасла после сахране бившег. Може изгледати као изненађење, али праве познаваоце српског народа није зачудио податак да је пао рејтинг смрти на неких 35 одсто, али је и даље остала најпопуларнији начин васкрсења. Ово неповерење се објашњава тиме да ће балони кад тад тражити отцепљење од неба.

Рано откривање релаксирајућих података у историјским догађајима су кључни челници опуштања у недељно поподне. У том смислу, алхемија може омогућити да се вештином немогућег одабере политичка заоставштина за неке наредне викенде. Поготово што се Срби могу повезати са свим политичким мрежама, домаћим и страним. Отуда и није тешко бити пророк у свом селу и описати српску будућност преко нове награде за све области којима се бавио Слободан Милошевић, а биће уведене чим се погоршају европске позиције Србије а вероватно и пре.

СПС ће сваки дан додељивати признање „Слободан Милошевић” члановима и симпатизерима који успеју остати социјалисти. Милорад Вучелић ће установити специјалну награду под истим именом свакоме ко му омогући долазак на власт. ДСС намерава врло брзо одредити премију за поштовање старог Устава под идентичним називом, којом ће и Вучелић окитити најбољег у његовом доласку на власт. Радикали ће исто тако назвати поштовање према оним Србима који се истичу у одмицању Србије од Европе и своју похвалу ће саопштавати сваке недеље на конференцији за новинаре. Александар Вучић је номинован за све викенде док се Шешел не врати. Сазнаје се да Тома Николић и Маја Гојковић припремају одвојене похвале, као што се зове Награда за поштовање старог Устава, за допринос пословном имиџу СРС. Демократе сигурно излазе са подизањем угледа, именованог као и поштовање радикала за одмицање од Европе, оним хашким оптуженицима који буду ухапшени и спроведени. Српска православна црква ће одобрити увођење одликовања за атеисту у кога верује православље, названог као Мајин и Томин

нарочити израз захвалности за пословни имиџ СРС. Српска академија наука и уметности прогласиће знамење као што је названо СПС признање свима који остану социјалисти и доделиће га ономе ко нађе правог оца нације. Сада је извесно да и НАТО спрема орден за особу која би алијанси обезбедила непобедивост у рату, идентичног ословљавања као што је одликовање СПЦ за атеисту у кога верује православље.

Прагматизам стварности није заобишао ни овај случај и показује да се лидерска заоставштина Слободана Милошевића појавила као српски политички силикони. На листи чекања први су Агим Чеку, Рамуш Харадинај и Сорен-Јесен Петерсен. За уградњу силикона „нико не сме да се бије”. Са таквим разумевањем Срба неће им одолети ни Савет безбедности УН. Онај имплантант који истиче поглед у будућност ‘Сви Срби у једној држави’, наручила је ХДЗ елита. Европска унија је већ обезбедила одговарајућу величину силикона: „И ја вас волим”. Хашки суд се двоуми између синтетичког суђења најзначајнијем оптуженику или чекању Оне Двојице, како би сачувао чврстину. Све телевизије у Србији су наручиле уградњу Слободаних деривата гледаности.

Сада је извесно да нема две Србије. Постоји само она која се воли награђивати и скретати пажњу на себе.

Изјаве Александра Вучића, генералног секретара Српске радикалне странке, са конференције за новинаре одржане дан пре, „Курир”, 27. марта 2006. године, објављује као Фонетову вест са надсловом „Бабић: Натерали ме на издају!” и подсловом „Бивши председник РСК у опроштајном писму оптужио Хашки суд, тврди Вучић”:

Генерални секретар Српске радикалне странке Александар Вучић изјавио је да лидер СРС Војислав Шешел, који се налази у притвору Хашког суда, има поуздане информације да је бивши председник Републике Српске Крајине Милан Бабић оставио опроштајно писмо и да ће затражити од Трибунала да му га доставе.

Вучић је рекао да је, према Шешелевим информацијама, Бабић у опроштајном писму оптужио Хашки суд да је извршио притисак на њега да почини издају.

„И, чак је рекао у писму да је све што је сведочио против Срба, наравно, било лажно сведочење, што смо ми знали раније, и да је било учињено под страховитим притисцима и да је био натеран на издају сопственог народа, што очигледно није могао да истрпи и преживи”, изјавио је Вучић на конференцији за новинаре.

Бабић је пре три недеље извршио самоубиство у притвору Трибунала. Шешел ће, према речима Вучића, тражити од Секретаријата Хашког суда да му достави наводно писмо.

„Рачунам да ће у Трибуналу да лажу да то није истина, јер замислите да неко каже да су они некога терали на издају. Па они су демократским средствима убеђивали све, од Биљане Плавшић до Бабића”, изјавио је Вучић. Он је критиковао министра за људска и мањинска права Србије и Црне Горе Расима Љајића због изјаве да одлуку Доњег дома руског парламента о укидању Трибунала подржавају српски екстремисти.

„Не би се усудио мали Љајић да критикује руску Думу. Просто сумњам да би тако нарушавао веома важне дипломатске односе с тако великом силом као што је Русија”, рекао је Вучић. Он је Љајића назвао „потрчком број три” главног тужиоца Хашког суда Карле дел Понте.

Потрчко број један је министар одбране СЦГ Зоран Станковић, број два је шеф дипломатије Вук Драшковић, док се Љајићу, на трећем месту, озбиљно приближавају председник и премијер Србије Борис Тадић и Војислав Коштуница, изјавио је Вучић.

Са наднасловом „Укратко” и насловом „Бабић написао опроштајно писмо” и „Глас јавности”, 27. марта 2006. године, објављује вест агенције Фонет.

У рубрици „Вести”, „Прес”, 27. марта 2006. године, објављује изјаве генералног секретара Српске радикалне странке.

Генерални секретар СРС-а Александар Вучић изјавио је јуче да је лидер те странке Војислав Шешељ у Трибуналу у Хагу дошао до информације да је Милан Бабић оставио опроштајно писмо пре него што је извршио самоубиство, у „којем је оптужио Трибунал и све друге који су на њега вршили притисак да изврши издају”.

Вучић је на конференцији за новинаре казао, преносећи речи Шешеља, да је Бабић у писму навео да је све што је сведочио против Срба било лажно и да је то учинио под страховитим притисцима! Он је додао да ће Шешељ поднети захтев Секретаријату Трибунала да дође у посед тог писма.

Бетина вест са наднасловом „Александар Вучић о открићу Војислава Шешеља” и насловом „Бабић лажно сведочио”, објављена је у „Вечерњим новостима” 27. марта 2006. године:

Председник СРС Војислав Шешељ „дошао је до поузданих информација” да је хашки оптуженик Милан Бабић, пре самоубиства, оставио опроштајно писмо у ком наводи да је у Хагу лажно сведочио у процесима против Срба, изјавио је јуче генерални секретар странке Александар Вучић.

Он је на конференцији за новинаре рекао да му је Шешељ пренео да је Бабић у том писму „јасно оптужио Хашки трибунал и све друге који су на њега вршили притисак да изврши издају”, као и да је навео да је било лажно сведочење све што је рекао против Срба.

– Шешељ ће затражити од суда да му достави Бабићево писмо, али ће Трибунал негирати да писмо постоји – казао је Вучић.

Подгоричке „Вијести” истог дана објављују Бетину вест са наднасловом „Шешељ оптужио Трибунал да крије податке о преминулом затворенику” и насловом „Бабић оставио писмо”.

Изјаве Александра Вучића „Дан”, 27. марта 2006. године, објављује у тексту са наднасловом „Генерални секретар радикала открива” и насловом „Бабић оставио опроштајно писмо”.

„Побједа”, 27. марта 2006. године, Минину вест објављује под наднасловом „Функционер Српске радикалне странке изјавио да је хашки оптуженик Милан Бабић оставио писмо прије самоубиства” и насловом „Истина о Трибуналу у коверти?”:

Функционер Српске радикалне странке Александар Вучић изјавио је данас да је лидер те странке Војислав Шешељ у Хашком трибуналу дошао до

информација да је хашки оптуженик Милан Бабић оставио последње писмо прије него што је извршио самоубиство.

Како је рекао на конференцији за новинаре, он је у том писму оптужио Трибунал и све друге који су на њега вршили притисак да изврши издају. Вучић је пренио ријечи Шешеља да је Бабић у писму навео да је све што је свједочио против Срба било лажно и да је то учинио под страховитим притисцима. Он је навео да ће Шешељ поднијети захтјев Секретаријату Трибунала да дође у посјед тог писма. Вучић је оптужио министра за људска и мањинска права, дипломатије и одбране Државне заједнице Расима Љајића, Зорана Станковића и Вука Драшковића да раде по налозима главног тужиоца Хашког трибунала Карле дел Понте.

Колико још Срба тражи највећа антисрпска институција, Хашки трибунал, тема је следећег текста који објављује „Дневник” 27. марта 2006. године, са наднасловом „Кога Карла дел Понте жели да види у Шевенингену” и насловом „Још шесторица бегунаца на потерници Трибунала”. Текст садржи два ангрфилеа са насловима „’Вуковарска тројка’, Мартић и Крајишник” и „СРС: ’Бабић оставио писмо’”. У другом ангрфилеу објављене су изјаве генералног секретара Српске радикалне странке Александра Вучића:

Србији је остало мало времена да ухапси и изручи Хашком трибуналу некадашњег команданта Главног штаба Војске Републике Српске, сада пензионисаног генерала Ратка Младића. Међународна заједница и Хашки трибунал су неумољиви: 5. априла је крајњи рок, а ако се до тада генерал Младић не нађе у Шевенингену, Србији поново следи „ход по трњу”.

Кога још, осим генерала Младића, тражи Међународни кривични суд за бившу Југославију? На јавној листи Хашког трибунала су имена још петорице оптуженика који су у бекству. Први међу једнакима, али свакако „најтежи”, је некадашњи председник Републике Српске Радован Караџић. Он и генерал Младић оптужени су у Хашком трибуналу за геноцид, злочине против човечности, кршење закона и обичаја рата и тешке повреде Женевских конвенција. Њих двојица се посебно терете за злочине у Сребреници, где је од 13. до 19. јуна 1995. страдало више од 7.000 заточених босанских муслимана.

Једна од тачака оптужнице терети их и за заробљавање више од 200 посматрача УН после ваздушних удара НАТО на Републику Српску 25. и 26. маја 1995.

Оптужница против Караџића и Младића подигнута је 25. јула 1995. године, али Хашки трибунал је тек пола године касније кренуо у потрагу за њима. До сада је било по десетак, што јавних, што тајних, неуспешних покушаја хватања Караџића и Младића. Званично, нико не зна где се они већ десетак година крију.

На листи хашких бегунаца је и некадашњи председник бивше Републике Српске Крајине Горан Хаџић. Он је оптужен за истребљење или убиство више стотина хрватских и других несрпских цивила, укључујући жене и старије особе, у Даљу, Даљ планини, Ердуту, Ердут планини, Клиси, Ловасу, Грабовцу и Вуковару у Хрватској, затим за дуготрајно и рутинско затварање и заточење више стотина хрватских и других несрпских цивила у заточеничким објектима у Хрватској и изван ње, успостављање и одржавање нехуманих

животних услова у тим објектима, стално мучење, батинање и убијање хрватских и других несрпских заточених цивила. Инкриминисане радње Хаџић је, према оптужници, починио у периоду од 25. јуна 1991. до децембра 1993. Непосредно пошто је, 16. јула 2004, Хашки трибунал отпечатио тајну оптужницу, Горан Хаџић је успео да из своје куће у Новом Саду побегне у непознатом правцу.

Хашки трибунал тражи и бившег начелника Ресора јавне безбедности МУП-а Србије, полицијског генерала Властимира Рођу Ђорђевића. Он је оптужен за злочине над Албанцима на Косову и Метохији. Након сазнања да је против њега подигнута оптужница, тајно је, у јуну 2001, напустио Србију, а јавна тајна, коју понављају највиши функционери, је да се крије у Русији.

Међу бегунцима је и генерал Здравко Толимир, некадашњи помоћник Ратка Младића за обавештајно-безбедносне послове Главног штаба ВРС. Министар за људска и мањинска права СЦГ Расим Љајић недавно је изјавио да му је главна тужитељка Трибунала Карла дел Понте рекла да се Толимир крије заједно с Младићем. А где се налази некада први безбедњак Војске босанских Срба званично се не зна. Оно што се зна јесте да је његова супруга пре нешто више од месец дана добила отказ у Београду само због тога што је њен муж хашки оптуженик у бекству.

Осим њих, власти СЦГ и даље траже и Бањалучанина Стојана Жупљанина. Он је био начелник Центра служби безбедности у Бањалуци и „најкасније од 5. маја 1992. био члан Кризног штаба Аутономне Регије Крајине, а 1994. постао саветник председника Републике Српске за унутрашње послове”.

На овом списку све доскоро је био и Драган Зеленовић, оптуженик за злочине у Фочи. Међутим, Зеленовића су власти Руске Федерације ухапсиле у августу прошле године и његово довођење у Притворску јединицу Хашког трибунала је у току.

Пред Хашким трибуналом данас ће бити настављена суђења бившим официрима Југословенске народне армије Милету Мркшићу, Веселину Шљиванчанину и Мирославу Радићу, некадашњем председнику Републике Српске Крајине (РСК) Милану Мартићу и бившем председнику Скупштине Републике Српске Момчилу Крајишнику.

На суђењу такозваној вуковарској тројци – Мркшићу, Радићу и Шљиванчанину, у току је доказни поступак Тужилаштва. Мркшић, Шљиванчанин и Радић оптужени су за убиство 264 хрватска цивила на пољопривредном добу „Овчара”, код Вуковара, 20. новембра 1991.

Процес Мартићу настављен је после одређене паузе, јер је оптужени тврдио да је доживео психички шок због смрти некадашњег председника СРЈ Слободана Милошевића и самоубиства бившег председника РСК Милана Бабића, који је био сведок Тужилаштва у његовом процесу.

Генерални секретар Српске радикалне странке Александар Вучић изјавио је јуче да је лидер те странке Војислав Шешељ у Трибуналу у Хагу дошао до информације да је хашки оптуженик Милан Бабић оставио последње писмо пре него што је извршио самоубиство, у „којем је оптужио Трибунал и све друге који су на њега вршили притисак да изврши издају”.

Вучић је на конференцији за новинаре казао, преносећи речи Шешелја, да је Бабић у писму навео да је све што је сведочио против Срба било лажно и да је то учинио под страховитим притисцима. Он је додао да ће Шешел поднети захтев секретаријату Трибунала да дође у посед тог писма. Генерални секретар СРС је рекао да је министар за људска и мањинска права Србије и Црне Горе Расим Љајић оценио да „одлуке руске Думе о Трибуналу у Хагу подилазе српским екстремистима”.

Извештај са конференције за новинаре Српске радикалне странке, коју је одржао Александар Вучић, „Борба”, 27. марта 2006. године, објављује са насловом „Опроштајно писмо” и поднасловом „Шешел сазнао за Бабићево опроштајно писмо у коме наводи да је лажно сведочио, тврди Вучић”:

Председник Српске радикалне странке Војислав Шешел „дошао је до поузданих информација” да је хашки оптуженик Милан Бабић, пре самоубиства, оставио опроштајно писмо у ком наводи да је у Хагу лажно сведочио у процесима против Срба, речено је у СРС-у.

Генерални секретар странке Александар Вучић рекао је, на конференцији за новинаре, да му је Шешел пренео да је Бабић у том писму „јасно оптужио Хашки трибунал и све друге који су на њега вршили притисак да изврши издају”, као и да је навео да је било лажно сведочење све што је рекао против Срба.

Он је казао да ће Шешел затражити од тог суда да му достави Бабићево писмо, али је оценио да ће Трибунал негирати да писмо постоји.

Вучић је критиковао Хашки трибунал зато што, како је казао, оптужени Срби добијају високе затворске казне, за разлику од муслимана и Албанаца, који, према његовим речима, добијају или двогодишње казне или излазе на слободу, а пре доношења пресуде могу да се баве и политиком.

Он је поводом реаговања министра за људска и мањинска права СЦГ Расима Љајића на критички став руске Думе о Хашком трибуналу, оценио да је Љајић „нови потрчко Карле дел Понте”, јер како је казао, изјављује да став Думе „подилази српским екстремистима”.

Вучић је казао да је Љајић сада „трећи потрчко Дел Понтеове”, а да се испред њега налазе министар одбране СЦГ Зоран Станковић и шеф дипломатије СЦГ Вук Драшковић.

Оптужио је и председника Србије Бориса Тадића и премијера Војислава Коштуницу да се у конкуренцији с Љајићем „боре за треће место”.

„Национал”, 27. марта 2006. године, објавивши наводну изјаву заменика председника Српске радикалне странке Томислава Николића, показао је докле новинарска глупост може да иде. Изјава је објављена у рубрици „Актуелно”, са насловом „Томислав Николић”:

Лидер радикала је укапирао да су му шансе да дође на власт негде око 40 одсто. Шансе да никад не дође на власт су пуних 100 одсто. Промена је могућа само ако се Слоба повампири, а Шешел побегне из хелије.

Под насловом „Бездом да ти кажем”, „Политика”, 28. марта 2006. године, објављује текст у којем је објављен и одговор заменика председника Српске радикалне странке Томислава Николића на недоумице новинара о беду са ликом српског јунака др Војислава Шешелја:

Социјалисти су се јуче у српском парламенту појавили са бедевима свог преминулог лидера, које ће, како за „Политику” каже Зоран Анђелковић, носити до четрдесетодневног помена Слободану Милошевићу. Поред њих, и посланици СРС-а носе беве са ликом свог лидера, хашког притвореника Војислава Шешеља, а носиће их, како нам је рекао Томислав Николић, све док „Воја не изађе на слободу”. Ревере посланика Г17 плус красе значке са заставама Србије и ЕУ, које се „уливају” једна у другу, а носиће их, како нам је раније рекао Милољуб Албијанић, све док наша земља не постане чланица Европске уније. Значке и беве су и у претходном сазиву коришћени за слање порука јавности. Тако су посланици ДСС-а, кад су њихови министри напустили ДОС-ову владу, на ревере закачили значке своје странке „да се види ко смо ми”.

Интервју са представником странке која једино уме да прогања и хапси Србе да би их изручила највећој антисрпској организацији Хашком трибуналу, потпредседником Демократске странке, Драганом Шутановцем, „Сведок”, 28. марта 2006. године, објављује под наднасловом „Интервју са потпредседником Демократске странке” и насловом „Коштуница врхунски анестезиолог – успавао целу нацију”. Интервју садржи пет антрфила са насловима „Политички мотивисано одустајање од гоњења Јовановића”, „Милошевић заслужио пристојну сахрану”, „Избећи немире у Црној Гори”, „ДСС контролише судство и министарства силе” и „Веља Илић води насилну, Г17 перфидну политику”:

После позива на сарадњу са Владом Србије председника Србије и Демократске странке Бориса Тадића ситуација на српској политичкој сцени и у Народној скупштини се поново усталасала после „зимског сна”. Тадић и ДС су понудили договор свим демократским снагама да се окупе око приоритетних циљева. Председник ДСС и Владе Србије Војислав Коштуница изјавио је да ДСС има принципијелан став да се сарадња са осталим партијама, када је реч о државним и националним питањима, не може условљавати, нити је добро да буде предмет калкулација и рачуница.

Потпредседник Демократске странке и народни посланик Драган Шутановац у интервјуу за „Сведок” каже да није спорно да ДС неће да гласа за обарање Владе Србије. Он наводи да је јако незадовољан радом владе, али додаје да уколико тема рада владе буде сарадња са Хашким трибуналом, онда ће ДС подржати владу као странка која се залаже за сарадњу са Хагом. Не би било морално, према речима Шутановца, да посланици ДС гласају за обарање владе.

• Да ли ће Демократска странка у скорије време заменити СПС и подржавати владу? Спомиње се да ће владајућој коалицији у том случају ДС бити само замена за СПС.

– СПС је декларативно против сарадње са Хашким трибуналом, али је суштински СПС подржао све оно што је влада урадила приликом испоручења више људи Хагу. У СПС-у знају да би изгубили своје бирачко тело ако би јавно причали да су за сарадњу са Хагом. Ми нећемо бити замена за СПС нити на било који начин неко може да нас примора на то. Није идеја ДС о сарадњи са владајућом коалицијом да некога мењамо.

• Шта онда подразумева тај ваш договор о сарадњи са странкама сличне политичке оријентације?

– Главни одбор, на седници у Београду, утврдио је да је због озбиљне економско-политичке ситуације у земљи, која доводи до угрожавања виталних интереса грађана и државе, у овом тренутку потребан договор свих демократских снага у земљи око десет приоритетних тачака: стратегија економског развоја и борба против сиромаштва, стратегија безбедности и борба против организованог криминала, борба против корупције, реформа правосуђа, решавање судбине Косова и Метохије и ДЗ СЦГ, сарадња са Хашким трибуналом, реформа и успостављање независности медија, доношење устава и наставак преговора о чланству у ЕУ, идеја да се напакон раскрсти са наслеђем из деведесетих година и са политиком Слободана Милошевића и Војислава Шешеља, као и да се настави сарадња са Хагом. Треба да се договоримо око избора и да заједно у парламенту изгласамо одређење законе. Ова влада је у загрљају СПС и прошлости зато што је у неким потезима условљена од социјалиста.

• Како сте могли да понудите договор влади коју ви из ДС највише критикујете?

– Мислимо да опстанак ове владе све више вуче нашу земљу у супротном правцу, а тај договор треба да буде орочен и да се договоримо и око датума ванредних парламентарних избора. Ми предлажемо да избори буду ове године а не крајем следеће када су на реду редовни избори. Требало би с владом да се договоримо око неких законских пројеката, који не би били њихови већ заједнички. Један од њих је и припрема и доношење новог устава. Сада имамо опструкцију, а председник Скупштине Предраг Марковић је добио инструкцију да не ради ништа на доношењу устава. Ако би се ове године донео нови устав то би онда значило расписивање избора а то не одговара ни Марковићу ни великом делу владајућег друштва.

• Како гледате на изјаву председника Србије и ДС Бориса Тадића да не постоје две Србије, али да је Србија подељена на две политичке оријентације?

– То се дефинитивно потврдило протеклих дана када је Србија имала могућност да гледа све оно што се дешавало око сахране Слободана Милошевића. Поједини трагикомични политичари су показали неку другу врсту политике, а и Томислав Николић је у последњим интервјуима, где је говорио о стандарду живљења, показао да дефинитивно постоје две политике. Питање је само која ће од те две политике да превагне. Ми смо убеђени да је огромна већина грађана Србије за улазак и чланство у Европској унији.

• Како гледате да су једни политичари 12. марта ишли на помен Зорану Ђинђићу, а други на сахрану Слободану Милошевићу? Да ли, грубо речено, ти покојни политички лидери управо деле Србију на два политичка блока?

– Данас имамо два датума која ће обележити Србију. Први датум је 5. октобар 2000. године, када је Милошевић отишао са власти, а други 11. март када је он умро. Ми смо 5. октобра излазили на улице револтирани Милошевићевим системом вредности и борећи се против његових сабораца. А убиством премијера Ђинђића је заустављена Србија, која се касније окренула том 11. марту. Мислим да је много више људи за 5. октобар, али је и велики

број грађана био у овој апатичној ситуацији после Милошевићеве смрти, која је креирана пре свега од владе и премијера Коштунице, који је, као врхунски анестезиолог, успавао целу нацију. Функционери ДСС, предвођени Коштуницом, су они који се налазе између 5. октобра и 11. марта. Они 12. марта полажу цвеће на место испред владе где је убијен Ђинђић, а тих дана су трчали по Београду да организују државну сахрану и да припреме место Милошевићу у Алеји великана и да резервишу за њега Центар „Сава” или Музеј „25. мај”. Они су послали своје емисаре у виду Аце Томића да стоје у почасној стражи поред Милошевићевог сандука не би ли држали контакт са том прошлошћу. Верујем да добар део ДСС не може да се ишчупа из канџи прошлости и они су калиф уместо калифа. С друге стране, верујем да у ДСС постоје људи који тако не размишљају а који су више мање сви били у ДС. Ми смо се са тим људима и у ДОС-у и у ДС-у разилазили због рашишћавања са прошлошћу.

• Како вам се чине спекулације да су поједини чланови Главног одбора ДС револтирани Тадићевим предлогом о сарадњи са владом?

– То наводе у неименованим медијима неименовани извори. То су спекулације које протура служба и то је одувек било тако. Одлука Главног одбора ДС је била једногласна и имали смо затворену седницу да би људи могли да се релаксирају од присуства медија. Сви у ГО схватају тежину момента у коме се налазимо. Ова одлука тренутно може да штоди ДС, која је у узлету, али та одлука је битна за све грађане Србије и мислим да немамо право да будемо нарцисоидни и да размишљамо само о нашој странци.

• Зашто онда ризикујете да улазите у споразуме се ДСС када вам, како наводите, расте страначки рејтинг?

– То није ускостраначка ствар и постоји могућност да један број наших радикалних бирача буде незадовољан том евентуалном сарадњом. Стратешки гледано, ми не постојимо због нас самих и чланова Демократске странке. Одговорност на нама је јако велика и немамо право да допуштамо Коштуници да још годину дана води нашу земљу у абмис. Наша је обавеза да некада и вруће кромпире вадино из пепела, не смемо да будемо задовољни само тиме што имамо велику подршку бирачког тела која евидентно расте. Морамо да доносимо битне одлуке, које некада нису ни једноставне ни слатке, али далекосежно пуно значе.

• Да ли је упркос бројних несугласица између две странке могућа изборна коалиција ДСС и ДС?

– Не. То није питање које је долазило у обзир зато што се ми доста разликујемо. Питање је да ли ће доћи и до постизборне коалиције ове две странке.

• Има ли неке тајне нагодбе између ДС и ДСС, како се наводи у јавности?

– Тајне нагодбе између ове две странке нема. Све што смо радили, чинили смо јавно. ДСС може да буде наш партнер, али само као мањинска странка у некој коалицији као што је случај у Београду, који је проглашен за град будућности. Главни покретач свих промена и мотор реформи у Београду је ДС.

• Да ли поништавате све оно што сте негативно рекли о влади ако ипак дође до неке врсте споразума?

– Нема никаквог аболирања ове владе у смислу онога што је лоше урадила. Убеђени смо да, уколико та влада остане на власти под овим условима, направиће још већу штету у следећих годину и по дана. ДС нуди и даље влади један излаз из ове лоше ситуације и мислимо да ствар може да се поправи пре него што дефинитивно пукне, а то је да престану преговори о придруживању ЕУ, да се ствари са Црном Гором закомпликују толико да падну тешке речи и с једне и с друге стране. Не треба, и у случају независности, изгубити Црну Гору као стратешког партнера.

• Да ли је могуће да дође до неког облика коалиције између такозваних демократских снага на српској политичкој сцени?

– Ми о томе нисмо размишљали нити је то била тема наших разговора. Све странке владајуће коалиције сарађују мање више на локалу са СПС и радикалима и зато ме не би чудило да они своје partnere траже на тој страни.

• Да ли би евентуално уједињење странака тзв. демократског блока, ослабило најјачу парламентарну странку – СРС? Је ли и то један од разлога покушаја договора ДС и ДСС?

– Не мислим ни да је СРС ни њихово бирачко тело било тема или мета у свему овоме што ми радимо последњих дана. Желимо да мотивишемо људе, њих око 50 одсто, који се изражавају као неопредељени. Желимо да покажемо да постоје људи у земљи који мисле о будућности и који желе да заложу свој кредибилитет и ауторитет да би се ствари промениле набоље. С друге стране, ти људи треба да изађу на изборе и да гласају. Ако се то деси и СРС и СПС ће постати странке заборавља. Они имају своје тврдо бирачко тело, а у случају већег броја грађана на изборима процентуално они падају.

• Који су приоритетни национални интереси ДС сем оних које сте набројали?

– ДС је наведене националне интересе дефинисала не само као наше већ као интересе свих грађана Србије. Требало би променити закон по коме се трудницама исплаћује 65 одсто од плате док су на боловању. То је за ДС апсолутно неприхватљиво. Расположени смо да са странкама владајуће коалиције у једном дану променимо неке законе. Зато је најбоље да буду избори на којима ће будућа влада имати једну озбиљну подршку у парламенту.

• Реално гледано, када се могу очекивати ванредни парламентарни избори?

– У земљи у којој маратонци и даље трче почасни круг тешко је сагледавати ствари реално. Мислим да је ово земља у којој се не живи у реалном животу. Сам онај скуп испред Скупштине СЦГ, на испраћају Слободана Милошевића говори да су се ту налазили губитници те власти коју је предводио Милошевић, а не транзиције која је настала после петоктобарских промена. То показује да огроман део нације не живи у реалном животу а, с друге стране, велики број младих људи и интелектуалаца је разочаран у све ово што се дешава и одлази у апстиненцију и не излази на изборе. Веома је тешко рећи када ће бити избори. Мислим да се сваки дан касни са расписивањем избора и да свакога дана тонемо све дубље у глиб из кога ће бити тешко да се извучемо. Коштуница шурује са радикалима и то уопште није тема за разматрање. У више десетина општина у Србији ДСС и СРС у чврстој

су коалицији. ДСС је ишао и на то да се у локалној самоуправи ДС избаци из власти а да се на то место доведе СРС. Такву политику води једино тврдо крило ДСС које је само заинтересовано да опстане на власти. То језгро је неспособно и не може да промени ништа у свом животу а не у животу грађана.

• Како мислите да ће бити настављена сарадња Србије са Хагом после смрти Милана Бабића и Слободана Милошевића у Хагу?

– Не очекујем да нам било ко из међународне заједнице или из Хага да неки попуст и да наведу да, пошто је Милошевић умро и пошто се Бабић убио, не морамо да сарађујемо са Трибуналом. Сарадња са Хагом што пре мора да се заврши, јер је она камен око врата нашој земљи и нашим грађанима. Добар део владе и један део људи блиских Коштуници је био са друге стране по питању сарадње са Хагом. Ми морамо, као држава, да докажемо да сарађујемо са Хагом. Они из Хага нама не кажу да ми морамо да испоручимо Ратка Младића и Радована Караџића, већ само да докажемо да не можемо да их пронађемо. Па ако не можемо до једног датума, можемо до другог. Интересантна је порука коју је Томислав Николић послао хашким оптуженицима, а то је да се убију. Питање је и да ли је та порука хришћански чин.

• Споменули сте лош рад правосуђа. Како гледате на то да су управо функционери Владе Србије поентирали да Чедомир Јовановић, лидер ЛДП и бивши потпредседник ДС, кривично одговара због наводних посета притвореницима у ЦЗ-у (Душан Спасојевић), а сада је, како се наводи, дошло до одустајања од гоњења против Чеде, а остао је поступак против Драгише Блануше?

– Мислим да је кампања која се водила против Чеде Јовановића као и одустајање од кривичног гоњења против Чеде политички мотивисана. Немам више коментара на ту тему.

• Ваш коментар података да смо у срцу Београда у једном дану имали испраћај посмртних остатака Милошевића и контрамитинг на којем су се налазили и представници ваше странке?

– ДС нема ништа са организацијом контрамитинга, то јест митинга са балонима у руци и паролом „Дочек пролећа”. Тај догађај сматрам грађанским изливом расположења у односу на све оно што се дешавало у данима пре тога. Мислим да је то једина позитивна слика у Србији када је цео свет извештавао да се у Србији слави смрт Милошевића. Поједини функционери СПС и СРС у жељи да приграбе што веће парче колача нескривено се боре и малтене славе смрт Милошевића не би ли постали калиф уместо калифа. У тој ситуацији тај митинг на Тргу Републике је једна ведрина оптимизма. Нико из ДС то није организовао, а још мање су за то заслужни људи из Г17 и СПО који су послали своје делегације на тај скуп. То је та њихова перфидна политика где пре подне пију пиће са Вучелићима, Дачићима и Анђелковићима а поподне иду на гроб Зорана Ђинђића и роне сузе. Овај садашњи СПС је много гори него онај за време Милошевића и сигуран сам да би ови људи што сада воде СПС чинили веће зло овој држави него што је то чинио Милошевић, само када би добили ту могућност. Поступци Г17 и СПО су излив непринципијелности и политичке вулгарности свега што у они раде. Неоспорно је то да је Милошевић требало да има пристојну сахрану у Србији. Од сахране циркус су направили СПС и радикали, који су развличили Милошевићев ковчег и правили сахрану по мраку.

• Да ли у Црној Гори пред референдум имамо ситуацију распаљивања црногорског екстремизма?

– Па, мислим да је јако лоше да подлегнемо таквим стварима, а поготово емоцијама. ДС се залаже за једну функционалну државну заједницу СЦГ. Ова ДЗ не функционише на начин на који бисмо ми у ДС волели. ЕУ ће дефинитивно прихватити независну Црну Гору уколико више од 55 одсто гласача тај дан гласа за независност. Ми не смемо да учествујемо у тим процесима доле и најгоре што би могло да буде је да се распаљивањем ватре из Србије изазову неки немири у Црној Гори. То би водило ка дестабилизацији односа Београда и Подгорице, као и у региону. Убеђен сам да је Подгорица стратешки партнер Београда, била она у ДЗ или не. Ми смо деведесетих година све стратешке битне partnere погубили.

• Да ли и даље мислите да је влада конфедерација министарстава где се нико не меша у посао овог другог?

– Апсолутно. Имајући једну конфедерацију министарстава у којима ће пре или касније доћи до пуцања. Око парламентарних избора странке владајуће коалиције ће почети међусобно да се нападају за лоше резултате и онда ће се отворити карте и видеће се ко је одговоран за све ствари у нашој земљи у протекле две-три године. Влада је конфедерација која не функционише, а премијер је диригент рашигминованог оркестра. Коштуница има контролу у том оркестру над судством и према, како је министар полиције Драган Јочић рекао, министарствима силе. Резултати тих министарстава су толико катастрофални да то можемо да осетимо сваки дан.

• Да ли су СПС и СРС једини прави политички противници ваше Демократске странке?

– Изворна политика СРС и СПС су једини прави наши политички противници. Не треба занемарити да и политика коју ДСС спроводи у последње време има велики део политике радикала и социјалиста. Постоји и политика коју води Велимир Илић, лидер Нове Србије, а која је апсолутно неприхватљива за ДС. То је једна политика насиља и примитивизма која је сакривена у обланде демократије. Илићева политика се не разликује много од посланика СРС и СПС, Г17 плус игра једну перфидну улогу и то је странка која са овим мандатом завршава свој боравак у Парламенту и покушава на перфидан начин да се прикачи 5. октобру и 12. марту, а с друге стране главне partnere у политици налази у Милораду Вучелићу и Ивици Дачићу из СПС-а. Суштина организовања такве странке је био долазак на власт и њихов рејтинг је неколико пута мањи него на последњим парламентарним изборима. Цела ситуација која је обележавала смрт Милошевића је већ описана у књигама Душана Ковачевића и интересантна је количина лицемерја која је извиривала из људи који су се борили око ковчега не би ли га они носили или били баш поред. Они који су највише плакали над ковчегом су у тренутку кад је Милошевић био привођен 2001. године, негде тамо у Врбасу играли карте и пушили томпусе или су тада имали преча посла и били у кругу своје породице или на Куби. Уколико је заиста неко од њих ценио и поштовао Милошевића морао је да баш то спречи, да се прави трагикомика од сахране и да он има сахрану какву доликује да има. То што Милошевић није хришћанин и

што породица није дала да се стави крст и одржи опело је једна ствар, али Милошевић није заслужио да се око његовог ковчега цео дан развлаче неки људи који нису били с њим кад му је било тешко и кад је био и кад није био на власти. Дачић и Вучелић су у целој тој фрци и трчању за ковчегом покушали да прикажу себе као наследнике и да су баш они ти који настављају путем Милошевића. Тих ноћи су они писали тестамент и било је битно прочитати га у више наврата пред грађанима, не би ли их грађани препознали као наследнике. Осамдесет одсто грађана који су били на испраћају су за улазак у европске интеграције и за бољи живот. Сви скупа су промашили тему.

„Курир”, 29. марта 2006. године, објављује текст о још увек актуелној куповини народних посланика, поготово оних одбеглих, „независних” као што је несрећни Бранислав Стевановић. Наслов је „Скандал!!!”, а поднаслов текста је „Владајућа коалиција јуче у Скупштини Србије покушала да за 20.000 евра поткупи независног посланика Бранислава Стевановића, он одбио!” Наслов антрфилае у тексту је „Алигрудих: Нетачно”:

Владајућа коалиција покушала је јуче да за 20.000 евра поткупи посланика Бранислава Стевановића! Стевановићу, који је у октобру прошле године напустио Српску радикалну странку и одметнуо се у независне посланике, понуђене су ове паре да уђе у скупштинску салу и пружи кворум за рад владајућој „већини”, да би могао да буде изгласан дневни ред. Како „Прес” сазнаје, Стевановић је јуче ујутро за скупштинским шанком добио ову „непристојну понуду”:

– Док је пио пиће, Стевановићу је пришао један од посланика владајуће коалиције и шапнуо му на уво понуду. Рекао је да им треба само његов глас за кворум и да новац није проблем, поменуо је ту цифру од 20.000 евра. Међутим, Стевановић, затечен ситуацијом, гледао је бледо свог саговорника, а онда је рекао да он неће то да ради... – описује саговорник „Преса”.

Посланик Бранислав Стевановић потврдио је јуче за наш лист да му је нуђен новац да подржи владајућу коалицију, али није желео да открије колико му је тачно нуђено:

– Тачно је то што сте сазнали. Било је неких понуда јуче ујутру од стране посланика владајуће коалиције, али ја не желим да кажем колико ми је новца нуђено и шта ми је све нуђено. Хоћу, бре, мирно да спавам! Одбио сам све понуде, рекао сам им да нисам на продају. Најважније ми је да останем чист пред Скупштином и народом – поручио нам је Стевановић.

Да је јуче било покушаја куповине посланика потврдила нам је и некадашња посланица Српског покрета обнове Благица Костић.

– Ако је државни тужилац некада требало да буде у Скупштини, онда је то требало јуче да се догоди. Ово је срамота шта се дешава! Углед парламента је потпуно срозан, а владајућа коалиција очигледно нема већину и сада покушава да нешто истргује... – рекла нам је Благица Костић.

Подсетимо, посланик Стевановић напустио је посланички клуб СРС 24. октобра прошле године и прешао у самосталне посланике, јер врх странке предвођен Томиславом Николићем и Александром Вучићем, према његовим речима, није ништа учинио за свог лидера Војислава Шешеља у Хагу. Радикали су тада узвратили контраоптужбом да је Стевановић изгубио подршку матичног одбора у Лазаревцу.

Одговарајући на наше питање да ли ће попут Живадина Лекића прећи у странку Богољуба Карића, овај посланик је тада одговорио да лидера ПСС-а не познаје, да нема пара које њега могу да купе и да чак и ако га Карић буде звао на разговор неће отићи.

И заиста, Стевановић није ушао у посланички клуб „За европску Србију” који је формиран од посланика ПСС-а, СДП-а и два независна посланика која се углавном могу видети на скуповима странке Богољуба Карића. Међутим, иако делује независно, Стевановић скупштинске паузе углавном проводи у просторијама клуба „За европску Србију”.

Нико од посланика владајуће коалиције није јуче хтео да коментарише сазнање „Преса”. Сви су избегавали наше новинаре као да су кужни.

Шеф посланичке групе Г17 Милољуб Албијанић, иначе увек расположен за разговор са новинарима, јуче је одбијао сваки позив. И шеф посланика ДСС-а Милош Алигрудих такође се „сакрио у мишју рупу”, није га било могуће нигде наћи.

Жарко Јокановић, председник ИО Либерала Србије, плује на сва уста политичке неистомишљенике, укључујући и др Војислава Шешеља, о коме износи лажи. Наслов његовог текста је „Политички афродизијак”, а објављује га „Блиц” 29. марта 2006. године:

Социјалисти су се прво закрвили изнад Милошевићевог гроба, а онда су се ујединили око Коштуничине владе. Само да не испусте благодети власти на којој формално нису, ал’ банковно јесу.

Парадоксално, али истинито, Милошевићев одлазак највише одговара управо њима. Поново мисле да од њих све зависи. Дакле, Милошевићев одлазак за социјалисте је једна врста политичког афродизијака.

За то време Мирјана Марковић је, правећи спискове ко је подобан а ко не да уђе у двориште, поново неприметно стала на чело СПС-а. Тако је СПС практично сахрањен и пре уласка у породично двориште.

Бурдиданов магарац је стајао између два пласта сена и умро је од глади не знајући ком пласту да приђе. Социјалисти стоје између два Војислава, Шешеља и Коштунице. И прећи ће ономе код кога су паре. Које они коферима носе, кад им већ Милошевић није преписао тестаментом нешто од оне четири милијарде долара које су сакривене у педесетак земаља света. Сумњам да би те паре поделили ономе измученом народу који га је оплакивао, без обзира на то што су странка социјалне правде, како им пише у програму. О томе да ли је социјална неправда украсти толике паре, они се нису изјашњавали. Зато, морају да се намире од Воје на власти. Јер док има буџета, имаће одакле да се плати и подршка Влади. „Србија, Србија!”, узвикују и исплаћени и они који плаћају.

„Огледало”, 29. марта 2006. године, објављује писмо др Војислава Шешеља поводом смрти Слободана Милошевића, које је генерални секретар Српске радикалне странке Александар Вучић прочитао на комеморативном скупу одржаном испред Скупштине Србије и Црне Горе на дан сахране бившег српског и југословенског председника:

Драги Слобо,

Као гром из ведра неба погодила ме је вест да су те хашки злотвори на онако монструозан начин убили. У шоку смо били сви. Ми, твоји хашки

саборци, али и сви часни људи у Србији и свету, сви они који воле и поштују слободу више од свега. Сви данас знамо ко те је убио. То су они који нису могли да поднесу бриљантну одбрану пред њиховим инквизиторским судом, они који су нам земљу бомбардовали и разарали, они који данас хоће да униште Србију. А за тај прљав посао у своја злочиначка кола упрегли су слуге у Србији.

Окупатор и његове окупационе слуге у нашој земљи деловали су заједнички, са једним јединим циљем и задатком, како да што брже и успешније униште нашу Србију. Зато су морали тебе да убију. Морали су, јер им је од оптужнице пред антисрпским трибуналом против тебе остало само мртво слово на папиру. Морали су и зато што све јасније на видело излазе чињенице да су Американци и Енглези, и остали западњаци, били ти који су изазвали кризу у бившој Југославији, а твоја кривица је била само у томе што си покушао да спасеш свој народ од погрома.

Морали су да те убију да би застрашили све оне у Србији који воле слободу, све оне који воле отаџбину, јер мисле да ће на тај начин за највише вредности у нашој Србији прогласити националну издају, криминал, лоповлук и свеколики бандитизам, баш онако како су Србијом преко својих сатрапа владали од октобра 2000. године. Драги пријатељу, нисам неко ко често показује своје емоције, не спадам у оне који би патетичним изливом осећања показивали шта о некоме мисле, али твоја смрт ме је искрено и људски погодила. Не, само да ћеш недостајати Србији, свима који су волели да гледају и слушају како побеђујеш криминалце из Хашког трибунала, већ ћеш недостајати свима нама, твојим пријатељима са којима си делио дане, месеце и године мук и патњи посебно овде у хашком казамату.

Данас, драги Слобо, не постоји нико тужнији од мене што нисам у могућности да будем у Београду и Пожаревцу, и тебе, велики пријатељу, испратим и поздравим последњи пут. Остало ми је да само овом поруком, која никада не може до краја да искаже емоције, покушам да ти укажем ону пажњу која се посвећује добрим и великим људима који су свој живот дали за отаџбину и народ. И некада као политички неистомишљеници, чак и када смо размењивали тешке речи и оптужбе, поштовали смо се и уважавали, јер смо знали да се обојица боримо за Србију.

Последње три године које смо заједно провели у туђинском казамату зближиле су нас више него икада. Неизмерном толеранцијом, смиреношћу и искреном српском господственошћу пленио си људе око себе. Ценио сам твоје пријатељство више од свега. Волео сам те и поштовао као саборца и као доброг човека. Ти си, Слобо, био један од оних људи који није могао да сакрије неизмерну и готово надљудску љубав према својој породици. Волео си своје најближе онако како мало који отац и супруг може. И то је одлика великих људи. Колико си сметао српским непријатељима показују њихове нељудске реакције после твоје смрти. Они који су желели уништење Србије не могу да сакрију своју радост и егзалтираност због твоје смрти, ни они на Западу, ни њихови домаћи сатрапи, наравно, ни њихова лажовизија и прљаве новине. Све то раде, драги пријатељу, зато што се плаше нашег народа, зато што се плаше слободарског духа који си ширио око себе, зато што се плаше да слободарску Србију никада неће победити.

Знам да данас за тобом тугују они часни Срби, не само у Србији, већ и у Црној Гори и у Републици Српској а кришом и наши људи на територији окупирани Српске Крајине. У жалости су не само Срби, већ и сви слободоумни људи широм земљине кугле. Посебну част треба да ти чине чињенице да те у Србији и у свету напада најгори људски отпад, чиме твоју људску и политичку вредност уздижу до неслућених висина. После година сатанизације наше Србије, тебе и твоје политике, као и свих нас, ваљда чудом не могу да се начуде како Срби после твог убиства поносно дижу главу спремни да се за своју земљу и свој народ боре снажније него икад.

Отели су нам Српску Крајину, покушавају да униште Републику Српску, бомбардовали су Србију да би данас уз помоћ својих штићеника покушали да нам узму и Косово и Метохију. После свега, убили су тебе, драги пријатељу. Ипак, надам се и уверен сам да Србију нису убили, јер наша Србија дићи ће се као Феникс из пепела, а слобода ће бити, баш као што је кроз историју увек била, највећа вредност нашег народа.

У име Српске радикалне странке, милион грађана који је подржавају и у лично име изражавам најискреније саучешће твојој деци, супрузи, целој твојој породици. Остаће им заувек да се поносе тобом и твојим делом. Изражавам саучешће и грађанима Србије и целокупном српском народу, а теби, драги пријатељу, дајем обећање да ћу се против хашких криминалаца борити са истом жестином са којом си ти то чинио, бранећи истину и нашу српску отаџбину. Такође, знам да ће наш народ умети да поштује твоју жртву и да ће се јединственије него икад изборити за своју будућност. На нама остаје да ослободимо нашу отаџбину Србију, а теби, драги мој Слободане, нека свевишњи Бог подари рајски благослов, нека твоме телу буде лака света српска земља.

„Ревизија Д”, 29. марта 2006. године, објављује текст о српским и црногорским политичарима са наднасловом „Ревизија Д’ истражује: Од чега се домаћим политичарима ’диже коса на глави’”, насловом „Свето се јежи од оса, а Мило од КОС-а!”, поднасловом „Вујановић не подноси да је у Миловој сјенци, а Коштуница не воли да прима поклоне. Тадић мрзи цигарете, Драшковић не воли да га фотографишу са цигаром, а ни да му ’дирају’ Дану”. Унутар текста су четири антрфилеа под насловима „Килибарда не воли своју прошлост”, „Не дирајте им ’закопано благо!’”, „Ранко ’алергичан’ на Скупштину СЦ” и „Слабости бивших”:

Попут обичних људи, и политичари, који именовање на државну функцију сматрају уписивањем на листу бесмртности и освајањем мјеста у историји свог народа, воле и не воле. Међутим, у њихове животе, с фотелом се усељавају и моћ и супарништво, па и њихова осјећања почињу да се крећу у политичком лавиринту. И све постаје политика. И љубав, и мржња, и бол, и срећа. Ако нешто не воле или их нервира, обавезно је у вези са политичким противницима или са безобразним новинарима који су продрли и у Пандорину кутију њихове интимае, никлу на сопственој сујети, јер све везано за љубав, жене и љубавнице, крију углавном као по договору... Што би наш народ рекао, као змија ноге.

А како изгледају ти иритирајући тренуци наших политичких ведета? Кренимо редом...

Недавно је на једном скупу у „Арт кафеу”, шефу дипломатије Србије и Црне Горе Вуку Драшковићу, присјео тренутак опуштања уз кафицу.

– Па немојте ме молим вас сликати са цигаретом. То, заиста, није у реду, зашто то радите – узвикивао је Драшковић, чији је интермецо са „младим лавовима” СПО-а Влајком Сенићем и Срђаном Срећковићем, тог тренутка неповратно прекинут.

Изнервирани министар је наставио у истом тону, објашњавајући свом подмлатку да не може да схвати зашто му то раде папараци када знају да не воли, да ли да га изнервирају или им је „меморија исцурјела”.

Некадашњи краљ тргова и митинга опозиције у протеклој деценији, иначе не воли кад некоме падне на памет да га подсјети на његове говоре кроз историју СПО-а, а нарочито на реченицу с почетка сукоба у бившој Југославији да ће „без руку остати сви који се усуде да машу зеленим барјацима”.

А оно што највише мрзи је кад му неко „начепи” Дану, па се тада цијепалу и партије, раскидају коалиције, кидају пријатељства... Једна стара Београђанка налетјела је на такав буљук псовки, кад се пожалила Вуку на Даничине марифетлуке око неких некретнина, да очевици тог догађаја из прошлости тврде да је добро прошла, како је могло да буде...

А Даница, сем што мрзи „бубице” кроз кућу, не воли ни новинске и ТВ архиве, нарочито послије хируршког затезања лица, и не бира „оружје” кад се неко усуди да објави њену слику, прије него што је дотјерала лице.

Министар за људска и мањинска права Расим Љајић не ужива у обезбјеђењу које му је уведено током акције „Сабља” 2003. године. Љајићу је засметало што су се на мјесту његове сјенке створили момци професионалци, а понајвише зато што му се учинио непријатним осјећај да му је неко стално за леђима. Воли Љајић први да каже шта не штима код неких политичара, али зато скаче као опарен ако би неко од новинара рекао да ће с том информацијом право у јавност. Љајић, иначе, не воли ни да се изјавама мијеша у одnose Београда и Подгорице од момента кад му је шеф у Палати федерације постао Светозар Маровић.

А кажу да Маровић воли што има одступницу у Београду, иако највише времена овај предсједник проводи ван кабинета, у родној Будви. За Маровића је познато да због алергије коју има највише мрзи осе, чији убод може бити кобан по њега. Иначе, они који га познају сјећају се како се некад у југословенској скупштини нервирао: „Ма, ја и Момо не можемо да обуздамо оног Мила”, сјећају се очевици Световог „обуздавања” млађаног Ђукановића.

Предсједник србијанске скупштине Зоран Шами мрзи обезбјеђење које га спутава, а још мање воли бијеле мантиле и њихове придике. Шамију, који ни послије инфаркта 2001. године није могао да се окани цигарета и симболичне чашице лозе, тешко су пале те забране које заобилази до данас. На новинарске дрскости које га избацују из колосијека, али се уздржава да плане, зато зна врло елегантно да изреагује да се медијски посленик нађе у дебелој неприлици.

Скромност србијанског премијера Војислава Коштунице огледа се и у чињеници да не воли да прима поклоне, чак ни за свој рођендан. Тако су министри и његови сарадници и недавно, на његов 62. рођендан, своје честитке свели на усмене жеље. Оно што премијер највише мрзи ипак су уцјене, дрскост и одсуство мјере, а тада ћете га видјети „пробуђеног”. Ако Коштуница реагује реско, на прву лопту, значи да је изнервиран. У опуштеној атмосфери Воја никако не воли да пјева, што је умало изазвало политички инцидент током његовог боравка у Пекингу, када је кинески предсједник очекивао да ће му Коштуница узвратити пјесмом на отпјевану: „О бела ћао”.

Србијански вицепремијер Мирољуб Лабус за себе каже да је свјетски путник који не воли да путује. Кад Лабуса чујете да рецитије, знајте да је или узбуђен, или га је нешто добро изнервирало. То не може да сакрије, јер покрвени, што би народ рекао, као паприка.

Предсједник Србије Борис Тадић је алергичан на дувански дим, али никако није могао да објасни својим сарадницима и гостима да не воли да у његовом друштву пале цигарете. Проблем је ријешо тако што је из зграде Предсједништва избацио све пепеларе, па ко воли – нека изволи! Напољу је све дозвољено. Тадић, како се прича, не воли да му се противурјечи. Ваљда је зато неприкосновени предсједник за најближе сараднике изабрао школске другове, кумове и послушнике. Иначе, помно прати све што се о њему пише и зна добро да се наљути, ако му нешто није по вољи, а по вољи му је најчешће да буде идеалан. Добро је што није злопамтило и у суштини је, признају сви који га знају, човјек сјајног карактера.

И док црногорски предсједник Филип Вујановић не воли да га подсјећају на неке од случајева из његове адвокатске каријере која је претходила дубоким политичким водама у које је зашао, они који су присни с њим тврде да највише мрзи да буде сјенка великог газде. Тако је без дозволе премијера Мила Ђукановића изашао не тако давно да дочека, како доликује пријатељима и протокол налаже, на прагу свог здања предсједника и премијера Србије. На Ђукановићев миг се ћутке вратио, а упућени кажу да је „прокључао”. А сам Ђукановић има многе анимозитете, који су се с годинама проведеним на власти све више множили. Мило се од загрљаја Србије плаши као од бијелог питона, а најомраженији лик му је србијански колега Војислав Коштуница, кога често у јавности пореди са дугогодишњим владаром Србије Слободаном Милошевићем. Можда Ђукановића највише нервира то што Коштуница за његове увреде не хаје, а изјаву о потреби и интересу да Србија и Црна Гора опстану заједно врти као покварену плочу, одговарајући тако истом мјером суверенистичком премијеру у Подгорици. Упућени тврде да Ђукановић не подноси знатижељу одакле му паре, па ваљда зато, како године пролазе, изнервиран, не зна који му је кад одговор био. Прво је рекао да им је свима дјед толико оставио да ни генерације које надолазе не могу да потроше, а онда се сјетио својих дугогодишњих девизних дневница, па „ношења гајбица”... Црногорски премијер жежи се и од служби Војне безбједности, које, по правилу, криви за сваку своју аферу.

Министар за капиталне инвестиције Велимир Илић не воли Б92, јер су му све живце покидали претресајући његов лични живот, а нарочито иметак.

Илић не воли ни да му се скреће пажња да не смије пијан да наступа у јавности, али ни да се заборави ноторна чињеница да је он тај који је 5. октобра 2000. године патентирао багер као најуспјешније средство у одбрани народних гласова.

Новак Килибарда, политичар, пјесник и професор никако не воли своју прошлост и србовање. Нажалост, много је свједока који су га слушали у Француској 7, гдје је Удружење књижевника Србије, у ком је, кажу, надмашио у Српству чак и Шешеља и данас то многи препричавају кад виде Новака који каже: „Ја то никад нијесам радио”.

Лидер Покрета снага Србије Богољуб Карић заборавио је и шта воли, и шта не воли послје „добровољног” изгнанства у Русију, за које криви првенствено Млађана Динкића и Војислава Коштуницу. Његов доскорашњи коалициони партнер Небојша Човић је јако „осјетљив” кад се удари на његов бизнис који потиче још из времена када је носио капут СПС-а. Не само да не воли да се медији оштре на тој теми коју је прогласио табуом, већ је спреман и на пријетње свим новинарима који се усуде да чепркају по његовом благу.

Предсједник србијанског парламента Предраг Марковић, по сопственом признању, не воли да крши принципе, а његов принцип је и да не говори о својој приватности. Нарочито не воли да се сазна с ким је у вези. Тако се десило да је случајним пролазницима испред парламента који су хтјели да га подсјете да су заједно љетовали на Егејском мору, Марковић завапио: „Молим вас, само не откривајте име моје драге”! Његов црногорски колега Ранко Кривокапић не воли Скупштину СЦГ, иако је њен посланик, али на то заборави сваког мјесеца кад треба да подигне плату. А алергију добије кад стигне политички удар на премијера, јер те нападе доживљава као атак на покушаје осамостаљења Црне Горе.

Бивши потпредсједник Владе Србије Чедомир Јовановић јежи се од помињања сједишта „земунског клана” у Шилеровој улици, његов колега Жарко Кораћ на градске аброве да је дио хомосексуалне популације, Миле Исаков на тврдње да је дугогодишњи сарадник Државне безбједности, а некадашњи министар полиције Душан Михајловић на помињање његових 17 фирми које су изникле из чувеног предузећа „Лутра”. Бивши министар финансија Божидар Ђелић не обожава да се често маши новчаника при вечерњим изласцима, а бивши премијер Зоран Живковић не воли дијете, али се ужасно живцира и због своје прилично нарасле килаже.

„Европа”, 30. марта 2006. године, објављује кратак интервју са портпаролом Хашког трибунала Александром Миленов која негира постојање опроштајног писма Милана Бабића, како би прикрила сумње о његовом самоубиству и директне кривце за то – хашке убице. Наднаслов текста је „Скандал” а наслов „Милан Бабић није оставио опроштајно писмо”:

Челници Српске радикалне странке објавили су да је Милан Бабић, бивши председник Републике Српске Крајине оставио опроштајно писмо пре него што је у својој ћелији у Шевенингену извршио самоубиство. Бабић у писму наводно оптужује Трибунал да је вршио сталне притиске на њега, што га је на крају довело до самоубиства, и додао да су сва његова сведочења у Хагу била лажна. До ове ексклузивне информације дошао је, тврде радикали,

њихов председник Војислав Шешељ. У разговору за „Европу” портпарол Хашког трибунала Александра Миленов тврди, међутим, да никакво опроштајно писмо не постоји.

• Да ли су истражитељи у Хагу пронашли опроштајно писмо Милана Бабића?

– Видела сам ту вест у српским медијима, и морам да вам кажем на основу мојих сазнања да је то апсолутно нетачно.

• Јесу ли истражитељи у Хагу тражили писмо?

– Не могу да вам износим детаље истраге која је још у току. Одмах после Бабићеве смрти, председник Трибунала наложио је интерну истрагу којом би се установило шта се догодило. Још немамо никакве резултате, истражитељи и даље раде на том случају.

• Ако опроштајно писмо не постоји, зашто су, по вашем мишљењу, радикали објавили ту вест? Мислите ли да су на тај начин хтели да скупе политичке поене?

– Заиста бих молила све да се уздрже од оваквих нагађања док истрага траје.

„Европа”, 30. марта 2006. године, објављује текст са наднасловом „Страначка дипломатија”, насловом „Како је запад Коштуници пружио Тадићеву руку” и поднасловом „Међународна заједница је забринута да ли ће влада опстати до краја 2006. године, у којој би требало да се реше три кључна проблема: Косово, црногорски референдум и окончање сарадње с Хашким трибуналом”. Унутар текста је интервју са потпредседником Демократске странке Драганом Шутановцем којем су др Војислав Шешељ и његова политичка идеологија одувек сметали у остваривању његових циљева, а то су – да се Србија упропасти и да народ осиромаше. Наслов интервјуа је „Или споразум ДС и ДСС, или радикали долазе на власт”:

Једино што може да уједини крвно завађене навијаче Партизана и Црвене звезде јесте репрезентација Србије. Демократску странку Србије и Демократску странку не може да уједини нико, јер ће једни вечито навијати с југа, други вечито са севера. Али да их натера да макар навијају у глас може међународна заједница. Не због интереса Србије, већ због онога што међународна заједница сматра да је интерес Србије, а што сигурно иде у корист Брисела и Вашингтона. Тако су препоруке западних дипломата помогле да дође до неочекиване понуде ДС да подржи ДСС уколико социјалисти откажу сарадњу. Разлог: Косово и радикали.

Међународна заједница забринута је да ли ће Коштуничина мањинска влада, која је показала да је кооперативна када је реч о извршавању преузетих обавеза – изузимајући случај Ратка Младића – опстати до краја 2006. године у којој би требало да се реше три кључна проблема југоисточне Европе: пре свега кад је реч о Косову, затим референдуму у Црној Гори, те окончању сарадње с Хашким трибуналом.

Запад: Прецизније је рећи да је међународна заједница мање забринута могућношћу да падне влада Војислава Коштунице, а више могућношћу, која се у западним круговима сматра врло реалном, да на власт у Србији дође Српска радикална странка, којој се признаје да је променила длаку али не и ћуд. Процене страних дипломата су да би се СРС, уз темељну реформу

странке, која се подводи под широки појам демократизације странке, могла појавити као прихватљив саговорник међународној заједници не за мање од две године, колико се сматра да јој је потребно за реформе. Поготово је неприхватљива као саговорник док се не реше три кључна балканска проблема овога тренутка, што ће рећи бар до краја ове године.

Сумње да је демократски потенцијал у бирачком телу у Србији угрожен појавиле су се још прошле године, када су на столове у Бриселу и Вашингтону дошли резултати истраживања јавног мњења овдашњих, али и страних истраживача јавног мњења, по којима се рејтинг СРС опасно приближио 40 одсто. Масовно присуство грађана сахрани бившег југословенског председника Слободана Милошевића за западне дипломате само је био још један показатељ раста изборног рејтинга популистичких странака.

Развој догађаја ишао је мимо очекивања и жеља Запада – конзервативни део СПС, који предводе Милутин Мркоњић и Милорад Вучелић, због понашања Коштуничиних партнера у влади, функционера СПО и Г17 плус пре, током и после сахране Милошевића, запретио је да ће у српском парламенту тражити распуштање Коштуничиног кабинета, што би аутоматски значило расписивање нових избора, који се с оне стране Атлантика никако не прижељкују.

– Ове енергије не би било за шест месеци. Уверен сам да би СПС сада добио много више – тврди Мркоњић.

Како ће се ствари у СПС расплести, у овом тренутку нико не зна.

– Ако у Црној Гори 21. маја на референдуму буде изгласана независност, неопходно је да се донесе нови устав Србије, а у септембру или октобру да буду парламентарни избори – рекао је Анђелковић.

Та неизвесност око подршке извор је неочекиване понуде ДС да подржи Коштуницу уколико социјалисти откажу сарадњу – понуда подршке део је превентивне акције западне дипломатије стациониране у Београду која је препоручила ДС тај потез. Западне препоруке не одбија Коштуница, а још мање Борис Тадић.

Косово: Не треба много памети да би се досетило како би се губитак Косова, изведен под овом или оном фирмом условне независности, одразио на Србију и њено гласачко тело – популистичке странке, пре свих радикали, неће победити, већ згазити оно што се данас назива демократским блоком.

Ако Тадића и међународну заједницу зближава бојазан од садашњости, разликује их поглед на будућност. Иако Запад не прихвата радикале као саговорнике, иако има интерес да и у будућности подржава демократске снаге у Србији, Брисел и Вашингтон ни на који начин неће оспорити евентуалну победу СРС на изборима. Какав ће статус имати Србија у Европи с Томиславом Николићем и Александром Вучићем, није брига Брисела и Вашингтона, али јесте ДС и Тадића.

Тадић и његово најближе окружење верују да је победа радикала после евентуалног губитка Косова сасвим извесна и сматрају да је једино решење да се то спречи расписивање избора пре него што у Бечу Приштина буде проглашена за главни град нове условно независне државе.

Коалиције: Тадићев захтев за расписивањем избора није у несагласности са Западом – Тадић је индиректно, али врло јасно Коштуници упутио понуду за

формирање коалиције, предизборне или што је вероватније постизборне, препоручујући ДС као „стожер око кога би се окупиле све демократске снаге”. Таква коалиција, у овом тренутку, уз масовни одзив на изборе, могла би да рачуна на формирање нове владе, ако се зна да би у њу били укључени и Г17 плус, СПО, али и врло моћна коалиција коју Коштуница прави с регионалним странкама – пре свега с Новом Србијом Велимира Илића и Јединственом Србијом Драгана Марковића Палме.

„ДС понавља да је неопходан договор свих демократских и проевропских снага у Србији око датума одржавања избора и решавања десет кључних проблема у друштву”, наводи се у саопштењу ДС.

Демократе имају прилику да понуду Коштуници за сарадњу искористе и за страначке интересе. За ДС је ово идеална прилика да се врати у парламент.

Коштуница је, међутим, одбио Тадићев предлог и одлучио да са свим проблемима (Хаг, Косово, Црна Гора, подршка СПС) за сада и даље жонглира сам. Није без значаја чињеница да Тадићу нису одговорили Коштуничини телали, већ он лично. На седници Главног одбора ДСС, Коштуница је одговорио Тадићу да се слаже са продубљивањем њихове сарадње али је додао да „када је у питању добробит Србије, сарадња мора бити безусловна и без партијских интереса”. У истом говору, Коштуница је између редова послао поруку и међународној заједници уверавајући их да и немају разлога за бригу да ће у Србији ствари кренути нежељеним током, односно, „подсетио их је да је Србија демократска земља и да ће тако бити и убудуће”.

У ДСС кажу да је Коштуничино не Тадићу његов коначни одговор, али је његов говор на седници главног одбора био довољно недоречен да дозвољава различита тумачења – од дефинитивног одбијања, до условног прихватања понуде ДС.

Ипак, чињеница да су посланици ДСС једини уз радикале и социјалисте остали у сали за време минута ћутања Милошевићу – макар и седели – јасно показује на чију подршку за сада Коштуница рачуна.

• Пре само две недеље жестоко сте нападали владу Војислава Коштунице. Шта се у међувремену променило када му сада нудите сарадњу?

– Наше жестоко критиковање владе није ниједног тренутка престало. Чинило нам се да све ово што се дешавало око сахране Слободана Милошевића, радикализација друштва и повампирење идеја које су оличавали Милошевић и Шешел, да то угрожава демократски капацитет и будућност земље.

• Мислите ли да је Коштуница одговоран за то?

– Коштуница свакако сноси део одговорности.

• Зар онда није контрадикторно да му нудите сарадњу?

– Нема контрадикторности. Могли бисмо да се договоримо око приближног датума ванредних избора и око мноштва проблема које влада сама, очигледно, не може да реши јер је под великим оптерећењем СПС, иако они кажу да је то безусловна подршка.

• И ви условљавате Коштуницу расписивањем ванредних избора?

– Није то услов. То ни Коштуница није добро разумео. Избори су од државног националног интереса. Јако је важно да нам се избори не десе стихијски и изненада као што прети опасност сваког дана. Да би се решили сви проблеми као што су Хаг, Косово, европске интеграције, влада мора да има пун

капацитет, парламент мора да буде легитиман, а то сада није случај. Влада има минорну подршку грађана, нема капацитет у парламенту.

• Ако влада нема капацитет, зар онда не би било логично да тражите изборе пре него што се уђе у решавање кључних државних проблема?

– Постоје ствари које у међувремену, до избора, могу да се решавају – доношење разних закона који су у корист грађана Србије, будуће и садашње владе, да се међународној заједници јасно стави до знања да у Србији постоји капацитет који ће да подржи испоручење Ратка Младића и сарадњу с Хашким трибуналом, јер у овој ситуацији у то више нико не верује.

• Како вам је пала на памет идеја да Коштуници упутите овакву понуду?

– Борис Тадић већ годину дана понавља да треба да се договоримо о државним интересима и да на томе сви радимо, јер данас имамо ситуацију, да се метафорички изразим, као пас који уместо да донесе фазана којег је ловац уловио, јури свој реп у круг.

• Тадић је рекао да овај предлог не значи да ће ДС ући у реконструисану владу нити да ће заузети место СПС и подржавати владу у парламенту. Шта је онда ту ново када сте и до сада то радили?

– Гласали смо за велики број реформских закона, пре свега због грађана Србије. Престали смо да гласамо када се у Скупштини прекршио Устав и када су нама оспорили пет мандата. Судови још не пресуђују о тим мандатима, а видим да им није проблем да у једном дану заврше када се нешто тиче породице Слободана Милошевића.

• Значи, да вам је овај предлог прошао, ви бисте се вратили у парламент иако вам не би вратили спорне мандате?

– Да, вратили би се. Али прво би сели да видимо које су теме, да видимо око чега све можемо да се договоримо. У том случају, влада би имала већину у парламенту и могла би да изгласава законе и без тих спорних мандата.

• Онда аналитичари не греше много када кажу да је овај предлог у ствари само покушај ДС да изађе из пат-позиције и врати се у парламент?

– Не видим зашто то тако тумаче, када ДС данас има највећу подршку у историји странке.

• Истраживања јавног мњења показују да вам је рејтинг пао после напуштања Скупштине?

– Јесте, рејтинг нам је пао у прва два месеца од како смо изашли из Скупштине, али у последња три месеца нам је рејтинг скочио за четири посто и сада имамо подршку од 27 процената.

• Понуду сте упутили Коштуници у време сахране Милошевића. Зар вам није било очигледно да је Коштуница неће прихватити, када је већ тада пружио толико уступака СПС?

– Хоћемо да знамо да смо учинили све што је у нашој моћи да спречимо даље пропадање Србије, а нама је Коштуница одговорио да ће нам се по том питању обратити до године у септембру, односно, да ће избора бити када им дође време и да ћемо тада да се договоримо.

• Зар вам не би било најлакше да заједно с радикалима притиснете СПС и оборите владу?

– Немамо никакву сарадњу с радикалима, а они, уколико заиста желе изборе, довољно је само да напусте парламент. Радикали имају некрофилну

политику, што се видело и на сахрани Слободана Милошевића, где су они први закукали над његовим тестаментом. Они чекају да се нешто лоше догоди с Косовом па да буду прве нарикаче и побуде неке емоције код људи.

- Али ни ви не желите изборе сада, него тек у септембру, до када ће се већ вероватно „нешто ружно десити са Косовом”?

- Косово је ствар која ће се решавати неколико стотина година, месец дана мање или више не прави разлику. Ми тражимо изборе јуче, ми смо једина странка у парламенту која је тражила изборе.

- ДСС вас је одбио, шта ће сада да се дешава?

- Видећемо. У СПС су велика трвења око Милошевићевог наслеђа. С друге стране, ако се 5. априла обуставе наши преговори са ЕУ, поставља се питање шта ће Лабус да ради у тој влади, чему онда функција министра иностраних послова ако буде искључен из главне приче. Онда следи црногорски референдум, после којег би морала, можда, да се реконструише савезна влада, а партизани и четници су још у свађи, мислим на СПО и СПС. Постоји толико неуралгичних тачака, да се бојим да ако не седнемо и не договоримо се, десиће нам се нешто што није планирано, после чега ћемо сви да се чешемо по глави.

- У том случају, ви опет остајете ван игре. Нећете се враћати у парламент?

- Имамо власт у покрајини, у Београду и у више од 80 градова Србије, према томе, ми нисмо ван игре. У парламент се не враћамо.

Недолазак владике милешевског Филарета на сахрану Слободана Милошевића изазвао је различите коментаре, али заједничко је следеће запажање: „џип који му је поклонио Шешел”. Текст о владици Филарету, „Време”, 30. марта 2006. године објављује са наднасловом „Србија” и насловом „На мрак рачун’о”:

По извештајима медија нејасно је. Једни веле: било парастоса, други да није, да ли је владика милешевски Филарет служио седмодневни помен покојном Слободану Милошевићу, као што се поуздано зна да на дан сахране опела није било, јербо је Филарет одбио да то учини над крстом у цркви, док је ковчег са телом покојника био у пожаревачком дворишту под знаменитом и историјском и све тако то липом.

Биће да многим није јасно ни шта ће владика Филарет на сахрани Милошевића, то није његова епархија, али да се то занемари, можда је то уређено на другом месту, јер зна се и педигре монаха Филарета, ко је заборавио сликање са лобањама, оружјем, џип који му је поклонио Шешел, ко је сметнуо то свеколико подвижништво за које је награђен владичанском титулом. Али да се вратимо неодржаном опелу, владика, по медијима, најавио тужбу против менаџера општине Пожаревац через његове изјаве да је одбио да служи опело јер је пао мрак. Владика каже да то није тачно, на мрак и рачун’о, зато понео батеријску лампу да би могао да чита из требника. Још рек’о да се дан пре сахране чуо са Богољубом Бјелицом и Хаџи Антићем тачно и чак 34 пута, и то мобилним, да је договорено да се опело служи у дворишту породице Милошевић, над телом покојника и крстом. Међутим, цабе преш’о толики пут, стиг’о још у два по подне, донео и вино и погачу коју су умесиле милешевске сестре, али дошло до промене плана, одједном се

у цркви појавио тај Пајић и рекао да породица не дозвољава опело у дворишту и под липом. Предложио да се тело донесе у цркву, овај понудио да донесе крст, одбио јер је најбитније тело, а тек потом и крст. Зато ће тужи, све саме неистине, има свештенике за сведоке.

Рек'о се и менаџер Пајић, посреди велики неспоразум, изузетно и веома поштује владикау Филарета, све сплет околности и несналажења при тако великом чину, има лично посети владикау, све му разјасни, отклони евентуалне неспоразуме и нејасноће.

„Време”, истог дана, објављује текст са наднасловом „Службени гласник” и насловом „Заштитник грађана”, у којем се констатује једна неистина, а то је да је Закон о универзитету од 1998. године био репресиван.

Док се ове недеље Народна скупштина препирала око тога да ли и како треба да почне своје редовно пролећно заседање, догодило се да прекрши закон који је сама донела. Закон о заштитнику грађана, изгласан у септембру прошле године, важан због успостављања институције омбудсмана на нивоу Републике Србије, прописује да заштитник грађана буде изабран у року од шест месеци. Тај је рок истекао 24. марта ове године. Представљени дневни ред трајућег заседања није обухватио извршење ове законске дужности парламента и његових тела. Према закону, омбудсмана бира парламент на предлог Уставног одбора парламента после предлога који треба да упуте посланичке групе. Народни изабраници вероватно и не знају да је овај рок истекао и да крше закон, али „Време” сазнаје да су искристалисана нека имена потенцијалних кандидата за ову институцију која би требало да се бави заштитом људских и грађанских права. Најозбиљнији кандидат је Драган Милков, професор Управног права на новосадском Правном факултету, који је био један од аутора Закона о заштитнику грађана. Према ономе што је Милков до сада радио у својој академској каријери, он је добар кандидат за ову позицију у смислу познавања области, али оно што би могло да му се замери тиче се његовог односа према колегама са Правног факултета у време претходног, репресивног закона о Универзитету (Шешелев закон из 1998. године) и везе са Михаљем Кертесом Брациком.

Закон о заштитнику грађана одређује четири веома општа услова које мора да испуни будући омбудсман. Између осталог потенцијални кандидат „треба да поседује високе моралне и стручне квалитете и да има запажено искуство у заштити права грађана”.

Усташки „Данас”, 30. марта 2006. године, по ко зна који пут објављује скандалозне текстове као што је и текст Бојана Босиљчића, са насловом „Шалтер за продају индулгенција”:

Неумољивост транзиције, испољена кроз самоодрицање од свих раније усвојених принципа, огољена борба за опстанак која одбацује скрупуле, постала је темељна одлика наше свакидашње јадиковке. Новац овде полако постаје Бог, и то не само кроз аспект универзалног прибављача материјалних добара, већ и као терен за социјално надметање; нешто као кад се песници на античким такмичењима надмећу ко ће спевати лепши дитирамб. У Србији се данас количина прибављеног новца третира као достигнуће само по себи, без обзира на то какав рад и квалитет, па ако хоћете и лични стил, стоје иза обожаваног папира.

Тако је недавно, у својеврсном васкрсењу тамних деведесетих започетом у аули музеја 25. мај, а настављеном под једном пожаревачком липом, у београдском Прес центру часопис „Збиља” својим почасним сарадницима Радовану Караџићу и Војиславу Шешељу доделио награде за животно дело?!? Импликације случаја су по овдашњем обичају вишезначне, и вишеструко понижавајуће.

Примајући награду уместо оправдано одсутног брата, Лука Караџић (још увек ван затвора и поред тога што је својим мерцедесом пре извесног времена усмртио једну девојку), у свечаној прилици не пропушта да изјави како чиници што је његов брат био на челу Републике Српске „треба да захвале сва три народа у Босни и Херцеговини, јер је он спречио веће злочине који би се можда догодили да он није био на том месту”. Поред тога што изјава звучи као да је преузета из глосаријума Монтија Пајтона, она је дијаболичан гест особе која не мари за елементарне цивилизацијске норме пијетета, па тако мртвима и расељенима поручује „Тути, бедо, добро си још прошла, има већих лудака од мог бате, ево узмимо мој случај...”

И када после срамног чина, којим се међународна позиција ове земље слаби, Жене у црном позову на бојкот Сити прес центра, организације која је омогућила опскурни чин доделе „животних” награда, тај се Центар огласи приземним и несувислим демаршом своје представнице (директорке? власнице? портпаролке?) која, не марећи много ни за логику а ни за граматику, приопшти како „они никада нису одбили ниједног клијента”, и да, уосталом, „Жене у црном и нису њихов клијент него своја саопштења дају преко конкурентске куће”!

Какве, дакле, везе са моралом и друштвеном свешћу има податак ко је чији клијент? Да ли је онај ко за добре паре изнајмљује собу без плафона пуну пластичних столица тиме купио душу свог клијента? И зашто би само клијент имао право да своју свест огласи будном у ово тако дубоко успавано време?! Друга ствар која се помаља из овог отужног случаја је тај меркантилистички, за-разум-нехајући принцип по коме је сваки клијент добар клијент, и свака пара чиста. Отворивши шалтер за продају индугенција, Центар излази из сфере друштвене регуларности. Ако је, наима, директорка Центра Сава могла да залупи врата чуварима ковчега, онда је и медијска кућа морала да додељивање животних награда упуту на могућност да своје награде додељују у просторијама своје редакције. Овако, они су то урадили усред Београда, за инат свима нама, живима, и мртвима.

Озлоглашени Хашки трибунал на мети је разноврсних критика. О овој теми пише и Маријана Милосављевић за НИН, 30. марта 2006. године, у тексту са наднасловом „Међународна правда”, насловом „Суђење историји” и поднасловом „Тужилаштво је очигледно у функцији државне политике. Колико је таква политика допринела помирењу (то је такође један од разлога за оснивање суда) видимо по истраживањима о перцепцији суда, његовој популарности и угледу који ужива на нашим просторима, кажу адвокати хашких оптуженика”:

Портрет нарочито узбуђене Карле дел Понте доминирао је прошлог месеца у Музеју фотографије у Хагу као икона западног поимања правде.

Аутор Фрисо Керис, познати холандски фотограф за сада је једини захваљујући специјалној дозволи суда имао прилику да фотографише ентријер и запослене. За све остале посетитеље Трибунала снимање и фотографирање строго је забрањена работа. Упућени кажу да је главна тужитељица у почетку одбијала да се слика, али је Фрисо био упоран и успео је, после две године, да је наговори да му позира. Фред Бутерс, један од посетилаца изложбе, рекао је да је дошао због теме поставке односно због Хашког трибунала: „Недостају ми емоције. Призори су прилично хладни, али су технички прилично добри. И, од историјског су значаја”.

Аутор је са ентузијазмом прихватио идеју српске новинарке да се његове фотографије прикажу на изложбама у бившој Југославији, пре свега у Београду, и додаје да би волео лично да дође: „Ради се о реконструкцији ваше историје, зар не?”, рекао је Керис кога су прославили портрети холандских и светских глумаца и музичара (текст је објављен у часопису „Правда у транзицији”).

Ова слика из живота можда најбоље дефинише неспоразум на линији перцепције Хашког трибунала – за демократски Запад реч је о институцији од историјског значаја која има амбицију да се, осим племенитог циља борбе за правду и кажњавања злочинаца посвети и реконструисању наше ближе и даље историје, док се нама таква идеја никако не допада. И, што се све svelo на условљавање: или ћемо прихватити реконструкцију у име добрих односа са Европљанима или нам не гине туробна самоћа. У Речнику страних речи Братољуба Клајића заиста се за ову реч може наћи више значења: успостављање нечега на новим принципима, преграђивање, прерадња, обнова, реорганизација. Срби су већ годинама сумњичави према добрим намерама Хашког трибунала и она само што није експлодирала после смрти Слободана Милошевића, главног осумњиченог за најужасније злочине који се могу приписати једном човеку. Његово суђење ушло је у пету годину и до тад је коштало око 200 милиона долара.

Занимљиво је да је Милошевићева изненадна смрт подстакла и друге осим Срба да први пут озбиљно поставе питање оправданости Трибунала, његовог функционисања и рада. Неки су отишли даље, инсистирајући да се Трибунал затвори као непотребан. Депутатима Државне думе Русије придружила се и група хрватских адвоката који бране оптужене за ратне злочине. Предложили су да се Трибунал укине а поступци пребаце националним судовима, тако да свака држава преузме суђења својим грађанима.

Ипак, многи нису ишли толико далеко. Углавном се критички размисља да ли је Хашки трибунал испунио своју сврху и да ли ће и како преживети смрт Слободана Милошевића. Тако је Карл Билт, бивши шведски премијер и високи представник за БиХ, који је у Хагу требало да се појави као сведок, рекао да процес против Милошевића може озбиљно да угрози поверење у правду и тврди да је била грешка што суђење по оптужници за Косово није било одвојено од оног за Хрватску и Босну:

„Овако, Трибунал је добио најгори од свих могућих исхода – ниједну пресуду ни по једној оптужници. Историја би могла да каже да је Карла дел Понте упропастила ствар”.

Угледни британски аналитичар и публициста Миша Глени такође сматра да се хашки суд може сматрати одговорним за некомпетентност у вођењу процеса као и за Милошевићеву смрт: „Мислим да постоји одговорност и да је покушај Карле дел Понте да пребаци средиште пажње на питање Младића и Карацића разумљив, али да у исто време представља заташкавање некомпетентности суда”.

Џон Логхленд, писац дела „Међународни кривични трибунал – чувар новог светског поретка” за „Гардијан” пише: „Цивилизована друштва морају да се уздрже да прихвате кривичне пресуде засноване на кампањама мржње. Чињеница је да Милошевићеве непријатељи нису никад били у стању да понуде ни једну једину бесомучно националистичку, а камоли расистичку изјаву као што за четири године суђења у Хагу ни један једини сведок није тврдио да је он наредио ратне злочине. Карла дел Понте каже да је Милошевић избегао правду тако што је умро, јер то претпоставља да 'правда' не значи одређен процес већ пресуду о кривици”.

Даље, Петр Ул, угледни чешки интелектуалац и познати бивши дисидент у листу „Права” пише да је случај Милошевић указао да Хашки трибунал има мало шта с правом и тврди да је кажњавање ратних злочина у другом плану, због чега се и он залаже за његово укидање.

Волфганг Шомбург, немачки судија у Међународном суду за ратне злочине почињене на тлу бивше Југославије за „Велт” тврди да Тужилаштво пред свршен чин доводи судије, селективним достављањем података до којих је дошло током истраге и правно недопустивим поступком да се прво подигне оптужница, а потом скупљају докази. Његове немачке колеге Карли дел Понте пак, највише замерају што се није сконцентрисала на неколико кључних тачака Милошевићеве оптужнице, уместо читавих 66, и што су њене политичке амбиције – да се бивши председник СРЈ прогласи кривим за геноцид – биле у раскораку са реалним правним могућностима. Закључује да је стога добрим делом допринела да једна тако важна међународна институција, под амблемом УН, доведе озбиљно у питање сопствени углед и кредибилност. „Велт” подсмешљиво сумира своје саговорнике пребацујући главној хашкој тужитељици неумерене, не само правне и политичке амбиције, већ и амбицију „да пише историју”.

Иако је све цитирано музика за уши просечног српског грађанина ваља се, ипак, држати реалности. Ако Ратко Младић до 5. априла не буде на путу за Хаг, биће директно угрожен један од највећих успеха наше државе – преговори о придруживању ЕУ. Колико год је влади теже да одбеглог генерала изручи данас него што је то било јуче, јасно је да несарадња може да се одрази на преговоре о статусу Косова и Метохије и Црне Горе. Председник Србије је послао поруку ЕУ рекавши да је Србија свесна рока за остварење потпуне сарадње са Хашким трибуналом, али да има тешкоће и да су јој зато потребни помоћ и разумевање да реши тај проблем. Изразио је уверење да српска влада може да реши проблем Хага.

Судбине су се толико испреплетале да је очигледно да Хаг не може без српских оптуженика нити Србија може даље без сарадње са Трибуналом.

Александар Симић, некадашњи судија Савезног уставног суда, а данас саветник премијера Војислава Коштунице каже „да очекује да ће се притисци на

владу интензивирати”, јер „очигледно нема објективних разлога за наставак рада Трибунала, који само по логици инерције себи продужава живот”. Такође сматра да ће се временом захтеви из иностранства за укидањем суда интензивирати, те да ће после свега и у суду превладати тенденција да се постојећи случајеви што пре окончају због реалне опасности да се уопште не заврше. Наш саговорник оцењује да је нереална нада да ће у будућности тужбе бити конципиране тако да се суди личностима а не, као до сада – историји. „Наша сарадња са Трибуналом је пре свега изнуђена и везана је за уцењивачку политику коју су прво примениле САД а онда са много жара и ЕУ. Чини ми се да Европа непрестаним условљавањем у ствари одлаже стратешку одлуку око тога да ли је у овом кризном тренутку који је одређује спремна да проширење ЕУ до краја спроведе на земље Балкана”.

Милан Пауновић, професор међународног права на Правном факултету каже да иницијативе за укидање Хашког трибунала у овом тренутку нису реалне али поздравља свако указивање на пропусте суда. После једног самоубиства и једне смрти у истој недељи јасно је да би Савет безбедности као оснивач Трибунала и Комитета против мучења, понижавајућег поступања и кажњавања могао да тој институцији допусти да преконтролише суд. Очигледно је да се формирао јак бирократски апарат који није поштовао ни минималне стандарде који се иначе увелико примењују чак и у мање развијеним земљама. „О притвореницима треба да брине Хашко тужилаштво као део Хашког трибунала. Управник затвора не може ништа да уради без одобрења главног Хашког тужилаштва. Због тога је читава ствар добила алармантне димензије у погледу будућег суђења и поштовања барем минималних стандарда”, истиче Пауновић. Наш саговорник још критикује дужину притвора која превазилази постављене стандарде. Војислав Шешел је најбољи пример због чега треба инсистирати да се убрза почетак суђења свима који су притворени и против којих је подигнута оптужница. Такође, сматра да убудуће не би смело да се дешава често мењање правилника о раду Трибунала од стране самих судија, што је до сада била уобичајена пракса. Професор подсећа да притвореницима и оптуженима треба судити по правилима која су донета онда када су оптужени. То, нажалост, Хаг још увек не обавезује.

И адвокати наших хашких оптуженика подржавају иницијативу хрватских колега. Не желе да се представе због специфичности тренутка јер се плаше да би њихови клијенти због тога можда могли да имају проблеме. Они већ очекују санкције због одласка на Милошевићеву сахрану. Истичу „да је Тужилаштво очигледно у функцији државне политике. Колико је таква политика допринела помирењу (то је такође један од разлога за оснивање суда), видимо по истраживањима о перцепцији суда, његовој популарности и угледу које ужива на нашим просторима”.

Борбеној Јелени Милић, чланици Форума за међународне односе изгледа да је досадило да слуша стално исте аргументе па децидирано каже: „Хашки суд јесте политички суд, међународно право јесте успостављено да би креирало и одлучивало о реалности у међународним односима. Милошевић је већ осуђен и он је крив, осудио га је политички мејнстрим. То што га суд није званично осудио не значи да није крив. По том аргументу ми би, значи, требало да глорификујемо Хитлера. Сигурна сам да ће Милошевићу српска јавност тек судити”.

Наша саговорница истиче како је чињеница да је оснивање Хашког суда нека врста експеримента, те да је логично да није могао све да предвиди и да има евидентних слабости. Да се она пита, Хаг не би био оволико бољећив: „Трибунал има проблем са комуникацијом са јавношћу јер се често популистички додворава притиску који долази из региона па је казнена политика суда мекша него што би требало да буде. Лично мислим да је казнена политика Трибунала смешна”.

„Тешкоћа међународних кривичних судова у односима с јавношћу”, назив је реферата који је прошле године на једном научном скупу у Љубљани презентовао Војин Димитријевић, један од наших најугледнијих експерата за међународно право. Он констатује да до сада није био успешан напор да се грађани убеди да је Хашки трибунал установа која служи општем интересу. „На самом почетку суђења постало је јасно да се Тужилаштво много ослања на стране експертизе али да није било упознато са ставовима и менталитетом становништва у Србији, укључујући и перцепцију скорашњих политичких догађаја”. Као пример наводи објављивање оптужнице против Милошевића током НАТО интервенције која је укључивала само злочине почињене на Косову 1998. и 1999. године прошлог века. Оптужница је тек касније проширена, што је све помогло да се у Србији створи утисак да је Милошевићева оптужница била политички мотивисана и да је била део општих ратних напора против Србије. Такође, избор сведока сумњиве репутације јавност је видела као недостатак компетенције. Зато је професор Димитријевић предложио да међународни кривични судови оформе посебне службе и одељења која ће водити рачуна о ауторитету своје институције, међународне кривичне правде и слици која о њима постоји.

„Бесмислено је сад доводити у питање постојање Трибунала. Нереална очекивања подгревају страсти, стварају још веће фрустрације, илузија је да ће после Милошевићеве смрти они престати да се интересују за друге хашке оптуженике. Морамо да будемо свесни да ће Трибунал само појачавати притисак за изручење Младића, да ће завршити поступке које је започео, да морамо да наставимо сарадњу. Нећемо решити проблем Хага ако наставимо да водимо потпуно бесплодну академску расправу о грешкама суда”, рекао нам је видно резигниран Расим Љајић, најодговорнији за сарадњу са Хагом.

Извор из Трибунала који је захтевао анонимност потврђује оно што већ знамо – Ратко Младић је апсолутни приоритет. Нереално је очекивати више од пар недеља уступка да се он изручи. И то би била демонстрација врхунског разумевања.

Са наднасловом „Политичке странке спремају мере за дисциплиновање народних посланика Скупштине Србије”, насловом „У салу или напоље” и поднасловом „СПС: Ако неко има преча посла, треба га заменити. Г17 плус: Увек знамо где су нам посланици. ДСС: Сви ћемо бити у сали”, о присутности народних посланика на скупштинским заседањима „Вечерње новости”, 31. марта 2006. године, објављују текст у рубрици „Политика”. Место за помињање беда са ликом др Војислава Шешеља пронађено је у антрфилеу са насловом „Окитили ревере”. Наслов другог антрфилеа је „Тајна Живкудина”:

Док су све очи биле упрте у социјалисте, а „лебдело” питање – хоће ли они и како казнити власт због понашања око сахране Милошевића – опасност је

вребала с друге стране. Посланици обе струје СПС били су међу првима у сали прва три дана пролећне седнице, али су зато неки из владајуће коалиције имали преча посла, па и сам председник парламента Предраг Марковић.

Натезања око кворума, по свему судећи, биће и у понедељак. Јер, да би се гласало о избору председника судова, судија и другим именованима, тачно у десет часова, своја места мора да заузме најмање 126 посланика владајуће већине. А то, чини се, неће бити нимало једноставно.

Зашто партије не могу да уведу дисциплину у својим клубовима?

По првом, безазленијем објашњењу које се може чути у владајућој коалицији, проблем је то што се неки посланици тешко одричу ружне навике да редовно касне. Друго, много озбиљније упозорење долази из опозиционих редова: тек ће бити проблема с доласком парламентарца, не због недисциплине, него зато што у неким дешавањима неће да учествују.

– Немамо никаквих проблема са нашим посланицима, видели сте да смо сви били ту кад је требало да се утврђује кворум – каже Зоран Анђелковић, генерални секретар СПС. – Сваки клуб треба да реши са својима: ако неко има преча посла, па не може или неће да долази, онда такав треба да се замени.

У посланичком клубу Г17 плус одредили су правила: пола сата пре званичног почетка седнице сви се окупљају у канцеларијама. Тако је договорено и за предстојеће гласање у понедељак.

– Било је неколико посланика који су баш тада хтели да путују, али кад је одређен дан за гласање, наравно да су променили план – објашњава Снежана Стојановић Плавшић, заменик шефа посланичке групе Г17 плус. – Наши посланици су дисциплиновани, јаве се ако им се кола на путу покваре, па знамо да ће каснити. За остале се зна да су ту.

Заменик шефа клуба ДСС Душан Пророковић већ унапред зна шта га чека наредних седам дана, а и остали у клубу, тврди, све обавезе усклађују са пословима у парламенту.

– И у понедељак ћемо сви бити ту, осим професора Николе Милошевића, који је болестан – уверава Пророковић. – Имамо интерни договор да сваког радног дана будемо у парламенту до девет, осим оних који имају раније закажане састанке, али и они дођу до пола десет. И никада нико није рекао да је болестан или измислио неки други разлог да не би дошао на гласање.

Намерних „закашњења”, дакле, засад нема. Тестови за владајућу коалицију тек предстоје. Дани су све лепши, баште се отварају, а један посланик у шали рече: „Ништа не брините, прекидамо рад пре почетка Светског првенства у фудбалу”. Срећом, кворум од 126 гласова потребан је само за гласање, а другим данима свега 84 посланика да би седница почела. Већ за који минут у сали може да буде само председавајући. Он мора да остане, а остали – по савести.

Било ко да последњих дана сврати у парламент, са лакоћом би „погодио” бар ко припада којој посланичкој групи. Радикали су први почели: „окитили” су ревере беџевима с ликом Војислава Шешеља, потом су посланици Г17 плус „заденули” значке (спојене заставе Србије и ЕУ). Сада су и социјалисти, после смрти свог лидера, ставили беџеве са сликом Милошевића преко које

је црни флор. Тек понеко носи значку Скупштине, коју је председник Марковић свима поклатио још крајем прошле године.

Дилема – хоће ли независни посланик Слободан Живкуцин остати у опозиционом посланичком клубу „За европску Србију”, биће разрешена у понедељак. Живкуцин је засад само у медијима најавио да одлази.

– Чули смо се са колегом, али ћемо о свему разговарати, у понедељак пре почетка седнице, јер не желимо да причамо преко новина, каже Мехо Омеровић, из овог клуба.

У групи „За европску Србију”, заједно са Живкуцином, има пет чланова, па би његов одлазак значио и распад клуба. Међутим, независни посланик Бранислав Стевановић већ је виђен као могућа замена. Посебно после његове изјаве да, пошто нема чак ни канцеларију, „техничку помоћ” добија најчешће од њих.

„Глас јавности”, 31. марта 2006. године објављује потресну причу Гојка Шкрбића, за чију судбину највећу кривицу не носе они који су му пружили много више од лажне наде, већ, како их он назива, „друга браћа”, и каже: „Према мом суду, лаичком, далматинском, почели су да се свете Шешељу, али преко нас”. Даљи коментар није потребан. Наднаслов текста је „Надомак Београда годинама нема струје, воде, канализације, асфалта...”, а наслов „Добродошли у Грмовац”:

Гојко Шкрбић, избеглица, лакше наброји шта нема, него шта има. Нема – струју, воду, канализацију, асфалтни пут. Има – Шешељев постер с мапом Велике Србије на помоћном објекту крај пољског клозета. Има двориште с погледом на аутопут Београд – Загреб. Има чичкове у башти. Има вештачко језеро од подземних вода. Има 54 године. Дошао је из Санског Моста без своје воље, „да појача овде”. Он је мислио да „појача”, а, вели, „нико га не ј... три посто”. Гојко седму годину живи у Грмовцу, насељу општине Земун, код Добановаца, подигнутом на испарцелисаним њивама уз аутостраду.

– То је нама Шешељ продо за 3.600 марака по плацу. Није скупо – вели. Инвалиди и попови добили су бесплатно, а део предвиђен за гробље, такође је испарцелисан и продат. Сад, кад неко умре, иду на Бежанијско гробље.

– Ја сам, иначе, већ, жив у гробу. Који ти је живот ако ти зими већ у четири сата мораш ићи лећи. Мрак. Напољу и у кући. Ја гледам у сина, син у мене. Пукли живци, пукло све, више се не смемо погледати, а камоли да причамо једно с другим – каже Книњанин Љубо. Доселио се на Видовдан. Сад ће осми Свети Вид у Грмовцу.

Вода одатле 200 метара. Да су магарад, подвлачи, стигла на ову ливаду, људи би се смилovali и рекли: дајте тој магаради да се напију воде. Септичка јама поред бунара дубоког осам метара. Некако му то не делује сигурно, ал’ воду пије. Мора. Жедан.

– Потроваћемо се. Какав птичји грип, овде ће бити неки посебан вирус. Нисам воду никад носио на контролу. Ја нећу смети да је пијем кад видим чега све у њој има. Видио сам то и голим оком, не треба ми анализа. Глисте су овакве – показује широко размакнувши палац и мали прст.

Раније је ту било пољопривредно земљиште. Машине су бацале ђубриво. Слој од осам метара ђубриво пробило. На осмом метру је вода. Кад му стигне унук из Црне Горе, где му се ћерка удала, „упали цртани” преко

аккумулятора. На пола цртаног нестане струје. Унук једва за три дана дође к себи, и бежи натраг у Бијелу. Љубу брине како ће унук гледати на њега. Он је, сећа се, још 1966. имао прво купатило у селу. Тамо у Крајини. Где му је сад све спаљено. Цени Србију као рођену мајку. Али му се све више чини да му је маћеха. Где год се бранио српски народ, каже, био је и он. Дође у Србију са Динаре после „Олује” да тражи своју фамилију. Нађе их мотелу у Коларима код Смедерева. Покупио га онда Аркан, одвео у Славонију. Кад се вратио оданде, опет је тражио породицу, нашао их у Осипаоници. Четрдесет душа спава у обданишту у једној сали. Млађи плачу, старији плачу, купања нема. Ишао копати кукуруз, што није никад, да би скупио паре за плац у Грмовцу. Мислио, близу Београд, биће посла, у решењу стајало: струја и вода. Десет марака дневница за кукуруз, а плац кошта 300 пута толико. Жуљеви од копања, показивао их и у општини кад је дошао по решење.

– Шешел свака му част, што је Србин. Остало, нећу да причам. Дођемо жена и ја у општину. Радили један мушкарац и две жене. Питам их: господо, колико је ово сигурно и легално? Све сам изгубио, немојте и ово. Насмешили се, погледали једни у друге. Веле: ове године држава дала, следеће може да узме. Ако сте један пут рескирали, рескирајте и други пут – сећа се. Преписао се са супругом у аутобусу за Осипаоницу. Жена вели: ааа, ти си ми паметан, нећеш, а три хиљаде људи може. Љубо се из револта врати и уплати плац.

– Камо среће да сам тад очи изгубио. Шешел је пао с власти у Земуну, дошла друга браћа, и према мом суду, лаичком, далматинском, почели да се свете Шешелу. Али преко нас. И ако има бога, добар је с ким има посла – објашњава. Изнад улазних врата окачио потковицу. За срећу. На још неким кућама исто. Туш виси с крова. Купање препоручљиво лети. Зими запирање. Бандере за струју изградили од самодоприноса. Зафалило пара за трафостанице. Прву трафостаницу мајстори инсталирали пре седам дана. Биће их још десетак, а биће ваљда и струје за све. Асфалт се некако надомести гуменим чизмама. Слободан Калањ иде са штаком, канадском. Рањен је у рату, код Бихаћа. Сто посто инвалид. Кад је блато, падне, помоли се господу Богу, опсује пар пута, устане, настави даље. И опет тако. Син му као дечак остао без десног ока. Жени висок притисак. Септичка јама крај капије, личи на базен. Фића упаркиран, нерегистрован и у квару.

– Транзистор ми је контакт са светом. Имам лампу на плин. Хладњак, идем молим пријатеље по Добановцима да оставим месо. Кад узем месо, док се вратим, изгубим апетит и за јести. А камоли спремати. Не кривим никога. Кривим самог себе што сам ово себи дозволио. Ја немам друго. Све ми је срушено доле у родном крају. Прво сам из Загреба протеран, па дошао у родни крај, закачио ме рат. Дођем овамо. Бомбардовање. Био сам и у Ираку. И тамо ме бомбардовали. У Либији био, и тамо бомбардовање. Где би ја више иш’о – пита више за себе.

Деци је општина Земун недавно обезбедила комби. Да не пешаче до школе 10 километара. Као што су радили до скоро. Помера се нешто. Још вода, асфалт и канализација. Начули су да се у близини гради акваленд. Рекла-казала. Биће, ваљда, кад се изгради табла: Welcome to Aqualand. Можда поставе поред: Welcome to Грмовац. Музеј о седам година живота на српском Дивљем Западу не планирају.

„Република”, у издању за март 2006. године, објављује текст револтиране новинарке, Тање Б. Лончар, крцат многим измишљотинама. „Друга владавина радикала у Земуну” је наднаслов а „Одједи типине” је наслов текста:

Нема више „Земунских новина” у поштанским сандучићима. Нема их ни у земунској библиотеци. Историја пролази без гласа о себи. Тужно раскопан град пун песка и блата проводи своју другу зиму под диктатуром грађевинских радова. Земун је добио нову телефонску централу, а зашто су радови почели са првим снегом нико ни не покушава да објасни. На власт радикала у Земуну овај пут град Београд гледа много строже. Зелени травњаци на шеталишту су посути кичерајским ресторанићима, али су опет разорани сјајним циповима новопечених богаташа од чијег изгледа вам се већ леди крв у жилама. Али, нема саобраћајне полиције, нити јапанских малих возила за вучу непрописно паркираних силника. Уз много мање естрадне помпе осонић партијаца, којима својим сјајним примерима изгледа ипак недостаје Шешељева харизма насилника чије бравуре у извођењу нељудског понашања размаженог вође су уз кикотаво одушевљење понављали по згради земунске општине, крајње имбецилно непоштујући друге одборнике ни гласаче становнике прелепог Земуна, који за разлику од њих овај свој градић воле. А градић је прљав, улице блатњаве, препуне циновских бара које после сваког асфалтирања злокобно постају све веће.

Већ свим могућим мукама изложено становништво стоји у бескрајним редовима нових сјајним (клизавим) мермером реновираних шалтер сала. Ако сте довољно упорни и од главног уредника добијете примерак јединог локалног листа, све ово у њему нећете наћи. Истина је да овај пут у сваком броју нема ни седамдесет фотографија Војислава Шешеља али ћете сазнати колико је за вас добра ова власт и како је она све те радове извела само да вама буде боље, па кад перете блатњаве ципеле да вам ипак буде лакше. То је све само за вас учинила Српска радикална странка.

„Ферал трибјун”, 31. марта 2006. године, објављује текст Петра Луковића са насловом „Бол оне ствари” и поднасловом „Борис Тадић, председник Демократске странке и, гле, председник Србије – у свом класично полу-интелигентном растројству – понудио је др Калашњикову скупштинску подршку његове странке, под условом да Влада пристане на превремене изборе; др. Воја је Тадића одјебао на приземну фору да Влада има већину, те јој већа већина не треба. Колико је Коштуничина реакција била очекивана, толико су Тадићев ментални испад и његова политичка визија о ’окупљању демократских снага’ – прворазредна будалаштина”:

Тобоже мртви Слободан Милошевић – наводно умро и наводно сахрањен – опет весело и расположено, као што само он уме, зајебава Србију: на првом заседању нечега што се зове Народна скупштина и што је почело да ради након краће тромесечне паузе јер се, очигледно, Србији нигде не жури, Слободану Милошевићу двапут је одата пошта с укупно два минута ћутања (хрватски: 2x1 минут). Први пут су то урадили социјалисти, сами у сали Скупштине, а репризу су обавили кад се сала напунила: њима су се у стојећем положају придружили Шешељеви радикали док су остали посланици седели, спавали или били ван ове мртвозорне просторије. Оваква некрофилска свечаност уприличена да нас подсети да ће Слободан вјечно живјети – у бити

је фарсична представа у текућој борби за скупштинску већину: да не би поклизна и пала, Влада премудрог Војислава Коштунице мора с пијететом да стане на страну Милошевићевих присталица који математички обезбеђују свету и слатку власт.

Да, је баш тако, видело се прошле недеље кад је Борис Тадић (хрватски: Barbie), председник Демократске странке и, гле, председник Србије – у свом класично-полуинтелигентном растројству понудио др Калашњикову скупштинску подршку његове странке, под условом да Влада пристане на превремене изборе; др Воја је Тадића одјебао на приземну фору тако што је своје најогавније, ниже кадрове послао као гласнике да Барбик поруче како то не долази у обзир јер Влада, подсетили су они, има довољну социјалистичку већину те јој већа већина не треба. Колико је Коштуничина реакција била очекивана, толико су Тадићев ментални испад и његова политичка визија о „окупљању демократских снага” прворазредна будалаштина, јер Коштуницу савршено манастирски боли она ствар за „демократске снаге” све док је он премијер, што јесте – несрећни Тадић никако да схвати једино битно, остало су ситнице.

Ова, иначе досадна спика о могућим коалицијама медијски нас је болесно али шармантно-перверзно гњавила данима, што колоритно говори о стању српског духа који је очигледно клонуо доласком пролећа, скупљајући снагу за чувени 5. април, датум који је, са смислом за хумор, обзнанила тзв. Европска унија – као још један клизни рок за ухићење ђенерала Младића. Како Ратка, а поготово Радована, нико ових дана не помиње, а практично нема разлога да их се итко сећа, сва је прилика да ће се неко из власти, рецимо 4. априла поподне, сетити овог ултиматума и предложити увек спремној за компромисе Европи да за коју деценију помери овај рок, тек смо, бре, сахранили Милошевића, још се нисмо опоравили, стигао The Spring на који Срби генетски нису навикли, поскупела струја, не учествујемо на Евровизији, преговори око Косова замало нису окончани а тек започели... што нам мало Европа, за промену, не помогне кредитима, олакшицама, што нас одмах не приме у НАТО и ЕУ, што мало не олабаве тај Хашки трибунал, који су курац запели кад смо ми „спремни” да сарађујемо, само смо мало алергични на рокове, дајте нам педесетак година да прескочимо „препреке” како Младића воли да зове наш министар Вук Драшковић, неуобичајено драг сваком Хрвату који памти протеклих петнаестак година.

Али, разуме се, Србија не би била најзабавнија еуропска земља – кад би радила оно што се од ње очекује! Колико год се, наводно (турски: санћим), трудила да буде „неутрална” гледе референдума у (српској) Црној Гори, тешко је гледати медијски зулум над пријатељским просрпским партијама које у Београду имају своје централе; баш зато – под будним идеолошким оком академика Матије Бећковића или Љубе Тадића, Барбикиног оца, или Небојше Медојевића, политичког манекена који се похлепи учио на практичним примерима интересне организације Г17 плус, ових дана присуствујемо пуном ангажовању званичне Србије на страни својих националистичких сателита.

Кад је прогутала горку кнедлу изјавом да неће „признати референдум ако за независност не гласа 51 одсто уписаних гласача”, Србија се брзо пребацила на варијанту од 55 одсто изашлих – одашиљући свакодневну поруку

да је Црној Гори у српском крилу најбоље и да је тобожња независност само увод у интеграцију са Албанијом и Хрватском, јер проклети Хрвати вековима изражавају полне претензије према Црној Гори, намерни да их одвоје од српске сисе и српског млијека са дојке др Коштунице.

Ових је дана државни ТВ РТС Дневник прекинут због „ексклузивног” снимка тобожње „куповине гласова” у Црној Гори, што је било уверљиво колико и сви трилер-филмови из продукције Војне безбедности; намеће се, све нервозније, теза да је црногорски референдум проблем који се тиче Србије, као да Србија нема пречег посла него да се у овом часу бави Црном Гором која је, тек да подсетим, одавно отишла из српских скута, баш као и Косово; нико их под поменуте српске скуте вратити неће, колико год се курчили Бећковић, Тадић или Медојевић, уз подршку Коштунице који писаним приопћењем поручује да је „Државна заједница најбољи облик уређења”, у шта би могао да поверује само онај тко није гледао локално такмичење за „Песму Евровизије” након којег умало није дошло до оружаних обрачуна и стварања САО „Српска Евровизија”!

Али, како је ово пролеће – кад Срби нису навикнути на високе температуре од 11 степени и дејство сунчевих зрака, ваља нас разумети. Као најстарији европски народ, срж цивилизације, елементарније од грчке или римске, увек праведни, слободни и крајње достојанствени, неоптерећени величином територије јер се зна да је Србија тамо где пожелимо, психолошки крхки јер нас погађа свака несрећа, посебно ова у Црној Гори, тешко се прилагођавамо материјалистичким инстинктима Запада. Нама је минут шутње у Скупштини за Слободана важнији од животног стандарда, нама је Ратко Младић у касарни или Радован Караџић у земуници значајнији од плаће коју нисмо примили; нама је нејасно због чега сви народи беже од нас – одоше Словенци, Хрвати, Босанци, Македонци, Албанци и сад Црногорци – кад смо баш гостопримљиви, имамо душу, волимо музику, осећамо правду сваким трептајем националног нерва, не умемо да се светимо, не знамо да убијамо по Сребреници или Сарајеву или Вуковару, неспособни смо друге да мрзимо (сем Хрвата, Босанаца, Албанаца, Црногораца, Американаца, свих муслимана, црнаца, Аустралијанаца који су ухитили Кепа...), волимо да попијемо, али увијек трезно размишљамо: зар нисмо бољи од свих?

Зато нас и мрзе: нарочито с пролећа, кад се друге љубави рађају, а наша, хашка умире!

Текст Василија Мишковића објављен у листу „Исток”, у марту 2006. године, је са наднасловом „Антологијско свједочење др Војислава Шешелја на суђењу Слободану Милошевићу”, насловом „Више од псовке” и поднасловом „Ма колико идеолошки противници у Шешелјевом наступу желели да виде само безвредне клевете и простаклук, чињенице говоре да је Шешелјево свједочење представљало преломну тачку, и правну и политичку, након које више ништа неће бити као што је било”:

Када је уз „Добро јутро, господине Милошевићу” отпочело сведочење Војислава Шешелја пред Хашким трибуналом, иоле пажљивијим посматрачима је било јасно да Милошевићев процес улази у једну нову фазу. Након готово четворонедељног Шешелјевог сведочења, слободни смо рећи да је

овај тренутак по свему судећи представљао и преломну тачку, и правну и политичку, након које више ништа неће бити као што је било. До тог момента поступак у фази одбране изгубио је доста од медијске атрактивности и претварао се у рутински маратон у коме је свима било јасно у коме правцу ствари иду – Милошевић је оповргавао оптужбе које Судско веће није смело прихватити, већ само толерисати као равноправне наводима Тужилаштва.

Сведочење непредвидивог др Шешелја моментално је унело у овај помало умртвљени поступак и потребну дозу непредвидивости. Наравно, оптужница није „поцепана” нити се распала, али сигурно више није на чврстим ногама, ако је то икад и била. Климање оптужнице, које се одиграло у хашкој судници, и још више промена „климе у јавном мњењу”, више се не могу игнорисати и пренебрегавати ни у самом суду нити на српској политичкој сцени, као што то неки безуспешно покушавају.

Код свих оних којима је познат Шешелјев „проблематични” темперамент и пренагљеност, почетак сведочења је, будући да је један енормни его више од две године утамничен и онемогућен да се размаше, дочекан са бојазни да ће „доктор за све” искористити дати простор за искаљивање своје заточеничке фрустрације и личну промоцију, претварајући суђење у „one man show”.

Ма колико идеолошки противници у Шешелјевом наступу желели да виде само безвредне клевете и простаклук, чињенице (онима који желе да их виде) говоре другачије – Шешелј је, иако понегде преопширан и прегласан, покушавао да током сведочења да функционалне исказе који ће помоћи оптуженом Милошевићу, и у томе је углавном успевао. Медијски атрактивне доскочице биле су тек спорадичне, увреде претежно тек реакција на тужиоачеве нападе (чим би Најс устукнуо, Шешелј би се одмах враћао у границе „културног” сведочења), а толико спомињане псовке део стратегије Тужилаштва да се оне као „прљави веш” извуку из уста сведока у циљу његове компримитације пред Судским већем. Непоткрепљене Шешелјеве тврдње изнете током сведочења се, онима који су вичнији познавању процесног права, и не могу посматрати самостално, већ у односу на остале доказе који су изведени у поступку или који ће тек бити изведени, па се о њима може судити тек у укупној шуми сучељених доказа обеју странака у поступку.

Све у свему, хашки тандем двојице најталентованијих српских политичара деведесетих година, функционисао је пристojно, а на махове по стратегију одбране и добро. Док је почетак Шешелјевог сведочења био прекидан због преопширности или неадекватности, уз опаске да за поједине тврдње нема материјалне доказе, да је прегласан и пребрз, већ након неколико дана се одустало од свега тога и допустило Шешелју да наступа у „складу са својим темпераментом”. То је за стратегију одбране представљало прву значајну победу током овог сведочења, након чега су уследили и други успеси. Не само да је судско веће Шешелјево сведочење доживело озбиљно, него је и Тужилаштво, суочено да са чињеницом да се клима у Судском већу окреће у правцу незгодном по наводе оптужнице, било принуђено да приликом унакрсног испитивања испуца сва расположива оружја на „незгодног” сведока. Шешелј је издржао унакрсно испитивање захваљујући својој елоквенцији и бруталности

која је очигледно била у стању да се мери са Најсовом. У пар наврата озбиљно притешњен и доведен до прага неуверљивости, Шешел се исто толико пута враћао „са пода” и узвраћао још већом жестином.

Први петак саслушања др Шешелја започет је његовим дугим излагањем о сопственој стручној и политичкој каријери, након чега је Милошевић постављао питања везана за косовски део оптужнице, при чему му је Шешел, као тадашњи потпредседник републичке владе, био прворазредни сведок. У овом делу исказа, Шешел је описао покушаје српске владе да постигне политички споразум са представницима косовских Албанаца, ултиматум из Рамбујеа и повод за војну интервенцију у Рачку, и то као непосредни учесник ових догађаја, истовремено поричући дискриминацију Албанаца и постојање плана за њихово протеривање након почетка напада НАТО-а на СРЈ.

Наступајући са позиција антикомунистичког дисидента, потом опозиционог политичара који је у владу са Милошевићевим социјалистима ушао из разлога патриотизма а ради одбране дела државне територије, већ на самом старту исказа сведока Шешелја, јасно је било да ће поједностављена слика навода оптужнице бити доведена у питање на досада најјачи и најразорнији начин. Наступајући са позиција „аутентичног српског националисте”, Шешел је оповргавао наводе оптужнице против Милошевића, јер је он, као значајни српски политичар тог времена, са Милошевићем улазио у сукобе управо из разлога што се овај није понашао на начин као што му оптужница ставља на терет. Чињеница да је у току Милошевићеве владавине Шешел више пута робијао због сукоба са политиком социјалиста, само је дала његовом исказу на тежини.

Овај део Шешелјевог сведочења дотакао се неколико тема које се могу подвести под „теорије завере” које је раније у сличном облику спомињао и сам Милошевић. Ради се о Шешелјевим тврдњама да је након 5. октобра дошло до подметања лешева погинулих Албанаца са Косова у припремљене масовне гробнице у Србији, као и ситуацији везаној за сребренички масакр иза кога, по Шешелјевим тврдњама, стоје стране обавештајне службе и њихови плаћеници у оквиру војске босанских Срба. Непоткрепљене материјалним доказима, које овај сведок, будући да се налази у притворској јединици Трибунала, не може да предочи суду, ове су приче биле дочекане од стране суда са неверицом (па и прикривеним страхом пред смелошћу ових тврдњи) и више упућене гледалишту, покушавајући да им се представе као логичније од официјелних тврдњи власти у Србији током неколико последњих година. Ма колико ове тврдње деловале као невероватне, у најширу јавност је тако пуштен црв сумње у истинитост оптужби против Милошевићевог режима које задњих година круже Србијом као непобитне и коначне.

Трећи дан саслушања др Шешелја значајно је, по први пут током извођења доказа одбране, прелазак на догађаје везане за Хрватску и Босну. Шешел је прво врло убедљиво потврдио све раније Милошевићеве тврдње изнете током извођења доказа оптужбе везане за природу Туђмановог режима и третмана Срба у њему, узроцима побуне српских Крајишника, избијање сукоба и учешће добровољаца из Србије у ратним дејствима у данима распада СФРЈ. Овај део сведочења, Шешел је искористио да се жестоко обрачуна са

политичким противницима у Србији, нарочито са СПО и ДС, на које је пребацио сву одговорност формирања паравојних јединица мимо тадашње власти у Србији. Тиме је сигурно напакостео политичким противницима, али је питање да ли је и колико помогао Милошевићу. Истовремено, Шешел је покушао да са Милошевића скине сваку одговорност за политичка убиства током деведесетих, поново износећи своје тврдње без других чврстих доказа и пребациујући одговорност на друге политичке опције по кључу „убице су они којима је убиство политички највише одговарало”. У неким медијима назван „даном клевете”, јер је готово сва политичка убиства ставио на терет тадашње опозиције и страних обавештајних служби, ово је био и најмање уверљив део Шешелјевог исказа, и у погледу доказане јачине и у медијском смислу.

Далеко најуспешнији део сведочења био је онај који се тицао концепта Велике Србије који се као циљ „злочиначког подухвата” ставља у хрватском и босанском делу оптужнице Милошевићу на терет. Као председник политичке партије која се једина истински залагала за тај концепт и као научник који се више деценија бави генезом и развојем политичке идеје Велике Србије, Шешел се показао као драгоцен сведок. Мада местимично професорски преопширан, Шешелев исказ је не само убедљиво оповргао да је Милошевић икад заговарао или у пракси спроводио политику стварања Велике Србије (која је у Шешелевом тумачењу пак добила форму мултиконфесионалног братства и јединства) јер се залагао за очување Југославије, већ је довела у шкрипац тужилачку страну која се потпуно помела, на запрепашћење Судског већа и целокупне светске јавности. Невешто покушавајући да одбрани наводе оптужнице да се Милошевићу не ставља на терет пројект Велике Србије (који није Милошевићев), већ пројект „сви Срби у једној држави”, Тужилаштво је (противуречивши самом себи) довело Судско веће у недоумицу шта заправо жели да стави на терет Милошевићу. Уз велике муке, Најс је морао да објашњава да је Милошевићево залагање за очување Југославије де факто значило стварање Велике Србије под мотом „сви Срби у једној држави”, помињући некакав план А и Б који се током досадашњег трогодишњег суђења уопште није спомињао. Како је Милошевић током ранијег извођења доказа пружио доказе да је изјава о „свим Србима у једној држави” извучена из контекста још у време постојања Југославије, и касније пропагандно искориштавана – да му се од стране сепаратистичких република стави на терет план стварања Велике Србије, тужилачко вербално „чување” из сопствених контрадикторности остало је безуспешно.

Све до унакрсног испитивања, Шешел је наставио да мање-више уверљиво поткрепљује све изнете тезе и оповргава наводе оптужнице. Овај развој догађаја се пренео и на само унакрсно испитивање, с тим да је, у складу са правилима поступка, први потез сада имало Тужилаштво. Оно је, видевши да је наступио одлучни моменат у поступку, извадило све расположиве доказе и навалило свим средствима на Шешелја, не би ли икако преокренуло ситуацију која је почела да измиче из руку. Стиче се утисак да је Тужилаштво тако испуцало сав доказни материјал, спреман, иначе, у процесу против самог Шешелја.

Намера Тужилаштва је била следећа: да се обиљем материјалних доказа (писаних и видео записа) заспе „незгодни сведок” и доведе у ситуацију да

се брани, тако да сваки његов неуспех у тој одбрани допринесе укупној негативној слици створеној пред судским већем која треба да у коначном исходу искомпромитује његов целокупни претходни исказ. Требало је, дакле, убедљиво доказати да је сведок ратни хушкач и да је лажов, не би ли се потпуно искомпромитовао. Иако је у пар наврата Најс притиснуо Шешелја наводима његових ранијих говора, након чега су уследила кохерентна али не превише уверљива објашњења сведока, највећи део унакрсног испитивања пружио је Шешелју шансу да поново прође кроз готово све теме које је дотакао у ранијем испитивању, да их понови и додатно поткрепи, успут добијајући на медијској атрактивности у препуцавању са Тужилаштвом, где је Шешел показо да му нема премца. Суочен са неколико сопствених проблематичних изјава, Шешел ће, будући да ништа боље по себе и оптуженог није могао да уради у датим околностима, признао да је током деведесетих година лагао у циљу политичке сврсисходности. Међутим, то није било довољно за потпуну компромитацију Шешелјевог сведочења, коју је прижељкивало Тужилаштво.

Укупни резиме унакрсног испитивања изгледао би на крају овако: Тужилаштво, мада је забележило мање успехе у компромитовању Шешелја, није успело да обеснажи његов исказ у целисти, већ само у појединим, мањим деловима, док га је у претежном делу (и то оном најважнијем, о наводном „злочиначком удруживању” и плану стварања Велике Србије) чак и оснажило. У жељи да постигне који позитиван поен по себе, Тужилаштво је исто толико поена „поклонило” Милошевићу, дозволивши Шешелју да се размаше. Гледајући са ванправне, медијске стране, Тужилаштво је од стране тандема Милошевић – Шешел жестоко потучено.

Овакав укупан исход Шешелјевог сведочења, будући да хашки процес има велики значај за развој догађаја на српској политичкој сцени, донео је следеће последице: неомилљеност Хашког Трибунала и неверица у евентуалну „хашку правду” сада су далеко прешли двотрећинску већину у српском јавном мњењу, а Милошевић се у истраживањима јавног мњења по први пут од одласка са власти вратио на листу пет најпопуларнијих политичара.

Иако су неки аналитичари предвиђали да ће Шешелјево тврдо, националистичко сведочење и инсистирање на Великој Србији ослабити рејтинг СРС, те поткопати његов нови имиџ који се задњих годину и нешто дана креће у правцу умерености и политички коректнијег наступа, то се није десило. Шешелјево сведочење је само ојачало чврсто национално језгро унутар радикалског покрета, не отупљујући нимало његову све доминантнију социјалну страну, па чак и придобило део „националистичког” гласачког тела, коме је годдио овакав „излив националног поноса”, а које се разочарало у друге странке које су имале или још увек имају национални патос (СПО, ДСС, НС). Шешелјев наступ у одбрану Милошевића имаће последице и на растући раскол унутар СПС-а, односно може да у одлучном тренутку (са или без Милошевићеве сугестије) допринесе да се промилошевићевска „тврда струја” и, њихови гласачи окрену и гласају за кандидате СРС на неком од будућих избора.

Сведочење је имало можда најдубљи утицај на психолошкој равни. Комплекси наводне искључиве кривице српске стране за протекле ратове, који су

пет последњих година свим методама наметани овдашњем јавном мњењу су, како изгледа, трајно разбијени, а страх да се супротстави тумачењу догађаја из деведесетих, које преферира Хашко тужилаштво и политкомесари дела овдашњих невладиних организација, дефинитивно је превладан. Свакоме ко жели да се сећа догађаја са краја прошлога века, без обзира симпатисао Шешеља и његов наступ или не, веродостојнија је његова интерпретација тих догађаја спрам „погледа на деведесете господина Најса и госпође Бисерко”, ма колико и она била мањкава, пуна претпоставки, подметања или претњаних ствари које би могле да штете Милошевићу.

Да се клима српског јавног мњења након овога сведочења нагло окренула у правцу обнове националног поноса, јасно је свима, па и најжешћим страним лобистима у крилу овдашње мисионарске интелигенције. Њихово згражавање над простаклуком, кукњава да се забрани приступ медијима свим онима који сведочење у Хагу тумаче другачије од њих, као и јадиковке да је српски народ заостао и непоправљив, те да се поново враћају у великом стилу „теорије завере”, говори о (под)свесном осећању у ком правцу пушу ветрови на домаћој политичкој сцени.

Приче о реформама, иза којих не стоји ништа осим набеђивања српске стране за сва зла из претходног периода, више не држе воду. То је још пре више од годину и по дана схватио Тадић (тј. његов изборни штаб), када је своју „реформску причу” увио и „украсио” патриотизмом, позивајући се пре свега на национални интерес.

Са разбуктавањем националног поноса након Шешељевог сведочења и приближавањем преговора о статусу Косова, национална осећања и националне интересе ниједан значајнији фактор домаће политике неће моћи да избегне, било као маркетиншку фразу, било као исповедање искрених осећања. Онима који се око револуционарне ватре 5. октобра буду и даље огревали причама о српској кривици за сва зла у овом региону, остаће само празна утеха како су били „доследни и у праву”, али их више нико не слуша и не узима за озбиљно.

Ревизија за политичка и културна питања „Исток”, у мартовском издању, објављује текст Донка Ракочевића са наднасловом „Умјесто уводника” и насловом „Кошћуница – убица!”. Наслов ангрфилеа је „Влада Србије сузама не вјерује!”:

Знам да је многе од вас, драги читаоци, овај наслов брецнуо, али морате истини погледати у очи. Немојте о човјеку судити по ријечима, већ по (не)дјелима. Немојте га аболirati због тога што најчешће није обавијештен, што тихо прича, што жмирка очима, или он то воли мачке... Погледајмо, дакле, истини у очи.

У предизборној кампањи је говорио да му је Хаг „девета рупа на свирали”. Чим се докопао власти, почео је да „свира” како му Карла каже. Његови сарадници су говорили како је заклети легалиста, и како нико као он неће штитити Устав и законе. Десило се управо обрнуто – право и правосуђе данас су у Србији на нижем нивоу него у вријеме Јосипа Броза који је говорио да се не треба држати закона као пијан плота. Што теже кривично дјело, то мања шанса да данас у Србији будете осуђени. А за она најтежа дјела, пресуде

се буквално диктирају из Владе Србије. С друге стране, за минорна кривична дјела, за људима се расписује потјерница, као за Миром Марковић – зато што је хватала везу да њена кућна помоћница добије стан. Политички противници се прогањају, као Богољуб Карић, који је вјероватно крив, али зашто га нијесу прогањали док је са њима „дувао у исту тикву”.

Иако је Слободану Милошевићу потписао писмену гаранцију да га неће испоручити Хашком суду, киднаповео га је из Централног затвора у Београду и пребацио у Хаг. Намјерно ово кажем у једнини, зато што је, као председник СРЈ, био најпозванији да заштити Устав СРЈ по коме није дозвољено изручење наших грађана туђим судовима. А каквом суду су га је предао у руке, боље рећи канце? Суду који је основан мимо свих међународних правних норми и обичаја. Суду који је формиран само због тога да оправда агресију НАТО пакта на СРЈ. Дакле, исто као да га је бацио у кавез најкрволочнијим звијерима које су жељне његове крви, а не правде и истине.

Није му лакнуло ни када је (последњи) сазнао да Милошевић више није жив (Влада Србије се последња огласила тим поводом), већ се уплашио да му Слободанови посмртни остаци не уздрмају фотељу. Зато је, као први човјек извршне власти Србије, учинио све да спријечи њихов долазак у Београд. Када у томе није успио, није дозволио да се некадашњи председник Србије и СРЈ сахрани уз државне почасте, чиме је још једном прекршио закон („Погледао сам наше прописе и видео да и кад заставник умре – има почасну стражу, музику и плотуне, а Милошевић је био врховни командант у овој земљи, па ми није јасно по ком основу нема таква права”, рекао је адвокат Зденко Томановић). Не би дао ни Музеј револуције за излагање Милошевићевог тијела, већ се уплашио народног бунта; народ би, са Милошевићем на челу, јурнуо на Владу Србије.

Ти исти који су нам убили Милошевића, убили су нам у бомбардовању Мурине – Јулију Брудар (10), Оливеру Максимовић (12), Мирослава Кнежевића (13), Вукића Вулетића, Манојла Коматину и Милку Кочановић; убили су нам Милицу Ракић; убили су нам 463 војника, 114 полицајаца и 1500 цивила; убијају нам и данас дјецу, жене и старце по Републици Српској (сјетимо се само 1. априла 2004. и масакра породице Јеремије Старовлаха, свештеника са Пала); до нервног слома су у хашкој тамници довели јунака Влада Ковачевића Рамба; да не би пао тим крвницима у руке убио се часни човјек Влајко Стоилковић... Ко је следећи? Шешел, Мартић, Крајишник, Младић, Караџић? Нека се на смрт припреме сви Срби! Можда ће тек на крају, када закуцају на његова плишана врата, завапити тај вајни демократа и родољуб – Војислав Коштуница!

Срећом, он више не представља већинску Србију, и већ од јесени вратиће се на оних његових пет одсто, и остаће упамћен по томе што је узео образ Србији, покушавајући да спријечи повратак Милошевићевог тијела у земљу, не схватајући да тиме не би задржао Милошевићев дух, који ће вјековима лебдјети над српским народом!

Није се србијанска влада, на челу са Коштуницом, обрукала само у случају Милошевић, она није ништа учинила, или макар дигла глас у поводу бројних других страдања припадника српског народа. Погледајте само овај примјер из пера новинара „Курира” Антонија Ковачевића:

Прије него што су на Божић ове године, убице Еуфора масакрирале породицу Абазовић у Републици Српској, псе рата, с фантомкама на главама, претпостављени су упозорили да поведу рачуна, како не би изазвали реакције преко Дрине. Пси као пси, њима се овај „апорт” није примио. Злотвори су мучки, с леђа, стријељали једну жену, једног човека трајно онеспособили за живот, од једног дјетета направили инвалида, а од једног огњишта – згариште.

Три и по мјесеца касније, јасно је – бојазан Еуфорових „керовања” била је неоправдана. Мајка, пардон, маћеха Србија сузама није вјеровала! Штура вијест у новинама, ниједно саопштење, ни трага од званичног става и протеста Владе Србије!

„Земунске новине”, у мартовском броју, објавиле су писмо др Војислава Шешелја из Хага упућено бившем српском и југословенском председнику Слободану Милошевићу, убијеном у Хагу. Наднаслов је „Војислав Шешелј Слободану Милошевићу” а наслов је „Знају се они који су те убили”:

Драги Слобо,

Као гром из ведра неба погодила ме је вест да су те хашки злотвори на онако монструозан начин убили. У шоку смо били сви ми, твоји хашки саборци, али и сви часни људи у Србији и свету, сви они који поштују и воле Слободу више од свега. Сви данас знамо ко те је убио.

То су они који нису могли да поднесу твоју бриљантну одбрану пред њиховим инквизиторским судом, они који су нам земљу бомбардовали и разарали, они који и данас хоће да униште Србију, а за тај прљави посао у своја злочиначка кола упрегли су слуге у Србији. Окупатор и његове окупационе слуге у нашој земљи деловали су заједнички, са једним јединим циљем и задатком – како да што брже и успешније униште нашу Србију. Зато су морали и тебе да убију.

Морали су, јер си поносно, достојанствено и храбро бранио наш народ и нашу земљу. Морали су, јер им је од оптужнице пред антисрпским Трибуналом у Хагу против тебе остало само мртво слово на папиру. Морали су и зато што су све јасније на видело излазиле чињенице да су Американци, Енглези и остали западњаци били ти који су изазвали кризу у бившој Југославији, а твоја кривица је била само у томе што си покушао да спасеш свој народ од грома.

Морали су да те убију и да би застрашили све оне у Србији који воле Слободу, све оне који воле отаџбину, јер мисле да ће на тај начин за највише вредности у нашој Србији прогласити националну издају, криминал, лоповлук и свеколики бандитизам, баш онако како су Србијом, преко својих сатрапа, владали од октобра 2000. године.

Драги пријатељу, нисам неко ко често показује емоције, не спадам у оне који би патетичним изливом осећања показивали шта о некоме мисле, али твоја смрт ме је искрено и људски погодила. Не само да ћеш недостајати Србији, свима који су волели да гледају и слушају како побеђујеш криминалце из Хашког трибунала, већ ћеш недостајати свима нама, твојим пријатељима, са којима си делио дане, месеце и године мука и патњи, посебно овде у хашком казамату.

Данас, драги Слобо, не постоји нико тужнији од мене што нисам у могућности да будем у Београду и Пожаревцу и тебе, велики пријатељу, испратим и поздравим последњи пут. Остало ми је да само овом поруком, која никада не може до краја да искаже људске емоције, покушам да ти укажем ону пажњу која се посвећује добрим и великим људима који су свој живот дали за своју отаџбину и народ.

И некада, као политички неистомишљеници, чак и када смо размењивали тешке речи и оптужбе, поштовали смо се и уважавали, јер смо знали да се обојица боримо за Србију. Последње три године, које смо заједно провели у туђинском казамату, зближиле су нас више него икада.

Неизмерном толеранцијом, смиреношћу и искреном српском господственошћу пленио си људе око себе. Ценио сам твоје пријатељство више од свега. Волео сам те и поштовао и као саборца и као доброг човека.

Ти си, Слободане, био један од оних људи који није могао да сакрије неизмерну и готово надљудску љубав према својој породици. Волео си своје најближе онако како то мало који и отац и супруг може. И то је одлика великих људи.

Колико си сметао српским непријатељима показују и њихове нељудске реакције после твоје смрти. Они који су желели уништење Србије не могу да сакрију своју радост и готово егзалтираност због твоје погибије. Ни они на Западу, ни њихови домаћи сатрапи. Наравно, ни њихове лажовизије и прљаве новине. Све то раде, драги пријатељу, зато што се плаше нашег народа, зато што се плаше слободарског духа који си ширио око себе, зато што се плаше да слободарску Србију никада неће победити.

Знам да данас за тобом тугују сви часни Срби, не само у Србији, већ и у Црној Гори и Републици Српској, а кришом и наши људи на територији окупирани Српске Крајине. У жалости су, не само Срби, већ и сви слободоумни људи широм земљине кугле.

Посебну част треба да ти чини чињеница да те и у Србији и у свету напада најгори људски отпад, чиме твоју људску и политичку вредност уздижу до неслућених висина. После година сатанизације наше Србије, тебе и твоје политике, као и свих нас, ваљда чудом не могу да се начуде како Срби после твог убиства поносно дижу главу, спремни да се за своју земљу и свој народ боре снажније неко икада.

Отели су нам Српску Крајину, покушавају да униште Републику Српску, бомбардовали су Србију да би данас уз помоћ својих штићеника покушали да нам узму и Косово и Метохију. После свега, убили су и тебе, драги пријатељу. Ипак, сигуран сам да Србију нису убили, јер наша Србија дићи ће се као феникс из пепела, а слобода ће бити, баш као што је и кроз историју увек била, највећа вредност нашег народа.

У име Српске радикалне странке, милиона грађана који је подржавају и у лично име изражавам најискреније саучешће твојој деци, супрузи, целој твојој породици. Остаће им заувек да се поносе тобом и твојим делом. Изражавам саучешће и свим грађанима Србије и целокупном српском народу, а теби, драги пријатељу, дајем обећање да ћу се против хашких криминалаца борити са истом жестином са којом си то ти чинио бранећи истину и нашу

српску отаџбину. Такође, знам да ће наш народ умети да поштује твоју жртву и да ће се јединственије него икада изборити за своју будућност.

На нама остаје да ослободимо нашу отаџбину Србију, а теби нека Свевишњи Бог подари рајски благослов, нека твоје телу буде лака света српска земља.

У Хагу, 17. марта 2006. године
Др Војислав Шешељ

О активностима органа општинских власти у Земуну пишу „Земунске новине” у мартовском издању. Текст је са наднасловом „МЗ Угриновци”, насловом „Превентивна мера против поплаве” и поднасловом „У Угриновцима и Батајници поплављена дворишта, сеоске економије и њиве. Грмовац добио нову стубну трафостаницу. Ускоро увођење електричне енергије”. У тексту су и три антрфилеа са насловима „Ширење насеља Грмовац и Бусије”, „Угриновци добили контејнере” и „Кућни ред”:

Први пролећни дани житељима ободних насеља Земунa увек загорчају живот. Док са једне стране топло време доноси повећање водостаја Дунава и Саве, са друге стране честе кише поплаве канале испред кућа. Предвођени шефом Службе за послове месних заједница Биљаном Лазар Марковић и њеном сарадницом Јагодом Корицом обишли смо Батајницу, а нешто дуже се задржали у МЗ Угриновци и насељу Грмовац. Свуда смо видели суморну слику. Нерасположена лица људи одавала су незадовољство због велике количине разливене воде на путу. Тих дана периферија Земунa је такорећи „пливала у води”.

Шта је довело до овакве ситуације, питали смо Дејана Матића, председника Савета МЗ Угриновци.

„Велики је немар и неодговорност грађана према својим основним обавезама. Уместо да чисте и одржавају канале испред својих кућа како би вода имала могућност да отекне, мештани их током читаве године затрпавају”, каже Матић, и напомиње да општина Земун и МЗ Угриновци неће више толерисати овакво понашање.

„Ангажоваћемо комуналног инспектора који ће свакодневно боравити на терену. Они који су неодговорни према себи и својим комшијама сносиће законске последице”, категоричан је Матић.

Вода је опет изненадила неприпремљене мештане Угриноваца. Поплављене су њиве, дворишта, а у неким деловима су влажни и прилази испред кућа.

Општина Земун је прва прискочила у помоћ. Ангажовани су багери који на терену прочишћавају постојеће и копају нове канале. Према првим проценама, потребно је умрежити око 25 километара малих канала који ће воду усмерити у велике каналске системе.

„Уместо што их загађујемо фекалијама и ђубретом, каналске системе треба да порибљавамо. Потребно је да људи коначно схвате да су Угриновци наша заједничка кућа и да ми друго место за живот немамо. Ако га будемо лепежавали и нама ће бити лепше и пријатније да овде живимо”, каже Матић.

Колико заиста општина Земун и МЗ Угриновци брину о бољем животу Угриновчана, показује нам план активности за наредни период. Ускоро би у

Угриновцима требало да почне изградња пет километара водоводне мреже. Фирма „Феромонт” ће у току ове године израдити планску документацију за израду гасификационе мреже у селу.

Савет МЗ Угриновци очекује да ће са првим сунчаним данима ово село постати мало градилиште на радост свих који у њему живе

Посетили смо и угриновачко насеље Грмовац. Ускоро ће лето 2006. а житељи Грмовца су још увек без струје. Да подсетимо, насеље је почело да се формира након великог егзодуса Срба из Хрватске, крајем деведесетих година прошлог века. До сада је изграђено преко 300 објеката, где станује око хиљаду људи. У периоду када је формирано насеље, захваљујући СО Земун и тадашњем председнику др Војиславу Шешељу, направљени су прилазни путеви, испарцелисано је комплетно насеље, доведен је водовод у дужини од пет километара и асфалтиран пут дужине шест километара. Изгледало је да ће ово насеље бити достојно за живот људи, а онда...

„На власт у општину Земун су дошли људи који нису умели или нису хтели да помогну житељима Грмовца. Доказало се да општинска власт може да буде неком мајка, а неком маћеха. Схватили су то и грађани када су 'пресавили табак' и омогућили да Земуном управљају они који знају да поштују сваког човека, који знају да поделе људску муку”, каже Дамир Ковачевић, члан Општинског већа и председник Одбора за избегла, прогнана и привремено расељена лица са Косова и Метохије.

Председник општине Гордана Поп-Лазић није чекала да „догори до ноката”, па да разљућени житељи Грмовца блокирају аутопут, како су то већ више пута најављивали. Са њиховим проблемима упознати су министар за капиталне инвестиције и министар за енергетику. И главни градски архитекта и надлежни из ЕДБ-а су показали добру вољу да се проблем струје у Грмовцу, једном заувек реши. Технички услови су испуњени и иницирана је израда Регулационог плана за ово периферно земунско насеље. Средином марта постављена је и стубна трафо станица, па сада може струја да потекне жицама.

„За сада је тотални мрак, иако су људи сами финансирани и направљени електромрежу од девет километара и повезали је са трафостаницом у Угриновцима. Ово насеље треба да има статус као било који други део Београда. Успели смо до сада да им обезбедимо контејнере за одлагање смећа и комби који сваки дан превози ђаке до школе у Добановцима.”, каже Ковачевић.

Како је живети у Грмовцу најбоље знају мештани. Питали смо Гроздану Бједов, избеглицу из Книна, која овде живи са супругом, кћерком и малим унуком да ли се надају бољем животу.

„Кућу смо правили под бомбама НАТО-а 1999. године. Од тада, па све до данас ручно перем веш, мучимо се по блатњавом путу, а струју имамо само захваљујући малом акумулатору. Ето, у 21. веку смо, 20 км од престонице, а ни аутобуса, ни хране, ни воде, ни струје. Овде владају братски међуљудски односи. Сви смо у истим мукама, па једни друге разумемо и помажемо. А бољем животу се надамо. Да нисмо оптимисти, давно би већ сви скренули с ума”, каже Гроздана Бједов.

Жеља општинских власти је да доведу струју пре усвајања регулационог плана. Дамир Ковачевић је изразио наду да ће градоначелник Београда

Ненад Богдановић, пошто у свом презимену има префикс „бог”, показати разумевање за ове напаћене људе.

„Да овде живи нека национална мањина, цела Европа би поставила питање, како то да у 21. веку људи живе без струје. Овај народ је после прогона са својих огњишта у Хрватској и Босни нашао уточиште баш на овом парчету српске земље. Зато је наша дужност да им што пре уведемо струју”.

Уосталом, требало би да буде срамота све нас да у години када прославамо 150 година од рођења Николе Тесле његови потомци живе без струје.

Општинско веће општине Земун, на предлог Комисије за архитектуру, урбанизам и просторно планирање општине Земун покренуло је иницијативу за ширење насеља Грмовац и Бусије. Такође, Веће сматра да је најпогодније ширити границе за насеље Бусије и то 11. Нове улице, то јест према пазовачком атару. Ширење за насеље Грмовац је могуће супротно од ауто-пута према насељу Добановци.

На иницијативу МЗ Угриновци, 11. фебруара 2006. године, ЈКП „Градска чистоћа” распоредило је по насељу 40 нових контејнера који ће уз постојећих 44 задовољити потребе житеља Угриноваца. Истог дана је и насеље Бусије ушло у програм ЈКП „Градска чистоћа”, где ће бити постављено 47 контејнера.

У сарадњи са председником Савета Месне заједнице Угриновци Дејаном Матићем, општинска комунална инспекција је предузела све потребне мере и обавестила житеље да су у обавези да испред својих домова у року од седам дана очисте постојеће уличне канале за одвођење атмосферских вода. Будући да постоји опасност да дође до изливања воде из канала и плављења стамбених објеката и зелених површина, веома је важно да грађани поступе по већ добијеним обавештењима од стране општинске комуналне инспекције. По истеку рока, комунални инспектори ће обавити надзор на терену и применити мере из своје надлежности за све оне који нису поступили по добијеним обавештењима.

Текст о најгорјој телевизији на овим просторима – Б92, „Земунске новине” објављују у мартовском броју са наднасловом „И то се зове информисање”, насловом „Манипулација људском несрећом” и поднасловом „Покушај у ТВ Б92 да нерад претходне ДОС-ове већине у СО Земун припишу актуелној власти у нашој општини”. Наднаслов антрфилеа је „Гордана Поп-Лазич” а наслов „Предузели смо све потребне активности”:

Постоје различите врсте телевизија. Могу се разликовати према садржини програма, у смислу да ли је општи или је специјализован, затим по територији коју покрива телевизијски сигнал, може се говорити о глобалним, регионалним, националним и локалним, затим по начину емитовања сигнала могу се разликовати оне које то чине путем земаљског антенског система, преко сателита или кабловским путем, итд.

До сада, међутим, никада нисам уочио то да нека телевизија свесно намеће својим гледаоцима уверење да је њен програм необјективан и једностран, односно да је везан искључиво за једну страну политичког спектра, и то не чак за читаву ту страну, већ за један врло омеђен део те стране.

Политичка острашћеност уместо политичке објективности јесте принцип телевизије Б92. Ова телевизија оној популацији која је гледа поручује: нисмо политички неутрални, ми смо јасно опредељени. Такву уређивачку политику демонстрирају у готово свим својим емисијама: од културних до политичких.

Мете напада ове телевизије су, углавном, представници оних политичких партија које су чиниле тзв. стари режим, што значи социјалисти и радикали. У последње две године њима се у својству циља који треба политички разорити прикључују и представници неких данашњих партија на власти, нарочито Демократске странке Србије и Нове Србије.

А миљеници, ко су миљеници? Пре свега бебе, и са великим и са малим словом. Бебе по имену и бебе по политичком утицају, разни мондијалисти, србомрси, сви они који су имали прилике да у време казаматске демократије у Србији од 2000. до 2003. године буду ковачи разних сабљи, проналазачи гробница када је то Хагу било преко потребно, а за које касније није никада судски утврђено да ли су старе на пример 2, 5 или 55 година, активисти разних невладиних организација који се баве заштитом људских права искључиво припадника претходно наведених категорија, сведећи тако број људи у Србији на прилично мизерну цифру.

Апсурд је мото ове телевизије. Када се на неком политичком скупу који њима није по вољи – прецизније који није по вољи њихових финансијера, будући да њихова воља није аутономна, већ је директан продукт воље оних који налазе да је исплативо да их издржавају – окупи маса од сто хиљада људи која нешто захтева, онда ће они обавезно направити разговор са неким ко уопште није ни присуствовао том догађају, који га је у најбољем случају погледао на вестима и који и не зна тачно сву аргументацију и ставове који су изнети, али одлично зна да им се супротставља, да их осуђује и багателише, иако је политички утицај тог „коментатора” немерљиво мањи од утицаја организатора скупа.

Наравно, такво понашање изазива гнев и гнушање код обичног света, кога интересује информација – тачна, непристрасна, актуелна – а не интересује га да слуша љубављу према човечанству и мржњом према сопственом народу надахнуте трактате некаквих активиста свакаквих организација који још увек не схватају да је давно прошло време када су они били извршни секретари партијских или омладинских комитета.

И све ово што сам поштованим читаоцима „Земунских новина” саопштио, не бих вероватно никада записао да није било телевизијског прилога ове телевизије о земунском насељу Грмовац. Земунци знају: када се десила трагедија у Републици Српској Крајини, тадашња општинска власт којој је на челу био др Војислав Шешељ формирала је ово насеље са једним племенитим циљем: помоћи народу у невољи. Извршена је парцелизација, омогућено је људима, који су због злочина хрватске војске постали бескућници, да се скуће.

Политички потез достојан уважавања и поштовања. Али су се одмах досетили тадашњи опозиционари, а касније ДОС-ови властодршци: радикали тако прикупљају поене, срам их било! Па што они не прикупљају поене

тако што ће људима градити куће, већ сулудо умишљају да ће поене код народа прикупити тако што подржавају НАТО-пакт који је овде рушио све што је стигао, од мостова преко кућа до болница и обданишта?!

И шта сада каже Б92? Каже да је радикалска власт у Земуну крива што је људима саградила куће, а није им увела струју и воду. То „аргументују” снимцима разговора са тамошњим становницима који не оптужују никога, већ људи кукају јер имају велике животне проблеме. То је вапај људи, на који сви који су надлежни морају хитно да одговоре, без обзира на боју партијске заставе коју преферирају. Наравно, не интересује телевизију Б92 проблем тих људи, већ их интересује да изнесу оптужбе на рачун радикала. При том заборављају да је у међувремену и у Земуну на власти био ДОС, коме није пало на памет да за година своје власти бар изради планове детаљне регулације за ова насеља. А управо је израда ових планова услов решавања питања развођења струје у насељима Грмовац, Бусије и Алтина 2.

А када ће овај посао бити готов, види се из одговора на њихово питање у вези са овим проблемом који је председник општине Земун Гордана Поп-Лазич упутила овој телевизији. Садржај нису објавили.

Доследно њиховој уређивачкој политици.

Пошто је питање важно за грађане наше општине, њен необјављени на телевизији Б92 одговор јавности на увид стављају „Земунске новине”.

„Одмах по преузимању власти у новембру 2004. године идентификовали смо основне проблеме на територији општине Земун. Између осталог, утврђено је да поједина насеља, укључујући и Грмовац, нису покривена одговарајућом планском документацијом. За насеље Грмовац, као и насеље Бусије, је специфичност да нису била обухваћена генералним урбанистичким планом, али су, према генералном плану Београда до 2001. године, обухваћени Регионалним просторним планом административног подручја града Београда.

У том смислу, предузели смо све потребне активности да се покрене поступак и наведена насеља уврсте у програм израде планске документације, а што је у константној сарадњи са надлежним службама и посебно главним архитектом града Београда г. Ђорђевићем Бобићем и остварено. У току је израда плана детаљне регулације за насеље Грмовац, Бусије, као и Алтина 2 и очекује се окончање израде планова до краја 2006. године. Када се донесе план детаљне регулације, отвориће се могућност да се на законит начин приступи комуналном уређењу земљишта.

Насеље Грмовац у Земуну је насеље са око 2.600 грађевинских парцела, од чега су 350 парцела и заузете, односно објекти саграђени са тенденцијом даље изградње.

Електродистрибуција Београд је изградила за наведено насеље електроенергетске објекте, односно мрежу на високом напону и тиме су обезбеђени услови за увођење високог напона електричне енергије која ће напајати Грмовац. У циљу стварања услова на средњем и ниском напону издала је електроенергетске сагласности којима је као технички услов за прикључење објекта у насељу Грмовац, условљена изградња 10 КВ вода од постојеће ТЦ 35/10 КВ „Угриновци” до насеља Грмовац и потребне електроенергетске мреже 10 КВ и 1 КВ у самом насељу.

Урађена је и пројектна документација за изградњу мреже високог напона и у току је поступак прибављања власничких листова, копија плана парцела, а у циљу добијања урбанистичких услова и легалне изградње високонапонске мреже. У другој фази приступиће се и прикупљању потребне грађевинско-техничке документације на средњем и ниском напону унутар насеља Грмовац. За ову другу фазу неопходно је постојање регулационог плана, чије је усвајање у току, како смо навели.

Општина Земун је предузела све што је у њеној моћи да се обезбеде услови за комунално опремање наведеног насеља и задовољни смо постигнутим резултатима, јер смо у веома кратким роковима успели да уврстимо ово насеље у програм израде плана детаљне регулације. У претходном периоду није покренут такав поступак, изгубљено је непотребно више година и сасвим је оправдано што су грађани изгубили стрпљење и што врше притисак да им се омогући нормалан живот у њиховом насељу.

Скупштина општине Земун и стручне службе и даље ће пратити и активно учествовати у изради планске документације, поступку комуналног уређења земљишта и све што је у моћи и надлежности Општине биће урађено”.

У редовној рубрици „Земунских новина” „Странацка страна: СРС” објављен је текст о редовној годишњој скупштини Општинског одбора Српске радикалне странке Земун, у којем је објављено и излагање председника Скупштине општине Земун Гордане Поп-Лазих. Наднаслов текста је „Одржана годишња скупштина”, наслов „Изузетна активност општинског одбора” а поднаслов „Максимално ангажовање месних одбора у организованим акцијама и манифестацијама, а посебно у акцији ‘Сигуран глас’. Странацка и у случају општине Земун доказала да може успешно да води и организује власт”:

Почетком марта Општински одбор Српске радикалне странке Земун одржао је редовну годишњу скупштину којој су присуствовали сви делегирани чланови. На дневном реду нашли су се Извештај о раду Општинског одбора СРС Земун у претходном периоду, Финансијски извештај и План рада у наредном, једногодишњем периоду.

Општи утисак је да је Одбор био изузетно активан. Урађено је готово све што је било зацртано усвојеним планом, а посебно је то значајно јер радикали су на власти у општини Земун и таквим радом доказују да је могуће извршити оно што се обећа у предизборним активностима. Такав однос су препознали и многи грађани Земуна, па су се у значајном броју учланили у странку будућности.

Подносећи извештај о раду, Гордана Поп-Лазих, председник Одбора, између осталог је истакла: „С обзиром на то да у општини Земун вршимо власт, наши активисти и чланови су се максимално ангажовали у припреми и организацији свих акција које је општина организовала. На тај начин и Општински одбор је дао допринос афирмацији рада локалне власти.

Посебну пажњу смо посветили акцији ‘Сигуран, глас’ у којој су активисти месних одбора обишли готово сва домаћинства у Земуну. У тој акцији смо добили обећање значајног броја грађана да ће на следећим изборима нама дати глас. Кад се овом броју сигурних гласача додају чланови странке и чланови њихових породица, Општински одбор ће обезбедити апсолутну победу СРС-а на свим предстојећим изборима.

Сваког понедељка Савет за правна питања је давао бесплатне правне савете не само грађанима наше општине, већ и грађанима Београда, а по савете су долазили и грађани из унутрашњости, тако да број примљених грађана и датих савета броји више стотина само у протеклој години.

Савет за спорт и омладину је организовао и учествовао у организацији неколико журки хуманитарног карактера које су биле веома успешне и где су прикупљена средства наменски предодређена и наменски ушлаћена.

Захваљујући Савету за маркетинг, обезбеђена су средства за рад Општинског одбора и за све акције које смо организовали, тако да је допринос и овог Савета видљив и значајан.

Многе акције које нису поменуте у овом извештају, а спроведене су, и у којима су наши активисти узимали учешће сматрамо само редовним активношћима. Не тврдимо да нисмо могли и више и боље, али ово је само део послова које смо спровели, организовали и извели. У наредном периоду ће тога бити много више и верујем да ће бити квалитетније урађено, јер су и наши активисти стекли искуство и рутину, а и захуктава се политичка ситуација која нам ставља у изглед много веће активности с обзиром да су избори на прагу”.

У свом излагању госпођа Поп-Лазих је истакла да су многе страначке и програмске активности „пребачене” на општину, која је на свој начин покушала да покаже грађанима Земуну како функционише власт ако радикали учествују у њој и битно одлучују о томе шта ће се и како радити. По њеним речима, грађани морају да буду свесни да општинска власт нема „одрешене руке” јер за већину ствари морају да се моле и питају градске власти, које у неким ситуацијама разумеју покренуте активности, али у већини случајева се оглушују о предлоге општинских органа. И поред таквих околности може се закључити да је општинска управа успела да започне низ нових активности у Земуну које ће се верификовати у наредном периоду јер су за њих одвојена средства, верификован програм и започета израда регулационих планова за поједине делове општине Земун. Непобитно је да је прошле године доста улица асфалтирано, измењено и постављено доста водоводних, канализационих и гасоводних цеви, а то ће бити и будући задатак општинске управе. Изградња школе на Алтини ће почети у скорије време, јер наша општина је по том питању ушла у програм страних донација. Планирано је да школа почне са радом 2008. године, што је изузетан успех ове власти, јер низ година по овом питању није ништа рађено. Проблем који је акутан је недостатак простора за дечије вртиће и на том плану се у општини ради, а најизвеснија могућност је изградња обданишта у Батајници. Председник општине Гордана Поп-Лазих је истакла да је свесна да има и негативних појава и проблема, али на свим грађанима, а посебно члановима странке је да те проблеме пријаве надлежним органима који морају да их провере, утврде чињенично стање и приступе њиховом решавању или давању одређеног одговора незадовољним грађанима. Све се мора учинити да грађанин буде задовољан, па и у ситуацијама кад се негативно реши његов захтев, јер он недвосмислено мора да зна зашто је донето такво решење и да алтернативе није било.

Један део излагања госпођа Поп-Лазих је посветила актуелној ситуацији у земљи, која неоспорно има утицај и на активности чланства Општинског одбора Земун.

„По свим проценама ово је један тежак тренутак за нашу државу и наш народ, а СРС је она политичка странка у коју грађани Србије полажу све наде да би преко ње решили многе проблеме и зауставили многе негативне појаве. Верујем да вам је познато да мањинска Влада тренутно има подршку у парламенту, али нема подршку у народу и питање је тренутка или једног политичког догађаја који ће натерати Војислава Коштуницу да поднесе оставку и да се распишу превремени избори. Према садашњим истраживањима, ситуација је таква да ми имамо преко сто посланика у парламенту. Надамо се да нећемо направити ниједну грешку и да ћемо до самих избора повећавати број наших присталица, па може да се деси, што најрадије и очекујемо, да сами формирамо владу и да сами понесемо одговорност за даљу судбину државе и народа. Ако нам буде потребан коалициони партнер, очекујемо да ће се многи утркивати и желети да буду позвани у такву једну владу. Наша отежавајућа околност јесте та што нам је председник још увек у Хагу и што нам он веома недостаје у отаџбини, пре свега због његових визионарских способности и креативних дневнополитичких могућности. На сву срећу, са њим смо у сталној комуникацији. Он прати ситуацију у земљи и самој странци. За њега нема никаквих тајни, нити за то постоји потреба ни могућност. Наравно, он се не меша у рад органима странке који раде према Статуту и програмским актима странке.

Митинг подршке проф. др Војиславу Шешељу, који је недавно одржан у Београду, био је величанствен и тај митинг је имао значајан одијум на нашу и страну јавност, и ми ћемо све учинити да тај проблем Хашког трибунала и случаја нашег председника интернационализујемо, како би се сви слободарски настројени интелектуалци и грађани других земаља у свету ујединили и дигли глас против такве једне неправде и преседана какав се тренутно дешава у Хагу у случају Војислава Шешеља.

Питање Косова и Метохије, испорука генерала Ратка Младића и многе друге оптужнице које су нам знане или још нису познате стоје као омча око врата и нешто што служи за уцењивање српске власти зарад остваривања оних интереса које Запад жели. Наша власт у преговорима око Косова и Метохије има ограничен маневарски простор који јој је дала Резолуција Народне скупштине и могућност да само преговарају о ономе што Устав дозвољава и што је Скупштина дозволила преговарачима, а не да се преговара само о ономе што би међународна заједница и косовски Албанци желели. Добили смо уверавање сва три члана преговарачког тима на последњој седници Скупштине, да нико од њих неће потписати капитулацију, како смо ми то назвали правим именом, али то не значи да се велике силе, пре свега САД, неће одлучити и на неку једнострану одлуку. Инсистирали смо на томе да цео процес остане у границама овлашћења Савета безбедности јер је то институција са највише легитимитета у међународном праву и који гарантује, пре свега, оне одлуке које се на Савету безбедности донесу и да би преношење надлежности на Европску унију било веома лоше по нас. Видели сте да смо ми веома оштро иступили и да нисмо бежали од тога да кажемо шта би требало урадити уколико се, не дај боже, деси нешто што не желимо. Због таквих

наших ставова у медијима смо били доста нападани, али питање је ко више верује оваквим медијима. Грађани врло добро знају да ми све ствари називамо правим именом и брзо се увере да то тако и јесте. Ситуација је таква да не треба нити подилазити жељама широких слојева, нити манипулисати грађанима, њима мора да се каже оно што јесте, ма колико то болно било.

Економска и социјална ситуација у земљи је доста тешка, са тенденцијом да се погорша. Већина породица тешко успева да изађе на крај са том ситуацијом. Такву ситуацију, на све начине, покушавају да искористе банке које нас увлаче у дужничко ропство.

Због свега тога сматрам да је дошло време да се са политичке сцене уклоне они који све раде у корист сопствене штете, не мислећи, свакако, на личну већ на оне које представљају, а то је наш народ и наша држава. За њих се не плашим, јер они се изузетно добро сналазе, а сваки дан се сусрећемо са неком новом афером, па више не знамо да ли је она везана за Ђинђићеву, Живковићеву или ову владу. Надамо се да ће на следећим изборима грађани масовно одлучити да управљање државом предају једној озбиљнијој странци која је спремна да ради и да се жртвује у корист државе, пре свега мислећи на будућност”.

Судски документи

Међународни кривични суд за бившу Југославију

Тужилац
против
Војислава Шешеља

Предмет бр. ИТ-03-67-ПТ

ДОДАТАК ПРЕТПРЕТРЕСНОМ ПОДНЕСКУ ТУЖИЛАШТВА

На основу правила 65 тер (Е)(и) Правилника о поступку и доказима, Тужилаштво је 28. октобра 2004. поднело свој претпретресни поднесак. Тај претпретресни поднесак био је резиме доказа које је Тужилаштво намеравао да изведе против оптуженог у оквиру првобитне Оптужнице подигнуте 15. јануара 2003.

Дана 22. октобра 2004. Тужилаштво је поднело захтев за дозволу да подигне измењену оптужницу, којом би првобитној Оптужници додало инциденте, локације и конкретна дела оптуженог.¹⁾ Одлуком од 27. маја 2005.

Претресно веће је одобрило захтев за измену оптужнице, али је наложило Тужилаштву да објасни значење скраћенице „СЧП” употребљене у параграфу 33 Измењене оптужнице.²⁾ Дана 3. јуна 2005, Тужилаштво је поднело *corrigendum*, којим је предложило да се та скраћеница напише пуним називом у параграфу 33 Измењене оптужнице у предмету Шешел³⁾ Дана 8. јула 2005, Претресно веће је одобрило делимичну измену оптужнице и наложило Тужилаштву да поднесе Модификовану измењену оптужницу.⁴⁾ У складу с тим налогом, Тужилаштво је, 12. јула 2005, поднело Модификовану измењену оптужницу.

На основу правила 65 тер (Е)(и), Тужилаштво овим подноси додаток свом претпретресном поднеску. У њему се наводи резиме доказа који нису обухваћени првобитним поднеском, а које Тужилаштво намерава да изведе против оптуженог у оквиру Модификоване измењене оптужнице.

Дана 3. фебруара 2006.
У Хагу,
Холандија

Број речи: 6.736
/потпис на оригиналу/
за Hildegard Uertz-Retzlaff,
вишег заступника тужилаштва

Садржај:

I. Увод	376
II. Резиме чињеница о злочинима којима се оптужени терети	377
A. „Шире подручје Сарајева”	377
B. Бијелина	381
Ц. Брчко	382
Д. Мостар	383
E. Невесиње	385

I. Увод

1. У Модификованој измењеној оптужници Тужилаштво је појаснило значење израза „починити” у параграфу пет, те, на основу новије судске праксе, изнело наводе да је оптужени физички починио кривично дело прогона, коришћењем противзаконитог „говора мржње” у Вуковару, Зворнику и Хртковцима. У Модификованој измењеној оптужници такође се прецизније наводи ко је чинио подстицану групу кад је реч о наводима везаним за Хртковце. Поред тога, Модификована измењена оптужница садржи додатне наводе, засноване на доказима до којих је тужилаштво недавно дошло, који се односе на одговорност оптуженог за злочине почињене у општинама на „ширем подручју Сарајева” (укључујући Илијаш, село Љешево у општини Илијаш, Грбавицу, насеље у општини Ново Сарајево, село Свраке у општини Вогошћа и општину Илиџа), у Бијелини, Мостару, Невесињу и Брчком у Босни и Херцеговини.

2. У овом Додатку није потребно говорити о кривичној одговорности оптуженог на основу члана 7 (1) Статута Међународног суда, будући да су та питања подробно размотрена у претпретресном поднеску од 28. октобра

2004. године. Тежиште овог Додатка стога ће бити на чињеничним наводима у вези с локацијама и догађајима који се односе на базу злочина, а који су додати у Модификованој измењеној оптужници.

II. Резиме чињеница о злочинима којима се оптужени терети⁵⁾

A. „Шире подручје Сарајева”

3. „Шире подручје Сарајева” чини неколико општина у околини града Сарајева, у јужном делу Босне и Херцеговине (у даљем тексту: БиХ). У априлу и мају 1992. године, српске снаге, укључујући добровољце познате као „шешелевци”, напале су и преузеле контролу над општинама или деловима општина на „ширем подручју Сарајева”, укључујући место Илијаш и село Љешево у општини Илијаш, место Вогошћа и село Свраке у општини Вогошћа, насеље Грбавица у општини Ново Сарајево и општину Илиџа. После преузимања власти, током целог периода релевантног за Модификовану измењену оптужницу, несрби су редовно заточавани или стављани у кућни притвор, премлаћивани, мучени, силовани и убијани. Подвргавани су принудном раду, између осталог и на фронту, и по неподношљивој зимској хладноћи. Имовина и културни споменици несрба систематски су пљачкани и/или разарани.⁶⁾

Општина Илијаш

4. Пре рата, у општини Илијаш, североисточно од Сарајева, живело је око 45 одсто Срба и 42 одсто муслимана. Хрвати су чинили око седам одсто становништва, а припадници осталих националности шест одсто.⁷⁾ Почетком 1992. године, општинска СДС на челу с Ратком Аџићем иницирала је и успела да издвоји ову општину из области Сарајева и припоји је такозваној Српској Аутономној Области (у даљем тексту: САО) Романија.⁸⁾ Отприлике у то исто време, Василије Видовић (звани Васке), с око двадесетак добровољаца СРС/СЧП, вратио се с ратишта у Хрватској. Василије Видовић је био из Илијаша. Пре рата је држао ресторан „Оаза” у насељу Подлугови у Илијашу. За време рата имао је свој штаб у просторијама изнад тог ресторана. Добровољци који су с њим дошли у Илијаш већином су били Срби из Хрватске и Србије, које су мештани звали „Шешелеви четници”.⁹⁾ Присуство тих наоружаних људи, њихово отворено показивање четничких симбола и знака и наметљиво понашање застрашивали су мештане несрбе. Василије Видовић је имао блиске контакте с Ратком Аџићем и СДС и с њима је сарађивао.¹⁰⁾ СДС је Василију Видовићу и његовим људима давао специјалне привилегије, а преко своје локалне радио-станице величао је Василија Видовића као „четничког јунака”.¹¹⁾ У априлу 1992. године, полиција у општини поделила се по националној линији. Срби су задржали етнички хомогену полицијску станицу у Илијашу, док су полицајци несрби неуспешно покушавали да успоставе полицијску станицу у селу Љешево.¹²⁾

5. Љешево је село у општини Илијаш у којем су муслимани били у знатној већини. Муслиманске породице, као и неколико хрватских породица, живе су у око 120 кућа у једном делу села, док су српске породице из

Љешева живеље у око 70 кућа у другом делу села које се зове Оџак.¹³⁾ Пошто је избио рат у Босни и Херцеговини, кретање несрпског становништва ограничено је. Плашећи се напада, већина несрба је почетком јуна напустила Љешево.¹⁴⁾ Дана 4. и 5. јуна 1992. године, српске снаге које су чинили припадници српске ТО и ВРС, као и људи Василија Видовића које су мештани звали „Васкетови четници”, напали су део села у којем су живеље муслиманске и хрватске породице.¹⁵⁾ Сељане несрбе напали су артиљеријом и пешадијским снагама, иако сељани нису пружали никакав отпор. У току и после заузимања села, куће несрба пљачкане су, а потом спаљиване. Војници, укључујући добровољце СРС/СЧП, хапсили су и пљачкали сељане. Тукли су их, понижавали псовкама на националној основи и користили их као живи штит.¹⁶⁾ Четири сељана муслимана убијена су одмах пошто су ухапшени. Дана 5. јуна 1992. године, 24 цивила муслимана, мушкараца и жена, постројени су као живи штит и на њих је отворена ватра по методу „стрелјања”. Животе је изгубило двадесет и двоје.¹⁷⁾

6. Остали сељани несрби одведени су у складиште „Искре” у Илијашу, где су с осталим цивилима несрбима из општине Илијаш били заточени око три месеца. Услови у том заточеничком објекту били су нехумани; није било клозета, воде и струје, а храна је била оскудна. У августу 1992. године, заточеници су пребачени у заточенички објекат познат као „Плањина кућа”, који се описује доле.¹⁸⁾ Добровољци под командом Василија Видовића често су долазили у тај заточенички објекат. Заточенике су изводили ради упућивања на принудни рад, укључујући копање ровова и ношење рањених српских војника на фронту.

7. Добровољачка јединица, коју је предводио Василије Видовић, првобитно се састојала од око двадесетак припадника, али је повремено бројала и до седамдесет добровољаца СРС/СЧП, зависно од дејстава у којима су учествовали. Понекад су добровољци из других јединица СРС/СЧП деловали под Видовићевом командом. Повремено су с Видовићем ратовали чак и Бели орлови, добровољци који се везују за Мирка Јовића. У току борби у Сарајеву и његовој околини у лето 1993. године, припадници једне добровољачке јединице СРС/СЧП одсекли су главу једном цивили и убили четири ратна заробљеника (у даљем тексту: РЗ) на подручју Црне Ријеке у општини Илијаш. Људи Василија Видовића учествовали су и у разарању џамија и католичке цркве у општини.¹⁹⁾

8. Сам Василије Видовић, као и његови људи, били су надалеко познати по својој суровости и убијању цивила и РЗ. Видовић се често туда возио аутомобилом на чију хаубу је била причвршћена лобања једног од убијених муслимана.²⁰⁾ Он је био блиски сарадник оптуженог. Оптужени је долазио у Илијаш да се састане с Василијем Видовићем и његовим људима, којима је доносио цигарете и новац. Василије Видовић је и сам одлазио у Београд, где се састајао с оптуженим.²¹⁾ У марту 1994. године, Василије Видовић посетио је оптуженог у Београду због разговора који је емитован на српској телевизији, у којем је оптужени хвалио акције Василија Видовића у Илијашу.²²⁾ Дана 20. маја 1994. године, оптужени је Василија Видовића прогласио „војводом” за његове подвиге на ширем подручју Сарајева.²³⁾ Он је после рата остао близак с оптуженим и радио је као његов телохранитељ.²⁴⁾

Општина Вогошћа

9. У општини Вогошћа, по попису из 1991. године, живело је 50,8 одсто муслимана, 35,8 одсто Срба, 4,3 одсто Хрвата, седам одсто Југословена и 2,1 одсто припадника других националности.²⁵⁾ У априлу 1992. године, српске снаге, међу њима и добровољци СРС/СЧП, нападе су и заузеле насеља и села у општини Вогошћа североисточно од Сарајева, између осталих Свраке, место Вогошћу, Семизовац и Каменицу. У току и после заузимања, становници несрби, већином муслимани, самовољно су убијани, хапшени, заточавани у заточеничким објектима или држани у кућном притвору, премлаћивани, силовани и подвргавани принудном раду. Њихови домови су опљачкани и/или уништени. Међу онима који су прогањали становнике несрбе били су добровољци СРС/СЧП под командом Василија Видовића. Сам Видовић и његови људи учествовали су у убијању несрба и пљачкању. Такође су учествовали у разарању џамија на целој територији општине.²⁶⁾

10. Од априла 1992. до септембра 1993. године, у „Соњиној кући” у селу Свраке држане су десетине заточеника несрба, у „Плањиној кући” у Свракама до 200 заточеника, у војним касарнама у Семизовцу десетине заточеника и око 50 у вулканизерској радионици на раскрсници у Вогошћи. У тим заточеничким објектима, заточеници су премлаћивани, мучени, силовани и убијани. Заточеничким објектима су управљали или непосредно Василије Видовић и његови подређени или његови блиски сарадници Рајко Јанковић и Драган Дамјановић.²⁷⁾ Током целог периода на који се односи Оптужница, на присилан рад, укључујући тешке физичке послове, упућивани су како заточеници из тих заточеничких објеката, тако и становници несрби који су држани у кућном притвору у својим домовима. Они су морали да раде на линијама фронта у целој општини Вогошћа. Морали су да копају ровове, преносе тела српских војника који су погинули на фронту и покопавају тела убијених несрба. Такође су присиљавани да формирају живи штит. Притом је много несрба погинуло или повређено. Једном приликом, у лето 1993. године, када су српске снаге трпеле губитке у току офанзиве на фронту у Жућу, општина Вогошћа, добровољци СРС/СЧП убили су 25 заточеника који су тада коришћени као живи штит. Те заточенике су побили као приликом „погубљења стрељањем” из освете због српских губитака. Тог истог дана, исти ти починиоци убили су у Жућу два цивила несрба који су одбили да буду живи штит.²⁸⁾

Грбавица

11. У априлу 1992. године, добровољци повезани с оптуженим и СРС/СЧП из БиХ и Србије, заједно с јединицама ЈНА и локалне српске ТО, заузели су насеље Грбавица у општини Ново Сарајево. По заузимању насеља, добровољци СРС/СЧП предвођени Славком Алексићем контролисали су подручје око Јеврејског гробља, које се уздиже изнад центра Сарајева и с којег су снајперисти стално гађали цивиле у Сарајеву.²⁹⁾

12. У периоду на који се односи Оптужница, несрби на подручју Грбавице подвргавани су прогону који је обухватао самовољни претрес њихових кућа, пљачку, силовања, премлаћивања и убијање. Добровољци СРС/СЧП

имали су истакнуто место међу лицима која су злостављала становнике не-србе и уливали су највећи страх. Неколико стотина несрба, већином муслимана, били су заточени или држани у кућном притвору. На присилан рад приморавани су и мушкарци и жене. Жене су морале да раде на њивама или да чисте објекте у којима су боравили српски војници, а мушкарци су сате проводили обављајући тешке физичке послове као што су утврђивање заклона и копање ровова на фронту. Приморавани су да раде под нехуманим и опасним условима и коришћени су на фронту као живи штит. Док су обављали своје послове, злостављали су их српски војници, посебно припадници такозваног четничког одреда „Равна гора”, којим је командовао Славко Алексић. Припадници те јединице претили су несрбима у воду за присилни рад, тукли их и чак убијали. Припаднике вода за присилни рад приморавали су да у њихово име пљачкају имовину несрба. У току обављања присилног рада убијено је више од 80 цивила.³⁰⁾

13. Славко Алексић је био веома близак с оптуженим. Он је непосредно комуницирао с оптуженим и обавештавао га о догађајима на том подручју.³¹⁾ Оптужени је неколико пута обишао своје добровољачке јединице у Сарајеву, укључујући оне на Грбавици, и састао се с Алексићем.³²⁾ Дана 15. маја 1993. године, оптужени је унапредио Алексића у звање „војводе”.³³⁾ После рата, оптужени је јавно хвалио Алексића и добровољце СРС на Грбавици, говорећи да су дали велики допринос СРС и српском национализму.³⁴⁾

Општина Илиџа

14. Још један блиски сарадник оптуженог био је активан на ширем подручју Сарајева: Бранислав Гавриловић звани Брне. Гавриловић је постао вођа Српског омладинског покрета за Босну и Херцеговину, организације која се, након што се Гавриловић састао с оптуженим 1991. године у Бијељини, прикључила СРС/СЧП, које је предводио оптужени.³⁵⁾ Оптужени га је касније именовоао за команданта добровољаца СРС/СЧП у Славонији, Барањи и западном Срему.³⁶⁾ Он је био и један од вођа СРС на Илиџи, где га је оптужени посетио у лето 1992. године.³⁷⁾ Гавриловић је пре тога учествовао у рату у Хрватској. Оптуженог је често звао с фронта. Гавриловић је такође с Алексићем разговарао о регрутовању нових добровољаца СРС/СЧП.³⁸⁾ Док је 1991. године био у Сарајеву, Гавриловић је наређења добијао из седишта СРС у Београду, а неколико пута непосредно се састао с оптуженим у Београду.³⁹⁾ У мају 1993. године оптужени је именовоао Гавриловића за „војводу”.⁴⁰⁾ У лето 1994. године, оптужени и Гавриловић заједно су били на једној прослави на Палама.⁴¹⁾

15. Дана 17. јула 1993. године, Бранислав Гавриловић и његови добровољци СРС/СЧП учествовали су у борбама у општини Илиџа. Српске снаге, које су чинили припадници ВРС и Гавриловићеви добровољци СРС/СЧП, нападе су положаје Армије Босне и Херцеговине на Голем брду, на Игману, који гледају на Илиџу. Заробили су четири припадника ТО Сарајева. Српски војници су везали ухваћене ратне заробљенике и једног од њих – седамнаестогодишњег младића – убили на лицу места. Остале ратне заробљенике одвели су на пољану у подножју, где су чекали Бранислав Гавриловић и група

његових људи. Успут су их малтретирали и претили им. Гавриловић и један од његових подређених саслушали су ратне заробљенике. Приликом тог саслушања, ратне заробљенике су ударали, тукли их и шутирали. Два ратна заробљеника убијена су после саслушања. Њихова тела су касније ексхумирана.⁴²⁾

Б. Бијељина

16. Бијељина се налази у североисточној Босни и Херцеговини и имала је кључну улогу за остварење стратешког циља руководства босанских Срба да успоставе коридор између Србије и Крајине, који би повезао СРЈ/Србију и циљана подручја у Хрватској и Босни и Херцеговини.⁴³⁾ Године 1991, у Бијељини је живело 59 одсто Срба и 31 одсто муслимана. Остали су били Хрвати и припадници других националности. Године 1997. Срби су чинили више од 90 одсто становника Бијељине.⁴⁴⁾

17. Током шест месеци који су претходили нападу на Бијељину, српске снаге, укључујући добровољце СРС/СЧП, успоставиле су положаје око Бијељине и подигле препреке на путевима.⁴⁵⁾ Крајем марта 1992. године, српске снаге, укључујући припаднике СРС/СЧП, опколиле су и нападе Бијељину.⁴⁶⁾ Отприлике педесет људи под командом Мирка Благојевића, тридесеторица људи Жељка Ражнатовића (односно, Арканови „Тигрови“) и други војници учествовали су у нападу, а потом и заузимању града.⁴⁷⁾ Током заузимања Бијељине, цивили несрби – посебно муслимани хапшени су и на њих се насртало на разне начине.⁴⁸⁾ Добровољци СРС/СЧП и припадници других српских снага, као што су Арканови „Тигрови“, побили су најмање једанаест цивила. Цивиле су убијали из освете због убијених српских војника, а такође су их терорисали.⁴⁹⁾ „Аркановци“ су отворили рафалну ватру и убили три старије жене док су јеле домаћу муслиманску питу. Они су открили тројицу муслимана који су се крили у поткровљу своје куће и потом их побили.⁵⁰⁾ Дана 1. априла 1992. године, Арканови „Тигрови“ и добровољци СРС/СЧП убили су локалног месара Реџепа Шабановића и његову жену.⁵¹⁾ Дана 2. априла 1992. године, једног муслимана и његова два одрасла сина ухапсили су у њиховој кући војници, међу којима је био и један добровољац СРС/СЧП. Ти војници су истерали из куће тројицу ухапшених мушкараца и неколико минута касније их побили на улици.⁵²⁾

18. После заузимања града, несрбе су самовољно хапсили и дуже време држали заточене у нехуманима условима у два заточеничка објекта. Стотине несрба држали су у логору Батковић код Бијељине, а десетине су држали у згради локалног СУП.⁵³⁾ Многи од тих заточеника приморавани су да копају ровове, преносе лешеве и обављају друге тешке физичке послове, а за то време су били изложени ватри у окршају који је трајао.⁵⁴⁾ Поред тога што су редовно премлаћивани, заточеници су живели у условима неподношљиве врућине, недостатка ваздуха, у претрпаном просторијама, у нехигијенским условима и без довољно хране. До 100 затвореника је страдало било као последица услова у којима су били заточени било непосредно од руке Срба.⁵⁵⁾

19. Сви муслимански или хрватски верски архитектонски објекти такође су били мета српских снага: две џамије у Јањи намерно су разорене у марту 1993. године;⁵⁶⁾ гранатирано је неколико џамија у околним селима; а пет

цамија у самој Бијељини разорено је експлозивом.⁵⁷⁾ Католичка црква у Бијељини такође је оскврнута јер су је српске снаге користиле као клозет⁵⁸⁾. Српске снаге су насилно исељавале муслимане и друге несрбе из њихових домова, а њихову имовину плениле или уништавале.⁵⁹⁾

20. У току периода на који се односи Модификована измењена оптужница, оптужени је често посећивао Бијељину. Конкретно, одлазио је у кафић „Србија” власника Мирка Благојевића, који је био локални командант СРС.⁶⁰⁾ Приликом тих састанака, оптужени и Благојевић планирали су заузимање општине Бијељина од стране Срба, укључујући сламање евентуалног отпора. Ти планови су обухватили координисане напоре добровољачких снага СРС/СЧП, припадника ЈНА, Арканових „Тигрова” и људи капетана Драгана Васиљковића, који су били повезани с МУП Србије.⁶¹⁾ Добровољци СРС/СЧП све време сукоба добијали су логистичку и материјалну помоћ од јединица ЈНА на том подручју.⁶²⁾ У мају 1993. године, оптужени је Благојевићу доделио титулу „војводе” за његове заслуге за српски народ.⁶³⁾

Ц. Брчко

21. Брчко се налази у североисточној Босни и Херцеговини, западно од Бијељине, на јужној обали Саве. По попису из 1991. године, отприлике 44 одсто становника Брчког чинили су муслимани, 25 одсто Хрвати и 21 одсто Срби.⁶⁴⁾ Оно је, као и Бијељина, током сукоба било од стратешког војног значаја за контролу коридора кроз Посавину.

22. Непријатељства у Брчком избила су 30. априла 1992. године, када су српске снаге подигле у ваздух мостове на Сави.⁶⁵⁾ Почетком маја, српске снаге, које су чинили припадници ЈНА, локалне српске ТО, полиције и паравојних јединица, напале су Брчко.⁶⁶⁾ У тим снагама били су и добровољци СРС/СЧП и Арканови „Тигрови”.⁶⁷⁾ Несрби, већином цивили муслимани, приморани су да напусте своје домове. Многе од њих српске снаге су ухапсиле, заточиле и тукле. Српске снаге су испред хотела „Посавина” у центру Брчког постројиле најмање 20 муслимана и погубиле их.⁶⁸⁾ Током напада почетком маја, српске снаге су на Староградском тргу у Брчком погубиле још неколико цивила.⁶⁹⁾

23. Отприлике 200 муслимана из Брчког било је ухапшено и дуже време заточено у логору Лука, заточеничком објекту којим је управљао Горан Јелисић.⁷⁰⁾ Заточеници су у више наврата тешко претучени, а држани су у хангару, без довољно хране и воде и без клозета.⁷¹⁾ Приморавани су на мануелни рад, укључујући преношење и бацање лешева у Саву, а често су присиљавани да посматрају убијање других заточеника.⁷²⁾ Многи Срби, укључујући добровољце СРС/СЧП и Горана Јелисића, у више наврата су брутално силовали заточенице.⁷³⁾ Један српски војник, који се представио као члан СРС из Бијељине, ножем је једној жртви муслиману урезао крст на чело.⁷⁴⁾ Јелисић се често хвалио да је убио 97 муслимана и да ће до краја рата убити још 97.⁷⁵⁾

24. Добровољци СРС/СЧП учествовали су у нападу на Брчко, као и у управљању логором Лука. Они су били озлоглашени по убијању и пљачкању и учествовали су у силовању жена у логору Лука.⁷⁶⁾ Као и Црвене беретке и Арканови „Тигрови”, који су такође били на овом подручју, муницију и осталу логистичку помоћ добијали су од ЈНА.⁷⁷⁾

Д. Мостар

25. Мостар се налази у јужној Босни и Херцеговини. По попису из 1991. године, у њему је живело 35 одсто муслимана, 34 одсто Хрвата, 19 одсто Срба и 10 одсто Југословена.⁷⁸⁾ Хрвати су већином живели на западној обали Неретве, а Срби у источним деловима града. Муслимани су живели на обе стране Неретве. Мостар је имао посебан стратешки значај на том подручју и у њему су се налазиле две велике касарне, аеродром и други војни објекти. Једна од касарни, такозвани Северни логор, налазила се у предграђу Залик. После избора 1991. године, на којима је победила ХДЗ, Срби су почели да напуштају Мостар и насељавају се у суседној општини Невесиње, у којој су претежно живели Срби. С обзиром на разне војне објекте у Мостару, на том подручју је ЈНА била присутна с великим бројем јединица. Међутим, у јесен 1991, а посебно током 1992. године, почеле су из осталих делова да пристижу јединице ЈНА, резервисти и добровољци. Истовремено, ЈНА је мобилисала локално становништво. Тој мобилизацији већином су се одазивали Срби, док су Хрвати и муслимани напустили ЈНА. У пролеће 1992. године, Мостар је постао упориште српских снага, укључујући јединице ЈНА, српске ТО, МУП Србије и добровољачке јединице, међу којима су били добровољци СРС/СЧП.⁷⁹⁾

26. Пре рата, у Мостару није било приметно присуство ни СРС ни СЧП. Међутим, у суседном Невесињу, Арсен Граховац је ширио идеологију СЧП. Од 1991. године, његов кафић „Равна гора” постао је стедиште чланова и симпатизера СЧП и СРС. У фебруару 1992. године, добровољци СРС/СЧП почели су да успостављају снажније присуство у Мостару уз помоћ снага ЈНА које су већ биле на том подручју. Добровољцима СРС/СЧП смештај, опрему и оружје обезбеђивала је ЈНА. Ти добровољци су долазили из Србије и Црне Горе и са ратишта у Хрватској. Њима су се придружили локални Срби привучени њиховом идеологијом и понашањем.⁸⁰⁾ Доласком резервиста и добровољаца, појачала се напетост између етничких група и дошло је до првих инцидената етничког насиља. У тим инцидентима су често учествовали добровољци СРС/СЧП, а посебно су се истицали у пљачки.⁸¹⁾ Међу српским снагама и локалним становништвом добровољци СРС/СЧП имали су лошу репутацију. Знало се да међу њима има криминалаца који су се преваходно бавили пљачком и убијањем цивила. Примећено је да се они напијају и користе дроге.⁸²⁾ Снаге ЈНА које су првобитно имале задатак да спрече етничке сукобе стале су на страну Срба, отворено су показивале да муслимане и Хрвате сматрају непријатељима и нису спречавале злостављање цивила несрба.⁸³⁾ У пролеће 1992. године, већина цивила Срба преселила се у Невесиње или у друга места, а и многи несрби су напустили Мостар. После експлозије цистерне у близини Северног логора ЈНА у априлу 1992. године, у којој је знатно оштећен како логор тако и насеље Залик, цивили су се склонили уједно склониште у Залику.⁸⁴⁾

27. У пролеће 1992. године, добровољци СРС/СЧП били су смештени у одмаралишту Буна код Мостара. У тај објекат су тада често долазили припадници локалне ТО, Црвених беретки МУП Србије и добровољци. Остали припадници СРС/СЧП сместили су се у напуштеним кућама у Бјелушинама

и Шеховини, а задатак им је био да обезбеђују комуникације између објекта ЈНА у Мостару и пута за Буну и Невесиње. Међу вођама добровољаца оптуженог били су Мића „Панчевац” и Ванчо Петковски звани „Врањанац”. Петковски је уживао репутацију човека који је Хрвате клао „камом”.⁸⁵⁾

28. Средином маја, у акцији којом је командовао генерал Момчило Перишић у којој су коришћене све српске снаге, укључујући припаднике СРС/СЧП, Мостар је 30 сати неселективно гранатиран.⁸⁶⁾ У току те војне акције, из Београда је стигао „Оливер”, један од главних команданата СРС/СЧП, који је имао блиске везе с руководством СРС и налазио се у војном штабу ЈНА. Током свог боравка тамо, он је одржавао комуникацију с добровољцима СРС/СЧП који су учествовали у акцији.⁸⁷⁾ Приликом гранатирања, није се правила разлика између војних и цивилних циљева⁸⁸⁾. Један од добровољаца СРС, Срдан Ђурић, конкретно је гађао џамије током те акције.⁸⁹⁾ У току те акције, добровољци СРС/СЧП виђени су како муче и убијају једног цивила⁹⁰⁾. Акција је завршена успешно по Србе. Од тада, српске снаге су контролисале источну обалу Неретве.

29. Све време напада и у периоду после њега, све српске снаге дејствовале су потпуно координисано. Добровољци СРС/СЧП били су потпуно интегрисани у локалну српску ТО, која је била потчињена команди ЈНА.⁹¹⁾ ЈНА је пружала пуну логистичку и техничку подршку свим тим снагама, укључујући Црвене беретке.⁹²⁾ Након што су српске снаге преузеле потпуну контролу над селима на источној обали Неретве, несрби на том подручју подвргнути су кампањи прогона која је обухватала ограничење кретања, заточење у нехуманим условима, пљачку, паљење кућа, силовања, премлаћивања и убијања. Међу онима који су злостављали несрпско становништво предњачили су добровољци СРС/СЧП.⁹³⁾

30. Неколико стотина несрба, већином муслимана, били су на дуже време, у трајању од неколико дана до једног месеца, заточени у склоништу у Залику, Северном логору ЈНА, градској мртвачници у Сутини и свлачионицама на стадиону у Врапчићима.⁹⁴⁾ Заточеници су држани у нехуманим условима, без довољно хране и воде и често су премлаћивани и мучени.⁹⁵⁾ Заточени у склоништу у Залику слати су на присилни рад у опасним условима. Око педесет заточеника приморано је да чисте смеће са улица, при чему су били изложени ватри.⁹⁶⁾ Заточеници су били изложени физичком и психичком злостављању од стране српских војника, посебно добровољаца СРС/СЧП.⁹⁷⁾

31. Добровољци СРС/СЧП такође су директно учествовали у убијању многих цивила несрба из Мостара. Дана 13. јуна 1992. године или отприлике око тог датума, пошто су српске снаге претрпеле губитке на ратишту, добровољци СРС/СЧП и друге српске снаге покупиле су 88 цивила несрба из насеља Залик и неких околних села и пребациле их на фудбалски стадион Врапчићи. Ти заробљеници су тешко претучени.⁹⁸⁾ Током следећих неколико дана, заробљеници су држани у страшним условима и мучени. Затим су их у групама изводили из свлачионица, камионима одвозили на градско сметлиште Уборак и тамо систематски убијали.⁹⁹⁾ Тела жртва је земљом затрпавао булдожер. Касније су та тела пронађена у масовној гробници у Уборку. Још једна група жртва убијена је у оближњој шуми.¹⁰⁰⁾

32. Тог истог дана, српски војници, укључујући добровољце СРС/СЧП, међу којима је био и један добровољац с надимком „Шешелјевац”, одвели су једну групу мушкараца из склоништа у Залику и пребацили их најпре у Северни логор ЈНА, а затим у градску мртвачницу у Сутини. Тамо су жртве претучене. Затим је њих осамнаест убијено. Њихова тела су бачена у једну јаму на обали Неретве. Касније су тела тих жртава ексхумирана.¹⁰¹⁾

Е. Невесиње

33. Општина Невесиње налази се у јужној Босни и Херцеговини. Граничи се с Мостаром на западу, општинама Коњиц и Калиновик на северу, општинама Гацко на истоку и општинама Билећа и Столац на југу.¹⁰²⁾ По попису из 1991. године, у њој је живело отприлике 74,5 одсто Срба, 23 одсто муслимана и само 1,3 одсто Хрвата.¹⁰³⁾ Крајем осамдесетих и почетком деведесетих, на овом подручју одржавало се све више српских националистичких скупова, укључујући барем један на којем је био оптужени.¹⁰⁴⁾ У лето 1991. године, ЈНА, уз помоћ СДС, почела је да наоружава Србе из Невесиња.¹⁰⁵⁾ Оптужени је у Невесиње поново дошао у лето 1991. године. Арсен Граховац је основао јединицу „Карађорђе,” која је поставила блокаде на путевима, кинила мештане несрбе и подигла динамитом у ваздух неколико објеката на подручју Невесиња чији су власници били муслимани.¹⁰⁶⁾ Ту јединицу чинили су чланови и симпатизери СЧП и СРС. У периоду који је претходио нападу, Граховћеви људи су муслимане отпуштали с посла, протеривали их из њихових домова, разоружавали их, а понекад и физички злостављали.¹⁰⁷⁾ Граховац је имао од 80 до 100 људи у својој јединици која је деловала на подручју Мостара, Бијелог Поља, Буне и Борачког језера. Та јединица је касније учествовала у прогону несрба из Гацког, Буне, Мостара, Бијелог Поља и Пијесака.¹⁰⁸⁾ Њихова главна база била је у Невесињу, где су боравили у касарни ЈНА с Ужичким корпусом.¹⁰⁹⁾

34. Добровољци СРС/СЧП почели су да долазе у Невесиње још почетком маја 1991. године и наставили су да пристижу током целе 1991. и у пролеће 1992. године.¹¹⁰⁾ Добровољци СРС/СЧП дошли су и у Буну.¹¹¹⁾ Оптужени је учествовао на једном скупу у Невесињу 1991. године.¹¹²⁾ У септембру 1991. године, на ово подручје стигли су делови Ужичког корпуса с резервистима ЈНА, тенковима, оклопним транспортерима и артиљеријом.¹¹³⁾ У марту/априлу 1992. године, добровољци СРС/СЧП почели су у великим и малим групама да долазе у Невесиње.¹¹⁴⁾ У априлу 1992. године, присуство добровољца СРС/СЧП и припадника других добровољачких и полицијских снага, укључујући Беле орлове и Црвене беретке, у целој општини Невесиње постало је снажно и опресивно.¹¹⁵⁾ Добровољци СРС/СЧП били су потпуно интегрисани у локалну српску ТО, која је била потчињена команди ЈНА.¹¹⁶⁾ ЈНА је пружала пуну логистичку и техничку подршку свим тим снагама на том подручју, укључујући Црвене беретке.¹¹⁷⁾ Оптужени је Невесиње поново посетио у априлу 1992. године и на једном скупу одржао говор у којем је позвао Србе да и даље бране Србију.¹¹⁸⁾

35. У јуну 1992. године, српске снаге, укључујући добровољце СРС/СЧП, нападе су Невесиње и околна муслиманска села.¹¹⁹⁾ После напада, те снаге

су спровеле немилосрдан прогон несрпског – превасходно муслиманског – становништва. У јуну 1992. године, српске снаге су тражиле од свих несрба у селима Доња Бијења, Горња Бијења и Постољани да предају оружје.¹²⁰⁾ Дана 21. јуна, та села су нападнута; српске снаге се побиле старце и болеснике који нису могли да побегну.¹²¹⁾ За те и друге нападе одговорне су снаге које су обухватале добровољце СРС/СЧП, Црвене беретке и Беле орлове. Многим од тих снага командовао је Арсен Граховац.¹²²⁾ Здравко Кандић је командовао делом добровољаца СРС/СЧП током напада на Бијело Поље.¹²³⁾ У току и после тог напада, несрбе су рутински заточавали, мучили, тукли и убијали. Добровољци СРС/СЧП и припадници других српских снага брутално су у више наврата силовали жене, а муслиманска села пустошили и разарали.¹²⁴⁾ Од јуна до јула 1992. године разорено је седам џамија и сви месциди у општини Невесиње.¹²⁵⁾ Уништена је и велика католичка црква у Невесињу, затим је уклоњен шут и на њеном месту је направљен паркинг.

36. Дана 22. јуна 1992. године, српске снаге, укључујући добровољце СРС/СЧП, ухапсиле су 76 цивила муслимана у шумама на подручју Вележа и одвеле их у основну школу у селу Днопоље у долини Зијемље, где су били заточени.¹²⁶⁾ За њихово хватање одговорне су снаге којима је командовао Здравко Кандић и његов заменик Драган Ђурђић, а састојале су се од припадника Црвених беретки и добровољаца СРС/СЧП.¹²⁷⁾ Мушкарце су одвојили од жена и деце и побиле их.¹²⁸⁾ Њихова тела су касније откривена на месту које се зове „Телећа Ластва”. Жене и деца су пребачени у топлану у Килавцима, у Невесињу, где су заточени. Касније је четрдесет и четворо жена и деце убијено и бачено у масовну гробницу Бреза у Липовачи.¹²⁹⁾ Српске снаге су у јаму с телима убациле бомбе.¹³⁰⁾ У тој групи било је двадесеторо деце, укључујући једномесечну бебу и барем још једно дете млађе од годину дана.¹³¹⁾ За тај масакр одговорни су припадници СРС/СЧП и Црвених беретки.¹³²⁾ Пет жена заточених у топлани у Килавцима даље су пребачене у одмаралиште на Борачком језеру, које су српске снаге, укључујући добровољце СРС/СЧП, користиле као војну базу.¹³³⁾ Вођа локалне СРС Арсен Граховац, добровољац СРС/СЧП Петар Диваковић и припадници других српских снага, укључујући друге припаднике СРС/СЧП, брутално су силовали те жене, а неке од њих годинама су држали у заточеништву.¹³⁴⁾ Од пет жена које су биле утамничене и сексуално злостављане у логору на Борачком језеру, две су на крају убијене.¹³⁵⁾ После тог убиства, неколико војника Црвених беретки, који су раније били припадници јединице капетана Драгана Васиљковића, хвалисали су се тим убиствима уједном кафићу у Невесињу.¹³⁶⁾

37. У јуну 1992. године, српске снаге, укључујући добровољце СРС/СЧП, ухапсиле су двадесеторо цивила муслимана – већином старијих цивила који су били сувише спори или болесни да пешице побегну из села – и заточили их у једном подруму на Борачком језеру.¹³⁷⁾ Људи из те групе укрцани су потом у један камион, одведени у шуму и један по један убијени ватреним оружјем. Тих деветнаест цивила убијени су и остављени на гомили у шуми.¹³⁸⁾ Касније су идентификовани у јами у Липовачи и на планини Борашници.¹³⁹⁾

38. Средином јуна 1992. године, једанаест цивила муслимана из Хруште и Кљуне ухапшени су док су се крили од српских снага у шумама у Телећој

Ластви. Заточени су у основној школи у Зијемљу, где су мучени. Мучење је обухватало растезање и тешко премлаћивање, а једном мушкарцу су клештима ишчупали зубе.¹⁴⁰⁾ Седам заробљеника је убијено. Њихова тела су пронађена у јама у Зијемљу. Добровољци СРС/СЧП су били у заточеничкој ћелији у Зијемљу и учествовали су у убијању.¹⁴¹⁾ Неке заробљенике су одвели у зграду СУП у Невесињу, где су их више од недељу дана мучили и држали у једној малој ћелији. За то време су заробљеници, укључујући жене и малу децу, злостављали и нису добијали довољно хране.¹⁴²⁾

Фусноте:

- 1) *Тужилац против Војислава Шешеља*, предмет бр. ИТ-03-67-ПТ, „Захтев Тужилаштва за допуштење да измени Оптужницу уз поверљиви и *ex parte* пропратни материјал”, 22. октобар 2004.
- 2) *Тужилац против Војислава Шешеља*, предмет бр. ИТ-03-67-ПТ, „Одлука по захтеву Тужилаштва за допуштење да измени Оптужницу”, 27. мај 2005. (заведена у Секретаријату 2. јуна 2005). У даљем тексту: Одлука у вези с изменом Оптужнице.
- 3) *Тужилац против Војислава Шешеља*, предмет бр. ИТ-03-67-ПТ, „*Corrigendum* Измењене оптужнице приложене захтеву Тужилаштва за допуштење да измени Оптужницу”, 3. јун 2005.
- 4) *Тужилац против Војислава Шешеља*, предмет бр. ИТ-03-67-ПТ, „Одлука по *Corrigenditi* Измењене оптужнице приложене захтеву Тужилаштва за допуштење да измени Оптужницу”, 8. јул 2005.
- 5) Напомињемо да овај додатак одговара Одељку V Претпретресног поднеска Тужилаштва.
- 6) Сведок VS-1060; Халид Маснопита, Мујо Џафић, Andras Riedlmayer у свом извештају вештака о уништавању културних и верских објеката у одређеним општинама у Хрватској и Босни и Херцеговини од 1991. до 1993. године.
- 7) 0051-0559-0051-0559, попис из 1991. године – месне заједнице у Илијашу и њихови становници.
- 8) Сведок VS-1111; Халид Маснопита.
- 9) Мујо Џафић.
- 10) Халид Маснопита; Мујо Џафић.
- 11) Халид Маснопита.
- 12) Сведок VS-1111; Халид Маснопита.
- 13) Сведок VS-111-1.
- 14) Сведок VS-1111; Халид Маснопита.
- 15) Сведок VS-1111; Халид Маснопита, Мујо Џафић.
- 16) Сведок VS-111.
- 17) Сведок VS-1111; Халид Маснопита; Мујо Џафић; Извештај о ексхумацији, 23. август 1996, 0043-1787-0043-1791; Министарство унутрашњих послова Босне и Херцеговине, Службени извештај о ексхумацији двадесет и два лица у Љешеву, 11. јун 1996, RR04-1069-RR04-1075.
- 18) Халид Маснопита.
- 19) Халид Маснопита; Мујо Џафић; Извештај о ексхумацији у општини Илијаш, 5. јун 1996, X011-9966-X012-0139; Министарство унутрашњих послова Босне и Херцеговине, Службени извештај о ексхумацији двадесет и два лица у Љешеву, 11. јун 1996, RR04-1069-RR04-1075.
- 20) Мујо Џафић.
- 21) Мујо Џафић; Халид Маснопита.
- 22) Мујо Џафић.
- 23) Централна отаџбинска управа, Наредба бр. 425, 20. март 1994, ЕТ 0346-2549-0346-2549; Наредба бр. 245 Централне отаџбинске управе, којом се Василије Видовић звани Ва-

- ске и Радован Радовић проглашавају војводама; ЕТ 0346-2549-0346-2549 (превод на енглески).
- 24) Халид Маснопита.
 - 25) 0044-3828-0044-3829, попис из 1991. године за Босну и Херцеговину.
 - 26) Сведок VS-1057; Мујо Џафић; Халид Маснопита; Andras Riedlmaier у свом извештају вештака о уништавању културних и верских објеката у одређеним општинама у Хрватској и Босни и Херцеговини од 1991. до 1993. године.
 - 27) Сведок VS-1057; Халид Маснопита.
 - 28) Сведок VS-1057.
 - 29) Сведок VS-1060; транскрипт интервјуа са Шешелем у књизи *Смрт Југославије /Death of Yugoslavia*, 0090-7337-0090-7374 (ЕНГ).
 - 30) Сведок VS-1060; сведок VS-034.
 - 31) Сведок VS-1060; *Тужилац против Шешела*, „Оптужени проф. др Војислав Шешел обавештава тужиоца о својој намери да изнесе посебну одбрану у смислу правила 67(А)(ii) Правилника о поступку и доказима” (у даљем тексту: Посебна одбрана оптуженог), предмет бр. ИТ-03-67-ПТ, септембар 2003, ЕТ Y002-8654-Y002-8947, стр. 302, 399; разговор Maggie O’Kane са Славком Алексићем, 22. март 1997, V000-1506-V000-1506; види и снимак Шешела како шета Грбавицом и стоји поред Алексића; V000-5056-V000-5056; сведочење оптуженог у предмету *Тужилац против Слободана Милошевића*, 31. август 2005, стр. 43532; 25 – стр. 43533; 5.
 - 32) V000 – 0710 – V000 – 0710; 0347-6842-0347-6862.
 - 33) ЕТ0346-2545-0346-2548, заповест оптуженог бр. 124.
 - 34) Сведок VS-1060; *Посебна одбрана оптуженог*, ЕТ Y002-8654-Y002-8947, стр. 399.
 - 35) „Ратни пут најмлађег војводе,” објављен у *Великој Србији*, април 1996, 0068-1925-0068-1942, стр. 4.
 - 36) Шешелева потврда да је Гавриловић именован за команданта, ЕТ 0339-4895-0339-4895; интервју с Гавриловићем, август 1991, ЕТ 0041-3354-0041-3354.
 - 37) Интервју с Неђељком Прстојевићем, 21. новембар 2003, T000-2348-T000-2348.
 - 38) ЕТ 0328-0804-0328-0807, пресретнути разговор између Гавриловића и Алексића, мај 1991. Сведок VS-017; 0334-4061-0334-4079.
 - 39) Чланак Д. Пусоњића, 13. септембар 1991, P002-0962-P002-0979; сведок VS-017; 0349-2589-0349-2609.
 - 40) Перица Коблар, ЕТ0346-2545-0346-2548, заповест оптуженог бр. 124.
 - 41) Перица Коблар.
 - 42) Перица Коблар.
 - 43) Одлука о стратешким циљевима српског народа од 12. маја 1992, ЕТ 0190-2431-0190-2431.
 - 44) Попис из 1991, 0044-3828-0044-3829.
 - 45) Сведок VS-1031; СР Босна и Херцеговина, Информативни извештај МУП, 0084-5101-0084-5106, 29. јул 1992.
 - 46) Сведок VS-1096; Мустафа Хрустановић; сведок VS-1029.
 - 47) „Мој гост – његова истина”, телевизијска емисија с Мирком Благојевићем, 0089-2260-0089-2277, V000-1506-V000-1506; сведок VS-1029; сведок VS-1031.
 - 48) Сведок VS-103 5; сведок VS-1029.
 - 49) Сведок VS-1031.
 - 50) Сведок VS-1031.
 - 51) Сведок VS-1028.
 - 52) Сведок VS-1109.
 - 53) Сведок VS-1029; 1034.
 - 54) Сведок VS-1029; сведок VS-1035.
 - 55) Сведок VS-1029; сведок VS-1035.
 - 56) Фотографије уништене дамије у Јањи које је снимео Мустафа Хрустановић, 0326-7565-0326-7565 и 0326-7566-0326-7566.

- 57) Мустафа Хрустановић; видео-снимак булдожера који руше пет џамија у Бијељини, 17. март 1993, V000-4286-V000-4286; фотографије џамија (Атик џамија, џамија султана Сулејмана Величанственог) у граду Бијељини, општина Бијељина (пре и после). 0326-7564-0326-7564. Andras Riedlmayer у свом извештају вештака о уништавању културних и верских објеката у одређеним општинама у Хрватској и Босни и Херцеговини од 1991. до 1993. године.
- 58) Мустафа Хрустановић.
- 59) Сведок VS-1109; Мустафа Хрустановић; СР Босна и Херцеговина, Информативни извештај МУП, 0084-5101-0084-5106, 29. јул 1992.
- 60) Мирко Благојевић у телевизијској емисији „Мој гост – његова истина”, 27. март 1997, 0089-2260-0089-2277, V000-1506-V000-1506, „Североисточна Босна након захтева Шешелевих четника о припојењу Семберије Србији”, ЕТ 0362-3510-0362-3510 (датум непознат); сведок VS-1035; сведок VS-1031;сведок VS-1028.
- 61) Сведок VS-1028.
- 62) Сведок VS-1035; сведок VS-1031.
- 63) ЕТ0346-2545-0346-2548, заповест оптуженог бр. 124, интервју с Мирком Благојевићем „Секретар нам се убио због Алије”, 24. август 1997, 0067-6251-0067-6254.
- 64) Попис из 1991, 0044-3829-0044-3829.
- 65) Сведок VS-1095.
- 66) Исак Гаши; сведок VS-1034; сведок VS-1095; фотографије на којима се види како Горан Јелисића пуца на једног муслимана, 0018-3231-0018-3231, 0018-3238-0018-3238.
- 67) Сведок VS-1035.
- 68) Сведок VS-1034; сведок VS-1033.
- 69) Исак Гаши; сведок VS-1095; сведок VS-1034.
- 70) Исак Гаши; сведок VS-1095; фотографија логора Лука, 0081-8613-0081-8613; цртеж логора Лука 0065-9559-0065-9959.
- 71) Исак Гаши; Сведок VS-1095.
- 72) Исак Гаши; сведок VS-1095; фотографија масовне гробнице код Брчког, 7. мај 1992, 0018-3244-0018-3244.
- 73) Сведок VS-1095.
- 74) Исак Гаши.
- 75) Извештај данског Хелсиншког одбора, 25. мај 1993; 0002-4266-0002-4275.
- 76) Сведок VS-1095; сведок VS-029; Исак Гаши.
- 77) Сведок VS-1095; сведок VS-029; Исак Гаши; сведок VS-015.
- 78) Попис из 1991, 0044-3829-0044-3829.
- 79) Шефкија Смаиловић; сведок VS-1067.
- 80) Сведок VS-029; Шефкија Смаиловић; сведок VS-1067; Зоран Тот.
- 81) Сведок VS-029; Шефкија Смаиловић; сведок VS-1067; сведок VS-015.
- 82) Сведок VS-1067.
- 83) Шефкија Смаиловић.
- 84) Сведок VS-1068; сведок VS-1069.
- 85) Зоран Тот; сведок VS-1026, сведок VS-029.
- 86) Зоран Тот; сведок VS-1067.
- 87) Зоран Тот.
- 88) Зоран Тот.
- 89) Зоран Тот.
- 90) Сведок VS-1067.
- 91) Шефкија Смаиловић; сведок VS-015
- 92) Шефкија Смаиловић; сведок VS-015.
- 93) Сведок VS-029; сведок VS-1026; сведок VS-1068; сведок VS-1069.
- 94) Сведок VS-1069; сведок VS-1067; сведок VS-1026.
- 95) Сведок VS-1068;сведок VS-1026.
- 96) Сведок VS-1068; сведок VS-1069.

- 97) Сведок VS-1068.
- 98) Сведок VS-1069; сведок VS-1026.
- 99) Сведок VS-1026; сведок VS-1022; сведок VS-1067; V000-5448-V000-5448, снимак ексхумације на локацији Уборак.
- 100) Сведок VS-1067.
- 101) Сведок VS-1068; сведок VS-1069; сведок VS-029.
- 102) Карта Мостара и Невесиња, 0365-8369-0365-8369.
- 103) Попис из 1991. године, 0044-3829-0044-3 829.
- 104) Сведок VS-1023; Шешел у предмету *Тужилац против Милошевића*, 5. септембар 2005, предмет бр. ИТ-02-54, од странице 43738, ред 13, до странице 43739, ред 1.
- 105) Сведок VS-1024.
- 106) Сведок VS-1024; сведок VS-029.
- 107) Сведок VS-1067; сведок VS-1024; сведок VS-1025.
- 108) Сведок VS-029.
- 109) Сведок VS-029.
- 110) Сведок VS-029.
- 111) Сведок VS-029.
- 112) Сведок VS-1023; Шешел у предмету *Тужилац против Милошевића*, 5. септембар 2005, предмет бр. ИТ-02-54, од странице 43738, ред 18, до странице 43739, ред 1.
- 113) Сведок VS-1024.
- 114) Шефкија Смаиловић.
- 115) Сведок VS-1025.
- 116) Сведок VS-029;сведок VS-015.
- 117) Сведок VS-029; сведок VS-015.
- 118) Шефкија Смаиловић.
- 119) Сведок VS-1024.
- 120) Сведок VS-1025.
- 121) Сведок VS-1025.
- 122) Сведок VS-1024.
- 123) Сведок VS-029.
- 124) Сведок VS-1024; сведок VS-1023; сведок VS-1067; сведок VS-1025; сведок VS-1022.
- 125) Сведок VS-1023; Andras Riedmaier у свом извештају вештака о уништавању културних и верских објеката у одређеним општинама у Хрватској и Босни и Херцеговини од 1991. до 1993. године.
- 126) Сведок VS-1052; сведок VS-1025.
- 127) Сведок VS-029.
- 128) VS-029; сведок VS-1052; сведок VS-1025; сведок VS-029.
- 129) Сведок VS-029; Резиме ексхумација извршених у периоду од 13. августа 1998. до 19. децембра 1998. године на подручју општине Невесиње, 0096-9846-0096-9846.
- 130) Сведок VS-029.
- 131) Сведок VS-1051;1022.
- 132) Сведок VS-029.
- 133) Сведок VS-1051; сведок VS-1022.
- 134) Сведок VS-1051; сведок VS-1022.
- 135) Сведок VS-1022; сведок VS-1051.
- 136) Сведок VS-029.
- 137) Сведок VS-1023.
- 138) Сведок VS-1023.
- 139) Имена тих жртава наведена су у Додатку X Модификоване измењене оптужнице.
- 140) Сведок VS-1051; сведок VS-1052.
- 141) Сведок VS-1052; сведок VS-1051; сведок VS-1025.
- 142) Сведок VS-1052.

**Међународни кривични суд
за бившу Југославију**

Тужилац
против
Проф. др Војислава Шешеља
Предмет бр. ИТ - 03 - 67 – ПТ

**ОПТУЖЕНИ ОБАВЕШТАВА ТУЖИОЦА
ДА НАМЕРАВА ДА ИЗНЕСЕ ПОСЕБНУ ОДБРАНУ
У СКЛАДУ СА ПРАВИЛОМ 67 (А) (ii) (б)
ПРАВИЛНИКА О ПОСТУПКУ И ДОКАЗИМА
ОСПОРАВАЊЕМ „ГОВОРА МРЖЊЕ”
КАО ПОСЕБНОГ ОБЛИКА ПОЧИЊЕЊА
Поднесак број 136**

Увод

Тужилаштво је у свом захтеву за измену оптужнице од 22. октобра 2004. године навело да је почињено наводно кривично дело прогона путем коришћења „говора мржње”. Тужилаштво се позива на судску праксу МКСР-а, и на закључке једног претресног већа из децембра 2003. године, где се помиње „говор мржње”. Јасни су разлози за ово увођење „говора мржње” у оптужницу. Тужилаштво није успело да нађе нити један доказ који указује на постојање саучесништва, а самим тим и подстрекивања, помагања, организовања злочиначког удружења или саизвршилаштва. Нема конкретног кривичног дела, нема објективне и субјективне везе између „саучесника”, често нема ни познатог извршиоца кривичног дела. Нема ни конкретног подстрекивања на индивидуално одређено кривично дело, нити помагања одређеном лицу да изврши кривично дело. Јасно је и да нема организовања злочиначког удружења ради вршења једног или више кривичних дела. Нема ни саизвршилаштва (саизвршилац као саучесник).

С обзиром да нема конкретног кривичног дела, Тужилаштво је прибегло „говору мржње”. Проф. др Војислав Шешељ је једини који је оптужен за говор мржње, односно једини коме се ставља на терет да је говором мржње починио злочине. Шта је „говор мржње”? Где су границе између „говора мржње” и слободе мишљења и изражавања?

Правилном 67 Правилника о поступку и доказима оптуженом се дозвољава да изнесе свој посебан вид одбране, те у форми додатног обелодањивања проф. др Војислав Шешељ подноси овај елаборат о „говору мржње”. Елаборат ће показати и доказати да Тужилаштво нема објективне и недвосмислене одговоре на ова питања и да свесно и злонамерно, из политичких побуда, манипулише „говором мржње”.

Елаборат о „говору мржње” у светлу поставки Тужилаштва у односу на оптужницу против проф. др Војислава Шешеља

І Појам „говора мржње”

Препорука Комитета министара Савета Европе бр. R(97)20, усвојена 30. октобра 1997. године на 607. састанку заменика министара даје, уз осврт на многобројне изворе, дефиницију и образложење „говора мржње”. У препоруци подсећа на:

- Декларацију о слободи изражавања и информисања од 29. априла 1982. године;
- Декларацију шефова држава и влада држава чланица Савета Европе усвојену у Бечу 9. октобра 1993. године;
- Декларацију о медијима у демократском друштву усвојену на Четвртој европској министарској конференцији о политици масовних медија (Праг 7-8. децембра 1994. године);
- судску праксу органа Европске конвенције о људским правима у складу са члановима 10 и 17 ове конвенције;
- Конвенцију УН о укидању свих облика расне дискриминације и
- Резолуцију 68 (30) Комитета министара о мерама које треба предузети против распиривања расне, националне и верске мржње.

Израз „говор мржње” подразумева „све облике изражавања који шире, распирују, подстичу или правдају расну мржњу, ксенофобију, антисемитизам или друге облике мржње засноване на нетолеранцији, укључујући ту и нетолеранцију изражену у форми агресивног национализма и етноцентризма, дискриминације и непријатељства према мањинама, мигрантима и људима имигрантског порекла”. Комитет министара Савета Европе у препоруци R(97)20 посебно наглашава да је: „Свестан потребе да се борба против расизма и нетолеранције помири са потребом да се заштити слобода изражавања да би се избегла опасност од подривања демократије под изговором да се она брани. Због тога се ова начела односе пре свега на медије, а као санкције за њихово непоштовање препоручују се, између осталог, „друштвено користан рад” и „одштета жртвама говора мржње”. Комитет министара Савета Европе упозорава и да „влада држава чланица треба да обезбеде да у правном оквиру...уплитање у слободу изражавања буде уско ограничено и да се примењује на законит и неарбитраран начин, на основу објективних критеријума... Национално законодавство и пракса држава чланица треба да омогуће судовима да имају на уму да су конкретни случајеви говора мржње толико увредљиви за појединце или групе да не уживају степен заштите који други видови изражавања уживају на основу члана 10 Европске конвенције о људским правима...У том погледу, та тела треба посебно да размотре слободу изражавања осумњиченог, узимајући у обзир да увођење кривичних санкција представља озбиљно ограничавање те слободе...”. Такође, стандарди које националне власти примењују морају да узму у обзир „начин, садржај, контекст и сврху извештавања”.

Препорука R(97)20 се образлаже и на следећи начин: „...Препорука садржи многобројне заштитне механизме усмерене на заштиту слободе изражавања...Осим тога, аргумент да је сувише драконска заштита од нетолерантног говора не само опасна већ и контрапродуктивна, такође има смисла”. У образложењу Препоруке се наводи и: „Ове напомене су значајније тамо где кривичне санкције могу да се наметну у светлу начела *nullum crimen, nulla poena sine lege* као и начела да се кривично право не сме широко тумачити на штету оптуженог, на пример аналогijом. Ова начела су део гаранције из члана 7 ECHR и стога проистиче да кажњиво дело мора да буде јасно дефинисано законом (видети, на пример, Европски суд за људска права С.В против Уједињеног краљевства, пресуда од 22. новембра 1995. године, Серија А, бр. 335-Б ставови 34-36)”. Такође, у образложењу се наводи да „...кривично право не мора увек бити прикладно за конкретне случајеве говора мржње, док грађанско право начелно нуди већу флексибилност у том погледу...органи гоњења морају да испоље посебан опрез када се баве случајевима говора мржње. У неколико европских земаља пракса је показала да може бити веома тешко да се достигне ниво доказа који захтева кривично право. Уместо снижавања тог нивоа, што би озбиљно нарушило слободу изражавања, предлаже се да ти органи брижљиво утврде да ли је прикупљено довољно доказа пре него што наложе гоњење”.

Из свих ових навода из Препоруке R(97)20 и образложења исте, јасно произлази да је Тужилаштво потпуно неадекватно и супротно правним начелима увело „говор мржње” у оптужницу. Такође, то произлази и из члана 10 Европске конвенције о заштити људских права и основних слобода (потписане 4. новембра 1950. године), где се наводи да: „Свако има право на слободу изражавања”, и да „то право обухвата слободу мишљења и слободу добијања информација и идеја без мешања државних власти и без обзира на границе”. Остваривање ових слобода може бити „подвргнуто одређеним формалностима, условима, ограничењима и санкцијама које су прописане законом...у интересу националне безбедности, територијалног интегритета или јавне безбедности, ради спречавања нереда и криминала, заштите здравља или морала, заштите угледа или права других, спречавање откривања поверљивих информација или очувања ауторитета и непристрасности судства”.

На политичке мотиве Тужилаштва при одлуци о увођењу „говора мржње” у оптужницу указује и судска пракса у вези са слободом изражавања, тј. одлуке и пресуде Европског суда за људска права и одлуке и извештаји Европске комисије за људска права. Нови Европски суд за људска права, конституисан 1. новембра 1998. године ступањем на снагу Протокола број 11 уз Европску конвенцију о људским правима (заменjuje два пређашња органа Конвенције, Суд и Комисију) такође својим радом даје пуно примера који говоре о политичким мотивима Тужилаштва. На пример:

– У пресуди *Castells* из априла 1992. године, када се представка односила на осуду подносиоца, милитантног баскијског активисте и члана шпанског парламента, Суд је констатовао да: „Слобода штампе обезбеђује јавном

мњењу један од најбољих начина да упозна идеје и ставове политичких вођа и формира мишљење о њима. Она, пре свега, пружа прилику политичарима да размишљају о ономе што заокупља јавно мњење и то коментаришу. Она омогућава свакоме да учествује у слободној политичкој дебати...” (цитати према Серији издања Савета Европе о медијима бр. 1 – судска пракса у вези са чланом 10 Европске конвенције о људским правима, Савет Европе и „Спринт”, 2002. године);

– У случају Аксоу, разматраном у октобру 2000. где је подносилац представке био писац и бивши посланик у парламенту који је осуђен због изјава (између осталог и на конгресу једне политичке партије) које се тичу проблема на југоистоку Турске, Суд је закључио: „...да је слобода изражавања, која је драгоцене за сваког појединца нарочито драгоцене за изабраног представника народа... У овом случају, дотични је говорио: у својству делегата и генералног секретара једне политичке партије у оквиру своје улоге на турској политичкој сцени...За разлику од Владе, Суд је оценио да спорне изјаве нису биле расистичке. По мишљењу Суда, подносилац представке је истакао постојање једног народа и његов говор се сводио на захтев за признавање права тог народа. Сходно томе, његова осуда је несразмерна циљевима којима се тежило”. По други пут је подносилац представке осуђен због објављивања чланка у једном недељнику, а тада: „Суд је подсетио на кључну улогу штампе у демократији. Подносилац представке је изнео своје мишљење као политичар. Он није подстицао на употребу насиља. Насупрот томе, његов чланак, који се ослањао на информације које су објавиле независне или јавне организације, имао је за циљ да упозори јавно мњење. Осуда је опет оцењена као несразмерна циљевима којима се тежило.” Код треће осуде подносиоца представке после објављивања брошуре о правима његовог народа: „...Суд је подсетио да је суштина демократије да дозволи изношење и разматрање различитих политичких пројеката, чак и оних који доводе...у питање актуелну организацију државе, под условом да немају за циљ да угрозе саму демократију...Суд је одлучио да је трећа спорна мера такође била у супротности са чланом 10 Конвенције.”;

– У случају Incal из 1998. године (осуда због објављивања летака у којима се критикује политика локалних власти према радницима, посебно према онима који су курдског порекла) Суд је констатовао, подсећајући на своју пресуду из случаја Castells да „...мешање у слободу изражавања политичара који је члан опозиционе партије, као у случају подносиоца представке, захтева најстрожу контролу...По мишљењу суда позиви изнети у летку не могу ипак, ако се узме у обзир контекст, да се схвате као подстицање насиља, непријатељства или мржње међу грађанима...”;

– У случајевима Ердогу и Сенер (осуде главних и одговорних уредника два часописа), Суд је у складу са „својом ранијом праксом” закључио „...да не може да се сматра да изражена мишљења, ма како она била категорична и оштра подстичу на насиље. Сходно томе...националне власти нису у довољној мери поштовале слободу штампе и право јавности да на један другачији начин буде обавештено о курдском проблему.”;

– У случајевима Арслан, Полат и Гергер из 1999. године подносиоци представке су били осуђени зато што су критиковали деловање државе на југоистоку Турске, Суд је подсетио да „...спорни текстови нису подстакли на насиље упркос непријатељској конотацији неких делова или употреби речи као што су: отпор, борба и ослобођење.”;

– У септембру 1998. године у случају Lehideuh и Isorni Суд је указао: „...на време које је протекло од догађаја који се помињу у огласу (40 година) и оценио да исти представља део напора који свака земља мора да уложи у циљу отворене и смирене расправе о сопственој историји... Суд је закључио да је казна изречена подносиоцима представке несразмерна, истакавши озбиљност кривичне осуде...с обзиром на постојање других начина интервенције и оповргавања, нарочито помоћу грађанских инструмената...” Сви ови примери указују на неадекватност захтева Тужилаштва од 22. октобра 2004. године и увођења такозваног „говора мржње” у оптужницу.

Са друге стране, пракса европских судова и Комисије у вези слободе изражавања, али и одредбе Међународног пакта о грађанским и политичким правима из 1966. године, указују да се прави „говор мржње” и злоупотреба слободе изражавања непрестано користе управо на Западу (сходно томе и међу савезницима западних држава на Балкану и Блиском истоку). Такође, тај „говор мржње” је уграђен и у саме основе појединих држава, њихову правну и државну историју, у документа која су наводно „оличење” демократских начела и „узор” за будуће генерације (најдрастичнији пример је свакако Декларација о независности САД). Неке од пресуда које ово доказују су следеће:

– У октобру 1998. године Комисија је, у вези представке једног новинара, оценила да „...адекватно и брижљиво истраживање, за које подносилац представке није могао да докаже да га је обавио представља један од основних етичких примера новинарства”. Дакле, у медијима се не смеју износити информације које нису поткрепљене доказима. На Западу постоји небројено много примера свесног лагања, нагађања, злонамерног подметања и измишљања западних медија, интелектуалаца и политичара за време грађанског рата на простору бивше СФРЈ, агресије НАТО на СРЈ 1999. године, агресије САД на Ирак 2003. и других догађаја у које је био умешан Запад (на пример у Вијетнаму и Никарагви). Те неистине су произвеле катастрофалне последице;

– У новембру 1997. године Суд је оценио у случају Зана „...да осуда бившег градоначелника због тога што је изразио подршку терористичким актима у једном интервјуу може да се оправда на основу члана 10...”. Сличну подршку терористичким актима и терористима редовно дају политичари и медији на Западу (и њихови савезници на Блиском истоку и Балкану). Позива се отворено на убиства народних представника и политичара из разних земаља света и отворено се подржавају интернационални терористи који су између осталог деловали у Босни и на Косову и Метохији;

– У септембру 1998. године у случају Lehideuh и Isorni, Суд је потврдио да „...правдање пронацистичке политике не сме да ужива заштиту на основу члана 10...”. У Хрватској деведесетих се пронацистичка политика из Другог светског рата и усташка злочиначка идеологија отворено оправдавала у

изјавама политичара. Има доста примера и на Западу за ову злоупотребу слободе изражавања;

– У случају Oberschlick из јула 1997. године Суд је закључио да се речи подносиоца представке могу сматрати „poleмичким” и због тога не представљају „неоправдан лични напад”. Дакле, допуштена је жестока полемика и медијска расправа, али не и неоправдани лични напади. На Западу се страни и домаћи политичари, интелектуалци, борци за бољи економски и социјални статус сиромашних делова друштва и мировни активисти називају најпогрднијим именима само зато што се не слажу са званичном политиком Вашингтона или Лондона;

– У случају Wabl посланик зелених у аустријском парламенту је оспорио забрану да понавља израз „нацистичко новинарство” који је употребио поводом једног чланка. Суд је одлучио да су „...националне власти на адекватан начин одмериле интересе двеју страна, имајући на уму посебан жиг које носе активности инспирисане националсоцијалистичким идејама...ограничен домет забране оставио му је слободу да изрази своје мишљење о новинском чланку користећи друге изразе.” На Западу се политичари који се не слажу са америчком глобалном политиком проглашавају скоро аутоматски за „нове Хитлере”, „Ајхмане”, „Хесове” и слично. Посебно су ови примери злоупотребе слободе изражавања и неспутаног „говора мржње” били присутни за време медијских напада на Србе деведесетих, када је читав један (историјско антифашистички) народ проглашаван за нацисте (!?), само зато што је хтео да сачува своју међународно признату државу. Ишло се чак толико далеко да су се користили изрази као што су „холокауст” или „коначно решење” (сличан „говор мржње” је употребљаван и за време припреме за агресију на Ирак 2003. године).

Међународни пакт о грађанским и политичким правима у члану 20 прописује да свака пропаганда у корист рата треба да се забрани законом исто као и свако заговарање националне, расне или верске мржње којом се подстиче на дискриминацију, непријатељство и насиље. Ово ограничење слободе испољавања убеђења и мишљења као да не важи на Западу. Политичари, интелектуалци и медији су се просто утркивали у позивима на такозвани „превентивни рат” против Срба током деведесетих и Ирачана 2003. године. Додајмо овоме да на Западу постоји слабо прикривено расистичко уверење о урођеној „биолошкој надмоћи” западњака над остатком света које се не крије ни у савременом свету, као и етноцентризам, и слика о правом извору „говора мржње” и злоупотребе слободе изражавања ће бити комплетна. Следећи примери то потврђују.

II Примери „говора мржње”

а) САД

1. „...Ми би требало Србију да осудимо на карантин, све док се вирус који она носи не избрише”. (Петровић П. З: „Избрисати српски вирус”, „Чигоја”, Београд, 2002, стр. 13) – Давид Гомперт, потпредседник RAND–а, и бивши члан Савета за националну безбедност САД у време Буша старијег. Изјава је дата за време грађанског рата у Босни – „Foreign Affairs” јули/август 1994.

2. „Сада Борислав Херак, убица и силеџија чека на стрелачки вод” (Петровић П. З: „Избрисати српски вирус”, „Чигоја”, Београд, 2002, стр. 15) – John F. Burns, амерички новинар, о Србину за кога је доказано да је невинно осуђен (уз то и ментално болестан). За ову репортажу Burns је добио и Пулицерову награду. Она је имала наслов: „Крвопролиће у име Србије”, а објављена је у британском „The Guardian” 3. новембра 1992. године. Burns је иначе новинар листа „New York Times”.

3. „Српски ратни злочини налик на нацистичке...” (Петровић П. З: „Избрисати српски вирус”, „Чигоја”, Београд, 2002, стр. 19) – „Washington Post”, 8. мај 1992. године.

4. „Силовање прати рат готово једнако предвидиво као што муве прате ђубре... То је, међутим, оно што се десило када су српске снаге окупирале град у северној Босни почетком овог лета и систематски силовали 40 младих муслиманских жена, судећи према изјавама самих жртава и сведочењу лекара који су их прегледали... Будуће генерације босанских муслимана неће морати да се ослањају, као што су њихови српски тлачитељи то морали, на непоуздане оралне историје свих мушкараца из читавог једног сеоцета, који су набијани на колац или закуцани на крст од њихових муслиманских освајача, пре неколико стотина година” (Петровић П. З: „Избрисати српски вирус”, „Чигоја”, Београд, 2002, стр. 20) – „New York Newsday”, њујоршки дневник у јануару 1993. године потпирује сукобе у Босни на основу наводних силовања, али и истовремено прекраја историју Балкана. У овим небулозама, тј. представљању турског царства као „доброг” и „праведног” за разлику од одувек „злих Срба”, најдаље је отишао Michael Sells, амерички професор религије. Sells пише 1996. године: „Христославизам је веровање да су Словени инхерентно Хришћани, и да је свако покрштавање Словена у другу веру, конверзија расе или етничитета: од Словена до Турчина. Да бих објаснио специфичне корене и опсег те идеологије Христославизма, расправљаћу о његова два најчувенија експонента. Два аутора су владика Петар II Петровић, познат као Његош, који је сачинио централни текст српског религиозног национализма, „Горски вијенац”, и Иво Андрић, који је прихватио Његошеве идеје, комбиновао их са појмовима расе из раног 20. века, и дефинитивно их изразио у својим популарним романима и у својој дисертацији.

Друга компонента Христославизма обухвата кретање од идеологије до специфичне активности знане као „етничко чишћење”. Овај покрет, који је почео крајем осамдесетих, у српској провинцији Косово, био је експлоатисан и упрегнут од Слободана Милошевића у његовом успону на власт, и пуштен с ланца у пролеће 1992. године с геноцидним последицама”. (Петровић П. З: „Избрисати српски вирус”, „Чигоја”, Београд, 2002, стр. 23)

5. „Српска геноцидна агресија...” (Петровић П. З: „Избрисати српски вирус”, „Чигоја”, Београд, 2002, стр. 25) – Newt Gingrich, спикер америчког Конгреса, 1. март 1995.

6. „Волео бих да видим како Карацић престаје да бљује ту расистичку мржњу” Петровић П. З: „Избрисати српски вирус”, „Чигоја”, Београд, 2002, стр. 26) – Ричард Холбрук на ТВ „Newshour”, 11. август 1993. године.

7. „...и знајући да су Срби тек злочиначки дупеглавци” (Петровић П. З: „Избрисати српски вирус”, „Чигоја”, Београд, 2002, стр. 26) – Ричард Холбрук на ТВ AVS (цитат из „The New Yorker”), 6. новембар 1993. године.

8. „Зато што су они одвратни” (Петровић П. З: „Избрисати српски вирус”, „Чигоја”, Београд, 2002, стр. 26) – Медлин Олбрајт одговара на питање зашто води такву политику према Србима – (дијалог са демонстрантима испред зграде УН у Њујорку), цитат из агенцијске вести Associated Press-a, 22. јануар 1997. године.

9. „Срби су се спремили да убију босанско муслиманску прошлост...као намерни културни геноцид, да ојачају своју шему људског геноцида”. Robert Hughes, „Time”, 7. јун 1993. (Петровић П. З. „Избрисати српски вирус”, „Чигоја”, Београд, 2002, стр. 27)

10. „Али, испод штофа са узаним штрафтама пулсирају јаке мрачне теме српског национализма: религија, идеологија, огорчење и смрт” – „Vanity Fair”, март 1993. године о српском председнику – новинар Т. Д. Алман. (Петровић П. З: „Избрисати српски вирус”, „Чигоја”, Београд, 2002, стр. 36)

11. „Као и Адолф Хитлер пре њега...мисли да је демократија сувише декадентна да би му се супротставила” (Петровић П. З: „Избрисати српски вирус”, „Чигоја”, Београд, 2002, стр. 37) – „Los Angeles Times”, децембар 1992. године о истом.

12. „Не може се разговарати ни преговарати са расистички настројеним Србима” (Петровић П. З: „Избрисати српски вирус”, „Чигоја”, Београд, 2002, стр. 38) – „Washington Times”, 24. октобар 1992. године.

13. „Срби су сој за себе. Они су страна која лаже и води рат” (Петровић П. З: „Избрисати српски вирус”, „Чигоја”, Београд, 2002, стр. 38) – „Washington Post”, 20. септембар 1992. године.

14. „Милошевић је успешно искористио манију гоњења од које су Срби патили током читаве своје историје” – „Washington Post”, 31. март 1993. године.

15. „Ми морамо да учинимо да Срби плате вишу цену...” (Петровић П. З: „Избрисати српски вирус”, „Чигоја”, Београд, 2002, стр. 47) – Бил Клинтон, 20. април 1994. године, изјава у Белој кући.

16. „Образац је убедио српске фанатике...Насиља почињена сада у бившој Југославији неће једноставно пресахнути, или се окончају њиховим пристанком...То је људска животиња у најгорем издању. Ако се томе не супротстави и не заустави се цивилизованим друштвом, звер ће тумарати. Она већ осматра Косово, настањено етничким Албанцима” (Петровић П. З: „Избрисати српски вирус”, „Чигоја”, Београд, 2002, стр. 53) – Atlanta Constitution, 24. децембар 1992. године.

17. „Босна и холокауст” (Петровић П. З: „Избрисати српски вирус”, „Чигоја”, Београд, 2002, стр. 54) – Ели Визел, наслов текста о Србима у недељнику „Time”, 7. септембар 1995. године, где Визел пише „Да ли то значи да би требало да имамо више разумевања за Србе...Током три године босански српски војници су били кривци за непрестану агресију...спроводили су „етничко чишћење” и стрељања по преком поступку”.

18. „Ово је једино насиље за које се не могу оптужити Срби или Руси” (Петровић П. З: „Избрисати српски вирус”, „Чигоја”, Београд, 2002, стр. 70)

– Bob Simon, децембар 1995. године, за емисију „60 minutes” извештава о земљотресу на Косову.

19. „Срби су неписмени и дегенерици” (Петровић П. З: „Избрисати српски вирус”, „Чигоја”, Београд, 2002, стр. 73) – Joseph Biden, сенатор из Делавера на ТВ CNN, 1. август 1993. године.

20. „Сада у Србији постоји тотални фашизам” (Петровић П. З: „Избрисати српски вирус”, „Чигоја”, Београд, 2002, стр. 73) – „Washington Week in Review”, Georgie Ann Geyer, 25. мај 1993. године.

21. „Ми се суочавамо не са верским ратом, већ са простачким гласним чином српског експанзионизма и агресије... Ово је фашистичко разбојништво у маршу” (Петровић П. З: „Избрисати српски вирус”, „Чигоја”, Београд, 2002, стр. 73) – Joseph Biden, сенатор на „National Public Radio” Вашингтон, 15. мај 1993. године.

22. „Крајности српске бестијалности...силовање Босне и махнити српски фашизам иза њега... Српски варваризми” (Петровић П. З: „Избрисати српски вирус”, „Чигоја”, Београд, 2002, стр. 74) – Joseph Biden у говору у Сенату, 3. август 1993. године

23. „...српска армија води кампању терора – и сеје семе новог европског рата. Под „Калашњиковима” београдских снага... Sebastian Junger истражује болни терен дивљачких масакара... За српску војску једино решење је терор. Сваки пут када је убијен пајкан, збриши породицу...Клање је знатно лакше – и јефтиније – него рат...”, „Vanity Fair”, јули 1998. године. (Петровић П. З: „Избрисати српски вирус”, „Чигоја”, Београд, 2002, стр. 74)

24. „...Постоји једна важна културна разлика између Србије и Хрватске: неписмени би могли да се уздигну (код Срба) до лидершипа, и чак до монархије” (Петровић П. З: „Избрисати српски вирус”, „Чигоја”, Београд, 2002, стр. 79) – David Riesman, професор универзитета Харвард, у предговору књиге Филипа Коена, „Тајни рат Србије”.

25. „Постоји прича о, знате, фашистичком ускрснућу православне цркве против римског католичког Запада” (Петровић П. З: „Избрисати српски вирус”, „Чигоја”, Београд, 2002, стр. 83) – Georgie Anne Geyer, 25. јун 1993. године у „Washington Week in Review”.

26. „НАТО бомбе су оправдане” (Петровић П. З: „Избрисати српски вирус”, „Чигоја”, Београд, 2002, стр. 84) – „Чикашки кардинал Бернардин у изјави листу „Chicago Sun Times”, 7. септембар 1995. године.

27. „...осуде и гађења, Срби могу да настављају са ратом, вођеним силовањем, убијањем и изгладњивањем... Како Срби настављају са тим? Како они себи објашњавају себе саме? Срби су пронашли задивљујуће решење: они осећају сажаљење за себе. Они се утапају у самосажалење. У сопственој глави, они су решили свој страشان морални проблем проглашавајући себе саме за повређену страну. Умешно, ако не и срамотно показивање циу-цице, то је тактика коју човек среће код оних који туку жене и малтретирају децу, који индигентно успевају да сами себе, ако не и власти убеде да су на то нагнани ужасним понашањем својих жртава” (Петровић П. З: „Избрисати српски вирус”, „Чигоја”, Београд, 2002, стр. 86 – Lance Morrow о Србима, „Time”, 12. април 1993. године.

28. „Крвождерни етнички чистачи” (Петровић П. З: „Избрисати српски вирус”, „Чигоја”, Београд, 2002, стр. 90) – Georgie Anne Geyer – „Chicago Tribune”, јануар 1996. о босанским Србима.

29. „Срби демонстрирају велику комбинацију терора и етничког чишћења... Милошевић је животиња... Србија је последња комунистичка диктатура... Срби сами симулирају нападе на куће да изгледа као да је то учинио НАТО... Та београдска криминална ратна машина...” (Петровић П. З: „Избрисати српски вирус”, „Чигоја”, Београд, 2002, стр. 96) – Весли Кларк на прес-конференцији НАТО у Бриселу, средином априла 1999. године.

30. „Срби спроводе терор и силују албанску децу...” (Петровић П. З: „Избрисати српски вирус”, „Чигоја”, Београд, 2002, стр. 97) – Бил Клинтон у говору на прослави 50 година НАТО у Вашингтону априла 1999. године.

31. „Мислим: нема струје за ваш фрижидер, нема гаса за ваш штедњак, не можете да одете на посао јер је мост срушен – мост на коме сте држали ваше рок-концерте – а ви сте сви стајали са метама на вашим главама. То мора да нестане у 3 часа ујутро” (Петровић П. З: „Избрисати српски вирус”, „Чигоја”, Београд, 2002, стр. 107) – Michael Short, амерички генерал, „Observer” од 16. септембра 1999. године.

32. „Требало би да у Београду буде тотално замрачење: сваки електрични вод, водовод, мост, пут и фабрика везана за рат треба да буду мете” (Петровић П. З: „Избрисати српски вирус”, „Чигоја”, Београд, 2002, стр. 108) – Томас Фридман „угледни” новинар „New York Times”-а, априла 1999. године.

33. „Двадесети век је вероватно најкрвавији, најнасилнији век у историји човечанства. Он се окончава убиством, терором, геноцидом на Косову, баш као што је исто тако започео у Русији. Разлог због којег се Срби осећају слободним да истребљују народ на крају столећа је то што првобитни истребитељи – Руси – никада нису кажњени, чак ни критиковани за своје злочине. „Политичка коректност” окривљује за злочине против човечности појединачне лидере, или идеологију. Тако су недавно Бил Клинтон и Мадлен Олбрајт оптужили Слободана Милошевића за убиство и етничко чишћење на Косову.

Али, Биле, Слободан је био у Београду и вероватно није лично убио ни једног јединог косовског Албанца. Убиства су чинили српски мушкарци које је Мадлен назвала „добрим људима”. Српски мушкарци, који имају породице, сестре, супруге и бабе и деде у Србији, убијају ненаоружане мушкарце, силују, пљачкају, пале на Косову, а М. О. и Б. К, како су „политички коректни” називају их добрим српским народом” (Петровић П. З: „Избрисати српски вирус”, „Чигоја”, Београд, 2002, стр. 110) – Alvars Slucis M. D, Albert Lea M. N. „Washington Post”, 10. мај 1999, текст има наслов „Извор зла” (дакле, нису само Срби криви, већ и Руси).

34. „Јевреји препознају геноцид кад он постоји...и ја сам за то да се на Србе баца нуклеарка” (Петровић П. З: „Избрисати српски вирус”, „Чигоја”, Београд, 2002, стр. 111) – Martin Peretz, издавач листа „New Republic”, у броју од 4. септембра 1995. године.

35. „...Постоји у свету једно апсолутно зло, и због тога постоје праведни ратови. А овај рат чини део њих” (Петровић П. З: „Избрисати српски вирус”, „Чигоја”, Београд, 2002, стр. 115) – Susan Sontag, америчка списатељица у „Le

Monde”, од 21. априла 1999. године. Колико је америчка списатељица била упућена у проблем Косова, (или злонамерна), говори и реченица из истог текста да је Косово до „недавно било део Албаније”.

36. „Ми ћемо систематски и прогресивно нападати, дезорганизовати...пустошити...ми ћемо уништити српске логистичке снаге” Петровић П. З: „Избрисати српски вирус”, „Чигоја”, Београд, 2002, стр. 121) – Весли Кларк на радију РТЛ, 25. март 1999. године.

37. „Како овог месеца комеморишемо холокауст одлучујућим „никада више”, хоћемо ли стајати и дозволити да се геноцид одвија без супротстављања. Организована јеврејска заједница позива америчку јавност да нам се придружи у преклињању наше владе да сноси своју праведну, моралну одговорност и глобално лидерство предузимајући следеће одлучујуће мере како би зауставила ово варварство. Ми позивамо:

– да се сместа подигне ембарго на оружје...;

– администрацију, да координише моментално и одговарајуће примени војну силу, укључујући ваздушне ударе осмишљене да зауставе српску агресију;

– на максимално увећање изолације Србије у светској заједници кроз намеће строжијих економских и дипломатских санкција;

– на стварање радне групе за ратне злочине састављене од професионалног истражног персонала и задуженог за сакупљање информација које се могу квалификовати као доказ за потоње процесе ратних злочина;

– ми позивамо на моменталну примену свих ових мера...” (Петровић П. З: „Избрисати српски вирус”, „Чигоја”, Београд, 2002, стр. 124-125) – Саопштење поводом догађаја на простору бивше СФРЈ од 26. априла 1992. године. Издато у Њујорку. Потписали су га у оквиру Саветодавног одбора за одnose Јеврејске заједнице у САД: Амерички јеврејски одбор, Амерички јеврејски конгрес, B’nai B’rith, Антидифамациона лига, Хадаса, Јеврејски одбор рада, Јеврејски ратни ветерани, Национални савет јеврејских жена, Унија америчких хебрејских конгрегација, Унија ортодоксних јеврејских конгрегација Америке, Уједињена Синагога за конзервативни јудаизам, Женска лига за конзервативни јудаизам и Женски амерички ОРТ.

38. „Ми гледамо на српске власти као одговорне за цивилне жртве и убијање цивила, која су се могла догодити, или се нису догодила” (Петровић П. З: „Избрисати српски вирус”, „Чигоја”, Београд, 2002, стр. 128) – Џејмс Рубин, портпарол америчког Стејт департмента – 31. јул 1998. године.

39. „Они (Срби) се одају силовању, пљачкању и колективним убиствима и то у размерама које нису виђене од Другог светског рата. Они су бацили на путеве пакла милион лица намећући им незамисливе патње...” (Петровић П. З: „Избрисати српски вирус”, „Чигоја”, Београд, 2002, стр. 130) – Вилијем Коен, амерички министар одбране у авио-бази Авиано, 8. април 1999. године – АФП.

40. „Срби нису били довољно кажњени”. (Петровић П. З: „Избрисати српски вирус”, „Чигоја”, Београд, 2002, стр. 13) – Oliver North, амерички пуковник у радио емисији „Oliver North Show” емитованој 30. августа 1995. године. Он је познат као актер афере Иран-Контра из 80-тих година, приликом

америчких субверзивних делатности према Никарагви које је осудио и Међународни суд правде 1986. године

41. Ноам Чомски у својој књизи „Нови милитаристички хуманизам: лекције Косова”, „Филип Вишњић”, Београд, 2000. године наводи писање „Вашингтон поста” за време агресије на СРЈ 1999. године (стр.13). Текст има наслов „Домбаст пут Косова” и у њему се тврди да Вашингтон не треба да „има ни мало милости” и да „НАТО треба да појача бомбардовање” уколико открије било какав знак „непокорности”. Чомски износи и нешто старије примере говора мржње. На пример, изјаве америчког председника Теодора Рузвелта да „најправеднији од свих ратова јесте рат против дивљака” који успоставља владавину „доминантних светских сила” (стр. 94). Чомски наводи и изјаве Ели Визела да је агресија НАТО на СРЈ „морални рат” јер „када се зло открије, не треба чекати и допустити му да ојача. Мора се одмах деловати” (стр. 109). Чомски износи и тврдње Вилијема Пфафа, који захтева да агресија НАТО-а уништи цео српски народ јер „српско руководство је изабрао српски народ...мало тога указује да коначни резултат није био израз воље српског бирачког тела”, па зато српски народ не треба „да буде поштеђен патње коју је нанео својим суседима”. Сличне закључке Пфаф је доносио и у вези Вијетнама, критикујући недовољну агресивност и стратегију САД јер је то „стратегија оних који су богати, који воле живот, а боје се цене” и то су „димензије нашег искуства које превазилазе искуство азијског сиромаша”. Зато треба следити „стратешку логику до њеног крајњег закључка, а то је геноцид”, не оклевајући да „уништимо себе...супротстављајући се нашем сопственом вредносном систему” (стр. 116).

Чомски цитира још једног познатог интелектуалца и новинара Томаса Фридмана, који такође захтева уништење целог српског народа: „Допало вам се или не, ми смо у рату са српском нацијом...и улози морају бити веома јасни...вратићемо вам земљу деценијама уназад претворивши вас у прах. Желите у педесете? Ми ћемо вам дати педесете. Желите 1389? Можемо да створимо и 1389” (стр. 116). Чомски такође износи слабо прикривене расистичке ставове Кисинџера: „Вековима се ови сукоби (на Балкану) одвијају са невиђеном жестином јер ниједан народ нема искуства – и у суштини не верује у западни концепт толеранције” јер је Запад „чврсто привржен идеји да је стварни свет спољашњи у односу на посматрача” за разлику од „култура које су избегле ранији утицај њутновског мишљења” (стр. 121-122). На такве ставове се надовезује „Њујорк тајмс” описујући агресију НАТО-а на Косову као „нови судар Истока и Запада” – „демократског Запада, његових хуманитарних инстинката којима је одбојна варварска нехуманост православних Срба”. Такође, Косово је „прекретница која води од етничких покоља ка хармонији...рат је само подвукао дубоку идеолошку поделу између идеалистичког Новог света решеног да оконча нехуманост и Старог света који подједнако чврсто стоји на становишту да се сукоб не може завршити”.

42. „Понекад је оправдан превентивни рат” (Митеран Ф, Визел Е: „Мемоари у два гласа”, „Паидеиа”, Београд, 1996, стр. 79) – Ели Визел, амерички интелектуалац – интервју са француским председником Митераном током рата у Босни. Визел се залаже за превентивно бомбардовање Срба јер би они

наводно могли да почине злочине: „Ја се плашим... Страх ме је од доласка Срба. Чим они уђу тамо, страх ме је од грозота које ће бити почињене” (Митеран Ф, Визел Е: „Мемоари у два гласа”, „Паидеиа”, Београд, 1996, стр. 20).

Осим Срба, на мети америчког „говора мржње” били су и други народи.

43. „Више послова и више могућности у околним земљама, могли би привући енергију нових младих људи, која би се могла усмерити на изградњу једног света за себе уместо уништавања туђег света” (Чомски Н: „Нужне илузије контроле ума у демократским друштвима”, „Светови”, Нови Сад, 2000, стр. 276) – Платформа Републиканске странке у САД из 1988. године, у којој се говори о потреби иселјавања Палестинаца из њихове сопствене земље.

44. „Једна петина руских основаца пати од неког облика менталне ретардираности” (Бжежински З: „Велика шаховска табла”, ЦИД, Подгорица, 2001, стр. 87) – Збигњев Бжежински, бивши саветник председника САД (у нападу патолошке мржње према Русима, једном од најобразованијих народа света). „Тешко да је и једна руска породица имала могућности да води нормалан цивилизован живот”. (Бжежински З: „Велика шаховска табла”, ЦИД, Подгорица, 2001, стр. 87). Бжежински мисли на читав период током 20. века. Бжежински такође упоређује легално изабране власти у Русији од 1991. године, и саму Русију са нацистичком Немачком: „То је као кад би пост-нацистичком Немачком управљали бивши нацистички „гаулајтери” средњег ранга, који сада износе демократске пароле, са Хитлеровим маузолејом који „још стоји” у центру Берлина”. (Бжежински З: „Велика шаховска табла”, ЦИД, Подгорица, 2001, стр. 100)

45. „Кремљански идиот” (Чомски Н: „Нужне илузије контроле ума у демократским друштвима”, „Светови”, Нови Сад, 2000, стр. 277) – Квалификација на конференцији за штампу америчке алијансе која се противила споразуму са СССР (АНТИ–Аreasment alliance). Односи се на тадашњег председника Роналда Регана. Изјави је дат је велики и позитиван публицитет у америчким медијима (у децембру 1987. године). Чак се и такав „јастреб” као Реган нашао на удару јер није био довољно агресиван.

46. „Империја зла” – бивши амерички председник Роналд Реган о СССР-у 1983. године. (Кисинџер Х: „Дипломатија”, „Верзал прес”, Београд, 1999, књига 2, стр. 682). Такође, СССР је за Регана био одметничка империја спремна на: „Сваки злочин, лаж и превару како би постигла своје циљеве”.

47. „Одстранити ове упорне, чак и издајничке елементе” – залагање Рејнхолда Нибера за „већом принудом” у САД током Другог светског рата (Чомски Н: „Нужне илузије контроле ума у демократским друштвима”, „Светови”, Нови Сад, 2000, стр. 341). Нибер се залаже и за ограничавање „права на удруживање ради ширења субверзивне пропаганде”. У америчкој јавности се појављују у том периоду и залагања за ограничавање Повеље о правима само на „пријатеље демократије” и истребљење „издајничке штампе”. (Више о томе, Чомски Н: „Нужне илузије контроле ума у демократским друштвима”, „Светови”, Нови Сад, 2000, стр. 341). Око 100.000 Јапанаца је током Другог светског рата послато у концентрационе логоре иако су живели у САД.

48. Амерички историчар Гинтер Луи је сматрао да они који бране никарагванске власти и „тврде да су сандинисти демократски социјалисти и да су посвећени хришћанству...не образлажу никакву легитимну политичку позицију већ манипулишу неистинама”. Сви они по Луију, треба да буду пописани у „једном америчком извештају о екстремизму и субверзији без обзира да ли имају формалне везе са Совјетским Савезом”. Овакве квалификације Луија су објављене у угледном часопису Института за проучавање иностране политике из Филадельфије, чији су издавачки савет чиниле многе познате америчке личности. Текст је наишао на позитиван пријем у америчкој јавности (Чомски Н: „Нужне илузије контроле ума у демократским друштвима”, „Светови”, Нови Сад, 2000, стр. 345–346).

49. „Што се нас тиче, он је Палестинац у израелском затвору, и то је крај приче”. („Привредни преглед”, 3. децембар 2004) – Адам Ерели, амерички званичник о Марвану Баргутију, најпопуларнијем палестинском политичару, који је осуђен на 163 године робије.

50. „Терористички команданти” (Чомски Н: „Нужне илузије контроле ума у демократским друштвима”, „Светови”, Нови Сад, 2000, стр. 394) – Гинтер Луи, амерички историчар о Ноаму Чомском и М. Раскину.

51. „Лешеве ...претња целом свету”, „На сваком кораку угрожавају успостављање мира у Источној Европи и Азији и онемогућавају поново оживљавање економског живота” (Чомски Н: „Нужне илузије контроле ума у демократским друштвима”, „Светови”, Нови Сад, 2000, стр. 39) – Извештавање „New York Times”-а током револуције 1917. године. Исти лист нешто касније позива амерички експедициони корпус (и остале западне и јапанске снаге) да „освоји Русију и протера болшевице из Петрограда и Москве”.

52. „Хуни” (Чомски Н: „Нужне илузије контроле ума у демократским друштвима”, „Светови”, Нови Сад, 2000, стр. 41) – назив за Немце у америчким медијима током Првог светског рата (истовремено извршен је велики притисак на немачку мањину у САД током Првог светског рата).

53. У Декларацији о независности из 1776. пише да су Индијанци (староседеоци): „Немилосрдни дивљаци чије је познато правило ратовања уништавати без обзира на доба старости, пол или стање здравља”. (Према преводу Џенкинс Ф: „Историја САД”, „Филип Вишњић”, Београд, 2002)

54. „Остала лица” – Дефиниција за робове у Уставу САД. – Према Џенкинсу Ф: „Историја САД”, „Филип Вишњић”, Београд, 2002, стр 65.

55. „Који би добар човек више волео земљу прекривену шумама по којој лута неколико хиљада дивљака од наше велике републике начичкане насељима, градовима и напредним фармама”? (Џенкинс Ф: „Историја САД”, „Филип Вишњић”, Београд, 2002, стр. 79) – Амерички председник Ендрју Џексон приликом своје инаугурације 1829. године. Следеће године (1830) је потписао Закон о премештању Индијанаца. Томас Џеферсон је сматрао да Индијанце треба привести „производњи, пољопривреди и цивилизацији”.

56. „Једини добри Индијанци које сам икада упознао су мртви Индијанци” – Филип Шеридан, амерички војни командант из друге половине 19. века – цитат према Џенкинсу Ф: „Историја САД”, „Филип Вишњић”, Београд, 2002, стр 138.

57. „Нестанак велике расе или расна основа Европе” (Џенкинс Ф: „Историја САД”, „Филип Вишњић”, Београд, 2002, стр. 143) – наслов текста Медисона Гранта из 1916. године у коме он заступа тезу о супериорности англосаксонске расе над медитеранским, словенским и црначким народима. Најпознатији заступник ових расистичких теорија у јавном животу је био сенатор Алберт Беверид, присталица инвазије САД на Филипине.

58. „Анархистичка организација надахнута Немачком” (Џенкинс Ф: „Историја САД”, „Филип Вишњић”, Београд, 2002, стр. 170) – америчке власти о удружењу Индустијски радници света током Првог светског рата. У америчкој јавности је ова у основи социјална организација квалификована као наводно велика претња: „IWW и болшевизам су постали највећа претња уместо жуте опасности и Пруса” (Џејмс Мајер).

59. „Тотална и коначна борба између комунистичког атеизма и хришћанства” (Џенкинс Ф: „Историја САД”, „Филип Вишњић”, Београд, 2002, стр. 195) – говор сенатора Џозефа Макартија који је од 1950. до 1954. године предводио државну и медијску кампању познатију под називом „Лов на вештице” (Водио је стални подкомитет за истраге). Само на основу „основане сумње” људи су оптуживани, прогањани, отпуштани са посла и одузимани су им пасоши. Ова хистеричка је посебно била усмерена на запослене у синдикатима, Стејт департменту, филмској индустрији, образовању, армији, који су наводно сарађивали са Русијом и Кином.

60. „Глупи социјалистички теоретичари”, „Анархисти”, „Издајце” (Џенкинс Ф: „Историја САД”, „Филип Вишњић”, Београд, 2002, стр. 219) – Гувернер и председнички кандидат Џорџ Валас о онима који су се супротстављали рату у Вијетнаму.

61. „Даћемо им праведно суђење, па ћемо их обесити” – амерички медији о токијском процесу након Другог светског рата. Цитат према проф. Б.В.А. Релинг: „Праведно обешени”, група аутора, „Други светски рат”, „Народна књига”, Београд, 1980, књига 3, стр. 395.

62. Дин Ечесон, амерички државни функционер након Другог светског рата је изјавио „да се Корејским ратом пружа одлична прилика за минирање совјетске мировне офанзиве која...поприма озбиљне размере и има одређени утицај на јавно мњење”. (Чомски Н: „Нужне илузије контроле ума у демократским друштвима”, „Светови”, Нови Сад, 2000, стр. 42)

63. „Политика и активност никарагванске владе представљају озбиљну и посебну опасност по националну безбедност и спољну политику Сједињених Држава” (Чомски Н: „Нужне илузије контроле ума у демократским друштвима”, „Светови”, Нови Сад, 2000, стр. 43) – Роналд Реган у изјави поводом увођења ембарга Никарагви. Ово невероватно претеривање је наишло на подршку Конгреса, медија и великог броја интелектуалаца у САД, иако је било засновано на потпуним неистинама.

64. „...уверити људе да рат нипошто није завршен...будући да то служи као почетни пуцањ у кампањи” (Чомски Н: „Нужне илузије контроле ума у демократским друштвима”, „Светови”, Нови Сад, 2000, стр. 47) – Саветник америчког председника Трумана, Кларк Клифорд.

65. „Сузбити мучне инхибиције према употреби војне силе” (Чомски Н: „Нужне илузије контроле ума у демократским друштвима”, „Светови”, Нови Сад, 2000, стр. 47 – Уредник „Commentary”-а, Norman Podhoretz оправдава инвазију на Гранаду и критикује оне који су се супротстављали рату у Вијетнаму.

66. „Када би ова несрећа са обарањем иранског авиона нагнала ову земљу да одустане од своје опсесије симболичког поседовања нуклеарног наоружања и када би је усмерила на проблеме ратовања, на командовање војском и ограничење конвенционалног наоружавања (укључујући наравно и флоту) онда губитак оних 290 живота не би био узалудан” (Чомски Н: „Нужне илузије контроле ума у демократским друштвима”, „Светови”, Нови Сад, 2000, стр. 49)– Џери Хаг, стручњак за политичке студије са универзитета Дјук у листу „Boston Globe”, поводом обарања иранског путничког авиона од стране америчке морнарице осамдесетих.

67. „Никоме ништа не дугујемо”...јер су „уништавања била узајамна” (Чомски Н: „Нужне илузије контроле ума у демократским друштвима”, „Светови”, Нови Сад, 2000, стр. 48) – амерички председник Џими Картер правда геноцид и агресију на Вијетнам.

68. „...Наше сировине” (Чомски Н: „Нужне илузије контроле ума у демократским друштвима”, „Светови”, Нови Сад, 2000, стр. 57) – Џорџ Кенан, амерички политичар и дипломата, о природним богатствима земаља Трећег света.

69. „Не постоји на америчком континенту ниједан режим који би био варварскији и крвавији, ниједан режим који тако упорно крши људска права као сандинистички режим” (Чомски Н: „Нужне илузије контроле ума у демократским друштвима”, „Светови”, Нови Сад, 2000, стр. 80) – Декларација америчког Министарства одбране о легално изабраној влади Никарагве из 1986. године.

70. „Једнопартијски режим...” са „гомиллом изгладнелих дерана на улицама” (Чомски Н: „Нужне илузије контроле ума у демократским друштвима”, „Светови”, Нови Сад, 2000, стр. 84) – Репортажа новинара „New York Times”-а, Џејмса Лемојна о Никарагви. Сандинисти су иначе победили на вишестраначким изборима које су страни посматрачи оценили као фер и коректне. Такође, значајно су поправили статус најсиромашнијих грађана Никарагве.

71. „Раком захваћени суседни простор” (Чомски Н: „Нужне илузије контроле ума у демократским друштвима”, „Светови”, Нови Сад, 2000, стр. 101) – Амерички државни секретар Џорџ Шулц о региону Централне Америке осамдесетих година.

72. „Стара Арафатова подвала” (Чомски Н: „Нужне илузије контроле ума у демократским друштвима”, „Светови”, Нови Сад, 2000, стр. 115) – Коментар „New York Times”-а на прихватање Резолуције 242 од стране Палестинаца.

73. „Потцењивање улоге силе у враћању сандиниста за преговарачи сто” (Чомски Н: „Нужне илузије контроле ума у демократским друштвима”, „Светови”, Нови Сад, 2000, стр. 120)– „New York Times” критикује програм председничког кандидата на изборима 1988. године, Мајкла Дукакиса, због недовољно агресивног става према Никарагви.

74. „Право зло” (Чомски Н: „Нужне илузије контроле ума у демократским друштвима”, „Светови”, Нови Сад, 2000, стр. 140) – „New York Times” о иранској просовјетској партији Тудех која се супротставила режиму иранског шаха (америчког миљеника).

75. Мали број Гватемалаца „разуме процесе и одговорност демократије” (Чомски Н: „Нужне илузије контроле ума у демократским друштвима”, „Светови”, Нови Сад, 2000, стр. 141) – Процена ЦИА о ситуацији у Гватемали из 1955. године.

76. „Лично гађење над тероризмом”, „Органски презир према тероризму” (Чомски Н: „Нужне илузије контроле ума у демократским друштвима”, „Светови”, Нови Сад, 2000, стр. 152) – „New York Times” оправдава одбијање америчких власти да дозволе Јасеру Арафату да се обрати УН 1988. године. Такође: „Јасер Арафат није ваш уобичајени политички противник који тражи визу, његова дружина убија људе” – пише „Washington Post”.

77. „Имамо огромно разумевање за вашу акцију” (Чомски Н: „Нужне илузије контроле ума у демократским друштвима”, „Светови”, Нови Сад, 2000, стр. 154) – Државни секретар Ц. Шулиц у поруци израелском министру спољних послова Јицаку Шамиру, након терористичког израелског напада на Тунис 1988. године, када је касетним бомбама убијено око 70 људи.

78. „Још један масовни убица овог века” (Чомски Н: „Нужне илузије контроле ума у демократским друштвима”, „Светови”, Нови Сад, 2000, стр. 179), „Диктаторска недела”, „Само они лакоумни и безосећајни интелектуалци могу стати у његову одбрану”, „Кубански пакао”, „Ужас и садизам”, „Нова врста деспотизма”, „Бестијални затвори”, „Нехумана мучења”, „Државно насиље” – Извештавање „Washington Post”-а, „New York Times”-а и „Time”-а о Куби током 1986. године.

79. „Бедна књига” (Чомски Н: „Нужне илузије контроле ума у демократским друштвима”, „Светови”, Нови Сад, 2000, стр. 206-207) – Коментар Нил Шиена у „New York Times Book Review”, о књизи Марк Лејна „Conversations With Americans” („Разговори са Американцима”) која износи сведочења о ратним злочинима америчких војника у Вијетнаму (признања самих војника о њима). Нил Шиен чак сматра да су „разумљиве бруталности рата, попут убијања затвореника у борбеном жару”.

80. „Ужасне ствари” (Чомски Н: „Нужне илузије контроле ума у демократским друштвима”, „Светови”, Нови Сад, 2000, стр. 211-234) – Ландрам Болинг у Извештају за проучавање дипломатије Универзитета у Џорџтауну о промени власти на Куби и збацивању проамеричког режима Батисте. Болинг сматра да су одређени медији у САД поводом овог догађаја: „насили хуманитарној реторички терориста”. У истом извештају, Ален Вејстин је писао о Никарагви: „Сандинистичка мода и даље хара западним медијима”. Милтон Вајорст је писао о израелској штампи (иначе цензурисаној) упоређујући је са штампом других земаља: „Израелци су познати по томе што не манипулишу штампом тако ефикасно и прорачунато као други народи”. Вилијам Рингл се надовезује на ову тему и пише „да неки људи без поговора прихватају све што долази од Арафата”. Такође, амбасадор Дејвид Њусам износи и да је у САД постојала „настрана наклоност према Хо Ши Мину”. Амбасадор

је писао и о Салвадору: „Читава бука око људских права најчешће представља само крештање недовољно информисаних новинара – посетиоца којима недостаје историјска перспектива и који не познају латиноамеричку културу, или како се једна сасвим различита култура развила из сасвим другачијих друштвених околности”. (У то време је на власти у Салвадору био сурови проамерички режим). Други догађаји у Латинској Америци се описују као: „збацивање малог, марксистички окорелог и непопуларног диктатора”. (Ландрам Болинг о америчкој агресији на Гранаду 1983. године).

81. „...Оно што нама одговара, одговара и остатку света” – Ејб Фортас – цитат према: Чомски Н: „Нужне илузије контроле ума у демократским друштвима”, „Светови”, Нови Сад, 2000, стр. 234-235.

82. „Чистим земљу, остављену без правог мушког законодавства” (Чомски Н: „Нужне илузије контроле ума у демократским друштвима”, „Светови”, Нови Сад, 2000, стр. 241-243) – државни тужилац Палмер, који се заједно са Хувером обрачунавао са социјално незадовољним америчким грађанима после Првог светског рата. Тужилац Палмер је оптуживао Конгрес да недовољно чини „да искорени ова побуњеничка друштва због њиховог отвореног кршења закона разним облицима пропаганде”. Тужилац Палмер је објашњавао свој став и тиме да је „суочен са овим двома основним извесностима, првом, да су Црвени страни поданици – криминалци, и другом, да америчка влада мора спречавати криминал”. Такође, донета је „одлука да се не праве танане разлике између теоретских лидера радикала и њиховог фактичког кршења наших закона...према многим информацијама, комунисти у овој земљи организовани су у организацију коју сачињавају хиљаде страних поданика... Влада сада чисти земљу од таквог страног смећа... Довољно је само бацити поглед на њихове фотографије... Из покварених и подмуклих очију већине вреба похлепа, суровост, ненормалност и злочин; у њиховом искривљеном лицу, спуштеним обрвама, изобличеном лику, недвосмислено се препознаје лик криминалца”. Тужилац Палмер је и писмено разрађивао ове конструкције: „Пламен револуције је тутњао над сваком америчком институцијом која је представљала закон и ред”, улазећи у „освештане делове америчких домова, и покушавајући да брачне заклетве замени либертетским, палећи тако саму основу америчког друштва”. Тужиочев наум је био да „ишчупа семе радикализма које се уплело у америчке идеје са својим отровним теоријама”.

83. „Осовина зла” – амерички председник Џорџ Буш о Ирану, Ираку и Северној Кореји, 29. јануар 2002. године пред Конгресом.

84. „Диктатор...он мора да схвати да је пред њим избор, да драматично раскине са својом прошлошћу или ризикује санкције и изолацију које ће тешко преживети” – („Политика”, 2. новембар 2005) „The Washington Post” о сиријском председнику Асаду у новембру 2005. Амерички лист захтева од Асада да подвргне себе и своју породицу испитивању од стране међународних истражитеља ако жели да „се искупи”. Када је Сирија демантовала америчке оптужбе тражећи да се изнесу докази, амерички државни секретар Кондолиза Рајс је напала саопштење сиријских власти као: „најбизарније повезивање” и „невероватну тираду”.

85. „Најбруталнији непријатељ с којим смо се икада суочили” (Пантелић М: „Политика”, 27. октобар 2005) – Џорџ Буш о Ирачанима који пружају отпор америчкој окупацији у октобру 2005. године. „За нас је неприхватљиво све осим коначне победе” – Буш у истој изјави на питање када ће се повући из Ирака.

86. „На Балкану је насиље одређено по природи ствари” (Пантелић М: „Политика”, 28. октобар 2005) – „The New York Times” у коментару из октобра 2005, у коме се залаже за независност Косова и Метохије по сваку цену.

87. „Са таквим непријатељем примирје није могуће. Политика застрашивања или задржавања није се показала ефикасном, једини начин да се изборимо са овом претњом јесте да је комплетно уништимо” – амерички потпредседник Дик Чејни у одговору на питање да ли ће САД напасти још неку нацију после Ирака. Изјава дата 2003. године. (сајт листа „Данас”, 2. јун 2003; „Политика”, 30. октобар 2003)

88. „Лажна политичка организација. То је маска за организовану мафијашку групу која шверцује алкохол, цигарете, нафту, жене и украдена возила” (сајт листа „Данас”, 2. јун 2003; „Политика”, 30. октобар 2003) – Ричард Холбрук о политичкој партији СДС, у интервјуу „Дневном авазу” крајем октобра 2005. Холбрук наставља у истом интервјуу свој говор мржње према Србима, речима да је државна заједница СЦГ: „Брак с пушком”.

89. „Непријатељ” (сајт „Дневника”, 23. август 2002) – Дик Чејни о Садаму Хусеину. „То је зао човек, препуштен сам себи, који ће уништити свој народ, своје суседе, и ако дође до оружја за масовно уништење, и све нас”. Кондолиза Рајс је изјавила: „Сигурно је да не можемо приуштити луксуз себи да ништа не учинимо”, а Џорџ Буш: „Садам Хусеин је претња”. Изјаве су дате 2002. године, пред агресију на Ирак.

90. „Ирачани треба да буду свесни да Американци неће отићи пре него што заврше посао”. Џорџ Буш је такође изјавио: „Једина успешна стратегија у том рату је да их савладамо у иностранству пре него што нас нападну код куће”. Дик Чејни је поручио свим Ирачанима који пружају отпор „да одбројавају задње дане”. („Глас јавности”, 2. јул 2005). Изјаве су дате у лето 2005.

91. „Никарагвански хорор шоу...левичарски тирани...сандинистички грехови” (Чомски Н: „Нужне илузије контроле ума у демократским друштвима”, „Светови”, Нови Сад, 2000, стр. 254) – „New York Times” 1986. године о влади у Никарагви.

92. „Банде” (Чомски Н: „Нужне илузије контроле ума у демократским друштвима”, „Светови”, Нови Сад, 2000, стр. 311) – „New York Times” 1987. године о влади у Никарагви и политичким странкама.

93. „Манагву ћемо сравнити са земљом” (Чомски Н: „Нужне илузије контроле ума у демократским друштвима”, „Светови”, Нови Сад, 2000, стр. 318) – Елиот Абрамс, помоћник америчког државног секретара о главном граду Никарагве, 1988. године.

94. „Злодела” (Чомски Н: „Нужне илузије контроле ума у демократским друштвима”, „Светови”, Нови Сад, 2000, стр. 324) – „New York Times” 1988. године о деловању никарагванске владе.

95. „Деструктивна и дестабилизујућа сила у региону” (Чомски Н: „Нужне илузије контроле ума у демократским друштвима”, „Светови”, Нови Сад, 2000, стр. 333) – Џорџ Шулц, амерички државни секретар о Никарагви 1988. године.

96. „Личност године” – амерички магазин „Time” је ову титулу доделио Адолфу Хитлеру 1938. године (тада се чинило да ће Немачка прво напасти Русију а не запад). Већ тада су биле општепознате Хитлерове злочиначке и расистичке идеје.

97. Амерички канал наклоњен републиканцима „Фокс њуз” („Fox News”) је извештавао о побуни у Француској 2005. године као о „муслиманској побуни у Француској која је добила на жестини” нарочито због одбијања владе да у „помоћ позове војску” – „Le Monde diplomatique”, децембар 2005. године – НИИ.

98. „Људи су уморни од непрестане кукњаве коју слушају о сиромашнима. Дародавци који припадају средњој класи сматрају да сваког дана дају све више а да они који примају помоћ не престају са рђавим понашањем”. – Дејвид Фрам, републикански есејиста о сиромашним грађанима САД који су углавном афро и латино порекла. – „Le Monde diplomatique” децембар 2005. године – НИИ.

99. „Не бавимо се бројањем лешева” – Генерал Томи Френкс о жртвама међу Ирачанима. – Цитат према Харолду Пинтеру – Недељковић Љ. – НИИ, 13. децембар 2005. Према неким западним проценама број жртава у Ираку је већ прешао 100.000.

100. „Тоталитарни казамат” – Роналд Реган о Никарагви. Са друге стране за њега су контраши (терористи које су подржавале САД) – „морални пандан нашим очевима оснивачима” – цитат према Харолду Пинтеру – Недељковић Љ. – НИИ, 15. децембар 2005.

101. „Бавоља сила”, „Добар посао” (Тајуг, 2. април 1999) – Бил Клинтон у говору у бази Норфлук у Вирџинији, 1. април 1999. године (америчким војницима описује противника у рату и похваљује их за агресију на СРЈ).

102. „Генерација џихад” – Магазин „Тајм” о млађој популацији западноевропских муслимана – Ђирјаковић З: НИИ, 10. новембар 2005. – Анализа догађаја у Француској.

103. „Срби носе неупоредиво већу одговорност за тај конфликт него било ко други...долази време одмазде...” – Џејмс Бејкер, амерички државни секретар у писму Андреју Козирјеву, руском министру иностраних послова, 18. мај 1991. године – Гускова Ј: „Историја југословенске кризе”, књига 2, ИГАМ, Београд, 2003, стр. 281.

104. „Америка је слон. Кипар је мува. И Грчка је мува. Ако те две муве наставе да зафркавају слона, слон би могао добро да их испраши сурлом” (Кнежевић М: „Српске новине огледало”, 26. октобар 2005) – Линдон Џонсон, амерички председник у разговору са грчким амбасадором 1965. године. (Пре ове реченице Џонсон је највулгарнијим псовкама вређао грчки парламент и устав). Само две године касније проамеричка војна хунта је извршила пуч у Атини и завела сурови режим. Цитат је навео британски нобеловац Харолд Пинтер у свом отвореном писму „Гардијану” 1997. године.

105. „Права ствар...одлучна порука” (Пел К: „Le Monde diplomatique”, НИН, Београд, новембар, 2005) – Данијел Фрид, помоћник америчког државног секретара за европске послове. Фрид хвали став ЕУ у коме се не искључује употреба силе против Ирана. Током своје посете Паризу у септембру 2003. године, Фрид је посебно похвалио и агресивни став Француске: „која се не одриче разумне употребе силе”.

106. „Разбојничке државе” (Пел К: „Le Monde diplomatique”, НИН, Београд, новембар, 2005) – израз из америчке стратегије националне безбедности (2002. године).

107. „Савршено спремна да лаже цео свет” – Доналд Рамсфелд о катарској телевизији Ал Џазеира – Танјуг 24. новембар 2005. Ова катарска телевизија је на удару америчких званичника јер преноси нецензурисане слике из Авганистана и Ирака. Војска САД је напала хотел у Багдаду где су били новинари Ал Џазеира 2003. године. Тада је погинуо новинар Набил Кури. Новембра 2002. просторије Ал Џазеира у Кабулу су уништене у нападу америчких снага.

108. „Бесраман и гнусан ревизионизам” – Дик Чејни, амерички потпредседник о сенаторима који сматрају да је Бушова администрација злоупотребила обавештајне податке приликом агресије на Ирак 2003. године – ВВС, 24. новембар 2005. године.

109. „Употребимо сва војна средства, јавна и тајна, као и дипломатска, економска и финансијска, нећемо се зауставити пре него што уништимо терористе, а режими који им помогну ће платити цену” – Доналд Рамсфелд, амерички министар одбране – „Сенка Рима над Вашингтоном: pro et contra” – „Филип Вишњић”, Београд, 2002, стр. 36. (књига је збирка текстова о догађајима након 2001. године, приредио их је Живота Ивановић). Дакле, потенцијални циљеви превентивног напада су веома широки и неодређени.

110. „Немојте направити грешку да догађаје који су се збили 11. септембра протумачите чисто као тероризам и убијање. Постоји у томе шири контекст. Има ту много штошта да се дода – заиста много. Терористи су један виртуелни подкуп далеко шире групације антикапиталиста у чијим су редовима бројни политичари, бирократе, писци, медијске личности, академици, забављачи, синдикалисти и, повремено, црквени лидери. Варвари пред вратима су бројнији него што сте мислили... Та идеологија почиње са непристојним фантазирањем о западној експлоатацији која наводно производи сиромаштво Трећег света, а завршава се захтевима за опсежну међународну прераспodelу прихода и апелима да се изврши експропријација приватне имовине... Сада је тренутак да председник Буш призна стварност и позабави се не само терористима, већ и антикапиталистима који су решени да униште срце западне цивилизације. У томе треба да га инспирише Роналд Реган, који је подсећао грађане за шта се боре и против чега се боре. Показаће се да то неће бити нимало лак задатак. Обрачун са антикапиталистима изискиваће да неке ствари кажемо отворено. Конкретно, да су милостиња и протекционизам, за које се залаже ова дружина, контрапродуктивни... САД се морају заложити за слободну трговину, суштину капитализма. Оне треба да инсистирају да се састанци Светске трговинске организације не прекидају због ни од ког изабраних антикапиталиста, као што се десило 1999. године у Сијетлу.

Флотили протестних бродова, оних који су задужени да минирају овакве скупове, треба забранити улазак у луку” (Ивановић Ж: „Сенка Рима над Вашингтоном”, „Филип Вишњић”, Београд, 2002, стр. 39-60). Steve H. Henke – „Forbes”, 29.10, The Cato Institute, Вашингтон, 16. новембар 2001. године. (Дакле, свако ко мисли да САД изабљују сиромашне земље је „терориста”. Ово не треба ни коментарисати).

111. „Ипак, изгледа да нешто постоји у исламу, или бар у фундаменталистичким верзијама ислама, које доминирају последњих година, што муслиманска друштва чини посебно отпорним на модернизам... Време је на страни модернизма, а како видим, САД имају напретек воље да модернизам и превагне” (Ивановић Ж: „Сенка Рима над Вашингтоном”, „Филип Вишњић”, Београд, 2002, стр. 71-73). Френсис Фукајама, „The Guardian”, Лондон, 11. октобар 2001, „Frankfurter Allgemeine Zeitung”, Франкфурт, 22. септембар 2001. Амерички интелектуалац Фукајама такође пише: „Ислам је, на супрот томе, једини културни систем који изгледа редовно ствара људе попут Осаме Бин Ладена или Талибана...”. Овде је на удару цела једна светска религија.

112. „Превентивно деловање постаје императив... То се односи посебно на Ирак, с обзиром на то да ова земља већ дуго представља опасност за све своје суседе и да је користила хемијско оружје” (Ивановић Ж: „Сенка Рима над Вашингтоном”, „Филип Вишњић”, Београд, 2002, стр. 78) – Хенри Кисинџер – „Los Angeles Times”, 6. новембар 2001. године. Кисинџер у истом чланку пише да: „Рат против тероризма није само потеря за терористима. То је, пре свега, настојање да се сачува изванредна шанса да се преуреди међународни систем”.

113. Збигњев Бжежински је изјавио за Радио Франс Интернационал, Париз, 3. новембар 2001. године: (Ивановић Ж: „Сенка Рима над Вашингтоном”, „Филип Вишњић”, Београд, 2002, стр. 89-97) „Арапске земље много причају а мало раде... Ирак представља потенцијалну претњу. Он располаже средствима која би могла да нанесу огромну штету, уколико би се одлучио да се повеже са тероризмом, за шта има разлога јер већ десет година осећа мржњу због пораза... Једноставно констатујем да Ирак, у контексту међународног тероризма представља потенцијалну опасност. Уколико би нека радиоактивна бомба експлодирала у Чикагу, Вашингтону или Паризу – од када су САД побољшале своје обезбеђење, Европа је све више изложена – поново би се поставило питање: да ли је ова земља умешана у то? Бжежински закључује свој интервју: „Међутим, чињеница је да би у свету завладала општа анархија кад САД не би извршиле свој задатак”. Бжежински у једном другом интервјуу, датом „Nuvel observateru” (јануара 1998) одговара на питање да ли жали што је помогао интернационалним терористима и муџахединима у Авганистану: „За чим да жалим? Ова тајна операција била је сјајна идеја. Она је имала за последицу то да смо увукли Русе у замку и ви бисте сада хтели да жалим због тога”.

114. „Али једну другу аналогију, која је додуше све друго само не савршена, представља убиство надвојводе Фердинанда 1914. Тада је један терористички напад имао ужасне последице које су се могле избећи” (Ивановић Ж:

„Сенка Рима над Вашингтоном”, „Филип Вишњић”, Београд, 2002, стр. 124) – Jeffrey Sachs, упоређује напад Ал Каиде на САД из 2001. године и сарајевски атентат из 1914. године – „Financial Times”, Лондон, 29. октобар 2001. „Die Zeit Hamburg”. Ово је стандардна фраза и злоупотреба слободе изражавања која се користи за окривљавање Срба. Често је користи Холбрук, иако је историја другачије оценила догађај у Сарајеву.

115. „То је наша мисија, мисија САД, најслободније нације на свету, нације подигнуте на фундаменталним вредностима, позване на борбу против мржње, насиља, против убица и зла. Нећемо ни за тренутак попустити. Неуморно ћемо радити на искорењивању зла” (Ивановић Ж: „Сенка Рима над Вашингтоном”, „Филип Вишњић”, Београд, 2002, стр. 207-217) – Џорџ Буш, говор у седишту ФБИ – цитат је навела позната индијска књижевница Арундати Рој. Она цитира и изјаву Медлин Олбрајт да САД делују „мултилатерарно кад год могу а унилатерарно кад год морају” – (види чланке познате индијске књижевнице) – „The Guardian”, Лондон 23. октобар 2001, „Der Spiegel”, Хамбург 29. октобар 2001. „Le Monde”, „El Mundo”...

116. „Четрдесет до педесет земаља”, „Можда неће завршити док смо ми живи” – Дик Чејни, амерички потпредседник, о намери САД да предузимају војне акције широм планете и трајању тих агресивних похода – цитати према – John Pilger – „New Statesman”, Лондон, 26. новембар 2001. године. John Pilger наводи и изјаве Доналда Рамсфелда, америчког министра за одбрану, који је од Пентагона затражио да „смисли незамисливо” јер су ратни планови после бомбардовања Авганистана били недовољно агресивни – Ивановић Ж: „Сенка Рима над Вашингтоном”, „Филип Вишњић”, Београд, 2002, стр. 222.

117. „Све земље, у свим регионима, сада морају донети одлуку. Или сте са нама, или сте са терористима” – Џорџ Буш на заједничкој седници Конгреса, 20. септембар 2001. године. Дакле, сви су потенцијално осумњичени.

118. „Ниједан народ 19. века не може да одржи корак са нашим освајањима, нашим колонијалним успесима и нашом експанзијом...ништа нас више неће зауставити” (Ивановић Ж: „Ка царству добра или апокалипси?”, „Филип Вишњић”, Београд, 2003, стр. 21-26) – Хенри Кебот Лоц, амерички сенатор, изјава из 1895. године – цитат према Golub Philip – „Le Monde diplomatique”, Париз, септембар 2002, „Die Tageszeitung”, Берлин, 13. септембар 2002. године.

119. „Ми смо једна велика империјална република, позвана да изврши пресудан утицај на човечанство и да свет обликује онако како то до сада није пошло за руком ниједној другој земљи, чак ни Римском царству” (Ивановић Ж: „Ка царству добра или апокалипси?”, „Филип Вишњић”, Београд, 2003, стр. 21-26) – Марс Хенри Вотерсон, новинар, 1896. године – цитат према Golub Philip – „Le Monde diplomatique”, Париз, септембар 2002, „Die Tageszeitung”, Берлин, 13. септембар 2002. године. Век касније амерички новинари, публицисти, експерти и политичари заступају скоро исте империјалне тезе, које пружају оправдање за агресију САД на мале и сиромашне земље. Тако уводничар „Вашингтон поста”, Чарлс Краутхамер, 1999. године пише: „Америка штрчи над светом као Колос... Откако је Рим разорио Картагину, ниједна друга велика сила није достигла такве висине”. Краутхамер такође пише: „Чињеница је да од Рима ниједна земља није поседовала такву културу,

економску, техничку и војну надмоћ”. (На овај начин се посредно сугерише да су сви остали народи у ствари варвари, као што се некада сматрало за народе који живе ван Римског царства).

Роберт Капалан, есејиста и ментор Џорџа В. Буша пише: „Као победа Рима у Другом пунском рату, и победа САД у Другом светском рату је ставила печат на светску доминацију”.

Џозеф С. Нај јуниор, ректор Управне школе „Кенеди” при Универзитету Харвард и државни функционер у време Била Клинтона, наводи: „Од Рима није било нације која је била толико изнад других земаља”.

Идеолог америчке деснице и бивши истраживач у Хуверовом Институту, Дајнеш Д’ Соуза пише у чланку под насловом „Похвала америчкој империји” да би: „Американци коначно требало да спознају да је њихова земља постала империја...најузвишенија коју је свет икада познавао”. Из ове основне тезе произлазе разне варијанте. Тако се Америка упоређује са британским царством (а све друге земље се онда могу сматрати за колоније).

Уводничар листа „Вол стрит журнал”, Макс Бут сматра: „Америка није случајно данас војно ангажована у бројним земљама у којима су биле ангажоване генерације британских колонијалних војника... Тамо где су западне армије морале да интервенишу како би се окончали немири... Авганистан и друге земље које пустоше немири преклињу (Запад) за успостављање просвећене стране управе, сасвим налик на ону коју су својевремено нудили самосвесни Енглези у колонијалним шлемовима”. Чланак има наслов „Похвала америчкој империји”.

Steven Peter Rouzen, директор Института за стратегијске студије Олин, на Харварду, пише (у позитивном контексту) о америчкој империји: „Политички ентитет који располаже упечатљивом војном ударном моћи и који ту ударну моћ користи да би утицао на понашање других држава, несумњиво се мора окарактерисати као империја...”. Роузен даје и дефиницију савременог доба: „...време очувања наше империјалне позиције и очувања овог империјалног поретка”. Роберт Каган, из Карнеги фондације сматра: „Истина је да је благонаклона хегемонија САД добра за велики део светског становништва. Она несумњиво представља боље уређење од свих реалних алтернатива”. Себастијан Малаби (уводничар „Вашингтон поста”) износи у часопису „Foreign Affairs”: „Пошто су се неимперијалистичке опције показале неефикасне...неимперијалистичка логика је превише јака да би Бушова администрација могла да се одупре”. Збигњев Бжежински сматра: „Наше вазале држимо у својеврсном стању зависности, да обезбедимо послушност и заштиту оних који нам плаћају данак и да спречимо удруживање варвара”.

120. „Тако је на крају немачке предизборне кампање победа можда извојевана својеврсном комбинацијом пацифизма левог и десног национализма и заклињања у неки специфичан немачки пут који подсећа на вилхелмовску Немачку. Али ако Немачка вређа САД, одбацује став УН и без договора са другим европским државама делује у име неког чисто немачког пута, њој прети изолација и враћање на европске прилике из периода пре Првог светског рата” (Ивановић Ж: „Ка царству добра или апокалипси?”, „Филип Вишњић”, Београд, 2003, стр. 29) – Хенри Кисинџер о политици немачке владе,

која се није слагала са агресијом САД на Ирак. (По Кисинџеру, Немачка више није демократска као 1999, већ Вилхелмово царство јер овога пута не по држава агресију?! – цитат према Науман М: „Die Zeit”, Хамбург, 13. новембар 2002. године.

121. „Он нас је учинио врхунским организаторима света, да бисмо хаос заменили системом. Дао нам је дух напретка, да бисмо победили силе реакције свуда у свету. Учинио нас је искусним у пословима управљања и владања, да бисмо дивљима и од старости ослабљеним народима спроводили управну власт. Да нема силе као што је наша, свет би утонуо у варварство или мрак. А, од читаве наше расе он је амерички народ уздигао као изабрану нацију, да би коначно утро пут спасењу света” (Ивановић Ж: „Ка царству добра или апокалипси?”, „Филип Вишњић”, Београд, 2003. стр. 37) – Алберт Ц. Белвериц, сенатор и историчар (биограф Абрахама Линколна) у говору од 9. јануара 1900. године. Када је говорио о раси, Белвериц је мислио на „англофоне и германске народе” – цитат према Винклер Х: „Suddeutsche Zeitung”, Минхен 2/3. октобар 2002. године.

122. „Овај нови унилатерализам се експлицитно и без имало стида залаже за одржавање доминације без ривала у догледној будућности. То би могла бити дуготрајна будућност, под претпоставком да успешно изађемо на крај са највећом претњом, наиме са оружјем за масовно уништење у рукама отпадничких држава. Ово ће само по себи захтевати агресију и самопоуздану примену униполарне силе, пре него што свет поново западне у паралишући милитаризам, као што је био деведесетих година. Будућност ове униполарне ере зависи од тога да ли ће Америком владати они који униполарност хоће да сачувају, увећају и искористе, не само за добробит Америке, већ и целе планете, или ће Америком владати они који од тога желе да одустану...” (Ивановић Ж: „Ка царству добра или апокалипси?”, „Филип Вишњић”, Београд, 2003. стр. 42) – Краутхамер Ч, „The National Interest”, Вашингтон, фебруар/март 2003. године. Аутор је новинар и добитник Пулицерове награде. Ово је комбинација расизма и лажних тврдњи.

123. „У одбрану империја” (Ивановић Ж: „Ка царству добра или апокалипси?”, „Филип Вишњић”, Београд, 2003. стр. 46) – Наслов предавања које је одржао професор Дипак Лал (са Универзитета у Лос Анђелесу) на Америкен ентерпрајз институту у Вашингтону 30. октобра 2002. године. Лал сматра да су империје нешто позитивно: „Главни аргумент у корист империја је тај да, кроз свој рах, оне обезбеђују најважније јавно добро – мир – у једном анархичном међународном друштву држава” – цитат према Ебелинг Р. – „Freedom Daily”, Минхен, зима 2003. године. Лал сматра да би добар почетак „представљао да се у домаћој политици прихвати да су САД империјална сила”.

124. „Звоно за узбуну због тероризма код куће достигло је ниво од 11. септембра... Други заливски рат само што није почео. Ово није апокалипса. Ово је одлична припрема за њу... До овог места се не стиже преко ноћи. Потребна је барем деценија. Ми сад плаћамо данак деведесетим, нашем одмрању од историје... Ирак: Садам је наставио да пркоси свету и увећава свој арсенал, чак и када су САД прихватиле прогресивно ублажавање санкција УН, па затим и да инспектори УН буду протерани... Тако се понаша онај који је

на одмору. Према смртним непријатељима се не поступа као према војним лицима, већ као према оптуженицима... Клинтонска администрација је 19. јуна 2000. године решила проблем отпадничких држава тако што је укинула тај термин и уместо њега увела „узнемиравајуће земље”. Неузнемирани, отпадници су напредовали, наоружавали се и спремали за велике ратове. Све то нас је сада сустигло...

Ми знамо сада шта је суштински проблем 21. века: спрега тероризма, отпадничких земаља и оружја за масовно уништење. Истина, оружје за масовно уништење није ништа ново. Ново је само то да потребно знање да се оно направи није више езотерично. Свако са довољно познавања модерне физике, хемије или биологије може да га скује. Судњи дан је демократизован. Опасност се више не може избећи. Прошле године говор председника Буша о осовини зла дочекан је презривим колутањем очију префињених. Годину дана касније, упозорење се обистинило у потпуности. Чак су и УН рекле да Ирак мора да се разоружа... Ушли смо у трку са временом. Кад једном непријатељске земље употпуне свој арсенал, бићемо приморани на самоуздржавање док ће оне постати нерањиве... Суштинско питање је да ли можемо добити ову трку. Година прва нове ере, 2002, прошла је прилично мирољубиво. Година друга неће: 2003. могла би се претворити у катаклизму попут 1914. или 1939. године.

Карл Саган је пронашао чувену формулу за израчунавање вероватноће постојања интелигентног живота у васиони. Израчунати број планета у васиони и одредити сићушни промил који ће можда садржати живот који је толико еволуирао да произведе интелигенцију. Но, он је опрезно узео у обзир још један фактор: могућност истребљења. Постојање интелигентног живота није условљено само настанком, већ и продужетком. Какве су могућности да цивилизација не уништи себе онда када јој је сопствена интелигенција подарила средства за масовно уништење? Ова планета постоји око 4 милијарде година, интелигентан живот можда 200.000 година, средства за масовно уништење мање од 100 година. Једна стотина – у васионским размерама, то је краће од трептаја. А већ смо се нашли на рубу пропасти. Какви су изгледи да наша врста, док влада оваквим ужасним знањем, не уништи себе – не кроз милијарду година или кроз милион или чак кроз хиљаду, већ за живота наше деце? То је данашња претња.

Пред нашим очима, у магновењу, политика је добила космичке размере. Питање које нам се намеће је врло велико и врло једноставно: може ли, и хоће ли, цивилизовани део човечанства разоружати варваре који би последње знање искористили за последње уништење? У наредним месецима сазнаћемо да ли је одговор да или не” (Ивановић Ж: „Ка царству добра или апокалипси?”, „Филип Вишњић”, Београд, 2003, стр. 83) – Краутхамер Ч. – „The Washington Post”, Вашингтон, 13. фебруар 2003. године.

125. „Крајње зла и покварена религија” (Ивановић Ж: „Ка царству добра или апокалипси?”, „Филип Вишњић”, Београд, 2003, стр. 89-101) – Френклин Грејем, амерички свештеник о исламу. Цитат према Хаин Х. и Шпегл Г. – „Der Spiegel”, Хамбург, 8/2003. (Аутори наводе да је овај свештеник близак породици Буш). Грејем целокупни ислам сматра за проблем:

„Ислам је напао нас”. Френклин Грејем је син чувеног проповедника који је (по признању садашњег председника) имао велики утицај на Џорџа Буша јер је, по његовом признању: „Засадио семе горушчино у моме срцу и ја сам почео да се мењам”. Филип Грејем је наследио свог оца 2000. године. Један други утицајни свештеник, председник Комисије за етику и верске слободе баптиста у јужним државама САД Л. Ленг пише о агресији на Ирак: „Вођење праведног рата представља чин хришћанске љубави према ближњем. Зло мора бити кажњено, а добро награђено. Дошло је време да се примени сила”.

126. „Нашу најбољу одбрану представља добар напад” (Ивановић Ж: „Ка царству добра или апокалипси?”, „Филип Вишњић”, Београд, 2003, стр. 109-111) – Извод из документа „Стратегија националне безбедности” кога је америчка администрација у лето 2002. године упутила Конгресу, цитат према Хигс Р. „San Francisco Chronicle”, Сан Франциско, 13. фебруар 2003. године. Описујући овај документ, Џорџ Буш користи следеће изразе: „Ослањајући се на здрав разум и самоодбрану, Америка ће деловати против...претњи у настанку пре него што се оне развију”. Целокупна америчка спољна политика се објашњава уз помоћ религиозне метафоре, тј. назива се „великом мисијом”. Џорџ Буш сматра да „једини пут ка миру представља пут акције”, али да ће то бити и „глобални подухват неизвесног трајања” (дакле, рат без краја).

127. „Време је да престанемо да се претварамо да Европљани и Американци деле исте погледе на свет, па чак и да живе у истом свету...због тога су данас, када је реч о крупним стратегијским питањима, Американци са Марса а Европљани са Венере... Европљани су свеснији све већих разлика, можда зато што их се више плаше... Занимљиво је питање да ли би (европске владе) бомбардовале чак и Београд 1999. године, да их САД на то нису натерале... Након хладног рата они неће да плаћају чак ни снаге довољне за извођење и ситнијих војних акција на континенту без америчке помоћи... Њихове тактике као њихов циљ, јесу тактике слабих. Они се надају да ће ограничити моћ Америке, а да при том сами не изгубе моћ... Американци никада нису прихватили принципе европског старог поретка, никада нису пригрлили макијавелистичку перспективу... Европљани се унилатерализму противе делимично и стога што немају способности за унилатерализам... Отуд већа толеранција према таквим претњама какве могу представљати Ирак Садама Хусеина или Иран са ајатоласима...

Ову психологију слабости није тешко разумети. Човек наоружан само ножем може да одлучи да медвед који лута шумом представља прихватљиву опасност, утолико што алтернатива која би се састојала у лову на медведе са ножем као јединим оружјем заиста представља већи ризик него притајити се и надати се да медвед неће напасти. Исти човек наоружан пушком ће, међутим, вероватно другачије рачунати шта представља прихватљив ризик. Због чега би ризиковао да га медвед заскочи, ако не мора? Ова савршено нормална људска психологија доприноси настанку баријере између САД и Европе у данашње време. Европљани су, сасвим разумљиво, закључили да је претња коју представља Садам Хусеин прихватљивија од ризика који са собом носи његово уклањање. Американци су, међутим, будући да су јачи, доста разумљиво, развили нижи праг толеранције за Садама и његово оружје масовног

уништења... Американци су бржи у признавању постојања претњи, па чак и у њиховом опажању тамо где их други можда не виде, зато што могу да замисле да учине нешто како би се тим претњама супротставили...

Ирак и друге отпадничке државе... У врло практичном смислу речи то значи да, када дође до конкретног стратегијског планирања, ни Ирак, ни Иран, ни Северна Кореја ни ма која друга отпадничка држава на свету, не представља првенствено европски проблем. А свакако да то не представља ни Кина... Због тога Садам Хусеин не представља толику претњу Европи колику представља за САД. Он би већу претњу представљао по САД, чак и када би се Европљани и Американци у потпуности слагали око политике у Ираку... Задатак обуздавања Садама Хусеина лежи првенствено на САД...

У Персијском заливу, на Блиском истоку и у већини других региона (укључујући и Европу) САД играју улогу онога који намеће коначно решење... САД заиста делују као нека врста међународног шерифа, можда самозваног али ипак широко прихваћеног, који покушава да заведе мир и правду у ономе што Американци виде као свет безакоња, у коме одметници треба да буду застрашени или уништени, често уз помоћ батине или пиштоља. Ако наставимо са овом аналогијом Дивљег Запада, Европа више подсећа на власника салуна. Одметници убијају шерифе, а не власнике салуна. Са гледишта власника салуна, заправо шериф који покушава силом да заведе ред може понекад представљати већу опасност од одметника који, бар тренутно, можда само хоће нешто да попију... Европљани заиста не верују да су они следећи... Немачки вук и француско јагње су легли једно крај другог... Ирак, Иран, Северна Кореја и Либија – те државе могу бити опасне и непријатне, па чак и зле... Творцима америчке политике је тешко да то поверују, али водећи функционери и политичари у Европи су више забринуте због тога како би САД могле да приступе, односно погрешно приступе проблему Ирака предузимањем унилатералне или незаконите војне акције, него што су забринуте због самог Ирака и Садамовог оружја масовног уништења...

САД, са својом огромном моћи, остају заглибљене у историју, остављене да се носе са садамама и ајатоласима, са ким џониловима и Ђијанг цеминговима, препуштајући радосне благодети другима... У рату у Заливу европска помоћ је била симболична; тако је било и у новије време, у Авганистану, где Европљани још једном перу судове; а тако би било и у инвазији на Ирак ради свргавања Садама... Мада један мали сегмент америчке елите још жуди за глобалном управом и преза од војне силе, Американци се, од Медлин Олбрајт до Доналда Рамсфелда, од Брента Скоукфорта до Ентонија Лејка, још сећају Минхена, ако не дословно, а оно фигуративно. А за млађу генерацију Американаца, који се не сећају Минхена или Перл Харбура, сада је ту 11. септембар. Након 11. септембра, чак многи амерички глобалисти траже крв... Другим речима, баш као што Европљани тврде, Американци себе понекад још могу да виде у јуначкој улози Гари Купера у филму „Тачно у подне”. Они ће бранити становништво градића, желело оно то или не...

Оне (САД) морају да подржавају контролу наоружања, али не увек и за себе. Морају да живе по двоструким мерилима. А понекад морају и да делују унилатерално... Овакво америчко понашање може на крају више да користи

цивилизованом свету и да америчка моћ, чак и када се користи у складу са двоструким мерилима, може представљати најбоље, а можда и једино средство за подстицање људског напретка... Могао би наступити дан, ако се то већ није догодило, када Американци неће саопштењима ЕУ поклањати ништа већу пажњу од оне коју поклањају саопштењима ASEAN-а или Андског пакта... Американци су довољно моћни да не морају да се боје Европљана, чак и кад ови дарове носе..." (Ивановић Ж: „Ка царству добра или апокалипси?“, „Филип Вишњић“, Београд, 2003, стр. 113-141) – Роберт Каган, „Policy Review“, Вашингтон, бр. 11/2002. Овде је присутна комбинација расизма, измишљања, недозвољеног и неадекватног упоређивања са нацизмом и позива на превентивни рат.

128. „На списак политичких творевина које су виђене за ђубриште историје морамо да ставимо и Европску унију и Француску Пету републику. Питање је само колико ће брз бити њихов распад". (Ивановић Ж: „Ка царству добра или апокалипси?“, „Филип Вишњић“, Београд, 2003, стр. 148) – Марк Штајн, „Јеврејски светски преглед“, 1. мај 2002. – цитат према – Тимоти Гартон Еш, „Die Zeit“, Хамбург, 30. јануар 2003. У истом тексту се наводи још примера говора мржње према Европљанима који су се супротставили америчкој намери да нападне Ирак упркос противљењу УН и непостојању никаквих доказа о постојању оружја за масовно уништење – Вилијам Кристол, неоконзервативац је користио изразе као што су „осовина попуштања“ која се наводно „пружа од Ријада до Брисела“, а аутор текста у немачком листу наводи да су амерички медији пред напад на Ирак Европљане називали: „Евроиди, Евро-безвезњаци“, „ЕУ-нуси“ и слично.

129. „Садамов макро". (Ивановић Ж: „Ка царству добра или апокалипси?“, „Филип Вишњић“, Београд, 2003, стр. 174) – Дефиниција Француске, „Вол стрит журнал". (Разлог је противљење нападу на Ирак), цитат према „Ле Монд“, Париз, 11. фебруар 2003. године. Француски лист наводи и да је у „Вашингтон посту“ објављено да је Француска од 1870. године развијала само једну уметност – уметност повлачења или бежања, „Њујорк пост“ оптужује Француску за гнусну незахвалност и слично.

130. „У стварности, председник је поменуо проблем који је од централног значаја за међународну безбедност, наиме, додирне тачке између великих, добро организованих терористичких организација (попут Ал Каиде), држава које спроводе тероризам или га подржавају (попут Ирана или Северне Кореје) и држава које развијају оружја за масовно уништавање или га (у случају Ирака) саме употребљавају". (Ивановић Ж: „Ка царству добра или апокалипси?“, „Филип Вишњић“, Београд, 2003, стр. 177-179) Хенри Кисинџер подржава дефиницију Џорџа Буша о „осовини зла“ која се односи на Ирак, Иран и Северну Кореју – „Welt am Sonntag“, Берлин, 10. март 2003. Чланак је изашао у истом месецу када је извршена агресија на Ирак. Кисинџер у овом чланку разрађује тезу о неопходности напада на Ирак: „Када је, међутим, оружје за масовно уништавање доспело у руке оних државника који су га употребили или прете да употребе против својих суседа или чак против свог народа (као Ирак)...онда таква уздржаност више није могла да се одржи. А, нарочито не ако атентатори самоубице припремају покоље...

Према државама које је именовао председник, мора да се поступа у складу са њиховим понашањем. Ирак представља највећи изазов... Дипломатске радње ће имати најмање утицаја на Ирак... На крају, свака политика мора да има у виду смањење ризика за глобалну безбедност... Војну силу смо увек употребљавали против спољних агресија... проблем оружја за масовно уништавање које је у рукама ових држава које је Буш назвао „осовином зла”... Ако цивилизовани свет треба да преживи, морамо да делујемо што пре”. Кисинџер се још раније отворено залагао за ратну опцију и превентивни рат, измишљајући некакве податке о оружју за масовно уништење. У својој књизи „Да ли је Америци потребна спољна политика”, БМГ, Београд, 2003, стр. 212-216, 332-340, он пише: „Ирачки спонзори у УН имају добре изгледе да обезбеде неопходну већину за потпуно укидање санкција... Америчко прихватање хорског певања не би донело никакве резултате... али уравнотежени приступ Ираку није могућ све док је Садам на власти, то припада будућности након што он буде одстрањен. Сједињене Државе су истакле дефиницију опасности које представља Ирак... оружје масовног уништења у рукама влада које су показале спремност да га употребе и које су испољиле непријатељство према Сједињеним Државама... Ирак поседује растуће залихе биолошког и хемијског наоружања... Он ради на стварању нуклеарних капацитета. Уколико ови потенцијали остану нетакнути, они би с временом могли бити искоришћени за терористичке акте или у неком новом регионалном или међународном сукобу... Војна операција против Садама Хусеина не сме бити развучена и дуготрајна... Одлучна америчка политика има већу тежину него што се обично претпоставља... Опстанак цивилизованог живота захтева да се ови проблеми решавају превентивно...”.

131. „Пре би се могло рећи да ови аргументи представљају еквивалент пушењу канцерогених цигарета уз истовремено одбијање безопасне генетски модификоване хране... То може да те учини глупим... то те чак може навести да позовеш председника Зимбабвеа Роберта Мугабеа, ужасног тиранина, у посету Паризу... стога ненамерно завршавају на Садамовој страни, у антиинтелектуалној корумпираној позицији... европски цинизам, слабост, неподношљиви су”. (Ивановић Ж: „Ка царству добра или апокалипси?”, „Филип Вишњић”, Београд, 2003, стр. 194-195) – Томас Фридман, добитник Пулицерове награде, један од најутицајнијих америчких новинара и публициста (пише за „The New York Times”) – „The International Herald Tribune”, Париз, 3. фебруар 2003. године. Сличне чланке је објављивао и 1999. године, када је НАТО напао СРЈ. Дакле, ради се углавном о истим новинарима и медијима који хушкају на рат и свесно износе лажне податке зарад оправдавања агресије САД на друге државе.

132. „Остатак света није достигао стадијум Европе. Тамо још владају закони џунгле. Европски методи не могу се извозити као начин за успостављање односа са Садамом Хусеином, чак ни са кинеском владом... Када сте слаби, усвајате стратегију слабог: позивате се на међународно право, хвалите вредности економије... говорило се да је статус кво са Хитлером бољи од прибегавања сили... Тако Европљани мисле да је мање опасно оставити Садама Хусеина тамо где се налази него напасти га... Често се могу чути Европљани

како проблем не представљају отпадничке државе... Требало би да се у међународном поретку одржава реалност моћи и да се прихвати двоструки стандард: да Европљани функционишу у свом рају на основама еластичне и отворене сарадње; и да ми прихватамо оштрије методе у односима са остатком света...али ја не верујем у дипломатију када су у питању разноврзни Хитлери и Садами... Сила ће увек бити сила. И то важи на дужи рок. Ми још имамо трупе у Јапану и Немачкој. Убудуће ћемо бити веома ангажовани на Блиском истоку". (Ивановић Ж: „Ка царству добра или апокалипси?", „Филип Вишњић", Београд, 2003, стр. 197-201) – Роберт Каган – „L' Exiress", Париз, март, 2003. године. Новинар француског листа Кагана представља као „гуруа америчких неоконзервативаца", човека „који претаче у речи енергичну стратегију Бушове администрације", и који „засипа америчку штампу уводницима". Поново се злоупотребљава слобода изражавања неадекватним упоређењима са Хитлером.

133. „Рецимо отворено Француској и Русији – подржите нас, бићемо вам захвални када буде дошло време за поделу плена". (Ивановић Ж: „Ка царству добра или апокалипси?", „Филип Вишњић", Београд, 2003, стр. 209) – Џејс Вусли, бивши директор ЦИА, о Ираку, цитат према Штерн Б; „Le Monde", Париз, 19. септембар 2002. године

134. Потпредседник САД Чејни је упозорио пре агресије да наводна „превара неће бити толерисана" (у вези оружја за масовно уништење). Портпарол Беле куће, Ари Флајшер је изјавио пред агресију да: „Председник САД и министар одбране не би тако гласно и отворено наступали да Ирак нема оружје и да они немају солидне доказе" – сајт листа „Независне новине", 25. октобар 2002. Флајшер је такође изјавио: „Ако УН не реагују, тада ће неко друго међународно тело разоружати Садама Хусеина", и „Нема сумње, Садам се мора разоружати". Флајшер је такође изјавио да је рат против Ирака „морално оправдан" – цитати према Грубер П. „Focus", Хамбург 12/03. Грубер наводи и изјаву америчког сенатора Џона Меккејна: „Ми морамо да извозимо наше вредности целом свету".

135. „Ти људи су допловили у Флориду тражећи азил, што је створило велике проблеме за Картерову владу", Бил Клинтон о десетинама хиљада Кубанаца који су 1980. године затражили азил у САД. Клинтон их без навођења прецизних података или статистике описује углавном као „криминалце" или „душевне болеснике". Затим тражи од тадашњег председника Картера: „Одведите их у Гвантанаму, отворите врата и пустите их назад на Кубу" – Клинтон Б. „Мој живот", „Наклада Љевак", Загреб, 2004, стр. 258–259. Касније је Клинтон (тада гувернер Арканзаса) наредио употребу силе против ових азиланата у својој држави, иако по његовом сопственом признању „нису прекршили ниједан закон". Биланс – 62 људи је рањено.

136. Медлин Олбрајт је, по истеку свог мандата, члановима нове администрације „пожелела": „...Да се потврди дужина животног века на Куби". Ово је јасна алузија, јер је просечни животно век мушкараца на Куби око 68 година, а Фидел Кастро је старији – „Глас јавности", 11. јануар 2001. године.

137. „То неће бити летовање... Индиферентан сам према њиховом третману" – Доналд Рамсфелд о заробљеницима у Гвантанаму – „Глас јавности",

17. јануар 2002. године. Заробљеници у овом америчком логору су подвргнути мучењима.

138. „Борбу морамо приближити непријатељу, разорити његове планове, и супротставити се најгорим претњама и пре него што се оне појаве”, Џорџ Буш у говору пред око 1.000 питомаца на Вест Поинту, 2002. године – Вудворд Б: „План напада”, „Самиздат”, Б92, Београд, 2004, стр. 129... Амерички новинар Вудворд у својој књизи цитира и изјаву потпредседника САД Дика Чејнија: „Повратак инспектора не би обезбедио гаранцију да ће он испоштовати одлуке УН... једноставно речено, нема сумње да Садам Хусеин има оружје за масовно уништавање, да га припрема како би га употребио против наших пријатеља, наших савезника и нас”. Чејни је закључио да наводно оружје у рукама „диктатора-убице” представља „тако велику претњу каква се не може ни замислити” (стр. 158).

139. „Садам Хусеин је ужасан човек који сарађује са Ал Каидом” – Џорџ Буш, 18. септембар 2002. године на састанку са члановима Конгреса у свом кабинету – Вудворд Б: „План напада”, „Самиздат”, Б92, Београд, 2004, стр. 179.

140. „Смртоносни арсенал оружја за масовно уништавање у његовим рукама јесте претња, и то озбиљна претња нашој безбедности” – Џон Кери, сенатор и председнички кандидат демократа о наводном ирачком оружју 2002. године. Кери је такође апеловао на Буша да „испуни обавезе на које се недавно обавезао америчком народу” – Вудворд Б: „План напада”, „Самиздат”, Б92, Београд, 2004, стр. 192-193 (дакле да нападне Ирак).

141. „Амбиција и мржња довољни су да удруже Ирак и Ал Каиду” – Колин Пауел у УН фебруара 2003. (пред агресију на Ирак) – Вудворд Б: „План напада”, „Самиздат”, Б92, Београд, 2004, стр. 304. Сутрадан после излагања Колина Пауела у УН (где је изнео гомилу лажних нагађања о некаквом оружју за масовно уништење), Мери Мекгрори је написала у „Вашингтон посту”: „Могу само да кажем да ме је убедио...да би то могао да буде једини начин да се заустави демон”.

142. „То је питање морала. Како да не интервенишемо у име морала?” – Ели Визел у разговору са Џорџом Бушом, 27. фебруара 2003. (Визел се поново залаже за превентивни рат. Тема је била агресија на Ирак). – Вудворд Б: „План напада”, „Самиздат”, Б92, Београд, 2004, стр. 311.

143. „Уколико Садам Хусеин оде, ми у сваком случају улазимо...” Џорџ Буш 2003. године о могућности да се ирачки председник повуче пре агресије САД – Вудворд Б: „План напада”, „Самиздат”, Б92, Београд, 2004, стр. 354. Такође, Буш је изјавио: „Опасност по нашу земљу је озбиљна и она расте” (у редовном недељном обраћању нацији преко радија – „Глас јавности” 30. септембар 2002. године). Буш је рекао и да би „игнорисање тих претњи значило њихово охрабривање” а „када оне постану стварне” можда би „било прекасно да заштитимо себе и своје савезнике... Тада би ирачки диктатор већ имао средства да терорише и доминира...”.

144. „...Напокон, боље је да демократија устане против овога зла” – Медлин Олбрајт, 1. фебруар 1999. пред агресију на СРЈ, цитат према Чомски Н: „Нови милитаристички хуманизам”, „Филип Вишњић”, Београд, 2002, стр. 9-10.

145. „Муслимани су били градско становништво, опште узев, најимућнија и најобразованија етничка група... Традиционално, Срби у Босни су селачко становништво...” – Весли Кларк у својој књизи: „Модерно ратовање”, „Самиздат”, Б92, Београд, 2003, стр. 65-66. Кларк такође признаје да је генералу Шинсекију (у Сарајеву) предао поруку у којој је написао: „Подели Србе...буди спреман на нова затварања...” (стр. 124). О захтевима да се праве паузе у бомбардовању – „паузе заправо подривају одлучност” (стр. 212), о бомбардовању Београда: „Нагласио сам и да нећемо дозволити проглашавање било каквог „забрана” на подручју Београда... Ово неће бити као у Вијетнаму, када је Ханој постао „забран” и наше ратно ваздухопловство није смело да гађа базе и седишта...” (стр. 237). Кларк пише и о демонстрацијама против НАТО агресије у Бањалуци 1999. године, демонстранти су за њега „гомиле Срба” (стр. 241). Могућност да руска флота исплови кроз Дарданеле је за њега био повод за нови сукоб: „Нећемо им дозволити да дођу у Јадран или да прођу кроз Дарданеле ако се ја питам” (стр. 246); такође „Русија је постала све негативнија у месецима кризе” (стр. 260).

О употреби касетних бомби Кларк пише да је тражио од Џона Џампера: „Пробуди неке људе и прибави нам допуштење да употребимо касетне бомбе” (стр. 371); затим о цивилним жртвама: „Ипак, морао сам терати даље” (стр. 374) и „боље да ризикујемо неколико цивилних жртава сада, него много више касније, кад изведемо инвазију” (стр. 375). Кларк наводи и речи Хју Шелтона, који му је поручио: „Само настави да бомбардујеш. Мани се циљева на Косову и окрени се циљевима у северној Србији” (стр. 388).

При крају књиге, Кларк се поново обрушава на Русе: „Помно сам посматрао двострука мерила која су Руси примењивали док су радили за нас у босанској мисији. Старали су се за Србе, преносили им обавештења, потајно им откривали све наше операције, и уопште, давали све од себе да воде бригу о „словенској браћи”, а истовремено се правили да потпуно сарађују са нама” (стр. 413). Извештавање медија из СРЈ о злочинима НАТО, Кларк описује: „Срби, преузевши тоталитарне методе какве постоје усред комунистичке владавине...” (стр. 477).

146. „Онда је донета одлука да се акција НАТО погура и да се прескочи став Британаца, Француза, Немаца и Руса да је мандат Савета безбедности неопходан... Теолошке расправе... Све се већ морало наслутити. Руси нису могли ништа да учине. НАТО је сила...” – Ричард Холбрук, цитат према Џуда Т. „Косово, рат и освета”, „Самиздат”, Б92, Београд, 2000, стр. 201–203. Џуда наводи и изјаву Холбрука од 22. марта 1999, дату на састанку са руководством СРЈ: „Биће бритко, биће жестоко, биће непрекидно...почеће убрзо након мог одласка” (стр. 247), генерала Мајкла Шорта: „Ово је бисер над бисерима” о гађању зграда у Београду (стр. 286), и Весли Кларка: „За мене је бисер над бисерима кад авиони Б-52 грувају по Косову”. Шорт му је узвратио: „Већ недељама је јасно да нам се укуси по питању бисера разликују”, а Кларк је закључио: „Само што је мој драгуљар бољи од твог”. Такође, Вијем Коен, тадашњи министар одбране САД је изјавио: „Ја сам се залагао за то да се ваздушни удари интензивирају” (стр. 291).

147. „Први пут када сам видео Сарајево, за тренутак сам угазио у отисак стопала на бетону, на месту где је, на тротоару, стајао Гаврило Принцип... Изненада се појавио чувар и понудио да нам преведе уклесани текст, на српском, на зиду изнад отиска стопала. „Овде је, 28. јуна 1914.“, писало је на плочи (или је барем тако мени остало у сећању), „Гаврило Принцип задао први ударац за српску слободу“. Још увек се сећам свог запрепашћења: „српска слобода?“ О чему је реч? Сваки студент колеца знао је да је Принципов чин изазвао почетак клизања Европе у два светска рата и довео до успона и комунизма и фашизма. Како неко може да га слави као херојски?... Никада нисам заборавио тај први, кратки додир са екстремним национализмом, и јасно сам га се сетио када се Југославија распала” – Ричард Холбрук на почетку своје књиге „Пут у Дејтон“, „Дан Граф“, Београд, 1998, стр. XIII. Холбрук пише да је допутовао у Сарајево након 32 године (1992), када је почео грађански рат у Босни. Присетио се отисака стопа на тротоару и натписа: „Али дух његове поруке је оживео, итекако убилачки“. Холбрук не само што лажно тумачи историју, већ цитира и изјаву Роберта Фрајжера, свог заменика о „лсима и творовима са балканског отпада” (стр. 6) и критикује Ребеку Вест и њену књигу „Црно јагње и сиви соко” само зато што је објективно писала о Србима; „Рђава историја или фактор Ребека Вест...отворени просрпски став Ребеке Вест и њено становиште...утицало је на две генерације читалачке публике и на креаторе политике...” Холбрук представља и „аналитичку представу негативног утицаја Вестове и њених следбеника...” (стр. 20). Холбрук преноси свој разговор са Лордом Карингтоном, који је, по његовој интерпретацији, текао овако: „Карингтон, урбани човек легендарног интегритета, касније ми је рекао да никада у свом животу није срео тако ужасне лажове као што су људи на Балкану” (стр. 28). Затим пише о грађанском рату у Босни: „Ово разарање очигледно није резултат борби, него систематског и методичког погрома у коме Срби упиру прстом у своје муслиманске суседе. Мора да је овако изгледало у средњој Европи и Русији пре једног века, али сада се користи савремено оружје и комуникације” (стр. 36), „...Америчка влада је на почетку лета 1992. године закључила да су Срби извршили близу 90 одсто свих злочина у Босни и Хрватској” (стр. 21). Холбрук наводи: „Таква страшна будућност није нешто неизбежно... Али ако се рат настави, а Срби успеју у свом перманентном покушају да муслимане сведу на малу државу или „кантоман” унутар Босне, између Хрватске и Србије, непосредне последице биће ужасне... Краткорочно, муслимани ће бити исељени из подручја на којима су вековима живели, са безброј хиљада убијених, често од стране својих дугогодишњих суседа... Већина посматрача верује да ништа неће зауставити Србе осим таквих акција које би цену њихове геноцидне политике дигле на ниво који би био неприхватљив... Шта би Запад урадио када би се верска припадност зараћених страна изменила и муслиманске снаге покушале да униште два милиона опкољених хришћана и/или Јевреје?” (стр. 37-38). Интернационални терористи и муџахедини који су у великом броју долазили у Босну су такође били тема у Холбруковој књизи: „Како сам под заклетвом посведочио пред сенатским обавештајним комитетом, „тајна” подршка босанским муслиманима од стране исламских земаља (укључујући

Иран) помогла је сарајевској влади... По мом мишљењу, противљење Сједињених Држава овој помоћи, а без адекватне замене за њу, било би непоштено” (стр. 49).

О Жаку Шираку Холбрук пише „Његов много старији претходник, Франсоа Митеран, показивао је просрпска осећања... Ширак је био другачији, по стилу и суштински...” (стр. 69). Холбрук износи и сећања о својим викендима са супругом. Опет су главна тема били Срби: „Одлетео сам на Лонг Ајленд да проведем викенд са Кати. Били смо у браку мање од два месеца. Као ауторка недавно објављене књиге о екстремистима на Блиском истоку, Кати се бринула да ће непопустљиви босански Срби, „Хамасово крило Срба”, како је рекла, покушати да нас убију, посебно ако будемо забележили напредак у правцу мира”. (стр. 93). Босански Срби су и „силеције и криминалци” (стр. 97). Такође, Холбрук цитира сенатора Дола, који је агресију НАТО на босанске Србе назвао „преко мере закаснелом” (стр. 106) и Роџера Коена из „Њујорк тајмса”: „После 40 месеци мучног оклевања, НАТО је данас отворено ступио у рат у Босни” (стр. 106).

Британски представник у Београду Ајвор Робертсон је имао исту ману (као и Митеран), био је по Холбруку „претерано просрпски” оријентисан (стр. 114). О имену Република Српска: „Потценили смо колико је Палама било важно да задрже своје крвљу натољено име...” (стр. 142). Војно и државно руководство РС Холбрук упоређује са „Адолфом Ајхманом и Хајнрихом Химлером” а себе са Швеђанима Валенбергом и Бернадотом из Другог светског рата који су преговарали са нацистима (1944-1945. године) (стр. 154).

Холбрук овако сумира догађаје: „Грешка западњака током протекле четири године била је што су се према Србима опходили као према разумним људима с којима се може аргументовано расправљати, преговарати, правити компромис и договарати” (стр. 160). Пише и о 1995. години: „Апеловао сам на Туђмана да заузме Сански мост, Приједор и Босански Нови...” (стр. 168). Холбрук је исто рекао и Гојку Шушку: „Брзина је важна...али молим вас да заузмете Сански мост, Приједор и Босански Нови. И урадите то брзо, пре него што се Срби прегрупишу!” (стр. 174). Износи и своју забринутост: „Страховали смо да ће хрватско-муслиманска офанзива ускоро посустати” (стр. 202), зато је Туђману Холбрук поново поручио: „Имате још пет дана и то је све... Оно што не освојите на бојном пољу биће тешко добити на мировним преговорима. Немојте изгубити ове последње дане” (стр. 208). Исход хрватско-муслиманске офанзиве Холбрук коментарише: „...после несрећне судбине коју су доживели на реци Уни, Хрвати нису желели да се боре за град...” (стр. 216). Руске генерале Холбрук описује: „Кренули смо директно у руско министарство одбране, где смо се састали с групом руских генерала, мрачног, скептичног изгледа” (стр. 219). Холбрук на крају своје књиге пише о Косову и Метохији: „У марту 1998, међутим, дошло је до ерупције тешких проблема на Косову између већинског муслиманско-албанског становништва и њихових српских господара” (стр. 371).

Закључак целе књиге Холбрук је изнео у поглављу под називом „Питање зла” (стр. 380-382). У њему пише: „Дуже од педесет година људи су расправљали о степену у којем цео немачки народ дели кривицу за холокауст.

И сада се поставља исто питање: да ли је цео српски „народ” одговоран за акције својих лидера и њихових злочиначких следбеника?”

148. „...Али, ако он мисли да ми покушавамо да га ликвидирамо, мислим да то заиста треба да учинимо... То је свакако много јефтиније од започињања рата”. – Пат Робертсон о председнику Венецуеле Хугу Чавесу – цитат према www.usatoday.com, 22. август 2005. године (Робертсон је био један од кандидата републиканске странке за председника САД 1988. године). Такође, Доналд Рамсфелд је изјавио: „Чавес јесте легално изабран, али тако је изабран и Адолф Хитлер” („Политика”, 4. фебруар 2006). Дакле, свако ко се супротстави САД је „нови Хитлер”, било то на Балкану, Блиском истоку или Јужној Америци.

149. Ворен Цимерман, бивши амерички амбасадор у својој књизи „Порекло једне катастрофе, Југославија и њени рушитељи”, „Дан граф”, Београд, 2003, пише: „Пет милиона људи постали су избеглице у сопственим земљама или изван њих...” (стр. 2); о Исламској декларацији Алије Изетбеговића: „Био је у затвору зато што је написао сањалачку Исламску декларацију, за коју се погрешно веровало да представља позив муслиманима на оружје” (стр. 24). С друге стране, Меморандум САНУ је пун „параноидног размишљања” (стр. 10), а „режим у Србији је показивао фашистичке тенденције” (стр. 37) Масакр регрута ЈНА је за Цимермана „словеначки тријумф...” (стр. 96). О политичарима у Босни: „док је муслиман проповедао помирење, Србин је, по правилу, користио језик конфронтације” (стр. 115). Политичке представнике српског народа у Босни је упоређивао са „Хајнрихом Химлером” (стр. 116), или „Албертом Шпером” (стр. 125). Цимерман пише о могућности да избије насиље због преурањеног признања Босне: „Али много су веће могућности за избијање насиља ако српски ратни план настави да се одвија неометано” (стр. 127). Срби у Босни су „тежили апартхејду” и за Цимермана су се претворили у „агресоре, криминалце и људе ван закона...” (стр. 130). Ту су и „...два гнусна елемента српског национализма” (стр. 133).

У свом антисрпском говору мржње Цимерман иде толико далеко да београдске болнице описује малтене као нацистичке (!?): „Било је потребно да прође извесно време да се болничко особље не осети угроженим и да се сами волонтери навикну на болнице са сумњивим методама лечења и отворено етничком дискриминацијом... Болничарке су тукле и протресале децу и викале на њих” (стр. 137). Ова пракса је, по Цимерману, наводно била усмерена на мале Албанце и муслимане. (не наводи се ниједан конкретан доказ).

Српска православна црква је у ствари „продужена рука” (стр. 140) државе чију је „етничку политику” подржавала и зато је, по Цимерману, имала „срамну улогу”. У Босни: „Били смо суочени са културним геноцидом” (стр. 148). Затим се обрушио на све Словене као расу „...све више сам, између осталог, мислио о томе колико су перцепције прошлости утицале на људе у земљама у којима сам живео. Ово се нарочито односило на словенске земље...” (стр. 152). Није тешко претпоставити на кога алудира Цимерман, (поред Београда, био је и у Москви као заменик шефа америчке мисије од 1981. до 1984. године). Са друге стране Американци „...нису заробљеници историје. Ми смо народ који је окренут будућности”. Цимерман закључује (цитирајући

Мелвила) да је „прошлост приручник тирана а будућност је библија слободних људи” (стр. 158) На Косову је наводно постојао план да се догоди „највеће насилно измештање народа после Другог светског рата, изгледа да је био превише суров чак и за делове војске и тајне полиције...страхота...коначног решења” (стр. 158). Агресија НАТО „била је пре свега превентивна акција” (стр. 162); бивша СФРЈ је била угрожена од „грабљивог совјетског суседа” (стр. 166), иако није постојала заједничка граница између ове две земље, а СРЈ је „ништа друго до прерушена Србија”. (стр. 170)

150. Ноам Чомски у својој књизи „Профит изнад људи”, „Светови”, Нови Сад, 1999, наводи изјаву Џорџа Кенана који саветује да „престанемо да причамо о нејасним и нереалним циљевима као што су људска права, подизање животног стандарда и демократизација”, већ се треба „позабавити концептима чисте моћи...неспутаним идеалистичким слоганима”, о „алтруизму и светској добробити”. (стр. 22) Чомски цитира Хенрија Кисинџера, који је Чиле описивао као „вирус” (стр. 23), Ларса Шульца, америчког научника који тражи „да се једном заувек уништи оно што делује као претња постојећој структури економских привилегија, елиминацијом политичког учешћа нумеричке већине” (стр. 58), и Артура Шлезинџера, историчара који је сматрао да је прави проблем „ширење Кастрове идеје да треба узети ствари у своје руке...” јер „сиротиња и непривилеговани, стимулирани примером кубанске револуције сада почињу да захтевају могућности за пристојан живот” (стр. 92-93).

151. „Не можемо дозволити терористима и лупешким народима да држе овај народ и наше савезнике као непријатеље” – Џорџ Буш у Ајови, 21. август 2000. године – цитат према Вајзберг Ј. „Бушизми Џорџа В. Буша”, ЕТЦ, Београд, 2003, стр. 46.

152. „Нећемо укинути Гвантанаму” – Дик Чејни – Тајџ, 13. јун 2005; јер: „Важна ствар коју треба да схватимо је да су људи у Гвантанаму лоши људи” – цитат према www.guardian.co.uk, 13. јун 2005.

153. „Ми побеђујемо у Ираку” – Џорџ Буш у телевизијском обраћању нацији – Пантелић М. – „Политика”, 20. децембар 2005. године. Такође, Буш је рекао: „Повлачење пре победе било би срамно и неодговорно”, „Ја то нећу допустити”, „Дефетисти...неће да виде ништа позитивно”.

154. „Југ је сада светионик који сија преко најнаоружаније границе на свету...то је светлост која допире у земљу утонулу у мрак” – Џорџ Буш о Јужној и Северној Кореји – „Политика”, 23. децембар 2005. године. САД и Северна Кореја су у веома напетим односима, а педесетих су САД нападе Северну Кореју у рату у коме су биле на страни Јужне Кореје.

155. „Док сам ја врховни командант, САД неће устукнути пред непријатељем” – Џорџ Буш о Ираку – Пантелић М. „Политика”, 30. новембар 2005. године. Буш америчку окупацију Ирака описује следећим речима: „Тамо је централни фронт терориста против човечанства, али ће снаге слобде и демократије опет тријумфовати као и кад су им противници били комунизам и фашизам...кад победимо непријатеља у Ираку, Американци ће бити сигурнији код куће”. Буш је такозване непријатеље поделио у више група. Једној од група је циљ „тоталитарно исламистичко друштво”, а друга је означена термином „одбацивачи”. То су наводно махом сунити, који се „не мире с губитком раније расположивих привилегија”.

156. Амерички државни секретар Кондолиза Рајс је у „Вашингтон посту” децембра 2005. године упозорила да је: „опасност од посрнутих држава данас већа него икад...неодговорне и слабе власти служе као глобална стаза која олакшава ширење пандемија, покрета криминалаца и терориста, као и ширење најопаснијег оружја” – Пантелић М. „Политика”, 12. децембар 2005. године.

157. Доналд Рамсфелд је изјавио да би: „Ирак могао да буде база новог исламског калифата који би се распростро по Блиском истоку и представљао претњу легитимним владама у Европи, Африци и Азији...о тежњама тих људи треба учити из њихових сопствених речи као што смо из Хитлеровог „Мајн кампфа” сазнавали чему теже нацисти”. – Пантелић М. „Политика”, 13. децембар 2005. године. Џорџ Буш помиње и „тоталитарну империју од Индонезије до Шпаније”, а Дик Чејни „Калифат какав је постојао у седмом веку”, у коме би се владало по шеријатским правилима, тј. „најстрожом интерпретацијом Курана”. Опет неадекватно упоређење са Хитлером.

158. У јесен 2005. године избио је велики скандал због тајних америчких затвора у Европи. Кондолиза Рајс је изјавила тим поводом: „Пребацивање терориста у друге земље избацује их из акција и спасава животе у Ираку”, а Доналд Рамсфелд: „То су непријатељски борци и терористи заточени због аката против САД и зато морамо применити другачија правила” – Драговић Н. „Политика”, 23. децембар 2005. године. Исте године, нешто раније, лансирана је и фраза „исповесте тираније” (Кондолиза Рајс о Куби, Бурми, Северној Кореји, Ирану, Белорусији и Зимбабвеу – „Индепендент”, 21. јануар 2005. године).

159. „Шачица мула” – Доналд Рамсфелд на телевизији NBC о властима у Ирану – Пантелић М. „Политика”, 8. фебруар 2005. године. САД и Израел већ дуже време прете Ирану превентивним нападом.

160. „Чим сам видео слику у новинама, препознао сам копиле. Био је један од тројице главних вођа... Нови председник Ирана је терориста”. – Чарлс Скот, амерички пуковник, некадашњи припадник војне мисије у Техерану. – Поповић П. НИИ, 7. јул 2005. године. Скот је наводно препознао иранског председника као једног од отмичара у време исламске револуције. (Ирански председник је демантовао ове тврдње). Изјава је дата за време готово пред-ратног стања између САД и Ирана, 2005. године.

161. „Иран је део „осовине зла” и реална претња... Наш циљ је да окончамо ову тиранију”. – Џорџ Буш на ТВ станици „Фокс”. – „Курир”, 16. децембар 2005. године.

162. Мајкл Пот, амерички амбасадор у СЦГ је у децембру 2005. године поручио студентима (и целој Србији) да имају само два пута. Он их описује следећим речима: „Ви морате сами да одлучите да ли ћете бити демократа или кољач из Сребренице” – Ј. Ж. С. „Новости”, 10. децембар 2005. године. Дакле, свако ко није по вољи америчке политике у нашој земљи је „кољач из Сребренице”.

163. „Ти мали лукави покварењаци”; „Још један дан, још једна мисија, још један нитков” – поднаслови из видео филма чији су аутори амерички војници. Филм се зове „Лудило у Рамадију”. – „Новости”, 9. март 2005. године.

Амерички војници из Националне гарде са Флориде снимили су мучење заробљених Ирачана у јануару 2004. године, убијене Ирачане и слично. Лист са Флориде „Палм бич пост” је дошао до делова овог скандалозног филма о ратним злочинима у Ираку.

164. „Стварни проблем није затвор у Гвантанаму, него су то они који су у њему.” – Доналд Рамсфелд на конференцији за новинаре. – Пантелић М, „Политика”, 16. јун 2005. године. Рамсфелд је изјавио и да „није реч о обичним криминалцима, као што су крадљивци кола, већ о људима који су решени да убијају”, које је дефинисао као „тренере, бомбаше самоубице, конструкторе бомби, финансијере...” и слично (Амнести интернешенел је најоштрије критиковао тортуру и затвор у Гвантанаму 2005. године).

165. „Док је НАТО бомбардовао војне положаје Срба у Босни, посебно у Западној Босни, сматрало се да ниједан преговарач неће учествовати у преговорима. Али ако већ имате прилику да бомбардујете, а истовремено да преговарате, зашто да не? – Ричард Холбрук у Америчкој академији у Берлину поводом 10 година Дејтона. Холбрук је тада изнео своју познату фразу: „Главни циљ босанских Срба је био да отму пола територије Босне... Тај циљ могао је свако видети и у јуну 1914. године. Не треба заборавити да човек који је отпочео (Први светски) рат није био Србин из Србије, већ босански Србин. Ту постоји дугачка традиција...”. Холбрук је описивао и преговоре, као и упутства Туђману. „Босански Срби су одбили да даље буду део српске делегације, босански муслимани су претили да ће напустити преговоре јер не могу да раде у таквој атмосфери, дошло је до опште вике и галаме, што је изгледа део њиховог фолклора, да много галаме и пију... У фебруару 1995. године у Њујорку представници владе састали су се са хрватским војним заповедницима, и у мом присуству им рекли да ће, ако нападну Србе у Крајини имати наше разумевање...али да Сједињене Државе не желе ништа више од тога. Хвала Богу, Туђман је игнорисао то што смо рекли” (Холбрук мисли на Западну Босну). Холбрук такође каже: „Још увек не знам да ли смо добро урадили када смо зауставили Туђмана да крене на Бања Луку...”. Затим је изнео: „СДС би ваљало забранити... А има још стотине ваљаних разлога да се СДС забрани... Европска унија је сувише попустљива према Београду. Србија је примљена у Савет Европе. Зашто? Шта је Европа добила од Београда за тај уступак? Ништа.” – Живковић Н, НИН, 22. децембар 2005. године.

166. „...Рат против тероризма нема границе... Не знам како то питање схватају људи и ја их стално подсећам, да смо, пре свега, у једном веома тешком рату, да имамо нови тип непријатеља...” – Кондолиза Рајс о тајним затворима ЦИА – „Европа”, 8. децембар 2005. године.

167. „Не знам икога и оле разумног који Русију доживљава као демократско друштво...а људи, који га макар и благо критикују налазе се у затворима у Сибиру” – Том Лантош, конгресмен из Калифорније образлаже свој захтев за избацивање Русије из Г8 (говори и о руском председнику) – ВВС (сајт), 31. децембар 2005. године.

168. „...Ако је циљ тога да се од Срба добије пристанак за повлачење, чиме би се повећала и борбена способност муслимана, па зато треба сравнити Београд, у том случају (разарање овог града) било би оправдано...” Хоугланд

Цим – „Washington Post” за време грађанског рата у Босни – цитат према Галоа П. М. „Крв петрола: Босна”, „Наш Дом”, Београд, 1996, стр. 316.

169. „...Српски национализам, чији је програм српска доминација, комунистичка супремација и економски централизам” – „New York Times” на почетку 1990. године – цитат према Јовић Б. „Последњи дани СФРЈ”, Б. Јовић, Београд, 1996, стр. 105.

170. „Хрвати су кренули у напад на Крајину... Европски и неки амерички војни и обавештајни службеници били су против такве акције...но, ја сам навијао за Хрвате, као и Хелмут Кол, који је такође знао да дипломатија неће успети све док Срби не претрпе неке значајније губитке” – Бил Клинтон, „Мој живот”, „Наклада Љевак”, Загреб, 2004. године, стр. 635. Клинтон наводи да је 4. августа 1995. године изјавио пред једним новинаром да би се „Хрватска офанзива могла показати корисном...”. Хрватска војска је тада починила највећи злочин у Европи после Другог светског рата.

171. „Пошто и овако нема сопствену кохерентну политику, Моралес ће вероватно слушати инструкције Чавеса и Фидела Кастра, који у својој 79. години мора да је поверовао да најзад види остварење свог тоталитарног циља...” – „Washington Post” о председницима Боливије, Венецуеле и Кубе – Шувачковић З, „Политика” 6-7. јануар 2006. године. Ове три земље се не слажу са америчком политиком у региону.

172. Ноам Чомски у својој књизи „Хегемонија или опстанак”, „Наклада Љевак”, 2004, стр. 79, наводи како су амерички званичници подржавали немачки нацизам и италијански фашизам када се чинило да ће Немачка и Италија напасти Русију. Амерички дипломата у Италији Вилијам Филипс је сматрао да има много доказа да је фашизам „истинска демократија с обзиром на то ...да је главни циљ добробит људи”. Мусолинијево дело је сматрао „фантастичним извором трајног дивљења”, а хвалио је и „велике људске квалитете” италијанског фашистичког вође. Амерички председник Френклин Рузвелт је сматрао фашизам за покрет који је веома „важан за цели свет (иако је још у експерименталној фази)”. Године 1938. амерички председник и његов блиски сарадник Sumner Welles су са одобравањем примили вест о Хитлеровом комадању Чехословачке. Сарадник америчког председника је сматрао да се тиме „указује прилика да земље света изграде нови светски поредак, који ће се темељити на правди и владавини закона”.

б) Балкан и бивша Југославија

1. „Тим градом не могу управљати они који су чинили злочине, стога је узимање Сребренице из састава РС политички задатак првог реда.” – Реис Ул Улема Мустафа Церић, у октобру 2005, „Новости” 29. октобар 2005. године.

2. „Овери!” – Званични слоган проамеричке организације Отпор на изборима у Србији (у децембру 2000. године) – „овери” је мафијашки израз за убиство.

3. „Само вас посматрамо – Отпор – Багер”, Званични слоган проамеричког удружења Отпор на изборима у Србији децембра 2000. године. Слоган је комбинација парола из Орвелове књиге „1984” и позива на насиље које се десило у Београду 5. октобра 2000. године. Ови слогани су се обично појављивали

на црној позадини (медији, билборди, постери). Коришћен је и слоган „Изађи на црту” (преузет из криминалног миљеа), који такође позива на насиље и физичко обрачунавање.

4. „Смрт геноцидним творевинама!” – Ибран Мустафић у говору на комеморацији у Поточарима – „Глас јавности”, 12. јул 2005. – (окупљени су скандирали сличне слогане помињући Републику Српску).

5. „Талибани” – Предраг Матвејевић, хрватски писац о Моми Капору, Матији Бећковићу, Добрици Ђосићу и Милу Пешорду у „Јутарњем листу” од 10. новембра 2001. године. Пешорд је хрватски писац, Матвејевић је хтео да га увреди упоређујући га са српским писцима и Талибанима. Полемика је почела још 1993. године када је Пешорд (наклоњен руководству такозване Херцег Босне) назвао Абдулаха Сидрана „посрбицом гором од Србина” (у „Вечерњем листу”). Матвејевић је стао на страну Сидрана, служећи се такође антисрпским говором мржње.

6. „Знаћемо како да реагујемо...ако неко мисли да је ОВК мртва вара се” – Наим Маљоку, бивши члан ОВК и шеф једне од политичких партија на Косову и Метохији о захтевима да се испуни Резолуција УН 1244 и да се српске снаге безбедности врате на Косово и Метохију. Рамуш Харадинај је такође изјавио тим поводом: „Неће моћи да пређу границу ако покушају. Овде су снаге НАТО и снаге косовских Албанаца које су спремне да им се одупру”. Обе изјаве у октобру 2000. године (после доласка ДОС-а на власт) – www.mediaclub.cg.yu, 16. октобар 2000.

7. „Лепа села лепо горе” – насловна страна сарајевског листа „Дани” од 29. марта 1999. године (сајт). На слици је приказано испаливање НАТО ракете. НАТО агресија на СРЈ се описује реченицама као што су: „Србија ће се, ипак, сагињати, макар да очисти склоништа”. „Е да ми се вечерас рађа други син, дао би му име Томахавак”. „Морам признати да не дјелим осјећај еуфорије који је захватио моје окружење у тренуцима док ишчекујемо вијести о учинку Томахавака који су полетјели према Србији. Не могу се радовати нечему што касни пуних осам година”. У следећем броју од 12. априла 1999. године сарајевског листа „Дани”, пише: „Све је почело са Ђорђем Мартиновићем, једном пивском боцом и одсуством хетеросексуалности... Српски комплекс више вриједности експлодирао је у свој раскоши своје наказне психологије, док Србија, та дубински фашизирана земља...доживљава колективни оргазам палећи се на албанску крв, све је дозвољено ако си Србин... Гестапо је на Косову... СС трупе су тамо... Вашингтон и само Вашингтон може исписати декларацију косовске независности...Нужна је сила, савезничко искрцавање...треба сломити вољу за моћ... Треба рат против Милошевићевог режима трансформисати у рат против Србије јер само то има смисла...зато је Америка земља анђела, небо над Београдом је дестинација њених челичних птица које су се преселиле на југ и бљују анђеоску ватру што враћа наду... Ово је вријеме ...највећег зла на земљи, дух аустријског собосликара маршира Дедињем, концерти у Београду, Подгорици и другим градовима само су етномузиколошког наликје црнокошуљашких зборовима по Немачкој уочи и након паљења Рајхстага... Заслужују велику порцију ништавила коју могу подићи у згради црвеног антикрита на Дедињу, а ја молим свевидљивог

Бога да своје изасланике за правду Ф-117, А-10, Торнадо...учини невидљивим за славенско оружје са земље. Досад је услишио моје молбе, сем у једном случају који се да толерисати као тренутна преминација сотоне. Идемо даље, мостови, полицијске и армијске зграде, комуникацијски центри, нека гори Содома и Гомора, нека гори интелектуални Београд...изабрани народ „мали европски народ који се продаје као мирољубиви народ...зашто онда нисте остали у мезозооку...сваки ваш човјек је чиста групна свјест...знам ја да у овим редовима већ видите нови VOX...гутају отров са ТВ Бастиље... Кад НАТО војници уђу на територију Југославије треба формирати марионетску владу по Макијавелијевом принципу да циљ оправдава средства, па нека министар образовања обзнани декрет о укидању историје у школама... Зато нам треба србологија наука о Србима...али ње нема без пораза југословенске војске и снага сигурности на начин на који је исказао британски премијер Тони Блер”.

8. „Тешко, али се никада дјетета не бих одрекао” – Алија Изетбеговић на питање новинара: „Да ли бисте некоме из ваше уже породице халалили мјешовити брак?” На следеће питање новинара зашто има такав став, Изетбеговић (наводно борац за мултиетничку Босну) је одговорио: „Зато што сам неке ствари спознао у животу”. За Изетбеговића је бивше политичко и војно руководство босанских Срба „група злочинаца”, Садам Хусеин је по Изетбеговићу „луђак, ратни злочинац и тиранин”, а понуда (која је могла да спречи рат) да буде председник Југославије је „најнеморалнија понуда” коју је добио у политичкој каријери. На питање шта би предузео да спречи нову америчку агресију на Ирак 2003. године, Изетбеговић је одговорио: „Ништа, или готово ништа”. За најбољи потез у политичкој каријери је одабрао то што је позвао (1991. године) регруте да не иду у тада званичну војску ЈНА. За руског председника Путина каже да „има неку рефлексну аверзију према бившим обавештајцима (не помиње Џорџа Буша старијег и Клауса Кинкела) а Дагласа Херда, ондашњег министра иностраних послова Велике Британије и Јасуши Акашија Изетбеговић не би желео никада да види. Изетбеговић је описао и своје схватање политике. „Политика је прљава као канализација, али је и неопходна као канализација”. Ове изјаве Изетбеговић дао за „Старт” број 113, 4. август 2003. године. „Млади муслимани” од 7. августа 2001. преносе изјаве Алије Изетбеговића где он наводи цифру од „9.000” убијених Сребреничана, и каже да „убице слободно шетају по Приједору и Бања Луци”.

9. „НДХ није била само пука фашистичка творевина већ и израз повјесних тежњи хрватског народа” – Фрањо Туђман у „Лисинском” – Загреб, 25. фебруар 1990. године. У књизи „Модерна хрватска повијест” (Биландић Д: „Модерна хрватска повијест”, у поглављу „Пријеломне године, слом комунизма и демократска смјена власти (1989-1990)”, види www.hercegbosna.org) стоји да је та изјава „снажно одјекнула како у срцима оних који су ту државу стварали и за њу гинули, као и њихових потомака, тако и оних којима је био сан стварање нове самосталне хрватске државе”.

10. „Вјера и борба” – мото Изетбеговићеве „Исламске декларације” из 1970. године у којој дословно пише да је циљ: „генерисање ислама у свим

областима личног живота, у породици и у друштву преко препорода исламске религиозне мисли и стварања уједињеног исламског друштва од Марока до Индонезије” (Гускова Ј: „Историја југословенске кризе”, ИГАМ, књига 1, Београд, 2003, стр. 309; Галоа П.М. „Крв петрола: Босна”, „Наш дом”, Београд, 1996, стр 94). Такође, по Изетбеговићу: „Ислам је постао поредак. Ислам није само религија. Чињеница да Куран садржи сам принцип исламског поретка као јединства вјере и политике, води и другим важним закључцима, чији је начелни и практични значај огroman: први и најважнији такав закључак је свакако закључак о неспојивости ислама и неисламских система. Нема мира ни коегзистенције између „исламске вјере” и неисламских друштвених институција и политичких институција...Ислам јасно искључује право и могућност деловања било које стране идеологије на свом подручју”.

11. „За суверенитет Босне и Херцеговине жртвовао бих мир, ради мира у Босни и Херцеговини, не бих жртвовао њен суверенитет.” (Гускова Ј: „Историја југословенске кризе”, ИГАМ, књига 1, Београд, 2003, стр. 311) – Алија Изетбеговић у Скупштини БиХ – фебруар 1991. године (тада је предложена Декларација о суверенитету Босне и Херцеговине).

12. „Ханџар дивизија” (Бијељина), „Смаилага Ченгић” (Сарајево) – називи муслиманских паравојних формација у БиХ почетком рата – према Гускова Ј: „Историја југословенске кризе”, ИГАМ, књига 1, Београд, 2003, стр. 327.

13. „Српска геноцидна идеологија и политика која је вођена од почетка 19. века па до 1992. године...” – Други конгрес босанскомуслиманских интелектуалаца, децембар 1992. године. (Гускова Ј: „Историја југословенске кризе”, ИГАМ, књига 1, Београд, 2003, стр. 307)

14. „Духовна обнова значи да дјечак од самог рођења прије него што научи да чита и пише треба да зна ко је његов непријатељ, а непријатељ на овој нашој земљи је Србин.” – Изјава бившег хрватског министра правосуђа Босиљка Мишетића у „Слободној Далмацији”, 16. новембар 1992. године. Текст има наслов „Свиће хрватска зора” – цитат према Гускова Ј: „Историја југословенске кризе”, ИГАМ, књига 1, Београд, 2003, стр. 187.

15. „Рата не би било да га Хрватска није жељела, међутим, ми смо процијенили да само ратом можемо изборити самосталност Хрватске. Због тога смо водили политику преговора, а иза тих преговора смо формирали оружане јединице. Да нисмо то тако урадили, ми не би дошли до циља. Значи, рат је било могуће избјећи да смо одустали од наших циљева, тј. од самосталности наше државе, али ми то нисмо хтјели ни по цијену живота”. (Микелић Б: „Велика Србија” бр. 2336, Београд, 2005) – Фрањо Туђман 24. мај 1992, говор на Тргу Бана Јелачића.

16. „Стремљење империјалистичког карактера...оспоравање права другим народима на националну самосвест.” (Гускова Ј: „Историја југословенске кризе”, ИГАМ, књига 1, Београд, 2003, стр. 13) – опис I и II Српског устанка у књизи „Војни водич: Славонија и Барања 1991-1992”, Загреб, 1992, стр. 21-22.

17. „Босна и Херцеговина су увијек биле хрватски териториј”. (Гускова Ј: „Историја југословенске кризе”, ИГАМ, књига 1, Београд, 2003, стр. 19) – тврдња Хрвата И. М. Томића, аутора књиге „Чија је Босна и Херцеговина”, Лондон, 1994, стр. 42.

18. „Југославија је од самог почетка била вештачка творевина... Срби ипак овај проблем у целини подређују амбицијама српског национализма. Оног тренутка када су кренули тим путем, распад је постао неминован” – Милан Кучан, бивши председник Словеније – ТАСС, 21. 1. 1993. Гускова Ј: „Историја југословенске кризе”, ИГАМ, књига 1, Београд, 2003, стр. 51-52.

19. „Мање развијене и културно туђе федералне јединице” – Јанез Пручк у својој књизи „Кратка историја Словеније”, 1996, стр. 30. („Младина” описује бившу ЈНА као институцију „увек спремну за војни преврат”). Словенци су описани као наводни носиоци идеје „модернизације, демократизације и конфедерације” – цитат према Гускова Ј: „Историја југословенске кризе”, ИГАМ, књига 1, Београд, 2003, стр. 92-93.

20. „Четворочлана банда”. – Стипе Месић – „Како је срушена Југославија – политички мемоари”, „Нислав прес”, Загреб, 1994, стр. 276. Месић о члановима тадашњег Председништва СФРЈ (који се нису слагали са његовом политиком разбијања СФРЈ). (Гускова Ј: „Историја југословенске кризе”, ИГАМ, књига 1, Београд, 2003, стр. 146)

21. „Напад на људство и објекте окупатора” (Гускова Ј: „Историја југословенске кризе”, ИГАМ, књига 1, Београд, 2003, стр. 159) – Јанез Јанша описује садржај своје наредбе у којој стоји да треба напасти регруте ЈНА (која је тада била једина званична војна формација СФРЈ). Опис је објављен у Јаншиној књизи „Помаци: Настајање и одбрана словенске државе”, „Младинска књига”, Загреб, 1993, стр. 147. Милан Кучан је такође изјављивао поводом ових догађаја: „Овај рат није грађански, односно рат између појединих слојева једног народа. Ово је рат између два народа, уз постојање нескривених експанзионистичких претензија на историјску територију једног од судионика сукоба... Не ради, се, дакле о борби за власт унутар једне партије, већ о отвореном сукобу демократске опције, окренуте ка Европи, и застарелог модела, што је и основни узрочник ратних сукоба”. (Гускова Ј: „Историја југословенске кризе”, ИГАМ, књига 1, Београд, 2003, стр. 160) Словеначки историчар, Јоже Пирјевец је масакр регрута ЈНА (мултиетничког састава) описао као покушај „блицкрига ЈНА” (користивши и изразе као „Јаншине чете” и слично).

22. „Из прогона, крви и суза Хрвата уздигао се Анте Павелић. Тако и данас против Срба треба користити средства која је Павелић проповедао и уз чију је помоћ довео до стварања НДХ” – Иван Габелица, политички секретар Хрватске странке права, цитат из „Туђманова Хрватска наставља политику фашистичке НДХ (1941–1945)” – Билтен „Вести”, Москва, стр. 11. – Гускова Ј: „Историја југословенске кризе”, ИГАМ, књига 1, Београд, 2003, стр. 205.

23. „Како они дјелују и говоре: они говоре о демократији и правима човека...они су ’неутрални’, за њих су сви једнако криви у овом рату...за њих Хрватска држава ништа не значи, они би више вољели да живе у ’демократској Југославији’, него у недемократској и независној и сувереној Хрватској. Њих ћете препознати по томе што свакодневно обијају прагове Сабора и министарстава да би изнијели ’истину’ о демократији у Дарувару и о томе како су угрожени...по томе што говоре да је живот за њих до рата био много бољи,

како су сви добро живјели и међу собом се слагали, за њих који се боје ући у поједине објекте, пошто је на вратима написано: „Забрањен улаз ЈНА, четницима и псима...” – такозвано „Упутство” за „препознавање” Срба у Дарувару. Овакве плакате су 1991. године припремале и лепиле владајућа ХДЗ и Иницијативни комитет за стварање Хрватске демократске странке. Више о овоме: Гускова Ј: „Историја југословенске кризе”, ИГАМ, књига 1, Београд, 2003, стр. 207.

Руска историчарка Јелена Гускова цитира још један плакат препун „говора мржње”. Овај плакат је цитиран и у „Вечерњим новостима” од 3. јула 1991. године: „Нека се врате у своју Србију. Нека врате десетине тисућа станова, које су грађани Хрватске крваво за њих градили... Искористимо и ми сва средства без примјене оружја и силе коју ће осудити свијетска јавност. Отјерајмо их са „мало ствари” – не заборавите: они су ваши сусједи! 1. Паркирајте ваша возила тако да не могу излазити са својима; 2. Испразните им зрак у гумама – не режите; 3. Гурните им чачкалице у браве њихових станова да не могу ући; 4. Такођер тако онеспособите катанце у бравама; 5. Будите их ноћу телефоном, сваких пола сата; 6. Не разговарајте са њима и члановима њихове обитељи; 7. Звоните им са улаза зграде дуго и продорно када год стигнете; 8. Немојте никада посуђивати од њих и не посуђујте им ништа; 9. Немојте им помагати у било чему осим ако је у питању болест или живот њихове дјеце; 10. Не дозволите да се ваша дјеца играју са њиховом дјецом... Изолирајмо их...једноставно им покажимо да су непожељни...”

24. „Пета колона остваривала је своје задатке углавном у урбаној средини, а посебно активни били су у великим градовима који су се налазили у зони ратних операција. Регрутовани су углавном из редова пензионисаних војних лица и милиционера, грађанских лица на служби у бившој ЈНА, чланова породица војних службеника и ветерана Народноослободилачке борбе. Али, најопаснији су били прикривени (остављени или убачени) сарадници контраобавештајне службе и Службе државне безбједности. Поред њих, у пету колону ваља укључити и представнике неких политичких партија, посебно СДС и Савеза комуниста – покрет за Југославију. За све њих карактеристично је да су били искључиво српске националности. Најчешће су их користили као снајперисте, за навођење артиљеријске ватре, за шпијунску дјелатност, психолошко-пропагандне активности и провокације, за диверзије и саботаже”. (Гускова Ј: „Историја југословенске кризе”, ИГАМ, књига 1, Београд, 2003, стр. 210) – Огорец М: „Хрватски домовински рат 1991–1993”, „Отокар Кершовани”, Опатија, 1994, стр. 177-178. Аутор пише и да су због тога против њих (пете колоне – Срба) предузимане: „ефикасне полицијске, правне, информативне и друге антитерористичке мере”.

25. „... Четничких лидера које треба гонити огњем и мачем.” (Гускова Ј: „Историја југословенске кризе”, ИГАМ, књига 1, Београд, 2003, стр. 213) – Генерал Јанко Бобетко позива на прогон; „Све моје битке”, властита наклада, Загреб, 1996, стр. 27. Бобетко пише и да је: „Србија готово седамдесет година непрестано експлоатисала Хрватску”; „Било је јасно да своју државу нећемо добити ако се за њу не изборимо оружјем” (стр. 114, 27).

26. Руска историчарка Јелена Гускова у својој књизи „Историја југословенске кризе” (Гускова Ј: „Историја југословенске кризе”, ИГАМ, књига 1, Београд, 2003, стр. 215) такође наводи документа хрватског „Министарства унутарњих послова (МУП). На анкетном листу који се попуњавао приликом ступања у службу требало је одговорити на питање који је основни разлог кандидата да ради у хрватском МУП-у (у лето 1991. године); извесни Мирослав Балатинац (1971) написао је: „Љубав према домовини и мржња према Србима”, а Ивица Цираки (1966) „Одбрана хрватске домовине од четника и комунистичке армије”. Исте године, 1. августа 1991, у Сабору генерал Бобетко је изјавио да у Хрватској има „вршљања четничких хорди”.

27. „Не треба заборавити да се ништа не добија бесплатно. Независност Косова је толико дугорочно важна за читав албански народ и заслужује да сви нешто жртвујемо”. – Албански лист „Шекули” из Тиране о „блиској националној победи” (тј. независном Косову) 2005. године, „Политика”, 1. новембар 2005. У истом чланку се критикује и Грчка: „...савезник просрпског питања и у потаји, већ вековима скривеног примитивног панправославља”.

28. „Поход дивљака на Хрватску...и рођену мајку могу продати за литар ракије...злочинци, нерадници и најамници”. – Јурај Њавро, вуковарски лекар о Србима који су се супротставили нападу хрватског МУП-а 1991. године у Борову селу. Њавро пише и о Вуковару: „Србоманија је владала цијелим градом” (наводно пре избијања сукоба). Њавро Ј: „Глава доље; руке на леђа”, Загреб, 1992, стр. 50-58. „Глас Славоније” је у броју од 6. маја 1991. године описао догађаје у Боровом селу на следећи начин „Већина терориста су биле професионалне убојице, плаћеници и бивши агенти румунског Секуритатеа, које је после бекства у Србију прихватила српска СДБ. Ради се о професионалним убојицама, добро припремљеним за борбу и баратање свим врстама оружја... Ако би они одбили извршавање задатка, убили би их четници који су се налазили у другим борбеним јединицама са српске стране Дунава...” – цитати према Гускова Ј: „Историја југословенске кризе”, ИГАМ, књига 1, Београд, 2003, стр. 233-236.

29. „На споразум са Хрватима муслимани гледају као на тактички потез који би омогућио да се рат са Србима води још успешније”. – Алија Изетбеговић, „Вашингтон пост” – Гускова Ј: „Историја југословенске кризе”, ИГАМ, књига 1, Београд, 2003, стр. 424. Изетбеговић коментарише стварање федерације Босне и Херцеговине у марту 1994. Тиме је окончан (на инсистирање САД) међусобни крвави рат између муслимана и Хрвата.

30. „За дом спремни!” – Анте Ђапић на скупу ХДЗ-а (био је члан те странке) у загребачкој дворани „Ватрослав Лисински”, фебруара 1990. године. – Станивуковић З: НИН, 17. новембар 2005. Ђапић је данас лидер Хрватске странке права и градоначелник Осиека. На скупу ХДЗ-а 1990. године се појавио обучен у црно, а већина присутних је са одобравањем прихватила његов фашистички поздрав.

31. „Тотални рат, то је једина алтернатива неуспјеху међународних мировних планова за Босну и Херцеговину” (Гускова Ј: „Историја југословенске кризе”, ИГАМ, књига 1, Београд, 2003, стр. 447) – Харис Силајџић, премијер муслиманске владе у марту 1995. године. – СРНА, Београд, 22. март 1995.

32. „Тај документ потписао сам не због тога што у њега вјерујем, већ зато што бисмо се, уколико бисмо га одбили, нашли у непријатној ситуацији. Мале су шансе за спровођење тог плана. Али овим смо, у најмању руку, изоловали српске четнике као агресоре”. (Гускова Ј: „Историја југословенске кризе”, ИГАМ, књига 1, Београд, 2003, стр. 61) – Алија Изетбеговић у интервјуу недељнику „Шпигл” о прихватању Венс-Овеновог плана 1993. године. Следећи мировни план међународне заједнице (Овен-Столтенбергов) Изетбеговић је окарактерисао следећим речима: „...а предлажу нам решење које је горе од рата”. (Гускова Ј: „Историја југословенске кризе”, ИГАМ, књига 1, Београд, 2003, стр. 76-80)

33. „То није више рат војски, то је рат добра и зла”. – Ејуп Ганић, члан муслиманског председништва 1994. године – Гускова Ј: „Историја југословенске кризе”, ИГАМ, књига 1, Београд, 2003, стр. 81.

34. „Пољски бискуп Војтила, мислио је да у Југославији не влада комунизам, него нека врста социјализма, јер да би се дошло из Пољске у Југославију, требало је добити исте документе као кад се иде у било коју западну капиталистичку земљу. Бискуп Војтила је био увјерен да је Југославија чисто православна држава, са српским становништвом: дакле једна велика Србија. Он се тада није запитао зашто се та држава зове Југославија а не Србија. Тада сам мало боље схватио политику Велике Србије, коју су ширила велепосланства и конзуларна представништва Југославије, састављена готово искључиво од Срба. Наравно да сам у дневним разговорима настојао информирати бискупа Војтилу о правој ситуацији у Југославији, с обзиром на комунизам и с обзиром на национални и вјерски састав. Он није имао појма о 7 милијуна католика у Југославији и 4 милијуна муслимана, ни да у Југославији постоје федералне републике Словенија, Хрватска, Босна и Херцеговина, Македонија, Црна Гора, Република Србија. Бискупу Каролу то је било нешто тако чудно као откриће Америке. На тај начин он је открио, а да му ја нисам требао посебно наглашавати, како су сви ти народи, осим српскога, у Југославији подвргнути политици односно једноставно посрбљавању и поправослављивању, у једну ријеч, да је Југославија тамница свих њезиних народа, под тиранијом српског народа”. (Димитријевић В: „Српске новине Огледало”, 9. 11. 2005) – Франо Франић, католички бискуп из Сплита о свом сусрету са Каролом Војтилом за време II ватиканског концила. Сећања бискупа Франића су објављена у хрватском католичком часопису „Црква у свијету”, бр. 2/2000. Она су сведочанства о говору мржње према Србима и православљу, фалсификовању историје (Хрват Јосип Броз је тада као диктатор владао Југославијом). Она су такође и сведочанство какве је расистичке ставове тада заузео Карол Војтила (још пре четрдесетак година) према Србима. Шта је то значило касније у пракси, објаснио је Антун Тамарут, ријечко-сењски надбискуп, који је три дана после избора у Хрватској повезао победу ХДЗ са Ускрсом и победом „истине над лажју, љубави над мржњом, правде над неправдом” (Димитријевић В: „Српске новине Огледало”, 9. новембар 2005). Сецесионистички референдум (ХДЗ – власти из 1991. године) „Глас Концила” је најавио следећим речима: „Можемо мирне савјести рећи да је Југославија, свака досадашња и садашња Југославија, за Хрвате и католике

негативно искуство. Од почетка је у Југославији, заправо, неприкладно бити по народности Хрватом и по вери католиком. Било је раздобља када је то могло бити мање неугодно, али никада није постало угодно. Одрешито хрватско опредељење одувјек се у Југославији сматрало државном опасношћу. Католиштво се у обе Југославије третирао као туђинска идеологија. Последица тако схваћеног и у пракси провођеног југословенства је све мањи број Хрвата у Југославији и у самој Републици Хрватској, и све непопуларнији положај католичке цркве”.

35. „Блажени Алојзије” (Димитријевић В: „Српске новине Огледало”, 9. 11. 2005) – Наслов текста о кардиналу Алојзију Степинцу; Мирко Вид Млакар – „Европљанин”, 12/1998. Млакар пише: „Беатификацијом кардинала Степинца хрватски католици добили су једну задовољштину, па...је Степинац сад све мање национална икона, а све више мученик за људска права”. Загребачки надбискуп Јосип Бозанић је у званичној честитки председнику Месићу поручио да на њега: „призива благослов божији ...блаженог Алојзија Степинца”. Каква су била расистичка схватања Степинца говори следећи цитат: „У крајњем случају Хрвати и Срби представљају два свијета, сјеверни и јужни, који се никада неће зближити, можда само чудом божијим. Шизма је највеће проклетство Европе, чак веће од протестанства”. (Гускова Ј: „Историја југословенске кризе”, ИГАМ, књига 1, Београд, 2003, стр. 181)

36. „Уз то, ми знамо да размена територија никада није вршена политичким, већ искључиво војним путем”. (Гускова Ј: „Историја југословенске кризе”, ИГАМ, књига 2, Београд, 2003, стр. 161) – Ејуп Ганић, 1994. године – Хећмовић Е: „Рат није завршен”, „Љиљан”, Сарајево/Љубљана, 15. јун 1994. године.

37. „Нажалост у Хрватској је данас мало правих усташа... Хрватској су данас потребни људи који могу да плачу за Хрватску, да гину за Хрватску и што је најважније, да убијају за Хрватску” – Босиљко Мишетић, бивши хрватски министар правосуђа, незадовољан што је хрватска војска сувише „благо” поступала 1995. године приликом напада на РСК. (Гускова Ј: „Историја југословенске кризе”, ИГАМ, књига 2, Београд, 2003, стр. 246)

38. „...Максимално се потрудити да се сви Срби староседеоци истерају са Косова...да се протерају у концентрационе логоре у Албанију. А Србе досељенике треба поубијати”. – Мустафа Кроја, премијер албанске марионетске владе у јуну 1942. године. (Гускова Ј: „Историја југословенске кризе”, ИГАМ, књига 2, Београд, 2003, стр. 436)

39. „Наша борба биће дуга и ми се морамо спремити” – извод из програма организације „Револуционарни покрет за уједињење Албанаца” коју је предводио Адем Демаћи. У статуту ове организације је писало: „Основни и коначни циљ покрета је ослобађање шиптарских крајева које је амнестира-ла Југославија, и њихово уједињење са мајком Албанијом”. У програму пише да ће се за овај циљ „користити сва средства”. Организација је деловала крајем педесетих и почетком шездесетих на Косову и Метохији. (Гускова Ј: „Историја југословенске кризе”, ИГАМ, књига 2, Београд, 2003, стр. 440)

40. „Изграђивање чврсте личности која ће са вјером у Алаха бити спремна да се бори и погине као стамени бедем ислама у овом свијету” – цитат из

„Упуте муслиманском борцу”, аутора Халила Мехтића и професора Хасана Макића. Издавач је Уред мешихата исламске вјерске заједнице у Зеници (Тохољ М: „Свети ратници’ и рат у Босни и Херцеговини”, ИГАМ, Београд, 2001, стр. 8). У овој брошури пише: „Ко не упуту борца у борбу... Алах ће га проклету неком невољом... Основна ствар у процјени сваког борца је искрена намјера да се помогне Алахова вјера” (Брошура се појавила почетком рата у Босни и Херцеговини). У овим упутствима пише и да се „војној команди ставља на располагање да одлучи да ли је корисније и од интереса за општу ствар, да ослободи, размијени или ликвидира непријатељског заробљеника...вјеровјеснику није допуштено да држи непријатеља као заробљеника све док не извојује побједу на земљи. Нема никаквог разлога за страх, јер вријеме смрти сваког борца је давно одређено од Алаха...крећите у бој, слаби или снажни, и борите се на Алаховом путу залажући иметке и животе своје!”

41. „Треба нам свима бити јасно да се морамо борити за то да се увијек и на свим јавним мјестима истиче и велича Алах целашануху. Борци у борбама морају се њему молити и од њега помоћ тражити. Сигурно је да ћемо рат добити само уз његову помоћ”. (Тохољ М: „Свети ратници’ и рат у Босни и Херцеговини”, ИГАМ, Београд, 2001, стр. 10) – Неџад Слепановић Аба, један од твораца организације „Зелене беретке”, „Љиљан”, 1994. године.

42. „Џихад у исламу није само борба у име Алаха. У збиљи, ислам је револуционарна идеологија и програм који тежи да промјени друштвени поредак цијелог свјета и да га уреди у сагласју са својим одредбама и идеалима... Ислам тежи да уништи све државе и владе било гдје на лицу земље, које су супротстављене идеологији и програму ислама, без обзира на државу или нацију која је на власти. Сврха ислама је да успостави државу на темељу своје идеологије и програма, без обзира која нација постаје носилац ислама, или пак која нација је поткована у процесу оснивања идеолошке исламске државе”. (Тохољ М: „Свети ратници’ и рат у Босни и Херцеговини”, ИГАМ, Београд, 2001, стр. 11) – „Таквим”, годишњак Удружења илмије за Босну и Херцеговину, 1992, стр. 67-68. Поглавље носи назив „Шта је у ствари Џихад”.

43. „У борбу крените с чистом намјером и с пуним поуздањем у Алаха – ако преживите бићете газије, ако погинете бићете шехиди, у супротном – изгубићете и једно и друго и сигурно ћете бити понижени. У борбу, по могућности, крените с абдестом и обавезно, с божијим именом у срцу и на уснама; нипошто не крећите неокупани (џунуши након полуције или брачног односа) јер сваки такав појединац може бити узрок несрећи себи и другима; приликом вашег напада на непријатеља, или сукоба с њим, изговарајте текбире (Алаху екбер!); по могућности уза се носите Куран...”. (Тохољ М: „Свети ратници’ и рат у Босни и Херцеговини”, ИГАМ, Београд, 2001, стр. 12) – „Препород”, лист Исламске заједнице, мај 1992.

44. „Да, јесмо фундаменталисти, правимо исламску државу и ми смо за шеријат”. (Тохољ М: „Свети ратници’ и рат у Босни и Херцеговини – ИГАМ, Београд, 2001, стр. 19) – Незим Халиловић, командант Четврте муслиманске бригаде у Коњицу. Халиловић је крај рата дочекао у Босни у чину пуковника, а у априлу 1997. године је добио одликовање „Орден златног грба са мачеви-ма”. Изјава Халиловића је дата у листу „Љиљан”, 3. новембра 1993. године.

45. Према књизи Џуда Т. „Косово, рат и освета”, „Самиздат”, Б92, Београд, 2000, демонстранти на Косову и Метохији још су за време бивше СФРЈ узвикивали парољу: „Ми смо Албанци, а не Југословени” (стр. 66). Тим Џуда наводи изјаву Пљеурата Сејдиуа из ОВК: „За 1999. планирали смо да започнемо рат подметањем бомби...” (стр. 163). Агенција Косовапрес, званично гласило ОВК а касније блиска Тачију (како наводи Џуда) је 2. октобра 1999. године упозорила уредника и власника „Кохадиторе” да ризикују да „им се неко на крају освети, што је разумљиво”, као и да за „такве злочинце и поробљене умове не сме да буде места на ослобођеном Косову”. На крају су оптужени да се из њих шири „словенски воњ” (стр. 315).

46. „Тито је Србима дозволио да нас дискриминишу”. – Фрањо Туђман у разговору са Вореном Цимерманом, „Порекло једне катастрофе, Југославија и њени рушитељи”, „Дан граф”, Београд, 2003, стр. 47. Такође, Туђман је рекао Цимерману да српски уредници у Хрватској „дају вестима антихрватски тон” (стр. 48) а за Србе у државним институцијама: „Ти људи не могу више да контролишу наше виталне институције, мораћемо их отпустити” и: „Босна је историјски била део Хрватске” (стр. 48).

47. „Треба полазити од тога да војска може бити најделотворније средство решавања унутрашњих потреба државе. С обзиром на ситуацију какву имамо ослобађањем окупираних подручја, имамо потребе да нам управо војска буде једна од најделотворнијих саставница у државној политици за решавање демографске ситуације у Хрватској. Треба учврстити хрватство у Истри... Нисмо случајно стварали републику Херцег-Босну и ХВО” – Фрањо Туђман, цитат према дипломском раду младе словеначке историчарке Уршке Слапшак „Права Срба у Хрватској након 1991. године” – Јакшић М. „Политика”, 5. децембар 2005. године. (Слапшакова износи да се радило о планираном прогону Срба из Хрватске).

48. „Вест да се руска нафта ни другим путем неће дистрибуирати преко Јадрана још и појачава осећај радости и победе”. – Антон Шушић, шеф уреда за штампу Хрватске бискупске конференције поводом одустајања руске стране од пројекта нафтовода Дружба Адрија” – Арсенић Р, „Политика”, 26. новембар 2005. године. У руској компанији су били посебно изненађени што се у ову економску проблематику укључила католичка црква у Хрватској.

49. „Оптужени са својим прецима и османлијама већ 500 година врши геноцид над Хрватима. Све што је имао однео је у Србију, с осталима је разрушио пола Хрватске, вратио се да га Хрватска награди”. – Хрватски судија Бранко Милановић у пресуди српском повратнику Светозару Карану. Каран је осуђен на 13 година затвора; цитат према Р. А., „Политика”, 3. децембар 2005. године (пресуда је донета пре неколико година).

50. „Квислиншко понашање Борислава Паравца” – „Дневни Аваз” у децембру 2005. године о српском члану председништва БиХ. – „Политика”, 14. децембар 2005. године. У чланку се наводи и да Паравац „свесно, континуирано, систематски и озбиљно ради против интереса државе на чијем је челу” а његово понашање се описује као „ванразумно”.

51. „Чим разговори о будућем статусу Косова крену у погрешном правцу, започећу рат”. – Самидин Џезаиру, припадник ОВК познат под именом

„командант Хоџа” – изјава за „Шпигл”, Хамбург – „Политика”, 20. децембар 2005. године.

52. „Имамо пријатеља Немачку...у НАТО такође имају разумевања за наше погледе. Имамо и наклоност Сједињених Америчких Држава... То је сада тема наше ...расправе. Да нанесемо такве ударце да Срби практично нестану, односно да оно што нећемо одмах захватити, да мора капитулирати у неколико дана... Разговоре у Женеви можемо узети као маску, чак да одредимо не знам и своју делегацију, али да поразговарамо о томе када да кренемо у напад”. – Фрањо Туђман, 31. јула 1995. године на Брионима (састанак са војним генералима). – „Глас јавности”, 23. новембар 2005. године.

53. Пјер Шимоновић, саветник председника РХ Месића за војна питања је изјавио да хрватски војници у Авганистану раде „оно што су радили у Хрватској у време домовинског рата”. – Арсенић Р, „Политика”, 23. децембар 2005. године (у суседним земљама је почетком 2005. године било два до три милиона избеглица из Авганистана – подаци УННС).

54. „Демографска инфраструктура за вођење колонијалистичке политике Београда”. – Иљбер Хиса, политичар из партије ОРА о косовским Србима. – „Европа”, 1. децембар 2005. године. Хиса је близак Суроијев сарадник и члан преговарачког тима косовских Албанаца. Хиса је у ауторском чланку поручио Србима да прекину своје везе са Београдом.

55. „...Није весник мира већ олакшава вођење ратних операција... Федерација...подразумева путеве отворене за саобраћај а они опет топове а топови значе рат...” Мехмед Алагић, генерал босанске војске о хрватско-муслиманском договору којим је окончан њихов међусобни рат – Галоа П.М. „Крв петрола: Босна”, „Наш дом”, Београд, 1996, стр. 297. Алагић објашњава да је битан само један рат – против Срба.

56. „Пре свега, о „Косову и Метохији” нема и неће бити никаквих разговора. Осим у две омражене политике, Ранковићеве и Милошевићеве, једино препознатљиво и тачно име је било „Косово”. О статусу Косова са Србима нећемо ни разговарати...Србија никад није ни била државни оквир за Косово...десетогодишње угњетачке српске власти”. Бајрам Косуми, политичар – „Новости”, 4. јануар 2006.

в) Француска

1. „Што се тиче Срба...То је данас један болестан народ, већ одавно затрован, запао у опасну колективну параноју. Француска би могла да допринесе његовом оздрављењу почињући да му говори истину коју (тај народ) добрано не познаје о одговорности његових руководилаца”. (Петровић П. З: „Избрисати српски вирус”, „Чигоја”, Београд, 2002, стр. 13) – Jean Cot, француски генерал, бивши командант УНПРОФОР-а у Босни, у изјави за „Defense nationale”, јуна 1997. године.

2. „Стоп злочинима против човечанства српских националиста...српски националисти ће ићи до краја своје злочиначке идеологије. 'Лекари света' су изабрали да наставе своје медицинске мисије и ургентну помоћ, али нису изабрали да ћуте. Ћутати значи прихватити, потребно је да Европа људских права и снаге ОУН наметну мир”. (Петровић П. З: „Избрисати

српски вирус”, „Чигоја”, Београд, 2002, стр. 16) – Плакат француске (такозване) хуманитарне организације „Лекари света” на улицама Париза, 1993. године.

3. „У срцу старог континента једна бивша Црвена армија која се преобратила у српску армију претвара се да продужава и окончава Други светски рат, чије нехумане поступке поново издаје: масовне егзодусе, масакре цивила, дивље заробљеничке логоре, етничко чишћење...

Као приде, неколико религиозних или историјско–грађанских фанатизама. После Београда, Москва? Хоће ли завера утопљена у вотку у августу 1991. успети у августу 1993, на трагу пијанства и великосрпске победе?” (Петровић П. З: „Избрисати српски вирус”, „Чигоја”, Београд, 2002, стр. 17) – Андре Глинксман, такозвани француски филозоф, у патолошком изливу говора мржње 1993 (који не обухвата само Србе, већ и Русе). – „Le Figaro”, 25. јануар 1993. године.

4. „И тај терор није бесплатан...гази све моралне принципе цивилизованих нација. И силује хуманитарне концепције које су на снази у оружаним сукобима”. – Francois Schlosser, у „Le Nouvel Observateur”, децембар 1992, објашњава грађански рат у Босни као једнострану терор Срба.

У истом броју овог недељника је изашла и невероватна констатација која је Радована Карацића оптужила за ратне злочине ретроактивно, пре него што је почео грађански рат у Босни. Он је наводно у босанском парламенту пред рат „већ говорио као будући ратни криминалац”. (Петровић П. З: „Избрисати српски вирус”, „Чигоја”, Београд, 2002, стр. 19)

5. „Постао је чувен по масакрима цивила у Хрватској. У Вуковару, Сребреници, Горажду, Сарајеву, свуда је применио своју крволочну ефикасност...”. (Петровић П. З: „Избрисати српски вирус”, „Чигоја”, Београд, 2002, стр. 42) – „L’Express”, 1. јун 1995. о Ратку Младићу.

6. „Свакодневно откривамо нове ужасе...Срби силују жене (они их приморавају на сексуалне односе)...Силовање жена како би оне родиле српску децу, и убиства. Тај југословенски рат је ужасан...идући још даље у ужас, Срби силују муслиманске жене Босне. Оне на крају остају трудне и очекују српску бебу...има барем 20.000 особа које су силовали Срби”. (Петровић П. З: „Избрисати српски вирус”, „Чигоја”, Београд, 2002, стр. 51); „Le Journal Des Enfants”, француски дечији недељник; 22. фебруар 1993. године.

7. „Србија је тражила да из комунизма изађе преко националног империјализма”. – Alain Finkelkraut, филозоф, за „Le Figaro”, 21. јул 1992. године. (Петровић П. З: „Избрисати српски вирус”, „Чигоја”, Београд, 2002, стр. 56)

8. „Србија, један агресор који води крволочни освајачки колонијални рат, и једна жртва, Хрватска на путу распарчавања”. (Петровић П. З: „Избрисати српски вирус”, „Чигоја”, Београд, 2002, стр. 56) – Patric Vazsman, „Le Figaro”, 29. новембар 1991.

9. „Сви знају да постоји бруталност интервенције са српске стране”. (Петровић П. З: „Избрисати српски вирус”, „Чигоја”, Београд, 2002, стр. 65) – Жак Ширак, 13. јун 1998. на TV France 2.

10. „Манифест српског лудила...овај концепт етничког чишћења појавио се први пут у мају 1985. поводом Косова...ова повеља српског терора инспи-

рисала је Слободана Милошевића и Радована Караџића, бившег председника Српске Републике самопрокламоване у Босни. Следећи његове препоруке они су започели непријатељства у Босни и Хрватској”. (Петровић П. З: „Избрисати српски вирус”, Чигоја”, Београд, 2002, стр. 68) – „L'Evenement Du Jeudi”, париски недељник, 12-18. март 1998.

11. „Варварски фашизам...” (Петровић П. З: „Избрисати српски вирус”, Чигоја”, Београд, 2002, стр. 69) – Agiane Mnouchkine, француска режисерка о грађанском рату у Босни, кога она тумачи као нападе на једну „демократску државу” опседнуту „споља и изнутра”. Изјава дата приликом сусрета са Изетбеговићем, 30. августа 1995 у Паризу у Позоришту сунца – цитирано у „Liberation”, 31. август 1995. – главна мета ових бесмислених квалификација су поново Срби.

12. „Босанци и Срби су немилосрдни људи, спремни заклати ножем, што могу захвалити свом словенском пореклу, невероватно су упорни када нешто тврде, без обзира имају ли право (ми, Латини, напротив, спремни смо признати грешку), непоштени су (никада немојте веровати Босанцу или Србину; комунизам их је научио лагању. Лагање је за њих просто начин опстанка, у то се добро разумеју...”. (Петровић П. З: „Избрисати српски вирус”, Чигоја”, Београд, 2002, стр. 66-67) – Наредбе и упутства у француској војсци (која је била у саставу СФОР-а), извор је припадник ових снага François Cremieux. Ово упутство Cremieux је примио у фебруару 1994. године. Друго упутство је било од 25. маја 1994....”. Командант је посебно истицао да су Срби, Хрвати и Босанци подједнако васпитавани у комунизму и научили лагати, те да никоме не смемо веровати. Свакога се морамо чувати; ни у кога не смемо имати поверење јер комунизам је све те људе научио како треба лагати” – „Republika” V, 1995. године.

13. „Дозволите ми да вас прекинем, господине председниче, Срби су народ без закона и без вере. То је народ разбојника и терориста” – Жак Ширак на самиту шефова држава ЕУ у јуну 1995. године у Паризу. Ширак је тада прекинуо излагање Андреаса Папандреуа, који је рекао да се у Босни води грађански рат са многим карактеристикама верског. (Петровић П. З: „Избрисати српски вирус”, „Чигоја”, Београд, 2002, стр. 84-85, према ТВ каналу „Euro News”, јун 1995)

14. „Ако си већ почео да дереш мачку, мораш и да је докрајчиш”. – „Le Figaro” – цитирано 16. април 1999, према агенцији Ројтерс, о агресији НАТО на СРЈ. Петровић П. З: „Избрисати српски вирус”, „Чигоја”, Београд, 2002, стр. 95.

15. „Срби су на Косову починили ужасе... Маскирани цигани учествују у томе”. – „Nerve Vasini”, емисија „Epoque special” – ТВ 5, Париз, 10. април 1999. (Петровић П. З: „Избрисати српски вирус”, „Чигоја”, Београд, 2002, стр. 97)

16. „...Сукоб између варваризма и демократије” – Жак Ширак, о агресији НАТО на СРЈ, 21. април 1999, у обраћању француском народу. То је било четврто по реду Шираново обраћање Французима од почетка агресије на СРЈ. У петом обраћању, 4. маја 1999, Ширак је користио и следеће изразе: „методична воља за брисање читавог једног народа...пракса која подсећа на

најмрачније часове варварства...прихватити ужасе чији смо сведоци, то би значило изгубити своје душе. То би било остављање гангрене одвратног да се поново инсталира на нашем континенту".(Петровић П. З: „Избрисати српски вирус”, „Чигоја”, Београд, 2002, стр. 101-102)

17. „Срби су извадили из једне труднице дете из утробе, пред њеним супругом. Њен муж је, у шоку, покушао да врати бебу у њену утробу”. (Петровић П. З: „Избрисати српски вирус”, „Чигоја”, Београд, 2002, стр. 104) – France 2, француска државна телевизија, репортажа из избегличког логора у Лори о наводним српским систематским силовањима Албанки, забележено 10. маја 1999. године.

18. „То је једна фашистичка диктатура...”. (Петровић П. З: „Избрисати српски вирус”, „Чигоја”, Београд, 2002, стр. 105) – Alain Joxe, директор школе високих студија друштвених наука за време агресије НАТО на СРЈ, 14. април 1991 у „Le Monde”. Користе се и изрази „лудачка уобразиља народа који пате”. Читав чланак има наслов „Против међународног кретенизма”.

19. „Варварство тотал-национализма је заправо проузроковало велику несрећу”. (Петровић П. З: „Избрисати српски вирус”, „Чигоја”, Београд, 2002, стр. 106) – Едгар Морин, француски социолог, „Le Monde”, 23. април 1999.

20. „Судбина Европске уније је решена на Косову, против етничког чишћења, против повратка тој утвари која је опседала историју Европе”. (Петровић П. З: „Избрисати српски вирус”, „Чигоја”, Београд, 2002, стр. 113) – Serge July, директор париског дневника „Liberation” у издању од 16. априла 1999. године.

21. „Најекстремнији Срби из Француске су најпре ксенофоби, а тек онда националисти. Они своје резонување примењују и на Србију и на Француску, у једном низу типа – други не може да живи са нама овде, дакле други не може да живи са нама, дакле други не може да живи”. (Петровић П. З: „Избрисати српски вирус”, „Чигоја”, Београд, 2002, стр. 115) – Борис Најман, потпредседник париске организације Association Sarajevo – АФП, 7. април 1999. године.

22. „Апостол Велике Србије је једна хладнокрвна животиња”. (Петровић П. З: „Избрисати српски вирус”, „Чигоја”, Београд, 2002, стр. 119) – „L’Evenement”, париски лист, 1. април 1999.

23. „Историја једног народа приповедала је себи самој приче, веровала је у све побожне слике које су му стављане у главу и, пошто се суочио са сопственим утварама, на крају је био убеђен хиљадугодишњим лажима...Неће бити трајног мира...пре но што се Срби не отарасе сопственог кошмара”. (Петровић П. З: „Избрисати српски вирус”, „Чигоја”, Београд, 2002, стр. 120) – Georges – Marc Venaou у „L’Evenement”, 1. април 1999. године. Овај аутор пише и да су Срби имали „морбидне снове”.

24. „Наследници једне тешке историје, Срби се данас осећају изданим од традиционалних савезника, и добровољно западају у ксенофобију и суморну усамљеност”. (Петровић П. З: „Избрисати српски вирус”, „Чигоја”, Београд, 2002, стр. 120) – Patric Girard, „L’Evenement”, 1. април 1999. године.

25. „Присуствујемо једној ублаженој синтези свих варваризама столећа”. (Петровић П. З: „Избрисати српски вирус”, „Чигоја”, Београд, 2002, стр. 123) – Pascal Bruckner, Радио France-Inter, 21. април 1999. године.

26. „Не разумем став оних који као козлићи скачу и понављају: Мир, мир, мир, не питајући се којим се злочинима плаћа тај мир”. (Петровић П. З: „Избрисати српски вирус”, „Чигоја”, Београд, 2002, стр. 131) – Бернар Анри Леви, у дневнику „Liberation”, 26. март 1999. Чланак има наслов: „Ратом против рата”.

27. „Чим је француска држава престала да буде просрпска, може јој се указати поверење”. (Петровић П. З: „Избрисати српски вирус”, „Чигоја”, Београд, 2002, стр. 131) – Alain Finkielkraut, (наводни) филозоф у дневнику „Liberation”, 26. април 1999. године.

28. „Наметнути мир оружјем”. (Петровић П. З: „Избрисати српски вирус”, „Чигоја”, Београд, 2002, стр. 131) – Jacques Delaporte, кардинал и председник Комисије за правду и мир Француске бискупске конференције. Наслов текста у „Le Monde”, 4. април 1999. године.

29. „Када видимо избеглице како умиру и Србе како певају и играју на улицама Београда, осећамо како постајемо злобни, веома злобни. US, Go!”. (Петровић П. З: „Избрисати српски вирус”, „Чигоја”, Београд, 2002, стр. 132) – Pierre Hassner, уредник часописа „Esprit”, 8. април 1999. године – на француском каналу вести LCI.

30. „Прошле недеље смо имали деветоро убијених (Срба) ове недеље – осморо. То је јасан напредак”. (Петровић П. З: „Избрисати српски вирус”, „Чигоја”, Београд, 2002, стр. 134) – Бернар Кушнер у документарној репортажи на државној ТВ France 2 у марту 2000. године.

31. „Ђубре”. (Петровић П. З: „Избрисати српски вирус”, „Чигоја”, Београд, 2002, стр. 135) – „Globe Hebdo”, француски недељник, насловна страна са сликом председника Србије, 21-27. априла 1993. године.

32. „Ништа нисмо учинили против злочина етничког чишћења који је поново оживео убилачке идеје Хитлера и његових претеча... Ако се агресори не повинују овим захтевима после упућивања новог ултиматума, ограниченог на неколико дана, њихова офанзивна средства морала би да буду уништена и нападима из ваздуха...”. (Петровић П. З: „Избрисати српски вирус”, „Чигоја”, Београд, 2002, стр. 137) – такозвани „Апел забринутих” који су између осталог потписали Karl Popper, Daniel Kohn – Bendit, Andre Glucksman, Bernard Henri – Levy, Pascal Bruckner, Bernard Kouschner, Eugene Ionesco, Octavio Paz, Salman Rougdie, Nehon Miller, Gunter Grass. Апел је објављен широм Европе у марту 1994. године.

33. „Олош...гангрена”. („Политика”, 3. новембар 2005, сајт „Дневника”, 24. децембар 2003. ВВС, 3. новембар 2003) – Француски министар полиције Никола Саркози о сиромашним становницима париског предграђа (углавном муслиманима) који су се побунили због смрти двојице малолетника (под неразјашњеним околностима у сукобу са полицијом у октобру 2005). Саркози је поручио да ће „очистити” предграђа Париза. Сукоби су довели до ванредног стања и огромне материјалне штете.

У децембру 2003. Саркози је изјавио да ће „Француска удвостручити број протераних имиграната”. То није оправдао безбедносним или правним разлозима, већ политичким: „Ако не поставимо себи амбициозне циљеве, коме ће се Французи окренути? Неће бити користи од крокодилских суза када

екстремне партије освоје милионе гласова зато што један од два Француза не користи своје бирачко право... Французи више неће примати никакве имигранте”, закључио је Саркози. Саркозијева странка иначе позитивно гледа на колонијалну прошлост Француске – „Политика”, 1. децембар 2005. године.

Када су нереди у Паризу ушли у осми дан, и када су становници побуњених предграђа оптужили Саркозија за говор мржње и бацање гранате сузавца током молитве у џамију он је дао следећу изјаву: „Уверен сам да у овој земљи не би било толико много насиља када хулигани не би живели у уверењу да неће бити кажњени...”

34. „Надам се да ће Европљани постати свесни чињенице да извори ислама (Куран, Хадит, Мухамедов живот) на жалост, садрже, иако то већина муслимана не зна, све што је потребно да се оправдају ови напади. Али, и чињеница да ислам није у складу са европским пројектом. Неопходна је реформа ислама изнутра” – Реми Браг, историчар и филозоф – „Политика”, 19. јул 2005. године.

35. Француски часопис „Le Monde diplomatique” је у децембру 2005. (НИН, 8. 12. објавио приказ књиге „Црна књига Садама Хусеина”). Под уредништвом Криса Кучера у њој се износе извештаји о стању у Ираку пре агресије САД 2003. године. Предговор је написао Бернар Кушнер (сврха ове књиге је да се оправда америчка агресија и геноцид). У њој, између осталог, стоји: „Прво оружје масовног уништења је био сам Садам Хусеин”. Такође, износи се теза о „диктату сунетске мањине”.

36. „Истина је да већ 40 година у предграђима спроводимо једну рђаву стратегију. На неки начин, што смо више средстава улагали у градску политику, мањи су били резултати”. Никола Саркози, министар полиције у новембру 2005, према „Le Monde diplomatique”, док трају сукоби у предграђима где је већина становништва муслиманске вероисповести – НИН, 8. децембар 2005. године.

37. „Кад Срби кажу да су потпуно невини, они показују да су расисти”. (сајт „Дани”, број 104, 1999. година) – Андре Глинксман. Овај наводни филозоф је дао интервју сарајевском часопису „Дани” (број 104) за време бомбардовања СРЈ 1999. године. Поред Срба на мети су и Руси, Кинези, исламска вера и хиспано-америчка традиција. Позитивне оцене су добили само САД и Велика Британија. На пример, становници Источне Европе су: „ментално оштећени” јер „иако су пале главе, трагови тоталитаризма су видљиви, а манифестују се путем глупости и то у њеном варварском облику. То је изразито насилничка форма глупости која допушта све, глупост која је супротна здравом разуму”.

После оваквог увода, Глинксман се обрушава на Србе: „Глупост је огромна воља да се коинцидира са самим собом. У том смислу глупост се приближава у много чему идиотлуку и у значењу речи која му даје Достојевски у значењу идиота: сматрати себе центром света, и стално за то налазити оправдања. То налазимо у духу класа (ја сам радник, значи имам право), као и у духу националисте (ја сам Србин и имам право да убијем)...” Затим Глинксман прелази

на Русе, Кинезе и латиноамериканце: „...Маркиз де Сад у Русији постаје реалност свако вече од осам сати. То је живот Москве од 20 сати увече...у царској и стаљинистичкој Русији постоје сличности, у обе Русије су присутни елементи православља. У Кини постоје уске везе између неких старих филозофско-религијских традиција и комунизма, и то је у његовој најдивљачкијој форми представљено Културном револуцијом, док на Куби, пак, постоји веза између хиспанизма и комунизма... Комунизам понекад открива оно што је најбруталније у локалним традицијама”. Осим што прећуткује да је комунизам настао на Западу (Маркс и Енгелс), Глинксман још „открива” и три тоталитаризма у 20. веку. „Постоје три таласа тоталитаризма у 20. веку: национал-расистички тоталитаризам (Хитлеров), национал-социјализам комунизам (Стаљинизам) и трећи талас, који не позива на расу или класу, него на Бога. Најочитији облик овог последњег је данас исламизам... „Ипак, посебна врста тоталитаризма наводно постоји у Србији, он је мешавина свих тоталитаризама (чак и исламског). Ову небулозу Глинксман износи следећим речима: „Исти феномен постоји и у Србији, где је дошло до фузије, спајања између старе традиције, стаљинистичке, марксистичке и терористичке, с једне стране, и великосрпске религијске традиције о жртви...тако да у нашем веку, који је век тоталитаризма, тоталитаризам нема само један облик... Сличности видимо и између Срба...и алжирских исламиста...”. Србија је за Глинксманом и „непријатељ” а код Београђана који су изашли на тргове и мостове током НАТО агресије на СРЈ, постоји „јака доза расизма”...та „доза расизма имплицира и одговорност народа који претендује да је потпуно невин... Кад Срби кажу да су потпуно невини, они показују да су расисти... Постоји код народа оно што можемо назвати одређено саучешништво, које је опет у вези са расизмом... Логика је – што више убијемо деце, бит ће мање етничког чишћења...тај феномен се зове расизам, и он имплицира одређену форму саучешништва од стране становништва и великог дела српских интелектуалаца. Да бих резимирао, рећи ћу да игру коју води Милошевић, уз помоћ пола, чак и уз помоћ више од половине српских интелектуалаца, треба схватити онако како је овај феномен објаснио и Фројд: Оно што хомогенизује друштво, то је солидарност у злочину! Постоји, дакле, кривица и код народа, будући да одбија да призна кривицу... Уз то не заборавимо да је око 60 посто Срба гласало за Милошевића, а 30 посто за Шешелја”.

По Глинксману, нису „криви” само српски гласачи, већ и поједини делови француског и немачког друштва који су се противили нелегалној агресији НАТО на СРЈ 1999. године. На пример, Дебре је на страни Срба јер је наводно: „против свега што је америчко...и Французи, попут многих, живе од митова, многи још нису обавештени. Али нема баш много интелектуалаца који сеprotиве бомбардовању, не треба претеривати... Добро је да је ипак мањи број Немаца схватио да је овај пут на правој страни...”. Са друге стране „Енглези имају исправан и здрав однос...”. Срби се нападају и да су расисти због нечега што није ни изречено. Тако Глинксман открива наводне задње намере југословенског амбасадора у Москви: „Довољно је било чути, не коме ко није расиста, на који је начин Милошевићев брат именован и неколико интелектуалаца, а сви су Јевреји, па знати о коме се ради. Као случајно

је напао и прозвао само Јевреје. То је полицајац и треба му одговорити као полицајцу који се јако лоше понео”.

На крају интервјуа, Глинксман позива да се агресија на СРЈ појача, увођењем копнених трупа и јачим бомбардовањем: „Требало је реаговати много раније. Требало је о Косову говорити још у Дејтону, требало је давно бомбардовати Србију, а кад се почело с бомбардовањем, требало је то чинити много жешће, требало је употребити и копнене трупе...никако не примирје...не може се приступити проблему парцијално и рећи: може остати нешто мало српске полиције, нешто мало војске...прецизирајмо: бомбардовање је сте ефикасно, иако мање него о чему су сањали наши добри људи, али треба напасти и копненим снагама... Да ли треба ослободити Косово или напасти Милошевићев Генералштаб, на пример, напасти Београд преко Мађарске, то је стратешко питање... Паралелно с тим треба наоружати ОВК. Треба, дакле, авионима и бомбама уништити...уз борбе на терену. Како ће се то касније увити у форму „дипломатске шминке”, то је друго...све то тражи много војника на земљи и ризик постоји. Ризик није само у томе што ће многи војници, професионалци изгинути (професионалац војник значи онај који се ангажовао за војску с ризиком да погине у рату). Ја као интелектуалац, наравно, нећу ићи у рат. Зато ми се може приговорити – с којим правом шаљем друге да гину. То право, међутим, даје ми чињеница да ратујем у име свих грађана који живе у демократији...треба то учинити што пре”.

38. „Мафија...фундаменталисти”. – Никола Саркози, француски министар унутрашњих послова о сиромашним (углавном муслиманским) становницима париских предграђа. Министар је употребио и израз „вандали” – „Le Monde”, 8. новембар 2005. године. Демонстранте су посебно иритирале Саркозијеве изјаве, али он је наставио да их даје током целог трајања кризе. Понио је и изјаву која је највише разгневила демонстранте (још у октобру када су почели немири) – „Олош треба звати оним што јесте” – „Политика”, 8. новембар 2005. године.

39. „На Западу, међу левичарима као и међу десничарима, постоји обиле стереотипа о Русији и Русима: величина душе, великодушност, неумереност, велики простори, безгранична слобода, све то оживљено читањем Толстоја и Достојевског... Стварност је много једноставнија: суровости власти и бруталности друштвених односа, наслеђу совјетског периода, придружили су се насиље тржишта, цинизам прекомерног богатства, општи егоизам... У Русији, као и на другим местима, људскост је ретка ствар...али, ова свемоћ настала дан после узимања талаца и масакра у Беслану (3. септембра 2004) могла би да погура нове напетости револуционарних регија против пљачкашког центра... Русију г. Путина, исто као и совјетски и царски режим карактерише доминација државе над друштвом... У својим односима са државама бившег Совјетског Савеза, Русија показује колико је далеко од напуштања империјалног става који је карактерисао како царизам, тако и СССР... Чеченски сукоб трули – крволочни и меркантилни бандитизам на страни су руских снага и њихових сателита... Овој екстрагрешној експлоатацији придружује се и самовоља администрације, често у дослуху са изабљивачима и милиција која их пљачка... Ето индиције која указује на ширење националистичких

идеја међу становништвом које се подстиче да другог означи за главног кривца за сва зла која га сналазе.

Ова визија света се од 2000, подудара са полузваничном идеологијом власти...означава један преокрет у односу на деведесете године... Обилато потпомогнуто медијима, ово схватање је заузело читав јавни простор. Ова теза је у тој мери проширена да су у јавним библиотекама читаве полице претрпане националистичком литературом...речи се претварају у дела...она су најчешће дело скинхедса чији број, мали под совјетским режимом (тада су се налазили међу навијачима фудбалског тима Москве) стално расте: има их између 50.000 и 60.000. Релативно изоловане једне од других, ове групе идеологију екстремне деснице претварају у дела...они подржавају председника Путина...за узврат, већинска партија Уједињења Русије и омладинска организација Наши излазе им у сусрет...

За почетак пустимо једну сузу над судбином Михаила Хородовског, бившег власника нафтне компаније Јукос, олигарха кога на Западу сматрају мучеником репресивне политике Кремља.... Историчар Николај Митрохин показује колико је великоруски национализам од средине педесетих година био идеолошки савезник значајних група у крилу Комунистичке партије Руске Федерације... Утолико пре што Кремљ не оклева да систематски корумпира комунистичке руководиоце... Како представити један политички простор који постоји само као привидни спектакл? После 2000. године Кремљ је успешно елиминисао све ембрионе политичког система који су настали последњих десет година, да би боље организовао политички живот по схеми „једна партија, један синдикат, једно грађанско друштво”. – „Le Monde diplomatique”, НИИ, Београд, новембар 2005. године. Дакле, нема никакве разлике између царске Русије, СССР и данашње демократске РФ, посредно се данашња Русија упоређује са нацистима и износи се очигледне неистине и подметања.

40. „Они превиђају да се Американци не боре само против тероризма, већ да је циљ њихове интервенције и ослобађање Авганистана... Међутим, морам поштенно да признам да је овај рат под његовим вођством и његовом одговорношћу досад вођен запањујуће добро”. (Ивановић Ж: „Сенка Рима над Вашингтоном”, „Филип Вишњић”, Београд, 2002, стр. 178) – Бернар Анри Леви, о америчкој агресији на Авганистан и председнику Бушу. Леви се у истом интервјуу за „Der Spiegel”, Хамбург, бр. 47/2001, обрушава на муслимане и Арапе: „Они болују од свеопштег пораза који већ столећима прати њихов свет, пропаст је њихова опсесија. Изгубљена величина прекинута просвећеност, срамота колонијализма делују и даље као свеопште, стално, западно, понижавање Оријента... То је само алиби. Израел и Америка нису много допринели понижењу Арапа. Они служе као замена за немоћ да се објасни властита несрећа и увид у властиту одговорност... Ислам у својој фундаменталистичкој форми представља у извесном смислу трећи фашизам, зелени фашизам после мрког и црвеног... У конвулзијама исламског интегритета доживљавамо последицу, највиши стадијум тоталитаризма 20. столећа... Морају признати постојање зла и у својој вери”.

После овог говора мржње усмереног према једној светској религији, Леви се враћа оправдавању такозваног „праведног” и превентивног рата. Он

критикује интелектуалце који се супротстављају америчкој агресији на Авганистан: „Ова дихотомија спречава поглед на трећу опцију на коју помишљају само ретки – праведан рат... Међутим, рат може бити неизбежан...јер постоји нешто што је горе од рата: пакао... Ми знамо зло које треба да се уклони у Авганистану, али још не знамо зло које се можда тамо ствара. У сваком случају кладим се да ће ово друго бити мање од првог”.

На питање новинара да прокоментарише тезе других интелектуалаца да су и САД криве за талас тероризма против њих, Леви одговара: „Мислим да је такво мишљење противречно, одвратно”. На крају интервјуа, Леви се осврће на друге агресивне походе САД, најављује нове, и критикује оне интелектуалце и политичаре који сматрају да треба имати макар мало милости у тим нападима. „Моја генерација је увела величанствено начело у међународно право: право на мешање. Ово право је у најновије време омогућило три ослободилачка рата – у Босни, на Косову и сада у Авганистану. На нашој деци је да наставе даље и да претворе ово право у свеопшту обавезу. За то је потребно више од хуманитарне помоћи и сажаљења”.

41. „С једне стране интегритички ислам: нова секта убица, интернационала која, под изговором да верска пракса и учења ишчезавају, објављује неверницима рат без милости нарочито у сунитској средини...а када би требало да изразим жаљење због нечега, онда би то било због тога што је Вашингтон сам, или скоро сам учествовао у овом маневру, не сачекавши да се Европа поврати од изненађења, да убрза корак и интервенише у рату који је и њен... Американци су победили у овом рату, и то са свега неколико стотина, можда хиљаду цивилних жртава...да ли би ико могао то да изведе боље? За колико се ослободилачких ратова у прошлости може рећи то исто? Шта чекају неверне Томе, зашто не признају да су били заслепљени страшћу и да су погрешили написавши после пада Кабула – ратни злочинци, то смо ми (Роберт Фриск)... Међутим, верујем да је антиамериканизам, врста социјализма за глупаке, управо претрпео свој први пораз. Последња ствар. Ако је ово био доказ да се све може када се хоће, ако је 100 дана било довољно да се почне ослобађање авганистанског народа, имамо ли право да не мислимо на друге народе, који су исто тако подјармљени? Смемо ли да одбацимо размишљања о неком афричком рату... Не само то: како да не сањам о ономе шта би се десило када би међународна заједница одлучила да огромну енергију и тактичке и стратешке снаге које је употребила, стави у службу мира на Блиском истоку? (Ивановић Ж: „Сенка Рима над Вашингтоном”, „Филип Вишњић”, Београд, 2002, стр. 252-254) – Бернар Анри Леви о агресији САД на Авганистан – „Le Monde”, Париз, 26. новембар 2001. године. Леви закључује: „Сасвим је оправдано ухватити Бин Ладена и уништити његову злочиначку организацију. Можда исто важи и за контролисање традиционалних држава отпадница, са Ираком на челу. Али, било би још боље позвати се на оно што се десило и подићи бедем не би ли се спречило напредовање зла. То су авганистанске поуке. То је авганистански доказ. Оно чему нас је овај рат научио јесте да глобализација демократије представља други хоризонт ове епохе”.

42. На питање да да свој коментар о изјави Доналда Рамсфелда који је критиковао Француску и Немачку („Стара Европа”) због тога што се нису

сложиле са агресијом на Ирак 2003. године, тзв. филозоф Андре Гликсман је одговорио: „Такозвана заједничка позиција Француске и Немачке је само привидна...не постоји никакво споразумно ангажовање – сагласност постоји једино када се ради о томе да се остане по страни. Француска и Немачка се слажу да неће ништа предузети против Путина. И мирно гледају када се на чело Комисије УН за заштиту људских права изабере представница Либије – што је већ чудновато. Стигли смо до нулте тачке ангажовања и достижемо бескрај у домену капитулације. Што се Ирака тиче, слажем се са Салманом Руждијем: овом земљом влада тиранин. Народ има право да од њега буде ослобођен. Оно што ме запањује јесте чињеница да многи излазе на улице да би протестовали против једног рата који је за сада само виртуелан...”. (Ивановић Ж: „Ка царству добра или апокалипси?“, „Филип Вишњић”, Београд, 2003, стр. 158-168)

Такође, Глинксман у „Le Monde”, Париз, 3. март 2003. године, заједно са Паскал Брикмером и Ромен Гулипом објављује ратнохушкачки текст, препун говора мржње и злоупотребе слободе изражавања. У њему се оправдава агресија на СРЈ и осуђују демонстранти који се не слажу са америчком намером да се нападне Ирак 2003. године. Затим се отворено позива на рат против Ирака: „Он се игра ватром у срцу једног светског бурета барута – на Блиском истоку. Он пркоси међународној заједници и истрајава у томе да се не разоружа, отворено и радикално. Крајње је време да напусти сцену. Савет безбедности УН треба да га примора на то, уколико је могуће мирољубивим путем, војним уколико се не повинује. Од различитих изговора до одуговлачења – што се више чека, утолико више то кошта ирачки народ, утолико УН више губе углед...”

Садам Хусеин без сумње није једини диктатор, али њега бар можемо онеспособити и онемогућити му да наноси штету одржавањем притиска англо-америчких снага на ирачким границама... Било би злосрећно када би Париз, из таштине и тврдоглавости, уложио вето уз опасност да разбије солидарност Запада и да још више уздрма Европу (која се, да подсетимо, не своди искључиво на осовину Париз – Берлин). Нека Садам оде, милом или силом! Ирачани, Курди, Шиити, али и Сунити ће слободније дисати а народи у овом региону ће осетити олакшање... Период после Садама неће бити ружичаст, већ мање црн од тридесет година тираније, самовољних ликвидација и рата”. Андре Глинксман је такође у „The International Herald Tribune”, Париз, 22. фебруар 2003. године, објавио текст где позива на рат против Ирака. Његов говор мржње је поново усмерен на Русију, Кину и исламске државе: „По мом мишљењу, Париз је починио пет смртних грехова:

1. Разбијање...склопио савез за мир са руским председником Владимиром Путином 10. фебруара. Он је тиме оживео горке успомене трију земаља које су живе у сенци или под јармом – руског „великог брата”... „Стара Европа” која представља овај пар, критикује, америчку ароганцију и унилатеризам, што се лако може приписати и њима. Постоји ли безумнији начин да се пресеке грана на којој се седи? Постоји ли мање продуктиван пут за Европску унију?

2. Морални скандал. Француско-немачко-руска коалиција (којој су се придружиле Кина и Сирија) проглашава себе моралном осовином, мировним табором... У име 'међународног права', Париз и Берлин бирају необичне савезнике. Сведоци смо недавног избора, захваљујући уздржаности Европљана, Либије за председавајућег Комисије ОУН за људска права. Путин, Џијан Цемин из Кине, Моамер Гадафи, Башар Асад из Сирије – због чега 'мировни табор' привлачи касапе?

3. Демагогија изнад демократије. Осамдесет процената западњака подржава мир против рата. Ко не би? Проглашавајући себе 'глобалним мњењем' и називајући остале владе вазалима ратне клике, Париз и Берлин користе аргументе којим су се служили стаљинистички 'мировни покрети'. Јучерашњи револуционари ставили су „народе” наспрам демократије...

4. Немоћ...док сукоб може да изазове само један актер, за разоружавање су потребна два. Па ипак, у последњих 12 година Багдад је само завараво и одуговлачио. Научници се слажу да злонамерна земља може лако да камуфлира инструменте биолошког и хемијског терора. Продужавање инспекције и повећање броја инспектора ће само омогућити диктатору да игру отеже у бесконачност.

5. Чекала а није видела...због тога што морамо да га спречимо да се и даље игра својим апокалиптичним шибицама... Ирачки проблем није проблем локалног диктатора, већ питање глобалне опасности. Међутим, ако слушате 'страну за мир', увек је сувише лако... Париз и Берлин живе у облацима", закључује Глинксман у свом позиву на рат против Ирака, користећи исти речник као и за време агресије на СРЈ.

43. „...Прави узрок овог сукоба представља та жестока идеологија етничког чишћења, коју је покренуо г. Ђосић, председник Србије, у једном мемо-рандому још 1990...” – Жак Делор у емисији Канала 1 француске телевизије названој „Седам од седам” од 5. јуна 1994. године (цитат према Галоа П. М. „Крв петрола: Босна”, „Наш дом”, Београд, 1996, стр. 421) Галоа у својој књизи (стр. 295) цитира и чланак објављен у „Le Monde” од 12. маја 1994. где пише „...Идеја о томе да културни људи различитог порекла и вере могу да живе заједно...представља тамо, на том претпоставља се дивљем Балкану, само теоријску могућност...”.

44. „Frans Soar” је пренео увредљиве карикатуре оснивача ислама и пророка ове светске религије Мухамеда, иако су оне већ пре тога изазвале ерупцију гнева и масовних протеста широм муслиманског света - „Политика”, 2. фебруар 2006. године.

г) Велика Британија

1. „Зауставити Србе. Одмах. Заувек”. (Петровић П. З: „Избрисати српски вирус”, „Чигоја”, Београд, 2002, стр. 25) – Маргарет Тачер у „New York Times” 1994.

2. „Други извештај сугерише да логор за силовање звани „Соња кафе” има промет од 70 муслиманских жена. Кад њих убију, регрутују се нове жртве. То нису комфорни логори јапанског стила из Другог светског рата. То нису 'бротели' које су СС нацисти пунили јеврејским женама из концентра-

ционных логора. Сексуално задовољење није једина ствар овде. Када муслиманске жене затрудне са српским дететом, на то се гледа као на тактичку победу Срба...Српске снаге намерно затварају муслиманске жене које остају трудне силовањем, присиљавајући их или да задрже дете, или да пате уз веома закасни абортус". (Петровић П. З: „Избрисати српски вирус”, „Чигоја”, Београд, 2002, стр. 18) – Kim Willsher, у „The Mail On Sunday”, 3. јануар 1993.

3. „Име Сребреница је заузело своје место заједно уз имена Гернике и Аушвица у језовитој историји 20. века. Зато је било дубоко шокирајуће читање коментара Дагласа Херда да босански Срби данас окупирају Сребреницу по договору". (Петровић П. З: „Избрисати српски вирус”, „Чигоја”, Београд, 2002, стр. 31) – Calum Macdonald, Malcolm Wicks, Kate Hoey у име Лабуристичких пријатеља Босне – Лондонски дневник „Evening Standard”, 19. јул 1996.

4. „Крвопролиће и људска патња достижу апокалиптичку скалу...образац деструкције и етничког чишћења широких области погромима...људска солидарност захтева да ми сместа делујемо против агресора... Ми позивамо све владе а посебно САД и ЕУ земље да искористе свој утицај и моћ да зауставе бруталне нападе бивше Југословенске армије под доминацијом Срба. Та армија, у својој некако замаскираној форми, оперише сада против независних држава Хрватске и Босне и Херцеговине. Као последица, она би требало да буде распуштена, а њено наоружање би требало да се уништи, или стави под међународну контролу.

Стога позивамо владе свих демократских земаља да изврше сваки вид ефикасног притиска на Београд, неопходан да се заустави његова агресивна политика према својим суседима и тлачење његових мањина. Иначе, шири регионални сукоби, убијања и додатни милион(и) избеглица на Косову (Албанци), санџаку (муслимани) и Војводини (Мађари и Хрвати) изгледа да су неизбежни..." – „Апел за мир” 63 позната интелектуалца, објављен у „Гардиану” од 18. јула 1992.

5. „Сви Срби који живе у западноевропским земљама требало би да се насилно репатрирају у Србију, пошто би потписали да се њихова имовина и ствари привремено држе уз поверење у земљи која их депортује. Њихови пасоши и националност требало би да буду опозвани...". (Петровић П. З: „Избрисати српски вирус”, „Чигоја”, Београд, 2002, стр. 35) Овакав позив на линч и прогон је објављен у „Evening Standard” од 28. августа 1992. године у рубрици „писма читалаца”.

6. „Срби су дводимензионалан народ са жудњом за простотом и идеологијом тако базичном да се може разумети без напора. Њима су потребни непријатељи, а не пријатељи да би фокусирали своје дводимензионалне идеје. Живот је за њих једноставна мелодија, никада оркестрација, или барем пријатна хармонија. Животиње користе своје ресурсе знатно срећније него ови наопаки створови, чија је припадност људској раси у великом закашњењу". (Петровић П. З: „Избрисати српски вирус”, „Чигоја”, Београд, 2002, стр. 35) – Сер Питер Јустинов, глумац, режисер, књижевник, амбасадор УНИЦЕФ-а у лондонском недељнику „European”, 10. јун 1993. године.

7. „Српске акције у бившој Југославији су готово горе од Стаљина и Хитлера”. (Петровић П. З: „Избрисати српски вирус”, „Чигоја”, Београд, 2002, стр. 40) – Маргарет Тачер, цитирана изјава према „San Francisco Chronicle”, 26. август 1992. године (пренето са америчке ТВ).

8. „Срби су пуштени са ланца”. (Петровић П. З: „Избрисати српски вирус”, „Чигоја”, Београд, 2002, стр. 41) – Лондонски дневник „Times”, од 9. новембра 1992. године.

9. „Снајперисти српских паравојних формација добијају по 300 фунти за свако дете које убију. Намерно циљају у децу, због новца и због тога што је децу лакше убити. Пошто су мања, метак начини већу штету. Овако је убијено 400 деце а 1.110 је рањено”. (Петровић П. З: „Избрисати српски вирус”, „Чигоја”, Београд, 2002, стр. 45) – Steve Watt, британски хуманитарцац, у изјави за светски сервис ВВС, август, 1992. године.

10. „Времена су се променила, и Срби испуњавају свој циљ, који је одувек био терорисање...”. (Петровић П. З: „Избрисати српски вирус”, „Чигоја”, Београд, 2002, стр. 47) – Joel Brand, британски новинар, „Times” од 29. децембра 1993. године.

11. „Српски доктори су били оптужени јуче да врше огавне експерименте на женама затвореницама. Једна жена је, говори се, умрла после покушаја да роди пса. Била је изгледа присиљена на абортус и псећи ембрион је смештен у њену материцу. Доктори из концентрационих логора копирају методе нацистичког монструма ратног времена Јозефа Менгелеа, тврди немачки посланик Стефан Шварц... Експерти УН процењују да су Срби силовали око 60.000 босанских жена”. (Петровић П. З: „Избрисати српски вирус”, „Чигоја”, Београд, 2002, стр. 48) – лондонски дневник „Daily Mirror”, 4. јануар 1993. године.

12. „Оно што Срби чине на Косову представља варваризам”. (Петровић П. З: „Избрисати српски вирус”, „Чигоја”, Београд, 2002, стр. 67) – Робин Кук, министар спољних послова Велике Британије у изјави за ТВ Sky News, јуна 1998. године.

13. „Путовање кроз Босну вас учврсти у уверењу да је намера Срба била да створе такву пустош да нико неће пожелети да се тамо више врати. Потпуно иста операција спроводи се и на Косову...”. (Петровић П. З: „Избрисати српски вирус”, „Чигоја”, Београд, 2002, стр. 86) – Henry Porter, британски новинар у тексту: „Истинска балканска звер” – „Sunday Telegraph”, 9. август 1998. године.

14. „Радован Караџић, доктор, песник, монструм... Срећан што коље Босну” (Петровић П. З: „Избрисати српски вирус”, „Чигоја”, Београд, 2002, стр. 94) – „Independent”, 9. јануар 1993.

15. „ТВ станица РТС је извор пропаганде која продужава рат и изазива нечувене патње житеља Косова. Ово је рат, ово је озбиљан сукоб у коме су почињена страшна зверства. Пропагандна машина продужава тај рат и зато је легитимна мета”. (Петровић П. З: „Избрисати српски вирус”, „Чигоја”, Београд, 2002, стр. 100) – Клер Шорт, министар у влади Тонија Блера, ВВС, 23. април 1999. године. Џејми Шеј је изјавио 23. априла 1999. у Бриселу да „Београдска телевизија не представља медијску кућу у нормалном смислу те речи...”

16. „Пилот је бацио бомбу уз добру вољу како бисте и очекивали да учини тренирани пилот из НАТО земље”. (Петровић П. З: „Избрисати српски вирус”, „Чигоја”, Београд, 2002, стр. 107) – Џејми Шеј, изјава од 15. априла 1999. године на конференцији НАТО у Бриселу.

17. „У емисији ’Започнимо недељу’ овог понедељка он је (Даглас Херд) непрестано говорио о сукобу у Босни као о ’грађанском рату’. Као што би заиста морао да зна, то није било ништа слично: била је то инвазија на суверену државу, коју је осмислио и водио експанзионистички и геноцидни су-сед”. (Петровић П. З: „Избрисати српски вирус”, „Чигоја”, Београд, 2002, стр. 130) – Francis Wheen, „Guardian”, 9. новембар 1997. године.

18. „Српске снаге безбедности су на Косову заробиле 300 етничких албанских дечака које користе као ’банку крви’ за своје повређене војнике!”. (Петровић П. З: „Избрисати српски вирус”, „Чигоја”, Београд, 2002, стр. 136) – Џејми Шеј, НАТО брифинг, 20. април 1999. године, Брисел.

19. „Нецивилизована племена” против којих треба употребити „отрован гас”. (Чомски Н: „Нужне илузије контрола ума у демократским државама”, „Светови”, Нови Сад, 2000, стр. 237. и „Нови милитаристички хуманизам: лекције Косова”, „Филип Вишњић”, Београд, 2000, стр. 95) – Винстон Черчил о народима Месопотамије (Ирака) и Авганистана, 1919. године. Такође, Черчил је у јануару 1914. године захтевао да чланови Кабинета повећају војне издатке јер „нисмо млад народ са невином историјом и сиромашним наслеђем. Приграбили смо за себе...све у свему несразмеран део светског богатства и трговине. Задобили смо све територије које смо хтели и наш захтев да будемо остављени да у миру уживамо у огромним и величанственим поседима, углавном стеченим насиљем и претежно сачуваним силом, често изгледа мање разумно другима него нама”.

20. „Иако ниједан од јужнословенских народа бивше Југославије, без обзира на њихово предратно незадовољство и почетну радост због избављења 1941. године, није могао дуго да замисли да им ’нови поредак’ сила Осовине нуди било какве предности, Срби су од самог почетка издвојени за заслужено кажњавање” (цитат према др Шешељ В: „Хашки досије набеђеног ратног злочинца”, Српска радикална странка, Београд, 2003, стр. 879) – теза британског историчара и експерта МКСЈ Mark Crawford Wheeler-а од 12. јануара 1998. године (он је требало да објасни историјски контекст догађаја у бившој СФРЈ за потребе МКСЈ).

21. „Два пута смо поразили Немце, а они су сада опет ту”. (Стојановић М: „Политика” 29. октобар 2005) – Маргарет Тачер на самиту ЕЗ у Стразбуру, новембар 1989. године.

22. „Освета убогих црногорских младића једном од најбогатијих и Западу више од осталих окренутих делова бивше Југославије” – Лора Силбер и Алан Литл, новинари о догађајима око Дубровника 1991. године Радио Б92, Београд, 1996. стр. 30; цитат према: Гускова Ј. „Историја југословенске кризе”, књига 1, ИГАМ, Београд, 2003, стр. 262.

23. „Ради олакшавања деловања ослободилачких снага треба умањити способност сиријског режима да организује војне операције, а да би се у кратком року добили жељени резултати, мора се уложити посебан напор на

уклањању одређеног броја кључних руководиоца. Њихова елиминација треба да се обави на почетку побуне или интервенције... морамо уверити свет да је Дамаск извориште завера и саботажа против власти суседних земаља". (Документ израђен уз сагласност Ајзенхауера и британског премијера Мекмилана о заједничком деловању против Сирије 1957. године; цитат према: „Гардијан”, 27. септембар 2005, НИН, 8. децембар 2005)

24. „Медији су апарат који остаје (Слободан Милошевић) на власти и ми имамо пуно оправдање као савезници НАТО да оштећујемо и нападамо такве мете”. – Тони Блер након убиства 16 цивилних радника у РТС-у 23. априла 1999. године од стране НАТО авијације. („Политика”, 20. децембар 2005. године)

25. „НАТО је гађао у средиште... Милошевићеве базе моћи у раним јутарњим часовима бомбардујући седиште српске државне телевизије усред емитовања Дневника”. – „Гардијан”, април 1999. године. („Политика”, 20. децембар 2005. године)

26. „Заборава на сваку наду, ти, који овде улазиш. Јер од сваког Немца временом смо успевали да изнудимо све потребне информације”. (Стијовић С: „Политика”, 14. 11. 2005) – Александар Скотланд, британски потпуковник и управник логора за ратне заробљенике у Лондону. Између јула 1940. и септембра 1948. године у Лондону је постојао тајни затвор који је коришћен за тортуру. „Гардијан” је тек 2005. године објавио документа и белешке (међу којима и Александра Скотланда) који говоре о систематским мучењима ратних заробљеника и непоштовању међународних конвенција. Британци су тукли своје затворенике, присиљавали их да стоје у ставу мирно и по 26 сати, ускраћивали им сан и храну, претили су им лажним погубљењима, и застрашивали их „непотребним медицинским операцијама”.

27. „Црногорски бунтовници треба да буду кажњени султановом војском уз аплауз Енглеске”. – Енглески премијер Палмерстон у пролеће 1862. када су Турци са 60.000 војника напредовали кроз црногорске пределе (Гускова Ј. „Историја југословенске кризе”, књига 2, ИГАМ, Београд, 2003, стр. 256)

28. „Чеченски побуњеници...тродневна опсада” – ВВС о масакру више од 300 људи (од тога велики број деце) у школи у руском граду Беслану. Масакр је извела група чеченских терориста међу којима су били и међународни терористи. Извештај од 29. новембра 2005. покушава да кривицу свали на руске снаге безбедности, и зато се говори о „опсади школе” а не о узимању талаца и убијању цивила од стране терориста. У време терористичког напада у Беслану 2004. године, британски медији су чак покушавали да изједначе терористе са руским државним врхом. Такви натписи су се појавили у „Дејли телеграфу” 2. септембра 2004. године, „Индипенденту” 2. септембра 2004. године, а „Сандеј телеграф” је 5. априла 2004. године објавио карикатуру руског председника са крвавим шакама. Британски медији су отишли толико далеко у подржавању и подстрекивању тероризма да су дали простора и Ахмеду Закајеву, доказаном (од стране руских правосудних органа) злочинцу и мучитељу из Чеченије.

29. На иницијативу британског Канала 4 (медија који је под контролом британске владе, како наводе руски извори) чеченски терориста Шамил Басајев је дао интервју овој телевизији. У њему је рекао: „Планираћемо и

спроводићемо акције сличне оној у Беслану. Налазимо се у рату и на такву ситуацију гледамо реално. Сви ти људи су учесници сукоба, без обзира на то што у рукама не држе оружје”. („РИА Новости”, 7. фебруар 2005 и С. Самарџија „Политика”, 12. јануар 2005. године) Дакле, овај терориста (очигледно ментално поремећен) прети да ће наставити са убијањем деце као у Беслану 2004. године. Британски медији ове позиве преносе као да је то нормално.

30. „У случају Палестине ми и не помишљамо да чујемо жеље становника те земље...четири велике силе су на страни ционизма и ционизам је, био добар или лош, био у праву или криву, укореењен у дугој традицији, у данашњим потребама, у будућим нападима, па је много важнији од жеља и предрасуда 700.000 Арапа који сада настањују ту стару земљу. По мом мишљењу то је исправно”. – Arthur James Balfour, бивши британски министар иностраних послова, у свом меморандуму о Сирији, Палестини и Ираку написаном у августу 1919. године (Балетић М: „Повратак Жидова у земљу Израелову”, „Глобус”, Загреб, 1988, стр. 227) Винстон Черчил је о истој теми имао следећи став: „Арапи су дошли у то подручје након Јевреја, њихове су га велике исламске хорде уништиле, претвориле у пустињу...где Арапи дођу често је пустиња” (стр. 205).

31. „Већина пристојних и добронамерних људи рекла је да нема потребе да се супротставља Хитлеру и да су они који то чине ратни хушкачи... Горе је него што мислите. Ја верујем у то. Ја сам искрено предан разрачунавању са овим проблемом, независно од позиције коју заузима Америка. Да Американци не раде ово што раде, ја бих их притискао да то ураде”. – Тони Блер о нападу на Ирак, почетком 2003. године. (Вудворд Б: „План напада”, „Самиздат”, Б92, Београд, 2004, стр. 326)

32. „Споменик који су подигли његови сународници да подсећа на његову и њихову сопствену срамоту”. – Винстон Черчил о споменику Гаврилу Принципу у Сарајеву и натпису на њему – (Холбрук Р: „Пут у Дејтон”, „Дан граф”, Београд, 1998, стр. VIII) Дакле, Черчилова мржња се није односила само на Арапе, већ и на Србе.

33. „...да се суоче са тероризмом који ислам оправдава”. – Џек Строу, британски министар иностраних послова у „Фајненшел Тајмсу” о исламу и исламским лидерима, цитат према иранској агенцији ИРНА (сајт) 2. август 2005. године. Такође, британски министар прети Палестинцима да „могу да се поздраве са властитом државом” ако не успе повлачење из Газе.

34. „Постоји једно велико осећање поноса због свега што је учињено у Ираку, и мислим да та чињеница не допире баш најбоље до јавности”. – Патрик Кординггли, британски генерал, ВВС, 23. децембар 2005. године, оправдавање геноцида у Ираку.

35. „Ужасавајуће новинарство” – Тони Блер о прилозима ТВ Ал Џазире о Ираку. (Г. В. „Политика”, 1. мај 2005. године)

36. „Поставља се питање: шта ће се десити када они добију атомску бомбу и када их прикупе велики број. Шта ће се тада десити, можете сами оценити по свему што се сада збива. Ако овакве ствари чине још слабији, шта ће тек радити када им крене набоље? Ако сад могу из месеца у месец узнемиравати и мучити свет, уздајући се у наше хришћанске алтруистичке

инхибиције да нећемо против њих искористити ову чудну нову моћ, шта ће чинити кад буду и сами располагали великим количинама атомских бомби?...Нико при здравој памети не може веровати да имамо на располагању бесконачно много времена. Ствари морамо зауставити и доћи до коначног решења. Не бисмо смели бити неспособни и овако несмотрено трчкарати, чекајући да се нешто деси а под тим мислим – чекајући да се деси нешто лоше по нас...” – Винстон Черчил у свом говору од октобра 1948. године позива на обрачун са „руским комунистима” – Кисинџер Х. „Мемоари”, књига 1, ВАП „Младост”, Загреб, 1981, стр. 66. Пошто је тада СССР имао предност у конвенционалном наоружању, Черчилов говор се веома лако може протумачити као позив на употребу нуклеарног наоружања. Такође, Черчил је 1943. године према документима из тога периода и белешкама Нормана Брука на седници Кабинета изјавио, поводом штрајка глађу Махатме Гандија: „Држао бих га у затвору и пустио да умре као што је желео” (Бета, „Прес”, 3. јануар 2006. године)

37. „Садам и ирачки режим имају избор: или ће пристати да уклоне такво оружје...или ће уследити акција против њих” – Тони Блер за ВВС („Глас јавности”, 30. септембар 2002. године) Блер је додао и да „Садам представља претњу и да га треба разоружати”.

38. Поводом проблема око испоруке гаса у јануару 2006. британски „Дејли телеграф” 3. јануара 2006. позива Запад на акцију јер се „мора одупрети руском малтретирању”. Поред овога, руски државни врх се окривљује за „гангстерске и уцењивачке методе”, а „Тајмс” од 3. јануара 2006. године доноси коментар о истој теми под насловом „Нови хладни рат”.

39. Британски гувернер је кенијском народу 1946. године поручио да Британија има право да управља њиховом земљом „на темељу права које произлази из историјских догађаја који одражавају узвишену славу наших очева и дедова...већи део богатстава ове земље тренутно је у нашим рукама” јер нам „ова земља коју смо створили припада по праву – праву достигнућа”, а Африканци ће морати научити живети у „свету који смо ми створили подстакнути хуманитарним идејама 19. и 20. века” – Чомски Н, „Хегемонија или опстанак”, („Наклада Љевак”, Загреб, 2004, стр. 206) Чомски у истој књизи наводи изјаву Ллојд Георге-а који је британску владу похвалио јер је „очувала право на бомбардовање црнчуга” (стр. 182).

д) Немачка

1. „Експерименти над људима се поново врше као у време Трећег Рајха под Менгелеом. Српски доктори имплантирали су псеће ембрионе у босанске жене”. (Петровић П. З: „Избрисати српски вирус”, „Чигоја”, Београд, 2002, стр. 20) – Stefan Schwartz посланик ЦДУ у Бундестагу у изјави за „Die Tagesthemen” јануара 1993. године.

2. „...Жалосна руља српских војника...смртоносна владавина терора...апартхејд...” (Петровић П. З: „Избрисати српски вирус”, „Чигоја”, Београд, 2002, стр. 22) – „Suddeutsche Zeitung”, 9. мај 1994. године – изјаве посланика Freimut Duvea (СДП).

3. „Сабласни националистички само-имиџ био је створен...код становништва чији је разум помрачен, и које на себе примењује дефиницију расе како

би било способно да се осећа као нација”. (Петровић П. З: „Избрисати српски вирус”, „Чигоја”, Београд, 2002, стр. 22) – Herta Muller, немачка новинарка о Србима у „Frankfurter Allgemeine Zeitung”, 24. април 1994. године.

4. „...Слепило српске популације...”. (Петровић П. З: „Избрисати српски вирус”, „Чигоја”, Београд, 2002, стр. 23) – Daniel Kohn Bendit, из немачке Партије зелених, „Die Tageszeitung”, 20. април 1994. године.

5. „Већ смо једном успели да Југославију учинимо послушном: 7. априла 1941. године. Ми смо у блицкригу против Југославије разорили део Београда у подухвату ’суд кажњава’... Јунаштво је опет данас, као и пре 50 година, врлина наших војника...”. (Петровић П. З: „Избрисати српски вирус”, „Чигоја”, Београд, 2002, стр. 25) – Војна ревија „Bundeswehr”, 2000 (издање из 1994). Величање нацизма, слично као и у Хрватској у то време.

6. „Било ко да се надао да догађаји попут нацистичког геноцида над Јеврејима никада не могу да се понове, горко се разочарао после догађаја у бившој Југославији”. (Петровић П. З: „Избрисати српски вирус”, „Чигоја”, Београд, 2002, стр. 30) – Gunter Krentz, немачки судија приликом изрицања доживотне казне босанском Србину Николи Јоргићу у Диселдорфу – „New York Times”, 27. септембар 1997. Неадекватна, лажна и злонамерна поређења.

7. „Пред читавом међународном заједницом је задатак да обузда Србе”. (Петровић П. З: „Избрисати српски вирус”, „Чигоја”, Београд, 2002, стр. 63) – Хелмут Кол у интервјуу радију WDR из Келна, априла 1998. године.

8. „Без одлучности да се иде до краја, агресор који говори само језиком тенкова и артиљерије – не може се привести разуму...”. (Петровић П. З: „Избрисати српски вирус”, „Чигоја”, Београд, 2002, стр. 75) – Manfred Womer, генерални секретар НАТО о Србима током грађанског рата у Босни. Интервју за француски часопис „Politique Internationale” 1994. године.

9. „Никада нисам био пацифиста јер сам се борио у револуцији. Био сам против Вијетнама јер сам увек сматрао да је у Вијетнаму био колонијални рат. Али моја је генерација питала наше родитеље: зашто је холокауст морао да се догоди у Немачкој и зашто се нисте одупрли?” То је питање које сами себи треба да постављамо сада.

– Ви видите директну паралелу са нацистичком ером –

Ја видим паралелу са тим примитивним фашизмом. Очигледно, тридесете се враћају и ми то не можемо да прихватимо”. (Петровић П. З: „Избрисати српски вирус”, „Чигоја”, Београд, 2002, стр. 95) – Јошка Фишер, немачки министар иностраних послова у интервјуу под насловом „Ми морамо у овоме да победимо”, „Newsweek”, април 1999. године.

10. „Треба нападати варварске групе које спроводе етничко чишћење... Нападати српске групе на Косову јер је то проблем... Европска унија треба одмах да прогласи како српски дезертери треба да добију азил у Европи”. (Петровић П. З: „Избрисати српски вирус”, „Чигоја”, Београд, 2002, стр. 106) – Daniel Kohn Bendit, посланик немачких „Зелених” у Европском парламенту на ТВ France 2, 17. мај 1999.

11. „Видећемо како ће се они осећати после још неколико недеља или месеци, или шта имате од њиховог непрестаног мрвљења у комаде”. (Петровић П. З: „Избрисати српски вирус”, „Чигоја”, Београд, 2002, стр. 108) – Клаус

Науман, немачки генерал у седишту НАТО у Бриселу на конференцији за штампу, април 1999. године.

12. „Постоје индиције које дозвољавају да се каже како постоје на Косову концентрациони логори”. (Петровић П. З: „Избрисати српски вирус”, „Чигоја”, Београд, 2002, стр. 122) – Рудолф Шарпинг, немачки министар одбране, цитат према радију RFI од 31. марта 1999. године. Такође, немачки министар је изјавио „...То на ужасан начин подсећа на оно што је било рађено у име Немачке у првој фази Другог светског рата, у Пољској на пример”. (Танјуг, 1. април 1999. године)

13. „Не прихватам да исток Немачке изнова одлучује о томе ко ће бити канцелар... Не могу фрустрирани да одлучују о судбини Немачке”. (Пантелић М: „Политика”, 23. октобар 2005) – Едмунд Штојбер о становницима источног дела Немачке у августу 2005. године. Штојбер је председник Хришћанско-социјалне уније (ЦСУ). Штојбер је нагласио и да „не би било проблема када би свуда било као у Баварској... Нажалост, немамо свуда тако мудро становништво као у Баварској”. Овај немачки политичар је 2002. био конзервативни кандидат за канцелара Немачке. (сајт листа „Данас”, 13. август 2005, и Пантелић М. „Политика”, 23. октобар 2005. године) Познато је да су у Немачкој доминантне две различите вере, католичка и протестантска.

14. „У том смислу рат против Ирака може да се посматра као логична и неопходна одбрана америчке доминације”. – Штефан Фроелих, професор међународне политике у чланку написаном за „Франкфуртер алгемајне цајтунг” – цитат из – Иванковић Ж: „Ка царству добра или апокалипси”, „Филип Вишњић”, Београд, 2003, стр. 15. Фроелих пише и да критике на рачун америчке политике „промовишу политику попуштања према отпадничким државама као што је Ирак”.

15. „Његов пацифизам, који је све друго само не принципијелан, одише духом старе СРН...публика не може довољно да се нажива ове галаме... Сва спољнополитичка зрелост коју је црвено-зелена савезна влада протеклих година показала, оно што је, на пример, уз много муке научила и ризиковала на Балкану, сада изгледа да више не важи. Изненада курс поново одређује лагодно-наивни менталитет 'само без нас'. Није ли било неког говора о политичкој одговорности. То је курс који може да одговара људима кова једног Садама Хусеина... Поново је обукла стари костим и представља се као Касандра, као да се ништа није догодило и као да шокантних догађаја од 11. септембра уопште није ни било, односно као да се оружје масовног уништења може неутралисати лепим речима.” (Ивановић Ж: „Ка царству добра или апокалипси?”, „Филип Вишњић”, Београд, 2003, стр. 175-176) – „Frankfurter Allgemeine Zeitung”, Франкфурт, 13. септембар 2002. године.

16. „Још опасније – на жалост, више од случајева националне самоодопадљивости – постаје самозаваравање тамо где је пука примедба америчке владе о производњи оружја за масовно уништавање у Ираку већ довољна да се изненада појави сумња у опасност режима Садама Хусеина... И шта се крије иза данас толико омиљене приче о наизглед не само политички већ и правној 'нелегалности' могућих војних акција против Ирака? Очигледно ништа,

осим рискантне премисе да је свака употреба оружја нелегална... Да ли овај принцип треба да се примени ретроспективно на амерички ангажман у Другом светском рату? Данас ниједна теза пацифистичких и антиамерички настројених није довољно апсурдна да не би била прихваћена. На пример, тврдње да САД у последњих педесет година нису добиле ниједан рат; да је неуспело, али не и политички неоправдано, америчко ангажовање у Вијетнаму било једнострано мешање у национални суверенитет вијетнамског народа... При том не треба превидети да провокација ирачког оружја неће бити ништа друго до увод у много озбиљнију претњу... С обзиром на овај сценарио будућности, не постоји ниједна друга опција преживљавања осим америчке војне моћи..." (Ивановић Ж: „Ка царству добра или апокалипси?“, „Филип Вишњић“, Београд, 2003, стр. 228-229) – Гумбрехт Х.У. „Frankfurter Allgemeine Zeitung“, Франкфурт, 4. октобар 2002. године.

17. „Ваша земља је парија Европе, а ви ћете завршити стојећи на рушевинама уништене Србије ако не попустите” – Клаус Науман, председник војног комитета НАТО и немачки генерал, у Београду 1999. године, пред агресију НАТО, у разговору са руководством СРЈ (Кларк В: „Модерно ратовање”, „Самиздат”, Б92, Београд, 2003. године, стр. 195)

18. Године 1992, Клаус Кинкел је изјавио: „Ми морамо Србију бацити на колена” („Die Zeit”, 2. септембар 1994. и „Оптужујемо” – W. Beutin, K. Deschner, H. Wollshlager, мај 1999. године)

19. „Зато се, хтели ми то или не, намеће питање о неким ендогеним узроцима пораза арапског света... Није само војна заосталост у односу на Запад оно што толико боли припаднике те заједнице. Још теже последице има интелектуална и материјална зависност... Све на шта је упућен свакодневни живот на Блиском истоку, сваки фрижидер, сваки телефон, свака утичница, сваки шрафцигер, да не помињемо производе високе технологије, за сваког Арапина који иоле уме да мисли представља тешко понижење... Па чак и паразитски нафтни емирати који крцкају своју ренту, технички се опремају западним производима... У том смислу њихово богатство представља проклетство јер их подсећа на њихову зависност... Арапски свет се показао једнако непродуктивним и у погледу својих политичких институција...ко се усуди да слободно мисли у многим ће се арапским земљама наћи у животној опасности...и то представља одлив мозга који може да се упореди са прогоном јеврејске елите из Немачке тридесетих година, и вероватно ће имати и сличне последице...пројекат радикалних губитника, како показују примери из Ирака и Авганистана, се састоји у томе да организује самоубиство целе једне цивилизације” – Ханс Магнус Енценсберг, познати и утицајни немачки књижевник, добитник Бихнерове награде, оснивач више књижевних часописа, у чланку за „Шпигл” (НИН, 1. децембар 2005. године) Поново се неадекватно и лажно поређење са нацизмом, овај пут користи против Арапа.

20. „Велт” је пренео увредљиве карикатуре оснивача ислама и пророка ове светске религије Мухамеда, иако су оне већ пре тога изазвале ерупцију гнева и масовних протеста широм муслиманског света („Политика”, 2. фебруар 2006).

ђ) Израел

1. „У Либану 1982. године имали смо договор да не убијемо Арафата, али сад ми је, све у свему, жао што то нисмо учинили”. (www.novolist.hr 1. фебруар 2004, „Maariv”) – Аријел Шарон, израелски премијер о агресији Израела на Либан 1982. године. Говори о Јасеру Арафату, изабраном палестинском председнику и добитнику Нобелове награде за мир 1994. године.

2. У септембру 2004. године, Шарон је изјавио да ће „уклонити” Јасера Арафата, који ће „добити оно што је заслужио”. („Политика”, 22. септембар 2004, Шаронов интервју Радио Израелу) Непуних два месеца после тога Арафат умире од непознате болести.

3. „Питање није да ли ће, него када САД планирају да изврше атентат на Садама Хусеина. Наш задатак је сада да убедимо САД да са Садамом мора да оде и Јасер Арафат”. („Блиц”, 12. април 2002) – Бенџамин Нетењаху, министар финансија у тадашњој Шароновој влади, позива на убиства представника других народа.

4. „Прекинули смо довод кисеоника терористима”. (сајт „Дневника”, 24. мај 2005) – Аријел Шарон, израелски премијер изједначава цивилно становништво палестинског града Рафе са терористима, у мају 2004. Само за неколико дана 1.600 палестинских цивила је остало без крова над главом. Није нађен ниједан тунел који је наводно служио за кријумчарење оружја из Египта у Рафу. Око 40 Палестинаца је убијено током ове нелегалне акције израелске војске. Амерички председник Буш је поводом ових злочина у Рафи изјавио: „Израел има право да се брани”. (сајт ВВС, 19. мај 2004)

5. „Што се мене тиче, они могу да штрајкују један дан, месец, све до смрти. Ми ћемо се постарати за тај штрајк и биће као да га никада није ни било”. („Привредни преглед”, 17. август 2004) – Цахи Ханегби, израелски министар за јавну безбедност поводом штрајка глађу палестинских затвореника 2004. године. Министар је давао читаву серију оваквих изјава: „Није ме брига ако Палестинци изгладне до смрти” („Политика”, 26. август 2004), и „Бићу савим сретан ако затвореници наставе да штрајкују до смрти” („Срна”, АФП, 16. август 2004). У „говору мржње” придружио му се и израелски министар здравља Дани Наве. Он је одбио сваку помисао да Палестинци имају право на медицинску негу: „Нисам спреман да угрозим друге пацијенте и медицинске екипе примањем тих убица”. („Политика”, 26. август 2004)

6. „Јасно је да неће бити сахрањен у Јерусалиму ... Јерусалим је место где се сахрањују јеврејски краљеви а не арапски терористи”. (сајт „Haaretz”, 6. новембар 2004, АП, „Глас јавности”, 6. новембар 2004) – Јозеф Лапид о жељи Арафата да буде сахрањен у Јерусалиму.

7. „Сунце сија над Блиским истоком и у свету...” – Јозеф Лапид, израелски министар правде на вест о Арафатовој смрти (сајт листа „Данас”, 12. новембар 2004. године)

8. „Брдо Храма је у нашим рукама, и остаће у нашим рукама. То је најсветије место у јудаизму...”. (www.eretzyisroel.org) – Аријел Шарон, 28. септембар 2000. године током провокативне посете Брду Храма у Јерусалиму, где се налазе света места ислама, џамија Ал Акса и Купола на стени. Ове изјаве и посета су довеле до избијања Друге Интифаде, у којој је погинуло неколико хиљада људи.

9. „Ја нисам миротворац, ја из дна душе мрзим Бреира, Нову агенду и Мир сада...” (Чомски Н: „Нужне илузије контроле ума у демократским друштвима”, „Светови”, Нови Сад, 2000, стр. 367) – изјава бившег израелског амбасадора Benno Weiser Varona, „Boston Globe” 1988. године, о израелским мировним групама.

10. „...Већи број жртава...је управо наш циљ” (Чомски Н: „Нужне илузије контроле ума у демократским друштвима”, „Светови”, Нови Сад, 2000, стр. 155) – Јицак Рабин, израелски министар одбране током осамдесетих, о употреби пластичних метака против Палестинаца. „Они треба да схвате где живе, и у каквим околностима”, поручио је Рабин.

11. „Осујетили смо ПЛО да постане кандидат за преговоре са нама око израелске земље” (Чомски Н: „Нужне илузије контроле ума у демократским друштвима”, „Светови”, Нови Сад, 2000, стр. 227) – Рафаел Еитан, израелски војни командант о агресији на Либан 1982. године, када су извршени велики злочини над палестинским избеглицама.

12. „Центар светског терора” – Аријел Шарон о Ирану („Њујорк пост”). Шарон је исту формулацију поновио и у лондонском „Тајмсу”. (Цитати према сајтовима www.newsmax.com, 8. новембар 2002. и ИПС, новембар 2002. године) Израелски амбасадор у УН Гилерман је позвао у октобру 2005. УН да избаци Иран из свог чланства.

13. „Дошло је време да организована међународна заједница предузме кораке којим ће недвосмислено укорити ирански режим и искључити га из породице цивилизованих нација”. („Политика”, 3. новембар 2003) – Јафа Бен Ари, амбасадор Израела у СЦГ новембра 2005.

14. „Ми морамо убити што је више могуће лидера Хамаса и исламског цихада, што је пре могуће... И ми морамо убити Јасера Арафата...”. („Jerusalem Post”, 11. септембар 2003. године, www.israelnationalnews.com)

15. „Разлика између израелске душе на свим нивоима...и душе свих осталих нејевреја, већа је и дубља од разлике између душе људских бића и животиња, јер између ових последњих (двеју категорија) постоји квантитативна разлика, али између првих двеју постоји и квалитативна разлика”. (Чомски Н: „Нужне илузије контроле ума у демократским друштвима”, „Светови”, Нови Сад, 2000, стр. 275, Yediot Ahronot, 10. јул 1988. године, Gad Lior) – Рев Кук, главни (ашкенази) рабин од 1921 до 1935. године.

16. „Израел ће наставити циљана убиства палестинских екстремиста”. („Тајмс”, 8. новембар 2005) – Дан Халуц, начелник израелског генералштаба о атентатима који се врше углавном из хеликоптера на људе које Израелци проглашавају за терористе (без суђења) и где гину редовно и недужни цивили. Изјава дата 8. новембра 2005. године пред парламентарним Комитетом за спољну политику.

17. „Не видим никакву разлику. Како смо поступали према тим убицама, тако ћемо поступати и према Арафату” – Аријел Шарон, израелски премијер, одговор на питање да ли постоји разлика између Арафата, шеика Јасина и доктора Рангисија (Јасин је био духовни вођа Хамаса, старац и тежак инвалид у колицима), који су убијени у ракетним нападима из израелских хеликоптера 2004. године. Међународна заједница је осудила ова убиства (осим

САД). Шарон је такође изјавио: „Арафат ће бити протеран са ове територије” (Камељук А, „Le Monde diplomatique” НИН, Београд, новембар 2005. године) Јерусалимски новинар Амнон Камељук наводи и да је војни извештач Другог канала Рони Данијел Арафата описао као „мртваца који хода”. Амнон цитира и новинара Ури Дана, „поверљивог човека” председника владе, који је у новембру 2004. године писао о сусрету између Буша и Шарона. Шарон је тада рекао Бушу „како више не сматра да је везан обећањем које му је дао током њиховог првог сусрета, у марту 2001; наиме, да неће наредити атентат на Јасера Арафата. Председник Буш је приметио да је можда боље Арафата препустити вољи Свевишњег, на шта је Шарон одговорио да Свевишњем понекад треба помоћи”.

Прљава кампања против Арафата се наставила и после његове смрти. Иако је већина лекара сматрала да је највероватнији узрок његове смрти тровање, израелски лист „Haaretz” је без икаквих доказа лансирао тезу о вирусу сиде као узроку смрти. (Туниски лекари су направили тест на сиду и резултат је био негативан). Доктор Ашроф ал Курди који је Арафата лечио двадесетак година је изјавио да ниједан медицински документ не помиње ову болест. Чланак „Haaretz” –а од 9. септембра 2005. године има наслов „Да ли је Арафат отрован или је умро од сиде?”. Три недеље касније, 30. септембра извештач Другог канала (са окупираних територија) Јорам Бинур је употребио израз „ликвидација” када је описивао Арафатову смрт.

18. „Овде није рат између Јевреја и Арапа, него између слободе и ропства, између добра и зла. Наши наследници на окупираним територијама бране наше заједничке вредности, а ви сте наши најбољи савезници”. (Ивановић Ж: „Ка царству добра или апокалипси?”, „Филип Вишњић”, Београд, 2003, стр. 107) – Натан Шарански, бивши дисидент и борац за људска права из Совјетског Савеза, касније министар у израелској влади. Шарански је ову изјаву дао приликом сусрета са једном америчком делегацијом верских вођа (Хришћанска коалиција) која је била у посети Израелу (Церовић С, Radio France International, Париз, 23. децембар 2002. године)

19. „Његово убиство је дефинитивно једна од опција...покушавамо уклонити све терористичке шефове, а Арафат је један од њих”. – Ехуд Олмерт, потпредседник израелске владе у изјави за израелски радио (ХИНА, 14. септембар 2003. године и www.iskon.hr)

20. „2.000 километара” – Дан Халуц, начелник израелског генералштаба на питање колико је Израел спреман да иде далеко у спречавању иранског нуклеарног програма (сајт „Haaretz”, 5. новембар 2005) Јасна алузија на удаљеност између Израела и Ирана, тј. на могућност такозваног превентивног напада (који је Израел већ био предузео 1981. године на Ирак, наводно из истих разлога).

21. „Међутим, није се могла игнорисати очигледна чињеница да у Француској постоји антисемитизам. Као што се не може игнорисати ни чињеница да је десет одсто француског становништва муслиманског порекла”. – Аријел Шарон, 2005. године у Паризу објашњава зашто је годину дана пре тога позвао на иселјавање из Француске. (НИН, 4. август 2005. године)

22. „Мрзео сам га...”, министар правде Лапид о Арафату (www.B92.net, 11. новембар 2004)

23. „Он је рођени издајник...”, министар правде Лапид о Мордехају Вануну, израелском дисиденту јеврејског порекла који је због противљења нуклеарном наоружавању Израела и интервјуа „Сандеј тајмсу” из 1986. године, осуђен на 18 година затвора. У самици је провео 11 година и поред противљења бројних хуманитарних и мировних организација. Лапид је ову изјаву дао после изласка на слободу Вануна у априлу 2004. године „Глас јавности”, 22. април 2004. године – CNN.

24. „Ми немамо избора – ви ћете и даље живети као псета, а ко год желе може слободно отићи, па ћемо видети где ће нас то довести” – Моше Дајан о Палестинцима на окупираним територијама (Ноам Чомски, „Хегемонија или опстанак”, „Наклада Љевак”, Загреб, 2004, стр. 207) Чомски наводи да је ово Дајан изговорио на интерној расправи у влади. Такође, Чомски цитира изводе из студије једног од главних израелских преговарача и члана Баракове владе Shlomo Ben-Ami-ја, који је сматрао да циљ мировног процеса из Осла треба да буде успостављање „неоколонијалне зависности” Палестинаца, која ће по карактеру бити „трајна” (стр. 192).

е) Аустрија, Канада, Шпанија и Холандија

1. „У интересу је Срба да тероришу цивиле...” – Andreas Khol, аустријски политичар, недељник „Time”, 17. август 1992. (Петровић П. З: „Избрисати српски вирус”, „Чигоја”, Београд, 2002, стр. 29) У истој књизи се наводе и следеће изјаве: „Српски Црвени крст учествовао је у ратним злочинима, укључујући убиство, масовно силовање и изнуђивање, током рата у Босни...” – Rebecca Bragg, „Toronto Star”, 20. септембар 1997. (стр. 30). „Ако Запад буде изгубио у бившој Југославији то ће бити победа не само тоталитарне власти Београда, већ и свих бандита на свету” – Otto Von Habsbourg, ABC – шпански дневник, мај 1994. године.

2. „Жао ми је али нема друге осим да се на исти начин казни и ирански председник Ахмадинеџад”. (сајт ИРНА, 7. новембар 2005) – Алфонсо Рохо, шпански дневник АБЦ, у новембру 2005. године, позива на убиство иранског председника на исти начин како Израел убија палестинске политичаре (ракетама из хеликоптера). Износи се пример убиства шеика Ахмеда Јасина 22. марта 2004. године (том приликом је убијено још осморо људи). УН су осудиле ово убиство. Наводно, тако треба и са Ахмадинеџадом.

3. „Били смо исувише меки. Време када смо ми овде само седели и пили чај је прошло” – Рита Вердонк, холандски министар за имиграцију, најављујући оштрију политику према имигрантима (С. Никшић, НИИ, 10. новембар 2005. године)

4. ЕУ је у децембру 2003. године усвојила документ под називом „Безбедна Европа у једном бољем свету”. Њега је разрадио Хавијер Солана (Пел К: „Le Monde diplomatique”, НИИ, Београд, новембар, 2005). У документу пише да ЕУ треба да буде у стању „да делује спремно пре него што се ситуација погорша...јер превентивно ангажовање може омогућити избегавање

озбиљнијег конфликта у будућности". Европска стратегија предвиђа „брзе и, ако је неопходно, жестоке интервенције". Новинар из „Le Monde diplomatique" сматра да се ово односи пре свега на Иран.

ж) Ватикан

1. „Сви (!) су заступали исто мишљење, рат је праведан, стога такође и насилна анексија..." – Ватикански језуитски часопис „Чивилта Католика", 1936, о нападу фашистичке Италије на Абисинију. О истој теми ватиканско гласило „Oservatore Romano" 1935. године пише „То је дело величанствене људске солидарности" (Дешнер К: „Политика римских папа у 20. веку", књига 1, „Фонд истине", Београд, 2004, стр. 304) Такође, Еуђенио Пачели (кронисан као Пије XII) је упутио честитку шпанском фашистичком диктатору Франку 1. априла 1939. године: „Уздижући своје срце Богу радујемо се с Вашом екселенцијом због победе за којом је католичка црква толико чезнула. Гајим наду да ће ваша земља, сада када је поново стекла мир, с новом енергијом опет прихватити старе хришћанске традиције" (шпански грађански рат је донео огромне жртве, а фашистички терор је настављен и после 1939. године) (стр. 330).

2. „Горка искуства" – Кардинал Стефан Хамао у документу из 2004. године описује бракове између Европљанки и муслимана. Хамаовом упозорењу се придружио и кардинал Руини, који је истакао да Италијанке које се удају за муслимане морају да рачунају на незавидне тешкоће због непомирљивих културних разлика. упозорење из 2005. године (П. Г. „Политика", 27. децембар 2005. године) Муслимански представници су били веома изненађени овим порукама католичке цркве.

3. „Црква је победила комунизам, али тек је почела да схвата свој следећи изазов – исламизам, који је много гори. Свети отац због својих година неће моћи да се суочи са тим изазовом. Но, следећи папа ће морати" – Бискуп Чезаре Мазолари, 2004. године. Садашњи папа Рацингер је као кардинал изјавио да је „исламска вера у сталној супротности са европским хришћанством" и „Европа није утемељена на географији него на заједничкој вери" (Димитријевић В. „Српске новине огледало", 7. децембар 2005. године)

III Закључак

Претходно наведени примери јасно показују да за конкретне случајеве наводно кажњивог „говора мржње" није прикладно кривично право. Ако би се примењивало кривично право и то на онакав начин како је наумило Тужилаштво, без конкретних доказа о повезаности онога што се тумачи „говором мржње" и индивидуално одређеног кривичног дела, уз самовољу Тужилаштва да практично прописује одредбе о забрани „говора мржње" и његовом санкционисању, онда би аутоматски требало ухапсити пола планете. То посебно важи за политичаре и медије на Западу, где се често не поштују ограничења која регулишу слободу изражавања. Измишљања, лажи, полуистине, етноцентризам, расизам, подржавање терориста, позиви на убиства високих политичких представника, оправдавање геноцида и агресија на суверене

државе (противно одлукама УН), хушкање на превентивни рат, неистинита и злонамерна поређења са нацистима, неприкладни лични напади, вређање светских религија као што су православље или ислам, вређање читавих народа – Срба, Руса, Кинеза, Палестинаца, свих Словена, Латиноамериканаца или Арапа редовна су појава на Западу.

Кратак пресек историјских података и извора са Запада показује и да се у самим државним и правним основама појединих земаља, на пример у САД, налази такозвани „говор мржње” и то очигледнији од оног који Тужилаштво ставља на терет проф. др Војиславу Шешелу. Када се овоме дода и чињеница да је веома нејасна граница између „говора мржње” и слободе изражавања, постаје јасно да Тужилаштво злоупотређује појам „говора мржње” користећи га као слабо замаскирани вид „вербалног деликта” и то баш у смислу КЗ-а бивше СФРЈ, који је омогућавао прогон политички „неподобних” особа. И тада је проф. др Војислав Шешел био жртва. У том смислу готово да и не постоји разлика између Тужилаштва МКСЈ и комунистичких тужилаца у бившој СФРЈ.

То је права истина и не може се замаскирати никаквим фразама Тужилаштва. Поновимо да је бивша Југославија годинама била прозивана и условљавана постојањем кривичних дела из групе „вербалног деликта”.

Дакле, ако у овом поднеску наведене изјаве (362 изјаве) не представљају за Тужилаштво оно што су замислили да је „говор мржње”, а „говор мржње” не може ни да постоји као облик почињења, нити као посебно дело, онда ће стварно бити интересантно како ће и чиме ће Тужилаштво да оправда постојање дуплих стандарда. Додуше, Тужилаштво и не крије да користи дупле стандарде, с обзиром да је проф. др Војислав Шешел, у одсуству доказа неопходних за његову осуду, оптужен за оно што не може и није прописано да постоји: „говор мржње”. Чињеница је и да је једини који је оптужен за „говор мржње”.

Уосталом, све изјаве наведене у овом поднеску су по садржини, времену када су дате, начину објављивања и упознавања јавности, а нарочито поводом догађаја због којих су дате, далеко теже, расистичке, дискриминаторске и препуне органске мржње, те је недостојно изјаве проф. др Војислава Шешела упоређивати и стављати у неки однос са овде цитираним изјавама. Зато се овим поднеском и не врши упоређивање.

* * *

Овим поднеском проф. др Војислав Шешел најављује и обелодањује део материјала којим ће да се брани, односно којим ће да оповргне основ и могућност постојања оптужби да је по мишљењу Тужилаштва путем наводно „говора мржње”, као облика почињења кривично одговоран за злочине који му се оптужницом стављају на терет.

Проф. др Војислав Шешел

(Аутор мр Дејан Мирковић)

**Међународни кривични суд
за бившу Југославију**

Тужилац
против
Проф. др Војислава Шешеља
Предмет бр. ИТ - 03 - 67 – ПТ

**ОПТУЖЕНИ ОБАВЕШТАВА ТУЖИОЦА
ДА НАМЕРАВА ДА ИЗНЕСЕ ПОСЕБНУ ОДБРАНУ
У СКЛАДУ СА ПРАВИЛОМ 67 (А) (ii) (б) ПРАВИЛНИКА
О ПОСТУПКУ И ДОКАЗИМА О УЛОЗИ ВАТИКАНА
И ПАПЕ ЈОВАНА ПАВЛА ДРУГОГ У ЗЛОЧИНИМА
ИЗВРШЕНИМ НА ТЕРИТОРИЈИ
БИВШЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ ОД 1991. ГОДИНЕ**

Поднесак број 147

*(Део први; наставак овог поднеска објављен је,
због обима материјала, у књизи „Антихристов намесник
злочиначки римски папа Бенедикт Шеснаести“)*

I. Увод

Од 24. фебруара 2003. године проф. др Војислав Шешељ се налази у притвору у Притворској јединици у Шевенингену по налогу Претресног већа II МКСЈ. Као универзитетски професор права брани се сам и не признаје, нити жели да види и чује за браниоца у приправности Ван дер Спула, кога је наметнуло Претресно веће на захтев тужиоца.

Професору др Војиславу Шешељу није дозвољено да прима у посету чланове стручног тима који му помажу у припреми одбране. Право на комуникацију са спољним светом му је сведено само на телефонске разговоре који се прислушкују од стране МКСЈ. Мада је у притвору, сви из структура МКСЈ готово свим средствима, почев од оних ситних провидно административно-мангупских, па све до очигледног, нескривеног и бруталног кршења основних права и слобода отежавају му припрему одбране. Поводом захтева Тужилаштва да се проширењем измени првобитна оптужница проф. др Војислав Шешељ је на статусној конференцији, 31. јануара 2005. године, изјавио:

„Дакле, основни концепт моје одбране базираће се на чињеници да је за све ратне злочине који се лажно мени приписују главни кривац римокатолички папа Јован Павле Други. Ја ћу на томе заснивати моју одбрану. А ви можете да урадите шта год хоћете, само желим што пре да почне процес. Проширите оптужницу, додајте још хиљаде страна, хиљаде злочина ми

припишите али што пре да почнемо, да видимо који су то ваши аргументи, који су ваши докази, који су ваши сведоци а да видимо с каквим ја аргументима располажем. То је оно што је у овом случају битно. Дакле, уопште се не супротстављам проширењу оптужнице, само инсистирам да ниједан потез, ни Тужилаштва ни Претресног већа у претпретресној фази не буде срачунат за пролонгирање дана почетка суђења. Јер ја сам овде већ две године и постао сам нестрпљив. Стрпљиво сам чекао две године, е сада сам стрпљење изгубио, сада желим суђење одмах. То је све што сам имао да кажем поводом захтева тужилаштва за проширење оптужнице „господине Агиус”.

Пре ове (цитиране) изјаве, на истој статусној конференцији, проф. др Војислав Шешел је изнео протест зато што тужилац није доставио своје расположиве доказе и документацију о ратним злочинима које су извршили Вук Драшковић и Зоран Ђинђић (пријатељи Карле дел Понте), јер су се у захтеву за проширење оптужнице против проф. др Војислава Шешела нашли и локалитети где није било добровољаца Српске радикалне странке. То је случај са Бијељином, Невесињем и Коњицем где су деловале паравојне формације Српска гарда Вука Драшковића и гарда Пантери Зорана Ђинђића под командом Ђинђићевог потпредседника Љубише Савића Маузера.

У складу са правилном 67 (А) (i) (б) Правилника о поступку и доказима проф. др Војислав Шешел обавештава тужиоца да намерава да изнесе своју посебну одбрану која се заснива на основном концепту да је за ратне злочине на територији бивше Југославије од 1991. године главни кривац римокатолички папа Јован Павле Други. Доказни материјал на који се проф. др Војислав Шешел намерава позвати, како би доказао ову посебну одбрану, налази се у „Елаборату о улози Ватикана и папе Јована Павла Другог у злочинима извршеним на територији бивше Југославије од 1991. године.”

II. Елаборат о улози Ватикана и папе Јована Павла Другог у злочинима извршеним на територији бивше Југославије од 1991. године

Срби су вероватно један од ретких народа који не сме да заборави вековни геноцид који се над њим спроводи. Чињеница да Срби живе на огромном пространству Балкана и геополитика некадашњих империја са Запада и са Истока готово увек је за циљ и последицу имала константно спровођење геноцида над српским народом. Мада су разарања и уништавања увек била огромна, никоме није успело да уништи српски народ или да га толико порази да се он не усправи, обнови и развија.

Та готово заветна издржљивост српског постојања и државности заснована је на Светосављу и спознаји свог положаја и значаја да су Срби: Запад на Истоку - Исток на Западу. Срби су хришћани православци и зато су кроз своју историју штитили Европу од ислама. Зато су пет векова били под турском окупацијом и ропством.

Подела хришћанства на западно и источно наметнула је посебну судбину српском народу. У том контексту незаобилазна је улога Ватикана и готово свих римокатоличких папа. Историја је препуна доказа да су Ватикан и његове папе биле инспиратори, организатори и егзекутори најмонструознијих злочина према српском народу. О тој врсти активности која је препознатљива константа вековног понашања Ватикана и његових папа објављен је велики

број стручних књига. Већина објављених књига заснована је на аутентичним доказима који се налазе у бројним фондусима почев од архиве Ватикана па до архива локалитета највећих стратишта српског народа.

За потребе предмета овог елабората, који је одређен самим насловом, коришћени су подаци (који се прецизно наводе) из различитих извора који имају за циљ да докажу постојање историјског контекста, односно вековног континуитета геноцидног понашања према српском народу, те да активно-сти и улога папе Јована Павла Другог представљају само опредмећени допринос једног папе који је понтификат вршио у периоду пре и током оружаног сукоба који су се одвијали на територији бивше Југославије, а који је за последицу имао ратне злочине за које посебно интересовање показује Међународни кривични суд за бившу Југославију. Циљ овог елабората није да се наруши верска толеранција, да се да суд о примату у хришћанству, да се утиче на верска осећања било ког појединца, или да се да одговор на нека верска и црквена питања, већ да се укаже, покаже и докаже шта је узрок и зашто су овакве последице оружаног сукоба на територији бивше Југославије и да је папа Јован Павле Други значајно допринео, односно одлучно утицао у кривичноправном смислу да се према критеријумима Међународног кривичног суда за бившу Југославију баш он мора прогласити главним кривцем за све ратне злочине.

Дакле, овим елаборатом се не доказује да ли је папа Јован Павле Други могао да спречи или заустави оружане сукобе, јер је сасвим јасно да није било његовог интересовања оружаног сукоба не би ни било. Зато су се приређивачи овог елабората одлучили за форму анализе текстова бројних аутора који су професионално обрадили феномен утицаја Ватикана и његових папа који за последицу има ратне злочине на бројним локацијама на територији бивше Југославије од 1991. године. Да би се успешно пратио елаборат, на почетку се износи својеврсни појмовник често коришћених речи.

КЛЕР – свештенство, духовништво, духовнички staleж;

КЛЕРИКАЛИЗАМ – систем политике и идеологије католичког ултрамонтанског свештенства, које у свим својим поступцима и јавном раду води првенствено рачуна о интересима католичке цркве и свога staleжа;

КЛЕРОФАШИЗАМ – морална и физичка сарадња и спрега римокатоличког свештенства (нарочито вишег, са бискупима и Ватиканом на челу) са фашизмом и фашистичким државама (Немачком, Италијом, Независном Државом Хрватском и Шпанијом) у борби против напредних и демократских идеологија и држава у свету;

ВАТИКАН – Држава града Ватикана, држава у западном делу Рима, средиште Римокатоличке цркве, стално боравиште папе; обухвата цркве, зграде и вртове на источном брежуљку и трг са црквом Св. Петра; папска влада, папска политика;

ВАТИКАНСКА ДОГМА – догма католичке цркве о непогрешивости папе;

ВАТИКАНСКИ КОНЦИЛ – најмлађи екуменски сабор католичке цркве (од 8. децембра 1869 - 18. јула 1870) одржан у Ватикану, на коме је проглашена догма о непогрешивости папе;

КОНКЛАВЕ – закључана одаја, кардиналска скупштина за бирање папе; тајна закључана дворница у којој се врши избор папе (раније у Квириналу, затим у Ватикану);

КОНКЛАВИСТ – лице додељено кардиналу (слуга, лекар) за време бирања папе које не може напустити конклаву док се избор не изврши;

КАРДИНАЛ – носећи, стожерни, главни, од XI века први свештеник до папе у католичкој цркви, старији по чину од бискупа и надбискупа, било их је 70 (сада има више) и они заједно са папом сачињавају Свети колегијум и папино саветодавно тело (конзисторијум);

ПАПА – у грчкој цркви назив за све, а нарочито виша свештеничка лица; у Римокатоличкој цркви од V века назив за бискупе, од XI века искључиво за врховног поглавара римокатоличке цркве;

ПАПАБИЛИ – кардинали за које се мисли да би могли бити изабрани за папу, кандидати за папу;

ПОНТИФЕКС – свештеник у старом Риму коме је била дужност да врши надзор над свим верским стварима, првосвештеник, бискуп, владика;

ПОНТИФЕКС МАКСИМУС – врховни првосвештеник код старих Римљана, у католичкој цркви од V века, службени назив папе;

ПОНТИФЕКАЛ – католичка литургијска књига за обреде које врши бискуп, свечана миса коју служи бискуп или овлашћени прелат;

ПОНТИФЕКАЛИЈЕ – збирка литургијских образаца која садржи права и дужности католичког бискупа (издата 1485, 1595. прерађена и допуњена под папом Клементом VIII и прописана за целу католичку цркву);

ПОНТИФИКАТ – чин и звање понтифекса, првосвештенство;

ПРЕЛАТ – високи црквени достојанственик у католичкој цркви који има и судску власт, високопречасни (кардинал, надбискуп, бискуп, опат).

1.

У књизи „Иван Павао II” аутори: А. Бујак – М. Малински, издавач „Кршћанска садашњост”, Загреб, штампало „Дело”, Љубљана, 1980. године, на страницама од 188 до 192, под насловом „Мјесто поговора” објављен је следећи текст:

Наши сусрети с папом Иваном Павлом II

Услиједила су затим величанствена путовања свијетом (у Ирску и САД, Турску, Бразил, Француску, СР Њемачку, Филипине). Прекинули су их привремено хиџи у њега, 13. свибња 1981, на Тргу св. Петра у Риму, који су га опасно рањена мјесецима везали уз болеснички кревет. Потресни знак протусловља у данашњем свијету. На тим путовањима, као и сваки тједан у Риму, папа се сусреће с мноштвом најразличитијих људи свих занимања, језика и раса. С њима успоставља жив и непосредан додир. Тако праксом мијења стил папинства – постаје папом обичних људи, маса. Иван Павао II је позван и у нашу домовину. Позвали су га и бискупи и држава (посјетили су га и о томе говорили у Риму савезни секретар за иноземне послове Јосип Врховец и предсједник Предсједништва СФРЈ Цвијетин Мијатовић 1980. године). Још као кардинал у Кракову занимао се за прилике у нашој Цркви, пратио наш вјерски тисак и познавао више наших бискупа. Након избора ти су се сусрети

и познанства само продубили и умножили. Забиљежимо овдје на концу само неке најважније међу њима.

Поткрај травња 1979. у склопу домовинске прославе „Тринаест стољећа кршћанства у Хрвата” и 1100. обљетнице писама папе Ивана VIII хрватском кнезу Бранимиру, бискупу Теодозију, те клеру и народу хрватском одвило се наше национално ходочашће на гроб св. Петра. Окупило се преко 8000 ходочасника. Предводило их је тринаест бискупа и стотине свећеника. Средишњи догађај био је сусрет с новим папом Иваном Павлом II у базилици св. Петра и свечана концелебирана миса, коју је на хрватском језику предводио сам папа. Концелебрацији су се придружили и кардинали Шепер и Бертоли.

Надбискуп Кухарић је прије мисе, поздрављајући папу, међу осталим рекао: „Свети Оче! Пред Вама је ходочашће католика Хрвата први пут у Вашем понтификату. (...) Долазимо из лијепе наше домовине, али с нама су представници вјерника Хрвата који су по свијету расељени. Долазимо к Вама с прокушаном вјерношћу цркве Хрвата, која живи већ тринаест стољећа. Дуго је наше повијесно путовање, све горе из 'Бијеле Хрватске' гдје су обитавали наши праједови прије свог поласка на југ Европе. Ваша домовина је наша прадомовина.

Тежак је био наш повијесни пут кроз стољећа. (...) И док сада овдје пред Вашом светошћу представљамо цијелу повијест хрватског народа, усуђујемо се у понизности срца поновити ријеч св. Павла да смо вјеру сачували (усп. 2 Тим 4,7). Сачували смо и заједништво с Римокатоличком црквом. (...)

Повод томе (ходочашћу и прослави, оп. ур.) јест 1100. обљетница знамените измјене писама папе Ивана VIII с хрватским владаром Бранимиром, бискупом Теодозијем, те папина писма народу и свећенству. Сва три писма су датирана 7. липња 879. године. Та писма означају важан догађај наше повијести. Имају поруку за нашу садашњост и будућност. (...) Зажељесмо овај значајни јубилеј прославити с Петровим насљедником управо на овом истом мјесту гдје га је започео папа Иван VIII: над гробом апостола Петра. (...)

Већ средином седмога стољећа, управо – како је забиљежено – године 641. ступили су наши праједови у прве односе с римским бискупом. У том времену започиње покрштавање Хрвата. (...)

Свети Оче! Ми присутни бискупи и свећеници, редовници и редовнице, сви назочни ходочасници, синови и кћери хрватског народа, заједно са присутном браћом из других народа, посебно из братског словенског народа, молимо Вас... да поново овдје на гробу св. Петра, попут толиких Ваших предчасника, завете све Божје благослове на све нас, на нашу цркву и на наш народ, на драгу земљу нашу. (...) Молимо свом народу и цркви у Хрвата, као и свим народима земље и цијелој цркви Крисловој, мирна времена и увјете живота достојне људског и народног достојанства. (...)

Папа Иван Павао II узвратио је на тај поздрав звонким хрватским језиком: „Драга браћо... драги синови и кћери увијек вјерне Хрватске! Милост вам и мир од Бога, Оца нашега, и Господина Исуса Христа! (Гал 1,3). Раширених руку вас грлимо и очинском љубављу примамо (цитат из писма папе Ивана VIII хрватском народу и свећенству, оп. ур.)... Одиста, у овом сусрету над гробом светог Петра као да се сабрала сва ваша повијест од преко

тринаест стољећа, а посебно велики догађаји из живота ваше цркве, све од вашег покрштења и уласка у крило Римске цркве (...). Ви се спомињете 'Бијеле Хрватске', ваше прадомовине, која се налазила баш тамо гдје је и мој родни завичај. Овдје је присутна ваша лијепа и драга земља, сав ваш народ у домовини и изван домовине, ваше давне и садашње вјерности и тјескобе. Ово је спомен ваших праједова, ваших кршћанских кнезова и краљева, ваших бискупа и свећеника, вашег старохрватског литургијског језика, ваших дивних цркава, и на посебан начин ваших светишта у част Мајке Божије.

Но, данас се на особит начин сјећамо оних веза Хрватске са Светом столицом које су тако јасно дошле до изражаја у писмима папе Ивана VIII кнезу Бранимиру, хрватском клеру и народу, те бискупу Теодозију. Било је то точно пред једанаест стољећа. Ондашњи догађаји обрадовали су срце Петра наследника, а били су пресудни за сву будућу повијест хрватског народа и цркве, за вашу вјеру, културу и политичку самостојност. (...)

И док данас подижемо руке да благословимо вас присутне, „дио ваш народ и цијелу земљу вашу” (цитат из писма Ивана VIII кнезу Бранимиру, оп. ур.), молимо Господина да чува вашу вјеру, молимо Божју Мајку да увијек и свагдје буде ваша „најодличнија заговорница”. Благослов зазивамо на браћу бискупе, на свећенике, редовнике и редовнице, да вјерни свом позиву буду на изградњу свима, ... да навијештају Еванђеље Крислово као радосну поруку спасења, поруку истине, љубави и слоге. Благослов свој зазивамо на све вас овдје назочне, на ваше обитељи, на младе и старе, на раднике и интелектуалце. (...) Будите вјерни Богу (...), гајите добри обитељски дух, поштивајте живот, одгајајте бројнију дјецу. (...) Посебно се обраћамо вама, млади вјерници: ви сте нада цркве и народа, ви сте узданица кршћанског препорода свијета! Упознајте и узљубите Исуса Христа, јединог откупитеља човјека, и будите поносни на своје кршћанско име!

Наш очински благослов зазивамо и на бројне раднике, који су данас дошли овамо из других земаља. Знамо да велик број Хрвата живи и ради изван домовине, по цијелом свијету. Познате су нам радничке бриге и тешкоће, па вас стога молимо да никада не заборавите своје вјере, да љубите своје обитељско огњиште, своју цркву и своју домовину!

Драги моји Хрвати! Хвала вам на овом сусрету! (...) Папа вас воли, папа вас грли и прима, папа вас благосливља! Амен!”

Базилику је тога дана испуњала заносна ходочасничка пјесма и молитва те чест и буран плесак папиној ријечи.

Друго велико ходочашће из наших крајева у Рим к папи Ивану Павлу II одвило се у ожујку 1981, на крају „Бенедиктове године”, те поводом проглашења св. браће Ђирила и Метода сузаштитницима Еуропе као и сјећања на 100. годишњицу свеславенског ходочашћа у Рим, које је 1881. предводио славни бискуп ђаковачки Јосип Јурај Штросмајер приликом проглашења Св. браће свецима за читаву католичку цркву. Наше ходочашће предводили су сада надбискуп загребачки Фрањо Кухарић и љубљански Алојз Шуштар. У Рим је кренуло понајвише Хрвата и Словенаца, затим Чеха, Словака, Украјинаца и Русина (гркокатолика), Албанаца и Мађара. Дошли су и Градишћански Хрвати из Аустрије. Папа је, наизмјенично хрватски и словенски, упутио присутнима ове ријечи:

„Трагом вјере ваших отаца, жељели сте посјетити у Италији мјеста драге побожности и сјећања на светог Бенедикта, од којег се славило ову годину петнаесто стољеће његовог рођења. У исто вријеме, жељели сте прославити и светог Ђирила и Методија, апостоле славенских народа, проглашене недавно покровитељима Еуропе, заједно са светим Бенедиктом. Сви ови мотиви чине ми посебно драг сусрет с вама и стављају у посебно свјетло важност вашег ходочашћа, које можемо назвати еуропским. Оно дозивље у памет побожно ходочашће ваших сународњака и осталих вјерника који су дошли из славенских крајева, вођени, точно пред сто година, од славног бискупа из Ђакова, монс. Јосипа Јураја Штросмајера. (...)

У много наврата имао сам прилику показати важност рада светих Бенедикта, Ђирила и Метода за цркву и Европу. Свети Бенедикт, див вјере и цивилизације, у једном друштву пољуљаном од страшне кризе вреднота и институција, потврдио је снагом свог дјела примат духа, бранећи на тај начин како достојанство људске особе као дјетета Божјег, тако и достојанство рада, схваћено као службу за браћу. (...)

Ђирил и Метод – а тако и Бенедикт – припадници различитих култура, које се у њима духовно сусрећу и узајамно употпуњују, засновали су своје културно дјело на темељу Еванђеља и на вриједностима које одатле извиру. То складно еванђеоско навијештање било је и средство међусобног упознавања и суживљења европских народа, те им је намјерило заједничку духовну и културну баштину.

Од Ђирила и Метода (...) посебно нам и на изразит начин долази позив за јединство цркве. То су већ у прошлом стољећу нагласили својим дјелом ревни и далековидни пастири ваших бискупија: мариборски бискуп Антон Мартин Сломшек у Словенији и већ прије именовани бискуп Штросмајер у Хрватској. (...) Велики покровитељи Бенедикт, Ђирил и Метод... нека остваре Европи оно истинско јединство које се темељи на освједоченој вјери и кршћанском моралу, на међусобној љубави и неуморном дјеловању за мир. (...)

Том пригодом надбискуп Кухарић је папи Ивану Павлу II, међу осталим, упутио и ове ријечи: „Надамо се да ће Провидност уредити тако слијед будућих прилика да нас мognете посјетити и у нашој домовини”, а надбискуп Шуштар придружио се томе у свом говору ријечима: „Чврсто се надамо и веселимо се што ћемо моћи ускоро код нас код куће с вама славити еухаристијско славље, када будете посјетити нашу домовину”.

Књига је својеврсна ода папи Јовану Павлу Другом. За овај елаборат значајан је само онај део који се на неки начин односи на то какав је однос имао папа Јован Павле Други према деловима територије сада бивше Југославије. Издавач књиге је „Хришћанска садашњост” из Загреба. Цитирани текст је завршни коментар аутора, али представљен у форми узајамних порука црквених представника католичке цркве у Хрватској и папе Јована Павла Другог.

Цитати узајамних порука од априла 1979. године недвосмислено потврђују да папа Јован Павле Други Хрвате доживљава као своје генетске земљаке (Бела Хрватска је некада наводно била на територији садашње Пољске), те у том контексту, у години прославе јубилеја 13 и 11 векова, изјављује да је

покатоличавање Хрвата пресудно утицало и одредило смисао тог народа речима: „пресудно за будућу историју хрватског народа и цркве, за вапу веру, културу и самосталност, да вас увек штити Мајка Божија”, те да их баш такве и папа Јован Павле Други, као и сви његови претходници, воли, прима, грли и благосиља.

Папа Јован Павле Други не жели да види ништа што је крајње негативно у католичанству Хрвата. Нема никакве оградe од онога што би морало да оптерећује у историји тог народа.

Други цитат се односи на папин говор из марта 1981. године, у коме се између осталог наводи да је Европа била покровитељ за рад светаца Ђирила и Методија. Ако се у обзир узму историјске чињенице онда су Римокатоличка црква и њен папа последњи који би смели да их помињу, али они не бирају средства да изокрену чак и историјске чињенице у корист својих интереса. Уосталом, то је вековни манир папа, јер и свој наводни примат у хришћанству извлаче из можда највеће преваре – Константинове даровнице.

2.

У књизи „Папа Карол Војтила”, аутора Андреј Новака (издавач „Цанкарјева založба”, Љубљана-Загреб, 1984. година), објављено је:

2. 1. На страницама од 13 до 15 објављен је следећи текст:

Година 1978. остат ће записана у црквеној повијести као „година трију папа”: Павла VI, Ивана Павла I и Ивана Павла II. Шестог коловоза у папинској је резиденцији у Кастел Гандолфу, недалеко од Рима, издахнуо Павао VI, који је владао Римокатоличком црквом петнаест година. Управо двадесет дана након његове смрти, 26. коловоза, кардинали су на конклаву изабрали његовим насљедником Албина Луцианија, који је у духу континуитета дао себи име обају својих претходника, Ивана и Павла. Али, Иван Павао I, што је својим смијешком, коме се није могло одољети, и спонтаном ријечју унио у црквену и своју околину нешто изненађујуће ново, с друге стране, није био дорастао огромним организацијским и управним задаћама у функцији владара католичке цркве. Кажу да га је сломила тежина терета што га је носио. Само тридесет и три дана након избора нашли су га ујутро мртва у кревету.

Четрнаестог листопада сакупило се тако сто једанаест кардинала – бирача, поновно иза затворених врата Сикстинске капеле. Ту, у сјени велебног Микеланђелова „Посљедњег суда” што прекрива читаву стијену иза олтара, скупљају се већ столећима кардинали кад изабиру главара Римокатоличке цркве.

Листопадски конклаве био је у многочему поновљен коловоски конклаве, а ипак је у многочему био различит. Кратко искуство с Иваном Павлом I, млетачким патријархом што су га изабрали прије свега као пастира душа, потврдило је неке претпоставке, а с друге стране, отворило и нова питања. Три папе, изабрани након Другог свјетског рата водили су цркву у раздобљу што је било, због прилика у свијету и у самој цркви, а и због њихових властитих побуда, пријеломно у сувременој повијести католичке заједнице. Еугенио Пацели – Пије XII био је посљедњи папа који је владао црквом попут монарха. Људи који су га познавали описују га као човјека коме се у свакој

кретњи видјело да је произашао из римске аристократске обитељи. Био је строг и ауторитативан и, при концу, све осамљенији; све више је узде папинске власти удруживао у својим рукама. Његовом су смрћу многа важна мјеста у Римској курији, то јест у влади Римокатоличке цркве, остала незапо-сједнута.

Пије XII био је на челу цркве у вријеме драматичних догађаја који су потресали свијет четрдесетих и педесетих година овог стољећа: Други свјетски рат, пораз фашизма и нацизма, велике промјене на свјетском земљовиду и у свјетској равнотежи иза рата, хладни рат и почетак деколонизације. Папа Пацели није знао, а није ни хтио прилагодити цркву новим токовима у свијету.

У јесен 1982. године, за вријеме посјета палестинског вође Јасера Арафата у Риму, Ватикан је у полемици с израелском владом, која је грубо протестирала што је Иван Павао II одлучио примити вођу палестинске ослободилачке организације, оштро одбацио приговоре да је црква шутјела за вријеме покоља Жидова у Другом свјетском рату. Израел изврше истину и заборавља што је црква учинила за многе Жидове прије и за вријеме рата, било је речено; у посљедње вријеме, поготову откако су били објављени многи документи о ватиканској дипломатији током рата, може се покушати да се прикаже политика Пија XII за вријеме рата у блажем свјетлу. Но опћи суд о том папи не поштеђује га: у вријеме кад се сав демократски свијет борио против нацизма и фашизма он је заогрнуо цркву плаштем неутралности, испод којег се слабо крио страх што га је побуђивао његов антикомунизам. Политика је то чије су посљедице познате и код нас, можда боље него игдје другдје.

Иза рата био је Пије XII један од крижара у борби против свјетског комунизма и он је био тај који је изазвао Стаљиново питање: „Колико дивизија има папа?” Најдрастичније се та политика испољавала најближе Ватикану, у Италији, гдје се Пије XII као и његови претходници, непосредно мијешао у унутарње прилике. „Пије XII имао је конзервативне политичке назо-ре, као и његов претходник, те није скривао да себи придржава право изјашњавати се и очекивати послушност увијек кад се политика испреплеће с вјером или моралом,” пише британски повјесничар Денис Мек Смит у својој „Повијести Италије”. „На изборима 1948. године (кад је кршћанска демокра-ција добила апсолутну већину мјеста у парламенту - оп. п.), употребили су, нпр., као оружје и одбијање сакрамената (што је било изванредно дјелотвор-но) и у српњу је, године 1949, Пије XII изопћио све комунисте те забранио вјерницима да за њих гласају. Касније је додао да треба сматрати социјали-стичку доктрину једнаком комунистичкој те да је, дакле, и она неспојива с кр-шћанством. Пије XII је осим тога, изражавао одређену уздржаност – иако опрезно – чак и с обзиром на бесплатно школовање и здравствену заштиту.”

Водство цркве изразито се једнострано укључивало, под Пијом XII, у свјетске догађаје и отуђило се због тога и дијелу католичке базе што се, не одричући се вјере, укључила у нова развојна и мисаона гигања те је проту-словила ауторитативној, аутократској слици цркве као самосталне свјетовне политичке институције што ју је његовао Пије XII.

У овом тексту се јасно препознаје ауторов став према Римокатоличкој цркви. Књига је објављена 1984. године, а њен основни циљ је величање Римокатоличке цркве и њених папа. У овом тексту се јасно врши амнестирање и релативизација доприноса и значаја Пија Дванаестог. Приговара се његовој наводној неутралности током периода фашизма и нацизма зато што је био заглашени антикомуниста. Као да су фашизам и нацизам мања зла од социјализма? Нигде ни назнаке да су фашизам и нацизам били под окриљем Римокатоличке цркве, јер су они гарантовали позиције Римокатоличке цркве и папе.

Констатација аутора да су последице социјализма њему познате боље него иком другом је најхумористичнији део икада написаног текста. Република Словенија је била у саставу бивше СФРЈ и на њеној територији се никада нису осетиле оне негативне последице социјалистичког система. За време социјализма у бившој СФРЈ Словенија је прошла кроз период највећег раста и развоја. Словеначки кадрови су преко савезних органа управљали целом СФРЈ и идеолошки притискали сва друга подручја по систему прозивања свих, али и очувања свог простора.

Пошто је аутор текста присталица концепције да борба против комунизма може да оправда сва средства, он несвесно прихвата, па чак и глорификује недемократско понашање Пија Дванаестог. Не замера му што се као поглавар Римокатоличке цркве меша у световне ствари, па тако верницима забрањује за кога ће да гласају. Дакле, злоупотреба вере у погледу права гласа појединца је нешто сасвим нормално у Римокатоличкој цркви. На овом примеру се јасно види да верници Римокатоличке цркве сматрају да је сасвим нормално и очекивано да један папа преко верника остварује своју политичку вољу. То значи да у понашању верника Римокатоличке цркве изузетан значај у формирању њихове појединачне свести има подстицање, помагање, па и налози које добијају од папе. При томе, мора да се примети да они поступајући по налозима и препорукама папе сматрају да не чине ништа лоше, незаконито или да су грешни. Наиме, што су ревностнији у испуњавању налога папе они доказују да су прави верници своје цркве.

2. 2. На страницама од 34 до 37 објављен је следећи текст:

Избори за папе су, дакле, можда најтајнији избори на свијету – бар у начелу. Све вијести о томе како је текао конклава – а тих не недостаје, неки цитирају чак цијеле разговоре – треба, дакле, прихваћати с крајњом резервом. С обзиром на то да, разумије се, нема опасности да би нетко некога демантирао, допуштени су и најсмјелији излети маште.

До неке је мјере, дакако, могуће закључивати логично. Стога се чини још највјеројатнијим да имају право они што тврде да је био Војтила изабран прије свега зато што се талијански кардинали нису могли споразумјети међу собом. То је било познато и прије конклава. Неке изјаве из оних дана даду наслућивати како су неки бар допустили могућност да папа, први пут након 1522. године, кад је био изабран Низоземац Хадријан VI, не буде Талијан. „Кад кардинали улазе у Сикстинску капелу, моле за помоћ Св. Духа”, изјавио је генерал исусоваца Педро Арупе. „Свети Дух се пак не одлучује према народности или старости.” „Цркви је потребан посебан папа за посебна времена”,

рекао је француски кардинал Марти. „Како се може тврдити да папа, прикладан садашњем тренутку, мора бити Талијан, Француз или Американац?”

Чим се показало да нема могућности споразума међу Талијанима – најјачи кандидат био је овај пут фирентински надбискуп Бенели сам, што су га пак блокирале присташе ђеновског надбискупа Сирија – по мишљењу се већине проматрача пробила у први план кандидатура краковског надбискупа што га је предлагала скупина кардинала, међу којима сви спомињу прије свега бечког кардинала Конига. Све говори за то да је Кониг, који је био дугогодишњи вођа Тајништва за оне који не вјерују и одржавао одличне везе с црквама у европским социјалистичким државама, имао одлучну улогу на том конклаву. Неки мисле да су избору Карола Војтила знатно придонијели и западноњемачки кардинали с келнским надбискупом Хофнером на челу, јер је познато да су пољски и западноњемачки бискупи створили одличне додире. Али други проматрачи с истим увјерењем тврде да томе није тако, јер је, наводно, у „операцији Војтила”, уз бечког кардинала, судјеловао и амерички кардинал Крол из Филадельфије, који је по роду Пољак – он је наводно осигурао потпору америчких кардинала – и кардинал Јубани Аман из Барселоне, који је наводно увјерио кардинале из Латинске Америке.

У круговима Римске курије чује се мишљење да је Пије XII учинио све да Монтини не постане папа, а ипак је постао; Павао VI пак, учинио је све да Бенели постане папа, па ипак то није постао. Као што смо већ напоменули, Бенели је у конклаву у коловозу подупро компромисног кандидата Албина Луцианија, јер је рачунао да сам не може успјети те се је ослањао на то да ће га Луциани именовати својим државним секретаром. У листопаду је Бенели особно настојао бити изабран, али ипак није могао продријети. Његове су могућности, по мишљењу неких проматрача, биле још мање него у коловозу. Несретно искуство с Луцианијем окрњило је донекле углед фирентинског надбискупа. С друге су стране баш та 33 дана Ивана Павла I показала да људи желе папу који би био прије свега пастир душа. Бенели је пак био прототип куријалног кардинала!

Према неким информацијама, француски кардинал Вилот, државни секретар Павла VI предлагао је, кад се конклаве нашао у слијепој улици, да се Талијани споразумију или нека се конклаве одлучи за неталијанског кандидата. Да ли је томе тако или не, не зна се, али је готово сигурно да је други дан конклава бечки кардинал Кониг избацио „операцију Војтила”. Познати талијански ватиканист Банкарло Зизола тврди да је Кониг предлагао нека кардинали на прва два гласања другог дана гласају онако како им наређује срце, да учине неку анкету. И чини се да се након та два гласања показало да краковски надбискуп има стварне могућности за свој избор.

Али, главно је питање: зашто? Свакако се може рећи да је кардинал Војтила одговарао основним мјерилима о којима је била ријеч. Више је година живио у Риму, судјеловао је на Концилу и на свим бискупским синодама и много је путовао по свијету. Био је, дакле, познат многима у Риму, а и другдје, у Сјеверној и Јужној Америци, па чак и у Аустралији. И, не као посљедње, био је виђени представник „Цркве шутње” европског Истока, што је, по мишљењу неријетких познавалаца, надахнуло кардинале мишљу да гласају за

човјека који добро позна социјалистичке власти у источној Европи па ће се, дакле, вјероватно успјешније с њима борити него што се борио Павао VI.

Западноњемачки аутори Ханспетер Освалд и Реинхолд Лехман увјерени су да је Ивана Павла II „изабрала алијанса против комунистичке опасности. Осим тога, највећа улога била је у томе да је требало изабрати папу који би, додуше, слиједио Концил, али ипак, као што је наговјестио већ папа Луцијани у свом програмском говору, с дисциплином и ортодоксношћу... Али, политички видик добио је већ прије конклава превлађујућу улогу. Могли су се чути позиви на нов хладни рат и, прије свега, на обрачун са све јачим комунистичким партијама, особито у Италији. Мање се мислило на источну политику. Талијански провинцијализам, што је био научен гледати у папи прије свега спасиоца за домаће проблеме, утјецао је, чини се, на Бенелија да је усмјерио избор изразито протукомунистичког папе.”

Многи проматрачи се слажу у вези с оцјеном о опрезном извођењу концилских реформи. Рјеђе је пак могуће наћи потврду за тезе да је био антикомунизам одлучујући елемент за избор краковског надбискупа, без обзира на то што је талијанска Комунистичка партија тада била заиста најближе власти и да је то талијанским бискупима причињавало немале бриге. Али, белгијски католички писац Јан Гроаерс, аутор одлично документоване књиге „Од Ватикана II до Ивана Павла II”, искључује могућност да би Војтила био изабран према антикомунистичком „кључу”, него наводи друге елементе што су и по мишљењу бројних других проматрача, утјецали на неочекивани исход конклава. „Баш они елементи што су били, по мишљењу неких, изразито негативни (нпр. тада је био Војтила размјерно млад), били су за Концил и многе друге побједничке карте за његову кандидатуру: прије свега „свјежа крв”, што би имала удахнути нову снагу уморном Западу и замијенити сједокосу генерацију на челу цркве; затим, одређени конзервативизам на подручју вјерског наука, што је улијевао наде; уз то и велико заузимање за то да би поновно потакли провођење задњег Концила; и, напосред, дубока спиритуалност прекаљена у ватри прогона.

Али, оно што је било за кардинале одлучно, може се згуснути у суд једног од чланова гласачког збора, кардинала Рацингера (Минхен): „Нови је папа човјек вјере, он дакле, показује пут онима што себи постављају питање тако важно за наше вријеме: како живјети данас као вјерник?”

За вријеме конклава кружила је Римом шаљива досјетка. Неки талијански кардинал, већ близу осамдесетима, према концу кад је стално и стално слушао име „Ботиглиа” (талијански: боца, а радило се, дакако о Војтили), почео је узнемирено запиткивати: „Тко је та Botiglia? Зар је могуће да ће изабрати папу а да га ја уопће не познам?”

Још је већа био непознаница за свјетску јавност папа који је себи узео име Иван Павао II. Чини нам се да је француски католички тједник „Témoignage Chrétien” добро сабрао све елементе што су се повезивали у избору првог неталијанског папе: „Кардинал Војтила без сумње представља компромис међу супротним силама што су се испољиле на конклаву. Сватко га је видио кроз своје наочале. За неке је нови папа јунак вјере у земљи гдје је католицизам чврсто укоријењен у људима. За друге је, прије свега, краковски надбискуп који је из интелектуалне пријестолнице Пољске проматрао како

се гради социјалистички свијет, тако различит од нашега. Неки виде у њему, прије свега, теолога изванредне доктринарне строгаће, други пастира отвореног за нове проблеме своје пастве. Неки су задовољни јер је одлучан, а други јер је љубазан. А уистину, то је све Војтила у једноме. Али какав ће бити Иван Павао II?

Јован Павле Други изабран је као посебан папа за посебно време. Римска курија је те, 1978. године, наводно предосећала које време долази и у припреми за то определила се за младог надбискупа, неиталијана, Пољака, антикомунисту, који је имао својеврсни лоби кардинала правилно распоређених. Кардинали из Америке, Аустрије, СР Немачке и Шпаније са својим зонама утицаја спровели су кампању која је исходовала избор Војтиле. За само неколико година показало се да је његов избор претходно организованом продору на Исток. Он је представник Римокатоличке цркве европског Истока и својеврсна најава онога што је задесило Исток. Зна како функционише социјалистички режим и Римокатоличка црква ће се успешније борити против социјализма. То је јасна порука шта је основа римокатолицизма и политике папа. Рачуна се на продор римокатолицизма на Исток, а то је гаранција свих других, или можда првих у номенклатури интереса римских папа, односно оних којима папа гарантује остварење политичких и свих других интереса. Дакле, ту нема места за веру и чисто верска питања, већ за огољену доминацију по сваку цену.

2. 3. На страницама 46 и 47 објављен је следећи текст:

Али, у оно вријеме била је Каролу Војтили главна брига да себи прибави посао. Ономе тко није имао „Arbeitskarte” могло се догодити да га Нијемци зграбе и пошаљу на присилни рад у Њемачку. Осим тога, морао је Војтила заслужити за себе и за оца. Помоћу пријатеља Јулиуша Кидринског добио је посао у каменолому кемијске творнице Солвај код Закрзовека у близини Кракова. Ту је с Кидринским радио до зиме 1941/42, а тада су Војтилу премјестили у творницу соде исте твртке у Бореку Фалецком код Кракова.

У каменолому је Војтила радио од осам ујутро до четири поподне, а у творници соде у три смјене – од 6 до 14 сати, од 14 до 22 сата или од 22 до 6 ујутро. То су биле године што их је будући папа провео као мануални радник. Вијест да је у младим годинама нови папа био радник, испрва је у Риму изазвала изненађење, а у неких чак и непријатну запањеност. Али папа сам данас наглашава да је некад био радник и да познаје физички рад. Радо сусреће радника и у енциклици „О људском раду” унио је очито и понешто од свога властитог животног искуства.

Тада, у првим годинама рата, писао је Карол Војтила:

Камење носи у себи силну моћ.

А може ли вријеме ослободити сву ту силу?

Он носи ту моћ у својим рукама,

Он, радник.

Пјесма „Каменолом” била је једна од многих његових пјесама у оно вријеме. Иза рата је под псеудонимом Андреј Јавиен, неке од њих објавио у католичком тједнику „Тигодник Повшечни” и у мјесечнику „Знак”, гласилу католичких интелектуалаца што су били близи краковском надбискупу.

Али, прва је љубав Карола Војтиле и у то вријеме била казалиште. С Јулиусом Кидринским убрзо је обновио студентску дружину „Студио 39”, а кад је 1941. под њемачким притиском из Вадовица преселио у Краков, придружио му се и његов некадашњи професор Миечислав Котларчик, као глумац и помоћник у новоустановљеном „Рапсодичном казалишту”, „казалишту говорене ријечи”, што је имало два глумца и три глумице – међу њима Карола Војтилу и Халину Кроликиевичеву. Дружина је дала у приватним становима у Кракову – 5 премијера и 22 представе. Војтила је одиграо неколико главних улога у казалишним дјелима познатих пољских пјесника и драматичара, међу њима Јулиуша Словацког и Адама Мицкиевича.

У тексту су приказане активности Војтиле за време Другог светског рата. Касније ће се показати да је за његове многе харизматичне потезе одлучујућу улогу имало искуство глумца. То што је наводно зрачио и опчињавао публику и вернике као папа потиче од способности да добро глуми и да је скоро сваку улогу могао успешно да одигра. Дакле, могао је да глуми патњу, забринутост, да импонује и улива поверење, а нарочито да својим држањем плени масе, као да је у питању привиђење. Та способност не долази од искренности и посвећености вери, већ као изузетно добро научена глумачка улога.

Овај аутор избегава контраверзне датуме из биографије Војтиле, а нарочито оне који се односе на период Другог светског рата.

2. 4. На страницама од 59 до 61 објављен је текст следеће садржине:

Бискуп Карол Војтила био је као човјек без сумње, велик пољски патриот, поносан на повијест свог народа, на његово трпљење и побједе, на његову књижевност. Та је чувства изражавао још као млад студент и глумац кад је рецитирао дјела великих пољских књижевника, а цитирао их је за вријеме рата својим културним дјеловањем и читавао их је касније као бискуп, надбискуп, кардинал. Пољска, Пољаци – то су ријечи што се непрестано понављају у његовим проповиједима. Али Пољска за Војтилу значи кршћанска Пољска, пољска повијест, повијест пољске независности и државности – и, као што ћемо видјети, и повијест Европе – поистовјећује се с кршћанством, дакле са црквом. Католичанство је синоним за националну бит Пољске – и неotuђиво право Пољака. „Ми Пољаци морамо и посебно подсјећати себе и друге да је Исус Крист обликовао костур наше повијести, наше културе”, рекао је кардинал Карол Војтила у проповиједи на Силвестрово 1976. године у краковској катедрали. „Пољска повијест и култура произашле су из кршћанства и то је уистину дјело божје провидности. Томе се имамо захвалити што имамо свој национални карактер, своју књижевност, своју традицију по којој се разликујемо од свих народа у Европи и у свјету.”

„Ми творимо Пољску, ми, вјерници и они који не вјерују. Али не може бити да о судбини Пољске одлучују они који не вјерују против вјерника. Ми се не мијешамо у живот атеистичких обитељи, то је њихов проблем, проблем њихове савјести. Што је могуће боље зажељети милијунима кршћанских обитељи у Пољској него то да могу слати дјецу у школу и бити сигурни да им тамо неће натуравати материјалистички поглед на свијет, атеистичку идеологију?” (У проповиједи у краковској катедрали 6. сијечња 1976.)

Патриот, националист, кременит католик, а у свим компонентама увјерен да све то произлази у Пољској из кршћанства те да припада, дакле, католицима, и цркви посебно, непоновљиво мјесто у пољском друштву. Тако је касније као Иван Павао II размишљао о јединственој кршћанској Европи, о улози католичке Европе у свијету, и, дакако, још увијек и о улози цркве у Пољској. У томе је позадина свега папиног дјеловања за вријеме догађаја у Пољској у коловозу 1980.

Црква као национална и политичка сила, црква као заједница и организација што јој припада одлучујуће мјесто у друштву, црква као ступ друштва и сувласт – таква је црква краковског бискупа, надбискупа и кардинала Војтиле. А и црква као строга, хијерархијска организација што се је морала увијек бранити пред туђим притисцима те се рефлексно опасала обрамбеним зидом унутарњег јединства и дисциплине. Славенске су цркве биле увијек више националне од западних, а и мање пријемљиве за новости у теологији и за друге реформе. Пољска црква нема слуха за теолошки плурализам, пољски католици потпуно су изолирали вјернике из „режимске организације Рах”. Папа Иван Павао II сузбио је носиоце теолошког плурализма и трагања у западноевропској и латинскоамеричкој цркви, забранио је свећеницима да се баве синдикалним и политичким дјелатностима. Да онемогући свећеничке организације што су блиске властима у источноевропским државама, увео је неке врсте присилну управу у Дружби Исусовој да би могао обновити духовну и материјалну дисциплину.

Бискуп Војтила био је и рођени глумац, говорник, вођа. Свој жар знао је изразити, знао га је предавати даље. Знао је говорити људима, није га било страх од маса, обратно, можда је најрадије био усред народа, као што је најрадије био усред народа и као Иван Павао II – у Европи, Африци, Латинској Америци или на Тргу светог Петра у Риму, на домаћем дворишту.

Оно што се у тексту потенцира као изузетна врлина Војтиле, на другим територијама је мана. Истицање Пољске и Пољака је добро, али ако се на исти начин потенцира назив неке православне земље и њеног народа онда је то по истом критеријуму нешто лоше и опасно. Католичанство је синоним за националну бит Пољске и неотуђиво право Пољака. То је став Војтиле. Идентичан став се намеће и када су у питању Хрвати. Када би се истакло да је православље синоним за националну бит Срба и неотуђиво право Срба, онда би његов став био да је то примитивно и недемократски, без осећаја за елементарну толеранцију.

Његов је став да је католичка Европа у свету. Ту се јасно потенцира да је себи још пре избора за папу поставио задатак да целу Европу покатоличи. Зато је избором за папу свећеницима забранио синдикалне и политичке активности, јер у процесу римокатолизације Европе не сме да се дозволи осипање енергије и активности. Увео је принудну управу у Исусовском реду као ударној песници експанзије и дисциплине римокатолика.

Као римокатолички свећеник у Пољској, избором за папу понео је навику забране теолошког плурализма. Тако је јасно ставио до знања да све своје активности усмерава тако да Римокатоличка црква делује као једна јединствена организација коју је потчинио својој вољи, односно вољи оних чије интересе заступа.

2. 5. На страницама 63 и 64 објављен је текст следеће садржине:

Вишински је, према томе, као примас признавао државним властима одређену легитимност и није се хтио повезивати с опозицијским круговима. А Војтила је, насупрот томе, поново и поново оспоравао, ако не формално а оно морално, легитимност државних и партијских власти. У његовим се проповиједима не понавља само теза о атеистичком притиску на вјернике, него и теза: католици имају у Пољској голему већину, и црква се не може помирити с тиме да у таквој држави одлучују атеисти. Војтилин круг била је особито скупина борбених католичких интелектуалаца, конзервативних националиста што се окупљају око друштва „Знак” и краковског тједника „Тигодник Повшечни”. Изван цркве краковски је надбискуп активно подупирао реакционарни одбор КОР (Одбор за одбрану радника) Јацека Курона и Адама Мичника, одбор који је био основан након радничких немира 1976. Адалберт Кримс пише да је Вишински био спреман у вријеме оснивања КОР-а прихватити „измјену мишљења” с партијским секретаром Gierekom, док је, међутим, Војтила то одбио те је свом снагом свог ауторитета подупро захтјеве тих дисидената.

И код обично добро обавијештених пољских и талијанских суговорника наишли смо на мишљење да се Вишински и Војтила нису добро разумјели и да су се њихови односи заиста у посљедњим годинама чак заоштрили. Према неким информацијама, био би Вишински, такорећи ултимативно, захтијевао од Ивана Павла II да подупре као кандидата за пољског примаса Јозефа Глемпа, који је био дугогодишњи вјерни сарадник Вишонског.

Можда не треба претјеривати у разликама између оба В, али сигурно свеједно није, да ли су оне имале извор тек у „подјели улога”, као што неки мисле, или у различитим погледима на односе између цркве и државе. Разумије се да је био Вишински због своје функције на челу пољске цркве а прори у донекле другачијем положају него Војтила и да је морао до неке мјере тактизирати. Напокон, чињеница је да Војтила као папа с Трга св. Петра не говори о Пољској онако као што је говорио у вавелској катедрали. Али за разумијевање папине личности треба свакако установити да је у Кракову Војтила говорио без длаке на језику, јер, ето, није он тај који треба тактизирати – што значи да и као папа у основи полази из оцјена и становишта што их је тако недвосмислено заговарао у Пољској.

Можемо рећи да је Војтилин приступ, на први поглед, потпуно у складу с усмјерењем Ватиканског концила. Црква се тада одрекла свог мјеста у државном водећем слоју што га је имала од римског цара Константина надаље. Под Иваном XXIII и Павлом VI црква се одијелила од политике, али је себи задржала право да износи мишљење о моралним и етичким судовима, у питањима што јој се чине важна за вјернике. То је основна линија и Ивана Павла II Ипак, треба напоменути да Иван Павао II сматра друштвену улогу цркве много органскије и континуираније укључену у друштвено збивање у појединим државама, дакле у бити много политичкије. Карол Војтила није се у Пољској борио за људска права (прије свега права вјерника) једино из моралних побуда, него и у вези с увјерењем да би заједница вјерника и црква у Пољској морале имати и много веће опће друштвено значење што им припада, с обзиром на повијест пољског народа.

Из текста се јасно утврђује да се Војтила још као бискуп залагао за већи општедруштвени значај и утицај Римокатоличке цркве у Пољској. Тај став је заступао и као папа. Свако ко би признао тај и такав утицај Римокатоличке цркве за Војтилу је био радо виђен савезник.

2. 6 На страницама 71 и 72 објављен је следећи текст:

„За нас је тај текст важнији од свих других”, забиљежио је Карол Војтила у јесен 1964. у свом прилогу о раду управо основане комисије Знакови времена. Краковски је бискуп у оквиру те скупине, која је припремала увод за Схему XIII, оцртао положај у „комунистичком свијету”. Jan Grotaers пише да је Војтила упозорио на ове тачке:

1. „Комунистички” је „свијет” у неким видовима сличан другим „свијетовима”, на примјер по утјецају технике;
2. Комунизам је присутан и с ону страну граница свога „свијета”;
3. За „комунистички свијет” значајно је ограничавање личне и друштвене слободе;
4. „Комунистички” је „свијет” атеистичан;
5. Схема XIII од нарочите је важности за све који живе у „комунистичком свијету”. Та схема жели започети дијалог са сувременим свијетом а сговорници су у том дијалогу и комунисти, који су можда и најтежи партнери; ипак их тај дијалог привлачи, а посебно их занима што има црква рећи о свом односу спрам свијета.

Војтила се слагао с основним начелима текста што су га припремили, али је ипак мислио да, с једне стране, не узимају довољно у обзир чињеницу да људи живе „у различитим свијетовима и под различитим економским, социјалним и политичким системима”. С друге стране, сматрао је пак, „тај текст показује да црква жели свијету дијелити лекције. Тиме се поставила изнад свијета и захтијева послушност. Било би потребно да свијет разумије да се црква њему не обраћа на ауторитативан начин, него да заједно с њиме тражи озбиљно рјешење мучних проблема људског живота” (Ту је, на први поглед, видљива велика разлика међу том изјавом и садашњим становиштима папе Ивана Павла II који наступа у односу према вањском свијету много ауторитативније: „Сувремени свијете! Подвргни се божјој моћи!” ускликнуо је у свом ускршњем говору 3. травња 1983. у Риму).

У овом тексту је приказан развојни пут Војтиле. Аутор примећује да Војтила, као папа, даје примат Римокатоличкој цркви. Она је незаобилазна поводом готово свих политичких процеса, односно њен утицај зависи само од тога да ли је она заинтересована. У томе мора да се уочи примат папе.

2. 7. На страницама 80 и 81 објављен је следећи текст:

Папа није свемогућ. Курија може бити врло велика запрека, и често је подијељена на струје према напредним или конзервативним погледима, али и по народностима. Сад, рецимо, кад је на власти пољски папа помодно је говорити о „пољској мафији”, о „незадовољству талијанских кардинала”. Али, Курија је многим папама огорчила живот. Иван XXIII морао се дуго борити с Куријом прије него што је могао провести своје жеље с обзиром на Концил. Кажу, да је Ивана Павла I Курија дословце саботирала, јер је био након много времена први папа који није дошао из њезиних редова.

Али, кад папа удари о стол, нема те силе која би му се могла супротставити. Његову одлуку могу, дакако, дјеломично игнорирати, или је могу извести мало на свој начин. Али није могуће не извести је. Кажу да је Иван Павао II раздерао документ што му га је донио неки латинскоамерички бискуп, и то баш онај што се жариио од задовољства кад је Карол Војтила био изабран за папу: документ што га је бискуп донио, у име својих колега, заузимао се за то да проучи могућности за укидање целибата. То је једно од питања о којима папа не жели ни чути.

Иван Павао II без сумње је јака личност која влада црквом чврстом руком, руком што се не тресе. Не дозвољава да му заповиједају, слуша савјете, али тешко се даде утјецати кад се за нешто одлучи. А обично се одлучи јако брзо.

Као што се из овог текста може приметити, папа је владар, ауторитет који нико не сме ни да помисли да оспорава. Папа одлучује, а све што би се могло појавити у оквиру целе Римокатоличке цркве представља савет или мишљење које не обавезује папу. Тако концентрисана моћ у рукама појединца, па још оснажена доктрином о његовој непогрешивости, као намесника Светог Петра, доказује искључиву личну одговорност, као и да одлуке доноси брзо.

2. 8. На страницама од 94 до 99 објављен је текст следеће садржине:

Ватикан, службено се зове Ватикански Град – са својих је 47 хектара површине најмања држава на свијету, мања и од Андоре, Монака, Сан Марина или Лихтенштајна. Трећину површине прекривају знаменити ватикански вртови, што се могу лијепо видјети с куполе Базилике, трећину заузимају зграде и трећину тргови, односно улице. Промет се по њима одвија према посебним прометним прописима, и возила што их употребљавају кардинали и службеници имају посебну регистарску таблицу с ознаком SCV (Stato della Città del Vaticano).

Једини је дио ватиканског подручја што је увијек или готово увијек приступачан јавности без посебног допуштења Трг св. Петра испред Базилике и Базилика сама, а сваки дан су неколико сати отворени и знаменити ватикански музеји. Међутим, у изванредним приликама, нпр. за вријеме посјета шефова држава или за вријеме екуменског концила, може Ватикан досљедно остварити сувереност и над Тргом што је тада приступачан једино узваницима.

На Тргу св. Петра брине се за ред и сигурност талијанска полиција или служба сигурности, па о пријеступима учињеним на ватиканском подручју, у складу с Латеранским уговором, претреса талијанско судство. Папине су полицијске или сигурносне снаге симболичке. Павао VI распустио је церемонијалну племениташку и палатинску гарду, у складу с одлуком да се одриче круне, према томе и двора. Распустио је папинску жандармерију, тако да је сада остала тек малобројна особна сигурносна служба и Швицарска гарда од сто људи у сликовитим униформама искројенима, како причају, према Микеланђеловом нацрту. У Швицарској гарди, што ју је основао 1506. папа Јулије II још и данас служе само Швицарци млађи од 25 година; они се брину о стражи на улазима у Ватикан, за вријеме церемонија у Базилици и апостолској палачи итд.

Након атентата на Ивана Павла II неки је талијански лист иронично написао: „О папиној се сигурности брину спрејевима и хелебардама.” Много боље доиста и није, иако је истина да су папине тјелесне страже оборужане пиштољима. Ипак, за папину се сигурност, за вријеме јавних наступа, а дјеломице и на путовањима, брине како је речено, још и талијанска сигурносна служба и полиција, а на путовањима прије свега, полиција држава-домаћина. Након атентата у Риму и поновном покушају атентата годину дана затим у Фатими у Португалу, све је теже ускладити папину жељу за непосредним контактом с масама вјерника и сигурносне захвате.

Папа из Ватикана проводи своју власт над католичком црквом и конгрегацијама, тајништвима, савјетима и комисијама, апаратом што га обично зовемо ватиканска или Римска курија. К томе црквени поглавар има и апсолутну законодавну и правну власт над ватиканском државом. Притом се ослања на комисију кардинала именованих на 5 година, а у вези с управним пословима на гувернера који води управни апарат Ватиканског Града. У 1981, на тај је положај именован амерички бискуп из Чикага, Paul Marcinkus који је, иначе, већ од 1972. и директор Ватиканске банке.

Ватикан има нешто више од 700 становника, али тек нешто више од половице има и ватиканско држављанство. Њихов се број мијења, јер је држављанство повезано с обављањем одређених функција у папинској држави те након што је функција обављена, гасне. Држављани су Ватикана, нпр., сви кардинали док су у Риму. Ватикански држављани су и супруге цивилних функционера и други најближи рођаци, али: браћа и синови до 25. године, а кћерке и сестре до вјенчања.

У ватиканским установама ради, дакако, и много „странаца”, већином Талијана. У курији је запослено око 1200 људи, нешто више од 150 у дипломатији и око 1400 у разним службама и установама гувернаријата. На платним пописима укупно се налази око 4500 људи, од тога је око тисућу умировљеника.

Папинска држава има – у неким случајевима више симболички – све атрибуте суверене државе. Уз већ споменуте органе власти и управе, има, на примјер, и своју заставу жуто-бијелу с папинским грбом на бијелом пољу. Ватикан издаје и врло цијењене марке и свој ковани новац до вриједности од 500 лира, што има исту вриједност као талијански новац. Споменули смо већ и прометне прописе у 27 чланака, што предвиђају и низ глоба за прекршаје. У неким је случајевима функција органа папинске државе тек симболичка, нпр. Швицарска гарда, а у другима врло конкретна: у ватиканској тискари могу се штампати текстови у свим језицима, од црквено-грузијског до индијско-тамилског, а да се о латинском, у којем су састављени сви уредски текстови, и не говори. Ватиканска љекарна која је, путем дозволе што је издају на самом мјесту, доступна свакоме, у Риму је позната као једина љекарна у којој се могу купити неки страни лијекови. Али, остали су лијекови нешто јефтинији него у „сусједној” Италији. У Ватикану, наиме, нису познати порез – чак ни на особне дохотке – а нема ни царина. Али и Италија купује у Ватикану. Тако је на примјер 1982. „увозила” из папинске државице, међу осталим, много козметике – при чему се ради, као што је писала талијанска

штампа, о разним препаратима што их израђују неки самостански редови, док је мало неуобичајено да је ове године Ватикан „извезао” у Италију и један трактор – нагађа се да се вјеројатно ради о возилу, што га је наручила путем Ватикана нека католичка заједница.

Ватикански службеници могу куповати живежне намирнице, одјећу, домаћинске потрешштине а дјеломице и бензин по бесцаринским цијенама. На подручју папинске државе чак су два бесцаринска дућана. Али та је погодност заправо више привидна. Плаће су у Ватикану, наиме, доста ниже него у Италији, а и односи међу радницима и државом – послодавцем (у Ватикану нема ни приватног власништва ни приватне иницијативе, све је „државно”), још су увијек доста неуређени. Здравствено и социјално осигурање увео је тек Павао VI, а запошљавање се вршило донедавно искључиво преко родбинских веза или препорука. Правог синдиката још ни данас нема, али од 1979. постоји Савез цивилних радника у Ватикану, што га је Иван Павао II признао након годину дана. Међу члановима удружења било је посљедњих година доста незадовољстава и много примједба особито на гувернера Марцинкуса због ниских плаћа. У ожујку 1981. године радници и службеници организирали су протестни мимоход – догађај без преседана у повијести Ватикана – а годину дана касније био је у Ватикану чак, неке врсте, штрајк – сви су дошли на посао два сата касније. Спор се ријешило мирним путем, преговорима, али још је далеко од тога да би у Ватикану социјални односи били институционално уређени. Тек у студеном 1982, Иван Павао II писмено је наредио државноме секретару кардиналу Касаролију да боље уреди те односе.

Папинска је држава, дакако, нешто специфично већ и по свом духовном и свјетовном значењу. У свјетовном је смислу свакако папа владар, а не предсједник, и то владар који доиста и влада. Ватиканска држава нема ништа чему би се могло рећи „друштвено уређење”. Кажу да се Карол Војтила, који већ у Кракову није показивао никакве склоности према административним пословима, не занима много за стање у својој држави, у супротности са заузетошћу и пажњом којом се посвећује вођењу цркве. Чини се да је тек након годину дана сазнао да има његова држава и жељезничку станицу што се употребљава само као теретна станица.

Све то је, дакако, до неке мјере и разумљиво. Али афера с Ватиканском банком присилила је Ивана Павла II да и сам активно посегне у сређивање ватиканских финансија. Све је раширеније увјерење да би папа, који је великом заузетошћу подупирао слободне синдикате у Пољској, морао и у Ватикану признати начела што их је иначе заговарао у својој окружности о човјекову раду.

Сигурно је да ће Иван Павао II и у будућности посвећивати неразмјерно већу пажњу вођењу цркве него вођењу своје државе. Папа је ипак, прије свега, пастир душа, духовни вођа. То ни издалека још не значи да није политичар – мање је државник, а још мање дипломат. Међутим, папина је политика недјељиво везана с оним што је за њега духовно послање и послање католичке цркве у данашњем свијету. Папино је главно оруђе у уређивању црквених послова а и односа са свијетом – средишња администрација, то јест римска курија што је наслиједила име још из времена старог Рима.

Ватиканска је курија велик административни апарат, иако са својих 1500 запослених не досеже ни веће министарство у средње великој држави. Али тај апарат има столетно искуство и тијekom вјекова постигао је снагу неприподобиво већу од своје величине. Ријетки су што тврде да је римска курија само успјешан апарат у папиним рукама – то је и самосталан центар моћи што је често неовисно утјецао на развој одређених догађаја у цркви, ако не својом активношћу онда својом пасивношћу. Многи би додали томе да је курија окорјела бирократија што по тихим ходницима ватиканских палача не скрива само ситничаве чиновничке неточности него и пословичну тајанственост, борбу за престиж и превласт и, могло би се рећи, сплетке, иако понешто другачије него у вријеме Борџијеваца.

У тексту се уверљиво приказује ватиканска држава и неки односи у њој. За овај елаборат је важна чињеница да је папа владар, неприкосновени суверен. Организациона структура ватиканске државе је подређена интересима и циљевима папе. За Војтилу никаква сметња није била да за главног администратора Ватикана, 1981. године, постави бискупа који је од 1972. године директор Ватиканске банке. За Ватиканску банку су везани бројни финансијски скандали.

Моћ папе Војтиле огледа се и у томе што му је све дозвољено, јер је непогрешив. Тако, неговани и подстицани облик синдикалне борбе радника у Пољској, преко синдиката Солидарност, чији је идејни творац Војтила, био је прихватљив и оправдан облик деловања и сарадње са Римокатоличком црквом. Али синдикално удруживање и организовање није могуће у Ватикану. Не зато што је Ватикан теолошка држава, већ зато што то не одговара папи Војтили.

Сви аутори који су макар и скромно писали о Римокатоличкој цркви, Ватикану, Римској курији, папама, световном, црквеном и другим утицајима нису могли да оспоре да је сваки папа био најмоћнија особа и да је Римска курија вековни центар моћи. И то светски центар моћи.

2. 9. На страницама од 111 до 113 објављен је следећи текст:

По прорачуну, доходи Ватикана извиру иначе из пословања Управе иметка Апостолске столице, што управља ватиканским некретнинама, и капиталом што га је добио Ватикан приликом потписа Латеранског уговора, што у дионицама а што у новцу. Али то није довољно за све ширу дипломатску службу и, не на посљедњем мјесту, за бројна папина путовања. Разлику су обично надокнадили „Петровим новчићем” – то јест даровима вјерника папи или чеком што га концем године изручи папи директор Ватиканске банке.

Али, свеукупно пословање банке није захваћено у прорачуну, као ни приходи и издаци за мисије, пословање ватиканског радија и Ватиканског Града који се уздржава продајом марака, медаљица, улазница за музеје и бензина.

Префектура за економске послове ни издалека нема такав утјецај као што га је замислио Павао VI. Обрати се о размјерно безначајној установи што има на челу угледног кардинала; њега је, као што кажу, државни

секретар Касароли поставио на то мјесто прије свега зато да би могао сам предузети његов пријашњи положај – предсједник АПСА. Државни је тајник и предсједник управе ватиканске државе, а за такозваног потпредсједника у јесен 1981. поставио је баш бискупа Паула Марцинкуса, који се тако нашао на два угледна столца одједном. Опће је увјерење да је Марцинкусов положај тек привидно ојачан, јер је Касароли желио подузетног америчког бискупа с временом замијенити на челу Ватиканске банке с човјekom на кога би се могао више ослонити. Тако би биле све нити најважнијих ватиканских финансијских установа повезане с државним тајништвом. Слично је желио Павао VI, а чини се да то мишљење дијели и Иван Павао II.

Монсињор Марцинкус, уосталом, пошто је изгубио положај организатора папиних путовања, остао је директор Ватиканске банке. Али на конзисторију у вељачи 1983. није добио кардиналски шешир, што припада обично ватиканском гувернеру. Многи су мислили да је измјена у врху банке тек питање времена.

Иван Павао II је, наиме, на засједу кардиналског збора у студеном 1979. био под јаким притиском. Као што каже талијански ватиканист Марко Полити, „ИОР одијељене је организација што није никоме одговорна, али с оним за што је одговорна може довести у опасност углед Свете столице.” То су, очито, имали на памети и бројни кардинали што су захтијевали да папа учини реда, јер финансијско пословање Ватиканске банке мора бити јавно и такво да му се не може ништа предбацити. И друго, црква не може живјети од финансијских шпекулација, него од мудрог господарења и приноса вјерника. Вјерници пак радо дарују, сматрају кардинали, ако знаду како ће бити употребљен њихов новац.

Та су мишљења одјекивала у папину говору на кардиналском засједу. „Основица за уздржавање Апостолске столице морају бити добровољни прилози вјерника”, рекао је Иван Павао II. А многи сматрају да проглашење Свете године, што га је Иван Павао II навијестио на истом засједу, није посве без везе с новом оријентацијом у финансијској политици Ватикана.

Ради се, дакле, очито и прије свега, о моралним начелима финансијског пословања цркве, дакле, о црквено-политичкој и не само административној одлуци. Јасно је, наиме, да основни проблем није у томе што Ватиканска банка није практички никоме одговорна, него у томе да она, с улозима локалних цркава и разних католичких организација којима управља, очито шпекулира на начин који је карактеристичан за либерални тип капитализма што га сад црква већ неко вријеме критизира. С друге стране, чини се да Ватиканска банка искориштава екстериторијалност и посебни положај у Италији, који је ипак изван талијанског банковног система, понекад и зато да преноси валуте из Италије у иностранство или уопће из једне државе у другу, чиме су се, како се чини, користиле особито неке талијанске банке да би мимоишле законе.

Да у ватиканском врху не познају баш све финансијске тајне ИОР, врло је вјеројатно. Једнако је тако вјеројатно да се „корисним шпекулацијама” (што иначе могу бити у складу с финансијским обичајима, али не с моралним

нормама цркве) зажмирило на једно око. Али сад се све више множе захтјеви за промјеном финансијске политике која није у складу ни са сликом Кривостовом, ни поконцилском црквом сиромашних.

Овај текст сасвим довољно говори о начину рада Ватикана. Папа је на врху. Он је владар и без његовог знања ништа није могуће. Пословање Ватиканске банке, злоупотребе и друге незаконите радње сигурно су нешто неспојиво са црквом и заслужују општу осуду, као и свака незаконитост. Међутим, то није случај када је у питању папа Војтила, који је на врху те пирамиде. Он из догме о непогрешивости и недодирљивости извлачи право да и када чини нешто незаконито и неморално по општим критеријумима, за Ватикан и вернике Римокатоличке цркве буде најморалнија особа.

Дакле, папа Војтила, као поглавар цркве и суверен државе, непогрешив је и за она дела и радње која су, према општим и устаљеним нормама, криминал и неморал. Додуше, постоји и став о општекорисним малверзацијама који на неки начин делује као оправдање, односно изговор за вернике и јавност. То не би могло да амнестира папу од индивидуалне одговорности, а поготово не када његово подстицање представља узрок и мотив патњи читавих народа које папа жели да потчини својој власти.

2. 10. На страницама 146 и 147 објављен је текст следеће садржине:

Већина ватиканиста сматра папину одлуку о промакнућу организације „Опус Деи” у такозвану „особну прелатуру” готово логичном допуном тим дисциплинским мјерама у Дружби Исусовој. „Опус Деи”, другим ријечима, није више везан ни за подручје ни на неку од националних цркава, него – слично као исусовци – непосредно на папу.

„Опус Деи” претежно је лаичка вјерска организација – од 73.000 чланова у 87 држава тек су око 1000 свећеници – а позната је по своме елитистичком, полутајном и интегралистичком усмјерењу. Та „божја мафија”, што је најјаче разграната у Шпањолској, гдје је живио њезин оснивач – *Josemaría Escrivá de Balaguer*, има снажне позиције у политичким, господарским и интелектуалним слојевима у многим државама. По посљедњим подацима, дјелују чланови „Опуса Деи” на 497 свеучилишта, у уредништвима 694 дневника и ревије, у 52 телевизијске станице и 38 тисковних агенција. Организација има понегдје и јаке позиције у финансијским и политичким круговима, особито у Шпањолској, гдје су имали представници „Опуса Деи” одлучне положаје у неким Франковим владама.

„Опус Деи” има моћне заговорнике, али и противнике, и у Римској курији и у националним бискупским конференцијама. Познато је да су особито шпањолски бискупи против тога да „Опус Деи” добије посебан статус. Али, очито је превладало папино мишљење. Карол Војтила био је већ прије избора за папу склон тој организацији, а сада сматра да би уз исусовце, или чак и боље него они, та организација могла користити цркви при већем њезину уважавању у свијету.

На такав закључак наводи папин однос и иначе према католичким организацијама. Посебно у Италији, гдје је то највидљивије, јер је папа и примас Талијанске цркве, Војтила је највише наклоњен милитантним католичким организацијама каква је особито *Komunione e liberazione* (Заједништво и

ослобођење). Ради се о организацији што је изванредно активна на социјалном, културном и публицистичком подручју, а одликује се по томе што се заузима за борбену, потпуну вјеру, за активну присутност католика у свим сферама друштвеног живота. Готово да и није случајно да су припадници те организације полазили у Пољску још и прије него што је био краковски надбискуп изабран за папу. Те организације су најближе папиној предоби офанзивног, мобилизацијског, неполитички-политичког дјеловања католика у друштву. Могло би се рећи да Војтила у великој мјери рачуна с улогом таквих организација, и у активирању „црква путње” као и у учвршћењу опће улоге „божјег народа” у свијету. То усмјеравање проузрокује немале тешкоће неким локалним црквама, у којима је превладао више лаички приступ према друштвеном ангажирању католика и гдје духовни заједнички називник вјерника није аутоматски изједначен и с потребом да колективно наступају у друштву. „И средишња власт цркве може неко вријеме арбитрирати и посредовати међу тим скупинама, али гледајући на дуги рок могло би се догодити да би те скупине могле постављати увјете, и то с посљедицама што их црква прва не би могла прихватити”, пише Karlo Kardia.

Ниједан од аутора који су објавили дела о Римокатоличкој цркви, папама и посебно о Јовану Павлу Другом, није могао да заобиђе организације као што су Ред исусоваца и Опус Деи. Ове крајње конспиративне организације унутар Римокатоличке цркве представљале су главне полуге власти коју је Јован Павле Други проширио на све континенте.

3.

У књизи „Тајна повијест римских папа”, аутора Петра Пожара, који је и издавач са адресом Сплит, Биоковска 2, објављено је:

Петар Пожар (1944), дипломирао на Правном факултету Универзитета Загребу, дугогодишњи је новинар и публициста, који је сарађивао у бројним југославенским и хрватским новинама и ревијама. Био је главни уредник загребачког „Студентског листа”, уредник „Комуниста”, заменик главног уредника „Слободне Далмације”, те директор и главни уредник „Гласа Славоније”. Уређивао је и друге листове.

Ово је књига која целовито објашњава тајну историју римских папа, а самим тим и целе Римокатоличке цркве. Књига садржи позиве на велики број фуснота у којима се налазе извори података. За потребе овог елабората издвојен је део који се односи на протеклих 150 година.

На страницама од 105 до 116 објављен је текст следеће садржине:

Пио IX (Pio Nono – „дјед”, како су га називали) је ступио на папинско пријестоље 16. липња 1846. године. Церемонија круњења, свједоче, била је веома раскошна. Пошто је будући папа обавио свету мису, кастрати из Сикстинске капеле почели су пјевати химне, један је кардинал пришао папи и пошто је три пута клекнуо пред њим скинуо је с његове главе митру. Затим је на исти начин на његову главу ставио тијару, коју је поклонио Наполеон I а која је стајала пола милијуна ондашњих франака! Тијара је била сва опточена бриљантима, смарагдима, сафирима и бисерима, али и украшена бриљантским крижем непроцјењиве вриједности. Слободно се може рећи како је та скупа тијара по мало чему подсећала на трнов вијенац који је ономад стављен на Исусову главу.

Навечер су ватикански и римски дворци били бљештаво освијетљени, а катедрала Св. Петра била је обасјана са двадесет тисућа свијећњака.

Римљани су се надали да ће нови папа бити либералнији од својих претходника, али су се убрзо увјерили како су се грдно преварили.

Владавина папе Пија IX започела је декретом који је садржавао слиједеће параграфе: „Затварају се сви кружоци и распуштају се сва политичка удружења. Забрањује се окупљање више од пет људи на једном мјесту, нарочито навечер... Ако се неко без озбиљног разлога затекне на улици после једанаест сати навечер, бит ће приведен у полицију и осуђен на петнаест дана затвора; у случају поновљеног пријеступа бит ће кажњен с мјесец дана затвора...”

Укида се слобода тиска. За мање прекршаје одређују се казне од 25, 50 и 100 екија. Ако тискар буде кажњен три пута, тискара ће бити затворена, а накладник заувјек лишен права на обављање тискарске дјелатности...

Све књиге, домаће или стране, не смију се продавати без одобрења црквених власти или полиције. Књиге се могу продавати само у посебним продаваоницама уз писмено одобрење; продаја књига на улици се строго забрањује. Та правила важе и за гравире и литографије...”

Папа Пије IX је сматрао како ће учврстити своју власт, уколико утврди двије неспорне догме: о безгрјешном зачећу Б. Д. М. и о папиној непогрјешивости. Заправо, ти декрети, списи и енциклике изазвали су још веће негодовање истинских вјерника. Његова енциклика *Syllabus* („Попис заблуда”) означила је отворени рат против свих напредних идеја и довела до потпуно супротног резултата од оног који је папа очекивао. *Syllabus* је француска Влада забранила, у Напуљу је документ јавно спаљен, Аустрија је размишљала о забрани (али би угрозила конкордат)...

Дошло је до отвореног рата, у којем су се посебно прославили Гарибалди и Мацини. Напад на Ватикан извршен је 20. рујна 1870. године. После четворосатне топовске канонаде на једној од градских зидина пробијена је бреша, и генерал Кадорна је ушао у град са својом војском.

Готово истодобно су заузета и градска врата. Од тог тренутка је војнички отпор у Ватикану престао. Папини војници су предали оружје, а на улицама се народ братимио и грлио са побједницима.

Напад на Ватикан и побједа генерала Кадорне означили су крај свјетовне власти римских папа. Од тада је папа био само главар католичке цркве.

У вријеме овога папа догодило се још једно „чудо” – четрнаестогодишњој дјевојчици *Bernardici Soubirous* указала се, у *Lourdesu*, Госпа осамнаест пута од 11. вељаче до 16. септембра 1862. године. Госпине су прве ријечи биле: „Ја сам Безгрешно Зачеће!” Случајно, или не, тада су још трајале расправе о „безгрешном зачећу”, које је папа, речено је, као догму, био управо прогласио. Очигледно, и Небо, као и Госпа, потпуно су се слагали с папом.

Бискуп-ординариј мсгр. *V. S. Laurence* објавио је свој гласовити „*Mandement*”, четири године касније, у којем тврди како „Бернардичино свједочанство пружа сва јамства која ми можемо жељети... зато можемо темељито вјеровати да је то указање наднаравно”. После још двије године, мјесни

бискуп особно је водио прву процесију до мјеста указања и благосиља Госпин кип који је постављен у шпилји. Само осам година послје указања Lourdes функционира у свим елементима који творе светиште и то иницијативом мјеродавне црквене власти.

Овај је папа, Пије IX, организирао Први ватикански концил, на којему су бискупи и кардинали покушали тврдити да су „бискупи свјedoци традиције”, на што је Пио Ноно узвратио: „Традиција, то сам ја!”

Концил, међутим, никада није завршен, због Француско-пруског рата, па је послје којих стотину година, отпочињући Други ватикански конгрес, тадашњи папа прво – „закључио Први ватикански концил”.

Али, када је тијело Пија Нона ноћу однесено на своје задње почивалиште у цркву San Lorenzo fuori le Mura, протуклерикална свјетина готово је успјела бацити лијес у ријеку!

Пије IX имао је најдужи понтификат у повијести, пуне – 32 године.

Слиједећи папа Лав XIII (1878-1903), како и приличи Светом оцу који је заборачио у ново стољеће, показује више смисла за политику и свакако је бољи политичар од свога претходника. Мири се с губитком државе, али настоји папински положај издигнути на разину духовног и моралног ауторитета у цијелој свијету. Успијева се помирити са свим еурoпским владарима и властима, осим с Француском. По први пут један папа назива протестанте и православце – „одвојеном браћом”.

Талијански часопис „Риформа” је објавио: „Нови папа не проклиње... не пријети... Форма је слатка, али је бит апсолутна, тврда, непопустљива...”

Папа Лав је, 1884. године, издао окружницу Humanum genus, којом је повео одлучујућу битку против масонства – De secta Massonum. Слободно зидарство (масони) је „осуђена слѣдба”, а исте године је издан Напутак Светог римског и свеопћег збора за истраживање вјерских ствари свим католичким бискупима у свијету. Напутак се темељи на споменутој папиној окружници против масонерије, а упозорава на ранију осуду ове „слѣдбе” и позива „оне који су се уписали у слѣдбу слободних зидара” да „очисте своју душу од сваког гњуса те се поврате у крило Божјег милосрђа”. Напутак истиче „да је проклетство унапријед бачено на слѣдбу слободних зидара”.

Папа Лав XIII је у социјализму видио свеобухватни сустав који појединцу одузима право посједовања што му га је дао Бог и који опће власништво ставља у руке државе. Он је сматрао да ће тако пресахнути извори богатства, да неће бити искориштена марљивост и таленти и да ће читаво човјечанство запасти у биједу. Социјализам је осуђен због тога што је противан – природном закону! То тврде папа и црква!

Лав је први папа снимљен филмском камером.

На слиједећој конклави изабран је (св.) Пије X (1903-1914), први папа селачког поријекла у задњих три стотине година, сушта супротност своје претходнику. Живио је у временима уочи Првог свјетског рата, а када га је аустро-угарски цар Фрањо Јосип замолио нека благослови његову војску одговорио је: „Благословит ћу само мир!”

Сукобио се с многим земљама бранећи вјеру и цркву, али и њезина права и бенефиције. Подржавао је католичке мањине у Ирској и Пољској.

Велико незадовољство изазвао је у Америци када је одбио примити бившег америчког предсједника Т. Рузвелта, само зато јер се овај помолио у римској методистичкој цркви. Био је, наиме, методист.

Знаност сматра како је Пије Х био прије свега крут свећеник скромних интелектуалних способности, водећи упорно антимодернистичку црквену војну.

Умро је сиромашан, тако да су његове сестре остале незбринуте. Бригу о њима преузео је његов наслѣдник.

А тај је наслѣдник био Ђакомо дела Киеза, папа Бенедикт XV (1914 - 1922), који бијаше ситан човјек с једним уздигнутим раменом – у сјеменишту су га звали – „Пијолето” (Малени), па је имао великих проблема, због свог маленог раста, тражећи одговарајућу одјећу за устоличење, послије избора за папу.

Рат ће доминирати Бенедиктовим понтификатом и бити његова зла коб. Папа је кроз читав рат, који је бјеснио свијетом, а првенствено у Еуроци, проповиједао неутралност, не осуђујући ниједну страну у сукобу. Како му је било забрањено судјеловање у мировном рјешењу тајним споразумима између Италије и савезника (Лондонски пакт...) јер се противио потпуном понижењу Њемачке (што је, заправо, омогућило појаву њемачког нацизма), Бенедикт је позивао на међународно помирење.

При крају рата се и активно умијешао међу зарађене стране, покушавајући измирити силе Антанте с Аустро-Угарском монархијом, покушавајући спасити царевину. Тиме је настојао помоћи и Њемачкој. Предложио је склапање тзв. „бијелог мира”, што је значило успоставу пољске католичке државе која би круну понудила аустријском цару. (Замислио је потпуно одстрањење православља с Балкана). Аустрија би дала мање територијалне концесије Италији. Остала би стара Њемачка и стара Аустро-Угарска. Сасвим, дакле, на линији традиционалних папинских интереса. Али, папа није имао среће, јер Антанти није било у интересу спасавање Берлина и Беча. Због тога су му надјенули и надимак – Шваба.

Занимљиво је да овоме папи, још за живота, подижу споменик – Турци. У Истанбулу, гдје је споменик постављен, је писало: „Великом папи свјетске трагедије... добротинитељу народа без обзира на народност и вјеру”.

У вријеме овога папе догодило се „чудо у Фатими”, у Португалу, гдје су 1915. године дјеца (Lucia dos Santos, Francisco i Jacinta Maerto) од осам, седам и шест година, видјели „лик с плаштем”. Тијеком слиједеће године видјели су, у три различите прилике, анђела који се сам називао – Анђелом мира (трајао је рат!) и који их је потицао на молитву зазивајући сваки пут Срце Исусово и Срце Маријино. Године 1917. дјеца су имала Госпино указање сваког 13. у мјесецу, од свибња до листопада, осим у коловозу када је било петнаестог.

За вријеме тих шест сусрета „Госпођа” која ће се у посљедњем указању представити као „Госпођа од Крунице”, водила је с дјецом блиски и људски разговор. Неколико идеја су се стално понављале и истицале: дневна круница, безгрјешно Срце Маријино, мир на свијету. Један је дан био пун значења – 13. липња. Госпа је тога дана показала видеоцима пакао и рекла им да Бог

жели ширење побожности према безгрјешном Срцу Маријину како би спасавала душе. Ако смртници не престану вријеђати Бога, избит ће још један и то страшнији рат. Госпа је жељела „посвећење Русије њезином безгрјешном срцу”. Ако јој се жеља услиша, бит ће мира. Ако не, Русија ће своје заблуде проширити по цијелом свијету, уз ратове, прогањање цркве, мучеништва добрих и патњу Светога оца. Поред виђења пакла и потицања на побожност према безгрјешном Срцу Маријином, у Фатими је била повјерена трећа тајна. Иако је позната папама од Ивана XXIII, она није обзнањена. Наводно се ради о точном датуму – Судњег дана.

Ријечи о Русији изговорене су у том удаљеном мјесту четири мјесеца прије Октобарске револуције. Госпа је 1929. године поновно дошла к Луцији, која је тада била редовница у Шпањолској, и тражила посвету.

Три су папе почастиле Фатиму – Пије XII, Павао VI и Иван Павао II.

Папа Бенедикт XV умро је, у шездесетим годинама, изненада и након кратког боловања. Будући да се радило о стољећу нитко више није говорио о – отрову. Је ли нетко погријешило?

Слиједећи папа Аћиле Рати, под именом Пије XI (1922-1939), суочава се с комунизмом, нацизмом и фашизмом.

Између осталог, био је први нунциј у обновљеној Пољској, послвије ослобођења од царске Русије, а тамо су многи пољски бискупи били кивни на њега и сумњичили га за – шпијунирање у корист њемачког цара. Друго, сусрео се рано с руским комунизмом, у сусједству, што га је увјерило како је „комунизам највећи непријатељ кршћанске Еуропе”.

Избором за папу прва му је брига била ријешити државно-политички статус папинске државе, Ватикана, у односу наспрам фашистичке Италије. То рјешава 1929. године Латеранским уговором (други је потписник – Бенито Мусолини), који одређује границе Ватикана (зидине из 852. године које је изградио папа Лав IV ради обране од Сарацена), који постаје самостална и неовисна држава. Тада је Италија платила папи и компензацију, одштету за одустајање од права на бивше папинске територије у новој талијанској држави, али је она била далеко мања од оне која је своједобно била понуђена, очигледно неразумном и тврдоглавом папи Пију IX.

Папа је, речено је, комунизам држао „главним непријатељем кршћанства”, а не имајући ваљаних процјена и информација из Њемачке (тамо је боравио Еугенио Пацели, каснији папа Пије XII), склапа конкордат с Њемачком, иако су Хитлерови национал-социјалисти већ били на власти.

Ускоро се показало како заиста Хитлер не поштује никакве договоре и међународне уговоре, што се демонстрирало сталним прогањањем католика. Стога папа Пије својом посебном енцикликом нацизам проглашава „у својој бити потпуно антикршћанским”.

У Шпањолској папа подржава генерала Франка, незадовољан одлуком републиканске Народне владе о одвајању цркве од државе.

Тек када се Мусолини отворено ставља на страну Хитлера и склапа с њим „Челични пакт”, и пошто је забранио покрет кршћанске младежи, папа Пије XI заузима непријатељски став наспрам талијанског фашизма. Иако је сам папа своједобно тврдио како „нам је тог човјека сама Провидност послала”.

Сада је опћенито напао фашистичку идолатрију, то „логанско обожавање државе”. Истакнуо је како се фашистичка присега у основи противи Божјем закону. Али, кад је Италија, уз звјерства окупирали Абисинију, папа није осудио ту фашистичку пустоловину.

Приликом посјета Риму високог њемачко-нацистичког изасланства, у сјечњу 1937. године, папа је у Њемачку прокријумчарио енциклику *Mit brennender Sorge* („Тешко забринут”) у којој је осуђено дјеловање њемачких власти наспрам цркве и опћенито њемачка расна политика. Посебно и на мјерно наглашена је трајна вриједност жидовских светих књига, а папа је осудио „идолатријски култ” којим се вјера у правог Бога замјењује „националном религијом”, као и „митом о раси и крви”. А када је слиједеће године Рим посјетио особно Хитлер, папа је привремено напустио град.

Одлучност енциклике запањила је јавност, али папа не би био папа, да за пет дана све није ублажио новом енцикликом, овога пута против – комунизма, изједначавајући ова два свјетоназора и идеологије. Језик ове друге енциклике био је још жешћи, осуђујући.

Прихваћајући техничке новотарије организира у Ватикану посебну радио-постају – Радио Ватикан (најјача кратковална станица на свијету), који постаје моћно пропагандно средство папа и католичке цркве.

Занимљиво је да овај папа отвара прозор према Тргу св. Петра, дакле „према Италији”, који је педесет и двије године био затворен, и с њега започиње подјелјивати свој благослов урби ет орби (граду и свијету).

Када је папа Пије XI преминуо, Мусолини је изјавио: „Коначно је тај тврдоглави старац умро!”

Нови папа, већ споменути Е. Пацели, који узима име – Пије XII (1939 - 1958), један је од најконтраверзнијих Светих отаца новијега доба. Изабран је послје једнодневне конклаве.

Потјече из угледне правничке обитељи, а и сам се посвећује праву. Обавља, што ће се послје показати врло важним, посао нунција у Минхену, а 1920. постаје нунциј у новооснованој њемачкој републици – Трећем Рајху. Именован је кардиналом 1929, а већ слиједеће године постаје папин државни тајник. Потписује конкордате с Аустријом и Њемачком (српањ 1933).

Према папиној службеној биографији Пије XII желио је бити „папа мира”. Покушавао је чак (1939) организирати једну велику међународну конференцију, тражећи путове мира, али без успјеха. Настоји цркву одржати потпуно неутралном, али не осуђује Хитлеров напад на СССР, сматрајући „комунизам погубнијим и од самог нацизма”.

Многи још и данас оптужују Пија због „шутње”, замјеравајући му што није одрјешито осудио нацистичка злодјела, посебно наспрам Жидова, док га други бране и његово понашање оправдавају жељом да „не досипа уље на ватру”. Ипак, али врло опћенито и неувјерљиво, осудио је „расно истребљење” (1942. и 1943), али није заборавио додати како „би отворени просвједи и осуде могле изазвати још погубније и драстичније прогоне”.

Смрт Пија XII уновчио је његов лијечник др. Ђузепе Галаци Лиси, који је тајно снимио папу у агонији и дан раније, прије службене смрти, продао фотографије тиску.

Међутим, постоји и друга истина о овом папи, која иде тако далеко да га оптужују за договоре с Хитлером о – холокаусту.

Осим тога, Џон Корнвел, енглески повјесничар, тврди како је папа Пије одлучно утицао на долазак Хитлера на власт, а сада ће такав човјек бити, највјероватније, проглашен за свеца.

Споменути Корнвел био је пред завршетком своје књиге у којој би „ратног папу” ослободио оптужби за антисемитизам и сурадњу с нацистима. Међутим, шокантно саопћење из Рима, точније од стране заповједника Друштва Исусовог, њемачког прелата Петера Гумпела, натјерало је аутора да у потпуности промијени приступ својој књизи. Гумпел, водећа личност обавјештајне службе Ватикана Опус Деи, кратко је упозорио: „Не смијете употребити ништа од материјала који сам вам прошле године ставио на увид. Тужит ћемо вас суду ако то учините. Не смијете користити ни цитате нити одломке. Ништа!”

Ватикан се, дакле, свим силама труди сакрити истину о папи који је био на челу Римске цркве у данима уочи и тијekom Другог свјетског рата.

Корнвел је записао: „Папа Пије XII је био антисемит, изузетно наклоњен нацистичком режиму у Њемачкој, слијеп и глух за злочине нациста широм Еуропе, па и за злочине њихових квислинга, усташа у Хрватској тијekom ратних година. Овај свећеник је својим перфидним дјеловањем разорио демократски оријентирану елиту њемачке католичке заједнице и тиме олакшао успон Хитлера...”

Пије XII док још није постао папа, иницирао је чувени конкордат – савез Ватикана и Краљевине Србије. Тако је, слажу се бројни повјесничари, допринео избијању Првог свјетског рата.

Гумпел је Корнвелу ставио на увид архивску грађу која никоме прије тога није била доступна, а није то ни сада. Ријеч је о 76 докумената, обимних прилога за и против канонизације Пија XII. Било је ту познатих ствари, али и експлозивних сазнања. Шеф једне од најмоћнијих обавјештајних агентура у свету био је сусретљив према Корнвелу, јер је у њему видио догматски одаоног апологету, а превидио је професионалног новинара који ће објавити истину, волио је или не.

Гумпел је понудио 650 страница свједочења кључних особа из Пијевог окружења тијekom четрдесет година. Ту је Корнвел нашао кључ који га је натјерао да промијени приступ књизи и изазвао толики бијес Гумпела. То је једна кратка биљешка Пијеве сестре, из њеног дневника, писаног у Берлину 1940. године. „Мој брат се управо вратио из Рајх канцеларије, гдје је с Хитлером усугласио коначно рјешење за Жидове и остале!”

„Дакле, не само што је остао слијеп и глух за страдање Жидова, већ је допринео својим хладним, рационалним интелектом да Хитлерова индустрија смрти проради пуном паром”, закључује Корнвел.

Пије, прије него што је постао папа, био је професионални дипломат и правник. Корнвелу су били доступни његови службени досијеи из раздобља 1920-1930. Сложене активности овог врхунског дипломате и њемачке администрације, повезале су Римску цркву с најмрачнијим ужасима XX столећа.

„Као одговор на пријетње прелата Гумпела ријешио сам прерадити књигу и ставити јавности на увид праву истину о дјеловању, мотивима и намјерама ратног папе – Пија XII, али, и да разоткријем намјере садашњег папе Ивана Павла II, који жели Римску цркву трансформирати у тврђаву реакционарног католичког апсолутизма. Увод у то било би проглашење Пија XII за свеца”, изјављује новинарима Ц. Корнвел. Само који тједан послје ове одлуке, аутору будуће књиге амерички накнадници отказују сурадњу и обавјештавају га како је персона нон грата. Иако већ петнаест година његова обитељ летује у Италији, ове јесени је талијанска влада ускратила гостопримство обитељи Цона Корнвела.

Свједочанства из Корнвелове још необјављене књиге односе се и на повијест Балкана: „Иза строго затворених врата, у јесен 1912. године, дипломата Пацели почео је тајне преговоре са Владом Краљевине Србије о конкордату. Циљ је био да Србија својевољно преда Ватикану као сферу утјецаја територије на којима живе Срби католичке вјероисповијести, до тада под влашћу Аустроугарске монархије. Заузврат, Србија би била помогнута у случају избијања ратних сукоба послје којих би нестало Аустроугарске”. Недуго затим, Пацели задовољно закључује: „Нађени су и добровољци за атентат на неког члана царске аустроугарске обитељи!” Надвојвода Фердинанд је тиме осуђен на смрт, и убијен. Тако је будући папа допринјео избијању Првог свјетског рата”.

Од 1917. године, он као папски нунциј путује у Минхен. Путовао је приватним вагоном, а кухар му је увијек спремао најмање 60 јела, како би задовољио „истанчани укус будућег папе”. Смјестивши се у луксузној вили у Минхену, као домаћицу куће доводи прелијепу Пасквалину Ленерт. Гласине о његовом пустоловном љубавном животу прате га цијело вријеме боравка у Њемачкој.

Што се затим дешавало и како је нунциј Пацели постао антисемит и пронациста даље записује Корнвел: „Године 1919. Минхен су заузели бољшевички оријентирани револуционари и борбе су вођене за сваку улицу, градску четврт. Рањеници су склоњени у Пацелијеву вилу. Њега особно моли да се побрине за рањенике, вођа револуционара, легендарни Еуген Левин. Према најстроже чуваном дневнику Пацелијеве сестре, он је прихватио обавезу да склони рањенике. Чим је полиција савладала жаришта отпора, предао јој је све рањенике који су стрељани у дворишту његове виле. На молбу часника који је заповиједао стрељањем да се помоли за њихове душе, Пацели хистерично одбија, узвикујући: 'Сви су бољшевици, нељуди, масони, Жидови...' Од тог дана, за Пацелија ђаво има само један лик, зло се зове једним именом, а то је – комунизам”.

Пред долазак Хитлера на власт 1933. године, Пацели уништава моћни демократски покрет њемачких католика и тако Хитлеру осигурава гласове три милијуна њемачких католика.

Као закључак ове занимљиве књиге аутор Цон Корнвел записује: „Стварање светаца постао је политички мотивиран чин, без много религиозног осјећања. Папа Иван Павао II произвео је посљедњих деценија више светаца него његови претходници од средњег вијека до данас. Опус Деи преузима кормило Ватикана. Прелат Гумпел, чији је то само псеудоним, иначе

директан потомак енглеске краљевске куће и њемачке племићке обитељи Хановер, кани постати слиједећи папа... Тко зна? Одмјеравајући тежину мучних сазнања из прегледаних докумената, закључио бих како је папа Пије XII био дубоко неуротичан, нарцисоидан и арогантан човјек, чије дипломатско и политичко дјеловање никако не служи на част цркви којој је припадао”.

Папа Пије XII имао је „блиске сусрете” и с усташом Антом Павелићем. Повјесничари Gaetano Salvemini и Giorgio la Piana записују у поводу таквог сусрета у свибњу 1941. године ово: „Од највећег је значења држање Ватикана према новом Краљевству Хрватске. Круна је била понуђена Виктору Емануелу, који је већ имао довољан број ефемерних круна, па је ту круну пребацио свом нећаку војводи од Сполета. У Рим је дошла једна делегација, на челу с оним истим Антом Павелићем, који је пет година раније био осуђен „у одсутности” на смрт од једног француског суда, као зачетник уморства краља Александра од Србије (Југославије), а који је сада постао квислинг Хрватске. Ту је, 18. свибња 1941, приређена церемонија примања круне од стране новог (хрватског) владара. План, да се откине католичка Хрватска од православне Србије, није могао бити неповољан Ватикану, а ако се узме приврженост, коју је папа показивао према Савојској кући. Морао је избор Војводе од Сполета наићи на одобравање папе. Међутим, дати потпуно службено признање новој марионетској држави, креацији Осовине, непријатељи Њемачке и Италије би с правом сматрали као кршење неутралности Ватикана. Ватикан је ријешо тај проблем помоћу једног од својих компромиса, у којем дипломатска хипокризија, сколастичка казуистика и суптилне менталне опсервације иду руку под руку. Војводу од Сполета примио је папа дан прије церемоније (што значи – прије неголи је службено постао краљем Хрватске), а Анте Павелић, његов први министар, те читава хрватска делегација била је примљена као обичан скуп ’католичких индивидуа’ истога дана, када је обављена церемонија на којој је проглашена Краљевина Хрватска. Међутим, нажалост, „Осерваторе Романо” је неколико редака прије таквог извјешћа, објавио, да Павелић, примљен као скромни „католички индивидуум”, није дошао папи сам, него у пратњи једног стенографа, који је сигурно записао цијели разговор, а послѣ тога је Павелић представио папи, према церемонијалу службене аудијенције, читаву хрватску делегацију...”

Године 1942, папа Пије XII основао је једну банку, која је много година касније била неријетко у средишту бројних афера, а неки је повезују и с – изненадном смрћу папе Ивана Павла I. Ради се о Институту за религијске послове, иза чије се вјерске фасаде крије – Ватиканска банка. Првотнo је основана с намјером „старања о капиталу намијењеном религијским дјелима”; но убрзо дјелује као и свака друга банка, с рачунима, тајним дакако, бројних дипломата и пословних људи блиских Ватикану, али не баш и толико побожних. Банка има низ предности – неоптерећеност порезима, неограничене могућности трансфера капитала широм свијета, као и неоспорни углед банке. Занимљива је, међутим, одредба банке, како у случају смрти неког власника рачуна „10 посто његовог улога припада религиозним организацијама”! Касније се банка „прославила” низом финансијских скандала и малверзација, о чему ће још бити ријечи.

О улози папе Пија XII и Ватикана непосредно послје завршетка рата полемика се распламсала осамдесетих година кад се почело говоркати о томе како је Ватикан организовао, разним каналима, бијег нацистичких (и других) ратних злочинаца према Латинској Америци (Аргентина, Парагвај, Уругвај...). Данас се тврди како су за то били одговорни пронацистички аустријски и хрватски клерици, и десничарски француски католички кругови, а да службени Ватикан није подржавао такве акције, у што је тешко повјеровати.

Повремено се још и данас (студени 1999) појављују вијести и оптужбе на рачун Хрватског папинског Завода св. Јеронима у Риму, па и на рачун самог Ватикана о наводној умијешаности у пребацивању тзв. усташког блага из Хрватске у Италију, Аргентину и другамо. Ради се, кружи прича још од завршетка рата, о количини која није мања од 200 кг злата, до неколико тона злата и других државних драгоцености Независне Државе Хрватске. Исто тако као што је Завод оповргавао и оповргава такве гласине, и Уред за тисак Свете столице упозорава на своје пријашње изјаве. Једном у српњу 1977. године, те у просинцу 1998. Уред за тисак Свете столице оповргавао је разна писања о усташком и нацистичком благу које је, наводно, прошло кроз Ватиканску банку.

Гласноговорник уреда за тисак Ватикана, Хоакин Наваро Валс, изјавио је како „истраживања у ватиканским архивима потврђују непостојање докумената и стога оповргавају било какву претпостављену трансакцију приписану Ватикану“. Дакако, то што нема докумената не значи да није било и – злата. Чињенице међутим говоре о извјесној (већој) количини злата с којом је располагала усташка организација, под водством Павелића, послје окупљања у Јужној Америци, првенствено Пероновој Аргентини, иако је већина нацистичко-усташких злочинаца тада спасавао – голи живот. Истина с кривотвореним (или правим!!) путовницама, од којих су многе биле баш – ватиканске. Уз то, бјегунци сами нису могли пренијети, преко бројних граница, и Атлантика неколико стотина килограма злата!

Друга се прича односи на Опус Деи. Ватикан, значи папа, признао је Опус Деи као „лаички свјетовни институт“. Што је, заправо Опус Деи? Мултинационалну организацију, познату под тим називом, који у пријеводу значи – Божје дјело, утемељио је 1928. године у Мадриду, у Шпањолској, мгр. Jose Maria Esceriva de Balaguar d Albas. Он је окупио и инспирирао малену скупину свећеника и лаика, који су се, као чланови организације Опус Деи, обвезали да ће живјети аскетским и примјереним животом којем ће средиште бити Крист. Њихов је број непрестано растао, као и утјецај, па их је признао и Ватикан. Иако његовим чланом може постати сваки католик, без обзира на звање, већином су чланови образовани стручњаци, припадници средње класе.

Опус Деи данас броји око 75.000 лаика, 1300 свећеника и преко 350 сјемеништараца, док неки тврде да их има далеко више, у 87 земаља свијета, с тиме да су углавном из еуропских земаља, а четрдесетак посто из Шпањолске.

Посљедњих година Опус Деи је с много страна критизиран као „конзервативна, елитистичка и препредена римокатоличка организација“, с тиме да

је неки сматрају и тајном, папином обавјештајном организацијом. Већина критика долази од бивших, а упућених, чланова саме организације. Посебну пажњу организацији Опус Деи посветио је папа Иван Павао II, уздигнувши је на част Прелатуре Светога Крива.

Поводом смрти папе Пија XII, Радио Москва је објавила и ово: „... Он (папа) прихватио је подјелу свијета на два супарничка табора и у име непомирљивости католичке идеологије с марксистичко-лењинистичком идеологијом одбацио је сваку конструктивну сурадњу на изградњи мира и друштвеног напретка у складу с принципом мирољубиве коезистенције. Тиме је ојачан утјецај оних који се противе мирољубивој сурадњи између држава...”

Папа Павао VI је, 1965. године, започео процес беатификације папе Пија XII, који је још у тијеку.

Према књизи „Свечи и грешници” послје 1954. „папино се здравље стално погоршавало. Од некаквог биљног лијека, који му је требао спријечити омекшавање десни, очврснуло му је непце и ждријело попут коже, па је непрестано неконтролирано штучао. Како је слабио, лијечници су га настојали одржати животу дајући му инјекције приправљене од праха самљевеног ткива закланог јањета. Кружиле су гласине о указању папи Дјевце и о Кристовим мукама које га чекају, а он је и даље његовао своју улогу пророка.

Учење је из њега извирало непрестанце. Сваки је дан морао бити занимљив. И сам је Пије вјеровао како има нешто паметно рећи о свакој теми, без обзира о којој се струци радило. Окружио се енциклопедијама и монографијама. По цијеле дане копао је по њима и припремао наредни говор. Примале су добивале сувремену подуку о најновијим гинеколошким методама, астрономи лекције о сунчаним пјегам... Један се члан његовог особља сјећа како га је једнога дана, у лето 1958, нашао окружена брдом књига. ’Све су ово књиге о плину’, објаснио му је Пије. Намјеравао је у рујну одржати конгрес о производњи плина. Визија папинства као универзалног учитеља измицала је контроли...”

Слиједећи папа, син сиромашног сељака, кардинал Анђело Ђузепе Ронцали, Иван XXIII, (1958-1963), узео је име протупапе Б. Косе, из V стољећа. Био је потпуна супротност своје претходнику, запамћен као – „Иван добри” и као „Отац сиромашних”.

Кардинал Ђовани Батиста Монтини, син сиромашних ратара из Бергама, постао је папа Павао VI (1963 - 1978) послје пет гласовања у конклави. Био је то први папа који је – обилазио свијет, па је назван „папа ходочасник”.

Објавио је 1965. године повијесни чин укидања међусобног изопћења Рима и Бизанта, које је трајало од – 1054. године. Исто тако, у његово доба, Ватикан је објавио тзв. Инструкцију, из године 1975, у којој је „потврђена осуда антисемитизма”, ријечима: „Духовне споне и повијесне везе које повезују цркву са жидовском вјером осуђују (као противне самом духу кршћанства) све облике антисемитизма”. Други црквени документи прогласили су антисемитизам – гријехом. Тек од тада Жидови нису криви за смрт – Исуса.

Поздравио је настајање „социјалне државе”, па га је Ција сумњичила да „подржава комунисте”. На Филипинима, у Манили 1970. на папу је покушан атентат.

Међутим, његов најспорнији акт је енциклика *Humanae vitae* (1968.), којом је забранио умјетну контролу рађања, дакле – контрацепцију, о чему расправе, негирање и подржавање, трају још и данас.

Први папа који је потјецјао из радничке обитељи био је Иван Павао I (1978.), правим именом Албино Луциани, венецијански патријарх, који је владао само тридесет и три дана.

Пронијеле су се гласине о томе да је отрован. Разлог његове наводне изненадне смрти треба тражити у његовој најави, и одлучности да рашчисти односе у ватиканском банкарству, и у самој Курији.

Повјесничар David Jalop покушава доказати „кратко и јасно: папа Луциани отрован је, а злочин су организирали Лицио Ђели, шеф квази-масонске ложе 'P2' и његови пријатељи – банкар Robertio Kalvi (касније нађен наводно самообјешен испод једног лондонског моста) те други банкар Umberto Ortolani (живи у Аргентини, у бијегу пред талијанском полицијом), затим у безброј афера умијешани бивши шеф Ватиканске банке (ИОР) бискуп Паул Марцинкус, амерички кардинал Џон Коди и као врхунац свега, ондашњи ватикански државни тајник кардинал Жан Вилот...”

Мјесто, вријеме и начин извођења наводног уморства: папина спаваоница у ноћи између 28. и 29. рујна 1978. Папи је наводно нетко у чашу с лијеком усую већу количину дигиталиса, који изазива инфаркте, са свим његовим симптомима.

Јалоп тврди да је кардинал Вилот из руку мртвог папе узео свежањ папира с папиним одлукама о томе кога све треба смијенити и тутнуо му књигу „Насљеђуј Христа”. Уклонио је с ноћног ормарића и папин лијек против ниског тлака. Вилот је такођер заповједио, тврди Јалоп, да се у службено извјешће о смрти стави како је папа умро у 23 сата 28. рујна, а не знатно касније – између пет и шест сати у зору 29. рујна.

Докази? Прво, папино тијело у тренутку када су се око шест сати појавили мртвозорници још није показивало карактеристичну мртвачку укоченост, што значи да је смрт наступила много касније него што се тврди. Друго, није извршена прописана обдукција, иако су многи посумњали да је од инфаркта умро човјек који је до тада уживао у добром здрављу.

Вилот је, напротив, дао налог да се на брзину изведе балзамирање како би се онемогућила каснија обдукција, а чему се успротивио кардинал Бенели. Они који су обављали балзамирање (браћа Signoraci) тврде како крв није испуштена из тијела, што је успоравало балзамирање, али би и кап крви била довољна за накнадно лабораторијско испитивање узрока папине смрти. У Ватикану су, осим тога, службено тврдили како се „захтјев да се изведе обдукција противи ватиканским законима, и то Апостолском уставу из 1974. године”. То је била још једна – лаж!

Треће, из папине спаваонице нестали су, и никада касније нису пронађени, сви његови особни предмети, укључујући већ споменути лијек и ондје похрањену његову опоруку, која је била особне природе и није се уопће односила на дјеловање папе и на Свету столицу. Нестале су чак – папине папуче и наочале!

Четврто, „службене дезинформације” о томе што је папа држао у рукама кад га је у четири сата и 45 минута пронашла мртвог часна сестра Винћенца. Овдје треба забиљежити како се у почетку тајило да је мртвог папу нашла – жена, а да је он лежао у – пиџами (врло брзо нестала је и – сестра Винћенца!). Папа, наводно, није имао у рукама споменуто књигу, него оне одлуке о смјењивању, те једно извјешће о финансијској ситуацији Ватикана.

Зашто? Вилот је наводни судионик у уморству зато што га је папа хтио макнути с високог положаја и на њ довести кардинала Бенелија. Марцинкуса је такођер хтио отјерати с мјеста шефа Ватиканске банке, пошто је утврдио бројне финансијске малверзације тог бискупа. Марцинкусови сууротници били су његови пријатељи – банкари и кардинал Коди.

Из свих тих околности родила се замисао о убојству папе и то баш дигиталисом, средством које су морали увијек уз себе имати чланови ложе „П2”, према напутку Гелијева, како би могли, у потребном тренутку извршити самоубојство, добивши „инфаркт”.

У Ватикану су службени органи одмах демантирали „Јалопове конструкције”, прогласивши их „апсурдним измишљотинама”, заснованим на „наклапањима још из 1978.” Осим тога, објашњава се како је папа био тешко болен, није имао намјере никога смјењивати, те уопће није балзамиран, што „потврђује и чињеница што се у цркви св. Винћенца и Анастасије не налази урна с утробом папе Ивана Павла I.”. Наиме, обичај је да се прије балзамирања покојнику извади утроба и похрани у урни у споменутој цркви, гдје се налазе такве урне свих у повијести балзамираних папа.

Укратко, закључено је како „Јалоп шири сензационалистичке лажи”, али никада нису саслушани – главни осумњичени у овој, никада потпуно разјашњеној, ватиканској смрти.

Но, није наодмет утврдити како су противници мртвог папе били њим дубоко разочарани јер је, наводно, најавио преиспитивање стајалишта цркве о политици наспрам контрацепције, можда и одобравајући фамозну „пилулу”, која свакако има значајну улогу на овом пренапученом и сиромашном свијету. Кардинали, готово сви, били су шокирани таквом могућношћу. Је ли то било довољно да се одстрани такав „незгодан” папа?

Послије 456 година за папу је изабран један неталијан, овога пута Пољак Карол Војтила, Иван Павао II (1978 -). Претходни неталијан је био Низоземац Хадријан VI (XVI стољеће). Нови папа добио је 103 од укупно 109 гласова на конклави. Његови другови, радници из кемијске творнице, гдје је некада радио називали су га од миља – „Полек”.

Заредио се с 26 година, 1946. године, а кардинал постаје 1967. године.

У свом животу Карол Војтила је имао „четири анђела чувара”. Били су то надбискупи Sapiеha и Baziak, папа Павао VI и аустријски кардинал Franc Koenig. Многи се питају како то да се за кардинала Војтилу није заузимао моћни варшавски кардинал Стефан Вишински и какви су односи били међу њима.

Њих двојица били су у тихој свађи. Стари кардинал био је појам трпеће цркве у Пољској, на удару комунистичких власти. Он сам није предложио Карола за краковског помоћног бискупа, већ је о томе дошао декрет директно из Ватикана.

За избор новог папе, послије смрти Ивана Павла I кардинал Коениг покушао је придобити кардинала Вишинског за Војтилину кандидатуру. Када га је питао има ли можда Пољска кандидата за новог папу, он је рекао како „ниједног не види” и додао да када би он напустио Пољску, био би то тријумф за комунисте. А када га је запитао има ли неки други кандидат из Пољске, кратко је одвратио: „Не, изван дискусије је!”

Када је било на видiku да ће бити изабран за папу, кардинал Војтила похрлио је старом Вишинском узнемирен и са сузама у очима. Стари кардинал га је примио у загрљај и рекао му: „Ако те изаберу, молим те: не одбиј, требаш прихватити. За Пољску!”

Иван Павао II преживио је два атентата, од којих је онај 1981. (атентатор Турчин Мехмет Али Агџа) у Риму био посебно опасан.

О овом атентату постоји низ верзија, но многи сматрају како је највјеројатнија она која тврди како иза атентата стоји онда моћна совјетска обавјештајна служба и тајна полиција – КГБ. Штовише, двојица француских обавјештајца јавно су оптужили своје совјетске колеге, који су изабрали „методу индиректне стратегије”, ангажирајући Бугаре да се обрате турском десничару Агџеу. Бугарска обавјештајна служба, опскрбивши атентатора лажном турском путовницом, и важећом бугарском визом, као и револвером, понудила му је за папин живот – три милијуна ДЕМ. Агџа је већ раније у Турској осуђен на смрт због два убојства. Тражећи, касније, одговорност сигурносних служби, откривено је како је за атентат који се догодио на Тргу св. Петра, на његовом дијелу који је под полицијском ингеренцијом талијанске полиције, она за пропусте одговорна, а не полицијске службе Ватикана.

Занимљиво је да је ова афера „прешла и Атлантик”, па је оптужена и Ција да покушава заташкати праву истину, о „бугарској вези”, штитећи неке своје интересе на шпијунском тржишту у Еуропи, везе с неким талијанским моћницима, али и прикривајући своју умијешаност у трговини оружја и дроге између Еуропе и Блиског истока, а – преко Бугарске!

Међутим, готово исту такву сензацију изазвао је каснији папин посјет затвору и ћелији у којој је доживотну казну служио атентатор. Никада се, заправо, није точно дознало о чему су њих двојица насамо разговарали, иако је био ангажиран и врстан читач с усана, али је талијански лист „Korriere de la sera” успио, захваљујући сувременој техници електронских ТВ-камера, које снимају и звук, реконструирати оно што се могло чути.

Објављени текст у талијанском листу гласи овако: „На почетку је Агџа рекао да му је жао што је починио атентат, али о томе није дуље говорио. Потом се папа занимао како је Агџи у затвору. ’Ево, овдје сте. Како се осјећате? Осјећате ли се добро?’. Онда је папа мало дуље говорио, а Агџа је, углавном, слушао, климао главом, смјешкао се. С времена на вријеме, и папа и Агџа стали би, збунили се, зато што је снажни вјетар тресао високи прозор у ћелији. Чуле су се ријечи: ’Можда једног дана...’, ’Могу причекати...’, ’Сјетит ћемо се тога...’. У једном тренутку Агџа је упитао папу како се сада осјећа, а према гласовима који су остали записани на магнетофонској врпци папа је одговорио: ’Углавном добро... Разнолико... Могу радити’. Потом је Агџа више причао, али исто тако обичне ствари. Напокон се чуло како Агџа спомиње мајку. Папа га је, на крају, благословио и дао му мали дар...”

Годину дана касније, на папу је поновно покушан атентат, овога пута – бајунетом, и то у Госпином светишту у Фатими. Атентатор је био свећеник, привржен култу Госпе Хуан Марија Фернандез Крон. Успио је допријети неколико метара од Ивана Павла II вичући: „За садашњу кризу цркве криви су папа и Други ватикански концил”. Папино осигурање и португалска полиција онемогућили су атентатора у његовој злој накани.

Касније је Иван Павао II спас приписао заштити „Мајке Божје фатимске”, на што му је атентатор Крон узвратио иронично: „Није му Дјевица Марија спасила живот у Фатими, као што он мисли, него припадници Националне републиканске гарде у цивилу који су се на мене бацили као тигрови када сам направио коначни скок”.

Тко, заправо, чува папу? Римске папе су дуги низ стољећа (VIII-XIX) биле истодобно и врховни поглавари Римске цркве и суверени једне праве, међународно признате државе, која је обухваћала добар дио средње Италије, с неколико милијуна становника. Као шефови државе држали су и регуларну (најамничку) војску и полицију примјерену времену. Тако је било све до 1870. године, када су папама галијански национални револуционари „одузели” државу и прикључили је уједињеној Италији. Већ је речено, Пије XI изборио се 1929. за стварање нове папинске државе – Државе Ватиканског Града (Stato della Città del Vaticano).

Све до прије петнаестак година, папе су располагале с неколико врста војних и редарствених формација. Постојала је тзв. Почасна (или Племићка) стража Његове светости, затим Почасна палатинска стража, Папина жандармерија и позната Швицарска стража. Иако малобројне, те су постројбе имале врло разгранату хијерархију, с чиновима скоро свих могућих врста. Примјерице, заповједник Почасне страже Његове светости носио је чин генерал-лајтнанта, његови су помоћници били у рангу бригадних генерала, а међу нижим чиновима било је чак – десет пуковника. Врховни заповједници других постројби носили су чинове пуковника, уз већи број нижих часника. Уз ове постројбе постојали су још „коморници од мача и плашта” – сликовита оружана стража на свечаностима уз назочност папе, затим „чувари свете тијаре”; „тајни трпезари” (који су кушали папину храну)...

Велике реформе је извршио папа Павао V укинувши многе церемонијалне постројбе, да би од рујна 1970. постојала само – Швицарска гарда, као једина оружана постројба у Ватикану.

Међутим, убрзо се показало да је овај папа – претјерао, јер су Швицарци били сувише малобројни за старање о било каквом сигурносном саставу у држави и околини Светога оца. Чак и онда када је број гардиста повећан са 75 на 90 војника и часника, те су се, уз традиционалне хелебарде, оборужали модерним пушкама и плинским бомбама.

Због тога је при Средишњем надзорном уреду ватиканске државе основана још једна редарствена служба – Надзорни корпус, који броји осамдесетак полицајаца наоружаних пиштољима. И директно је, као и Швицарска гарда, одговоран за сигурност Светога оца.

Још једно изненађење вјерницима и међународној јавности приредио је овај папа. На раскошној свечаности 22. септембра 1998. године, баварски

кардинал Јозеф Рацингер, близак папи, отворио је дио Ватиканског тајног архива о – инквизицији, дакле дио архива под називом – Архив римске инквизиције. Наиме, папа је неколико мјесеци прије тога најавио могућност да се „црква исприча човјечанству за злочине почињене у име Бога”. Био би то наставак „нове политике” Ивана Павла II, који се исте године испричао Жидовима због односа католика и католичке цркве према њима и њиховој судбини тијekom стољећа. Ипак, Жидове је разљутила чињеница да се заборавио испричати за шутњу папе Пија XII тијekom Другог свјетског рата.

Иначе, различите су процјене колико је људи убијено тијekom провођења терора инквизиције. Бројеви, понекад, вртоглаво расту, тако да се спомиње бројка од – једног милијуна, али и десет милијуна, а они који сматрају да су најбоље обавијештени, спомињу и стравичну бројку од – 30 милијуна жртава инквизиције. Треба при томе имати у виду да се жртве инквизиције морају збрајати тијekom више од – 400 година! Исто тако не треба сметнути с ума да је инквизиција прогонила, а судови судили на смрт не само херетике, већ и разне „чаробњаке” и „вјештице”, али и – Жидове, Маоре, муслимане, бројне невјернике...

Папа је најавио да ће „процес покајања” бити окончан великом „процесијом покајања”, која ће, 8. ожујка 2000. године, кренути од базилике Св. Сабине до *Circusa maximusa*, када ће затражити опрост од гријеха цркве.

Два аутора – Karl Berstein и Marko Politi пишу о „највећем тајном савезу нашег времена”, о сурадњи америчког председника Р. Регана и папе Ивана Павла II. Наиме, врло брзо после избора за папу, Војтила се сусрео у Риму с америчким председником и његовим сурадником, Вилијамом Касијем, шефом Ције. Тада је остварен врло високи ступањ слагања у геополитичкој стратегији између САД и Ватикана. Савезништво је ишло толико далеко да је Ватикан добивао све информације које је требао из САД, али је и обратно ишло много повјерљивих информација. У липњу 1982. папа и Реган су насамо разговарали – 50 минута, не само о међусобним односима двију држава већ и о Пољској, СССР-у и Латинској Америци, те како се заједнички борити против комунизма.

Особито су били блиски сусрети папе и шефа Ције Касија. Сусретали су се, увијек у строгој тајности, 6 - 7 пута. Касија је био искрени католик, па је с папом говорио о вјери, па потом о политици, а највише о томе како разбити комунизам. Разговори су били строго повјерљиви, а Касијеви сурадници су говорили како никоме од њих ништа није говорио, већ је све приопћавао Регану у строго повјерљивим писмима. Прије и после сусрета с Иваном Павлом II Касеи се састајао с најутјецајнијим људима Курије. Ова и каснија сурадња (председник Буш и, опет, водећи људи Ције), заједно с папом и Ватиканом, али и уз помоћ Горбачова, посљедњег председника СССР-а, успјели су срушити комунизам у Еуропи, почевши од „Берлинског зида”, до крвавог рата у Југославији.

Папа је, међутим, одбацио идеју „о ређењу жена” за свећенике, а одбио је ослободити заклетве целибата оне свећенике који су напустили црквену службу и – оженили се.

Но, Ватикан и даље не може без скандала. Тако је крајем 1999. године; под насловом „Ватикан тајно наоружавао Хрватску”, лондонски „Guardian” објавио да је Ватикан тајно даровао Хрватској 40 милијуна долара за наоружање. Уред за тисак Свете столице, дакако, одбацио је „ове инсинуације” из тиска.

Друга афера односи се на напуљског надбискупа кардинала Ђиордана, који је оптужен да је, с братом и нећаком, „зеленашио”, уз подршку Напуљске банке. Још прије три године, када је истрага започела, Ватикан је изразио солидарност Ђиордану, али уз очиту нелагоду.

Иван Павао II свакако је папа који је највише путовао од свих намјесника св. Петра у повијести.

Ово није крај приче о папама, нити је крај Тајне повијести римских папа. Вријеме које долази, с отварањем ватиканских, али и других, архива откриват ће, и открити ће, бројне друге тајне папа и Ватикана, које успркос свему још нису угледале свјетло дана. Но, како оно лијепо кажу – „заклела се земља рају... све ће се тајне једном дознати. Само их треба прочитати, пробрати и – објавити. У некој новој тајној повијести, или некој још тајновитијој повијести римских папа...”

Интерес Римокатоличке цркве осликавао се преко папе и његове политике. Папе који су били усмерени на верска и теолошка питања имали су кратке понтификате. Општепознато је да су папе убијане, троване и да се нису одликовали неким моралним врлинама. Оно што се, као правило понашања, обично осуђује код верника, за поједине папе је представљало својеврсну врлину, која је обележила њихове понтификате. Ова књига је само још једно дело које јасно показује политичку функцију и значај папе Јована Павла Другог. Малверзације са финансијским средствима и креирање геополитике, а поготово у оном делу где се обезбеђује утицај Римокатоличке цркве, стална су активност свих папа. У том смислу, историјски сплет околности и дужина понтификата Јована Павла Другог представљају најзначајнијим креатором глобалне политике. Оне политике која мења границе и одлучује о средствима којима ће се обезбедити продор, утицај и свакодневни изузетно велики значај папе. Он финансира наоружавање, он сарађује са страним обавештајним службама, не само примајући информације, него и достављањем информација и захтева шта треба да уради која држава, како би помогла и значајно допринела његовој глобалној политици. Тајни споразуми, тајна подела простора и зона утицаја, све је то препознатљива карактеристика деловања Јована Павла Другог. У том смислу ова књига, а посебно у овом елаборату цитирани део текста, представља доказ да је Јован Павле Други осмислио, подстицао, наредио, удружио се, финансирао, помагао, оправдао, одбранио и благосиљао сваког злочинца који је својим делом омогућио, или допринео и најмањем повећању утицаја и остваривању интереса Римокатоличке цркве и папе као владара.

У овде цитираном делу текста понавља се став папа и Римокатоличке цркве о „потпуном одстрањивању православља са Балкана”. Овај циљ се свакако остварује познатим средствима која су папе увек благословиле: убијањем

Срба, покатоличавњем и протеривањем. То исто је заступао и Јован Павле Други, који је прихватао све, чак и оно што је у супротности са званичном доктрином Римокатоличке цркве, само ако је усмерено на елиминацију православља са Балкана.

Поводом злочина над Србима он ћути или проповеда екуманизам, а за злочине који се приписују Србима он подиже глас и осуђује Србе што показује да је он учесник у злочиначком подухвату.

4.

У књизи „Ватикански канали за разбијање Југославије”, аутора Александра Антонића (издавач „Ревизија 92” НИП „ТВ новости” д. д, Београд и „Екоплус”, штампарија „Нови дани”, Београд, 1994. година), објављено је:

4. 1. У поглављу под насловом „Поново би прекрштавао Србе”, објављен је следећи текст:

У многим књигама о злоделима усташа и усташких свештеника у време НДХ објављена је фотографија једног фрањевца који православне Србе прекрштава у католике у селу Миклеушу код Кутине. У легендама испод фотографије није објављено његово име, али се он у изјавама загребачком „Гласу Концила” сам идентификовао као Влах Маргаретић и онда још рекао:

„Не само да сам по својој свећеничкој савјести морао то учинити, него бих то учинио поново кад год би ме нетко у таквој ситуацији замолио, јер спасавао сам људе!”

Слику која га приказује како „прекрштава” „добровољно” пристигле православне Србе Влах Маргаретић описује овако:

„Слика показује како примам православне вјернике након мисе на Божић 1941. у Миклеушу, у католичку цркву. Дакле, није ријеч ни о каквом прекрштавању или, још горе, присили, како то поједини злонамјерници истичу из незнања и клевете. Мјештани су писмено изразили жељу да нетко од католичких свећеника дође у њихово село и прими их у католичку цркву. Ја сам отишао, тједан дана их катехизирао и испунио њихову жељу. Након тога чина све је завршено слављем: било је печења, људи су заплесали итд. Мени су ти људи долазили, захваљивали и поклањали неке ситне дарове као, нпр. цигарете и сл. Нема говора о некаквој присили; к њима сам дошао сам, без и једног јединог војника, како се то подмеће.”

Маргаретић, наравно, не спомиње да су усташе и тако покатоличене Србе убијали када су спаљивали њихова села, али и у Јасеновцу и другде, све у складу са својом максимом: „Трећину покрстити, трећину побити и трећину протјерати.”

Влах Маргаретић – као очигледно врло перспективан кадар „цркве у Хрвата” и усташтва „тунелом пацова” послат је у Рим и тако спасен оптуженичке клупе за ратне злочинце, да би године 1944 – како каже – одлуком „поглавара био послат у Беч, на студиј њемачког.” Из Аустрије је послат у Аргентину „у испомоћ нашим мисионарима” (очигледно избеглим усташама који су тамо стизали у све већем броју), те је ту „остао све до данас”.

А данас – приповеда овај фрањевац који је православце преводио у католике „без и једног јединог војника” (био је, дакле, за застрашивање довољан он сам) – у Аргентини ради „са још осморицом хрватских фрањеваца које тамошњи вјерници неизмјерно цијене и воле”. Али не само они:

„Када смо ове године – на Петрово славили 60. обљетницу дјеловања хрватских фрањеваца у Аргентини, посетио нас је сам аргентински предсједник Раул Менем.”

Фрањевац Влах Маргаретић који би – како истиче – опет преводио православне Србе у католичанство и тако проширивао моћ светске католичке мултинационале „диљем своје лијепе”, па и шире, свакако је заслужни делатник „другог тунела пацова”, јер се и у Аргентини регрутују бојовници за нове ендехазијске „црне легије”.

Књига је објављена 1994. године, и у овом делу текста приказује се да је доласком на власт Фрање Туђмана обновљен канал којим су некада усташе бежале, да би се сада вратили. Један од њих је и наведени фрањевачки калуђер. Идеологија усташтва је поново оживела доласком Фрање Туђмана на власт. Зато „Глас Концила”, без икаквих предрасуда, у позитивном контексту описује догађај да се вратио исти онај који је, 1944. године, морао пацовским каналима да бежи како би избегао кривичну одговорност. Сада се враћа на место злочина. Њега је, 1944. године, спасио Ватикан, а сада се враћа уз благонаклоност Ватикана да настави са послом који је започео 1941. године. Јасна је и порука да је папа Јован Павле Други одлучио да се настави рат против православља на Балкану. Ова порука значи и да Ватикан нема намеру да развија екуменизам, јер да му је стало до планетарног мира и благостања, као што се свакодневно наводно залаже за мир, сигурно никада не би дозволио да се врате кољачи које је морао да спасава. Добро је знао Јован Павле Други зашто их враћа и шта они треба за папу да ураде у следећих неколико година.

4. 2. У поглављу под насловом „С крстом Алојзија Степинаца”, објављен је следећи текст:

Посредством Кухарићевог „Гласа Концила” огласио се 1991. и један истакнути делатник оног ратног „тунела пацова” коме је лично „кардинал Степинац помогао да побегне из Југославије”, а и „благосиљао” га је и дао му свој крст. То је „кријумчар с крижем” – како га назива лист – Андрија Кукоља који „данас живи у Низоземској”. Његова прича врло је илустративна за настанак „другог тунела пацова”.

Андрија Кукоља је, „као и многи други, тек ове (1991) године први пут својевољно и радосно дошао у своју Хрватску”. Кукоља за себе каже да је био „крижар”. Он се помиње у књизи „Варварство у име Христово” (Драгољуб Живојиновић, Дејан Лучић) као „усташа... који се пребацио у децембру 1945. године из Аустрије у земљу са задатком да у Аустрију преведе неке заостале прикривене усташке елементе”. На суђењу, када је ухваћен, он казује:

„Након десет дана мог боравка у емиграцији у логору Лајбницу (Аустрија) дошао је из Граца теолог Тушек с директивом од усташких главешина који се налазе у логору Ст. Гетранд, да одведе са собом нове усташе који су

илегалним путем дошли из Југославије у Лајбниц. По његовој властитој изјави с њим се налазе бивши високи усташки функционери: генерал Петричић, министар Ловро Сушић и неки виши усташки функционер Иванковић.”

„Седам дана касније, тј. 27. просинца 1945. године, прије него што ћу се вратити у Загреб по још три човјека, да их пребацим у Аустрију – прича он – навратио сам се с Тушеком до жупника у Лајбницу... За цијело вријеме мога боравка у емиграцији дошао сам до закључка, с обзиром на оно што сам видио и чуо, да постоји повезаност клера у Хрватској и усташа – емиграната у иноземству и обратно.”

„Андрија Кукоља – пропраћају његове исказе на суђењу аутори ’Варварства’ – био је потпуно у праву. Повезаност клера и усташа није била само на емотивној основи, због неке жалости за пропалом великохрватско-католичком хегемонијом на Балкану, већ и много конкретнија. Надбискупски двор, Степинчева резиденција, постао је центар за помоћ ’крижарима’, тј. усташама под новом, католичком, фирмом. Клер се, преко усташких курира, повезује с усташко-терористичким бандама у иностранству.”

Да ли је управо због такве работе Степинац „пасторално исправни свешеник” кога ће Ватикан – како поручује – увек не само „бранити”, него и прогласити за још једног свеца свог већ ионако пренапученог верског календара?

А сада о причама Андрије Кукоље како их објављује „Глас Концила”. Он се прво хвали да је, као запослен у трговини, „помагао” радницима (очигледно се бавио ситним шпекулацијама, уносним у време свакојаким несташница при крају Другог светског рата), због чега је „отпуштен”, па се за кратко скрасио у Загребу и тамо „одмах ступио у везу с истомишљеницима, крижарима”. Убрзо одлази у Крапину и тамо оснива „крижарске” групе док рат још траје. Спријатељује се с Еугенијем Белуханом, капеланом из Маргечана и декларисаним усташом који је писао како у Херцеговини „свака црква, сваки самостан, изгледају, поготово међу измјешаним вјерама, као каква кула, бункер или расадиште вјере и хрватства”.

„Живот мојега драгог пријатеља Еугенија Белухана био је у опасности, проценио је Кукоља. Дошао сам к њему једну вечер и кажем му: – Генчек, пакуј кофер, мораш ићи. Познавали смо се прије, јер је његов стриц Милан био генерални духовник обију крижарских организација и био сам често код њега на Каптолу и тамо сам упознао Еугенија. Он мени каже: – Андрија, ови горе у Иванчици, крижари (борбени крижари који су се скривали у планини – прим. Г. К.) требају ме.”

Кукоља, међутим, Белухана одвраћа од одласка шумским крижарима и води га у Аустрију. Иду преко Птуја и тамошњем жупнику – очигледно већ одраније вези за кретање „тунелом пацова” – представљају се овако: „Ми смо Божји људи, па смо дошли Божјем човјеку да нам помогне. Водим овог велечасног који би већ висео само зато што је Божји слуга. Имате ли пута?”

Птујском жупнику, иначе Аустријанцу Рудију Конраду, није требало много причати, јер он одавно „често путује на аустријску страну”, па обећава да ће сам пребацити Еугена Белухана преко границе. Андрија Кукоља, међутим, користи ту прилику да и сам „упозна везу”. Следећи његов „посао” полази из Огулина на позив тамошњег жупника Стјепана Петрановића ко-

га, убрзо, својим огранком „тунела пацова” пребацује у „слободу”.

Због својих „заслуга” Андрија Кукоља је угошћен чак и на загребачком Каптолу како је то већ речено и којим столује Алојзије Степинац. А једном га на „двору” Степинчев секретар Шалић „упита има ли какву жељу” и „ја му рекох само једну, да ме мој ’светац’ (Степинац) благослови”. И би тако: „Благословио ме и дао ми криж. Узео сам својега путника (Стјепана Петрановића), па пут Вараждина до Рудија Конрада у Птуј. Онда сам предложио Рудију: „Идем с вама.” Руди је то радосно прихватио. Ишли смо преко Муре, тамо је сплавар на сплаву имао велики криж, иако је била комунистичка власт. Пребацивао је људе.”

Рокамболо (или Рамбо) клеро-ушашке спреге а ла Ватикана у Хрватској је ухапшен у близини Орможа, али је успео да побегне и да нађе нову везу, па се његови послови гранају. У Аустрију је пребацио „Миљивоја Мостовца, одгојитеља часничке школе у Загребу”. „Сада сам имао везу и несметано сам прелазео границу, сваки пут пјешнице, најмање 70 километара у једном правцу – хвали се Кукоља.

Када сам за нашу ствар хтио знати како живе наши људи у аустријским логорима пропјешачио сам логоре у Лајбницу, Фелдбаху, Кефлаху, Сан Геранду, све без путовнице, само с крижем мојега ’свеца’.

Кроз „тунел пацова” је, дакле, могло несметано да се креће и само с „крижем” Алојзија Степинца, с очигледно добро обележеном „путовницом” која је отварала све рампе, са знаком који је сваком, за тај посао, „посвећеном”, био довољан за било шта, па и за злочин.

Андрија Кукоља приповеда и о даљим својим догодовштинама, о томе како су га јавке у „тунелу пацова” сакривале под своје и туђе кревете, о томе како су му „каноници” отварали врата чим би на њих покуцао и о томе како се опет „успео пребацити у Загреб”, где га је чекао нови чопор „пацова”. У њему је био и некакав Таноди, значајан зато што је „носио два ковчега пуна оригиналних хрватских докумената и була преважних за хрватску повјест” – дакле, обичан крадљивац историјског блага. Кукоља је Танодија и дружину пребацио у Аустрију, а тамо му дадоше писма и новина за његовог „свеца”, Степинца, „и за многе друге обитељи”.

Алојзије Степинац, надбискуп загребачки и, касније, кардинал ватикански, није, дакле, Андрију Кукољу благосиљао само за пребацивање ушаша у Аустрију, него и зато што му је овај, враћајући се својим краком „тунела пацова”, доносио „писма и новине”, у ствари био курир. Садржај писма и идентитет пошиљалаца се не наводи, али није тешко претпоставити о чему је и о коме је реч.

„Гласу Концила” Андрија Кукоља се жали на то како је „патио” у југословенским затворима. Но, то је само својеврсни гарнирунг онеме што недељник са загребачког Каптола крупним словима истиче: да је његов саговорник човек који је „након рата пребацивао преко границе свећенике и друге Хрвате којима је пријетила смрт, који је робијао у Лепоглави, неколико пута умакао Озни, а којему је Степинац помагао да побегне из Југославије” и кога је „благосиљао”.

По „Гласу Концила” – он је један од „хероја” старо-нове Хрватске, а по ономе што је говорио на суду – један је од оних који је глатко провалио много шта о тунелу пацова.

Из текста се закључује да званично гласило Римокатоличке цркве у Хрватској више не скрива спрегу усташа и свештенства Римокатоличке цркве у Хрватској из периода Другог светског рата, јер је на власти Фрањо Туђман, нови идеолог фашизма у Хрватској. Римокатоличка црква подржава Фрању Туђмана исто као што је подржавала и усташу Анту Павелића. Као што може да се примети те, 1991. године, Римокатоличка црква потврђује да је с правом власт ФНР Југославије захтевала испоруку усташа и католичког свештенства, зато што су спроводили геноцид над Србима током Другог светског рата. Подсетимо се да је све до 1991. године Римокатоличка црква истицала неко наводно оправдање за одбрану свештенства од оптужби за спрегу са усташама, али од доласка Фрање Туђмана на власт Римокатоличка црква има потребу да велича ту спрегу као средство хрватске државотворности.

За овај елаборат је значајно да у Римокатоличкој цркви ништа не може да буде спорадична појава или изоловани случај који је супротан правилу које важи. Глобалну политику Римокатоличке цркве, без обзира ко је припрема и креира, спроводи папа. У том смислу Јован Павле Други стоји испред свих написа „Гласа Концила” у Хрватској. Проусташких текстова у „Гласу Концила” је било у изобиљу, а папа Јован Павле Други никада није оспорио или напао те текстове, што доказује да он стоји иза те кампање оживљавања усташтва у Хрватској.

4. 3. У поглављу под насловом „Почетак стварања другог ”Тунела пацова”” објављен је следећи текст:

Доношење „писама” и „новина” Алојзију Степинцу у ствари је почетак прокопавања ватиканског другог „тунела пацова,” ослоњеног на онај претходни „тунел,” којим је отада у Хрватску стизао новац, оружје, и такође, божовници. Саобраћај другим „тунелом пацова” и сам тунел под управом су монсињора Владимира Станковића кога је Ватикан поставио на чело „Равнатељства хрватске иноземне пастве” и „Каритаса”.

Под овим „равнатељством” су 192 хрватске католичке жупе и мисије широм света, од којих 114 у европским земљама, док су остале на другим континентима. У њима ради 515 „дјелатника за хрватске католике изван домовине”. Ту булументу пропагандиста и терориста чине 252 католичка попа, 110 редовника (калуђера и калуђерица) и 153 „лаичка сурадника и сурадница”.

Рад овог новог „тунела пацова” загребачки „Глас Концила” описао је овако:

„Док свијет није признавао хрватску државност, док су југославенске амбасаде и конзулати све сталне и привремене исељенике из СФРЈ проглашавали Југославенима, настојећи их окупљати у југославенске клубове, гдје је југославенство само друго име за великосрпство, католичка црква пружала је своје служење угроженом хрватском народу. Свака хрватска католичка мисија или жупа изван домовине била је и остала представништво осебујног хрватског националног бића. Сви дјелатници душобрижништва за хрватске католике изван домовине... под водством равнатеља хрватске иноземне

пастве, монс. Владимира Станковића, упорном будношћу успијевали су да ти хрватски католички центри широм свијета не дођу под власт југославенских дипломатских служби.”

Како је то почело, најверодостојније сведочи опет „Глас Концила”:

„Наша је домовинска црква одавно схватила да мора бити тамо гдје је њезин народ, њезини вјерници. С тога се с исељеним народом селила и она. Стотине тисућа наших вјерника, расељених по бијелом свијету прате стотине и стотине свећеника, часних сестара, заузетих лаика, катехета, учитеља, социјалних радника, сурадника и помоћника који се брину за духовни живот – а често и за друге потребе (вероватно и слање бојовника за Туђманове црне легије – прим. А. А.) – своје исељеничке субраће и сестара живе хрватске цркве.

Прије којих двадесетак година, када се појавио нови вал сељења, наша је домовинска црква схватила да су наша исељена браћа и сестре чланови наше цркве. Основано је тада „Равнатељство за нашу иноземну паству с монс. Владимиром Станковићем на челу. Био је то важан моменат у организовању и реорганизовању наше исељене цркве, вјерника и свећеника. Из домовине су упућени свећеници, часне сестре и социјални радници не само у еуропске, него и у прекоморске земље (добро плаћени и преплаћени усташки агитатори – прим. А. А.)... Захваљујући документима и упутима Ватикана (сиц!) мјесне су цркве схватиле и прихватиле да се матичне цркве исељеника с правом морају бринути за своје вјернике у новим крајевима.”

За Ватикан и за загребачки Капгол – који су се трудили да оживе нову Ендехазију – била су, за почетак, важна два крака другог „тунела пацова” – аустралијски и канадски.

Овај текст указује на бригу цркве у Хрвата за Хрвате у иностранству. Она никада не може да иступа самостално без налога Ватикана и сагласности папе. Тај ексклузивитет да се и у иностранству налазе верски објекти и организација искључиво за Хрвате, унутар јединствене Римокатоличке цркве, готово да не ужива ниједан народ осим Хрвата. То указује на специјалне интересе које папа има према том народу и територији где се налази већина тог народа. У том смислу мора да се констатује да Јован Павле Други представља само још једног у низу папа који све чини да Ватикану потчини територију на којој живе Срби.

4. 4. У поглављу под насловом „У Аустралију и натраг” објављен је следећи текст:

Аустралијски крак „тунела пацова” је, у смеру пети континент – Југославија, прорадио већ почетком 1961. године, баш некако у време стварања „Равнатељства за хрватску иноземну паству” и када је у Аустралији већ било врло много хрватских католичких „душобрижника” који су усташке терористе заклињали „Христом да... ће убити и оца и матер и најрођенијег ако је пришао некрсту и ако покушава да ме заустави у ономе што је Бог одредио – срушити комунистичку Југославију.”

Тешко би било какав коментар могао бити речитији од цитата из „Гласа Концила” који сам говори о томе какву су петоклонашку улогу играле испоставе кухарићевско-туђмановске цркве у Хрвата широм света.

Најдужи – а можда и најопаснији – краци новог ватиканског „тунела пацова” – за враћање усташа у Хрватску – воде из Аустралије и Канаде, али за потцењивање нису ни они из Немачке, Аустрије, Италије, јужне Африке, Мађарске, Швајцарске, па чак и Чешке и Словачке.

Канал Хрватска – Аустралија прво је био једносмеран и водио је само ка петом континенту. Загребачки „Глас Концила” о томе пише:

„Највећи вал сељења задесио нас је баш у овом нашем времену. Међуратне мигранте многоструко су надвисили. Након мањих скупина у првим годинама након ратног вихора већ је педесетих година нагло порастао број досељеника из Хрватске.”

„Између два рата – пише даље лист – хрватским су исељеницима била на служби два-три аустралска свећеника који су познавали хрватски... У поратном времену нашли су се у Аустралији и неки свећеници из домовине. Аустралски су их бискупи примали, желећи да се на тај начин апостолат шири међу нашим исељеницима. И доиста, на том широком простору никле су прве хрватске црквене постаје, центри и мисијска средишта.”

Сада међу хрватским католицима у Аустралији ради око 25 свештеника, десетак часних сестара и већи број жупних сарадника (усташки опредељених – прим. А. А.) вјерника. Као појачање у Аустралију је из Хрватске послато око двадесет мисионара, а придодато им је (по налогу из Ватикана – прим. А. А.) и неколико аустралских католичких свештеника, „већином нашега подријетла” – каже „Глас Концила” и додаје: „Годишње бар једном вјернике походи монс. Станковић, или кардинал Кухарић, или неки од наших свећеника који обави духовне вјежбе хрватских свећеника и духовне обнове, предавања и проповједи у хрватским католичким заједницама. На тај начин наша домовинска и исељена црква стално одржавају и творе посебно заједништво и сурадњу цјелокупне цркве у Хрвата, у хрватском народу.”

Не каже, наравно, „Глас Концила” да тим „ходољубљем” Кухарић и остали „душобрижници” допуњују своје девизне рачуне у банкама широм света, јер су њихова путовања несумњиво девизна, покривена огромним богатством светске католичке мултинационале.

Према процени „Гласа Концила” највеће „хрватске црквене заједнице” раде у Сиднеју, Мелбурну, Перту, Аделаиди, Камбери, Бризбејну и Хобарту, затим у Џилонгу, Вологонгу и Њукаслу – док су „мање заједнице” у Баларту, Мулдури, Вјали, Тонвилу, Мекеју, Каирсу, Броукен Хилу и тако даље. Свака од тих „хрватских црквених заједница” легло је усташа и један од њихових центара. Тако је у Сиднеју још 1960. године основано „Хрватско револуционарно братство”, у Камбери је неко време радила усташка „Хрватска амбасада”. У Џилонгу, где – по „Гласу Концила” – „велик број вјерника похађа еухаристијску службу и обичних дана у тједну”, усташе су се обучавале за терористичке активности и овако се, с левом руком на ками и пиштољу, а десном на Библији, заклињали:

„Овим заувјек постајем члан усташког братства и само ме смрт може раставити од њега. Од данас, па заувјек, борићу се свим средствима против Југославије и без милости свим средствима и начином уништавати оне који су за њу!”

Али, има још: „Кунем се Христом да од данас, па докле дишем, једине су моје мисли: срушити комунистичку Југославију. Не постоји злочин ако је у служби тог узвишеног циља. Убићу и оца и матер и најрођенијег ако је пришао некрсту и ако покушава да ме заустави у ономе што је Бог одредио – срушити комунистичку Југославију. Рушићу је увијек, свагдје и са сваким! Ако прекршим ову свету заклетву нека ме стигне Божја казна из руке браће. Амен!”

Упућени у све што ради њихова „паства”, попови цркве у Хрвата на раду у Аустралији никако нису могли а да не знају и за овакво заклинање и за дела у његовом духу. Шта више – може се бити сигуран да су заклетве усташа састављали попови, пунећи их верским терминима.

Поменуће 1961. године усташки терористи бацили су бомбу на југословенско дипломатско представништво у Сиднеју, а две године касније девет усташких терориста убачених из Аустралије покушало је да дигне у ваздух железничку пругу Ријека-Загреб. Најгоре се, међутим, догодило средином јуна 1972. године када је 19 терориста из Аустралије убачено у Југославију са задатком да „дигну устанак”. После тога било је и других упада и покушаја диверзија, све из Аустралије, највероватније с територија оних жупа у којима „велик број вјерника похађа еухаристијску службу и обичних дана у тједну”, дакле из средина које су највише „католички” индоктринисане.

Једна од посебно занимљивих ствари у вези с делатношћу цркве у Хрвата у Аустралији је њена посебна брига за – Албанце. Описујући, наиме, деловање цркве у Хрвата у Аустралији – „Глас Концила” је написао и ово: „Кад устреба, она помаже свим нашим сународницима. Хрватима других назора и вјера, као и другима, посебно Албанцима...”

Светска католичка мултинационала свуда, дакле, ради на дуге стазе и с далекосежним циљевима, па је за њихово остваривање на Космету и у Албанији (што ће се касније видети) терен – посредством цркве у Хрвата, припремала и међу Шиптарима у Аустралији. Но, неке послове, развијене у Аустралији, одавно је већ обавила посредством својих посленика ангажованих чак на Новом Зеланду. Иако у тој острвској земљи, јужно од главнине петог континента, нема много досељеника из Хрватске, међу њима делује чак шест свештеника „хрватског подријетла”. Један од њих, Анте Кларић, причао је „Гласу Концила” о једном свом претходнику, Јури Мариновићу, који је у Риму упознао свештенике Мату Колића и Себастијана Палића, обојицу из Јањева, области на Космету коју насељавају Хрвати и откуда и данас шиптарским сецесионистима свестрана потпора стиже од светске католичке мултинационале. Јури Мариновићу су се Мате Колић и Себастијан Палић учинили врло погоднима за „душобржнштво” хрватских католика на Новом Зеланду, па чим су они у Риму заређени за свештенике довео их је на Нови Зеланд, где они и данас делују чекајући, можда, да другим „тунелом пацова” преко Аустралије доспеју на Космет.

Припадници цркве у Хрвата на Новом Зеланду очигледно су значајни за загребачки Каптол и, преко њега, за читаву светску католичку мултинационалу, јер их је још 1972. године походио надбискуп Франц Франић. Тај поход, а сигурно и други подстицаји из Загреба и са загребачког Каптола подстакли

су оне проушташки настројене новозеландске Хрвате да оснују Туђманову „Хрватску демократску заједницу”. То је учињено зато што су Хрвати – по речима свог главног католичког „душебрижника” Кларића – „осјећали да им треба кутић гдје ће се састајати послије мисе”, дакле – на дошколовавање.

За тај профашистички кутић цркве у Хрвата на Новом Зеланду терен је даровао локални новозеландски католички бискуп, што Кларић сматра „чудом Божијим” – а не налогом Ватикана – јер се „мјесни бискуп показао заиста великодушним, те нам дао и кредит”. Камате ће, очигледно, тај великодушни бискуп наплатити из неког од тајних фондова светске католичке мултинационале из којих се финансирало и куповање „калашњикова” за хрватске усташе.

Откако је основана новозеландска филијала „Хрватске демократске заједнице” – број „редовних судионика на миси порастао је с двадесетак на стотинак” – каже званични „душебрижник” Кларић. Попови, дакле, новозеландске Хрвате уче политици, а политичаре религиозности.

Јавно појављивање и обнављање усташтва у Хрватској омогућило је да „Глас Концила” слободније износи ставове Римокатоличке цркве. Римокатоличкој цркви и папи Јовану Павлу Другом, почетком 1990. године, био је потребан нови усташки покрет који би покренуо масе римокатолика у бившој Југославији, а све да би се приступило још једној у низу акција покатоличења Балкана и потчињавања Срба, народа који својим присуством показује постојање православља на Балкану. Дакле, признаје се да је Ватикан годинама чувао усташтво као своју идеологију под окриљем Римокатоличке цркве, односно цркве у Хрвата, да је годинама вршена својеврсна индоктринација и припрема за дан који је одредио Јован Павле Други. У овом тексту је цитирана усташка заклетва коју је Ватикан осмислио и подржавао све време, док је у јавности показивао поштовање и добре односе са властима у СФРЈ. Та склоност Ватикана да јавно прокламује ставове уважавања и поштовања међународног поретка и да истовремено припрема потпуно другачије понашање за тренутак када папа изда налог, одавно је позната. То потврђују готово све књиге које су објављене о Ватикану и његовим папама. Када је у питању Јован Павле Други онда је то правило.

4. 5. У поглављу под насловом „Бискуп Јерезинац нова звезда Ватикана” објављен је следећи текст:

У последње време, врло је активан крак другог „тунела пацова” који из Канаде води ка Хрватској. Торонто и места у околини овог града врло су активни терминали ове канадске мреже која се грана ка свим насељима хрватских иселјеника о чијим „душама” бригу воде свештеници цркве у Хрвата.

Торонто је био седиште конгреса свих емигрантских усташких организација уз учешће представника и из „домовине”, а сада је центар годишњих смотри хрватског фолклора које организује „Хрватско-канадски фолклорни савез”. Његов доскорашњи председник Жарко Алиловић у Загреб је послат да ради као „главни тајник” Туђманове „Хрватске демократске заједнице”. У Торонту делују друштва „Зрински и Франкопан” и „Коледо”. Слична друштва, која усмеравају католички свештеници или „заузети католички лаици”, постоје још у Оуквилу, Сатбарију, (канадском) Лондону, Брамптону,

Хамилтону, Киченеру, Мисисауги, Отави, Монтреалу, Принц Џорџу, где постоје организације „Уједињени канадски Хрвати”, „Хрватска демократска заједница” и нескривено усташки оријентисани фудбалски клуб „Кроација”.

Све ове организације раде на слању добровољаца у туђмановске бојне разних боја и на прикупљању новчаних прилога којима „млада хрватска демократија” плаћа најамнике и купује оружје.

Усташки терминал у Торонту седиште је и радио станице „Либертас” чије су емисије намењене канадским Хрватима и чији је један од спикера Домагој Парага, брат Доброслава Параге, вође „Хрватске странке права” која не крије своје усташко опредељење, као ни то да своје корене вуче и из Павелићеве НДХ. У Торонту су и две његове сестре. Све троје је значајно за везе Доброслава Параге с извесним канадским политичарима, а те везе су опет врло значајне за односе његове странке са десницом америчке Републиканске странке и оним америчким службама које су под њеном контролом. У тим круговима је, изгледа, скована и идеја да се Доброслав Парага доведе на чело „Хрватске странке права”. Његови спонзори у томе били су Крешимир Павелић, Горан Блажековић, син Павелићевог министра Блажековића и Анте Парацки који је постао потпредседник странке, а који је, крајем 1991. године убијен у Загребу под до сада још „неразјашњеним” околностима. Парацки је био и врло дубоко укореван међу челницима цркве у Хрвата. Парага је својевремено био позван у САД и ту му је било понуђено да поведе Хрватску странку права у оснивању (то јест, обнављању, јер је њу још давно основао познати србомрзац и данашњи „отац нације” Анте Старчевић). Горан Блажековић, један од оних који су одабрали Парагу, сада тражи да у Хрватској буде званично регистрован и дозвољен и „Хрватски ослободилачки покрет” као „домовинска” филијала истоимене усташке организације својевремено основане у иностранству и добро укореване такође у Канади.

Отава је врло значајан усташки терминал у Канади и зато што су његови активисти посебно заинтересовани за повећање наталитета (множења) Хрвата у „домовини”. Они имају фонд из кога се – како пише „Глас Концила” – „свакој обитељи коју су свећеници из домовине уредно пријавили шаље одређени мјесечни доларски дар за дијете”. Но, ни Хрвати из Отаве нису неактивни у том послу, па тако они „рађају просечно три пута више него Хрвати у домовини”.

Католици Хрвати из Отаве диче се не само произвођењем нових усташа, него и својим сународником Марином Црнцем. Он је дуго – до „позне младости” – свирао и играо по баровима, а онда је „осјетио Божји зов” (у ствари, подлегао националистичкој еуфорији коју је међу канадским Хрватима раширивала католичка црква), па је отишао у самостан доминиканаца. Сада, као доминиканац, „отац” Марин Црнац „истиче се на свим жупним слављима отавских Хрвата”. Ухлебље му је, дакле, осигурано.

Лансираном рампом канадске мреже другог „тунела пацова” ка Хрватској је лансиран председник проусташког „Друштва хрватских привредника и интелектуалаца” Антун Кикаш, који је ухапшен у угандском авиону пуном оружја и муниције купљених новцем Хрвата из Канаде за потребе Туђманових бојовника. Касније је размењен за једног отетог официра ЈНА.

Много је, међутим, значајнији путник тим каналом свештеник Јурај Језеринац коме је Ватикан обезбедио повратну карту Загреб – Торонто и Торонто – Загреб. После теолошког школовања разних врста, обучен свему што му треба, из канадског града Оуквила – одлуком папе Јована Павла Другог (јер он је једини у светској католичкој мултинационали за такве ствари надлежан) Језеринац је послат у Загреб за помоћног бискупа кардиналу Кухарићу и, очигледно, као његов наследник, вероватно, чак, будући кардинал. До сада је већ постао војни викар Туђманових оружаних снага, што је у Павелићевој НДХ био и Алојзије Степинац, његов први покровитељ, а сада главни узор – очигледно врло далековид у смислу предвиђања могућих домета младог семеништарца Јураја.

Језеринац је, у ствари, резерва Ватикана у Хрватској ако у хрватским унутрашњим размирицама Туђмана оборе они још више десно од њега. Тада Ватикану неће више бити потребан Фрањо Кухарић, за врховника многим нитима везан. На сцену ће тада светска католичка мултинационала извести Јураја Језеринца, приврженог Парагиној усташкој „Странци права”, што је делом доказао убрзо пошто је стигао у Загреб.

Јурај Језеринац се поноси тиме што у „збор бискупа загребачке цркве улази управо када та црква доживљава моралну рехабилитацију свога великог надбискупа, слуге Божјег Алојзија Степинца”, што му је и повод да „Гласу Концила” изјави следеће:

„Особно сам захвалан кардиналу Степинцу који се заузео да будем примљен у сјемениште. Оне се године пријавило врло много дјечака. Међу онима који нису били примљени нашао сам се и ја. Недалеко од Крашића, кад сам се након тога намјеравао уписати у осмогодишњу школу у Прибић, сусрели смо се с кардиналом ја и мој брат који ме је водио у школу. Кардинал је тада био у заточеништву. Он је био знанац с мојим татом. Запитао ме је да ли бих ја желио бити свећеник. Рекао сам му да сам се баш пријавио, па да ме нису примили. Он је одмах рекао назочном жупнику нек јави у Загреб да ме приме. У кардиналу Степинцу сам увјек гледао мученика свједочења, љубави према Богу и народу. Често сам се молитвом утјецао у његов заговор и данас то радо чиним. Чврсто сам увјерен у присутност његову у мојем животу.”

Ствар слична оној о којој је приповедао Андрија Кукоља, кога је Степинац „благосиљао” и подарио му крст.

Сигурно је да ће Јурај Језеринац у свему следити пример Алојзија Степинца, јер му то и јесте задатак због кога га је папа Јован Павле Други и послао из Канаде у Загреб. Он сам истиче многе сличности са својим узором. Као и Степинац – био је „изненађен и забринут” када је посредством папске нунцијатуре у Београду дознао да је постављен за помоћног загребачког бискупа. Та „изненађеност” и „забринутост” није, међутим, ни Степинцу сметала да ради што је радио и што га је довело на оптуженичку клупу као ратног злочинца, па сигурно неће ни Јурију – дванаестом од тринаесторо деце у породици из које је ухлебље, добро плаћено, у цркви у Хрвата потражило и нашло још седморо деце – тројица момака као свештеници (напредовање им сигурно не гине), а четири цуре као редовнице. Верност Јураја Језеринца цркви у Хрвата не треба, дакле, доводити у сумњу, а такође ни то да ће јој вер-

но служити, корумпиран и породичним разлозима. Већ је, уосталом пошао тим путем прихвативши налог да буде војни викар усташких бојни свих боја и да „католичко опредељење” њихових припадника усмери у смислу у коме то Ватикан жели.

После семеништа у које га је сместио Алојзије Степинац, Јурај Језеринац је теолошке студије наставио и завршио у Загребу и са 29 година био заређен за свештеника, те одмах био послат у Нову Градишку, на терен на коме је пуним плућима и свом мишљу удисао нераспршиви дах мржње према Србима умореним у Јасеновцу. Служио је, затим, на још два места, да би у околини Загреба, у Сесветском Краљевцу, основао жупу „Крстова ускрснућа”. Успешно обављеним послом заслужио је пажњу Равнатељства за инострану паству раније помињаног монс. Владимира Станковића, па је 1980. године послат у Торонто, затим у Хамилтон и у Оуквил, да тамо проуштакне Хрвате учи „домовинском католичанству”, а себе усавршава у уштакству. Читаво то његово службовање поклапа се с порастом утицаја уштак међу Хрватима у Канади. Атмосфера тако стварана била је прикладна и за његово додатно „дошколовавање” и усавршавање, а и за ширење утицаја који је донео из каптолске и ватиканске цркве у Хрвата.

Тако припремљен у терминалима канадског крака другог „тунела пацова” враћен је у Загреб, где је, по одлуци папе Јована Павла Другог преузео дужност помоћног бискупа. У приступној беседи у загребачкој катедрали рекао је:

„Долазим вам из иселене Хрватске која је остала вјерна” – јасно је коме и чему.

Од ређења овог верног питомца и изасланика једног од најзначајнијих терминала канадског крака другог „тунела пацова” Ватикан је направио велико славље. Уз кардинала Кухарића, „први супосветитељ” наређењу Јураја Језеринца био је папски нунције из Београда Габријел Монгалво, што је требало посебно да истакне наклоност папе Јована Павла Другог према овом проуштакном попу и следбенику Алојзија Степинца у кога светска католичка мултинационала посебне наде полаже и због тога што је он, по заређивању најмлађи хрватски бискуп, те још дуго може служити.

На заређивању су били још љубљански надбискуп Алојзије Шуштар, врхбосански надбискуп и митрополит Винко Пуљић, ђаковачки бискуп (онај надлежан за „повјесне и историјске и црквене границе Хрватске” све до Земуне) Ђирил Кос и његов помоћни бискуп (и специјални ватикански клерикално-политички комесар) Мартин Сракић, бањалучки бискуп Фрањо Комарица, представници власти Загреба и Републике Хрватске и други. Таквим одбором званица светска католичка мултинационала нескривено је показала куда мисли да би, и докле, прсти Јураја Језеринца требало све да допру.

У канадским градовима у којима је службовао, Јурај Језеринац бавио се посебно католичким школама за које је, по повратку у Загреб, рекао да „из њих излази кршћанска интелигенција, врло заузети католички лаици” који ће се слати у Хрватску, јер Хрватској, „зајело треба на даљи рок планирати изобразбу и одгој вјерника лаика”.

Осим што је одмах преузео посао врховног душобрижника усташких оружаних снага – Јурај Језеринац се прихватио и једног конкретног „посла”: био је главни погребник на сахрани Анте Параџика, „допредсједника” Параџине фашистичке Странке права, убијеног у Загребу – како је речено – под још „неразјашњеним околностима”.

И тај чин, очигледно, спада у оквире онога што је Језеринац описао овако: „Сада треба неустрашиво одговорити на знакове времена, особито с обзиром на прилике у домовини. Потребна је јака вјера, разбор и ширина духа, добро познавање прилика. То је тренутак изазова за све који вјерују.”

Све што ово значи и значити може показаће се врло брзо, али може бити и наговештај става који ће црква у Хрвата заузети ако дође до обрачуна између Туђмана и „јастребова” који су против њега и против његове „мекоће”. Има много знакова за то да би црква у Хрвата – иако је Туђмана довела на власт – могла и да му окрене леђа, незадовољна оним што је од њега до сада добила као накнаду. Многи од оних на чијем би се челу – као војни викар – нашао Јурај Језеринац – већ су се и јавно окренули против „оца нације”.

Текст доказује како је осмишљено обнављање и јачање усташтва. Текст садржи детаље који су општепознати. У центру тог сценарија налази се Ватикан. Усташтво са Фрањом Туђманом добија јавни и званични израз. Сличност тих догађаја из 1991. године са догађајима из 1941. године није случајна. Време показује да се практично само обнављају старе слике са новим, ретушираним и софистицираним, односно мења се само длака, а ћуд остаје непромењена. Ватикан и Јован Павле Други су почетком 1991. године демонстрирали јавности оно што је годинама стрљиво припремано. Јован Павле Други је сигуран да је толико ојачао да може јавно и без скривања да демонстрира приврженост усташтву. Да није било Јована Павла Другог и његове одлуке да се распарча СФРЈ, онда ни Туђман, нити усташе из иностранства никада не би смели тако јавно да себе поистовећују са усташтвом.

4. 6. У поглављу под насловом „Доктрина новог крсташења” објављен је следећи текст:

О томе на шта се и на кога у свом „викаријату” Јурај Језеринац ослања пише каптолски „Глас Концила” овако:

„Наоружани бранитељи Републике Хрватске све се чешће виде с круницама (бројаницама) око врата” – горди се недељник с Кухарићевог Каптола и наставља: „Због њих је нагло порасла потражња круница, медаљица, крижића и других набожних привјесака и ознака. Појављују се они („наоружани бранитељи”) пред фотоапаратима и ТВ камерама накићени тим светим знаковима.”

„Није нам познат случај – још хвалисавије истиче недељник – да би се икоја војска на свијету – регуларна или добровољачка – тако означавала.”

Ако, дакле, „крсташе” с краја 20. века треба тражити – ето их на полигонима „лијепе њихове” у којој, за собом, остављају крваве трагове, као и њихови средњовековни претходници и касније, када се у Европи говорило: „Чувај нас, Боже, куге, рата и Хрвата!”

И даље, по „Гласу Концила“: „Уопће није протусловно што младићи који иду бранити домовину Хрватску... узимају на себе вјерска, у овом случају баш традиционална католичка обиљежја. Опредјељујући се за Хрватску, они барем магловито знају да се сврставају уз нараштаје својих предака који су ту исту Хрватску бранили и за њу умирали као католици, зазивајући света имена Исуса и Марије... Још увјек недовољно наоружани, а на сваки подвиг и смрт спремни, младићи сасвим се наравно поуздају у наднаравну заштиту... осјећајући да је Бог, на чију су страну и не познавајући га довољно стали, заправо дужан с њима се и борити.”

Дакле, Туђманови бојовници разних боја „узимају на себе вјерска, у овом случају баш традиционална католичка обиљежја”, како би данас, огњем и камом, Хрватску чистили од Срба, сасвим онако како су то усташе чиниле у НДХ. Гесло „Бог и Хрвати” повампирује се посебним наглашавањем да је Бог дужан борити се с неусташама.

Е, сад – недељник с Капгола прелази на оно право: младим бојовницима црква у Хрвата је „дужна сустванно и примјерно откривати Бога кога су се већ на споменути начин прихватили”, у ком смислу им „треба само што храбрије, што изравније и што једноставнијим ријечима предати оно што је Бог цркви повјерио”.

Ово је сасвим у духу и слову војне доктрине Ватикана коју је сам папа Јован Павле Други изложио пред стројем од 20.000 на војном аеродрому у Кошалину, на пољском Балтику. Рекавши да „искуство цркве показује да је дубокобојничтво у оружаним снагама изузетно важно” – он је „навео искуства војних капелана у разним земљама која показују да је војска посебно погодна за евангелизацију, за катехизацију, за приближавање молитви и сакраменталном животу”.

У војсци, подложној дисциплини, онај ко наређује треба, дакле, војтиловски да уједноуми војнике, а онда те војнике шаље да, претњом или силом оружја, даље уједноумљује оне које успеју покорити. Ново крсташење добило је тако своју доктрину.

Папа је у Кошалину рекао још и то да је „пољска војна баштина столећима војну службу повезивала с домољубљем”, очигледно подстакнут што су га војници – према Радио Ватикану – „дочекали прадавном пјесмом у част Богородици што су је Пољаци столећима пјевали прије битке”. А те битке су, углавном, огњем и мачем, вођене за покатоличавање „расколничког” шизматичко-православног (руског) Истока и унијаћење Украјине које данас даје опипљиве плодове.

Оно што се догађало у Кошалину и оно што је тамо Јован Павле Други рекао – сада у дело, на свом „терену” спроводи црква у Хрвата. Шема је иста: ватиканско католичанство ставља се у службу најцрњег национализма, да би тај најцрњи национализам користило у сопствене експанзионистичке сврхе. Највеће светиње хришћана Ватикан злоупотребљава на најприземнији начин.

На кошалинској похвали врховног жреца светске католичке мултинационале за „искуства војних капелана у разним земљама која показују да је војска посебно погодна за евангелизацију, за катехизацију, за приближавање

молитви и сакраменталном животу” – црква у Хрвата сада заснива своју активност у два правца. „Глас Концила” каже да – прво – „уз круницу иде добар молитвеник, те сигуран и прегледан католички катехизам”, затим долази „увођење у Библију и еухаристију”, те онда стварање „доиста организованог душобрижништва за вјернике у хрватским оружаним снагама”.

Из тога проистиче други правац – стварање чврстог „војног ординарија који у постројбама бранитеља домовине има оне области и задатке које бискуп има у својој бискупији”. Он ће – „војни ординариј” – „од бискупа и редовничких поглавара потражити становити број свећеника који ће се цијелим радним временом, односно потпуно, ставити на располагање томе специфичном душобрижништву”.

Црква у Хрвата, дакле, припрема покривање свих неоусташких бојовничких јединица мрежом својих попова и калуђера. Из тога логично проистиче и захтев „Гласа Концила” да се „уз Врховни штаб оружаних снага формира Врховно душобрижништво” – дакле, специјални ватикански крсташки политички комесаријат чији ће инквизитори у јединицама, „поученом и непоученом војнику, рећи да онај тко се окунио круницом и крижем треба храбро одбијати непријатеље”. То је „задатак који се не може испустити у доба када тај војник мора сачувати Хрватску у склопу онога што се, не географски, него вриједносно, зове Европом”.

„Глас Концила” наводи још један – више него морбидан, али крсташењу прикладан – разлог за што брже организовање „врховног душобрижништва” и „душобрижника” по јединицама. Наиме – „стотине младића на свим ратиштима у Републици Хрватској већ су прешли на други свијет без утјехе и помоћи светих сакрамената, јер још није успостављена свећеничка служба за војнике и нема свећеника који би их пратили све до борбених положаја”.

Живог га се, дакле, може послати у смрт, али се мртав опојати мора.

Црква у Хрвата неће морати да изучава искуства војних капелана о којима је Јован Павле Други говорио у пољској бази на Балтику, јер их има на претек – па и за извоз тамо где их желе – из кратког, али крвавог периода постојања Павлићеве НДХ. Можда ће светска католичка мултинационала за остваривање војне доктрине Јована Павла Другог, имати шта да научи из историје усташтва. Већ јануара 1942. године, Ватикан је за војног викара у НДХ наименовао загребачког надбискупа Алојзија Степинца, а овај је за своје заменике (и директне извршиоце злочина геноцида над Србима) поставио по злу познате католичке попове Стипу Вучетића и Вилима Цецељу. Први је био „виши стожерни душобрижник код Министарства хрватског домобранства” а други његов заменик. Степинац је обојици, „у ту сврху, подијелио потребну јурисдикцију са свим овлашћењима која су му од Свете столице дана”. Затим је „именовао домобранске душобрижнике и подијелио им жупничку јурисдикцију”.

Међу десецима тих „душобрижника” – са „свим овлашћењима” Ватикана, посредством Степинца, укључујући и она за зверска убијања – били су (да се помену само неки) усташки сатник Иван Шахаја, војни душобрижник (за свој „одани, пожртвовани и успешан рад у изграђивању усташке војнице, одликован сребрном колајном круне краља Звонимира на ратној врпци”),

католички поп Ђука Марић („главни душобрижник у поглавничковом тјелесном здругу”), Дарешкић дон Нико (добровољац у усташкој „легионарској пуковнији”, послатој на Источни фронт Русију, одликован посебним немачким одликовањем) и други.

А међу „другима” били су и такви какав је био фрањевац Филиповић – Мајсторовић, жупник и усташки сатник, душобрижник Павелићевог „тјелесног здруга” и управник логора у Јасеновцу. Постоји обимни записник са са слушања овог усташког кољача, душобрижника, али за ову прилику довољно је навести само његов одговор на питање: „Шта су све подuzeле црквене власти да би спријечиле масовна убојства у логорима?”

„Јавно нико није протестовао!” – одговорио је фрањевац убица.

Ма колико садашњи загребачки кардинал Кухарић врховништву светске католичке мултинационале одан био – Језеринца много шта предодређује за њене даље планове. Годинама је, наиме, служио у Торонту, у Канади, у жупи која је легло усташа. У Загреб је стигао с изјавом према којој се одмах исказао као настављач усташке политике Алојзија Степинца кога жели да следи у свему, па и да га надмаши. Политичко опредељење показао је лично служећи укупну мису Анти Парацкику, убијеном „допредсједнику” Хрватске странке права која је својевремено изнедрила Павелићеве усташе, а данас њихову идеологију наставља

Хрватско „предзиђе кршћанства” убрзано се, дакле, војно-верски припрема за продирање светске католичке мултинационале на Исток.

Јован Павле Други је омогућио, односно наредио да се на територији Хрватске, после обнављања усташке власти Фрање Туђмана, обнови однос између власти и Римокатоличке цркве и то исти онакав однос какав је постојао у време НДХ. Утицај Римокатоличке цркве у Хрватској од 1991. године био је идентичан утицају који је имала 1941. године. Ако је Ватикан од 1945. године до 1991. године морао од јавности да прикрива наклоност усташтву, као средству којим остварује политику Ватикана на Балкану, захваљујући чињеници да је папа Јован Павле Други био на челу Ватикана и својом активношћу омогућио благонаклони став међународне заједнице према Фрањи Туђману, од 1991. године Ватикан је могао слободно и без устезања да подржава и подстиче нове усташке злочине над Србима. Јован Павле Други више није имао разлога да се крије па је зато јавно своје свештенике усмеравао на подстицање и обнављање усташтва. То се јасно утврђује у овом тексту који износи сувопарне чињенице, ко је ко, шта ради и зашто.

4. 7. У поглављу под насловом „Језеринчев узор мржње према Србима” објављен је следећи текст:

Јурај Језеринац се – како сам каже – „често молитвом утјецао у Степинчев заговор”, што „и данас радо чини”, па ће сигурно следити све његове судове, па и оне о Србима, јер је јасно да је све што Ватикан и данас ради на Балкану уперено против Срба православаца – главне препреке у продирању на Исток.

Убрзо пошто га је светска католичка мултинационала поставила за загребачког надбискупа – свог специјалног комесара цркви у Хрвата тог времена –

Алојзије Степинац је у свој дневник записао: „Да је већа слобода и довољно радника Србија би била за 20 година католичка.”

Даље се он – кроз дневник – вајка што Срби „граде своје цркве у мјестима Хрватске и Словеније”.

Касније – средином октобра 1939. године, Алојзије Степинац се директно жали на „неискреност Срба” и додаје да се „није чудити ако једнога дана дође до коначног лома између Хрвата и Срба”, јер је – „жалосна, али изгледа по свему истинита пословица, нит у мору мјере, нит у Влаха вјере”.

Јануара 1940, нешто више од године пре распада Југославије у Другом светском рату и образовања Павелићеве НДХ, Алојзије Степинац бележи како је „у интересу католичке цркве да све учини да народ хрватски остане морално здрав и културно јачи”. А што се Срба тиче „најидеалније би било да се врате вјери својих отаца, то јест, да пригну главу пред намјесником Крстовим, Светим оцем”, јер – „онда би и ми коначно могли одахнути у овом дијелу Европе”.

Католички прозелитизам, дакле, у пуном обиму.

Који месец касније Алојзије Степинац констатује како се „Срби ни за тренутак нису опаметили и да ће на концу изгубити све... Друго нису ни заслужили”.

То, међутим, није све што се може наћи у дневнику Алојзија Степинца – узора Кухарићевог помоћног бискупа, новоусташког војног викара и Парачиног присталице Јураја Језеринца.

„Живот Срба и Хрвата у једној држави је немогућ” – записује он средином августа 1940. године и додаје: „Из свега се нашег заједничког живота са Србима види да ће се Југославија распасти. Са овако поквареним типовима није хрватски народ (до сада) имао посла.”

Четири дана пре Хитлеровог напада на Југославију – 2. априла 1941. године – Степинац записује: „Хрвати, добар дио да не кажем сви, најволили би да се заувјек отцепе од Срба, јер је разуман живот с њима немогућ. Зато је националистички (читај усташки) утјецај све јачи... Нијемци нуде Хрватима националистима помоћ за отцјепање од Срба.”

Алојзије Степинац је, дакле, предвидео – и прижељкивао – много шта од онога што се догађало уочи Другог светског рата и који дан непосредно пре Хитлеровог напада на Југославију. „Видовитост” му се, међутим, не може порећи ни за данашње догађаје у којима се четврти Рајх у настајању понаша као и његов, „трећи”, претходник. Тој „видовитости” ће се Јурај Језеринац „утјецати”, што већ данас „радо чини”, поносан због тога што у „збор бискупа загревачке цркве улази управо када та црква доживљава „моралну рехабилитацију свога великог надбискупа, слуге Божјега Алојзија Степинца”.

Од свега онога што је чинио, што чинио није и што је говорио и записивао Алојзије Степинац — светска католичка мултинационала и њена ударна песница на Балкану, црква у Хрвата, никада се нису оградили, нити дистанцирали. Они, дакле, стоје иза целокупног дела овог ратног злочинца у кардиналској мантији. Она њега сада инкарнира у Јурају Језерницу, ултрадесној фундаменталистичкој резерви уколико „меки” Фрањо Туђман и његов близнак Фрањо Кухарић више не буду „играли”.

Из ових цитата на понешто треба посебно скренути пажњу, јер ће се Јурај Језеринац сигурно и на њих „утјецати”, посебно ако Туђмана скине ултра-усташа Парага.

Језеринац ће се сигурно трудити да створи „већу слободу” и нађе „довољно радника” како би Србија за 20, или коју годину више, била покатоличена. Ако не баш Србија, оно бар Срби настањени у крајевима у данашњој административној Хрватској.

Срби у Хрватској и у Словенији неће моћи да граде „своје цркве” – записао је Степинац. А ако није он – Јурај Језеринац је дочекао да оствари пројекат да ће доћи „до коначног лома између Хрвата и Срба”.

Треба видети како Јурај Језеринац и светска католичка мултинационала мисле да остваре оно што би за Србе „најидеалније било”: „да се врате вјери својих отаца, то јест, да пригну главу пред намјесником Крстовим Светим оцем”, да се покатоличе, како је чињено и у НДХ и како још увек има попова који би таква своја недела поновили.

Прозелитске намере Ватикана су, дакле, јасне – а од њих се ни на који начин и никада није оградио – да се Срби „врате вјерих својих отаца”, то јест да се покатоличе и тако „пригну пред намјесником Крстовим”, садашњим пољским папом Јованом Павлом Другим.

Много шта што је Алојзије Степинац записао у свом дневнику – данас је више него актуелно и остварује се. Зато и треба очекивати да ће се његовим упутствима Јурај Језеринац и даље „утјецати”.

Аутор аналитички долази до закључка да је папа Јован Павле Други у измењеним околностима, а на тој измени је радио од почетка свог понтификата, одлучио да освоји Балкан. Ако је Балкан подручје римокатоличке вере онда неће бити сукоба, онда Хрватима неће бити непријатно да живе заједно са Србима. То значи да је проблем у српском православљу, односно Хрватима је непријатно да живе заједно са сваким оним који није римокатолик. Када би на Балкану, рецимо, у већини живели Енглези, па још да су којим случајем православци, ништа се не би променило у односу на политику Ватикана и Јована Павла Другог. Опет би било нетрпељивости од стране Хрвата, или прецизније власти у Хрватској, јер се то не уклапа у стратешке циљеве Ватикана о покатоличењу целог Балкана.

Дакле, узроке нетрпељивости и сукоба не треба тражити у људским правима, територијалном интегритету или праву на самоопредељење, већ искључиво у вековној политици Ватикана. Јован Павле Други, као папа који је припреман за борбу против Истока, за јавност као антикомуниста, а суштински за потчињавање и унијаћење православаца, као глумац успео је да се наметне као ауторитет и да искористи ситуацију за политичку трговину и нагодбу са центрима моћи у Европи и свету. Као резултат те нагодбе Ватикан и Јован Павле Други на поклон су добили сагласност да на етничким територијама Срба чине све, а највише оно што је већ виђено – да се Срби деле на трећине, како би Ватикан освојио нову територију. Јован Павле Други је од 1991. године на територији бивше Југославије постао главни стратег, војсковођа и налогодавац. Као резултат његове командне функције јављају се ратни злочини за које он лично сноси највећу одговорност.

4. 8. У поглављу под насловом „Хрватске католичке мисије у Немачкој”, објављен је следећи текст:

Немачка – у ствари, она бивша, западна – одавно је прекривена мрежом другог „тунела пацова” усмерених ка Хрватској. У свим терминалима те мреже најактивнији за „ствар Хрвата” су католички свештеници и редовници послати из „лијепе њихове” који уживају сву помоћ немачке бискупске конференције и највиших немачких католичких клерика.

Према похвалама ватиканских пропагандиста једна од врло активних у Немачкој је „Хрватска католичка мисија” из Ханауа која има филијале у Фулди и Марбургу. Једним од посебних успеха ове „мисије” коју води конвентуалац, „отац” Маријан Ковач сматра се „враћање у цркву” Хрвата охрабраних „демократским променама у домовини”. Посебан посао „мисије” и њених филијала је сакупљање новчаних прилога који се одмах шаљу у Хрватску, а за шта се тамо употребљавају познато је.

„Хрватска католичка мисија” у Штутгарту бави се много обимнијим пословима и делује као хрватско дипломатско и привредно представништво. Ова установа организовала је тако, почетком 1992. године, „интензивне политичке, господарске и културне разговоре између представника Хрватске и немачке покрајине Баден Виртемберг”. Прво је, разуме се, приређена миса коју су служили задарски надбискуп Марјан Облак и прочелник целокупне мреже другог „тунела пацова” Владимир Станковић. Учесници мисе и каснијих разговора из Хрватске су били председник Сабора Жарко Домљан, тадашњи министар „вањских послова”, Фране Винко Голем, министар за енергетику и индустрију, Божидар Удовчић, председник Привредне коморе Хрватске, Ивица Гажи и други. Председник Сабора Домљан „донио је на олтар” дар за Хрватску католичку мисију у Штутгарту – хрватски стијег”. Он се – објављено је у Загребу – „у пригодном говору захвалио цркви у Хрвата за њезино вишестолетно чување вјере и националне свијести у хрватском народу”, посведочивши тако повезаност католичке цркве кроз „тунел пацова” у Другом светском рату с Павелићем, а сада с Туђмановим режимом.

„Хрватска католичка мисија” у Хамбургу организовала је сусрет хрватске омладине из читаве северне Немачке, а циљ скупа био је слање телеграма подршке хрватском врховништву. И тај је скуп, наравно, почео верским обредом.

У развијању хрватско-немачких односа – док они још нису били институционализовани успостављањем дипломатских односа – посебно су активни били хрватски католички клерици који дејствују у Бону и који у томе имају посебно свесрдну подршку немачких бискупа. У једној бонској цркви приређен је „молитвени скуп за мир, правду и слободу у хрватској домовини”. Да скуп увећају, у Бон је доведено више од сто хрватских свештеника и редовница из читаве Немачке. Опет миса на почетку, а служио ју је референт Немачке бискупске конференције за пасторал странаца („рад” са странцима). Председник Немачке бискупске конференције Карл Леман послао је писмо скупу. „У бризи за судбину ваше домовине – каже се у писму – окупили сте се као хрватски душобрижници и часне сестре из цијеле Њемачке у опатијској цркви

у Бону да бисте молили за мир и праведност за Хрватску и све народе у Југославији. Као председник Њемачке бискупске конференције преносим вам тим поводом поздраве њемачких католика. У овом часу осјећа се заједница цркве у Њемачкој повезана у молитви с вама и с вашим земљацима у границама и изван граница Хрватске”. На скупу је био и немачки демохришћански посланик Херман Кошик који је обећао да ће у немачком Савезном парламенту „заступати хрватску праведну ствар”. Како истиче ватиканска пропаганда немачка средства информисања дала су велики публицитет овом скупу организованом у Бону.

И тај скуп и публицитет који му је дат јасно показују колико су Ватикан и његова немачка експозитура значајни били за сву немачку помоћ Туђману и, коначно, за признавање нове НДХ.

Терминале другог „тунела пацова” често посећује поглавник цркве у Хрвата, загребачки надбискуп и ватикански кардинал Фрањо Кухарић. Сврха његових путовања је инструкирање својих доглавника који раде међу хрватским католичким иселеницима по свету да подстичу политичаре земаља које посећује да помогну „ствар Хрватске”, али и да покупи новце сакупљене по „хрватским католичким мисијама” који се затим употребљавају у разне сврхе. Као предводник загребачког каравана Кухарић је путовао у Лудвигзбург да сакупи паре за обнављање загребачке катедрале која би убудуће требало да носи назив „Степинчева катедрала”. У забављачком карневалу у лудвигзбуршки терминал другог „тунела пацова” стигли су Здравко Шкендер, Ивица Шерфези, Дарко Домјан, Ален Славица, Иво Фабијан, Кићо Слабинац, Ђани Маршан, Мери Цетинић, Ђурђица Барловић, Мило Хрњић, Вера Слобода, Марио Уршић, оперски сопран Лидија Хорват и тенор Крунослав Цигој, Оливер Драгојевић и други.

У приредби хрватског клеронационалистичког каравана који је допутовао у Лудвигзбург уживали су „многбројни хрватски слушатељи”, али и „угледници њемачке цркве и локалне градске владе” којима је Фрањо Кухарић рекао:

„Овај сусрет омогућила је демократија, омогућила је слобода.”

Кухарића и његове звезде у Немачку је бесплатно превезла компанија „Кроација ерлајнз”, а затим их вратила у Загреб, где је цео програм поновљен уз напомену да су сви певали бесплатно, те да су тако „пољуљана многа досадашња правила гласбеног бизниса”.

Читав „фестивал” у Немачкој и Хрватској – чији су водитељи били Хелга Влаховић и Оливер Млакар – организовали су „Хрватска католичка мисија” из Лудвигзбурга и каптолско „Равнатељство душобрижништва за Хрвате у иноземству” које предводи већ помињани Владимир Станковић. Занимљива је одлука публике у Лудвигзбургу. Прва награда додељена је Туњи Оршוליћу који је компоновао и певао песму „Хрватска, Босна и Херцеговина, једна домовина”.

Та песма је потпуно у складу са саопштењем загребачког Каптола по коме Босна и Херцеговина спада у „историјске границе Хрватске” зато што у њој има католичких надбискупа, бискупа и попова.

Фрањо Кухарић, експонент светске католичке мултинационале у југословенским просторима и за сада главни душобрижник Фрање Туђмана, одвео је у Немачку караван који проповеда усташке претензије на Босну и Херцеговину, а онда тај исти караван презентира и у Загребу речима по којима његови учесници и ту раде за „катедралу која је заједничка црква свих католичких Хрвата и маузолеј хрватских великана”.

Експедиције у терминале другог „тунела пацова” не предводи само кардинал Кухарић, него с њима шаље и себи подређене бискупе, чак и оне који делују у империјалистички схваћеној цркви у Хрвата.

Такав је случај с врхбосанским надбискупом Винком Пуљићем, који је у једном месту близу Инголштата сакупио све свештенике врхбосанске надбискупије у Немачкој „који пасторално дјелују у хрватском душобрижништву”. Било је на том скупу 39 свештеника што је процењено као трећина „изван (врхбосанске) надбискупије”. Њих је „надбискуп упознао с плановима духовне и материјалне обнове надбискупије, затим с новим моментима дјеловања цркве у Херцег-Босни”. У том послу надбискуп Пуљић је несумњиво у служби усташких експанзионистичких планова у односу на Босну и Херцеговину у смислу у коме се тај експанзионизам још пре пола века исказао када су немачки окупатори омогућили Павлићевој НДХ да се домогне Босне и Херцеговине, чему црква у Хрвата тежи и данас.

У Немачкој је – сигурно не без учествовања „мисионара” васпитан, па у Хрватску враћен екстремни емигрант Иван Андабак. У циљском „Новом добру” он, без устезања, прича о томе да је у Немачкој припадао „Хрватском револуционарном братству”, како је учио диверзантске вештине и како је у Франкфурту дигао у ваздух тамошње представништво ЈАТ-а и убио два човека који су „издали нашу ствар”. Сада дејствује против српских бранилаца Книнске и других крајина и чека да му из Италије стигне „око 400 људи који су дошли из Канаде и Аустралије”. Све наравно, другим „тунелом пацова”.

Пропагандна активност Римокатоличке цркве у иностранству има за циљ да се наводно залагањем за права Хрвата обезбеди подршка за све акције које је планирао Ватикан. Не смета што се као протагонисти и активни учесници промоције идеја Јована Павла Другог јављају и окореле усташе. Прецизније, више не смета појављивање усташа, јер је Јован Павле Други усташтво реинкарнирао и то као опробано и проверно средство и први борбени ред у надирању и освајању простора за власт Ватикана. Усташтво је само још један од облика папиних крсташких похода.

4. 9. У поглављу под насловом „Фондови у швајцарским банкама” објављен је текст следеће садржине:

Један значајан крак другог „тунела пацова” ка Хрватској води и из (само) пословнично неутралне, али клеронационалистима блиске Швајцарске, чије банке сигурно имају доста користи као „чувари” фондова ватиканских терминала тог канала.

А његови терминали су тамо где су отворене „хрватске школе” заједничком акцијом „Хрватске културне заједнице”, швајцарске филијале Туђманове „Хрватске демократске заједнице” и, разуме се, незаобилазних „Хрватских католичких мисија”.

Узгредна напомена: да се „Власи не сете” – од земље до земље светска католичка мултинационала варира називе својих локалних организација које ставља у службу Туђмановој Хрватској и Кучановој Словенији.

Полазници тих „хрватских школа” врбовани су притиском на родитеље за време верских миса.

„Школе”, у којима се хрватска деца васпитавају у усташком духу, делују у многим швајцарским градовима: у Женеви, Бушу, Базелу, Берну, Луцерну, Менцикену, Монтереју, Рапервилу, Ајнсиделну, Цугу, Цириху, Алтдорфу и Хајдену.

„Домовински мисионари” – су они које је у Швајцарску послала Кухарићева црква у Хрвата – фратри су Карло Ловрић, Илија Шаравана и Петар Топић. Њима у проусташким пословима помажу они католички свештеници који „мисионаре” међу хрватским исељеницима у Немачкој, шаљу у Швајцарску повезујући тако две „заједнице”, какав је, на пример, фратар Раде Вукшић из једне жупе у близини немачког града Аугзбурга, доскора, иначе, предводник „Хрватске католичке мисије у Цириху” и „национални делегат хрватских католичких мисија у Швајцарској”.

Тако су швајцарска и немачка мрежа другог „тунела пацова” повезане. Уз помоћ делатника немачке мреже број терминала оне швајцарске повећава се. Нови терминал је „Хрватска католичка мисија” отворена у Шуру за кантоне Граубинден и Тичино (настањен претежно Италијанима, чиме се успоставља и посебна веза с Италијом). Занимљиво је да је на свечаности отварања те нове „мисије”, осим представника хрватских католичких „мисија” из других делова Швајцарске и оних суседних из Немачке, био и специјални каптолски емисар, дубровачки бискуп Желимир Пуљић.

Главни задатак „мисионара” цркве у Хрвата који делују у Швајцарској, по свему судећи, је прикупљање пара за наоружавање нове НДХ. Кроз „Католичке мисије”, међутим, ствари изгледа нису ишле довољно успешно, тасови по црквама нису се пунили довољно, па су попови Кухарићеве „домовинске цркве” смислили нешто ново – почели су да оснивају „Клубове 1000”. То су – попут фамозних „витезова Фрање Туђмана” организације појединаца који уплате по најмање хиљаду швајцарских франака годишње. Тај новац се ставља на располагање Туђмановој влади, очигледно, првенствено за куповање оружја.

Мрежу „Клубова 1000” предводе хрватски католички мисионари из Загреба, специјално послати у Швајцарску – фрањевац Шито Ћорић (шеф „Хрватске католичке мисије” у Берну) и фрањевац Карло Ловрић, „наддушобрижник читаве „Хрватске католичке мисије” у Швајцарској” из Цириха.

Суштину пословања мреже „Клубова 1000” више је него јасно изложио у „Гласу Концила” фратар Шито Ћорић:

„Без обзира на ове четничко-армијске окупаторске прилике, мислим да Хрватска неће требати војнике из хрватског исељеништва, мада су наши људи спремни на то. Бораца ћемо имати доста и у домовини, ако се имаду чиме солидно наоружати и у што сјести. Зато хрватско исељеништво у већини највише може помоћи Хрватској... зарађујући новце за њу”.

Организација „Клубова 1000” створила је посебан конто у једној од швајцарских банака, а „одзив Хрвата у Швајцарској... за почетак је изврстан” – каже Ђорић и додаје да је само с подручја Берна и Цириха своју квоту уложило скоро 200 Хрвата. Он претпоставља да ће „Хрвати у Швајцарској прискрбити Хрватској сваке године барем по који милијун швајцарских франака у готовини”. Паре Туђману, а камате швајцарским банкарима! Па што, онда, Швајцарска такође не би признала нову НД Хрватску!

У очигледној намери да омогући оперативније баратање сакупљеним новцем на лицу места, Туђманова влада наименовала је службеног „представника Републике Хрватске” – извесног проф. др Бернасконија чији је први посао био да се састане с „неколико водећих представника хрватских удружби у Швајцарској”. Као први резултат тог сусрета основано је „Швајцарско друштво” чији је циљ „промицање културне и господарске размјене те сурадње на свим другим подручјима заједничког интереса: између Швајцарске и Хрватске, односно, између Швајцараца и Хрвата”, али и „јачање хрватског лобија у Швајцарској, уласка у дипломатске кругове, као и настојања око признавања међународног субјективитета Републике Хрватске”.

Туђмановој Хрватској, а ни швајцарским банкама, није се, изгледа, показала довољном делатност усташко-клерикалне „удружбе” „Клубова 1000” – па су Бернасконијеви разговори уродили оснивањем посебног „Швајцарско-хрватског друштва” које је одмах почело припремати акцију прикупљања помоћи за Хрватску под радним називом „СОС Хрватска” и на тај се начин укључило у већ постојеће акције „помоћи” Хрватској, које већ мјесецима дјелотворно предводе Хрвати у Швајцарској” – речито описујући ствари каже „Глас Концила” и додаје: „Друштво жели своју акцију посебно усредоточити на сакупљање новчане помоћи Хрватској међу Швајцарцима.”

У Швајцарској делује и огранак „Демократске лиге Косова”, вероватно руку под руку – а под окриљем светске католичке мултинационале сасвим сигурно - с „клубовима 1000”, што је потпуно у складу слуганства и једних и других.

У тексту се износе конкретни докази да су под окриљем Римокатоличке цркве прикупљана средства намењена финансирању сецесије Хрватске. Јован Павле Други био је до детаља упознат са овом активношћу. Никада је није зауставио, нити критиковао, јер је добро знао да, ако се под окриљем Ватикана прикупљају средства за финансирање новог крсташког похода против Срба, Ватикан остварује многоструку и корист. Прво, да верници Римокатоличке цркве јасно знају да Ватикан налаже прикупљање добровољних прилога за ствар коју захтева Јован Павле Други и да сваком уплатом верник доказује оданост својој цркви. Друго, да се Ватикан промовише као успешни организатор и налогодавац остваривања нечега што би се могло назвати „хрватска ствар”. Једини је Ватикан за то способан, јер кад он под командом Јована Павла Другог предузме неку иницијативу онда се не доводи у питање резултат. Ватикан и Јован Павле Други су гаранција да се та ствар, за коју верници издвајају средства, мора успешно окончати.

Дакле, хуманост, правда, правичност и поштовање међународног правног поретка нису више критеријуми који се поштују, већ само воља и налог Јована Павла Другог. У таквој ситуацији тешко је пронаћи простор да верник Римокатоличке цркве изрази другачије мишљење или заузме другачији став. Јерес је противречити налогу једног папе, а поготово налогу Јована Павла Другог. За време понтификата Јована Павла Другог лоше су прошли сви они који су помислили да му се на неки начин супротставе. Он је непогрешив, а добар верник је само онај који беспоговорно слуша непогрешивог.

Зато се и организатори, или прецизније техничко особље које прикупља и пласира средства за наоружавање јединица Фрање Туђмана, просто чуде одакле толико пара. Није им јасно како то да и без неког нарочитог напора могу да прикупе толико средстава за нове крсташе. Дакле, Јован Павле Други је марљиво годинама припремао терен за дан када ће обавестити јавност да је одлучио да крене у уништавање православља на Балкану и, наравно, опет Срба као фактора који својим духом ремети хиљадугодишњи сан о покатоличавању целог Балкана. Вероватно треба и разумети Јована Павла Другог. Ватикан и скоро све папе хиљаду година настоје милом или најбрутталнијом силом да покатоличе Србе а посао им не иде оним темпом како су планирали. Хиљаду година се ради на томе да се граница Римокатоличке цркве, као доминантне цркве, помери до Дрине, али посао не иде због Срба, који цене своју слободу. Римокатоличка црква се разасула по целој планети, чак и на територијама где нема историјског упоришта, а хиљаду година не може да се избори да дође до Дрине. То с разлогом изазива фрустрације и патолошко стање духа, али никада не представља разлог за избегавање индивидуалне кривичне одговорности. У том контексту се мора посматрати улога и деловање Јована Павла Другог.

4. 10. У поглављу под насловом „Плаћеници холандско-хрватске радне заједнице” објављен је текст следеће садржине:

У склопу мреже другог „тунела пацова” за потребе Хрватске светска католичка мултинационала један терминал је успоставила и у Холандији, где такође делују – „Хрватске католичке мисије”. Оне су, међутим, као и неке друге „мисије” те врсте у Европи под покровитељством Немачке и не би могле никакво значајније „славље” да приреде, а да јој појачање не пристигне из Немачке или из Хрватске. Тако је у Ротердам, где је седиште „Хрватске католичке мисије” за Холандију, на прославу 20. годишњице њеног оснивања доведено мноштво хрватских католика из Немачке. Мису је предводио задарски надбискуп Маријан Облак, а асистирали су му хрватски мисионари из немачког града Минстера. „Хрватску католичку мисију” у Холандији воде босански фрањевци, усташки васпитани као и њихови претходници из времена Независне Државе Хрватске.

Због утицаја фрањеваца, није чудо што је и Холандија постала извозник плаћеника за хрватске усташке легије. Према писању хашке штампе „посао” води „Холандско-хрватска радна заједница” чији је хрватски део добро повезан с „Хрватским католичким мисијама”, док је онај холандски охрабрен не само из локалних католичких кругова, него и из холандског дипломатског апарата који се већ исказао као пријатељ Туђмановог режима.

Наводи се да је прва група холандских црнокошуљаша, коју чине бивши војници и беспосличари, а који „одлазе у рат из чисто идеолошких разлога”, већ стигла у Хрватску, док други још чекају на покрет.

„Хрватске католичке мисије” у Холандији свакако су – за узврат – ослонац читавој локалној католичкој цркви која окупља нешто мање од половине становништва (већина је протестантска) и бори се да прошири своје „стадо” макар и уз помоћ хрватских профашистичких елемената. Међу њима је и Андреја Кукоља, „кријумчар са Степинчевим крижем”, поменути на почетку.

Хрватска католичка мисија у Холандији морала је да делује на исти начин као и остале мисије у другим државама. Као активисти, сарадници и симпатизери увек се појављују старе и нове усташе, представници католичке цркве из Хрватске, они који представљају спону и доказ континуитета оне исте политике Ватикана од 1941. године. Ту се јављају и фашистички елементи из Холандије. То су они који обилазе ратишта и нуде своју помоћ да кривичним делима допринесе оној страни којој су се прикључили. Као што може да се закључи, случајност и спонтаност су искључени, јер када било који папа стане испред неког пројекта, тај пројекат се реализује свим средствима. У том погледу Јован Павле Други је превазишао своје претходнике.

4. 11. У поглављу под насловом „Поп који је крстио Бареша” објављен је текст следеће садржине:

Из Шведске и ка Шведској води врло значајан крак другог „тунела пацова”. Хрватски католички попови не крију – него се чак диче тиме – колико су допринели индоктринизовању неоусташа и њиховом убацивању у Југославију, док је била целина, а сада у Хрватску. Тиме се отворено хвали и загребачки „Глас Концила” кроз уста „хрватског мисионара” у Шведској, доминиканца Вјекослава Ласића, родом из Лиштице, под Широком Бријегом у западној Херцеговини, давнашњем озлоглашеном училишту и леглу усташа чији је пулен био и Андрија Артуковић. Како Ласић приповеда каптолском недељнику, у скандинавским земљама има доста исељених Хрвата: у Данској око хиљаду и по, у Норвешкој око хиљаду, а у Шведској 20.000. У тој земљи, хвали се он, „стјецајем околности” били су Хрвати „умјешани у неке антијугославенске акције: окупацију конзулата у Гетеборгу, уморство југославенског амбасадора у Стокхолму као и посуђивање шведског зракоплова ради ослобађања хрватских затвореника.”

Доминиканац Ласић се, дакле, уопште не либи тога да хвали злочине и злочинце и да каже како су Хрвати у Шведској суделовали у усташким недељима. Он о томе слободно говори усред Загреба, што је чињеница која само сведочи о геноцидности Хрвата.

Још се тај доминиканац и додатно хвали: „Ја сам био свештеник и душебрижник тих Хрвата (који су „посебице у Шведској... били умјешани у неке антијугославенске акције” – прим. А. А.). Они су били и данас су моји вјерници. Славио сам у затвору с њима свету мису, крштавао сам њихову дјецу, а крстио сам и једног од њих – Миру Бареша (био је некрштен зато што му се отац истакао као партизан, па га није смио крстити).”

Католички свештеник и доминиканац Вјекослав Ласић који је крстио Бареша – после чега је овај постао још ватренији усташа, задојен хрватским

клеронационализмом – описује (очигледно врло заслужену) помоћ цркве у Хрвата присталицама усташа: „Већ годинама, и то организовано, она шаље своје свећенике к њима да их помогну, да буду неустрашиви свјedoци своје припадности Богу и свом хрватском народу.”

Када је Вјекослав Ласић дошао у „лијепу његову” Хрватску почео је да долази и сам Барешки с хрватским пасошем који му је обезбедио тадашњи министар за (усташко) исељеништво Гојко Сушак („лицериста” из Језеринчеве канадске усташке булументе). Био је тај и министар одбране Хрватске и у том својству је Барешки најмио као специјалног „командоса” и поверио му вођење напада на милицијску станицу у Бенковцу. Ствар се, међутим, по усташе свршила рђаво: Барешки је убијен. Прво се то крило, а онда је, крајем јуна 1992. године, он свечано сахрањен у Загребу као „херој домовинског рата”.

Тако је у Бенковцу завршена каријера једног окорелог злочинца који је, после убиства амбасадора Роловића у Стокхолму – а ваљда управо с таквим препорукама – у Парагвају тадашњег фашистичког диктатора Стреснера, Немца пореклом – постављен за официра и цењеног телохранитеља парагвајских дипломата по свету.

Оно што је Ласић испричао „Гласу Концила” није и крај вршљања хрватских усташа у Шведској. Неки трагови од њих воде и ка претпостављеном убици (или убицама) бившег премијера Улофа Палмеа.

Аутор констатује оно што је општепознато на територији бивше Југославије: одлучујући утицај Римокатоличке цркве, као једног система, који својим комплетним потенцијалима организује, индоктринира, подржава, помаже и налаже деловање које је несумњиво у интересу Ватикана. У овом тексту се, поред ауторовог коментара, дају и цитати из новина „Глас Концила” које су званично гласило Римокатоличке цркве у Хрватској. Ради се о новини коју уређује та црква и у којој није могуће да се објави текст који није прошао одговарајућу цензуру. У питању је новина која није заснована на слободном и независном новинарству, ако такво новинарство уопште и постоји. Дакле, Вјекослав Ласић је католички свештеник, односно неко ко не сме у званичној новини своје цркве да јавно износи своје ставове који би одударали од званичног става цркве.

Поред тога што велича атентатора, усташу, тај свештеник је поносан што је баш он крстио Миру Барешкића. Познато је да је тај Мир Барешкић осуђен зато што је извршио атентат. Ласић га је крстио „са закашњењем” зато што је отац Мира Барешкића био партизан. Ако је био партизан онда се ваљда борио против усташа, а син му је постао окорели усташа, чак би се могло рећи угледни пример и идол нових нараштаја усташа. Када постоји тако природна и органска веза усташа и свештенства католичке цркве у Хрвата, па још када усташе пропагира та иста црква, онда није тешко да се закључи да та црква користи усташе за остваривање својих циљева. Када су у питању Хрвати онда се може рећи „већ виђено”.

Тај свештеник се хвали како из Шведске шаље свештенике у Хрватску да помогну баш тим усташама, терористима и атентаторима, како би усташе били „неустрашиви сведоци своје припадности Богу и свом хрватском

народу.” Дакле, усташтво је доказ припадности Богу и хрватском народу. Званичник те цркве се хвали и пропагира баш тај спој да је сваки усташа добар католик и да је само усташа прави Хрват. Ко је могао да замисли да ће почетком 1990. године поново извући из ризнице средстава деловања Ватикана ваде усташе? Вероватно је сада јасно да је Ватикан пружио заштиту усташком покрету да би у одговарајућем тренутку потегао старо опробано средство у борби против православља. После 45 година усташе опет могу легално да делују. Сетимо се да је за тих 45 година усташтво било не само синоним за нацизам, него нешто над чим су се згражавали и најокорелији нацисти. Зашто је Јован Павле Други то дозволио и да ли је неко могао да превари једног папу? Та нова, а у ствари стара, сада јавно објављена веза између усташа и цркве у Хрвата никако није могла да се оствари без знања, односно налога Јована Павла Другог.

Ако су се нацисти згражавали над делима усташа, онда одобравање и званична реинкарнација усташтва по налогу Ивана Павла Другог доводи у сумњу све хвалоспеве папиних биографа о његовом антифашизму за време Другог светског рата. Како би то један антифашиста могао да подржава и обнавља усташтво.

Терориста је постао херој домовинског рата. То је могуће само у Хрватској и само под окриљем Ватикана и Ивана Павла Другог.

4. 12. У поглављу под насловом „Цела Аустрија тунел пацова”, објављен је текст следеће садржине:

Што се тиче Аустрије, у причи о другом „пацовском каналу” уопште није важно које и какве организације хрватске „Домовинске цркве” или какве друге у тој земљи постоје и делују. Сама је Аустрија, наиме, у целини важна као поприште ватиканске акције против Југославије, ослоњене на њене конзервативне и клерикалистичке структуре, али и у другим правцима и са ширим циљевима светске католичке мултинационале у источној и средњој Европи, што је посебно дошло до изражаја у време промена у тим регионима.

Из Беча је, уосталом, и почело све што се некада називало „источном политиком Ватикана”, а чија је суштина, у ствари био и јесте немачко-аустријско-ватикански „Drang nach Osten”.

У средишту тог „дранга” нашао се Курт Валдхајм за кога постоје веродостојне индиције да је, последњих дана Другог светског рата, играо значајну улогу у спасавању усташких главешина из Загреба, можда чак и самог Анте Павелића. Био је то, међутим, само део његових злочина на тлу Југославије и део његове укупне нацистичке прошлости.

Она, ипак, није сметала Аустријанцима да га изабере за шефа државе, чиме су само потврдили и сопствено опредељење и спремност да поново служе стварању новог германског рајха.

Када се Валдхајмова прошлост открила – Американци су га прогласили непожељним, Израел и разне јеврејске организације изразиле су незадовољство његовим доласком на чело Аустрије, а за узврат – неке арапске земље показале су наклоност за ратног злочинца зато што га Јевреји критикују. У посету га је позвала Мађарска (али до ње није дошло) а такође бивши Сојетски Савез (но, тај је позив сам Валдхајм отклонио). Биланс, дакле, врло

мршав, а Валдхајм изолован у свету. Но, ситуацију је поправила чињеница што му је Ватикан пружио руку спасења.

Убрзо пошто је изабран за председника Аустрије – Курт Валдхајм је ишао у Ватикан као званични гост папе Јована Павла Другог. То је изазвало велику пажњу светске јавности, отварајући нова и подсећајући на многа стара питања. После тога папа је и сам посетио Аустрију и опет се састао с Валдхајмом, али му је учинио и посебан „чапраз-диван” доводећи себи на поклоњење словеначке и хрватске ходочаснике.

„Који су разлози поглавара Римокатоличке цркве за такав однос према аустријском председнику Курту Валдхајму” – питао се у то време чак и немачки „Ди велт” и на то без околишења одговорио:

„Таква дипломатија је у потпуности у складу с вишим државним и црквеним разлозима... (јер) Јован Павле Други види политичку, па чак и стратешку димензију – ако се под стратегијом не подразумевају само тенкови и ракете, већ и духовни ставови... Аустрија и Беч више него икада играју улогу западних, хришћанских упоришта на једној све немирнијој европској географској карти. Био би то тежак ударац слободној Европи, ако би Аустрија... била присиљена на то да се, против воље већине аустријског становништва, макар само приближи политичком Истоку.”

Писано је то у време у које је „политички Исток” још увек постојао и у чијем је ликвидирању здушно радио Ватикан, па је у „Ди велту” тада било објављено и ово: „Папа зна да Источној Европи... предстоје значајне промене, можда чак и изненађења и драматични развој догађаја. Аустрија и њена католичка црква налазе се у непосредној близини ових догађаја и папа у тој ситуацији не жели понижену аустријску државу, уплетену у деструктивне унутрашње сукобе. Он такође не жели да аустријски католицизам буде парализан сумњама у себе и осећањем кривице.”

Знао је, дакле, Јован Павле Други зашто чува Валдхајма и чему ће Аустрија да му послужи у разбијању Југославије и промовисању отцепљених Словеније и Хрватске.

„Његова одлука у Валдхајмовом случају није донесена с гледишта дневне политике – потврдио је то немачки дневник – него је конципована у дугорочном плану.” А тај дугорочни план – како ће се даље видети – укључивао је повампиравање хабзбурговске или какве друге Аустро-угарске и њено повезивање с Немачком у четврти германски рајх – све под капом светске католичке мултинационале.

Слична су се запажања тада могла наћи и у бечком седмичнику „Профил”: „Папин позив (Валдхајму у Ватикан, прим. А. А.) представља двоструки благослов за Валдхајма. Национални значај превазилази међународни: Валдхајмов табор је поново јединствен, што није био случај последњих месеци. Оне Валдхајмове присталице, које су то биле од првог часа, нису га у правом смислу речи издале, али је управо за политички најутицајније међу њима – људе из привреде који често путују у иностранство – ипак била помало непријатна помисао да ће још пет година живети с презреним председником. Сви они ће сада поново желети да живе с њим. Наиме, они углавном припадају не само конзервативном, већ и католичком језгру земље. Папин позив

за њих има значај који далеко превазилази саму политичку вредност и раван је проглашавању Валдхајма мучеником. Тиме је Валдхајм у Аустрији кончно постао санктросантан.”

И „Профил”, као и „Ди велт” занима шта је навело папу да учини овај корак, чије значење њему, као политичком човеку, тешко да је могло остати скривено”, па веродостојним сматра овакав одговор:

„Курт Валдхајм је врло католички настројен и припада конзервативном католичком табору... (те) јачање Валдхајма доприноси и јачању хришћанско-социјалног табора.”

„Ако су то били мотиви папе – још је написао бечки „Профил” – онда би се они могли сматрати трагичним и погрешним као што су били мотиви који су, својевремено, папу Пија Дванаестог навели на то да пружи руку нацистима.”

Оцене и мишљења, изнесени у гласилима као што су „Ди велт” и „Профил” – а који се никако не могу сматрати не само „левим”, него ни „левичарским” – смерају истом закључку: Аустрија и данас, као што је био случај и раније, игра врло велику улогу у плановима Ватикана у Европи, а у најновије време и у разбијању Југославије, у политици против Србије и у помагању словеначким и хрватским сецесионистима.

Зато за Ватикан и за папу Јована Павла Другог уопште није важно да ли је ко нациста било које боје, а Курт Валдхајм ратни злочинац, него да ли је „врло католички настројен” као и сва остала бечка владајућа камарила која то опредељење не показује само помажући Туђману, него и на друге начине, о чему ће још бити речи.

Колики је значај Ватикан увек придавао Аустрији и њеној католичкој цркви показују углед и утицај који је у римској курији и у светској католичкој мултинационали у целини – а посебно када је реч о папи Јовану Павлу Другом – уживао бечки надбискуп, кардинал Франц Кениг, најзначајнији послератни аустријски католички клерик.

Одлуком папе Јована 23, Кениг је кардиналом постао 1958, пошто је две године служио као бечки надбискуп. Сматра се једним од главних практичара „источне политике” ватиканског државног секретара Агостина Казаролија кроз дуге године и једном од кључних личности за избор краковског надбискупа и пољског кардинала Карола Војтиле за папу. Сам је био, кажу упућени, један од највиђенијих за то да на престо Светог Петра дође и после смрти папе Павла Шестог и после папе Јована Павла Првог, али је он лично Војтилу предложио за понтифекса максимуса светске католичке мултинационале. Можда је у томе, такође кажу упућени, улогу одиграо и тадашњи саветник за безбедност америчког председника, Пољак Збигњев Бжежински, кога неки сматрају да је био кардинал плус у конклави која се определила за Карола Војтилу.

Када је Франц Кениг напунио 75. годину живота затражио је од Јована Павла Другог да му уважи оставку. Овај му је, међутим, наложио да служи и даље, сматрајући га, очигледно, као Аустријанца, посебно погодним за обављање још неких задатака не само у Аустрији и на Истоку и „југу”, него и у оквирима планова који су се тицали Западне Европе, онакве каква је пројектована у ватиканским политичким радионицама.

Уз све почести и похвале које су се уопште могле изрећи, кардинал Франц Кениг коначно се повукао крајем 1985. године, када је навршио осму деценију живота, али је остао у механизму светске католичке мултинационале као значајан зупчаник.

Оставио је, иза своје званичне активности, много шта, осим осталог и то да је припадао „Опусу Деи”, моћној организацији коју називају „светом мафијом” и „белом масонеријом” и која је у Ватикану све утицајнија, посебно откако понтификује Јован Павле Други.

„Један од највећих бранилаца „Опуса” био је бечки надбискуп, кардинал Франц Кениг, који се сматра великим инспиратором Војтилиног избора за наследника Албина Лучанија (Јована Павла Првог који је папствовао само 33 дана – прим. А. А.) – пише истакнути шпански ватиканолог Хуан Аријас у својој књизи „Енига Војтила”. Кениг је био тај који је предложио и снажно бранио његову кандидатуру у конклави када италијански кардинали нису успели да се одреде између сукобљених присталица надбискупа Фиренце, кардинала Ђованија Бенелија који је био десна рука Павла Шестог и њеновског надбискупа, кардинала Ђузепеа Сирија, штићеника Пија Дванаестог. Но, „Опус Деи” је био врло склон Војтили, посебно заслугом кардинала Кенига, познатог по његовом антикомунизму.

Аутор само подсећа на догађаје и званичне ставове. Аустрија је одувек била врло значајна карика у политици Ватикана. Да би се осигурале позиције Ватикана Јован Павле Други је морао јавно да предузме значајне кораке, па чак и да одбаченог Курта Валдхајма, доказаног нацисту, подржи и оснажи као председника Аустрије. И тада су аналитичари који прате Римокатоличку цркву морали да примете да Јован Павле Други има своју источну политику и да је прецизно одредио шта ће да се ради у будућности, те да му је важна стабилност Аустрије пред предстојеће догађаје. Дакле, Јован Павле Други је још тада добро знао шта је одлучио, а одлучио је да буде драматичан развој догађаја.

Франц Кениг је једна од најзначајнијих личности Ватикана и политике која је карактеристична за Јована Павла Другог.

Интересантно је да и овај аутор, као и сви други аутори, запажа значајну улогу организације Опус Деи у креирању и реализацији политике Јована Павла Другог.

4. 13. У поглављу под насловом „Хабзбуршки крак другог тунела пацова” објављен је текст следеће садржине:

Ото Хабзбуршки је личност врло активна у све разгранатијој мрежи ватиканског другог „тунела пацова”. Он је најстарији син последњег аустроугарског цара Карла и његове супруге Ците и декларисани непријатељ Србије по генима које је наследио од свог деде Франца Јозефа, предводника Аустроугарске царевине у рат до истребљења против Србије 1915. године.

Ото је крак другог „тунела пацова” извукао чак до Стразбура, седишта Европског парламента и тамо својевремено прогуроа резолуцију о „кршењу људских права на Косову”. Подстицај да то учини Ото Хабзбуршки је очигледно добио од Ватикана посредством поглавара цркве у Хрвата и туђмановског хрватског врховништва. У Загребу је – према гласилима ватиканске

пропаганде – дочекан као „последњи краљ Краљевине Хрватске у заједништву Хабзбуршке монархије” и „син последњег хрватског краља”.

„За време боравка у Загребу – известио је својевремено каптолско-ватикански „Глас Концила” – надвојвода Ото... састао се с више челника хрватског државног и културног живота... те одржао предавање о еуропском заједништву за које се особито занима.”

Ото Хабзбуршки је, наиме, централна личност око које би Ватикан хтео да окупи некакву „подунавску”, или какву другу федерацију којој би данашња Аустрија била „пијемонт”, четврти германски рајх Хелмута Кола и Ханса Дитриха Геншера залеђе, а Ватикан духовни покровитељ, идеолошки инспиратор и исповедник – све у циљу продирања војтиловског католичког једноумља на Исток, што даље преко Дрине, па онда Украјине, све до руског Далеког Истока, где се светска католичка мултинационала такође већ укотвила, крећући са Запада, али и са Аљаске.

О „подунавској” или некој другој „федерацији” сањао је још и пронацистички папа Пије Дванаести, имајући управо лозу Хабзбурговаца у виду као краљевске или неке друге (може и републиканске) титуларе. У ту сврху овај папа је тражио подршку Запада, посебно САД, у време у хладном рату супротстављених блокова. На још тада добијену подршку Ватикана Ото Хабзбуршки се ослања и данас и, за почетак, у Загребу му је био организован пријем као „последњем краљу Краљевине Хрватске у заједништву Хабзбуршке монархије”, те као „сину последњег хрватског краља”. Тако почаствован, а и да би манифестовао сопствену приврженост новој Независној Држави Хрватској (колонији његових предака) отишао је на гроб кардинала Алојзија Степинца, ратног злочинца, једног од главних Павелићевих сатрапа. Ту је „син последњег хрватског краља” клекнуо и „задржао се у молитвеној сабраности”.

Та „сабраност” Ота Хабзбуршког очигледно је у духу идеје по којој Ватикан Туђманову Хрватску сматра једним од главних делова обновљене Аустроугарске, али је овај врло делатан и у Мађарској, такође значајним делом некадашње – а сигурно и будуће, ако се обнови, аустроугарске монархије.

У Европском парламенту у Стразбуру Ото Хабзбуршки посебно је био активан када је на било који начин требало нападати Југославију с циљем да се она разбије. У том смислу прославио се не само у вези с Косметом, него и када је организовао дискусију о „кризи у Југославији” и позвао на њу „стручњаке” из Хрватске и Словеније. Дискусија ће остати упамћена и због почетка словеначке кампање против Југославије захтевом Франца Бучара да се Југославији ускрати свака финансијска помоћ, како би се она што пре распа-ла. Тој акцији – коју сада већ увелико спроводе Немачка и Аустрија – већ тада је велики публицитет дао Радио Ватикан, овако истичући удео који у њој има светска католичка мултинационала. „За нас уједињена Еуропа – навео је радио Бучарове речи – представља идеал Еуропа као заједнице слободних народа у којој ће се наћи и народи, као што су Словенци, који никада у својој повјести нису имали властиту независну државу.”

„Дежела” је данас „независна” до те мере да је већ постала аустријска провинција: аустријска дипломатска представништва „бране” по свету права њених грађана, границе између Словеније и Аустрије као да више и не постоје, а приче о правима словеначке националне мањине у Аустрији замењене су захтевима да некаква немачка мањина у „дежели” добије посебна права.

У плановима Хабзбурговаца (или у плановима других с њима – у плановима светске католичке мултинационале и њеног поглавника Јована Павла Другог) учињен је, дакле, први корак ка томе да се окупе територије које су некада припадале Аустроугарској царевини – не само Словенија и Хрватска, него и Босна и Херцеговина. Наиме, по званичним каптолским изворима „хрватске повјесне границе” поклапају се с територијом коју покривају католички бискупи, а то су не само Хрватска која се види са звоника загребачке катедрале, него и Босна и Херцеговина, Бока Которска и део Србије све до Земуна и до половине Бранковог моста који Нови Београд спаја са старим Београдом.

Како ствари стоје у Војводини, где су суботички и зрењанински бискупи Мађари, те би и северна покрајина Србије због тога могла – по Ватикану – да буде део Мађарске, видеће се из каснијег текста.

Намере Ватикана с Хабзбурговцима посебно су се манифестовале априла 1989. године када је у Бечу приређена више него церемонијална сахрана последње аустроугарске царице Ците. У режији „Паневропске уније Аустрије”, под највишим покровитељством светске католичке мултинационале, тамо су венце и заставе положили представници Мађарске, делова Италије (ваљда Тирола), Словеније и Хрватске (чак „Босанци” и „Црногорци”). Посмртна служба служена је на немачком, мађарском, италијанском, словеначком и хрватском. Чиновејствовали су (иако умировљен) аустријски кардинал Кениг, мађарски кардинал Ласло Пашкај и бечки надбискуп Грер. Први од ове двојице аустријских бискупа – Кениг био је прокопник другог „тунела пацова” према Словенији и Хрватској, али и према државама даље на Истоку, док је онај други, Грер, настављач тог посла. Спектакл у Бечу увећале су неке крунисане главе које су круне изгубиле, али се ипак гурају у јавност, а посебно (иако не крунисани) аустријски нацистички председник Курт Валдхајм. Један бечки лист ову је кохорту „носталгичара” под скутима Ватикана назвао „тријумфалним маршом Хабзбурговаца који је камуфлиран сахраном”.

Бечка церемонија је, два дана касније, пренесена у Будимпешту уз истицање да је Цита и бивша краљица Мађарске и уз подсећање на освајачку сентитванску круну, о чему ће касније још бити речи.

После овог аустроугарског бечко-будимпештанског империјалистичког спектакла у Загребу су се хвалили како их је походио „син последњег хрватског краља” – све у смислу главног гесла с бечке некрофилско-политичке сахране: „Пред Богом, милосрдна и побожна Цита помоћи ће нам и постати наша заштитница” – (зауевши тако место Марије, мајке Исусове – прим. А. А.) велика господарица Мађара и мајка словенских народа.”

Тако светска католичка мултинационала, ради остваривања својих дневних и приземних циљева, једну оновремену царицу ставља на место Мајке Божије. Свети хришћански симболи, чак и они у које се папа Јован Павле Други свакодневно заклиње, могу, дакле, да се злоупотребе у свакодневној политици и замене симболима за дневну употребу.

Тога је, уосталом, читава историја Ватикана пуна, данас, можда, и више него икада у ранијој историји велике верске организације која је увек, као и данас, тежила светској власти и превласти.

Овај аутор, као и многи други аутори који стручно прате догађаје у Ватикану, морао је да примети постојање трајног интересовања за реинкарнацију Аустроугарске монархије или нечега сличног што подсећа на пројекат Интермарум, али под новим називом Подунавска федерација, или неким другим сличним обликом организовања. Ота Хабзбуршког и „Глас Концила” приказује као последњег хрватског краља. Наравно, то је ординарна лаж, али Ватикан је одувек имао ту склоност да се служи свачим, а нарочито лажима, када је у питању наводно интерес Римокатоличке цркве.

Ватикан, или прецизније Јован Павле Други, посебну улогу је одредио Аустрији. У том контексту поред Валдхајма као реинкарнације нацизма Јован Павле Други обнавља значај и наследника Аустроугарске монархије, као још једног од проверених средстава у борби против Срба и православља. Активности Ота Хабзбуршког су усмерене на подржавање сваког појединца или групације која ради на разбијању СФРЈ. У том смислу овај текст, препун цитата, представља још један у низу доказа да је разбијање СФРЈ планирано много пре него што су избили оружани сукоби. Главни инспиратор, организатор и налогодавац је Јован Павле Други.

4. 14. У поглављу под насловом „Центар за везу у Словачком Јаровцу” објављен је текст следеће садржине:

Један крак другог „тунела пацова” пружен је ка Словачкој. У својој политици помагања сепаратиста не само на територији Југославије, него и другде, светска католичка мултинационала се, уз помоћ загребачког Каптола, служи Хрватима тамо насељеним и за ширење свог утицаја у овом делу Чешко-Словачке, сада такође отцепљене државе. У том послу их повезује с Градишћанским Хрватима и с Хрватима из Мађарске, а стожер њиховог окупљања је у Јаровцу, где делује „Хрватско културно друштво”. Председник друштва је Фрањо Mittendorfer (вероватно више Немац, него Хрват, што такође о нечему говори) код којег се, према извештајима објављеним о његовој активности, „готово непрестано спомињу пријатељи и познаници из оближње Аустрије”.

Код њега ће се кад год за то има какве потребе, кроз словачки крак другог тунела пацова, наћи председник „Савеза Хрвата у Словачкој” Јурај Цвечка, председник Градишћанских Хрвата из Мађарске Фрањо Пајрић и секретар те организације (Мађар) Геза Влај, затим представници „Хрватског академског клуба у Аустрији” Јаков Звонарић, секретар „Хрватског културног друштва” из Аустрије Мате Кликовић, главни уредник „Хрватских новина” Петар Тиран и други. У Јаровцу постоји – или га бар поменути повремено чине – „Координацијски одбор за Градишћанске Хрвате из Словачке, Аустрије и Мађарске”.

Тај одбор одржава тесне односе с „домовинском Хрватском”, не само оном црквеном, него и државном, „саборском”. Тако су у Јаровац одлазили званични представници „Поткомисије Сабора за унапређивање сурадње с хрватским народним мањинама у сусједним земљама”. Званично је „приопћено” да су они били почасни гости на балу, а шта се на балу и око њега домућавало – остало је, наравно, тајна. Можда су људи из Јаровца имали удела и у томе што је својевремено чешко-словачки председник Вацлав Хавел

примио Доброслава Парагу, шефа усташке Хрватске странке права, и интимуса загребачког помоћног бискупа и усташког војног викара Јураја Језеринца.

И овај текст представља доказ да је план Јована Павла Другог био добро припремљен, да је обухватио све структуре Римокатоличке цркве, па чак и оне вернике који се налазе на истакнутим функцијама. Срби су практично са свих страна окружени званичним државним политикама које се налазе под контролом Јована Павла Другог. Уосталом, он је за све време свог понтификата био вероватно најважнији светски лидер. То лидерство су му сви признавали и нико није смео ни да помисли да му се супротстави, или да у креирању своје политике запостави ставове Јована Павла Другог.

Вацлаву Хавелу је импоновало што прима у посету провереног усташу Парагу. У државама где год има Хрвата, без обзира на бројност, промовисана је као званична политика њихово зближавање, блиски односи са представницима власти у Хрватској и подржавање свих захтева Фрање Туђмана. Тако је припремано окружење и увећаван својеврсни фронт против Срба и православља. Стваран је утисак да су сви против Срба, а да међу њима нека разлика може да постоји само у интензитету отворених напада.

4. 15. У поглављу под насловом „Антисрпско вршљање Ватикана у Румунији” објављен је текст следеће садржине:

Да употпуни аустријско-мађарско-словачку везу – један крак другог „тунела пацова” Ватикан је за рачун загребачког Каптола пружио ка Румунији још пре више од 20 година. На почетку је тај канал био веза Станковићевог „Равнатељства за хрватску иноземну паству” са седморицом хрватских католичких свештеника послатих да опслужују жупе хрватских католика насељених у Румунији.

Показало се да је тај потез далековид. Сада служи за покушаје кварења добрих односа између Румуније и Србије и између припадника српске мањине у Румунији и румунске у Србији, а и за хушкање припадника хрватске мањине у Румунији против румунских Срба. Служи, даље и за слање белосветских плаћеника који преко Румуније покушавају да се домогну Туђманових бојовничких легија као плаћеници. Међу њима могу да се нађу чак и припадници хрватске мањине. Убрзо после својевремених промена у Румунији, за саобраћај Ватикана и Каптола са терминалом у хрватским селима посебно су коришћени католички активисти из Градишћа у Аустрији. Маска за тај посао било је слање „помоћи” Хрватима у Румунији, али и за пропагирање ватиканско-каптолске тезе по којој у Румунији нема Срба, него само Хрвата који су подвргнути насилној „србизацији”. Један потез, дакле, с више сврха. О томе је католичка штампа из Загреба својевремено опширно писала.

Као пример наведен је „случај” извесног Мије Чукића, који је „матерински (читај хрватски) језик учио као страни и то из уџбеника српског језика”, па више ни обичну разгледницу не зна људски да напише друкчије него „мјешавином хрватског и српског језика”. Тако ватиканско-каптолска пропаганда чини све да што више затрује односе између Срба и Хрвата настањених у Румунији.

У том циљу хрватски бискупи посећују села настањена Хрватима и усађују им антисрпска осећања, па зато отуда и долазе најамници хрватске националности за усташке и друге Туђманове и Парагине бојовнике. За посете бискупа користе се разни верски обреди и догађаји. Тако је загребачки помоћни бискуп Ђуро Кокша, лета 1991, потеглао чак у село Лупак у коме живи око 250 Хрвата да би заредио првог католичког свештеника родом из те жупе, Николу Лауш. Позив Кокши упутио је Лауш, што је на Каптолу протумачено као „знак љубави према Хрватској”, док је „домовинска црква својим доласком читовала бригу за иселеничку цркву у Румуњској”.

„Глас Концила” овако описује положај Хрвата у Румунији и последице таквог положаја: „Живе у сиромашним брдима, углавном се баве пољопривредом. Сиромаштво и незапосленост, особито после политичких промена у Румуњској, многе су Крашевчане присилили на тражење сезонских послова у суседној Србији. Таква, не само економска овисност, запријетила им је опасну затирања националног идентитета и културе које су, уз обичај молитве, похађања цркве и веронаука сачували кроз пет столећа. Уз своје свећенике сачували су језик и културу, а како и данас имају својих свећеника, имају јемство да ће још дуго остати верни својој хрватској и верској баштини”.

Да би сачувао овај крак другог „тунела пацова” загребачки Каптол у Загреб доводи не само „топовско месо” из хрватских села у Румунији него и својеврсне кандидате за ватиканске јаничаре. „У новије време млади одлазе студирати у Загреб да би се оспособили за професоре хрватског језика, повјести, замљописа и осталог чиме ће децу учити да и даље остану прави Хрвати” – пише „Глас Концила” и додаје како је бискуп Кокша приликом поменуте посете – „био изненађен, како рече, красним гнијездом хрватске баштине сачуване у Румуњској”.

Да би истакао „хрватство” свог похода међу Хрвате у Румунији помоћни бискуп загребачког кардинала Ђуро Кокша повео је и неколико хрватских свећеника из Бачке”.

Хрватски католици у Румунији, у ствари, живе под надзором високих немачких клерика, што на њихово хрватско „национално” опредељење баца посебну светлост. Наиме, у темишварској бискупији, у којој живе сви „румунски Хрвати”, апостолски (ватикански) управитељ је Немац Себастијан Кројтер. На тај начин крак другог „тунела пацова” прокопан ка Румунији није повезан само са загребачким Каптолом, Аустријом, Мађарском и Словачком, него и са мрежом „тунела” у Немачкој, утолико још чвршће са светском католичком мултинационалом и њеним центром у Ватикану.

Овај текст, са цитатима констатација „Гласа Концила”, доказује да је Јован Павле Други темељно припремао да ако се СФРЈ не растури добровољно, онда то мора и оружаном сукобом. На то су припремани не само Хрвати широм света, а што се тиче конкретне текста, Румуније, него и јавност лажним причама о угрожености Хрвата од Срба, па још не само у СФРЈ већ и у иностранству.

4. 16. У поглављу под насловом „Ватикан и Бугарска” објављен је текст следеће садржине:

Познаваоце ватиканских прилика и политике изненадила је чињеница да је светска католичка мултинационала брзо и без околишавања, после

првих политичких промена у Бугарској одлучила да са овом земљом успостави пуне дипломатске односе, али и саопштила да су Бугари папу Јована Павла Другог позвали да што пре посети њихову земљу.

Одмах је Ватикан у Бугарску послао свог дипломатског представника, али се онда догодило нешто што је посматраче још више изненадило: тај представник није успео да у Софији добије просторије за свој рад, због тога се наљутио и вратио папи. Тако сада ватиканско-бугарски дипломатски односи и даље постоје, али дипломатског представника Ватикана у Софији нема. Кад ће га бити – мало је важно. Много су занимљивије неке друге околности. Ево те приче:

Када су у Софији и у Ватикану саопштили да је Бугарска позвала у посету папу Јована Павла Другог и да је позив прихваћен – у Америци су извукли из прашине извештаје према којима је некадашња совјетска КГБ по сваку цену хтела да ликвидира тог истог понтифекса максимуса светског католичанства. „Бугарска веза” је у томе својевремено приказивана као прворазредно значајна, па временска подударност двају догађаја сигурно није случајна.

Ствар у САД покренуо је „Вашингтон пост”, објављујући разговор са Виктором Ивановичем Шејмовим, бившим мајором КГБ, који је из СССР побегао 1980. године. Сматран једним од највећих упада америчких обавештајаца у совјетске тајне службе – Шејмов је, у потпуној изолацији, више од годину дана, истражитељима Ције говорио шта зна, мисли или претпоставља. Затим је живео у анонимности, а понекад би се, под псеудонимом Виктор Орлов, појављивао у америчким листовима, али са причама мале важности. Изненада је добио своја два велика дана: изјаве су му објављене у „Вашингтон посту”, а доведен је и на прес-конференцију.

У обе прилике испричао је како је, у његовом присуству, на некакав тајни састанак у Варшави, 1979. године, коме је председавао шеф КГБ за Пољску (име му се не помиње) стигао телеграм следеће садржине: „Прикупите све информације о најбољем начину физичког приближавања папи”. Шејмову и осталима било је „јасно” да је то шифровано упутство за убиство Јована Павла Другог. Телеграм је потписао Јуриј Андропов, тадашњи шеф КГБ, касније државни и партијски вођ СССР.

Свој исказ Шејмов поткрепљује и тиме што му је шеф КГБ за Пољску поверио да га је Андропов укорио што је уопште дозволио да „један грађанин социјалистичке земље (тиче се пољског кардинала Карола Војтиле) постане папа”. Већ тада је Андропов, тврди Шејмов, одлучио да физички уклони новог и „неугодног” поглавара Ватикана.

Друга занимљива појединост из Шејмових изјава састојала се у томе што је он, како тврди, о плановима за атентат на папу обавестио иследнике Ције чим је побегао у САД – читаву годину пре него што је Мехмед Али Агџа тешко ранио Јована Павла Другог. Да ли је Ција упозоравала Ватикан и надлежне италијанске службе задужене за безбедност папе? Шејмов каже да не зна.

Званични ватикански представник за штампу – као и у многим другим приликама, неповољним за Ватикан – одбио је да коментарише изјаве бившег

мајора КГБ, а преко њих су, потпуним ћутањем, прешли Радио Ватикан као и званични ватикански дневник „Осерваторе романо“.

Што се (тадашњег) Совјетског Савеза тиче – став је изразила агенција „Новости“: „Извесне гласине шире се увек када се односи између Совјетског Савеза и Свете столице побољшавају“.

Москва тада, очигледно, није желела потезање незгодних питања, а то – исто толико очигледно – није желео ни Ватикан. Шта ће се догодити убудуће, видеће се. У оно време оба партнера убрзано су радила на успостављању пуних дипломатских односа и на решавању многих спорних питања из међусобних односа. Но, Ватикан има разлог више: предвиђену, тада, посету Јована Павла Другог Бугарској, којој, коначно, треба „заборавити“ све што јој је својевремено приписивано у вези са Агџом. Та посета наводи на неколико занимљивих запажања.

Прво – саопштење о евентуалној папиној посети Бугарској објављено је на годишњицу потписивања Санстефанског уговора (3. март 1878. године) којим се Бугарској поклања скоро цела Македонија, Пирот, Врање и источна Румелија. Бугарска је тај дан почела да прославља као национални празник, чиме је укинута онај од 9. септембра. Објављивање папине посете управо на новокомпоновани благодан увеличао је његов „сјај“, али је ово удварање Ватикана новим властима у Софији изазвало и подозрење у његове крајње циљеве, данас више него јасне.

Друго је, у ствари, питање: зашто је, дан-два раније (као некакво упозорење?) из заборава извучен пребегли мајор КГБ Шејмов? Очигледно не случајно, него да се упозори како је Бугарска годинама осуђивана као „продужена рука“ КГБ у атентату на Јована Павла Другог.

Одавно, наиме, Ватикан показује жељу да се о „бугарској вези“ не прича – вероватно из два разлога. Један је да то не доприноси популарности папе (јер – какав је то папа кога хоће да убију?), а други – да би тако могло да се покрене и питање евентуалне (активне или пасивне) умешаности Ције и других обавештајних служби, на пример, француске, у атентат, за шта такође има индиција.

Уз то, - а то је, можда, и најважније, Ватикану не иде у рачун било какво опредељивање, јер му је Америка важна због богатих католичких бискупија и других односа, а бивши СССР зато што у њега, као и у његов бивши „лагер“, све више продире, а жели да се то догађа уз што мање буке. У тим оквирима посебно му је важна Бугарска, што сигурно остаје без обзира на недавно покварене односе.

Шта би Јована Павла Другог могло да води у ту земљу? Живот у две једине католичке бискупије и 60.000 католика колико их укупно у Бугарској има – свакако не. Мало је вероватно и то да је Ватикан посебно заинтересован за „екуменске“ односе са Бугарском православном црквом. Остаје, дакле, једино четвртина (можда чак трећина) бугарског становништва исламске вере: милион и 200 хиљада припадника турске националне мањине, а онда још Помаци (исламизовани Бугари) и Роми.

Ствар изгледа чудно само на први поглед. Ватикан се, наиме, одавно труди да успостави антиатеистички фронт са следбеницима ислама, а да тиме

такође ослаби њихов притисак. Било је до сада више покушаја (на Космету, на пример) у том смислу, а понегде и делимичних подударних акција и договора. Бугарска, европска земља са толиким муслиманима, могла би бити погодан полигон за даље покушаје и, можда, неки велики гест.

Када је саопштено да ће папа посетити Бугарску у игри је, можда, био и „југословенски елемент”, то јест – Македонија чија је аутокефална православна црква под приличним утицајем Ватикана.

Дакле, сасвим је јасно да је Јован Павле Други одлучио да крене у поход на Исток. Закључио је да су се промениле околности падом Берлинског зида и да сада као најзначајнији светски политичар, коме нико не спори тај политички значај и примат, може јавно да делује на начин који је био незамислив за скоро све његове претходнике. После дипломатског скандала, а то је свакако хладан однос Бугарске према изасланику Јована Павла Другог, по налогу Ватикана кренула је медијска кампања омаловажавања Бугарске. Да је којим случајем у том надирању Јована Павла Другог била освојена Србија, не би смо се изненадили да, за негостопримство Бугарске, тај папа Војтила наложи употребу свих оружаних НАТО потенцијала и освајање Бугарске. То је стара и добро опробана тактика папа, а нарочито Јована Павла Другог. Стварно може да се закључи да је Стаљин с правом постављао питање са коликом армијом располажу папе. Као што се примећује, време иде, све се мења, али као константа остаје деловање Ватикана и политика папе. Са позиција Ватикана и његових интереса, које често и најупорнији верници – римокатолици не могу да схвате, Јован Павле Други је имао изузетни допринос у креирању геополитичке ситуације у свету, а у том смислу и одговарајући ексклузивитет у односу на своје претходнике. Вероватно ниједан папа пре њега није располагао са толиком војном силом. Та војна сила је само формално била под командом других структура, али у суштинском смислу она је употребљавана само тамо где постоји интерес Јована Павла Другог. Имао је војску коју није издржавао, нити плаћао, а увек је могао да командује. Увек је формално наступао као наводно миротворац са позиција доказане латинске лукавости, а својом дипломатијом подстицао и наређивао убијање и прогон Срба православца.

4. 17. У поглављу под насловом „Ватикан, бискупи и нове Јанка Пусте” објављен је текст следеће садржине:

Мађарска веза другог „тунела пацова”, која се протеже и на Војводину, посебно је значајна за активност светске католичке мултинационале у помагању хрватским усташама. О тој помоћи говори се у меморандуму југословенске владе Савету безбедности Уједињених нација од 2. јануара 1992. године, посебно у вези с убацивањем терористичких група.

Сведочанство те важности је и одлазак ђаковачко-сремског бискупа Тирила Коса у Мађарску похода ради „хрватским прогнаницима” који су уточиште нашли у тој земљи. Између два светска рата, по злу је у мађарској била позната Јанка Пуста, полигон за обуку Павелићевих усташа. Сада тамо таквих полигона има више, а у њима се обучавају неоусташе Франје Туђмана и других. Њих мађарске власти овога пута смештају у војне полигоне које су својевремено држале совјетске војне јединице, где за „обуку” имају услове

боље него на салашима пре неколико деценија. Обучени питомци пребацију се у Хрватску, али и у Славонију, Барању и западни Срем.

Такви полигони, иако то мађарске власти званично поричу – постоје у близини Мохача, у селу Беременд, и код Капошвара. Погранични органи већ су хватали групе усташа убачених из тих полигона. У областима у којима се њихова обука обавља има и много „избеглих Хрвата” и управо је њих – сигурно с посебним благословом за оно што тек треба да учине за хрватско клеронационалистичко усташтво, које ради по налозима светске католичке мултинационале, посетио „ђаковачко-сријемски бискуп Ђирил Кос”, онај што има ингеренцију над Земуном и Новим Београдом. У том клероусташком походу њега су пратили Геза Варга, бискупски делегат за вернике мађарске народности и Лука Стригар, његов канцелар.

Колико је значајна чињеница што ђаковачки бискуп, по налогу светске католичке мултинационале и загребачког Каптола, посећује логоре Хрвата у Мађарској из којих усташки бојовници крећу против Срба, толико је значајна и чињеница да га прате мађарски католички попови: јасно је да су и једни и други на заједничком задатку. „Мађарско друштво – објашњава Ђирил Кос – и каритативне установе, и државне и црквене, настоје показати пуну љубав према прогнаницима.” А на кога се то посебно односи – не треба ни говорити.

Ватикан и његова филијала с Каптола у Загребу нису, очигледно, Ђирилу Косу поверили само обезбеђивање утицаја до Земуна и до средине Бранковог моста преко Саве, него с њим мисле да иду и даље, у смислу идеја Алоџија Степинца о Србима о којима је речи било већ раније.

Ђирил Кос је пун хвале за мађарске власти, а такође пун наде у враћање „избеглих” Хрвата, очигледно добро опремљених „калашњиковима” и другим оружјем којим треба да убијају у славу нове НДХ и који се обучавају на напуштеним полигонима совјетске војске. „Мађарско друштво и каритативне установе, и државне и црквене, настоје показати пуну љубав према прогнаницима” – каже Ђирил Кос и додаје појединости које посебно говоре о кризи Ватикана за мађарски правац деловања против Србије, инаугурисан још много раније.

Својевремено, папа Јован Павле Други за зрењанинског и суботичког бискупа наименовао је Мађаре, очигледно антиципирајући антисрпску политику коју је мађарски премијер наговестио изјавом по којој „у будућности” границе између Мађарске и Југославије не морају бити „какве су сада”, то јест да се део Србије – део њене северне покрајине – може присајединити Мађарској. Бискупи, дакле треба ту да одиграју значајну улогу. Но, ако двојица војвођанских бискупа мађарске народности – суботички Јанош Пензеш и зрењанински Ласло Хужвар – у Војводини не буду довољни, по обавештењу Ђирила Коса припрема се припомоћ у Мађарској: католички жупник у области Батине, тамо где такође има доста „избеглих” Хрвата (те и обучених терориста, јер се они међу њима крију) „научио је мађарски и управља највећом жупом вјерника мађарске народности, а то је Змајевац”.

Акција је, дакле, свеобухватна, јер носталгичари за сентиштванском Мађарском – чијој се круни Јован Павле Други прошлог лета поклонили у

Мађарској, славећи њена освајања све до Ријеке, сеже преко целе Војводине, тако да други „тунел пацова” не служи само пребацивању усташких бојовника у оба правца, него и крсташком рату ширих размера.

Ђирил Кос је с бискупом Печуја разговарао о размени хрватских и мађарских студената теологије и семеништараца. Ови мађарски би се, наравно, у Хрватској учили и усташтву, а они хрватски у Мађарској, сентиштванском духу чији носталгичари теже заузимању Војводине или бар једног њеног дела у корист Мађарске. У том духу Хрватска је већ била део Аустроугарске, а могла би опет постати део нечега сличног, „дунавске” или какве друге „федерације”.

А све је, како је речено, почело одлуком папе Јована Павла Другог да у Војводини успостави превласт католичког клера мађарске националности, ослањајући се на ситуацију коју је римски билтен „Релациони релиђозе” још пре неколико година описао овако:

„У земљама које се граниче с Мађарском, а у којима живи мађарска етничка мањина, нарочито у Румунији, Југославији и Чехословачкој, мађарски католички свештеници више су везани за кардинала Лекаија (тадашњег примаса мађарске – а сада сигурно за његовог наследника – прим. А. А.), него за поглаваре бискупија у земљама у којима живе. У многим случајевима ови мађарски свештеници дуж граница с домовином воде упорну националистичку политику и предмет су сукоба са свештеницима других националности, а посебно с властима. У оваквим случајевима Ватикан је готово увек подржавао мађарско свештенство.”

Ни Ватикан, ни Мађарска католичка црква, нису порекли писање публикације „Релациони релиђозе”, на шта је (А. А.) указано два пута: у тексту „Источна политика Ватикана” (НИН, број 2075, од 5. октобра 1990) и у коментару за сервис Танјуга намењеном радију и телевизији.

На први текст (у НИН-у) нико из крила светске католичке мултинационале, те ни из цркве у Хрвата, нити из Мађарске католичке цркве, а ни из војвођанских католичких бискупија, зрењанинске и суботичке, није реаговао. Примедба је дошла тек после коментара за Танјуг у коме је речено да су „повољно изражене претензије истакнутих мађарских политичара према северној српској покрајини... наишле на подршку Ватикана” и то образложено овако:

„Подлогу за мађарске ревандикације према Војводини Ватикан је поставио још пре две-три године када је папа Јован Павле Други за зрењанинског и суботичког бискупа поставио мађарске свештенике, који су више били везани за мађарску католичку хијерархију и власти него за оне надлежне на територији на којој делују”.

То је зрењанинског бискупа Ласла Хужвара навело да потегне у Београд и министру вера Републике Србије, како је јавио Танјуг – укаже на „неприхватљивост дела коментара... о наводно унапред смишљеној политичкој позадини постављања бискупа Мађара на чело зрењанинске и суботичке бискупије”.

Бискуп Ласло Хужвар очигледно има неке посебне разлоге да протестује, а нико их из његовог политичко-верског табора није имао ни када су о томе писали „Релациони релиђозе” и НИН. Који су – видеће се.

Они „домаћи свештеници” о којима говори „Релациони релиџозе” (католички, разуме се) су Хрвати. Они су још некако и могли да „прогутају” што је на положај зрењанинског бискупа доведен Мађар Ласло Хужвар, али када је и суботичког бискупа, Хрвата Матишу Звекановића, наследио опет Мађар – Јанош Пензеш – незадовољство војвођанских Хрвата није се могло сакрити, па је чак и сам Радио Ватикан морао признати како је тај чин, „што је и разумљиво, изазвао извесну збуњеност”.

Загребачки Каптол, а посебно његов врховник, кардинал Фрањо Кухарић, посебно су били незадовољни губитком и другог феуда у Војводини, дакле у Србији коју, по Степинцу, желе да католиче, па кардинал није отишао у Суботицу на устоличавање новог бискупа, иако то – као тада (још увек) председник „Бискупске конференције Југославије” – чини и дужан је да чини када му папа у кохорту врховних пастира шаље новог члана.

Ватикан се, међутим, није освртао на то, јер му је устоличавање Јаноша Пензеша за новог суботичког бискупа служило у посебне сврхе: за организовање својеврсног „самита” бискупа мађарске националности из Југославије и Румуније (где је мађарска мањина претежно католичка и може да послужи за разбијање целовитости Румуније). Тај скуп су, осим београдског папског нунција Габријела Монталва, увеличали и високи католички клерици из Мађарске и први католички бискуп Румуније.

Но, Ватикан је морао да буде свестан тога да за његове планове у погледу Војводине и њеног евентуалног новог политичко-географског распоређивања у корист Мађарске незадовољство загребачког Каптола и „извесна збуњеност” војвођанских католика који се изјашњавају као Хрвати могу да буду врло штетни, посебно у прокопавању мреже другог „тунела пацова” ка Мађарској и из ње, па је предузео акцију „помиривања”.

То помиривање обављено је на основу поделе „надлежности”: цркви у Хрвата дата је надлежност над Хрватима у Војводини и патронат над „Демократским савезом војвођанских Хрвата”, а над Мађарима бискупима Хужвару и Пензешу који су и покровитељи „Демократског савеза Мађара” Андриша Агоштона, који се сматра „продуженом руком” сентиштванских носталгичара, врло утицајних данас у Будимпешти.

Ради „помиривања” Ватикан је кардиналу Кухарићу наложио да походи Суботицу и тиме, према ватиканским пропагандним средствима, у замену за ону „извесну збуњеност” – „бачким Хрватима донесе ријечи охрабрења и поздраве цијеле цркве у Хрвата, Загреба и читавог хрватског народа”. Тако су зрењанински и суботички бискуп мађарске националности остали надлежни само за мађарске католике у Војводини.

Ова хрватско-мађарска (католичка) нагодба у северној српској покрајини показала се врло значајном за оно што се тамо дешавало. Успостављен је, наиме, двострани саобраћај мађарским краком другог „тунела пацова” у коме су јавке католички свештеници, без обзира на то јесу ли Хрвати или Мађари – а све у међусобном дослуху и уз сарадњу с „Демократским савезом војвођанских Хрвата” и „Демократским савезом Мађара”.

Охрабрење таквој работи била је и посета ђаковачког бискупа Ђирила Коса „избеглим Хрватима у Мађарској и његова договарања с највишим

клерикама цркве у Мађара уз које, конкретним поступцима, – све више пристају и највише личности мађарске државе, политике и цркве.

У томе и јесте суштина протеста зрењанинског бискупа Ласла Хужвара због тврђења о „унапред смишљеној политичкој позадини постављања бискупа Мађара на чело зрењанинске и суботичке бискупије”. Почињу, наиме, да се обелодањују чињенице које говоре о све интензивнијем саобраћају између мађарске мреже другог „тунела пацова” и Југославије – саобраћаја који указује на сву видовитост Ватикана исказану одлуком да Мађари буду постављени за бискупе у Зрењанину и Суботици. Део тог саобраћаја свакако је и допремање „калашњикова” ватиканским парама купљених у Мађарској, убацивање усташких терориста из Мађарске у Хрватску, посебно преко оног дела југословенске границе коју ЈНА више не контролише, али и у Барању, а такође спасавање усташа којима се омогућава бекство у Мађарску, онако како се то чинило и раније. Чак су и актери слични – то су католички свештеници.

Обелодањено је, на пример („Политика”, 11. новембра 1991) како је зенговац Дамир Иванчић, у намери да се, привремено, склони у Мађарској, дошао у Суботицу и тамо се јавио Јулију Скендеровићу, „генералном тајнику” „Демократског савеза војвођанских Хрвата”, где је и ухапшен. Човек који је Иванчића послао Скендеровићу био је неки католички свештеник суботичке – Пензешове – бискупије. Код Јулија Скендеровића Иванчић се скривао до хапшења, а у међувремену састајао се ту и с председником „Демократског савеза војвођанских Хрвата”, Белом Тонковићем.

Скендеровић, Тонковић и још неки истакнути челници „Демократског савеза војвођанских Хрвата”, према истом извештају, „организују илегалне канале за прелазак преко границе и скривају усташе који су илегално прешли у Војводину бежећи из Вуковара и Славоније... Како се чује у Суботици, у неке од ових прљавих игара умешани су и поједини католички свештеници који, као у време када су усташе бежале из Југославије, имају улогу „официра за везу”.

Позадина протеста зрењанинског католичког бискупа Хужвара сада добија праву димензију. Показује се, наиме, да је Ватикан био врло далековид када је мађарске попове довео на бискупске тронове у Зрењанину и Суботици. Вреди зато за крај ове приче навести део Меморандума југословенске владе Савету безбедности Уједињених нација од 2. јануара 1992. године иако се у њему понавља понешто од онога што је већ речено. Ево тог дела: „У Мађарској су организовани логори за обуку припадника оружаних формација Хрватске. Са територије Мађарске се у Југославију убацују појединци и групе ради вршења диверзантско-терористичких акција (најчешће на територији Барање).

Припадници хрватског Министарства унутрашњих послова и Збора народне гарде са подручја Харкања, Печуја и Мардијађида у близини Шикоша у Мађарској, након обуке у којој учествују старешине мађарске армије, илегално се убацују у Југославију ради извођења диверзантско-терористичких акција.

Обука припадника хрватских оружаних формација изводи се на бившим полигонима совјетске армије, на пример, код Мохача (три км. од Мохача према Удвару), код села Беременд или код Капошвара.

Око 250 припадника Збора народне гарде Хрватске је, током августа, у касарни „Будаи Нађ Антал” у Нађатаду завршило диверзантско-терористичку обуку, након чега су убацивани у Југославију са задацима обавештајног или диверзантско-терористичког карактера.

У току ноћи 16/17. октобра на више места дуж мађарско-југословенске границе у Барањи регистровани су покушаји илегалног убацавања диверзантско-терористичких група (три-пет људи). Те групе су откривене и вратиле су се на територију Мађарске.

Почетком новембра из Мађарске, југозападно од Беременда према барањском Петровом Селу, у Југославију је убачена већа диверзантско-терористичка група, која је наишла на минско поље и покушала његово чишћење. Том приликом страдало је више припадника ове групе и њен вођа, који се лечио у болници у Печују (Мађарска).

Крајем новембра, након диверзантско-терористичке обуке у касарни „Будаи Нађ Антал” у Нађатаду, у Југославију се вратио југословенски држављанин мађарске народности А. Ленарт са задатком да се, као добровољац пријави у ЈНА ради прикупљања података о распореду снага ЈНА у Барањи.

Са територије Мађарске су 30. новембра, у Југославију на подручје села Торјанци убачене две диверзантско-терористичке групе од око 50 људи. Једна група је убачена из правца мађарског села Олд, а друге из правца села Белишће. Убачене групе су на свиреп начин убиле девет мештана села Торјанци, а потом извршиле напад на караулу ЈНА „Ђуро Салај” и раниле два војника. Са упадом ових група и масакром у Тројанцима упозната је и мисија ЕЗ.”

Никаких резултата тог упозорења није било, а ни на који начин нису се огласили ни католички клерици мађарске националности ни с једне стране југословенско-мађарске границе.

Утолико је више карактеристично то да је, крајем јануара 1992. године, раније цитирана и доста давно исказана опаска према којој „у многим случајевима мађарски свештеници дуж границе с домовином воде упорну националистичку политику” и да је „Ватикан готово увек подржавао мађарско свештенство” добила драстичан доказ.

Реч је о помену жртвама рације у Војводини пре 50 година, одржаном 22. и 23. јануара 1992. године у Новом Саду и у другим градовима северне српске покрајине.

Пре пола века мађарска фашистичка солдатеска, уз учествовање локалних мађарских шовиниста, поубијала је више од 1.300 невиних жртава, жена, деце, мушкараца и старих – Срба, Јевреја и Рома.

Има извештаја који говоре о томе да су, међу жртвама, били и неки Мађари – од оних малобројних који се нису сврстали уз фашистичке окупаторе.

Оно што је пало у очи онима који су на централној новосадској комеморацији били, али и онима који су о њој читали у новинама – јесте чињеница да су помен зверски мученима и под лед баченима служили само православни свештеници на челу са српским патријархом Павлом и да је служио и главни рабин за Југославију Цадик Данон.

Да се поклоне сенима невиних жртава фашистичког мађарског терора дошли су представници Цариградске патријаршије, али никога није било да – у духу прокламованог „екуменизма” папе Јована Павла Другог – представља Ватикан. Католичка црква уопште, не само она „у Хрвата”, него ни католичка црква војвођанских Мађара, нису се укључиле у комеморативне обредне.

Где је тих дана био зрењанински бискуп Ласло Хужвар који „неприхvatљивим” сматра опаску да је „унапред смишљена била политичка позадина постављања бискупа Мађара на чело зрењанинске и суботичке бискупије”. Уместо да потегне у Београд – требало је да се прикључи комеморацијама за недужне жртве фашистичких зверстава својих сународника у Новом Саду и другде у Војводини пре пола века. Но, светској католичкој мултинационали, за чије интересе ради и зрењанински бискуп, није својствено кајање за злочине за које је саодговорна, чак ни после дугих година. А све је то у духу пропаганде Радио Ватикана који у дане војвођанских комеморација, а на сам дан Светог Саве, објављује како је светосавље „империјалистичка идеологија Српске православне цркве”.

А тих дана се догодило и вандалско скрнављење православног гробља у Суботици. Ни поводом тога нико се од мађарских католичких клерика није огласио. Вандали нису „њихови” верници, припадају некој сатанистичкој секти, али су, ипак, Мађари.

Када би се из овог текста избацило све што представља личне закључке аутора, на основу његове анализе догађаја, онда делови текста који су цитати из других извора, представљају чињенице које су сасвим довољне за закључак да је папа Јован Павле Други вишеструко превазишао свог узорног претходника Пиа Дванаестог. Дакле, пре почетка оружаних сукоба у Словенији, Хрватској и Босни и Херцеговини Јован Павле Други је готово до детаља планирао да се понови сценарио као пре 1941. године и током година Другог светског рата на територији бивше Југославије. Интересантно је да никада Ватикан није био на страни оних који су се борили против појаве фашизма и против нацизма. Увек је бирао са гледишта људскости и хуманости погрешну страну и увек се из тог ћорсокака извлачио фактичким значајем који Ватикан има у односу на римокатолике.

Католичка Мађарска и њено свештенство, а нарочито свештенство из Хрватске и са територије Војводине одлучујуће су утицали на стварање, скривање и субверзивне делатности усташког фактора на целој територији бивше Југославије. С правом аутор овог текста закључује оно исто што је цео антифашистички свет закључио 1945. године о односу Ватикана и његовог папе према усташком покрету. Без благонаклоности Ватикана и папе усташки покрет готово да не би могао ни да постоји. Уосталом историја Ватикана и свих папа је доказала да се они не одричу својих средстава деловања која имају за циљ очување и ширење власти папе и експанзију римокатоличанства као једне од карика новог пројекта званог глобализација. Тај пројекат се заснива на јединству само једног типа тржишта, једне владе као власти и једне вере, односно победи Запада и потчињавању Истока.

У светлу претходних закључака, до којих може да дође сваки разумни просудитељ, просто се намеће констатација да је Јован Павле Други на челу организоване криминалне скупине и то међународног значаја. Уосталом на то упућују и историја Ватикана и биографије великог броја папа, Војтилиних претходника.

Много је аутора који су објавили књиге са оригиналним документима о склоности римокатоличких свештеника да непосредно помажу враћању тзв. крсташа, односно усташа на територију СФРЈ. То је био процес који је кренуо 1941. године, а из овог текста сувопарне чињенице доказују да је исти процес кренуо и 1991. године. Из посебних логора за обуку усташа терориста, под покровитељством римокатоличких свештеника, на територију СФРЈ су 1991. године убацивани нови крсташа, односно припадници ЗНГ.

На тај систем најупечатљивије указује и чињеница да римокатолички свештеници нису хтели да присуствују обележавању и комеморацији поводом познатог датума из историје, када су током Другог светског рата мађарски фашисти побили Србе и друге некатолике. Представници осталих цркава су дошли на комеморацију, па чак и из иностранства, али није било римокатоличких свештеника. Њима је било забрањено да присуствују и на неки начин учествују у комеморацији поводом жртава за које одговорност сноси и Римокатоличка црква. Осим тога, тих дана је стварно било непримерено да римокатолички свештеници присуствују комеморацији поводом догађаја из Другог светског рата, јер су у том тренутку, 50 година после Другог светског рата, ти исти свештеници подржавали оне који су наследници зликовачких дела усташа.

4. 18. У поглављу под насловом „И Међугорје у другом тунелу пацова” објављен је текст следеће садржине:

Међугорје су, док је то било могуће, посећивале стотине и хиљаде католичких верника, убеђених у то да се у херцеговачком кршу заиста јавља мајка Божија. Ватикан није званично прихватио тврђења о томе, али се и не противи да Међугорје посећују ходочасници, све у духу онога што је својевремено рекао тадашњи мостарски бискуп Жанић: „Важно је само да људи вјерују!”

Али, за светску католичку мултинационалу друго је нешто, у ствари, важно: важно је то што ходочасници доносе новац од кога добар део одлази у џепове цркве у Хрвата, те је, тако, и Ватикан укупно богатији, док велика фреквенција верника, свештеника и калуђера омогућава одржавање многих веза у корист „свете шпијунаже” светске обавештајне мреже Ватикана, о чему је милански дневник „Коријере дела сера” својевремено написао:

„За своје послове у корист светске католичке цркве, Курија се служи свештеницима, лаицима, редовницима свих националности који се сакупљају у Риму, али и даље одржавају односе са земљама из којих потичу. Они су снага обавештајног система чије се нити стичу у Светој столици из свих делова света (али и полазе отуда у разним правцима), па су зато и циљ интересовања (и коришћења) обавештајних служби многих земаља.”

Наиме, они који се, по пословима обављеним у свету сакупљају у Риму „и даље одржавају односе са земљама из којих потичу”, а оне „покушавају да

о папиној држави добију информације од својих суграђана запослених у Ватикану”. Везе, значи, функционишу у оба смера.

„Важно је само, како каже бискуп Жанић, да људи вјерују!”

Да би се илустровао промет око Међугорја и неке његове карактеристике може да послужи једна белешка из „Гласа Концила” како је у овом светилишту и у вези с њим врло активан извесни Павел Хлињица, личност нада све сумњиве прошлости и већ врло компромитована.

Кажу за њега да припада језуитском реду, да је Словак, родом из Трнаве, који је 1950, у својој тридесетој години заређен за свештеника и примљен у језуитски ред. Он тврди да је касније произведен за бискупа. У одговарајућим званичним ватиканским годишњацима нема, међутим, трага о томе, него само података да је био запопљен. Када је шездесетих година, дошао у Италију испричао је како је за бискупа произведен у Чехословачкој тајно и да је тај чин обавио неки други чехословачки бискуп који је касније „нестао”, те не може бити сведок његовог заређења.

У деценијама после Другог светског рата односи између Ватикана и Чехословачке (што је био случај и с другим земљама „лагера”) били су такви да власти нису хтеле да прихвате бискупе које именује Ватикан, а Ватикан, опет, није хтео да прихвати оне које је за унапређивање предлагала власт. Ватикан је тада прибегао тајном произвођењу бискупа, на начин на који се то радило у Украјини и Русији после Октобарске револуције. Тако је, тврди Хлињица, и он унапређен у бискупа.

Веровало му се, како је наведено, на реч, поготово када је у Ватикану дао све потребне „изјаве верности”. Тада му је, чак, на „пастирско” управљање дата једна дијецеза у Мауританији, али његов значај и утицај у ватиканској курији нису расли ни због тога, нити само зато што је био бискуп једне од „дркава ћутања” на европском истоку, него зато што је показао велику активност када је образовао „Про фратрибус”, организацију која се званично бави помагањем избеглицама из тога дела старог континента, али која је – а он лично посебно – имала великог удела у финансирању пољске „Солидарности” и другом „пословању”.

Највећи подухват Павела Хлињице састојао се, међутим, у откупљивању докумената у вези с финансијским скандалом Амброзијанске банке, која су тешко теретила и компромитовала светску католичку мултинационалу и њен „Институт за религиозне послове”. Налогe од неколико милијарди лира потписао је без покрића, па је и та афера избила на видело и италијанске надлежне органе навела на подробну истрагу у којој је откривено и то да је Павел Хлињица у свом стану крио неке поверљиве документе италијанске тајне обавештајне службе. Како су и зашто ови документи доспели у његове руке?

У време открића упућени су наводили три претпоставке. По првој – Хлињица је био повезан с италијанском тајном војном обавештајном службом, па су му документи били поверени на чување, у ствари – склоњени у време истраге о раду ове установе за чије се шефове сумњало да су припремали државни удар у Италији. По другој – Хлињица је и та документа прибавио за рачун Ватикана, како не би доспела у руке непоћуднима. По трећој – Хлињица се докопао тих и других тајних докумената у сопствене сврхе.

Када је откривена афера с откупљивањем докумената у вези с Амброзијанском банком, Ватикан је покушао да се дистанцира од Павела Хлињице, указујући на то да он у његовим документима није уписан као бискуп, а и сам словачки „тајно заређени” бискуп покушао је да сваку одговорност скине са Свете столице, изјављујући да је радио „без било чијег мандата” и само „из љубави према папи и цркви”.

С таквим педигреом и искуством Павел Хлињица је – сигурно не без знања и налога Ватикана – постао незаобилазан у Међугорју. „Словачки бискуп Хлињица, који живи у Риму, стално се виђа у Међугорју” – каже „Глас Концила” и описује како се он увек нађе у близини међугорске тројке „видилаца” када они тврде да саобраћају с мајком Божијом и „пребуре бијелу круницу”, а асистира му (неименована) „хабзбуршка принцеза, што ондје годинама не одустаје од тихог служења ходочасницима, опет клечећи с лактовима на тлу и длановима око главе”.

И све се то догађа у Међугорју, важној раскрсници другог „тунела пацова”, сада – како ствар описује „Глас Концила”, стјецишту људи, језика, навика, чежњи и новчаница са свих континената”. Ипак – признаје недељник – „у Међугорју и око њега није све сама светост, па би се ондје могао пронаћи и покоји грешник, а трка за брзом зарадом од ходочасника може бити и нелијепо”.

Павел Хлињица се, дакле, „стално виђа” управо у таквом Међугорју, чува „леђа” видеоцима и сигурно нештедимце нуди своја велика мешетарска искуства уз асистенцију „хабзбуршке принцезе”, која лактовима чува део некадашње земље својих предака у нади да ће га сачувати и за будућност смишљену у Ватикану.

Важно је само да људи вјерују – а онда је с њима лако”.

Ово није једини текст који случај Међугорја описује. Поред обавештајног и финансијског значаја, ово привиђење има и свој медијски значај којим се скреће пажња јавности, наравно, пре свега преко римокатолика – ходочасника и припрема терен за тренутак када ће отпочети разбијање СФРЈ по налогу Јована Павла Другог.

Овај текст открива, односно потврђује методологију деловања Ватикана, а нарочито Јована Павла Другог. За прљаве послове Ватикана, по правилу се користе одабране личности, односно они од чијег деловања Ватикан лако може да се одрекне. То је случај и са Павелом Хлињицом. Ово је карактеристично и осликава понтификат Јована Павла Другог. Неколико међународних афера је ипак морало да изађе на светлост и то мало што се званично појавило довољно је да прикаже деловање Јована Павла Другог. Може се само претпоставити колико је таквих, сличних и сигурно тежих и опаснијих догађаја које је режирао Јован Павле Други, а који су добро сакривени у архивама Ватикана.

Овде треба истаћи да су, са гледишта интереса Римокатоличке цркве, с правом затворене за јавност архиве Ватикана. Међутим, оно што је познато и засновано на сазнањима и чињеницама из до сада доступних архива Ватикана доказује склоност да се не бирају средства, па у том контексту да се прибегава криминалну и злочинима, што у сваком случају представља предвидиво

правило понашања Ватикана и његових папа. То предвидиво правило понашања представља искуство, које омогућава да се у идентичним или сличним ситуацијама поступа на исти начин заснован на дугогодишњем искуству. То искуство је правило понашања засновано на хиљадугодишњој историји Ватикана и његових папа. Та својеврсна историјска дистанца између догађаја и доступности података и утврђивања чињеница на основу званичних архива Ватикана, омогућавала је Ватикану да се на својеврстан начин престроји, усмери на друге теме и скрене пажњу. Дакле, Ватикан систематски скрива и забрањује истину, а да се и не обазире на последице скривања истине.

Увек су последице деловања Ватикана болне, а слаба је утеха жртвама да су биле у праву. Овај стил рада Ватикана и Јована Павла Другог прихватиле су и друге политичке силе у свету. Да би се схватио метод и значај, можда најбоље могу да послуже скорашњи примери. САД је извршила инвазију на Ирак под изговором да Ирак има биолошко оружје, да сарађује са терористима и да представља опасност за САД. Након неколико месеци САД су признале да Ирак није имао биолошко оружје а са гледишта позиције Ирака се ништа није променило. Он је и даље окупиран. То су САД научиле од свог учитеља Јована Павла Другог, једног од најуспешнијих глумаца и корисника масмедиа.

4. 19. У поглављу под насловом „Три актера у Италији” објављен је текст следеће садржине:

У непосредном суседству Југославије, у Италији, у систему другог „тунела пацова” – осим самог Ватикана као центра светске католичке мултинационале – посебну улогу имају Завод св. Јеронима, „Малтешки витезови” и организација „Comunione e liberazione” (Заједништво и ослобођење).

Завод св. Јеронима основан је као самостан 1453. године и био је прихватилиште и училиште ходочасника, избеглица и свештеника који су, разним приликама и поводима, у Рим долазили из југословенских крајева. Увек је, међутим, осим Ватикану самостан служио сили која је те крајеве држала или на њих претендовала: прво Аустроугарској, па Мусолинијевој Италији и, најзад, посредством усташа, нацистима.

Крајем Другог светског рата „завод” је био чвориште тадашњег „тунела пацова” којим су стотине ратних злочинаца побегле у Латинску Америку и неке друге земље. Међу њима су били Павелић, Артуковић и Лубурић, али и „крвник из Лиона” Клаус Барби, нацистички ратни злочинац адмирал Лицман, генерал Галант и други, шеф белгијских „ватрених крстова” Леон Дегрел, око 70 нацистичких сарадника, бивших доушника из СССР, припадници Власовљеве армије и још много других.

Између Првог и Другог светског рата извесну ингеренцију над „заводом” имала је југословенска држава, али Ватикан није желео да се она протегне и на Југославију после Другог светског рата, па питање није решено ни протоколом којим је означено обнављање југословенско-ватиканских дипломатских односа. Победила је, очигледно, далековидост светске католичке мултинационале која није желела ничије „мешање” у послове „завода” који не само да је остао значајни терминал другог „тунела пацова”, него и једна од значајних ватиканских финансијских пословница преко које се ко зна

шта све финансира за активности на тлу Југославије. Посредством Завода светог Јеронима ватикански капитали инвестирани су у разне компаније. Рачунало се да „завод” већ 1924. године има акција и других вредносних хартија за милион и по (тадашњих) лира, што је данас вредност у тој монети исказана, неколико стотина пута већа.

Осим тога, годинама је Завод светог Јеронима главно место глорификована ратног злочинца, загребачког надбискупа и кардинала Алојзија Степинца коме се – пошто је у Туђмановој Хрватској рехабилитован – припрема и проглашавање за свеца.

Доскора се на челу „завода” – кога је „смиреном и сигурном руком водио” – налазио извесни монсињор Ратко Перић, светској католичкој мултинационали и њеној загребачкој експозитиви личност сигурно врло привржена. С тим квалификацијама он је постављен за новог мостарско-дувањског бискупа. Њега је папа Јован Павле Други, с „много Божјег благослова” прво наименовао за помоћног бискупа мостарског као појачање бискупу Павлу Жанићу који је, привремено, и на челу требињско-мркањске бискупије. До тог наименовања дошло је под врло занимљивим околностима. Прва је да се хрватске клероусташке оружане снаге свим силама труде да заузму Требиње, а друга је да се у обе бискупије, и у мостарској и у требињско-мркањској, у длаку понавља нешто што је карактерисало усташку страховладу и геноцид над Србима за време постојања Павелићеве НДХ. Сам је то, крајем лета 1992. године, рекао бискуп Павао Жанић у посланици свештенству и верницима обеју бискупија којима у име Јована Павла Другог управља.

„Молим свећенике, каже се у посланици, којој је Радио Ватикан дао велики публицитет, да се свом душом заузимају... за добро својих жупљана и бранитеља искључиво на подручју својих жупа и да се на своју руку не униформирају. Осим тога, забрањујем било којем свећенику на подручју наших бискупија да благосиља и носи оружје.” Јасније не може бити: католички свештеници и редовници у те две херцеговачке бискупије ступају у усташке бојне, наоружавају се и благосиљају оружје. Забрањено им је да то чине „на своју руку”. А можда би са Жанићевим, Кухарићевим или Војтилиним благословом могли?

И још је нешто из посланице занимљиво. Тражи се од свештеника да „одлучно исправљају могуће чине који нису у складу с људским и кршћанским моралом”, да „упозоравају на поштивање људског достојанства сваког човека”, те да се „никоме не може пресудити без законских правних поступака, да се ничија кућа не смије рушити, нити ичија имовина отимати”.

Свега тога, дакле има – и несумњиво на штету Срба – а бискуп Павао Жанић, у смислу „упозоравао сам”, унапред жели да скине одговорност са себе, с Кухарића, папе и Ватикана у целини за оно што се догађа у мостарској и требињско-мркањској бискупији: да се крши хришћански морал, не поштује људско достојанство, суди „без законских правних поступака”, а „куће руше” и „имовина отима”.

Колике то размере има говори још једна појединост која проистиче из Жанићеве посланице: тражи се, наиме, од свештеника да делују „искључиво на подручју својих жупа”. Очигледно је, дакле, да најзагриженији клеро-усташки

свештеници иду и у „туђе” жупе, очигледно у оне у којима локално свештенство није довољно „активно”.

Научен много чему док је „смиреном и сигурном руком” водио Завод светог Јеронима, монсињор Ратко Перић ће та знања пренети на херцеговачки терен. Биће занимљиво видети и како ће се он поставити у давнашњем спору око превласти над верницима и црквеним добрима између дијецезанског свештенства које слуша бискупа и редовника који слушају своје гвардијане.

Окренимо се, дотле, једној од најопскурнијих ватиканских организација која се назива „Суверени ред малтешких витезова” чији је члан, како се тврди у Русији, и руски лидер Борис Јељцин.

Када је својевремено на видело избила афера с ватиканским финансирањем велике куповине „калашњикова” за Туђманове бојне, Ватикан је порекао било какву умешаност. Био је то, међутим, само уобичајени поступак коме светска католичка мултинационала прибегава кад год мора или жели од нечега да се „опере”. „Прање” је, ипак, било недовољно ефикасно, јер се показало да је уместо директно Ватикана који увек мора остати „чист” дејствовао „Суверени ред малтешких витезова”.

Тај ред је основан још у време крсташких ратова као борбени одред Римске цркве за освајање Истока: светих земаља. Протеран касније с острва Малте (по коме је и добио име) „ред” се утаборио у Риму, али се сада размисља о томе да се опет врати на Малту чија му (католичка) влада нуди гостопримство.

Дотле у Риму, где је његово седиште (у Виа Ница 81) ужива екстериторијалност и понаша се као „држава”. Има амбасадоре у више од 50 земаља, а Ватикан његовог шефа признаје као кардинала. Оно што је за овај клан увек било занимљиво јесте то да нико не зна колико му је богатство и у које се сврхе користи. Кредитирање „калашњикова” за Туђманову нову (НД) Хрватску само је један од проваљених случајева. Зна се, међутим, ко су неки од његових чланова. Пре свега, двојица бивших шефова Ције Вилијам Кејзи и Џон Мекон, затим потомци најбогатијих европских католичких породица, припадници крупне буржоазије и они који су се пробали у највише политичке сфере као што су бивши председник Републике Италије Франческо Косига – онај што је обећао „војну заштиту” Словенији и Хрватској – затим Ђулио Андреоти и други политичари, али и доскорашњи „Фијатов” шеф Ањели. По правилима реда „витез” једино не може да постане сиромашак, Јеврејин, протестант, муслиман и разведени католик.

У „Сувереном реду малтешких витезова” најјача је америчка група Ли Јакока, Спирас Скурас и други чији припадници могу телефоном директно да саобраћају с Јованом Павлом Другим: треба само да позову централу Ватикана и затраже за њих резервисани локал 3101, телефон на папином радном столу. Утицај те групе је, разуме се, огроман, а њена повезаност са Цијом (која је предвидела распад Југославије, па се ваљда и трудила да не буде демантована) толика да уопште није зачуђујућа што се „Суверени ред малтешких витезова” нашао на челу оних који Туђману обезбеђују милијарде долара за разбијање Југославије.

Трећи актер – „Заједништво и ослобођење” – основан је у Милану као ултрадесна католичка организација која ужива сву помоћ и наклоност Јована Павла Другог за дејствовање у Италији, али и против Југославије. У Италији – против свега напредног, чак и међу италијанским демохришћанима. Што се тиче Југославије – ова организација није крила своје апетите у односу на њу.

Ова организација се састоји из два дела: елитног који је, уз организацију „Опус Деи”, још једна ватиканска „бела масонерија”, док је други масован клерикално-популистички покрет. Његове чланове називају „небеским тупамаросима”, „Божијим стаљинистима” и „псима-чуварима вере”. Убрзо по оснивању, „Заједништво и ослобођење” добило је званично признање Ватикана као нека врста калуђерског реда, што се очигледно односило само на 7.000 оних „елитних”, а не и на око пола милиона осталих.

Доживотно изабрани вођ организације „Заједништво и ослобођење” је извесни дон Ђусани, али се истинским њеним вођом сматра сам папа Јован Павле Други, чији се списи или проповеди углавном највише читају на њеним скуповима.

Оно што је значајно за деловање дон Ђусанијеве организације у другом „тунелу пацова”, у односу на Југославију, јесте чињеница да је на једном од скупова те организације значајно место дато главном католичком пропагандисти шиптарског сецесионизма, попу из Урошевца Љушу Ђерђију, у присуству бившег италијанског премијера Ђулија Андреотија, Пољака Леха Валенсе и немачког кардинала и идеолога папине државе од „Атлантика до Урала”, кардинала Јозефа Рацингера, предстојника ватиканске Конгрегације за науку вере, наследнице злогласне средњовековне инквизиције.

Јављајући о томе како је Љуш Ђерђи био примљен на том скупу „Заједништва и ослобођења” – Радио Ватикан је рекао како је он „познати албански свећеник с Косова” чије је излагање „побудило велико занимање” и како „све талијанске новине посвећују много простора овом трагичном свједочанству”.

„Он је живо оцртао – приказује Ђерђијево иступање Радио Ватикан – тешко стање што га проживљавају Албанци на Косову. Говорио је о нетрпљивости и изнио је неке загонетне догађаје, као што је забрана свих албанских обавјесних средстава, затим мистериозна тровања, којима је било погођено преко 7.000 Албанаца, већином ђака. Говорио је о тешким животним увјетима младих Албанаца који су отпуштени с посла. Осврнуо се на улогу цркве која, уз велике потешкоће, покушава сачувати вјерски и културни идентитет албанског становништва на Косову. Она настоји свим средствима остварити помирење, стварајући увјете за братски суживот између кршћана и муслимана, истичући потребу помирења, а не освете.”

Љуш Ђерђи, очигледно говори по налозима из Ватикана и у складу с оним што је сам папа Јован Павле Други говорио у корист стварања „велике Албаније”.

У овом тексту, који би могао да има наслов „три лица Јована Павла Другог”, или „три лица Ватикана”, објављују се чињенице које су биле познате и у време када су се одиграли догађаји везани за растурање Југославије. Били су још јаснији у време објављивања ове књиге, а данас су општепознати.

У овом делу елабората важно је подсетити да улога Завода св. Јеронима има своју историјску константу коју су до детаља обрадили многи аутори, од којих ће само неки бити наведени у текстовима који следе. Ти текстови разних аутора само појачавају значај чињеница које су изнете у овом тексту. Интересантна је чињеница да је ратни бискуп Римокатоличке цркве у Босни и Херцеговини, Ратко Пуљић, школован као кадар у Заводу св. Јеронима за субверзивно деловање, готово идентично као и један од његових претходника Крунослав Драгановић. Тај завод контролише и њиме руководи непосредно Јован Павле Други.

Ред малтешких витезова је још једна од институција Ватикана под контролом Јована Павла Другог, која је задужена да обавља нерелигиозне, односно шпијунске послове, вршење притиска на цивилне власти и пружање логистичке помоћи структурама и институцијама које делују у интересу Ватикана. Прање новца и финансирање наоружавања су узгредни послови, али значајни као својеврсна гаранција да ће се прљави и недозвољени послови, које је наредио Јован Павле Други, успешно завршити. Наоружавање Туђманових усташа је био сигуран знак да се Јован Павле Други определио за крваво разбијање СФРЈ. У чланству малтешких витезова налази друштво које значајно утиче не само на креирање него и на обављање власти. Ради се о утицајним личностима које изузетан, па чак и одлучујући значај имају у сфери политике и међународних односа. У овом тексту се износе подаци само о неким утицајним члановима ове криминалне дружине.

Не смеју да се запоставе и асоцијације из структура Ције које у сваком погледу представљају додатни прстен гаранција, да се свака наредба Јована Павла Другог једноставно мора извршити, ако не милом онда силом. Наравно, сила се односи како на пројектованог противника, односно предмет деловања, тако и на унутрашње структуре у служби Јована Павла Другог. Ради се о стравичном, округлом и страшном систему који готово свим средствима деловања мора да доведе до резултата који је одредио Јован Павле Други.

Пажњу свакако заслужује и чињеница о својеврсном рекламирању свештеника Римокатоличке цркве са Косова и Метохије и начин интерпретације до практично најављивања и промовисања територије будућих оружаных сукоба. Јован Павле Други је непогрешиво предвиђао локалитете будућих сукоба и то не због догме о непогрешивости једног папе, већ пре свега зато што је у форми предвиђања практично обавештавао јавност о својим одлукама.

У том смислу, овај текст је значајан јер садржи конкретне чињенице које су општепознате јавности, о чему су известили медији. То што је Ватикан спорадично демантовао или се ограђивао од неких догађаја својих механизма готово да ништа не значи, јер признање и кајање Ватикана по правилу долази након 500 година од неког догађаја. Можда је на овом месту потребно констатовати да је проф. др Војислав Шешел од Претресног већа II тражио, у смислу правила 54 Правилника о поступку и доказима, издавање суб пене, односно обавезног налога да Ватикан достави документацију из архива Ватикана о деловању свих структура Римокатоличке цркве поводом разбијања

СФРЈ. У том контексту је интересантна и информација из Ватикана да су спремни да испуне наводно вољу Јована Павла Другог да се његови дневници и личне преписке спале након смрти, јер су наводно анђеоска размишљања и белешке, личне природе које јавност не треба да зна. Наравно, то је уобичајена маска којом се служи Ватикан.

4. 20. У поглављу под насловом „Папа пресеца вршцу шиптарске мреже другог тунела пацова” објављен је текст следеће садржине:

О месту и улози папе Јована Павла Другог у стварању и коришћењу другог „тунела пацова” биће речи на крају, али сада треба рећи да је он одиграо врло значајну улогу у обликовању идеје о „великој Албанији”.

Догодило се то 5. маја 1988. године када је он једној групи албанских ходочасника из САД, који су га посетили, рекао да се „скадарској Госпи” моли за уједињавање свих Албанаца – дакле, оних из тиранске Албаније, оних са Космета, из Црне Горе и из западне Македоније. Албанце је том приликом назвао „племенитим народом”, истичући жељу да „сви његови синови и кћери буду поновно уједињени”.

Папа се у вези с Албанијом и косметским Шиптарима оглашава и касније. То његово становиште и политика Ватикана у „албанско-косметском питању” вуку корене из периода од пре стотинак година, а настављају се феноменом бежања у Југославију који има једну до сада неразјашњену страну.

Албанска емиграција у свету различитог је порекла. До прве велике сеобе дошло је када су се, бежећи пред турским освајачима, неки Албанци населили у Јужној Италији и на Сицилији. Следеће значајније сељење било је у време инвазије фашистичке Италије, а убрзо потом – када је установљена власт проистекла из албанског народноослободилачког покрета. После тога било је групног и појединачног бежања у Грчку и Југославију (због Информбироа посебно), а понешто и у Италију, морем. Најновији талас догодио се лета 1990. године, после јуриша на западне амбасаде у Тирани и масовног прелажења Јадрана свим пловним објектима способним да се одрже на води.

Феномен бежања у Југославију има једну до сада неразјашњену страну. Питање је, наиме, колико су пребеглице из Албаније „праве”, а колико је међу њима агената убачених као помоћ косметским шиптарским сецесионистима у акцијама за остваривање планова за стварање „велике Албаније”. Неки Албанци – балисти и други – бежали су с Космета на завршетку Другог светског рата пред јединицама НОВЈ, а онда касније, одлазили из економских разлога, али и из политичких, што траје све до данас. Они економски емигранти, милом или силом, све више, првенствено новцем, помажу оне политичке.

Посебну одлику овог кретања чини то што најновије „избеглице” – посебно с Космета – налазе политичко уточиште и материјално ухљебље – у Словенији и Хрватској. Из економских разлога, додуше, многи Албанци су се одавно селили у Словенију и Хрватску и ту, углавном, постајали врло имућни, али – хтели то или не – постали и значајна материјална основа косметског сепаратизма.

Последњих година долази до својеврсног уједињавања иселиених Албанаца свих врста. Под притиском емигрантских организација и мафије (или и

једних и других заједно) – они су до недавно деловали у два правца: једним умеренијим, само на обарање бившег тиранског режима, а другим на стварање „Косова републике” и издвајање Космета прво из Србије, а онда и из Југославије. После промена у Тирани оба та правца све се више сливају у један: у стварање „велике Албаније” под капом одређених кругова, снага и организација на Западу, а уз благослов Ватикана.

Ево делимичних података о повезивању Ватикана и албанске емиграције, а кроз њену сарадњу с хрватском усташком емиграцијом, сада већ не само рехабилитованом у Туђмановој (НД) Хрватској, него и врло делотворном у њој.

Према књизи „Шеста колона” др Мила Бошковића, до тесног повезивања екстремне албанске и хрватске политичке емиграције дошло је после догађаја на Космету 1981. године. Представници „Хрватске републиканске странке”, „Хрватског народног одбора”, „Хрватског ослободилачког отпора” и „Бали комбтара” (шиптарске провенијенције) септембра 1982. године основали су у Детроиту „Хрватско-албански савез” са циљем „заједничке борбе за рушење Југославије” и „успостављања слободне етничке Албаније и слободне и самосталне хрватске државе”. Та акција је ушла у други „тунел пацова” кракова пружених и ка Космету и ка Хрватској. У те оквире спада и посебна брига емисара цркве у Хрвата послатих у Аустралију за Албанце, о чему је речи било на почетку.

Истовремено, наиме, на антијугословенској основи – као посебан кохезиони елемент – јављају се хрватски и шиптарски католички свештеници у емиграцији. Све се то догађа под покровитељством Ватикана, па албанске католичке богомоље у иностранству постају састајалишта шиптарских сецесиониста и њихове усташке сабраће и места скупљања „прилога”. Но, то није „обол светог Петра” који се по католичким црквама широм света сакупља у корист папиног „црног фонда” – него средства која се директно употребљавају за финансирање антисрпске и антијугословенске активности, првенствено на Космету.

„Зашто то чини Римокатоличка црква?” – пита се у књизи „Тајне албанске мафије” Дејан Лучић и налази да је одговор једноставан: „Црква никада не пропушта прилику да узјаше националистичког коња, поготово тамо где има католика у комунистичкој средини. Помажући албански национализам данас, када је он још без шире подршке, црква стиче поене у будућности.”

У књизи се помињу и неки од „свештеника католичке конфесије, а албанске националности који су се упрegli у кола стварања велике Албаније”. То су, осим осталих – Пренк Цемај, родом из Туза (Титоград), свештеник у Детроиту и једно време председник Треће призренске лиге, Зеф Ореши, свештеник у Њујорку, члан руководства „Бали комбтара”, Марко Ђећај и Зеф Шестани који живе у Риму, Зеф Мартини-Амбрози, свештеник у Бриселу и Исмајл Љаци, повезан с италијанским државним апаратом. Као и Ђећај и Шестани – и он одржава везе с албанском амбасадом у Риму. Сва тројица уживају велико поверење Ватикана. Уз њих је, у истој работи, Драмсија Репиштија, католички поп у Канади, сигурно у контакту с терминалом Јураја Језеринца, сада помоћног бискупа загребачког кардинала Фрање Кухарића.

Ово сигурно није потпуни списак, али је индикативан утолико што показује раширеност и повезаност овог круга шиптарских агената Ватикана.

Занимљив је и речит податак да Ватикану у пропагирању акција у правцу Албаније и Космета служе и неки албански православци у Америци. Тако је, својевремено, у католичкој штампи велики публицитет дат извештају по коме је у православној албанској богомољи у Чикагу икона „Госпе” изненадно „проплакала”!. То „чудо” – а коме би боље и дошло него њима – „потврдили” су католички бискупи.

Католичка штампа је такође у то време посебан значај придавала томе што је Антун Маровић, пореклом Шиптар из Улциња, одлуком папе Јована Павла Другог послат у Истанбул као његов лични изасланик за вођење послова католика у Истанбулу и у Турској, производећи га истовремено и за надбискупа. Уз ово наименовање посебно је истакнуто шиптарско порекло тог прелата који је – ко зна све како – укључен у разноразни шиптарски промет са Босфора ка Југославији и даље.

Познато је да међу емигрантима из многих земаља, па и из Југославије – а у последње време с Космета и Албаније – долази до међусобних обрачуна по законима мафије. Није тога било лишено ни емигрантско крило албанских клеронационалиста, што је, несумњиво, и позадина још увек нерасветљеног убиства албанског католичког попа из Њујорка Лазара Шелдија.

„Непознати насилник провалио је крајем рујна (септембра) 1988. године, у стан албанског свећеника Лазара Шелдија у Њујорку и окрутно га убио” – саопштио је „Глас Концила” и у наставку објавио: „Вијест о трагичној смрти врло заузетог албанског католичког свећеника дубоко је потресла све католичке и остале Албанце који живе у Њујорку. Ненадана насилна смрт прекинула је дон Шелдијев живот усред заузетих настојања да католичким Албанцима подигне нови пасторални центар светог Петра и Павла у том највећем америчком граду.

Велики број албанских католика, њихови душобрижници Андрија Маргај, Рок Мердита и Петар Поповић, као и хрватски душобрижници у Њујорку Илија и Мирко Пуљић и Антон Зец, те њујоршки помоћни бискуп испратили су на вјечни починак тог вриједног свећеника који је велик дио свог свећеничког живота посветио католичким Албанцима који су успјели побјећи из Албаније. У њујоршкој катедрали мису задушницу је предводио кардинал О’Конор. У проповједи он је истакао пожртвованост Лазара Шелдија који је, преко Југославије, 1953. успео доћи у Рим. Завршивши у Риму студије као свећеник дјеловао је у мисијама у Бразилу, а касније одлази у Калифорнију, па у Њујорк, где је окуљао католичке Албанце.”

У другом „тунелу пацова” је, дакле, био непрекидно.

О томе како се католичка црква у Хрвата” у исељеништву повезивала с албанским емигрантима, посебно онима с Космета – декларисаним непријатељима Југославије и Србије, присталицама „Косова републике” и „велике Албаније” – занимљиво сведочанство пружио је „Глас Концила” 1988. године у већ раније помињаном фељтону „Хрватски вјерници у Аустралији” у коме је речено да на петом континенту црква у Хрвата посебно помаже Албанцима.

Шиптарска емиграција с Космета активно се укључила у антисрпску и антијугословенску кампању око „једнонационалног тровања” очигледно

„медикаментима” допремљеним на Космет другим „тунелом пацова”. Простор томе – у облику писма швајцарског огранка „Демократске лиге Косова” – дао је „Глас Концила”. Писмо, под насловом „Хвала католичкој цркви”, гласи:

„Са згражањем дознајемо да српске власти на Косову тровање албанске деце и омладине, сада када је оно откривено и документирано, приписују католичкој цркви на Косову. Да су увијек били мајстори лажи, интрига, сплетачка осјетили смо ми, Албанци, кроз цијелу нашу заједничку повјест на својим леђима.

Али, та кукавичка лаж, којом желе свој злочин пребацити на цркву, прелази сваку мјеру. Овом приликом не желимо коментирати ни набрајати већ позната и непозната злочинства учињена над нашим народом, него се желимо захвалити албанском бискупу скопско-призренске бискупије мон. Николи Прели на његовом апелу у корист страдања албанског пука, под насловом „Што се догађа на Косову” (о његовом садржају ће касније бити речи – прим. А. А.). Познато нам је да је тај апел преведен на њемачки језик и разаслат разним еуропским редакцијама и хуманитарним организацијама. Придружимо се такођер просвједу бискупа Н. Преле под насловом „Безочна клевета цркве” (о чему такође касније – прим. А. А.). Истодобно се такође захваљујемо и урошевачком жупнику др Љушу Ђерђију на његовом храбром интервјуу у коме се усудио, истински приказати очај Албанаца, злостављања која подносимо, али и наше стрпљење, као и несхватљиву бруталност насилника на Косову.

Све хуманитарне акције цркве, свјетовних организација и појединаца остат ће златним словима уписане у повјест косовског народа. Оне заиста показују истинску кршћанску љубав према ближњему, без обзира на народност и вјеру.

Али, ми се озбиљно питамо: гдје си Српска православна црква? Зар твоји свештеници не поштују и не боје се истога Бога, истога Христа као католици? Гдје је њихова самилост и помоћ страдалницима? Зашто до сада нису ни писнули, а камоли дигли свој глас, против свега што се догађа с нама Албанцима, а о свему су исто тако обавијештени као и католици? Увјерени смо да би се Српска православна црква већ одавно и бучно јавила да је страдалник српски народ. Бог нека се смилује свећеницима за које је само Србин њихов ближњи!

На крају захваљујемо се од свега срца уредништву „Гласа Концила” које је објављивањем ужасних збивања на Косову врло задужило албански народ.”

Потписана је – како је раније наведено – „Демократска лига Косова, огранак Швајцарска”, а у њено име Шаип Љатифи.

Хрватске усташе и албански сепаратисти – Шиптари с Космета – много су се пута нашли у заједничким антијугословенским демонстрацијама по свету, а посебно у Риму. Тамо се приређују прошиптарске демонстрације којима Радио Ватикан даје велики публицитет, али касније, и у Прагу где католици Албанци и Хрвати такође наступају заједно.

Уосталом – то је у складу с разговором између чешкословачког председника Вацлава Хавела са шефом крајње десничарске Хрватске странке права, Доброславом Парагом, за кога је, иначе, пун хвале.

Ево прво извештаја о догађају у Риму, 6. октобра 1990. године, о „протесту стотињак Албанаца који су захтијевали да италијански Парламент пружи потпору интервенцији Уједињених народа у ослобађању Косовске републике од српске војне окупације” – како о томе јавља Радио Ватикан, зачињавајући то по својим критеријумима одабраним мишљењима других:

„Свјетски тисак редовито извјешћује о догађајима у Југославији. Ми смо се већ више пута дотакнули тих тема. Сада бисмо ипак хтјели истакнути само једно запажање. Агенција Франс прес, или пак паришки „Монд”, врло су хитри у извјештавању када се ради о нечему што је на штету Хрватске и Словеније.” Страх од истине!

А сада ево више него речитог извештаја Радио Ватикана о неким догађајима у Прагу, објављеног 28. децембра 1990. године:

„У Прагу је данас почео еуропски сусрет младих” – почиње тај извештај, па се онда у њему додаје да је „судионицима поруку упутио и папа Иван Павло Други” и да „на овом састанку у Прагу присуствује и овећа скупина младих Хрвата, а и Албанаца”. Да ли се папа, можда, оглашава посебно због ових хрватско-албанских сијамских близанаца?

Никакво то, разуме се, не би ни било чудо ако се узме у обзир да је челик светске католичке мултинационале Јован Павле Други похитао у Чешкословачку чим је на чело земље дошао Вацлав Хавел, а овај, после тога, примио хрватског усташког идеолога Парагу. У међувремену, откако је Хавел шеф државе било је још неколико испада који се никако не могу описати као пријатељски према Југославији. Прсти Ватикана би се могли наћи и у томе.

Како ствари данас стоје – Шиптарима с Космета у иностранству могу се сматрати и они који су побегли под скуте словеначких демосоваца и хрватских туђмановаца, а све уз подршку локалних ватиканских експозитура. Њихова активност тамо – и отуда – иста је као активност њихове сабраће у САД и у неким земљама Западне Европе, али и понегде на новокомпонованом европском ’демократизованом’ Истоку”.

Као што може да се закључи из овог текста, и то оног дела где се износи цитати говора Јована Павла Другог из 1988. године, он је искрени заступник идеје уједињења свих Албанаца. Он можда није креатор, али је свакако искрени заговорник идеје стварања велике Албаније. Због овог става и последица које су наступиле нико није смео ни да помисли да Јована Павла Другог оптужи за удружени злочиначки подухват. Подсетимо се да се у неким поступцима пред МКСЈ оптужени Срби терете за подржавање концепта Велике Србије. Циљ овог елабората није да прави нека поређења ових концепата, јер је немогуће упоредити зликовачко-терористички концепт велике Албаније, па и републике Косово са разним међународним актима о Србији која би обухватила простор где вековима живе Срби на Балкану.

За овај текст је важно да износи конкретне доказе о учешћу Јована Павла Другог у расламсавању свега што као резултат има разбијање СФРЈ, међународно признате државе, оснивача Уједињених нација. Јован Павле Други није поштовао ниједан међународни документ, нити правила међународног права која су се односила на територију СФРЈ, а ако је нешто и подржавао онда је то чинио крајње једнострано и увек у складу са интересима Ватикана и његовим личним пројекцијама.

4. 21. У поглављу под насловом „Католичко клеронационалистичко крило косметских сепесиониста” објављени су текстови следеће садржине:

У духу знане хипокризије и лицемерја, „Глас Концила” – осим осталог – одговара како „потпуно разумије” протојереја Бабића „као православног вјерника и српског родољуба” и како му „нису далеки ни осјећаји албанских католика који су доживјели оскрнављивање својих гробова” – па наставља:

„Јесмо ли били дужни о свему томе већ проговорити с вјерског стајалишта? Но, наша би ријеч могла бити само еванђеоски начелна, само поновљени проглас добро познатих начела о слободи, достојанству и неотуђивим правима сваког човјека и сваког народа; такођер глас против прибјегавања насиљу у рјешавању актуалних међуљудских односа. Рекли бисмо да је конкретна ситуација на Косову с једне стране толико разглашена, а с друге толико замршена, да ни данас не видимо како бисмо својим гласом могли придонијети њезину позитивном расплету.”

Ове речи су подвучене и зато што је „Глас Концила” – убрзо после овакве пилатске тираде – објавио и посебан коментар с насловом: „Шутимо ли о Косову?” У њему се чита и поново подвлачи:

„Када је ријеч о догађајима на Косову, доиста не видимо како би наша домаћа католичка црква, црква у народу Хрвата, била позвана доносити одређене праворијече о тим збивањима. Ако је ријеч о вјерницима на Косову, они се окупљају у двије вјерске заједнице; у Српску православну цркву и Исламску заједницу у СФРЈ. Католика, особито католика Хрвата, ондије је размјерно врло мало. Према томе је очито да – уколико је то у складу с важећим законским нормама и стварним могућностима тих вјерских заједница – управо двије споменуте заједнице могу у духу објављеног Божијег човјекољубља придонести и бољитку међуљудских и међунационалних односа на Косову. Будући, пак, да је то питање ипак присутно у јавности цијеле државе, у реду је рачунати и с католичким ставом. А католички став је познат и већ је више пута истицан и у „Гласу Концила”. Најсувременији црквени документи (особито они који се односе на душобрижништво селилаца) истичу право сваког човјека и сваке обитељи да живе у свом завичају и у својој домовини, да не буду никако присиљени на иселјавање, да се слободно смију селити и да им се, камо год се доселили, морају бити зајемчена сва људска права. Сувремена католичка свијест противи се свакој тежњи за етнички чистим просторима (без обзира који народ и у које доба проводио таква „чишћења”!) сваком дијелењу људи према подријетлу или добу кад су им се преци у тај крај доселили. Нису то само апстрактна начела, него врло јасни и конкретни ставови за које се католичка црква заузима гдје год има икаква утјечаја. Разумије се, ваљда да, као црква, нисмо у стању нити смо овлаштени ни доносити, ни сугерирати одређене политичке, друштвене и економске мјере за спровођење тих ставова у конкретној пракси.”

Хипокризија светске католичке мултинационале, посебно када је реч о Србима на Космету, а и о онима у Хрватској Фрање Туђмана, више је него јасна. Ватикан „није надлежан” нити „овлаштен” осим што се Срби „слободно смију селити ако им се не свиђа”.

„Став Ватикана и загребачког Каптола према Србима уопште, а на Космету посебно, врло речито излаже „Глас Концила” у троделном тексту јуна

1989. године у време обележавања косовске епопеје на њену 600. годишњицу. У тој епопеји – проистиче из писања овог недељника – „католички Хрвати” одиграли су већу улогу него Срби! „У доба косовске битке... Србија има хрватског католичког краља” – наводи „Глас Концила”, а тај „католички краљ” – Твртко – у „писму пријатељском граду Фиренци” (које се тицало косовске битке) „не спомиње кнеза Лазара” и на Запад јавља како је он био тај који је „на Косову побједио Турке”. На основу таквог абера су и звонила звона париске цркве Нотр Дам.

Но, то још и није све: на Косову су „католички Хрвати из Тврткова краљевства... били толико премоћни” да су се „вратили у Босну осјећајући се побједницима” и „вијест о побједи носе ономе ко их је у тај бој послао: Твртку”.

„Глас Концила” за рачун светске католичке мултинационале очигледно жели да Србе изгура из једног од највећих догађаја из њихове историје, али их успут – да појача ефекат – упозорава и на то како је могућа „злораба” иначе „племенито искристализираног црквено-народног мита... у сасвим овоземне политичке, шовинистичке и реваншистичке сврхе”. Изгурујући тако Србе из историје – светска католичка мултинационала је та која показује сасвим „овоземне политичке, шовинистичке и реваншистичке сврхе” којима тежи. А то је да у спрези са шиптарским сецесионистима, Србе, у ствари, изгура с Космета и тако посебно помогне својим штићеницима у Љубљани и Загребу.

У полемици „Гласа Концила” с лозничким протојерејем Милојком Бабићем, читалац је могао запазити да је на Космету „католика, особито католика Хрвата, размјерно врло мало”. Хрвата можда, али – ту су Албанци католици који су ударни одред Ватикана у јужној српској покрајини. У њихово светилиште у Летници (Јањево) слегне се годишње и по 15.000 католичких верника. Њих је све више откако су католички прозелити на Космету почели Шиптаре муслимане преводити у католичанство, што је појава од не малог значаја. То ће се посебно видети из поглавља о томе како „Албанци поновно откривају католицизам”.

На Космету – према католичким изворима – највећа католичка жупа је она Ђаковичка. А Ђаковица је, што је познато, једно од најзначајнијих легала шиптарског сецесионизма. Од око 70.000 Шиптара католика на Космету у Ђаковици их је око 9.500, од којих је половина млађих од 18 година, а тек шест одсто старијих од 65 година. Већ три деценије у Ђаковици раде петорица босанских фрањеваца (обучених у пословању с мухамеданцима) и 12 калуђерица. Под њиховим будним надзором око 2.000 школске деце похађа католичку веронауку и индоктринизује се.

Ватикан на Космету делује преко своје експозитуре надлежне за ову јужну српску покрајину: преко скопско-призренске бискупије. Њен бискуп је Јоаким Хербут, а помоћни бискуп Никола Прела са седиштем у Урошевцу, још једном леглу шиптарских сецесиониста. Прели и урошевачком католичком попу и познатом клеронационалистичком пропагатору Љушу Ђерђију Ватикан је доделио улогу главног „промицатеља” у корист сецесиониста. Но, они су и привилеговани обавештајци. „Логистичко залеђе” им је загребачки Каптол час под фирмом Бискупске конференције Југославије (док је

постојала), час под фирмом хрватских или словеначких бискупа, а час под фирмом бискупске „Комисије за праведност и мир”. Свима је сваки догађај на Космету добро дошао. Штрајк рудара Трепче, суђење Азему Власију и компанији, а посебно „тровање” Шиптара биле су кључне тачке католичке пропаганде у корист косметских шиптарских сецесиониста.

„Разумије се, ваљда, да као црква нисмо у стању нити смо овлаштени ни доносити, ни сугерисати одређене политичке, друштвене и економске мјере за спровођење ставова у конкретној пракси” – писао је „Глас Концила” када је запитан зашто католичка црква ћути о прогонима Срба на Космету. Она је, међутим, „заборавила” то становиште у случајевима који су погодвали постизању њених великоалбанских циљева.

Почећемо са штрајком рудара Трепче. Како је и у ком циљу организован познато је. Зато ћемо одмах прећи на католичко клеронационалистичко пропагандно реаговање на тај штрајк.

Прва се огласила словеначка „Комисија за праведност и мир”, јер је „дежела” са сунчане стране Алпа већ била „прокопник” разбијања Југославије и акција за издвајање из ње, а одмах затим председник – тада још постојеће Бискупске конференције Југославије, загребачки надбискуп, кардинал Кухарић, који се прославио јавно оптужујући Србе у Хрватској да се спремају да „убијају” Хрвате.

„Комисија” из „дежеле” изражава највећу забринутост због „појединих догађаја на Косову, пре свега, због рудара који су „у све већој животной опасности”, и тражи да се „спречи трагедија” и наводи да би било „крајње недопустиво мирно посматрати како се, због непопустљивости и неспремности неких на дијалог, стотине људи излажу опасности смрти”.

Радио Ватикан је одмах дао велики публицитет саопштењу словеначке „Комисије за праведност и мир” и објавио интервју с њеним председником, извиканим словеначким клеронационалистом Антоном Стресом. Једна од главних ставки његових изјава је она по којој се „ставови даље заоштравају, па се чак и јавно изражава мржња против Словенаца”. Јасно је да су словеначки клеронационалисти штрајк трепчанских рудара искористили и за сопствену пропаганду „угрожениости Словеније” и за наговештавање како ће – што се убрзо и остварило – црква бити потпора за словеначке католике у даљој демократизацији словеначког друштва” – то јест, за „раздруживање” из Југославије које се изродило у војно обрачунавање с Југословенском народном армијом.

Докле су та „демократизација” и „раздруживање” довели „дежелу” сада је више него јасно, а јасна је и улога коју је католичка црква, директно и преко страначких и других трансмисија, у томе одиграла.

Изјава словеначких клеронационалиста објављена је 24. фебруара 1989. године. Већ дан касније – ево и кардинала Кухарића који каже да га, „поводом тешке драме у руднику Трепча на Косову, савјест обавезује изјавити слиједеће”:

„У питању је преко 1.300 људских живота рудара који су изабрали најтежи начин да изразе своје захтијеве, можда чак и своје очајање.

Гдје год људи трпе, не улазећи у анализу свих сложених узрока који могу до тога довести, као вјерници не можемо бити равнодушни и не смијемо бити ниједи. Оваква драма јединствена је у повјести. Шутња би нас могла учинити сукривцима могуће тешке трагедије.

Стога упућујем јавни позив и молбу свим одговорнима који имају могућност и одговорност рјешавања, да најодговорније хитно рјеше ту драму, остављајући по страни све друге разлоге било које нарави због којих се ствар отеже.

Одлучно стојимо на етичким начелима да се свуда, у цијелој земљи, па и на Косову досљедно поштују и остварују људска права свих становника Косова, без обзира на националну и вјерску припадност, како би био могућ миран суживот сваке националне заједнице у праведности и међусобном поштовању. Људски и кршћански смо солидарни са свима који трпе и тјескобно очекују рјешење с надом да не дође до непоправљиве трагедије.”

Кардинала – да се још једном каже – нигде није било (нити га има) када на Космету страдају Срби. А било је безброј прилика за то. Но, заштитом Срба светска католичка мултинационала не би учинила ништа корисно за остваривање својих циљева. Напротив.

Ове изјаве кардинала Фрање Кухарића треба само упоредити с писањем његовог листа „Глас Концила” – па да се види сва хипокризија хрватске експозитуре светске католичке мултинационале утолико пре што се два дана касније огласио читав „Пословни одбор” – политбиро – тада још увек постојеће Бискупске конференције Југославије. Уз његовог челника супотписник специјалне изјаве је потпредседник одбора, љубљански надбискуп Алојзије Шуштар. Разматрајући „врло критичну ситуацију косовских рудара и опће стање на Косову” за коју сматра да је „у средишту позорности цијеле домаће и свјетске јавности”.

„Пословни одбор” сматра да се „спасавање угрожених људских живота мора ставити на прво мјесто изнад свих политичких, идеолошких и националних одређења”. Ту је и позив на међународну интервенцију пропраћен захтевом „вјерницима да и материјално помажу угроженим обитељима на Косову”.

Тиме је зачет још један вид ватиканске активности на Космету уз много индикација да је та „помоћ” била ван хуманитарног оквира.

Осим што је потписао саопштење „Пословног одбора” – љубљански надбискуп Шуштар је, у својству председника Словеначке покрајинске бискупске конференције, послао посебну поруку бискупу Николи Прели у Урошевац, пуну охрабрења за даље помагање косметских шиптарских сецесиониста и уз обавештење да им је већ на путу финансијска помоћ, тобоже за оне „које је садашња ситуација на Косову посебно погодила”.

Поменули смо 24. фебруар, дан оглашавања словеначке бискупске „Комисије за праведност и мир”, 25. фебруар у који се јавио кардинал Фрањо Кухарић и 27. фебруар (1989. године) када је своју изјаву објавио „Пословни одбор” и све то због тога да потпуни значај добије улазак у кампању око шиптарских рудара Трпче лично поглавара светске католичке мултинационале, папе Јована Павла Другог. Ствар се догодила већ 29. марта и тога дана Радио Ватикан је јавио ово:

„На свом тједном сусрету с ходочасницима на Тргу светог Петра у Ватикану папа Иван Павао Други позвао је све назочне, те уједно цијелу католичку цркву, да моли за мир у, како се сам изразио, љубљеној југословенској земљи, те да сви они који су одговорни за опће добро промичу миран и спокојан живот свих грађана. Прије овога позива на молитву за мир у Југославији, одакле стижу жалосне вијести о сукобима и погинулима, Свети отац је такође позвао на молитву за двојицу убијених католичких мисионара у Мозамбику.” Југославија је „дивља” Африка, зар не?

Послушајмо папин позив на молитву за мир у Југославији:

„Позивам све назочне – рекао је он, да се у молитви сјете и једне друге земље, нама тако близу, као што је љубљена југославенска земља, одакле ових дана стижу жалосне вијести о сукобима што су донијели тугу и патње у толике обитељи. У овоме вазменом времену молимо Господина да својом милошћу утјешу обитељи које пате због губитка својих милих, док на све оне који су одговорни за опће добро зазивамо свјетло ускрелога Христа да би промицали мир и спокојан живот свих грађана љубљене југославенске земље” – рекао је Свети отац.

Није узаман ни овога пута поновити питање: где је Јован Павле Други био – и где је – када шиптарски сецесионисти, уз помоћ његовог католичког ешалона, гоне Србе с Космета, а усташе, у административним хрватским границама, пале српска села и масакрирају Србе?

Изјаву ватиканског челника његов радио истог дана користи за даље ширење антисрпске пропаганде.

Априла и маја 1989. године поново се јављају „Комисија за праведност и мир” Бискупске конференције Југославије и одговарајућа комисија бискупа из словеначке „дежеле”.

Занимљиво је да су чланови комисије БКЈ одједном постали „свјесни да је то подручје (Космет – прим. А. А.) већ десетљећима попреште нетолеранције, гажења људских права и великих недостатака у осигуравању правне сигурности грађана” – али никако и тога да су тамо страдалници Срби. Ватикан то, разуме се, не жели да призна, јер је противник „изванредних мјера које су тамо заведене”, али никако не и прогањања Срба с њихових огњишта.

И тој изјави Радио Ватикан даје велики публицитет као и убрзо обнародованом „приопћењу” свих католичких бискупа Југославије који „с дубоком боли проживљавају бриге и тјескобе наших народа које произлазе на особити начин из трагичних догађаја на Косову”.

„Чини се да су страсти тако засјениле основне моралне и вјерске вредности човечјег достојанства да се све више шири мржња, међусобно неповјерење и подељеност” – кажу бискупи и додају како „то није пут к рјешењу постојећих проблема”. Разуме се да „није пут” – јер не одговара сецесионистичким плановима. У њихову заштиту словеначка бискупска „Комисија за праведност и мир” огласила се и јуна 1989. године, али се њено саопштење ни у чему није разликовало од претходних – сво је проткано бригом за „горућа питања човјекова достојанства и човјекових права” – косметских шиптарских сецесиониста.

Нови импулс пропаганди светске католичке мултинационале против Срба, Србије и Југославије дао је почетак суђења Азему Власију и компанији. У кампању су се одмах укључили Ватикан, загребачки Каптол и клеронационалистичка испостава католичких косметских сецесиониста. У тој кампањи се Радио Ватикан није ограничио само на емитовање подстрекачких вести за трошење међу хрватским католицима и за хушкање Албанаца у свакодневним емисијама на албанском, него и у емисијама које објављује на више од 30 језика.

Радио Ватикан је свету, крајем октобра и почетком новембра 1989. године, рекао да је Азем Власи „жртва политичког маневра који је оркестрирао српски комунистички лидер Слободан Милошевић”. Радио је подржао идеју по којој би „процес био премештен у Хрватску или у Словенију, републике које су се енергично супротставиле хегемонистичким намерама Слободана Милошевића”. Тако извештавање гласноговорник светске католичке мултинационале гарнира вестима о протестним демонстрацијама на Космету – „гдје је ситуација постала затегнута послуже почетка суђења Азему Власију”.

Само који дан касније – ево опет авангардне „Комисије за праведност и мир” словеначке „дежеле” која саопштава како „пролази одлучујуће раздобље”, а све то у вези са суђењем Азему Власију као једној од „врло опасних појава”. О томе клеронационалисти из „дежеле” поручују:

„У неким деловима наше државе (они су тада тек радили на њеном разбијању – прим. А. А.) опет се множе политички процеси којих је, нажалост, пуна наша послератна историја. Међу њима се ових дана истиче процес против Азема Власија и саоптужених, а није једини. Ипак је процес против Власија један од најзначајнијих политичких процеса којим ће се југославенско судство и сам политички систем који такве процесе омогућава поново осрамотити пред историјом и читавим демократским слободним светом.”

Уопште, суђење Власију пропраћено је многим догађајима који су говорили о заоштравању пропаганде и директне активности косметских сецесиониста у корист стварања „велике Албаније”. О томе речито говори и чињеница да се у све то – још једном, лично и директно – укључио папа Јован Павле Други.

Он је, наиме, крајем октобра 1989. године походио Таранто, приморски град на југу Италије преко пута Албаније, а недалеко и од Космета. Ту је посебно примио представнике локалних потомака Албанаца – оних које зову „Арборескама”, или „Италоалбанезима”. Како је јавио Радио Ватикан Папа је у Таранту „посебно поздравио представнике албанске заједнице и потакнуо их да с љубављу очувају језик и предају отаца, који су кроз повјест знали одабрати свој културни идентитет и вјеру унаточ многим жртвама и тешкоћама”.

Био је то, наиме, само нови подстицај челника светске католичке мултинационале идеји о „великој Албанији” којој је почетни импулс дат 5. маја 1988. године када се Јован Павле Други обратио албанским ходочасницима из САД и неких западноевропских земаља, молећи се „Госпи скадарској, заштитници Албаније”, да „поклони дан” када ће „овај племенити народ (шиптарски – прим. А. А.) моћи да види најдубље признање своме духу и када ће

сви њени синови и кћери бити поновно уједињени у складу да би изграђивали будућност у правди и миру”.

У понедељак, 30. октобра 1989. године, почело је суђење Власију и компанији, а Радио Ватикан у ударној јутарњој емисији на италијанском, француском, енглеском и шпанском понавља оно што је папа Јован Павле Други рекао „Италоалбанезима” у Таранту.

Тако се, уз активно пропагандно (и друго) учествовање светске католичке мултинационале, кампања распламсава: шиптарски сецесионисти демонстрирају у Подујеву и Приштини, поновно у Загребу (уз покличе: „Браћо Хрвати, заједно смо јачи!”), у Сплиту и у Пули. Радио Ватикан слушаоцима у Хрватској јавља да ће мајка Терезија ускоро у Тирани отворити први послератни католички самостан. Затим до демонстрација поново долази у Љубљани, у Подујеву, Урошевцу – у оркестрираној акцији у којој се опет јавља бивши амерички конгресмен Џозеф Диогарди. Он је мафијаш и пореклом „Италоалбанез” с југа Италије, у кога Јован Павле Други полаже велике наде, а познат је по антисрпском и антијугословенском вршљању у кулоарима америчког Конгреса у корист „Косова републике” и „велике Албаније” – све за новац америчког огранка албанске мафије, за коју упућени сматрају да је тесно повезана с „компанијом” (Џија).

Осим Загреба, гостопримство шиптарским сецесионистима и њиховом демонстрирању против Срба, Србије и Југославије свесрдно је пружила и Љубљана, јер – како пословица каже – „не лаје куче села ради, него себе ради!” Практични Словенци дакле истурају Шиптаре да лају и у њихову корист, а они им само дају *placdatum*.

У том смислу „дежелци” су забранили косметским Србима да у Љубљани приреде свој „митинг истине”, у чему су се посебно истакли словеначки клеронационалистички католици. О томе је „Одбор словеначког екуменског већа” – тело које би, по називу и вокацији, требало да ради на међусобном зближавању свих хришћана – објавио у Љубљани, „на подстицај неких свештеника”, следећу изјаву:

„Одбор је солидаран са својим сувереним словеначким народом и његовим културним и политичким вођством да би „митинг истине”, који су у Љубљани намеравали да организују држављани и других република, био штетан за међуверске, међуцрквене и међунационалне односе. Ништа не би објаснио, а сигурно би још више отежао и закомпликовао, па би тако погоршао међусобне односе. Одбор жали што је најављени митинг требало да буде организован против јасне воље словеначког народа, те сматра да словеначко вођство није имало другог избора него да митинг забрани и законито спречи.”

Очигледно је да машинерија светске католичке мултинационале дејствује јединствено, а њени делови и експозитуре разних врста синхронизовано и под вођством највиших католичких прелата. Тако су у року од следећих неколико дана врло активни били урошевачки бискуп Никола Прела, загребачки надбискуп и кардинал Фрањо Кухарић и шибенски бискуп Срећко Бадурина.

Бискуп Никола Прела објавио је „упозорење” властима косметске покрајине, Србије и Југославије због „крвавих догађаја у аутономној покрајини”,

али и посебну – отворену – поруку лично папи Јовану Павлу Другом. Она сигурно не би била послата, а још мање објављена, да то Ватикан унапред није одобрио, а можда чак сам и наручио. Ево њеног садржаја:

„Свети оче,

У тјескоби са својим народом молим Ваше очинско заузимање за праведан и трајан мир на Косову за сваког грађанина, народ и народност.”

Уз Николу Прелу кардинал Кухарић „вапајима с Косова” одмах се одазива овако:

„Придружујемо се као вјерници свим људима добре воље, било које народности и увјерења, који са великом забринутошћу и стрепњом прате збивања на Косову. Постављамо захтјеве свим инстанцијама јавне власти да се искључи свако насиље над људима било које националности и да се равноправним дијалогом омогући постигнуће таква рјешења како би сваком човјеку и свакој обитељи на Косову била зајамчена равноправност, поштовање свих људских права и међунационални мир на темељу демократских рјешења у пуној слободи за све.

Сваки човјек у сваком дјелу свијета, па и на Косову, има своје пуно достојанство и право да се поштује у његову праву да изрази своје оправдане захтјеве у слободној и мирној комуникацији међу људима. То право припада сваком народу.

Сувремени процеси свијета иду у смјеру остварења пуне слободе за све и за свакога, па је свако насиље искључено из тих процеса.

Ако људи постављају оправдане захтјеве и ако су у томе спријечени насиљем и крвопролићем, то је сасвим криви пут до рјешења, јер насиље увјек изазива насиље и мржња мржњу.

Стога се ми заузимамо с пуном одговорношћу за равноправне и праведне односе међу свим људима и народима у пуној слободи и поштовању, што искључује свако право јачега над слабијим.

Ситуација на Косову јесте питање савјести сваког добронамјерног човјека. Стога не можемо бити равнодушни ни према туђем плачу ни према прољевању крви било којег човјека. На чију савјест пада та крв? То питање морају си поставити сви који носе одговорност за све поступке у рјешавању тешких проблема.

То је наш начелни став, наше противљење сваком насиљу с било које стране, наша заузетост. На концу 20. стољећа имамо право очекивати вријеме праведности и слободе, а то су темељи мира. Тај мир не може бити само дело људи, него је такођер и дар Божији. Будимо достојни тога дара, вјерни Божјој ријечи и заузети за добро сваког човјека.

Из тих разлога суосјећајући са свима који плачу, позивамо све вјернике да у своје молитве укључе све становнике Косова како би живјели у истинском миру, у пријатељским међуљудским односима и у зајамченој сигурности да ће бити остварена људска права и слобода свима.”

Ову другу изјаву кардинала Кухарића вредело је навести у целини као документ лицемерја које је карактеристика и следеће изјаве председника „Комисије за праведност и мир” Бискупске конференције Југославије, шибенског бискупа Срећка Бадурине:

„Наше наде у демократизацију друштва на основи поштовања људских права не могу бити без сјене док се у једном дијелу наше земље гине на улицама и док се не пронађе бољи начин рјешавања проблема” – каже он и додаје: „Преговори, округли столови, постали су свакидашњица у Источној Еуроци. Зар само на Косову то није оствариво? Изражавам нашу потресеност због жртава које падају из дана у дан и унутрашње неслагање с мишљу да тако мора бити.”

Оно што у наведеним текстовима пада у очи – мада то није ништа ново, али је више него карактеристично када се стално понавља – јесте заузимање за „права свих” на Космету. С таквим захтевом – па макар и у корист „свих” – експоненти и институције светске католичке мултинационале нису се јављали никада када су прогоњени и прогањани Срби, али врло гласно и здружено када ствари нису ишле на руку косметским шиптарским сецесионистима, проглашавању „Косова републике” и настојањима за стварање „велике Албаније”. На њих Ватикан једино и мисли када говори о „правима свих”.

Убрзо – у пролеће 1990. године – долази до оне срамне фарсе с „једнонационалним” тровањем Шиптара на Космету. Конци те акције, осим осталог, воде и ка установама католичке цркве у јужној српској покрајини у којима су нађене гомиле медикамената, могућих – и врло вероватних – проузроковача тровања. Брзина којом је шиптарско медицинско особље почело да „помаже” „отрованима” и учествовање црквених амбуланти у том послу указује на то где треба тражити зачетнике – ганга светске католичке мултинационале, посебно онај њен део који утиче на јавно мњење Космета, али и Словеније и Хрватске, па и света. Илустрација је текст објављен 6. маја 1990. на првој страни „Гласа Концила” који указује и на један посебан – обавештајно-шипјунски и другог „тунела пацова” достојан – вид саобраћања између католичке испоставе Урошевца и загребачког Каптола, трансмисије према Ватикану. Ево тог текста:

„Бурна времена у којима се догађаји смењују филмском брзином, колико год су одраз незауостављивог повјесног процеса који се све више шири источном и средњом Еуропом, имају недостатак што одвраћају од појединих догађаја који тешко погађају неке људе, чак и неке народе. У таквим временима пролазе без јавне осуде, нажалост, и неки крајње нечовјечни поступци који су тако невјеројатно груби да их починитељи, чини се, успјешно заташкавају. При томе, што је такођер сасвим невјеројатно, подупиру их службена приопћења која су позната по томе што јавности пре дочују не оно што се доиста збивало, него оно што је некоме потребно. Један од таквих поступака јест „наводно” (како се убрзо у нашој јавности приказивало) тровање дјеце и младих на Косову.

Ових дана стигло је у Загреб писмо једне редовнице (подвукао А. А.) у којем она износи своје свједочење како на Косову није било „наводног”, него, нажалост, стварног тровања. „Била сам код наших сестара у Бинчу. Људи су нам довели своје синове и кћери у правом очају, јер болница им дјецу није хтјела примити. Страшно је како ти људи пате.

Наша је кандидатица јучер ујутро (3. травња 1990) у школу ишла здрава. У девет сати довели су је затровану и без свијести. Имала је страшне грчеве,

као и још једна дјевојка, сусједова, стара 16 година. Наше сестре брзо су јој дале инфузију. Сваки нам дан доведу неколико отрованих. Болница их пушта кући, јер да им је добро. А њима се мучнина у желуцу опет поврати, добивају грчеве у ногама, поглед очију је као пред задњи издисај. Не могу ходати, треба их носити. Прије два дана једну су дјевојку покопали. Чини се да је отров био бачен пред кућу, јер је цијела обитељ затрована. Само то не дјелује на свакога подједнако. На ТВ то нису показали. Наше сестре дају амп. Бедоксин и таблете Новалгетол, али тога нам је нестало, јер се због велике затрованости потрошило у љекарнама у Урошевцу и Гњиланима. Како ће се то завршити само Бог зна. Колико је суза ових дана проливано у нашој околини!”

На концу тог потресног писма, које је вјеродостојно свједочанство, лишено сваког политиканства, редовница захваљује загребачком Каритасу за све пакете с млијском и храном и пише: „Како су ти људи били сретни кад смо им дијелили!”

Католичке редовнице на Косову имају неколико својих самостана у којима су уредиле мале амбуланте, јер су домови здравља, а поготово болнице – далеко. Разумије се да редовнице ни своје услуге, а ни те лијекове, не наплаћују тамошњим сиромашним људима.”

Тако „Глас Концила”, а према њему „једна (разуме се неидентификована, јер ко још проваљује своје активне обавештајце) редовница” шаље, дакле, „писмо у Загреб” – ко зна које по реду кроз косметски други „тунел пацова”, све до Ватикана.

„Стекли смо утисак да је папа добро обавештен о нашој држави” – изјавио је словеначки премијер и шеф Странке словеначких хришћанских демократа Лојзе Петерле пошто је њега и „изасланство словеначких хришћанских демократа” у августу 1990. године примио Јован Павле Други. У тој папиној обавештајној мрежи значајно место заузимају урошевачки бискуп Никола Прела и његов први побочник, католички клеронационалистички шиптарски поп и пропагандиста Љуш Ђерђи.

Овај текст је намерно готово у целости цитиран да би се што боље утврдило како то Ватикан делује на једном одређеном подручју. У питању је територија Косова и Метохије, а односи се на период од 1987. до 1990. године. Једини закључак који се намеће на основу изнетих чињеница, а сада су сигурно општепознате, јесте да Ватикан и Јован Павле Други могу да ураде све и свашта.

Они могу и да промене историју, па се тако, поред осталог што је украдено Србима, почев од језика, мења и краде и онај део историјске самосвести српског народа у погледу Косовског боја. Запрепашћује навођење да су Хрвати победили у Косовском боју. Додуше, може да се закључи на основу „Гласа Концила” да је реч победа употребљена за опис победе коју су извојевали над Србима, јер са Турцима нису ни ратовали.

Следећа чињеница која заслужује пажњу је однос према етничком чишћењу. Римокатоличка црква, Јован Павле Други и његови гласноговорници не примећују етничко чишћење Срба са Косова и Метохије, али зато сваки инцидент који изазову шиптарски сепесионисти, на које и најблаже

интервенише власт, означавају етничким чишћењем Шиптара. Толико се далеко иде да се верницима Римокатоличке цркве и другима пласира практично да мањина елиминисе већину и да svakим даном већина постаје још већа, а мањина још мања. То и такво ментално увртање је својствено Ватикану и његовој политици, а као што може да се примети то је данас постао стил у медијском рату.

Интересантно је полазиште да се ћутање римокатолика према прогону Срба са Косова и Метохије правда некомпетентношћу, малим бројем католика на територији Косова и Метохије и да Римокатоличка црква не располаже средствима деловања како би се нашло решење. Наравно, само неколико месеци је било потребно па да та иста Римокатоличка црква постане компетентна и да добије средства за деловање, када су у питању наводно права Шиптара.

Баковачка и Урошевачка жупа имају посебну улогу у подстицању растурања СФРЈ. О томе се у цитираном тексту износе сувопарне чињенице, али и доказ да директни утицај има Јован Павле Други.

У тексту се износе чињенице и поводом три значајна догађаја, која је медијски обрадила Римокатоличка црква. То су штрајк у Трепчи, суђење Азему Власију и једнонационално тровање. Сви ови догађаји су јавности добро познати као неуспеле медијске манипулације шиптарских сецесиониста, познатијих као терористи. Када се упореди и анализира само период од неколико дана, рецимо од 24. до 29. фебруара 1989. године, лако се може утврдити претходно договорени сценарио припрема за разбијање СФРЈ. Тако се поводом догађаја на Косову и Метохији јавља римокатоличка организација из Словеније, затим Радио Ватикан, па загребачки кардинал Кухарић и на крају као својеврсна круна Јован Павле Други. Лако може да се утврди да све у ствари почиње од Јована Павла Другог који подржава и промовише право да сви Албанци живе у једној држави, може се читати у великој Албанији.

На овим примерима може да се утврди до танчина разрађена методологија спровођења договора који је Јован Павле Други постигао са Роналдом Реганом. Наиме, тим споразумом је Реган пристао да Јован Павле други реализује свој циљ да се растури СФРЈ, а за узврат се Јован Павле Други одриче подржавања тзв. теорије ослобађања на територији Јужне Америке. Јован Павле Други је своје право да растури СФРЈ озбиљно схватио и осмислио систем да се на свим територијама СФРЈ подстичу немири. Зато се због догађаја на територији Косова и Метохије дозвољава Шиптарима да демонстрирају у Словенији и Хрватској, али се зато Србима не дозвољава ни да се окупе како би изнели истину поводом тих догађаја.

Структура личности Јована Павла Другог може да се утврди на основу не само његових изјава и понашања, или система вредности који заступа, него и на основу потеза свих структура Римокатоличке цркве, које су апсолутно подређене њему и његовим интересима. Тако се долази до закључка да је Јован Павле Други цинична личност, подмукао, бруталан и личност која радо користи сва средства да би остварио своје интересе. Његова непогрешивост, која би се донекле могла тумачити поводом верских и црквених питања протегла се до бесконачности и по питању политике и других световних ствари. Зато се с правом може истаћи да је током свог понтификата

био најзначајнија политичка личност, јер за разлику од других политичара, који су имали нека ограничења, па макар и она временска у погледу трајања периода вршења функције, Јован Павле Други је био без било каквих ограничења. Он никоме није полагао рачуне, а могао је од свих да тражи да му рапортирају.

Ако није могао наводно да спречи кризу на територији СФРЈ, сасвим сигурно је и на основу овог текста могућ закључак да је и те како утицао да настане, да се распламса, да добије на интензитету и да се решење пронађе у оружаним сукобима. Уосталом, он је лично наредио да се наоружају и финансирају сви они који доприносе растурању СФРЈ.

4. 22 У поглављу под насловом „Црни орлићи из ватиканско-аустроугарског гнезда” објављен је текст следеће садржине:

Историјски извори кажу да се назив Албанија у документима први пут појављује у 11. столећу и да је обележје недовољно одређене територије, некада насељене Илирима, а (по некима) Трачанима. Једног или другог порекла – тек, древни становници југозапада Балканског полуострва потпали су, временом, под власт Римљана, а онда Византије. Но, западно римско царство, односно, његови делови који су касније стварани, никада нису престали да се интересују за ту територију, па су почели да јој се „приближавају” Венеција, Амалфи, Напуљско краљевство и други. Касније, Бугари и Срби запосели су северну Албанију, а централну и јужну апенинска породица Анђело, краљевство Двеју Сицилија и Анжујци. Касније су дошли Турци. Многи албански племенски поглавари ставили су се под заштиту Венеције, када се јавља и Скендербег. Пошто су га Турци поразили и заузели скоро читаву (али ни тада довољно одређену) територију Албаније многи њени становници пребегли су у јужну Италију. Потомци тих избеглица одржали су се, као Албанци, до данас, што ће се показати врло значајним не само за покрете Албанаца против Турака почетком 20. столећа, него и у наше време.

Одлучујући догађаји за стварање модерне Албаније – у интересу великих сила – били су италијанско-турски рат, балкански ратови и Први светски рат.

Србија, Црна Гора, Бугарска и Грчка склопиле су Балкански савез за рат са Турском. Велике силе су, међутим, ово окупање хтеле да усмере друкчије. Царска Русија је намеравала да Балкански савез искористи више против Аустроугарске и Немачке, а мање против Турске, Аустроугарска га је посматрала кроз призму своје тежње да Србију спречи да изађе на Јадран, а Србија баш у перспективи сопственог продора на море.

У Ватикану се мислило само о прозелитизму. Зато је у свему томе Албанији дато врло значајно место.

Ако би Албанију „добила” Србија, она би тиме избила на Јадран, а то – колико Аустроугарској, није одговарало ни Италији, јер се њихови интереси нису поклапали, него су чак били и супротни: и Аустроугарска и Италија хтеле су (будућу) Албанију за себе. Није одговарало ни Ватикану али је он, у односу на италијанско-аустроугарско надметање на југозападу Балкана, могао у суштини бити миран: за његове интересе опасности није било ни с аустроугарске, нити с италијанске стране. Могао је Ватикан да изгуби само ако победе Србија и Црна Гора као „некатоличке” земље.

Планове Русије, Аустроугарске и Италије помрсиле су чланице Балканског споразума, јер су за десет дана, октобра 1912. године (од 9. до 18) у рат с Турском ступиле, редом, Црна Гора, Србија, Бугарска и Грчка. Велике силе – три већ поменуће – почеле су да спасавају шта се за њих спасти може, па је, већ у децембру 1912. године, у Лондону почело заседање двеју међународних конференција. За један сто су доведене Турска и чланице Балканског споразума, а за други представници шест великих европских сила: Аустроугарске, Немачке, Италије, Француске, Велике Британије и Русије.

На овој другој конференцији главни улог у игри била је Албанија. Већ на првом састанку те комисије Аустроугарска и Италија затражиле су – а остали то и прихватили – да се створи аутономна Албанија под врховном влашћу турског султана и под контролом шест великих сила. Таква Албанија требало је да спречи излажење Србије на Јадран – све у пуном складу с интересима ватиканског прозелитизма.

После много перипетија око повлачења српских трупа из Албаније, подизања црногорске опсаде Скадра и претензија Грчке – 30. маја 1913. године у Лондону је потписан споразум о стварању државе Албаније. Питање њених коначних граница, унутрашњег уређења и судбине острва тек је имало да се реши споразумом великих сила, а осим осталог и питање избора монарха који ће бити устоличен у Тирани. У свему томе Ватикан је могао да нађе свој интерес.

Избијање Првог светског рата условило је даљи развој догађаја, судбоносних за Албанију. На почетку тих догађаја Италија је била у склопу централних сила, али је очијукала с Тројним споразумом, како би проценила колико јој ко даје за савезништво. За окретање оружја против Аустроугарске и Немачке Тројни споразум је Италији понудио област Трента на северу Апенинског полуострва коју је држао Беч, затим Трст (такође аустроугарски) и албански град Валону, али је Италија тајне разговоре искористила тако што је крајем 1914. године заузела острво Сасено на улазу у Валонски залив, а онда и сам град Валону на албанском копну.

Ватикан – о коме ће у овом склопу касније бити више речи – стао је на страну централних сила, Аустроугарске и Немачке, па из Беча у папско седиште, у посебну мисију, одлазе министар иностраних послова, гроф Билов, и вођа католичке Партије центра, посланик у немачком Рајхстагу Ерцбергер. Билов каже како је тадашњи папа Бенедикт Петнаести „ватрено подржавао” његове „напоре” и „желео да се сачува Хабзбуршка царевина, та последња католичка велика сила”.

Италија је у, међувремену с разлогом рачунајући на то да би Ватикан могао бити на њеној страни – повећала захтеве за приступање Тројном споразуму у рату против централних сила. Осим Трента, Трста, Валоне и Сасена – затражила је далматинску обалу и њена острва, колоније у Африци, али и то да се од централне Албаније образује аутономна кнежевина с престоницом у Драчу, коју би могла да стави под своју доминацију. „Великодушно” је предложила да северну Албанију поделе Србија и Црна Гора, јужна да припадне Грчкој, а Валона са околином самој – Италији.

Енглеска и Француска биле су склоне таквом решењу коме се, под њиховим притиском, придружила и Русија. Лондонски споразум, потписан 26. априла 1915. године, задовољио је скоро све италијанске захтеве, па се Италија обавезала да ће кроз само један месец почети рат против својих бивших савезника. Када је 3. маја 1915. године Италија отказала Тројни пакт, Биловој је – у последњем покушају да је задржи као савезника – само шест дана касније понудио део Тирола насељен Италијанима, још неке територије и западну обалу реке Соче (Изонца), али и „сувереност над Валомом”, уз изјаву по којој је Аустроугарска „политички незаинтересована у Албанији”. Ватикан се није бунио: католичка Аустроугарска и Италија једнако су одговарале његовим вековним прозелитистичким плановима мисионарења на штету православља.

Аутор није имао намеру да изнесе коначне одговоре поводом стварања Албаније, већ да скрене пажњу на чињеницу да Ватикан вековима с посебном пажњом посматра Албанију и све концепте који се односе на Албанце. Када се ово има у виду онда не чуди активност Јована Павла Другог. Очигледно је да у стратешким плановима Ватикана Албанија, а самим тим и шиптарско питање, имају посебну улогу, односно средства у борби против православља и Србије. Дакле, активност и интересовање Јована Павла Другог за Шиптаре напосто представља закономерност Ватикана, те је као таква предвидива, јер је у функцији стратешких интереса Ватикана. Пошто су у питању интереси непогрешивог Јована Павла Другог онда се и не може очекивати да његова активност има легитимни и легалистички приступ. Зато се с правом закључује да његова активност, која је криминална и злочиначка, за њега лично представља нешто што он доживљава као највиши степен хуманости и правде.

Тако формирана личност, оснажена непогрешивошћу, не би смела да учествује у политичком животу. Он не би смео да изјавама и на други начин утиче на световне ствари. Јован Павле Други је у том погледу превазишао своје претходнике и злоупотребио нова средства у новом окружењу. Да би ситуација била јаснија она се може упоредити са догађајима у Риму из 1870. године. Тада је један Војтилин претходник претерао у ушпитању у световна питања, па му се десио народ, верници и револуционари који су уз поклике „уби папу” тог папу свели на зидине Ватикана.

4. 23. У поглављу под насловом „Албанија, специјални placdram Ватикана” објављен је текст следеће садржине:

Ватикан је до сада помињан успут и из тог помињања није могло у потпуности да се закључи шта је Албанија, у дугој политици светске католичке мултинационале значила на Балкану.

Мора се поћи од тога да се католичанство – дакле, превласт Ватикана – на Балкану, зауставило на Дрини. Иза њене леве обале утаборило се „предзиђе кршћанства” (читај – католичанства), иако је, а можда баш зато, имало муслиманство у залеђу. На десној били су православци – „шизматички”, „јеретички”, речју Срби који су данас за Ватикан „србокомунисти”, „бољшевици” и ко зна шта још, а за мухамеданце „неверници”.

То је један од разлога што је Ватикан био на страни Централних сила, посебно на страни Аустроугарске и, што се посебно супротстављао царској Русији, сматрајући Србију њеним „експонентом” на Балкану. Што се тиче Италије – она је увек била у „резерви”. Светска католичка мултинационала била је – што се тог дела њене глобалне политике тиче – на Балкану усредсређена на Србију и Албанију. Србија је Ватикану сметала, а Албанија је могла да послужи његовим интересима, свеједно да ли би била под утицајем Аустроугарске или под утицајем Италије. Ватикану су обе могућности одговарале, јер су и Аустроугарска и Италија биле противнице Србије и – касније – противнице уједињавања Јужних Словена у јединствену Југославију. Њено разбијање – до којег је дошло – почело је и пре него што је она створена.

На шта је Ватикан могао на Балкану да рачуна у првим деценијама овог столећа у спрези интереса с Аустроугарском, а онда и с Италијом, па и другим великим силама? Били су то, пре свега, Албанци католици који су насељавали северну Албанију и делове Црне Горе, али и они који су се нашли у западним деловима данашње Македоније. Ево података из ватиканских извора који говоре о томе шта Ватикан – од раније, па и данас – ради на Космету, у Црној Гори (Барска надбискупија) и у Македонији, посебно у делу који потпада под Скопско-призренску надбискупију.

По католичким изворима Албанци су хришћани (католици) били малтене од „пре Христа” и томе се данас враћају (види, касније, посебан део о томе). Исламизовање је било само формално. Отуда „враћање” католичанству косметских Шиптара-муслимана и отуда толике наде у то да ће данашња Албанија – када се коначно „демократизује”, када уђе у Атлантски пакт и тако даље – постати чврсти ослонац светске католичке мултинационале.

Католички извори кажу да се фрањевачки ред на територији данашње Албаније појавио још 1220. године када је, враћајући се из Египта, Фрања Асишки одсео у Љешу, где је и основана његова прва албанска редовничка заједница. „Кроз сву повјест албанског народа фрањевци су имали велика удјела не само у вјерском, него и у политичком, културном и просветителском животу” – кажу ватикански пропагандисти и додају да је „врхунац процвата фрањевачке провинције био у 16. столећу, после смрти Скендербега и (!?) „у доба турског јарма”, када су фрањевци држали у Албанији 28 самостана.

Пред Други светски рат фрањевачка провинција у тој земљи имала је 60 свештеника, шесторо „браће помоћника”, 16 богослова, 9 новака и 30 сјемеништараца. Средиште им је било у Скадру, где су били провинцијалат, богословија, музеј с пинакотеком и књижница. Фрањевци су, усто водили основну школу, гимназију и штампарију, а другде у Албанији још 27 основних школа.

„Било је то вријеме замаха и процвата вјерског живота – пише „Глас Концила”. „Међутим, одмах након рата над албанске вјернике, па тако и над фрањевце и све друге свећенике, надвила се велика погибелъ од тоталитарне, ускогрудне и безочне владајуће идеологије.”

Реч је, наиме, о проглашавању Албаније првом атеистичком земљом света, али пре тога још о по нечему.

Католички извори, па тако и „Глас Концила”, увек и једино говоре о прогањању католичке цркве, док их се остале религиозне заједнице уопште

не тичу. Тако, у вези с приликама у Албанији, проглашеној атеистичком, не говоре ни о муслиманима (сматра се да их је 70 одсто), ни о православцима (око 20 одсто). Но, ту празнину донекле попуњава владика црногорско-приморски Амфилохије који је, уједно и скендеријски (скадарски) митрополит.

„Тај јад око Скадра, тај народ – каже он у једном интервјуу – то ти је кољевка, огњиште, ту си прво огњиште распалио... Постоје живи остаци на тим просторима које смо заборавили. До прије рата око сто хиљада наших људи је било тамо. И данас их има пуно.

Мошти светог Јована Владимира су тамо. Посљедњи епископ рашко-призренски, Серафим, страдао је тамо у логорима. Колико је само њих у току рата тамо оставило своје кости. У то вријеме албанске голготе тамо је настало војничко гробље. До 1941. године на њему је био свештеник; он је био чувар гробља. Колико чујем, уништено је, разорено.”

Владика Амфилохије сведочи даље:

„Албанска православна црква је најмученичкија црква нашег времена. То је голи распети Христос. Ми други и некако, али православни Албанци – то је голгота.

Било је пет-шест епископа. Сви су они умрли у затворима. Архиепископ Пајсије... Свештенство... Народ... Промјењена су им имена и презимена, забрањена хришћанска имена. Па те светиње... само Бог зна како је то. Све то не може да не буде брига и нас других, поготово цркве у Црној Гори. Метрополије која је ту непосредно везана и историјски и по некој дужности својој, првенствено за наш живаљ који је још тамо, па онда и за Православну цркву Албаније.”

Ватикан, дакле, о Србима и православним ништа и никада не говори, чак и када страдају, што није случај само с онима у Албанији. За светску католичку мултинационалну увек су били, јесу и биће, важни само њени интереси. А један од тих интереса је и слабљење, па и нестанак, православља.

Српску православну цркву у Албанији својевремено нису уништавали само муслимани, него је то чинила и католичка црква по директивама из Ватикана. Крајем прошлог века један се католички поп жалио путнику-намернику (руском конзулу и научнику Јастребову) како своје покатоличене православце никако не може да приволи да се крсте „као Латини”, па они то и даље чине „с три прста, сасвим по начину православном”.

У игри великих сила и Ватикана, као вође Албаније, сменили су се Есад Паша и Вилхелм Вид. Нова држава потврђена је 9. новембра 1921. године, али су њене границе утврђене тек споразумом у Паризу 30. јула 1926. године. У међувремену, као владалац појављује се Ахмед Зогу који се – после једног пораза и једног успешног повратка – 1925. године проглашава председником републике, а четири године касније краљем, па је Албанија постала монархија.

Ахмед Зогу се одмах у потпуности окреће Италији и, још као председник републике, потписује пакт о пријатељству и безбедности с Италијом, а онда и двадесетогодишњи пакт о савезништву. На основу тих споразума Италија је у Албанију за 14 година уложила скоро две милијарде (тадашњих златних) лира, што је било пропраћено све већим мешањем Мусолинијеве

фашистичке владе у унутрашње послове Албаније. То мешање је постало толико и тако учестало да Зогу 1939. године – очигледно охрабрен споља – одбија да се повинује Риму, чему следи италијанска окупација. Зогу бежи из земље и у пеленама носи тек три дана старог сина Леку (који се данас нуди да, за рачун Запада, „среди” ствари у Тирани). Италијани на брзину оснивају „Привремени административни комитет” који одмах сазива „Уставотворну скупштину” наименованих лица, а ова албанску круну нуди италијанском „императору” Виторију Емануелу Трећем – слично као што ће Павелић, две године касније, једном од Емануелових Савојаца понудити круну „хрватског краља Томислава”. Тако је конкретизована италијанско-албанска царинска и монетарна унија, а оружане снаге и спољна политика су „унификоване”. Виторија Емануела у Тирани представља његов „генерални заступник”, а по узору на италијанску фашистичку партију створена је „Албанска национална фашистичка партија”, тоталитарна политичка организација која је држала „владу” и „парламент” – „Фашистички корпоративни савез”.

По узору на Италију – Албанија је иступила из Друштва народа, па онда објавила рат Енглеској, Француској, Совјетском Савезу и Сједињеним Америчким Државама. Из Албаније Италија је октобра 1940. године напала Грчку, али се то, у зиму 1940-1941. године преобратило у грчку инвазију Албаније. Ситуацију је преокренула нацистичка Немачка под чијом је заштитом Албанија окупирала Косово, Дебар, Стругу и Улцињ, повећавајући тако своју територију на преко 42,5 хиљада квадратних километара с укупним становништвом од око 1,850.000 душа. Почело је, под заштитом фашизма стварање „велике Албаније” којој данас теже и Ватикан и његови аустро-немачки савезници, позивајући се и на „Призренску лигу”, основану 1878. године. Већ сама чињеница што је до тога дошло у Призрену, старом српском граду на Косову, показује основно опредељење ове организације албанских ага, бегова и богаташа – припајање ове области (али и не само ње) другим деловима југозапада Балканског полуострва. По замисли творца „Призренске лиге” требало би створити велику албанску државу која би обухватала данашњу Албанију, Косово, значајне делове Србије и Црне Горе – с Новим Пазаром, Сјеницом, Прешевом, Плавом и Гусињем – и Западну Македонију са Скопљем, Велесом, Прилепом, Битољем, Дебром и Охридом.

„Призренску лигу” из 1878. године називају „првом”, зато што јој је следила „друга”, обновљена 1943. године под заштитом немачких окупатора, а онда и „трећа”, проглашена у САД крајем 1962. године, уз подршку хрватске усташке емиграције. Разлике, међутим, између све три „лиге” нема. Прославањем стоте годишњице „прве” у Тирани – режим Енвера Хоџе прихватио је циљеве свих заједно, а главни тумач те политике био је Рамиз Аљија. Ти циљеви се и данас проповедају не само у Тирани и на Космету, него и свуда где допиру пипци Ватикана и мрежа његовог другог система „тунела пацова”.

Те „јубиларне” 1978. године, Рамиз Аљија је на посебној свечаности у Тирани поднео реферат под насловом „Албанска лига из Призрена, бриљантна страница наше историје коју је наш народ исписао својом крвљу”. Већ сам наслов је, дакле, довољно речит за оно што ће, осим осталог, Рамиз Аљија казати:

„Одредбом Санстефанског уговора целокупне албанске територије предате су словенским земљама Балкана. Велика Бугарска, формирана овим уговором, обухватала је Куманово, Качаник, Тетово, Кичево, Гостивар, Дебар, Стругу, Пишкопеју, Подградец и Корчу. Србија је добила део приштинског санџака, све до Митровице. Црној Гори су припали Гусиње, Плав, Вермош, Келменди, Хот, Груда, Бар и Улцињ. Јасно је, дакле, да није реч о неколико уских и периферних дискутабилних крајева, него о неправедној анексији великог дела албанске територије.”

Том приликом у Тирани нису заборављене ни територијалне претензије у односу на Грчку: поновљени су захтеви „прве” „Призренске лиге” да у „Велику Албанију” уђе и област Јањине.

Аутор износи податке о пројекту велике Албаније, његовом континуитету и одлучујућој улози Ватикана. Све што је наведено било је добро познато Јовану Павлу Другом, као путоказ којим треба да крене, с обзиром да су се створили услови за реализацију вековног плана. Историја Ватикана и свих папа показује да свака промена околности која погодује интересима Ватикана просто гони актуелног папу да активира успавани део програма ширења утицаја Ватикана и папе. Случај је хтео да је Јован Павле Други, у односу на све своје претходнике, био много активнији, па није чекао да неко створи услове за његову етапу деловања, већ се лично потрудио да убрза стварање услова повољних за цепање бивше Југославије и јачање свог утицаја.

4. 24. У поглављу под насловом „Изокола, па на (косметска) мала врата” објављен је текст следеће садржине:

Верски извори разног порекла негативно су реаговали на званичну „атеизацију” својевремено прокламовану у Тирани, на шта је режим жестоко реаговао, посебно што се тиче Ватикана који је оптуживан да је „одувек био и остао центар субверзивне антиалбанске активности”, да је „опако гнездо средњевековне реакције” и да су му „шпијуни и субверзивни елементи користили да, кад год је могуће, саботира народну власт”.

Једину јавну активност у односу на Албанију Ватикан је тада обављао посредством свакодневних пропагандних радио емисија на албанском језику (сада су оне намењене и косметским Шиптарима), али су и дипломатија светске католичке мултинационале и њени и туђи агенти у међувремену одређене акције предузимали изокола.

О томе су речити подаци објављени у чланку ватиканског дневника „L’Osservatore Romano” под насловом „Италијанско-албански екуменизам”. Тај текст открива да је први покушај повратка у Албанију Ватикан учинио посредством „Италоалбанеза”, католика насељених у неколико етнички очуваних колонија у Јужној Италији и на Сицилији. То су потомци оних раније помињаних Албанаца који су пред Турцима пребегли на италијанско копно. Рачуна се да их данас има око 100.000, зову се „Арберески”, а један од њих – Франческо Албани – 1700. године је, кажу, догурао чак до трона римског папе као Клемент Једанаести. Још ће се, међутим један папа дуго помињати у вези с Италоалбанезима и „великом Албанијом” – овај садашњи, Јован Павле Други.

У лето 1986. године, посебну експедицију „арбереских” католика – верника и свештеника – Ватикан је послао у посету Грчкој, прецизније, „Арберорима”, Албанцима који живе у грчком пограничном појасу према Албанији и чије делегације већ две и по деценије одлазе у Италију и посећују „арбереске”. Они су православци колико и Грци – али су „арберори” „браћа” у вери и грчко-византијској традицији, у пуном јединству с Римском црквом” (дакле, једна врста унијата) – рекао је представник „арбереске” делегације, говорећи у име грчког клера. Значај ове посете увећава чињеница да је Италијански предводио италијански католички бискуп Ерколе Лупиначи и да је она боравила у Атини, Коринту и у „више албанофонских села Атике и Фтиотиде” (једног дела Тесалије). „Било је то путовање културног карактера с братским сусретом с неколико заједница и институција Грка албанског порекла и традиције” – каже ватикански дневник и додаје: „Но, било је то и путовање са значајним екуменским импликацијама које се уклапају у односе локалних заједница с циљем бољег узајамног упознавања и све бољег суживота у духу трагања за пуним јединством.”

Ватикански емисари почели су, дакле, кружење око Албаније са Запада (из Италије) на Исток до Грчке и натраг. Какви су сигнали могли на тај начин да се дотуре у Албанију, коме и с каквим резултатом – није познато, а тешко је и било шта претпоставити. Ни у ком случају, међутим, резултати нису били велики.

Ватикан је зато отворио следећу трасу, посебну у систему друге мреже „тунела пацова”: преко Косова и преко својих експозитура у Црној Гори, па и у Македонији.

Осим осталог, на то упућује онај други од два поменута чланка ватиканског дневника „L' Oservatore romano” – „Албански католици у Југославији”. Ево тог текста у целини:

„Положај албанских католика, настањених у Југославији, предмет је интервјуа који објављује „Беса-федес”, агенција „итало-албанског” културног кружока из Рима. Интервју је обављен с двојицом новинара религиозног и културног часописа заједнице албанских католика настањених у Југославији, „Дрита”, доном Љушом Ђерђијем и доном Зефом Гашијем.”

(Убрзо после овог „представљања” у званичном ватиканском дневнику, ова двојица католичких пропагандиста – посебно Љуш Ђерђи – показаће се као најгорљивији пропагатори клеронационалистичког крила шиптарских сецесиониста на Космету и главних обавештајаца светске католичке мултинационале из ове јужне српске покрајине). Но, ево сада интервјуа у ватиканском дневнику:

„Колико их је и како су религиозно организовани Албанци у Југославији?”

– Албанци у Југославији религиозно су организовани у две дијецезе: Скопско-призренску и Барску надбискупију. Скопско-призренска дијецеза обухвата око 60.000 католика: више од 50.000 је Албанаца, а остали су Хрвати. Барска надбискупија има око 20.000 католика и скоро сви су Албанци. Осим тога, имамо много верника у разним деловима Југославије, пре свега у Хрватској (тада је она још била једна од југословенских република – прим. А. А.), па се може рећи да католика Албанаца у Југославији има око 100.000.

– После Другог ватиканског концила литургију славите на албанском. Како сте дошли до литургијских књига?

– За сада смо превели писма и молитве за све недеље и за слављење заповести, као и за слављење светаца. Превели смо читав мисал и сада га припремамо за штампање. Сви ови преводи су засада само циклостилени и због ограниченог броја примерака потребних парохијама, а и због високе цене штампања. Велику помоћ за литургијски живот представљало је објављивање новог превода Новог завета. Сада радимо на превођењу и штампању читаве Библије, што ће нам омогућити да располажемо свим читањима која тражи литургија.

– Да ли сте се побринули за публикације потребне за образовање народа?

– Да, за катехетски материјал и за приручнике за молитве. Већ смо објавили прву свеску новог катехизма. Припремљене су још две свеске. Помоћ од великог значаја је „Илустрована Библија за младе“, а такође „Историја цркве“ у десет свезака.

– Део ваше албанске заједнице растурен је по разним деловима Југославије. Како им дотурате религиозне информације?

– Имамо религиозно-културни часопис „Дрита“ који се, осим осталог, труди да буде веза с верницима наше дијецезе и ван њених граница. У ствари, око 600 примерака одлази у иностранство, свуда где има наших људи. Разуме се да би за обављање ове мисије обавештавања и образовања била потребна значајнија сарадња с разним нашим заједницама. Зато смо дон Зеф Гаши и ја сада у посети Риму, Сицилији и Калабрији, како бисмо успоставили и појачали нашу међусобну сарадњу коју сматрам корисном за добро свих. Тражимо зато више вести и више чланака о нашој браћи Арберескама, а посебно размену публикација. Надамо се такође сарадњи у објављивању дела од заједничког интереса као што је монографија о мајци Терези или монографија о патријарху Атенагорина којој се већ ради.”

Овај текст намеће више закључака. Први је да се клеронационалистички пропагандисти католичке провинијенције с Космета, за рачун светске католичке мултинационале, одавно спремају на акцију која прелази оквире јужне српске покрајине, будући усмерена и ка Албанији, а отуда на Србију и њену јужну покрајину.

Барска надбискупија, а и неки пунктови у Црној Гори и у западној Македонији „логистичка“ су подршка косметском плацдарму.

Католички извори кажу да је још у петом столећу, образована Дукљанска бискупија, а да је Барска надбискупија њена наследница. Тај свој ранг – надбискупије – добила је крајем 11. столећа, убрзо после раскола којим је, докле јединствена, хришћанска црква подељена на источни и западни део, на католике и на православне. Била је та Барска бискупија врло проширена, па се можда Туђманови клеронационалисти управо на то „хисторијско“ наслеђе и позивају тражећи за себе „хисторијске“ границе државе коју сањају.

Барска се надбискупија простирала од Боке Которске до Дунава и била је надређена бискупијама Котора, Будве, Улциња, Свача, Балежа, Дања, Дриваста, Пулта, Скадра, Требиња, Босне, Србије, Призрена, Смедерева и Београда – све тако по ватиканској номенклатури и по оцени по којој је Бар

„као надбискупија и примасија имао посебну важност на овом размеђу Запада и Истока” – то јест, у плановима продирања католицизма на исток Балканског полуострва у коме је „хрватско предзиђе католичанства” данас проглашено и „предзиђем демократије”.

Од првих дана до данас било је 59 барских надбискупа. Барска је остала надбискупија упркос томе што данас има само 19 жупа, само 20 свештеника и око 70 калуђерица и само нешто више од 40 цркава и капелица. Ватикан, наиме, с том надбискупијом и даље има посебне планове, што се показало и приликом прослављања њене 900. годишњице (у лето 1989. године) у црногорском месту Тузима, у североисточном делу надбискупије. Католички извори кажу да су се том приликом, осим месних католичких жупљана, окупили и католици из Титограда, Бара, Улциња, Штоја, Салча, Ливара и Зубаца. Прво се служила миса на албанском језику, Јеванђеље је читано на „хрватском”, барски надбискуп Перколић проповедао је и на албанском и на „хрватском”, а завршни благослов дат је на латинском. Светска католичка мултинационала, дакле, у малом, али зато одабраном саставу.

Посебну бригу о католицима Барске надбискупије воде фрањевци Албанци који припадају мисији „Похођења безгрешне дјеве Марије” у Брдима, иначе делу фрањевачке провинције (командантуре) у Задру.

Католички извори – „Глас Концила”, Радио Ватикан и други који говоре о албанским католицима на југу Југославије (у косметској области и у Црној Гори) – велику пажњу придају калуђерицама са Цетиња. Када је 1946. године фрањевкама „безгрешног зачећа” било забрањено да раде у љубљанским болницама у редовничкој одећи, те су – следствено томе – биле отуда избачене, оне су се (колике ли ватиканске далековидости!) преселиле на Цетиње и тамо основале своју „црногорску провинцију”. Радиле су у болницама и у друге добротворне сврхе, али је убрзо почело да се догађа нешто што с милосрђем мало има везе: словеначке фрањевке, пресељене у Црну Гору, у складу са задацима за стварање мреже „тунела пацова” према Албанији, почеле су да регрутују нове припаднице, посебно Албанке с Космета и из Црне Горе. Елан девојака и жена припадница католичког реда потчињеног светској католичкој мултинационали, а можда и несвесне тога чему све могу да послуже – Ватикан је злоупотребио. Није то био ни први, ни последњи, а ни најдрастичнији случај. Мајка Терезија ће бити доказ за то.

Према објављеним подацима, за 25 година деловања фрањевки у Црној Гори, највећи је резултат постигнут у Доброти, у бококоторском заливу: тамо је заређено 13 „младих Албанки” и припремљено за заређивање пет „новакиња”. На Космет, у Вележбу, послато је пет сестара. Црногорска „фрањевачка провинција” укупно сада има 83 „чланице с вјечним завјетима”.

Цетињске фрањевке – које су „највећим делом Албанке” – раде у „20 филијала по амбулантама, болницама и жупама дилем Црне Горе, Косова, Босне и Хрватске, а од ове године и у Њемачкој, гдје се (по „Гласу Концила”) однедавно нашло и много избеглица из Албаније”. И још: „Младе се шаљу и на виши студиј Философско-теолошког института и на Катехетски институт у Загребу”.

Да ли је све то било потребно само малобројним косметским албанским католицима, или се спремао својеврстан „извоз” кадрова у Албанију и то не само за потребе ове садашње, него и будуће „велике”, те и за ширење албанско-косметске мреже другог „тунела пацова”.

Интензивно „мисионарење” на Космету Ватикан води паралелним каналима: први је структура католичке цркве на Космету уопште, с полазним тачкама из Скопља и из Урошевца, а други креће из енклаве Јањеваца, потомака оних који су у јужној српској покрајини настањени још у средњем веку. Постоји и трећи канал: мајка Терезија.

Аутор у овом тексту показује континуитет деловања Ватикана и план Јована Павла Другог да Србију, односно да Србе православце окружи са свих страна, појача присуство римокатолика и припреми их за завршни чин разбијања бивше Југославије. Ова систематичност Јована Павла Другог показује да је он преузео улогу организатора и налогодавца за све оно што је као неминовна последица његових активности наступило, а може се описати крвавим оружаним сукобима.

4. 25. У поглављу под насловом „Јањевски тројански коњ” објављен је текст следеће садржине:

Јањеваца – који се декларишу као Хрвати, вероватно углавном зато што су католици, а и због извесне материјалне користи – има око 10.000 у жупама самог места Јањево, а такође у Летници и Врнаколу. Још пре шест векова тај крај је био познат као богат, рударски и трговачки, али такође као католички. Први пут се у писаним документима појављује 1303. године, када је папа Бенедикт Једанаести дозволио барском надбискупу да поставља управитеље жупних цркава у том крају. У папским документима Јањево се помиње и касније, а од 1680, читавих 140 година, због прилика под турском влашћу – било је средиште Скопске надбискупије.

Ватикан и загребачки Каптол „покровитељство” над Јањевом и Јањевцима поверили су Дубровачкој надбискупији. То је њен титулар, надбискуп Пуљић, на прослави светога Влаха, образложио тиме да су „Јањевци поносни на своју прошлост и на своје везе с Дубровником” и да је „то мало мјесто, Јањево, било оаза и мјесто мировних преговора и уточиште угрожених на овом специфичном простору балканског кошмара”, па је наставио:

„Поздрављам све Хрвате у Јањеву који су поносни на своје прадједове и који се диче својим кршћанским и хрватским именом. Реците им да учине све како би се спријечило насиље и неправда у њиховој средини и околици. Забрињавају нас вијести које ових дана допиру из њихова сусједства. Реците им да буду миротворци који ће спријечавати спорове и обитељске драме. Нека ријечју и дјелом помогну и Албанцима и Србима да би увидјели корист ненасилја и љепоту мира, како би сви заједно открили потребу слободе, реда, законитости и правне сигурности.”

Без обзира на овако прихватљиве и примамљиве обланде јасно је да је Јањевцима додељена улога специфичног „тројанског коња”. Ако су антички опсадници Троје морали да чекају да коњ буде увучен међу њене зидове – светска католичка мултинационала га је већ одавно на Космету имала и њиме се служи.

Место у кампањи око Јањеваца узео је и папа Јован Павле Други коме се, почетком последњег месеца 1989. године, поклонила група јањевачких ходочасника. Пожелевши им добродошлицу (према Радио Ватикану, „на хрватском језику“) – он им је рекао: „Поносни на своју славну повјест која је саставни дио повјести хрватског народа, увијек као искрени католици будите свједоци и промицатељи Крстова мира и љубави. Нека Господин благослови вас и ваше обитељи.”

С обзиром на то да светска католичка мултинационала сматра да у „хрватске хисторијске границе“ спада свака стопа коју насељавају хрватски католици – изгледа да се у Загребу јављају апетити и за делом Космета које подстиче сам Јован Павле Други, претварајући Јањево у значајни терминал албанско-косметске друге мреже „тунела пацова”.

Јањевцима је – изненада и с великим нагласком – Ватикан почео да придаје важност у последње две-три године ескалације шиптарског сецесионизма на Космету. У тим оквирима је искоришћено и поменуто поклоњење Јањеваца папи. Према Радио Ватикану Јован Павле Други није само поздравио јањевачке ходочаснике, него се „за вријеме аудијенције сусрео с јањевачком скупином, руковао се с великом већином њих, зајелевши им добродошлицу” на шта су, „одушевљени папиним ријечима, Јањевчани зајевали „Хрватски пјевачки поздрав”, што је препуна дворана ходочасника са свих пет континената поздравила бурним плеском”.

Но, за ту прилику ни ово није било све, јер је управа Завода светог Јеронима у Риму прихватила да Јањевци, уз „новчани прилог” постану „утемељитељи дома”, па је једна соба, добро плаћена, добила име „Јањево”.

Овај ходочаснички спектакл одмах је подгрејан, па је јањевске католике – да за папом не изостане – убрзо у Загребу примио и кардинал Фрањо Кухарих. Кампања око Јањева добила је нови вид: на сва звона се вапило за тим да им се материјално помаже, како би били што снажнији ослонац светске католичке мултинационале и чвршће чвориште албанско-косметске спреге друге ватиканске мреже „тунела пацова”. У том смислу је – према загребачким католичким изворима – „због тешких животних увјета у којима живе Хрвати на Косову основан фонд за помоћ”. У том смислу објављен је (крајем октобра 1990. године) овакав апел:

„Драги пријатељи!

Положај Хрвата, односно, најстарије хрватске дијаспоре на Косову (која ускоро обиљежава 700 година доласка из Дубровника у Јањево), све је тежи и посвије узбуђујући. Несношљив положај посебно је увјетован тешком економском ситуацијом (што је заједничко и за припаднике других нација), али с обзиром на припаднике хрватске дијаспоре има и посебна обиљежја, прије свега јер је изостала било каква организирана помоћ службених структура Косова и Србије припадницима хрватске народности због нефункционисања правне државе. Ми овдје једноставно немамо никога ко би нас бранио, штитио или заступао. Слободно можемо рећи да нам на Косову никада није било теже неголи данас.

Драги добротинитељи!

Већ смо вам писали и упозоравали на тешке увјете у којима живе наши вјерници у Јањеви и на велике и бројне проблеме с којима се они сусрећу. Још се увјек многе, често и многобројне наше обитељи боре с оскудицом и немаштином. Због тога је ова наша молба кратка и врло прецизна: за све јањевачке сиромашне обитељи молимо новчану помоћ како би се могле прискрбити и купити нешто дрва за огријев и мало зимнице, а за своју дјецу школске књиге и прибор.”

Апел је набијен пропагандом у смислу опште политике светске католичке мултинационале на Космету, а сваки евентуални инцидент више него добродошао за њено проширивање, чак и када било каквог разлога за инцидент и нема. Тако је Радио Ватикан (20. фебруара 1991) велики публицист дао рутинском прегледању конвоја од 20 тешких камиона помоћи Јањевцима из винковачког краја. „Милиција републичког СУП Србије није... хуманитарно настројена” – каже Радио Ватикан.

Још већу халабуку светска католичка мултинационала – као добродошао повод – подигла је поводом инцидента који се у Јањеви догодио почетком 1990. године, када је један неконтролисани милиционар пуцао из ватреног оружја. Био је то повод скопско-призренском бискупу Јоакиму Хербуту да пише на све стране о „великој забринутости и стрепњама”, о „насиљу и крвопролићу”, о „револту и гневу Јањеваца и реакцији која би могла имати непредвиђене последице” и сличном, а загребачком Каптолу да одмах организује јавни „просвјед” Јањеваца настањених у Загребу. Зборашки су затражили да „Хрватска учини све како би се заштитили припадници хрватске народности на Косову” (да „интернационализује” ствар), а „око 4.000 Загрепчана је – према „Гласу Концила” – поводом истога догађаја протестирали на Тргу Републике и пред Сабором”.

О Јањевцима се још нешто чуло: од оних који с Космета одлазе у Туђманове бојне – највише их је из Јањева и Летнице, дакле, католика. У последње време косметске „попуне” иду авионима из Скопља (седишта Скопско-призренске католичке бискупије – до Беча и Загреба, али и аутобусима преко Бугарске и Румуније. Од њих неки пролазе прво кроз центре за обуку у Мађарској и Аустрији. Косметски Шиптари – католици или мухамеданци, свеједно – обучавају се и у Албанији, где се рачуна да их има чак око 2.000. Они би требало да буду језгро оружане побуне на Космету, али могу да послуже и Хрватској.

Аутор у овом тексту наводи општепознате чињенице. Сви облици Римокатоличке цркве налазе се у директној вези и односу са Ватиканом и Јованом Павлом Другим. Поводом сваког стања или догађаја прво, као најава, иде локални представник Римокатоличке цркве, „Глас Концила”, загребачки Каптол, па Јован Павле Други. Пре догађаја који су обухваћени временском надлежношћу МКСЈ, Ватикан и Јован Павле Други су показали велику активност на припремама околности како би растурање бивше Југославије било што ефикасније и крвавије. Аутор, сасвим разумљиво, са одговарајуће дистанце успешније анализира догађаје на територији Косова и Метохије пре 1991. године.

Констатује да Ватикан и Јован Павле Други готово „непогрешиво” промовишу став о Хрватима да су само и увек католици, али и потенцирају облике међусобне солидарности Хрвата и католика, без обзира где се налазе. Осим тога, у тексту се јасно препознаје активност Јована Павла Другог на ширем подручју где се промовише албанско католичанство, али истовремено и инсталирају институционални облици неког присуства Шиптара ради припреме за догађаје који ће тек уследити. Дакле, аутор препознаје рукопис Јована Павла Другог којим се реализују вековни циљеви и припрема терен за неке будуће активности Ватикана.

4. 26. У поглављу под насловом „(Зло)употреба мајке Терезије” објављен је текст следеће садржине:

За своје продирање у Албанију светска католичка мултинационала на више начина (зло)употребљава хуману мисију мајке Терезије. Користи је као заклон и за многе сецесионистичке акције косметских Шиптара у издању тамошњих клеронационалиста, затим као знак под којим загребачки Каптол окупља Шиптаре у Хрватској и као мамац Шиптарима по свету ради окупљања за обављање одређених послова и, на крају, као специјалног емисара кога шаље у Тирану. Све те активности сливају се у једну: преко Космета ка Албанији у функцији стварања „велике Албаније” и још – у обратном смеру на штету Србије, а за њено разбијање, опет у функцији „велике Албаније”.

Мајка Терезија је рођена у Скопљу у шиптарској породици као Агнес Гоља Бојаљију. Врло млада постала је калуђерица, основала је касније ред „мисионарки љубави” и посветила се помагану и лечењу губаваца и других беспомоћника. Упорном активношћу на ширењу мреже својих „кућа” постала је позната и цењена у читавом свету, а добила је и Нобелову награду.

У Ватикану тај њен заслужени углед није остао незапажен, посебно отако је на његово чело ступио Јован Павле Други. Он је мајку Терезију почео да шаље у дипломатске мисије за рачун Ватикана, али јој је праву улогу наменио када му се учинило да би она могла бити врло корисна за акције према Албанији и Космету и, преко њега, против Србије. Мајка Терезија можда није свесна свега тога: сувише верује светској католичкој мултинационали и њеном челнику Јовану Павлу Другом.

Пробни балон с мајком Терезијом пуштен је из Ватикана када је она у албанској амбасади у Риму „врло брзо добила визу за поход Тирану” и тада пошла у „приватни посјет”. Занимљиве су, међутим, две њене пратиље: Марија Горети Корханај, једна од њених „мисионарки љубави” из Пећи, и Џенет Петри, „мисионарка љубави” из САД. Не треба ни подсећати на то да је Пећ значајна тачка на косметској „лансирној рампи” ка Албанији, а да у САД постоји „Централна информативна агенција” (ЦИА).

Приватна посета се састојала у томе што је мајка Терезија била на гробовима своје мајке, сестре и неколико познаника, али је све имало и званични, много значајнији, део. Мајку Терезију и њене пратиље, на тиранском аеродрому дочекали су председник албанског Црвеног крста, председник албанског Комитета за културу и гостопримство и други из тог ешалона званичника. Значај посете затим је увећаван: мајка Терезија је „у Тирану била назочна, заједно с многим високим узваницама на посебној пројекцији

најгледанијег документарног филма Џенет Петри „Мајка Терезија”, док су „албанска средства друштвеног приопћења редовито извјештавала” о њеном боравку, а „Зери и популит” – „на првој страници донио вијест о њезину боравку у Тирани”.

Само три месеца касније наследник Енвера Хоџе, Рамиз Аљију (како јавља Радио Ватикан) шаље мајци Терезији „особно писмо” у коме је позива да са неколико својих „мисионарки љубави” дође опет у Албанију и отвори своју прву „кућу”.

Рамиз Аљија, очигледно, добро дешифрује поруке из Ватикана и почиње да очијука с њим, што се у центру светске католичке мултинационале прихвата, па убрзо из Загреба стиже вест да ће, већ децембра 1989. године мајка Терезија отворити ту своју прву „кућу” у Албанији, али уз услов да се њеним сестрама припусти и један свештеник (душобрижник), на шта власти Тирани одмах ослобађају из затвора „неке свећенике, а међу њима и (једног) помоћног бискупа”.

Овај ватикански крак тунелске акције према Албанији у пуном је дејству, али мајка Терезија одједном јавно изражава жељу да се повуче с положаја прочелнице својих „мисионарки љубави”, наводећи „срчане тегобе и подмакну доб”. Одмах јој је уграђен „пејс-мејкер”, а она стављена под стални лекарски надзор. „Из љечничког исказа разабире се – обавештава загревачка католичка штампа – да мајци Терезији више неће бити допуштено предузимати велика путовања.”

У Ватикану су, међутим, мислили друкчије него лекари, јер је приоритет дат продирању у Албанију. Већ крајем маја 1990. године, мајка Терезија, заједно са својим „пејс-мејкером”, опет је послата у Рим, иако је њен римски лекар, кардиолог Ђулио Билота, рекао како се она „још није потпуно опоравила”, а и да се „тешко и може потпуно опоравити од срчаних тегоба које је преживела”. Но она – упркос свему – „жели да посети неке источне земље и размотри могућности за деловање својих сестара”. Реч је о Румунији и бившем Совјетском Савезу, али је главни правац њене акције и даље усмерен ка Тирани.

Првих дана децембра 1990, мајка Терезија поново борави у Тирани и тамо отвара прву „кућу”, али, истовремено – добија највише албанско одликовање које јој предаје нико други до удовица Енвера Хоџе Неџмија, истичући – по Радио Ватикану – да је „мајка Терезија понос својега народа”.

Тако – у тиранској верзији – од македонске Шиптарке, рођене у Скопљу, у породици чије презиме најпре може да звучи као македонско, постаје Албанка. То јој, уз благослов Свете столице, намећу тирански управљачи који, пред незадовољством народа, нагло траже прибежиште и под скутима Ватикана. „Мајка Терезија је била примљена и код албанског предсједника Рамиза Аљије” – објављује „урби ет орби” – Радио Ватикан и наговештава: „Очекује се још веће отварање Албаније, особито на подручју вјерске слободе.”

Речит је и извештај загревачког „Гласа Концила” о сусрету Рамиза Аљије и мајке Терезије. Гласи овако:

„Државни поглавар Албаније Рамиз Аљија примио је, 4. просинца (децембра 1990.) у Тирани мајку Терезију која је, како је познато, Албанка из

Скопља. Председник Аљија одао је признање хуманитарном дјелу мајке Терезије. Дан прије, она је походила дјечији вртић у Тирани који носи њезино име. То је други пут да је мајка Терезија дошла у Албанију комунистичког режима; први пут била је ондије у коловозу (августу) 1989.”

Пред то ново путовање мајку Терезију (27. фебруара 1991. године) у посебну аудијенцију прима папа Јован Павле Други. Пратило је неколико њених „мисионарки љубави”. Никаква појединост о тој аудијенцији није објављена, али до ње сигурно не би дошло да нису постојали посебни разлози. А они свакако могу да се сведу на специјалне инструкције које је први човек светске католичке мултинационале дао својој емисарки и којих ће се она придржавати за време још једног боравка у Тирани. Четири дана касније, мајка Терезија је већ била у главном граду Албаније, заједно са још неколико калуђерица свог реда од којих ће четири остати у Тирани. „Једна од њих је Албанка с Косова” – прецизирао је Радио Ватикан. Остаће с њима и дон Ђерђ Ђерђи, такође Албанац (не наводи се одакле), као њихов „душобрижник”. Не могу, наиме, калуђерице да остану саме без „мушке главе” да их исповеда. „Познато је – пропраћа то Радио Ватикан – да мајка Терезија, приликом отварања својих кућа, захтева и присуство свештеника. Будући да је тај услов задовољен, заједница ће моћи да развије своју каритативну делатност међу сиромасима у Тирани.”

У извештавању о овом боравку мајке Терезије у Тирани Радио Ватикан је био шкрт, али су се резултати њене мисије убрзо показали: „У Албанију је допутовала прва делегација Свете столице за посљедњих више од 40 година” – јавио је Радио Ватикан 20. марта 1991. године.

Све је, дакле, у односима између Тиране и Ватикана кренуло толико добро да је већ и папина делегација могла да допутује. На њеном челу је била истакнута личност ватиканске Курије – монсињор Чели, подсекретар Секретаријата за односе са државама (ватиканског министарства иностраних послова). Међутим, прави циљ доласка мисије покривен је фразом да ће се она „срести с малобројним верницима који су преживели прогањање комунистичког режима” и да ће Чели „благословити азил који је мајка Терезија отворила три недеље пре доласка ватиканске мисије”.

Ватикански мисонари срели су се и с представницима албанских власти, али се о разговорима зна тек толико да су „у њиховом средишту били положај католика у земљи и будући односи између државе и цркве”.

Очигледно је да ни у Ватикану, ни у Тирани – из разлога који су само њима знани – не желе да дају публицитет резултатима разговора. Но, да Ватикан унапред (посредством мајке Терезије првенствено) није био сигуран у њихов повољан исход и званична обећања – мисију у Тирану не би слао и то с личношћу не малог значаја на челу.

Можда је завесу мало отшкринуо албански католички свештеник Јубани који се „прославио” тиме што је први у процесу верског „попуштања” у Албанији одржао мису у Скадру и тиме постао привилеговани пропагатор религиозног „отварања” режима у Тирани. Убрзо после боравка Челијеве мисије – Јубани је, за светску емисију Радио Ватикана, изјавио како је католичка црква у Албанији увек играла значајну улогу и како се нада да

ће „тако бити и убудуће”. Ватикан је, дакле, у Албанији добио значајне концесије, а за узврат? Видећемо... погледи су сигурно упрти ка Космету.

Почетком фебруара 1990. године, Албанија је наставила да се све више ослања на Ватикан и да угошћава католичке каритативне делегације, али је почела да тражи и укључивање у Атлантски пакт, што једно с другим може имати везе утолико пре што војну помоћ Тирани нуде и из Будимпеште, где је Ватикан већ врло утицајан.

Но, да се још мало позабавимо мајком Терезијом, јер њу Ватикан не (зло)употребљава само у вези с Албанијом, него и на Космету и међу Шиптарима у Хрватској и другде.

Тако је скопско-призренски бискуп Никола Прела прогласио „годину мајке Терезије”, што су оберучке прихватили клеронационалистички католички сецесионисти са седиштем у косметском Урошевцу. У име мајке Терезије главни пропагатор тог крила косметских сецесиониста, поп Љуш Ђерђи проповеда о „особитој духовној скрби за нова редовничка звања” у Терезијино име, а организује и „пригодне молитвене скупове, духовне сусрете” и сличне ствари.

Оснивање „Друштва мајке Терезије” главни је догађај у том склопу. Организатор „друштва” опет је, разуме се, Љуш Ђерђи. За своје „друштво” овај католички поп, чије дезинформације о стању на Космету и у Југославији стижу све до папе Јована Павла Другог и, одговарајући му, усмеравају га – каже да „има свој центар, своје седиште у Приштини, али има своје огранке по свим општинама такорекућ Косова”. Али – више од тога „постоји велики интерес у Македонији, у Црној Гори, постоји интерес, као што рекох, и у Хрватској, у Загребу”.

И не само то: „Јавили су нам се многи наши радници, а и други, из Немачке, Аустрије, Швицарске, чак и из далеких сјеверних земаља, као што је Данска, као што је Низоземска, Белгија и тд. Постоји интерес међу Италоалбанезима и другима у Италији. Јављају нам се чак и људи из Америке.”

У густу мрежу другог „тунела пацова” Ватикан, дакле, укључује и „друштва мајке Терезије”.

У тај склоп је ушла и оснивачка скупштина „Друштва мајке Терезије” у Загребу, средином 1990. године на којој је („Глас Концила”) – „посебно одушевљено поздрављен дугогодишњи политички робијаш Косова, господин Адем Демаћи, косовски Мендела”.

У смислу даљег (зло)употребљавања мајке Терезије туђмановска градска управа Загреба прогласила је прочелницу „мисионарки љубави” почасном грађанком главног града (НД) Хрватске.

Но, још нешто о ономе што Ватикан с мајком Терезом смера на Космету, а у вези с чим је „Глас Концила” објавио дуги интервју с попом Љушом Ђерђијем. Рекао је за њега прво да је „жупник у Урошевцу, уредник албанског католичког листа „Дрита” и заузети гандијевски борац за људска права његова албанског народа”.

„Откад је, прича он, Србија укинула сваку закониту власт на Косову посао је изгубило нових више од 5.000 људи. Та драматична ситуација толиких албанских обитељи покренула је људе да, попут мајке Терезије, за њезин 80.

рођендан, учине нешто доброга и лијепога за Бога и људе. Сами лаици, највећим дјелом муслимани, покренули су, а онда заједно с католицима, и одржали оснивачку скупштину хуманитарног друштва „Мајка Терезија”... Чланови тог друштва, пуни повјерења у свој народ желе на легалан начин чинити добро драговољно свима особито најпотребнијима по начину мајке Терезије: гдје су сиромашни и одбачени ту треба да будемо и ми и гдје год је угрожен живот требамо бити у служби живота.”

„Глас Концила” онда Љуша Ђерђија пита:

„Је ли и та акција наишла на отпор српске политике?” – а овај одговара: „Наравно, јер нам нису допустили да се регистрирамо. Немамо сједишта, немамо ништа, а уза све то, захваљујући ентузијазму, друштво се разгранало по свим опћинама те има интердисциплинарне комисије састављене од лијечника, адвоката, инжењера, професора, студената, сељака и радника... Каритативне нам установе помажу. Загребачки Каритас помаже нам годинама. У нашим католичким жупама дјелују такођер каритативне скупине. Од Другог свјетског рата на Косову дјелују сестре усмиљенке које су биле протеране из Словеније, а касније и други редови, па су при жупама отвориле какве-такве амбуланте... Помна информативна изолација и манипулација ипак неће успјети увјерити албански народ да му католичка црква није чинила и да сада не чини добро.

У тексту су изнете чињенице које хронолошки поређане, показују начин и стил деловања Јована Павла Другог у реализацији циља: растурање Југославије.

4. 27. У поглављу под насловом „Албанци поново откривају католицизам” објављен је текст следеће садржине:

Док је Ватикан опипавао терен у Албанији и освајао поен за поеном у тој земљи, углавном посредством мајке Терезије, а успут се усхићујући значајем прве католичке мисе на скадарском гробљу – у Тирани, крајем 1990. године долази до драматичних догађаја. Притешњен жестоким демонстрацијама и нередима у више албанских градова режим саопштава спремност да допусти образовање странака и парламентарне изборе. Одмах се појављује прва опозициона формација – Демократска странка Албаније. Њен главни оснивач, универзитетски професор Грамош Пашко, син је једног бившег албанског бискупа, сигурно католицизмом задојен довољно да за Ватикан буде врло прихватљив. Друго – његова странка одмах се изјаснила за повезивање с косметским шиптарским сецесионистима.

– Посредством своје радио станице Ватикан није скривао задовољство развојем догађаја у Албанији, уз шта, сваком приликом, истиче и „забринутост” за косметске Шиптаре, уз честу опаску како ће у Европу Албанија сигурно ући пре Србије. Тај став Ватикана у потпуном је складу с писањем албанске државне штампе и са изјавама Рамиза Аљије.

Последњих дана 1990. године, светска католичка мултинационала креће у директне акције у Албанији не наилазећи ни на какво противљење тамошњег режима. Из Каваје, „Ројтер” јавља о томе како су „хиљаде албанских хришћана (а то се односи само на католике, јер других, по Радио Ватикану, који извештај британске агенције преноси, уопште и нема – прим. А. А.)

слободно прославили своју прву божићну мису после 23 године”. Но, тај скуп изгледа да није уопште ништа до декор за нешто много суштинскије, јер по истом извештају „Ројтера” – „изгледа да је на помолу оснивање друге опозиционе странке”. После Демократске странке Грамоша Пашка, сина албанског католичког бискупа, то би, очигледно, требало да буде још „поповскија” и „католичкија” странка, јер се у извештају из Каваје каже:

„Католички свештеник Симон Јубани, који је обновио одржавање хришћанских верских свечаности у северном граду Скадру (у ствари, само ватиканских, јер се православни не помињу – прим. А. А.) изјавио је да ће образовати Хришћанску демократску странку која ће се надметати на изборима.”

Светска католичка мултинационала сада већ почиње да улази у отворену борбу за власт у (сутрашњој) Албанији, једној од три дела снимане „велике Албаније”. Први „додатак” је јужна српска покрајина Космет с деловима Црне Горе, а други – западна Македонија заједно са Скопљем чије „албанство” Ватикан пропагира и тиме што стално истиче како је мајка Терезија „Албанка рођена у Скопљу”.

Хоће ли та борба за власт ићи и преко покатоличавања Албанаца? Уместо одговора на то питање – остављајући читаоцу да закључи сам – навешћемо три извештаја из 1990. године. Први је објавила француска новинска агенција (АФП), други загребачки „Глас Концила”, а трећи Радио Ватикан.

Пошто каже да „Албанци с Косова, који су већином муслимани, данас поновно откривају католицизам” и тиме објашњава феномен превођења муслимана у католике – АФП наводи изјаву католичког пропагатора шиптарског сецесионизма у јужној српској покрајини, урошевачког попа Љуша Ђерђија, по којој „ово интересовање за католичку цркву није ново и већ годинама има пуно оних који желе да јој се приближе”. Љуш Ђерђи као на доказ за ово тврђење најпре може да се позове на усташко-шиптарску политичко-терористичку спрегу у иностранству, али и на садашње учествовање Шиптара у Туђмановим бојнама, али он то не помиње, него – према АФП – „сматра да је ова појава у вези с националним буђењем Албанаца на Косову”, чиме доказује колико је Ватикан ангажован у ширењу шиптарског сецесионизма.

По речима овог урошевачког католичког попа – „Албанци постају свесни тога да су, пре продора отоманског царства, које је увело ислам, они били католици и да је током векова прогона католичка црква подносила велике жртве да би очувала албанску културу и језик”.

„У садашњој ситуацији – закључује Љуш Ђерђи – католичка црква сматра природним да убере плодове свог непопустљивог става.”

Другим речима: да Ватикан, а не неки центар ислама, зајашши шиптарски сецесионизам на Космету и покрет за „велику Албанију” за коју се моли и сам папа Јован Павле Други. Ако успут католички фундаментализам треба да сарађује с исламским фундаментализмом – онда „живео хрислам”, па ко извуче више.

„Глас Концила” је објавио податке према којима на Космету живи око 70.000 Албанаца католика, да су ти католици, „по традицији добри вјерници” и „тијесно повезани за цркву, да је кршћанска традиција у многим сферама

живота јака, са знатним утјецајем и на животе иновјераца којих је на Косову далеко више”. Косметски Шиптари католици су, дакле, верни послушници Ватикана, спремни да спроводе његову политику и да је наметну и „иновјерницима”, муслиманима и православнима, те, тако, у јужној српској покрајини буду права пета колона папе Јована Павла Другог који ће моћи да је пребацује и у Албанију, а отуда враћа.

Ђаковица – и иначе снажно упориште сепаратиста – највећа је косметска католичка жупа са око 9.500 верника међу којима, више од три деценије, делују фрањевци босанске провинције. Оно што се сматра посебно значајним јесте чињеница да је 47 одсто жупљана млађе од 18 година – дакле, подмладак католичког крила шиптарског сецесионизма и живи ослонац другог „тунела пацова” прокопаног кроз Космет и Албанију – чиме се „Глас Концила” посебно одушевљава: „То је, дакако, велика радост за цркву. Радује нас такођер број од преко две хиљаде дјеце на вјеронауку.”

Недељник са загребачког Каптола задовољан је и „вјерском загријаношћу” католика Албанаца и додаје да то „захтијева и велик ангажман цркве”, па се она „око тога и труди”: „У Ђаковици дјелује пет свећеника фрањеваца и 12 часних сестара.”

Овај текст је, узгред, и својеврсни маркетинг у режији шиптарских католичких сецесиониста. С потписом ђаковичког фрањевачког гвардијана Ловре Гаврана објављен је захтев да се на рачун ђаковичког „Банкоса” шаљу новчани прилози.

Велики значај за ширење утицаја на Космету и у Македонији и у припремању кадрова за тај посао Ватикан придаје сјеменишту Скопско-призренске бискупије и класичној верској гимназији у Скопљу.

Радио Ватикан је објавио како је, до пролећа 1990. године, „већ 37 кандидата уживало благодети тог сјеменишта”, те да „прве две генерације из овог сјеменишта већ студирају у Загребу”. У поменуто време у сјеменишту Скопско-призренске бискупије било је 11 Хрвата (читај Јањеваца) и 10 Албанаца.

Занимљива је и повезаност овог сјеменишта с Бугарском: „Кућанство сјеменишта воде часне сестре еухаристинке које припадају македонској провинцији, а њихова је генерална управа у Софији, у Бугарској.”

Не пружају, дакле, само Бугари пипке према Македонији. И Ватикан своје пипке има и пружа их кроз мрежу другог „тунела пацова”.

Поред чињеница које детаљно показују начин вођења акције и директно укључивање Ватикана у политички живот у Албанији, интересантна је изјава да је Ватикан одавно одлучио, а те 1990. године саопштио, да Албанија и са комунистичком влашћу има приоритет уласка у Европу у односу на Србију. Аутор овим текстом, сходно наслову своје књиге, анализира све модалитете другог пацовског канала под покровитељством Ватикана и организацију канала који долази са југа. Сви канали описани у овој књизи приказују својеврсно окруживање и изолацију Србије праћену бесомучном сатанизацијом. У питању је нова, софистициранија варијанта деловања, која садржи можда мање видљивих бруталних средстава, али свакако пуно препознатљивих средстава деловања којима се дугорочно изазивају кризе, нестабилност и генерална осуда Срба.

4. 28. У поглављу под насловом „На крају и на почетку – папа Јован Павле Други” објављен је текст следеће садржине:

Већ је било речено да се Јован Павле Други међу првима залагао за уједињавање свих Албанаца, то јест, за „велику Албанију”. Такође се ставио на страну словеначких и хрватских сецесиониста и – упркос неким његовим изјавама које је требало да створе друкчије мишљење – био против Срба, Србије и Југославије. Зато се ни његова улога у стварању и коришћењу другог „тунела пацова” не може потценити као што се не може потценити ни његова лична улога у променама у Источној Европи, у променама за које га неки оптужују, а други хвале.

„И најзад дође из далека још један папа неиталијан, четири и по столећа после Холанђанина Адријана Шестог” – написао је фрањевац Назарено Фибрети у својој „Краткој историји римских папа”.

„Садашње промене у Источној Европи не би биле могуће без овога папе” – рекао је бивши италијански премијер Ђулио Андреоти.

Пољски кардинал Карол Војтила на трон Светог Петра доведен је 16. октобра 1978. године. Назвао се Јованом Павлом Другим, уз образложење да жели да настави дело Јована 23. и Павла Шестог, а и из поштовања према свом претходнику који је такође био узео оба имена. Карол Војтила је тиме такође хтео да каже како ни у чему није посебан. Догађаји међутим, сведоче друкчије.

Јован Павле Други је 261. понтифекс максимус светске католичке мултинационале која делује посредством више од 400.000 клирика разног ранга, трансмисијама разних врста и небројеним богатством и капиталом уложеним у разне гране, а полаже право на религиозно вођење најмање 800 милиона католичких верника на свих пет континената. Њени верски послови су до те мере испреплетани с оним политичким, финансијским и другим да их је тешко раздвојити, па у том контексту треба посматрати и феномен друге мреже „канала пацова” и самог пољског папу. Он је први постао „путујући папа” и до сада је обавио више од 50 светских путештвија у око 100 земаља света (у неке и више пута), не рачунајући многобројна кратка путовања Италијом, што ниједан његов претходник није учинио. Створио је од себе медијску звезду, служећи се свим савременим техничким средствима. Један француски католички историчар за њега каже да је он „папа-спектакл, као Реган”, чему један шпански теолог додаје: „Овај папа је добар глумац и добро игра улогу свете особе – љуби земљу, маше рукама и грли децу.”

Уосталом, Карол Војтила је, као младић, пре но што је отишао у клирике, волео глуму и њоме се бавио, али је – за шпанског језуиту Гарсију Переса – ипак само „јак ветар који дође, узвитла мало прашине и нестане, остављајући све како је било”.

Међутим, било које мишљење да се узме као тачно, а и ако се сва заједно саберу – чињеница јесте да је Јован Павле Други човек коме се не може порећи утицај у светским збивањима, јер су се његове особине добро спојиле с интересима светске католичке мултинационале с којом се, у ствари, поистоветио. Но, да би се његова личност схватила и његови поступци разумели и ставили у праве оквире, треба се мало позабавити његовим пољским годинама и глобалним идејама које заступа.

Неки аутори који су се бавили личношћу и политичким опредељењима краковског надбискупа Карола Војтила – а радили за потребе Ватикана – покушавали су (док је то било пробитачно) да му припишу антифашистичка осећања и активности за време нацистичке окупације Пољске и припадност радничкој класи, налазећи да би он, самим тим што је први папа „повезан са социјализмом” (то јест да долази из социјалистичке земље, каква је Пољска била када је он почео свој понтификат) могао да окрене нову страницу у дијалогу који се тада водио између хришћана и марксиста. Покушавали су то упркос томе што су биле сасвим јасне његове резерве у односу на комунизам. Неки су мислили да би „социјализам с људским ликом” и левичарски католички покрети у Европи и у трећем свету могли да му буду блиски.

„Насупрот томе” – пише Шпанац Хуан Аријас, један од најпризнатијих папиних биографа (у књизи „Енигма Војтила”) – садашњи ватикански врховни жрец „не само да је антикомуниста, него је и алергичан на све што би могло мирисати на марксизам или било коју врсту марксизма.” „Млади Војтила – наставља Хуан Аријас – никада није суделовао у активној антифашистичкој политици... нити се може тврдити да је био борац антифашистичког покрета отпора. Будући папа био је, у ствари, син ситне буржоазије.” Млади Карол Војтила је касно, и то само по причању, сазнао за ужасе нацизма и за трагедију варшавског гета. Тада је он био удубљен у своје студије у илегалном семеништу које је водио надбискуп Кракова, принц Адам Сапијеха.

Нацистички злочини су, дакле, за Војтилу били само некакве приче, чиме се може објаснити и то што би потреба да посети Јасеновац, била једна од основних препрека да (својевремено) посети Југославију.

И пре него што је ушао у семениште млади Карол био је миљеник надбискупа Сапијехе који га је, касније, и заредио за свештеника, па затим послао у Рим на даље студије. Што се тиче неколико месеци проведених на раду у једној фабрици – биографи се слажу да се млади приврженик театру заплосио да би избегао евентуално слање у неки концентрациони логор, а и да заради коју пару. Али – „није био ни за какав посао” – рекао је о њему један радник коме је додељен за помоћника.

Оно што је сигурно највише утицало на идеолошко-политичко обликовање младог семинаристе било је стање у пољској цркви за време нацистичке окупације, описано у једном приказу „мисионарске активности католичке цркве на Истоку” у време Другог светског рата који је, у лето 1942. године, објавила „Справа”, лист илегалних пољских синдиката, бавећи се стварањем Белоруске цркве и Украјинске грко-католичке цркве на територији коју је Совјетски Савез прво узео од Пољске, а коју су касније, Немци окупирали.

(Та прозелитска делатност Ватикана на окупираним територијама Совјетског Савеза, данас је главни предмет несугласица између Руске православне цркве и Ватикана).

Стварање тих цркава, процењивала је и тада „Справа” – било је само „део широке акције на источним територијама”.

„Ватикан је своја једра прикупио уз ветар немачког империјализма, сигуран у то да ће тако моћи да утиче на ситуацију на Истоку” – каже се ту даље и додаје:

„Немачка политичка акција укључена је у ватиканску религиозну политику и, користећи се њоме и надопуњавајући је, постаје њен инструмент.

У савезу с нацизмом, у коме је нашао благонаклоног заштитника, судбину источног савеза Ватикан ставља у руке младим националистима и литванске, белоруске и украјинске покрете потчињава својим државним интересима... (Реч је)... о активном учествовању у њиховом стварању и консолидовању. То се ради с надом у илузије да ће, захваљујући помоћи пруженој њиховим националним и политичким стремљењима, ови покрети омогућити Ватикану да води акцију апостолског освајања у облику ове или оне цркве.”

(Прекинућемо овде цитат из „Справе” да укажемо на то да Ватикан оно што није у Другом светском рату успео да на Истоку оствари уз помоћ нациста – сада остварује уз помоћ неких других савезника и покровитеља, али се служећи истим инструментима: поповима из Пољске и балтичких република и унијатима, посебно у Украјини, а све то по цену озбиљног кварења односа с Руском православном црквом. Ватикан, уосталом, уопште не пита за цену када је у питању његов прозелитизам, продајући будзашто и сопствени „екуменизам”).

Наставимо са „Справом”: „Из тог пријатељског савеза између нациста и Ватикана проистиче једна истина. Својим иницијативама Ватикан је довео у сумњу виталност наше акције; изражава мишљење да смо ми снага с којом не треба рачунати; дошао је до закључка да је боље подржати наше непријатеље, обдарујући их својим моралним ауторитетом.”

Била је то логична последица деловања пронацистичког папе Пија Дванаестог, главног преговарача за закључивање конкордата између Ватикана и Хитлеровог Трећег Рајха. Хитлер је, на основу конкордата, добио велике политичке уступке – неутрализовање евентуалног непријатељства немачких католика према нацизму – а Ватикан велике финансијске користи. Од „верског пореза” само 1943. године – у жеку Другог светског рата – светска католичка мултинационала своје огромне финансије увећала је за још око 100 милиона (тадашњих) долара.

У време које је непосредно претходило нападу Хитлерове Немачке на Пољску запажена је, како описује италијански публициста Карло Фалкони – „грозничава” активност папе Пија Дванаестог.

„Грозничава активност” у корист угрожене католичке Пољске? Не: у корист нацистичке Немачке! Та активност је трајала све до последњих сати 31. августа 1939. године. Хитлер је Пољску напао 1. септембра. Тада је папа Пије Дванаести коначно заћутао. И ћутао је о свему најбитнијем, све до краја Другог светског рата. А када је ћутање прекинуо, било је то зато да позове на крсташење против комунизма.

Политика и став Ватикана према Југославији, посебно у вези са сецесијом Словеније и Хрватске и са ставом према Космету, условљени су – и проткани другим „тунелом пацова” – у многоме личношћу папе Јована Павла Другог, а његова личност, опет, начином на који се формирао у својој родној Пољској за време нацистичке окупације, по завршетку Другог светског рата, а и под утицајем највиших германских католичких клерика, посебно онога кога је довео за предстојника Конгрегације за наук вере (наследника инквизиције) кардинала Јозефа Рацингера.

Почећемо мало поиздаље.

Било би логично да сваки Пољак, па и сваки пољски католик – те и сам Карол Војтила – буду разочарани поступцима папе Пија Дванаестог и Ватикана уопште због поступака које је описала „Справа”. Што се тиче Војтале – ништа се од тога није догодило. Тадашњи семинариста, пошавши путем напредовања, изгледа да је из свега извукао само једну поуку: да је Ватикан увек у праву и да се у свему мора слушати, што је данас окосница сваког његовог поступка као поглавара светске католичке мултинационале.

Ватикан је, као и за време Другог светског рата, неко време и по његовом окончању имао посебан проблем с пољском католичком хијерархијом (јер нису сви били обликовани Војтилиним калупом): проблем изазван тиме што је својевремено прихватио не само предавање западних пољских територија нацистичкој Немачкој, него се сложио и с тим да те територије потпаду под ингеренцију немачких бискупа, иако се није могло сматрати да су ратом успостављене нове немачко-пољске границе коначне. Пољаци су, наравно, а и Пољска католичка црква, били против тога. Но – Ватикан је остао при своме.

Проблем није брзо решен ни када је Пољска ослобођена и када су јој припојени западни крајеви: никако, наиме, Ватикан да повуче немачке бискупе и на њихово место врати пољске. Између немачке и пољске цркве створени су антагонистички односи који су могли да штете плановима Ватикана на Истоку, те се светска католичка мултинационала трудила да се тај спор изглади. Као посредник за тај посао одређен је Карол Војтила – тада још само краковски надбискуп, познат по послушности ватиканској Курији у чијој се хијерархији успињао.

У том послу Војтила је успоставио врло пријатељске и блиске односе са (тада још западнонемачком) католичком хијерархијом и два пута јој је био гост приватно, а касније још једном званично. Американизовани Пољак Џорџ Блажињски о овој последњој посети пише:

„Један од значајних видова те посете била је топлина којом су кардинала (тада је већ у то звање произведен – прим. А. А.) Војтилу поздравили западнонемачки бискупи и средства информисања.”

Само месец касније, на предлог аустријског кардинала Кенига и неподељеним гласовима немачких кардинала, Карол Војтила је изабран за 261. шефа светске католичке мултинационале. У тежњи да та мултинационала овлада светом, Војтилино пријатељство с Немцима не само да му је у томе помогло, него сигурно и данас утиче на његову политику и обратно – посебно у односу на сецесију и друге догађаје у Југославији и у вези с њом.

Германски клерици – посебно онај о коме ће бити речи – главни су креатори европске и друге политике Јована Павла Другог не само у вези са сецесијом Словеније и Хрватске, него уопште – када је реч о томе како треба „уредити” Европу.

Још док је био само један од пољских кардинала – а у то звање је уздигнут 1967. године – често је говорио о потреби уједињавања Европе „на хришћанским основама”. Откако је постао папа, неке ствари у вези с тим је и утаначио. Децембра 1984. године затражио је, на пример, стварање „Европе

од Атлантског океана до планине Урала”, обећавајући помоћ Ватикана и католичке цркве „процесу европског уједињавања”.

Уздижући хришћанство (читај – католичанство) као уједињавајућу снагу Европе, он је рекао да би оно „и данас могло да допринесе томе да разни народи овог континента створе заједничку европску цивилизацију, остављајући по страни своје културне и националне различитости”. Та цивилизација била би супротна „тоталитарним режимима” на Истоку и „техничком прогресу” на Западу, а створила би се – како је у једној каснијој прилици рекао Јован Павле Други – „поновном евангелизацијом” Европе. У томе смислу је он подстакао европске цркве на борбу против атеизма, рекавши да се та пошаст „импресивно шири континентом”.

То је суштина и визије коју је изложио када је, први пут као папа, био у Пољској и по којој Европа, „при крају прве половине овог века, трагично подељена страшним светским ратом” (који је, иначе, провео у сигурном заклону илегалног краковског семеништа – прим А. А.) мора „усред својих данашњих структурних, идеолошких и економско-политичких подела које стално трају, непрекидно тражити своје основно јединство”, то јест, „обратити се хришћанству” (по Ватикану – само католичанству – прим А. А.).

Ако се, дакле, откако је папа, Јован Павле Други и у чему јасно изражава када је реч о устројству једне будуће Европе онда је то она у којој католичанство војтиловског типа мора бити основа. На друга питања која се у вези с тим постављају – у његовим изјавама се не могу наћи довољно јасни одговори.

Утолико је за оне који се за та питања интересују занимљивија књига „Црква, екуменизам и политика” објављена у Риму, а у ствари постулат германске политике за разбијање Југославије. Важност јој даје чињеница што је њен аутор кардинал Јозеф Рацингер, Немац, предстојник „Конгрегације за наук вере” (наследник инквизиције), човек који се очигледно успео у ватиканске врхове на основу „пријатељства” које је, још као само краковски кардинал, садашњи папа, успоставио походећи Немачку. Данас тог Рацингера неки сматрају „другим ја” пољског папе, а неки, опет, мисле да је Карол Војтила „друго ја” садашњег врховног идеолога светске католичке мултинационале.

По Рацингеру – што је мисао коју је преузео и Јован Павле Други – „никаква Европа” не би могла да постоји „ако више не би хтела да зна” за „хришћанско наслеђе”, па се – „када би се то догодило, уопште више не би ни говорило о Европи, него би то било растајање од ње”.

Оцртавајући стари континент својих снова (које је преузео и Јован Павле Други, постајући колико и спроводник германских идеја о Европи, толико и корисник тих идеја) – Рацингер се прво обрачунава с (ондашњим) марксизмом. Проглашавајући га још раније – у обрачуну с латинскоамеричком „теологијом ослобођења” – једним од зала пакла, а „марксистичке режиме срамотом данашњег света”, он га сада у књизи „Црква, екуменизам и политика”, описује као „најодлучнију негацију Европе”.

Као да су ту књигу прочитали, многи су „травестити” на нашим просторима преузели ову ватиканску подвалу.

Даље, као „против представе Европе”, Рацингер наводи ислам, одвајање цркве од државе, те опет марксизам и у вези с тим пише:

„Две (прве) описане тенденције на чудан начин су сједињене у марксизму, трећем и најзначајнијем облику скретања од историјског облика званог Европа. Марксизам... крајње добро види у светској револуцији, то јест, у потпуном порицању света који је до тада постојао и где нови свет, који треба створити, као негацију негације, треба да буде потпуно позитивистички. Марксизам се квалификује као најрадикалнија антитеза хришћанству као таквоме, али и сваком историјском облику натопљеном хришћанством.”

Полазећи од ових сувих теоретских претпоставки уједињавања Европе какву види Ватикан – она би очигледно морала да буде првенствено католичка. Једна од „позитивних компонената концепта Европе” је, по Рацингеру, „латинско наслеђе”, то јест, то да се „Европа поистовећује са западном, са сфером латинске културе и цркве у којој је тај латински простор обухватао не само романске народе, него и Германе, Англосаксонце и део Словена, посебно Пољску”. „Никаква Европа која више не би хтела да зна за латинско наслеђе, хришћанско западно наслеђе у описаном смислу, не би могла да постоји” – каже он.

Уједињена Европа, по Рацингеру, очигледно би морала да буде конзервативна и клерикална – јер ће у њој „Бог и јавно бити признат као врховна вредност”. Друкчије речено, била би не само географски, него и врло уско и секташки схваћен политичко-верски простор који би био под моралним, ако не и другим, вођством Ватикана.

Зачетник идеја које је изнео Јозеф Рацингер, а којих се Јован Павле Други придржава и труди се да их оствари, био је још папа Пије Дванаести, који је у својој божићној поруци 1954. године изнео тезу по којој се стари континент може спасти само ако настави „традиције хришћанске Европе”. Подробније, ову идеју он је изнео тадашњем америчком министру иностраних послова Џорџу Маршаллу, проглашавајући језгром „уједињавања” оне земље у којима су католичке или прокатоличке странке тада већ биле на власти или биле озбиљни претенденти на власт: Западну Немачку, Француску, Италију, Белгију, Луксембург и Аустрију.

Континуитет ватиканске политике у Европи (и према њој) траје, дакле, дуго, а главни ослонци те политике су надбискупи и бискупи. Када је, пре неколико година, тадашњи ватикански министар иностраних послова, кардинал Агостино Казароли, устоличавао једног бискупа, пре него што ће бити послат у дипломатску мисију – рекао је да је „бискуп свуда где нема папе”.

А бискупи и практично спроводе екуменизам – сарадњу с другим хришћанским црквама – онако како га види Јован Павле Други, а за њега се, по речима Хуана Аријаса – „екуменизам може састојати само у томе да католици не допуштају разматрање ниједног од својих убеђења. Они само снажно треба да бране своја убеђења пред осталима и да противника прихвате тек када он пригрли једину истину... Војтила жели да покаже саговорнику – противнику да цркви нису потребни никакви идеолози осим њених сопствених... За папу Војтилу свет није нешто што треба волети, него је гробље мртвих које треба васкрснути. Само обраћени имају права да уживају живот.”

Управо таквом, војтиловски схваћеном, екуменизму служи и други „тунел пацова”.

У свом завршном коментару аутор анализом долази до закључака о стварним творцима и агитаторима идеје уједињене Европе. Ватикан и Јован Павле Други су прва адреса одакле све почиње: разарање Истока, распарчавање Југославије и на основу доминације Ватикана организација и функционисање живота у новој Европи. Да би се та идеја реализовала, сада је ваљда јасно, да је Ватикан одредио и прихватио крвави расплет који садржи и најтеже ратне злочине, злочине против човечности, па и геноцид над српским народом. Зато је Јован Павле Други морао да буде први оптуженик који би одговарао за злочине. Он је осмислио, подстицао, помагао и спасавао најгорелије злочинце који су у његово име вршили злодела.

4. 29. У поглављу под насловом „Додатак” објављен је следећи текст:

„Откако је прикупљање и обрађивање докумената за ову књигу завршено, током 1993. године – догодиле су се многе нове ствари које спадају у њену тематику. Додаћемо, зато, овде неколико догађаја који се надовезују на оно што је до сада изнесено.

а) После војне доктрине и доктрина ограниченог суверенитета

Годину и по после говора у Кошалину, у коме је изложио своју војну доктрину, папа Јован Павле Други обнародовао је и своју доктрину ограниченог суверенитета.

Док је, по Брежњевљевој доктрини, војно требало интервенисати свуда где се оцени да је „социјализам у опасности” – Јован Павле Други своју доктрину ограниченог суверенитета жели да примени из „хуманитарних разлога”, то јест, онда када нађе да су угрожени интереси његовог једноумља. Брежњев је за остваривање своје доктрине располагао војном силом тадашњег СССР и његових сателита, док се папа ослања на снаге земаља Европске заједнице и Атлантског пакта у којима Немци имају велики удео, па зато и траже право да немачка армија интервенише где зажели сама, или где је папа пошаље. Но, он се, вероватно, не би либио ни да употреби и исламске снаге.

Своју доктрину ограниченог суверенитета Јован Павле Други изложио је у говору члановима дипломатског кора акредитованим при Ватикану (с препоруком да је објасне својим владама, а ове да је обавезно усвоје), средином јануара 1993. године. Био је то његов одговор на новогодишње честитке гостију, а уједно новогодишња „честитка” целом свету, посебно Србима у бившој Босни и Херцеговини, читавој СР Југославији и, посебно православцима.

„Пошто се исцрпе сва дјелотворна средства, ступа на снагу право хуманитарне интервенције са сврхом да се агресор разоружа и да се поново успостави поштивање права угроженог пучанства” – рекао је папа у преводу Радио Ватикана на хрватски.

Нема сумње у то да би бивша Босна и Херцеговина (а убрзо и Југославија) требало да буду први полигони за испробавање на делу папине доктрине ограниченог суверенитета, јер његов речник, потпомогнут свакодневном пропагандом и антисрпском харангом Радио Ватикана и других ватиканских и проватиканских средстава информисања, а и изјавама најистакнутијих

ватиканских званичника не оставља у дилеми кога то он има на уму. Јован Павле Други је рекао:

„Када се учини све што нуде дипломатски преговори и када се поступи према договорима о међународном устројству и када, унаточ свему, пријети опасност да пучанства подлијегну под ударцима несавјеснога нападача, државе више немају права на равнодушност. Дужност им је разоружавати тога агресора ако су се сва друга средства показала недјелотворнима. Начело суверенитета држава и немијешања у њихове унутарње ствари не би смјели бити штит иза којег се крију мучења и убојице.”

А да би био потпуно јасан, Јован Павле Други је додао и ово: „У нашој близини, екселенције, даме и господо, рат развија своје немилосрдно дивљаштво. Мислимо на братоубилаштво у Босни и Херцеговини. Сва је Европа због тога понижена, њезине су институције осрамоћене, сва су мировна настојања прошле године поништена.”

Два-три папина „ако” не могу да промене ништа на констатацији да је он за непосредну и хитну војну интервенцију против Срба у бившој Босни и Херцеговини (бар за почетак, док је не би затражио и против СР Југославије). Он позива „понижену” Европу на ратну акцију пренебрегавајући преговоре, јер је бивша централна југословенска република „изложена окупацији агресивне која тежи етничком чишћењу и освајању туђих подручја”.

Ватиканска пропаганда – што је посебно карактеристично за емисије папиног радија намењене католицима у Хрватској, бившој Босни и Херцеговини и другде на некадашњим југословенским просторима – не пропушта ни један антисрпски испад у западној штампи, служећи се, посебно, по злу већ познатим „Франкфуртер алгемајне цајтугом” и његовим антисрпским специјалистом Рајсмилером, италијанским католичким дневницима „Авенире” и „Рополо” и другима, те изјавама сваког противника Срба.

Посебно место у тој харанги светске католичке мултинационале имају немачки католички клерици, посебно Бискупска конференција Немачке, али и католички бискупи бивше Босне и Херцеговине, а посебно „најмлађи” међу њима, Ратко Перић, који је постављен за мостарског бискупа и за „апостолског администратора” Требињско-мркањске бискупије. Управо у дане када ће бити заређен у Мостару – он се „прославио” једним нечувеним нападом на епископа захумско-херцеговачког Атанасија. Тај напад је објавио Радио Ватикан 20. јула увече, и 21. јула 1993. године ујутро и, у целини, гласи:

„Зауздајте бијеснога коња!” Тако је сплитска „Слободна Далмација” данас насловила одговор бискупа-коађутора (тада је био то, а не још бискуп-ординариј – прим. А. А.) мостарско-дувањског Ратка Перића епископу захумско-херцеговачком Атанасију Јефтићу на његов апел који је београдски НИИ, под насловом „Земља жртвована”, објавио 9. септембра.

У своме апелу, подсећа бискуп Перић, епископ захумско-херцеговачки пише да је прошле године, на Видовдан, преузео епархију ове српске, цитирамо, матичне земље, суделујући отада у свим патњама, цитирамо, православног српског народа.

Но, колико је то његова и њихова матична земља, одговара бискуп-коађутор мостарско-дувањски, најбоље кажу повјесни подаци да је Требињска

бискупија хрватскога католичког народа основана у ономе повјесном хрватском простору у 10. стољећу, добрих 240 година прије него је архиепископ Сава Немањић утемељио Захумско-херцеговачку епархију, додајући како епарх Атанасије зна да је и то било више огњем и мачем, него еванђеоским и екуменским увјеравањем. Владика, стоји у одговору бискупа Перића, заобилази чињеницу да су одреди бивше ЈНА и друге нерегуларне српске и црногорске јединице, 1. листопада 1991, мучки и хајдучки нападе хрватска села у требињској опћини, извршивши покољ над више недужних цивила. Православни епископ каже да, цитирамо, вјековно пати српски православни народ и жива црква Христова у њему. Јер нетко, можда још више и још дуље, примјећује католички бискуп, католички народ, трпи и жива црква Христова у њему и то због вјековна нападања, трајна освајања и разноврсна гажења људских и вјерских права.

Из владикина опела, пише бискуп Перић, не видимо, нажалост, дашка апостолског и екуменског духа према католичкој цркви која је од првих стољећа, из Петрова Рима, засадила Христова начела на овим подручјима, а у 10. их стољећу обновила у посебној бискупији која живи и данас.

Да споменути апел није написао владика, ријечи су бискупа Перића, чо-вјек би се кладио да је то текст неког војводе.”

Толико, од речи до речи, Радио Ватикан.

А сада нешто о бискупу Ратку Перићу.

За бискупа-коађутора с правом аутоматског наслеђивања бискупа-ординарија мостарско-дувањског, папа Јован Павле Други Ратка Перића је поставио још 1992. године и у Мостар послао са жељама за „обиле Божјег благослова у одговорној служби у драматичним временима”. А у та времена Ватикан је често захтевао да се Хрватска „морално обнови”, што је важило и за оне делове бивше Босне и Херцеговине које држе хрватске регуларне снаге и „Хрватско вијеће обране”, данас отворено незадовољно и политиком Ватикана и црквом у Хрвата. За посао „моралне обнове” Ратко Перић је, очигледно, врло погодна личност, што доказује и чињеница да га је папа Јован Павле Други, примио у посебну аудијенцију, служио с њим мису у личној капели и задржао на доручку, испитујући га о стању у његовој и у другим босанским католичким бискупијама и дајући му лична упутства за рад.

Пошто је завршио загребачко сјемениште и богословију, Ратко Перић је већ у 21. години послат у Рим да, као питомац злогласног „Завода св. Јеронима”, студира на папској „Урбанијани” на којој је докторирао из „догматске теологије”. Затим је у Херцеговини служио као жупник, у Дубровнику као професор семеништа, а у Сарајеву као професор на богословији и у семеништу.

Осведочивши се и на терену – папином одлуком затим је постављен за директора „Завода св. Јеронима”, оне установе која је била чвориште ватиканског „тунела пацова” за спасавање Павелића, Артуковића и других ратних злочинаца из многих земаља. Тај завод је, као и под „смиреном и сигурном руком” Ратка Перића (како је то било описано у једном новинском извештају) и сада значајан пункт Ватикана, посебно у његовим финансијским операцијама, а и као место сталног слављења Алојзија Степинца, чије се проглашавање за свеца увелико припрема. У Мостар је стигао – како је

својевремено истакао Радио Ватикан – у духу „вјерности Светом оцу и апостолској столици” и са задатком да, осим осталог, „охрабри храбре бранитеље домовине”. А међу тим „бранитељима”, како је јавно признао претходни мостарско-дувањски бискуп Павао Жанић, има – као и за време НДХ – свештеника у војним униформама и под оружјем.

Када је 24. јула 1993. године Жанић поднео оставку, Ратко Перић је аутоматски постао нови бискуп-ординариј.

Дошавши у Мостар, први његов потез био је да објави своју књигу „Екуменске наде и тјескобе” којом – по сопственим речима – жели „показати интерес Хрвата, католика и хијерархије, за екуменизам”, у свијету познати као они који се залажу за екуменизам и жељу да буду „отворени према православљу”. Уз то је Перић додао како се, већ неколико месеци, дописује са „српским православним епископом, др Атанасијем Јефтићем” с којим се и састао у Стоцу. „Ускоро би – рекао је Перић да се нада – могло доћи до једне размјене пасторалних посјета, да он (епископ Атанасије) дође да походи подручја под контролом Хрватског вијећа обране, а да наша, католичка делегација сиђе на подручја која контролира српска војска.”

Но, уместо тога – долази „одговор” епископу Атанасију који је мало у духу екуменизма, а више у духу писма које је својевремено Ратко Перић послао надбискупу Франческу Монтеризију, одлуком папе Јована Павла Другог за нунција постављеном код Алије Изетбеговића. „Примамо вас – пише Перић Монтеризију – кад ни ви сами не можете нормално ући у ову земљу, суху и жедну правде и мира, у њезина израњена и похарана католичка бискупска сједишта и главно јој мјесто и средиште ваше нунцијатуре, Сарајево... Очекујемо вас у држави Босни и Херцеговини када се надвила погибел да не буде више ни ове средине, ни ове државе, ни ове Босне и Херцеговине.”

Очигледно је да Ратко Перић под „Босном и Херцеговином”, подразумева унитарну државу у духу идеја Алије Изетбеговића, што је, уосталом, и у духу одлуке Јована Павла Другог да његов режим дипломатски призна. Захвалност за то признање нови бискуп мостарско-дувањски изражава у писму нунцију Монтеризију: „Ми, католици ове земље, у папину признању и успостављању дипломатских односа Свете столице с Босном и Херцеговином, од 20. коловоза 1992. године, као и у именовању ваше особе нашим првим нунцијем 11. липња ове године, разабиремо посебну петровску и пастирску скрб Светога оца... Света се столица таквим потхватима упустила у спасавање земље и свега пука њезина као нигдје и никада до сада, па је избором нунције жељела то и показати.”

Слањем Ратка Перића у Мостар Ватикан је знатно појачао своје присуство и утицај у бившој Босни и Херцеговини, јер су очигледни његови планови, које подржава и Кухарићева црква у Хрвата, да из игре избаци Хрватско вијеће обране и вођство „Хрватске заједнице Херцег-Босне” на челу с Матом Бобаном. Објављено је, наиме, Бобаново неслагање с политиком Ватикана и загребачког Каптола, на шта је с оба места одговорено изражавањем „жаљења” и „боли”, али су предузети и други кораци.

На устоличавању Ратка Перића за новог мостарско-дувањског бискупа и „апостолског администратора” Требињско-мркањске бискупије окупили

су се и остали католички бискупи врхбосанске метрополије. Радио Ватикан је за овај скуп рекао да „има врло велико не само пасторално, већ и политичко значење за Босну и Херцеговину, а све што је у њиховом заједничком саопштењу речено одмах је подржано у Загребу. Има знакова да би ускоро босански католички бискупи, а не више „Хрватско вијеће обране“, могли бити саговорници и партнери режиму Алије Изетбеговића. Овај, наиме, предлаже да се у евентуалној будућој „Унији републике Босне и Херцеговине“ хрватска и муслиманска република уједине. Док то Хрвати одбацују, Ватикан остаје при томе да ова бивша централна југословенска република треба да буде унитарна – онаква какву је дипломатски и признао. Да је реч о заједничкој антисрпској и антиправославној ујдурми – не треба посебно доказивати.

Уједно, међутим, Ватикан тиме жели да удахне нови живот „невидљивој алијанси папске државе и ислама“ од које се посебно прибојава Грчка, имајући пред очима пример антисрпског деловања те „алијансе“ и нескривени антиправославни карактер тог деловања.

У овом додатку аутор практично коментарише текуће догађаје, односно оно што се десило у периоду од када је завршио текстове до почетка штампања књиге. И из овог додатка се види континуитет деловања Ватикана. На основу чињеница које се износе овим текстом јасно се препознаје ко је аутор и налогодавац будућих „хуманитарних интервенција“. Која би била разлика између права на превентивни рат и хуманитарни рат. Превентивним се штитила једна идеологија, а хуманитарним једна религија и њене стратешке позиције. Једну је наговестио Брежњев, а ову хуманитарну Јован Павле Други. Брежњев је био политичар, а Јован Павле Други поглавар Римокатоличке цркве. Брежњев је своју доктрину сматрао политичким и државним концептом, а Јован Павле Други је своје виђење права на праведни и хуманитарни рат, као верски поглавар изнео у контексту пре свега верског погледа Ватикана. Дакле, Јован Павле Други, као папа једино је људско биће које све што саопшти, то чини као верски поглавар, па те његове изјаве имају карактер налога верницима. То значи да Јован Павле Други признаје да је наредбодавац бомбардовања, али и свих војних интервенција верника над којима има контролу.

б) Осовина Ватикан-Тирана-Космет-Будимпешта виа НАТО

Још раније прокопани „тунели пацова“ између Ватикана и Космета и Албаније за саобраћај у оба правца и они између Мађарске и дела војвођанских Мађара католичке оријентације, такође у оба правца, повезани су новом каналском осовином Будимпешта-Тирана, дајући читавој тој мрежи посебну димензију. Повезивање је, очигледно на задовољство – а можда и за рачун – Ватикана, извршио Атлантски пакт. Посао је почет када је Тирана затражила интегрисање своје армије „у структуре Атлантског пакта“, како би „одговорила захтевима времена“, то јест – стварању „велике Албаније“ припајањем дела Црне Горе све до Боке Которске, Космета и јужних делова Србије, а такође и дела Грчке.

Према албанској новинској агенцији АТА – „с америчке стране пружена је подршка таквом програму“. Јавно се не наводи да ли читавом том освајачком пројекту, или само „укључивању албанске армије у Атлантски пакт“.

Тек – делегација ове војне организације, коју је предводио амерички генерал Цампер, брзо је отпутовала у Будимпешту, а после тога, мађарска војна делегација у Тирану, где је саопштено да би и мађарска армија – попут неких исламских и других – „материјално и технички знатно могла да помогне трансформацију албанске армије”.

У Мађарској Ватикан има врло велики утицај, па и у томе треба тражити узроке одређивања режима те земље за војно јачање Албаније. А како је и утицај Ватикана у Албанији у сталном порасту и повезивање Будимпеште и Тиране на војном пољу у складу је с експанзионистичким циљевима светске католичке мултинационале на Балкану.

Познато је да се сам папа Јован Павле Други давно већ почео молити „скадарској Госпи” за „уједињавање свих Албанаца”, отворено подстрекавајући и подржавајући косметске шиптарске сецесионисте. У Будимпешти се поклонили „сентиштванској круни”, симболу великомађарског експанзионизма усмереног и на делове северне српске покрајине, на делове Словачке и на делове Румуније.

С једне је стране, дакле, „велика Албанија” која се гура да постане верни послушник Ватикана, а с друге је Мађарска која то већ јесте. Обе имају освајачке апетите према суседима, па новокомпоновану тунелску осовину Будимпешта-Тирана виа НАТО у тим оквирима и треба посматрати не заборавајући ватикански прозелитизам усмерен ка Истоку. Ако Атлантски пакт пригрли Албанију у потпуности (засада је држи као „придружену”) и њеној војсци помогне да „одговори захтевима времена”, онда би „пацовска” осовина Тирана-Будимпешта могла бити делотворна и за дејствовање у другим правцима, све до Румуније и Словачке (без обзира на католички карактер и приврженост Ватикану ове последње). Ово утолико пре што се и Мађарска гура у Атлантски пакт.

Но, да све то допуни и прошири – Ватикан Албанију све више гура према Словенији и Хрватској, па је, у духу повезивања „пацовских канала” преко Космета ка Тирани и шире, у Тирану послао једног специјалног хрватског мисионара. Своја запажања – то јест, резултате мисије коју обавља – овај католички клерик, посредством емисије Радио Ватикана, средином марта 1992. године, овако излаже: „Очи Албанаца уперене су према Западу као према обећаној земљи и од богатог Запада очекују пуно”. Порука овог ватиканског мисионара-прозелите, јер он каже: „Занимљиво је колико се диве нама, Хрватима, колико воле наш менталитет, културу и, уопће, Хрватску, тако да је у Албанији понос и част бити Хрват.”

Аутор примећује да практично на целој територији бивше Југославије постоји вишесмерна мрежа пацовских тунела који имају за циљ да омогуће превласт Ватикана и Јована Павла Другог у сваком погледу. Једини принцип је интерес Ватикана, а он је толико јак да се и неспојиво спаја, по наредби Јована Павла Другог, како би се разбила Југославија и на тако распарчаним подручјима обезбедила доминација Ватикана. Као што може да се примети, ту готово и да нема места за религију и верска питања. Она се повремено јављају у складу са екуменистичком реториком која је изговор или можда више параван којим се скривају главни интереси.

в) Јован Павле Други у Албанији

Што се тиче ватиканске подршке плановима за стварање „велике Албаније”, најречитија манифестација догодила се 25. априла 1993. године, када је врховни жрец светске католичке мултинационале, папа Јован Павле Други, само 13 сати боравио у Албанији.

Папа се, додуше, мудро уздржао од директног спомињања било чега у вези с Косметом или са ситуацијом на просторима бивше Југославије. Да би својој посети дао привид „пастирског похода” и да не би открио њен превасходно политички (како ће се касније видети) карактер – он је, званично, само рукоположио неколико бискупа и тиме „нормализовао” живот католичке цркве у Албанији. Успут, такође у границама „пастирског похода”, хвалио је Албанију како у њој три вероисповести (католичка, православна и муслиманска) живе у „вековној слози” и како би то требало да буде „пример” свим мултирелигиозним заједницама. Томе су, међутим, убрзо уследиле акције против православља.

Прави, политички, смисао „пастирског похода” откривен је три пута: први пут када су косметски шиптарски сецесионисти папину посету поздравили као важан догађај у „интернационализовању албанског питања на простору некадашње Југославије” и када су они рекли како је папина посета „Албанији и свим Албанцима у свету признање за мукотрпно повезивање нације”, то јест за стварање велике Албаније за коју се како је сам рекао – Јован Павле Други моли већ од пре неколико година. Други пут је то откривено када је за главну тачку „похода” изабран Скадар, на пушкомет од југословенске границе, и трећи – када је албански председник Сали Бериша одржао опроштајни говор папи у Тирани на митингу који је Радио Ватикан описао као „велебно народно славље Албанаца”.

Док се Јован Павле Други благонаклоно смешкао – Сали Бериша је изложио програм политике коју његов режим води за рачун Ватикана, Атлантског пакта (у њему посебно САД и Немачке) и петро-интернационале исламског фундаментализма и, разуме се, у корист шиптарских сецесиониста на Космету и другде. У верзији Радио Ватикана – широј од оне која је, бар на српском, емитована из Тиране – тај програмски говор Салија Берише гласи:

„Папу је, у име Албаније, поздравио њезин председник Сали Бериша. Осврнуо се на минуло раздобље и на садашњи тренутак албанског народа. С тим је у вези посебно споменуо оно што се догађа на подручју некадашње Југославије, особито агресорски рат и етничко чишћење у Босни и Херцеговини, те прогоне и патње албанског пучанства на Косову. Албански председник истакнуо је да се у Босни и Херцеговини води рат против недужног пучанства које међународна заједница не брани и оставља без оружја на милост и немилост злочинцима, злочиначким злодусима.

После Босне и Херцеговине на реду су два милијуна Албанаца на Косову које сада Срби угњетавају и који немају људских и националних права и слобода, рекао је председник Сали Бериша. Наставио је: на Косову већ годинама траје етничко чишћење и да би искоријенио Албанце с њихових подручја, започињући тако нови балкански рат. Албанија, у блиској сурадњи с

међународном заједницом, жели избјећи сукоб, али ми никада, наставио је албански предсједник, нећемо допустити етничко чишћење. Без разрешења албанског питања на Косову, којим би се Албанцима јамчила људска и национална права, као и поштивања права Албанаца у Македонији, ништа се неће моћи ријешити на овом подручју.”

Како се види, шеф тиранског режима открио је да, осим према Космету, претензије има и према Македонији. Марш на Грчку (о чему ће касније бити речи) тада планери тиранских акција можда још нису били испрограмирали.

И за крај Сали Бериша је – претећи пред Јованом Павлом Другим „спремношћу” да „интервенише” против Југославије – такође, према Радио Ватикану, похвалио „миротворство” врховног жреца светске католичке мултинационалне, тврдећи да он „завријеђује дубоко поштивање свих Албанаца”.

Папа Јован Павле Други још се није ни распаковао после „пастирског похода” у Албанији, а из Тиране су дошле претње Србији. Режим је званично поздравио тада усвојене нове санкције Савета безбедности против „такозване нове југословенске федерације”, тим што „постоји и претња војне интервенције”. Следило је – све у само два дана – хвалисање одјеком посете Јована Павла Другог Албанији, чаркање на граници с Југославијом, а званично и јавно кренуо је и поход на Македонију, све уз нове албанске војне контакте са заштитницима.

„Посета папе Јована Павла Другог имала је широк одјек у мас-медијима Европе и шире” – огласио се тирански радио дан после те посете, наводећи западне изворе који кажу како она „изражава присно хиљадугодишње пријатељство које повезује Албанију са Светом столицом и представља драгоцену подршку Албанији на путу ка слободи, демократији и интегрирању у Европу” и како је „пољски папа, чији су непрестани позиви на верску и пастирску слободу допринели свргавању комунизма у Источној Европи, поздравио Албанију”.

Прилику за албански поход на Македонију пружило је поклоњење које је македонски министар одбране Владо Поповски учинио Тирани. „Ми тражимо да Бивша југословенска република Македонија предузме конкретне кораке на гарантовању права Албанаца у Македонији” – по емисији тиранског радија рекао је албански министар рата Жуљаљи.

Само који дан касније, делегација из Тиране одлази на заседање Исламске конференције у Карачију и тамо с учесницима одржава живе контакте. Као резултат делегација Саудијске Арабије обећала је обимне инвестиције у албанску индустрију бакра, туризам и инфраструктуру, а не изостаје ни обећање помоћи у војној области.

Следећи на бескрајној траци у Тирану стиже Ибрахим Ругова као „председник Републике Косово” и са Салијем Беришом „поздравља одлуку председника Клинтона да се заузме оштрији став према Србима у Босни и Херцеговини”. „Велику улогу у томе играће НАТО са својим снагама” – јавља о том сусрету Радио Тирана и додаје: „Са почетком решавања босанског питања господо Бериша и Ругова надају се да ће међународна заједница усредсредити

своју пажњу на нерешена питања у бившој Југославији, јер питање ове федерације не може да се реши без решења косовског питања”. Они траже да притисак на Југославију буде „искоришћен у вези с косовским питањем”, али не заобилазе ни Македонију и захтевају „поштовање статуса и права Албанаца” у тој држави.

И док перјаницу косовских сецесиониста Ибрахима Ругову госте у Тирани – испред командне зграде Војске Југославије у Приштини један његов терориста напада стражара. Терориста бива убијен, што у Тирани проглашавају „српском провокацијом” и пропраћају тврђењима о „напетом стању у Приштини” и о томе да је овај град стављен у „окружење многобројних српских војних снага”, а село Брекот, код Ђаковице, обасуто „артиљеријском ватром”.

Но, то је само почетак када је реч о терористичким акцијама сепаратиста на Косову (у новој серији), смишљеним у Тирани. Терористичке акције на Космету се настављају, али како у јужној српској области жељени „рат” никако да почне – Тирана креће на оружане провокације на југословенско-албанској граници. Организују се провокације разних врста и разним поводомима, а онда се тражи „међународна интервенција” како би се „спречило распламсавање сукоба”, а у ствари да би управо до тога дошло.

Коначно – долази догађај који у новој светлости приказује улогу коју су Тирани наметнули њени налогодавци и инспиратори: полицијске власти у јужном албанском граду Ђирокасту – управо док терористи пуцају по Космету, Адам Демаћи штрајкује глађу, а из Тиране лете „изјаве” и захтеви – протерују грчког православног архимандрита Христосомоса Маудониса. Корак по корак показаше се да је албанском режиму, који је положио „испит” притиском на Космет и Македонију, дат задатак да изврши и притисак на Грчку због њених добрих односа са Србијом и Југославијом, а и због жеље Ватикана и исламског фундаментализма да из Албаније уклоне православље или бар, његов утицај сведу на најмању меру.

Грчка на то одговара протеривањем хиљада албанских избеглица и „гастарбајтера” који су илегално прешли на њену територију и од којих се неки тамо баве не баш сасвим чистим пословима, а већина показује намеру да се настани за стално, што тирански режим подржава. Тако је створена опасност да се у Грчкој образује многољудна „албанска мањина” која би се – евентуалним новим досељавањем, али и због пословично великог наталитета – стално повећавала с перспективом да затражи „аутономију”, а можда и отцепљење ради прикључивања „матичној земљи”. Ту опасност у Атини су, изгледа, схватили, имајући пред очима пример Космета, где Шиптара има све више, не само зато што се енормно размножавају, него и због својевременог илегалног усељавања „избеглица” а сада придошлица чији је посао да појачају снаге сецесиониста.

Између Тиране и Атине почеле су да лете ноте, а у једној од својих албанско Министарство иностраних послова Грчкој приписује намеру да „денационализује албански југ”, а Грчкој православној цркви жељу да „хеленизује” албанску аутокефалну православну цркву.

У закључку те ноте наведено је, међутим, нешто врло речито: изражена је „сумња” у то да у протеривању Албанаца из Грчке „улогу игра осећање историјског савезништва између Грчке и Србије”. Јасно је, дакле, речено: антигрчка кампања Тиране, за рачун њених спонзора, треба да буде казна Грчкој због њеног пријатељског става према Србима и претња да би, због тога, тек могла бити „кажњена”.

Како је протеривање грчког православног свештеника из Албаније и у функцији прозелитске политике коју Ватикан води у Албанији, а и преко ње – јасно је колико је читава Албанија укључена у нове ватиканске „тунеле пацова”, чија се мрежа све више и све даље шири.

Чињенице које се износе у овом тексту доказују да Јован Павле Други, на себи својствен начин, злоупотребљава верску функцију, ако може бити говора о злоупотребама, с обзиром на доктрину о његовој непогрешивости, и да у сваком погледу представља најзначајнијег политичара у XX веку. Његово интересовање или присуство на било којој тачки Балкана значи хаос и патњу. Само је Ватикан профитирао на територији Балкана побољшањем своје позиције.

4. 30. За потребе овог елабората интересантан је став аутора ове књиге објављен под насловом „Уместо увода”:

Када се буде писала историја комадања СФР Југославије и насилничког отцепљења Словеније, Хрватске, Босне и Херцеговине и Македоније – улога Ватикана и самог папе Јована Павла Другог, неће моћи да буде заобиђена. Шта више – мораће да се стави у први план одговорности. Неће моћи да се мимоиђе ни чињеница да су сви догађаји на просторима бивше Југославије били у функцији вековне антиправославне политике Ватикана.

Читава та работа обавља се већ столећима, али је посебно интензивна била између Првог и Другог светског рата – у време постојања Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца – а посебно у годинама Другог светског рата – у Павелићевој НДХ – а и касније. О усташким злочинима и о улози Ватикана у њима код нас и у свету објављено је најмање 40 књига и више од 80 других публикација.

Никада се Ватикан, а ни његова главна балканска испостава – црква у Хрвата – за почињене злочине нису ни покајали, нити на било који начин за њих затражили извињење или опроштај. Бискуп римски и поглавар свеколике светске католичке мултинационале, папа Јован Павле Други, путовао је у октобру 1992. године у Санто Доминго, главни град Доминиканске Републике (половине великог карибског острва Хиспаниоле) да прослави 500. годишњицу искрцавања Кристифора Колумба на њену обалу која се означава као „откривање” новог света. То „откривање” – као да свет двеју Америка није и раније постојао – Јован Павле Други прогласио је почетком „евангелизације” (читај покатоличавања) тог дела света и пропратио „извињавањем” за све неправде и злочине учињене домаћем, аутохтоном становништву и робовима довлаченим из Африке, када су их освајачи не само пљачкали и убијали, него и покатоличавали. Требало је, дакле, Ватикану пет векова да се „извини”. Хоће ли и српско православље толико да чека да му се Ватикан и црква у Хрвата извине за Глину, Јадовно и друга стратишта? У

међувремену Ватикан и црква у Хрвата терају по своме. Покушаћемо да о томе говоримо служећи се њиховим изворима као најаутентичнијим.

Дакле, на основу истраживачког рада аутор је дошао до закључака које је изнео у својој књизи. Свакоме је јасно да су „ватикански тунели” који су описани у овој књизи, као и пацовски канали, неизбрисива мрља на лицу „Свете столице”. Колико год да папе, како је својевремено забележио британски амбасадор при „Светој столици”, Дарси Озборн, „рачунају у вековима, а планирају за вечност”, премного су грешни и само у ових пола века. Папа Јован Павле Други, као и његови претходници, није изузет од суда историје, а суд о његовом деловању и доприносу да се у његово име изврше најстрашнији злочини на појединим деловима територије Југославије мораће да се утврди и у поступцима пред МКСЈ. Мала је корист за данашње савременике догађаја, а нарочито оне које прогања МКСЈ, ако се кроз неколико векова, након отварања архива Ватикана добије потпуно другачија слика о једном папи који је под својом доминацијом желео да има целу Европу и свет.

5.

У књизи „Ватикан и фашизам” (аутор Иве Миховиловић, издавач Накладно предузеће „Глас рада”, Загреб, 1950. година, штампа „Типографије Графичког накладног завода у Загребу”), објављено је:

5.1 У поглављу под насловом „Претече ватиканског фашизма”, на страницама од 3 до 28 текст следеће садржине

Позната је улога папинства у феудалном поретку. Тисућу година папинство је владало читавим политичким животом свијета, који је у том раздобљу био, може се рећи, истовјетан с кршћанством. Феудални поредак, који је папинство посветило и до последњег часа упорно бранило, почивао је на концепцији божанског ауторитета и по њему одређене хијерархије, а врховни ауторитет на земљи био је папа. Ауторитет је дакле „божанско право папе”, папа је представник највише власти, оне божје, на свијету, а из те власти, коју је присвајао папа, извирала је власт појединих владара, краљева, царева, кнезова итд. Француски католички филозоф Bossuet тврди у својој књизи „Politique tirée de l'Écriture Sainte”: „Краљеви дјелују као министри Бога и његови ађутанти на земљи, па зато краљевски пријесто није пријесто једног човјека, него самога Бога.” Ту је извор многих пресудних посљедица: поданици су као робље подложни краљу или кнезу, а тај је подложен папи. Бранећи феудални поредак папа је бранио свој повлаштени положај у свијету, бранио је оне обилне користи, које је одатле вукао за своју институцију, цркву, бранио је огромна материјална добра, која је држао у својој власти и која су се непрекидно гомилала. Папа је имао и своју свјетовну власт, своју државу, и која је кроз стољећа мијењала своје пространство, била сад већа сад мања, али у свим случајевима омогућавала папи да своје „посланство” извршава или намеће и земаљским средствима, кад би духовна затајила.

Француска револуција задала је велики ударац тим папинским позицијама. Она је дигла у Европи на ноге све напредне елементе, дала је подстрека захтјевима за људским достојанством и основним правима човјека и народа. Грађанска класа, која ступа на позорницу, руши феудалне бедеме, кида окове,

пољуљала се читава зграда феудалног система, с којим је папство постигло врхунац ауторитета, сјаја, утјецаја и богатства.

И зато угрожено папство почиње противофанзиву.

Године 1791. папа Пије VI осуђује начела Декларације о правима човјека и грађанина, нагласивши, да је „њених 17 тачака у потпуној супротности с вјером и друштвом.” „Друштво”, о којем тај папа говори, то је онај поредак, који је Француска револуција напала и којем је објављена смрт. Папа Пије VI је у поводу осуде француског краља Луја XVI у конзисторију, од 17. липња 1793, донио још одлучнији и темељитији суд о револуцији:

„Да ли је Национални конвент, који је наступио као судач краљев, имао на то право? Нипошто. Та скупштина, након што је укинула краљевину, најбољи од свију режима, пренијела је читаву јавну власт у руке пука, неспособног да слиједи било какав план мудрог и разумног поступка, без способности за просуђивање.”

Тако је Ватикан 1793. осудио демократију на њезиним почетним корацима, и то осудио без резерве. Том је ставу папство остало вјерно заувјек и никада није показало да одступа од тих реакционарних начела, од таквог омаловажавања народних маса и од одрицања права народним масама да успоставе своју власт, демократију. Отада преко Свете алијансе, преко реакције. Метерникове, до Мусолинија и Хитлера, из Ватикана ће увијек стизавати обиље благослова онима, који ће се дићи против демократије. Све је то у духу посланице папе Гргура XVI „*Mirari Vos*” од године 1832, у којој тај папа осуђује „лажно и смијешно начело, штавише бунило, о слободи савјести, слободи мишљења, о најодвратнијој и најкобнијој слободи штампе, које ћемо се увијек гнушати.”

Ватикан није револуцију осуђивао само ријечима, него је прешао, свагдје гдје је могао, у противнапад, те у много случајева, па чак и у самој Француској, успијева да осујети пуни налет револуционарних маса, да и другдје посредством вјерних монарха у крви угуши носиоце револуције. Сто педесет година Ватикан је у тој борбеној акцији против идеја Француске револуције. Политика Ватикана кроз читав 19. и током 20. стољећа у знаку је тог сукоба.

Опсежна је историја те борбе на политичком и дипломатском пољу, она је обухватила велики дио Еуропе. Приказат ћемо реакционарни однос Ватикана према демократији летимичном историјом Ватикана према демократском покрету у Италији, што ће нам послужити и за објашњење касније алијансе папства и Мусолинијевог фашизма.

Под утјецајем Француске револуције у Италији се будила национална идеја. Она је била демократска, револуционарна, и читав је талијански покрет *Risorgimento*, у својим мотивима и у својој првој фази, револуционаран, напредан покрет. *Risorgimento* настаје на отпору према приликама, које су владале у првом реду у сјеверној Италији над реакционарном, католичком аустријском монархијом, затим као отпор према средњовјековном режиму у папинској држави у Риму и околним провинцијама, а и у осталим малим државицама у рукама реакционарних малих силника и феудалних експлоататора. Напредни слободоумни људи, који у почетку улазе у конспиративне карбонарске ћелије, па у *Mazzinijev* идеалистички покрет „*Giovine Italia*”, а

касније слиједе револуционарног Гарибалдија, иступају постепено све отвореније и борбеније с програмом јединствене демократске талијанске државе на читавом талијанском полуотоку. Њихове су намјере и жеље од самог почетка мрске Ватикану, који је последице пада Наполеона и свршетка француске окупације Италије једва успио да опет некако скрпи своју државу. Папа је опет располагао с 21 покрајином и пучанством од 2 милијуна и 200 тисућа људи, а то је била седмина Италије.

Борећи се за своју власт на земљи папа је кроз вјекове био главна запрека уједињењу Италије. Он је то и сада, точно у смислу оне констатације, коју је у XV стољећу дао Макијавели, који је писао, да је антагонизам између интереса талијанског народа и папинске власти кроз више од тисућу година спречавао уједињење Италије. Ни онда, кад је папинска власт била најјача, у папиној држави није била читава Италија, јер су папе, немоћни да је читаву уједине, били ипак довољно снажни, да спријече њезино уједињење против себе. Папе су проводили политику цијепања Италије, дижући градове супарнике један против другог. Папе су потицали и инвазије страних војски у Италију, кад је то било у њихову интересу и кад је Италија пријетила папином положају. Макијавели је писао у дјелу „Говори Тита Ливија о декаденцији”:

„Ми Талијани захваљујемо цркви и свећеницима што смо постали нерелигиозни и лоши, али смо им дужни још већу ’захвалност’ за оно, што је постало узроком наше пропасти. Одувијек је папинство ишло за тим да не допусти, да дође до уједињења Италије. Једна земља може само онда бити сретна и сложна, ако њоме управља једна влада, била то република или монархија, и само црква сноси одговорност, што Италија није јединствена република или монархија, јер је она само због цркве била резиденција папа, који су имали своје свјетовно господство. Нити је њихова моћ била достатна, нити су они били толико способни, да би постали господари свих држава, из којих се ова земља састојала. Али они нису били ни довољно слаби, да не би били кадри довести неке стране силе за обрану, кад су се бојали, да ће због превелике моћи којег кнеза у Италији изгубити свјетовну власт.”

У духу те традиције, с потенцираним бијесом, у паници пред демократијом, папе и кардинали још једном устају против уједињења Италије и против демократије *Risorgimento*. Унитаризам и национална идеја, која се заснивала на правима човјека и грађанина, по начелима Декларације, угрожавала је не само суверенитет папин над територијем, него и над душама!

Против устанка народа Ватикан се борио својом војском, те је дигао Талијане једне против других подстрекивањем „вјерника” против „слугу демона и сатане”. А кад је његова војска преслаба пред налетом одважних и полетних гарибалдинаца, Ватикан се утјече старој реакцији, која интервенира на талијанском територију против талијанског народа, у име „краљевства небеског...”

Над Француском је у средини 19. стољећа поново владала реакција која је повремено успјела да заустави ход историје, наравно и ту заслугом папе. Овом приликом се француска реакција одужује свом врховном шефу, папи. Француски генерали бране папу и његову диктатуру над једним великим дијелом Италије, они бране папу од Гарибалдија и талијанског народа. Једном

су Гарибалдијеви републиканци продрли у Рим, те је 1849. г. у Риму била проглашена република. Тада је папа још једном морао у прогонство, он бјежи у Gaetu, те тамо остаје док га није француски реакционарни генерал Cudinot 1850, „ослободивши” Рим довео натраг. Папа је тада добио Рим и Лациј, док се велики дио његових провинција ипак успио сјединити с Пијемонтом. Али папа није ипак више имао мира. Рим је био главни циљ талијанских унитариста. Дне 27. ожујка је први парламенат уједињене Италије прогласио Рим пријестолницом нове државе, мада је Рим још под влашћу папе. Папа га брани бајунетима пред Гарибалдијем, Французи су јаки, Гарибалди чини велике напоре узалуд. Каквим су се идејама заносили папини Французи, кад су спасавали Рим од „опасности” да народ у њему завлада, види се из прогласа, којим је упутио генерал Lamorcière, године 1860, кад је преузео команду над папином војском:

„На одјек узвишеног гласа, који је проговорио свијету с висине Ватикана и објавио велике опасности, у којима се налази насљедство светога Петра, католици су се узбудили, а њихово гануће се убрзо проширило с једног краја свијета на други... Револуција, као у прошлости ислам, пријети данас Европи, па је данас, као и тада, ствар папинства ствар цивилизације и слободе свијета.”

Оваквим патетичним повицима, који много наличе на повике из новијега времена, кад се пред социјалистичком револуцијом спасава нека западна цивилизација, спасавала се у оно вријеме реакција пред грађанском демократијом, спасавали су се папини феудални големи посједи и његова диктатура над талијанским народом. Папа се већ тада против грађанске револуције удруживао с контрареволуционарним елементима у свијету и на подручју саме Италије, као што се касније удруживао с фашизмом и нацизмом. Овога пута био му је главни дефензивни и офензивни ослонац у француској реакцији. Французи и папинска војска тукли су 1867. Гарибалдија код Ментоне. А на дипломатском пољу одразила се папина антиталијанска и антидемократска акција у саботирању признања талијанске државе првенствено у Француској, чији је парламенат 1867. гласао с 238 против 17 гласова, да неће никада признати право Италије на Рим, који припада искључиво папи. Разни реакционарни и конзервативни режими у Европи сусрели су се на тој истој линији.

А ништа није схватљивије него то, да је Аустрија била уз папу. Унитаризам Risorgimenta узимао је Аустрији читаве покрајине сјеверне Италије, па није био само католички фанатизам хабсбуршке династије одлучан у везању Аустрије уз папу. Карактеристично је, да је папа, иако Талијан, у часу кад се радило о слободи талијанског народа, о скидању окова туђина с талијанског народа, на страни тога туђинског угњетавача, те жели, да Аустрија остане и даље господар сјеверне Италије, само да унитаристичка и демократска идеја буде слабија! Зар нису то оне исте појаве, које су и касније карактеризирале папинство у односу према сваком непријатељу талијанског народа, и према фашизму? Папа није био за велику, уједињену Италију Risorgimenta, тада папа није био талијански националиста, али он то постаје, он постаје талијанским империјалистом у свим оним моментима, кад у Италији влада реакција, као у случају фашизма. Аустрију хабсбуршке апостолске династије везивао је, дакле, с папом њихов заједнички отпор према демократији, према

оном снажном валу, који је не само у талијанском народу, него и међу славенским народима Аустрије, представљао опасност за поредак и систем заробљавања и експлоатације.

Нова Италија добила је Рим, узевши га папи године 1870, када Французи нису више могли помоћи папи, јер су се поводом француско-пруског рата повукли из Рима, а талијанске су трупе под генералом Садорном ушле у пријестолницу нове Италије. Отада, па до 1929. г. папа се повукао у зидине Ватикана. Немајући више своје државе он је у непријатељском односу према младој талијанској држави; отада постоји такозвано „Римско питање”, које је скинуто с дневног реда тек Латеранским споразумом између Пија XI и Мусолинија 1929. године.

Најнапреднији духови тадашње Италије тврдили су да је Римско питање ријешено у начелу и практички управо онога дана, кад су прокламирана права о самоодређењу народа, затим онога дана, кад је 1849. проглашена римска република Mazziniја, и коначно проглашењем Рима пријестолницом нове Италије, уласком талијанских чета у град и изолирањем папе у Ватикану 1870. године.

Папа није хтио пристати ни на какве аранжмане с „непријатељском” Италијом, прогласио се у знак протеста „заробљеником”. „Sub hostili dominatione” – под непријатељским господством – тако је папа карактеризирао свој положај, приказивао се у вјештој пропаганди мучеником и жртвом „погубне демократије...” Али то не значи, да је папа мировао, да се тај „заробљеник” препустио молитвама. Ослањајући се на своју разгранату организацију, папа активно саботира сређивање или јачање нове Италије, забрањује вјерницима да учествују у политичком животу, па чак и да примају државне службе.

Било је међу вјерницима људи, који су мислили, да у парламентарни живот нове државе, у смислу демократије, треба ући, с посебном католичком странком, која би се новим методама парламентарне борбе борила за права папе и заштиту цркве. Но папа је оштро против тога, јер би то значило, да он начелно одобрава демократију, а он је жели и начелно и практички сузбијати. Ни у другим земљама папа није допуштао учествовање католика у политичком животу у духу новог времена; то је био начин да се успори ход напретка. Свећеници, нахушкани од папе и његових кардинала, развили су у Италији праву деструктивну дјелатност, па је године 1871, влада одредила посебне казне за свећенике, који изазивају nerede и нападају државу и закон. Године 1876. одређено је, да се будно пази на рад свећеника, који саботирају организацију земље. Године 1888. издане су нове строге мјере те врсти.

Постојали су закони од 1866. и 1867. против црквених посједа. Заплијењена су била црквена добра, осим имања жупних цркви. Будући да је папа то најтеже осјетио, та материјална околност била је најважнија у његовом ставу према новој држави. Били су погођени и његови кардинали, такођер велепосједници (власници) највећих и најбољих комплекса обрадиве земље.

Папа, који се прије борио уз помоћ страног оружја против Гарибалдија развија и даље реакционарну мрежу у иноземству против Италије. Он позива међународне силе, њему склоне, а тих је било у Европи још много. Француска, додуше, постаје за папу све слабији ослонац, али папа има још много

ортака у Европи. Енцикликом од 25. свибња 1871. папа отворено позива Европу на интервенцију против Италије, коју назива „узурпатором“:

„Дао Бог, да се кнезови ове земље, једног срца и једне воље, удруже, па да одстране међусобне несугласице, угуше немире и побуне, помрсе планове секта, и заједно пораде на томе, да Светој столици поврате права, видљивој глави цркве пуну слободу, а мирољубивом пучанству толико жељени мир.“

Овај апел карактеризира најбоље однос папинства према покрету демократије у другој половини 19. стољећа. Он жели, да се, по узору на примјере из Средњег вијека, кад је папа угрожен, сви реакционарни силници Европе измире, па да само њему прискоче у помоћ. Он назива струје слободољубиве и демократске – сектама, да их директно не окрсти, по средњовјековном рјечнику, херезама. Њему су демократски покрети „побуне и немири“, које треба „угушити.“

Као узврат за помоћ у разбијању тековина *Risorgimento* у Италији, папа пружа реакцији у Европи своју помоћ, подупире апсолутистичке, конзервативне режиме на тај начин, што осуђује демократизацију изборног права. Изборно право, које је у почецима парламентарзма било још доста назадно (јер је право гласа било ограничено на изабрану мањину, на представнике сталеза и на високо опорезоване), током времена постепено се демократизира, води се борба за опће право гласа без обзира на сталез и на порез. Године 1874. (5. свибња) Пије IX говорио је француским ходочасницима о „ускрсавању Француске Исуса Христа“, те је том приликом проклео „ону универзалну лаж, која се назива опћим правом гласа“. Он је видио у увођењу демократског изборног система опасност за онај ред у свијету, на који се његова аутократска власт ослања, он је у очувању апсолутистичких монархија и реакције видио једину могућност да се он опет једном издигне изнад читавог свијета, као највећи и искључиви ауторитет. Прелажење власти у руке народа услијед све већег развоја демократије, затим просвјешћивање широких народних маса, не само у Италији, него и у осталом свијету, представљало је очиту опасност за папин утјецај и покапало дефинитивно његове наде. Поготово кад се, поред либерализма, у свијету јавља и социјализам, као привлачна идеја за најшире народне масе, а не више само за грађанску класу, папа постаје све агресивнији, све бескрупулознији.

Иако ово, што смо изнијели, прилично јасно освјетљава реакционарну улогу папинства у току 19. стољећа, и објашњава каснији ватикански фашизам, ипак би анализа те линије била недостатна, ако се не прикаже њезин најјачи носилац – папа Леон XIII и његова активност, на пријелазу деветнаестог у двадесето стољеће. Леон XIII убраја се међу „највеће папе у историји опће“. Истакавши се као фанатична и борбена личност, он је иза себе оставио највише докумената који илустрирају реакционарну политичку линију Ватикана.

Грађанска класа, која се у почетку иживљавала у идејама Француске револуције, израсла је у класу, која је преузела многе од реакционарних функција феудализма, она је постајала постепено конзервативна, иако се против конзервативизма борила под заставом либерализма. Нарочито од појаве „опасног“ Марксовог социјализма, све је више било додирних точка између те грађанске класе носитељице капиталистичких интереса и папинства. Али

Леон XIII је тако конзервативан и толико задојен вјековном идејом папинског апсолутизма, да он и даље води борбу против талијанске државе, у ширем плану и против оних струја и влада у свијету, које нису сасвим реакционарне, сасвим католичке. Но он не зазире ни од сурадње с протестантском реакцијом, кад је у питању борба с оним што је имало напредно, био то либерализам или социјализам.

Леон XIII настоји да распири што више несугласица између Аустрије и Италије, између Италије и Француске, јер је у изолацији Италије његова снага. Италија, након толиких ратова и борби, покушава ипак постепено приближити се Аустрији. Већ је Kavour, као борац против Аустрије, показао склоности за сурадњу с Бечом. Било је то донекле и ради равнотеже у споровима с Њемачком и Француском. Леон XIII је на то оштро реагирао. Он замјера Аустрији, у коју се увијек највише поуздавао, што прима у своје друштво недисциплинирану, антиклерикалну, антипапску Италију и тиме санкционира препад Risorgimenta на папину свјетовну власт и одузимање папи Рима, те на тај начин придонеси консолидацији Италије. Папа Леон XIII упро је све силе, да разбије и сам покушај приближења Италије и Аустрије; њему више иде у прилог да се између Италије и Аустрије воде и даље ратови, да погибају тисуће људи у тим ратовима, неголи да буде мир и да Аустрија одобри резултате Risorgimenta.

О менталитету и дипломатско-политичкој пракси Леона XIII добро свједоче писма, која су измијенили он и његов велики пријатељ, цар Аустрије и апостолски краљ Угарске Фрањо Јосип I. Дана 3. свибња 1883 Леон XIII писао је Фрањи Јосипу, да је сазнао од свог нунција у Бечу, којему је то рекао аустријски министар вањских послова Калноки, да Тројни пакт између Италије, Њемачке и Аустро-Угарске не значи аутоматско признање Италији права на Рим. Леон XIII се томе радује, али то њему није доста, он трује и денунцира Италију Фрањи Јосипу и приказује је као „опасну револуционарну снагу”, а Фрањи Јосипу скреће пажњу, да ће га сматрати издајником свете ствари, револуционаром, ако подупре Италију на том путу. Склапати с таквом Италијом неке пактове значи консолидирати је, а то је гријех. Папа пише о Италији:

„Након што је окупирао Рим силом и насиљем, хоће сада да Рим буде дефинитивном пријестолницом краљевине, те да то признају и друге силе. Отети папи доминиј Рима и његових држава, то је већ дуго времена програм антирелигијских секта, које на тај начин настоје лишити папу оне слободе, оне независности, која му је потребна, да би могао управљати универзалном црквом. Из тих секта вуче садашња власт Италије своје поријекло, и ако се, с обзиром на монархистички режим представља као елеменат реда и мира, у унутрашњости је влада Италије слијепи инструменат у рукама тих секта. У интересу је Вашем, да се такве намјере не остваре, напротив, да се ауторитет римскога папе сачува у читавој његовој снази и читавом престижу, те да се његова вјековна права заштите.”

Како је вјерни папин ортак Фрањо Јосип схваћао жеље Леона XIII, види се из његова писма, којим му обећава помоћ против свих либералних, демократских, прогресивних струја, нагласивши, да неће признати Италији право

на Рим, те се испричава, што је из разлога међународног опортунизма ипак морао пактирати с талијанским краљем Умбертом. „То ми се чинило као акт политичке мудрости”, каже Фрањо Јосип, а осим тога он мисли, да је то у крајњој линији корисно и папи, јер ће јачањем талијанске монархије ојачати у Италији и конзервативне снаге, против радикализма: „Одбијање талијанског приједлога било би користило јачању оних струја у Италији, које нису више никаква тајна, и допринијело би јачању интернационалних, револуционарних секта, које теже за упропаштавањем цркве и државе... Сва моја настојања и моје жеље не теже за другим, него за тим да протежирам узвишеног главара цркве и Свете столице против нове и најтеже опасности, коју би могло изазвати рушење постојећег социјалног и политичког режима у Италији.” Фрањо Јосип је већ назријевао опасност од социјализма и давао је потицај Леону XIII да се и он пребаци на ту опортунистичку линију, да подупре талијанску монархију, макар и преко срца, јер и од Risorgimento и либерализма, антиклерикализма и масонерије има једна већа опасност, а то је – социјализам!

Леон XIII борио се, како видимо, свим средствима. Он није по узору својих средњовековних предчасника могао иступити против „секта” (хереза!), инквизицијом и крижарима, али је и он без икаквих скрупула, као што су и они били. Интрига му је главно оруђе. Он није оперирао само с препокорном католичком династијом у Бечу, него и с Бизмарком у Њемачкој. Године 1878. Леон XIII пише бискупу у Келну, да нуди помоћ цркве Бизмарку: „У корист социјалног и политичког поретка, угроженог револуционарним и неморалним доктринама марксизма.” У Њемачкој су због овакве сурадње били повучени сви закони, који су скучавали слободу њемачким католицима. Леон XI-II је радио према лозинци: „Дај, па ћу ти дати!” Католички центрум у парламенту функционира по директивама Леона XIII и по жељи Бизмарка, насилног деспота Њемачке, претече Хитлера – против социјалне демократије, прве формиране марксистичке политичке снаге. Бизмарк је био захвалан папи, што се види из писма, које је, 31. XII 1881. послао њемачком амбасадору у Бечу: „... за сваку ону силу, која има у себи знатнији број католика, није без неповољних посљедица мијеша ли се у спор између папе и талијанске државе.” Та се тројка, Леон XIII, Фрањо Јосип и Бизмарк, добро међусобно разумјела и помагала. За узврат је, на примјер, Леон XIII подупирао Фрању Јосипа у његовој антиславенској политици, осујећивао је планове Штротсмајера за сједињење црква на југу, што је имало, по његовим концепцијама, бити заместак југославенства, итд.

Леон XIII није могао да успостави своју власт у Италији и да угуши развој демократије својим оружјем и инквизицијом, зато се служи интригом, која иде тако далеко, да позива стране силе на интервенцију оружјем против Италије. Хисторијски је утврђено, да је он баруну Хубнеру, тајном изасланику Фрање Јосипа, предложио план, према којему би он напустио Рим и преселио „Свету столицу” у један аустријски град, с тиме да се врати, кад католички владари оружјем оборе Италију. „Да би се постигло у Риму стање какво треба, било би потребно, да папа оде и да се врати уз помоћ католичких владара”, писао је Хубнеру. У том смислу је Леон XIII и лично писао Фрањи

Јосипу. Њему је свеједно што ће се лити крв, само да он опет буде господар Италије и да се „погубне секте” униште. Премда до тога није дошло, ово је карактеристично за папинске жеље и захтјеве.

Фанатичност папе Леона XIII према прогресивним политичким струјама види се и из једног његовог апела Фрањи Јосипу из године 1888. Он пише: „Будућност Италије нас живо забрињује, јер је она читава подвргнута револуцији и антикршћанским сектама. Монархија је неспособна да врши и најмањи утјецај на правац владе, парламенат је постао инструментом радикализма. Све ствари су у рукама људи незгодних и одлучних да воде борбу против божанског ауторитета и мисије папинства, па предвиђамо врло жалосне дане, јер смо увјерени, да ће, ако се не сузбије на вријеме, добро организирана револуција, под лажном заставом монархије, сасвим остварити своје планове. Зато ми сматрамо, да Италија, каква је данас, не заслужује повјерење конзервативне Европе, а нити јој може послужити као ослонац, да се на доиста солидној бази успостави поредак, који би нас задовољавао. Европа неће постићи тај високи циљ, ако у папинству не нађе ону моралну снагу, коју је Провидност одредила, да буде вјечни и основни темељ њезина одржања и благостања друштва, и ако се не успостави оно мјесто папинства, које му припада... Ми предвиђамо период опасних нереда, за вријеме којих би се ми могли наћи изложени немилости непријатељских секта, ако се не нађе средстава да се заштити Ватикан.”

Као црвена нит провлачи се кроз све апеле Леона XIII, његова велика и огорчена мржња према слободи народа, према демократији, па била она и у најпримарнијим својим формама и у вријеме, док још није било ни опћег права гласа, и док народне масе нису имале право удјела у политичком животу. Он позива, како видимо, на окуп реакцију, како он говори, „конзервативне снаге” Европе, да се удруже с папом на челу и да објаве крсташки рат демократији.

Једном приликом, за владе Криспија, који је био повео кампању против клерикалне саботаже у Италији, Леон XIII изнио је једну нову варијанту конзервативне лиге против демократије. Он је тада предлагао, да се створи „Лига католичких држава, која би на челу имала цара Аустрије и апостолског краља Угарске, да би се повратила слобода папи” (19. октобра 1889). Како Фрањо Јосип није баш увијек спремно реагирао на Леонова пожуривања, овај му је једном приликом запријетио, да ће узбунити против њега католичке снаге Аустро-Угарске. Писмом од 14. XII 1889, Леон му пише, да – „тај немир и незадовољство (католика А.У.) неће престати до дана кад ће они напокон видјети да је реинтегриран слободан папин суверенитет.”

Каснији ватикански фашизам (из Мусолинијеве ере) има, ето, своје чврсто коријење у традицији Ватикана.

Не би била цјеловита физиономија тог папе, кад се не би цитирали неки пасуси из његових развиканих енциклика. Реакционарно схватање власти и улоге народа у власти, види се најбоље из његове посланице од 20. липња 1881. под насловом „Поријекло власти”:

„Велики број наших сувременика тврди, да власт долази од народа, да према томе власт не припада онима који је врше, него да им она припада

само у својству народних опуномоћеника, с тим ограничењима, да народна воља може увијек одузети власт, коју им је дала. То је оно, што мора дијелити католике од ових нових учитеља. Католици приписују Богу право заповиједања, те га изводе отуда као из природног извора и нужног поријекла.”

Народ није, дакле, позван, да има своју власт, да учествује у власти, он није извор власти, над њиме треба поставити власт одозго, наводно из божјег извора, та је власт посредством папе пребачена на монархе, на силнике, диктаторе, који ће владати без обзира на народ и против њега. Зар ту није поријекло фашизма, које је незнатно завито плаштем кршћанства? Држећи се ових начела могао је касније папа Пије XI назвати Мусолинија „човјеком послатим од провидности”, јер је управо он прегазио демократију, укинуо парламентаризам и почео владати аутократски, инспириран од – провидности, против талијанског народа.

Ове је идеје Леон XIII поновио у својој енциклици, од 1. XI 1885, „О кршћанском уставу”, а касније је Пије X (осуђујући „Силон” Marka Sangniera, 25. VIII 1910) устао исто тако оштро против начела демократске власти, нагласивши, да „власт долази одозго и спушта се ниже”, а не обратно.

Као што је то увијек било, кроз читаву историју папинства, да су се папе борили против секта и хереза првенствено из социјално-економских мотива, штитећи господујућу класу експлоататора и своје привилегиране позиције, материјално добро осигуране и неприкосновене, тако је и сада у основи читавог отпора према демократији исти социјално-економски мотив. Како демократија носи у себи клицу пролетерске револуције, папа се ослања на остатке феудализма и све више на капиталистичку класу и с њом заједно устаје у офанзиву против широких народних маса. Он постаје нарочито активан, када либерализам мора одступати пред успоном социјалне демократије. Социјални програм Леона XIII објављен је у енциклици „Regum novarum” из године 1891, која је и данас основа клерофашизма у свијету:

„Нека се запамти, да су они, који несумњиво желе добробит народа, поставили као први принцип неприкосновеност приватног власништва.” „Прије свега је потребно, да јавни закони пруже приватном власништву заклон и заштиту. А што је уз то у читавој тој узаврелој лакомости најважније – масе се морају држати на узди дужности.”

Зар ово није изразито фашистички: „Масе се морају држати на узди дужности”! – оне имају само дужности, никаквих права. Јер она права, која им милостиво пружа Леон XIII то су она иста права, која је папство у Средњем вијеку пружало најприје робовима, а касније кметовима. Леон XIII сматра, да је онај, који тежи за укидањем класа и приватног власништва, злочинац, јер разара темељ морала, „те мора бити стављен изван закона”. По његову мишљењу, „право удруживања мора бити ограничено”. Ако једно удружење тежи за циљем, који је у супротности с правним уређењем и сигурношћу државе, јавна сила има право да спријечи стварање таквог удружења или да га распусти. То је државна дужност. Леон XIII сугерира ове мјере својим ортацима монарсима у Европи. Он жели да и у Италији што скорије савим завладају искључиво представници капитала, с којима би се, успркос њихову моментаном и површном антиклерикализму, могао споразумјети на

црти заједничког отпора народним тежњама, нарочито тежњама пролетаријата. Управо на тој основи успио је у Њемачкој и Француској Леон XIII учврстити своје везе с конзервативним режимима.

Леон XIII упућује радницима ове дирљиве ријечи:

„Док у свијету социјална питања узнемирују и муче радни народ, ваше душе бит ће испуњене миром, докле год имате повјерења у кршћанске послодавце, који с толико мудрости управљају вашим тежобним данима, који с толико праведности и правичности воде бригу о вашим надницама и уче вас истовремено, која су ваша права и ваше дужности, тумачећи вам велика и спасоносна учења цркве и њеног поглавара. Трудите се, да се духом послушности, дисциплине и љубави за рад покажете увијек достојнима племени тог назива кршћанских радника, па љубите своје послодавце.”

И многа друга мјеста из енциклика „*Reum novarum*”, и других његових текстова, обилују оваквим мислима. Леон XIII наглашава, да његова учења иду за тим, „да дигну дух оних, који пате и да им улију помирење(!) са судбином.” Он не тежи за тим, да се побољшају прилике радног народа, него само за тим, да влада „социјални мир”, да се радници не буне, да се „не поремети друштвена равнотежа”.

Леон XIII упозорава раднике на погубност њихове борбе против капитала: „Нема капитала без рада, а неће бити ни рада, ако не буде капитала”, зато морају радници прихватити без противљења постојећи поредак: „Радници морају без огорчења прихватити мјесто, које им је додјелила божанска провидност.”

Према Леону XIII „непогрешивом”: „Приватно власништво сасвим је у складу с природом..., па је према томе сасвим разумљиво, да људско друштво, не обазирећи се на другачије мишљење једне мале групе(!), закључује, пратећи пажљиво природу, да у њезиним законима лежи основни закон правилне подјеле добара и приватног власништва. Зато је с правом, био у обичајима свих вјекова санкциониран тај склад с природом људском и мирним животом друштва.” Леон XIII као да заборавља, да је читава економија Старог вијека била основана на експлоатацији поробљених маса, а не на складу класа, да је у грчкој и римској историји, као и у свим осталим историјама, било мноштво сукоба богатих и сиромашних и да склада управо зато није било, што су једни, штитећи начело „приватног власништва”, грабили на рачун других. Али, Леон XIII ставља себе у први план и нуди своју арбитражу у таквим споровима: „... без апела на религију и на цркву немогуће је наћи у тим питањима ефикасно рјешење.” Он у својој акцији дјелује, на средњовјековни начин, паралелно и с успављивањем радних маса: „Бол и патња су пропратне појаве човјечанства, а људи узалуд покушавају да их одстране, они неће никада у томе успјети... Ако се нетко нађе и говори да је то могуће, те обећава сиромасима живот без патња и мука, у вјечном благостању, тај сигурно заваара народ”. Зато: „... радник мора потпуно и вјерно давати читав свој рад, за који је ангажиран... његова тражења не смију бити пропраћена насиљем и никада не смију попримати форму побуне, па он мора избјегавати покварене људе, који у лажним говорима сугерирају претјеране наде и дају велика обећања, што не доводи него до жалових огорчења и уништавања добара.” Не

треба мислити, да ће капиталистичке класе нестати, она не смије нестати, јер каже папа: „... бит ће увијек неједнакости међу грађанима... треба да буде људи који владају и праве законе, који дијеле правду, који управљају миром и воде ратове.” – „Оно, што је најважније, јесте да се масе држе у својим дужностима!”

Ватикански фашизам новијег времена имао је у овом борбеном и реакционарном папи, Леону XIII, свог идеолога, а он је и самом фашизму и нацизму дао идеје злогласног корпоративизма, који је проповиједао „сурадњу рада и капитала”.

Леона XIII, који је умро 1903. године, наслиједио је Пије X који је био папом до 1914. године. То је период од почетка овог стољећа до Првог свјетског рата. У дјелу и личности Пија X најбоље се види став Ватикана у том значајном периоду политичког развоја у Италији и у свијету. И опет се још једном мора установити, да је папинство, иако је у становитим околностима мијењало тактику, у бити остајало досљедно на својој прастарој линији реакције и супротстављања прогресу.

Пије X је изјавио, мало након свог преузимања Свете столице, 18. XII 1903: „Људско друштво, онакво какво је Бог установио, састављено је од неједнаких елемената... Према томе сасвим је у складу с редом установљеним од Бога, што има у људском друштву кнезова и подложника, господара и пролетера, богатих и сиромашних, учених и незналица, племића и плебејаца.”

Може ли бити нешто реакционарије и у својој реакционарности безочније формулирано од ових ријечи једног папе почетком 20. стољећа? У чему се ова формулација разликује од оних с истог врела, пред десетак и више стољећа? Ако си изабљивани пролетер, немој да се буниш, то је Бог одредио, ако живиш у незнању, без школа, и ако си неписмен, не буни се, јер је и то Бог одредио, а Бог је изабрао међу људима своје миљенике, које је прогласио „племенитима”, па зашто да се буниш, ако је тебе одредио да будеш плебејцем, човјеком ниже врсти? Није ли ово чисти фашизам, и није ли из оваквих засада фашизам црпио у сваком погледу највише побуда, па чак и за свој најокрутнији расизам. Од подјеле људи на племиће и плебејце с обзиром на њихову вриједност, до разликовања људи по боји коже само је један незнатан корак. Неприкосновени ауторитет, хијерархија, људска и друштвена неједнакост, то су појмови за које војује папинство, а то је и у основи фашизма. Свака критика и свако слободно разматрање овако постављених начела криминална је и са становишта папинства као и са становишта фашизма. Папинство је ауторитарно, тоталитаристичко и догматско, а исто је тако и с фашизмом. Папино учење (у божје име!) ставља се изнад сваке критике и дискусије, оно је више од сваке људске мисли и вредније од људског живота, човјек мора све жртвовати, па и свој живот, да слиједи ту науку. Међутим папинство то само не научава. Оно тежи да држава наметне „подложницима” ту науку, да их њој подвргне, по традиционалној пракси инквизиције, која се служила свјетовном полицијом у прогону хереза.

Пије X био је исто тако досљедни борац за успоставу папинске свјетовне власти. Он стално наглашава, да је у Риму заробљеник, да је његов положај неодржив. За разлику од Леона XIII који је био непопустљивији, Пије X

ипак покушава да с талијанском владом нађе неку базу компромиса и он с њоме преговара. Он је чак био вољан да се одрекне старих захтјева, да се успостави читава папинска држава, јер је увидио, да је и сам Рим, развијени велерад, немогуће више замислити у искључивој власти папе, будући да би изолација града од 800.000 становника представљала анахронизам. Зато је он ограничио своје захтјеве на један дио Рима, а читав „potere temporale” редуцирао је на тражење „независности Свете столице („indipendenza della Santa sede”). Овај је папа тако смањени програм настојао остварити првенствено дипломацијом, а осим тога и он се послужио интернационалном интригом, то јест притиском својих вањских савезника на Италију, те на крају и активизацијом католичких политичких снага у самој Италији.

Папа Пије X смишља како ће масе својих вјерника организирано убаци-ти у политички живот Италије, да политички ослаби позицију либерализма и грађанске демократије, а у радним масама, на које све више привлачно дјелује социјализам, настоји пропагирати кршћански социјализам у духу социјалних теорија Леона XIII. Зато Пије X укида одредбу Пија IX из године 1870. „Non expedit” (није умјесно), која је забрањивала талијанским католицима, да учествују отворено активно у политичком животу Италије. Пије X допушта талијанским католицима да учествују у изборима. Католичка странка се још не оснива, али се оснивају – католички синдикати... Године 1904, кад је у влади био либерал Giolitti, па је лијево крило социјалистичке странке изазвало земаљски штрајк, Giolitti је први пут ступио у контакт с Ватиканом, па папа зајамчује владиним либералним кандидатима помоћ у читавој Италији. То је историјска чињеница, која показује, да је у одлучним моментима Ватикан интервенирао и помагао својим непријатељима, либералима и масонима, ако је њима заједно пријетио један трећи непријатељ, а то је – социјализам!

Овај моменат из историје доказује, да ватиканско-мусолинијевска симбиоза није без историјског преседана. Године 1903, католички синдикати бројили су већ 400.000 чланова. Они су били професионални и контрареволуционарни под паролом Леона XIII: сурадња рада и капитала! Године 1905, енцикликом од 11. липња, допустио је Пије X, с обзиром на „највише социјално добро, које се на сваки начин мора спасити” („supremo bene sociale, che ad ogni costo si deve salvare”), слободно учествовање у парламентарном животу Италије. Требало је затомити мржњу према либерализму и грађанској демократији, да би се спасило „supremo bene sociale”, то јест, капиталистички поредак угрожен – социјализмом! Диригирање католичких маса Италије у талијански парламенат било је „дјело политичке мудрости” и Пије X доиста није могао боље служити интересима папинства, неголи што је тактички одступио од Леонове интрансигенције и „Non expedit” Пија IX.

Није, дакако, Пије X то учинио из својих склоности према демократском систему или из љубави према Италији, чије би сређење желио, јер је он био познат као мрачан назадњак и у питањима, која су се односила на саму цркву. Прастара папинска дијаболика морала се прилагодити новим неизмјенивим околностима политичке борбе. Он је вјеровао, да је то, евентуално, и начин, да се ријешу Римско питање и постигне „независност Свете столице”, суверенитет над једним дијелом Рима, што ће му либерали дати за услуге

против социјализма... Клерикална странка основана је тек 1919, па је према томе није основао Пије X, него његов наслједник, а Пије X је оперирао још само с Католичком акцијом, кршћанским синдикатима и диригирањем католичких вјерника да гласају за десничарске кандидате.

Кад је непосредно након почетка Првог свјетског рата, у коловозу 1914, умро Пије X, наслједио га је Бенедикт XV. Он оснива „Федерацију талијанских радника”, и од почетка се бави идејом оснивања католичке странке. Питање своје свјетовне власти, то јест Римско питање, покушава ријешити дипломатским путем, води преговоре с предсједницима талијанских влада Orlando и Nittijem, те још више неголи Пије X смањује своја тражења. Он не тражи дио Рима, него само Ватикан, и у осталим тачкама, услијед нових околности, смањује стари план. Његов разговор с предсједником владе Giolittiјem није му донио ништа. Giolitti је говорио: „Нека црква и држава остану и даље одијељене, као двије паралелне линије, које се никада не укрштавају и никада не разилазе, али које се никада и не сусрећу”.

Постојала је легенда, да је Пије X свиснуо од бола, да га је убила морална патња и мисао на трагедију човјечанства, кад је букнуо Први свјетски рат. Али није он био тако танкоћудан као што то, уосталом, нису никада били ни његови предчасници, кад се радило о рату и потоцима људске крви. Њихова је прва жеља била, да у сваком рату папинство нађе могућности за реализацију својих циљева, а није било рата, у којем то папе нису нашли.

Зар папе нису увијек оправдавали свој став према рату наводним изрекама Крстовим: „Ја нисам дошао да носим мир, него да се борим”. Или: „Онај, који нема мача, нека прода своју кабаницу и купи мач”. Папе су тумачили, да Крст није осуђивао рат и ратно насиље, те да је штовао војнички занат. Сколастици Средњега вијека нису се бавили само филозофирањем, него врло често и стратегијом, ратном теоријом. Francisco de Victoria, на примјер, који је живио у 15. стољећу, написао је трактат те врсти, и важио као ауторитет. Карло V, енглески краљ, и папа конзултирали су често тог побожног доминиканца, који је најтемељитије познавао ратну вјештину. Он је био претеча фашистичког начина ратовања. Victoria је тражио, да заробљеници, ако нису католици, остају вјечним робовима побједника. Оправдавао је плачку и темељито уништавање села и градова и грозна насиља над становништвом, „па и покољ недужних, мучење, отимицу дјевица и силовање жена”, ако то изискују стратешке потребе. То је било учење тог познатог теолога, који је у своје вријеме имао великог утјецаја у читавој католичкој Европи (F. de Victoria: „De jure belli”). Папинство није, дакле, престајало никада бити ратничким јер је према његовим схваћањима рат казна, коју Бог одређује народима, који му нису покорни, или пак настављање политике другим средствима у духу њемачког теоретичара Clausewitza. Иако од времена до времена папинство иступа с неким тобожњим пацифизмом и противратничким интернационализмом, може се у таквим случајевима увијек врло лако установити, да се тим фразама само сакривају папински интереси, које би евентуални рат могао оштетити умјесто да их унаприједи.

Зашто би, дакле, Пије X био осјетљив на рат? Уосталом, он је имао у том рату великих интереса.

Гроф Carlo Sforza, познати талијански политичар и министар вањских послова, пише у својој књизи „Градитељи модерне Европе“:

„Измишљотина је, да је папа Пије X умро од бола. Мени је повјерио његов лијечник, мој колега из Сената, да је болест, од које је умро папа, већ одавна подгризала живот старцу, и да је премореност посљедњих седмица могла само да убрза катастрофу, која је била неизбјежива.“

Sforza тврди, надаље, да је управо тај папа био један од подстрекача рата, те исноси занимљиве доказе из прве руке. Он каже, да је у данима, кад се назријевала опасност рата, аустријски отправник послова у Ватикану гроф Palfy обавијестио Пија X о намјерама Аустро-Угарске. У име папе дао је одговор његов државни тајник кардинал Merry del Val. Ти су одговори сачувани у архивима и по њима се види, да је Ватикан са задовољством гледао на потхват, који би, након слома Србије, довео до слабљења руског утјецаја у Европи. Римска црква мрзила је Русију и у оно вријеме док је била царска, зато што је била православна. У Русији је видјела главну запреку такозваном „измирењу источне и западне цркве“, што значи капитулацију православља пред папинством. Кардинал је изјавио Palfyју у име папе, да папа веома жали, што Аустрија није већ много прије казнила Србе, како заслужују... У једном телеграму, који је гроф Palfy послао аустријском министру вањских послова 29. септембра 1914. вели се:

„За вријеме разговора, који сам имао прије два дана с кардиналом државним тајником, он је спонтано заподјенуо разговор о крупним проблемима – питањима, која у овај час узнемирују Европу. Било је немогуће осјетити у ријечима Његове Пречасности неки дух праштања и помирљивости (према Србији). Он је, истина, означио ноту упућену Србији као врло оштру, али ју је ипак одобрио без икакве оградe и изјавио, на један посредан начин, наду, да ће Монархија ићи до краја. „Доиста, додао је кардинал, штета што Србија није покорена много прије, јер би се то онда било могло извести без тако великих опасности као данас“. „Та изјава подударала се с мишљењем папиним, јер је у току посљедњих година Његова светост у више махова изјавила жаљење, што Аустрија пропушта да казни свога опасног дунавског сусједа“. Гроф Palfy пише даље: „Могло би се питати због каквих разлога се католичка црква показује тако ратоборном у вријеме, кад њоме управља поглавар, који је прави светац. Одговор је врло једноставан. Папа и папинска Курија виде у Србији болест, која мало по мало нагриза А. У. Монархију до сржи и која ће је, с временом, расточити.“

Поред свих других покушаја, које је Курија подузела у току посљедњих деценија, Аустро-Угарска јест и остаје католичка држава par excellence, она је најјачи бедем, који је преостао у овоме стољећу Крisticoвој цркви. Рушење тога бедема значило би за цркву губитак најчвршћег ослонаца. У својој борби против православља она би изгубила свога најјачег поборника. С тих разлога, дакле, као што је за Аустрију неодгодиво потребно, да због самоодржања ослободи, по потреби и силом, свој организам од зла, које га нагриза, тако је за католичку цркву посредно нужно, да учини све, или да одобри све, што би могло да послужи постизању тога циља. Ако ствари проматрамо у тој свјетлости, можемо врло лако открити везу између папиних осјећаја и његова ратничког расположења.“

Нема, дакле, збиља никакве разлике између Пија X и безбројних средњовјековних папа, који су водили крсташке ратове на основу сличних интрига, па ни између њега и Леона XIII, који је звао Франђу Јосипа, да нападне оружјем Италију, као ни између Пија X и Пија XI те Пија XII, која двојица су били сарадници Мусолинија и Хитлера у Другом свјетском рату. Цинизам, којим Пије X подстрекава Аустро-Угарску на рат против Србије, је безграничан. Папа нема никаквог осјећаја за један мали народ, против којег се диже велика сила са силном војском, и који ће бити сигурно прегажен, и то све у слијепој папинској мржњи према славенском народу, из освете према славенском свијету, који се великим својим дијелом отео папинског Рима пришавши у далекој прошлости православљу.

Али није папство ишло само за тим, да се ослаби утјецај Русије и спријечи опасност православља окупацијом Србије. Папа није прижељкивао само пропаст Србије, он није мислио само на те резултате аустријске агресије, него је желио и јачање конзервативне аустријске монархије, једне династије у држави, која би побједом у рату постала центром Европе, те би појачаним утјецајем могла дјеловати на остале европске земље у смислу кочења прогресивних идеја. А осим тога, папа рачуна и с тиме, да ће тако ојачана, побједничка Аустро-Угарска бити довољно снажна да упокори и Италију и доведе Италију до тога, да поново успостави папин палочај и сјај Свете столице.

Побједничка католичка монархија Беча била би регулатор политичког живота Италије, која би се морала подложити упливу и диктату Беча, иза којег би концима управљао – папа! Кад би пак, с друге стране, Њемачка упокорила Француску и разбила тамо слободну мисао и радикалне социјалне струје, социјализам, Европа би добила базу за онај поредак, у којем би утјецај папе био неомеђен. Пут је додуше крвав, али ниједан рат није неоправдан, кад се ради о – „спасавању душа” ... Пије X био је, дакле, како савременици износе, управо радостан, кад је Њемачка објавила рат Француској. У Француској је била проведена растава цркве од државе, прогресивне струје биле су поново толико ојачале, да су рушиле остатке клерикалне реакције, која је настојала током 19. стољећа ликвидирати тековине Француске револуције.

У Француској је, услијед тога, папа изгубио велике финансијске изворе, црква је осиромашила, а дошло је у питање и уздржавање јаким католичких мисија на истоку. Пије X мрзио је стога нову Француску. Он је мрзио и саме француске кршћанске демократе, који су преокрет неборбено примили и прилагођавали се. Пије X је говорио, да је Француска „ђавоље тројство слободних зидара, кршћанских демократа и модерниста”. У њемачким бајунетима, иако су их носили великим дијелом протестанти, видио је „божје оружје” против Француске. Талијански хисторичар Salvatorelli овако пише у својој књизи „La politica della Santa Sede dopo la guerra”.

„С Француском је Ватикан био већ дуго у лошим односима... Обновљене су ватиканске традиције повољне за Аустро-Угарску, највеће католичко царство Европе, бедем против опасности од експанзије православља диригираног од цара Русије. Њемачки католицизам, с Центрумом и мрежом католичких

црквених организација, те оних лаичких, представљао је за Ватикан капиталну снагу, те је папа сматрао да је упутно сурађивати с Њемачком, поготово у тешкој ситуацији једног рата, у којој сви контрасти постају тежима. У исто вријеме, док је Антанта сматрана шампионом слободе и демократије, централна царства (Аустро-Угарска и Њемачка) указивала су се папинству као бедем политичког и социјалног одржања”.

Зато је Пије X у почетку Првог свјетског рата прижељкивао рат, подстрекавао на рат и стао на страну Њемачке и Аустро-Угарске против Србије, Русије, Француске и Енглеске.

Пије X умро је 1914, а његову је линију наставио Бенедикт V. Он је у нијансама био нешто другачији од Пија X, али у реакционарности и нескрупулозности се од њега није много разликовао. И он је био за рат, али ситуација се за њега комплицирала 1915, кад је Италија такођер ушла у рат и поставила се на страну Антанте, то јест против папиних савезника Аустро-Угарске и Њемачке. Бенедикт XV био је дипломата од каријере. Он је за папу изабран од скупине кардинала, који су већином били наклоњени Аустро-Угарској и Њемачкој. Они су пропагирали увјерење, да је побједа на страни тих сила, па треба имати папу, који ће бити стопосто на тој страни, те ће знати искористити ту побједу. Кардинали су тиме хтјели утјецати на талијанску владу, да и она ступи у рат на страни Аустро-Угарске и Њемачке. Они су се заносили мишљу, да ће у том случају, напokon, бити ријешено и „Римско питање” и да ће након рата Италија добити изразито конзервативну католичку владу. Пишући о Бенедикту XV у књизи „Браћа, а непријатељи”, гроф Carlo Sforza каже:

„Точно је, да је Ватикан у почетку рата био склон побједи Аустро-Угарске и Њемачке из разлога битно религиозних... Ту је недостатак симпатија према протестантској Енглеској, према противклерикалној Француској, према либералној Италији. Традиције су, свакако, у Ватикану дуговјечне. Но, што је нарочито ужаснуло Римску курију, бијаше назочност Русије у склопу Антанте... Руска ортодоксија, подређена царизму, чинила је непоколебљиву хридину. Побједа Русије године 1914. у очима Ватикана значила је ишчезнуће или пад царске Аустрије, те једине велике силе, у којој је католичка вјера уживала невиђени вањски углед.

Затим: све јаче позиције Русије у Пољској, Русија може да постане господар Цариграда, гдје је удахнула снагу Екуменској патријаршији, која никада није напустила своје неповјерење према римском бискупу још од 15. стољећа, а то повлачи за собом уништење сваке наде у уједињење аутокефалних цркава на Балкану, губитак престижа католичких мисија на Истоку, а можда и у самој Кини, гдје би притисак побједничке Русије постао неодољив, и напokon поништење повластица, које су у Светој земљи остале у рукама Латина, али су већ биле угрожаване од православних. Ето, како се оног момента приказивала глави католичке цркве (Бенедикту XV) биланца евентуалне побједи Антанте. У Ватикану је дошло до тога, да су почели гледати на руску побједу као на нешто много теже од Реформације.”

Занимљиво је, међутим, да је Бенедикт XV и касније, кад је Италија већ у рату против Аустро-Угарске и Њемачке, и кад је Русија револуцијом

престала бити фактор у рату на страни Антанте, желио и даље побједу Аустро-Угарске и Њемачке. Он није желио, да се Аустро-Угарска под ударцима јаче Антанте распадне и да на њезином територију настану славенске државе, које би измицале католичком утјецају његове филијале у Бечу. Чехословачка му се указивала несигурном за католицизам, са својим хуситским традицијама. Југославија му није била симпатична ни у замисли, јер би, и без царистичког православља, Србија као православна земља и центар нове државе имала утјецаја и парализирала утјецај Рима. Забрињавала га је и судбина Пољске. А изнад свега стајала је могућност болшевичког утјецаја у раскомаданој источној и централној Европи, на подручју старе монархије Аустро-Угарске, без привлачне и одбијајуће снаге службеног милитантног католицизма. Иако је талијански министар вањских послова Sonnino у току рата говорио, да је Ватикан био увијек непријатељ Италије, иако је у овом случају јасно, да папа није дјеловао као талијански националиста, ипак има већ у овом његову ставу нешто од онога, што је Ватикан касније наставио подупирући Мусолинијев и Хитлеров фашизам против Југославије и против слободних малих држава на истоку и у централној Европи.

Бенедикт XV је према крају Првог свјетског рата морао увидјети, да је пораз Аустро-Угарске и Њемачке, ма што он желио, ипак неизбјежив, па је похитао, да спаси максимум од својих дијаболичких комбинација и дошао је на идеју о „миру без побједника”. Он је иступио у улози посредника за измирење Аустро-Угарске и Антанте. У српњу 1917. аустро-угарски цар и краљ Карло упутио је папи „синовско писмо”, у којем каже, да „препушта узвишеном ауторитету” да учини нешто за мир. Папа се тим поводом преко свог нунција у Минхену Raselliја (садашњег Пија XII) споразумио с њемачким канцеларом о принципима мира, такозваног „бијелог мира”. Он је предлагао успостављење католичке пољске државе, која би своју круну понудила аустријском цару. Замислио је потпуно одстрањење утјецаја православља на Балкану. Аустрија би дала мање територијалне концесије Италији. Остала би стара Њемачка и стара Аустро-Угарска. Сасвим, дакле, на линији традиционалних папинских интереса, противно демократским циљевима, с којима су неки народи водили рат, а особито противно тежњама за слободом славенских народа Аустро-Угарске, нарочито мрских папи јужних Славена... Али, папа није имао среће, јер Антанти није било у интересу да се спасавају Њемачка и Аустро-Угарска. Рат је завршио другачије, него што се папа надао. Он је био огорчен и разочаран.

Схватљиво је, након тога, да је Ватикан у државама наследицама Аустро-Угарске, већ првих година након рата, још за живота Бенедикта XV повео интензивну акцију да се створи неколико средишта политичког католицизма у замјену за стари Беч. У Бечу самом била су усредоточена највећа настојања и нова је аустријска република постала јако жариште клерикалне реакције. Кардинал Innitzer и прелат Seipel постали су по директивама Ватикана носиоци конзервативне и реакционарне политике, која је касније имала као експоненте Dolfussa и Schushnigga. Пољска није, додуше, постала католичком краљевином, како је желио један од главних папиних сурадника, старјешина језуитског реда Ledochowsky, али је у Варшави настала јака

подружница ватиканске реакције, која је Пољску дуго држала на линији борбе против прогреса и у диктатури. Маџарски бискупи одиграли су своју улогу у контрареволуцији, а касније су вршили велики утјецај на маџарску политику. У Чехословачкој је Словачка пучка странка Хлинке, а у Југославији Корошчева Људска странка, с паралелном хрватском клерикалном струјом, знатан елемент разједињавања. У Њемачкој католички центрум јача и постаје неко вријеме одлучном политичком снагом, која својом реакционарном политиком спрема терен нацизму. Бенедикт је, дакле, иако још у сукобу са службеном Италијом и њезиним првотним либералистичким империјализмом, претеча ватиканског фашизма и заслужан за спремање Мусолинијеве агресије.

Тај је папа својим ставом према унутарњем талијанском проблему, према демократском поретку, нарочито према социјализму, спремао терен фашизму, на широј међународној арени; иако не наступа као талијански националиста и „патриота”, те је чак сматран издајником талијанских интереса од својих савременика талијанских државника, изводио је, ипак, прије Мусолинија, типичну – Мусолинијеву линију! Подупирући Берлин и Беч против Антанте – папинство је претеча касније Мусолинијевог и Хитлеровог ревизионизма, оно је претеча нацифашистичке „осовине” и „челичног пакта”. А готово је папинство претеча фашистичко-нацистичког борбеног става према Русији најприје својим антируским, а касније својим антисовјетким ставом. Изразито антиславенска политика Ватикана и агресивна, подстрекачка пракса Ватикана против јужних Славена, које треба „казнити” и „уништити”, утабала је пут нацифашизму у том смјеру. То ни издалека нису сви моменти, који придносе оцјени папа из предфашистичког времена као претеча фашизма.

Али, Бенедиктов наслједник Пије XI постаје савршени фашист, јер је њему успјело, да линију Леона XIII и Бенедикта XV дотјера дотле, да нестане и Римског питања, да папинство може иступити напокон и као носилац талијанског национализма. Пије XI и Мусолини измирили су службену Италију и Ватикан, удружили су се над лешиним талијанске демократије, постали су ортаци: Мусолинијев фашизам ставља се у службу папинства, а папинство у службу фашизма, ватиканска реакција и фашистичка реакција иду руку под руку и у свом ортаклуку славе оргије.

Да би се што јасније приказала основна тема овог елабората било је потребно да се прикаже дужи текст ове књиге, којим је практично обухваћен чињенични контекст стварања и еволуције идеја Ватикана и његових папа у потпуно новонасталој ситуацији након француске буржоаске револуције. Описани период је карактеристичан по грчевитој борби да Ватикан задржи позиције које је вековима имао. Као што може да се примети, Ватикан и његове папе бориле су се против нових идеја и стварања националних држава, у којима би световна власт припала народу и његовим представницима.

Непогрешиве папе бацале су анатему, забрањивале католицима учешће на изборима, подстицале ратове и сл. Али, када су папе закључиле да им интересе још више угрожава радничко питање и социјализам, онда им је напрасно био добар и капитализам, па и католичка акција, синдикати под контролом Ватикана.

Оно што никада не подлеже промени су ставови Ватикана о рату и Србима. Подвучимо став да је рат казна коју Бог одређује народима који му нису покорни. Покорност се увек оцењује само према Ватикану, односно папи, јер само где је папа, ту је и Бог.

Без обзира на годину издања ове књиге, из које је цитиран наведени текст, а текст се односи на период од 200 година, исти текст би био одговарајући и за 1990. годину, па и 1999. годину, када су у питању рат и непријатељски став према Србима и православљу. Скрећемо пажњу да је уочи почетка Првог светског рата папа био љут што Аустроугарска није раније казнила и уништила Србе. Дакле, ништа ново Јован Павле Други од 1990. године, и за све време оружаних сукоба у бившој Југославији, није патентирао када је тражио бомбардовање Срба. Јован Павле Други није ни могао да следи нешто своје аутентично, што би се толико разликовало од онога што је Ватикан вековима пре избијања сукоба зацртао. У сваком рату папе су имале непогрешиви осећај да се прикључе оној страни која им гарантује остваривање интереса. Да су то чињенице показује и овај текст. Подсетимо се да су многи аутори у својим радовима изнели доказе о постојању споразума између Јована Павла Другог и Роналда Регана, по коме је Реган изразио сагласност за разбијање бивше Југославије, и то на начин којим би Ватикан задовољио своје интересе. Зато је Јован Павле Други могао да вршља и да испровоцира, доведе и нареди најкрволочније злочине.

5. 2. На страницама од 30 до 37 објављен је следећи текст:

Свој став према Италији Пије XI показао је својим првим јавним иступом. Он је свој први папински благослов, „*Urbi et orbi*”, дао с вањске стране ложе св. Петра, што није учињено од 1870, откако се папа повукао у Ватикан, у „заробљеништво”. Недавање благослова с те стране значило је, да папа остаје у непријатељском односу према службеној Италији. Након круњења папа је поново подијелио благослов с вањске стране ложе. То је тумачено као гест, којим папа изражава жељу, да се Ватикан према Италији упути путем сурадње и да сврши непријатељство с талијанском владом. Он је већ тиме скретао пажњу талијанским масама, које су доживљавале бурне дане талијанске политичке кризе између свршетка рата и фашистичког преузимања власти, од 1918. до 1922, да се поред фашизма на талијанској позорници појављује још једна снага, која кани интервенирати у развоју нове историје, и то против оних снага, које су се одупирале фашизму, против комунизма и социјализма. Тако је штампа онога времена протумачила папин гест, и то је било правилно.

„Пије XI био је опсједнут страхом од комунизма”, пишу Salvemini и Piana. „Он је од почетка показивао највеће неповјерење према демократији, тако да је фашизам сматрао најмањим злом, које може Италију задесити. (Он је то сматрао чак врло добрим! о.п.) Био је увјерен, да фашизму предстоји дуги живот и да кроз неколико генерација Италија неће имати никаквих демократских, слободних установа... Пије X не може бити убројен међу папе, који су сматрани далековиднима, нарочито с обзиром на његову политику према фашизму и нацизму. Он је узео Мусолинија, тог духа мрака, као „човјека, којег је послала провидност”, који ће помоћи цркви и религији, и замишљао

је, да су густе и крвави облаци фашизма чврсти бедеми, на које ће се црква и он моћи ослоњити. Ни историчар, ни моралист неће моћи ослободити Ватикан његове одговорности за то трагично раздобље историје Италије и свијета... Пије X ослонио се на фашизам, јер се бојао слободе и прогреса... У суштини Пије XI био је реакционар, овладан страхом". (G. Salvemini и G. Piana: „La Sorte dell' Italia", Рим 1945. стр. 136. и 157).

Дана 23. просинца 1922, дакле кратко вријеме по своме устоличењу и по преузимању власти од стране Мусолинија, Пије XI објавио је енциклику „Urbi, orcano" и заузео је у њој оштар став против „највећег зла, које пријети човјечанству", а то је највеће зло „борба класа, која пријети човјечанству смртоносном заразном друштвом." Али, папа не устаје у тој енциклици само против борбе класа, то јест према социјализму, него опћенито против прогресивних идеја, а исто тако и против демократије у политици. Демократија је за папу зло, она је опасна својом борбом странака у земљама, гдје постоји „модерни репрезентативни систем, који иако није сам по себи увијек у опозицији према католичкој доктрини, увијек концилијабилној према сваком разумном и праведном режиму – оставља ипак могућност за опасне преврате." Ништа није логичније неголи закључак, да Пије XI претпоставља фашизам свакој демократији, и то не само због тога, што је фашизам борбен против комунизма, него и зато, што је фашизам негација демократског парламентарног система, који папа мрзи, јер у том систему има могућности „за опасне преврате."

„Тај пасус показује неповјерење папе према демократско-парламентарним режимима." (Salvatorelli, стр. 93).

С тога становишта папа се односи позитивно, не само према фашистичкој Италији, него и према монархијама, према свим диктатурама, а његова је склоност према једној нацији била већа, мања или никаква, већ према томе, колико је режим у њој био ближе или даље демократији.

Неки писци кажу, да није искључено, да се папа приклонио фашизму помало и зато, што се, у почетку, бојао и самога фашизма. А кад Мусолини, видјевши папину линију, почиње да му се улагује и да му доставља понуде за рјешење Римског питања, већ првих дана фашистичког режима, папа се сасвим приклонио тој страни. Мусолини је чинио ласкаве понуде, врло повољне за Ватикан, рачунајући, да ће му „помирење" донијети међу католицима моралну подршку. Он је наине у свом наступу продирао преко лешина и крви, требало је да ту крв благослови папа, па да то талијански католици приме као нешто оправдано и наравно. Од времена до времена, Мусолини је пак упозоравао папу да ће, ако му се не придружи, његове банде лако пријећи у антиклерикалну борбу и насиља. То критичари, склони Ватикану, узимају као олакотну околност за Пија XI. У томе нема ни трунка вјеројатности, и битно је оно прво, да је Пије XI приступио фашизму у првом реду зато, што је био увјерен, да фашизам „спасава" Италију, а можда и свијет од „погубне демократије", која води – комунизму. Зато је ватикански орган „La Civiltà Cattolica", у редакцији језуита, 16. XII 1922, донио директивни чланак за све вјернике, под насловом „La rivoluzione fascista", у којем заузима становиште, које се могло сматрати одобравањем фашизму, што се бори против демократије и комунизма и спасава стари социјални поредак.

Државни тајник Ватикана кардинал Gasparri казао је, кад је Мусолини освојио власт: „Талијанска фашистичка влада, у читавом је свијету једина изнимка у политичкој анархији, влада парламента и школа.” (L. Lehmann, „Vatikan policy in the second world war”, New York, 1946).

Још прије формалног „измирења”, то јест прије преговора и потписа Ла-теранског пакта (1929. г.), Пије XI учинио је многе ствари, које су биле необично корисне фашизму. Најзначајнија је папина интервенција у парламентарном животу Италије и његово смишљено слабљење опозиционих парламентарних снага. На том пољу је управо папа учинио оне ствари, које су биле судбоносне за талијанску демократију. То је папа извео с талијанском католичком странком „Partito popolare”.

Док је прије Првог свјетског рата папство судјеловало у политичком животу Италије само с „Католичком акцијом” и кршћанским синдикатима, папа Бенедикт XV одредио је, по свршетку рата, 1919. године, да се оснује странка. Странку је формално основао дон Luigi Sturzo, који је дотад био генерални секретар Католичке акције.

„Свећеници, који прије рата нису директно учествовали у политичкој борби, били су после рата мобилизирани за одбрану старог поретка. У свим земљама Еуропе имали су они реакционарну улогу: најприје су спријечили револуционарну борбу сељака за аграрну реформу и претворили ту борбу у немогућно и неdjелотворно настојање за мирним рјешењем аграрног питања, затим су хушкали сељаке против индустријских радника, окривљујући их за високе цијене индустријских производа и за велике државне терете, коначно су подупирали фашизам, коме су постали слуге.”

Тако Ignazio Silone оцјењује активизирање талијанског свећенства у политици Италије, оснивањем Пучке странке (Partito popolare) 1919. године.

Таква је, дакле, била улога Пучке странке, основане од Бенедикта XV, а руковођене од Sturza. Ишло се за тим, да се спријечи ослобођење талијанских маса, радничких и сељачких, и да се задрже у оквирима експлоататорског капитализма. Проклетство из „Syllabusa”, којим се Пије IX обарао на католике, који желе у парламент, сада је старо гвожђе, настала су нова времена и нове борбе. Израстао је капитализам, који је темељито замијенио феудални поредак, и с њиме треба папство да сурађује и да га спасава и акцијом путем своје странке. Шефови странке, поред папе и Sturza, претежно су припадници старог феудалног друштва, богаташи, банкари и индустријалци. Уосталом, проглас те странке, који је објављен 18. сибјечња 1919, у својим првим поставкама каже, да ће се странка борити – „да би се на уставном терену испоставила једна доиста пучка (читај: католичка) држава,... која ће поштовати природне нуклеусе и организме, фамилију, класе (!), опћине, која ће поштовати индивидуалност и охрабрити приватну иницијативу.” Даље каже проглас: „Треба омогућити композицију виталних нуклеуса који ће зауставити и модифицирати разорне струје и агитације, које се развијају у име једне систематске класне борбе и анархичне револуције. У души пука треба наћи елементе конзервације и прогреса (!?) у исто вријеме.” И даље: „Представљамо се с нашом моралном и социјалном заставом, надахнути принципима кршћанства, који посвећују велику цивилизаторску мисију Италије. Насупрот

социјалистичкој демократији, која тежи за материјализацијом свих идеалности, насупротив старим секташким либерализмима...” итд.

Пучка је странка, у размјерно кратко вријеме, успјела да ухвати маха, нарочито пребацивањем снага из Католичке акције и католичких синдиката. Свећеници су били мобилизирани на интензивну кампању за странку. Године 1922, прије Мусолинијеве владе, странка је живо учествовала у парламенту, а постојале су комбинације, да њезини представници уђу и у владу. Стајала је увијек на страни буржоаске деснице, против „црвене опасности”.

Пије XI располагао је таквом странком, али је тежио од првог дана за тим, да је лиши сваког демократског обиљежја, па и оног привидног и формалног. Пије XI био је против демократског избора водства у странци, за традиционални црквени хијерархијски систем. У Њемачкој је Пије XI давао директиве Католичком центруму, да нипошто не сурађује са социјалистима, него да се удружи с националистима и милитаристичком десницом. У Шпанији је чак водио борбу против кршћанског демократског покрета Каталоније, зато што је тај покрет стајао на републиканском становишту. Пије XI није одобравао и није подносио никаквог скретања од догматског научавања папинства, па је то исто тражио и од својих странака. Он је још прије фашизма тежио, да од своје странке створи нешто слично фашизму. Кад се појавио фашизам, он је Пучку странку Италије најприје гурнуо на сурадњу с фашизмом, а када је Мусолини то зажелио, он је Пучку странку распустио, јер је у фашизму нашао оно, што је требао.

Значајне су неке епизоде из талијанске парламентарне борбе првих фашистичких година, и по њима се види, како је Пије XI био Мусолинијев сурадник. Познато је, да је фашизму погодновало то, што су десничарске странке одбијале сурадњу са социјалистичком и комунистичком левичом. Опозиција је тиме била ослабљена и терен за фашизам био је повољнији. Папа је прискочио Мусолинију у помоћ, кад се чинило, да би се опозиција могла ипак удружити против њега. У једном моменту требало је да дође до коалиције између демократских либерала, католичке Пучке странке и социјалиста. Чинило се, да би те три снаге могле саставити владу, која би чврсто контролирала ситуацију, па употребом војне силе сузбила и ликвидирала фашизам. Али, то је осујетио папа, јер је наредио дон Sturzu, да одбије сурадњу с осталим опозиционим странкама. И та странка, која је на изборима 1919. добила 1,175.552 гласа, те је имала стотину мандата и представљала снагу готово равну социјалистима, саботирала је у том часу, вољом папе, консолидацију прилика и олакшала пут Мусолинију.

„Дјеловање Пучке странке придонијело је, да се угуши покрет талијанских маса и да се изравна пут за побједу фашизма” (Silone: „Фашизам”, стр. 64)

Тим је поводом дошло до несугласица у Пучкој странци, јер су посланици на лијевом крилу странке другачије гледали, него папа. Али они су се морали покорити, јер је папа разаслао окружницу црквеним поглаварима 2 листопада 1921, којом се клер позива, да се у актуелном политичком сукобу не сложи с „пополарима”, то јест да слуша папу, а не шефове странке, ако би се противили папиној директиви (повољној за фашизам!). Таква наредба издаана у судбоносном часу, није могла значити друго, него да папа не одобрава

оним шефовима странке, који би му се противили. Што то значи, схватит ће се, ако се узме у обзир, да је странка апсолутно подложна папи и да овиси о активности клера. Не треба доказивати, да је тај папин гест за Мусолинија био толико користан, колико и гест краља Виктора Емануела, који је Мусолинија позвао телеграмом, да изврши – поход на Рим... Као што је краљ издао устав и народ, тако је и папа издао оне своје свећенике и вјернике, који су вјеровали, да је папа светац и да мрзи насиље. Мусолини је био веома захваљан Пију XI за тај чин, јер му је то убрзало долазак на власт.

Даљњи папин гест у вези с управљањем Пучке странке у корист фашизма био је онај, и кад је одобрио, да неки чланови Пучке странке уђу као министри у Мусолинијеву владу. То је било тако изазовно за левичу у странци, да је странка готово разбијена. Лијево крило прешло је у опозицију, док су десничари сједили у Мусолинијевој влади. Sturzo је од тога часа у неку руку у папиној немилости, јер му се не покорава дословно. Било је то 1923. године, у првој години Мусолинијевог владу. Ствар је ишла тако далеко, да је чак и Sturzo, под притиском Ватикана, да се задовољи Мусолинија, који се бојао његове снаге, морао напустити водство странке. А по наређењу папе сви су свећеници морали предати оставке на своје положаје у странци, па чак и у оним католичким организацијама, које су имале директну везу са странком. То је оно вријеме, кад је Мусолини огорчено гонио лијеве клерикалце, а да папа није протестирао ни онда, кад су од фашиста убијени многи свећеници, јер се нису хтјели приклонити фашизму, као што се папа приклонио. Мусолини је то чинио с прећутним одобрењем Ватикана, који је и сам лијеве присташе клерикалне странке сматрао непокорним синовима цркве.

„Сигурно је, да Ватикан није ништа учинио, да би помогао Пучкој странци у тешкоћама, које су настале за њу с фашизмом. Ватикан је напустио и секретара странке дон Sturza под пресијом фашизма”. (Salvatorelli, стр. 179)

„Својим јасним одјељивањем и удаљивањем од Пучке странке учинио је папа у том првом периоду оно, што се сматра највећим доприносом Свете столице политици савеза с новим режимом.” (Salvatorelli, стр. 180)

Дефиниција овог талијанског хисторичара блага је према папи, али суштина је ипак казана. Точније би било рећи, да је папа најприје искористио странку за сурадњу с фашизмом, а затим је почео да је ликвидира, да би још више помогао фашизму.

Али прије неголи је Пучка странка формално ликвидирана, као неким прећутним договором између Пија XI и Мусолинија, она је по директиви папе учинила још једну непроцјењиву услугу Мусолинију. Мусолинијев режим био је дошао у страховиту кризу, те се готово срушио на такозваној Матеотијевој афери. Мусолини је дао убити из засједе социјалистичког посланика у парламенту Матеотија, свог великог противника. Али то је тако неспретно изведено, да је читава ствар откривена и избио је велики скандал, који је имао поразан одјек за Мусолинија у Италији и читавом свијету. Ватикан је најактивније приступио спасавању Мусолинијевог позиције и „части”, и то слањем Пучке странке у парламенат. Посланици Пучке странке били су се у почетку заједно са социјалистима повукли у знак протеста из парламента, те су тражили од краља, да збаци Мусолинија. Они нису прије тога обавијестили

папу о својим намјерама, него су дјеловали под страховитим утјецајем афере, мислећи да поступају исправно. Али је управо у том часу дошла папина строга опомена католицима, да се кане сваког савеза са социјалистима, па чак и с онима са социјалистичке деснице, јер „католички морални закон забрањује и осуђује сурадњу са снагама зла...” Том интервенцијом, под образложењем да су љевичари снаге зла, папа је жигосао и самог убијеног Матеотија и спасавао крвавог злочинца Мусолинија и његове ортаке, убице Матеотија и стотина и тисућа других Талијана антифашиста убијених по свим крајевима Италије. Папа је у одлучном часу торпедирао, разумије се, сасвим смишљено и стратешки вјешто, коалицију против Мусолинија. И талијански краљ је тиме добио од папе моралну подршку у одбијању тражења, да се Мусолини макне. Значајно је, да је у то исто вријеме постојала опортунистичка коалиција католика и социјалиста у Белгији и Њемачкој, а да папа тамо није интервенирао! Значи, да је своју одредбу издао искључиво с намјером да спаси Мусолинија.

У овом тексту аутор анализира и извлачи закључке на основу чињеница које су утврдили наведени аутори из Италије. Скоро све изнете чињенице су општепознате и доводе до закључака које је изнео аутор. Ватикан и његове папе руководи само интерес, те не чуди да су спремни и „своје да жртвују” наводно вишим циљевима Ватикана, које најбоље зна папа, јер их и креира. Дакле, од анатемисања католика који се баве политиком, преко забране верницима да се ангажују у политичким странкама и учествују на изборима, у новонасталој ситуацији Ватикан и његове папе оснивали су политичке странке и наређивали свептеницима да се активно баве политиком. Политика коју су требали да заступају морала је да буде само папина политика.

Из текста се јасно препознаје на шта су све спремни папе када треба да остваре свој интерес. Тако, некатолици и левичари никада за Ватикан не могу да буду жртве. Дакле, Ватикан и папе имају посебан однос и систем вредности. Једино они који се повинују и признају врховништво папе могу да буду жртве које признаје Ватикан.

Из текста се непогрешиво закључује да је Ватикан способан да демократију уништава демократским средствима, која су потчињена и налазе се у рукама папе и Ватикана. Ватикану није сметао Мусолини. Прави творци фашизма у Италији били су Ватикан и актуелни папа у то време. Из тога сасвим логично, као последица, следи развој догађаја, од припрема и благонаклоног става према фашистима, па преко „пацовског тунела” којим су спасене устапе и нацисти, па све до Јована Павла Другог, који је „ватиканским тунелом” и мрежом тунела реинкарнирао усташтво, а све да би разбио бившу Југославију.

Дакле, Јован Павле Други је за време свог понтификата следио код који је вековима негован у Ватикану, а тиче се рата, преврата, довођења фашиста на власт, одржавања фашиста на власти и нарочито неспремности да се виде жртве његове политике. Зато није ни чудо што током оружаних сукоба у бившој Југославији Јован Павле Други није ни могао да примети жртве на страни Срба. Оне за њега не постоје. Жртве могу бити само католици и они који признају његову власт. Ни за једног православца Јован Павле Други

није могао да пронађе реч којом би макар скренуо пажњу да и припадници српског народа имају иста права као и они које је он заступао и за чије је интересе наводно изгарао.

Из текста се примећује и ауторов закључак да Ватикан и његове папе имају увек двоструке стандарде. Католицима у Италији се забрањује и да деле исто мишљење са социјалистима, али то није никаква сметња да католици са социјалистима у некој другој држави буду у коалицији. Разлог тако очигледних дуплих стандарда је само интерес Ватикана и папе.

Ако је Ватикан могао да измисли, промовише, доведе на власт и очува власт Мусолинија и фашиста, онда је то исто могао да уради и Јован Павле Други. Сетимо се закључака других аутора, који су цитирани у овом елаборату да је прави католик само Хрват усташа. Дакле, потпуно логична последица својеврсне доктрине Ватикана је активност Јована Павла Другог на враћању усташа у нову и независну Хрватску Фрање Туђмана.

Обнављање усташтва је главни разлог крвавих злочина који су предмет интересовања МКСЈ, с тим што се у готово свим поступцима пред МКСЈ просто заборавља да је Јован Павле Други спонзор неоусташтва које, по својој природи у односу на Србе, функционише као машина која питање Срба регулише на трећине: побити, покатоличити и протерати. Све то је добро познато Јовану Павлу Другом, али и свима је јасно да је он баш то и желео.

Можда се некима неће свидети терминологија, али ради препознавања, и у складу са терминологијом која се користи у МКСЈ, историја је показала, а то овај текст доказује, да Ватикан и његове папе често представљају врх брега који се назива „злочиначко удруживање”. Онај ко има свест о усташтву и организовано их враћа у Хрватску, подстиче, наоружава и медијски промовише као узорне Хрвате и католике, само доказује свој део посла у оквиру злочиначког удружења.

У току оружаних сукоба на територији бивше Југославије од 1991. године, активност Јована Павла Другог била је вишеслојна, почев од припрема, реализације, па све до својеврсног аболирања усташа за злочине које су извршили над Србима. Наравно, Јован Павле Други је својим политичким ауторитетом успео да јавно мњење и називи-међународну политику окрене и усмери на осуду Срба, јер папа је непогрешиви наредбодавац за све који признају и поштују његову власт. Јован Павле Други је као и његови претходници показао способност кокетирања и стварања различитих коалиција када треба да оствари своје интересе и циљеве. Када је у питању прогон Срба и уништавање православља, Јован Павле Други је показао да му не сметају ни социјалисти, секташи, масони, ротаријанци, нити било које средство демократије када се злоупотребљава. Јован Павле Други је током свог понтификата показао да не признаје ниједну државну границу у свом политичком деловању.

5.3. На страницама 39 и 40 је текст следеће садржине:

Дана 20. I 1923, неколико мјесеци после Мусолинијева преузимања власти, имао је већ државни тајник Ватикана кардинал Gaspari тајни разговор с Мусолинијем. „Banko di Roma”, која је у рукама Ватикана, била је пред сломом. То је један од најјачих банковних завода Италије. Мусолини се обавезао,

да ће интервенцијом државе спасити банку, а он је то и учинио. Државу је то стајало милијарду и по лира. Кад то знамо, тада је много јаснија улога папе у парламентарном спасавању Мусолинија, његова улога у афери Матеоти, у изборима итд.

Папинство је у односу према Мусолинију водило у првом реду рачуна о својим материјалним интересима. Ватикан је, поред духовног центра једне цркве, и њена велика финансијска централа. Игнацио Силоне пише:

„Папинство, које данас слуша налоге финансијског капитала, давно је престало бити феудална институција прошлих стољећа. Непрекидно мијењање њезине социјалне базе претходило је идеолошким промјенама, које су извршене у посљедњем стољећу, пратило је те промјене и слиједило их. У старом руху, са старом идеологијом, уз стару организацију феудалног типа, претворила се црква у модерну организацију с индустријским и банковним посједом. У организацији финансијског капитала припала је цркви нарочита улога, да згрће сељачке уштеђевине, које су притјецале крупним банкама кроз канале бројних сеоских привредних организација, вођених од свећеника, а које те велике банке не би ни на какав други начин могле себи привући.” „Главни мотив, који је папу понукао, да се повеже с фашизмом, мора се тражити у природној склоности финансијског капитала за све већом централизацијом. Мусолини је признао, да је губитак, који је католичко сељаштво претрпјело због тога, што су банке, којима је клер управљао, пропале и морале бити саниране од других новчаних завода, износио преко милијарду и по лира. Да би се схватила фашистичка политика Ватикана, боље је студирати пословне извјештаје 'Банко ди Рома', неголи папине енциклике.” („Фашизам”, стр. 220.)

Но, није „Банко ди Рома” све, што Ватикан посједује на финансијском пољу. Најуже је повезана с Ватиканом банка „Амбросиано”, чији је директор био у доба Пија XI гроф Франко Рати, папин нећак. Та је банка повезана уско с великом талијанском аутомобилском индустријом „Фиат”. Ризничар Ватикана Бернардино Ногара, администратор је „Француско-италијанске банке Јужне Америке”, у којој је више од 40 одсто ватиканског капитала. Трећина акција банке „Вормс” у Француској припада Ватикану. Осим те велике банке има банака и у Паризу, које држе ватиканске капитале и имају ватиканску контролу: банка „Морган” у Америци подржава најтјешње односе с Ватиканом. Не треба наглашавати, да је тим каналима увијек струјао не само капитал, него и политика. Кад се то знаде, тада је јаснија тежња Пија XI да удружен с Мусолинијем спасава свијет од „дрвене опасности”, ту су наиме конкретни мотиви забринутости за „социјални мир” и „сурадњу класа” и конкретно оправдање за повике о опасности која пријети „кршћанској цивилизацији”.

Иако биланца „Банко ди Рома” каже више неголи папине енциклике, треба у свијетлу биланце гледати и енциклике.

У овом тексту износе се подаци о финансијској позадини истрајавања Ватикана да се устоличи фашизам у Италији. Материјални и финансијски интереси, односно пут новца и капитала, често дају одговор на питање зашто је папа непогрешив. У овом тексту је изнет случај из 1923. године, али он је

скоро идентичан ономе што се десило и за време понтификата Јована Павла Другог. Треба скренути пажњу да ће се у елаборату на још неколико места изнети подаци о афери Банке ди Рома која је актуелна и данас пред америчким судовима. Да су у питању озбиљне оптужбе за преношење нацистичког ратног плена говори и чињеница да Кондолиза Рајс није смела да интервенише код америчког правосуђа да се судски поступак заустави, мада је то лично Јован Павле Други ултимативно захтевао.

5. 4. На страницама од 41 до 45 је текст који гласи:

Сам Мусолини није био ни у својој младости ни у почетку фашизма ни касније добар вјерник. Маргерита Сарфати, његов најкомпетентнији биограф, писала је (у књизи „Дух”, Милано 1926): „Као дјечак и младић био је антирелигиозан, туђ свакој формули bigotне конфесионалности.” Касније је приступио у социјалистичке редове. Својом је напраситом нарави уносио у покрет знатан елемент разједињавања. Није никада био увјерен социјалиста, али је у тој својој социјалистичкој фази доста оштро читовао свој атеизам. За вријеме једног митинга у Швицарској, на којем је говорио белгијски социјалистички вођа Вандервелде, двадесетогодишњи Мусолини прекинуо је говорника, узео сат у руке и узвикнуо: „Ако има бога, дајем му једну мину-ту времена, да нам даде доказа о свом постојању!”

Нешто је касније написао своју брошуру „Човјек и божанство” („L'uomo e la divinità”), у којој категорички тврди: „Бога нема, религија је апсурд у науци, неморал у пракси, болест људи.” Написао је брошуру о Хусу и безброј антиклерикалних чланака. Значајан је и његов памфлетски и порнографски роман „Кардиналова љубовца”. У једном је чланку писао: „Побијам попа, јер је он оруђе капиталистичког притиска, јер је оруђе агараца и индустријалаца”. Касније је Мусолини постао националистичким империјалистом, прешао је у службу оног талијанског капитала, који је желио рат, и постао најгласнијим пропагатором рата у Италији; и то је прва фаза његовог фашизма. Али је свеједно у једном од својих многобројних протусловних и конфузних програма фашизма, из године 1919. Мусолини унио овај ставак:

„Секвестрират ће се сва добра религиозним конгрегацијама и укинути сви приходи бискупских курија, који сачињавају голему пасиву за нацију и повластицу за једну мањину.”

Но, већ је у програму од 1920. истакнут овај ставак:

„Кориштење католичке цркве као елемента талијанског експанзионизма.”

Он почиње схваћати, да је између њега и папинства толико додирних тачака и да се снаге морају удружити према једном заједничком циљу. У то вријеме, наиме, падају од стране Ватикана први знаци склоности за фашизам, а с временом се љубав развија све отвореније. Мусолини је додуше, још 1930, Емилу Лудвигу, за његову књигу „Разговори с Мусолинијем”, дао изјаву да никада, па ни сада није по увјерењу ни кршћанин ни католик. Али је у парламенту, 21. липња 1921. године, прије неголи је преузео власт, одржао говор, који је најповољније одјекнуо у Ватикану:

„Сви ми, који смо се од своје 15. до 25. године нападали Кардучијевим штивом, мрзили смо стару крваву ватиканску вучицу, о којој је Кардучи говорио, чини ми се, у оди „А Ферара”. Читали смо о „црном тајанственом папи”,

читали смо о Тиберки итд., али све то, што је на пољу литературе сјајно, нама се фашистима данас чини несавремено. Наглашујем, да су латинска и империјална традиција Рима заступане данас у католицизму. Као што је говорио Момсен прије 25 или 30 година, да се не може владати у Риму без универзалне идеје, тако мислим и тврдим и ја, да је једина универзална идеја, која данас постоји у Риму, она идеја која пламти из Ватикана. Веома ме узнемирује, када видим, да се установљују народне цркве, јер мислим, да тиме отпадају милијуни и милијуни људи, који се окрећу од Рима. То је узрок, ради којег сматрам, да би морала свјетовна и лаичка Италија, ако се Ватикан одрекне својих свјетовних сања, дати Ватикану материјалне помоћи, и олакшице за школе, цркве, болнице и друго, што има на располагању свјетовна држава. Јер развој католицизма у свијету и чињеница, да 400 милијуна људи из читавог свијета упире очи у Рим, служи на понос и корист, такођер и нас Таљана.”

То је приметак онога великог плана, који је касније Мусолини и остварио, кад је папа сасвим приступио сурадњи с њиме, ангажирањем Ватикана и свих црквених органа у Италији, те безбројних агентура у свијету за интересе фашизма. Свијестан тих предности и њихове ненадокнадивости, Мусолини је у своју дефинитивну „Доктрину фашизма” уврстио овај пасус:

„Фашистичка влада није индиферентна према религији уопће, а нарочито не према позитивној религији, каква је талијански (!) католицизам. Држава нема теологије, него морал. У фашистичкој држави вјера је једна од најдубљих манифестација духа. Због тога је држава не само поштује, него и чува и штити. Фашистичка држава није створила својега „бога”, каквог је створио, у крајњем бунилу Конвента, Робеспир, а нити га покушава безуспјешно избрисати из душа, како то ради болшевизам. Фашизам поштује поред бога аскета, светаца, хероја, такођер и бога, каквога види једноставно и примитивно људско срце.”

То је већ врло велика концесија папинству, али с овом сврхом:

„Програм политике према цркви, с којим је Мусолини дошао на власт, био је надахнут основном идејом, да католицизам има да уђе као саставни дио у нови режим. Са своје стране црква има да придонесе својим вјерским утјецајем ојачању нове (фашистичке!) Италије.” (Salvatorelli, стр. 176)

Мусолини је у првом реду мислио на вањску политику и империјализам. У „Доктрини фашизма” важно је ово мјесто:

„Фашистичка држава је воља за снагом и империјем. Римска традиција је постала у фашизму идејом силе. По фашистичкој науци империј се не изражава само (!) територијално, војнички, трговачки, него и спиритуално и морално. Империј замишљамо себи као народ, који непосредно или посредно води друге народе... За фашизам је тежња за империјем и за експанзијом витална манифестација. Обратне појаве су знак декаденције. Народи, који се дижу или буде, јесу империјалистички, а народи, који умиру, одричу се империја.”

На унутарњеполитичком терену Мусолини је улогу цркве замишљао понајприје у антидемократском и контрареволуционарном смислу, њезиним великим утјецајем на масе. Маргерита Сарфати овако пише у Мусолинијевој биографији:

„Како може један народ бити очеличен за непогоде, како може бити велик, побједнички, ако се његове снаге распршују у материјалистичким егоизмима, у лабилном, негативном хедонизму, ако му симбол највећег обожавања, Домовина, није усклађен с оним највишим симболом – Богом?“

Мусолинијев је програм, дакле, кориштење цркве и папинства у правцу успављивања народних маса у сузбијању прогресивних тежњи народа, да се од њега створи слијепо оруђе, које ће под паролом „Домовина и Бог!“ служити диктатури у њезиним пакленским империјалистичким плановима.

Мусолини је имао у историји великих узора, који су се на исти начин служили папинством и његовим утјецајем на широке народне масе, да би учврстили своје диктатуре. Наполеон, на примјер, једнако је као и он прибјегавао тим мјерама, иако је као и он био атеист. Наполеон је цинички говорио: „Друштво не може постојати без неједнакости у богатствима, без богатства и сиромаштва, а та неједнакост не може постојати без религије. Кад један човек умире од глади поред другог човека, који је преждеран, немогуће је објаснити ту разлику ако нема једног ауторитета, који ће му казати: Бог тако хоће, треба да има на свијету богатих и сиромашних, али касније, у вјечности, диоба ће бити другачија“. Другим ријечима, Мусолини је 1923. казао то исто: „Треба дисциплине, треба послушности, треба поштовати традиције религије. Ја сам увео вјеронаук у основне школе. Кад се започиње обука, моли се Оченаш, а касније се проучава еванђеље. Закон тражи, да се то учење не предаје без реда, него по правилима црквене доктрине, од свећеника и професора, које ће одредити црквена власт“. Мусолини је, дакле, цркви предао задатак, да она учи талијанске масе апсолутној послушности, и да их упућује на најокрутнију дисциплину, како би покорне масе вјеровале у неприкосновеност његову и узеле као божју науку паролу „Дуче има увијек право!“ Тако је Мусолини замислио узајамност ватиканског догматизма и својег деспотизма. А папинство је са своје стране тражило од Мусолинија брахијалну силу за очување неокрњености свога догматизма и својих позиција пред опасностима новог времена, пред прогресом.

У овом тексту, аутор је анализирао чињенице које су утврдили и у јавност изнели други аутори из Италије. Показује се својеврсна еволуција Мусолинија од атеисте до верујућег, који Римокатоличку цркву прихвата онолико колико она може да му послужи да освоји власт, влада и створи империју. Самим чином признања значаја Ватикана и папе Мусолини је добио њихову благонаклоност. Дакле, интерес Ватикана и папе омогућавају и немогуће, што је одавно познато.

Уосталом, тај тип понашања следио је и Јован Павле Други, и то нарочито када је одлучио да растури бившу Југославију и уништи Србе. Између Мусолинија и Фране Туђмана у стилу рада и понашања готово да није постојала разлика. Зато су и Јовану Павлу Другом, током сукоба у бившој Југославији, били пријатељи и саучесници и усташе и муџахедини и свако ко га признаје као ауторитет и жели да се стави под његову команду у акцијама разбијања бивше Југославије.

5. 5. На страницама од 46 до 50 налази се текст следеће садржине:

Пије XI је наредио 1923. године, како пише „Corriere d' Italia“, да свећенство у Италији моли за краља Виктора Емануела, а осим тога да се „мора,

особито приликом духовних вјежби, топлим молитвама сјетити Мусолинија, да му Бог додијели довољно јакости за побједу над свима унутрашњим и вањским непријатељима”.

Кардинал Ванутели, декан Светога колегија, јавно је изразио своје поштовање Мусолинију 21. II 1923, „за његову енергичну пожртвованост домовини”, те је изразио увјерење, да је „изабран да спаси нацију и обнови њену срећу”. У то вријеме фашисти су вршили убојства по читавој Италији.

Надбискуп Фиренце кардинал Мистрангело, приликом једног пријема у част Мусолинија, демонстративно је пред свима пришао Мусолинију, 19. липња 1923, загрлио га и пољубио.

Дана 24. ожујка 1924, говорио је Пије XI у консисторију с великим задовољством о Мусолинијевим мјерама у корист религије, а нарочито је био сретан, што је уведен криж у школе, те што су повишене плаће свећеницима... Он је том приликом изразио наду, да ће на тај начин с временом и „Римско питање у комплексу” бити ријешено.

Комплименти су сада све чешћи. Године 1925, папа је одредио, да се у прије „непријатељском”, а сада фашистичком, дакле, пријатељском Риму, приреди велики Еухаристијски конгрес. То је био велики гест, први послје 1870. године. Папа је хтио показати, да другачије гледа на „нову” Италију. Кардинали су том приликом показали да од Мусолинија очекују највеће благодати за себе и цркву. Пије XI изразио је тим поводом своје вечно задовољство „над свим оним што је у Италији учињено у посљедње вријеме у корист цркве и вјере”.

Те исте године (1925) прослављена је врло свечано такозвана Света година. У свом говору у консисторију, 19. XII 1925, папа је срдачним ријечима похвалио фашистичку владу, што је схватила своју одговорност с обзиром на част и интересе Италије и Рима. Захвалио је Мусолинију за све оно што чини, да би се поправиле клевете и штете тако дуго чињене цркви од стране Италије.

У то је доба било актуелно питање синдикализма у Италији. Фашистички закон предвиђао је само јединствени фашистички синдикат. Папа није протестирао, него је одмах спремно одредио ликвидацију католичког синдикализма. Њему је било главно да нестане – социјалистичког, а католици могу добро стајати и у фашистичком. То је било за узврат, за концесије Мусолинијеве на црквеном пољу: рука руку пере...

„Није услиједила никаква ефективна акција против фашистичког синдикализма од стране папе, па нити за спасавање католичког, који се завршио распуштањем исто тако, као и ривалски социјалистички.” (Salvatorelli, стр. 184)

Листопада 1926, прослављена је нарочито свечано годишњица смрти светог Фрање Асишкога. Иако је у то вријеме Мусолини дивље прогањао остатке слободе у Италији, не штедећи притом ни оне католике и свећенике, који се нису сасвим покорили папиним сугестијама покорности фашизму, фашистички је режим активно учествовао у прослави светог Фрање. Не само, да је влада финансирала ту прославу, него је и фашистичка штампа опширно славила св. Фрању као изразито талијанског свеца и приказала га као елемент оне римске цивилизације, која је предодређена да изврши империјску

мисију у свијету, без обзира на легендарни аскетизам и спиритуалност личности свеца, далеке фашизму и клерофашизму. Мусолини је позвао народ на прославу, „јер је то прослава цркве и Италије”. Кардинал Мери дел Вал, папински легат на свечаности, изјавио је 31. X 1926: „Моја захвалност иде ономе, који држи у рукама узде владе Италије, и који је с јасном визијом стварности желио и жели, да се вјера поштује, части и практикује. Очито заштићен од Бога(!), он је мудро побољшао удес нације, подигавши; њезин престиж у читавом свијету”. Зар није ово слављење првих империјалистичких подвига Мусолинијевог фашизма од стране директног папиног изасланика?

Мало касније, у просинцу 1926, на једној свечаности у вези с Католичком акцијом, папа Пије XI изрекао је ону своју хисторијску фразу, да је Мусолини „човјек послан од провидности” – „uomo mandato dalla Provvidenza”. То значи, да је Пије XI сматрао све оно, што је Мусолини чинио над талијанским народом и све оно, што је спремао осталом свијету, најљепшим даром божјим... То је било у вријеме, кад је Мусолини харао Италијом, пунио тамнице слободољубивим људима, кад је газио по остацима закона и културе, у вријеме кад је постајао све агресивнијим у односу према иноземству, када је сипао изазовне увреде на адресу Француске и Југославије, када се темељито спремао на рат. Папа је све то добро знао, то није била никаква тајна, али он га ипак назива „човјеком посланим од провидности”. Папа је врло добро знао тко је Мусолини, он је знао да је атеист и највулгарнији псовач у Италији (чиме се Мусолини поносио!), он је видио сав његов криминал, али то је био његов ортак, с којим се он свијесно уортачио за борбу против прогреса и слободе народа, под изликом такозване антикомунистичке борбе. Папа је једном јавно изјавио, да он пред тим задацима и за те циљеве не бира средства, па не зазира ни од сурадње с Мусолинијем. Дана 14. V 1929, говорио је Пије XI студентима колегија у Мондрагоне:

„Кад би се радило о спасавању и само једне душе или кад би се радило о томе, да се избјегну већа зла, која пријете душама, ми бисмо имали одважност да преговарамо и са самим ђаволом лично!”

Каква су та „већа зла”, на која папа алудира, не треба посебно наглашавати. Мусолини је за папу онај, који ће омогућити продужење папинског деспотизма „над душама”, који ће успоставити стари сјај папинске свјетовне власти, који ће својим оружјем створити и територијалне могућности и политичке услове за империјске планове папинства. Зато је Мусолини за папу „човјек, кога је послала провидност”, човјек „који не вјерује у гадне идоле либерализма”, човјек, који ће свијет спасити од „дрвене опасности”.

Однос Пија XI према фашизму и Мусолинију, а уједно и према антифашизму у Италији, види се најбоље по држању и изјавама папе поводом атентата на Мусолинија у Болоњи 1926. године. Познато је, да то није био уопће никакав атентат, него је све било инсценирано, како би се могао провести јачи терор над народом и увести изванредне мјере. Замбони, који је од фашистичке руље на „улици линчован као наводни атентатор, није уопће пуцао и случајно је изабран од фашистичких бандита да се линчује. Папа је тим поводом говорио у консисторију (20. XII 1926), те је оштрим ријечима осудио „атентатора”, што се усудио дићи руку против „човјека, који с толико енергије (!)

управља судбином земље, па сматрамо, с правом, да је и сама земља у опасности сваки пут, кад је у опасности његов живот”. Овом је изјавом, која има врло замашито значење, јер изједначује Италију с Мусолинијем, папа Пије XI још јасније него прије објавио свој стопостотни фашистички карактер, Мусолинијев крвави терор за папу је – „енергија”!

Оваквим својим ставом Пије XI дао је подстрека Мусолинијевом криминалу на унутарњем талијанском и интернационалном терену.

„Сви они, који се с ужасом стресају и на саму помисао вјерских гоњења у прошлости, морају с дубоким жаљењем признати да је Пије XI споразумом с фашистичким режимом створио за таква гоњења и насиља најшире могућности”. (Sforza: „Градители сувремене Европе”, стр. 289)

Поводом „атентата” на Мусолинија године 1926, ватикански „Osservatore Romano” пише:

„Злочинци би морали схватити, да се на дан прославе побједе, у коме су усредоточени велики идеали и наде цијелога народа, није смјело посегнути за ударцем, који је био уперен против режима. Једним таквим ударцем није се могла сломити нова струја, нове снаге, ново стање духа и нов режим, чија историјска реалност и политички утјецај стоје изнад сваког страначког схваћања као неоспорне благодати. Варава је нада да се политичка зграда саграђена 1922. може срушити новим потресом. Та је варава нада била обузела, послије Матеотијева убојства, многе политичаре, који су на њој заснивали своје држање. Они су још, у јануару имали прилику да се разочарају и да констатирају, да се нови покрет није зауставио. Држимо, да је оне, који су устрајали у слијепој заблуди, обузелo злочиначко лудило и то баш у тренутку, кад је домовина била напела све силе да уклони чак и посљедње трагове недисциплинираности, да држави, једино држави, створи потребан ауторитет и снагу за заштиту јавног поретка.”

Ово је била јасна директива свећенства у Италији и у читавом свијету како треба да се односи према фашизму и – антифашизму!

Под оваквим утјецајем Ватикана, вије чудо, да је Мусолини мало послије „атентата” постао другим почасним предсједником Братства реда светог Фрање. Први је почасни предсједник био талијански краљ.

Овај текст је интересантан зато што потврђује везу између фашизма и Ватикана. Када Ватикан и папа нешто воле, онда то чине пуним срцем и са великим еланом. Онда нису у стању да виде тамну страну. Интереси Ватикана и папина непогрешивост не дозвољавају чак ни причу о тамним странама онога кога папа подржава. На исти начин је и Јован Павле Други определио своје активности када је био у питању Фрањо Туђман, али и сви они који су радили на разбијању бивше Југославије.

5. 6. На страницама од 51 до 56 објављен је следећи текст:

Латерански споразум склопили су Пије XI и Мусолини 1929, али већ је прве године фашизма и Пијевог понтификата успостављен контакт с циљем, да се нађе основа за рјешење Римског питања. Познати талијански дипломата Амадео Гарнини водио је 1922. прве разговоре с гласовитим језуитом и сивом еминенцијом Ватикана, великим обожаватељем Мусолинија, Тачи-Вентуријем. Нешто касније је била именована посебна комисија за припреме

разговора. Али, прави је посао почео 1926, кад су се једна и друга страна већ добрано, у пракси и узајамним гестама, упознале, и кад се Пије XI увјерио, да је фашизам довољно чврст и Мусолини „прави човјек”, и обратно, кад је Мусолини од стране Пија добио довољно доказа о његову фашистичком менталитету. У преговорима, који су почели 1926 а трајали до 11. вељаче 1929. године, Мусолинија је заступао Доменико Бароне, а Пија XI конзисторијални одвјетник Франческо Пацели (брат садашњег папе Пија XII, што је врло значајно!). Било је 200 састанака, а посљедњи су се одржали у стану Мусолинијевом, те им је присуствовао папин државни тајник, кардинал Гаспари, такођер одушевљени фашист, богат човјек, власник рудника и банака и развратник. Док су преговори трајали, штампа није о њима писала ни ријечи. Први пут је продрла вијест у јавност четири дана прије свечаног потписа, који је обављен 11. вељаче 1929, уз велике фашистичко-ватиканске свечаности. Тада је у Ватикан дошао Мусолини, а уз њега је први по рангу био Франческо Гиунта, подсекретар у Предсједништву владе, познати фашистички шеф банди, које су убијале антифашисте, те који је сам, власторучно, запалио палачу словенског Народног дома у Трсту (о чему је често писао с поносом, мада је притом у страшном пожару погинуло десетак невиних људи). Латерански споразум потписао је за Италију Мусолини, а за папу Гаспари. Тада су ватикански швицарски гардисти отворили велика брончана врата на Латерану, која су била демонстративно затворена од 1870, као знак, да је папа „заробљеник”. Тиме је Римско питање било скинуто с дневног реда.

Латерански споразум састојао се од три повезана акта: први се односи на успостављање државе Ватикана, други је конкордат, а трећи је финансијске нарави (Мусолини је папи скупо платио сурадњу).

Садржај првог уговора је укратко овај: католичка вјера је правно призната у држави. Папа је суверен у Ватикану. Слиједи одредбе о пространству ватиканске државе, о називу државе итд.

Садржај конкордата, који је много важнији, јер је имао велике посљедице за живот и слободе талијанског народа, укратко је овај:

Први параграф каже, да Италија јамчи католичкој цркви слободно вршење духовне власти, вјерских обреда, јурисдикције у црквеним стварима итд. Најкарактеристичније је оно мјесто, гдје се каже, да ће талијанска влада спријечити све оно, што би могло крњити изразито „свети карактер” Рима, који је сједиште понтификалног суверена, центар католичког свијета и циљ ходочашћа. Тиме се Мусолини обавезао, да ће прогонити разне секте и религије, које би могле да нагрде папински карактер Рима. Ту је изражена фашистичка нетолерантност папе.

Други параграф говори о начину, на који се папа односи према бискупима и свећеницима у Италији. Бискупима и свећеницима дана је пуна слобода у куријама и црквама.

Даљњи параграфи кажу, да клерици имају право на одгоду војног рока, а да се свећеници позивају у војску само у случају мобилизације. Свећеници, који су од папе кажњени и искључени из свећеничких редова, не могу служити у државној служби (то је такођер знак папиног терористичког менталитета). Даље је ту говор о односу судова и полиције према свећеницима. Утврђено је,

како ће се увести душобрижништво у војску, рад капелана и војног бискупа итд. Значајна је концесија папе Мусолинију, да се бискупије поклапају с границама провинција. Ниједан дио Италије у пограничним крајевима не смије имати бискупа изван талијанских граница. Свакако најзначајнији је параграф 19, уз параграф 20, јер је ту утврђено како ће се бирати бискупи и какав је њихов однос према фашистичком режиму. Папа одлучује о избору бискупа, али свој избор доставља талијанској влади, да она каже има ли из политичких разлога замјерке. То се има провести, каже конкордат, „с највећом дискрецијом”. Бискупи морају полагати заклетву, која гласи:

„Заклињем се пред Богом и на свето еванђеље, те обећајем, како то приличи једном бискупу, вјерност талијанској држави. Заклињем се и обећајем, да ћу поштовати, и учинити да поштује и моје свећенство, краља и владу, која почива на уставним законима државе. Заклињем се и обећајем надаље, да нећу судјеловати ни у каквом договору и да нећу присуствовати никаквом вијећању, које би могло шкодити талијанској држави и јавном реду, те да нећу допустити нити свом свећенству таква судјеловања. Бринући се за добро и интересе талијанске државе, настојат ћу, да одстраним од ње опасност, за коју бих знао, да јој пријети.”

У конкордату с ниједном другом државом папа није никада пристао на сличну заклетву бискупа. У тој је заклетви садржан читав фашизам. Бискупи се заклињу, да неће припадати никаквом покрету или странци, која би била против фашизма, те да то неће допустити нити свећенству, а ако бискуп нешто дочује о таквим покретима, он, у смислу ове заклетве, мора доставити полицији. Параграфе 19 и 20 треба спојити с параграфом 43, у којем стоји:

„Света столица искориштава прилику у поводу склапања овог конкордата, да обнови забрану свим свећеницима и редовницима Италије, да се уписују и да дјелују у било којој политичкој странци.”

Тим параграфом су свећеници онемогућени да формирају неки покрет противан фашизму. Они не могу додуше да се упишу у фашистичку странку али могу за фашизам дјеловати кроз цркву, па је то чак и пожељно, а то су они у пуној мјери, потакнути од папе, и чинили.

Параграф 36 каже:

„Италија сматра учење кршћанске доктрине као базу и круну јавне наставе... Зато пристаје, да се вјерска обука, која се досада предаје у јавним основним школама, употпуни и обуком у средњим школама, према програму, који ће бити направљен договорно између Свете столице и државе”.

Параграф 37 уређује вјерски одгој омладинске милитаристичке организације „*Valilla*”. Вође те организације обвезани су, да вријеме за војничку обуку омладине расподијеле тако, да не смета дједи полазак мисе и вршење осталих вјерских дужности.

Конкордатом је уређено, да се признају организације Католичке акције, с тиме, да не развијају активности политичког карактера, те су непосредно подвргнуте бискупима и посредно папи, а шире и примјењују католичка начела.

Посебним параграфима уређено је питање католичких средњих школа и универза, које су изједначене с осталима, затим завода, црквених имања итд.

Посебним параграфом Мусолини је учинио концесију папи у питању брака, тиме што је уведен, уз цивилни, и црквени брак као обавеза.

Трећи дио Латеранског споразума је посебна финансијска конвенција, која констатира, да је папа од 1870. даље претрпио велике штете губитком великих посједа након пропасти његове државе, па се то надокнађује. Папа узима у обзир тешко финансијско стање Италије, па се задовољава с „багателом” од једне милијарде и 750.000 милијуна у готову и једне милијарде лира у папирима државне ренте...

У Латеранском споразуму има много елемената, који су карактеристични и доказују високу реакционарност Мусолинијеву, као и фашистичку линију папе. Такав је већ први члан политичког дијела споразума, који говори о проглашењу католичке вјере државном вјером. Иако су Талијани у глемој већини католици, тек једна је петина пучанства католичка у смислу милитантног, активног католицизма. Три петине, иако су крштене у католичкој цркви, акатоличке су или антикатоличке. Латерански споразум представља, дакле, насиље над талијанским народом, којему држава за вољу папе, а у интересу фашизирања маса, намеће католичку вјеру као државну, са свим посљедицама које нису мале. Италија је постала на тај начин конфесионалном државом, то јест она прима догматичка учења цркве, све уредбе канонског права, сва папинска начела о моралу, а што је најважније и сва учења из папинских енциклика о социјалном поретку, о извору власти, о демократији итд. Мусолини је на тај начин дао папи право мијешања у јавни живот и у приватни живот грађана. Али, како је растава цркве од државе један од услова демократије и прогреса, јасно је, да је Мусолини искористио папине тежње, да заједнички руше те услове и тековине демократије.

У конкордату има такођер много мјеста, гдје је дошла до изражаја фашистичко-ватиканска сурадња против талијанског народа. По првом параграфу у Риму су забрањени не само кабареи и слободнији купаћи костими, него и некатоличке конфесије и разне секте. За Божић 1930, папа је дао тумачење тог параграфа, кад је говорио да у смислу конкордата треба ликвидирати још преостали „прозелитизам” у Риму. То је у знаку апсолутне нетолеранције и папинске ексклузивности, те његове изразите мржње према свему што није католичко или – фашистичко. У Риму су толериране најкрвавије фашистичке банде, против којих није папа никада проговорио, али нека секта, која се иживљава у малом кругу фанатика неопасних за друштво, то папи смета, и то Мусолини њему за вољу најстроже прогони. Мусолини је, након конкордата, навијестио рат не само масонерији, него и свим некатоличким конфесијама, па и протестантизму. Gaetano Salvemini је добро карактеризирао реакционарну и ултрафашистичку линију Пија XI у вези с тим утаначењима у конкордату:

„Између Мусолинија и Пија XI готово више уважавам Мусолинија, јер је он оставио барем слободу пропаганде протестантизма у Италији. Мусолини је укинуо политичке слободе, а Пије XI (који и то одобрава и подупире) отишао је и даље од њега, те протестира, што и вјерске слободе нису сасвим укинуте и конкордатом их укида.” (M. Bergamo, стр. 100. Писмо Salveminiја Bergamo у књизи „La France et l’ Italie sous le signe du Lateran”)

Тако велике повластице за цркву папа је могао постићи осим у Италији само још у земљама, које су биле недемократске као што су биле тада Пољска, Литва, Летонија, Аустрија, Румуњска, Њемачка, Португал и Шпанија. То су биле земље, које су потписале конкордате по духу сличне и с незнатним измјенама. Али, оно што је потписао Мусолини далеко је теже за талијански народ.

Велике су концесије дане папи параграфима о браку, о вјеронауку у школама, о увођењу вјерске обуке у фашистичке омладинске организације, а особито тешко погађају талијански народ материјалне обавезе, црквени посједи и убирања.

Папински колаборационизам против талијанског народа дошао је до изражаја особито параграфом о бискупима. Ту је папа узвратио Мусолинију и за крупне милијарде и за закон о браку, и за вјеронаук у школама. Послије конкордата није у Италији могао постати бискупом онај, који није по вољи Мусолинију. На тај начин је читав талијански епископат, у току од неколико година, постао изразито фашистичким, те се читава виша црквена хијерархија фашизирала. Стари бискупи, постављени по старом реду, без одобрења владе, постепено су отпадали, а на њихова мјеста долазили су изабрани фашисти, те је црква њиховим посредством постала оруђем фашизма. Бискупи фашисти преносили су то на ниже, јер су бискупи фашисти бирали и постављали жупнике фашисте, а ови капелане фашисте. Познато је, да се Мусолини особито занимао за бискупе, те је у року од неколико година прорешетао читав кадар. Једном је хтио да смијени бискупа Јесија, али нетко је у Ватикану то ометао. Тада је Мусолини позвао Тачи-Вентурија, сиву еминенцију Ватикана, те је приказао тог непожељног бискупа, који није био довољно фашист, као – педерасту. Тај је бискуп након тога макнут, те је умро „in obscuritate” у Фраскатију. Тако износи Мусолинијев зет Ђано у свом дневнику под датумом 28. I 1940, према причању самог Мусолинија. Да ли је тај бискуп убијен „у тами”, по налогу Тачи-Вентурија као педераст или као антифашист? Тако је Ватикан на жељу Мусолинија уништавао бискупе, ако их није могао другачије „уразумити”.

Не само у детаљима, него у комплексу, Латерански споразум дјело је диктатуре двојице деспота и оруђе фашистичке политике једне и друге стране.

Латерански споразум је дјело једне диктатуре. У духу и слову конкордата више је фашистички, неголи многи други закони и остала пракса фашистичког режима”. (Salvemini и La Piana, стр, 320)

Овај текст садржи неспорне чињенице о односима Ватикана и фашизма, односно Пија XI и Мусолинија. Јасно је да је од 1922, а нарочито након закључења Латеранског споразума, наступио период интензивне фашизације Ватикана и свештенства у Италији, међутим, слично је било и у другим земљама, што је било мање или више препознатљиво. Све папе су се увек, као да им је то био стил рада, везивале и одређивале за једног владара. Тако је било случајева везивања за француски двор, за аустроугарски, немачки и сл. Пије XI је, у периоду пре и након закључења Латеранског споразума, у световном свету свог парњака пронашао у Мусолинију.

Аутор у овој књизи врло добро проналази суштинске разлоге везивања Ватикана за фашизам, али и одговара на питање – зашто и како је дошло до својеврсне индоктринације свештенства и верника фашизмом. Све то је дубоко укоренењено у структурама Ватикана као менталитет и правило понашања, па није никакво чудо што је Јован Павле Други, за време свог дугог понтификата, увек имао свог парњака у световном сектору. За разлику од неких својих претходника, Јован Павле Други није био отворени противник демократије и људских права, он је то подржавао свом силином свестан свих злоупотреба тих института. По последицама његовог деловања види се да је суштински био противник демократије и људских права. Овај текст је важан за Елаборат, јер показује не само својеврсну матрицу деловања Ватикана него и стил рада Ватикана. Папе се нигде не појављују, али они стоје иза сваког кривичног дела. То произлази из њихове позиције. Тако је и Јован Павле Други за себе задржао право да даје изјаве којима се можда и не може ништа замерити јер садрже само апеле, али друга страна његовог деловања и нарави може да се утврди у оваквим текстовима, у којима се проналази суштина интереса и циљева Ватикана.

Дакле, Ватикан често жели да буде партнер световне власти, без обзира на којој страни се та световна власт налазила. Интерес очувања богатства, утицаја, ширења на друга подручја и очувања изузетног политичког утицаја, од јавног па све до значаја сиве еминенције, просто приморава Ватикан на различите савезе. Дакле, принцип је интерес, а не хуманизам или нешто што гарантује политичку једнакост појединца.

5. 7. На страницама од 57 до 59 објављен је текст:

Поред „високоидејних” циљева, који су водили папу у загрљај Мусолинија, а Мусолинија на пут остварења свог програма (утилизација цркве за политичке циљеве и империјски план!), има, као увијек кад се папа с неким удружује, и прљавих материјалних момената. Поред силе у борби с прогресом, папи је требало и новаца! Мусолини му их је дао, па је на тај начин још чвршће везао папу за себе, а спријечио га је, да се он гладан пара, у својој халапљивости, не веже с неким силама изван Италије које имају злата.

Гроф Карло Сфорца пише:

„Морамо храбро и без увијања рећи, да је голема одштета, коју је фашистичка влада исплатила Светој столици, морала на неки начин утјецати на одлуку ове посљедње. Тај талијански новац имао је да омогући Римској курији, да сачува неовисност од извјесних пресија, које су англосаксонски католици хтјели све више да врше над њом. Од почетка првог рата новчана помоћ коју је Света столица примала из Француске, Њемачке, Аустрије, сведена је готово на ништа. Новац је сада притјео готово само из Енглеске и Америке, а с новцем постављали су се и захтјеви, обзирни, истина, али одлучни, те се тражила нека врст пропорционалног састава у управи католичке цркве. Али талијанско особље Ватикана, које је навикло да држи за себе већину нунцијатура, није било расположено да се одрекне свога изузетнога положаја. Да би се Ватикан обранио од навалљивања Енглеске, а нарочито Америке, била му је потребна независна финансијска подлога, и милијарда и седам стотина и педесет милијуна, колико су талијански порезни обвезници

исплатили папи, дала је ватиканском особљу снагу, да се одупре захтјевима оних, који су наивно тврдили, како цркви треба свјеже крви.” („Градители”, стр. 284)

Мусолини је то добро уочио, њему је било до тога, да се кардинали националисти и фашисти у Ватикану и агенти у читавом свијету по нунцијатурама не измијешају разним американским и британским прелатима, него да то остане искључиво његова гарда. Пресахнули „Петров новчић” надокнадио је он притиском на гладно талијанско пучанство преоптерећено порезима, да би парализирао све већи притисак Морганове банке на Ватикан. Папа се с тиме сложио, и он је као фашист добро схватио предности које пружа Италији што тоталитарнији талијански кадар високог клера, без мијешања англосаксонских кардинала агената банкарских монопола. Папи је на срцу најприје Италија, па остали, ма како драги капиталистички свијет. Фашистички империјализам може се лакше остварити, ако је сва иницијатива у Риму, па се не мора за активност те врсти тражити имприматур од некога трећег.

Gaetano Salvemini у тексту, који објављује Mario Bergamo у својој књизи, дотиче се такођер финансијских трансакција из Латеранског споразума, па пише:

„У прошлости је сама Француска приносила половицу „Петрова новчића”. У посљедњој декади прошлог стољећа француски католици, који су били монархисти у својој великој већини, редуцирали су знатно своју контрибуцију „Петрова новчића”. За вријеме Свјетског рата и након њега француски католици били су незадовољни држањем Ватикана. Након киданња Ватикана с покретом „Action Francaise”, контрибуција се сназила на минимум. У исто вријеме, изгубиле су француске конгрегације због руске револуције све капитале, које су инвестирале у руске папире. Њемачки и аустријски католици, жртве економских криза, давали су врло мало. Заправо нису никада ни били сувише дарежљиви. Италија није такођер била никада нарочито дарежљива. Године 1914. и 1915, на сугестију папе, многе талијанске конгрегације уложиле су своје капитале у аустријске папире. Ватикан је очекивао пораз Италије и побједу Аустрије. Пораз Аустрије изазвао је губитак за талијанске конгрегације, а Ватикан, умјесто да од њих има користи, морао их је још финансијирати. Послије рата Ватикан је углавном живио од америчких католика, који су сада, као прије Француска, давали половицу „Петрова новчића”. То није било довољно. Ватикану је требало још најмање 50 милијуна талијанских лира годишње. Године 1923. и 1924 папа је био присиљен да позајми од америчких банака. Латерански споразум је омогућио папи, да се ослободи тог дуга и да има сигурну ренту од 50 милијуна лира годишње.” (Bergamo, стр. 98)

Иако мало другачије него Сфорца и Салвемини тврди исто: папа се удружио с фашизмом и постао његовим најужим сурадником у свим дјелима и недјелима не само из идеолошких мотива, ради борбе против прогреса и слободе талијанског народа и свијета, него и због конкретних, прљавих новца, којих папама, како смо видјели, и у прошлости никада није било довољно, па су зато, да до њих дођу, почињавали и највеће злочине, вршили највеће покоље и насиља над народима и појединцима. Гломазна ватиканска

курија, у коју притјечу милијуни са свих страна свијета, незаситна је. Кардиналима, који уздржавају сјајне дворе и разгранате клике, треба такођер много новаца. Мусолини је омогућио, да талијанске исцрпене масе то плате. И то је једна од реакционарних страна Латеранског споразума.

Аутор, на основу чињеница, закључује да Ватикан функционише по принципу „ко да више” и ко обезбеђује финансирање Ватикана. Увек су банке у којима је Ватикан држао новац биле предмет афера и кривичних поступака. Папа одлучује где ће се новац држати и под којим условима финансира преврате, ратове и сва друга зверства. Идентична ситуација је и са Јованом Павлом Другим. Ција је била спремна да обезбеди велика средства Ватикану који је, у лику Јована Павла Другог, водио политику и утицао на догађаје од којих су користи могли да имају само они којима погодује процес глобализације. Није тешко закључити да су у питању велике мултинационалне компаније.

5. 8. На странама од 62 до 64 објављен је следећи текст:

Марио Бергамо каже: „Италија, која је изгубила све грађанске слободе, платила је звонком монетом стару и тешко стечену слободу и уједињење.”

Италија, која је у прошлости уживала углед као земља борбе за слободе човјека, добила је у замјену за Risorgimento наслов, који је стољећима носила реакционарна Француска: „најстарија кћи цркве”.

„Дуго се расправљало о том, да се установи, који је од двају уговарача Латеранског споразума побједник, а који побијеђени. Али то је сувишан посао”. (Silone, стр. 211)

„Питање, које се поставља у свијету, који проматра игру, јест: тко је кога изиграо? Али то није питање. Ни један ни други није изигран. И један и други склопили су добар посао. Има ипак нетко, тко је изигран, а то је талијански народ.” (Berghamo, стр. 62)

„Измирење између фашизма и Ватикана није појединачни чин, није случајни догађај, није никакав смиони подвиг једнога папе или кардинала. То је коначна резултанта читавог претходног развоја. То је дјело свих папа. То није идеја једног теолога, него свих теолога, није акција једног кардинала, него свих кардинала. Чињенице, које су се јављале као посљедице споразума, као благосиљање фашизма са стране папе, фашизма као режима, кога је послала провидност, службено судјеловање клера и католичких удружења у фашистичком плебисциту, уска сурадња конфесионалних организација с фашистичком државом, клерикализирање државне обуке, увођење вјерског одгоја и обуке у фашистичке организације итд. – све то довољно показује, да је савез између фашизма и папинства само резултат једног судбоносног момента, у којем се ускладила реакција оног друштва, које држи цивилну власт у својој руци терором над народом, с реакцијом папинства, које је чекало такав час.” (Silone, стр. 211)

„Да није било фашизма, Римско питање било би сасвим умрло. Оно је постепено нестајало само од себе, док је Италија имала парламентарни демократски режим. Али фашизам га је ускрнуо. Мусолини је желио, да црква у Италији и у читавом свијету подупре његов режим. Не треба се чудити, да је био спреман да плати цијену, коју је папа тражио. Пије XI, као

Миланац, имао је развијен смисао за добре послове, а његов тајник кардинал Гаспари, поријеклом из обитељи пастира с римских планина, изоштреног пословног њуха, није такођер хтио пропустити добру прилику. Мусолини је био човјек, који им је требао. Њега је „послала провидност”. Они су знали, да то није добронамјеран човјек, да је мајстор у умјетности скривених намјера, знали су да је атеист, без скрупула у теорији и у пракси. Знали су и то, да је судбина споразума везана са судбином фашизма. Али Пије XI није волио демократије, ни парламентарних установа, а био је увјерен, да је фашизам тако дубоко укоријењен и да се не треба бојати промјена.” (Salvemini Piana, стр. 301-302)

То је, ето, смисао, дух и сврха Латеранског споразума и сурадње папинства с фашизмом уопће.

Папа Пије XI је знао што је фашизам, он је знао, да конкордатом неће од фашистичког разбојничког система створити нешто друго, да ће то остати и даље фашистички разбојнички систем, да се у бити ништа не мијења тиме што је Мусолини склопио Латерански споразум. Пије XI је упутио 30. V 1929. писмо кардиналу Гаспарију, те у том писму даје овакву формулу интеграције цркве у фашистичком режиму:

„Каже се и понавља се: католичка држава, али фашистичка држава! Ми то узимамо до знања без особитих тешкоћа (!), дапаче радо (!), јер то без икакве сумње значи, да фашистичка држава, колико у погледу идеја и доктрина, толико у погледу практичног дјеловања, неће ништа допустити, што се не би усклађивало с католичким докторинама и праксом.”

Што то значи? Врло много. Пије XI је тиме рекао, да се све оно што је фашизам чинио до Латеранског споразума, а што је било већ криминално, не сукобљава с „католичком доктрином и праксом”, бар не с његовим схваћањем те доктрине и праксе. Фашизам, ако тако настави, а не учини нешто друго непредвиђено, сасвим је добар партнер. Пије XI фашистичку државу прихваћа „без особитих потешкоћа”, „дапаче радо”...

Дакле, папа је добро знао шта је фашизам, таквог га је прихватио за партнера и на тој доктрини, очистио цркву од свих који су колебљиви и искрено не припадају фашизму. Сходно својој доктрини папа је признао да је он корективни фактор који неће дозволити да фашизам претера или забрља. Као што може да се примети, на исти начин је деловао и Јован Павле Други. Као што Пије XI није зауставио злочине, тако ни Јован Павле Други није ни покушао да заустави злочине. Злочини су одувек били део планова римских папа, те у том погледу ни Јован Павле Други није могао да се разликује од својих претходника.

5. 9. На страницама 69 и 70 објављен је следећи текст:

Папа се бунио само због једне ствари у читавом комплексу фашистичког антисемитског законодавства: њега су интересирали само мијешани бракови, и ту је интервенирао. Он је у разбијању бракова, прогоном партнера Жидова, видио једину ствар, која га забрињава, јер ће се разбити једна фамилија и увилити други партнер, католик, али остало га се није тицало.

Године 1940, у издању „Biblioteca Popolare di Kultura Sociale” у Фиренци изишла је брошура на француском језику под насловом „L' antisemitisme ita-

lien”, коју је написао Н. de Vries de Heekelingen, језуита. Он тумачи, да фашизам с правом прогони Жидове, и то зато, што су Жидови по нарави интернационалисти, јер су за једнакост међу људима, а то је против људске нарави, јер су антирасисти, а то доводи до дегенерације. „Жидовство, то је једном ријечју антифашизам, па фашизам не може бити друго него антисемитизам”, закључује писац. Становиште цркве и склад фашистичке антисемитске праксе с начелима папинства писац овако тумачи:

„Фашистички закони против Жидова нису нехумани, то је легитимна одбрана. Прадједови данашњих Жидова плескали су кад је у Француској текла њезина најбоља крв испод гиљотине револуције. Њихови очеви плескали су, када су се револуционарни принципи, које се криво назива демократским, раширили Европом. Они су плескали, кад је „терор” цара био замијењен большевичким терором. Зато је талијанско законодавство против Жидова, у комплексу, надахнуто прописима цркве у погледу Жидова. Ватикан је зато и протестирао само против једног параграфа закона о одбрани талијанске расе, и то оног о мијешаним браковима. Али црква и држава нашле су иначе „модус вивенди”, који усклађује догме цркве и потребе државе. Директивне линије црквених прописа налазе се у фашистичким (расистичким) законима.”

Овај је писац оправдавао са становишта папинства фашистички антисемитизам у теорији и у пракси. А то су чинили и неки бискупи. На примјер, бискуп Ђовани Кађани у Кремони, који је у једној проповиједи нагласио, да они католици „који се држе строго директива цркве” не смију узимати у своје домове Жидове као послугу, нити смију узети службу код Жидова, а поготово не смију допустити да њихова дјеца полазе школе, у којима поучавају Жидови. Он каже: „Није истина, да је црква икада протезирала или бранила Жидове и жидовство. Црква је увијек сматрала опасним за вјеру и за мир народа кршћанскога сваки саобраћај са Жидовима, који се нису покрестили. Зато црква у читавој својој традицији законодавства и црквене дисциплине настоји да спријечи и ограничи активност и утјецај Жидова у кршћанској средини. Она настоји, да ограничи контакт кршћана с њима, изолирањем (гето, логор! о.п.), недопуштањем Жидовима вршење функција и професија, које могу доминирати или вршити утјецај било које врсти на дух, одгој или обичаје кршћана”. Ово брутално расистичко проповиједанье бискупа Кремоне било је дословно одштампано у ватиканском главном органу „Osservatore Romano”!

И Пије XI, дакле, одобрава прогон Жидова, он се занима само за мијешане бракове: само зато протестира, али опет на тај начин, да у исто вријеме, док тражи од Мусолинија ту незнатну концесију, диже руке од свих осталих Жидова и одаје чак признање Мусолинију за читаву осталу његову криминалну праксу. Папа дословно каже:

„Ми кажемо гласно, да послије Бога, наше признање и наша захвалност иде личностима, које су на високим положајима. Ми тиме мислимо племени тог владара и његова неупоредивог министра (Мусолинија, неупоредиво! о.п.), којима се има захвалити, што се дјело тако важно и благотворно (Латерански споразум) могло окрунити добрим закључком и сретним успјехом...”

Уништавај, дакле, „неупоредиви” Мусолини, Жидове, искључивши по могућности, оне из мијешаних бракова! Папа ти се диви, он те цијени највише иза Бога и Виктора Емануела! Све оно, што чиниш „сретан је успјех” Латеранског споразума! У овом папином тексту карактеристичан је тон удворности и подилажења фашизму. То је било 1938. Док у текстовима поводом спора око Католичке акције има још извјесног предбацивања, иако благог и врло опрезног, сада, 1938. године, папа је љигаво удворан Мусолинију. Како су године пролазиле и како се ортаклук иживљавао у све већој злочиначкој пракси, папа је био све већи обожаватељ фашизма, он је био све вјернији и све горљивији фашиста. Иза Бога највећи му је ауторитет „неупоредиви” Мусолини!

Из текста се закључује да су Ватикан и папе спремне да прихвате све, само ако то доводи до остваривања њихових интереса.

5. 10. На страницама од 73 до 77 објављен је текст:

Папина приврженост Мусолинију дјеловала је сугестивно на високи клер у читавом свијету. Она је занијела оне некритичне духове и оне склоне фашизму, поколебала је скептичне и ослободила их скрупула, које су евентуално имали. Кардинали и бискупи почели су кријумчарити фашизам по различитим европским земљама. Фашизам су они уносили у своје земље кроз своје „пучке” или „киршћанско-демократске странке”, кроз своје „центруме”, кроз католичке акције и Маријине конгрегације. Фашизам, и као идеологија и као талијански империјализам, тим је црквеним путевима пробијао и приближавао се својим циљевима. Клер је постајао, по папином примјеру, пета колона фашизма у многим земљама. Фашизам је зато у многим земљама у првим својим фазама „клерофашизам”, што је типичан случај у Словачкој, у Хрватској и Словенији, а исто тако и у Аустрији. Те струје излазе најприје из бискупских курија, ту је приметак усташког покрета, Хлинкине гарде, Франкове фаланге, аустријског ембриона нацизма *Heimwehra* итд. Клерикалне струје симпатизирају с фашистичким корпоративизмом, што је одобрено и од Пија XI (енциклика „*Quadragesimo anno*”), уводе у разне земље ту идеју и форсирају тај систем капиталистичке борбе против прогресивних социјалних тежњи. Клерофашизам отупљује у народима праве патриотске осјећаје народа, заводи масе да се диве Мусолинију, „човјеку провидности”. Мусолинију и његовим плановима освајања није друго ни требало. Сваки је клерофашизам био предстража његова каснијег војничког удара. На тај је начин, уз помоћ папе, фашизам из Рима, касније удружен с оним из Берлина, рушио изнутра Југославију, Чехословачку итд. Разбијала се индиректно Мала Антанта, рушили су се основи отпора фашизму. И Мусолини и папа једнако се радују кад виде, да се пољски реакционарни легионари обраћају све отијате католичком и фашистичком Риму, или да кардинали и бискупи држе Аустрију на римском колосијеку. У Француској, на примјер, кардинали и бискупи борили су се за папу и за Мусолинија против демократије, они су, својим посебним ставом и одвајањем, разбијали антифашистички фронт француских патриота, они су за рачун Рима и Берлина слабили отпорну снагу Француске. У Албанији су језуити и други редовници, неспутани било каквим обзирима, штавише шпијуни и пионири освајачке и израбљивачке

акције фашистичких хијерарха из Рима, и то давно прије неголи је Мусолини освојио и анектирао Албанију.

На ширем сектору се ова морална помоћ папе Мусолинију такођер одразила, а то је било за ствар мира много судбоносније. Истина је, да су англосаксонски реакционарни режими много скривили својим плескањем Мусолинију и Хитлеру. Сјећамо се изјава Остина Чамберлена, Черчила, па и лабуристичких лидера, Мек Доналда и Хендерсона, првих година фашистичког режима. Они су говорили о срећи, коју фашизам доноси талијанском народу... Али свој удио у стварању симпатија за фашизам у Енглеској, па и у Америци, имају првенствено представници високог католичког клера. Значајно је, да су управо водећи енглески католички кругови малтене канонизирали Мусолинија. Једно од највећих католичких издавачких предузећа Лондона, „Sheed and Ward”, објавило је књигу Т. К. Хајдона „Fascism and Providence” (наслов, који фрапантно подсећа на папину фразу о Мусолинију!) у којој је изнесена теорија, да је фашизам резултат једне специјалне божанске интервенције: „Бог је послао једног анђела, који шапће у ухо Бенита Мусолинаја!” – пише Хајдон. Иако је Енглеска протестантска земља, не смију се обесцјењивати овакви утјецаји католичког клера и вјерских фанатика католицизма у стварању позиција Мусолинију у тој земљи, у ширењу заблуда у широким масама о фашизму. Зар то није у крајњој линији одлично служило Мусолинију, да иза глупих легенди о анђелу, који му шапће у ухо, што несметаније спрема рат за освајање свијета? Оваквих Хајдона било је у Енглеској много, готово сви бискупи служили су тамо ширењу култа фашизма и слављењу Мусолинијеве личности.

У Америци је за Мусолинија, утјецајем и сугестијама Ватикана, владао дуги низ година големи католички занос, права идолатрија. Управо тамо, гдје се природно могло очекивати највећу реакцију против његове мегаломанске вике, из оне удаљености и у оној позицији независности и неукрштавања интереса с интересима Италије – Мусолини је нашао највећу помоћ и ефикасни утјецај високог клера у своју корист. Амерички кардинали и бискупи; управо су се натјецали у слављењу Мусолинијева генија, и то редовито након њихових излета у Ватикан. Може се рећи да су били чак и много експанзивнији, неголи и сами кардинали и бискупи у Италији. Године 1924, бостонски кардинал О Конел, док је у Италији био још жив дух отпора, па је фашизам убијао и палио, изјављује мало иза огавног Матеотијевог уморства: „Италија се приближује чудесној трансформацији, откако је Бенито Мусолини узео узде владе у своје руке... Ја нисам у животу присуствовао тако импресивној трансформацији. Свуда сам видио савршен ред, чистоћу, индустријски развој.” Тај се кардинал није ограничио само на тих неколико фраза. Постао је одушевљени пропагатор фашизма у Америци тако, да га је Мусолини 1926. одликовао високим орденом. У свом писму, које је кардинал О Конел упутио Мусолинијевом амбасадору, каже кардинал: „Мусолини је гениј на државничком пољу, који је Италији дан од Бога (готово дословне папине ријечи!), да би помогао тој нацији, како би могла наставити свој рапидни успон према најславнијој судбини”. Тај кардинал није додуше предвиђао, да ће једнога дана морати тога генија и сама Америка кротити тешким бомбардерима, али

то га не лишава одговорности за зло, које је чинио и према Италији и према својој домовини Америци таквом својом петоклонашком пропагандом, у слијепој покорности фашистичком папи. Јер, све је то папа диригирао, све је то његово дјело, он је на то био обвезан свом ортаку. О Конел није био једини амерички кардинал те врсте. Ето, године 1925, надбискуп Чикага, кардинал Мунделеин, вративши се из Рима, гдје је о фашизму разговарао с папом Пијем XI, изјављује у једним новинама: „Мусолини је човјек доиста велик, он је велик човјек нашега времена!“ У листопаду 1926, приликом оснутка једне талијанске школе у својој бискупији, надбискуп Филадельфије, кардинал Дугерти говорио је величајући католичку оријентацију фашизма. Он је живо пљескао, кад је један од свећеника „одржао бриљантан говор, у којем је величао дивљења вриједно дјело дучеа и фашистичког режима“, како су извјештавале новине. Многи су бискупи и свећеници у разним америчким градовима одликовани Мусолинијевим орденом у знак захвалности за симпатије и сурадњу, зато што су пропагирани фашизам у Америци. Око 200 до 300 различитих листова, органа бискупија и жупа у Америци, марљиво је учествовало у тој акцији. Постоји читава библиотека књига и брошура, које су од 1922. даље објавили у Америци писци и издавачи свећеници, или „добри католици“, на тему Мусолини и фашизам. Треба на првом мјесту споменути католичког пропагандисту патра Коугхлина. Тај је водио пропаганду не само за Мусолинија и за Хитлера (који га је масно плаћао, што је доказано из тајних докумената након слома хитлеризма), него је ишао тако далеко, да је и самој Америци желио и сугерирао – „једног Мусолинија“! А тко је то све диригирао, тко је желио, да се тако у Америци ради за Мусолинија, коме је било у интересу, да фашизам у свијету јача, да се масе свијета занесу фашизмом и буду неотпорне против њега, кад се фашизам ојача за рат? Нитко други него сам папа, то је његово дјело. Амерички кардинали и бискупи, као и енглески, као и они у другим земљама, знали су папину директиву, а та је била: фашизам је спас од „дрвене опасности“! Лако је било жабу натјерати у воду и лако је било америчким и енглеским бискупима добити капитале од англосаксонске плутократије за фашистофилску пропаганду, кад је и тој страни пријетила иста демократија названа „дрвеном опасношћу“.

Предности, које је фашизам имао из папине сурадње на унутарњем и међународном пољу, могу се схватити још боље, ако се знаде, да папин апарат у свијету обухваћа више стотина тисућа свећеника. Само у Италији има их око 70.000. Папа располаже с око 1400 бискупа, те с око 50 нунција. То значи, да Ватикан стоји у дипломатској вези с педесетак држава, и да преко нунција папа може, ако хоће, а Пије XI је показао да хоће, подупирати Мусолинија и дипломатски, а не само пропагандно кроз цркву, проповједаницу, штампу и утјецајем кардинала и бискупа.

Што значи папински нунциј и каква може бити његова улога у појединим земљама, види се из овога тумачења, које даје монсињор Бубиа у „Дипломатским лекцијама на папинском семинару у Риму“:

„Посредовањем нунција владе су у положају, да постигну оне предности које не могу постићи директно. Нарочито у уставним државама и у државама са свемоћним парламентом, нунцију је допуштено, да једном кабинету

прибави већину, кад би без те помоћи могао пасти. Утјецај нунција може постићи запањујуће дјеловање, он може и побијеђеном кабинету помоћи до побједе.” (I. књига, стр. 216)

Овим је јасно речено, да нунциј може узбунити у некој земљи, гдје је акредитиран, бискупе и цркву, да на изборима подупиру ону страну, која је по вољи папи, без обзира на саму ту земљу и њезине истинске народне интересе. То значи, да нунциј може у некој земљи дјеловати и за фашистички режим Мусолинија онако, како жели папа, с тиме да руши или подиже владе, искоришћивањем католичких вјерника у изборима. А то су нунцији и чинили, те су били у ватиканској фашистичкој политици сурадње с Мусолинијем знатан чинилац, који је јачао фашизам у свијету и вјешто спремао терен за његову агресију и трагедију човјечанства у Другом свјетском рату.

Једна је од задаће нунција била и оно, што је Маурицио Пернот изнио у својој књизи „Света столица и свјетска политика”: „За десет година, од 1904. до 1914, напори Свете столице ишли су за тим, да однароде епископат и француску цркву.” У томе однарођивању бискупа и свећенства уопће, у томе скретању њихове бриге и осјећаја за народ, из којег су никли и у којем дјелују, на безосјећајну линију специјалних интереса папинства, била је у фашистичком раздобљу ватиканске политике једна од главних задаћа нунција. Они су на тај начин постизавали велике успјехе, које не треба нарочито илустрирати доказима, јер је доказа нарочито из раздобља прошлог Свјетског рата, било и превише. Наша је земља била особито важан терен, на којем су нунцији одиграли своју дијаболичну улогу као саучесници фашистичког криминала.

Овим текстом се коментаришу општепознате чињенице механизма којима делују Ватикан и папе. Фашизам би без папе био незамислив. Фашизам, као „нови светски поредак” у то време, не би могао да се прошири изван Италије и Немачке, без кардинала, бискупа, нунција и осталих структура Ватикана. Готово идентична ситуација је и са новим светским поретком, који се од 1989. године назива глобализам, а који не би могао да постоји да није било Јована Павла Другог.

5. 11. На страницама 80 и 81 објављен је текст:

„Наглашујем, да су латинска и империјска традиција Рима заступане данас у католицизму... Једина универзална идеја је она, која данас постоји у Риму, она идеја, која пламти из Ватикана”. То су ријечи Мусолинијеве из 1921. године, то су мотиви, који су га довели до закључка: утилизација католичке цркве у империјском плану!

Мусолинијев министар правде Алфредо Роко говорио је у Барију ожујка 1926. године:

„Италија не може постојати као држава без једне свјетске мисије, а та мисија не може бити друга, него римска и католичка. Фашизам је реприза цивилизаторске католичке мисије Италије у свијету.”

Фашистичко-папински империјализам поставила је Маргерита Сарфати у својој биографији Мусолинија овако:

„Три велика империја, који данас творе три ступа човјечанства, јесу: британски империј, који још увијек посједује територије, али се чини, да је изгубио

идеју – руски, који има идеју, али тражи територије на истоку и на западу – кршћански, који нема територије, али се у њему окупљају четири стотине милијуна људи, распршених по читавом свијету. Чини се, да је овај трећи нај-солиднији. Та лађа плови још увијек боље од других на узбурканим валовима историје... Снага Римског империја, католичког и универзалног, којему је Крст први грађанин, то је снага нашег националног јединства и наше универзалне експанзије, која се не смије занемарити.” (стр. 260.)

Папа је повјерио ту „лађу”, тај свој империј, симболичан и спиритуалан, Мусолинију. Мусолини је имао да на великом дјелу тог империја, у земљама, гдје живе католици, буде господар, он је имао да те земље почне оружјем освајати. „О espandersi o esplodere!” – то је била парола Мусолинијева: експанзија или експлозија. Њему је требало пространстава, он је био гладан територија.

Да је Ватикан имао интереса на фашистичком територијалном освајању, на подјармљивању туђих народа, на империјалистичком рату, то је доказано праксом. Али и читава историја папинства доказује, да је и оно гладно територија. У читавом Средњем вијеку папинство је ишло путевима старог поганског римског империја, крижарски ратови, све борбе против херезе и шизма, борбе против славенског богослужја у Хрватској, борба против босанске цркве и босанских владара, све то није било ништа друго, него обнављање позиција римског империја. У духовно, религијско рухо била је завијена чисто економска империјалистичка политика, борба за комуникације, борба за феуде, борба за руднике. А и у новијој историји папинства има тих истих сасвим „свјетовних”, територијалних тежњи, савршено империјалистичких.

Мада је текст из књиге која је објављена 1950. године, он у потпуности осликава оно што је радио Јован Павле Други. Био је гладан територија и власти и за разлику од Пија XI савезника није морао да тражи, он се сам појавио у виду снага које су желеле да расту и разбију Исток. На челу су били Реган, његова администрација и њихови савезници из Западне Европе. Територија је сада оно што може да представља тржиште. Дакле, Јован Павле Други и није морао да покаже неку оригиналност. Било је потребно само да примени оно што је радио његов претходник Пије XI а о томе постоје подаци и документи у архивама Ватикана. Велика група свештеника која се педесет година припремала за борбу против Истока, била је спремна да се укључи и заврши посао. Уосталом, након Латеранског споразума, Ватикан и папе су комплетно преуредили свештенички кадар Римокатоличке цркве, по систему да је најважније припадати фашизму, јер само та припадност значи и оданост папи.

5. 12. На страницама од 84 до 87 објављен је текст:

У то се вријеме говорило о некој тобожњој папиној дипломатској акцији за рјешење абесинског спора, али до тога није никада дошло. Папа није имао интереса, да чини нешто што би било против Мусолинијевих и његових личних интереса: у Абесинију је требало понијети луч фашистичке и кршћанске цивилизације!

„Трансалпинска агенција” објавила је, 13. VII 1935, вијест из Рима, која гласи:

„Када је требало да талијански држављани, који служе у палатинској гарди (у Ватикану), по позиву, ступе под заставу за рат у Абесинији, изјавио је папа: „Чланови палатинске гарде треба да врше своју дужност добрих Талијана. Према томе Ватикан не треба тражити од талијанске владе неке благодатне мјере, да се они ослободе дужности у овом рату”. У политичким се круговима тврди, да је то још један доказ како папа добрим оком гледа Мусолинијеву акцију у Африци, а то зато, што се нада, да ће конкретан утјецај Италије у Абесинији осигурати католичким мисијама знатан развој дјелатности.”

Дана 5. рујна 1935, на дан кад је Лига народа почела да дискутира абесинско питање, одржавао се у Тераму национални Еухаристички конгрес, на коме је, поред папинског легата, било 19 надбискупа и кардинала и 57 бискупа. Демонстрирајући против Лиге народа, која је имала да брани Абесинију од разбојничког напада (што ипак није учинила) тај је скуп највиших талијанских прелата послао с конгреса посланицу Мусолинију, у којој стоји: „Католичка Италија моли за процват и величину љубљене домовине, коју је учврстила ваша влада”.

Дана 8. XII 1935, бискуп из Civitа Castellana, говорећи у присутности Мусолинија, захвалио је Богу, што му је „допустио да види ове епископске дане, који су посветили наше јединство и нашу вјеру”. Бискуп из Nocera N. Cola упутио је у пастирском писму своје мисли вјерницима и истакнуо, „да је овај рат праведан и свет, за одбрану једног виталног дијела домовине, заправо наших колонија, као и неизбјежне потребе за експанзијом наше енергије, а ми тај рат сматрамо праведним и светим, и ради афирмације нашег права на цивилизацију, које нам је било признато вјековном традицијом пјесника, умјетника, јунака, светаца, морнара и истраживача”. Горички надбискуп Марготи наредио је, да се у црквама моли за побједу талијанског оружја у Абесинији, као и за побједу против санкција, које је Лига народа одредила против агресора. Он је поклатио фашистичкој странци златан ланац и једну златну ватиканску монету као прилог за продужење рата у Абесинији. Ријечки бискуп Сантин казао је, 14. X 1935, приликом прославе у сјеменишту, да је абесински рат – рат за цивилизацију, па ће се он као и његови сјемеништарци свакодневно молити за талијанске војнике, који се боре за цивилизацију.

Надбискуп римски Пизани упутио је са своје стране велику количину златних предмета за помоћ држави у рату и попрадио дар писмом, којим даје израза својем ратоборном духу. Бискуп Пинерола позвао је вјернике да помогну рат у Абесинији. Каже, да жели Абесинцима „свјетлост еванђеља и благодати римске цивилизације”. Бискуп из San Miniata изјављује, да је „за побједу Италије клер спреман да растопи злато цркве и бронцу звонова”. Бискуп Siene поздравио је Италију „нашег великог дучеа и наше војнике, који се боре за побједу истине и правде”.

Најратоборнији је свакако милански кардинал Schuster, који упоређује абесински рат с крижарским ратовима. На дан свечаности Похода на Рим, 26. X 1935, одржао је проповијед у миланској катедрали у част палим фашистима. Подвукао је да је дан 28. X, дан похода на Рим „отворио ново поглавље у историји Италије, а исто тако и католичке цркве”. Он је позвао вјернике да

сурађују с Богом на народном и католичком пољу, а нарочито у овом часу „кад талијанска застава носи тријумфално крижарски крст, скидајући окове робовима и отварајући пут мисионарима, проповједницима еванђеља. Добру вољу свију Бог ће наградити побједоносним миром, захваљујући храброј војсци, која, покоравалући се заповједима домовине, отвара уз цијену крви врата Абесиније католичкој вјери и римској цивилизацији... Вјечна мисија католичке Италије, то је мисија мира и Дантеа, по којој је Христ Римљанин”.

Клање у Абесинији приказано је од папних првих људи као мисија цивилизације и вјере, као пут Христа – Римљанина! Овако се отприлике изразило о абесинском рату 29 талијанских надбискупа и 61 бискуп. Дана 21. XI 1935, могла је римска „Трибуна” написати: „Први пут судјелује епископат отворено и успјешно у великој политичкој акцији, у коју је умијешана Италија, и то не појединачно и спорадичким манифестацијама, или сумњивим изјавама, него једнодушно и слободно. Данас талијански епископат ставља у службу талијанске ствари ауторитет свог високог положаја”.

Дана 3. ожујка 1936, мобилизирана је за Абесинију и позната „чудотворна” слика Мадоне из Напуља. Слика је свечано донесена из Помпеја у Напуљ с великим манифестацијама за рат. Авиони су летјели изнад процесије и бацали летке за рат, а напуљски надбискуп Аскалези попео се на кола с Мадонном и благосливљао војнике и масу.

Након упоковања Абесиније, кад је „империј” остварен, у цркви у Адис Абеби говорио је папин легат Кастелани:

„Поздрављам све јуначке војнике, који припадају војсци, која је изненадила свијет, али није изненадила небеса, јер су јој она била савезник. Ви доживљујете славне часове, који неће трајати само једну годину, већ навјештају непромијењену славу кроз вјекове. Рекао бих да је записано ново поглавље у великој књизи Божје провидности. Италија је земља која је Богом одређена да понесе у свијет вишу цивилизацију и славу цркве. Римски империј понијет ће у свијет Христов крст, по узвишеној директиви дучеа, који сједињује с храброшћу јунака мирну и тријезну равнодушност. Он ће у друштву народа увијек носити идеју праведнога и узвишенога мира. Ради тога ћемо увијек молити Бога, да буде поред њега и да га штити. Поздрављам краљевску и царску савојску кућу, која је дала цркви толико светаца, а толико јунака домовини. Поздрављам дучеа, поздрављам маршала Badoglio и вице краља Gracianiја. Поздрављам војску, која је дошла у Абесинију да изврши културну мисију.”

Папа Пије XI је, 12. V 1936, кад је Абесинија упокорена отровним пливима (које су сијали над абесинским племенима власторучно Мусолинијеви синови Бруно и Виторио, те његов зет Ђано, авијатичари у Badoglioвој инвазионој армији) изрекао говор, којим је учествовао, како је дословно рекао: „...у триумфалној радости једног читавог великог и доброг народа, поводом мира, који ће, како се очекује и намјерава, бити ефикасан принос и прелудиј правога мира у Европи и у свијету”, То су, дакле, папине ријечи о резултатима абесинског рата. Њему је тај рат „ефикасан принос миру”, то је њему само „прелудиј правога мира у свијету”. Чињеница, да је поробљен један народ, који је тисуће година имао своју државу, макар и врло заосталу и примитивну, који је

сада постао колонијалним робом, папу ништа не забрињује. То је њему само мотив за „тријумфалну радост“!

Овај текст показује да никога не треба да изненади када један папа подржава рат, освајање и сукобе. За папе је важно да, ако се оружја лате и буду агресори и насилници римокатолици који папи признају власт, онда је сваки такав поход благосиљан од Ватикана. По правилу, сви ти ратови су праведни и цивилизовани, зато што се правда и цивилизација налазе само у Ватикану. Ту матрицу препознајемо и код Јована Павла Другог. За њега су римокатолици безгрешни, а ако им он наређује шта треба да раде онда Јован Павле Други у њиховим рукама не види оружје, већ цвеће као симбол мира.

5. 13. На страницама од 88 до 90 објављен је текст:

Фашистичка политика Ватикана дошла је поново до изражаја на интернационалном терену у поводу шпањолског рата. Тај је рат изазвао Мусолини, снабдевши Франка и његову банду најмодернијим оружјем, авијацијом и трупима. Од самог је почетка рата у Шпањолској Пије XI благосливљао реакцију, Франка и његову банду, који „бране право Бога и вјере“. У говору почетком рата Пије XI грубим ријечима осуђује републиканце, које сматра одговорним за пожаре цркава и уморства свећеника. Он лицемјерно изјављује, да он и републиканце „љуби“ али „љуби“ их једном „нарочитом љубављу, која долази из самилости и сажалења“. Будући да не може друго учинити, да би републиканци увидјели своју заблуду и послушали глас својег љубећег и скрбног оца, забринутог за њихове душе, папа ће „молити за њих“, да им душе (кад их Франко покоље) дођу спремне пред лице Божје...

У стилу тих папиних говора писали су и говорили сви шпањолски кардинали, бискупи, високи прелати, а и већина нижега свећенства (док је Франко и њихове редове прорјеђивао у слијепој мржњи према свакоме, који се опирао, па био он и свећеник). Читави шпањолски епископат стао је на страну Франка. У студеноме 1936. изјавио је примас Шпањолске кардинал Гома: „Овај рат јест рат, који подржава шпањолски дух против онога другога духа, ако се то уопће може назвати духом, који би хтио да утопи све што је људско у моралу марксистичког материјализма. Крв, која се лије, драга је Богу!“

Ватикан је дигао проклетство против оних шпањолских свећеника, који су, мада у мањини, хтјели помоћи народу и његовој власти. Много тисућа вјерника и стотине свећеника побијено је од стране Франка. По затворима и концентрационим логорима генерала Франка, кад је тај уз помоћ Мусолинија и Хитлера успио сломити републиканску власт, остало је на тисуће вјерника и на стотине свећеника, али Ватикан није никада дигао глас у њихову заштиту. То су за папину схваћање херетици, макар били добри вјерници или у свећеничким сутанама.

Ватикански став у питању Шпањолске овако карактеризирају Salvemini и Piana:

„Оно, што је забрињавало Ватикан, био је развој прилика у Републици Шпањолској прије Франка. Тамо је папа видио, како све јасније напредује прогресивна социјална мисао и баца своју сјену на Медитеран. Данас је историјски утврђено, да је устанак, из којег је настао грађански рат извршен знањем Мусолинија, чије су се зрачне снаге појавиле на позорници већ првих

дана побуне, а папа није оклијевао са својим благословима побуњеницима и диктаторима, који су на себе преузели задатак, да ће срушити републику.” (стр. 142.).

Ти писци износе врло значајну улогу, коју је Ватикан имао у шпањолском рату не само моралним помагањем и благословима, него особито својом дипломатском интервенцијом у Америци. Они кажу:

„Сигурно је, да Мусолини и Хитлер нису водили у Шпањолској рат за љубав цркве, или зато да учине задовољство папи. Њихови су циљеви били све прије него религиозни. Али уза све то обојица, а особито Мусолини, добили су дубоко признање Ватикана и католичког клера Америке, који је читав био мобилизиран, да би утјецао на јавно мишљење у прилог Франка. Та мобилизација имала је један даљи циљ. Било је очигледно, да шпањолски републиканци не могу очекивати ништа него само најгоре од стране торијеваца британске владе. Њихове наде у помоћ Француске биле су окрутно разбијене. Француска влада, у непрестаној кризи, ишла је путем Енглеске у интернационалној политици. Само је Совјетска Русија долазила у обзир, али она је била сувише далеко. Постајало је, међутим, једно тржиште, гдје је било могуће лако и брзо добити оружја и муниције: Сједињене Државе. Појавило се животно питање за Ватикан и фашистичке диктаторе: спријечити, да се то тржиште отвори шпањолским републиканцима! Како ни Хитлер ни Мусолини нису у то вријеме могли извршити ефикасније пресије на Вашингтон, а нити су могли тражити ослона на америчко министарство вањских послова, та је задаћа повјерена Ватикану. Искористивши у пуној мјери свој утјецај у америчкој политици, започевши најбучнију и нимало скрупулозну пропаганду у католичкој штампи Америке, са проповиједаница, и у школама, те директним апелом на америчку владу, Ватикан је извршио своју задаћу, чак и с већим успјехом, него што се очекивало”. (стр. 143)

Разговоре у Вашингтону о том питању, да се спријечи добављање оружја и муниције и да се ослаби републиканце на друге начине, водио је лично кардинал Пацели, садашњи папа Пије XII који је путовао у Америку, и то се сматра највећим успјехом његова путовања. Заслуга је, дакле, Ватикана, што је Америка у шпањолском рату заузела познати свој негативни став и што је републиканска Шпањолска била у судбоносном моменту ослабљена. Ватикан није, доиста, само благословима и фразама учествовао у том рату.

Кад је тим методама Франко заробио Шпањолску и увео у њој најкрвавију диктатуру, Ватикан је небројено пута јасно изјавио, да је Франкова држава „прототип узорне кршћанске државе”, „узор за друге нације” итд. Ни Пије XII, наследник Пија XI, није се другачије односио према Франку. Наставио је само стару ватиканску линију, па и он сматра, да је Франкова држава „модел реда и дисциплине”. Папи се особито свиђа, што је Франко „ускрисио стари сјај шпањолског католицизма”. Он је доиста укинуо аграрну реформу и повратио језуитима и другим религиозним редовима големе посједе и повластице, стечене у доба инквизиције, а школе је ставио под контролу цркве. Он је вратио велике посједе и шпањолским грандима, који су ослонац папинства у тој земљи. Уништио је антиклерикалну масонерију, избацио је из земље протестантске мисионаре, забранио је јавно исповиједање било

какве друге религије осим католичке итд. Није, дакле, чудо, да је Пије XII, одмах по свом устолочењу, изразио апсолутно повјерење у Франка и у све оне, који су помагали његовој побједи. У радио-емисији од 16. IV 1939. Пије XII је казао:

„Мир и побједа је жељена од Бога, за ону Шпањолску, која је дала проселитима материјалистичког атеизма наше епохе најбољи доказ, да изнад свих ствари стоје вјечне вредноте, религије и духа.”

Дакле, текст је јасан. Због интереса, Ватикан је спреман на све. Где је кризно подручје или избију сукоби, ту се одмах појављује и Ватикан. Као што може да спречи наоружавање њему супротне стране у сукобу, тако може и да помогне у наоружавању групе која, с оружјем у руци, остварује и најминималнији интерес Ватикана и папе. То исто је радио и Јован Павле Други, а нарочито од 1990. године, када је отпочела последња фаза уништавања Срба и бивше Југославије. Јован Павле Други поступио је по доктрини Ватикана, где су фашизам и усташтво, ту је незаобилазан и папа. Да не буде забуне, Фрањо Туђман и његова ХДЗ и нису ништа друго, без обзира на назив који користе, до најочигледније усташе. Зато је са њима у друштву и Јован Павле Други.

Овде се наводе чињенице које се односе на грађански рат у Шпанији. За Ватикан и папу Франко и његова Шпанија су узорна хришћанска држава, а да би Франко такву државу створио, уз оружје и злочине, Ватикан је помогао тамо где нису могли Мусолини и Хитлер. Склоност Ватикана да учествује у трговини оружјем одувек је постојала, па пошто за то није одговарао ниједан папа, разумљиво је што је и Јован Павле Други слободно и отворено учествовао у тој трговини приликом наоружавања свих оних који су оружјем извојевали сецесију и растурање бивше Југославије. Ватикан и папе се никада нису обазирали на жртве и злочине, па зашто би Јован Павле Други.

5. 14. На страницама 91 и 92 објављен је текст:

Папа је најактивније сурађивао с Мусолинијем у припремању Другог свјетског рата. Особито је важна папина сурадња у том смислу на унутарњем талијанском терену.

Галеано Ђано биљежи у свом дневнику, 2. XI 1942, да му је Мусолини тога дана причао ово: „Једном сам био одлучио, да и у питању чудеса треба примјенити аутаркију, па сам дао на знање Ватикану ту намјеру. Ватикан је тада на моју иницијативу пустио у промет Мадону од Лорета као конкуренцију оној од Лурда. Треба признати, да су и они (у Ватикану) тиме учинили добар посао”. То није празна анегдота. Из овога се види, како су Ватикан и фашистички режим сурађивали у свему чак и у тако деликатним питањима као што су чудеса. На Мусолинијев миг организира се масовно ходочашће на мјесто чудеса. Папа оштећује Француску тиме, што одређује, да се Мадона од Лорета лансира као циљ масовног посјећивања умјесто оне од Лурда. То је требало Мусолинијевом аутаркијском плану, а тај је план имао и те какве везе с планом за рат. Лурд је одвлачио милијуне лира у иноземство, тиме се смањивала куповна снага Италије. Напротив, уздицањем лоретске Мадоне у ранг оне од Лурда у Француској, талијанска је валута остајала у земљи, а привлачило је то и милијуне стране валуте, па је талијанска куповна снага

расла! Истина је, како каже Мусолини, и Ватикан је на томе зарадио, али основно је било, да се фашистичка државна благајна јача, да притјечу средства за рат.

Папа Пије XI имао је, наводно, своје мадоне, односно места појављивања. Разлог тих појављивања је систем како фашисти и Ватикан да зараде паре. Исто је урадио и Јован Павле Други. Поменимо Мадону из Међугорја, у Херцеговини. Та Мадона, односно Госпа из Међугорја Јована Павла Другог у Херцеговини, исто као Мадона од Лорета у Италији Пија XII, непогрешиво је наговестила оружане сукобе. За разлику од ове италијанске, која је послужила и за стицање пара да би Мусолини могао да се наоружа, ова херцеговачка је омогућила Туђману и усташама средства за набавку оружја, али и да охрабри усташе да се нико не би покајао због злочина који је извршен у непосредном компилуку, у Пребиловцима. То је Јован Павле Други желео.

5. 15. На страницама од 101 до 103 објављен је текст:

Већ је 1931, дакле двије године прије преузимања власти, успостављен први контакт између Хитлера и папе. Геринг је тада дошао у Рим, те је био примљен од државног подтајника у Ватикану кардинала Пизара. Геринг је код тог представника самога папе заговарао националсоцијализам, изјавивши добре намјере покрета према католичкој цркви, те је тражио папину интервенцију у корист нацизма код њемачких бискупа и код Центрума. Геринг је иступао с „обраном од деструктивне демократије” и „црвеном опасношћу” и имао је успеха, јер је ускоро дошло до преокрета у држању Центрума, који је напустио сурадњу са социјалистима у борби против нацизма, а њемачки католички клер почео је нагло скретати према нацизму. Центрум се цијепа, из њега излази Фон Папен и његова околина, ствара се Папенова антипарламентарна влада, и тај бивши лидер Центрума, како је познато, омогућава затим својом издајничком политиком Хитлеру, да преузме власт, што се догодило у сјјечњу 1933. године. Фон Папен, дотле канцелар, постаје вицеканцеларом у првој Хитлеровој влади те прелази сасвим у нацистичку странку, што чине и многи други вође бившег Центрума.

Дана 23. III 1933, на сјјдници Рајхстага, у којем Националсоцијалистичка странка још није имала апсолутну већину, изјавио је Хитлер, да се у кршћанству налази неразрушив темељ њемачког моралног живота и да његова влада придаје највећу важност пријатељским односима са Светом столицом. Двије кршћанске религије (католичка и протестантска) сматра нова влада – која не жели никаквог компромиса с атеистичким организацијама – врло знатним чиниоцима за очување националних традиција, те ће бити поштоване све пријашње конвенције склопљене између тих вјера и влада појединих њемачких земаља. Хитлер је тиме мислио на постојеће конкордате. Након те Хитлерове декларације састао се, 29. III 1933, њемачки епископат у Фулди, те је на тој конференцији с великим задовољством узео до знања Хитлерово обећање и изјаву владе. Конференција је изјавила, да има пуно повјерење и да сматра да нису више потребне забране и опомене, које су прије бискупи издавали против католика, који се уписују у Националсоцијалистичку странку.

Након тога долази до још једног важног момента: и онај дио Центрума, који након расцјепа није отишао за Фон Папеном, оријентирао се сада према новим директивама Ватикана, те је гласао, да се Хитлеру даду пуне овласти, што је значило, да је папа одредио, да Центрум подупре стварање нацистичке диктатуре у Њемачкој. Дана 5. септембра 1933, папа је одредио, да се Центрум распусти, јер није био више потребан. Догодило се по прилици слично као с Пучком странком у Италији, која је по директивама папе помогла успон Мусолинија, а затим била распуштена.

„Првих мјесеци хитлеровског режима Ватикан се показао да је склон том новом режиму. Тај му се режим указао од самог почетка као бедем социјалне равнотеже и као обрана од комунистичке опасности. Такво држање Ватикана у складу је с апелом, који је папа објавио у енциклици од свибња 1933, за уједињење свих снага против субверзивне пропаганде.” (Salvatorelli, стр. 256)

Папа је у тој енциклици нарочито нагласио опасност од „непријатеља сваког политичког, социјалног и религиозног реда”, циљајући очито на прогресивни покрет, те је поцртао „догађаје недавне, чак врло ближе”, мислећи тиме на пожар Рајхстага, видећи у томе демонстрацију субверзивних снага, које проводе у дјело „своју катастрофалну и убитачну идеологију”.

„У тим је ријечима недвојбена алузија на пожар Рајхстага, којом је згодом папа прихватио службену, то јест хитлеровску верзију и интерпретацију тога догађаја.” (Salvatorelli, стр. 256)

Познато је, да је Рајхстаг дао запалити сам Геринг, и то зато, да би му то био повод за онај страховити терор, који је тада започет против свих напредних елемената у Њемачкој. Хисторијски је утврђено, а већ се на самом процесу против људи, које је нацистичка влада довела на оптуженичку клупу, као тобожње потпаливаче Рајхстага, јасно видјело, да је то било смишљено провокаторско дјело. Али папа, који је то такођер врло добро знао, улази стопостотно у службу нацистичког криминалног плана, те подупдире нацистичку тезу и даје подршку окрутном и крвавом нацистичком терору, од којега су управо тим поводом погинули многи људи. И с нацизмом је папа, дакле ступао на исти начин у сурадњу као и талијанским фашизмом, без обзира на морал и патње људи.

У тој атмосфери долази, 20. септембра 1933. до склапања новог конкордата између нацистичке Њемачке и Ватикана. Тај је конкордат имао ускладити и употпунити оне већ постојеће за поједине њемачке земље, за Баден, Баварску и Прусију. Тај конкордат потписао је вицеканцелар Фон Папен. Непосредно по потпису он је изјавио, да је „папа широкогрудан”, да је борба коју Њемачка води против деструктивних елемената, опасних за стари социјални ред, одлучан моменат у склапању тог новог конкордата. Фон Папен је тада изјавио и ово:

„Хитлеризам је кршћанска реакција против начела 1789” (то значи против начела Француске револуције).

Фон Папен је осим тога изјавио:

„Ватикан није оклијевао (!) да оствари то дјело конкордата с новом Њемачком, јер је био увјерен да је борба против болшевизма и против покрета

безбожника тако одлучан задатак, те црква мора пружити своју помоћ сваком ономе, који је подузео да ту борбу води.

Лаж, манипулација, злочин и лицемерје одавно су стил деловања Ватикана, те зато не чуди што је то радио и Јован Павле Други. Да не буде забуне, то се огледа у подударности принципа, а разлике које постоје резултат су само промењених техничких средстава деловања. Некада је био потребан конкордат, а за време понтификата Јована Павла Другог били су довољни само медији и ставови Ватикана са својим организацијама. Јован Павле Други је, по закономерности која прати Ватикан, опет изабрао погрешну страну и стао у одбрану оружаног сепесионизма и разбијања бивше Југославије.

5. 16. На страницама 104 и 105 објављен је следећи текст:

Кад је дошло до тог конкордата, њемачки су се кардинали и бискупи нагњецали у изјавама солидарности с хитлеризмом. Кардинал Белтрам, надбискуп у Breslau, писао је Хитлеру:

„Епископат свих дијецеза Њемачке није оклијевао... да изјави своју одлуку и искрену и брижну, да свим својим снагама сурађује с владом.” (Kölnische Zeitung”, 24. VII 1933) Исти бискуп у „Прокламацији вјерности новој држави” изјављује, да треба сматрати божанским добротинством све оно што је Бог дао Нијемцима, велико и снажно, а односи се на домовину и расу. Црква иде у сусрет националсоцијалистичком режиму, каже кардинал Белтрам, „срцем пуним повјерења у Бога.”

Патер Велтер, у проповиједи изреченој у катедрали свете Хедвиге у Берлину, после церемоније у вези с конкордатом, тврди да Хитлер искрено жели добро њемачком народу „према створитељској вољи Бога”. Он је као фирер јамац кршћанске мисије цркве: „Ми чврсто вјерујемо, да је Христ пробудио њемачки народ на нови живот... Мистеријски апел Спаситеља упућен је нашем народу: Њемачко, ја ти кажем устани!” Како видимо, овај је патер јасно повезао улогу цркве и улогу нацизма у „буђењу” њемачког народа, а до чега је то довело, врло добро знамо.

Др. Steinman, капитуларни викар Берлина, написао је у једном писму за јавност: „Наш канцелар (то јест Хитлер) био је позван од Бога, да поведе њемачки народ његовој величини и слави.”

„Völkischer Beobachter”, главни орган нацистичке странке и владе, писао је с пуним правом, да тај конкордат значи потпуно одобравање новом режиму Њемачке од стране папе...

Дакле, из сваког текста просто извиру чињенице и докази о органској спрези Ватикана са најгорим режимом, који је у то време био нови светски поредак. Зато не треба да чуди подршка коју је Јован Павле Други безрезервно давао Туђману и његовом зликовачком режиму”.

Овај текст је цитиран зато што, ако се уместо речи Немачка употреби реч Хрватска и ако се уместо католичких свештеника са немачким именима употреби име било којег свештеника Римокатоличке цркве са територије бивше Југославије, добија се потпуно истинит текст. Дакле, закономерност поступања Ватикана и Јована Павла Другог је непогрешива, јер се заснива на вековном коду Ватикана.

5. 17. На страници 105 објављен је текст:

Листопада 1933, кад се Њемачка демонстративно повукла с конференције за разоружање и из Лиге народа, те је тиме задала ударац организацији мира и први пут се отворено изјаснила за пут рата, Хитлер је одредио познати „плебисцит“ и нове изборе за Рајхстаг. „Плебисцитом“ је имао њемачки народ манифестирати право Њемачке на тобожњу „равноправност у интернационалним односима“. Њемачки високи клер, по директивама из Ватикана, дао је пуну потпору Хитлеру, јер је од вјерника тражено, да гласају у „плебисциту“ у прилог Хитлера. Једино су у питању избора за парламенат бискупи оставили вјерницима по вољи, позвавши се на 32. параграф конкордата. Хитлер би сигурно био волио, кад би католици и за тај дио избора били добили стриктне директиве. Али већ сама директива за „плебисцит“ била је међутим таква, да је могла дјеловати за Хитлера повољно и с обзиром на изборе за парламенат.

На готово идентичан начин поступила је црква у Хрвата, али и Ватикан и Јован Павле Други поводом референдума и избора у Хрватској. Кроз историју папства види се да је свако уплитање Ватикана у световне ствари било погубно, јер је готово увек за последицу имало злочине у име Христа и Ватикана.

5. 18. На страници 112 објављен је текст:

Бечки дневник „Reichspost“, орган бивше аустријске владе, који је прије заступао католичка начела у читавом аустријском јавном животу, писао је тим поводом:

„У љубави према нашем народу видимо најбољу услугу нашем Створитељу, те дајемо с весељем народу што припада народу, а Богу, што је Божје. Највиши црквени кнез у нашој земљи благословио је дуго очекивани тренутак њемачког сједињења. Тако смијемо фиреру отворено гледати у очи те му рећи: „Нијемци Аустрије ступају данас чврсто у њемачку народну заједницу.“ (Цитирани лист имао је тада још увијек стару редакцију, као и за Schushnigga).

У Беч је дошао Хитлер. Како јавља Њемачки обавјештајни уред (ДНБ) 15. ожујка 1938.: „Бечки надбискуп кардинал Initzer је посјетио Хитлера у хотелу „Империјал“ и изразио му своју радост поводом сједињења њемачке Аустрије с Рајхом те је притом нагласио вољу аустријских католика, да дјелима сурађују на њемачкој обнови.“

Дана 27. ожујка 1938, ДНБ је објавио ову вијест из Беча:

„Аустријски бискупи су издали свечану изјаву, у којој из најдубљег увјерења и слободном одлуком поводом великих историјских догађаја у њемачкој Аустрији изјављују, да радо признају успјехе националсоцијалистичког покрета, те њихово примјењивање прихваћају с благословом и најбољим жељама. Бискупи изричито признају, да спадају, као Нијемци, у њемачки Рајх, те захтијевају то признање од свих вјерника.“

Промену граница благосиља Ватикан, односно све што представља интерес Ватикана или, прецизније, повластице и лагодности које то доноси кардиналима и курији. Идентично је поступио и Јован Павле Други који је сецесију благосиљао, па, након што је Ватикан први признао сецесију, захтевао од свих својих савезника да га следе. То се дословце уклапа у тежњу

Ватикана да папа буде врховни верски поглавар, а да се обнови или прошири, односно створи у Европи држава или власт под доминацијом Немачке. У Ватикану папа, а у Немачкој цар, као гаранције стабилности и остваривања интереса западне цивилизације.

5. 19. На страницама од 115 до 117 објављен је текст:

У црквеним круговима радо истичу, да је Пије XII по свом фанатизму врло сличан последњем папи, који је био проглашен свецем, оном 226. по реду папи, Пију V окруњеном 1566, који је умро шест година касније, пошто је пред смрт наредио да инквизиција мора ликвидирати не само оне херетике, који су активни, него и оне „тихе”, као и оне, који су херетици „а да то сами и не знају.” Пије XII доиста је фанатик и физички сухоња од фанатичности. Друга му је карактеристика да је веома учен, а трећа да је аристократа римски и директни судионик у финансијском капиталу Италије. Пије XII Еугенио Пацели, родом је из познате римске фамилије Пацелија, кнежевске и банкарске куће. Његов стриц Ернесто Пацели био је на челу највеће римске банке, „Банко ди Рома”, која је знатну улогу одиграла и у вези Ватикан-фашизам. Папини најближи рођаци и данас руководе том банком, као и многим другим банкама и великим индустријским подuzeћима, а у Ватикану имају високе почасне функције. Његов је брат, адвокат Пацели, с ватиканске стране био експонент у склапању Латеранског споразума с Мусолинијем. Еугенио Пацели постао је бискупом године 1917. Одмах затим био је послан у Њемачку за папинског нунција, гдје је остао више година. Он је имао да склопи тајни споразум између Ватикана и претежно протестантске Њемачке. Њемачка је имала да у будућем рату стане уз бок католичке, папи вјерне Аустрије, да заједно туку херетичне и опасне државе: Француску, Енглеску и Русију, па и – Италију... Каснија реагирања Пија XII на њемачки национализам, па и нацизам, у вези су с тим његовим прилагођавањем у Њемачкој за година нунцијатуре. Он је тада повезао многе везе, које се вуку до данас. Године 1918, у Баварској је дошло до револуционарних догађаја, али је ствар угушила у крви влада Рајха, којој је на челу био социјалдемократ Херман Носке. Пацели је том приликом извјештавао шифрираним телеграмима папу Бенедикта XV о развоју догађаја, а из једног неспретно изгубљеног телеграма историја је могла забиљежити податак, да је у тим догађајима постојала тајна алијанса и сурадња између Носкеа и Ватикана, посредством и на иницијативу Пацелија... Он је тада био у Минхену, а затим је постао нунцијем у Берлину. Године 1929. склопио је конкордат између Пруске и Ватикана, те је именован, за заслуге, кардиналом. Занимљиво је, да је и данас лични тајник папе њемачки језуита Leiber, а најважнији његов савјетник познати је монсињор Кас, шеф католичке странке у Њемачкој, који је и сада у емиграцији, што не значи да не диригира свим католичким политичким покретом у Њемачкој.

Еугенио Пацели постао је државним тајником Ватикана године 1930, по смрти кардинала Гаспарија, те је тако већ тада владао у Ватикану, као први до папе, а како је био интелигентнији и у сваком погледу иницијативнији од Пија XI, све оно што се приписивало том папи, највећим је дијелом дјело Пацелија.

Пацели је у више наврата показао, како се односи према фашизму. Цитират ћемо међутим само нешто.

Године 1934, кардинал Пацели, касније папа Пије XII боравио је у Буенос Аиресу у посебној мисији. Он је тада био државни секретар Пија XI. Дана 13. X 1934. одржао је тамо говор и „сазвао је благослов божји на онога, који управља домовином и бди над њеном срећом”, мислећи на Мусолинија.

Кардинал Пацели је приликом отварања циклуса предавања у „Институту за римске студије”, одржао говор, у коме је доказивао, да је Крист заправо Римљанин, јер је провидност одредила да Рим буде духовни центар религије. У присутности бројних црквених достојанственика кардинала и фашистичких функционера, Пацели је одао пошту папи, краљу и дучеу.

А кад је у јеку абесинског рата читав поштени свијет осуђивао фашистичку Италију, Пацели је пјевао хвалоспјеве Мусолинију:

„Рим је био створен и одређен од провидности да постане пријестолницом свијета и централно сједиште вјере. Царски Рим био је историјска припрема за духовно универзално царство Исуса Христа... Никакав град неће побједити мисију Рима, града Божјег, града утјеловљене мудрости... Уништити Мусолинија, то је циљ противника, а то значи погодити срце Рима, главу кршћанства, уништити свеце и убити Бога. И како се може тражити онда, да црква не подупре свог великог крижара, Мусолинија.”

Докле могу да иду папе, најбоље показује овај текст. У њему се износе чињенице зашто је Ватикану била потребна доктрина о непогрешивости папе. Све што изјави папа, за масе је опијум. Тиме се користио и Јован Павле Други, а овај текст се наводи да би се, упоређивањем и анализом, дошло до што очигледнијих доказа континуитета деловања Ватикана и својеврсне храбрости да се свака глупост прогласи догмом. Сваки полазник веронауке могао би да демантује овог папу и поводом верских питања. Готово све папе имају проблем што, опхрвани нагоном за световном влашћу на планетарном нивоу, често не признају ни верске догме на којима су саздане црква и вера. Тај осећај и стање презумпције непогрешивости, да један човек добија ранг Бога, делује увек трагично. То су најбоље осетили Срби.

5. 20. На страници 120 објављен је текст:

Папин став према Другом свјетском рату није био једнак у свим фазама рата. Папа га мијења и удешава према околностима. Другачији је у самом почетку рата, док Њемачка врши инвазију Пољске, неголи касније, кад Њемачка стоји на врхунцу своје снаге на каналу Ла Манш, другачији је прије уласка Италије у рат неголи након тога. Он постаје сасвим одређен, кад започиње рат против Совјетског Савеза. Нове изгледе поприма став Ватикана у посљедњој фази рата, кад је пораз нацифашизма очигледан. Линија није равна и није онаква какву су занесени и добронамјерни вјерници могли очекивати од врховног шефа католичке цркве, која по својим декларираним начелима осуђује рат, а по Еванђељу проповједа мир међу људима као највеће добро и дар божји. С тог становишта став папин био је очито негативан, јер он није досљедно томе осуђивао рат. Он је, напротив, у неким фазама рата у њему учествовао. Нарочито је у том погледу значајна улога папе у рату против Совјетског Савеза. Исто тако заслужује нарочиту пажњу однос папе према

земљама, које је фашизам поробио, његова улога у фашизирању тих земаља, подупирањем квислинга у њима.

У овом делу текста изнет је ауторов закључак, који је заснован на чињеницама из бројних књига у којима се налазе аутентични докази клерофашизма. Интересантно је да никада Ватикан није одговарао за саучесништво, ако не и за нешто више, поводом Другог светског рата. Оснажен том чињеницом и сазнањем, и Јован Павле Други је следио свог претходника Пија XII, а нарочито када је у питању његово деловање у односу на територију бивше Југославије.

5. 21. На страницама од 121 до 123 објављен је текст:

Њемачка инвазија на Пољску вјеројатно није била мила папи. Иако је Ватикан у добрим односима с Њемачком, с којом има конкордат и чији је поредак у неку руку одобрио, ипак је Пољска земља с великом католичком традицијом, која је вршила за папу важну мисију на крајњем сјевероистоку насупрот Совјетском Савезу, па је то могло доиста дјеловати у смјеру папина неодобравања Хитлерове инвазије. У тој је фази опажена извјесна блага антигерманска кампања ватиканске штампе и радија. Папи свакако нису биле по вољи мјере, које је Њемачка провела у Пољској, не само против широких народних маса, него и против епископата. Примас пољске цркве кардинал Хлонд мора бјежати из своје земље.

Значајно је ипак, да папа није у тој ствари интервенирао на енергичнији начин, него је читаву ствар препустио новинским чланцима, те билтену своје радио-станице.

Године 1940, папа се упустио у компромис с Хитлером.

О састанку папе и Рибентропа, Хитлерова министра вањских послова, пише у књизи „La guerre et le Vatican” (француски пријевод, 1946.) Camille Cinfatta, дугогодишњи дописник „New York Timesa” из Ватикана. На страницама 284 до 286 те књиге он даје ову верзију тог састанка, према информацијама из самог Ватикана:

Рибентроп је разговарао с папом 11. ожујка 1940. пуни сат, а с државним кардиналом Maglioneом три четвртине сата. Разговор с папом био је, каже писац, и сувише одуљен. Он је поднио папи понуду, да посредује за мир под овим условима: Обустава рата; повратак „четворном пакту” (Њемачка, Француска, Италија и Велика Британија). То би био неки „европски директориј”, без Лиге народа. Четири силе раздијелиле би утјецајне сфере с тиме, да се створи чврсти антибољшевички фронт, да се ликвидира опасност, евентуално и оружјем против Совјетског Савеза. Признат ће се посвемашња вјерска слобода, али Њемачка ће се ослободити свих својих Жидова, емиграцијом у Палестину, под контролом Енглеске, а под контролом Италије емиграцијом у Абесинију, те под контролом Француске у Мадагаскар. Њемачкој ће се кроз двадесет година вратити све колоније. Пољска ће бити независна, с тиме да се један дио остави Њемачкој, те да се пучанство измијени пребацивањем. Чеси, Словаци и Мађари створит ће тројну државу повезану с Рајхом, који ће на територију те државе имати привилегије у привреди. Аустрија остаје Њемачкој. Створит ће се Дунавска федерација с малим државама на Дунаву, а учествоват ће Њемачка и Италија, итд.

Cianfara пише, да је ствар свршила неуспјехом.

Тај је амерички новинар читаву своју књигу написао с намјером, да прикаже неутралност и добронамјерност Ватикана у рату, па је јасно, да настоји да не компромитира папу ни овим открићима. Али ипак каже, да је ствар била „хладно одбачена од Лондона, као нова форма рата живаца, монтирана од Њемаца”. Након тога је и Берлин службено „демантирао” ствар, али историјски је утврђено да је та понуда учињена. Cianfara каже, да је Рибентроп о мировном плану разговарао с папом увјеравајући га, да ће Њемачка побиједити иако овај приједлог не буде примљен. Према изјави кардинала Magliocchia, папа је изјавио, да је с Рибентропом разговарао врло срдечно. Папи је било до тога да буде онако, како Хитлер жели, он се очито заложиио за тај монструозни приједлог. На страници 292 своје књиге Cianfara објашњава, индиректно, неке ствари око тога Рибентропова приједлога. У ожујку 1940. дошло је до састанка Мусолини-Хитлер на Бренеру. Било је то седам дана после Рибентропова састанка с папом. Већ је приједлог био пропао; одбијен у Лондону. Cianfara каже:

„Посљедња офанзива за мир, Рибентропа преко папе, била је неуспјела. Требало се, дакле, ослободити Енглеске и Француске, прије неголи се удари на Русију.”

Да је папа доиста посредовао, види се и по овом што Cianfara пише на страници 292:

„Састанак (Хитлера и Мусолинија) на Бренеру десио се истог дана, када је амерички подсекретар Министарства вањских послова Велес био примљен код папе, који га је информирао о мировним понудама Хитлера.”

Папа и Велес разговарали су о томе, да се њемачко и енглеско гледиште у тој ствари, то јест у понуди за мир, не могу сложити. Папа је, дакле, већ знао што је одговорио Лондон, па је зато, што је ствар одбијена, и дошло до састанка на Бренеру.

Ови су детаљи веома карактеристични. Ватикан се није устручавао да покуша учинити огромне услуге нацифашизму, да му омогући да без рата дође до остварења империјалистичког плана у Европи, како би се након тога створиле још веће могућности за рат против Совјетског Савеза. Но, уза сву добру вољу Пија XII да помогне Хитлерову империјализму, Хитлеру и Мусолинију није преостало друго, него да ратују против Француске и Енглеске. Зато је и био тај састанак на Бренеру.

Ускоро је била Француска под ногама Хитлеровим, а Енглеска на удару. Италија је напала Француску иза леђа, дакле, ушла је у рат. Нацифашизам је угрожавао читаву Европу и изгледао свемоћан. Папа је сада очекивао пребацивање рата према Совјетском Савезу. Вјеровано је, да ће се и тако остварити она Рибентропова обећања. Он се сав враћа фашизму и настаје она фаза, у којој је папа почео да показује још већу солидарност с агресорима.

Дипломатска активност, приказана у овом тексту, показује да се папе увек опредељују по систему ко да више. То је примењивао и Јован Павле Други. Он је увек, као и његови претходници, заступао и бранио своје миљенике, а нарочито на време посредовао у спашавању свих који су у његово име, или са његовим именом, чинили злочине.

5. 22. На страницама од 124 до 126 објављен је текст:

Свакако, била је од одсудне важности за став Ватикана чињеница, да је и Италија напокон у рату (од 1940).

Талијански кардинали, бискупи и нижи клер распиривали су на нападни начин ентузијазам талијанског народа за рат против Француске и Енглеске; они благосиљу бојне заставе црних кошуља. Тридесет талијанских бискупа шаље телеграм Мусолинију и поручује му, да желе да он што прије „окруни неизбјеживу побједу наших армија истицањем талијанске заставе над Светим гробом”. Талијански бискупи нису, дакле, у империјалистичким фантазијама заостајали за фашистичком хијерархијом, јер су и они имали визију скретања рата и на источни Медитеран, у Малу Азију и преко Палестине, тко зна камо. Тај је телеграм од липња 1940.

Да ли је могуће, да су ове империјалистичке сугестије о освајању Светог гроба биле учињене, а да папа није у најмању руку то толерирао, ако не и диригирао?

„Civiltà Cattolica”, орган језуита, дакле једног реда, који је најближи папи, и који је носилац његових идеја и тежња, донио је, 15. српња 1940, жарки апел талијанској омладини, „да изврши своју дужност с лојалношћу грађана и војника”. Тај је лист писао: „Католичка омладина, која се сјећа хероизма и духа пожртвованости из прошлог рата, дат ће доказа истих квалитета, те се борити храбро, да се осигура просперитет овој нацији, која је центар вјере и католичке цивилизације.”

Како се папа лично држао у тој фази рата?

Дана 23. студенога 1940. папа је у својој проповиједи молио Бога за „праведнији и хармоничнији ред у свијету”. Фашистичка и нацистичка штампа је то узела као мотив за тврдњу, да је тиме папа мислио на фашистички и нацистички поредак.

У својој божићној посланици, од 24. XII 1940, папа се вратио на ту тему, па је говорио:

„Каже се да Европа и систем држава неће више бити као прије. Нешто ново и боље, нешто органички напредније, здравије, солидније, јаче мора надомјестити прошлост, да би се искључиле слабости и мањкавости, које су се – како се каже – показале на увјерљив начин и посљедњим догађајима. У сукобу система, који су израз наше епохе, црква није звана да фаворизира један од тих система више од другог.”

Папа овиме настоји да нагласи своју формалну неутралност у ратном сукобу и у сукобу идеја, али тиме је папа уједно рекао и то да би црква прихватила и фашистички систем – кад би он победио! Папа није осудио фашистички поредак као такав! Није чудо, да је и овога пута фашистичка штампа ову папину неутралну опрезност протумачила у корист фашизма.

Иако по овим неутралним изјавама може изгледати да папа ипак остаје формално изнад рата, има чињеница које бацају на његов став нарочито свијетло. Оне доказују да је папа био солидаран с високим талијанским клером и фашизмом у харангирању талијанског народа за рат. Зар није папа, који онако високим стилем говори у својим посланицама, који се служи онако сибилским изразима, дана 4. рујна 1940 примио у аудијенцију 5000 чланова

Католичке акције, којима је одржао говор, у којем је рекао да они „морају показати спремност да даду свој живот за домовину”, да морају „показати дужно поштовање и лојалну и савјесну покорност цивилним властима”.

Папа се, међутим, није ограничио на то, да охрабри само Католичку акцију за фашистички рат. Он је 1940. и 1941. примио у аудијенцију у више наврата велике групе војника и официра Талијана. А примио је више пута и њемачке војнике и официре. Он је једнима и другима говорио, да су његовом „срцу нарочито драги” и да је веома сретан, што може благословити оне, „који служе љубљену домовину с толико лојалности и љубави”.

Дана 30. листопада 1940, два дана послје напада на Грчку, Пије XII примио је 200 чиновника у фашистичким униформама, нагласивши да те униформе „представљају талијанску војску”, рекавши да му је „особито драго” благословити „људе који служе вјерно и с љубављу драгу домовину”. Ниједном ријечју, јасно је, није казао да је напад на Грчку злочин. Дана 4. вељаче 1941, Пије XII примио је 50 њемачких авијатичара и 200 талијанских војника, те изјављује да је „сретан што их може примити и благословити”. Дана 13. коловоза 1941. примио је папа 3000 ходочасника и неколико стотина талијанских војника, те им је рекао: „Данас има великог хероизма на бојним пољима, на небу и на мору. Мада је рат страشان, не може се одрицати, да он оживљује величину многих херојских душа, које жртвују свој живот, да изврше дужности наметнуте од кршћанске савјести.” Нема сумње, Пије XII је темељито схватио познату Мусолинијеву тезу, да је рат потребан, како би се могло испољити „најљепше квалитете човјека”.

Није ни чудо, да су вијести о тим аудијенцијама у савезничким земљама изазивале протесте, а католички кругови у Америци и Енглеској били су присиљени да протурују умирујућа обавјештења, да су те аудијенције измишљене од пропагандних министарстава Италије и Њемачке... Међутим, о тим аудијенцијама изишли су точни извјештаји у ватиканском службеном органу „Osservatore Romano.”

На исти начин је поступао и Јован Павле Други током година сукоба на територији бивше Југославије. Све папе су волеле своју војску још од крсташих похода. Овде се износи са којим жаром Ватикан шаље своје вернике да гину за интересе папе. Зато не чуди оно што је Јован Павле Други учинио.

5. 23. На страницама од 126 до 129 објављен је текст:

За вријеме Првог свјетског рата Бенедикт XV није приређивао овакве аудијенције, он их је свијесно отклањао, водећи рачуна првенствено о апостолској Аустроугарској монархији, чију је побједу желио, а помало и о штети, која би одатле настала за цркву у католичком свијету. Пије XII је поступао другачије. Америчке и енглеске војнике није могао примати у аудијенцију усред Рима. Али у каквој би се ситуацији био нашао, да је и њих могао примити? Да ли би и њима говорио о побједи, коју заслужују и за коју се морају храбро борити? Зашто папа, који није могао те војнике да прими у аудијенцију, није њима послао такве поруке радијом?

Папа, дакле, није био неутралан ни у овој средњој фази рата, прије напада на Совјетски Савез, како би се то по неким његовим „опрезним” посланицама и проповједима могло чинити.

Ватикан је увијек дубоко мрзио Русију. Русија прије револуције својим православљем представљала је зид против продирања католицизма на исток, а својим утјецајем на Балкану била је такођер на путу интересима Рима. Видјели смо, да је Пије X подстицао Аустро-Угарску на рат против Србије, да би се осујетила православна „опасност”, те да је Бенедикт XV желио чак и пораз Антанте, само да би била поражена Русија. Прије свршетка рата, револуција у Русији усмјерила је историју новим смјером. Интересантно је да је Ватикан у први мах ликовео, јер је у болшевичкој револуцији гледао непосредну корист за себе: слом царистичког православља. У својој наивности, Бенедикт XV заносио се чак илузијом, да ће то бити отварање врата за католицизам у Русији. Карло Сфорца пише у својој књизи: „Браћа а непријатељи” (стр. 51-52):

„Ја се точно сјећам неколико случајева, које сам дознао док сам био у влади и који ми доказаше, да је Ватикан, у прво вријеме, проматрао болшевизам, додуше као једно ужасно, али ипак нужно зло, од којег ће бити можда и добрих посљедица. У томе, са строго католичког гледишта, нису имали криво. Снага руске цркве не би се нигда сломила, док год би постојао царизам. Између развалина проузрочених болшевизмом остајало је мјеста празних за свакога, чак и за вјерску обнову, у којој би се био оћутио утјецај Римске цркве.”

А Луиђи Салваторели, у својој књизи „La Politica della Santa Sede dopo la guerra”, каже да је Ватикан у првом моменту настојао да дође до веза са Совјетским Савезом, јер се надао, да ће по прекиду између државе и православне цркве, бити могућности, да се католицизам прошири на славенском истоку. Касније, кад је та илузија била распршена, Ватикан је прогласио рат против болшевизма, и то не само у Русији, него и другдје, гдје год су се показале љевичарске тенденције, у Мексику, у Шпанији, па чак и у Кини. У тој борби он ангажира читав католички свијет – каже Салваторели.

Чињеница је, да је још у јеку револуције, када је атаман Петљура крвљу натапао Украјину, од липња до рујна 1919. папа Бенедикт XV био први владар који је признао службено Петљуру и његову „слободну” Украјину. У то исто вријеме је кардинал Аћиле Рати, који је наслиједио Бенедикта под именом Пије XI а тада је био нунцијем у Варшави, ширио огорчену мржњу против болшевизма и нове совјетске државе. Он је остао на тој линији до своје смрти. Читава његова каснија политика, његов тијесни савез с фашизмом, био је задојен том мржњом према комунизму и Совјетском Савезу. Он је 1937. издао посланицу „Divini redemptoris”, у којој објављује свијету „веома озбиљну опасност од комунизма”. Он је тада дјелотворно подупирао Мусолинија, Хитлера и Франка у сузбијању комунизма у Шпанији. А његов наследник Пије XII спадао је с Мусолинијем и Хитлером у триумвират шефова антикомунистичког блока. Нитко се није толико радовао колико он, кад је Совјетски Савез напустио Лигу народа. Нитко није толико, колико он, подупирао све оне кампање, које су прије Другог свјетског рата шириле мржњу према Совјетском Савезу.

Дана 25. рујна 1939, Пије XII формулирао је свој антисовјетски став пред једним скупом бискупа, правећи алузије на могућност интернационалне

антисовјетске коалиције: „Учинимо крај тој братоубилачкој борби (рату против Хитлера) и удружимо своје напоре против заједничког непријатеља – безвјерја.” Циљао је тиме на Совјетски Савез.

Познато је, да је још прије тога, у свибњу 1939, Пије XII припремао сазив конференције пет држава, Енглеске, Француске, Италије, Њемачке и Пољске под заставом Ватикана. Тада је „Osservatore Romano” агитирајући за уједињење ових држава, а плашећи се антихитлеровске интернационалне сугласности, развио јаку антисовјетску кампању. „Daily Herald”, од 5. липња 1939, писао је: „Ватикан је забринут англосовјетским преговорима, јер његова политика, тежи за стварањем антисовјетског блока.” То је била фиксна идеја Пија XI, која се није остварила. Он је био збуњен и оним привременим споразумом између Њемачке и Совјетског Савеза у почетку рата, па можда у својој превеликој мржњи према Совјетском Савезу није и зато одмах пружио сву подршку Хитлеру. Али, већ смо споменули, да је извјестан преокрет настао, кад га је Рибентроп увјерио, да ће коначни ударац бити ипак онај против Совјетског Савеза. „Paris midi”, од 27. просинца 1939, након посјета Мусолинијева амбасадора Дина Алфиерија папи, пише: „Једнодушност оба Рима почива на борби против комунизма.” Папа, који није 1939. године доживио остварење антисовјетског блока, улаже сада све своје наде у снагу нацифашизма самога, која се спрема за тај рат.

Да помогне Мусолинију и Хитлеру у рату против Совјетског Савеза, папа је ангажирао све расположиве снаге у Италији и изван ње. У Италији, у кампањи за свети крижарски рат, у харангирању талијанског народа за спасавање кришћанске цивилизације још се једном нашао дух папиног Рима и његове латинске и кришћанске цивилизације у империјској мисији фашизма. У осталом свијету акција је била двојака. У земљама под њемачком и талијанском окупацијом, у сателитским земљама, католички су кругови водили харангу за рат. У савезничким земљама клер је био ангажиран да саботира савезништво и помоћ Совјетском Савезу. Средства и апарат за те акције пружају обилате могућности.

Рат и напади сваке врсте према територијама које су традиционално православне опсесија су сваког папе. У том погледу Јован Павле Други, не само да се принципијелно не разликује од својих претходника, него у целој историји папства представља најактивнијег папу, који је цео свој понтификат подредио освајању Истока. Његови претходници су, сходно времену, деловали јасним средствима признања и позива на насиље, док је Јован Павле Други, у потпуно измењеним околностима, то исто чинио тзв. екуменским и хуманистичким изјавама о људским правима и демократији, које су за последицу имале насиље, и то исто насиље које се дешавало када су папе глорификовале фашизам. За Јована Павла Другог усташтво је исто што је за Пија XII био фашизам.

5. 24. На страницама 129 и 130 објављен је текст:

А веома је значајно оно, што се догађало у Енглеској и Америци. У Енглеској, најконзервативнији католици, предвођени високим клером, удружиле су се с торијевцима, који воде кампању против англо-совјетског савеза, те агитирају против „дрвене опасности”, која ће угрозити и Енглеску, ако она

помогне и спаси Совјетски Савез од хитлеризма. Нема сумње, да је то имало извјесног ефекта у смјеру успоравања приближења Лондона Москви.

Лист „Volontaire”, који је излазио у Лондону, писао је 1944. оштро критикујући вањско-политички став Ватикана и његових експонената у Енглеској. Тај је лист истакао, да ниједан орган штампе није толико послужио Хитлеровој ствари, колико „Catholic Herald” својом кампањом против Совјетског Савеза и британско-совјетске сурадње.

У Америци је католичка кампања против ангажирања Америке за Совјетски Савез била још оштрија, отворенија и систематскија. Изолационизам Америке пружао је, сам по себи, веће могућности агитације и инфилтрације идеја високог клера. Није без значења, да је нарочито енергичну изолационистичку кампању водио управо познати филофашиста патер Koughlin. Велику је улогу играо тједник „Brooklyn Tablet”, један од највећих бискупских органа Сједињених Држава. Са проповједаоница водила се јака изолационистичка пропаганда. „Није то наша ствар” – била је парола те кампање. „Главни непријатељ је комунизам” – говорили су католички свећеници, „Америка нема интереса да га спасава, да спасава Совјетски Савез, јер то јака комунизам у Америци.” Неколико мјесеци пред њемачким нападајем на Совјетски Савез, гласовити проповједник Америке Шин пустио је с проповједаонице ову паролу: „Народи, који Русију називају пријатељицом, не могу рећи да се боре за краљевство Божје.” Кардинал О Конел, који је од почетка фашизма био његов обожаваатељ и пропагатор, критикујући је политику Рузвелтову према Совјетском Савезу. Он је говорио: „Они, који су започели рат, нека га и сврше. То није наша ствар.” Бискуп Касиц: у Fall Riverу, оптуживао је Енглеze, да подупиру комунизам, па хоће да у ту опасност увуку и Америку; Патер Лов од „Boston College-a”, говорио је: „Најбољи начин, да се очува демократија није у уклањању Хитлера, него у искоренивању материјализма и социјализма овдје у нашој земљи.” Дана 3. просинца 1941, надбискуп Балтимора изјавио је о сурадњи са Совјетским Савезом против Хитлера: „Више је пута пас угризао руку, која га је хранила. Ми кажемо, да сви мрзимо комунизам, али ја се питам сада, не искоришћују ли комунисти ситуацију, да оснују овдје у овој слободној републици један систем, који кроз посљедњих двадесет година није имао друге сврхе, него да уништи ону исту владу, од које данас има да дође помоћ шефу комунизма?”

Дакле, Ватикан по својој закономерности фашизам не третира као непријатељски, већ као савезнички и то на целокупној територији где делује Римокатоличка црква. Ватикан је увек стављао у погон све своје потенцијале, и то на свим територијама, када је требало да се изврши налог или спроведе воља папе. Међутим, за овај елаборат је важна паралела која се из овога може извући. За Ватикан, рецимо, 1941. године циљ напада је био наводно неки комунизам са Истока, а за Јована Павла Другог, за све време понтификата, опет комунизам, али наводно кроз залагање за више демократије и поштовања људских права. Сетимо се да су папе и Ватикан, од 1789. године, биле против демократије, народног суверенитета, а за људска права нису ни знали шта би то могло да буде. Некада су својим верницима забрањивали чак и да гласају на изборима, а сада здушно бране управо оно што су

оспоравали и на шта су бацали проклетство. Тако се мења вредносни суд Ватикана, али увек остаје као константа интерес Ватикана и папе.

5. 25. На страници 131 објављен је текст:

Часопис „American”, у сијечњу 1943, донио је извјештај римског дописника „United Pressa”, Packarda, у којем је речено:

„Однос Ватикана према Совјетском Савезу није се промијенио од почетка болшевичке револуције. Ватикан се спрема да проведе вјерску пропагандну кампању у Совјетском Савезу. У току посљедњих 15 година Ватикан је потајно школовао свећенство за рад у Русији. Осим изучавања руског, украјинског и других језика, нарочито су те свећенике поучавали за борбу против херетичких идеја, које је римски народ примао у току посљедњих 25 година. За вријеме свог боравка у Риму дознао сам, да су многи свећеници већ дошли на совјетски териториј окупиран од стране Нијемаца. Нијемци су допустили улаз у земљу свим католичким свећеницима, с тиме да тамо настоје успоставити вјерску контролу над Русима и да их помире са њемачком окупацијом.”

Ватикан је, дакле, директно сурађивао са СС-ом и Гестапом у оним совјетским областима, које је Хитлер привремено био заузео, заносећи се илузијом, да је дошло вријеме, кад ће се католичка идеја напokon пробити према истоку. Ватикан се нарочито надао да ће Украјина постати широким подручјем његове дјелатности. „Конгрегација за пропаганду вјере”, која се годинама интензивно бавила „проблемом” Украјине, у чему су нарочиту улогу играли истакнути пољски језуите на важним положајима у ватиканској Курији, имала је големи програм специјално за Украјину. Није ни чудо, да је Ватикан за много година израдио посебну тенденциозну литературу о Украјини и да је „Osservatore Romano” имао кадар специјалиста, који су у његовим ступцима обрађивали ту тему у детаље. Извјестан број украјинских емиграната служио је Ватикану много година за пропаганду те врсте у Италији и по другим земљама. Пољски клер, нарочито велика римска колонија Пољака, повезаних с Ватиканом и с фашизмом у исто вријеме, одиграла је такођер своју улогу, пропагирајући пољски католички империјализам према истоку.

Дакле, продор римокатолицизма на Исток, па и преко нациста, то је оно чему тежи Ватикан. Ако може милом добро је, а ако не може, онда и силом, што је било правило ширења римокатолицизма на свим просторима (Јужна Америка, Африка, Азија и сл.). Значи, Јован Павле Други, у свему што је учинио када је у питању растурање бивше Југославије, није се разликовао од својих претходника који су слали крсташе или нацисте да освајају простор за већи утицај Ватикана. По свим критеријумима, често се чује од биографа Јована Павла Другог, он је у том погледу учинио највише у односу на све његове претходнике.

Посебно је значајна и улога католичких свештеника у Пољској који студино припремају да буду у првом реду унијаћења и покатоличавања традиционално православног Истока. Сви биографи Јована Павла Другог доказују да је управо тада, у периоду Другог светског рата, млади Карол Војтила показивао велико интересовање за свештенички посао и да је у том периоду оформљен као узорни католик, сигурно као други талас свештенства који

треба да помогне освајању Истока. За њега је, свакако, Исток била и бивша Југославија, односно простор где римокатолицизам треба да завлада. Јован Павле Други је добро знао да ако Ватикан може са нацистима, онда и он као папа може са усташама. Он је увек веровао, а због подршке коју му је давала догма о непогрешивости папе, да је на исправном путу. Уосталом, то је доказивао и свакодневни биланс средстава Ватикана. Многе мултинационалне компаније, жељне освајања нових тржишта, имале су разлог да материјално помажу ову иницијативу Јована Павла Другог, а овај текст управо доказује склоност Ватикана да ради својих интереса (ширење утицаја и стицање богатства) стално заборавља на Библију.

5. 26. На страници 133 објављен је следећи текст:

„Osservatore Romano”, главни ватикански орган, донио је, 3. септембра 1940, уводник пун хвале и признања Петену, дивећи се његовим напорима око „реорганизације” Француске.

А 16. септембра 1940 „Osservatore Romano” донио је још један чланак о Петену, у којем каже, да ће под Петеновим водством Француска доживјети „духовну обнову”, која ће значити „зору једног новог свијетлог дана не само за Француску, него и за читаву Европу и свијет”. У том је чланку аутор истицао предности, које ће Француска уживати под ауторитативним режимом, па је истицао као примјер Салазаров режим у Португалу. Ауторитативан режим је, каже лист, најбољи услов за стварање „грађанске свијести, која отвара и спрема пут за проширење и учвршћење моралне свијести”. Лист је написао: „То је жеља, тежња и програм цркве.”

Није чудо, да су Хитлер и Мусолини дочекали овакав пријем Петена и Лавала од стране Ватикана, с највећим задовољством, то више, што је овакво третирање ауторитативних режима било и индиректно признање њихових терористичких диктатура у самој Италији и Њемачкој.

Петен је укинуо антиклерикалне законе и мјере Републике, он је повратио језуитима и осталим католичким редовима привилегије, које су некада уживали, нарочито с обзиром на школе. Можда би Ватикану боље одговарала монархија у Француској, али Хитлер се ограничио на квислинга Петена, а и тај је одлично послужио интересима цркве. Петен је био у младости одгојен од језуита, у сенилним годинама постао је побожан и повијао се смјерно свим тражењима Ватикана.

Сви марионетски и квислиншки режими имају подршку папа и Ватикана. У овом тексту се обрађује однос Ватикана и папе према Француској, односно властима у Француској за време Другог светског рата. Исти однос је имао и Јован Павле Други према свима који су на територији бивше Југославије желели да буду или били квислиншки расположени, према неком новом светском поретку. Подсетимо се да је доласком Франка, Мусолинија и Хитлера на власт нови светски поредак био фашизам, а да је током разбијања бивше Југославије Јован Павле Други за нови светски поредак прогласио процес глобализације. У том процесу Јован Павле Други је инсистирао да поред једне глобалне владе и једног типа економије, такође буде и само једна религија – римокатоличка. Због неминовности сукоба различитих интереса, свакако је јасно да је Јован Павле Други прихватио као нужну последицу

насиље и жртве злочина. Римокатоличко схватање злочина се много разликује од оног што представља међународни стандард.

5. 27. На страници 134 објављен је текст:

Француски кардинали и бискупи окупљени 24. септембра 1941. на конференцији једнодушно су изјавили:

„Ми дубоко поштујемо шефа државе и тражимо, да се одмах окупе око њега сви Французи. Ми охрабрујемо наше вјернике, да му се придруже у дјелу обнове, које је он подузео. Наша је дужност, да опћој ствари придружимо сурадњу цркве.”

Дана 30. септембра 1940. рекао је бискуп Жерлиер:

„Да смо победили у рату, ми бисмо били остали заробљени у нашим старим гријесима. Лаицизам је водио Француску у сигурну смрт.”

Поводом великог годишњег ходочашћа 1940. у Лурду бискуп Шокет је говорио:

„Несрећа Француске није ништа друго него посљедица њезиних великих погрешака: истјеривања Бога из школа и судова, одузимања црквених добара итд.”

Петен је за бискупа Жербеа, бискупа од Нимеса и „човјек, којег је Француској послала Провидност” (као што је Мусолинија послала Италији...). Бискуп Marseja Delai каже за Петена „отац свију Француза.” Бискуп du Bois de la Vilerabel, којег смо већ споменули, казао је за Петена, да је „симбол нове Француске”. „Бискуп Лимона Rastouil рекао је, да је Петен „отац свију Француза.” Бискуп du Bois de la Vilerabel, надбискуп Окса назвао је Петена „инструментом божјег милосрђа”.

У складу с тим ставом француског епископата био је и нижи клер и католичка штампа. Велики лист „La Croix” од 10. септембра 1940. пише:

„Постоји нада, како је казао и један посланик, да је наш пораз заправо плоднији него што би била наша побједа.”

Потпуно идентично је поступио и Јован Павле Други током разбијања бивше Југославије. Бројни су текстови препуни изјава католичких свештеника који су величали разбијање Југославије. На тај начин су се слале јасне поруке свима, а нарочито католицима са територије бивше Југославије, да морају лично допринети разбијању Југославије, јер тако чине добро дело које подржава Јован Павле Други. Тако су усташе и други подстицани да врше злочине, за које неће одговарати, јер им је гарант Јован Павле Други. Историја је показала да је изузетно мали број појединаца одговарао за дела која је извршио у име папе. То је одлучујуће охрабрење и подстицај сваком злочинцу. Јован Павле Други је то добро знао и зато је, без било каквог устезања, преко система који има на располагању Ватикан изазвао и подстицао на ратне злочине на територији бивше Југославије.

5. 28. На страницама 135 и 136 објављен је текст:

„L' Humanité”, од 8. VI 1946, доноси вијест, да је војна полиција у Перпињану ухапсила патра Клоса и каноника Рожера, коађутара перпињаског бискупа. Они су оптужени, да су се за вријеме окупације бавили шпијунажом у корист Хитлера, а послје ослобођења у корист Франка. „L' Humanité” пише:

„Један вицебискуп шпијун! Па зар нису имали право они, који су тражили одмах по ослобођењу, да се проведе чишћење епископата, гдје има и превише оних, који су говорили: Петен је Француска, Француска је Петен!”

Овако се црква односила према нацифашистичкој окупацији, терору и злочинима сваке врсти, и у другим поробљеним земљама. Износити прилике у свакој појединој земљи значило би понављати сличне доказе о ватиканском фашизму”.

Између Ватикана и фашизма може да се стави знак једнакости и зато не чуди одбрана коју Ватикан пружа сваком злочинцу. О томе постоји велики број књига у којима су објављени оригинални документи којима се доказује спрега и заштита коју је Ватикан пружао нацистима и његовим сарадницима.

5. 29. На страницама од 137 до 139 објављен је текст:

Године 1944. папа је започео да протестира против бомбардирања отворених градова у Њемачкој, од стране савезничке авијације, у часу, кад су нацисти изгубили надмоћ у зраку, а умножио је приједлоге за „бијели мир” онда, кад је пораз нацизма био потпуно сигуран.

Познато је, да папа није никада за вријеме рата окривио Хитлера, Геринга, Химлера и друге шефове нацизма и организаторе масовних убистава, пљачке и уништавања људске културе. Он је то могао учинити, али није учинио. Напротив, он је посљедњих година узео у обрану њемачке градове од савезничког бомбардирања, а с друге стране апелирао је на савезничке народе, да опросте агресорима, да им не замјере, што они бомбардирају савезничке градове. У своје је вријеме живу реакцију у Енглеској изазвао папин позив становницима Лондона, да великодушно опросте разбојничке нападаје њемачке авијације. Лондонска штампа објавила је тада читав низ писама грађана, у којима се оштро критикује папин позив на милосрђе према хитлеровцима. У тим писмима било је критике не само на тај папин апел, него и на читаву политику Ватикана према Њемачкој у току рата. У неким писмима казано је, да папин апел није случајан, него само одраз једне сталне линије. Још у сирењу 1943. ватикански радио преносио је папин говор, у којем је почело спасавање Њемачке пред свјетском јавношћу и кампања милосрђа према њој. Папа је тада почео пропагирати мир „заснован на принципима праведности, истине и милосрђа”. У том свом говору папа каже: „Неопходно је потребно добити такав рат, да побијеђени не би страдали од победника.” Ове се идеје могу тумачити само као пропаганда у корист нацистичке Њемачке, јер су изречене у часу, кад се њезина пропаст показивала као неизбјежива.

Али Ватикан се није ограничавао само на овакве изјаве и апеле, бачене у зрак. Мировна офензива Ватикана током 1943, под плаштем бриге за напаћено човјечанство, имала је за циљ и спасавање хитлеровске Њемачке. У сирењу 1943, донио је шпанолски лист „Informaciones” чланак, у коме се каже, према извјештајима из Вашингтона, да папа навјештава опасност „која би настала, кад би се примијенио захтјев капитулације без услова.” А агенција Ројтер донијела је, 25. сирења 1943, вијест из Рима, да је Ватикан спреман преузети иницијативу за посредовање у преговорима о миру с Њемачком. То значи да Ватикан сматра, како капитулација без услова није оно што је

Њемачка заслужила. То значи чинити услуге њемачком милитаризму и спасавање Њемачке, то значи уједно и саботирање циљева и напора савезника и Совјетског Савеза. Лист „Њусвик” донио је, у коловозу 1943, вијест „из добро информираних кругова” у Лондону, да је папа поново покушао исходити Њемачкој компромисан мир. Ватикан на овај начин још једном потврђује своју линију, која је у свјетском рату била далеко од толико наглашаване неутралности. У поводу ових гласова о намјери Ватикана да помаже Њемачкој посредовањем за мир, група бивших католичких свећеника око листа „Converted Catholic” издала је брошуру, у којој доказује, да такозвана неутралност Ватикана није ништа друго него прозиран вео, којим се прикрива веза с непријатељем савезника. Амерички лист „Њујорк хералд трибјун” писао је о папиној идеји мира по принципима милосрђа, па је констатирао, да се то може сматрати само као неутрално мијешање у корист Хитлера. А лист „New York World Telegram” подвукао је, да је то у ствари понављање нацистичке пропаганде. „Већина Американаца бит ће ожалашћена папиним покушајем, да се рат заврши без потпуне побједе, за којом теже савезничке владе и њихови народи.” Једна енглеска организација, „Протестантско друштво”, издала је нарочиту посланицу поводом ватиканских позива на милосрђе, у којој протестира против таквих покушаја, да се Њемачка спасава пред неминовним сломом. Ту је речено и ово: „Прави карактер Ватикана открива се у честиткама, које је папа упутио Хитлеру поводом његовог спасења од смрти, у папиној шутњи о бомбардирању и његовој посланици којом позива свијет да опрости подлом непријатељу, који је бацио многе хиљаде у крематоријске пећи, вршио масовна убиства становника јужне Енглеске и пуцао на париску Нотр Дам”.

Ватикан и његове папе готово патолошки и на сваком месту штите нацизам. Из те патолошке опседнутости неминовно произлази и захтев за својеврсном рехабилитацијом свих фашистичких покрета. У том контексту, Јован Павле Други није показао ништа ново када су у питању усташе, односно неоусташе и њихов нови поглавник Фрањо Туђман. Са истим фанатизмом како је Пије XII бранио нацисте и захтевао милосрђе, тако је и Јован Павле Други успоставио и оживео усташтво у Хрватској, а последица свега тога су злочини истих оних који су довели до оснивања Нирнбершког суда.

5. 30. На страницама од 139 до 141 објављен је текст:

Занимљив је став Ватикана према конференцијама у Јалти, и Постдаму, те према конференцији Уједињених нација у Сан Франциску.

Париска ревија „Сahiers du communisme” пише:

„Ватикан, који је учинио све, да би помогао, затим да би спасио фашизам и нацизам, и који је напослетку постао уточиште и нада свих остатака фашизма и реакције – хтио би да попује и у организацији мира. Амерички католички кругови су образовали „Комитет бискупа за популаризацију планова о миру, које је саставио папа”, у Енглеској је бискуп од Ливерпула објавио посланицу, у којој тврди, да папа мора учествовати на конференцији мира. Данас је главна брига Ватикана минирање пројекта о миру Уједињених нација. Сутрадан по Кримској конференцији „Osservatore Romano”, орган Ватикана, устао је против њених закључака.

Чак је и дон Луиђи Стурзо, шеф старе талијанске Пучке странке и идеолог садашње демокршћанске, иступио за папино гледиште о миру с Њемачком, на црти опраштања и спасавања Њемачке. Он је у једном чланку написао: „Постоји једна врло мрачна зона: зона мировних уговора с бившим непријатељским нацијама, Њемачком и Јапаном. У томе владе Велике Британије и Америке нису без гријеха. Њихове су руке такођер упрљане, као и руке Совјетског Савеза. Уништене су читаве земље несавјесно и свијесно. Оптужбе ће доћи од самих народа Америке и Енглеске, и свих цивилизованих народа свијета.”

У једној својој књизи написао је Гонела, идеолог Демокршћанске странке у Италији, под насловом „Треба поново изградити цијели свијет – Пије XII о свијету и поновној изградњи”, да је кршћанско правило љубави према непријатељу један од основних папиних послеријатних планова, те као циљ ватиканске политике истиче потребу „устостављања поремећене равнотеже”. То се може постићи, ако се примјени начело „једнакости побједника и побјеђених”.

То је дакле ватиканско начело и његов план. „Тај план односи се на све државе свијета, како каже Салвемини у америчкој ревији „Nation”, па и на Њемачку. Иде се за опроштењем гријеха хитлеровским разбојницима, за стварањем јаке Њемачке, која би поново могла бити ослонац реакције и бране од – комунизма...”

За Божић 1945, папа је говорио пред колегијем кардинала, а његов говор био је преношен и од Ватиканског радија. Папа је у том говору изнио неколико врло карактеристичних погледа на рат и на мир. Већ у почетку говора он је прошли рат карактеризирао као братоубилачки – „una guerra fratricida”. Он се тиме оградио да даде рату праву карактеристику и да осуди оне, који су рат изазвали и да констатира, да је у том рату било и оних, који нису убијали „браћу” него су у одбрани уништавали агресоре, дивље звијери, масакраторе човјечанства, рушитеље цивилизације. Зар није тај папин начин сакривање нацистичких и фашистичких злочина и умањивање њихове одговорности?

Способност Ватикана је да се брзо трансформише. Као највећи заговорник рата и освајања, у тренутку када миљеници морају да капитулирају и снесу одговорност за злочине, Ватикан жели да постане одлучујући фактор мира. Слично, ако не идентично понео се и Јован Павле Други. Док је растурање бивше Југославије било у почетној фази, Јован Павле Други је захтевао бомбардовање и љутио се што оно касни, а када је отпочело бомбардовање Савезне Републике Југославије, тај исти папа је желео да буде фактор мира. Када су папе искрене?

Њихова политика је насиље свуда, на сваком месту и у свако доба, ако по том основу долазе средства и шири се утицај Ватикана.

5. 31. На страници 142 објављен је текст:

Кардинал Faulhaber, шеф католичке цркве у Баварској, организира прикупљање прилога за ухапшене нацисте, протестира, када се нацисти уклањају из администрације и каже: „Ако будете примјењивали принцип да треба искључити сваког човјека, који је био члан Националсоцијалистичке странке,

нећете никада имати довољно чиновника да ставите у погон индустрију, да извршите обнову и да оспособите државну и опћинску администрацију”. Он не даје само аргументе, који ће ублажити поступак с нацистима, него директно брани хитлеризам: „Најтежи и најхитнији проблем јест проблем праведности за нацисте. Има нациста и нациста, треба знати правити разлику и међу члановима СС-а. Током многих недјеља довођени су у Дахау амерички представници штампе и војни представници, филмски су снимљене страхоте тог несретног логора, да би се приказала цијелом свијету, па чак и најзабаченијем црначком селу, срамота њемачког народа. Али исто тако страشان филм могао би се сложити из снимака биједе, коју су у цијелој Њемачкој наијела америчка и британска зрачна бомбардирања.” Учинивши ову чудовишну успоредбу, он каже, да би рехабилитирао нацистичке злочинце: „Рат је рат. Може ли им се што предбацити?” Кад је овако говорио овај кардинал, зар се не добива дојам, да је црква у Хитлеровој Њемачкој била у добром положају и да се доиста није имала чему тужити.

А како су добро секундирали бискупи по осталом свијету овом Фаулхаберовом пијетизму, чак и према СС-овцима, види се по писању енглеског „Catholic Herald”, који каже: „Нису криви Нијемци, што су изабрали тај мрачни пут истребљења својих сусједа”. Тко је, дакле, крив? Они, који су спаљивани у крематоријским пећима?

У целокупној историји Ватикана и папства никада се није чула ни једна једина милосрдна реч према српским жртвама. Никада се Ватикан није покајао, нити извинио за сва она зла и злочине које су, у име Ватикана, извршени над Србима. Дакле, апели и позиви за милосрђе, па и својеврсно амнестирање за злочине, могуће је само ако се на одговорност позивају ватикански крсташи, а то су свакако били нацисти и усташе. У том смислу, Јован Павле Други се не разликује од својих претходника. Он не само да дели жртве, па и злочинце, него своје злочинце награђује највишим почастима Ватикана.

5. 32. На страницама 143 и 144 објављен је текст:

Папа је, дакле, желио, да сепаратан мир склопи влада дјеломично или савим састављена од фашиста, који су једина гаранција, да ће у Италији и након рата остати на власти неки ауторитативни режим.

„Фашизам, с Мусолинијем или без њега остао би на власти. То рјешење било би оно, које савршено одговара програму Ватикана. Тај програм имао је два циља: прво – спријечити по сваку цијену, да се у Италији успостави влада антифашиста, били то комунисти, социјалисти или демократе, друго – осигурати наставак Латеранског споразума, склопљеног с фашистичким режимом. Та два циља су међусобно повезана и могу бити остварена сачувањем не само савојске монархије, него и ауторитативне владе, није важно под којим именом.” (Salvemini-Piana, стр. 198.)

Да ли је нешто у том смислу чињено? Папа је имао извјесне могућности, да у том правцу интервенира код савезника, нарочито Америци. Иако је папа у рату, након неких покушаја да сачува формалну неутралност, ипак отворено помагао фашистичку Италију и нацистичку Њемачку, он је успио, да кроз читав рат одржава односе с Америком. У Ватикану је постојао читав дипломатски кор, папи су биле отворене могућности за комуницирање са

свијетом и онда, кад је Италија била у највећем рату, с Америком је папа имао односе и везе увијек. Он је саобраћао с Америком чак и преко директних изасланика.

На исти начин се и Јован Павле Други мешао у питања будуће власти. Он је одлучио да будућа власт у Хрватској буде усташка, на челу са Фрањом Туђманом, и у томе се огледа континуитет ватиканске политике према бившој Југославији. Усташтво неминовно асоцира на прогон, насилно прекрштавање и протеривање Срба, као што се то радило и у бившој НДХ. Жеља Јована Павла Другог да преко повампиреног усташтва остварује своју моћ, доминацију и ширење утицаја Ватикана, најтежи су злочини према Србима.

5. 33. На страницама од 145 до 147 објављен је текст:

У ожујку 1943. дошао је из Америке у Рим надбискуп Спелман у посебној мисији. Италија је била још у рату, али Мусолини је омогућио његов долазак у Ватикан. Према неким америчким информацијама из тог времена, Ватикан је том приликом учинио прве конкретне кораке у Америци за спасавање фашистичког режима. Повезује се Спелманов долазак и реконструкција Мусолинијеве владе. Мусолинијев зет Ђано, који је дотада био министар вањских послова, постаје амбасадором у Ватикану. Каже се, да је то било учињено зато, да се Мусолинијевој фамилији у случају наглог слома нађе привремено склониште у Ватикану. Али, с обзиром на односе с Америком, Ватикан је постао кључним положајем за сваку акцију спасавања, и то је битно. Наводно се у вези са Спелмановом мисијом почело помишљати на то, да се у замјену за Мусолинија нађе једна друга фашистичка личност, која би тражила сепаратни мир и осигурала континуитет ауторитативног режима. Наводно је за ту улогу био предвиђен Гранди, који је у то доба скинут с положаја министра правосуђа, а краљ га је одмах одликовао орденом Annunziante, што значи, да је постао краљевим „кузеном”. Гранди је важио као „англофил”. Био је дуго амбасадор у Лондону.

„Закључак је јасан: Гранди је човјек изабран од Ватикана, да буде на челу талијанске владе послје Мусолинија. Америчка влада, преко Спелмана, одобрила је овај избор. Тај избор био је одобрио и Мусолини и краљ, као једину алтернативу, која остаје у слому. У ствари, то је једини излаз, који је остао отворен, да се спаси и оно што се још може спасити од фашизма.” (Salvemini-Piana, стр. 201)

А то је било оно, што је желио и папа:

„Ни на једном мјесту, ако искључимо фашистичке кругове, констернација и страх од непосредног слома Мусолинија није била већа него у ватиканским круговима. Они су предвиђали да талијански народ, чим се ослободи, неће заборавити и неће опростити црквиудио, који је она имала у фашистичкој трагедији”. (Salvemini-Piana, стр. 342.)

Спелман је на повратку из Италије, како пише Пертина у „Њујорк тајмсу” од 12. свибња 1943, изјавио, да је „Ватикан дубоко забринут социјалним пертурбацијама, које би могле настати у Италији након војничког пораза.”

Дана 18. свибња 1943, „Њујорк тајмс” писао је, да је „Ватикан информирао британску и америчку владу, да би талијански колапс изазвао разорне резултате, који би се могли избјећи, ако би Италија била хитно окупирана од

савезничке војске.” Ту информацију донио је споменути лист под насловом „Мусолини се обратио папи.” Поднаслов је гласио: „Талијански шефови обратили су се с молбом папи, да посредује код савезника.”

Од Мајрона Тајлора до Спелмана води, дакле, једна линија, и ништа није вјеројатније, него да је папа у том смислу радио и да је Спелман имао од папе овлашћење, да код Рузвелта тако наступа. Иако није, 1939. и 1940, успјело, да се фашистички режим у Италији спасава ограничењем рата и задржавањем Италије изван рата, сада је вријеме, да се спријечи њезин потпуни слом.

Према писању „Њујорк тајмса”, од 11. свибња 1943, папа је са Спелманом израдио читав план за формирање једног фашистичког поретка у Италији након сепаратног мира, с тиме, да се макну главни шефови фашизма, разумије се, у првом реду Мусолини. Странка би такођер била формално распуштена. Али фашистички провинцијски префекти, који се не смију сматрати као директни експоненти странке, него као администратори, остали би на својим мјестима под контролом једне савезничке комисије, и без обзира на то, да су ти префекти били најповјерљивији фашисти, које је Мусолини бирао и постављао зато што је у њих имао пуно повјерење. Тако би Италија имала 94 фашистичка администратора. Влада би имала бити састављена такођер од људи, који имају праксе из фашистичког периода, то значи били би изабрани углавном између Мусолинијевих министара. Тај лист не говори ништа о Грандију, али то не искључује могућност и таквог рјешења. У плану папе и Спелмана било је, да се предвиди „период од десет година за политичку метаморфозу”, и само би кроз тај период постепено цивилна управа у земљи била – „демократизирана”.

Ова књига врло упечатљиво, на основу конкретних чињеница, приказује дугорочну политику Ватикана и средства којима се служи како би остварио своје интересе, али и заштитио своје поданике који су вршили злочине у име Ватикана и папе. Јован Павле Други је, у процесу растурања бивше Југославије, одиграо исту улогу коју је обавио Пије XII.

Нажалост, ниједан папа није изведен пред суд јавности, нити пред било који други суд због злодела која је осмислио, подржавао, наредио и оправдавао. Мада су све папе увек преуређивале геостратешку карту света у складу са интересима Ватикана, за Јована Павла Другог је карактеристично да је далеко превазишао све своје претходнике. Саставни део његове иницијативе, плана и програма које је наметнуо, а који су се поклопили и са интересима оних који су желели да освајају тржишта и да им границе не представљају неку сметњу, било је насиље на деловима територије бивше Југославије, а за ту активност имао је оправдање и подршку вековне политике Ватикана.

Због, наводно, своје непогрешивости и схватања да један папа не може кривично да одговара Јован Павле Други је прекорачио и злоупотребио сва овлашћења верског поглавара и државника Ватикана подстичући злочине над Србима.

6.

Књига „Опус Деи” – Нови крсташки поход Ватикана, аутор проф. др Смиља Аврамов, издавач „Идиј” Ветерник, 2000. године:

За потребе овог елабората важна су термилошка објашњења која је дао аутор:

ПАПА – термин потиче од грчке речи папас, што значи отац. Од V века тај назив користили су римски бискупи, а од XI резервисан је искључиво за поглавара Римокатоличке цркве и подразумева верске и императорске прерогативе;

PONTIFEX MAXIMUS – у старом Риму био је то назив за врховног првосвештеника. Од V века придодат је уз титулу папе;

SEDES APOSTOLICI – апостолска столица је назив у употреби од 360. године, а под њим се подразумева папски двор са свим уредима;

ACTA APOSTOLICAE – званични документи Св. столице;

ANNUARIO PONTIFICIO – годишњак Св. столице;

ENCIKLIKA – писмена обраћања папе свештенству и верницима;

URBI ET ORBI – Благослов који папа упућује свечаним поводом Риму и свету;

CONCLAVE – термин потиче од латинске речи con – са и речи clavus – кључ. У римокатоличкој терминологији реч означава закључану одају у којој Синод кардинала бира папу;

РИМСКА КУРИЈА – највиша административна управа Ватикана коју сачињавају 9 конгрегација на чијем се челу налази кардинал и остали помоћни уреди. Може се упоредити са владама у појединим државама;

CONGREGATION – термин у општој употреби Римокатоличке цркве и њиме се означавају основне верске заједнице или братства, нпр. Конгрегација св. Бенедикта и сл;

КАРДИНАЛ – титула која се додељује у знак признања појединим надбискупима. Колегијум кардинала је тело које бира папа. Око половине кардинала остаје у Риму и поверавају им се највише административне функције, а половина остаје у дијецезама;

MONSIGNOR – почасна титула која се додељује црквеним великодостојницима за изузетне заслуге;

ЕКУМЕНСКИ – општи васељенски, реч која се односи на целу настањену Земљу. У црквеној терминологији значи поседовање универзалне еклезиолошке ваљаности. Екуменски покрет је покрет за уједињење свих хришћанских цркава;

ПРОЗЕЛИТИЗАМ – преобраћање у другу веру нечасним путем.

6. 1. У уводу књиге објављени су текстови:

а) На страници 14 :

Термин фундаментализам конципиран је у протестантским круговима САД, почетком 20. века. Најчешће се употребљава као генерички појам који покрива све облике верског екстремизма. Међутим, он је много више од религиозног покрета, и не представља неку девијацију религије. Феудализам је у својој бити идеологија у општем и ужем смислу; у питању су идеје и настојања да се национална држава надомести „божанским поретком”.

Како то правилно запажају два угледна америчка теоретичара, сваки фундаментализам има идеолошку димензију, „јер се њихово темељно веровање не односи само на доктринарну истинитост, него и на начин живота...”

саветује се нпр. да се верници морају одвојити од неверника, да извесни стандарди сексуалног понашања морају бити одржани ... да се мора потпомоћи заједница браће по вери”.

Религија је битна матрица по којој се конструише фундаментализам, али не и једина. Често долази до повезивања етничитета и религије, као на пример у Ирану, Хрватској или Израелу, што отежава прецизну идентификацију фундаментализма. На пример, од самог оснивања Израела као суверене државе, религија је постављена као основ друштвене идентификације и националног покрета. Теоријске основе поставио је познати јеврејски мислилац Кук (Rav Avraham Yitzhak Kook) у годинама између два рата. Он је бескомпромисну борбу за остварење националних циљева, уз употребу силе, поставио као део религиозног подухвата. Фундаментализам је агресивна политизација религије, чији је крајњи циљ стицање политичке моћи. Повезује се обично са десно оријентисаним покретима, али су познати и случајеви повезивања са екстремном левицом, нпр. у Хрватској, Египту, итд. Исламски фундаменталисти у Египту, познатији под називом „муслиманска браћа” интегрисали су се са комунистима, у циљу јачања фронта за обарање постојећег режима. Прикривени, а понегде и отворени савези екстремних покрета, честа су појава у политичком животу”.

Протагонисти римокатоличког фундаментализма су папе, а нарочито Јован Павле Други. Из ове ауторове дефиниције фундаментализма јасно произилази, на шта аутор упућује, да се католички фундаментализам мора посматрати у оквиру дефиниције фундаментализма, као једна донекле специфична појава. Та специфичност се превасходно односи на значај и вековне активности Ватикана. Осим тога, Ватикан је својом историјом доказао тај степен милитантности који одговара дефиницији фундаментализма. Друго је питање што медијски и на други начин Ватикан успева да свој фундаментализам прикрива повиком да се фундаментализам налази на некој другој страни. Јован Павле Други као окорели фундаменталиста то је и показао значајним учешћем у растурању Истока и разбијању Југославије.

б) На страници 15:

Мотиви фундаменталиста пуни су драматичности и лоцирају се обично у контексту Апокалипсе, која прети човечанству, уколико не прихвати „спасење које нуде спасиоци”. У својим религиозно политичким акцијама фундаменталисти се обично ослањају на „свете текстове”. Њихово тумачење је привилегија „одабраних и посвећених” чланова из најужег круга, а до „посвећења” се долази кроз духовни хероизам, при чему идеализам игра значајну улогу.

Фундаментализам не представља данас монолитан процес, мада има покушаја да се изгради појам „глобалног фундаментализма”, синтезом различитих фундаменталистичких покрета.

У једном званичном акту Министарства спољних послова САД, из 1991. године, наведено је, поред осталог, да „ће религиозни фундаментализам бити главни проблем светске политике у последњој деценији 20. века”.

Овај текст показује да је Ција изузетно добро знала домете фундаментализма. Додуше, они су подржавали и друге врсте фундаментализма, али су

посебан значај дали оној врсти фундаментализма и начина остваривања којој је осмислио Јован Павле Други. У растурању Истока, да би се освојила нова тржишта, сасвим је разумљиво што се Ција определила за Ватикан и Јована Павла Другог, јер су знали какву улогу у овом надирању може да одигра фундаментализам типа оног који промовише Јован Павле Други.

в) На страници 16:

Фундаменталистички покрети пружају најдубље корене у тренуцима кризе. На терену некадашње Југославије од избијања кризе испољиле су живу активност бројне католичке организације. На врху пирамиде налази се Опус Деи, спроводник католичког фундаментализма. За разлику од највећег броја католичких организација, које упоришта налазе у непривилегованим деловима друштва, Опус Деи је елитистичка организација у пуном смислу речи.

На челу ове организације налази се Јован Павле Други. Он је тој организацији подарио крила и задатак да фундаментализам развија до неслућених размера. Резултат тог разулареног фундаментализма били су и злочини, за које највећу одговорност, поред непосредних извршилаца, сноси Јован Павле Други.

6. 2. У I делу под насловом „Обнављање универзалне димензије Римокатоличке цркве”, објављени су текстови:

а) На страницама 21 и 22:

„Према званичним подацима римокатолици чине 17,30 % у укупној светској популацији, а све хришћанске цркве заједно 32,80%.

Концепт католицизма и мисија папе почивају на миту о папи као викару или намеснику Исуса Христа на земљи, о св. Петру као предводнику апостола и бискупу римском, а папи као његовом наследнику. Базилика св. Петра у Риму наводно је саграђена на гробу св. Петра који је мученички окончао живот. Ослонац за овај став налазе у Христовим речима изговореним на Галилејском језеру, које су пренете у Јеванђељу по Матеји (Мт. 16,18-19): „Ти си Петар и на овом камену сазидаћу цркву своју и врата паклена неће је надвламати. И даћу Ти кључеве од царства небескога; и што свежеш на земљи биће свезано на небесима; и што разријеш на земљи биће разрешено на небесима”.

„Историчари хришћанства оповргли су овај став и доказали да апостол Петар никад није крочио на тло Рима, па према томе није ни био бискуп римски, како се то наводи у званичној листи папа издатој од стране Св. столице.

Ни на једном месту у Св. писму не везује се име апостола Петра за Рим. У чувеном делу једног од првих хришћанских историчара из 325. године, нема ни речи о апостолу Петру као римском бискупу.

б) На страници 24:

„Везивање папства за мит о св. Петру мотивисано је покушајем да се порекло структуре Римокатоличке цркве прикаже као порекло хришћанске религије, што је са историјског становишта нетачно, а са теолошког неприхватљиво”.

в) На страници 27:

Да би обезбедио апсолутну власт, Рим је прибегао фалсификовању докумената под називом „Donatio Constantini” по коме је, наводно, цар Кон-

стантин доделио папи поседе заједно са императорским знамењем. У фалсификованом документу се наводи: „Ми наређујемо и прописујемо да Силвестер и његови наследници управљају над четири главна провинцијска седишта: Антиохијом, Александријом, Константинопољем и Јерусалимом, као и над свим црквама Божјим у целом свету”. Његова аутентичност коначно је оспорена на сабору у Базелу 1433, када је због злоупотребе Рима религиозни револт унутар Римокатоличке цркве достигао врхунац. И поред тога што је фалсификат доказан, Рим није одустао од својих амбиција .

Сви аутори, који се професионално баве Ватиканом, увек потенцирају највећу светску лаж на којој је заснована целокупна доктрина постојања и значаја Ватикана и његових папа. То бесомучно изношење лажи стално се понавља, а из те чињенице долази се до закључка да све што долази из Ватикана мора да се провери, јер, вероватно, пре представља најгнуснију лаж која треба да омогући остваривање интереса Ватикана и папе.

Аутор износи не само истину, него и став свих значајнијих историчара и теолога. Из ове лажи и Јован Павле Други је, као и његови претходници, себи дао овлашћење да се понаша као Бог на земљи.

г) На страници 32:

Аустроугарска царевина оцењена је од Св. столице као најпоузданији савезник римокатоличанства против малих националних држава. Папа је истовремено повео борбу против масонерије, јер су се проносиле вести да је пад папске државе део масонске завере. Борба двеју транснационалних организација, папства и масонерије, има своју подужу историју; отпочела је одмах након институционализације масонског покрета 1717. Папа Климент XII, својом булом „In Eminentі” из 1738, осудио је „перверзно удруживање” масона, а чланови масонских ложа у ватиканској држави били су изложени прогону. И папа Лео XIII, у енциклици „Humanum Genus” из 1884, изрекао је најтежу осуду масонерије због њеног инсистирања на секуларизацији школског система и строгој одвојености цркве и државе.

На хоризонту Ватикана појавили су се нови непријатељи. Две енциклике папе Леона XIII „Quod Apostolici Muneris” из 1878. и „Rerum Novarum” из 1891, посвећене су борби против комунизма који је папа назвао „највећим злом свих времена”.

Папа Пије X подржао је ултиматум Беча Србији и изразио наду да ће Аустроугарска ићи до краја у обрачуну са Србијом. Зажалио је што је Аустрија пропустила да на време „егземпларно казни свог опасног подунавског суседа”.

Римокатолицизам је био значајан инструмент Централних сила. Пресудну улогу имале су банкарске ватиканско-немачке везе, преко којих је највећим делом и финансиран рат. Не изненађује да је Ватикан доживео пораз Аустроугарске као свој сопствени, али се ни тад није предавао. Био је одлучан противник формирања Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца.

Сви историчари који су писали о Ватикану никако нису могли да заобиђу истину о мржњи која из Ватикана извире према свему што је српско. Срби су за Ватикан увек криви само зато што су православци, не желе унијаћење и највише воле своју слободу.

Додуше, овај текст показује оно што већина аутора такође потенцира, да Ватикан није нарочито гадљив када треба да оствари неки свој интерес. Некада су му сметали и масони, а када је почео понтификат Јована Павла Другог и масони су постали прихватљиви Ватикану који је направио читаву мрежу повезивања, очигледно због тренутне подударности интереса.

д) На страници 34:

Звучи невероватно да је Св. столица дочекала Октобарску револуцију и болшевички систем у Русији као своју нову шансу. Још у првим данима револуције Ватикан је успоставио тајне везе са Лењином, за кога је религија била прагматички фактор. Уз његову сагласност у Русију је ушло на стотине мисионара.

Писмени споразум између Св. столице и СССР, закључен 12. марта 1922, значио је „de facto” признање болшевичке владе.

Дан пре потписивања овог споразума, совјетска влада пружила је Ватикану низ концесија једностраним актом. Тајним меморандумом оформљен је финансијски конзорцијум, који је реализован преко „Немачке источне банке АГ” у Берлину.

Крајем марта 1922, Римска курија обезбедила је 1,500.000 лира помоћи СССР, а католичка америчка организација АРА додатно милион долара. Мисионари језуитског реда организовали су у Москви кухиње и дневно делили 40.000 топлх оброка. На улазима су стајале велике табле са натписом: „Католичка мисија помоћи Русији, римски папа – руском народу”.

Почетком 1922, Ватикан је упутио писмо Друштву народа, захтевајући да се становништу пружи помоћ а већ септембра 1924. у Русију је стигла нова група мисионара. По забелешкама сестре Лава Троцког, објављеним након смрти В.И. Лењина 1924, Лењин се определио за успостављање дипломатских односа са Ватиканом, али га је у томе спречила смрт. У односу на религију, Лењинов период остаће забележен као најапсурднија појава. На хиљаде православних свештеника је убијено, на стотине цркава уништено, а истовремено дате су посебне бенефиције Римокатоличкој цркви.

Свој религиозно-мисионарски рад, у ствари прозелитски, Ватикан је прикривао хуманитарном акцијом. Те везе двеју политички и идеолошки супротстављених страна трајале су до 8. априла 1929, када је на иницијативу Стаљина усвојен закон којим је забрањено удруживање верника и рад верских организација. Ватикан је био принуђен да повуче своје мисионаре из СССР, али ни тада није дигао руке од њега.

У Риму је 1929. основан институт „Russicum” са задатком да образује свештенике за „специфичне” мисије у СССР и да их упути тамо када за то дође време. Доласком Горбачова на власт мисионари из „Russicum” кренули су у акцију.

Суочена са новим геополитичким окружењем, Св. столица је била принуђена да из темеља мења стратегију. Креатор нове политике био је папа Пије XI. Према замислима папе у новим условима ослонац обнове католичке државе не треба тражити у државама него у католичким масама. На иницијативу Пија XI, у западноевропским државама дошло је до стварања политичких, хришћанско-демократских странака, које постају нов канал за

инфилтрацију Ватикана у политички живот појединих држава. Нешто касније, такође на иницијативу Пија XI, доћи ће до формирања католичких покрета на најширој основи који делују и данас.

Дипломатска активност Ватикана била је концентрисана на пораженим државама, којима је папа понудио своје услуге.

Са Краљевином Срба, Хрвата и Словенаца званични преговори отпочели су 1925. године, али је исход био трагичан. Први нацрт конкордата жестоко је напао вођа хрватске опозиције у Народној скупштини Стјепан Радић (примедба: покатоличени Србин из Лике, који се касније почео изјашњавати за Хрвата), уз образложење да „не одговара интересима хрватског народа”. Уследила је организована кампања против Београда, напад на југословенску организацију „Сокол”. Преговори су прекинати; обновљени су на иницијативу краља Александра 1933. Окончани су после убиства краља; текст конкордата потписан је 25. јула 1935. године, а 5. новембра 1936. достављен на ратификацију Народној скупштини. Међутим, Св. Архијерејски сабор Српске православне цркве изјаснио се против нацрта, уз образложење да нарушава равноправност цркава, да Римокатоличкој цркви признаје привилегован статус, како имају само државне религије. До ратификације конкордата није дошло. Односи Ватикана и Београда су се заоштрили, а затим су пренети и на национални терен, што је имало фаталне последице по српско становништво у Хрватској 1941 године. У међувремену, изненада, под мистериозним околностима, умро је патријарх српски господин Варнава.

Овим текстом се приказује однос Ватикана према двома православним државама, Русији и Краљевини СХС. Чињенице су општепознате, а у овом елаборату се наводе као доказ перманентног интересовања Ватикана према овим православним државама, да се оствари и нескривени интерес Ватикана да глобално влада. Ватикан према овим државама није бирао средства. У томе је сигурно најдаље отишао Јован Павле Други. Као што је познато из медија и текстова великог броја аутора, најзначајнији утицај Ватикана према Русији остварен је избором Горбачова за председника Русије. Познато је да је Горбачов увек јавно изјављивао да је Јован Павле Други најзаслужнији за наводно отварање и промене у источноевропским земљама, а ради се о растурању и осиромашењу СССР.

ђ) На страницама 37, 38 и 39:

„Држава града Ватикана поседује активно и пасивно право посланства и данас одржава односе са 157 држава у свету. Члан је међународних организација које се баве хуманитарним и културно-просветним питањима. У међународним организацијама политичког карактера, као што су УН, поједине специјализоване агенције, Ватикан има статус посматрача. Међутим, у последње време забележене су промене у правцу активног учешћа и у политичким организацијама, као што је случај са ОЕБС. Постоје разлике између амбасадора које једна земља акредитује код друге и нунција. Амбасадори имају само једну мисију, да одржавају везе са владом и развијају међудржавне односе на бази реципроцитета. Нунцији имају двоструку мисију; акредитовани су при влади, али контролишу живот цркве и националну црквену хијерархију, што значи да дубоко улазе у унутрашњи живот држава.

Природа „Државе града Ватикана”, као што се може закључити из претходног излагања, различита је од осталих држава. Територијални суверенитет над минијатурном територијом признат је Св. столици као гаранција слободног и несметаног обављања духовне власти. Уговори које закључује са државама у виду конкордата регулишу положај цркве на територији односне државе. Имајући у виду суштину папске моћи, која је по својој природи духовна, тешко да се Ватикану може признати својство државе. У овом случају пре се може говорити о транснационалној верској организацији. Државност Ватикана у ствари је чиста фикција. Св. столица, као персонификација цркве, нема друге позиције у међународној заједници, осим у односу на религију”.

„Све до успостављања система конклава као колегијалног изборног тела, римски бискупи именовали су своје наследнике, а потврђивао их је император. Настојећи да избор резервише искључиво за цркву, папа Никола II издао је 1061. изборни декрет по коме папу бирају кардинали независно од држава. Међутим, тај систем почео је да функционише тек у XIII веку.

Ватикан је и моћна економска сила, укључена у светске економске и финансијске токове. За тај сектор делатности установљена је посебна администрација. Ватикан је акумулирао своје богатство кроз векове путем поклона владара, системом пореза и такса, прихода са огромних поседра у власништву цркве. Након нестанка папске државе, папа је дошао до закључка да духовну моћ може обезбедити само финансијском независношћу. Идеју папе Леона XIII, да некадашњу територијалну власт надомести „менаџментом” у сфери економије и финансија, прихватио је и даље разрадио његов наследник папа Пије XI. Ту леже корени савременог банкарског система Ватикана, који је у току 100 година израстао у моћног финансијског гиганта, који само у Италији покрива готово половину финансијског тржишта. Данас је тешко пронаћи индустријску грану у којој није инвестиран ватикански капитал; заступан је у телекомуникацијама, у металургији, прехрамбеној индустрији, туризму, робним кућама, изградњи стамбених насеља, хидроцентрала, метроа итд, па чак и у „Riviera Casino” у Сан Рему”.

„Ватикански капитал инвестиран је не само у Италији, него широм света, на свим континентима. Налази се, на пример, у америчким компанијама „American Anaconda Copper Company”, „Sinclair Oil Company”, „Ciffic Gas and Electric”, „Denver Joint Stok Land Bank” итд.

Ватикан је акционар са значајним улозима, понегде преовлађујућим, у низу банака на територији Италије и ван ње, нпр.: „Banco di Roma”, „Banco di Santo Spirito”, „Banco Cattolica del Veneto” итд.

Не сме се испустити из вида да су и издаци Ватикана огромни. Ватикан има и неколико каритативних организација, које делују на планетарном нивоу, као што је нпр.: „Caritas internationalis”, „Misereor” итд.

И овај аутор се бавио организацијом Ватикана, а у том погледу посебно дипломатским активностима и финансијама. Преко ових институција у систему Ватикана, Јован Павле Други је остварио потребан утицај за растурање бивше Југославије. Пословање банака у којима Ватикан има улоге одувек је било спорно, услед чега су често избијале афере. Правило је да се све

те афере завршавају ограђивањем Ватикана од појединаца који су на челу или у организацији корупционашких афера, ћутањем или мистериозним убиствима.

Јован Павле Први је имао најкраћи понтификат, само 33 дана. Упућени у ватиканска збивања тврде да је Јован Павле Први отрован, и да због тога није извршена ни обдукција, а да је пао у немилост појединих кардинала када је, на све учесталије захтеве јавности, обећао да ће Ватикан да утврди праву истину поводом велике афере са Ватиканском банком. Афера је остала неразјашњена, а Јована Павла Првог је заменио Јован Павле Други. Наравно, ради се о огромном богатству које се свакодневно увећава.

6.3. У делу под „2. Нове иницијативе” су текстови:

а) На страници 41:

Између два светска рата Ватикан је био на страни нацизма и фашизма. Наследник Пија XI, Пије XII (1939-1958) подарио је свој „очински благослов” Франку 2. 4. 1939. Одобривао је агресију Италије на Етиопију и Италије на Албанију 1939. Подржао немачку инвазију Чехословачке, поздравио је проглашење „независне Словачке”. „Програм мира” који је лансирао Пије XII 1939, садржаво је отворен напад на „версајски диктат” и био снажно антируски обојен. Те две одреднице нашле су своје мсто у енциклици „Summi Pontificatus”, од 27. октобра 1939. године.

Св. столица zaloжила је сав свој ауторитет да спречи улазак САД у рат против сила осовине.

После пада Стаљинграда, дипломатски напори ишли су у двоструком правцу: с једне стране, да се ублаже захтеви САД и Британије о безусловној капитулацији сила осовине, и да се, са друге стране, припреми терен за формирање антикомунистичког фронта.

И овај аутор не може да заобиђе улогу и допринос Ватикана у стварању и очувању фашизма.

б) На страници 42:

Њујоршки надбискуп Франсис Спелман је водио детаљне разговоре у Ваткану, од 18. фебруара до 3. марта 1943, о будућности Европе у целини. У разговору је разматрано и питање спасавања „Независне Државе Хрватске”, како би се обезбедила чврста позиција католичанства према Истоку. На протестну ноту краљевске владе Југославије у Лондону, Министарство иностраних послова САД дало је уверавања влади да је у питању приватна посета. Међутим, Ватикан се свесрдно ангажовао на спасавању усташа, да би у датом тренутку, почетком хладног рата, усташку политику вешто укључио у антикомунистички покрет Запада. Павелић, један од највећих ратних злочинаца XX века, са 500 католичких свештеника напустио је Хрватску и „пацовским каналима” стигао у Рим, где му је пружен први азил у зидинама Ватикана. Умро је 26. децембра 1954. у Мадриду, након што је примио „свето причешће и лични благослов” папе Пија XII.

У оба светска рата Ватикан ће се наћи на страни поражених, али тиме није умањена његова борбеност.

Аутор истиче активну улогу Ватикана у формирању и спасавању усташтва. То наслеђе прошлости у потпуности је прихватио и Јован Павле Други.

Без обзира што је фашизам, у то време као нови светски поредак, био поражен, Ватикан је остао доследан, што доказују дела Јована Павла Другог. И ако је неко покушао да заборави однос Ватикана и фашизма, Јован Павле Други својим делима је подсетио на тај део историје Ватикана.

в) На страници 43:

Пратећи рађање антиколонијалног покрета у земљама Трећег света, Пије XII је, већ фебруара 1946, именовано 2/3 кардинала из различитих земаља света, а 1953. повећао је тај број са још 24. Италијани, који су донедавно доминирали Колегијумом сада су чинили мање од 1/3 укупног броја.

Прве идеје о потреби уједињења Западне Европе потекле су од Пија XII. О томе је водио дуге разговоре са Фрајнхарном фон Ваицекером, који је, све до капитулације Немачке 1945, био њен амбасадор при Св. столицу. У Италији је нашао снажан ослонац у Демохришћанској странци на челу са Де Гасперијем, у Француској у Народно-републиканском покрету, иза кога је у целисти стајао Ватикан.

Поред непобитних историјских чињеница о сарадњи са Силама осовине, папа Пије XII у енциклици „*Sacra Vergente Anno*”, од 7. 7. 1952. покушао је да убеди свет како Св. столица није била на страни ниједне ратујуће стране.

Није никаква случајност да је уговор о Европској економској заједници потписан у „вечном граду” Риму 25. 3. 1957. уз благослов папе Пија XII.

Дакле, прави идеолог стварања уједињене Западне Европе био је Пије XII. Највећи допринос уједињењу дао је Јован Павле Други. Када је уједињена Европа почела да се шири према истоку, Јован Павле Други је практично био незаменљив, јер нико боље није знао какав је Исток од онога који га је растурао.

г) На страници 44:

Пије XII умро је 9. 10. 1958. остваривши свој животни циљ – повезивање побеђених и победника. На папски трон дошао је 28. 10. 1958. патријарх Венеције Анђело Ђузепе Ронкали, под именом Јован XXIII. Није се овога пута радило о простој персоналној промени, него о радикалном заокрету у политици Ватикана.

За разлику од папе Пија XII, који је промовисао идеју уједињења католичке Европе, његов наследник Јован XXIII сматрао је да је прошло време „католичких држава”, и да се Римокатоличка црква мора отворити према свету и према другим религијама. За процес ревитализације цркве, папа Јован XXIII осмислио је термин „*Aggioranamento*” – осавремењавање. Црква, по речима папе, „није ни тврђава ни музеј”, него део историје.

У тексту се износи основна разлика између Пија XII и Јована XXIII. Ову разлику треба тумачити промењеним околностима и потребом да Ватикан има на располагању један мирнији период у коме ће прикушљати снаге за нову фазу спровођења своје политике.

д) На страници 47:

Карол Војтила, краковски надбискуп, до тада непознат ширем кругу римокатоличког клера запажен је по његовом борбеном ставу и супротстављању реформској струји. За Војтилу црква је „чувар Божје истине”. На захтев реформске групе да се отвори дијалог са некатолицима, Карол Војтила и

остали пољски бискупи одговорили су позитивно, али под условом да дијалог буде успостављен тек након што се изричито призна да је црква, истина део друштва, али изнад њега.

Папа Јован XXIII умро је 3. 6. 1963, не дочекавши исход реформе цркве којој је посветио сав свој живот. Наследио га је кардинал милански Монтини, који је на дан свог избора 31. 6. 1963, узео име Павле VI.

Помно је пратио излагање Војтиле и примио га у „приватну” посету 30. 11. 1964. а тек 13. 12. 1965. примио је пољског кардинала Вишинског. Папа Павле VI био је дубоко разочаран пољским црквеним великодостојницима.

И овај аутор примећује врло важну чињеницу, да је Војтила, као краковски надбискуп, за време другог Концила остао запамћен, јер је својом борбеношћу скренуо пажњу на себе. Ово наметање је било одлучујуће да Ција и други подрже његову кандидатуру за избор папе. Овај иступ на Концилу био је препорука да се с њим мора озбиљно рачунати у следећој фази растурања државотворне структуре која је била на Истоку.

ђ) На страници 48:

Под утицајем револуционарних научних остварења, неколико деценија уназад католичка теолошка мисао бавила се проблемом интеграције божанског и људског, кроз свакодневну делатност верника, ма на ком се послу налазили. То је и почетна идеја оснивача организације Опус Деи.

Аутор је желео да скрене пажњу на будући начин деловања Ватикана. То би, у слободнијем преводу, требало да значи да се обичним верницима даје већи значај у шпијунској и свакој другој активности која има за циљ остваривање интереса Ватикана. Наравно, на челу те организације, али са стране, могао би да буде талентовани глумац као што је Војтила.

е) На страницама 50 и 51:

„У циљу реализације одлука Ватиканског концила, Павле VI установио је, јануара 1967, понтификалну Комисију за правду и мир, као званично тело Римске курије у циљу укључења цркве у мисију унапређења социјалне правде и мира.

Тој проблематици папа је 1967. посветио своју енциклику „Populorum Progressio” (Развој народа) и „Humane vitae” из 1968. На том таласу почивала је и „Теологија ослобођења.”

На седници Концила, 7. 12. 1965, извршен је чин измирења између Рима и Цариграда, између Источне и Западне цркве.

„Укинута је анатема из 1954. у виду заједничке изјаве папе Павла VI и цариградског патријарха Антигоре, која је истовремено прочитана у Риму и Цариграду.

Председник синода РПЦ изван Русије, митрополит Филарет, изразио је први протест „због самовољног скидања анатеме” и назвао је тај чин „компромитованим јединством”. Рим се није покајао ни за једну своју грешку.

Ако је судити по чланку који се појавио у „Гласнику” СПЦ 1965, СПЦ је имала резерисан став према помирењу. У чланку се наглашава да је СПЦ са радошћу примила акт помирења. „После 9 векова издвојености и потпуне отуђености једне цркве од друге, у овом времену оне пружају руке једна другој одлучујући да од сада иду стазом јединства... Ми имамо заједничко порекло,

истог Господа који је глава цркве”. Али се затим додаје да је јединство везано за питање унутрашње обнове Римокатоличке цркве, те да је метод дијалога пут који води коначном решењу.”

Аутор посебан значај даје екуменском дијалогу. Са ове дистанце, може да се констатује да је самом чињеницом отпочињања разговора међу хришћанским црквама, практично дошло до својеврсног успављивања православних цркава, али истовремено и нових активности Ватикана на реализацији дугорочних циљева.

ж) На страницама 51 и 52:

„Избор новог папе у условима непревазиђених подела унутар кардиналског колегијума није био лак. По први пут унутар изборне процедуре, на захтев америчких бискупа, обављене су неформалне консултације. У њима је учествовао и један број лаика. У штампи су се појавила различита имена кардинала који би могли бити кандидати за папу. Међу њима је било и име Карола Војтиле, али и кардинала Албина Лучијана, који је у трећем кругу гласања у конклави изабран за папу 26. 8. 1978. Спојио је у свом имену имена двају претходних папа, Јована XXIII и Павла VI, да би симболично исказао своје везивање за политику својих претходника.”

„Ступио је на папски трон под називом Јован Павле I. То је први папа у историји римокатоличанства који је устоличен без традиционалног крунидбеног церемонијала. На папском трону остао је само 33 дана. Умро је изненада и сахрањен је без аутопсије. У јавности је широко прихваћена теза да се радило о убиству, тј. тровању. Поводом смрти папе Јована Павла I, помињу се личности из италијанске мафије, али и везе појединих кардинала са масонском ложом П-2. Његова смрт остала је мистерија до данашњег дана.”

Сви аутори, као и овај, констатују да је била потребна мистерија па да на престо у Ватикану дође Јован Павле Други. Они се слажу да Јован Павле Први не би могао, као папа, да одговори изазовима времена које долази. Био је потребан млад, активан и агресиван папа, како би се окончао процес разбијања Истока и освајања простора за нова тржишта и већи утицај Ватикана. Очигледно је да Ватикану није био потребан папа који ће да трансформише Ватикан и да истерује неку правду, већ папа који ће да покрене и употреби машинерију Ватикана. Уосталом, и целокупна историја Ватикана и папства показује да су све папе које су се бавиле унутрашњом реформом Ватикана имале врло кратак понтификат. Тако се долази до закључка да је Војтила, у ствари, био наручени папа који задовољава интересе групација којима припадају Бжежински, власници транснационалног капитала, банкари који располажу богатством Ватикана и све агресивне организације унутар Римокатоличке цркве.

6. 4. У делу „3. Планетарна стратегија папе Јована Павла Другог” објављени су текстови:

а) На страницама 53 и 55:

Када је 16. 10. 1978. из ватиканског димњака изашао бели дим, а доајен кардиналског колегијума монсињор Тисеран изговорио вековима стару формулу „Habetus parat”, на папски престо ступио је пољски кардинал Карол Војтила, под именом Јован Павле II”.

„Формално, иницијатива за избор Војтиле за папу потекла је од бечког кардинала Карла Франца Кенига и америчког кардинала Џона Крола. Сматрали су да савремени историјски тренутак налаже да на чело цркве дође човек са Истока. Међутим, највећи број италијанских, француских и белгијских кардинала предност су давали флорентинском надбискупу Ђованију Бенелију. Сукоб двеју супротстављених струја није решен ни после неколико узастопних гласања. Тада је на сцену ступио немачки кардинал Јозеф Рацингер, који је уз помоћ чланова „Опус Деи” развио кампању у прилог Војтиле. Тек у 9. кругу гласања у Светом колегијуму кардинала, Карол Војтила је добио потребну 2/3 већину.

Након што је према утврђеном ритуалу новоизабрани папа обукао папску одежду, кренуо је према папском престолу, али је одбио да седећи саслуша заклетву кардинала на оданост поглавару. Остао је да стоји, чиме је најавио нови стил владавине.”

И овај аутор закључује, на основу чињеница, да је Војтила на силу изабран за папу. Избору су допринели САД, Ција, Немачка и милитантне организације из структура Римокатоличке цркве.

б) На страни 56:

Своју мисију као поглавар цркве, свој теолошки и философски поглед на свет дефинисао је у првој енциклици „Redemptorem hominus” (Спасавање човека).

Папа Јован Павле II вербално се изјашњавао у прилог одлука Другог ватиканског концила, али је кроз реинтерпретацију докумената усвојених на Концилу учинио све да цркву врати у традиционалне оквире.

У вођењу цркве папа се све више удаљавао од закључака Другог ватиканског концила и завео је тоталну аутократију. Прогласио је 1983. нови кодекс канонског права. На основу канона 342-348, Свети синод бискупа, који је инагурисао папу Павла VI, као универзални колегијални инструмент, потиснут је потпуно у позадину и спречен је његов даљи развој. Надлежност и овлашћења националних и регионалних бискупских конференција сведени су на најмању меру. Јануара 1985, папа је најавио сазивање ванредног заседања Светог синода бискупа, према званичном саопштењу „у част двадесетогодишњице Другог ватиканског концила”.

Аутор, на основу чињеница, утврђује да је Јован Павле Други одмах завео страховладу у Ватикану и целој Римокатоличкој цркви. Та унутрашња дисциплина била му је неопходна због предстојећих догађаја. Јован Павле Други је темељно припремио све структуре за догађаје који следе, као резултат подударности интереса Ватикана и његових партнера, поготово на територији бивше Југославије. Све што је уследило било је последица налога, наредбе и жеље Јована Павла Другог.

в) На страницама 57 и 58:

Синод је усвојио „Универзални Катехизис”, који се у јавности појавио тек 1992.

Када је основан НАТО 1949, папа Пије XII је послао свој „очински благослов”.

„Историјат тајних контаката између Ватикана и Вашингтона описао је врло детаљно Лофтус, високи службеник америчког Министарства правде, и сам учесник у тој игри. По његовим речима одмах по окончању Другог светског рата оформљен је „Ватиканско-британско-амерички антикомунистички конзорцијум” који је окупио најокорелије ратне злочинце Осовинских сила и њихових сателита и трансформисао их у „борце за слободу”, у нове крсташке ратнике. Директор Ције Ален Далс упутио је Вилијама Кејсија у Лондон како би потпомогао функционисање „пацовских канала”. САД су оформиле посебну службу (МИ-6), утврдиле посебну квоту за улазак тих лица у земљу, која су одмах по уласку била додељена Пентагону и Цији. Писац даље наводи да је папа Пије XII са својим сарадницима „координирао најтајнијом и најсрамнијом операцијом у историји Ватикана... Британци су оформили посебну масонску ложу међу емигрантима, у коју су били укључени најеминентнији лидери Балкана”. За избегле усташе изграђени су војни и терористички центри. „Отац Крунослав Драгановић, секретар братства Св. Јеронима у Риму” био је хрватски представник у „Интермариуму”. Тако се називала група која је руководила операцијом на линији Рим-Лондон-Вашингтон, а на њеном челу је био Словенац Миха Клек, бивши члан југословенске краљевске владе у Лондону.

Доласком Регана у Белу кућу, Кејси је именован за директора Ције. Ништа мање значајну улогу није имао ни генерал Верон Волтерс дугогодишњи заменик Ције, који је школован на језуитском универзитету. Кејси је успоставио лични контакт са Јованом Павлом II после његове прве посете Варшави. Од тада до распада Источног блока одржавали су интензиван контакт, а састајали су се најмање двапут годишње. Односи су неговани и проширивани на друге личности и институције у САД.

За овај елаборат су важне чињенице које се износе у овом тексту и целој књизи. Закључак који се намеће је да је папа Пије XII творац, односно аутор идеје уједињења западне Европе, али и онај који је благословио оснивање НАТО-а. Те две идеје, односно пројекта, битно су одредиле догађаје у Европи, а нарочито крвави сценарио разбијања Југославије. Када је у питању Пије XII, не смемо заборавити да је он благосиљао фашисте, нацисте и усташе, али и да је учествовао у стварању новог светског поретка заснованог на фашизму. Он је увек био на погрешној страни човечности. Не могу се дела Пија XII оправдати тврдњом да је био антикомуниста.

Готово идентична ситуација је и са Јованом Павлом Другим. Не може се прихватити чињеница да, зато што је антикомуниста, има право да ступа у контакте и блиско сарађује са свима којима је стало до идеолошке прекомпозиције Европе, а да у том процесу он одигра улогу којом Ватикану гарантује ширење на Исток. Где је ту човечност.

г) На страници 60:

Иако су три ватрена католика: Бжежински (примедба: већ јудеомасон), Кејси и Волтерс припремали терен за склапање савеза, имајући у виду императив римокатоличанства, иако је председник Реган на најистакнутија места у администрацији поставио римокатоличке активисте, нпр. министра спољних послова Александра Хејга, чији је брат био бискуп, било би погрешно

тврдити да је римокатоличка религија била одлучујући фактор у политици САД тог времена. Администрација САД, на челу са министром одбране Каспаром Вајнбергером није у алијанси гледала израз религије, него моћ цркве као институције, која је постављена у контекст „реалполитике”. Председник Реган, истина, потиче из римокатоличке ирске породице, али у његовом личном животу религија није имала већи значај (примедба: зато што је био масон). Он, на пример, никад није ишао у цркву.

Овај текст приказује позадину односа који су одлучујуће утицали на геополитику у последњих 15 година XX века. Јован Павле Други је члан те злочиначке организације. Аутор потпуно исправно закључује да су чланови те организације пронашли заједнички интерес у новој геополитици, промоцији и стварању глобализма рушењем Истока и православља, или успостављањем трајне нестабилности на одређеним местима у Европи. Појединачни интереси се односе на тржиште, политички утицај и значај Ватикана као врховне, а касније једине религије.

д) На странама 61 и 62:

Католичкој цркви у САД признат је привилегован статус, што није имала ни једна друга црква.

По тврђењу америчких експерата за Ватикан, Ција је још раније ушла у врх католичке хијерархије. Директор Ције генерал Вилијам Донован, назван „Дивљи Бил”, примљен је у аудијенцију код папе Пија XII који га је одликовао великим крстом „Св. Силвестра”, најстаријег и најпрестижнијег симбола папског витештва, који је добило само стотинак људи у читавој историји Ватикана. Ција је снабдевала информацијама и тајну организацију Опус Деи и индиректно јој је пружала финансијску помоћ.

Ватикану је, на основу споразума између Регана и папе, додељен сателит, назван „Лумен 2000”, а крајем 1983. свечано је пуштен у рад ватикански телевизијски центар, који према званичној верзији „треба да допринесе планетарном ширењу вере”. Религиозне емисије, уз политичке поруке, упућују се од тог времена у свет на језицима свих континената. Најсавременија информатика овладала је средњовековним Ватиканом. За кратко време ватикански ТВ центар израстао је у моћну индустрију касета. У милионима примерака продају се касете широм света, нпр.: „Вера и познавање Бога”, „Верујем у Исуса Христа”, „Свето тројство и провиђење”, итд.

„Да би удовољио захтевима папе, чија је политика била против контрацепције, абортуса и планирања породице, Реган је блокирао програм планирања породице у САД, у који су биле уложене милионске своте. Међутим, то је имало тешке последице, с обзиром на то да су тиме прекршени унутрашњи прописи земље. Фундаменталистичке католичке организације у САД сврстале су се уз председника и браниле његову одлуку, насупрот групама грађана који су захтевали поштовање норми унутрашњег права. Сукоб двеју страна имао је повремено драматичан исход: убиства лекара који су вршили абортусе, подметање бомби у клиникама на којима су вршени абортуси. Амерички бискупи, са своје стране, примењивали су духовне санкције. Тако је, на пример, 21. 1. 1986, извршена екскомуникација директора Уреда за планирање породице госпође Мари Ан Сорентино. И поред свих тешкоћа на

унутрашњем плану, алијанса Ватикан-Вашингтон бележила је успехе на међународном плану.

Римокатоличка црква посматрала је од давнина Јевреје као народ колективно одговоран за Христову смрт, што је дошло до изражаја у низу папских аката. Тако је, на пример, Јеврејима, 29. 4. 1221, било забрањено обављање јавних служби; по одлуци од 5. 3. 1233, хришћанкама је било забрањено да служе у јеврејским породицама. Прелаз хришћана у јудаизам строго је кажњаван на основу папске одлуке од 1. 3. 1274. У Риму је, по налогу папе, на тргу „Campo dei Fiori” јавно извршено спаљивање Талмуда. Када је почетком 20. века постављено питање јеврејске државе и будућности јеврејског народа, папа је одлучно бранио традиционалну политику Римокатоличке цркве и 1904. изјавио: „Јевреји нису признали, нити данас признају нашег Господа; ми не можемо признати јеврејски народ”. Тај став доживео је фундаменталне промене у оквиру процеса осавремењивања цркве, који је покренуо папа Јован XXIII.

На Другом ватиканском концилу усвојена је Декларација о односима са нехришћанским религијама („Nostra aetate”), чиме је отворен простор за дипломатске контакте. Опозиција организована у блок, покренула је оштру кампању са циљем да се спречи усвајање Декларације, али без успеха. Папа Павле VI примио је, 5. 1. 1964, представника Израела Салмана Сазара, 6. 10. 1969. Аба Ебана, 15. 1. 1973 Голда Мајера, 12. 1. 1978. Мошу Дајана. Током тих сусрета папа је изразио забринутост за „Свети град Јерусалим” и залагао се за праведан мир на том простору између Јевреја и Арапа.

У тексту се износе конкретне чињенице на основу којих може да се закључи да су контакти између Ватикана и Ције постојали одавно, а да су интензивирани споразумом између Јована Павла Другог и Роналда Регана. Међутим, овај текст је важан и зато што показује својеврсну методологију деловања Ватикана, односно да пре него што крене у обимну акцију против Истока и православља, он привремено затвара чак и нека доктринарна спорна питања. То је случај са односом према масонима, Јеврејима и муслиманима.

ђ) На страницама 63 и 64:

„Све је то било далеко од признања Израела као самосталне државе, на чему су инсистирали израелски државници.

Папа Павле VI учинио је 6. 9. 1978, обрт у приступу овом питању; он је поставио у центар проблема државу Израел и указао на потребу гарантовања безбедности државе. Говорио је о Јевејима као „Божијем народу”. Смрт га је спречила у даљим акцијама.

Доласком Јована Павла II на папски престо, поступак око признавања Израела је убрзан. Томе су несумњиво допринеле личне везе које је краковски бискуп Карол Војтила годинама одржавао са јеврејским круговима (примедба: и сам је јеврејског порекла, па отуда потиче та везаност), али и нова стратегија усклађивања политике Ватикана са својим савезником САД (примедба: којом управља јудеомасонски и илуминатски лоби).

Прва личност коју је Јован Павле II примио током дана када је устоличен на папски трон, био је Јеврејин Јержи Клугер, његов дугогодишњи пријатељ.

Папа је примио 7. 1. 1982, министра иностраних послова Израела Јитсака Шамира, по рођењу Пољака и са њим водио свеобухватне разговоре о проблемима Блиског истока. 15. 9. 1982, примио је и лидера ПЛО Јасера Арафата. Међутим, треба рећи да је католичко-исламски дијалог отпочео раније, још за време понтификата папе Павла VI. У Триполију је, од 1 - 5. 2. 1976, одржан семинар на тему односа двеју вероисповести. У т. 20 Декларације која је усвојена на том скупу, две стране су се сагласиле да је „ционизам агресиван, расистички покрет, опасан за Палестинце”. Сложили су се, надаље, да Палестинци имају право да се врате у своју земљу, која је сада под влашћу Израела. Али представници Св. столице нису прихватили захтев својих исламских саговорника „о арапском карактеру Јерусалима”, исто онако као што нису прихватили захтев Израела да тај град буде њихова престоница. Ватикан је захтевао интернационализацију Јерусалима. Папа Јован Павле II настојао је да приближи ставове”.

„Када је, септембра 1987, папа примио јеврејске лидере у својој летњој резиденцији, издато је званично саопштење у коме је наглашено да никакви теолошки, него искључиво политички разлози су препрека признању државе Израел. Било је у штампи нагађања шта треба подвести под „политичке разлоге”. Неизвесност је отклоњена када је Св. столица 25. 1. 1991. објавила Декларацију у којој, поред осталог, стоји: „Јерусалим, свети град Јевреја, хришћана и муслимана и духовна баштина милиона верника мора имати специфичан статус, међународно гарантован”.

„Не чекајући решење проблема, са запрепашћењем је примљено званично саопштење Св. столице, кратко време после тога, да су отпочели официјелни разговори са Израелом у циљу признавања државе. У штампи су се појавила најразличитија тумачења о позадини приближавања Ватикана и Израела. У ствари, радило се о спровођењу у живот политике оформљене у оквиру савеза Вашингтон-Ватикан (примедба: под утицајем јудеомасонског лобија који влада САД и папе пореклом Јеврејина)”.

Примећује се да је Јован Павле Други водио рачуна да неутралише нека отворена питања пре почетка оружаног дела сценарија, који је осмислио за територију бивше Југославије. Значајно је и потврђивање својеврсног стила деловања Ватикана који не искључује ни контрадикторност и одступање од доктрине. Додуше, то није први пут да се Ватикан много више бави политичким питањима.

е) На страници 66:

У Римској курији путовања Јована Павла II и његов стил комуницирања са јавношћу, наишла су на оштра реаговања, да не доликује „викару Исуса Христа”. Папа је хладно прелазио преко свих критика које су му упућиване. Главни ослонац у том амбициозном задатку биле су милитантне католичке организације, у првом реду „Опус Деи”.

Спорадични неуспеси, објективно гледано, не могу засенити успехе које је извојевао Јован Павле II. Унео је динамику у политику Ватикана, какву није забележила ова институција у последњих неколико векова. После сваке његове посете мењали су се односи између Ватикана и односне земље и подизана је улога Римокатоличке цркве у тој земљи. Успостављањем дипломатских

односа ширена је мрежа католичких организација, именовани су бискупи и надбискупи без сагласности влада. Са становишта Римокатоличке цркве највећи успех, несумњиво представља успоставање дипломатских односа са САД, протестантским земљама северне Европе и са бившим социјалистичким земљама.

У овом делу текста наведени су само неки резултати деловања Јована Павла Другог. Као талентован глумац, имао је могућност да максимално користи медије и, уз финансијску подршку нагомиланог богатства, прошири значај Ватикана, што је био део договора који је успоставио са Роналдом Реганом.

6. 5. У II делу под називом „Појава и еволуција Опус Деи”, под 1. „Католичке организације у систему цркве” објављени су текстови:

а) На страницама 71, 72, 73 и 74:

„Током историје, Римокатоличка црква прибегавала је различитој техници контроле над верницима и различитим средствима у циљу повећања капацитета свог деловања.

Када је Римокатоличка црква кренула у освајачке походе у XI веку, појавиле су се религиозне организације.

Најстарија међу њима, „Витезови св. Јована од Јерусалима, Родоса и Малте” познатији као „Малтешки витезови”, која је опстала до данас и активно је укључена у живот међународне заједнице”.

„Ред је основао „велики мајстор фра Жерард” 1080, у време Првог крсташког рата.

Историчар Ернле Бредфорд наводи да су битке које су водили крсташки били „тако крволочне и окрутне, да је тешко поверовати да су феудални владари и њихови следбеници имали и минимални концепт о вери у чије су име предузимане експедиције”. Позиције Источне цркве у односу на „ослобођење светих места”, биле су другачије. Агресивни, полуварварски народи са севера нису могли да схвате префињен и софистицирани закон Византије, закључује Бредфорд.

Крсташки ратови, које Вил Дуран убраја у највећу средњовековну драму, нису успели. Јерусалим и друга света места пали су у руке муслимана. Они који су преживели масакр, кренули су ка Кипру и Родосу. Уз помоћ европских владара основали су верске заједнице са латинским обредом и ритуалом, моћну поморску силу и развили трговину. Када су Турци поново освојили острво 1522 прогнани витезови прешли су на острво Малту, које им је уступио хабзбуршки император Карло V, као „суверени посед малтешких витезова”.

„Велики мајстор”, коме је Св. столица доделила 1620. титулу „принца”, представљао је значајну политичку личност у служби вере. Папа Леон XIII обновио је ред „витезова од Малте” 1879, и именовано Италијана фра. Ческија за великог мајстора са седиштем организације у Риму.

Званична титула „великог мајстора” гласи: „Dei gratia Sacrae Domus Hospitalis Sancti Johannis Hierosolymitani et Militaris Ordinis Sancti Sepulchre Dominici Magister hummilis pauperumque Jesu Christi Custos”.

Значајне личности политичког живота биле су чланови овог реда, као нпр. председник САД Џон Кенеди, канцелар Немачке Аденауер, бивши директор Ције Кејси, Алдо Моро, итд. Данас су чланови водеће личности НАТО и ЕУ.”

„Хуманитарна деланост „вitezова” је само видљиви део њихове делатности; суштину пак чине политичке акције, које изводе прикривено.

Потпуно различит профил од претходне, има организација позната под називом „Католичка акција”.

Пије XI и Пије XII спровели су масовну мобилизацију католика кроз Католичку акцију широм Европе и усмерили је у правцу политичког деловања Сила осовине.”

У тексту се износе подаци који су веома важни за овај елаборат о Јовану Павлу Другом. Мада Малтешки вitezови постоје дуже (9 векова) никоме није пошло за руком да истражи, анализира и ослика њихову унутрашњу организацију, која прима наређења само од папе. Некада је ово била изразито милитантна организација из структура Ватикана, а сада, делујући преко хуманитарних организација прикрива своју основну улогу сиве еминенције креирања и остваривања глобалне политике.

б) На страници 75:

Католичка акција наишла је у Хрватској и Словенији на плодан терен јер су ту постојале католичке организације још из времена Аустроугарске. Године 1903, основана је „Хрватска стража”, 1907. „Домагој” – католички академски клуб, 1909. „Хрватски католички ђачки савјет”, 1921. „Орлови” – гимнастичка организација. Након распуштања „Орлова” и „Домагоја” 1929, већ следеће 1930. појавили су се поново „Орлови”, али под именом „Крижари”. По наређењу Римске курије, све ове организације требало је да буду обједињене „Католичком акцијом”, којом је руководио загребачки надбискуп Бауер и његов коађуратор Алојзије Степинац. Проглашењем НДХ, чланови „Католичке акције”, у то време већ 73.000 чланова, уз неколико часних изузетака, пришли су усташком покрету, учествујући у геноциду над српским народом.

Све организације обухваћене „Католичком акцијом” у Хрватској, по одлуци надбискупа Алојзија Степинца, распуштене су 1. 7. 1945, након што је социјалистичка влада упутила захтев Степинцу да достави спискове чланова. Да би то избегао распустио их је. Једино је и надаље остала у животу католичка организација „Каритас”. Међутим, „Крижари” су, после бекства из земље 1945. наставили борбу у иностранству, потпомогнути од стране Запада у борби против болшевизма (примедба: који су сами наметнули словенским народима – Русима и Србима, како би се уништило православље). Финансирани су од стране Рима и на њиховом челу налазио се секретар братства Св. Јеронима Крунослав Драгановић. По наводима Марка Лофтуса, Драгановић је организовао шпијунски центар у Трсту 1945, и прва група „Крижара”, наоружана британским оружјем, убачена је у Југославију исте године. Западне обавештајне службе познавале су Драгановића као „златног свештеника”, који је контролисао велики део покраденог богатства из Југославије. „У хистерији ране фазе хладног рата, Ватикан је гледао на

Хрватску као свој бастион на Балкану”. Као лидер „Крижара” Драгановић је „одржавао изварендан контакт са својим снагама у Хрватској и имао је подршку католичке цркве”. У Словенији духовни вођа „Крижара” био је бискуп Грегор Рожман. Драгановић, наводи даље Лофтус, „био је у центру ватиканске шпијунске мреже за више од три деценије и у најтешњој вези са папом Пијем XII и Павлом VI. Сарађивао је са западним обавештајним службама у различитим осетљивим операцијама.

И овај аутор не може да заобиђе специфичну улогу Католичке акције у Хрватској. Скоро сви чланови Католичке акције су 1941. године постали усташе. На први позив своје цркве, верска осећања су подредили оружаним напорима НДХ. Резултат је познат – зверско истребљење Срба.

Улога Ватикана је након 1945. године само донекле промењена у измењеним околностима. Ватикан је организатор својих крсташа који су имали задатак да се илегално врате у Хрватску и подигну устанак. Тада је Ватикан био у спречи са обавештајним службама и још тада је одређен посебан положај Хрватске, која је одређена за бастион борбе против комунизма. Овде аутор примећује да се комунизам користи као изговор. Ово запажање је значајно, јер се до њега долази разматрањем целокупних односа Ватикана према Балкану. Суштина тог односа Ватикана је вековно настојање да се народи који живе на Балкану покатоличе и ставе под власт римских папа.

У време понтификата Јована Павла Другог изговор су била људска права и демократија, пре Првог светског рата атентат у Сарајеву. Дакле, Ватикан ће увек да пронађе неки изговор који ће путем своје дипломатске службе да подигне на ниво робе погодне за трговину како би био све ближе остварењу вековног циља, када је у питању територија Балкана на којој се налазе Срби и православље.

Крунослав Драгановић је незаобилазна фигура пацовских канала. Он је више од 30 година активно у име Ватикана организовао и спроводио акције Ватикана према територији Југославије. Ове чињенице доказују да је Јован Павле Други, за време свог понтификата, могао само као папа да пружи свој допринос вековној идеји. Искуство показује да увек када папе нареду крсташки поход према Србима и православљу, саставни део тог похода су злочини над Србима и свима другима који се нађу на путу. Жртве тог настојања Јована Павла Другог од 1991. године на територији Југославије су сви који су се нашли на простору обухваћеном оружаним дејствима. Као и фашисти, и Јован Павле Други је користио максимум „завади па владај”. Он се није обазирао на жртве, нити њихову етничку припадност. Њему су биле потребне жртве, с тим што ће само оне које припадају по вероисповести његовој цркви да призна за жртве, а све друго за њега ће бити, оно што истиче и НАТО, „колатерална штета”.

в) На страници 76:

„Вратио се у Југославију 1967, а на конференцији за штампу која је одржана у Сарајеву 15.11. исте године, изјавио је да се на тај корак одлучио „промишљено и слободно”. Његов повратак био је део споразума између Ватикана и Броза. Постоје тајне, закључује Лофтус, „које је Тито понео у гроб”.

Сви аутори, који су пратили и научно обрадили однос Ватикана према православљу и Србима, јединствени су у закључку да је и Јосип Броз, дугогодишњи владар у Југославији, био у специфичним односима са Ватиканом. Једна од највећих непознаница је управо слободан повратак Крунослава Драгановића, без било каквих последица, иако је доказано, у бројним судским поступцима, да је био организатор разбијања Југославије и да је спасио своје саучеснике из усташког покрета. Дакле, Тито је имао неке специјалне договоре са Ватиканом.

г) На страници 77:

Покрет „Фоколари“, према званичној верзији, основала је студенткиња философије у Тренту (Италија) Силвија Лубић крајем 1943. у време када се Италија нашла под ударима савезничког бомбардовања. Није се замонашила, али је променила име у Киара, што у слободном преводу значи ведрина или бистрина. Званично покрет је у Ватикану регистрован под именом „L'Opera di Maria“ (Дело Маријино).

Покрет је стекао легитимитет потврдом Римске курије 1. 5. 1947. и укључен је у ширу акцију борбе против атеизма.

У теолошком смислу, суштина покрета своди се на „мистично тело Маријино“ и на поставку „Богородичин аспект цркве претходио Петровском“. Иако је приписана Киари, та идеја није њена; настала је и разрађена у Римској курији као кооснова екуменског процеса.

Овај текст се цитира да би се приказала разуђеност организационих структура унутар Римокатоличке цркве. Та привидна полицентричност само показује да се, са великом ширином захвата, стварају бројне организације и редови који треба у организациону структуру да укључе што више појединаца, будућих активиста. Мора да се истакне да су све организације под непосредном контролом Јована Павла Другог.

д) На страницама 78 и 79:

„Екуменизам је друга област у којој је био ангажован покрет „Фоколари“. Папа Јован XXIII позвао је Киару на разговор и поверио јој задатак да се укључи у екуменски дијалог. Већ 1968, „Фоколари“ су у заједници са немачким лутеранима формирали, у близини Аусбурга, „Centro Eumenico di vita“, који је постао место сусрета различитих конфесија, укључујући и муслимане, па чак и атеисте; посебна пажња посвећена је православнима. Да би се учврстили и проширили контакти са православнима на свим нивоима, основан је у Регенсбургу (Немачка) центар за културну размену са православним земљама, који је испољио изузетну активност у доба распада Источног блока и у рату против Југославије. Седиште му је у близини Рима“.

„Током агоније Источног блока и кризе у Југославији, касних осамдесетих, „Фоколари“ су испољили вишеструку активност.

Падом Берлинског зида покрет „Фоколари“ је проширен на све земље Источне Европе.

Септембра 1998, Киара је примила престижну награду УНЕСКО. Посебно признање добила је од Европског парламента „за одбрану права човека“, што само по себи указује на тесне везе и утицај који Ватикан има у овим телима.“

Уз помоћ ове организације Јован Павле Други је спроводио своје виђење екуменског дијалога. Као поглавар пребогате цркве, Јован Павле Други је успевао да дијалогом преко и у организацији ове своје организације просто успава остале и покаже Ватикану својствену латинску лукавост. Наводно се води екуменски дијалог, а истовремено верници на територији бивше Југославије подстичу на сецесију и нови крсташки рат ради постизања циљева Ватикана.

Наравно, Јован Павле Други, као медијски најснажнија личност, успео је да обезбеди и одговарајућа световна признања за своју организацију, како би угледом те организације прикрио стварне циљеве које преко ње остварује. То је омогућено великим системима, као што је Ватикан, са разгранатом мрежом малих организација које пружају велике могућности целом систему.

ђ) На страницама 79, 80 и 81:

„Il cammino neocatecumenale (Пут новог крштења) основао је у Шпанији 1964. Шпански артиста Кико Аргуело, иза кога је стајао мадридски надбискуп Казиморо Марчело. Седиште покрета премештено је у Рим 1968, али га Римска курија није прихватила”.

„Римска курија није могла да успостави контролу, па чак ни да дође до текстова које је Аргуело компоновао, јер је овај покрет био строго тајне природе.

Још крајем 1970. Аргуело је успоставио најтешњу сарадњу са тадашњим бискупом Кракова Каролом Војтилом, будућим папом. Отуда не изненађује што је покрет доживео свој процват у време понтификата папе Јована Павла II, иако је и у то време Римска курија имала негативан став у односу на њега”.

„У Римској курији дошло је до оштрог реаговања, с обзиром на то да покрет није био канонски озаконен. Игноришући став Курије, септембра 1990, у писму Кики Аргуелу, мимо свих канона, Јован Павле II, признао је покрет као „ваљан правац за формирање одраслих католика у савременом свету”, што је појачало затегнутост између папе и Курије”.

Из овог примера се види да је Јован Павле Други, дуже од 20 година, одржавао контакте са тајним организацијама у систему Ватикана, а када је закључио да су му потребне, издејствовао је њихово званично верификовање, мимо става, па чак и уз противљење кардинала. Дакле, његова воља је неприкосновена. Одувек су папе неговале култ одржавања односа и коришћења сумњивих и тајних организација за најпрљавије послове. Дакле, сасвим је очекивано да Јован Павле Други не признаје званичне институције, али и да их злоупотребљава, јер он сматра да му то омогућава положај папе.

е) На страницама 81 и 82:

„Comunione e liberazione (Заједница и ослобођење) имао је од свог конституисања изразито политички карактер. Основао га је Дон Луиђи Ђусани 1964/65, професор догматске теологије и источне теологије на Католичком универзитету у Милану”.

„Политичка димензија организације тесно је повезана са основном мисијом цркве, тј. евангелизацијом. Хришћанство мора бити уткано у сваки вид живота, наглашавао је Ђусани.

Покрет је прихваћен од стране Римске курије и 11. 2. 1982. подигнут је на ранг понтификалног удружења. Нешто касније стекао је консултативни статус при Економско-социјалном савету УН.”

Аутор наводи још једну у низу организација којима је Јован Павле Други омогућио изузетно значајан световно-лаички карактер. Све то Јован Павле Други чини да би обезбедио интересе Ватикана у новој композицији односа снага на међународном плану. Јован Павле Други је настојао да, по сваку цену, одржи положај најзначајније политичке личности. Он је сигурно један од папа који се претежно бавио политиком у световној сфери, јер је закуључио да само тако, у датим историјским околностима његовог понтификата, може да заустави ерозију која је захватила Ватикан и подигне га на ниво глобално најзначајнијег политичког фактора.

ж) На страници 82, 83 и 84:

„La comunita di Sant Egidio (Заједница Св. Еђидија) произашла је из дијалога, који су касних шездесетих година 20. века водиле мале скупине интелектуалаца у једном напуштеном манастиру на периферији Рима, годинама под руководством једне харизматичне личности, угледног професора историје на универзитету у Риму Андреа Рикардија.

Света столица прихватила је групу и 1986. озваничила је као „Међународно удружење лаика”. Манастир у коме су се састајали обновљен је средствима италијанске владе и постао званично седиште удружења.

Приликом пријема руководећег тима удружења, 17. 9. 1986, папа Јован Павле II је указао на потребу да уз рад са сиромашним, посебно са имигрантима, услед екуменски сусрети и међурелигијски дијалог.

Поступајући у духу добијених директива, удружење је организовало 1987. сусрете у Риму, Варшави, Барију, на Малти, итд. Да се ту није расправљало о теолошким проблемима, него политичким, најбоље сведочи листа учесника, међу којима су били и генерал Јарузелски, Бутрос Гали, итд”.

„Организован је и сусрет хрватског надбискупа са једним српским владиком. Италијанска штампа је забележила да је државни секретар за спољне послове САД, госпођа Медлин Олбрајт, приликом својих посета у Риму проводила више времена у седишту Св. Еђидија, него у Квириналу.

Представници Св. Еђидија наћи ће се, „случајно” 1996. на тлу КиМ, где су основали свој центар. Под њиховим покровитељством председник Слободан Милошевић потписао је 1. 9. 1996. године Споразум са Ибрахимом Руговом, о „нормализацији” школског система. Потписници Споразума нашли су за потребно да и писмено изразе „захвалност својим заједничким пријатељима, хуманитарној заједници Св. Еђидија за помоћ и подршку коју су дали у остварењу дијалога”.

„Делегацију Св. Еђидија сачињавала су три професора Понтификалног универзитета Ватикана: Вићенцо Паља, Роберто Морозо и Пауло Раго, а са југословенске стране чланови преговарачког тима били су: Ратомир Вицо, Добросав Бјелетић и Горан Перчевић. Споразум је вербално постављен „изнад било какве политичке дебате”, дата му је „друштвена и хуманитарна вредност”. Међутим, његова суштина је политичка, са поражавајућим последицама по Србију. Председник Милошевић одрекао се дела својих суверених

прерогатива и у том споразуму појављује се само као представник српске популације, а не грађана КиМ. Признат је, у ствари, дупли легитимитет у представљању јужне српске покрајине. „Св. Еђидио” организовао је и финансирао путовања Ибрахима Ругове за Рим, Брисел, Париз и Бон.

Папа Јован Павле II, после овог „успеха” „Св. Еђидија”, појачао је дипломатске акције у правцу Београда, где је упутио кардинала Жан Луиса Торана, као свог личног изасланика, који је требало да пренесе његову жељу да успостави директан дијалог са патријархом Павлом и да заједно одрже „молитву за мир”. До сусрета није дошло због противљења Светог архијерејског синода СПЦ.

Светска конференција за религију и мир (La Conference Mondiale des religions pour la paix) формирала је Екуменски савет за Босну, Хрватску и за КиМ. У Приштини је 2. 3. 1999, дакле нешто пре бомбардовања Србије, одржан екуменски сусрет”.

Овде се износе чињенице о активности Св. Еуђидија. Србија је готово морала да прихвати посредовање ове организације, коју је изузетно ценио Јован Павле Други, да би смањила притисак Ватикана на међународну заједницу која је оптуживала Србију. Ни то није било довољно да се одбровољи Јован Павле Други, као ни они други, попут Маглен Олбрајт, која је након тога тражила бомбардовање Србије 1999. године. Интересантна је и ова симболика поводом екуменских сусрета, који су готово увек више подсећали на најаву оружаних сукоба, а не на одржавање мира на територији бивше Југославије.

з) На страници 85:

До Првог конгреса католичке организације су биле структуриране вертикално, тј. повезане директно са Св. столицом, али без међусобног комуницирања. Кроз конгресе дошло је и до хоризонталног повезивања и организовања заједничких акција када се за то укаже потреба. Та стратегија дошла је до видног изражаја приликом разарања Источног блока. У целини католичке организације представљају само продужетак клерикалног утицаја Ватикана у секуларној сфери. Опус Деи заузима посебно место, без преседана у историји римокатоличанства.

Ова констатација аутора о вертикалној вези ових организација и папе, у току разбијања бивше Југославије, претрпела је доградњу, односно и хоризонтално повезивање поводом акција које су усмерене према територији Југославије. На тај начин, Јован Павле Други је учинио свој систем разарања Југославије много ефикаснијим. То се може тумачити и у смислу ефикасности злочина који су потпуно нормална последица свеукупних активности и деловања Јована Павла Другог према Југославији.

6. 6. Под 2, Настанак, циљеви и структура „Опус Деи” објављени су текстови:

а) На страницама 87, 88, 89 и 90:

„Појава организације под мистериозним називом „Опус Деи” (Дело Божје) пада у време револуционарних превирања у Шпанији. Оснивач ове организације опат Хоземарија Ескрива де Балагер, врстан познавалац историје и философије, иступио је са тезом да је Римокатоличка црква као универзална,

позвана да ступи на историјску позорницу, као што је то чинила и у прошлости у критичним тренуцима.

Ескрива је рано напустио свој младалачки сан да постане архитекта и определио се за теологију и права. Свештенички чин примио је 1925. За папског прелата именован је 1947. године. Исте године постао је члан Римске теолошке академије (*Pontificia Accademia Teologica Romana*) и саветник Конгрегације за семинаре и универзитете”.

„Умро је у Риму 26. 6. 1975, а није сахрањен на гробљу, како је то уобичајено за свештена лица, него у луксузној грађевини „*Villa Tevere*” у власништву „Опус Деи”, смештеној у најлуксузнијем стамбеном насељу Рима. Папа Јован Павле II обавио је његову беатификацију, тј. проглашење за блаженог 17. маја 1982.

Као дан оснивања организације „Опус Деи” у званичним актима наводи се 2. 10. 1928. Међутим, поједини католички писци смартају да се „Опус Деи” појавио тек 1940. Има основа за овај став; у периоду од 1928-1941. „Опус Деи” је прошао пут од пројекта без званичне потврде, до признања од стране цркве”.

„Трауматизованом становништву Шпаније након грађанског рата, Ескрива је понудио идеологију „националног католичанства”, која је на том подручју имала дугу традицију. Њен темељ чини јединство етницитета и католичанства, јединство религије и политичког идентитета.

„Опус Деи” се не може сврстати ни у једну категорију претходно помених организација. Његова природа је особена и одиграла је различиту улогу у појединим периодима његове историје. Организација је мењала и свој правни статус, стратегију и тактику, проширивала је подручје делатности. Овде је реч о једном новом квалитету, споју политике и религије, о организацији са строго селективним чланством.

„Опус Деи” је свесрдно подржан од генерала Франка. Против нове организације појавио се отпор унутар Римокатоличке цркве, конкретно од стране језуитског реда. Оптуживали су Ескриву да ствара „јеретичку секту” повезану са масонеријом. Сукоб је достигао врхунац када се „Опус Деи” пробио на универзитете, који су били под контролом језуита”.

„Сукоб двеју радикалних, фундаменталистичких организација унутар Римокатоличке цркве, језуита и „Опус Деи”, обеју лојалних Римској курији и франкистичком режиму, изазвао је потрес, чије су последице и данас приметне. У католичкој литератури проблем се најчешће објашњава као спор око „демократизације”. Разлике између ових двеју организација несумњиво постоје. Ескрива је преузео од Игнација Лојоле особено језуитско поимање духовности, али је унео у римокатоличко учење иновације које ће за елиту и надоласеће време бити атрактивније. За разлику од језуита, који су продирали у најниже слојеве друштва, „Опус Деи” је оформљен као тајна, елитистичка организација. Постао је прототип „удруживања римокатоличке елите”. Освојио је кључне позиције у шпанском друштву својим, пре свега, аристократским духом.

Идеолошки оквир организације Ескрива је поставио кроз 999 максима, објављених у књизи под насловом „*El Camino*” (Пут).

У уводном делу Ескрива позива Шпанце да се врате некадашњој величини својих „светаца, мученика и својих хероја”, а у максими 525 он наглашава: „Бити добар католик значи волети своју земљу и не устукнути у тој љубави ни пред ким”. Оданост Христу поставља на исти ниво са оданошћу Шпанији. У максими 905 он наводи: Бити одан Отаџбини, значи бити одан Христу”.

Овде се износе основни подаци о организацији „Опус Деи”. Настала је у Шпанији и уживала велику подршку Франка и свих који су за агресивнији приступ и већу приврженост верника цркви. У старту је одређена као елитистичка организација за деловање према лаицима. Максиме које су прописане готово да су идентичне оним заклетвама на којима је засновано усташтво. Зато „Опус Деи” много боље може да разуме потребе и начин на који треба да делују нове устапе и сви они који су на путу разарања Југославије. То је Јовану Павлу Другом изузетно добро познато.

б) На страници 91:

Активност организације далеко је превазилазила религиозни оквир. Опус Деи је стекао значајну имовину и располагао је позамашним фондовима у разним банкама.

Ескрива је сматрао да је сазрело време да и формално-правно реши положај организације. Обратио се 14. 2. 1941. мадридском бискупу Леонарду Еиу Галају с молбом да одобри „Унију побожних лаика и свештеничких лица преданих Богу – Pios Union”. Својим писмом од 19. 3. 1941, на основу канона 708 „Codex Iuris Canonici”, бискуп је изашао у сусрет захтаву Ескриве, чиме је Опус Деи стекао канонски признати статус.

Након напада Немачке на СССР, Ескрива је рат оснивачких сила објашњавао као крсташки поход против комунизма. На тој основи доћи ће до првих непосредних контаката руководећег тима организације Опус Деи и папе Пија XII. Званична дипломатија Ватикана добила је свог историјског сапутника.

Уз одобрење Конгрегације за веру, од 11. 10. 1943, а на основу Декрета који је потписао бискуп Мадрида, Ескрива је основао 8. 12. 1943. „Свештеничко друштво Светог крста” као „претежно клерикално друштво оних који живе у заједници без завета”. Међутим, оснивањем друштва дошло је до нових неспоразума и заоштравања односа унутар Римокатоличке цркве у Шпанији. Еструх, и бројни други католички писци, сматрају да је оснивањем Друштва светог крста, Ескрива желео да свештенство, које припада Опус Деи, изузме испод компетенције бискупа одређене дијецезе и стави га под своју искључиву власт.

Начин настанка овог друштва и стицање званичног статуса у време Другог светског рата, а нарочито активности и приближавање директно Пију XII, оном који је одлучно утицао на стварање и очување фашизма, показује какав је карактер овог друштва.

в) На страници 92:

Генерал Франко свесрдно је потпомагао оснивање и делатност Свештеничког друштва, са уверењем да ће се тим путем ревитализовати религиозни живот у вишим друштвеним слојевима Шпаније.

Преломну тачку у историји организације „Опус Деи” представља 1946. година, када је од националне организације прерасла у интернационалну. Пун значај трансформације ове организације доћи ће до изражаја тек избором краковског бискупа Војтиле за папу. Дотадашња званична квалификација Опус Деи, као националне „Opus Dei unicum habet domicilium nationale” – напуштена је; уместо тога Ескрива излази са дефиницијом по којој је Опус Деи „израстао из универзалне димензије Римокатоличке цркве”.

Ескрива је успоставио најтешње везе са папом Пијем XII и стекао титулу „monsignor”. Крајем 1946, централна канцеларија Опус Деи, са свим особљем, пресељена је у Рим. Супротно својим проповедима о великим хришћанским врлинама, као што су скромност, уздржаност итд., Ескрива је смеистио седиште организације и своју личну резиденцију, у луксузну вилу која ће носити назив „Eskriva-Villa Tevere”, а која се налази у елитној четврти Рима, и нешто касније подизање организације на степен понтификалне институције, није случајност. Ескрива није крио своје планетарне амбиције; наступао је отворено у бескомпромисној борби за победу римокатолицизма у свету.

У годинама после Другог светског рата, Ватикан је био стециште политичке емиграције из источноевропских земаља и из земаља Сила осовине. Опус Деи се без тешкоћа укључио у рад са емиграцијом.

Овим текстом се објашњава систем којим је Опус Деи прерастао и изашао изван граница Шпаније. Премештање седишта у Рим, у време када су се у Ватикану скривали нацисти и усташки злочинци, указује да је и те, 1946, Опус Деи имао значајну улогу у њиховом скривању. Уосталом, и Анте Павелић је умро у Мадриду, као врло добро чувани злочинац кога Ватикан није имао намеру никоме да испоручи ради кривичне одговорности за Јасеновац и расистичке прописе.

г) На страници 93:

Масовна емиграција, највећим делом у очајничком положају, идеално је послужила Ескриви за његову делатност, али и као одскачна даска за трансформацију Опус Деи. С обзиром на активност која му је била поверена у Риму, претендовао је на посебан статус. Папа Пије XII пружио му је у том погледу пуну подршку.

Света столица издала је 2. 2. 1947, Апостолску конституцију под називом „Provida Mater Ecclesia” и чл. 1 одобрила стварање „секуларне институције свештеника и лаика, са циљем да се подигне хришћанска перфекција и потпуно вршење апостолатата, да се исповеда јеванђеоска мудрост у секуларном животу”. Након тога Конгрегација за веру издала је 24. 2. 1947, „Decretum laudis” (Похвални декрет), којим је успоставила Свештеничко друштво Светог крста и Опус Деи, краће названо „Опус Деи”. Тим актом, који није прошао без унутрашњих борби у крилу Римске курије, сједињено је Свештеничко друштво и Опус Деи и оформљена прва понтификална секуларна институција.

Ескрива се тиме није задовољио; желео је специјалан статус за Опус Деи. Папа је, на основу препоруке 12 кардинала и 26 надбискупа, декретом „Primum inter Institute Saecularia”, дао канонску потврду за Опус Деи 16. 6. 1950, али је организација остала под контролом Конгрегације за веру.

Чињенице изнете у овом тексту показују да је Опус Деи пројектован као озбиљна организација под непосредном контролом папе. Неодоумице и противљење појединих кардинала нису могли да зауставе папу.

д) На страницама 94, 95 и 96:

„Конгрегација за веру, и сам папа Пије XII, били су одлучно против публиковања документације која се односи на Опус Деи.

Организација Опус Деи обавијена је мистеријом, а „Отац” је претворен у фетиш.

Положај организације у оквиру цркве за Ескриву није формално питање, него стање духа”.

Чланови Опус Деи служе Богу, не као колектив, него као појединци. Тиме се објашњава строга контрола над члановима и сурово кажњавање уколико се одступи од „светих правила”.

Као и сва тајна друштва и Опус Деи има неколико категорија чланова. Првобитно су биле 3 категорије: нумерарији, облатес и супернумерарији. Уставом из 1950, уведена је четврта категорија: коопераната, сарадника или само пријатеља. Први, најужи круг су нумерарији који имају највиши ранг. То могу постати само врхунски интелектуалци са универзитетским дипломама, било да је реч о свештеним лицима или лаицима. Разврстани су у секције, зависно од професионалне оријентације. Лаици-нумерарији су нежење и означавају се бројевима. Нумерарији живе у домовима, животом хришћанске породице, потпуно су предани „апостолском раду, уз даље обављање професионалног посла”. Од њих се очекује да поседују „изузетну културу душе, како у погледу верских обавеза, тако и у црквеним и световним дисциплинама”.

„Нумерарији су предодређени за посебне, највише дужности управљања друштвом, али то чине иза сцене. Они чине нешто мање од 20 посто од укупног броја чланова.

Женама нумераријима додељују се само помоћни послови. Жене су у сваком погледу дискриминисане и највише на шта могу претендовати је положај секретарице.

Друга група чланова Опус Деи звана „облатес” имају готово истоветне обавезе као и чланови из прве групе, али не живе у заједничким домовима, него остају у својим породицама и само повремено долазе на састанке у центре, где поред осталог похађају студије из филозофије и теологије. Они који остају нежењени могу примити свештенички чин, али ни тада не прекидају свој професионални рад, него стичу назив „радник свештеник”. Они чине нешто више од 20 посто од укупног броја чланова.

Трећу групу чине супернумерарији, описани као придружени или допунски чланови. И они се морају придржавати режима који генерално важи за све чланове, али су само делимично укључени у рад, обавештени о њему, а припадају тзв. „припремним центрима”. Чланови из ове групе чине око половину укупног чланства.

„Кооперанти” или „пријатељи” чине четвртину; они не улазе у круг чланова, чак не морају ни бити католици. Као што стоји записано у интерним правилима организације, њима се пружа могућност „да са члановима поделе духовно богатство удружења”. Укључују се најпре у социјално-хуманитарни

рад, а затим се постепено поље њихове активности проширује у сферу политике. Тим путем придобијају се „природни савезници” у обављању посебних задатака. Број „коопераната” и „пријатеља” данас је десетоструко већи од чланова, што значи да се тај број приближава цифри од 1 милион.

У тексту се износи организациона структура Опус Деи. На основу изнетих чињеница закључује се да је готово немогуће пронаћи неку обавештајну службу сличну Опус Деи. На разне начине је повезана са више од милион људи у један организам, који ради на истој ствари и поводом истог питања. Тако нешто готово да није могуће организовати унутар једне државе. Очигледно је да се овај пројекат није могао реализовати нигде осим у оквиру Ватикана и његовог система. Оснивање, организација и људство су годинама темељно припремани за тренутак када треба постићи одређене циљеве.

ђ) На страницама 97, 98 и 99:

„Чланови организације Опус Деи дужни су да посвете посебну пажњу лицима која испољавају непријатељски став према римокатоличанству, посебно према атеистима”.

„Поједини католички писци наводе да пријем у чланство има уговорни карактер и да се заснива на пуној аутономији воље. Поступак укључења у чланство остварује се кроз 3 етапе: прва „припремна” отпочиње по одобрењу регионалног предводника Опус Деи, који се назива „супериор”. Кандидат се ставља на пробни рад. Друга етапа траје 5 година, у њој се кандидат укључује у чланство и преузима обавезе у одређено време. Кроз обе фазе врши се строга индоктринација, или како каже Кармен Тапиа „ломи се душа члана... члан постаје прост робот у рукама организације”. Уколико кандидат, по оцени супериора, постигне задовољавајуће стање „духа”, подноси молбу за коначан пријем у чланство, што подразумева преузимање доживотне обавезе служења организацији. У трећој фази („Фиделитас”) члан улази у уски круг нумерарија. За регрутовање чланова изграђен је веома прецизан поступак. Школе, студентски домови, културни центри итд, које финансира или само помаже Опус Деи, најчешће су места где се одабиру кандидати. У новије време, укључени су и избеглички логори. Регрутују се, по правилу, млади људи. Устав ове организације захтева да кандидат који се доживотно ангажује не буде млађи од 23 године. У пракси је стање другачије. Како то наводе бивше „нумерарије”, регрутују се и малолетна деца у пубертету, потпуно несвесна и неспремна за оно на што се обавезују.

Чин пријема у чланство праћен је верским ритуалом, али и ритуалом који се сусреће у неким другим тајним световним организацијама. Нпр, члан који је последњи примљен у чланство носи црвену светилку, коју симболично предаје новом члану. Кандидат затим полаже заклетву. Индоктринација се врши постепено, обазриво. Придобијање кандидата врши се позивањем у домове организације, који су данас раширени на свим континентима, кроз заједничку молитву, организовање разних приредаба на еухаристичким скуповима итд”.

„Зависно од интереса и узраста кандидата, организују се путовања, излети, учење страних језика, а у новије време и курсеви за овладавање компјутерима. Једном речју, све што може интересовати младе људе. Приступање у

чланство обавијено је најстрожом конспиративношћу, о чему се не смеју обавестити чак ни родитељи. Духовни живот свих чланова строго је контролисан. Пут уздицања свих чланова „хришћанског савршенства” је строго контролисан и под снажним психолошким притиском. Контрола иде до забране читања одређених дела. Међу више од 100 забрањених књига налазе се нпр, имена Платона, Софокла, Брехта, Пастернака итд”.

Ретке су обавештајне агенције које овако темељно приступају избору чланова. С обзиром да се кандидати индоктринирају, припремају и оспособљавају за тајне мисије, конспиративност је апсолутна. Практично нико ни данас не може поуздано да утврди где се све налазе инфилтрирани чланови Опус Деи. На основу ових података, који су изнети у цитираном тексту, произлази да се ради о тајној организацији Ватикана задуженој за специјалне мисије.

е) На страницама 100 и 101:

„Молитва почиње падањем ничице, љубљењем пода, уз изговарање речи „Serviam”, што значи служићу. Заједничка молитва, како констатује Кармен Тапиа, темељи се на „фантазији и имагинацији”, а све то, сасвим природно води у фанатизам. Међутим, по речима Ескриве, медитација, „дубоко побожно размишљање” уз покајање, самооптуживање и повремено ношење „бича покорe” је пут посвећења. „Бич покорe” или покајнички појас је ланац са бодљикавим испупчењима са унутрашње стране. Самобичевање кандидата по голом телу, бар једанпут недељно, врши се уз речи: „Credo Sacra Regina”. Телесно обамирање или мортификација представља свакодневну обавезу, док се бичевање изводи само једанпут недељно. Фундаменталистичка оријентација организације Опус Деи најизраженија је у односу на обевезе чланова. Стандард „светости” по Ескриви подразумева: 1) свету непомирљивост, 2) свету принуду и 3) свету дрскост. Ескрива је захтевао од чланова да буду ефикасни, али дискретни”.

„У начелу чланови могу „слободно” напустити удружење у сваком часу. У пракси то је болан поцес, често са тешким последицама. Стратегија одвраћања укључује уцене, застрашивања, изазивање осећаја кривице, што све води до фрустрација и психичког сламања личности. Кармен Тапиа описује судбину појединих чланова речима: „Нестали су у тишини... други су извршили самоубиство или покушали да то учине, а они који су ментално оболели нигде се и не помињу. Све је обавијено тишином и лажном атмосфером мистерије”. Према наводима бивших чланова и поред свих претњи, готово половина кандидата напушта удружење након тога што открије његову мрачну позадину. Многи од њих разочарани, психички сломљени, напустили су и Римокатоличку цркву и религију, други су остали верници и отпочели отворену борбу против Опус Деи, видећи у њему само једну „опасну секту”, супротну хришћанству, или пак „белу масонерију”. Неретко је називају „светом мафијом”. Чланови су распоређени по одређеним центрима и немају увида у целину рада организације; то право има само најужи круг, у који чак не улазе ни сви нумерији”.

Овде се види статус чланова ове фундаменталистичке организације. Изразац из организације, односно нестајање са кугле земаљске, сигурно најупе-

чатљавије доказују о каквој се организацији ради. Мртва уста не говоре, принцип је којим се штити конспиративност Опус Деи.

ж) На страници 102:

Опус Деи је постављен на строгој хијерархијској основи и гвозденој дисциплини. Седиште централног руководећег тела налази се у Риму и донедавно је било под контролом Конгрегације за веру. Регионална тела налазе се у појединим земљама, а постоје и локални или месни савети. Највиши орган Опус Деи је генерални председник или прелат, у чијим је рукама концентрисана сва власт. Изнад њега стоје Конгрегација и папа. Генерални прелат остварује своју власт преко генералног савета, у чији састав улази: генерални секретар и његов помоћник, генерални прокуратор, 3 (три) заменика, префект за студије и генерални администратор коме су поверени послови из области финансија.

Генерални прокуратор је задужен за везу са Римском куријом. Генерални прелат може да консултује Генерални савет, када и колико то сматра за потребно. Седнице савета су тајне, а одлуке генералног прелата представљају се као „Божја воља”, која се саопштава преко Генералног прелата и мора се беспоговорно извршавати.

Женски огранак организације има аналогну институционалну структуру, а руковођење је у целости у рукама свештеника. Жене не учествују ни у једном изборном поступку и имају знатно мања права него мушкарци. Генерални савет има разгранату мрежу помоћних тела и његов мандат траје 8 година. На сличан начин постављена је институционална структура на регионалном плану. Постоје коначно локални савети који руководе школама, студентским домовима и болницама које су под патронатом организације. Сви центри обавезни су да се строго придржавају директива Рима. Комуникација између центра и регионалних уреда обавља се путем курира, а не поштом. Римска курија негира тајност организације. Чак је и министар унутрашњих послова Италије Оскар Луиђи Скалфаро изјавио, односно био приморан да изјави, како Опус Деи „није сврстана у тајне организације”.

Очигледно је да и начин управљања овом организацијом представља тајну. Нарочито на нивоу оперативних и конкретних послова у оквиру ланца командовања. Међутим, свима је јасно да је главни наредбодавац папа, односно Јован Павле Други.

з) На страници 103:

Међутим, у пресуди федералног суда Швајцарске у Лозани, поводом спора који је огранак Опус Деи водио против листа „Tages Anzeiger”, Опус Деи је дефинисан као „тајно друштво које делује методом прикривених акција”. Тачно је да су позната имена центара организације, па и свештеника који њима руководе, али имена чланова и методе деловања остају под велом тајне.

Опус Деи је уз свестрану подршку папе Пија XII проширио подручје деловања, повећао број чланова и продро у многе земље. Деловао је системом лобија и повезивања са утицајним круговима у земљи, зависно од ситуације, ангажовао је поједине чланове. Први контакти остваривани су, готово по правилу, преко хуманитарних, културних и уопште непрофитних организација. Њима је обично нуђена помоћ или суделовање у неком пројекту. Уз

центре основане су школе различитих профила, студенски домови, културне и здравствене установе.

Када су се појавиле критике на рачун политичког ангажовања Опус Деи, Ескрива је, по већ уобичајеној пракси, све негирао. Изашао је са тезом да у политици није ангажован Опус Деи него њени чланови као слободни грађани, што је у основи нетачно.

Организација је по својој суштини тајна, односно параорганизација Ватикана. Наравно, она није једина, али свакако је једна од најзначајнијих која је успела да буде предмет интересовања правосудних органа појединих држава.

и) На страници 104:

Своју прву школу Опус Деи је основао 1951, у близини града Билбао, што је оживело поновно спорење са језуитским редом. Наиме, у Билбау су језуити основали центар за високо школство, давне 1886. Већ наредне године, тј. 1952, Опус Деи оснива у Памплони „Навара”, генералне студије, које ће ускоро прерасти у Универзитет квалификован у понтификалном годишњаку као католички универзитет. Имао је неколико одељења, од којих су два била најважнија: за журналистику и за „бизнис-менаџмент”. У првој фази школовале су се личности предодређене за посебне функције, за везу са финансијским и пословним круговима у свету, али је убрзо прогам проширен. „Навара” је постала прототип за католичке универзитете широм света. Неколико чланова Опус Деи, било је задужено за образовање принца Хуана Карлоса, а историчар Ангел Лопез Амо био је именован за ментора будућег краља Шпаније.

На основу истраживања, које су обавили економисти, чланови организације Опус Деи, изведен је закључак да технолошка револуција налаже повлачење са сцене старе конзервативне финансијске аристократије и њену замену динамичним „менаџерима” – технократама. На тој основи Опус Деи је формирао у Барселони 1958. Институт за више пословне студије; истовремено, у истом граду језуити су основали „Вишу административну школу за бизнис-менаџмент”.

У овом тексту се износе конкретни подаци о томе да је Опус Деи, мада припада конзервативној организацији – Ватикану, привидним удаљавањем од Ватикана ишао испред многих световних структура. Кадрови за рад у Опус Деи, који морају да остваре све интересе Ватикана, школовани су у модерничком стилу, с обзиром на задужења која морају да испуне. Ватикан је припремао Опус Деи и као јаку логистичку структуру у функцији политике Ватикана. Интересантно је усмерење према журналистици (медји) и менаџменту за бизнис (вероватно највише за банкарство). Дакле, још је Пије XII планирао у ком смеру треба да се модернизује Ватикан.

ј) На страници 105:

Мит о Опус Деи се ширио и о Ескриви као новом „пророку и исцелитељу”. Теоретичари који су критички посматрали развој догађаја разрешили су овај чвор. По њима Ескрива није оригиналан. Његова фундаментална поставка о „посвећењу” секуларног професионализма, неприхватање пасивно „воље Господње”, већ уместо тога тријумф као „служба Господња”, типично су протестантске категорије. Отуда закључак, да је Ескрива створио „прву

протестантску секту унутар католичке цркве”. По другима, Ескрива је преузео идеје Макса Вебера, везујући мистику професионализма за технократе.

Дакле, Опус Деи има своју теоријску поставку о организацији која мора да успе, која не сме да дозволи луксуз непријатности. Оваква организација је била потребна да, мимо црквених структура, постане сигурно средство остваривања интереса папе. Средство које неће зависити од политике, а које ће стално да увећава капитал и пласман средстава Ватикана. У том смислу је безначајно којој се теорији приклонио Ватикан. Важно је да то више није она традиционална коју као своју представља.

6. 7. Под 3. Промена статуса – *Preletura personalis*, текстови:

а) На страници 107:

У Уставу организације Опус Деи из 1950, па и у самом концепту организације, постоји једна противречност. Начин живота објективно води чланове у изолацију; а са друге стране, као основни циљ организације постављена је пенетрација чланова у све сфере секуларног живота. Статус понтификалне институције под контролом Конгрегације за веру, преласком у Рим и прерастањем организације у транснационалну, и то са изразитим политичким циљевима – постао је велика препрека у раду. Конгрегација је гурала Опус Деи све више у правцу религиозних редова. Уз све невоље са којима је био суочен Ескрива, искрсла је још једна, у том тренутку најтежа. Шпански лист „Ел Паис” објавио је интегрални текст Устава и још низ поверљивих докумената. Ескрива је спремно дочекао нападе, истичући да сви римокатолички редови и све организације садрже клаузулу „*Ad usum tantum nostrum*” – „само за нашу употребу”. Нешто касније, 2. 10. 1958, обратио се писмом „вољеним синовима и кћерима”, члановима Опус Деи, које је насловио „*Non ignotatis*”, у литератури се то обично преводи „не можете бити несвесни”. Апеловао је на чланове да сачувају „интимност јединства са Богом у својој природности и јединствености у понашању.”

Аутор долази до сазнања да Опус Деи у потпуности припада конспиративном делу Ватикана, и то оном који представља спој верског фанатизма и фундаментализма. Фанатизам, као лични однос члана према Богу и својој цркви, а фундаментализам као посебан вид нове агресивности која се осликава у методу деловања организације која је потпуно идентична са обавештајним структурама и другим организацијама које за прљав посао проналазе појединце, или читаве групе, које држе у заблуди да служе неким вишим интересима.

б) На страници 108:

Ескрива је покренуо широку акцију у циљу промена статуса. Желео је да Опус Деи прерасте у неку врсту транснационалне дијецезе, ван свих територијалних ограничења. На тој линији је његов заменик Портиљо оформио концепт „*Prelatura nullius*”. Смрћу папе Пије XII, само недељу дана након писма, шансе Ескриве да промени статус организације биле су мале, готово никакве, мада је Опус Деи у то време имао већ близу 50.000 чланова на 5 континента. Папа Јован XXIII, испољио је крајње одбојан став према Ескриви лично, и према Опус Деи. Отпор су пружили и поједини редови, који су забележили забрињавајући пад, као нпр. језуити и фрањевци, док је насупрот

томе, Опус Деи бележио спектакуларни успон, нарочито у погледу „пријатеља”. У женским редовима опадање је било још драстичније. Нису били у питању лични односи између папе и Ескриве, него се радило о различитим методама рада и различитом схватању улоге цркве у савременом свету. Идеје папе Јована XXIII, о „осавремењавању” биле су стране духу Опус Деи. Његов наследник, папа Павле VI, примио је Ескриву у званичну аудијенцију 1964, али је задржао резервисан став према организацији. Још као надбискуп он није одобрио да се њен центар оформи у Милану. Сматрао је да та организација, са својим конспиративним радом, изазива непотребну затегнутост у редовима цркве. Вест о дијалогу хришћана и комуниста, који је вођен у то време у Италији, шокирала је Ескриву.

Однос Свете столице према организацији „Опус Деи” најбоље илуструје чињеница да Ескрива није учествовао у раду Другог ватиканског концила.

Опус Деи је ушао фронтално у борбу у земљама Латинске Америке, ослањајући се на репресивне режиме, као нпр. у Чилеу на Пиночеа. У штампи су се појавиле најтеже оптужбе на рачун организације, посебно у њеним везама са „ескадроном смрти”, трговином оружјем, итд.

После смрти Пија XII Опус Деи је пао у немилост, зато што су папе знале каква је то организација и чему служи. Осавремењавање Римокатоличке цркве било је неприхватљиво за Опус Деи. Зато нису ни учествовали у раду Концила, мада делује нелогично да организација која своје чланове шкољује за примену нових техничких и других достигнућа не прихвата осавремењавање цркве у којој се налази. Опус Деи сматра да једини, доктринарно исправно, доживљава своју „неосавремењену цркву”. Тако се долази до закључка да Опус Деи у суштини изражава исконске ставове Ватикана.

То није сметало да Опус Деи крене у освајање Јужне Америке ради постизања циља који је подударан са ставом Ватикана и папе. Вероватно не у то време постојећих папа, али свакако интереса оног Ватикана који се не мења.

в) На страницама 109 и 110:

„У најтежем тренутку за организацију умире Ескрива, јуна 1975. Пет месеци након смрти Ескриве, умире и генерал Франко, новембра 1975. Мада је сценарио прелаза био прецизно програмиран, иако је на чело државе дошао краљ Хуан Карлос, члан-нумерарија Опус Деи, процес политичких промена није текао по предвиђеној шеми. Услед компликоване ситуације у земљи, суоченој са могућношћу побуне, краљ је, само годину дана након преузимања власти, био принуђен да одузме мандат председнику владе, истакнутом члану Опус Деи, Карлосу Аријас Навари, који је носио надимак „Касапин Малаге”. Мандат за састав нове владе поверио је младом, јавности непознатом бившем службенику Франка, по формалном опредељењу социјалдемократи, члану Римског клуба Адолфу Суаресу Гонзалесу, с тим да спроведе реформу, али без прекида са прошлошћу и без потреса.

Доласком на папски престо краковског бискупа Карола Војтиле, ситуација је из темеља измењена. Војтила је одавно сарађивао са Ескривом, руководио је групом Опус Деи у Пољској, и као „духовни отац” покрета „Солидарност”, примао је од Ескриве финансијску помоћ. Другог дана по устоличењу, папа је посетио гроб Ескриве, где се клечећи задржао подуже време у

молитви и медитацији. Неколико дана након тога, упутио је писмо наследнику Ескриве, Портиљу, у коме је изразио мишљење да је Опус Деи потребно поставити на нове правне темеље, како би што успешније обављао своје задатке. Читава операција, иако је спроведена у најстрожој тајности, изазвала је буру протеста у редовима Римокатоличке цркве”.

„Одбацујући све критике, па и добронамерне примедбе које су долазиле из Римске курије, папа Јован Павле II, апостолском конституцијом „*Ut sit*”, донетом у форми папске буле, подигао је организацију „Светог крста и Опус Деи” на ранг персоналне прелатуре, интернационалног карактера 28. 11. 1982. године. Уз апостолску конституцију, папа је потврдио нови устав организације. Увођење у живот обављено је 19. марта 1983. на свечаној церемонији у базилици Светог Еугенија у Риму, у присуству највиших верских и политичких представника и великог броја позваних верника. Папска була, као и Устав објављени су као званични документи, чиме је папа желео да оповргне оптужбе о конспиративној природи ове организације. Међутим, конспиративна политика остала је непромењена. Устав из 1950. није укинут; у завршним одредбама изричито је предвиђено да све одредбе ранијег Устава остају на снази, уколико новим.

Апостолском конституцијом „*Ut sit*”, Опус Деи је стекао аутономију унутар цркве. Темелјне одредбе Опус Деи садржане су у „*Codex iuris particularis Operis Dei*” – Законик посебног права Опус Деи.

Из текста се види да је Шпанија заточеник Опус Деи. Краљевска породица је под утицајем Опус Деи, на челу владе је члан Опус Деи и као алтернатива се нуди опет члан Опус Деи. Из текста се утврђује да је Војтила био узорни члан Опус Деи, да је Опус Деи финансирао Војтилин покрет „Солидарност” и сасвим је разумљиво да је Опус Деи одиграо значајну улогу у његовом избору за папу.

Јован Павле Други није ниједног тренутка имао намеру да скрива своју повезаност са Опус Деи. Никакво изненађење није што је, одмах по избору, Јован Павле Други кренуо са званичним успостављањем већег значаја Опус Деи.”

г) На страници 111:

Прелатура персоналис, како је дефинисана поменутиим актима, без председана је у историји римокатоличанства. Вековима је Римокатоличка црква била конципирана као универзална, али је организација постављена на територијалном принципу бискупија, повезаних до врховног ауторитета, папе. Од тог принципа се у овом случају одступило; јурисдикција Опус Деи није територијална, већ персонална. Прескачу се све степеннице у хијерархијској структури цркве, и чланови, свештеници и лаици широм света, повезују се изравно са прелатом, односно преко њега са папом.

Прелата бира, односно предлаже Генерални конгрес, а потврђује папа. Прелат, на основу члана 131 Устава мора бити свештеник, рођен у легалном браку, не млађи од 40 година, мора да поседује универзитетску диплому и бар један докторат из неке од црквених дисциплина. Устав му поверава пуну контролу над радом организације, али ни он није без контроле. Наиме, Устав предвиђа да прелат мора да има своја 2 (два) „заштитника”, која брину о његовом духовном и физичком здрављу. „Заштитнике” бира прелат са листе од 9 лица, које му предложи папа.

Уставом из 1982 Опус Деи је произведен у јединствено правно тело у смислу што лаици и свештеници „чине пасторално, органско, нераскидиво јединство под влашћу прелата”. Организација је подељена на регионе, са „саветницима” на челу, које именује прелат, уз консултовање Савета. Регионални огранци дужни су да подносе извештаје о свом раду, а ту обавезу имају и нечланови тј. „сарадници и пријатељи”, који не морају бити католици.

Успостављањем оваквог односа Опус Деи у оквиру Римокатоличке цркве, Јован Павле Други је појачао своје позиције преко организације која му је директно подређена. Тако је Јован Павле Други ојачао своју не само верско-црквену функцију него и политичку далеко више него било који или сви његови претходници. О томе се изnose подаци на следећим страницама књиге.

д) На страници 112:

Папа је тим путем повећао своју моћ до неслућених размера, имао је под својом непосредном влашћу 72.375 особа, колико је у то време бројало чланство организације, које су се налазиле на истакнутим политичким и друштвеним положајима у 87 земаља на свих 5 континената.

У чланству Опус Деи су се нашли припадници врхунске елите Запада, као што је нпр. Ото фон Хабзбург, чланови краљевских породица Шпаније и Белгије. Белгијски престолонаследник принц Филип, у пратњи министра спољних послова Роберта Урбана отворио је свечано школу Опус Деи у Буенос Аиресу. Снажан ослонац Опус Деи има данас у Хришћанско-демократској странци Италије, Хришћанско-демократској унији Немачке и у неким круговима Француске, блиским председнику Жаку Шираку. Његову изборну кампању за председника Француске подржао је и материјално потпомогао француски центар Опус Деи.

Преко својих чланова обезбедио је утицај у међународним организацијама, пре свега у УН, УНЕСКО, Европском парламенту, ЕУ. Поједини чланови успели су да заузму највиша места у тим телима, као нпр. Жак Сантер у ЕУ или Хуан Антонио Самаран у Међународном олимпијском комитету.

Опус Деи је израстао и у моћног медијског гиганта, оспособљеног да води медијске ратове. Групу „Ампере” формирали су католички индустријалци на челу са Франсоа Мишелином и бившим министром у француској влади Ренси Монтањеом, и то у строгој конспиративности.

Дакле, ако формалноправно Ватикан није могао да буде званично члан или посматрач у некој међународној организацији, преко Опус Деи, односно његових чланова који су наступали као појединци на најзначајнијим функцијама, Јован Павле Други је креирао светску политику. Он је одлучивао да ли ће нека држава да постоји, да ли ће бити растурена, где ће да се инвестира, где ће да се гладује, ко ће да ратује, чије оружје има да се продаје, он је одлучивао о животу и смрти. То је био прави Карол Војтила. У тој његовој животној причи нема места за недоумице. Ваљда је сада јасно чију су то политику заступали политичари чланови Опус Деи или они који су били под контролом Опус Деи.

ђ) На страници 113:

Основали су у Бриселу новинарску школу „L' European Media Studies”, свечано отворену 27. 6. 1990, у којој су сви професори чланови Опус Деи.

Часопис „Europe Today” штампа се на неколико језика и растура широм света у милионима примерака. Продор на универзитете одвија се преко Института за универзитетску сарадњу, који има своје уреде у Риму, Бриселу, Бејруту, Хонг Конгу и Манили. На челу Института налази се истакнути члан Опус Деи, Умберто Фари.

Од посебног је значаја делатност ове организације у сфери економије и финансија. Поменућемо само неке: фондација „Лимат” (Limmat-Stiftung-Suisse) основана у Цириху 1972, везана за Шпанску банку „Lafundacio General Mediterranea”, на чијем челу се налази члан Опус Деи, Ханс Томас; фондација „Рајна-Дунав” (Rhein-Donau-Stiftung) преко које је Опус Деи ушао у Мађарску. Аустријски и шпански чланови Опус Деи основали су у тој земљи 1996. „Duna Egyesulet Kulturalis Korpontok Feileztesere” (Дунавско удружење за унапређење културне сарадње). У Латинској Америци делује „La Fundacion General Latino-Americana” са бројним центрима у разним деловима континента. У економско-финансијској сфери Опус Деи делује на два начина: путем директних инвестиција или преко својих чланова и „пријатеља”, као што је случај са Луисом Швајцером, председником групације „Renault”, Бертолдом Баицом председником групације „Krup” итд. Приходи и финансијски извори Опус Деи су огромни. Међутим, са финансијским трансакцијама дошли су и бројни скандали који су изазвали потрес у јавном мњењу.

Председник компаније „Matesa” Жан де Броли, укључен у ланац активности Опус Деи, убијен је 1969. под мистериозним околностима. Мултинационални конзорцијум „Rumasa”, највећи „пословни конгломерат”, који је имао под собом 400 компанија: банкарских, осигуравајућих, хотелских, за производњу пића, са око 600.000 запослених, а налазио се у рукама чланова Опус Деи, банкротирао је 1983. Председник групације, један од најбогатијих људи Шпаније Руиз Матеос Розе, оптужен је за преваре.

У тексту се износи само део података којима се доказује изузетна финансијска моћ ове организације. Подсетимо се да Опус Деи моћ црпи преко појединаца који су на најистакнутијим положајима. Финансијске и друге афере показују да су у питању тајни послови који се финансирају за рачун Ватикана и Јована Павла Другог.

е) На страници 114:

Највећи потрес у ватиканским круговима изазвало је банкротство „Banco Ambrosiana” из Милана, најтешње повезане са Ватиканском банком, која носи назив „Институт за религиозне послове”, на чијем се челу налазио кардинал Казимир Марчинкус, пореклом Литванац, човек од великог угледа и поверења у ватиканским круговима. Директор банке „Banco Ambrosiana” Роберто Калви ухапшен је 21. 5. 1981, али је ускоро пуштен на интервенцију „са највишег места”. Његово тело пронађено је 18. 6. 1982. у Лондону, обешено испод моста на Темзи, са фалсификованим пасошем. Други канал у овој афери водио је у банку коју је основао „Институт за религиозне послове”, на чијем се челу налазио Микеле Сидона, сива еминенција у круговима Ватикана. Сидона је обављао разне трансакције за рачун „Института за религиозне послове”. Још 1969. постао је члан тајне организације „Propaganda due” или скраћено „P-2”, организоване по линији масонерије од стране Лучиа Ђелија.

По тврђењу појединих писаца, „П-2” је била висока мафија. Сидона је осуђен на 25 година робије, због преваре, корупције и трговине хероином. У затворској ћелији нађен је мртав 22. 3. 1986. отрован шољицом кафе.

Као што може да се утврди, Опус Деи је организација која извршава најпрљавије послове за Јована Павла Другог. Тамо где су велики финансијски скандали ту је Јован Павле Други. Пут новца и финансијска моћ показују у ком смеру делује Опус Деи. За деструкцију, разарање геополитичких односа и јачање утицаја Јована Павла Другог била су потребна огромна средства. Осим тога, Јован Павле Други је преко Опус Деи обезбедио још већи утицај на све политичке факторе у свету. С правом већина аутора сматра да је Јован Павле Други, за све време свог понтификата, био најзначајнија личност светске политике и да без његовог знања или сагласности готово ништа није смело да се уради или деси. Текст обухвата период пре разбијања Југославије, али, несумњиво, доказује припреме које је Јован Павле Други вршио за коначни ударац против Југославије, а саставни део тог пројекта је била и оружана сецесија и злочини.

ж) На страници 115:

За све време истраге Марчинкус је био склоњен у зидинама „суверене државе града Ватикана”, недоступан истражним органима. Током истраге пронађена је листа са 900 чланова ложе „П-2”, међу којима се налазе водеће личности из света бизниса, повезане са Опус Деи.

Папа Јован Павле II, одбио је сваку одговорност Ватикана за банкротство и повезаност са скандалима који су избијали на видело по ланчаној реакцији. По његовом наређењу, издвојена су финансијска средства из ватиканских фондова, како би се обештетиле штедише банака. Међутим, како су установили поједини аналитичари који су дубље проникли у читаву ствар, спорни новац отишао је пољском покрету „Солидарност”, латиноамеричким групама за борбу против „Теологије ослобођења” и за сличне делатности у „епохалној битки”.

Амерички свештеник Анреј Грили дефинисао је Опус Деи као полуфашистичку институцију која очајнички тежи апсолутној моћи у Римокатоличкој цркви и која је веома близу да то и оствари. Грили закључује да је реч „о крајње опасној организацији по даљу судбину католичанства”.

На разним странама света, основана су удружења за борбу против Опус Деи. На пример, у САД је основано 1991. „Opus Dei Awareness Network – Inc. – ODAN” са циљем да се јавности пружи истините информације о позадини овог мистериозног удружења и помогне његовим жртвама. Звучи невероватно да је упркос свему број чланова и надаље нарастао. Опус Деи се пробио на 479 универзитета у разним деловима света, у 604 научна часописа, у 52 ТВ куће, у 38 новинских агенција, и у 12 компанија за производњу филмова.

Идеолози Опус Деи нису се предавали; прихватили су борбу, објавили бројне студије, организовали „научне” скупове у циљу одбране и спасавања угледа Св. столице и организације.

Након нестанка са политичке сцене Источног блока, критике на рачун папе и Опус Деи су се за тренутак утишале, да би уступиле место тријумфалистичкој еуфорији. Међутим, поделе унутар цркве су остале, посебно у

погледу стила владавине папе Јована Павла II. Постављено му је питање: како може захтевати демократска права за своју отаџбину Пољску, а остатку света наметнути свој апсолутистички метод управљања. Папа је на то реаговао у свом опробаном стилу: издао је 1994. нови приручник за свештенство у коме их је опоменуо да „лажне идеје демократије нагризају хијерархијско устројство цркве, завештано од Бога и Спаситеља, па од њих захтева апсолутну послушност.

Текст осликава напоре и деловање Јована Павла Другог на очувању Опус Деи, али и несугласице унутар Римокатоличке цркве. Интересантно је да се у тексту наводе детаљи који указују на апсолутистички начин владавине Јована Павла Другог. Њега карактеришу дупли стандарди и он их користи много више него било који његов претходник. Судаћи по овим текстовима, долази се до закључка да је Јован Павле Други, готово за све време понтификата, био много више политичар и светски државник него поглавар једне цркве. Уосталом, све проблеме у цркви решавао је световним методама.

з) На страници 117:

Опадање ауторитета папе и даља ерозија римокатоличанства тиме није заустављена. То је дошло до изражаја и у све мање спектакуларним дочецима папе. У условима све веће изолације и отпора према политици коју је бескомпромисно спроводио, папа се све више ослањао на уски круг фундаменталистичких организација.

Да би одао признање за „успешно деловање” током протекле деценије у којој је разорен Источни блок, папа је 30. 6. 1998, на тргу Св. Петра званично признао 3 (три) организације као привилеговане актере „нове евангелизације”. То су: „Фоколари”, „Заједништво и слобода” и „Неокатекуменале”.

У својој планетарној стратегији, да би католичким организацијама олакшао рад на „глобалној рекристијанизацији”, папа Јован Павле II прибегао је још инструменту проглашавања нових светаца. Биографи папе забележили су: „Под Јованом Павлом II, Римокатоличка црква постала је фабрика за производњу светаца... У готово 2 миленијума историје, црква је квалификовала за свеце само 3000 људи. За 15 година свог понтификата папа Јован Павле II, произвео је 72 нова свеца...До средине 1999. извршио је беатификацију више од 700 људи”.

У раном хришћанству за свеце су проглашавани страдалници због исповедања вере Христове. Мучеништво је сматрано као врхунац хришћанског морала. Током времена, критеријуми су се мењали, али као битан услов за беатификацију, претпоследњу фазу у проглашењу за свеца, захтеван је доказ о најмање 2 (два) „чудотворства” кандидата.

Папа Јован Павле II објавио је, 23. 1. 1983, нову „Апостолску конституцију” (Divinus Perfectionis Magistrat), у којој је упростио поступак, захтевајући само једно „чудотворство”. Треба додати да постоји разлика између „beatī” и „sanctī”, тј. „блажених” и „светих”. Беатификација је последња степеница до пиједестала на који су постављени свеци.

Нови „свеци” и „блажени” су из свих делова света, а понајвише свештеници који су страдали у Мексичкој и Француској револуцији, у Шпанском грађанском рату и под комунистичком влашћу у источноевропским земљама, што је том процесу дало изразито политички карактер.

Јован Павле Други ништа није радио спонтано или искључиво из црквених и религиозних разлога. Своју мржњу према свему што смета његовој апсолутној моћи, Јован Павле Други је исказао и односом према беатификацији.

и) На страницама 118, 119, 123 и 124:

„Апстрахујући за тренутак негативне оцене о Опус Деи, мора се признати да је политика папе Јована Павла II, спровођена преко ове организације доживела одређене успехе. Своју теолошку мисао папа Јован Павле II вешто је преточио у најчистији концепт „Реал политик”. Основ за то имао је у поставкама Ескриве.

Папа Јован Павле II само је наставио политичку линију Пија XII, а негде ју је и преобликовао”.

„Почетком осамдесетих, папа Јован Павле II, оценио је наредну деценију као пресудну, што је пракса потврдила. Прецизирао је јасно циљеве борбе за коју, према његовим речима, „чланови Опус Деи и њихови пријатељи морају бити опремљени”. Те циљеве свео је у 3 (три) тачке: борба против секуларизације западног друштва; борба против комунизма; рекристијанизација и поновно освајање Источне Европе од стране Римокатоличке цркве. Опус Деи је додељена авангардна улога”.

„Централни проблем Римокатоличке цркве, није у сфери философије, него се креће око теолошко-политичке димензије цркве и међудејства теологије и политике. По оцени бројних католичких писаца, криза која данас потреса Римокатоличку цркву дубља је од оне у време Реформације; неки је упоређују са великом шизмом из 1054, када је хришћанска црква подељена на Источну и Западну. Парафразирајући Лудвига Фојербаха указали су да се савремена теологија не бави више Богом, ни царством божјим, него царством земаљским”.

„Римска курија оценила је, још крајем XIX века, покрет назван „Модернизам” као смртоносну опасност по цео систем римокатоличког веровања. Међутим, криза изазвана модернизмом имала је далеко шире димензије и довела је до снажног антиклерикалног покрета у Европи, који се супротстављао мешању цркве у светске послове. Ватикан је идентификовао француску масонску ложу „Велики Оријент” као центар антиклерикализма.

Од закључења велике алијансе Ватикан-Вашингтон, Опус Деи је ангажован на два фронта: у борби против теологије ослобођења и у „реевангелизацији” Истока.

Да би остварио постављене циљеве, Јован Павле Други је природног савезника пронашао у Вашингтону и његовим структурама. То показује подударност стратешких интереса, с тим што се појединачни могу и другачије дефинисати и посматрати. Централни интерес је остваривање власти, односно моћи на што ширем подручју.

6. 8 У III делу „Опус Деи” – Авангарда Свете столице, под 1. Теологија ослобођења, су текстови:

а) На страници 125:

Римокатолички писци најчешће разврставају теологију у 5 (пет) основних група: 1) догматску; 2) моралну или теологију морала; 3) пасторалну; 4) аскетску; и 5) мистичну. Теологија ослобођења не уклапа се ни у једну од

наведених група; у питању је критичко схватање теологије, ослобођено сколастичког појмовног језика. Теологија ослобођења бави се светом на друштвеној маргини, светом који је најближи библијском из времена Христа. У том смислу могла би се дефинисати као покушај осмишљавања савременог идентитета католичанства кроз постулате раног хришћанства.

Значајан број писаца види у теологији ослобођења само продужетак социјалне доктрине Римокатоличке цркве, чије је темеље поставио папа Лео XIII 1891, у енциклици „*Regum Novarum*” (Нове ствари). Католичка социјална доктрина настала је кроз отпор Свете столице политичком и економском либерализму, крајем XIX века. По схватању папе социјални проблеми произашли су из пада и напуштања религије. Враћање цркви по њему је једино решење.

Ова теологија је предмет трговине. То су показали догађаји, а у овим текстовима аутор примећује како је обављена трговина и због чега.

б) На страници 133:

Сем истоветне стратегије примењене у Латинској Америци и на Косову, још једна веза постоји. У операцијама у Латинској Америци, у време најгорег терора, учествовао је амерички генерал, касније „амбасадор” Вилијам Вокер, који ће се наћи на КиМ 1998/1999. у својству „представника” ОЕБС. Сценариј попут оног „Рачак”, по коме су Срби оптужени за масакр „над недужним Албанцима”, примењивао је успешно у Латинској Америци. Језуити Латинске Америке прибавили су обиље доказа о злочинима које је Вокер лично извршио или који су почињени под његовом диригентском палицом”.

Један од америчких представника у борби против теологије ослобођења био је и Вилијам Вокер. Дакле, оно што је радио на Косову и Метохији Вилијам Вокер је испробао на тлу Јужне Америке. Све што је радио Вилијам Вокер представља резултат договора Јована Павла Другог и Вашингтона, али је основни захтев за растурање Југославије ауторско дело Јована Павла Другог.

в) На страници 134:

Теологија ослобођења продрла је и у земље Источне Европе, давно пре распада Источног блока, и то не само у католичке средине, него и у православне.

Наиме, деморализација која је захватила широке слојеве становништва довела је до губитка вере, колико у идеологију, толико готово исто и у религију. Отуда су теолози поставили 3 (три) основна принципа на којима су отпочели акцију на Истоку. То су: 1) афирмација слободе, 2) живот са истином и 3) превладавање страха. У СССР теологија ослобођења наишла је на подршку удружења „Отворено хришћанство”, које је основано 1988. у тадашњем Лењинграду.

Римска курија у време понтификата папе Јована XXIII и Павла VI прихватила је теологију ослобођења као „варијанту на тему трећег пута”, тј. система између социјализма и капитализма. Краковски надбискуп Карол Војтила, у време ступања на папски трон, имао је већ велик број објављених студија из области философије и теологије. Заузимао је и он критичан став према марксизму и капитализму, као системима који имају заједнички корен у

унилатерализму. Имао је разумевања за социјалне реакције и изјашњавао се за социјалне реформе. За разлику од својих претходника, који су ишли у дијалог са комунистима у Италији, Јован Павле II искључивао је дијалог. Наступао је борбено, самоуверено, са позиција папске непогрешивости.

У тексту се наводе три принципа деловања на основу којих је Јован Павле Други представио своју политику према Истоку. Крајњи циљ је било уништавање Истока, а не комунизма. Зато филозофске и друге поставке, које је заступао као кардинал, и нису битне за овај елаборат.

г) На страници 135:

У својој трећој енциклици „*Laborem Exercens*”, од 14. 11. 1981, социјалну проблематику поставио је у оквир хришћанске антропологије. Критички се осврнуо на 2 (две) врсте материјализма: западног, у виду потрошачког друштва, и источног у виду комунистичког колективизма. На основу изложеног могло би се претпоставити да је папа видео решење социјалних проблема у систему који би био прагматична мешавина двају система, социјализма и капитализма. Међутим, његова размишљања нису достигла степен дубљег теоријског уобличавања. Његове речи имале су политички ефекат и допринеле су окупувању радника у Пољској око покрета „Солидарност”, а у земљама Трећег света око цркве.

Међутим, након закључења савеза Вашингтон-Ватикан папа је из темеља изменио свој став. Придружио се офанзиви САД против теологије ослобођења, што је било праћено медијском кампањом. Опус Деи у сарадњи са Цијом ступио је раније у акцију против присталица теологије ослобођења.

По налазу професора на престижној научној установи МИТ (*Massachusetts Institute of Technology*) Брајана Смита, чланови Опус Деи били су главни актери у свргавању Салвадора Аљендеа 1973. и довођењу на власт Пиночеа.

Са становишта политике САД, Латинска Америка имала је приоритет у заједничким подухватима. Пентагон и Ција реално су оценили да је Римокатоличка црква најмоћнија институционална снага у том региону и да папа има апсолутну моћ контроле над црквом и над свештенством, уз могућност примене ефикасних канонских санкција.

Јован Павле Други је савезнике за остварење свог плана освајања Истока пронашао у својој Опус Деи и Вашингтону. Саставни део тог његовог плана су били и злочини, не само против мира, него и ратни злочини које су вршили други у његово име.

д) На страници 136:

У писму које је упутио саветник за националну безбедност Роналда Регана, Ричард Ален амбасадору САД при Светој столици Вилијаму Вилсону, стоји: „Пренесите државном секретару кардиналу Касаролију и осталима, да председник Реган даје највиши приоритет у радним односима са црквом, обезбеђењу наших заједничких интереса у Централној Америци”. У својим првим говорима Реган је најоштрије осудио теологију ослобођења. Хијерархијски врх католичке цркве, повео је крсташки рат, овог пута против католика. У борбеном строју нашли су се на једној страни Опус Деи и Ција, а на другој страни Римокатоличка црква у Латинској Америци уједињена са демократским покретима. Приступили су им и комунисти.

Треба нагласити да радикални антиамериканизам није долазио толико од комуниста, колико од „радикалних националиста”, који су се супротставили глобалистичкој идеологији САД, и од следбеника теологије ослобођења, који су кроз визију Христовог жртвовања сагледали могућност свог ослобођења.

Римска курија отпочела је борбу против теологије ослобођења, дакле либералног католицизма, који је доводио у питање ауторитет Свете столице и њено право на „Магистериум”, тј. на искључиво право црквене хијерархије на тумачење светих текстова. Римска курија је страховала да католичке групе у Латинској Америци не постану зачетник једне нове „народне цркве”, која би се сигурно удаљила од Ватикана.

У „Рокфелеровом извештају” из 1969, који је дело Савета за иностране односе (ЦФР), констатовано је да се Римокатоличка црква у Латинској Америци определила „за револуционарне промене” да би се задовољила правда. Католичке групе у Латинској Америци сврстане су у субверзивне.

Вашингтон је имао великих проблема са применом и тумачењем теологије ослобођења у Јужној Америци. Доласком Јована Павла Другог Вашингтон је добио савезника који је прво морао да заведе ред у Римокатоличкој цркви.

ђ) На страници 137:

Ција је тајним каналима убацивала своје људе и предузимала „прикривене операције” у појединим земљама Латинске Америке. „Опус Деи” је доводио своје чланове из других делова света у тај регион. Највиши црквени достојанственици са територије Латинске Америке позивани су у Ватикан након закључења споразума Јована Павла II са Регном и против њих је предузиман поступак пред Конгрегацијом за веру. Средином 1980 убијено је на десетине римокатоличких свештеника у Латинској Америци.

Кардинал Рацингер, префект Конгрегације за веру, упутио је марта 1983. бискупској конференцији у Перуу акт, који је у 10 тачака садржао оштру критику теорије ослобођења.

Завршна фаза у офанзиви „Опус Деи” – Ција отпочела је 1984. На својим путовањима папа Јован Павле II је у својим говорима и на затвореним састанцима са свештенством нападао теологију ослобођења.

Дакле, договор је постигнут и Јован Павле Други је преко својих кардинала смиривао, па чак и осуђивао теологију ослобођења. У тексту се помиње и садашњи папа Бенедикт XVI, који је био десна рука Јована Павла Другог.

е) На страницама 138 и 139:

„Нису само кажњавани и смењивани бискупи и надбискупи у Латинској Америци, него широм света, уколико је постојала сумња да пропагирају или се јавно изјашњавају у прилог теологије ослобођења.

У одбрану теологије ослобођења, а против кажњавања устали су многи теолози и истакнути интелектуалци широм света. На категоричан став Конгрегације за доктрину вере да теологија ослобођења представља велику опасност поставили су Св. столицу отворено питање: за кога то представља опасност и да ли је тиме угрожен ауторитет цркве.

Напади на теологију ослобођења, као варијанту марксизма, нису престали ни након нестанка са светске сцене СССР, иако су се њени следбеници јасно дистанцирали од револуционарне марксистичке идеологије, а у пракси водили паралелну борбу против Вашингтона и Москве, наглашавајући да је тоталитарни дух покретачка снага и Кремља и Беле куће”.

„Бискуп Боф је јасно предочио да следбеници теологије ослобођења у читању Библије нису полазили од идеолошких поставки. По његовим речима „библијска религија је отворена и динамична религија, захваљујући њеном месијанском и есхатолошком карактеру”. У центар својих размишљања поставили су Христа, а не класе, љубав а не мржњу.

Да би могао наставити са својом делатношћу, један од највећих католичких теолога, који је објавио 65 књига из области философије религије и теологије, Леонардо Боф, напустио је јуна 1992. свештенички позив и Фрањевачки ред коме је припадао.

Поричући оптужбе Римске курије, Боф је нагласио да није против хијерархије, али по њему, начин на који је црква данас организована, а тако није била раније, је извор репродуковања неправде.

Гутијерез је такође кажњен забраном јавних наступа и вршења обреда, али је остао у свештеничком реду.

У овом тексту се приказују мере којима је Јован Павле Други очистио Римокатоличку цркву од оних који му сметају у реализацији договора са Вашингтоном.

ж) На страницама 140, 141 и 142:

„Нестанак са светске сцене СССР оцењен је у Римској курији као тоталан пораз комунизма, као његова дефинитивна сахрана. На светској сцени доминантну улогу преузеле су САД, савезник Ватикана, са моделом капитализма постављеним на бази глобализма. Оба партнера развила су планетарну стратегију, код оба су била дубоко укорењена глобалистичка схватања, али и лидерске амбиције. И папа се саживео са улогом овоземаљског победника.

Своју прву енциклику, након нестанка Источног блока „Centesimus Annus”, посветио је, како и сам назив каже, 100-годишњици борбе Римокатоличке цркве против комунизма, која је почела енцикликом Леа XIII, „*Rescriptum Novarum*” 1890.

По схватању Јована Павла II, та борба тријумфално је завршена 1990. године. По слову енциклике одлучујући допринос у том процесу дала је Римокатоличка црква. Потом је свом савезнику САД пружио духовни легитимитет.

Након овако категоричног става у прилог САД, након дефинитивног обрачуна са марксизмом, понудио је свету треће решење као идеалну оријентацију за земље „у којима је дошло до тешке дезоријентације у процесу реконструкције, после пада реалног социјализма, као и за земље Трећег света које се налазе у драматичној ситуацији неразвијености, као никада до сада, која се погоршава сваког дана. Раскорак између ових двају ставова више је него очит”.

Пре свега, идеологија глобализма, са слободним тржиштем у епицентру, не познаје трећи пут, а потрошачко друштво, које је папа подвргао жестокој критици, његов је нераздвајни део. Међутим, то није једина противуречност.

У неколико тачака у енциклици, папа провлачи идеју о томе како постоје многобројне људске потребе које „немају приступа на тржишту”. Постоје многобројни колективни и индивидуални интереси који не могу бити заштићени простим механизмом тржишта, нити се уклапају у логику тржишта. Папа решење налази у интервенцији држава да заштите колективна добра. Међутим, тржиште у визири САД подразумева нестанак држава и дерегулацију, јер се само тим путем, по њима, може обезбедити истинска слобода тржишне економије”.

„Много критика је изречено на рачун ове енциклике у чијој је изради учествовало око стотину стручњака, поред осталих и чувени амерички економиста Кенет Галбрајт. Неки су папу назвали највећим еквивалистом у свету. Један његов биограф, назвао га је „човеком са два лица”. Други су опет енциклику описали као „шизоидну”.

Неспорна је чињеница да је Римокатоличка црква, преко својих организација, одиграла кључну улогу у разарању Источног блока.

Победа над комунизмом је извојевана, али су разлике између глобалистичке идеологије и једног аутентичног хришћанства продубљене.

Очито је да су тек након остварене победе, и Вашингтон и Ватикан схватили сву комплексност савеза у који су ушли.

У ком правцу ће се у наредном периоду кретати политика Ватикана, тешко је предвидети. Првих година XX века 77 посто католика живело је у Европи и САД, дакле у индустријски најразвијенијим земљама, а само 23 посто у земљама Трећег света. Данас је ситуација обрнута: 70 посто католика живи у земљама Трећег света, а само 30 посто у Европи и САД.

Могло би се отуда закључити да ће се будућност римокатоличанства решавати у непривилегованим и обесправљеним деловима света, па ће самим тим Св. столица бити окренута у том правцу. Међутим, не сме се испустити из вида чињеница да Ватикан нема хомоген и јединствен идентитет.

Ватикан није само духовни центар, него пре свега моћна финансијска сила везана за финансијско тржиште Запада”.

„Папа Јован Павле II продужио је са тактиком балансирања. Он је улогу цркве дефинисао као сервис који нуди помоћ свима”.

Јован Павле Други се и званично хвали оним што је учинио. Он оправдава и наговештава право да државе могу да интервенишу, али не само да би заштитиле своје појединце, него да би завеле неки њему познат ред. У томе се огледа најважнија онога што је Јован Павле Други припремио и наменио Србима.

6.9 Под „2. Источна политика Ватикана” објављени су текстови:

а) На страницама 143 и 144:

„Од поделе хришћанске цркве на Источну и Западну 1054. године па до данас, постоји у политици Ватикана континуитет, у смислу настојања да под своју доминацију стави све хришћанске цркве; мењали су се само облици борбе, стратегија и тактика.

Србија је била први зид отпора католичком продору на Исток, што је по времену, од немањихког доба до стварања Југославије имало драматичан исход.

Источна политика Ватикана у XX веку прошла је кроз 3 (три) јасно распознатљиве фазе.

У првој, која је окончана смрћу папе Пија XII 1958. тежиште је било на борби против комунизма.

Папа Јован XXIII насупрот томе, отворио је пут конструктивној дипломатској пракси. Инаугурисао је политику дијалога с комунистима и тиме успоставио директан контакт са државним руководством источноевропских земаља. Био је подстакнут страхотама рата који су повеле САД против Вијетнама”.

„Сматрао је да стратегија бескомпромисне конфронтације Пија XII није прихватљива са еклезиолошког становишта; то није пут којим се Христ може представити свету. По његовим речима, подела интересних сфера, утврђена на састанку на Јалти, је реалност о којој се мора водити рачуна, као и о чињеници да обе суперсиле, САД и СССР, поседују нуклеарно оружје. Према томе, по његовом схватању, постојеће стање намеће императивну потребу да сви актери на међународној сцени, укључујући и Ватикан, уложе максималне напоре да се избегне рат.

Света столица се дистанцирала од идеологије једног и другог блока, настојећи да своју политичку активност постави у оквир традиционалних дипломатских односа.

Архитекта новог курса био је кардинал Агостино Казароли, секретар Савета за јавне односе цркве. Папа Јован Павле II имановао га је 1979. за државног секретара. Прозван је касније ’ватикански Кисинџер’.

У овом тексту се износи еволуција Источне политике Ватикана.

б) На страници 145:

Он је сачинио план успостављања дипломатских односа са источноевропским земљама. Приближио се најпре Југославији, која је прекинула дипломатске односе са Ватиканом 17. 12. 1952. у знак протеста због грубог мешања Св. столице у унутрашње ствари земље.

Преговори су отпочели 1964, вођени су пуне две године и успешно завршени потписивањем Протокола у Београду 25. 6. 1966. Влада СФРЈ гарантовала је овим актом Римокатоличкој цркви у Југославији „слободу вршења верских послова и верске слободе”. „Влада СФРЈ”, додаје се у овом акту „уважава компетенцију Св. столице у вршењу њене јурисдикције над Римокатоличком црквом у Југославији у спиритуалним питањима и питањима црквеног и верског карактера, уколико нису противна унутрашњем поретку СФРЈ”. Протокол гарантује бискупима у Југославији могућност одржавања контакта са Св. столицом, под условом да имају искључиво верски и црквени карактер. Св. столица, са своје стране, признала је друштвено-економски систем Југославије, и обавезала се да ће делатност католичког свештенства остати строго у црквено-верском кругу. Изричито помињање геноцида је, међутим, изостављено, а уместо тога усвојена је једна општа формулација о осуди „политичког терора или сличних облика насиља, ма од кога били помињани”.

Ватикан је током преговора био у сталном контакту са врхом Римокатоличке цркве у Хрватској, који је категорички захтевао да се избегне помињање геноцида, па чак и осуда тероризма. Када је нацрт Протокола већ био

завршен и у текст ипак унета одредба о осуди тероризма, у Рим је изненада допутовао загребачки надбискуп Фрањо Шепер, 25. 5. 1966, како би убедио папу да се та формулација избаци. Папа није прихватио сугестију уз образложење да се тим путем отклања сумња о недозвољеној делатности католичког свештенства. Став католичке цркве у Хрватској је разумљив; одржавала је најтежни контакт са екстремном хрватском емиграцијом, која је у то време изводила низ терористичких аката против дипломатских представника Југославије у Вашингтону, Отави, Њујорку, Паризу, Сиднеју, Бриселу итд. Са друге стране, у име лажног „братства и јединства” Брозев естаблишмент водио је, још од 1945, политику прикривања геноцида и мрачне стране хрватске историје. Слично су поступили и бивши савезници на Западу. Велика Британија је још 1948. упутила телеграм строго поверљиве природе свим земљама Комонвелта, захтевајући обустављање истраге и прогона ратних злочинаца. Према наводима Лофтуса британска обавештајна служба одржавала је „тесне везе са подземном усташком мрежом, чак и после убиства краља Александра у Марсељу, 1934.

У тексту се износе чињенице које показују како се дошло до успостављања односа Ватикана са Југославијом, а многи детаљи показују да је црква у Хрвата инсистирала на уклањању сваке речи која би асоцирала на геноцид, који је та иста црква са својим усташама извршила над Србима у Другом светском рату. Дакле, и тада је постојало сазнање о геноцидности и тероризму којим су се служили миљеници Ватикана.

в) На страници 146:

Повратак ратног злочинца Крунослава Драганића у земљу и његов неометан рад у Сарајеву до краја живота, према Лофтусу, „био је део софистицираног споразума између Тита и Ватикана”.

Да би пружио, ипак, задовољење Каптолу, на иницијативу бечког надбискупа Франца Кенига, Шепер је премештен у Рим и поверен му је један од најзначајнијих ресора Римске курије: Конгрегација за веру. Шепер је преузео дужност само 3 (три) дана пре доласка премијера СФРЈ Мике Шпиљака, 8. 6. 1968. у званичну посету Ватикану. Дипломатски односи успостављени су 1970, а следеће године уследила је званична посета Броза Ватикану; примио га је папа Павле VI. Разговори су вођени најпре „у четири ока”, а тек потом придружили су им се чланови делегације.

Уз помоћ председника Хришћанско-демократске странке Италије Алда Мора, водио је разговоре са генералним секретаром Комунистичке партије Италије Енриком Берлингуером, а у тајну посету примио секретара Комунистичке партије Пољске Гјерека. Насупрот овим конспиративним сусретима званична посета Николаја Чаушескуа, 26. 6. 1973, у штампи је праћена бројним коментарима.

Погледи Римске курије били су усмерени ка Москви.

Текст приказује како је текао процес успостављања односа, односно како је припреман терен за неку следећу етапу која је чекала Јована Павла другог.

г) На страници 147:

Приликом посете УН папа Павле VI састао се са министром спољних послова СССР Громиком, а већ 27. 4. 1966. примио га је у ватканској резиденцији. Посета је квалификована као „приватна”. Прву званичну посету

учинио је председник президијума СССР Николај Подгорниј 30. 1. 1967. Андреј Громико био је чест гост Ватикана. У својим мемоарима Вишински наводи да је иницијатива увек долазила од стране Ватикана, што потврђују и ватикански извори. Међутим, не сме се испустити из вида чињеница да је после Стаљинове смрти, талас идеолошких корекција захватио Кремљ. Није се крила жеља да се нормализују односи са свим институционализованим религијама.

На линији еквилибриста према блоковима, папа Павле VI примио је, септембра 1970, председника САД Никсона, а новембра исте године поново Громика у званичну посету.

Ватикан ће се наћи и међу учесницима КЕБС, али само у својству посматрача.

Избором пољског надбискупа Карола Војтиле за папу отпочела је трећа фаза источне политике, са прецизно дефинисаним циљевима и једном новом стратегијом. Источна политика Јована XXIII и Павла VI била је политика малих, обазривих корака. Насупрот томе, Јован Павле II од првих дана свог понтификата прелази у отворену офанзиву.

У тексту се наводе сусрети и процес успостављања другачијих односа, али и наводи да је трећа фаза те политике практично почела избором Јована Павла Другог. Вероватно је због тога његов претходник имао најкраћи понтификат. Ватикан и Опус Деи, а нарочито Вашингтон, закључили су да су се створили услови за трећу фазу, која има за циљ разарање Истока.

д) На страници 148:

„Капетан пољске армије Ричард Куклински, са службом у генералштабу, снабдевао је САД поверљивим информацијама, поред осталог и о стању у пољској цркви.

Са друге стране, и Москва је имала своје људе и пратила је делатност Војтиле. Била је непријатно изненађена избором Војтиле за папу. ЦК КП СССР одобрио је, 13. 11. 1979, план акције као одговор на нову политику Ватикана према социјалистичким земљама. План је израдила експертска група, у којој је, поред осталих, био и директор КГБ Јуриј Андропов, који ће нешто касније наследити Брежњева, као и генерални секретар ТАСС Леонид Замјатин. Коначни текст редиговала је и потписала деветочлана група којој је на челу био Леонид Брежњев, а у којој је био и Михаил Горбачов. План је предвиђао мобилизацију и појачану пропагандну делатност у крајевима настављеним католицима и гркокатолицима, посебно Литванији, Летонији, Украјини и Белорусији. КГБ је наређено да борбу против нове ватиканске политике подигне на квалитативно виши теоријски ниво, уз истовремено разобличавање личности папе Јована Павла II, о коме је ова служба имала обилате и веома компромитујуће податке. ЦК се обратио и Академији наука, апелујући да обрати већу пажњу на идејне поставке и рад верских организација и појача научно проучавање атеизма.

Папа је још као надбискуп и духовни вођа покрета „Солидарност” поставио темељне стратешке одреднице борбе против СССР.

Пољска влада и Римокатоличка црква у тој земљи ушле су у фазу сарадње, која је кулминирала избором Војтиле за папу и његовом првом посетом Варшави у својству Pontifex maximus.

Текст показује да су сви практично знали шта значи избор Јована Павла Другог.

ђ) На страници 149:

Москва је била непријатно изненађена; желела је нормализацију односа са Ватиканом, али је, знајући за његову претходну активност, у његовом избору видела реалну стратешку опасност по цео Источни блок. Леонид Брежњев, у телефонском разговору са премијером Гјереком, захтевао је да се осујети посета папе Варшави „јер то може изазвати многе невоље”. На Гјереково одбијање да прихвати овај предлог, Брежњев је љутито завршио разговор речима: „Радите шта хоћете, али ћете Ви и ваша партија касније зажалити због тога”.

Гјерек је отишао у Москву, Праг и Будимпешту да би „умирио духове”. Вредно је забележио да је папа након пријема позива, у време када је вођена жестока полемика између Москве и Варшаве, поново примио министра иностраних послова СССР Громика, 24. 1. 1979. Разговор је вођен на руском језику и трајао је пуна 2 сата, а присуствовао му је кардинал Казароли и совјетски амбасадор у Риму.

И поред противљења Москве, папа је посетио Пољску (2-10. 6). Говор папе на „Скверу слободе” пред милионским аудиторijумом означио је почетак преокрета, не само у Пољској, него и у читавој Источној Европи.

Папу је пратила група из најужег круга „Опус Деи”, која је иза сцене артикулисала политички процес у Пољској. По тврђењу Хачинсона „архитекта” продора „Опус Деи” у Источну Европу био је шпански амбасадор у Бечу Лауреано Лопез Родо.

По повратку у Рим папа Јован Павле II примио је директора Ције Вилијама Кејсија, дубоко оданог католика и члана милитантних католичких организација. Кејси је снабдео папу свим значајним информацијама о стању у Источној Европи. Пренео му је и поруку Беле куће да Пољска представља приоритет америчке политике.

Јасно се види да је Јован Павле Други темељно припреман за папу који ће да подигне масе и на други начин омогући разарање Истока. Опус Деи и све друге организације, које се наводе у овој књизи, концентрисали су своје делатности и моћ у Пољској, где је Римокатоличка црква имала најјаче упориште.

е) На страницама 150 и 151:

„Москва је била запрепашћена спектакуларним дочеком папе у Пољској.

Несумњиво да је папа и након устоличења на папски трон, остао лидер покрета отпора. Међутим, било би погрешно игнорисати остале актере. Саветник за националну безбедност председника Џимија Картера, Збигњев Бжежински одржавао је сталан контакт са папом и обавештавао га о „прикривеним” операцијама које изводи Ција по одобрењу председника Картера. Бжежински је захтевао од папе да преко бискупа у Западној Европи изврши притисак на владе у циљу изолације СССР, уколико запрети Пољској.

Политбиро КП СССР оценио је ситуацију као критичну. Директор КГБ Јуриј Андропов изразио је мишљење да пољско руководство не схвата у потпуности тежину ситуације. По схватању министра одбране Јустинова, стекли

су се сви услови да се уведе ванредно стање. Министар спољних послова Громико је додао: „Не смемо изгубити Пољску! СССР је изгубио 600.000 војника и официра у борбама за ослобођење Пољске од нациста.... Мислим да Пољацима треба упутити оштру и јавну поруку”. На крају је узео реч Горбачов, који је заузео став да су Пољаци „у дефанзивној позицији, али је не могу дуго одржати – то се може окончати њиховим смењивањем”.

„Да би се осујетила војна интервенција СССР, две истоветне поруке упућене су из Вашингтона Москви и Ватикану. Папа је преко кардинала Казаролија скренуо пажњу Кремљу да је стање у Пољској строго унутрашња ствар. Вашингтон је без устезања обавестио Москву да ће бити суочена са тоталном економском, политичком и културном изолацијом, у случају војне интервенције. Да би се стишала нагло погоршана ситуација, политбиро КП СССР упутио је специјалног емисара у Ватикан, Вадима Загладина, са поруком папи да до војне интервенције неће доћи.

Међутим, ванредно стање у Пољској је уведено и Декларација о томе је објављена 13. 12. 1981, само 2 дана након саопштења главнокомадујућег Варшавског пакта Виктора Куликова којом је обавестио генерала Јарузелског да СССР неће интервенисати „ни под којим условима”. Јарузелски је касније изјавио да је то учињено „под притиском Москве”. Уследила су хапшења чланова „Солидарност”, али и појачана подземна активност.

САД, као одговор на увођење ванредног стања, наметнуле су Пољској и СССР, економске санкције уз истовремену финансијску помоћ покрету „Солидарност” у износу од 50 милиона долара.

И поред увођења ванредног стања црква није прекидала везе са Јарузелским.

До првог сусрета представника двају центара моћи, световног и духовног, Регана и папе дошло је 27. 6. 1982. у ватиканским одајама. За Регана централно питање је било извући Пољску из Источног блока, па је одмах у том смислу понудио „Светом оцу” финансијску помоћ за илегалну активност у Пољској. Папа се топло захвалио, рекавши да је „свака помоћ добро дошла, али и да Ватикан има сопствена средства и канале помоћи пољској ствари”. Папа је овог пута пошао корак даље, поставио је питање будућности Европе. Поновио је оно што је већ раније истицао у својим говорима, о вештачкој подели Европе на Јалти, што је по њему даље неодрживо. Реган се сложио да је Јалта била „велика грешка”. По папи, било би апсолутно неприхватљиво враћање на Версајски мировни споразум, против кога се Ватикан борио. Био је то истински, историјски састанак на коме је прекројена карта Европе, чије ће трагичне последице доћи до изражаја почетком деведесетих година XX века. Српски народ био је прва жртва ове игре.

Судећи по потоњем развоју догађаја и доступној документацији, ни Реган ни папа нису имали јасну представу о моделу уређења Европе који би био прихватљив за свет након рушења версајског система.”

Јован Павле Други и Вашингтон постигли су сагласност не само око питања Пољске, него и око потребе преуређења односа снага у Европи. То је доказ да је Јован Павле Други, још 1982. године имао припремљен сценарио растурања држава у Европи, а у том смислу му је бивша Југославија била изузетно значајна.

ж) На страници 152:

Изгледа да је њихова главна преокупација у том тренутку била деструкција Источног блока.

Споразум је постигнут на билатералној основи без учешћа европских сила, Француске и Велике Британије, које су не само потписнице уговора који су закључени у оквиру версајског система, него и гаранти територијалног интегритета Југославије.

Реган и папа су игнорисали постојећи међународни поредак и довели Европу у парадоксалну ситуацију. Поништили су међународне уговоре у којима нису били уговорне стране.

Смрт Леонида Брежњева значајно је утицала на даље политичке токове. Иако Ватикан није имао дипломатске односе са СССР, папа Јован Павле II упутио је телеграм саучешћа, па чак и ватиканску делегацију на сахрану.

Јерузелски се није извињавао због увођења ванредног стања; објаснио је то као једини узлаз да се избегне крвопролиће. Папа је са своје стране, похвалио Јерузелског што је легализовао „Солидарност”.

Наследник Брежњева Јуриј Андропов, у кратком периоду своје владавине, а нарочито његов наследник Червенко, који је дошао на место генералног секретара КП СССР 1984, појачали су притисак на Јерузелског настојећи да га одврате од Ватикана.

Мада се у тексту износе подаци о променама на Истоку, важно је да од 1982. године траје отворена сарадња Јована Павла Другог и Вашингтона, која сваким даном повећава изгледе и побољшава позиције оних који су за растурање Истока. „Солидарност”, којом је руководио Јован Павле Други је организација која је пресудно утицала на домино ефекат на који су рачунали Јован Павле Други и Вашингтон.

з) На страницама 153 и 154:

„Горбачов је изабран за генералног секретара КП СССР 11. 3. 1985, а маја исте године стигао је у Ватикан извештај из Пољске да је „Горбачов други тип комунисте”. У „Перестројки”, коју је тек најавио, папа је видео изазов; ватиканска дипломатија окренула с Москви. У дијалог двају Словена, папе Јована Павла II и Јерузелског, укључио се трећи Словен – Михаил Горбачов. Једно је, међутим, наине сигурно, да је Јерузелски успоставио директан контакт између папе и Горбачова.

А о Горбачову, папа је изјавио: „Провиђење нам је послало Горбачова”.

Јерузелски је схватио да је дошло време да преда власт. То је учинио на мудар начин: 1986. формирао је владино-црквену комисију од истакнутих личности јавног живота, без обзира на политичко опредељење, са циљем да се дефинише национална политика. Комисија је по својој природи била саветодавно тело, али је одиграла пресудну улогу у даљем току. Црква је кроз ово тело постала равноправни партнер у политичком животу.

Савез Вашингтон-Ватикан је функционисао уз узајамне уступке”.

„Сва светска штампа забележила је као догађај године, долазак хора Црвене армије у Ватикан, фебруара 1988, на позив папе. У свечаним униформама, са комунистичким симболима, певали су, поред осталог и Шубертову „Аве Марија”. Папа им је уз поклоне подарио и свој очински благослов. За Римску курију био је то јединствен догађај у 2000-годишњој историји цркве.

Званични преговори „за округлим столом” у Варшави отпочели су 6. 2. 1989, а већ 6. 4. објављен је Споразум о реформама. Парламентарни избори одржани су јуна исте године, након чега су успостављени дипломатски односи са Ватиканом 17. јула 1989. Тиме је симболично манифестована историјска повезаност пољског народа и католичанства и окончан насилно наметнут Јалтски споразум.

Дијалог са Горбачовим је настављен. Папа је изразио жељу да посети Москву и Кијев. Горбачов се обратио патријарху руском са захтевом да се на прославу 1000. годишњице покрштавања Руса, која је заказана за 10. 6. 1988, позову сви верски лидери света. Казароли је допутовао у Москву, како би утаначио посету папи. Међутим, РПЦ се супротставила позиву, тако да је жеља папе остала неостварена. На прославу је ипак упућена делегација на највишем нивоу, на челу са министром иностраних послова Казаролијем, који је носио и писмо папе за Горбачова. У присуству министра иностраних послова Едуарда Шеварнадзеа, Горбачов је примио делегацију која му је уручила писмо, али његова садржина никад није објављена. Тек крајем августа 1989, Горбачов је упутио свог емисара папи. Очито да је Горбачов наишао на велики отпор. Садржина одговора Горбачова папи остала је такође непозната широј јавности. Биографи папе Јована Павла II објавили су само једну реченицу из писма Горбачова : „Морамо се срести”. Тај сусрет уследио је 1. 12. 1989. и оцењен је као „историјски”. Подужи разговори вођени су на руском „у четири ока”. Тек након вишечасовних разговора, придружили су им се чланови и једне и друге делегације. Званични преговори окончани су Споразумом о успостављању дипломатских односа. Била је то велика победа папе Јована Павла II. Горбачов је приликом сусрета упутио званични позив папи да посети Москву, међутим, РПЦ била је и овог пута против његовог долазка, тако да је и овај позив остао неостварен. Размена дипломатских представника уследила је 1990. године. Уследила је потом права инвазија мисионара широм СССР. „Опус Деи” развио је у Русији широку активност. Горбачов је одобрио оснивање центра „Мајке Терезе” у Москви, по узору на исти такав центар у Калкути. У ствари то је био глави канал преко кога је деловао „Опус Деи” у Индији, а сада и у Русији.”

Јован Павле Други, уз свесрдну помоћ Вашингтона и Опус Деи, одиграо је главну улогу у демутирању Источног блока, а саставни део тог плана је била тотална деструкција до својеврсне анархије, која је непосредно завладала у скоро свим државама бившег Источног блока. Провиђење је послало Горбачова. То је познато у пракси Ватикана. Тако је дошао и Мусолини. Све ово је утицало на развој догађаја у бившој Југославији. Тада су се интензивно на територију Југославије враћале усташе и сви они којима је стало да се створи слика о наводном распаду Југославије. На тој слици је инсистирао Јован Павле Други, како би се припремио терен и сакрила чињеница да он стоји иза свих потеза који ће ускоро да уследе.

и) На страници 155:

Промене у Пољској, и последице које су одатле произашле у односу на Источу Европу, у америчкој литератури тумаче се на бази поставки „теорије домина”.

Мађарска радничка партија усвојила је, 7. 10. 1989, акт о напуштању лењинистичке идеологије и преласку на западноевропску оријентацију, што је мађарски парламент прихватио 18. 10. 1989. Крајем октобра поднео је оставку шеф државе и партије Источне Немачке Ерих Хонекер, а неколико дана после тога, 9. 11. срушен је Берлински зид. Бугарска комунистичка партија следила је пут сличан мађарском и почетком децембра усвојила нов програм западне оријентације. Лидер Чехословачке Густав Хусак поднео је оставку 10. 12, а власт у земљи преузео је лидер опозиције Вацлав Хавел. Крајем децембра 1989. пада режим у Румунији. Распуштање Варшавског пакта покренуто је на састанку шефова земаља чланица 4. 12. 1989, а формална одлука о томе усвојена је 1. 4. 1991.

У свим овим земљама процес преокрета текао је, мање-више, на исти начин, уз примену истоветне стратегије као у Пољској. Одлучујућу улогу имала је осовина Ватикан-Вашингтон, уз асистенцију домаће елите. Лех Валенса, вођа покрета у Пољској, и Михаил Горбачов успех приписују, у првом реду, папи Јовану Павлу II. И у другим источноевропским земљама Римокатоличка црква је представљала централну полућу – у Чехословачкој преко кардинала Томашека, у Мађарској преко Минденситија и Лекаја.

Француски министар спољних послова Ролан Дима изјавио је да је папа Јован Павле II одговоран за разбијање Југославије. У католичкој ревији „Веритас” папи је одато признање за ослобођење Хрватске „из двоструког ропства – србијанског и комунистичког”. Међутим, Југославија се није укључила „у теорију домина”, у процес промена без крви. Да ли је у питању случајност, несрећан стицај околности или нешто треће?

Аутор износи хронологију распада Источне Европе. Као што се примећује, сви одају признање Јовану Павлу Другом и Римокатоличкој цркви. Тада се јављају и написи о заслугама Јована Павла Другог за растурање Југославије. Последице тог растурања су несумњиво много теже у односу на друге источноевропске земље. Све је то добро знао Јован Павле Други и зато је растурање Југославије оставио за последњи чин ове фазе освајања Истока.

ј) На страници 156:

Случајност сигурно није. Ватикан је од првих дана кризе био активно укључен у политички процес разарања Југославије. Постојали су и код његовог савезника САД сценарији о разарању Југославије, давно пре критичног тренутка.

Југославија се нашла у потпуно различитој ситуацији од оне у Пољској и другим источноевропским земљама. У критичном тренутку своје историје, Југославија није имала конституисану интелектуалну елиту, спремну да се жртвује и стави у службу Отаџбине, као што је то био случај у Пољској.

Најквалификованији део млађе генерације, који је требало да понесе терет преокрета и преузме кормило земље, масовно је напуштао земљу. Највише научне установе нису пратиле светска збивања, нити су имале припремљен алтернативни сценариј; подлегле су опортунизму. На кормилу земље нашли су се остаци Брозове номенклатуре, неспособни да схвате историјски тренутак. Ни СПЦ није дочекала спремно преокрет, подељена унутар још од 1962 - 63. Највећа невоља српског народа била је у духовном и политичком сиромаштву и одсуству храбрости.

Овде се објашњава неспремност да се Југославија одупре притисцима и сценарију растурања Југославије. Вероватно реч неспремност и није одговарајућа ако се има у виду да од 1918, односно 1945. године Ватикан континуирано ради на растурању Југославије.

к) На страници 157:

Несумњиво да је улога осовине Ватикан-Вашингтон била од прворазредног значаја у рату који је Запад повео против Југославије, али се она не може истргнути из историјског контекста, како у односу на традиционално непријатељску политику Ватикана према Србији, тако и у односу на унутрашњу политичку сцену: морају се процењивати сви учесници датог процеса. Мора се водити рачуна о још једом моменту. Ватикан у односу на Југославију није тражио само промену система, него разарање земље.

Могло би се чак рећи да је систем био последња ствар у политичкој игри, јер су управо комунисти у Хрватској и Словенији имали главну реч у разарању земље.

Политика Ватикана према Југославији, обликована је још почетком XX века.

За Ватикан, Балкан је од давнина био приоритетна мисионарска земља. Прелат Ескрива ступио је у контакт средином шездесетих са Грчком православном црквом и понудио им „заједничку хуманитарну акцију”. Православни монаси убрзо су открили прозелитске циљеве и позадинску делатност „Опус Деи” и прекинули су сваки контакт са Ескривом.

Национални интереси Хрвата и Словенаца идентификовани су као религиозни. Папа се већој групи верника, предвођених надбискупом Фрањом Кухарићем, приликом њихове посете Ватикану 30. 4. 1979, обратио следећим речима: „Раширених руку вас грлимо и очинском љубављу примамо... .

Текст осликава историјски контекст политике, али и одлучност Јована Павла Другог када су у питању римокатолици.

л) На страницама 158 и 159:

„У покушају сједињавања националних и црквених интереса пришло се чак хришћанској супкултури, наводном појавом Богородице у Међугорју 1981. Римокатоличка црква дошла је на идеју да би обнова култа Богородице – „*Marialis Cultus*”, могла допринети зближавању хришћанских цркава, па је та идеја постављена у оквир екуменског процеса.

Међугорје није био једини случај „појаве Богородице”.

Масовна „појава” Богородице, изазвала је забринутост и полемику унутар римокатоличке хијерархије.

Противници модерне верзије „хришћанског чудотворства” видели су у томе злоупотребу религије, која убија истинску духовност и срзава ниво традиционалних светилишта посвећених Богородици, као што су Лурд или Фатима.

Конзервативно крило цркве иступило је са тезом да „појава” представља последњу „опомену” свету пред катаклизму, која је на помолу.

Кроз Међугорје Римокатоличка црква је упутила хрватском народу поруку да га је сам Господ „предодредио” за посебне подухвате. Био је то додатни извор енергије за предстојећу борбу”.

„Не сме се испустити из вида ни чињеница да се око Међугорја налази неколико великих крашких јама, у којима су бацани Срби тог краја, убијани од стране усташа током II светског рата. „Појава” је тумачена и као „опроштај” за почињене злочине и охрабрење за нове.

Међугорје није у то време прихватила Римска курија, а није постојало ни јединство унутар Римокатоличке цркве у Хрватској. Дошло је до спора између фрањеваца у чијој је компетенцији било Међугорје и мостарског бискупа Павла Жанића. Међутим, папа Јован Павле II дао је Међугорју свој „официјелни благослов”.

Антидржавна делатност Римокатоличке цркве у Хрватској ишла је у корак са акцијама које је папа предузимао у Пољској, само до 1990. са успоренијим темпом. Кључну улогу у тој фази имао је загребачки надбискуп Фрањо Кухарић. Путовао је често по Европи и Америци. Преко америчког огранка „Опус Деи” успостављене су везе са утицајним круговима, и кроз те контакте створен је моћан лоби у америчком конгресу, који ће одиграти улогу у промени политичког курса САД према Југославији.

Света столица помагала је сецесионисте давно пре критичног тренутка. Са председником Реганом постигнут је Споразум у погледу одлука донетих у Јалти, али се САД нису изјашњавале изричито у погледу осуде версајског система и тековина I и II светског рата, на чему је инсистирао папа Јован Павле II. То је за Запад био клизав терен, пошто су одатле произлазила права и привилегије за све победничке земље у тим ратовима. Борба против комунизма био је њихов заједнички циљ, али је недостајао јасно дефинисан дугорочан политички циљ.

У деловању Јована Павла Другог готово да и нема неке суштинске разлике у односу на оно што је чинио, очигледно његов узор, Пије XII. Чак се нису разликовали ни по спољним манифестацијама, обојица су измислили привиђења, ради хомогенизације верника пред догађаје који следе.

м) На страницама 160 и 161:

„У говору поводом пријема дипломатског кора, акредитованог при Св. столицу, 12. 1. 1991 папа је дотакао питање безбедности и енергетике у свету, али и проблем „редистрибуције територија и извора енергије”. Користио је готово истоветну терминологију као и Бела кућа.

Штафетну палицу прихватили су потом хрватски бискупи; 11. 2. 1991, у време док су се водили преговори о мирном решењу југословенске кризе, између лидера федералних јединица, обратили су се подужим писмом свету, пуном неистина и обмана. Писмо је први потписао надбискуп загребачки кардинал Кухарић, а затим следе потписи надбискупа сплитског Анте Јурића, сарајевског Винка Пуљића и осталих бискупа са територије некадашње Југославије”.

„Писмо завршава апелом за помоћ у изградњи демократије и жељом да папа посети Хрватску.

Председници Хрватске, Фрањо Туђман и Словеније, Милан Кучан успоставили су сталан контакт са црквеном хијерархијом у Риму, а ватиканска штампа развила је кампању у правцу отцепљења Словеније и Хрватске, оптужујући Србију „као последњи бастион комунизма”.

Папа Јован Павле II иступио је, 21. 4. 1991, са тезом о потреби политичких промена у Југославији, подвлачећи да су „народи Југославије различити по култури, вери, историји и језику”, па је логично да треба успоставити нове односе на бази „слободе, једнакости и правде”.

Истовремено, одржан је редовни годишњи скуп Трилатералне комисије у Токију (20-22. 4. 1991) на коме је, поред осталог, вођена расправа о подели Европе „на римску и византијску”. У извештају поднетом овом скупу (Т. Ф. Р. Но – 41) наглашено је да је византијска Европа „одвојена од Западне дубоким културним и историјским разликама”. То јасно говори о чврстој повезаности и координацији политике Ватикана и Трилатералне комисије.

Прокламовање сецесије Словеније и Хрватске поздравили су први бискупи ових двеју федералних јединица, а подржала је и Римска курија. Папа је упутио писмо, 28. 6. 1991, Стјепану Месићу, председнику Фрањи Туђману и председнику Милану Кучану, а 29. 6. изјавио да је погрешно насилно „пригушивати легитимна права и аспирације народа”. Стао је безрезервно на побуњеничку страну, затварајући очи пред страдањем српског народа у Хрватској. И не само то; осудио је „микро национализам”, подразумевајући под тим легитимне захтеве српског народа у Хрватској.

Словеначки бискупи, подржавајући сецесију, оптужили су 3. 6. ЈНА, односно СФРЈ „за војну агресију”.

Јасно произлази да је Јован Павле Други био командант сецесије Словеније и Хрватске. У том тренутку њега није интересовало међународно право. Он је снажан, он је победник и не може да прихвати да га неко не послуша. За интересе српског народа није било места код Јована Павла Другог. Он је одлучио да растури Југославију, свестан да то није могуће да се учини мирним путем. Он је пристао на најкрвавији расплет и зато је одговоран за сваку жртву на територији Југославије од 1991. године.

У тексту се наводи и да је Римокатоличка црква у Словенији била на челу тима који је износио највеће лажи о догађајима у Словенији, односно да ЈНА предузима војне акције и уништава Словенију.

н) На страници 162:

Директно укључење Римокатоличке цркве довело је до радикализације сукоба и појачаних борби. Кардинал Торан одржао је састанак са амбасадорима земаља Европске заједнице, акредитованих у Ватикану 29. јула, на коме је разрађен план даљих акција, а 5-6. 8. посетио је Загреб и Београд, како би се на лицу места упознао са ситуацијом. У Загребу је изјавио да је Југославија једна „хетерогена историјска конструкција”, коју треба прилагодити новим условима и новом поретку у Европи.

Приликом посете Мађарској, папа је 17. 8. 1991. примио групу хрватских бискупа и том приликом изјавио: „Уверавам вас да сам близак вашим аспирацијама; доћи ћу у Хрватску”.

У Римској курији разрађен је концепт који је потом преузела ЕЗ и КЕБС, да „интервенција” ових двеју организација не значи интернационализацију сукоба, нити пак мешање у унутрашње послове државе.

На ванредном састанку Комитета високих функционера КЕБС, одржаног у Прагу 3. 9. 1991, делегат Св. столице бранио је напред изнети став,

наглашавајући да је то „логична последица хелсиншког процеса о безбедности и сарадњи у Европи... у изградњи нове Европе”. Монсињор је извео још једну невероватну конструкцију. По његовим речима, унутрашње границе између република „нису само административне, него и историјске, међународно признате и осигуране уставом који је на снази”.

Тековине комунистичке револуције за представника Св. столице одједном постају неприкосновене историјске вредности, а комунистички устав међународноправни акт.

Став Ватикана о „праву” на интервенцију у унутрашње послове у циљу заштите „људских права” верификован је на састанку Билдерберг групе, одржаном 18. 5. 1992. у Евијану.

Ове чињенице јасно доказују да је Јован Павле Други водио акцију непоштовања међународног права како би освојио за Ватикан најдражу територију. Дакле, нема више аверзије Ватикана према људским правима, према демократији, границе ништа не значе и ништа не представљају слобода и права оних који нису католици.

о) На страницама 163, 164 и 165:

„Одмах након проглашења сецесије Хрватске и Словеније, Ватикан је предузео дипломатску акцију у циљу признања отцепљених република. Није се радило о тајној акцији; представници Римске курије наступали су отворено и борбено. Папа Јован Павле II упутио је писмо бискупима Хрватске 10. 10. 1991, дакле пре но што је објављен „Карингтонов папир”.

Ни у једном акту УН, КЕБС или ЕЗ није сукоб у Југославији квалификован као „агресија”, а још мање оружане акције паравојних снага као „праведни рат”. Ни административне границе између федералних јединица ниједна земља у свету није прихватила као међународне. Те категорије су аутентичан производ Ватикана и одатле ће ући у пропагандну машинерију Запада, а потом и у званичне акте.

У Загребу је отворен први центар „Опус Деи”, на чијем се челу налазио свештеник Станислав Црница. Опус Деи је продро на тло Југославије раније, изводио је своје акције, али оснивање центра било је од посебног значаја за снабдевање паравојних формација и довођење плаћеника.

Папа је сазвао Европску бискупску конференцију у Ватикану, која је трајала од 28. 11 – 14. 12. 1991, на којој су узели учешћа бискупи са Истока и Запада. У говору је изложио један оригиналан план, о потреби стварања једног „државног НАТО”, а у циљу реконструкције хришћанског идентитета у постхладноратовском периоду.

По тврђењу биографа папе Јована Павла II, што потврђују и многи документи, он је аутор концепта о „хуманитарној интервенцији”, која је у бити обновљена варијанта старе језуитске поставке о „кажњавању у име милосрђа”.

„Деструктивни процес који се рађао из растућег етноцентризма у Југославији, прерастао је у малигни тумор, захваљујући „духовној” и финансијској помоћи Римокатоличке цркве побуњеницима.

Папа им је пружио религиозни легитимитет, зачињен мистиком, уз поруку да је њихова борба „еванђеоско спасавање безбожничког друштва”. Тај концепт уклапао се у политичку стратегију Запада, разрађену од стране администрације председника Регана.

Ватикан је признао Хрватску и Словенију 13. 1. 1992. пре било које државе.

Свети архијерејски Синод СПЦ изразио је протест поводом признања Хрватске и Словеније и оптужио Ватикан за изазивање грађанског рата.”

„Демонизација или сатанизација је инспирација за деструкцију у религији, а исто тако и у политици. Бомбардовање градова и села у Србији у пролеће 1999. било је праћено снажном кампањом сатанизације земље и народа. Ватиканској политици потребан је „ђаво” као оправдање прозелитске политике; она га је „идентификовала” још 1054. у „шизматичима”.

Установљење тзв. „трибунала у Хагу” за суђење „ратним злочинцима” за злочине почињене на територији бивше СФРЈ је саставни део тог концепта и криминализације народа. Трибунал је, у ствари, један јефтини театар, који треба да саопштава свету где и које се насиље може толерисати, и под којим условима.”

За потребе овог елабората намерно је увршћен шири текст закључака овог аутора, универзитетског професора међународног права, који научним методама, на основу документације и других доказа, долази до закључака. Свима је јасно да Јован Павле Други сноси у сваком погледу највећу одговорност за растурање Југославије и све ратне злочине и то како оне које је наредио и који су били разумна и предвидива последица његовог деловања, тако и за све оне друге, који су се појавили као својеврсни одговор.

п) На страници 166:

Савез „цркве и царева” постављен на „божанском праву” био је у прошлости уобичајена појава, кад год је моћ једне или друге стране била доведена у питање.

Савез између Регана и Војтиле део је тог процеса. Свет је ушао у период мрачњаштва.

Распад Источног блока и разарање СФРЈ не значи коначну победу источне политике Ватикана, него крај прве фазе, која је по оцени папе и америчке администрације „успешно окончана”.

У другој фази продора на Исток, оба савезника су се суочила са непредвидивим тешкоћама. Папина предвиђања изложена приликом његове посете Чехословачкој, маја 1990, да ће „паневропска Римокатоличка црква” лако савладати Исток, показала су се као нереална. Тешкоће нису само долазиле са Истока, него и са Запада.

Клероглобализам, који заступа Римокатоличка црква, и глобализам који свету намеће САД као идеологију XXI века, у бити се дубоко разилазе. Ватикан и надаље тапка иза војног колоса НАТО, доливајући уље на ватру.

Територијални интегритет БиХ за Ватикан је прворазредан проблем, па је његов представник на конференцији КЕБС у Прагу, 16. 9. 1992, захтевао од овог „највећег евро-атлантског форума енергичну, координирану акцију осуде једног истинског агресивног рата... и етничког чишћења.

Кажњавање у име милосрђа је враћање на период када је папство било најјача институција. Јован Павле Други је с правом закључио да је најмоћнија особа, јер је у себи пронашао спој божанског и царског. Није проблем што је он то осећао и тако се понашао и деловао, већ у томе што су сви били

заstraшени његовом позицијом па су морали да му асистирају. Нажалост, и данас има оних који не желе ово да виде и да признају да је најодговорнији за злочине Јован Павле Други.

р) На страници 167:

Подржао је све ратне акције Запада и захтевао „усаглашавање речи и дела”, како би се обезбедио „ефективни територијални интегритет БиХ”. На састанку шефова држава и влада чланица КЕБС, одржаном у Будимпешти 6. 12. 1994, кардинал Содано протестовао је што „међународна заједница још увек не прави јасну разлику између агресора и жртве”, подразумевајући под агресором Србе, па је с тим у вези захтевао „конкретне одлуке како би се наметнуо престанак непријатељстава”.

Необјашњиво је да је после серије непријатељских аката, сатанизације Срба итд., папа настојао да успостави директан контакт са СПЦ.

Након што су створене етнички чисте католичке државе Хрватска и Словенија, папа је изменио реторику. У обраћању дипломатском кору поводом нове 1994. напао је „примитивни расизам и национализам”, који је захватио БиХ.

Специјални папски изасланик кардинал Паља посетио је 2 пута председника РС доктора Радована Караџића с молбом да утиче на патријарха српског господина Павла и Синод да се сагласе са посетом папе Београду. Одговор председника Караџића био је следећи: „Ми од наше цркве тражимо савете и осећамо се недораслим да утичемо на ту своју вековну институцију, али ћемо преко нашег митрополита господина Николаја пренети овај разговор и нећемо се противити ставу наше цркве, какав год он буде”. Председник Караџић је замолио папског изасланика да „Св. столица промени реторику према Србима, јер је позив папе на бомбардовање српских положаја још свеж у сећању”. Након те посете дошло је до попуштања у пропагандној делатности Ватикана, али за кратко.

Творац идеје о агресiji је Јован Павле Други. Њему је била потребна страна агресор како би скренуо одговорност са себе на друге, а по методологији Ватикана увек је крива „жртва”.

с) На страници 168:

Папа је посетио Хрватску 10-11. 9. 1994.; према наводима Роберта Хачинсона „два прокријумчарена ловца МИГ-21 пратила су папин авион у хрватски ваздушни простор”. Одбио је да посети Јасеновац и да се поклонити српским жртвама, како је то учинио у Пољској у односу на Јевреје.

Најављена посета папе Сарајеву 1994. је отказана. Папски нунциј у Сарајеву Франческо Монтеризи, затражио је од владе РС одобрење да се папин авион спусти на аеродром у Сарајеву, који је био под контролом српске војске. Имајући у виду недавне трагичне догађаје на Маркалама, који су неосновано приписани српској страни, страхујући од сличних муслиманских провокација српска страна предложила је да са папин авион спусти у Сплиту, да папа до Кисељака дође хеликоптером, одатле би под заштитом српске војске колима прошао кроз српску територију до Сарајева. Предлог је одбијен због наводно „лошег здравственог стања папе”. До посете је дошло тек 12-13. 4. 1997. Стреховања владе РС показала су се као оправдана; само неколико

часова пре папиног уласка у Сарајево, полиција је открила велике количине експлозива на путу којим је требало да прође!

Папа је држао у једној руци гранчицу мира, а у другој мач. Био је иницијатор оружане акције против српске стране у БиХ, подржао је бомбардовање српских положаја у којима су страдали претежно цивили. Са друге стране, један члан Европског парламента предложио је да се папи упути позив да преузме „посредовање” у изналагању решења за БиХ.

У покушају Ватикана да се наметне као посредник дошло је и до посете делегације РС Ватикану, што је изазвало различите коментаре.

Из овог текста се јасно закључује да је Јован Павле Други учинио све против Срба, на свим територијама где се они налазе. Зато му је био потребан читав хор институција међународне заједнице који би са више места понављали исту флоскулу. У томе нарочито долази до изражаја активност верника и лаика повезаних у систем Опус Деи. Сетимо се да је Опус Деи номинални командант медија од светског значаја и када се уђе у његов систем лажи и неистина противник нема шансу. Истина је угашена, а преко МКСЈ сви покушавају да сперу љагу са својих злочина које су извршили над свима, а нарочито над Србима.

т) На страници 169:

Делегација РС, у чијем саставу су се налазила 2 члана владе, Мирослав Тохол и Драган Калинић, као и 2 експерта, академик Милорад Екмечић и Жика Ракић, водили су консултативне разговоре са представницима ватиканског Института за политичка и економска истраживања, за сарадњу и развој (ISPECO) у Риму од 12-17. 7. 1995.

Делегација РС, као што се може закључити из платформе са које је иступила, изнела је добро познате ставове, много пута понављане од званичних представника РС. Ватиканска дипломатија и њен пропагандни механизам развили су након тога снажну кампању осуде акције српске војске у односу на „заштићене зоне” Сребреницу и Жепу, уз драматичне апеле светској јавности да се зауставе „српска зверства”.

Хрватску агресију „Бљесак” и „Олуја”, ватиканска штампа назвала је „повраћај територија”, иако су те територије биле „заштићене зоне”.

Друга посета Загребу, од 2-4. 10. 1998, везана за беатификацију загребачког надбискупа Алојзија Степинца, имала је за последицу погоршање односа између римокатоличке цркве и СПЦ.

Степинац је осуђен 10. 10. 1946. на робију од стране суда у Загребу због сарадње са усташким режимом. Државно руководство тадашње Југославије понудило је 1945. Ватикану компромис, у смислу повлачења Степинца у Ватикан и именовања новог надбискупа. Ватикан је то категорички одбио.

У недавно декласификованој документацији Министарства иностраних послова САД, потврђени су подаци о сарадњи Степинца са усташама у извођењу злочина над Србима, Јеврејима и Ромима. Протести због рехабилитације Степинца кроз беатификацију стизали су са разних страна. Папа је остао при свом ставу; приликом посете Загребу посетио је гроб Степинца 3. 10. и прогласио га „жртвом злочиначког комунистичког режима”.

Јован Павле Други је себе доживљавао не само као непогрешивог, већ и човека који може слободно да мења историју. Он је глорификовао све који

су са гледишта историје апсолутно неспорни злочинци. Тиме је Јован Павле Други јасно ставио до знања да не жели ни да чује за Србе.

у) На страницама 170 и 171:

„Треба додати да то није једини случај у историји Римокатоличке цркве да се злочинац проглашава за свеца. Пије V, који је изабран за папу 1566, пре избора, познат под називом „Велики инквизитор”, упутио је трупе у јужну Италију са задатком да поубијају све протестанте. Када је постао папа, упутио је трупе у Француску да се са оружјем у руци обрачунају са хугенотима и наредио командантима да поубијају све заробљенике. Водио је рат и против ислама, а масакри које је извршила његова поморска армада на обалама Грчке (Лепанто) 1571, запамћен је у историји као један од најстравицијих догађаја тог времена. После смрти проглашен је за свеца.

Истоветну стратегију и тактику применио је Ватикан и према КиМ. Демонстрације шиштарских сецесионистичких снага крајем фебруара и почетком марта 1989, подржали су загребачки надбискуп Фрањо Кухарић и љубљански Шустер, затим, католички лист „Глас Концила” и сва ватиканска штампа. Приликом посете Албанији априла 1994. папа је подржао захтеве шиштарских сецесиониста на КиМ. Први је 1998. захтевао енергичну акцију против Србије, а затим поново почео да маше палмином гранчицом. Сазвао је, 30. 3. 1999, састанак свих амбасадора НАТО и Савета безбедности, акредитованих при Св. столицу, ради покретања иницијативе да се заустави рат против Србије. Сви ови предлози, како је тих дана забележила ватиканска штампа „цинично су одбијени”.

Папи је поново скренута пажња да је пион у игри, а не фактор који одлучује. Очито повређен, папа је покушао да „опере руке”, тврдећи да он није проузроковао све оно што се догодило на Истоку од 1989.

Неочекивано, 12. 3. 2000, папа се покајнички обратио свету и затражио опроштај за грехе Римокатоличке цркве у прошлости, од крсташа, преко инквизиције, до дана данашњег.

„По оцени аналитичара папства и политике Ватикана, тај корак био је усмерен, у првом реду, ка православним црквама. Папа је остварио помирење са Јеврејима, утврдио пут сарадње са исламом, али није остварио свој главни задатак уједињења Источне и Западне цркве пре 2000. године.

Свето писмо говори о греху у конкретном виду, не постоји универзални концепт греха. При томе се мора имати у виду да је признање везано за опроштај и помирење. Како то изванредно констатује цењени протестански теолог Фалке: „У пракси опроштај од греха је пресуда за грех и апел грешнику да не чини исти грех. Опроштај је увод у процес катарзе. Нема опроштаја за грешнике, без изричитог помињања жртве”. То управо недостаје у овом чину папе и у политици Ватикана.”

Из овог текста се најбоље утврђује ко је заправо Јован Павле Други. Он је злочинац светског калибра.

6. 10. Под 3. „Екуменизам или прозелитизам” објављени су текстови:

а) На страницама 173, 174 и 175:

„Источна политика Ватикана мора бити сагледана из још једног угла – из угла екуменизма, будући да је постављена у координатама екуменизма и

евангелизације. Не би се у принципу томе могло ма шта приговорити, уколико би било речи о истинитом, добронамерном и критичном опредељењу.

Кроз цео први миленијум хришћанство је било јединствено; у другом миленијуму је дошло до поделе и то је чињеница са којом улазимо у трећи.

Било је у прошлости покушаја да се поделе превазиђу, али без успеха. Екуменски процес је злоупотребљаван у политичке сврхе, што је случај и данас. Рађање модерне верзије екуменизма везује се најчешће за Светску мисионарску конференцију, одржану 1910. у главном граду Шкотске Единбургу. Треба додати да се екуменски покрет јавио раније и то у крилу англосаксонског протестантизма. Позадина му је била политичка”.

„Након пропасти царске Русије, иницијативу за екуменско окупљање покренуо је патријарх Константинопоља 1920. године. Православље је кроз победу Октобарске револуције претрпело свој највећи историјски пораз. Патријарх Константинопоља покушао је да попуни вакуум и предложио је 1920. да се формира „Лига цркава”, аналогно тек створеној Лиги народа.

Покрет екуменизма, кога је водила Римокатоличка црква у то време, блокиран је крутим ставовима Пија XI и Пија XII. Екуменизам је схваћен као беспоговорно прихватање римокатолицизма са папом на челу. Пије XII у енциклици „Ecclesia Sancta”, из 1949, дозволио је разговор о вери и моралу са представницима других хришћанских цркава, под строго предвиђеним условима.

Други ватикански Концил значао је извештај помак у процесу приближавања хришћанских цркава, али не и решење.

Захваљујући иницијативи и залагању папе Јована XXIII, на Другом ватиканском концилу усвојен је Декрет о екуменизму „Unitatis Redintegratio”, који садржи основна начела за учешће представника Римокатоличке цркве у процесу обнављања јединства свих хришћанских цркава”.

„Уза све то не може се оспорити чињеница да је Концил „отшкринуо” врата екуменском процесу, не у смислу „враћања”, него у смислу тражења путева за измирење цркава, кроз дијалог и пасторалну сарадњу.

Папа Павле VI сусрео се са патријархом Атинагором у Јерусалиму 1967, што је имало даљи позитиван ефекат на процес екуменизма. Католичко-православна заједничка комисија за екуменски дијалог формирана је 1980. и већ исте године одржан је први састанак на Родосу.

Три хришћанске цркве: Православна, Римокатоличка и Протестанска отпочеле су нов живот, ако не у пуној толеранцији, оно свакако уз узајамно уважавање.

Распадом Источног блока точак историје враћен је уназад. Уместо тога, виртуозно је извођена хипокритска политика.

Године 1980, папа Јован Павле II, прогласио је словенске апостоле Ђирила и Методија као копатроне Европе, напореда са св. Бенедиктом, који је проглашен за патрона 1964”.

У тексту се износи генеза идеје екуменизма.

б) На страницама 176 и 177:

„У јавним наступима папа Јован Павле II се залагао за „културно и духовно јединство од Атлантика до Урала”. Али све то улази у оквир једног

новог типа екуменизма, вођеног не теолошким размишљањима, него политичким амбицијама. Екуменска реторика тешко је одударала од праксе.

Ватикан је здушно подржао сваки раскол у православним црквама. Према писању западне штампе, стајао је иза отцепљења тзв. Македонске цркве од СПЦ, као што данас стоји иза покушаја формирања тзв. Црногорске цркве. Своје акције Ватикан изводи прикривеним путем, путем тзв. „хуманитарне” помоћи, а понекад сасвим отворено и бескрупулозно. Тако нпр., специјални изасланик папе Монсињор Франциско Паловинети упутио је, писмо, крајем децембра 1969, митрополиту црногорско-приморском господину Данилу, чији је оригинал похрањен у архиви Митрополије, а у коме, поред осталог, стоји: „Свима је јасно да садашњи народ (Црне Горе) нема више ништа заједничког са некадашњим народом оријентисаним великосрпском идеологијом..., који ето, може се рећи потпуно изумире. Нови народ са новим навикама и новим животом је народ будућности и нових прегнућа, па је Св. отац Папа вољан да овај народ свесрдно помогне и да га поврати у праву Христову вјеру за што је вољан и да уложи велика средства”.

Нашао је за потребно Монсињор Паловинети да обавести Митрополита о уделу „Светог оца код одвајања македонске цркве”, о помоћи „храбрим људима у Скопљу”, о њиховом настојању да се „у догледно вријеме и тај народ преведе у праву Христову вјеру”. Марта 1993, декан Католичког теолошког института у Загребу Јурај Коларић предложио је, свакако не без знања и одобрења папе, формирање аутономне „Хрватске православне цркве”. У ствари, реч је о продужетку добро познате политике Павелића из II светског рата.

У процес прерастања кризе у оружани сукоб на просторима бивше СФРЈ, Римокатоличка црква безрезервно је стала на страну паравојних формација. Оружје које је илегално убацивано у СФРЈ за те снаге из Либана, плаћено је преко Ватиканске банке.

Непријатељски став испољен је и према СПЦ. Синод СПЦ на свом ванредном заседању, одржаном од 30. 11-6. 12. 1990, констатовао је: „Са дубоким жаљењем да је нетолерантан став једног дела римокатоличког свештенства и индивидуенције у Југославији према Православној цркви, довео екуменске односе у нашој земљи готово на мртву тачку”. Са наредног ванредног заседања, упућен је апел лорду Карингтону, уз протест што је само „српском народу ускраћено право на самоопредељење и на живот у једној државној заједници”. Синод је предложио формирање владе националног спаса и сарадњу „свих здравих политичких и духовних снага... у овим најтежим данима новије, а можда и целокупне српске историје”.

На политичкој сцени Југославије нашле су се све цркве и бројне политичке секте убачене у земљу. СПЦ се огласила се последња, али као аутономна снага, упућујући критике у првом реду Влади Републике Србије и Југославије, потом међународној заједници и опозицији у земљи. Јула 1991, отворено је иступила против председника Слободана Милошевића, захтевајући његову оставку. Са ванредног заседања Синода, одржаног 16-17. 1. 1992, упућена је порука српском народу, а међународној заједници протест поводом признања Словеније и Хрватске.”

Из текста се види латинско лицемерје, али и чињеница да је Ватикан одувек под екуменизмом подразумевао стављање свих хришћана под команду и контролу Ватикана.

в) На страници 178:

Патријарх српски господин Павле одржавао је контакте са папом Јованом Павлом II посредством кардинала Жан Луј Торана, који је два пута пренео патријарху специјалну поруку папе. Први сусрет одржан је у Сремским Карловцима 7. 5. 1991, дакле пре сецесије, а други у Славонском Броду 24. 10. 1991. Са надбискупом загребачким господином Фрањом Кухарићем патријарх је одржавао непосредан контакт. На иницијативу патријарха два црквена великодостојника срела су се по други пут у Женеви 23. 9. 1992. (први пут у Сент Галену) и упутила заједнички апел ратујућим странама у циљу обустављања непријатељстава и мирног решења сукоба.

Руски патријарх господин Алексеј предузимао је са своје стране кораке како би се спречила злоупотреба религије у прозелитске циљеве. Марта 1992, вођени су у том циљу подужи разговори између представника папе кардинала Кесиди и представника московског патријарха митрополита Кирила. Нажалост, односи су се и даље погоршавали.

Напади на православне цркве, посебно СПЦ, нису долазили само из Рима, него и од појединих протестантских цркава са Запада, па и од Светског савета цркава.

Агресивну кампању повеле су уједињене верске и политичке снаге на Западу против Србије.

Из текста се јасно закључује да је Ватикан, односно Јован Павле Други кренуо у отворену борбу против свега што је српско.

г) На страници 179:

Док је према СПЦ вођена отворена, брутална офанзива, према РПЦ примењене су софистициране методе. Целокупна пропагандна машинерија Ватикана окренула се ка Русији, уз обилату финансијску помоћ бившим совјетским републикама, под етикетом „хуманитарне помоћи“.

Априла 1991. папа је установио 3 (три) „Апостолске администрације“ са бискупијама у Новосибирску, Карагану и у Москви. Основао је и парохије у деловима Русије где и није било католика. У знак протеста Синод РПЦ одбио је позив Ватикана да узме учешће на Европској бискупској конференцији која је одржана у Риму децембра 1991.

Текст описује начин на који је Јован Павле Други наставио офанзиву према Русији. Остварена политичка доминација значила је да Јован Павле Други може да крене са покатоличењем Русије.

д) На страници 180:

Са терена су и надаље стизале вести о злоупотребама вести. Према изјави проф. Загребачког универзитета, др Милорада Пулавца, око 11.000 српске деце у Хрватској преведено је током 1992/93. у католичанство. Жалбе су стизале и из муслиманских средина под контролом Хрватске.

Руска дума усвојила је, 14. 7. 1993, Закон о ограничењу уласка у земљу страних мисионара. Уследио је оштар протест папе Јована Павла II, председнику Русије Борису Јељцину. Протестно писмо упутило је и 160 чланова

америчког конгреса уз претњу да ће Русија бити изложена изолацији и санкцијама. Под спољним притиском председник Јељцин одбио је да потпише тај закон. Дума је преиспитала текст, ублажила неке формулације, али је председник Јељцин под још тежим претњама споља одбио да стави свој потпис. Тек након трагичних догађаја, изазваних делатношћу мисионара и разних секти, откривањем шпијунских канала у којима су несвесно били злоупотребљени верници, Јељцин је потписао Закон 19. 9. 1997. Патријарх московски господин Алексеј II поздравио је усвајање Закона уз образложење да је „нужно заштитити младе Русе“.

У жељи да спречи даље погоршање ситуације московски патријарх срео се на сарајевском аеродрому са патријархом српским господином Павлом и загребачким надбискупом Фрањом Кухарићем; потписали су заједничку Декларацију за мир. Реис-ул-улема Мустафа Церих одбио је да се сретне са руским патријархом.

Текст показује како изгледа на делу екуменизам према виђењу Јована Павла Другог. Када он апелује, призива мир и у медијима рекламира хуманост, на терену се дешавају убиства. Код њега нема искрености, већ само медијске халабуке којом се прикривају дела која је осмислио.

ђ) На страницама 181 и 182:

Пред масовним убијањем српског народа Ватикан није само затворио очи, него је и подржао насиље равно геноциду. Звучи невероватно, да је управо у то време папа предузео нову екуменску иницијативу.

У апостолском писму „Tertio Millennio Adveniente“, од 10. 11. 1994, папа је предложио амбициозни програм уједињења свих хришћанских цркава под жезлом Свете столице.

Пре него што је добио дефинитивну физиономију, папа је, априла 1994, Меморандумом обавестио кардинале, њих 140, о својој намери да се јубилеј 2000. претвори у „чистилиште цркве“ за све њене грехе у прошлости.

Када се тим поводом састао Колегијум кардинала, 13. 6. 1994, пружен је отпор папској иницијативи у погледу преиспитивања прошлости и помињања злочина цркве.

У енциклици „Tertio Millennio“, папа је визију за XXI век везао за Други ватикански сабор и на „мистерију Христа и његове цркве“. Централна тема овог документа је екуменизам, постављен веома прецизно у пројекту који треба да се оствари кроз 3 фазе.

Прва, од 1994-96, треба да буде посвећена буђењу хришћанске свести о значају јубилеја 2000.

Друга фаза, која би трајала од 1997-99, и у којој би прва година била посвећена размишљању о Христу, „божанском материнству Пресвете Богородице“, а друга година „Светом духу“.

Последња, „фаза славља“ планирана је да се одржи у Риму на „међународном еухаристичком конгресу“.

У време хрватске агресије на западну Славонију 2. 5. 1995, у којој је убијено више од 2000 цивила и извршено комплетно етничко чишћење ове територије настањене Србима, папа није нашао ни једне једине речи саучешћа за страдање српског народа, нити је нашао за потребно да предузме кораке

да се насиље спречи. Уместо тога, са крајњим цинизмом у апостолском писму „Oriјentale Lumen” (Светлост Истока), позвао је католике и православце да убрзају процес јединства и скину са себе „грех хиљадугодишње шизме” између двеју грана хришћанства”.

Текст најбоље осликава ко је Јован Павле Други. Неизмерно циничан, својом поквареношћу жели да се представи да је божанство. Трагови његових дела и жеља биће жигосани за сва времена.

е) На страницама 183 и 184:

Тешко је објашњив став васељенског патријарха Вартоломеја I, који је пружио подршку папи Јовану Павлу II, приликом њихових сусрета у Ватикану 29. 6. 1999, дакле нешто више од месец дана након објављивања енциклике „Ut Unum Sint” (Да сви буду једно). Више је него очито да је енциклика проткана тежњом за доминацијом, а не истинским екуменизмом. Изворном хришћанству стран је сваки облик доминације.

Поводом агресије хрватске војске на РСК и страдања српског становништва, Синод СПЦ упутио је апел папи да подигне свој глас против масовног убијања Срба и протеривања на стотине хиљада, „најстрашнијег етничког чишћења” у новијој историји. Тај апел остао је без икаквог одјека.

Екуменизам је у хладном рату забележио извесне резултате; био је поред осталог, и инструмент солидарности у борби против атеизма. У постхладноратовском периоду добија друге димензије. Постао је инструмент продора на Исток, уз покушај Ватикана да успостави доминацију над православним црквама.

Разорени домови и цркве, 600.000 прогнаних Срба из Хрватске, плодови су источне политике Ватикана и „екуменског” процеса.

Ово је још један текст који скида маску и показује право лице Јована Павла Другог.

6. 11. У делу књиге под насловом „Закључак” објављени су текстови:

а) На страницама 185 и 186:

Разумевање механизма моћи којим располаже папа као врховни поглавар Римокатоличке цркве од изузетног је значаја за данашње збуњујуће постхладноратовске догађаје. Амерички теоретичар Сидни Хук сматра да је: „католицизам најстарији и највећи тоталитарни покрет у историји”. Укључен је у главне финансијске токове Запада.

Папство само по себи није имало шанси да оствари своје амбиције овладавања светом, чак ни у време постојања папске државе. Били су му потребни савези са моћним државама и владарима, уз чију су помоћ вођени најокрутнији ратови, уз тешку злоупотребу религије. Реганова доктрина конструисана је на бази голе силе, без дубљег философског понирања у суштинску светских односа, па и историју сопствене земље, која је и сама чедо револуције. Амерички научни кругови немају, нити су имали, високо мишљење о свом бившем председнику и његовом интелектуалном капацитету.

То су изразили једном духовитом опаском, наиме, да „Реган има више коња на својој фарми, него књига у својој кући”. Данас је Реганова доктрина подвргнута критичком преиспитивању. Међутим, остаје чињеница да се кумулативни капацитет Ватикана и Вашингтона показао као веома успешан у

фази деструкције Источног блока. Тај талас захватио је и СФРЈ. Идејни архитекта тог рата био је папа Јован Павле II, а САД и ЕУ били су извршни органи. У историјској димензији разарање СФРЈ представља завршну фазу политике коју је Ватикан пројектовао још 1918. У том смислу, овај рат превазилази идеолошке категорије, као што су комунизам или социјализам; точак историје враћен је 100 година уназад.

За разлику од конзистентног и континуираног става Ватикана у односу на Југославију, у политици САД рат против Југославије значи дисконтинуитет, оштар прекид са прошлошћу и заокрет. САД су жртвовале нормативни легитимитет и целокупну универзалну правну инфраструктуру за рачун једне превазиђене шеме, коју је понудио Ватикан. Јалтски споразум имао је ограничен домет, сводио се на биполарну структуру света; правна инфраструктура је нешто сасвим друго, далеко шире. Нормативни систем какав је изграђен после два светска рата садржавао је одређене темељне вредности, универзално прихваћене, као руководећа начела у вођењу конкретне политике. Тај систем је разорен.

Кроз савез Вашингтон-Ватикан није дошло до интеграције политичке и духовне димензије у смислу новог вредносног система, него је реч о класичној алијанси, заснованој на голој сили, у ствари на комбинацији духовног терора и терора високе технологије. Суштину хришћанства чини етика и ненасилје, па се ова алијанса јавља као дубоко антихришћанска.

После успешне битке против комунизма и рата против Југославије, на целом простору заједничког деловања САД и Ватикана, остала је духовна и идејна празнина, а појавили су се и први неспоразуми ратних савезника.

Папа своју моћ изводи вербално из „Божанског права” и спроводи кроз симболичку силу као посредник између „неба и земље”. САД, које су руковођене кроз револуцију и грађански рат, ауторитет своје власти заснивају на „вољи народа” и спроводе га путем физичке силе, којом располажу.

У овом тексту се износе коментари аутора и других виђенијих теоретичара који прате догађаје у и око Ватикана. Сви се слажу са ставом да је Јован Павле Други прегазио све да би доминирао и остварио моћ. Саставни део свих његових настојања је било и подстрекавање и одобравање злочина. За то би морао да одговара.

б) На страницама 187 и 188:

Геополитика Ватикана и геоекономија у пројекцији стратега глобалистичке идеологије су два супротна пола. Експеримент који су извели одвео је свет у хаос, при чему је, како то наводи познати амерички писац Џорџ Вајгл „Америка изгубила морални нерв”.

А што се тиче Римокатоличке цркве, ваља се сложити са истакнутим католичким теологом Бруном Секондином да црква „која о себи ствара представу путем самохипнозе, која у стварности не постоји, не служи ничему”.

Велики играч у епохалној бици XX века, папа Јован Павле II, успео је да разори СФРЈ, али није остварио свој сан да Исток стави под своју власт до 2000. године. Тешко је поверовати да би амбиције могао остварити убудуће помоћу НАТО, самозваног полицајца.

Гранични стуб римокатоличанства представља Латерански уговор, дакле позитивни правни акт.

Правни систем Римокатоличке цркве регулисан је Кодексом канонског права који је прогласио папа Јован Павле II 23. 1. 1993, и који везује само вернике, који се слободно определе за римокатоличку религију.

Папа Јован Павле II и Римска курија активним ангажовањем у рату против СФРЈ тешко су повредили одредбе Латеранског уговора, који им намеће обавезу неутралности и ограничава делатност на сферу религије. Сходно нирнбершким принципима и Повељи УН починили су злочин против мира. Грубо су погазили и одлуке Другог ватиканског сабора, посебно Конституцију „Gaudim et Spes” у којој је наглашено да је мисија свештенства по својој природи религиозна, а не политичка.

У овом тексту се износе само неки правни акти, које је Јован Павле Други прегазио да би до 2000. године освојио Исток.

6. 12. У делу под насловом „Епилог” налазе се текстови:

а) На страницама 189 и 190:

Нестанак једне државе са историјске сцене био је кроз целу историју део игре ширег међународног карактера. То је случај и са Југославијом, чији је нестанак резултат компликоване геополитичке игре.

Запад, што ће рећи САД и земље ЕУ, иза којих су стајала два фактора различито мотивисана: анонимна економија и Ватикан, повели су рат против суверене државе Југославије, члана оснивача Друштва народа и УН, и свих универзалних међународних организација, против земље са којом су били повезани са десетинама међународних уговора. Стоји чињеница да је Броз оставио иза себе систем зрео за распад. НОР и револуција губили су од свог сјаја, након сазнања о тешким злочинима почињеним у име идеологије и разоткривања позадине персоналне политике Броза. Из брозовско-кардељевског типа тоталитаризма Југославија је ушла у плуралистички хаос, који се граничио са анархијом. Међутим, треба нагласити да су смртни ударац Југославији зададе западне силе и Ватикан.

Кризе, као што је ова у коју је упала СФРЈ, разрешавају се, по правилу, путем референдума. Таква могућност постојала је и у СФРЈ. Међутим, Запад и феудални управљачи у СФРЈ били су против, због, како су говорили „опасности од мајоризације”, с обзиром на већински српски народ.

На дипломатском плану Запад је прибегаво манипулацијама и обманама уз успешно вођену кампању манипулацијама. Супротно обавезама преузетим Брионском декларацијом, European Community у виду Карингтоновог папира предложила је план распада земље, по моделу Коминтерне и уз алхемију француског правника Бадинтера. На војном плану, земље European Community, САД и Ватикан стале су иза побуњеничких фракција од Словеније 1991. до Косова 1999, што је политички и психолошки било од пресудног значаја за стварање хаоса у земљи и разбуктавање грађанског рата. У току сурових борби са верским елементима, на иницијативу Ватикана и Немачке признали су сецесионистичке јединице, пре но што су конституисане као државе.

Рат против СФРЈ вођен је неконвенционалним ратним операцијама, по једном крајње перфидном сценарију; од агресивне политичке реторике, преко уцена ескалирао је у крвави оружани сукоб. Све тактичке операције у виду разних „посредничких” акција биле су у оквиру једног јединог политичког циља – разарања Југославије. Ваздушне операције НАТО на Книн 1995. изведене су у сарадњи са хрватским побуњеничким снагама, а у Босни исте године са муслиманским. Четири године касније, 24. 3. 1999, НАТО је повео ваздушни рат против Србије уз ослонац на албанске терористичке групе, тзв. „Ослободилачка војска Косова”. Припреме за ову операцију, према речима професора на Војној академији САД, отпочеле су још 1998. „али су политичке околности захтевале извесне модификације”.

Аутор износи став о разарању Југославије и доказује ко је одлучио да се на територији Југославије отпочне са оружаним акцијама. Ма колико да су гласни они који оркестрирано нападају Србе и проглашавају их за злоичин у историји ће остати забележено да је Јован Павле Други морао и злочинима да уништава Југославију.

б) На страницама 191, 193 и 194:

У званичној политици САД и њених савезника прихваћена је идеја да побуна може бити оправдана, правно чак и дозвољена уколико следи као одговор на злоупотребу власти или је усмерена против ауторитарног, недемократског политичког система. Међутим, парадокс у случају СФРЈ је у томе што су побуњеници били носиоци инкриминисаног поретка, председници или високи функционери Комунистичке партије, као што су нпр. Кучан, Месић, Глигоров, или генерали Брозове армије попут Фрање Туђмана, Антуна Туса итд. Ако је злоупотреба било, а њих је несумњиво било, починили су их они који су имали власт у рукама, а које су САД преко ноћи произвеле у „борце за демократију”. Сем тога, не сме се испустити из вида чињеница да је социјалистичка СФРЈ од 1945-1991. била у рукама сецесионистичких република Хрватске и Словеније, или прецизније хрватско-словеначке коалиције на челу са Брозом и Кардељем. СФРЈ се према томе није „распала” како данас Запад жели да свету прикаже, него је разорена кроз рат кога су повеле удружене спољне и унутрашње снаге.

Рат против СФРЈ није био једини у постхладноратовском периоду. Рушење Берлинског зида био је почетак серије интервенција САД и њених савезника. САД су испољиле највиши степен ратоборности и ароганције у време када њихова безбедност није била ни на који начин угрожена, када је остала као једина суперсила у свету.

Ратне доктрине обеју суперсила у хладном рату, САД и СССР, почивале су на признању апсолутног уништења и узајамне деструкције.

Након нестанка са светске сцене СССР, преостала суперсила подлегла је искушењу победе. Осетили су се једног тренутка ослобођени свих правних и моралних ограда, па су и одлуке доношене олако и брзоплето.

Увођењем новог модела асиметричног ратовања, тј. офанзивних дејстава са технолошком супериорношћу против далеко слабијег противника, одбачен је темељни принцип ратног права о нужности васпостављања равнотеже између војних циљева и обзира човечности или хуманости. Његову

суштину не чини ни глобална култура, ни глобална цивилизација, нити пак глобални правни поредак, него капитал и тзв. „слободно тржиште” подигнуто на ниво култа кога треба следити, без обзира на социјалне и еколошке последице.

Тај концепт подржан је од стране водећих финансијских кругова, тј. од стране Трилатералне комисије, Билдерберг групе и Савета за иностране послове. У литератури се он негде назива „Вашингтонски консензус”, чешће „Нови светски поредак”.

Са рационалног становишта тешко је схватити политику Запада, предвођеног САД. Сваки њихов потез имао је за последицу повећање хаоса и беде у свету.

САД су имале јединствену историјску шансу 1990. да као преостала суперсила поставе правичније темеље светског поретка у једном од најбренијих периода људске историје.

Правни нихилизам кога су САД увеле у постхладноратовски период мора бити сагледан још кроз једну диоптрију. САД су у постхладноратовском периоду прерасле империју, а ниједна империја, која је постојала у прошлости, није поштовала правна правила. Америчка империја са својим „Рах Америка” грађена је на погрешним претпоставкама; веровање да ће разбијена Русија, дезинтегрисана по нацрту Бжежинског постати проширени простор за експлоатацију Запада, одвела их је на ивицу Трећег светског рата; веровање да ће олако цео свет ставити под свој нуклеарни кишобран и наметнути му свој систем довела је до нове рунде нуклеарног наоружања.

Јапан је први подигао глас и затражио ревизију трилатералних договора, чиме је тзв. „нови светски поредак” изгубио легитимитет чак и у кругу транснационалне елите.

У завршном коментару аутор сублимира аналитичке делове књиге и извлачи закључак о стварним растурачима Југославије и најодговорнијим особама за злочине који су се десили на територији Југославије од 1991. године.

в) На страницама 195 и 196:

Отпор против идеологије глобализма, који чини срж Трилатерале се шири; предводе га партије „зелених”, али и протестантски верски лидери. Сарадник Савета за спољне послове Манделбаум, у чланку објављеном у званичном органу ове установе, о рату против Југославије каже: „Рат је био ненамеравана последица велике грешке у политичкој процени...”

Најоштрије критике америчке политике данас долазе из елитних кругова Савета за спољне послове САД и Трилатералне комисије или теоретичара блиских овим институцијама. Отворено се указује на неморал и лаж.

Државни секретар САД г-ђа Олбрајт у Рамбујеу је изнела детаљан план за политичку аутономију КиМ под контролом НАТО, и право присуства НАТО на целој територији СР Југославије, што другим речима значи фактичку окупацију земље.

Након одбијања овог плана од стране Београда, НАТО је отпочео високотехнолошки рат против СР Југославије, бомбардујући Србију 78 дана и ноћи, бомбама са осиромашеним уранијумом и другим хемијским средствима. Бомбардовање електричних централа, водоводног система, постројења за

централно грејање, представља флагрантно кршење члана 14 Протокола који изричито забрањује нападе на објекте неопходне за преживљавање цивилног становништва.

И Хантингтон се придружио осуди америчких манипулација. Америка се понаша, додаје Хантингтон, као да је једина суперсила и не види да униполарни моменат припада прошлости.

Мегаломанске амбиције Запада, предвођеног САД и подржане од стране папе, увеле су их у серију злочина.

Време за реформу међународног система је сазрело.

У тексту се износе чињенице и о накнадном сазнању у шта је Међународна заједница ушла слепим слеђењем Јована Павла Другог.

г) На страницама 197 и 198:

Понет слепим идеализмом српски народ уложио је сав свој историјски капитал у Југославију, у којој је доживео геноцид и два грађанска рата.

Рат против Југославије кога је повео Запад, и који је имао своје фазе од „Карингтоновог папира”, признања сецесиониста, па до 78-дневног бомбардовања земље и окупације КиМ, представља јединствен злочин без преседана у историји, за који је надлежан међународни суд, кога би требало оформити по узору на Нирнбершки суд. Његов задатак био би да се утврди степен појединачне индивидуалне одговорности учесника у овом злочину.

Оптужбе на рачун Слободана Милошевића за етничко чишћење и геноцид представљају лаж и цинизам. Етнички су очишћене уз помоћ Запада Словенија и Хрватска, а Србија је остала једина мултиетничка територија на простору некадашње Југославије. Данас има близу милион избеглица, а ни један једини Хрват, Словенац или припадник било које етничке групе није прогнан из ове земље.

Одговорност државног и политичког руководства постоји за погрешно вођену политику; списак инкриминисаних радњи није мали, али су за то надлежни унутрашњи органи.

Могло би се поставити питање међународне кривичне одговорности државног и партијског руководства свих 6 федералних јединица бивше Југославије и председника СФРЈ Стипе Месића, због саучесништва у разарању земље и што нису предузели мере за спречавање оружаних сукоба, на шта су били обавезни Уставом земље и Повељом УН.

Цео простор некадашње Југославије налази се данас, са међународноправног становишта у једном правно нерегулисаном статусу. Све одлуке које су донесене од првог дана интервенције European Community (ЕЗ) почетком 1991. до дана данашњег, су нелегитимне, а понеке су донете уз тешку злоупотребу.

Међународна заједница била је дужна да пружи подршку угроженој држави, а не побуњеницима. Режим се не може идентификовати са државом. Признање сецесионистичких република су једностранни правни акти, по својој природи политички и не могу дерогирати одредбе мировних уговора.

Из текста се закључује да је и Јован Павле Други погрешно исто као и Пије XII, а да је избегао кривичну одговорност за најтеже злочине.

7.

У књизи „Политика римских папа у XX веку” – књига друга, аутор Карлхајнц Дешнер, издавач „Фонд истине”, Београд и „SARD Communications” Београд – Франкфурт, штампа „Биограф”, Сопот, 2006. године, на страницама од 333 до 362, под насловом „Јован Павле II (1978 – 2005)” објављен је текст:

Пољски папо, не знам шта да мислим о теби... У сваком случају, ти си прагматичар, који је већ одавно престао да тражи истину, кога још једино интересује одржање система калотичке догме и хијерархијске цркве која на њој почива. Ти си прагматичар, и то бруталан... Твој стил руковођења је „источњачки”. Ништа чудно. Па ти долазиш из комунистичке половине света. Тамо је Твоје мишљење исковано. Само садржај, не форма, разликује те од њих. Оно што ти на њима критикујеш, ти и сам практикујеш у својој цркви.”

Бивши језуита Херберт Ризер

„Још никада у историји цркве, од смрти Пија XII није ватиканска политика тако отворено стајала у служби западне светске силе као данас.”

Политиколог Арно Тауш (1984)

„Више него било која друга ствар, ускоро је почело да га одушевљава позориште... Када се једном, у једној драми–бајци, изненада разболео глумац који је глумио зликовца, Војтила га је сместа заменио. И не само што је доказао своју способност преображавања отелотворавајући у једној те истој представи истовремено чистог јунака и хуљу – он је ову другу улогу говорио без икаквог текста у руци.”

Ернест Трост

Шта заправо очекује свет, барем онај католички, од новог папе? Зашто га тако напетом, с толиком радозналости, посматра? Са, пре свега, толико очекивања и наде? Говори ли то нешто о његовом претходнику? Не очекује ли се од новог нешто више?

У ствари, куријални апарат функционише готово слично краљевско–ћесарској Подунавској монархији Роберта Музила. Чак и без папе римски систем ради и даље. На пример, после атентата на Јована Павла II, 13. маја 1981, који је изазвао многа нагађања, када се „душа Рима” налазила дуже времена у кревету, римска свакодневица је функционисала, како пише министерски теолог и социолог Хорст Херман, „једнако добро као одвајкада... Систем је носио самога себе”. Кардиналска комисија је заседала, именовани су бискупи, језуити Тејару де Шардену прикачише „тешке доктринарне грешке”, а папини сарадници зачас распродаше једну деведесетоминутну касету, која је између уводног „Слављен буди Исукрсте” и звоњаве звона цркве Св. Петра на крају, нудила све што се могло знати о атентату, тако да се не само торинска „La Stampa” чудила том брзом уновчењу крвавог догађаја.

Non olet.

Додуше (католички) свет је најпре непосредно пре и након конклаве, испуњен скоро аутоматском еуфоријом. Скоро сваки нови „Свети отац” бива унапред затрпан ловоровим венцима, и истичу се његове најдивније особине, најмногострукије способности, често најпротивречније карактерне црте. Код Лава XIII, светска штампа је славила скромност и надмоћност, доброту и строгост, благод и непопустљивост. Људи су се дивили још његовом звучном

гласу, светлом погледу, племенитој глави (в. књ. I, стр. 31). А сасвим слично налазили су у Пију X при његовом ступању на понтификат, енергију и оштрину, штавише неумољивост, уједињене с бескрајном добротом, благошћу, милокрвношћу и величали су готово све на њему, од његове беле, лепе руке, снаге његових мишића и звучног гласа до јасних потеза пером и његовог јефтиног никлованог часовника (в. I, стр. 73)

Један нови папа може претходно бити непознат колико год хоће, као нпр. Пије X: преко ноћи он се сав зрачећи успије у висине. Па ако је био већ светски познат, као Пије XII, понављају се, попут литанија, ранији хвалоспеви. Поново буде истакнут звучни глас као и аристократска рука, уз то долази аскетска фигура, око сјајно као дијамант, читава гомила моралних и духовних предности. И мада је Пије XII уздизан далеко изнад својих последњих претходника, његова слава је већ за кратко време потамнела пред Јованом XXIII. Ђузепе Ронкали, надбискуп из Венеције, освојио је толику глобалну популарност да је његов наследник, интелектуални Павле VI, није више могао досегнути. Али је онда Лучани, папа Јован Павле I, за тридесет и три дана, очарао свет својим смешком.

Но, након избора Јована Павла II, међународна штампа се утркивала у суперлативима. Његово уздизање у небеса дивљало је утолико више што је требало заглушити на све стране раширени шапат око пребрзе смрти његовог претходника. Тако већ и сам дан његовог увођења у службу описује Андре Фросар, потоњи папин сабеседник: „Пре него што је прозборио и прве речи, почеше да навиру сузе на очи високим достојанственицима у њиховим дипломатским ложама”. А бивши западнонемачки канцелар Хелмут Шмит, социјалдемократа и протестант (који је сиромашном Ватикану такође поклатио једне оргуље), чак је признао да би се „код једног таквог човека исповедио”.

Није чудо ако масе урлају, не од беса, разуме се, већ од одушевљења, који и њега самога, чини се, повлачи са собом. Тако он у егзотичним земљама може да наступи у сомбреру, или окићен индијанским перјем, да чаврља, пева, игра свинг. Он позира у парадама папирних змија и конфета, у киши цвећа. Он се широко осмехује скоро бесконачним узвицима „Viva el Papa”, поворкама с ватрометом. У умеренијим зонама ствари се одвијају на прикладнији начин, умереније. У Немачкој, то се већ догађа уз звуке парадног марша, почасне формације сва три рода Савезне војске, а такође и уз немачка стрељачка братства. Баварска се испрсила маршом 35 чета планинских стрелача, грме салве брдских хаубица. Ори се звоњава црквених звона, државници и војске репортера на све стране. Он то зове „пасторална путовања”.

Италијани, испрва разочарани („un straniero”, галамили су након избора, „un polacco”), ускоро су га славили као „папа браво”, медији света као „светског путника”, „гласника мира”, „народног јунака”, као „звезду једног религиозног хепенинга”, „Џона Траволту Светога духа”. Он је постао „духовни Де Гол”, „религиозни Џон Кенеди”, „спиритуални Аденауер”, „ајатолах Војтила”, и „геније” наравно, а сасвим кратко: „Јован Павле суперстар” – биле су то сцене које некадашњи глумац натуршчик ни сањати није могао.

Још пре но што би отворио уста, сви су били тронути. А он је говорио, бацао у занос. Па чак и када је узвикивао најотрцанију фразу „Нека је хваљен Исус Христос!”, то није више била „проста литургијска форма”, ох не, то је био излив „једног открића”. Јер „његов глас носи...” (Фросар).

Довољно је познато: Карол Војтила воли да се „купа” у гомили, воли урлике одобравања, светла ТВ камера. Он, ловац на људе, воли да пружа руке, он је једна врста фабричког знака („тог целивања целог света”), али и једна врста патријархалне сугестије снаге. И као што је још као бискуп тражио директан телесни контакт, сматрајући га „суштинским делом своје мисије” (Трост), тако је сада постао и „папа на дохват руке”, да, неко који сам радо хвата, хвата онолико руку колико само може да дохвати, „с палчевима на доле, као неки гладни кљун што кљуца за храном...” (Фросар) – слика изврсно погођена.

Отпочео је да буја један култ личности, култ папе који се граничио са паполатријом. За небројене милионе он је постао папа акције који зрачи енергију и оптимизам, који бодри – фигура оца, вође, фигура идентификације. И док се приватно радо обавија ћутњом (кардинал Кенинг га је назвао „једним од најћутљивијих бискупа Пољске”) он се coram publico показује често као жовијалан и срдачан. Додуше, појављује се он неретко са сабраном озбиљношћу, но такође често зрачи својим обећењачким шармом или крши правила протокола. Он љуби и диже децу увис („пустите дјецу нека долазе к мени”), децу свих величина, сваке тежине („тако један популарни гест једнако постаје права спортска вежба”, каже католик Трост) он привидно сасвим спонтано посеже за средствима рекламе којима прибегавају сви диктатори – али она су обично брижљиво одабрана, доведена њему пред камеру. Он се одриче pluralis majestatis, оног помпезног „Ми”, он плеше са омладином, чак силази и у базен за пливање – када се то чуло за неког папу? Он неочекивано позива на ручкове, не одбија ни пољску вотку. Жена ранијег америчког председника Џимија Картера скупа са свим Американцима, „ма које вере да смо”, ускоро га је „особито заволела”. А једна друга Американка чак је снажно уздахнула: „I wish he would run for President”.

Карол Војтила, син пољског подофицира, најпре се интересовао за литературу и глумиште, али је потом ипак студирао теологију. Од стране претпостављених рано унапређиван, постао је 1958, са само 38 година, бискуп, 1964. надбискуп Кракова, 1967. кардинал. Познаваоци оног времена називали су краковског црквеног кнеза „у основи један једночлани оркестар”, а његов систем „добро функционишући хаос”.

За време ватиканског Концила бискуп из Пољске је суделовао на свим седницама, но наводно још увек у последњим клупама. Ипак је говорио не мање него осам пута у пленуму. Да, у текст концилске декларације о слободи религије ушло је чак његово „мисаоно благо” – у облику споредних реченица или придева. Ипак, од краја шездесетих година он је у бискупским скупштинама скренуо пажњу на своје иступе. Био је неретко у Риму, а такође и у Бечу. Посећивао је у више наврата Немачку Савезну Републику, путовао у Сједињене Америчке Државе, у Аустралију, проповедао на Еухаристијском конгресу у Манили, степен његове познатости се непрекидно пењао.

Подизање на престо руком Провиђења, 16. октобра 1978, није кардинала, за разлику од остатка света, никако изненадило. „Верујем да је гласање конклаве онога дана изненадило друге људе пре него мене.” Наравно, непосредно пре тога изјавио је америчком магазину „Time”, који га је већ назвао кандидатом за папу и хтео да начини у Пољском колегијуму на Авентину његов портрет у боји: „Будите без бриге, ја сигурно нећу бити папа” – у складу са старом традицијом оних који би то желели да постану.

Како и зашто је Војтила доспео на столицу над столицама, одавно је познато. „Свети дух” (чије перје и јаја су се још у Новом веку поштовали као реликвије, на пример у Мајнцу – где су пољском кардиналу такође доделили шешир почасног доктора), „Свети дух” се код тог подизања нарочито послужио Сједињеним Америчким Државама. А поближе су радили за њега: Ција, Опус Деи и америчка секција Малтешких витезова.

Сједињене Државе су већ последњих година Другог светског рата сарађивале са Ватиканом (в. стр. 170), и не на последњем месту помоћу обавештајних служби. Као попречне везе служили су пре свега „Опус деи” и „Суверени ред Малтешких витезова”, коме су припадали угледни амерички политичари и индустријалци, попут бившег министра финансија Виљема Сајмона, бившег министра иностраних послова Александра Хејга, америчког амбасадора при Ватикану Виљема Вилсона, једног старог пријатеља Роналда Регана и мултимилionера, те боса Ције Виљема Кесиа. Ција и Малтешки витешки ред (чији је некадашњи покровитељ и саветник био војни бискуп и кардинал Спелман) помогли су у послератно доба не мање од око пет хиљада нацистичких гангстера да побегну. Под тадашњим представником Ције при Ватикану, Џемсом Џизусом Енглтоном америчка тајна служба је изградила читаву шпијунску мрежу у курији. Монтини, каснији Павле VI, који је већ за време рата из ватиканског државног секретаријата припомогао америчкој тајној служби ОСС, добио је потом, као надбискуп Милана, „новац за пројекте” Ције.

После смрти Павла VI, Ција је фаворизовала пољског кардинала Карола Војтилу, будући да је он у анализама Ција добио изврсне оцене. Избор венецијанског надбискупа Албина Лучанија за папу, пре свега уз помоћ италијанских кардинала око Бенелија, најпре је помрсио тај рачун. „Свети дух нас је водио”, рекао је тада Холанђанин Алфринк. А кардиналу Хјуму од Вестминстера чак је изгледало, „као да се Свети дух руком могао дохватити”. При свему томе, преузвишено деловање није дуго трајало. Јован Павле I био је у Ватикану непожељан. Његова емоционалност и честитост учинили су га неомиљеним међу куријалима, а по неке, сасвим сигурно, опасним. И, само мало недеља касније, сазрело је време за једну даљу конклаву.

Фаворити, Ђузепе Сири, седамдесетдвогодишњи висококонзервативни надбискуп Ђенове, и Ђовани Бенели, некада из Курије прогнани натпастир Фиренце (коме је само девет гласова недостајало за двотрећинску већину), избацише један другог из игре. И сада је Војтила стварно добио шансу, очигледно захваљујући сарадњи „Малтешког витешког реда”, „Опус Деи” и Ције. А такође је и бечки кардинал Кениг, који је са краковским кардиналом већ одавно био спријатељен, називан мајстором за папе, нешто томе

допринео. Па може бити од значаја и то што је он већ одмах након сахране Јована Павла I препоручио Војтилу као „за службу папе надасве подобног”. Али Кениг је такође био и декларисани заштитник „Опус Деи”. Од времена антике (уп. папу Зосиму), свети оци су се радо захваљивали за одлучне услуге у „чишћењу пута”. Стога не чуди што је папа Војтила – који је своје уздигнуће још исте ноћи залио шампањцем у друштву кардинала и опатица, али још једном ожалио и смрт свога претходника Лучанија – убрзо почео да неубичајено много потпомаже „Опус Деи”.

Основан 1928. у Шпанији, „Опус Деи” је под Франковом диктатуром израстао у велику организацију, њему је, напослетку, припадало више од половине министара Франкове владе. Био је у толикој мери антикомунистички да је чак наишао на одобравање и Пија XII, који га је службено признао као „секуларни институт”. То католичко тајно друштво, раширено у преко стотину земаља, које подупире јужноамеричке диктатуре, које је играло значајну улогу у рушењу Аљендеове владе (коју је такође агент Ције и белгијски језуита Роже Векеманс „дестабилизовао” милионима долара), као и у војном пучу 1976. у Аргентини, добило је преко Војтиле већ 1982. ранг „персоналне прелатуре”, једне дијецезе, такорећи без одређене територије; била је то очигледно Војтилина захвалност за то што је уз помоћ „Опус Деи” постао папа.

Дакако, такође и уз нарочиту помоћ САД. Те је тако жестоко антикомунистички Пољак као први папа посетио Белу кућу, и то већ октобра 1979, тачно годину дана после свога избора. Конферисао је са тадашњим председником Џимијем Картером, као и са његовим саветником за безбедност, Пољаком Збигњевом Бжежинским, једним „јастребом” и „старим пријатељем”. Касније је папа имао сусрете са америчким министром иностраних послова Шулцом, потпредседником Бушом, председником Реганом. Наследник Сиromашног Сина Човечијег није оклевао да хвали „моралне и духовне вредности у животу модерне Америке”, многоструке доказе „несебичности, великодушности, бриге за друге: за сиромашне, невољне, потлачене”! Глумац Реган – „All the world’s a stage” (Шекспир) – снажно се уживео у тај широм света приказивани позоришни комад и изјавио је с библијским призвуком, „да његова земља мора према другим народима да поступа као милосрдни Самарићанин”, обећао такође да ће све учинити да помогне пољском народу, али наравно „не и пољском режиму”.

Када су ускоро после тога, у октобру 1982, бискупи Сједињених Америчких Држава у једном нацрту о атомском наоружању и стратегији захтевали замрзавање нуклеарног потенцијала као и одрицање од оружја за први удар те се оштро изјаснили „против брбљања о атомским ратовима који се могу ’добити’”, САД су сматрале да је њихов међународни углед угрожен. Интервенисали су код папе преко генерала Малтешких витезова и некадашњег другог човека Ције Вернона Волтерса као и министра иностраних послова Шульца. На то је Рим прогурао једно такво разводњавање документа да су сада висока места америчке администрације говорила о једном одговорном доприносу и, како је изјавило Министарство иностраних послова, одала признање „изричитој подршци многим далекосежним циљевима владе”. Пошто амерички бискупи такав текст овог пастирског писма нису у целости прихватили,

папа их је приликом њихове „ad limina” посете, у септембру 1983, изгрдио и утувио им „некривотворени морални наук цркве”: борбу против „вештачке” контроле рађања, побачаја, хомосексуализма, предбрачних сексуалних односа и посвећења жена за свештенике.

Само мало касније, 10. јануара 1984, захвалне САД су опет успоставиле пуне дипломатске односе са Ватиканом, који од 1867. нису постојали. Сада је стари Реганов калифорнијски пријатељ и мултимиллионер Виљем Вилсон постао први амерички амбасадор при „Светој столици”. А захвални „Свети отац” пружио је већ у пролеће изборну услугу председнику који се већ дуже времена трудио око придобијања католика. Срели су се 2. маја 1984. на Аљасци, углавном у разговору „Реган–Војтила план”, наравно у циљу сузбијања глади и очигледно ради светског мира. И када су се бискупи САД у оно време спремали да објаве једно наводно „уништавајуће” пастирско писмо о привредној и социјалној политици, као и политици међународне помоћи Реганове администрације, Реган је код папе удесио да се први нацрт писма „Католичко социјално учење и привреда САД” појави тек непосредно након Регановог поновног избора. Папски ангажман се председнику исплатио. Уместо 47 посто католичких гласова као 1980, сада, у новембру 1984, добио је 56 процената.

Још правовремено пре изборне борбе, папа је такође именовао и Џона О’Конора за надбискупа Њујорка, а 1985. и за кардинала. О’Конор, бивши морнарички капелан, жесток противник побачаја, али присталица атомског оружја, био је познати Реганов приврженик и једанпут је одговорио на питање да ли често разговара с папом: „Понекад мора Његова светост да сачека пошто на другом телефону разговарам с председником Реганом”. Роберт Рајли, Реганов „официр за везу са католичком заједницом”, утврдио је једном да постоји „природан савез између председника и надбискупа у значајном броју питања”.

Војтила и Реган су се даље заједнички борили на политичком, па чак и на моралном, штавише сексуално моралном подручју. Повезивали су их интензивни интереси пре свега у погледу Јужне Америке и држава Источног блока, нарочито Совјетског Савеза, који је Реган, већи католик од папе, једном без околишења означио као „средишњу тачку свега зла”, док је у Војтили, тако пише аустријски дневни лист „Die Presse”, видео „моралну стену западног света који се лишио принципа”. Укратко, нашла су се два стара конзервативца, верна принципима, два чувара врлина и уз то два телевизијска јунака, али пре свега два борца са једном очигледно систематском стратегијом против Кремља. „Са своје осматрачнице”, писао је без увијања Реганов амбасадор при Ватикану Виљем Вилсон, „видим само двојицу водећих државника који воде битку против комунизма – папу и председника”. Не подсећа ли то на похвалу Хитлера од стране Пија XII, да је он „једини шеф владе” који његово „сопствено мишљење о болшевизму не само да дели, него му наговештава борбу с великом храброшћу и без икаквих нејасноћа” (в. књ. I стр. 271).

Јован Павле II, опет један несумњиво политички обдарени папа, дошао је са Истока где је владао комунизам, и природно је да је дошао као противник тог режима, као милитантни антикомуниста. Па ипак, покушавао је, или је

то чинио његов лукави „министар иностраних послова” надбискуп Агостино Казароли, да према источној суперсили спретно лавира и глуми „уметност компромиса”, да покаткад барем, уђе у неку врсту кооперације. Тако је дневник „Frankfurter Allgemeine”, већ 1. марта 1980, јављао из Москве: „Спољна политика Ватикана, под Јованом Павлом II, оцењује се од стране Совјетског Савеза у основи повољно”. Заправо, папа је већ после два месеца своје владавине, 24. јануара 1979, примио главног дипломату Кремља, министра иностраних послова Громика, на један скоро двочасован разговор. Надао се да ће се кроз изградњу таквих контаката положај католичке цркве у Источном блоку моћи да побољша да би се једнога дана могло успешно мисионирати, оперисати и јачати сопствену моћ те напокон постати водећа политичка сила. На то и само на то мисли Рим, без обзира што се сада тако упадљиво залаже за један праведнији живот, за решење великих проблема човечанства, мир међу народима, нарочито, наравно, за слободу вероисповести, која Ватикану нимало случајно „од свих људских права највише лежи на срцу” (католик Хамел).

У целини узев, Војтила је дакле према Совјетском Савезу продужио политику Павла VI, што показује већ персонална политика на највишим функцијама, од Казаролија до специјалног нунција за Источну Европу, Луиђи Пођија, до кубанског Кастровог пријатеља Чезаре Закија, који је и под Јованом Павлом II, остао надлежан за папски дипломатски подмладак. Војтила је на даље наставио „дипломатију пријема” Павла VI, који је само совјетског министра иностраних послова Громика, између 1965. и 1976, пет пута примио у аудијенцију.

Наравно, све је то било само силом прилика изнуђено претварање. У односу на пре непријатељску суперсилу католицизам увек пледира за слободу религије. Но, ако је он сам надмоћан, онда – што је типична политика током два миленијума – уместо релевантне спремности на компромис и опортунистичке стратегије, наступа тврда конфронтација. А она се од Карола Војтиле, рођеног експерта за источна питања, једне виталне, снагом набијене личности, који ни у ком случају није, као његови претходници Павле VI, и Јован XXIII, био на гласу некога ко прихвата извесно прилагођавање, понекад предусретљивост и попустљивост, могла очекивати утолико пре, јер су такође и Сједињене Државе, уместо светске политике „отопљавања” раних седамдесетих година и политике попуштања, опет спроводиле политику конфронтације, особито под Роналдом Реганом. Зато је Јован Павле II, ускоро одбацио раније упражњавану дипломатску уздржаност, привидно већу спремност на дијалог према „атеистичким непријатељима” или чак извесно усмерење ка „прилагођавању”, и опет почео да оперише у смислу тријумфалистичке цркве и њеног полагања права на искључиво заступање верника.

То је у пуној мери ипак важило само према Пољској, која је за некадашњег краковског кардинала у сваком случају отпочетка чинила такорећи један самосталан комплекс његових источних напора, једно специјално подручје које га је гурало у правцу одређене политике одмеравања снаге. И то управо због тога што је црква тамо била јака и, како се постепено, но не без застоја и назадовања показало, јача од самог државног и партијског вођства у Варшави.

Читава борба већине пољског народа против омраженог режима била је подјаривана од бискупа. Они су наступали за веру у Бога исто као и за људска права, при чему католички клер, наравно, људска права (увелико) поистовећује са правима у корист католичке цркве. Умели су да добробит пољског народа изједначе са добробити католичке цркве. У сваком случају, Пољска је до сада била „једина земља”, како католик Хамел признаје, а што је веома значајно, „где су натпастири заступали опште добро и добро цркве на једнак начин”. Иначе на свим другим местима, то ова реченица јасно подразумева, а за сваког познаваоца црквене историје је и без даљег јасно, добробит цркве стоји, без икакве сумње изнад општег добра!

У Пољској је црква предводила опозицију. Она је била свуда присутна супротстављена јавност, супротстављена сила. Она је поставила свој тоталитаризам против тоталитаризма државе и партије. Она се заклањала иза синдиката „Солидарност”, дакако Војтилине творевине, као и иза Леха Валенсе, који је белодано био једино способан за то да буде обична марионета клера. Тако је он, човек који је на реверу носио слику „Црне госпе од Ченстохове” и пред папом падао на колена, био јануара 1981. у Риму на одговарајући начин поласкан и са својом делегацијом третиран у Курији као државни гост. Да, како пише католички теолог Волфганг Хамел: „Још никада нису у Ватикану једном лаику указане такве почести”. Али, комунистичко вођство је 13. децембра 1981. прогласило ратно стање у Пољској, а следеће године, када је Валенса дао да му се једна кћи крсти именом Марија Викторија (Марија Победа), забранило је „Слободни синдикат Солидарност”. Њен предводник, привидно од високог клера пуштен да падне, најпре је ишчезао, али је у последном тренутку био опет изведен на сцену.

Кремљ је тада реаговао озлојеђено. Знало се, наравно, ко је стајао иза „Солидарности”, ко ју је заправо водио и потпаљивао. Не без основа наследило се најгоре, „контрареволуционарне мере”, чак можда и оружани устанак. При томе је било јасно да је Рим такође одобравао све мере, сваки отпор, „реформски курс” и подупирао га је у пола света публицистичком унакрсном паљбом.

Московска „Литературнаја газета” жигосала је пољскога папу 1982. као слугу америчког империјализма, као лажног пророка мира, издајника у служби ватиканске источне политике. Упозоравала је због активног мешања цркве у Пољској, указивала на то да су улични нереди у Гдањску, Вроцлаву и Новој Хути отпочели управо након одржавања службе Божје. А Радио Москва је сматрао да се данас многи Пољаци питају, „да ли је црква можда у искушењу да замени „Солидарност” те да наступа не само као проповедница морала, него и као политичка организација која би деловала као опозиција социјалистичком државном уређењу?”.

Наравно, Јован Павле II није позивао на пуку непослушност Пољака према влади у Варшави. Наравно, ту владу је де де јуре признавао и чувао се да не позове на ма какав облик насиља, на револуцију. Али, ударао је као папа у исту жицу као када је био краковски кардинал. Већ на свом првом путу у Пољску, 1979. године, препоручивао је католичкој нацији ослонац у „хијерархијским структурама цркве”. Већ тада је пледирао за „суверенитет друштва”,

за „право на egzистenciju“. Био је радостан због „жеђи за слободом и правдом“ у својој домовини. У концентрационом логору Биркенау захтевао је за Пољску „право на сопствено место на карти Европе“ и казао: „Говорим у име свих оних чија се права било где у свету ниподаштавају и газе“.

Неуморно је Војтила мобилисао светску јавност за Пољаке и декларисао се солидарним са њима. Стално изнова указивао је на „проблеме моје отаџбине“. Стално је захтевао слободу вероисповести, људска права уопште, захтевао за католике Истока иста права каква уживају католици на Западу и препоручивао уместо везаности Пољске за Исток, које је пропагирала влада, њену преорјентацију на Запад. Без сумње, њему је пасивни отпор пољских католика био изванредно добродошао. У својој поруци на Светски дан мира, од 8. децембра 1981, он је подсетио на хришћанско основно право на самоодбрану. Па, да ли је и само један једини немачки бискуп под Хитлером икада тако напао нацистичку диктатуру! Два милиона Пољака треба да је било присутно када је папа у Кракову прогласио блаженима патера Калиновског и брата Хмјелковског, који су се обојица с оружјем у руци борили против руског цара. Величао је њихову „јуначку љубав према отаџбини“ и позвао нацију у „победу“.

Чак и документација бечког публицисте Ернста Троста, коју је похвалио и за коју је предговор написао кардинал Кениг, назива папино ходочашће „такође једним скроз политичким догађајем“. Говор на варшавском Тргу победе „звучао је као најава борбе, у срцу пољске престонице комунистички режим је био изазван као никада раније“. Папа је пропагирао „духовно јединство хришћанске Европе“ и узвикнуо стари крсташки поклич: „Да, Христос то хоће...“ Трост бележи код краја тог пута Светога оца „у најкатоличкијој земљи на свету“, где се „благо, али ипак изазовно пева 'Христос је краљ'“ следеће: „Краљ Пољске звао се у тој седмици после Духова Карол Војтила или Јован Павле II. Са масама које су му биле тотално одане, могао је да чини шта је хтео.“

И наравно, било је добро промишљено то што је он управо у Пољској позвао на „поновно уједињење Европе под хришћанством“; то што је у Пољској говорио о источним и западним путевима, при том наглашавајући: „Ми Пољаци одабрали смо пре хиљаду година западни пут“; то што је у Пољској учио народ да се моли, „да снаге атеизма – снаге смрти – не буду јаче од снага живота, светлости вере“; то што је 1980. атеизам жигосао као „највећу опасност нашег доба“ и положај у земљама где су владари атеисти упоредио са античким прогањањима хришћана – која, међутим, ни изблиза нису била тако страшна како се до данас приказују целом свету.

Но, тај папа није само у Пољској трубио на јединство Европе, него где год је стигао. Тако на пример, кратко пре свог првог пољског путовања већ у Монтекасину, чији је манастир основао у VI столећу Бенедикт Нурсијски који је био по Пију XII „отац Европе“, а по Павлу VI, „патрон Европе“. Ту је папа Војтила такође приложио једну проповед на тему „Животни програм за целу Европу“. Концем 1982, celebрирао је у шпанском центру ходочашћа Сантјагу де Компостела једну „свечаност Европе“ и хвалио хришћански континент, „његову културу, његову динамику, његову предузимљивост, његову

способност да се конструктивно шири и на друге континенте, укратко све оно што чини његову славу”. А на тристогодишњи јубилеј ослобођења Беча од турске опасности, дошло је у септембру 1983. на изричиту Војтилину жељу, до „Европске вечерње службе” на бечком Хелденплацу, при чему је он, као већ толико пута, напао „произвољне границе”, призвао успомене на заједничку европску историју „од Атлантика до Урала” и као фермент јединства препоручио јединство „распростирања хришћанске вере”.

Јасно је шта представља побуду несумњиво офанзивне источне политике у поређењу са његовим најближим претходницима: најпре учвршћење римског католицизма саобразно „пољском моделу”, а коначно међутим „хришћански уједињена Европа”. Ради се, према речима кардинала Хефнера, о „неоевангелизацији Европе, неуморно захтеваној” од папе; њу ваља, тако ће рећи немачки примас 4. маја 1987. у Шпајеру, „код нас офанзивно спроводити”. Ватрени антикомунизам и антисовјетизам, посебно двојице последњих Пије – папа, наставио је дакле и наставља Јован Павле II. Он, с друге стране, плански тежи уништењу источног система и савеза држава и тиме, без икакве сумње, освајању православне цркве. Еуђенио Скалфари, директор листа „La Repubblica”, рано је открио Војтилино исконско реакционарно држање и препоручио му да се прекрсти у Пија XIII.

Папин пожудни поглед лежао је и лежи, осим на Пољској, нарочито на даљим такозваним рубним државама, дакле на онима које Ватикан, заједно с Пољском, одавно сматра најисточнијим бедемом Римске цркве, заштитним зидом и уједно базом за наступ против непријатеља. Линија се пружа од Аустрије и Мађарске, преко Словачке, Украјине, Белорусије и Пољске, до Литваније, Летоније, Естоније. Као „Antemurale Christianitatis” (Бедем хришћанства) против православне царистичке или комунистичке Русије, та линија је играла одувек нарочиту улогу у куријалној политици (в. књ. I, стр.183).

Ово важи, након Пољске, нарочито за Литванију, где је 75 процената становништва католичко (у Летонији 10 одсто), где су чак многи католици Пољаци, као што и Виљнус теоретски потпада под јурисдикцију пољског епископата. Такође се само по себи разуме да папа из Пољске познаје литванску суседну цркву, где „Хроника католичке цркве у Литванији”, тамошњи илегални часопис, на пример, овако подбада свештенички подмладак: „Ако из ма ког разлога имате везе са КГБ-ом, кидајте их – по сваку цену, макар и по цену сопственог живота...” Припајање Литваније Совјетском Савезу Ватикан није никада признао. И када је папа из Пољске хтео да на петстогодишњицу св. Казимира, патрона Литваније, посети ту земљу, совјетске власти су му из схватљивих разлога ускратиле улазак. Али, он је изјавио да ће једнога дана у сваком случају доћи у Литванију. (Уосталом, његови преци су, што је преко њега и постало познато, такође били Литванци, највероватније по мајци. А преко његовог оца, једног узорног официра, постоје извесне везе са Хабзбуршким царством; последње такође важи и за неке од његових претходника у овом столећу, за Пија X, Пија XI и Јована XXIII)

Заоштравање у источној политици показало се такође и према Југославији. Наиме, када је тамо у хрватској цркви отпочела нека врста „Степинчеве ренесансе”, један култ висококриминалног примаса и усташког партнера

Степинца, који је форсирао загребачки надбискуп Кухарић (в. стр. 130), папа је председника хрватске бискупске конференције Фрању Кухарића, 2. фебруара 1983, именовано за кардинала. Када је Војтила 1984. хтео да дође на завршницу славља хиљадугодишњице „хришћанства код Хрвата“ на Еухаристијски конгрес у Марији Бистрици, да би ојачао хрватски католички национализам, кардинал Кухарић је био предвидео и посету једном Маријином светилишту, које је поред осталог било веома поштовано за време католичких кољачких оргија у Хрватској. Насупрот томе Кухарић је из појмљивих разлога, одбио да у папину маршруту уврсти наикадашњи логор смрти Јасеновац, где је некада, под командом једног фрањевца, за четири месеца заклано четрдесет хиљада људи. Уместо папе, коме је улазак у земљу био ускраћен, Степинца је у Марији Бистрици славио бечки кардинал Кениг (са тим се добро слаже изјава словеначког бискупа др Вјекослава Грмича да је под Јованом Павлом II у Ватикану порастао утицај хрватских усташа).

Као што су папини кадрови у Пољској, у Литванији и Југославији агирали, подјаривали на преврат или отцепљење, тако сада ври и у Словачкој, коју је некада професор теологије Тисо у савезу са Хитлером и папством формално учинио независном, а у стварности војно и спољнополитички прикључио нацистичкој Немачкој (в. стр. 20), при томе је Тисо кратко време пре тога положио заклетву верности председнику Чехословачке (в. стр. 20). Данашњи развитак није лишен извесне пикантерије утолико што је чехословачки председник републике Вацлав Хавел, који је пре свога ступања на дужност црно на бело изјавио да „сигурно није прави хришћанин и католик“, „из многих различитих разлога, на пример, због тога јер ја тог свог Бога не поштујем и просто не могу да разумем зашто бих га поштовао“, ударио сада у сасвим друге струне када је баш папу позвао у своју земљу (коју је Рим толико дуго проклињао као „Хуситску републику“). Хавел, који је касније, у марту 1991. (као први државни поглавар једне чланице Варшавског пакта), посетио седиште НАТО-а у Бриселу и желео да своју земљу најрадије сместа учини чланицом НАТО-а, хтео је сада, сасвим исто као папа, да Европу види „под владом оних политичара који се осећају обавезаним хришћанским вредностима“. Да, он је Његову светост обасуо толиким хвалоспевима да је, према дневнику „Frankfurter Allgemeine Zeitung“, „портпарол владе говорио о Хавеловом „отварању срца“ пред Јованом Павлом II, што су многи сматрали „исповедањем“ председника који до сада није наступао као католик“.

Може се очекивати један нови сепаратистички развој у Словачкој.

И док је Јован Павле II, у комунистичким државама Источног блока чинио све што је, с обзиром на околности било могуће, како би поданике мобилисао против властодржаца, дотле је у Латинској Америци поступао сасвим обратно. Јер, тамо се стављао и ставља веома одлучно на страну високих капиталистичких властодржаца, а против подвлашћених.

Додуше, папа покушава, према опортунистичкој пракси још свенародног апостола Павла, да свима буде све и говори, на пример, пред радницима или сиромашнима друкчије него пред осталим круговима.

А у латиноамеричким сиротињским четвртима, пред индијанским кампезионисима, он без даљег подсећа на беду, њихово изабљивање, на то да

они имају право не само на милостињу, него и на делотворну помоћ. Онда он покатакд прича о „очевидно неправедном стању”, штавише изјављује: „А када то опште добро захтева, не сме се такође устручавати ни од експропријације!” Он, у начелу, може у својој енциклици о развоју „Sollicitudo rei socialis” да чак утврди као „карактеристичан принцип хришћанског социјалног учења”: „Добра овог света су изворно намењена свима” – али и овде, наравно, одмах додаје: „Право на приватну својину је важеће и нужно”.

Јер, тај папа је свакако, као што приличи њему једнакима, мајстор лицемерја. Тако он казује лепе реченице као на текућој траци: „Црква стоји на страни сиромашних, и ту она мора остати!” „Црква у целом свету хоће да буде црква сиромашних”. „Благословени су они, који су сиромашни пред Богом”. „То хоће црква да учи и да следи према Христовом примеру”. „Једина борба, једини бој коме црква хоће да служи је борба за истину и правду”. „Само оно друштво је на социјалан начин праведно које се труди да буде све праведније”. „Чините све што стоји у вашој моћи да та провалија не постане већа, која дели мали број богаташа од великог броја сиромашних који живе у беди”.

Има тога на десетине, не, на гомиле. Хартија је стрпљива. Али, не треба шкодити „сиротим богаташима” (ни себи) – гласи једна прастара поповска традиција. Да, свима се мора бити све, како би посао цветао. Тако Јован Павле II, може признати радницима права, али ће их такође подсетити и на њихове дужности; може приватну својину прогласити социјалном дужношћу, али ће такође нагласити и право на приватну својину; може да жели праведнију поделу добара, али неће допустити да Исус буде погрешно схваћен као револуционар. Он моли властодршце да више чине за подвлашћене, а Марију призива да заштити државе од преврата. Из сваког политичког угла, од крајње деснице до крајње левице, свако се већ одавно може позвати на Јована Павла II. „У Бразилу”, подругује се један тамошњи бискуп, „свако данас има свој папин цитат”.

А „Бразил” је свуда.

У својој инструктивној књизи „Карол Војтила – папа и политичар”, Алберт Кримс наводи као основни план многобројних говора овог „заступника Божјег” то да се он приликом избора теме прилагођава слушаоцима, излази им у сусрет и пред групом којој се у датом тренутку обраћа радо користи појмове који буде утисак да се са њом солидарише. Тако је у говору у Фавели Видигал, једној сиротињској четврти Рио де Жанера, осам пута казао „црква сиромашних”, што је један од кључних појмова „теологије ослобођења”, против које се папа у стварности бори. Тиме је отупео оштрицу тог појма, спиритуализовао га и променио му функцију.

Наравно, папа се залаже за раднике, поготову пред радницима. Он тада натиче чак пластични шлем на главу и подсећа на то да је и сам некада ишао у фабрику. Па то је, како каже католик Фросар једном лепом стилском фигуром, први пут откако су на земљи почели да ничу фабрички димњаци, „да је хемијска индустрија допринела образовању једног папе”.

Разуме се само по себи да папа пледира за то да човек има рад и зараду. Без рада и зараде он не само да се једва може експлоатисати, него је и опасан. Тако гледано, угрожавање мира харајућом неправдом може за Војтилу

свакако да буде проблем. Он апелује на владе, на одговорне, „да феномену растуће неправде дају првенство”. Зна он довољно добро да се број сиромашних не смањује него умногостручује, „не само у мање развијеним, него такође, што изгледа једнако скандалозно, и у снажније развијеним земљама”. А те земље су, како коментарише језуита Јоханес Шахинг, социолог на Папском универзитету Грегоријана у Риму, „великим делом” оне „које се означавају као хришћанске”.

Но, шта то вреди, када папа (употребљавајући омиљени пар супротности који, као што је познато, не потиче од њега) каже да „имање једних не сме изазивати штету бивствовању многих других”? Шта то вреди, чак и када с тим у вези падне реченица: „У погледу случајева нужне потребе, не може се дати предност обиљу црквених украса и скупоцених прибора за литургију. Напротив, могла би наступити обавеза да се таква добра отуђе, како би се невољницима за то дали храна и пиће, одећа и стан”. Да, шта вреди све то красно брбљање када се зна да црква кроз хиљаду, кроз хиљаду петсто година ниједном није отуђила своја блага – осим ако, а то се наравно догађало доста често, то нису чинили црквени великодостојници, који су тиме обезбеђивали богатство себи или својима. Ништа од тих блага, тих добара ни у побожном Средњем веку, нити у ново доба они нису никада уделили другима. Још су и црквени робови били неотуђиви, што иначе нигде није било! „Инвестиција у камење уместо у људе”, пише бивши католички професор црквеног права Хорст Херман у својој књизи „Црква и наш новац”, у којој он такође разоткрива „Побожну бајку о Каритасу” заједно са многим другим легендама о најбогатијој цркви на свету, која најмање 80 посто својих социјалних установа подмирује из општинских пореских средстава.

Шта такође вреди када папа жигоше данашње потрошачко мишљење, материјалистичку цивилизацију, „екстремни” капитализам, „извесне облике једног савременог империјализма”, извесне одлуке „привреде и политике” иза којих се „скривају истинске форме идолопоклонства: према новцу, идеологији, класи или технологији” ако је и његова сопствена црква у све то дубоко уплетена или ако од тога неизмерно профитира? Шта вреди, кад папа у „индикативне радње или начине понашања који стоје у супротности према вољи Божјој или добру ближњег” убраја изричито грамзивост и властољубље: „на једној страни искључиву похлепу за профитом, а на другој страни жудњу за влашћу, с намером да се другима наметне своја воља”, ако управо то као ништа друго карактерише баш историју цркве, најкасније од раног IV stoleћа?

Папа оптужује, али ничим не придноси фактичком побољшању свих тих језивих стања. Напротив. Његова властита црква исисава такође. Њој је, као што је доказано, потребно за њен сопствени апарат многоструко више од онога што она даје другима. Она гута с кожом и костима. С душама. Она хоће тоталитет, човека, власт. Status quo, нема сумње, одговара јој за то. Дакле, папа оптужује само привидно. Лицемерно. У свим његовим енцикликама, у свим његовим стотинама и хиљадама говора и изјава недостају детаљна, конкретна указивања, недостају привредни, социјални, политички модели. Стварна беда није за њега, црквеног политичара, никако разарајућа

привредна и политичка ситуација, него морална и религиозна атрофија. Беда проиходи из „структура греха”, она је „плод многих грехова”. С помоћу његовог (католичког) бића, сугерише он, свет може оздравити. Он проповеда „љубав према Богу и према ближњем” или, како је говорио Павле VI „цивилизацију љубави”. Али, зар то не знамо већ од пре две хиљаде година? И шта је постало од тога? Шта је постало од тога нарочито у оно доба када је црква била скоро свемоћна?

Од времена озлоглашених покоља од стране католичких Шпанаца и Португалаца, у којима су милиони Индијанаца тако језиво пали као жртве, Латинску Америку су век за веком изабљивали цркве и самостани. И док је клер и тамо био безмало свемоћан и неизмерно богат, народне масе, ситни сељаци, земљорадници, радници, незапослени, пропадали су у прљавштину и беде, а све до данас харају незнање, неписменост, хронична недовољна исхраненост и бескућништво.

До дубоко у XX столеће католичка црква је и у Јужној Америци служила као идеолошки ослонац владајућем систему угњетавања, једној колонијалној олигархији, с којом се била симбиотички стопила. Тек од пре кратког времена чини се да се то мења, од Друге генералне скупштине латиноамеричке бискупске конфедерације 1968. у Меделину. Прелати су се том приликом оградиле од традиционалног пасивног држања, фаталистичке оријентације ка оностраности. Осудили су „класни расцеп и унутрашњи колонијализам”, говорили о институционализованом насиљу, фундаменталним повредама људских права, неподношљивим условима живота и објавили: „Беда у нашим земљама је неправда која се чује до неба”.

Наравно, нису сви у тамошњој цркви тако мислили, постојале су антагонистичке тенденције, било је, поред социјално ангажованих свештеника или чак отворено револуционарно опредељених духовника, и црквених реакционара који су неједнакост, вапијућу до неба, називали „леgitимном и у суштини нужном”. Десни кругови, који су у латиноамеричком бискупском савету (CELAM) и тако били меродавни, састајали су се, вршили притисак у правцу друкчије интерпретације или ревизије меделинских закључака и борили се против „растућих марксистичких тенденција”, а пре свега против „теологије ослобођења”. При томе су им помагале нарочито Сједињене Америчке Државе, које су оцениле да су њихови интереси на југу угрожени. Реакционари су добијали новац од Ције, али су наишли на подршку и различитих европских цркава као и утицајних снага у Ватикану.

Још је Јован Павле I, за мало дана своје владавине, нашао времена да се осврне против подривања цркве од стране „теологије ослобођења”. Јасно је жигосао као „заблуду” тврдњу „да се политичко, привредно и социјално ослобођење поистовећује са спасом у Исусу Христу, да је Царство Божје једнако царству човековом, рецимо по формули „Ubi Lenin ivi Jerusalem” – где је Лењин, ту је Јерусалим... А почев од седамдесетих година борио се и кардинал Војтила против „теологије ослобођења” и као папа чинио је све како би је напао иза леђа – при том у најтешњој сарадњи са свим латиноамеричким диктатурама и „Сопственом земљом Божјом”, САД. Још пре него што је први пут крочио на мексичко тло, објављене су тамо ударне вести: „Теологија

ослобођења је погрешна”. Папа који се стално бави политиком, окренуо се против увлачења Исуса у политику, против тумачења Исуса као „класног борца”, против „разумевања Христа као политичара, револуционара и превратника”.

Јер, у стварности, Јован Павле II стоји у потпуности на страни владајуће класе, реакционарних црквених великодостојника у целом свету, политичких крвопија Латинске Америке и напослетку Сједињених Америчких Држава, које тамо, као и другде на свету, остварују своје интересе чак и преко брда лешева.

Тако се папа пре својих посета Латинској Америци радо саветује са властодршцима на северу континента; тако је непосредно пре свога пута у Бразил конферисао са америчким председником Картером и његовим пољским саветником за безбедност, Војтилиним „старим пријатељем”, Бжежинским; обојицу је „заступник Христов” примио у приватну посету. Пре свога пута у Никарагву и Централну Америку већао је са генералом Верноном Волтерсом, који је седамдесетих година био заменик директора Ције, као и са потпредседником Бушом и једном делегацијом националног савета за безбедност САД. Он свуда оперише заједно са овима, не напослетку и против сандиниста. С тим у вези, каже у септембру 1985. Ернесто Карденал, „он се налази у потпуној сагласности са председником Реганом, који такође хоће да уништи револуцију”.

Међутим, кооперација папе са Сједињеним Америчким Државама не ограничава се, ни у ком случају, само на дипломатске контакте. Она сеже од публицистичке, преко финансијске потпоре, до употребе трупа. Понекад чак Стејт Департмент хвали папине наступе, рецимо оне у Никарагви и Ел Салвадору. С времена на време, о пропаганди брину чак и тако велике америчке новинске агенције као што су Associated Press (АП) и United Press International (УПИ). Или, такође, латиноамеричке телевизијске установе које су тесно повезане са САД-капиталом, као што је, на пример, бразилско ТВ предузеће „O Globo”, једна од највећих приватних усана на свету и главни финансијер скупих папиних представа у Бразилу. Али, милионе и милионе долара одобрио је и амерички Конгрес, наводно за „хуманитарну помоћ”, а у стварности за „контраше” у Никарагви. Новац је надаље текао преко Ције за активности војних група. Или од америчког десничара, католика и мулти-милионера Питера Грејса, који је само једном приликом поклонио надбискупу Манагве, Обрандо и Браву, који га је за то молио, 25 до 30 милиона долара, наводно за куповину „круница, Библија и религиозних филмова”, будући да су они „делотворно оружје против комунизма”.

Сагласно томе, Јован Павле II је подупирао у Латинској Америци диктатуре, рецимо вођу једне религиозне секте и масовног убицу генерала Риоса Монта у Гватемали. Он је такође подржавао режим у Чилеу под генералом Аугустом Пиночеом, упркос Пиночеовом деспотизму и безбројним повредама људских права, против којих Свети отац иначе толико гласно и неуморно говори. У Бразилу је он назвао ministre и војнике који су илегално владали, репрезентантима нације, народа, а у владиној палати Жоао Баптисте Фигереда подвукао је да између Ватикана и бразилске владе постоје „официјелни

пријатељски односи”, „који никада нису били прекидани и који су током времена постајали све чвршћи и чвршћи”. Додуше, критиковао је мере планирања породице и побачај, но није изговорио ни словца о злостављању људи од стране режима, па чак ни о прогањању свештеника и бискупа, што је међутим била пракса којој је још у нацистичко доба прибегавао Пије XII када, додуше, немачким бискупима није фалила ни длака с главе. Зато није никакво чудо што је бразилска влада после папиног одласка објавила да она у потпуности стоји иза речи високог посетиоца.

Јован Павле II није такође никада осудио ни Сомозину диктатуру. Чак и када је тиранин бомбардовао сопствени народ, папа Војтила је сасвим уопштено проповедао мир и измирење. Да, његов нунције Габријел Монталбо налазио се за време разарања града Леона на једном Сомозином банкету, где је своје учешће отказао чак и амерички амбасадор у Манагви. Патер Мигел Деското, потоњи никарагвански министар иностраних послова, који је такође наглашавао „високи степен сагласности, између спољне политике Ватикана и САД”, једном је казао: „Када смо били бомбардовани и када је цели свет заузео став против Сомозиног геноцида, тада се из Ватикана није чула ни једна једина реч. Стидим се због тога”. Још након више месеци од Сомозиног пада папа је именовано једног деспотовог нећака за посвећеног бискупа Манагве, иако је градски надбискуп заједно са свим осталим бискупима земље, изричито протествовао против тога.

Латиноамеричке диктатуре подупиру човек из Пољске са истим интензитетом са којим се борио против источнблоковских диктатура. При томе је његово понашање поучно. Док, на пример, у свим својим говорима у Бразилу, а било их је 68, ни један једини пут није узео у уста реч „штрајк” иако је то из различитих разлога било нужно два месеца касније, поводом штрајкачког покрета у Пољској изјавио је да је право на штрајк чак једно „природно право”. И док је након убиства пољског свештеника Жежија Попјелушка одмах почео да говори о „мученику вере”, а Рим је најавио могућност његовог проглашења блаженим, игнорисао је католичке крвне жртве у Латинској Америци. „Од одржавања бискупске конференције у Меделину (1968), само у Латинској Америци је уморено 900 свештеника, међу њима тројица бискупа. Папа их је, у својим апелима за већом правдом, оставио неспоменути” (патер Анатол Феид).

Овде наилазимо на један пажње вредан, за Јована Павла II управо типичан феномен. Он уклања из свог видокруга све што му не одговара, он у свим својим изјавама прелази преко тога тако савршено, као да то уопште не постоји. А то ни у ком случају не важи само за време садашње, него исто тако и за прошле догађаје, а нарочито у погледу црквене историје, тако да се човек може запитати да ли је он уопште познаје?

У ствари, Карол Војтила је имао само мало времена за науку, по сопственом признању, „само мало година” за чисто научни рад. И још додаје: „Околности ми никада нису давале много времена за студије”. Он такође никада није, као што је опет сам признао, студирао филозофију, као што је уобичајено на универзитетима целог света. А црквену историју је можда посматрао само кроз апологетске наочаре.

Као краковском бискупу са бројним активностима није му остајало дневно више од два сата времена за размишљање, када би се, од девет до једанаест, повлачио у капелу, где је, према казивању једног секретара, био „простор у коме је обављао свој целокупни мисаони рад”. И том капелном размишљању он се по свему судећи, посвећује још увек. „Ако се ради о питањима вере, он неретко пише клечећи пред пресветим сакраментом. Отприлике као свети Тома Аквински, који је наслањао главу на монстранцу пре него што је говорио о еухаристији” (Фросар). Онда није никакво чудо шта се све из тога изроди... У сваком случају, Војтила као папа, наравно, има још мање времена. Пошто је већ у првој четвртини године свога службовања одржао толико говора и дао изјава, приближно три стотине. Те би тако и он као и његов претходник Јован Павле I свакако могао да се пожали како би више студирао да је знао да ће једног дана постати папа. „Сада сам стар и немам више времена...”

Али, ма колико много или мало знања поседује Јован Павле II он мора да има преголему потребу да себе или, што је вероватније, свет око себе лаже. У сваком случају он просто тврди: „Захваљујући Благовести црква поседује потпуну истину о човеку”, што ће му само најсиромашнији од сиромашних у духу веровати, као и људи који немају ни најмање појма о историји те Благовести, међу које, нажалост, спада већина човечанства, а нарочито верници. Но, управо овима би Војтила хтео да представи једну цркву чисту као сунце, те се тако код њега, кад год говори о њеној прошлости, редовно појављују празнине у тексту, само идеализације, сликања на златној потки – а често и потпуне дезинформације.

Тако папа не оклевајући тврди: „Рим је бискупска столица светог Петра”. При том за целокупну критичку хришћанску теологију не постоји никаква сумња у то, да Петар никада није био римски бискуп. Чак су недоказани његово борављење и његова смрт у Риму. Списак римских бискупа је, што се тиче првих деценија, чиста самовоља, накнадни фалсификат. А бискупије са тог списка су за прва два столећа тако несигурни као, рецимо, антиохијски или александријски епископски спискови.

У свом апостолском писму „*Mulieris Dignitatem*”, аутор цитира на самом почетку из „завршне поруке” Другог ватиканског концила реченицу: „Долази час, час је већ куцнуо, у коме се дубоки смисао позива жене потпуно развија, час у коме жена у друштву стиче утицај, значење, и положај који још никада до сада није био достигнут.”

„... час је већ (!) куцнуо...” После две хиљаде година религије која као година чини блаженим!

Тај папа, који се није стидео да једном довикне Нигеријцима, да је њихова култура „лишила жене одређених права”, прећуткује у целом „апостолском” изливу да је жена још код Римљана и Германа заузимала бољи положај неголи у хришћанству. Да је управо у хришћанству током два миленијума била нагрђивана и угњетавана. Да је важила за нечисто и ниско биће, за *fons et carut mali*, да су је искључивали од посвећења за свештеника и из свештеничког брака, да су је у хришћанству вековима најјаче оштећивали правно, економски, социјално као и политиком образовања, да су је, према текућим

заповестима Војтилиних претходника, из столећа у столеће прогањали као вештицу, мучили и убијали. Да је она морала да у потпуности живи по вољи свога хришћанског супруга, да је њему још *Corpus juris canonici* дозвољавао да своју жену примора да пости, да је батина, везује и држи затворену. А *Corpus juris canonici*, службени законик католичке цркве, важио је све до 1918. године!

Тај папа је у толикој мери неистинољубив, да неће да допусти чак ни „једно извесно неповерење” своје цркве „према женама”. Да, он тврди да став његове цркве нема „ама баш ништа са неједнакошћу, која је како еванђељу тако и традицији (!) сасвим страна”. Али, уместо да сада из те дуге традиције приложи одговарајуће доказе, он прескаче (након кратког помињања „Христа” и „Мајке Божје” као „доказа” и „сведочанства”) две хиљаде година безизузетног и често језовитог клерикалног озлоглашавања жене те већ у следећем ретку изјављује: „У текстовима Другог ватиканског Концила налазимо извесна места која показују колико много се црква брине за достојанство жене... у савременом животу, ако се оно исправно схвати”.

Папа сервира чак и стару апологетску лаж како је жена у хришћанству од самог почетка више уважавана него у било којој другој религији. За то се он, као што је обичај, служи Маријом: да је Бог „од жене рођен”. Послужује се формулом: „жена – мајка Божја”. Фалсификује чак и традиционалну, веома стару антитипологију Ева-Марија претварајући је у паралелу: примењује, постављајући по кратком поступку традиционалну апологетику на главу, стихове из Књиге постања, 1, 27, не само на Марију, него и на Еву. У ствари, већ је старозаветни Бог, према Књизи постања, 3, 16, запретио жени „многим мукама” и изјавио о мушкарцу: „Он ће ти бити господар”. У стварности, хришћански клер је више од хиљаду година на најдрастичнији начин супротстављао Марију, „девичанску Богородицу”, Еви, праслици жене, „у свако доба отвореним вратима пакла”, повезујући Марију са богоматеринством, икупљењем, спасом, чистотом, а Еву, то јест жену, са завођењем, грехом, смрћу. „Маријански покрет”, пише католик Фридрих Хер, „и бацање проклетства на жену, грешну путеност, ’злу госпођу света’ стоје у тесној међузависности од XII до XX века”. Али, та међузависност сеже све до у VII столеће.

Више пута папа понавља да је Бог створио мушкарца и жену по свом облику, али прећуткује да управо највећи богослови његове цркве жену понижавају, да Амброзије, Јован Златоусти, Августин пишу да жена није створена по облику Божјем, већ је ниже биће, слушкиња мушкарца, она је, тако ће рећи Тома Аквински (који је још у XIX веку подигнут на пиједестал првог учитеља католичке цркве), телесно инфериорна а духовно је „обогањени”, „промашени”, „неуспели мушкарац”; да његов претходник Енеа Силвио, папа Пије II, у позном XV веку наукује: „Ако видиш жену, мисли да је она ђаво, једна врста пакла”. Ту нигде нема ни говора о „облику Божјем”, већ напротив клерикална кампања блаћења сеже све до у XX век.

Чак жена теолог из Токија, Елизабет Гесман, која се свакако убраја међу верне кћери цркве, изјављује у свом коментару да папин често понављани обрт о достојанству жене „ни у ком случају не одговара стварној слици жене мушких теолога из патристике и схоластике до у наше столеће као ни

црквеној пракси”, да се папа дохватио те теме „тек под притиском савременог секуларизованог (!) друштва и његовог осећања живота”; а ја опет додајем: након скоро две хиљаде година хришћанског презирања жене.

Кад год Јован Павле II говори о браку, он говори и о његовој „сакраменталности” или је барем спомиње – што је утолико нужније јер је управо у хришћанству брак био дуго унижаван и од стране највиших ауторитета. Додуше, наводно га је још „Исус Христос” био подигао у свету тајну, пошто се, како гласи једна колико стара толико и гротескна паралелизација, „на крсту жртвује за своју невесту, цркву”; пошто „се подаје као искупитељ човечанства и сједињује га као своје тело са собом”. Тим путем, вели папа, Господ објављује „праистину о браку”, „сасвим открива” план Божји о њему.

Ту маломумну изјаву гута верујући хришћанин из века у век и не слутећи како су најугледнији богослови од античког доба, Јустин, Тертулијан, Ориген, Амброзије, Хијеронимус, Златоуст, Августин обезвређивали брак и супротстављали му нарочито девичанственост. Маса хришћанских „лаика” напосто не зна да је њихова црква брак дуго трпела само као нужно зло, штавише, да је идеја о „светој тајни брака” настала тек у XI и XII веку, у сваком случају после једног миленијума историје спасења! Напосто хришћанин лаик не зна да је црква признала закључење брака и без свештеника до у XVI столеће, до Тријентског концила, који је, међутим, са своје стране, још анатемисао свакога ко није називао бољим девичанственост или безбрачност.

Али данас Јован Павле II узвикује: „Високо поштујте пре свега чудесно достојанство и милост брачног сакраменталног!” „Супружници морају да верују у моћ свете тајне, која их чини светим”. „Бог позива супружнике да брак чине светим”. Зар Бог? Ма папа! Но, практично ту нема никакве разлике, заинат свој сивој теорији!

Папа 1980. даје поуку UNESCO-у: „Проблем образовања био је увек тесно повезан са послањем цркве”. У стварности, са хришћанством је започело језиво пропадање образовања у односу на античке Грке и Римљане; још је најстарије хришћанство било изразито непријатељски настројено према образовању; не наука и истраживање, него религија, глад, нечистоћа и сузе били су велики хришћански идеал; и код највећих црквених отаца и папа одиста су колосално бујали опседнутост духовима и празноверје. Већином су антички натпастири били неписмени. Вероватно чак ни све папе још у IX, X веку нису знале да читају и пишу. У католичкој Шпанији још у раном XX веку скоро две трећине свих становника били су аналфабете. Као што је и у папској држави школа била особито лоша а проценат неписмених један од највиших у Европи. Па још 1956. у папиној земљи готово пет и по милиона људи није знало ни да пише ни да чита.

У Аушвицу је Војтила подсетио на уништавање Јевреја, на народ, „чији су синови и кћери били проклети на тотално истребљење”. Али, ниједне једине речи о многим, тако многим вековима крваве хришћанске предисторије! Све што се тада папи отело било је указивање, још једном, на Други ватикански Концил, који оплакује „све изливе мржње, прогањања и манифестације антисемитизма, који су икада и од било кога били управљени против Јевреја”. Ни словца о томе, да је прво велико „коначно решење” јеврејског

питања уследило већ од стране једног католичког великодостојника и учитеља цркве, св. Кирила Александријског, хиљаду и по година пре Хитлера; да су се још тада димиле синагоге, потпаљене од хришћана; да су управо многи од највећих црквених отаца били бесомучни антијудаисти. Ни словца о свим грозоморним понижавањима, прикрађивањима, мучењима и покољима кроз цели католички Средњи век и Нови век, један крвави траг који води директно у Хитлерове гасне коморе, што иначе чак и многи католички теолози данас већ признају.

Године 1976. Војтила је у Ватикану викао пред Павлом VI: „Језива је слика људског живота у тоталитарним режимима, у којима је човек лишен свога суштинског темеља постојања: слободе свога властитог суда и свога властитог делања”. Наше „прогресивно” столеће је „постало епоха новог ропства, концентрационих логора и крематоријума”. Новог ропства – старо је постало у Антици и хришћанском у Средњем веку! И не само једно столеће, него дуже од једног столећа. А уместо крематоријумских пећи имали смо ломаче инквизиције и бискупске пећи за спаљивање вештица. А највећим хрватским концентрационим логором смрти командовао је још средином XX века четири месеца један фрањевац (в. стр. 146).

Када папа у енциклици „Искупител човечанства” пише да су се у првој половини нашег столећа „развили различити тоталитарни државни системи, који су онда, како је познато, водили у стравичне катастрофе...”, он наравно прећуткује да су се све фашистичке диктатуре онога времена етаблирале уз најтешњу помоћ папства, те да су тиме папе, Пије XI и Пије XII нарочито криви за „стравичне катастрофе” – а доказ за то је управо у овој књизи изведен на стотинама страница.

Јован Павле II такође извештава, да се „Света столица” трудила да закључењем конкордата спречи „најгоре”. У стварности, она је хтела за себе – и само за себе и своју цркву, што је била стална пракса – да извуче најбоље, и она профитира од тога још и данас (в. књ. I, стр. 278). Папа Војтила се такође не плаши ни тога да преузима и шири пола столећа стереотипно понављане лажи о отпору немачких бискупа Хитлеру: наглашавајући, рецимо, растуће упозорење немачког бискупата на „опасности новог покрета”, „протесте бискупа и интензивно просвећивање и поучавање верника”, „храбре проповеди и изјаве многих натпастира” итд.; подсећајући такође и на „непоколебљивог вероисповедника, бискупа – конфесора кардинала Клеменса Аугуста грофа од Галена”. Али, „непоколебљиви” вероисповедник „је потписао без изузетка сва пастирска писма немачког и потом „великонемачког” бискупског ординаријата која су подржавала Хитлера и његов рат. Он је, наравно, такође држао и одговарајуће сопствене говоре и баш у време великог погрома над Јеврејима, ауторизовао је полагање војничке заклетве Хитлеру (в. књ. I, стр. 282). Он је касније своје пале ратнике („Кад бих могао, и сам бих ишао са њима...”) уздигао чак у близину мученика за веру и о њима фразирао у једном пастирском писму још 15. марта 1942: „Они су хтели да буду даваоци крви, како би народ оболео од старачке слабости и других зала оздравио и процветао. Они су хтели у једном новом крсташком рату с војничким покликом ’Бог то хоће’ да поразе бољшевизам, како је то пре мало година шпански ослободилац Франко у једном говору с хришћанским циљевима славио у Севилији”.

Али, католички клер, поготову високи, чак и у непријатељском иностранству често је стајао на страни Хитлера и његове државе (в. стр. 75 и 88), штавише и у самој Пољској. Нико други него Вишински, којега је Јован Павле II, 1979, јавно славио ни мање ни више него као „човека неуобичајеног формата”, којега је хвалио као „завршни камен целе цркве у Пољској”, као израз „снаге фундамента на којем црква почива”, чак је и тај потоњи кардинал и примас Пољске, још 1938, дао да се напише у часопису „Ateneum Kaplanski”, који је он уређивао: „Данашњи Трећи Рајх не репрезентује само један одређени политички систем. Он је предузео титански покушај остварења великих идеја које треба да донесу препород човечанства... Захваљујући томе, Немачка је поред Италије постала предводник једне идеологије од општечовечанског домаћаја. Кроз отпор против интернационалног комунизма он је ојачао своју политичку позицију... Својим антикомунистичким држањем немачки националсоцијализам је допринео томе да је заустављена опасност од настанка једне болшевичке Европе. У том погледу он је заслужан за цело човечанство”! Као и Вишински у Пољској.

Исто тако су папа и његова црква заслужни за човечанство. О, тај „Свети отац” и те како радо подсећа на то – неуморно, тврдоглаво, рецимо на то како њему стално изнова боду уши и очи пароле његових комунистичких противника у Пољској. А то је исти метод, штавише исти циљ: туторство над масама ради сопствене користи. „Црква”, тврди папа, „се бори за човека свуда, под свим режимима, на сваком континенту, у сваком културном кругу и у свакој цивилизацији”. У стварности, црква се наравно уопште не бори „за човека”. Она се бори за себе, за клер, нарочито за високи. Ипак, папа даље тврди: „Људима смо потребни, потребни смо им преко сваке мере”. И то је исто тако неистина. Јер, људима црква није потребна. Људи могу да живе без цркве веома добро, то доказују милиони. Али црква, односно клер, не може да живи без људи. То је истина. А њу папа поставља на главу, што је у његовим круговима уобичајено.

У тај оквир спада такође и његова тврдња, да је борба против религије у исти мах увек и „борба против човека”. „Праведно друштво не може постојати тамо где се закони духовног живота човековог не респектују у потпуности и до темеља. А ти закони се могу сажети у праву на слободу религије и слободу савести...” Сасвим на страну то да се „закони духовног живота”, под условом да такви „закони” постоје, могу дефинисати и на сасвим друкчији начин: Војтила заправо увек мисли само на права Римокатоличке цркве. Јер за слободом религије, слободом савести католичка црква запомаже само када је и она сама у невољи. Али, ако она сама може друге да натера у невољу, онда то изгледа сасвим, сасвим друкчије. Или, где је то она загарантовала паганима, „кривоверницима”, Индијанцима слободу вероисповести и савести? У мучилиштима? На ломачама?

Још су папе XIX столећа, Гргур XVI, и Пије IX проклеле слободу савести, слободу вероисповести, као „лудило” (*deliramentum*), као „гнусан закон” (*infanda lex*). Још средином XX века кардинал Курије Отавијани у погледу протестантских мањина Италије и Шпаније труби целом свету: „У очима правог католика је такозвана толеранција неумесна”. А такође су својевремено

у Мадриду католички студенти, који су се сматрали „у пуном смислу речи наследницима духа инквизиције”, опљачкали једну англиканску капелу. У Пољској су 1979, после првог „ходочашћа” папе Јована Павла II, католички жупници са својим црквеним општинама насилно запосели читав један низ евангелистичких цркава и протерали одатле протестанте. И једна даља окупација цркава уследила је Пољској 1981. Ту се евангелистички хришћани не убрајају у пољску нацију. Уопште узев, протестанти су у истински инквизиторском, истински противреформаторском духу или, боље рећи, злодуху „материјал за прекрштавање – или за спаљивање”. Тако се горко руга бивши језуита Питер Хеблетвајт, који о самом себи каже: „Ја сам уписани, активни, верујући и (верујем) веран католик”. Шта тек има да се догоди у православној Русији, ако папство једном и тамо буде мисионирало! Извесну дозу укуса дају крвави крсташки походи у Пољској између два светска рата и у Хрватској.

Али најлуђи комад, који себи може да дозволи ваљда само један „Свети отац”, је хладно и уједно патетично величање једне од највећих крвавих оргија у светској историји, покољ милиона и милиона Индијанаца за само неколико деценија, да, делом за само неколико година, приликом освајања Јужне Америке од стране католичких Шпанаца и Португалаца. Скоро је невероватно како папа Војтила хвали мисионарско дело при коме су верни Маријини обожаваоци, који су готово свакодневно славили св. мису и св. причешће и све започињали у име безбројних светаца, вешали људе редом, небројенима одсецали руке, носеве, усне, дојке, своје жртве растрзали између два коња, два кануа или их везивали за топовске цеви па их онда разносили барутом, трудницама парали трбухе, новорођенчад размрסקавали о стење или бацали у воду, своје псе гониче хранили живим индијанским бебама. И цело то „узвишено” дело покрштавања Јован Павле II може „данас да посматра само с дивљењем и захвалношћу”, да хвали као „евангелизацију”, „објаву Благовести”, „доба спасења”, као нешто, где је „започело тако много тога лепог”, где је Бог сам „отпочео добро дело”, „где је вера била истинита” и где „су деловали гласници вере” „да би штитили достојанство урођеника и наступали у прилог њихових неприкосновених права”, да би „царство Божје... чинили присутним”, када је црква била „права институција”, „која се залагала за правду и права људи уопште”. „Одатле се касније развило... прво међународно право”. Касније сам тај грандиозни мисионарски масакр у свом спису „Један папа путује на место злочина” систематски супротставио фразама Јована Павла II – а потом објавио и у свом делу „Opus Diaboli”.

А баш тај папа – по методу: „Држ’те лопова!”, када је тај који виче сам лопов – подсећа сваком приликом која му се пружи за то, како су многи људи били угњетавани, дискриминисани, убијани само зато што су хтели да остану верни својој вери – у ствари само зато што нису хтели да постану римокатолици. Јер све друго код тога папе, без имало сумње, као и код сваког доброг папе, не вреди ни по луле дувана. Зло он види код других. Неуморно указује на то. „Како би се могло заборавити зло које човек наноси човеку? Концентрациони логори, мучења, сви механизми тлачења и разарања онога што је најхуманије у човеку?” А свега тога као да никада није било у цркви,

ако се читају хиљаде Војтилиних говора и изјава. Заборавити све: епохе, столећа, масовне покоље невиних људских жртава моћи игнорисати као какву ситницу да би се опет могло надовезати на Библију, чак и на Књигу постања, као да од тада ничега није било – е то се назива „дар милости” Светога оца.

Један такав папа се усуђује да стално изнова говори о „слободи”, као да је то нешто најразумљивије на свету. То је појам којим се он служи изузетно често и који, по њему, не сме бити побркан са „лажним појмом слободе”, то јест са „аутономном снагом самоодржања – ради сопствене, егоистички схваћене добробити” – осим ради безграничног егоизма цркве.

Подређени појмови слободе, који за папу у стварности стоје изнад ње, јесу „слобода савести” и, наравно сасвим особито, „слобода вероисповести”, у ниподаштавању којих Карол Војтила види „чак ратну опасност”! У сваком случају, слобода савести и слобода вероисповести су много важније него, рецимо, чак и право на рад и хлеб, оне су „много дубља права људског духа”, спадају у „његова објективна права”, у „људско достојанство”. Но, при том папа и Курија под слободом религије не подразумевају, као међународне конвенције и декларације УН, само субјективно право свакога да своју веру слободно исповеда без штетних последица по себе, него и да је може јавно испољавати. Тако је папа демонстративно изјавио пред Организацијом УН, 2. октобра 1979, да „социјална природа човека” захтева да он „унутрашње акте религије изражава према споља, да са другима у верским стварима стоји у заједници и своју религију заједнички исповеда”. Католик Хамел с тим у вези сматра да католицизам – за разлику од многих других религија, за чије практиковање је довољан скоро само слободни оквир породице – тражи „много јавности” за своје „самоприказивање”. Јер, наравно, њему је пре свега и стало до деловања према споља. Он хоће што је више могуће да „катехизује”, да „евангелизује”, што ће рећи да индоктринира. Он хоће да се шири, он хоће моћ, при чему је његова моћ, разуме се само по себи, увек и политичка моћ и то она треба и да буде. У последњој консеквенци, католичка слобода религије се јавља као слобода за католичку религију и угњетавање или, уколико је могуће, истребљивање свих других. И оно што је при крају антике и у целом средњем веку била стална пракса, могло би опет једном да постане стварност.

Консеквентно је, да мисија за Јована Павла II игра велику улогу. По његовој дефиницији, сви хришћани су „мисионари”. Њихов је задатак да „све људе” учине Христовим следбеницима. Хришћанство треба да припада „свим људима”. Тако за тог папу стоји такође и хришћанска антропологија у средишту, она је тотална, и то толико, да он може да наукује како је развој до савршенства „целог човека и сваког (!) човека” на темељу Бога и Христа најдубља унутрашња обавеза – при чему он наравно само понавља оно што је још његов претходник Павле VI наглашавао 1967. у „*Populorum progressio*”: „утеловљење у Христу, који чини живим”, је „последњи циљ и последњи смисао људског развоја”. Ако уопште постоји неки тоталитаризам, онда је он код њих! Њима он и јесте потребан – зато што ту у бити ништа није у реду, јер би се без њега све стропоштало. А до тога ће једног дана и доћи.

Бар исто толико често као о слободи, о слободи савести и вероисповести, тај папа говори и о „људским правима” и „људском достојанству”; он, глава Римокатоличке цркве коју хвали као „експерта за човечност”, али која сама, из века у век, није признала ниједну од тих слобода, која је против њих наступала мучилиштима и ломачама, крвавим оргијама и преваром, која је злочинима оптерећенија од било које друге цркве на свету; наступала је уништавањем пагана, Јевреја, Индијанаца, принудним покрштавањима, крсташким ратовима, инквизицијом, деспотијом, поробљавањем и колонијализмом, сексуалном репресијом, озлоглашавањем и обесправљивањем жена, изабљивањем скоро сваке врсте, најмрачнијим финансијским пословима и у најновије време (с ликвидираним мафијашким банкарима Калвијем и Синдоном) – он нема ни једне једине речи о свему томе, он је без икаквог сажаљења и признања. Само празна места у тексту, идеализовање, сликање на златној потки. Лично Војтила је оставио у служби тешко оптуженог шефа Ватиканске банке, бискупа Марцинкуса, чак га је унапредио; коначно: „Човек не може да води цркву са Ave Maria” каже Марцинкус – што је вероватно једна жаока против папског култа Марије.

Војтила, који је већ у свом краковском надбискупском грбу носио „М” за Марију, преузео га је и у свој папски грб. Такође је сместа дао да се у његовим римским одајама постави слика Црне Мадоне од Ченстохове. Да, имао је (маријански) обичај још из свештеничког семеништа, којег се придржавао још и као бискуп и кардинал, да наине цедуље са белешкама, које је исписивао за време каквог предавања или конференције, не означаје бројевима страна, него речима из „Ave Maria”. Не, то није никаква празноверица, нити подавање некој магији, како би могли да помисле плитки рационалисти. Пре ће то бити у игри оно од папе високоцењено „харизматичко”, „спиритуално”, вероватно се ради ту о оном „пасторалном слуху за све оно... што долази од „духа””, како он то формулише у писму свештеницима од 16. априла 1987; можда чак једна врста израза оне, како је рекао исте године приликом посвећивања Аугсбуршког свештеничког семеништа, „духовне или мудросне теологије, која надилази поступак научне аргументације и индивидуалног знања те сагледава последња питања у Богу, као основу и смислу свега знања”. Ко то зна.

Карол Војтила је изгубио старију сестру шест година пре него што се родио, а мајку када је имао девет, и она му је ускоро све болније недостајала. Као двадесетогодишњак, како се исповедио, био је већ изгубио све људе за које је могао да каже „ја сам их волео”. Могуће да је недостатак „сваког женског присуства” у кући условио његово „идеализовање Бога Мајке” (Хеблетвајт). Односно, да је барем могао да се придружи другим факторима. Молитвама „Ave Maria” додуше, ту је Марцинкус у праву, црквом се не може управљати. Али је Маријин култ, поготову код папа, често веома разоран. Пример је Пије XII. Јер, Марија није само Чедна, Чиста, Краљица крунице и маја, него такође и велика хришћанска (католичка) богиња крви и рата, чије су „цркве Марије од Победи” прекриле цео Запад. И папа је, као и сви стратеги култа Марије, сасвим очигледно укалкулисао Мадону у своју офанзивну стратегију.

„У истински маријанској динамици историје” посветио сам у свом делу „Opus diaboli” посебно поглавље: „Убијање с Маријом”. А монографија Хорста Хермана о Војтили, „Света луда”, с правом наглашава да од Пија XII није било ниједног толико маријански оформљеног папе попут Јована Павла II; да су на његовим путовањима посете местима ходочашћа Марији биле без даљег кулминационе тачке, као, на пример, Маријиним светилиштима Нок у Ирској, Лорето у Италији, Гваделупе у Мексику, Јасна Гора у Пољској; да је и његово обожавање Марије такође „израз једне врсте политичке теологије”, да је и за њега Марија „једна победница”, да је призивао „владавину мајке”, њену „све потребнију владавину...”

Као надбискупа Марцинкуса, тако је папа Јован Павле II оставио у служби и друге веома озлоглашене прелате (које би његов непосредни претходник вероватно био најурио), на пример Марцинкусовог пријатеља надбискупа Чикага Џона Ц. Кодија, који је између осталог бацао силан црквени новац на једну љубавницу, коју је довео у Рим чак и на своје именовање за кардинала. Без обзира на све скандале и њега је папа задржао – да ли из страха, да ли га је опомињала судбина његовог претходника Лучанија? – на истом положају, на коме је Коди издахнуо изговоривши, кажу, знамените речи: „Желим да опростим својим непријатељима – али Бог неће”.

Али, поред тих широм света озлоглашених прелата под Војтилом је постепено дошао читав низ „именовања бискупа од којих се диже коса на глави”, што је приликом папиних посета понекад доводило до тога, да су, као 11. маја 1985. у Ден Бошу, „улице биле пуне као изумрле”.

Уопште, већ задуго су многи католици резигнирани, протестују, показују своје разочарање. Коначно, у чему се састојао, у чему се састоји онда конзервативни модернизам Карола Војтале? У чему се састоји пољски модел „стваралачке везаности за традицију”, једне врсте „прогресивног конзервативизма”? У непрестано подјариваним јатима свештеника, у сталним позивима на мисионарење и евангелизацију, у групама министраната, групицама лектора, у брачном образовању, ако је такође могуће и са психолозима и педагозима, који су зацело већи католици од папе, у једном перманентном „пасторалу”, једном тоталном, снажно са сакраментима повезаном катехизирању, у борби за нове цркве, нове парохије – „пољска црква је некад била богата” (Трост). То „ново” састоји се у акцијама „оаза”, све више акција „оаза”, у којима се млади људи сагласно нацистичкој изреци „Ко има младост, има будућност”, уосталом такође сагласно и познатој нацистичкој пракси – воде на брда, на језера, у шуме, те им се тамо излаже оно исто, што иначе чују у црквама. Укратко, то је стара, устајала водица у привидно новим меховима. А како се то херојски одвија, показује опис једног успона на врх Татра у кишној олуји: кардинал у планинарском дресу, пољски олтар са два разапета кишобрана – „и невреме није растерало 600 младих људи”.

Хероји, хероји!

Сва та искуства, успомене Војтила је донео са собом у Рим. „Све ме то прати на столици светог Петра... Пред очима и у срцу чувам панораму Кракова, Бескида и Татри. Жртвујем тај многољубљени предео и целу земљу Пољску, али пре свега њене људе, Господу...” У жртвовању људи црквени

кнезови, поготову папе, били су одувек велики (в. књ. I, стр. 74). За име „Бога” ниједна жртва не може бити довољно велика!

Да, полако се стишавају буре одобравања, омладина више не сарађује како ваља, све веће су гомиле верника којима не одговара „породични пасторал” Јована Павла, ни његова морална теологија; ни његова „неистина о браку”, његова борба против спречавања трудноће, стерилизације, побачаја, које он именује у истом даху са употребом нуклеарног оружја као претходнице атомског рата, ни његова борба против хомосексуалности и чулног задовољства, његов ратни поход за целибат. Да, многи католици сада гунђају, жале се, вичу за олакшањем, за више либералности. Али, побогу, зашто?! Па ко хоће да буде католик, треба свој католицизам и да осети.

Али баш то многи неће – они полутани, који неће да буду ни скроз–наскроз католици, а ни да сасвим престану да то буду. Те тако они ишчекују следећу конклаву, да би онда опет наново пали у екстазу, грозничаво дрхтали... Али, побогу, зашто?! И следећи папа ће, у начелу, захтевати од њих да прихвате исто: примат Рима, папску непогрешивост, догму о Тројству или о Сину Божјем Исусу или догме о Марији. Што је дефинисано, остаје дефинисано. Свака промена учинила би папу „јеретиком”. Континуитет је битан чинилац ватиканске, хришћанске, религиозне политике уопште. Управо веродостојност према верницима то одавно захтева. Промене су могуће још само на периферијама. Далекосежне промене, неки потпуни преокрет, недопустиви су догматски и морално. У свему начелном важи: *semper idem*.

Ergo, од верника ће се и убудуће у централним стварима очекивати да прихвате оно што се очекивало да прихвате и верници у прошлости. Додуше, сваки „Свети отац”, зависно од нарави, порекла, образовања, датих околности, усмерава се нешто друкчије ка светским збивањима. Ипак, у основи, све остаје по старом. Маса се морају водити на узици да би се могле измузати. Да ли се оне водају нешто конзервативније, неоконзервативније или псеудолибералније, не мења ништа у суштини. „Концепција улоге биће друкчија, али ће улога остати иста!” Тако се изразио директор једног римског позоришта након избора венецијанског патријарха Ронкалија за папу (Јован XXIII). Тешко да се може боље погодити у срж тог проблема. Сваки нови папа игра додуше своју улогу нешто друкчије, но ипак сваки игра исту улогу – и покатакд један део света игра заједно са њим.

У време писања овог елабората ова књига је била у штампи за тржиште у Србији, а представља превод већ објављене књиге у Немачкој. У цитираном тексту представљене су фусноте које указују на извор података, а ради се о аутентичним и јавности познатим текстовима и документима. У питању је текст аутора који низ година професионално прати рад Ватикана и његових папа. Познат је по великом броју књига које је објавио на ову тему и сигурно представља најозбиљнијег аутора који је писао и данас пише аналитичке текстове о Ватикану. Његови закључци и констатације о Јовану Павлу Другом су значајни, а у овом, цитираном тексту, аутор, поред тога што износи критичке осврте на активности овог папе, јасно доказује да је Јован Павле Други био спреман на све, независно од јавних изјава којима је по правилу прикривао основну црту своје активности. Особа са толиком количином

лицемерја и покварењаштва, као што је то Јован Павле Други, сасвим очигледно спремна је и на ратне злочине. Дакле, овај текст је још једно сведочанство да постоји сасвим основана сумња да је Јован Павле Други најодговорнија особа за све злочине који су извршени на територији бивше Југославије од 1991. године.

8.

У књизи „Трилатерална комисија” друго издање, аутор проф. др Смиља Аврамов, издавач „Идиј” Ветерник, штампа „Идиј” Ветерник, 1998. године, објављени су текстови:

8. 1. На страницама 46 и 47:

Пленарна заседања обезбеђује полицијска служба државе у којој се одржава скуп; она не представљају тајну у строгом смислу речи, мада су затвореног типа, и о току дискусије се не дају никаква саопштења. Зависно од теме која је на дневном реду, понекад се позивају и специјални гости. Тако су, на пример, заседању у Риму, које је одржано од 17. до 19. априла 1983, присуствовали Клиби (Chebli Klibi), генерални секретар Арапске лиге, и Левер (Harold Level), председник управног одбора Светског јеврејског конгреса. Присутнима се том приликом обратио и папа Јован Павле II.

Аутор наводи чињенице на основу којих може да се закључи да је Трилатерала потпуно приватна институција, можда не тако јасно институционална у смислу правног везивања за неку међународну организацију, али утицајна преко чланова који су најзначајније личности политике и великог капитала, с тим што је њен рад апсолутно тајна. Таква позиција омогућава Трилатерали да свако мора са њом да разговара и подноси извештаје. Те и такве организације Јован Павле Други обожава, јер он и не може другачије да функционише осим конспиративно.

8. 2. На страници 82 објављен је текст:

Прекретницу у тој, условно речено, статичној позицији Трилатерале и узајамних оптужби, представљао је долазак на чело САД-а Роналда Регана, његово приближавање Ватикану и стварање моћне световно-духовне алијансе за борбу против комунизма. Папа Павле II примио је, априла 1983, делегацију од 200 чланова Трилатералне комисије. Вредно је забележити начин на који се делегација представила. „Ми представљамо добровољно удружење, ретко али не и јединствено, комбинацију искуства и одговорности у вештини владања, у представљању и одбрани радника, у руковођењу бизнисом, било јавним или приватним, у унапређењу и трансферу знања, у прикупљању и ширењу информација, у вођењу једног све више међузависног света”. Представили су се, дакле, као истинска светска влада.

Нова алијанса, Трилатерала – Ватикан, укључила је убрзо и Израел, и деловала је врло ефикасно иза сцене на разбијању Источног блока. Међутим, унутрашњи неспоразуми су и даље оптерећивали Трилатералну комисију и деловали дестабилизирајући на односе трију региона.

Пленарним заседањем у Риму обележена је 10-годишњица деловања Трилатерале; том приликом су са жаљењем изречене констатације да постоје

дубока размимоилажења између чланова Трилатерале у вези са низом значајних питања. Превазилажење тих разлика сагледано је у разради „велике стратегије”, којом би се коначно „поразила совјетска империја”. Страх од СССР-а био је једини, неприкосновени чинилац који је повезивао трилатералну алијансу, и терапија за превазилажење супротстављених ставова. На пленарном заседању у Мадриду, одржаном од 17. до 19. маја 1986, дискусија је вођена о продубљавању кризе у СССР-у. Главну реч имао је Дејвид Рокфелер, који се управо вратио из СССР-а, где је у Бакуу водио разговоре са представницима пословних кругова о могућности заједничких инвестиција у нафтну индустрију. Геостратешки оквир за вођење политике према СССР-у у наредном периоду разрадио је Бжежински, пре доласка на власт Горбачова и објављивања „перестројке”. Треба, међутим, истаћи да је у целости примењен у постхладноратовском периоду”.

У овом тексту се износе подаци које цитирају сви аутори који професионално прате рад Јована Павла Другог. Однос и договори на релацији Јован Павле Други и Роналд Реган одредили су судбину многих држава, а крвави сценарио су смислили за разбијање Југославије.

8.3. На страницама од 123 до 134 објављен је следећи текст:

У извештају припремљеном за пленарно заседање ТК 1977. о односима Исток – Запад, констатовано је да су „промене непредвидиве”, било да се проблему приђе са становишта „комунистичког веровања о законима историје”, или западних идеја о „светском поретку”. Западна Европа је стабилна, констатује се у извештају, и „њена демократија је атрактивна за масе”. Али је њена главна слабост виђена у „недостатку кохезије у односу на међународну политику”. Посебан одељак у извештају посвећен је Југославији; он је под називом „Будућност Југославије”, а отпочиње следећим речима:

„Југославија је једина земља у Европи о чијој дугорочној политичкој оријентацији нема прећутног споразума између Истока и Запада... Југославија је формално несврстана од прекида Тита са Стаљином; али постстаљинско руководство СССР-а прихватило је то као чињеницу живљења, али не и као трајну”. Југославија је на то реаговала балансирањем, додаје се у извештају, како у међудржавним, тако и у међупартијским односима, али постоје јасни индикатори о трајном и дугорочном притиску СССР-а, како на Тита, тако исто и на његове наследнике. Уколико се таква оријентација прихвати у Југославији, била би измењена равнотежа снага у Европи и „не само што би Совјетима била обезбеђена позиција на Јадрану, него би била обесхрабрена комунистичка аутономија на Истоку и Западу”.

Аутори извештаја, очито изванредно обавештени о стању у Југославији, указали су на једну другу, још већу опасност, по њену будућност: „Имајући у виду континуиране, озбиљне националне тензије унутар Југославије, нико не може бити сигуран да ће „криза око наследства” (Титовог) бити избегнута, што Совјетима може пружити шансу за индиректну интервенцију, у најмању руку, ако не и директну, која би се могла стрмоглавити у велику међународну кризу... Због недостатка прећутног споразума између Истока и Запада о будућности Југославије, и због значаја земље за европски баланс (Југославија) мора бити посматрана као потенцијално најексплозивнија тачка у Европи”(9) Т.Ф.Р. Но 15, 1977: An Overview fo East-West Relations, p. 23-24).

Потпредседник САД Мондејл (Mondale) посетио је одмах после пленарног заседања ТК Југославију, маја 1977. У свом извештају председнику Картеру подвукао је значај независности Југославије и њеног територијалног интегритета за политику САД-а. Позитивно је оценио и њену улогу у покрету несврстаних (10) *Public Papers of the Presidents of the US Jimmy Carter, Washington, 1977, p. 786*).

Поводом агресије СССР-а на Авганистан, председник Картер је забележио у свом дневнику да се „потанко консултовао са својим европским савезницима: председником Југославије Титом... како би се најефикасније одговорило на ову агресију” (11) *Jimmy Carter: Keeping Faith. (Memoirs of a President). Toronto-New York, 1982, p. 472*). До радикалног заокрета у политици САД дошло је избором Роналда Регана за председника и склапањем савеза САД са Ватиканом, у циљу вођења крсташког рата против комунизма. Реган је још у својој инаугурационој беседи најавио темељите промене у спољној политици. Он је одбацио доктрину „Containment”, на којој се заснивала политика САД у последње три деценије; по његовим речима погрешно је СССР опкољавати, њега треба комплетно уништити. Антикомунистичка доктрина Регана ослањала се, највећим делом, на цркву као институцију, а не на религију.

Осовина Вашингтон – Ватикан

Конституисање САД-а као независне државе, пре више од 200 година, почивало је на филозофским поставкама двају великих америчких политичара: Џеферсона (Thomas Jefferson) и Медисона (James Madison). По њиховом схватању земља религиозног плурализма, каква је Америка, са стотинама различитих религиозних заједница, може опстати само ако се строго одвоји црква од државе, тј. духовна и политичка мисија, и при том обе остану независне и слободне. Тај принцип унет је у члан VI Устава и амандман бр. 1, који је и данас на снази (12) *William Lee Miller: Jefferson and Madison gave Americans Freedom of the Mind; but can we keep it? Church and State, V. 39, No 10/1986, p. 11*). Следствено тој одредби, током своје историје САД нису одржавале дипломатске односе са Ватиканом и Светом столицом, сем у једном краћем временском интервалу средином прошлог века. Конгрес САД је 1867. донео одлуку о повлачењу амбасадора и тиме су прекинути дипломатски односи. Ватикан је вршио снажан притисак, нарочито 1943, па и касније, да се успоставе дипломатски односи али ниједан председник није желео да уђе у ову авантуру. Чак је и Кенеди (John Kennedy), у историји САД први председник – католик, одбио предлог, иако је био члан моћне католичке организације у САД-у, „Витезови Колумба” (*The Kinghts of Columbus*), сматрајући да би то било штетно за интересе земље. Фогарти наводи да је „антикатолицизам био чињеница у америчком политичком животу и председник је морао бити обазрив” (13) *Gerald P. Fogarty, S. J.: The U.S. and Vatican 1939-1984, у књизи: Papal Diplomacy in the Modern Age, ed. by P. C. Kent - J. F. Poland. Westpart - London, 1994, p. 226*). У научним круговима и у јавном мњењу преовладало је уверење да Ватикан није држава, него верска организација, па је нелогично признати дипломатски имунитет представницима једне цркве, а оспоравати та иста права представницима других цркава, нпр. протестантима, православнима итд.

Традицију стару више од 200 година прекинуо је Реган. Дипломатски односи између САД и Ватикана успостављени су 18. априла 1983, разменом дипломатских нота од 15. децембра 1983, чему је претходило неколико „приватних” посета министра спољних послова (George Shultz) новом папи Јовану Павлу II током 1982, као и тајни преговори, пријем и разговор са 20 водећих људи Трилатерале. У Америци се јавила снажна опозиција и поведена је оштра кампања против ове одлуке. Коалиција састављена од 20 верских заједница и 80 истакнутих америчких интелектуалаца поднело је тужбу Федералном суду, наводећи да је прекршен Устав и принцип раздвајања цркве од државе. Суд је одбио тужбу са образложењем да Устав поверава председнику САД вођење спољне политике, па је према томе тужба лишена правног основа (14) Jim Buie: Americans United Appeals Vatican Ambassador Decision. Church and State, V. 38, No 6/1985, p. 12. The Constitution in Conflict. A Special Washington Report. Church and State, V. 38, No 9/1985).

Судија Ренквист (Chief Justice William Rehnquist) је изјавио: „Зид који дели цркву од државе је метафора заснована на погрешној историји, метафора која је некорисна као пуг за пресуђивање. Она треба, искрено и изричито да буде напуштена”. И поред негативног става судских органа, спор ни до данас није окончан и битка се и даље води. Представник баптиста је изјавио: „Ми ћемо наставити борбу на политичком, образовном и филозофском плану, све док једног лепог дана у будућности не буде поштован амандман бр. 1. Ми смо можда изгубили овај круг, али ми не одустајемо” (15) Church and State V. 40, No 1/1987, p.).

Умесно је поставити питање шта је навело Регана на овако радикалан заокрет. Одговор је веома прост; папа Јован Павле II био је обузет истим идејама као и председник Реган, а у Пољској је, пре избора за папу, дубоко ушао у политички живот и био је духовни вођа „Солидарности”. Ступио је на престо католичке цркве са чврстим реформским опредељењем. Наследио је папу Јована Павла I, који је 33 дана по избору нађен мртав, у ноћи 28/29. септембра 1978. У лекарском извештају стоји да време смрти није утврђено, а да је узрок смрти непознат. Изузетно образован, скроман, посвећен спровођењу одлука Другог ватиканског концила, сматрао је да католичка црква треба да буде црква сиромашних; као свој први и најважнији задатак поставио је рашчишћавање пословања Ватиканске банке, која је прала новац мафије, као и корупционашке афере у које су били уплетени многи бискупи (16) David A. Yallop: In God's name. An Investigation into the Murder of Pope John Paul I. Toronto - New-York - London, 1994, p. 264 - 265).

Смрт га је спречила да тај посао оконча. Пољски надбискуп Војтила (Karol Wojtyła) потајно је, и илегално учествовао у покрету „Солидарност”, и финансирао га, а када је постао папа, финансирао је сличне покрете и у другим католичким земљама. Супротставио се политици еквидистанце према Источном и Западном блоку, коју су заступали његови претходници, и захтевао је већу улогу Ватикана у светској политици, у „великом питању епохе” – борби против комунизма. У том смислу најавио је нову фазу папске дипломатије. Успостављањем дипломатских односа са САД-ом и СССР-ом, након доласка Горбачова на чело СССР, а Регана САД-а, историјским помирењем

са Јеврејима и нормализацијом односа са Израелом, пружила му се шанса да те амбиције и оствари.

У пракси Трилатерале било је уобичајено да се о значајним питањима, која се односе на судбину појединих земаља, консултују личности од угледа и поверења и ван ТК. Тако је 1978. консултован југословенски дисидент Михаило Михаилов, а овога пута, након склапања савеза Реган-Ватикан, Милован Ђилас. У Београд је 20. септембра 1983. допутовао одговорни уредник часописа „Триалог”, и директор европског огранка ТК, који је са Ђиласом водио вишечасовне дводневне разговоре о будућности комунизма и источноевропских земаља, укључујући и Југославију. Ђилас је Реганову политику оценио „у целини као добру”, мада је критиковао неке његове потезе. Предвидео је дезинтеграцију СССР-а и побијао је тезу свог саговорника да ће распадом СССР-а комунизам заувек нестати. По његовим речима комунизам је „једна нереалистична идеја, али инспиративна као и свако утопијско мишљење... Појавиће се опет нове форме утопијског мишљења у Кини, у Европи или негде другде”. Ђилас је укључење папе у политику источноевропских земаља оценио као „изузетно значајно”, наглашавајући при том да је европска цивилизација хришћанска цивилизација. Папа Павле Јован II је по њему „врло талентован човек и први који је успео да утиче на Источну Европу и да духовно повеже Исток и Запад кроз религију” (17) *Conversation with Djilas. Dialogue*, No 34/1983, p. 33, 35). Тешко је оценити какав су утицај на касније ставове ТК имали ставови Ђиласа. Једно је међутим ван спора: Ђилас је ватиканску политику ценио не узимајући у обзир историјску димензију и без дубљег понирања у проблематику.

„Света алијанса”, како је назван савез између Регана и папе Јована Павла II, ступила је отворено и борбено на „тржиште идеја” и предузела низ заједничких акција, о чему сведоче недавно декласификована документа из области спољне политике САД. У документу НСДД 32 о кооперацији, наведено је „5 темељних стубова политике и стратегије Регана: војна модернизација; повећање војних издатака савезника САД; економски притисак на СССР и његове савезнике; политичко убеђивање и пропаганда у земљи и у иностранству; и прикривене операције у циљу удаљавања сателитских влада од Москве... Кампања јавног убеђивања мора бити подупрta прикривеним операцијама како би се неутралисали напори СССР-а да одржи контролу над Источном Европом” (18) *The Declassified History of U.S. Political and Military Policy 1981 - 1991*. Ed. Christopher Simpson, Boulder, 1995, p. 63 - 64).

Председник Реган прихватио је „политичку иницијативу” Ватикана у односу на Латинску Америку и Источну Европу, и у том смислу дао је директиве својој администрацији „да изради детаљан план стратегије”, како за саму Америку, тако и за иностранство. Док су се крајњи циљеви политике Ватикана и Регана у односу на источноевропске земље и Русију у потпуности поклапали, у односу на земље Трећег света и Југославију су се разилазили. Насупрот чврстом и бескомпромисном ставу Трилатерале и САД према Трећем свету, Ватикан је водио избалансирану политику према Африци, изражавао пријатељске односе према Арапима, солидарисао се са сиромашнима, па је чак и осудио „Пустинску олују”. У односу на Југославију ситуација је била

обрнута. Ватикан је имао бескомпромисан став о разарању Југославије, а САД су балансирале. У документу Беле куће (System II, 9061-Directiva 51) дата су упутства за политику према источноевропским земљама уз напомену „Југославија ће бити предмет одвојене одлуке НСДД” (19. цитат, страна 195).

У Извештају НСДД 133, који је означен као тајни, али и осетљив (Secret-sensitive) од 14. марта 1984, наглашено је да је влада САД током дужег периода посматрала Југославију, „посведочено различиту од земаља Варшаваског пакта, претежно зато што је водила независну унутрашњу и спољну политику. Иако, уопштено, стабилна и релативно просперитетна за време хладног рата, Југославија после смрти харизматског председника Јосипа Броза Тита 1980. трпи од озбиљних економских проблема и етничких сукоба. Потоње југословенске владе отвориле су домаће тржиште, охрабриле страна улагања, повећале цене, смањиле програм социјалних давања, али су те промене појачале етничке и регионалне сукобе унутар земље. Конзервативне националистичке организације, од којих поједине имају значајан утицај у републиканским и демохришћанским странкама у иностранству, захтевају распад Југославије на њене постојеће републике” (20. цитат, стране 364 и 365).

На линији распада Југославије, преко демохришћанских партија у Европи, и организације „Опус Деи”, уз обилату финансијску помоћ словеначким и хрватским сепаратистима, деловао је Ватикан. САД су и надаље остале на линији раније утврђене политике. У директиви бр. 133 Беле куће, од 14. марта 1984, наведене су следеће речи председника САД: „Одлучио сам да сагласно нашој дугорочно утврђеној политици подржавања независности, територијалног интегритета и националног јединства Југославије следеће мере буду предузете:

САД ће наставити тесну сарадњу са пријатељским земљама у циљу подршке југословенским напорима да превазиђе финансијске тешкоће. Настојаћемо да проширимо економске односе са Југославијом у духу обостране користи, што ће појачати везе Југославије са индустријским земљама. Америчка политика ће бити усмерена у правцу ефективне, тржишно оријентисане економске структуре Југославије. Америка ће наставити добро постављен дијалог са југословенским лидерима о проблемима од заједничког интереса и значаја. Ми ћемо користити званичне посете на високом нивоу да бисмо поновили нашу потпору југословенској независности, територијалном интегритету и националном јединству” (21 цитат, страна 401).

Међутим, већи део овог, и неких других докумената, остао је затамњен тј. и надаље под ембаргом. Може се са много вероватноће претпоставити да је реч о алтернативама јер је познато да су Пентагон, Ција и Министарство иностраних послова имали неколико сценарија у вези са будућношћу Југославије. Вредно је напоменути да се Бжежински и надаље изузетно повољно изражавао о Југославији. По његовим речима: „САД пружају Југославији привилегован економски третман и негују добре политичке односе” (22) Zbigniew Brzezinski: Game Plan. A geostrategic Framework for Conduct of US-Soviet Contact. Boston - New-York, 1986, страна 94).

Америчке корпорације отпочеле су са озбиљним инвестицијама у Југославији. Ватикан је, насупрот томе, појачао субверзивну делатност. Проблем је био у томе да се геополитика папе Павла Јована II није поклапала са геоекономском Трилатералом и САД-а. Заједнички именованитељ била им је борба против комунизма. Ватикан је захтевао и нешто више од тога, захтевао је издвајање из Југославије католичких делова, односно разарање земље, у којој је деценијама видео главну препреку својим прозелитским циљевима. Са фанатичном одлучношћу наставио је офанзиву у том правцу, а Трилатерала и САД су све више тонуле у ватиканске воде, пребијајући своју рачуницу у Латинској Америци на рачун Југославије. Ватикан је свесрдно потпомогао САД у узврелом региону централне Америке, али су оне те услуге платиле високом ценом на другој страни.

Ватикан је своју офанзиву проширио и на САД. Католици су постепено заузимали значајна места у органима власти, а забележена је и промена структуре Конгреса у корист католика. У 102. сазиву Конгреса католици су имали 142 члана, далеко изнад било које друге верске заједнице (23) „Church and State”, January 1991, p. 14. Остале верске заједнице: методисти 75, Епископијална црква 59, баптисти 59, презбитеријанци 51, Јевреји 41, протестанти 30, лутерани 22, мормони 13, Уједињена црква Христа 12, Унитарнијанска црква 10, и верски неодређени 5. У категорију „осталих” уврштено је 16 чланова Конгреса, међу њима су и православни.). Познати амерички магазин „Times” објавио је, 24. фебруара 1992, опширан аналитички чланак о тајним везама Беле куће и папе Павла Јована II, са закључком: „То није нимало 'Света алијанса' него 'грешна збрка'; Што се наша нација брже буде вратила на стварну одвојеност цркве од државе, утолико ће бити боље за њу”. Овај савет, и други слични који су се појавили у штампи, нису нашли одјека у Белој кући. У самој Америци дошло је до једног необичног, неформалног католичко-јеврејског савеза, који ће довести до „историјског компромиса” Ватикана и Израела.

Председник Клинтон посетио је папу у Ватикану 2. јуна 1994. у циљу даљег учвршћења односа, а у писму од децембра исте године понудио му је „ново партнерство”: „Желимо размену инфомација, укључујући извештаје са ратишта на систематичној основи”. Предложио је затим да се формира заједничко америчко-ватиканско тело за дистрибуцију помоћи у ратом захваћеним подручјима (24) Church and State, February, 1995, p. 3). На овај потез председника уследио је поново талас протеста у самој Америци. Председник је опоменут да амандман бр. 1 изричито забрањује мешање религије и политике и њено укључење у државну структуру, или давање предности једној верској заједници у односу на остале. Клинтон је остао доследан обавези коју је преузео Реган да ће САД следити и координирати своју политику са политиком Ватикана.

Политку Беле куће, у много чему нелогичну, противречну, непринципијелну, могуће је схватити само у контексту лутања ТК у постсовјетској епохи, у којој су се као куле од карата рушиле пројекције из раних седамдесетих година.

Нова подела света

Сарадња Ватикана и ТК била је праћена узајамним уступцима, од којих су понеки значили одступање од темељних опредељења католичанства, али и од идеја Трилатерале. Чланови ТК, са малим изузецима, били су истовремено и чланови разних масонских ложа, понеки највишег степена. Ватикан је још 1789. године, посебно у енциклици „*Regum novarum*” папе Лава XIII, масонерију уврстио у главне непријатеље католичанства; листи су касније придодати комунизам и социјализам. Овога пута прелази се преко масонерије и пораз социјализма остаје као заједнички циљ духовне и световне транснационале. Приликом сусрета папе Јована Павла II са члановима ТК, априла 1983, председник ТК је изјавио да чланови ове организације припадају различитим религијама, али су у тој различитости „сви уједињени у поштовању вредности које је Ваша светост са жаром пружила човечанству кроз Вашу веру, Ваше учење, Вашу храброст, Ваше пастирске посете” (25) *Dialogue V*. 33/1983, p. 3).

Идејна идентификација Трилатерале са учењем врховног поглавара Римокатоличке цркве није била прост израз куртоазије, него много дубљег повезивања.

У првој енциклици из 1981, под називом „*Laborem Exercens*”, папа Јован Павле II, у духу својих претходника, означио је социјализам и груби материјализам као непријатеље католичанства. Будућност света видео је у „трећем путу”, између социјализма и капитализма. То су биле идеје које су заступали дисиденти у источноевропским земљама и хришћанско-демократски покрет у Европи. У процесу распада Источног блока и након повезивања са Трилатералом папа мења став. У енциклици „*Centesimus Annus*”, изdatoј 1. маја 1991, „у знак сећања на св. Јосипа радника”, он наводи; „Црква се налази на челу историјског процеса... који је достигао неуралгичну тачку... Традиционално друштво се растапа и почиње да се формира једно друго, које доноси наду и нову слободу... Појављују се нове форме власништва, капитала и нови облици рада”. Указујући на тешко стање које је иза себе оставио „реалсоцијализам”, на тешко стање у Трећем свету, папа открива „слободно тржиште као најефикаснији инструмент за коришћење ресурса и за ефикасно задовољење потреба”. Он одбацује „државни капитализам” и залаже се за „друштво слободног рада”. Изјаснио се против интервенције државе у друштвеној сфери, јер се тако друштво лишава одговорности, „губи се људска енергија, а претерано повећава јавни апарат, руковођен бирократском логиком, а не људским потребама” (26) *Centesimus Annus, Lettera Enciclica del Sommo Pontefice Giovanni Paolo II. Citta del Vaticano, 1991, pp. 7, 53, 54, 76*). Енциклика „*Centesimus Annus*” била је намењена источноевропским земљама; то је у ствари била духовна потпора транзицији, дерегулацији и приватизацији за шта се залагала ТК.

Приликом сусрета са члановима ТК папа Павле Јован II призвао је морал и етику, указао на основно људско право на живот, заложио се за „интегрални развој људске личности”, који обухвата материјалну и духовну димензију. Али, у први план ставио је односе Исток – Запад и проблем Блиског истока; „у том погледу ја сам врло заинтересован за ваш рад”, нагласио је папа.

У бављењу тим проблемима, у наредном периоду, утицај Ватикана дошао је до пуног изражаја. Старе идеје, неговане вековима у крилу католичке цркве најдиректније су погодиле Југославију.

На састанку ТК у Токију, од 20. до 22. априла 1991, у преиспитивању улоге ТК у постхладноратовском периоду постављен је проблем „европског идентитета као једна од најзначајнијих неизвесности”, јер ће од одговора на питање: шта се заправо подразумева под Европом, које су њене границе, зависити будућа институционална структура овог континента. Известиоци су предочили две могуће солуције: 1. формулу генералног секретара ЕЗ Делора (Jacques Delors) о концентричним круговима, која има додирних тачака са идејама Горбачова о „заједничком европском дому”, и 2. римску формулу, или поделу Европе „на римску и византијску” (27) T. F. R. No. 41, 1991: *Global Cooperation after the Cold War. A Reassessment of Trilateralism*, p. 30 - 31). Делор је у свом пројекту пошао од једне широко распрострањене заблуде коју је покушао да отклони. Наиме, година 1989. означена је као „Anno mirabilis” и слављена као година превазилажења поделе Европе. Делор је указао да „Заједница дванаесторице” не може апсорбовати олако делове ослобођене Европе, односно, да би то изазвало негативне последице по Запад, па можда довело и до распада ЕЗ. Предложио је једно реалније решење, формулу „концентричних кругова”, што је наишло на позитиван одјек међу чланицама ЕЗ. У првом кругу ЕЗ би била проширена земљама ЕФТА-е, а другом земљама централне Европе: Пољском, Мађарском и Чехословачком, а у трећем земљама југоисточне Европе, Балкана и СССР-а. Проширење не би уследило пре него што ЕЗ у потпуности консолидује своје унутрашње односе и оствари највиши степен интеграције кроз заједничку валуту. Указао је и на опасност да током транзиције дође до нове поделе Европе, на богате и сиромашне, што би изазвало миграције на најширој основи. То питање сматрано је фундаменталним и обрађено је у засебном извештају који је стављен на дневни ред пленарног заседања у Вашингтону 1993. (28) T. F. R. No 44, 1993: *International Migration Challenges in a New Era.*) Делор је сматрао да се ризик мора прихватити јер су „економије у централној и Источној Европи практично уништене. Ситуација у СССР-у је још гора. Највећем броју источноевропских земаља недостаје менаџмент, административна култура и култура know-how, која би им омогућила да управљају либералном тржишном економијом. Становништво је научено да се потчини структури, одржава организоване и командоване економије. Они немају искуства да координирају економску активност, типичну за тржишну економију. Они не поседују вештину самоорганизовања, ван примитивних облика „бартер” и „трговине”. Ови недостаци не могу бити превазиђени у кратком временском периоду, што је Делора навело на идеју концентричних кругова.

Друга формула полази од тезе да вековна подела на римску и византијску Европу није превазиђена. То значи, наглашавају известиоци, да би се Европа „партнерства са Трилатералом завршавала на источним границама Пољске. Пољска би евентуално могла бити примљена за члана; то исто важи за Мађарску, Чехословачку и евентуално за Словенију и Хрватску, али само ако се издвоје из Југославије... Ни СССР, ни његови народи неће бити примљени као чланови проширене ЕУ, нити безбедоносног система, какав је

Хелсиншки процес. Европа неће укључити трећи концентрични круг који је дефинисао Делор” (29 Т. Ф. Р. No 41, ... цитат, страна).

Треба имати у виду да је ово писано пре сецесије Хрватске и Словеније, што другим речима значи да се са таквом могућношћу већ рачунало. У извештају је изричито речено да је европски огранак Трилатерале, у односу на ове две варијанте будућности Европе, склон другој, која је укључивала разарање Југославије.

Идентификација Европе као „римске Европе”, са границама на „западним линијама” није нова. На тој идеји Ватикан је вековима градио своју политику, водио верске ратове, уз истоветне „аргументе”, као што су они изнети у извештају. Византијска Европа, додаје се у извештају „одвојена је од Запада дубоким културним и историјским разликама. Године ренесансе, које су обликовале Западну Европу, северну Америку и у значајној мери јапанску културу и цивилизацију имале су мали утицај на развој највећег дела СССР-а ... Политичка, економска и културна зрелост Западне Европе и западног света тешко може бити остварена у кратком периоду, за једну или две генерације у византијској Европи” (30. цитат, страна 34).

Неопходно је подсетити на то да је на тим истим основама почивала квислиншка творевина Независна Држава Хрватска, да је у то име извршен геноцид над српским народом. Коначно, на тој основи извршена је оружана, насилна сецесија Словеније и Хрватске, а кроз „Бљесак” и „Олују”, уз помоћ авијације НАТО-а, довршен је геноцидни процес над српским народом у Хрватској 1995, који је отпочео у НДХ 1941. године.

Када се повеже извештај ТК, бр. 41, са декласификованим документима америчке обавештајне службе и са „Карингтоновим папиром”, добија се јасна слика о томе ко је био иницијатор разарања Југославије и чији је интерес стајао иза овог злочина. Олако се може открити и позадина сатанизације српског народа. Према томе, разарање Југославије није случајност, нити случајан инцидент везан за нестанак Источног блока, него осмишљен план, сачињен пре проглашења сецесије Словеније и Хрватске. Америка је затим рат у Југославији укомпоновала у свој шири геостратешки пројекат, како би усагласила своју политику са политиком свог новог „савезника” – Ватикана, у контексту свог похода на Исток.

Да се ТК определила за римску варијанту Европе, говори потоњи развој догађаја, стезање обруча око Русије и однос према преосталом делу Југославије.

Хантингтон је идеју о подели извео до екстрема, али је истовремено оборио основне премисе глобализма. Погршено је, по њему, поистовећивати „модерну цивилизацију са западном цивилизацијом”, јер је Запад био „јединствен давно пре, но што је постао модерним”. Западна цивилизација је јединствена и различита од свих осталих цивилизација. Та јединственост произилази из „идеје индивидуалне слободе, политичке демократије, правних правила, људских права и културне слободе... то су европске идеје, а не азијске, афричке нити блискоисточне”. Ако су се ту и тамо појавиле у другим деловима света, то се догодило путем преузимања са Запада. Дошло је време, закључује Хантингтон, да „Запад напусти илузију о универзалности и да унапреди своју моћ, кохерентност и виталност своје цивилизације у свету цивилизација”. У прилог ове тезе истиче два основна разлога:

1. Оно што Запад тумачи као универзализам то је за остатак света империјализам, и

2. Запад нема економску ни демографску моћ да наметне своју вољу остатку света (31) Samuel P. Huntington: *The West Unique, Not Universal. Foreign Affairs*, V. 75, No 6/1996, стране:29-30, 40-41).

То другим речима значи напуштање идеје глобализма. „У мултиполарном и мултицивизацијском свету Запад мора обезбедити своје интересе”, наставља даље Хантингтон, а то може остварити само тесном сарадњом са Европом, и постављањем чврстих граница према Истоку. Такво одређење, по њему, „диктирано је истим вредностима, институцијама, историјом и културом”. То захтева строгу контролу имиграционе политике. „НАТО је безбедносна организација западне цивилизације”, па према томе, додаје Хантингтон, „чланство треба да буде резервисано искључиво за земље које су западне по историји, религији и култури... а то практично говорећи значи да чланство у НАТО-у може бити отворено само за више град-државе, балтичке државе, Словенију и Хрватску, али не и за земље које су историјски муслиманске или православне”. У погледу Турске и Грчке, које су већ у НАТО-у, Хантингтон предвиђа да ће те везе постепено слабити и тако ће се окончати њихово чланство. Главна одговорност западних политичара по Хантингтону „није пре моделирање других цивилизација према западном имиџу ... него очување и обнова јединствених квалитета западне цивилизације” (32. цитат, стране 45 и 46).

Одлука или закључци ТК о питањима покренутим у извештају бр. 41 нису познати. Могло би се претпоставити да су ставови члана ТК Хантингтона његов лични став. Међутим, све сумње отпадају када се прати даљи развој догађаја. На линији „римске формуле” кретала се све до данашњег дана политика Трилатерале и њеног најмоћнијег члана САД-а.

Савет за спољне односе формирао је радну групу за јужни Балкан, која је поднела исцрпан извештај, али не о трагедији која је задесила народ, него о будућности „византијског дела” некадашње Југославије. Интересантна је класификација региона које су посетили, и идентификација личности са којима су водили разговоре, што недвосмислено говори о мрачним плановима Савета и ТК. Посетили су, наводи се у извештају, Београд, који је сврстан у Србију, Приштину, „која се налази на Косову” и Скопље, Тетово и Гостивар, сва три града у Македонији. Приштина и Косово су по њима ван Србије. Делегација се сусрела „са председником Србије Слободаном Милошевићем, Стојаном Андовим председником Македоније, Сали Беришом председником Албаније и Бујар Букошијем премијером аутономне владе Косова” (33) *Toward Comprehensive Peace in Southeast Europe (Preventive Action Report, V. 1) ed. by Barnett R. Rubin, New-York, 1996, p. X-XI*). Легитимне представнике држава изједначају, дакле, са представником илегалне, побуњеничке групе.

За писце извештаја историја почиње Дејтонским споразумом. Међународна заједница и САД „морају до максимума искористити предности и утицај који сада имају у Србији; од виталног је значаја да се одржи тзв. спољњи зид санкција против СР Југославије, док се не постигне значајан напредак у правцу решења сукоба на Косову”; закључују известиоци (34. цитат, стране 6 и 15).

С обзиром на веома удаљене ставове спорних страна, предлажу привремени споразум, један „modus vivendi”, који би, поред осталог, обезбедио учешће албанског становништва у изборима у СР Југославији, а не у Србији”. У погледу дугорочне политике известиоци предлажу „за цео балкански регион већу унутрашњу економску интеграцију, а као први корак изградњу саобраћајног коридора „који ће повезати Македонију са Бугарском и Албанијом и лукама на Јадрану”. Другим речима, залажу се за опкољавање Србије, исто што се чини данас са Русијом. Разлози за овакав став су, по речима писаца извештаја, стратешки: „Македонија, Косово и Албанија представљају заједнички терен акције који мора бити посматран са становишта регионалне стратегије” (35) Op. cit. p. 12) Карнегијева фондација и Аспен институт, са још неколико установа преко којих делује ТК, БГ и Савет, формирали су међународну комисију за Балкан, у циљу проналажења дугорочних решења за ово подручје, јер садашња ситуација „нетолеранције” представља „срамоту за Европу”. По мишљењу седмочлане комисије, на Балкану постоје два епицентра сукоба: српско-хрватски и Косово, које „директно погађа Србију, Албанију и Македонију, а потенцијално Бугарску, Грчку и Турску” (36) *Unfinished Peace. Report of the International Commission on the Balkans, with a Foreword by Leo Tidemans. Washington, 1996, стране 139, 141-144, 168*). Комисија је као регионално решење за цело подручје предложила стварање „Балканског удружења партнерства за мир”, које би било координирано кроз НАТО. Али, додаје се у извештају „за догледну будућност потребно је ангажовање НАТО-а”, које би ишло иза партнерства за мир, јер НАТО може бити доведен у ситуацију „да своју вољу демонстрира путем употребе силе”.

Као што се може закључити из претходног излагања, ТК, односно САД, напустила је свој првобитни став подршке Југославији и поштовања принципа Повеље УН, у процесу стратешког усаглашавања политике са Ватиканом, у заједничком крсташком походу против комунизма, али и усаглашавања са Немачком, чији су се мотиви у рату против Југославије разликовали од мотива САД-а и Ватикана (37). Поближе о томе Смиља Аврамов: *Постхеројски рат... цитат, стр. 191-192*). У сплету брзооплетих и противречних акција удаљили су се и од своје идеолошке платформе, помажући ултрадесне снаге и фундаменталисте. Рајнике је у гласилу Савета за спољне послове изнео став да политика „прекрајања географске карте не доприноси глобализацији” (38) *Wolfgang H. Reinicke: Global Public Policy. Foreign Affairs, V. 76, No 6/1997, страна 131*). У извештају поднетом на пленарном заседању ТК у Токију, одржаном од 22-24. марта 1997, дата је крајње негативна оцена политике Трилатерале и САД-а према Југославији. Између осталог речено је и следеће: „Рат у бившој Југославији пружа прилику за проучавање једног неславног случаја о границама доминације суперсиле. Током целог рата, амерички ставови и акције играли су значајну улогу. Али је војна акција код куће (у самој Америци) била политички контроверзна, логистички хазардна, и стално је била заплетена недостатком једног јасног дугорочног циља. На крају је америчко вођство у Дејтону довело рат до краја; али и то се догодило, вероватно, због исцрпљености ратујућих страна и јер су Србија и Хрватска дошле до закључка да се мало шта може постићи ратом. Другим речима, америчко

војно лидерство не може бити лако преведено у глобалну доминацију, нити може лако обезбедити глобални мир. Оно остаје значајно и може бити енормно ефикасно. Али оно није гарант поретка” (39) T. F. R. No 50, 1997; *Managing the International system over the next ten years*, страна 8).

Негативном ставу о политици Трилатерале и САД-а према Југославији придружује се из дана у дан све већи број значајних имена у науци. Галин нпр. узроке данашњег крајње забрињавајућег стања види у транснационалном капиталу који „у грабљивој и деструктивној форми чисти све пред собом”. Чињеницу да то чини без икакве опозиције објашњава тиме да „већ деценијама живимо у свету репресије, насиља и страха” (40) Dan Gallin: *Inside the New World Order: Drowning the Battle Lines. New Politics*, V. 5, No 1/1994, страна 116).

Стручњаци за међународно право узимају разарање Југославије само као један пример опште и најтеже кризе у коју је човечанство ушло; други опет са нескривеним разочарењем указују да међународно право не постоји као дисциплина, односно, да је реч о другој страни политике силе (41) Oliver Carten: *Quelques Réflexion sur la Juridicité du Droit Int. à la Lumière de la Crise Yougoslave. Revue Belge de Droit Int.* V. XXIX, NO 1/1996). Нису ретки ни они који анализом догађаја који су пратили рат против Југославије долазе до закључка да све то „представља велику загонетку”. Кларк је, међутим, добро приметно: „Загонетка је заогрнута мистеријом у оквиру једне енигме... а енигма је Русија”. Америчко бомбардовање српских положаја правдано је „притиском јавног мњења” у Америци, а Кларк доказује да су истраживања у САД показала да је мање од 1 посто пратило збивања или било упознато са догађајима у Југославији; 50 посто, наводи овај аутор „пратило је сапунске оперете на олимпијским клизалиштима” (42) Jonatham Clarke and James Clad: *After the Crusade. Lamham - New York - London*, 1995, стране 24, 124). Очито да је у питању дубока морална и духовна криза у коју је Запад упао. Нешто слично догодило се и у Римском царству пред његов коначни слом.

У овом дужем тексту изнете су конкретне чињенице и наведени извори из којих је аутор дошао до сазнања и закључка да је Јован Павле Други уништио Југославију и да је пристао на последице, односно ратне злочине који су вршени на територији Југославије од 1991. године.

9.

У књизи „Политика римских папа у 20. веку” – прва књига, аутор Карлхајнц Дешнер, издавачи „Фонд истине” Београд и „Sard Komunications” Београд-Франкфурт, штампана „Биград” Сопот, 2004. године, објављено је:

9. 1. На страницама од 5 до 11 је уводни текст да би се знало ко је писац и какво је његово стваралаштво:

Књига коју читалац има у рукама спада у ред најтемељнијих критичких преиспитивања Римокатоличке цркве. Служећи се вером као средством у остваривању политичких циљева ова црква је, губећи одлике хришћанске философије спасења, сасвим прерасла у десакрализовану ауторитарну организацију и један од центара моћи који тежи политичком фундаментализму. Застрашујућа је убедљивост чињеница којом аутор ове студије папску цркву, устројену на експанзионистичком принципу римокатоличке интернационале,

приказује као историјско зло а папство као „свето чудовиште”, истичући да „са slabим државама ниједан папа неће да маршира” (стр. 44).

Карлхајнц Дешнер је најбескомпромиснији мислилац светске историографије о папистичком тоталитаризму, који своја истраживања, на најконзистентнији начин, темељи на анализи улоге ове верске организације у политичкој биографији Европе, а у савременом периоду на анализи улоге папократије у рађању фашизма и нацизма. Иако се о одговорности и улози протестантске цркве у подржавању национал-социјализма може говорити на сличан, критички, начин – Дешнер се, за разлику од других немачких истраживача (на пример, Nikolaus von Preradovich / Josef Stingl: „Gott segne den Führer” 1985), не бави блискошћу и кооперативношћу протестаната према изазовима тоталитаризма.

Ergo, књига „Политика римских папа у 20. веку” првенствено одсликава политичку патологију римокатоличке организације која је, својевремено, Мусолинија и Франка окрунила месијанским синдромом. Сходно томе, било је природно што немачки надбискупи нису осудили ни Хитлеров „дивљи антисемитизам”. Штавише, „непосредно пред изборе за председника Рајха, у подручјима где је живело католичко становништво, осванули су листићи на кућама, поштанским сандучићима и телеграфским стубовима са поруком: Католици! Бирајте побожног католика Адолфа Хитлера” (стр. 265).

Недвосмислено, у Вајмарској републици католичка партија Центра је узела судбину Немачке у своје руке, па је од 1932. била у свим владама Рајха и дала пет канцелара. Председник Центра од 1922. је Вилхелм Маркс, који не доноси ниједну одлуку без сагласности папског нунција Пачелија. Зато су католички духовници истицали да је „Христос генерални председник странке Центра” и да ће „Судњег дана стајати пред вама наш Господ са изборним листићем у руци”. Зар, онда, чуди што су Мајци Божијој од Пилара (у Сарагоси) Франкови победници у грађанском рату „дали титулу генералисимуса шпанске војске” (стр. 329). Уосталом, велико фашистичко веће (Gran Consiglio) само је имитација Светог колегијума.

Упорни истраживач криминалне историје западног хришћанства и политике папа, Карлхајнц Дешнер, тачно запажа константу папистичког опредељења: опседнутост правом моћи. То долази до изражаја и у изјавама утицајних чланова папске организације, па кардинал Гаспари још 1922. признаје „добročинства фашистичког покрета”. У том колоплету жудње за универзализацијом моћи корени се етнофобија као друго лице истог папског идеолошког застрахења.

Следствено томе, аутор аналитички утврђује и разлоге русофобије и србофобије, што савременицима омогућава исправније разумевање раздобља којим се Дешнерова књига иначе не бави. Као што је папа Пије XI (1923), у својој русофобији, прогласио бојовничког мисионара у Русији, пољског језуиту Анджеја Боболу, за светог – тако у својој србофобији папа Јован Павле II проглашава (2003) идејног творца хрватског усташког покрета, Ивана Мерца, за светог. Истоначно, као што је Пије XI полажући наде у моћ западног хегемона, проповедао уједињење цркава и антикомунизам (на принципу спојених судова: еклисиологија – идеологија) Јован Павле II проповеда екуменизам и глобализам.

Карлхајнц Дешнер, рођен у Бамбергу 1924, одрастао је у католичкој породици (мајка протестанткиња је прешла у католицизам) и школовао се у сјеменишту францисканаца, у чијем је самостану једно време и становао. Гимназију је завршио у Бамбергу код кармелићана. Од 1942. је добровољац у немачкој војсци. После рата, закратко, ванредно студира шумарство, али од 1946. на факултету у Бамбергу студира на философско-теолошком факултету. Потом, Дешнер прелази у Вирицбург где од 1947. до 1951. студира новију немачку књижевност, философију и историју. Докторирао је 1951. у Вирицбургу, а тема његовог рада је била: „Лирика Николауса Ленау, као израз метафизичког очајања”.

Иако приповедач, есејиста и књижевни критичар, Дешнер је изнад свега писац дела из историје цркве. Од близу педесет књига, колико их је објавио, највећи број наслова посветио је криминалној историји западног хришћанства, која је најављена књигом „С Богом и фашистима” (1965) а потврђена обимном, мултидисциплинарном и кохерентном студијом у два тома под насловом: „Један век историје спасења” (1982).

Карлхајнц Дешнер је искључен од Светих тајни 5. септембра 1951, али тада није и екскомунициран из римокатоличке вере, па му је црквени порез уредно одбијан све до напуштања папске цркве. Суђено му је 1971. у Нирнбергу због клеветања хришћанства, иако се у својим делима превасходно бавио криминалном историјом папства.

Дешнер је, несумњиво, најпровокативнија личност немачке интелектуалне мисли, најособенији члан немачког ПЕН-а, који је критиковао Хермана Хесеа а валоризовао „фатално потцењене писце” као што су Роберт Музил или Херман Брох. Углед је зарана стекао изван Немачке, пошто су његови радови превођени на арапски, француски, грчки, италијански, холандски, норвешки, пољски, руски, шпански и српски језик.

Немиран и интелектуално знатижељан дух лишио је Дешнера уобичајене универзитетске каријере, па је тек 1987. позван да буде предавач у Минстеру (и то само током летњег семестра) у оквиру теме о криминалној историји западног хришћанства. Али му је, као јеретику, који не болује од моралне лењости, за просветитељски ангажман и књижевни рад додељено пет престижних признања у које спадају и: „Арно-Шмит” (1988), „Међународна унија хуманиста” (1993), „Алтернативна Бихнерова награда” (1993) и „Фојербахова награда” (2001).

Књига коју читалац има у рукама („Политика римских папа у 20. веку”) до сада је штампана на пољском и шпанском (са издањима у Европи и у Мексику) а скраћено издање на италијанском. Преводом књиге „Политика римских папа у 20. веку” на српски, ово дело Карлхајнца Дешнера објављује се први пут на једном од језика православних народа.

9. 2. Књига почиње цитатима који осликавају предмет књиге:

„Свако зна да су папе... водиле или испровоцирале стотине ратова.” (језуит Алигијеро Тонди (1961) (1. A Tondi, Die Jesuiten. Bekenntnisse und Erinnerungen, 1961, 28)

„... јер више свештенство у Ватикану показује изразиту склоност ка високој политици.” Александар Петровић Извољскиј, руски заступник при

Ватикану (1888 – 1896) и министар спољних послова (1906 – 1910) (2. E. Winter, *Russland und das Papsttum, Teil 2 (II), Von der Aufklärung bis zur grossen sozialistischen Oktoberrevolution*, 1961, 416).

„Папе се смењују, али – ма какав папа био – световна политика Курије остаје иста, и ниједан папа нема ту моћ да би је променио.”

Константин Петровић Победоносцев, оберпрокурор Светога Синода (1880 -1905) (3. Исто 478)

9.3. У предговору аутор износи ставове којима настоји да читаоца уведе у материју, а да га претходно ослободи свих предрасуда о Ватикану и његовим папама:

Вера живи од верника, а не обратно – како верници воле да мисле. За то су се побринули они малобројни који стварно живе од вере, мада више од вере других него од сопствене, у шта, верници међутим, не верују.

У време када сам и сам био верник, једна оваква књига би ми изгледала невероватном, боље рећи – гнусном, а њен аутор би, у мојим очима био прави правцати ђаво. Јер, као верујући католик, слично скоро свим верујућим католицима, нисам имао појма о историји католицизма. Од таквог незнања и живи папство, откако постоји.

Али и некатолици, па чак и многи религијски индиферентни људи, већином ни не знају шта се стварно скрива иза „историје спасења”. Они просто не верују да историја спасења може да буде тако неспасоносна, а повести светца потпуно светогрдне. Ону Хелвецијеву знамениту мисао: „Када човек чита њихове светачке легенде, у њима пронађе имена хиљаде канонизованих зликоваца...” (4. V. Mack, „Claude Adrien Helvetius”. 1715 – 1771, in: K. Deschner (Hg.), *Das Christentum im Urteil seiner Gegner*, I, 1969, 121. У Фрајбургу (Брајсгау) постоји данас једно добро организовано Хелвецијусово друштво), они сматрају бестидно претераном, чак и сасвим неверодостојном, иако је она од речи до речи тачна, а потом је још и често верификована била.

Али, човечанство које је већ на путу да оде до ђавола заједно са историјом спасења и свим свецима, нити може нити хоће да у то поверује. А читава војска добро плаћених бојовника (не само у мантијама) стално се бави тиме да га онемогући да у то поверује и да се историја обавије димом тамјана, а да се све то, са највећом озбиљношћу, крсти „научком” – нарочито онда када се добро знане „тамне мрље” прошлости најбеспощедније разоткривају, како би се исте такве из најновијег времена могле што боље да замагле. Ово пак стоји у вези с чудним мишљењем многих да један злочин од пре хиљаду година ни издалека није тако страшан као неки данашњи злочин и да те старе ствари треба оставити на миру. Али, те ствари уопште нису старе! Прошлост уопште није прошла! А ону глупу реченицу да се историја не понавља, стално оповргава сама та историја која се у основи увек понавља; а у којој мери – показате и „Један век историје спасења”.

Ово није никакав „историјат папа”, никакав психограм личности, већ сажета дијагноза једне институције на темељу њене историје у последњих стотину година. Када ће напослетку свет схватити да је небитно ко стоји на челу те цркве?! Да се вазда ради о истој немани, ма како да се њена глава зове?! Аутор ову књигу ни у ком случају није писао „кличећи на коленима”, како се

о многим својим белешкама исповедао један папски секретар и кардинал, безмало наш савременик, сав обузет „чаролијом” и „надасве светим догађајима, којима је присуствовао” (5. С. Confalonieri, Pius XI. Aus der Nähe gesehen, 1958, 9). Овде неће уживати нико ко би хтео да чује како су учени били црквени поглавари, како богати осећањима и очинском љубави, како анђеоски, жовијално и монашки скромно живљаху, и да су најрадије воду пили, попут Пија XI који је утро пут Мусолинију, Франку и Хитлеру; да су се, попут саучесника исте господе, Пија XII надметали са опатицом Пасквалином Лернерт ангажованом у цветном добу од 23 године, ко ће први да угаси светло како би се штедела струја (6. Hieronymus, Vatikan intern, 1973, 76), што је, разуме се, том „Светом оцу” донело између осталог 80 милиона немачких марака приватне имовине у злату и валутама.

Ко на тај начин жели да доживи „Ватикан изнутра”, биће разочаран. Али зато овде стоји оно што слуге цркве обично забашурују или прикривају, а што сасвим игнорише већина осталих историчара за које папство, из чистог страхопоштовања пред његовим духовним престижом, често као да и не постоји, а то је: његова испреплетаност мање са силама оног него са силама овог света. При том се ниједна друга црква и религија не бори за свој циљ у политичкој и социјалној арени истовремено је разарајући отворено или прикривено.

Али, без обзира на то да ли су „намесници Христови” *expressis verbis* хтели да се баве „великом политиком”, као Лав XIII, или су се према њој држали наводно одбојно, као његов наследник Пије X, који је заједно с другима гурнуо народе у Први светски рат – политиком су се сви они бавили; и ни за јоту мање „профано” од осталих политичара, штавише још профаније утолико што своју политику, следећи проверене навике и обичаје – великим речима и гестовима, стално облаче у трансцендентно рухо, што увек говоре „Бог”, „Христос” и „Спас душе” када мисле на своју властољубивост, због чега је историја спасења и опаснија од сваке друге политике, јер је лицемернија. Политика је у тој цркви све што се једва и замислити може, не само када је то евидентно као: црквени порез, крштавање одојчади, веронаука или питање мешовитих бракова, њено учење о приватној својини, њена борба против контроле рађања, него још и оно привидно најнеполитичније: молитва за столом, исповедање, причест, нека старица која урања руку у посуду са освећеном водицом у Баварској шуми или у Перуу, све то милион пута падне на крају сабрано на теразије свештеничке амбиције да се буде власт и светска сила.

Пишући већ једну деценију „Криминалну историју хришћанства”, чија прва свеска о најстаријим временима треба коначно да се појави следеће године, одлучио сам да претходно објавим ову књигу о најновијем времену. Планетарна активност садањег Pontifex maximus-a (7. Видети о Јовану Павлу II: К. Deschner, Ein Papst reist zum Tatort, 1981). При том ме је определила исто тако као и мој сопствени страх да би историја спасења могла, бар на хришћанском Западу, да доживи свој крај пре него што ја сам узмогнем да приведем крају своју „Криминалну историју хришћанства”.

Велики Ђанбатиста Вико, песимист и порицатељ свеколике вере у прогрес, барем је указао почаст доживљајима историчара, величајући их као „un

divin piacere”, једно доиста божанско задовољство. Осећање аутора следећих страница, састављених свакако не sine ira, него веома cum ira, нису му причињавала ни небеско нити паклено задовољство. Пре су га терала на повраћање, што је можда ипак мање зависило од начина његовог размишљања, а више од садржаја историје коју је разматрао”.

9. 4. На страници 81 је текст:

Ако је папа у ревности конфесионалне борбе понекада отишао и предалеко – као 1910. када је његова Боромејски-енциклика (в. стр. 114) толико огорчила протестантски табор (све до протестантских кругова Јужне Мађарске и Хрватске), да је то овоме више користило него штетило (99) Engel-Japosi, Vom Chaos, 65 и даље) – он се брзо повлачио и дао да се у Немачкој енциклика повуче, а исте године и антимодернистичка заклетва (100) (Исто. в. стр. 113). Дана 6. јуна 1910. године објавио је пред немачким ходочасницима своју нарочиту љубав према Немачкој – као што је то Пије XII учинио 1939! Да, Пије X је својевремено молио Божју помоћ, пре свега за владарску кућу Ноенколерна – као и Пије XII 1939. за Хитлера! И с великом енергијом и свим својим утицајем Пије X се залагао за потпору Центра владе Рајха – као 1933. године Пије XI! (101) (Исто, Repgen, Die Aussenpolitik der Papste, 54. Piva/F. Malgeri, Vita di Luigi Sturzo, 1972, 291. Molinari/Mezzadri, Der Katholizismus in Italien, 584. Schmidlin, Papstgeschichte, IV. 103. Mangattan, Der Vatikan, 105 и даље. Stehle, Ostpolitik, 89. Stern i dr, dtv-Lexikon zur Geschichte, св. 3, 779) (в. стр. 260). Те папе, са именом Пије, нису повезивала само иста имена.

Аутор у овом тексту наводи чињенице да су се папе увек погрешно опредељивале ком систему вредности да се окрену. Увек су имали лош избор. Мада овај аутор у књизи детаљно описује све папе у XX веку, за овај елаборат ти подаци нису од пресудног значаја, али су значајни закључци до којих је дошао као један од најупућенијих аутора који годинама прати Ватикан.

9. 5. На страницама 441 до 446 објављен је текст академика Милорада Екмечића, који је омогућио издавање ове књиге. Тај текст има наслов „Исправност закључивања” и гласи:

Због изузетне улоге коју је католичка црква одиграла у новијој историји српског народа, наша је јавност у повишеној мери заинтересована за научна истраживања идеологије и политичког понашања десетак последњих папа. У току године 2000. само, изашли су у Београду преводи два значајна дела на ту тему – Annie Lacroix – Riz: Le Vatican, l’Europe et le Reich de la Première guerre mondiale à la guerre froide (1996); Џон Корнвел: „Хитлеров папа. Тајна историја Пија XII”. Ја сам објавио опширне приказе оба та дела у току 2000, први пре превођења и други након штампања. Ани Лакроа Риз је млада француска историчарка која је у овом вредном делу сачинила стручну експертизу држања Ватикана према Немачкој од Првог светског рата до хладног рата. Дело је засновано на документима француских архива, па је у томе његова изузетна вредност. Друго дело, у основи, није успело. Више је одбрана цркве као такве и оптужба само једног грешног папе. Ја сам то на меродован начин и рекао у својим приказима.

Мени је књига Карлхајнц Дешнера о политици папа у XX веку одавно позната. Цитирао сам је више пута у својим радовима, а сматрам је једним од класичних остварења ове врсте. За историју Другог светског рата, политику Пија XII уопште, може се мерити са књигом Avra Manhattan-a „The Vatican in World Politics” (1949), која је по знању појединости и храбрости оцена до сада остала најбоље остварење. Напомињем да је Менхетн (псеудоним једног италијанског Јевреја) 1986. објавио и врло значајну студију „The Vatican’s Holocaust”. Једно је време југословенска влада помагала ово његово истраживање, али аутор истиче да је после споразума југословенске владе и Ватикана (од 1966. до 1972) настојала да ово истраживање онемогући. Менхетн је једини који је имао храбрости да напише да је овај споразум са Ватиканом проведен посредовањем САД и да је један од предуслова био да се не помињу злочини 1941 - 1945.

Истичем да је у овој литератури, за коју и цело светско јавно мњење показује повећан интерес, књига Карлхајнц Дешнера призната као трајно остварење које је себи обезбедило велику будућност. Сам аутор је (страница 284, II том) објаснио да он нема свог издавача у САД, због политичког отпора америчке владе и вођства католичке цркве. Он вели, на истом месту, да је америчка католичка црква способна да загуши и дело које се на неки начин тамо објави а као доказ цитира познатог аутора Едмонда Париса („Геноцид у сателитској Хрватској”) који му је лично више пута саопштио да је његова књига, због ове вештине изоловања, доживела банкротство. Присећам се и сам исповести др Шефкије Жуљевића, који је у Сарајеву објавио друго издање књиге Виктора Новака „Magnum Crimen”, како су свештеници књигу куповали или посуђивали у свим библиотекама али је никада нису враћали. Прво издање је било широко прихваћено, а на крају ипак остало врло ретко и неприсутно.

Карлхајнц Дешнер је католички верник, па је чак студирао и теологију, поред права, историје и филозофије. Покушао је и са једним романом и књижевном критиком, али је цели свој живот (од 1956) посветио изучавању политике римских папа од 1878. до данас. Зашто је узео ову годину као почетак тешко је оправдати. Тада је почео понтификат Леона XIII и завршен дугогодишњи Пија IX, једног од најконзервативнијег од модерних папа. Иако је 1846. наговестио да ће се држати демократских начела и подржавати стварање националних држава, он се брзо прометнуо у идеолошког утемељача идеологије модерног католичанства. Насупрот италијанској политичкој странци „Партија акције”, која је до 1860. и коначно 1871, остварила италијанско државно уједињење, Пије IX је створио секуларну католичку идеологију. Његова „Католичка акција” се одржала до данас, као основни практични темељ преко којег се идеје и теорија претварају у реалност. Такве су организације створане и у хрватском и словеначком народу. Њихова реформа од стране надбискупа Степинца 1936, када је створена „Чиста католичка акција”, постала је темељ усташког покрета и без сумње главни разлог да је он историјски успео. Томе је придонео и претходни рад Јохана Мерца, сина једног немачког досељеника у колонију Windhorst (данас Топола) код Бањалуке, где га је пре извесног времена папа Војтила беатификовао.

Ова књига Карлхајнц Дешнера је „проширено и актуализовано издање” првог издања из 1982. које је изашло под насловом „Једно столеће историје спаса”, такођер у два дела – иако је у овом другом издању (1991) штампана као једна књига. У првом тому је обрађена политика Леона XIII од 1878, Пија X од 1903, Бенедикта XV од 1914 и Пија XI од 1922. У другом тому су обрађане историје Пија XII од 1939, Ивана XXIII од 1958, Павла VI од 1963, Ивана Павла I на трону 32 дана у 1978, и Ивана Павла II од 1978. У оба тома, све ове историје су у сенци истраживања делатности, по злу највећег папе у модерној историји, папе Пија XII.

Оно што је свим овим папама заједничко јесте пребацивање тежишта у делатности католичке цркве са веровања на практичну политику. Увек у историји је папство иза себе имало неку државу на коју се практично ослањало. До 1527. то је била Угарска, чији краљеви носе титулу „апостолског владара”. Наравно, функцију таквог владара је иза 1527. вршио хабзбуршки цар у Бечу. Од краја XIX века је немачки цар, иако првосвештеник лутеранске цркве у Немачкој („*summus episcopus*”), преузео на себе ореол католичког апостолског владара. Коначно је тек папа Војтила, на невидљив начин, то пренео на модерне америчке председнике.

Поред „Католичке акције” која је политичка рука цркве, постоје и моћне ватиканске финансије. На страници 288 другог тома, Карлхајнц Дешнер вели да католичка црква данас 35 посто својих финансијских прихода добија из Америке и 18 посто из Западне Немачке (писано пре пада Берлинског зида). Од 1937. се ватикански капитал сели из европских у сигурније америчке банке. Данас су то неслућене милијарде долара. Језуити су 51 посто власници водеће „*Bank of America*”, а контролишу већи део индустрије челика, аутомобилске индустрије („*General Motors*”). Ја сам познавао структуру „Католичке акције” до 1945, а данас ми није јасно да ли је она остала непромењена. На њеном челу је римски папа, једна „Врховна хунта” са генералним секретаром, док у свакој нацији постоје њихове националне „Католичке акције”. На њиховом челу су национални кардинали и надбискупи, у бискупијама бискупи и тако до дна, у сваком селу локални свештеник.

Црква није религиозна установа по својој главној вокацији него једно световно тело које има амбицију да води душу целе заједнице и сваког верника појединачно. Од папе Војтиле црква прихвата делатност свог реда „Опус Деи”, а поред тога је и склопила савез са америчким (и немачким) масонима. То је квалитетна промена, по којој се католичка црква до краја американизовала. Масони су јој инспирисали историјски циљ стварања „Светске религије”, која се полако уздиже из процесија у Асизију под водством папе Војтиле, а позвани су представници свих верских заједница и цркава, од муслимана, будиста, до афричких анимиста. И неке заблуделе овце из Српске православне цркве жарко хрле свом пастиру тамо.

Ова књига је писана пре него су завршени преговори са аустријским и немачким масонима 1974. и 1991, али се аутор побринуо да темељито истражи стварање ове нове „Свете алијансе” Ватикана и САД. Данас је католичка црква најбројнија верска заједница на америчком простору, а недавно је књижевник Норман Мајлер написао да је њен значај у америчкој политици исто тако велики као значај обавештајне службе ФБИ, конгреса и Врховног

суда. Стални ратови које САД воде свуда по свету, а и перспектива оружаних обрачуна под њеним оправдањем у будућности, намећу питање да ли ће и папа Војтила по злу надмашити досадашњи рекорд Пија XII.

Аутор је у уводу објаснио да он не жели да пише „историју папства, како се то до сада радило, нити да сачини психограм папских личности, него да установи тачну дијагнозу једне установе на основама њене историје за потоњих стотину година”. Он римске папе види као обичне синове сиромашних родитеља, које ће механизам једне отуђене црквене јерархије претварати у „убице и милионере”. Главна тековина папства Леона XIII је било кодификовање католичке социјалне идеологије у великој енциклици „*Rei novae*” 1891. Идеално друштво би се постигло сузбијањем атеистичког социјализма, тиме што би се постигло споразумевање између послодаваца и послопримаца. Уместо класне борбе, класна хармонија би створила прогрес модерног друштва једног капитализма ограниченог правима радника на индустријску партиципацију и обезбеђење социјалног осигурања. Ипак је главни мотив Дешнеровог истраживања држање римских папа у два велика светска рата. Пије X је до избијања рата 1914. стварао климу веровања у могућу брзу победу над Русијом, па у том погледу и радио на стварању мисија у Русији, после победе. У целини узевши, одговорност католичке цркве за избијање рата 1914. Дешнер је сажео у дефиницији каснијег салцбуршког надбискупа Вајца: „Рат је за неколико година упорно и строго припреман. Војска је годинама била у сталним ратним припремама. Али, једна од најзначајнијих припрема се односила на Еухаристички конгрес у Бечу” (страница 144 и фуснота, страница 612 немачког издања).

Папа Пије XI је припремио сарадњу католичке цркве са фашизмом. Након увођења диктатуре у Италији иза потреса 1925, католичке установе (синдикати и неке световне организације) постају партнерске организације фашистичким истоветним установама. Тек после реформе „Католичке акције” 1931. и 1936, црква препушта потпуно вођство у друштву фашизму. То је било нарочито карактеристично за понтификат Пија XII од 1939. до смрти 1958. Дешнер не наводи податак да је Фон Рибентроп пред напад на Пољску 1939. обавестио папу да је циљ рат са Совјетском Русијом, а не поправљање немачке границе након Версајског мира 1919. То је био разлог да Пије XII попусти нацистичким властима у Чешкој и Пољској. Између два светска рата у Чешкој долази до кризе католичке цркве. Чехословачка је доживљавана као „Хуситска република” у којој је између два светска рата из католичке цркве иступило 1,500.000 верника. Знатан је њихов број приступио новој Чешкој православној цркви, а сваки други учитељ у школама је био католички отпадник. Због тога црква подржава нацизам, па Дешнер наводи да се чешко више свештенство још у јулу 1944. држало Хитлера. Дешнер цитира пољског министра Бека да је Ватикан био одговоран за трагедију пољске државе 1939.

Хитлер је, поред најбоље сарадње са вођством католичке цркве и посебно језуитског реда, сматрао Ватикан непријатељем број 4 нацизму (после болшевизма, светског јеврејства и масона), због намера Ватикана да подржи руско православље и створи тамо подлогу победе католичанства. У том случају би, Хитлер се бојао, будућа Немачка и након победе остала опкољена католичким земљама. По њему, католичке државе се не би одрицале од

борбе за престиж над Немачком (чак и петеновска Француска, иако идеолошки и политички савезник). Дешнер је исцрпно приказао покушаје католичког вођства да дође до сепаратног мира између западних савезника и фашистичких земаља. Он наводи да је Рузвелтов изасланик Мирон Тејлор до 1944. седам пута посећивао због тога Рим. Није, међутим, поклањао пажњу чињеницама да је у ове напоре био укључен и загребачки надбискуп Степинац.

Основна тековина понтификата Пија XII је помирење католичке цркве са друштвеним институцијама Сједињених Америчких Држава. Од 591. странице другог тома овог дела, на приказ владања Пија XII се односи 471. страница. Аутор вели (на страници 471) да је „време светског рата засад окончао са владом Пија XII, а тиме и сам временски обим ове књиге. Ипак следећи додатак доноси један кратак поглед на најближе понтификате и неке битне црте њихове политике”. Другим речима, аутору и није био циљ да прикаже папску политику после 1958. Међутим, у кратком прегледу дао је суштинске оцене папске политике, од окретања улево папе Ивана XXIII, до окрета папе Војтислава на претварање цркве у један амерички спољнополитички инструмент. Врло значајан је осврт на преговоре југословенске владе и Ватикана (страница 519), важне посете Риму председника владе Шпиљка 1968. и маршала Тита 1971. Дешнер вели да је тиме почело и „Хрватско пролеће”, један нови талас хрватског сепаратизма у коме је католичко свештенство узело на себе нове улоге.

При крају приказа понтификата папе Војтислава, аутор истиче да је он и пре избора био кандидат америчке обавештајне службе (CIA), чију улогу он у појединостима не може да разради, али је јасно следи. Тај је утицај видљив и на понашању католичке јерархије у Хрватској, где надбискуп и потом кардинал Кухарић проводи „неке врсте Степинчеве ренесансе” (страница 562), због чега је од пољског папе и награђен кардиналским шеширом. Кухарић није допуштао да се у планирању папске посете Хрватској укључи и посета спомен-обележју концентрационог логора Јасеновац. Број од само 200.000 Срба и Јевреја погубљених у Јасеновцу, уз цитирање литературе да се ради о 600.000 људи, изазваће одређене неспоразуме са савременом српском научном литературом (II том, странице 237 и 645 – фуснота 1071). Треба разумети да Дешнеров циљ није да установи коначне истине о историји геноцида у току Другог светског рата, него само да прикаже улогу католичке цркве у томе.

Књига Карлхајнц Дешнера „Политика папа у 20. веку” је пример истраживачке упорности и методолошке исправности закључивања. Једна тема која је јако поводљива да склизне у идеолошку и политичку расправу праћена је са упорношћу да се не говори ништа више него што истина допушта. Аутор поштује правило да у историјској науци нема истина које се не морају документима проверавати и истраживачки доказати. Узето све то у целини, мора се закључити да је ова књига један вредан прилог тражењу историјске истине о држању католичке цркве у великој светској драми општих ратова, али и прилог новој култури у свету. У том погледу сам срећан што је „Фонд истине” из Београда решио да ово дело преведе и објави на српском језику.

Београд, 27. јула 2003. Милорад Екмечић.

10.

Књига „Вјера је новац”, аутор Фране Барбиери, издавач „Култура” Загреб, штампа „Огњен Прица” Загреб, 1956. године.

У овој књизи аутор полази од Девиза Леона XIII: „Новац је вјера” – која је владала Ватиканом у периоду капиталистичке трансформације црквене касте. У развојном процесу интереса својеврсне касте која влада Ватиканом ова идеја је доживела своју метаморфозу, али у све три речи и данас је догматски и религиозно реализован „credo” католичке црквене хијерархије. Мада је ова књига израз и једног идеолошког неслагања аутора са идеолошким позицијама Ватикана (ако оне постоје), она је за овај елаборат важна зато што преко мноштва информација и чињеница јасно осликава континуитет очувања позиција Ватикана и сва прилагођавања Ватикана. Она је данас значајна зато што је још приликом издавања, 1956. године, јасно показала пут којим иде Ватикан, Пије XII и помаже да се боље схвати рад и дело Јована Павла Другог на територији бивше Југославије од 1991. године. Јасно је да је Јован Павле Други готово догматски следио пут и стремио ка циљевима које је најбоље описао Пије XII.

10. 1. На страници 10 је текст:

Зими год. 1951/52. пружила ми се прилика, да дуже вријеме разговарам с једним врло високим црквеним прелатом у Југославији. Тај прелат баш се није прославио великим дјелима. Напротив! Одговарао је за своје чине пред судом и лицем народа. Управо у вријеме нашег разговора испаштао је своју издају властитог народа. Мој субесједник, међутим, као да је по своме менталитету био имун и потпуно неосјетљив према моралној тежини акта који је учинио. А толико је био сензибилан према свакој ријечи, коју сам му упутио!

Разговор се водио и о односу државе и цркве.

„Ваша би држава требала да се бави изградњом творница, жељезница, кућа, школа и цеста, а филозофију, одгој и бригу о духовном животу људи треба да препусти другоме – цркви, којој то историјски искључиво припада...” – рекао ми је високи прелат.

„Да би затим, на крају, ти „други” загосподарили и творницама, жељезницама и кућама...” – примијетио сам.

Ова је књига наставак тог давног зимског дијалога.

Када сам, непуне двије године послје овога разговора, дошао као новински дописник у Рим, нове чињенице и нови документи проширивали су и потврђивали тему, коју сам начео у сусрету с прелатом. У Италији се највише развио експанзивни процес, којег је полазна точка управо то препуштање „филозофије, одгоја и бриге о духовном животу људи” онима, „којима то историјски искључиво припада”. Овдје се најнепосредније може уочити и схватити и менталитет високог југославенског прелата, који је без сваког рефлекса према интересима властитог народа, неосјетљив према издајству. Могу се идентифицирати његови социјални пориви, друштвени и материјални узроци његове психологије и његове акције.

Утилитаристички, анационални и асоцијални менталитет „Црне интернационале”.

Из текста се закључује да и на издржавању казне свепштеник Римокатоличке цркве није у стању да промени мишљење, па чак није у стању ни да глуми да се каје за злочине у којима је учествовао током власти Независне Државе Хрватске. То показује колико је усађена идеја прозелитизма у римокатоличким структурама и жеља да Ватикан влада, као и да никада не одговара за своја дела.

10. 2. На страницама од 13 до 16, под „I. Хисторијски фалсификати и тонзурирана каста” налази се текст:

Владари, краљеви и поглавице носе обично знакове свога достојанства и власти на глави (то, наравно, не значи, да их носе обавезно и у глави). Поглавица ватиканске цркве располаже чак са два оваква знака свог достојанства и моћи. Без сумње: врло ауторитативна, али – оба фалсифицирана.

„Митра” римског бискупа – насљедника св. Петра – и папина „тијара” требало би да буду симбол јединства црквене, тј. духовне, и земаљске, тј. материјалне власти главару католичке цркве. Црквена власт темељи се на традиционалној предаји, према којој је Крист именовано апостола Петра главаром нове кршћанске цркве, који је, такођер по Крстовим упутама, дошао у Рим, да удари темеље и оснује главни центар новог вјерског покрета. Насљедници апостола Петра, првог главару католичке цркве, били би, према тој традицији, једини законити и овлаштени поглавице кршћанства. Св. Петар требао би да буде први римски папа, како се то приказује у базилици св. Павла у Риму, гдје у низу иконографија ватиканских „Крстових намјесника” стоји на првом мјесту слика апостола Петра, с назнаком: владао од 42. до 67. године.

Фалсификат Петрова папинства

О творцу Римске цркве, папе, насљедници Петрови сваке године у службеној публикацији „Anuario Pontificio” кажу: „Св. Петра, из Бетсаиде у Галилеји, главару апостола, изабрао је Крист за највећу понтификалну власт, с тиме да је пренесе својим насљедницима. Столовао је најприје у Антиохији, а затим у Риму, гдје га је затекла мученичка смрт. Црква је славила осамнаесту стогодишњицу његове смрти 29. липња 1867. године. На римској катедри столовао је 25 година.”

Ови наводи о Крстову намјеснику на земљи упорно се понављају у „Папинском годишњаку” сваке године као камен темељац власти и права римског папе, премда већ одавно постоји врло мало озбиљних црквених историчара, који тврде, да су ти наводи точни. Већ је готово сва модерна црквена историографија показала, да св. Петар никада није био у Риму, да према томе није могао по Крстовим пуномоћима основати римску цркву ни предати је у наслијеђе ватиканским папама. Чак и службени католички историчари већ су одавно признали, да се у најмању руку не може никаквим документима доказати, да је Петар основао римску столицу као једини центар католичанства. О томе, уосталом, нема никаквих трагова ни у Библији ни у Св. писму, као ни у књизи о „Дјелима апостола”, што је у сваком случају најкарактеристичнија индикација. Да су темељи власти Римске цркве били заиста постављени у Риму и предани римским папама, сигурно би о томе чину, који је толико важан за католичку цркву, било нешто у Библији и Св. писму.

Прве сумње, да је Петар боравио у Риму и да је основао римску папину столицу, појавиле су се у XVI стољећу. Црквени хисторичар Bellarmino у свом трактату „De Romano Pontefice” већ тада признаје, да се не може доказати, да је апостол Петар боравио у Риму, а још мање, да је на римској папинској столици сједио 25 година. Bellarmino је био службени хисторичар Римске курије. Његове сумње – само одређеније – показује у каснијим периодима све већи број католичких хисторичара. Овим питањем бави се нарочито протестантска историјска црквена литература. Но ова се евентуално може прихватити с резервама због антиватиканских мотива, који би је могли инспирирати. Међутим, о неоснованости тобожње традиције о постанку римске црквене власти говори и један од најауторитативнијих модерних католичких хисторичара, монс. Luigi Duchesne, који истиче да је Петров боравак у Риму „евентуално могућ, али да се не може доказати”.

„О његовој (тј. Петровој) апостолској активности у својој средини није познат ниједан детаљ. Канонски и други списи, који су до нас дошли под његовим именом, не садрже у том погледу никаквих вијести и никаквих индикација” – каже хисторичар Duchesne у својој књизи „L’Histoire ancienne de l’Eglise”. На основу тога Duchesne формално искључује могућност, да је оснивач Римске цркве могао уопће да буде апостол Петар. А према томе, искључује и могућност да римски папе могу да буду једини овлаштени главари кршћанског вјерског покрета.

На чему се заправо темељи тобожње традиционално право римских папа, да господаре католичанством? Први и главни доказ, који Ватикан наводи, да би потврдио своја традиционална права, јест „Писмо св. Петра кршћанима Мале Азије”, у којем апостол Петар говори као главар у име „Цркве Бабилона”. Ватикански правници и хисторичари желе да увјере, како име Бабилон у овом случају значи Рим, што објективнији хисторичари све теже прихватају с обзиром на то, да је много вјеројатније, да је апостол Петар боравио у стварном Бабилону, у Азији, који је тада још постојао и био највећи јеврејски центар. Други „доказ” о оснивању Петрове цркве у Риму жељео би се извући из посљедњег поглавља Иванове еванђеља, које говори о смрти апостола Петра. У овом поглављу, у најстаријим издањима, не говори се у ствари ништа друго, већ да је апостол Петар умро прибијен на криж. Међутим, на криж се, према историјским документима, прибијало кажњенике у свим дијеловима Римског царства, те је према овоме немогуће доказати, да је апостол Петар умро у Риму. То мање, што црквени хисторичари тврде, да је Петар био на крижу окренут главом према земљи, а тај начин мучења, према анализима, није никад био употребљаван у Риму, већ у Малој Азији.

Ово би били једини „докази”, којима располаже Ватикан, а који се временски крећу око периода живота апостола Петра. Хисторичари имају обичај, да као аргументацију чињеницама узимају првенствено документе, који су најближи догађају, о којем се ради. У питању боравка апостола Петра у Риму и оснивања Римске цркве, Ватикан употребљава управо обратну методу; сувремена свједочанства и она ближа времену када је живио апостол Петар, су нијема, па су Ватикану потребне вјештачке монтаже и дијалектичке дедукције, да би искренуо значење неких блиједих реченица; док се, међутим,

сто година послје смрти апостола Петра почињу појављивати неке одређе- није тврдње о овој сумњивој чињеници, тврдње, које се с временом све више развијају, да би се на крају развиле у минуциозне описе Петрове дјелатности у Риму и романсиране догађаје из његова живота. Први експлицитни „доказ” о оснивању Петрове цркве у Риму појављује се тако тек сто година послје Петрове смрти у писму Папије, бискупа Јерапоља у Фригији. Фригијски би- скуп пише, како је у вријеме цара Клаудија Аугуста дошао Петар у Рим, да би проповиједао кршћанство. Папија, међутим, не говори и о утемељивању Римске цркве. О писму Папије каже у својим аналима Еусебије, хисторичар из IV стољећа: „Папија је био врло слаб и неодређен у својим намјерама, вр- ло непоуздан у својим мислима, како се то може закључити и из несувисло- сти његових записа.” Еусебије је био бискуп и оставио је низ вриједних дјела о историји католичке цркве.

У недостатку историјских докумената Ватикан користи мноштво архе- олошких „доказа”, које не прихваћа отворено ни један црквени хисторичар, али их зато црква употребљава у дјеловању на побожне масе вјерника и хо- дочасника: то је низ археолошких споменика, као на примјер два ступа о ко- ја су „били привезани апостоли Петар и Павао”, отисак једног стопала у ка- мену, који је тобоже оставио Петар у часу, када му се „приказао” Крст, лан- ци необично новог и сачуваног изгледа, којима је Петар био тобоже везан, рупа у којој је наводно био забијен Петров криж, затвор гдје је боравио Пе- тар, и много сличних „доказа”, који нису у стању да побуде ништа више од ту- ристичке сензације или сујевјерног страхопоштовања. Као непобитан доказ оснивања Римске цркве сматра Ватикан наводни Петров гроб у Риму. Толи- ко непобитан, да ниједном хисторичару, учењаку и археологу није допуште- но, да отвори саркофаг и да га испита, премда су то појединци захтијевали све од год. 1592, када је папа Клемент VIII поставио саркофаг у нову базилику св. Петра. Већ тада је „непобитност” доказа била сумњива хисторичарима, јер је саркофаг на себи носио криж из Константинове ере, тј. тристо година послје Петрове смрти. Постављајући гроб апостола Петра у нову базили- ку, Клемент VIII довукао је у подножје папинског олтара један саркофаг, за који се тврдило, да су у њему кости апостола Петра, премда су тадашњи хи- сторичари знали, да је први гроб, који се приписивао св. Петру, нестао још за вријеме сараценских најезда, седамсто година прије папе Клемента. Сами ва- тикански анали говоре врло контрадикторно о поријеклу саркофага, који се налази у центру ватиканске базилике. Исти је случај и с тобожњим постоја- њем катедрале, т. ј. папинског пријестоља св. Петра, које би сада требало да се налази у истој базилици на „пријестолном олтару”. О историјској вјеро- достојности овога доказа опширно говори у својој књизи хисторичар Luigi De Santis.

Готово сви аутори који би покушали да напишу коју реч о Ватикану и па- пама, своје текстове су започињали откривањем лажи на којима се темеље овла- шћења и права које Ватикан сам себи додељује. Мада је од XV века историј- ски јасно да је у питању највећи светски фалсификат и ординарна лаж, Ва- тикан свакодневно истрајава на лажима. Дакле, црквено-световни при- мат, који себи додељује Ватикан, заснован је на безочним лажима, али ако

неко своје постојање и позицију оправдава лажима, онда не чуди што лаж и покварењаштво представљају стил рада и деловања Ватикана и његових папа.

За овај елаборат је важно да су увек приликом званичних и јавних контаката свештеника и верника Римокатоличке цркве са територије бивше Југославије са Јованом Павлом Другим, ти свештеници у први план истицали примат и намесништво Јована Павла Другог, које се заснива на највећој лажи. Та чињеница најбоље показује ко је Јован Павле Други, а нарочито шта је Ватикан. Дакле, лаж се патолошки чува и развија, што указује на склоност коришћења лажи и у другим ситуацијама и поводом других питања. Могло би се рећи да је лаж не само основа, него и вековни стил рада Ватикана.

10. 3. На страницама од 18 до 21, под насловом „Лажна даровница цара Константина” налази се текст:

У збирци службених ватиканских докумената опата Изидора појављује се и документ, који неоспорно означаје једну од пријеломних тачака развоја власти, а нарочито тенденција и интереса римске касте, која се наметнула кршћанском покрету. Ради се о „Даровници цара Константина Великог папи Силвестру II”. У Изидорову тексту Константинове царске даровнице стоји:

„Цар Константин, три дана послје свога крштења, изјављује: заједно с нашим сатрапима и читавим сенатом, племићима и читавим римским народом, који је подвргнут Римској цркви, сматрамо корисним, да, како је св. Петар постављен за Христово викара на земљи, лако и папе добију од нас и нашег царства викаријат принчева апостола и суверену власт, која је много шира од оне што је нама додијељена.

Одлучујемо, да папа држи примат над свим сједиштима Александрије, Антиохије, Јерузалема и Константинопоља, као и над свим црквама читаве земље.

„Светоме папи Силвестру предајем одмах Латеранску палачу нашег царства, затим дијадем, тј. круну с наше главе заједно с фригијском капом и суперхумералом, тј. оном вршцом која окружује врат цара, к томе још пурпурни огртач и тунику са свом царском одјећом, предајући му такођер царски скиптар и све знакове и заставе и царске украсе заједно са свим што проистјече из достојанства царске власти, као и славу наше моћи. Одређујемо, да припадници разних редова, поштовани клерици, који служе свету Римску цркву, добију врхунац посебне власти и угледа, којим се сада кити сенат, тј. да постану конзули и патрицији. Одредили смо још, да се они украсе свим високим царским достојанствима. Одлучили смо, да клер свете римске цркве буде уређен знаковима царске милиције.

Да би узвишеност папинства била цијењена више од достојанства, славе и моћи земаљског царства, преносимо и остављамо у посједу блаженог понтифекса и универзалног папе Силвестра, како нашу палачу, тако и град Рим и све провинције, мјеста и градове Италије и Запада те одређујемо прагматском одредбом, да он и његови насљедници располажу овим земљама, које ће бити подвргнуте Светој столици.”

Даровница носи датум: „Датирано у Риму, 30. ожујка за вријеме четвртог конзулата Константинова и четвртог конзулата Галиканова.”

На основу даровнице римска је курија истицала своје претензије на свјетовну власт европских земаља и присвајала себи право, да поставља и круни царове. Тек год. 1440, познати талијански хисторичар и хуманист Лоренцо Вала – подржавајући отпор Алфонса Арагонског против власти папе Еугенија IV – открио је у једном политичком спису, да је даровница цара Константина фалсификат. Он је најприје доказао, да опат Изидор није никад постојао и да је његова збирка ватиканских докумената вјешто монтирани фалсификат, чији је циљ био да учини хисторијски вјеродостојним лажни акт, којим римски папе присвајају свјетовну власт. У свијетлу Валиних необоривих хисторијских аргумената симбол свјетовне власти римске курије – „тијара”, коју папа носи на глави – показао се као фалсификат царске круне и фригијске капе, које је тобоже цар Константин предао римском папи. Било би преопширно наводити све Валине аргументе. Он најприје доказује мистеријским чињеницама, да је ватикански документ кривотворен, затим лингвистичким и на крају логичким аргументима. Цар Константин, који је владао до год. 337, био је први покрштени римски владар. У другом периоду своје владавине преселио је пријестолницу у новоизграђени Константинопољ. Он није уопће имао четири заједничка конзулата с Галиканом, нити је икада управљао заједно са сенатом и патрицијима, који би били покрштени и подвргнути Римској цркви. Константинопољ, који се спомиње у апокрифном ватиканском документу, у вријеме које се приписује издавању даровнице, није још ни постојао. Анализом језика и формулација, којима је исписана тобожња даровница, Вала је доказао, да је она фалсифицирана у много каснијем периоду од Константинова. Снага Валине документације била је толико увјерљива, да су је прихватили сви каснији, чак и службени црквени хисторичари. Када су хисторичари затражили, да им се даде на увид оригинални текст даровнице, у Римској курији су им најприје одговорили, да она није написана на бронзи, како се прије тврдило, већ на папиру, а затим да се до тог папира не може доћи, јер је скривен заједно с костима св. Петра у саркофагу, који се не смије отварати.

Појава апокрифне Константинове даровнице поистовећује се с инфилтрацијом апарата римске црквене касте у поре цивилног, економског и политичког живота. Кад је римска држава пропала пред налетом барбарске инвазије, црквена хијерархија настоји постепено преузети у своје руке друштвену и политичку власт. У вријеме Карла Великог она већ показује тенденцију издизања црквене над цивилном влашћу. То је уједно и период, када се појавила лажна даровница, која је требала једним тобоже царским актом озаконити свјетовну власт цркве на читавом Западу и подредити јој царе и краљеве, који би требали да овисе о папиној инвеститури. Водећа црквена каста, израсла на фалсификату Петрове столице у Риму, прераста већ у друштвену класу са сасвим одређеним материјалним, економским и политичким тенденцијама и интересима.

Ова лаж је омогућила да Ватикан вековима развија идеју о праву на управљање световним питањима, на мешање у политичка и државотворна питања, па чак у једном периоду и да владари то право стичу само ако их папа крунише. Под таквом догмом, у Ватикану је готово увржено мишљење

и став да он има легитимно право да политички делује и креира живот. У толико конзервативној институцији формира се став и осећај који не може да се промени и прилагоди савременом свету. Јован Павле Други у потпуности прихвата ту догму и он сматра да је не само позван, него и дужан да креира живот, како својим верницима, тако и неверницима. Наравно, ово можда може имати неко црквено образложење прихватљиво римокатоличким верницима, али оно је апсолутно неприхватљиво са гледишта Повеље Уједињених нација и свих међународних докумената о безбедности и људским правима. Не може се на основу историјски доказаних лажи извучити својеврсно амнестирање Јована Павла Другог за све оно што је наредио, подстицао и помагао, а последица су ратни злочини на територији бивше Југославије од 1991. године. Да је и Јован Павле Други одговоран за активности, које су као последицу имале ратне злочине, доказује и чињеница да су кроз историју Ватикан и његове папе креирале политику која је била праћена најтежим кривичним делима, а нису одговарали само зато што међународно хуманитарно право није постојало или није могло да се примени.

Данас, у савременом друштву и међународним односима потпуно је неприхватљиво да неко ко заснива свој положај и статус на највећој планетарној превари и лажима не буде одговоран за кривична дела. Јован Павле Други је верски поглавар, али и најодговорније лице државе Ватикан, те мора да сноси одговорност као сваки државник. То што Ватикан у својој структури нема демократске институције, не значи да његови државници нису одговорни.

10. 4. На страницама 149 до 198, под „VII. Дипломација експанзије империјализма и колонијализма” објављен је текст:

У својим међународним односима и политици Ватикан се у току историје везивао с разним државама и тенденцијама, подупирао експанзије и империјализме, увијек и по правилу у складу с економско-политичким интересима своје хијерархијске касте. Међународне операције ватиканске Курије биле су тек привидно увјетоване вјерским мотивима. Исто се тако може рећи и то, да те операције нису покретале – како се то често тврди – уске националистичке предрасуде. Ослањајући се на феудални друштвено-економски систем, Ватикан је повезивао своју политику уз Аустро-Угарску монархију, борећи се против нове талијанске државе. Уз талијански експанзионизам повезао је своју политику тек онда, када се он изједначио с економско-политичким интересима ватиканске касте. У своје вријеме Ватикан је сузбијао ширење утјецаја царске православне Русије, привидно због религиозних мотива. У ствари, радило се о заштити позиција Аустро-Угарске империје, уз коју су били везани и ватикански економско-политички интереси. То се најбоље потврдило у часу Октобарске револуције, када је Ватикан с политичких и економских антисоцијалистичких мотива одмах постао савезник руских царских и православних антиреволуционарних група. Исте мовенсе ватиканске дипломатске политике можемо пронаћи и у свим међународним акцијама Римске курије између два рата, за вријеме свјетских сукоба, као и у данашњем послеријатном периоду”.

У овом тексту аутор наводи констатацију да је Ватикан био незаобилазан у свим сукобима и да је поред интереса ватиканске касте, која се одавно

издигла, увек присутан и интерес ширења римокатолицизма на територијама које традиционално припадају православљу. Овај ватикански инстинкт следио је и Јован Павле Други, и то јасније него већина папа – његових претходника.

а) Ватикан у I свјетском рату

Политика Римске курије за вријеме првог великог свјетског сукоба била је предмет жучљивих полемика међу публицистима и историчарима. Истицане су разне верзије, а у једном тренутку Римска је курија чак била присиљена да пласира фалсифициране историјске документе.

Бивши талијански политичар и министар вањских послова, гроф Карло Сфорца, написао је у својој публикацији „Ватикан и свјетски рат” о ставу папинске владе према сукобу 1914 - 1918. ово: „Само једна околност збуњивала је западну католичку Европу у српњу и коловозу 1914. Рат је био отпочео управо најкатоличкији међу царевима и краљевима, стари Фрањо Јосип. Кад је он најавио рат Србији, милијуни застрашених духова у Италији, Француској, Енглеској, Ирској и Белгији надали су се, да ће папа покушати предустрести катастрофу. Нада је створила и легенду. У почетку се говорило, да је Пије X, сазнавши за ултиматум упућен Србији, наредио свом нунцију у Бечу, да пренесе опомену цару. Када је букнуо рат, говорило се, да су аустријски дворјаници спријечили нунцију, да дође до императора. На концу, када је 20. коловоза, у току првог мјесеца рата Пије X ненадано умро, тврдило се, да је умро због жалости, што није могао спријечити катастрофу. У ствари, догађаји су се развијали сасвим другачије.”

Данас, с удаљености одређеног историјског размака чак се ни католички историчари не усуђују да крију подршку и симпатије, што их је Пије X испољавао према Аустро-Угарској монархији, и његово одобравање бечког ултиматума Србији. Познато је, уосталом, да је Пије X имао велики дуг према аустријском императору. У конклаву је безначајни венецијански надбискуп Сарто неочекивано узвишен на папинску светост под веома сумњивим околностима и под притиском нимало божанске ни свете интервенције аустријског цара Фрање Јосипа. Године 1903, у жеку конклава, када су кардинали – затворени у Сикстинској капели – чекали, да им кроз затворене прозоре долети божанско надахнуће „духа светог”, да би између себе изабрали „најдостојнијег” насљедника славног Леона XIII – бечки император је претекао голубицу „духа светог” и једним писмом ставио вето избору најјачег фаворита – кардинала Rampolle, који је практички већ располагао већином. Тек након бечке интервенције изабран је компромисно „outsider” Пије. Кардиналски колегиј, центар ватиканске касте, бојао се да не изгуби ослонац најјаче католичке монархије. Пије X имао је због тога довољно разлога, да подупире политику бечке монархије, чак и у деликатним тренуцима год. 1914, када је атмосфера већ мирисала на барут. Представник Аустро-Угарске у Ватикану, гроф Pallfy, јављао је у ствари 29. липња 1914, свом министру вањских послова у Бечу, да се секретар ватиканске државе кардинал Merry del Val изразио повољно о аустријском ултиматуму, те да је и сам папа присталица одлучније акције према Србији. У конфликту са Србијом Ватикан је видио и учвршћење својих политичких и економских позиција, преко консолидације бечке царевине, пред „интригама и пенетрацијом Славена”.

Гроф Сфорца у публикацији, коју смо већ цитирали, пише о ситуацији уочи рата: „Када је опасност од сукоба постала неизбјежна, гроф Палфи је често посјећивао кардинала Мери дел Вал и расправљао с њим о животним потребама и, како је он говорио, дужностима монархије. Документи, које је послје рата објавила аустријска републиканска влада, показују, да је Ватикан у почетку свакако био склон акцији, која би довела до уништења православне Русије и учвршћења Аустро-Угарске монархије”. Гроф Сфорца цитира из аустријских дипломатских докумената и извјештај, што га је гроф Палфи упутио у Беч, 29. септембра исте године: „Током састанка, што сам га имао прије два дана с кардиналом државним секретром, он је скренуо разговор на велике проблеме, који у овом тренутку заокупљају пажњу Европе... Кардинал је окарактеризирао нашу ноту Србији као врло општру, али ју је одобрио без резерви изражавајући индиректно наду, да ће монархија водити ствар до краја. Без сумње је, према мишљењу кардинала, штета, што се и прије није успјело дати лекцију Србији... Ова изјава слаже се с гледиштем папе: у ствари Његова је светост у току посљедњих година у више наврата изразила жаљење због чињенице, што је Аустрија пропустила могућност, да казни на егземпларан начин свог опасног дунавског сусједа.”

Свједочанства о агресивном расположењу Римске курије долазе и с друге стране. Представник Баварске у Ватикану, барон Фон Питер, извјештава Минхен, 26. септембра год. 1914: „Папа одобрава одлучну акцију Аустрије против Србије... Кардинал државни секретар изражава наду, да Аустрија овај пута неће уступати концесије. Њему је још неизвјесно, када ће Аустрија већ једном отпочети рат, и да ли и овог пута оклијева да угуши својом војском побуну, која је довела до убијства пријестолонаследника и која, на концу, пријети самом опстанку монархије. Све ово свјечочи о још једном страху Свете столице пред панславенством.”

О повезивању ватиканских интереса с учвршћењем и експанзијом Аустро-Угарске монархије говори на концу и сам кардинал Мери дел Вал у својим мемоарима, који су, због политичког опортунитета, објављени тек год. 1939, десет година послје кардиналове смрти.

Масарик у својој књизи „Свјетска револуција” такођер износи ватиканске интересе у сукобима Првог свјетског рата: „Ватикан је”, пише он, „на почетку рата, без сваке сумње, био аустрофилски и германофилски расположен. Из аустријске амбасаде у Ватикану и оне при Квириналу стизали су извјештаји, да је папа Бенедикт XV непријатељски расположен према Србији и да потпомаже Аустрију. Ја располажем апсолутно прецизним подацима, који потјечу од грофа Палфија. Аустрија је, како он тврди, католичка држава *par excellence*, она је заштита цркве. Гроф Палфи је истицао, да не само државни секретар, већ и сам папа одобрава безувјетну интервенцију против Србије. Аустро-Угарска је била у Европи једина велика католичка држава, зато се већ од почетка могло очекивати, да ће Ватикан стати на страну Аустрије. Полагао је још и наде у њемачки католицизам, који би, захваљујући својој виталности и политичкој снази, могао привући и управљати аустријским и мађарским католицима.”

Ватиканске економске и политичке позиције биле су у том периоду очито везане уз Аустро-Угарску католичку монархију, много више него уз протестантску Енглеску, антиклерикалну и либералну Француску и православну Русију. Због тога је Римска курија по сваку цијену настојала да спријечи улазак Италије у рат на страни савезника. Ватиканска дипломатија посредовала је између Беча и Рима, захтијевајући, да се усвоје неке талијанске ревендикације. Њемачка влада упутила је у Рим Фон Билова, лидера Католичке странке, и посланика Рајхстага Ерзбергера, како би преко Ватикана посредовали код талијанске владе, да остане неутрална, или пак да уђе у рат на страни њемачких и аустро-угарских снага. Односи између либералне талијанске државе и Ватикана још нису били посве сређени, савезници су с друге стране Лондонским уговором пружили Италији већа обећања, тако да је римска влада коначно навијестила рат Аустрији. Њемачка је тада обећала папи, да ће својим снагама решити „римско питање”, тј. рестаурирати у Италији папинску државу.

Првих година рата Ватикан је – сматрајући сукоб сударом интереса двију капиталистичко-империјалистичких формација – концептрирао своју подршку оној страни, која је најбоље заштићивала његове политичке и економске интересе. Током рата пред ватиканском кастом појавио се, међутим, нови непријатељ: социјализам. Одмах је био оцијењен као опаснији од снага, које су биле отпочеле ратни сукоб. Ватикан је још некако могао да постигне компромис између својих интереса и интереса савезничких сила. Са социјализмом компромиса није могло бити. У жеку рата, Бенедикт XV почиње позивати на борбу против социјализма и покрета незадовољних маса, још више осиромашених ратом. Њемачки делегат Ерзебергер забиљежио је приликом посјета папи ову изјаву Бенедикта XV: „Ако рат још дуже потраје, доћи ће до социјалне револуције какву свијет још није видио.”

Од тога тренутка Римска курија је настојала да пронађе компромис између зараћених страна, желећи, да се што прије испостави савез буржоаских режима против све јачих социјалистичких снага. Ватикан је тада открио изразито класне политичко-економске мотиве своје међународне акције. Желио је да спаси од пропасти Аустрију и Њемачку, као ослонац католичке цркве, и измиривши их са савезничким силама да оствари чврсти блок за спас буржоаског система. Нарочито енергичне кораке у овом смјеру подузео је Ватикан, кад је избила Октобарска револуција у Русији. Бискуп Pacelli, тадашњи нунциј у Баварској, данас папа Пије XII, обратио се, 26 липња год. 1917, по наређењу Ватикана њемачкој влади, да би испитао увјете за мир. Pacelli је најприје преговарао с канцеларом Bethomannom-Hollwegom, а затим особно с царом Вилхелмом II. У својој књизи „Ereignisse und Gestalten aus den Jahren 1878 - 1918” њемачки цар пише о овом сусрету: „Предложио сам да папа посредује у првом реду позивајући католички клер у свим земљама, да ишчупа мржњу из срца људи. Затим сам предложио Pacelliju да се покуша прекинути фронт савезника истргнувши Италију. Истакао сам нунцију, да су Италија и Аустрија католичке земље, на које би папа могао лако и ефикасно утјецати, позивајући их да отпочну преговоре за сепаратни мир”. За своју акцију Ватикан је требао добити рекомпензацију: „Ако папи успије остварити

споразум између Италије и Аустрије, народи, којима овај споразум буде користио, подупријет ће пред талијанском владом, приликом склапања мира, аспирације Ватикана на независност. Ако папа не уради ништа да се склопи мир, постоји опасност да он буде постигнут акцијом социјалиста. То ће бити крај доминантном положају папе и католичке цркве чак и међу самим католицима.”

„Ове моје ријечи”, каже даље Вилхелм II, „погодиле су нунција, те се он сугласио и изјавио, да ће папа морати да учини било што, само да би ријешио питање мира. Изјавио је, да ће он одмах извијестити Ватикан о мојем гледишту и да ће лично интервенирати, да папа одмах подузме акцију.”

Raselli је одмах после разговора с њемачким царом отпутовао у Рим, гдје је заједно с државним секретаријатом почео разрађивати приједлоге за компромисни мир између капиталистичких сила. Ове приједлоге папа је касније изнио у свом апелу за мир настојећи не само да сачува Њемачку и Аустро-Угарску, већ и да их спаси од плаћања репарација. Западне силе, па чак и Италија, изјавиле су, да су ти увјети неприхватљиви. Raselli је отпочео нове преговоре с њемачком владом, не би ли пронашао повољнију базу за компромис.

Крах централних сила био је, међутим, већ на помолу, те савезници – пред перспективом, да апсолутно диктирају увјете мира – нису више били склони да прихвате компромисну интервенцију Ватикана.

У новој ситуацији пораза католичке Аустро-Угарске монархије Ватикан је ипак врло брзо нашао своје мјесто. Заопштравао се сукоб између капитализма и социјализма, те је ватиканска каста, у обрани својих интереса, постала врло брзо један од главних организатора концентрације антисоцијалистичких снага.

Антисрпско расположење је константа у политици Ватикана и његових папа. То је општепознато и ниједан аутор било ког текста о Ватикану никада није оспорио ово стратешко одређење Ватикана. Овај текст је значајан јер указује на начин припреме будућих папа, односно коју животну школу морају да прођу док не постану кардинали и на којој се платформи формира њихова личност, са позиција морала и личног и црквеног интереса. Ту исту школу је прошао и Војтила пре него што се квалификовао за место папе. Дакле, у деловању Јована Павла Другог проналази се стереотипно понашање Ватикана, односно својеврсна школа коју морају да савладају папе.

У овом тексту се наводе чињенице које показују начин заштите интереса једне касте која се формирала у Ватикану. Не враћајући се у неку далеку прошлост Ватикана, од 1870. године, када је Ватикан изгубио територију, атрибуте праве државности и војску, препознаје се потреба, нагон, спремност и способност да Ватикан увек проналази неку католичку државу као својеврсног спонзора и ослонац. У време Првог светског рата то је била Аустроугарска монархија. Ватикан је своје интересе препознавао у интересима Аустроугарске монархије и сасвим разумљиво је подржавао, помагао и подстицао све напоре те монархије, а са великим задовољством напао и освајање Србије. Уосталом, свако ко је напао Србе и чинио злочине над Србима, без обзира где се они налазе, имао је у Ватикану искреног савезника. Дакле,

све што је Јован Павле Други урадио везано за територији бивше Југославије од 1991. године треба тумачити као његов одани приступ реализацији политике Ватикана, чији саставни део су и злочини над Србима.

Ватикан и Октобарска социјалистичка револуција

Службени орган римске курије „Osservatore Romano” објавио је, 23. сибјечња 1918: „Анархија куца на врата свих земаља. Сакупите брзо све своје снаге, да јој запријечите продор.” У удруженој међународној реакцији против социјалистичке револуције у Русији Ватикан и црквена хијерархија заузимали су авангардно мјесто. Осим пропагандне, Ватикан је против револуције организовао и одређену диверзивну, политичку и шпијунску акцију. Представници царске владе нису више били за Римску курију, представници религиозног непријатеља православља, већ класни политички савезник. Амбасадор Керенскога, а затим представник Колчака и Деникина у Ватикану Лисаковски, саопштио је, год. 1919, представнику бијелих влада у Паризу Сазонову, да ће „послије његова контакта с личностима Ватикана Света столица заузети повољан став и дати пуну подршку борби против болшевизма, којег се она боји више но ичега”. Студенога исте године Лисаковски јавља, да му је Бенедикт XV, у приватној аудијенцији, изразио „наду, да ће болшевизам бити уништен у кратком року”.

Кад је пораз централних сила, штићеница Ватикана, био сигуран, Римска курија је, стварајући планове да угуши социјалистичку револуцију у Русији, почела да оријентира своју политику према новој свјетској сили, која се јављала на капиталистичком Западу: Сједињеним Америчким Државама. Папа Бенедикт XV затражио је од америчког предсједника Вилсона, у просинцу године 1918, кад је дошао у Рим, а затим у посебној аудијенцији сибјечња год. 1919, да вашингтонска влада потпомогне ватиканску акцију уједињења антисоцијалистичких снага. У истим данима, када је папа Бенедикт XV преговарао с Вилсоном, војни и политички руководиоци Сједињених Држава већ су помагали антиреволуционарним трупам Колчака и Деникина. Бенедикт XV добио је опширне информације о тој акцији, те је чинио све могуће, да би што више ангажирао УСА „у обрани Европе од болшевичке опасности”.

Амерички предсједник Вилсон намјеравао је да позове на мировну конференцију и представнике СССР-а. Међутим, његови сарадници и влада нису га у том погледу помогли. Америчком предсједнику скривали су његови сарадници све политичке акте и информације, који би могли довести до побољшања односа с московском владом. Представници Римске курије настојали су такођер да пошто пото одврате Вилсона од намјере, да успостави везе са совјетском револуционарном владом. Католички представници спријечили су чак и Вилсона, да у Риму одржи говор, бојећи се, да не би говорио о могућностима споразумијевања са СССР-ом. Ватикан је, да би сузбио концепције предсједника Вилсона, успоставио контакт с Клемансоом, како би спријечио да совјетски представници учествују на мировној конференцији.

Сибјечња год. 1919, лични делегат Вилснова, Whuckler, састао се с Литвиновом, тадашњим комесаром за вањске послове СССР-а, послије чега је обавијестио америчког предсједника, да „Руси хоће мир”. У вељачи год. 1919,

Вилсон се састао са Черчилом, који му је саопштио, да британска влада одбија сваки разговор са совјетском владом. Ватикан је организовао да многи истакнути католички политичари интервенирају код Вилсона. Не могавши да оствари своје планове, Вилсон се одмах из Европе вратио у Вашингтон и повјерио државном секретару Ландингу, да га заступа на мировној конференцији у Паризу.

Охрабрен овим успјехом, Ватикан је наставио да координира акцију својих снага и да искоришћује свој утјецај на западне владе, не би ли онемогућио, да се „устопави” било какав контакт западних сила и Москве. Љета 1919. и америчка је влада коначно навијестила рат Совјетском Савезу. По директивама Ватикана, амерички су католици проводили у Сједињеним Државама широку пропаганду за овај рат. Многи амерички политичари изјављивали су, да никако не могу оправдати ову интервенцију. 5. рујна год. 1919, сенатор Борах рекао је у америчком Сенату: „Господине предсједниче, ми се налазимо у рату против Русије. Конгрес није најавио овај рат ни руској влади ни руском народу, па ипак се ми боримо против руског народа. Не постоји никакво ни законско ни морално оправдање за ово жртвовање људских живота”.

Иза кулиса мировне конференције ватикански су представници по сваку цијену настојали, да што више ангажирају савезничке владе у борби против СССР-а. Ова интервенција имала је великог удјела и у формулацији 12. члана примирја између савезника и централних снага, који је предвиђао, да њемачке трупе треба да сачувају своје позиције у Русији, све док то савезници буду тражили. Жељело се на тај начин ангажирати и Нијемце против большевичких снага. У, прољеће, год. 1918, њемачким трупама, које су напаале Финску, командирао је генерал Вон der Goltz. Послије примирја он је био пребачен у команду белогардијских трупа на Балтику, које су се бориле против совјетских трупа у Летонији и Литванији. Шеф америчке администрације Херберт Хувер, касније предсједник УСА, ставио је на располагање Вон der Goltzu огромне количине прехранбеног и другог материјала. Касније је Вон der Goltz наслиједио царистичког генерала Јуденича, те је британским оружјем и Хуверовим намирницама јуришао на Петроград.

Остварењу ове антисовјетске сурадње између савезника и Нијемаца много је помогла ватиканска интервенција. Ватикан је нарочито био повезан с Хербертом Хувером, једним од главних твораца америчке интервенционистичке политике према СССР-у. Антисовјетска Хуверова акција и сурадња с Ватиканом може се протумачити околношћу, да је Хувер од год. 1910. посједовао акције 11 петролејских компанија у Русији и да је, год. 1911, купио акције трију компанија за експлоатацију руда и дрвета у Сибиру. Напустивши своје поражене позиције у полуфеудалним апсолутистичким монархијама Аустрије и Њемачке, Ватикан веже своју политику уз интересе новог побједника – крупног финансијског капитала.

Своју антисовјетску акцију Ватикан није водио само повезујући се тајним дипломатским акцијама с другим владама. Водио ју је и отворено. Када су Клеменсо, Лојд, Орландо и Вилсон упутили поруку Колчаку, да су спремни да и даље потпомажу борбу против совјетске револуције, као и да помогну

консолидацији панруске владе, Ватикан је такођер показао, да је спреман да призна Колчака као гувернера Русије. Лисаковски јавља из Ватикана: „Имам дојам, да ће Ватикан признати владу у Омску, чим то учине савезничке силе.”

Послије пораза Колчака и побједе Црвене армије, Ватикан није напустио своје наде: наставио је да материјално и политички помаже белогардијцима. Вранглеровој групи у Истанбулу послао је 1920. године 300.000 лира.

Главни организатор акције Римске курије против совјетске социјалистичке револуције био је бискуп Achile Ratti. Бенедикт XV упутио га је, год. 1918, у Русију, али му совјетска влада није допустила да уђе. Ratti је тада успоставио свој центар у Варшави, гдје је организовао низ антисовјетских акција. Када се, год. 1920, Црвена армија приближавала Варшави, сва дипломатска представништва повукла су се из града, једино је Ratti, тада већ папински нунциј, остао. Амерички историчар католичке цркве Teeling описује у својој књизи „Пије XI и свјетски догађаји”, како је монс. Ratti активно организовао у Варшави отпор против Црвене армије распаљујући религиозни фанатизам. Када је совјетска револуционарна војска дошла пред Варшаву, папински нунциј организовао је велике шовинистичко-религиозне демонстрације. Неће бити, дакле, пуки случај, што ће монсињор Achile Ratti девет година касније постати стваралац уске сурадње Ватикана и фашизма. Тада ће већ носити име папа Пије XI.

Пораз интервенционистичких снага натјерао је Ватикан да примијени нове методе борбе против Совјетског Савеза. Задатак реорганизације анти-совјетске дјелатности повјерен је језуиту Д' Хербигнију, који је нешто прије тога, с допуштењем совјетске владе, обишао католичко институције у СССР-у. Д' Ербигни је почео да се бави плановима удруживања католичког и православног клера. Развио је акцију међу православном царистичком емиграцијом, врбујући њене припаднике за тајни шпијунски и терористички рад у Совјетском Савезу. Посебни кадрови за ову дјелатност одгајали су се у Риму. Тако је под водством Д' Ербињија створен папински колегиј Russicum, који је отада, од год. 1929. па до данас, центар ватиканске антисовјетске, шпијунске, диверзивне и политичке акције”.

У овом тексту се износе чињенице којима се доказује да је Ватикан свим својим средствима активно радио на томе да и оружаним путем освоји Русију. Антикомунизам је промовисан као узрок таквих активности Ватикана. Међутим, у то време (као и пре и касније) Римокатоличка црква је на територији Русије била присутна у далеко већој сразмери у односу на број верника. Уосталом, таква је ситуација на свим подручјима која нису традиционално заступљени римокатолички верници. Увек је Ватикан био присутнији, јер у основи доктрине се налази циљ католицизма само у оквиру Ватикана.

Ватикан својом догмом себи даје право да све територије проглашава својим интересним сферама и из тога извлачи легитимно право да користи сва средства. Почев од верског деловања, преко шпијунаже, наоружавања, финансирања група за преврат и све друго што би могло да допринесе остварењу циља.

Независно од догме, за овај елаборат је важно да постоји континуитет Ватикана у настојањима да учествује у преврату и да свим нелегитимним средствима долази до неких својих интереса. Потпуно исто је радио и Јован Павле Други. Какви учитељи, такви и ученици. Проток времена, отварање архива и јавна сведочења данас омогућавају да се има потпунији увид у оно што је Ватикан некада радио. Јасно је да је у питању криминално и злочиначко понашање. Потпуно је идентична ситуација и са деловањем Јована Павла Другог, јер је морао да следи код Ватикана, који је вековима формиран и манифестован у свакој кризној ситуацији где се појављује нека од држава Истока, односно држава за коју се може рећи да је традиционално православна.

Ватикан и фашизам

Када се вратио са своје шпијунско-диверзантске мисије у Варшави, организатор антисовјетских комплота монс. Achile Ratti добио је угледну функцију у ватиканској хијерархији: Бенедикт XV повјерио му је Миланску надбискупију. Убрзо затим Ratti је, по узору на средњовјековне кардинале-војсковође, био уздигнут на достојанство „принца цркве”. Постављајући пурпурни шешир на главу авантуристичког прелата, Бенедикт XV је у ствари инкардинирао свога наслједника. Achile Ratti је 6. вељаче год. 1922. изабран у конклаву за папу. Узео је име Пије XI.

У своју папинску владавину унио је Achile Ratti све карактеристике властитих политичких искустава: на првом мјесту организације антиреволуционарних и антисоцијалистичких комплота, а затим и политичка искуства, док је столовао у Миланској надбискупији. С антиреволуционарног похода у Варшави Ratti је дошао у Милано, гдје се тада налазио центар Мусолинијева покрета. Претходна искуства нису могла а да не повежу будућег папу уз фашизам. Енглески католички хисторичар Gwynn пише: „За Ватикан је било врло корисно, што је папа уживао склоност и оданост фашиста још из времена, док је био милански надбискуп.” Мусолини је са своје стране, кад је сазнао за избор Rattija, изјавио: „Мислим, да ће се узласком на папински пријесто Пија XI побољшати односи Италије и Ватикана.”

Нови папа био је инкарнација политичких и друштвених тенденција и интереса ватиканске касте: с једне стране био је жучљиви антисоцијалист, док је на другој страни уживао подршку и повјерење покрета, који је „чврстом руком” требао да заштити уздрмане класне интересе буржоазије и капитала. Мусолинијев фашизам обећавао је Ватикану сигурност економско-политичких интереса. Кардинал државни секретар Гаспари оцијенио је Мусолинијев режим: „Талијанска фашистичка влада је једина постојећа влада, која не подлеже политичкој анархији кабинета и парламента”. Многи хисторичари и политичари описали су личност Пија XII као израз стапања ватиканских интереса с фашизмом.

Гроф Карло Сфорца пише: „Нови папа није био само непријатељ идеја слободе као што је био Пије X, већ је персонифицирао и тип човјека, који се боји живота. Када су му рекли, да је опасно сурађивати с фашистичким демагозима, он је одговорио: „Знам, али за мене је важно, да они апсолутно не вјерују у фетиш либерализма.”

Талијански историчар Гаetano Салвемини каже: „Пије XI био је опседнут страхом од комунизма и неповјерењем према демократији.”

Професор црквене историје на харвардском универзитету La Piana каже: „Крижарски рат против комунизма био је лајт мотив понтификата Пија XI. Конзервативан по одгоју и увјерењу, Пије XI није симпатизирао с демократским институцијама, које су се, како је он тврдио, са својим фетишима слободе претвориле у кола социјализма.”

Антисоцијалист и профашист, папа Пије XII најприје је подузео акцију да повеже капиталистички блок и „свету алијансу” против социјалистичких снага. Склопио је у том смислу чак 26 конкордата с разним земљама, фиксирајући у њима заједничке интересе Ватикана и разних влада у одбрани буржоаског система. Међу првима налазили су се конкордати с Мусолинијем и Хитлером.

Ватикан је директно помогао фашизму да дође на власт у Италији. Послије Првог свјетског рата постојала је у Италији католичка Народна странка под водством данашњег демокршћанског сенатора don Sturza. Послије Либералне, она је била најјача странка у парламенту, са 108 посланика, од којих је добар дио, слиједећи либералистичке традиције талијанске предратне буржоазije, био расположен антифашистички. Када су фашисти год. 1922. спремали поход на Рим, Ватикан се побринуо, да им уклони запрехе, што су им могли поставити демократске грађанске снаге. Пио XII забранио је Католичкој странци, да ступи у коалицију са социјалистима и либералима, и тако спријечио да се створи антифашистичка влада и онемогући успон фашизма на власт. Наступила је криза грађанских странака, и пут Мусолинију био је отворен. У посебној окружници талијанском клеру, Ватикан 2. листопада 1922. позива свећенике да остану неутрални у унутарњој политичкој борби. Било је то напуштање Народне странке – у прилог фашизму.

Вођа социјалистичке партије Матеоти, прије него што су га фашисти убили, јавно је изнио податке о финансијама, које је Ватикан преко своје „Banca di Roma” уступио фашистима за организирање марша на Рим. Ове податке провјерила је једна анкета год. 1943. после пада фашизма, и били су потпуно точни. Повјеривши фашистичком режиму заштиту својих економских и политичких интереса, ватиканска се каста побринула, да уз помоћ деснице разбије и саму католичку Народну странку. На конгресу партије у Торину год. 1923. страначка десница захтијевала је увјетну сурадњу с фашистичком владом. Под притиском Ватикана, секретар странке don Sturzo био је присиљен да даде оставку на положај политичког секретара, а ускоро затим и да емигрира из Италије. Коначни ударац католичкој Народној странци, који је ишао у прилог учвршћењу фашистичког апсолутизма, задало је писмо кардинала државног секретара Gasparriја талијанским бискупима: „По наређењу папе, сви они, који представљају интересе религије, треба да избјегну мијешање у политичке партије, па чак и да дају дојам да им помажу.” Ускоро су демократски грађански католички политичари доживјели, да је фашизам распустио њихову партију, уз потпуно одобрење Пија XI.

Убиство социјалистичког посланика Матеотија, што су га извршили Мусолинијеви сквадристи, озбиљно је уздрмало фашистички режим и

створило у земљи атмосферу антифашистичког устанка. Према наводима свједока из фашистичких врхова, сам Мусолини је био обезглављен и застрашен реакцијом народа, те је чак намјеравао да напусти власт и побјегне из Италије. У том тренутку притрчао је папа, да спасава угрожени режим, 8. рујна год. 1924, у једном говору католичким свеучилиштарцима, осудио је сваку везу и сурадњу између католика и социјалиста, прогласивши социјализам антицрквеним режимом. Антифашистички блок био је ватиканском интервенцијом поново разбијен.

Забилежене су, додуше, становите несугласице између Ватикана и Мусолинија у вези са школском наставом и дјеловањем црквених организација. Све су оне биле, међутим, савладаване у духу заједничких интереса. Ватикан и фашистички режим фиксирани су конвергенцију своје политике и интереса у Латеранском споразуму вељаче год. 1929. Био је то закључак дужег процеса стапања у току којег је, год. 1922, папа наредио талијанском клеру, да слави мисе у част успона фашизма на власт; у којем је год. 1923. Ватикан захтијевао од Мусолинија, да даде дотацију црквеној банци „*Banco di Roma*”, што је фашистички вођа прихватио и одвојио из државног буџета знатну суму за финансијску институцију ватиканских прелата (подаци из дјела G. Salveminiја, G. La Piane, J. Steela); у којем је на концу државни секретар Merry de Val год. 1926. службено посветио Мусолинија, назвавши га „човјеком очито заштићеним од бога”. Преговоре за ликвидацију „римског питања” и сређење односа цркве и државе водио је у име Ватикана Francesco Pacelli, брат данашњег папе.

Год. 1871, у часу побједице и уједињења нове либералне Италије, Ватикан је одбио да усвоји гарантни закон нове талијанске владе, према којем су се Римској курији уступале апостолске палаче Ватикана, Латеран, помоћне зграде и љетна резиденција у Castelgandolfo, заједно с годишњим приносом Италије Светој столици од 3,255.555 златних лира и обећањем, да влада неће правити никакве сметње дјеловању центра католичке цркве. Као одговор Пије IX је чак екскомуницирао краља Виторија Емануела II. Од фашизма Ватикан је међутим прихватио готово исте увјете, јер је с фашизмом ватиканска каста имала већ идентичне интересе. У име сурадње с Мусолинијевом диктатуром измијењен је опструкционистички став и према Савојској кући. Папа је примајући Виторија Емануела II у Ватикану рекао: „Италија је увијек била снажна под мудрој руком краља императора и разумним водством своје владе (тј. Мусолинијеве, оп. п.)”.

Латерански уговор садржавао је и један за ватиканску касту интересантан и примамљив ставак: Мусолинијева се влада обавезала, да ће исплатити сваке године Римској курији у готову 750 милијуна златних лира и једну милијарду у државним акцијама.

Стапање економских и политичких интереса фашизма и ватиканске хијерархије изразило се, међутим, још потпуније у подршци, што ју је Римска курија давала талијанском империјалистичком експанзионизму. четвртог листопада год. 1935. фашистичка Италија напада Абесинију. Папа се није одупро, док је клер активно судјеловао у агресији. Мусолини је обећао Ватикану, да ће католичка црква у освојеним земљама имати ексклузивна права.

Преко „Banco di Roma” Ватикан је за протууслугу судјеловао великим средствима у набављању ратног материјала, да би затим инвестирао свој капитал у подuzeћима новоосвојених земаља.

Римска курија судјеловала је активно чак и у дипломатским припремама за абесински поход. У сијечњу год. 1935. Лавал је посјетио Рим, гдје га је Мусолини упознао са својим ратним намјерама и добио обећање, да се Француска неће противити, Пије XI, такођер је примио Лавала и интервенирао, да би добио подршку Француске за талијанску акцију. У Паризу је посредничку дјелатност у корист фашизма вршио папински нунциј Maglione, који је ускоро послје тога добио за заслуге кардиналски пурпур и постао ватикански државни секретар. Споразум Мусолинија и Лавала дочекао је службени ватикански „Osservatore Romano” изјавом: „Колонизација треба да буде сматрана великим дјелом људске солидарности, извршеним са стрпљењем и храброшћу.”

Клер је с великим ентузијазмом примио рат у Абесинији. Мусолини је добивао стотине изјава солидарности надбискупа и бискупа. Подршка, материјална и морална, коју је ватиканска хијерархија пружила фашистичком режиму у абесинском рату, била је изнад сваког очекивања. Бискупи су чак даривали и своје златне крижеве. Златне калеше и црквено посуђе предавали су такођер у сабирне фашистичке фондове. Милански надбискуп, кардинал Schuster, испратио је и благословио фашистичке трупе 25. листопада год. 1935. овим ријечима: „У име бога, сви јединствени на дјелу. Вршимо своју дужност патриота и католика. Ово је нарочито важно у овом тренутку, када талијанска застава носи на абесинске узвисине тријумф божјег крижа. Талијанска застава подиже високо Кристов криж, раскида ланце ропства и отвара путове мисионарима.”

У свом заносу високи ватикански прелат је заборавио, да се империјалистичкој експанзији Италије према Абесинији не може приписати никаква религиозна, мисионарска и кршћанска функција. Абесинија је већ била кршћанска земља, те се према томе није радило о експанзији вјере, већ искључиво о експанзији економско-политичких интереса ватиканске касте. Папа, који је увијек устајао у одбрану религиозних слобода, није пустио ни гласа, када су талијанске власти ухапсиле и депортирале у Венецију главара абесинске кршћанске коптске цркве. Да би коптске кршћане подредио својим, а уједно и талијанским империјалистичким интересима, Ватикан је у Абесинији именовao бискупа Castellaniја апостолским легатом „источне талијанске Африке”. У договору и колаборацији с Мусолинијевим режимом, Римска је курија талијанизирала читав клер и црквени апарат у Абесинији. Црква је постала пас-чувар ватиканских и талијанских економско-политичких интереса у новоосвојеној империји.

Својим апсолутизмом и централистичким насиљем, реакционарним конзервативизмом и дубоком мржњом према прогресу и социјализму, фашистички режим био је уједно и најпотпунији израз интереса ватиканско хијерархијске класе. Због тога су се они потпуно стопили и у току великог посљедњег свјетског сукоба. Једнако као и абесински експедициони корпус, бискупи ватиканске цркве су благосливљали талијанско оружје и у свим осталим

агресивним походима. Капелани су пратили војску, дизали јој морал и потицали је на агресију. Мусолини је за ватиканску касту био уистину „човјек којег је послала божја провидност”, како је то рекао папа Пије XI”.

У овом тексту аутор констатује оно што не може да заобиђе ниједан аутор који се укључи у писање о Ватикану. Без Ватикана на историјској сцени се никада не би појавио фашизам. Преко фашизма Ватикан је остварио своје интересе, и то не само материјалне, статусне, већ и ширења на нове територије. Ватикан је искрено бранио фашизам као једно од средстава које му служи за остваривање интереса. Фашизам, као један од облика не само политичког насиља, је исконско средство деловања Ватикана. Ватикан је до својих позиција дошао лажима и насиљем.

Како је насиље средство Ватикана, онда је и насиље које се дешавало на територији бивше Југославије од 1991. године, било коришћење тог средства од стране Јована Павла Другог у активностима Римокатоличке цркве. Између Јована Павла Другог и усташтва мора се ставити знак једнакости. Јован Павле Други је пре и од 1991. године подстицао управо те усташке снаге, без обзира на назив који су користили, као средство, јер за Ватикан је потпуно нормално да подржава фашизам.

Ватикан и нацизам

Послије пораза у Првом свјетском рату власт у Њемачкој припала је готово потпуно Католичкој партији центра. Она је преузела задатак, да се уз помоћ црквених организација бори против пораста радничких партија и покрета, који су у једном тренутку допрли врло близу самом преузимању власти. Ланац антирадничких кабинета под водством и утјецајем католика непрестано се надовезивао, да би год. 1930. Брунингова влада изашла с низом изванредних антирадничких закона. Њемачка буржоазија, заједно с црквеном хијерархијом, усвајала је све отвореније антидемократске методе, као једино адекватно средство заштите својих интереса. На тој линији дошло је у листопаду год. 1931. и до првих преговора католика с Хитлеровим нацистима о уласку фашиста у владу. Преговоре је водио минхенски кардинал Фаулхабер. Паралелно, у Харзбургу, дошло је до преговора између Хитлерових представника и експонената индустријских и банкарских организација. Гледишта су се, како се чини, поклапала: Бруенингови „Изванредни декрети позајмљени су готово потпуно од нашег програма” – изјавио је Хитлер у просинцу год. 1931. дописнику „Associated Press”.

У име Католичке странке везе с хитлеровцима успоставио је Фон Папен, један од вођа странке, који је већ тада јавно захтијевао, да се с њемачког државног уређења „скине вео парламентаризма”. Фон Папен је, липња год. 1932, добио и задатак, да формира прелазну владу, која је у ствари требала да припреми успон фашистичке диктатуре. Седам мјесеци касније, 30. сijeчња год. 1933, Хитлер је постао канцелар Рајха, а Фон Папен вицеканцелар. „Фон Папен је одговоран за успон националистичког режима на власт” – каже у једној својој публикацији бивши језуитски професор А.Тонди – „Фон Папен је увјерио Хинденбурга, да треба предати Хитлеру власт”.

Хитлеровци су тобоже насилно преузели власт запаливши Рајхстаг с намјером да за палеж оптуже комунисте и тако оправдају изванредни диктаторски режим. Вође Католичке странке центра знали су, да су Рајхстаг запалили

фашисти, али су шутјели, јер су жељели, да с Хитлером што уже сурађују. 28. вељаче год. 1933, мјесец дана послје доласка Хитлера на власт, састао се централни комитет Католичке странке и расправљао о ситуацији у земљи, што је настала након палежа Рајхстага, и о антикомунистичким прогонима. Вођа Католичке странке, свећеник Кас (лични пријатељ данашњег папе Пија XII), тражио је, да се католичким политичарима и штампи забрани да говоре, како су хитлеровци запалили Рајхстаг.

Нешто касније, ожујка год. 1933, почели су Кас и Бруенинг да преговарају с Хитлером о стварању уже сурадње Партије центра и Националистичке странке. Кас је тражио, да Хитлер склопи конкордат с Ватиканом. Користећи се и дотада подршком цркве (чак и материјалом: католичко удружење баварских индустријалаца давало је Хитлеру већ од год. 1922. обилате фондове), Хитлер је пристао на конкордат. Ватиканска подршка могла је само да учврсти фашистички режим у њемачким масама, а нарочито да му омогући да успостави међународне везе. Фашистички „фирер“ је своју намјеру да склопи конкордат с Ватиканом изразио и јавно у једном говору. Освојио је одмах гласове католичких посланика, кад је затражио неограничене овласти у парламенту.

Као и у Италији, Ватикан је и у Њемачкој, у часу учвршћења фашистичког режима, наредио да се распусте католичке партије: 5. септембра год. 1933. Партија центра прокламирала је да престаје њена дјелатност, а исто је то учинила и Католичка народна странка Баварске.

Процес признавања хитлеризма од стране црквене хијерархије упозорава на економско-политичке мотиве, који инспирирају црквену политику. У почетку су Ватикан и њемачка црквена хијерархија сматрала, да ће сама Католичка странка бити способна да успостави диктаторски централистички режим и угуши социјалистичке тенденције у земљи. Дио католичких политичара имао је, међутим, према мишљењу Ватикана, сувише много демократских предрасуда. Због тога се црквена хијерархија постепено почела оријентирати све више према фашистима. Још у ожујку год. 1931, њемачки су бискупи осудили нацизам у жељи да учврсте политички монопол Католичке странке. Када су позиције клерикалног режима биле угрожене и када је незадовољство маса изазвало снажну поларизацију снага према левичарским партијама, Ватикан и црквена хијерархија повјеравају своје интересе Хитлеру. Двије године послје осуде, у ожујку год. 1933, њемачки бискупи на конференцији у Фулди повлаче свој негативан став према фашизму и изражавају своју солидарност и подршку Хитлеровој влади. Ускоро послје тога кардинал Бертрам посјећује Хинденбурга и изражава намјеру цркве, да учествује заједно с нацистичком владом у „националном ускрснућу“. Службени ватикански орган „Osservatore Romano“ пише, 18. септембра год. 1933, да њемачки бискупи сурађују с владом, „да би изградили земљу на кршћанским темељима“ и да се „црква не супротставља фашизму“.

Баварски бискупи и надбискупи истичу у посебном пастирском писму вјерницима, такођер септембра год. 1933, да „хитлеровска влада има пред собом велике циљеве обнове и ускрснућа Њемачке“, те да у остварењу тих циљева „требају сурађивати сви они, који воле домовину, у складном споразуму између цркве и државе.“

Идућа бискупска конференција у Фулди, 30. свибња год. 1933. била је већ одраз потпуног стапања интереса Хитлерова нацизма и цркве. У поруци вјерницима бискупи пишу о „посебној вриједности, коју национал-социјализам има због ауторитета „фирера“, који „не стоји у супротности с принципима што их научава црква, јер је она увијек давала велику улогу функцији ауторитета“. Бискупи обећавају своју подршку вањскополитичкој акцији Хитлера и захваљују му за политику гушења „безбожних покрета“ те изражавају наду, да ће „велика нова Њемачка бити изграђена на религиозним темељима“. Пастирска се порука закључује апелом вјерницима, да даду подршку фашистичком режиму, и с молбом Хитлеру, да и даље спречава дјелатност „безбожних материјалистичких револуционара“. Тај профашистички црквени документ потписали су кардинали Бетрам, Шулзе, Фаулхабер и 22 надбискупа и бискупа.

Бискуп Оснабрика Бернинг био је одређен, да у нацистичком државном апарату штити интересе црквене хијерархије. Геринг га је именовао за члана државног савјета. Католички лист „Germania“ писао је о овом догађају као великом успјеху цркве и доказу сурадње између Хитлера и Ватикана, те је у свом извјештају са свечаног именованја бискупа Бернинга нарочито истакнуо, да је „Бернинг“, као и сви остали представници католичког клера, поздрављао уздигнулом руком и пјевао националистичку химну“.

Крајем год. 1933, Хитлер је одлучио да проведе плебисцит и нове изборе за Рајхстаг. Његов терористички режим био је озбиљно пољуљан због тешког стања и прогона у земљи. Положај му је био ослабљен и због иступања Њемачке из Друштва народа. Диригираним плебисцитом Хитлер је требао да даде лажну слику снаге и сигурности нацистичког режима. Црква му је и овдје притрчала у помоћ. Бискупи су у пастирским посланицама захтијевали од вјерника, да гласају за фашисте, док је 6. студенога, шест дана прије плебисцита, кардинал Бертрам изјавио, да „католици требају дати своју подршку националсоцијалистичкој држави“.

Суштинско поклапање интереса хитлеризма и црквене касте није могло да елиминира и становите сукобе између њих. Црква је жељела да сачува своје политичке инструменте, нарочито масовне организације Католичке акције, интимно се никада не одричући тенденција за апсолутном и ексклузивном свјетовном доминацијом своје касте. Хитлер је, с друге стране, желио такођер своју апсолутну политичку доминацију. Дошло је до сукоба и прогона неких католичких вођа. То, међутим, није никада довело до потпуног расцјепа ни до ускраћивања суштинске подршке Ватикана Хитлерову режиму. У коловозу год. 1936, њемачки бискупи позивају са своје годишње конференције Хитлерову владу, да заборави на несугласице. Бискупи су позвали нацистичког „фирера“, да успостави религиозни мир, како би се постигло јединство снага против социјализма. На крају, ватикански представници обећавају Хитлеру, да ће му помоћи да угуши Шпањолску Републику „уз божју помоћ“. Неколико мјесеци касније бискупи објављују нову поруку: „Као католици ми смо спремни да дамо држави подршку, која јој припада, и да помогнемо фиреру у његовој борби против бољшевизма и у његовим акцијама.“ Коловоза год. 1938, годишња бискупска конференција у Фулди понавља, да остаје потпуно вјерна нацистичком режиму.

Акција њемачких кардинала и бискупа била је увијек у складу с ватиканским инструкцијама. Њемачка црквена хијерархија била је врло блиско повезана с папом Пијом XII, Pacellijem, који је у ратном и послеријатном периоду био папински нунциј у Баварској. Pacelli се у то вријеме прославио својим антикомунистичким и антисоцијалистичким „предикама” по њемачким црквама. Кад је постао папа, изабрао је групу њемачких језуита, да му буду најближи сурадници, и довео их у Ватикан. Они су из центра Римске курије управљали политиком солидарности цркве с Хитлером. Када је ватиканском центру било јасно, да грађанске католичке политичке снаге неће моћи сачувати економско-политичке интересе буржоазије и црквене касте у Њемачкој, дао је одмах инструкције Католичкој странци, да се повеже с нацистима. Фон Папен је, травња год. 1933, чак позван и у Ватикан, да преговара о координацији политичке акције Хитлерова нацизма и католичке цркве. Ускоро је потписан и конкордат Ватикана и Њемачке. Фон Папен добива високо ватиканско одликовање „Gran Croce dell’Ordine Piano”, а католички хисториچار Д’Аркоу пише: „Ватикан је био прва држава, која је, склопивши споразум с Хитлером, међународно легализирала његов потпис.” Конкордат је био први међународни уговор, што га је потписао нацистички режим. Тај уговор знатно је учврстио позиције Хитлера у самој Њемачкој, као и у иностранству, нарочито у католичким земљама. У замјену, црквена каста добила је у Њемачкој знатне финансијске повластице, ослобођена је пореза и постигла је финансијске субвенције од Хитлерове владе.

Глорифицирајући идентичност интереса цркве и нацизма, Фон Папен је изјавио у Риму: „Борба против большевизма је врло важан задатак, те црква пружа подршку свима, који желе да га ријеше. С овог гледишта представља нова Њемачка за Ватикан нарочито јак и важан фактор.”

Конвергенција интереса забиљежена је и приликом плебисцита у Сару, у сјјечњу год. 1935. Сарски католици били су антинацистички расположени и нису жељели да се припоје Њемачкој. Ватикан је, међутим, мислио друкчије. По инструкцијама Римске курије бискупи Тревира и Пире позвали су у једној окружници католике, да се приликом гласања „сјете моралне дужности и љубави према њемачкој нацији и лојалности према домовини”. Клер је добио инструкције, да захтијева од бирача, да гласају за анексију. Измјена става католика донијела је Хитлеру побједу и омогућила анексију Сара Њемачкој.

Службени ватикански пропагандисти настоје показати, како се Ватикан није слагао с Хитлеровим режимом па наводе енциклику Пија XII у сукобима између цркве и Хитлера због католичких организација. Радило се, у ствари, само о притиску на Хитлера, а циљ је био, да се постигне што више „фирерових” концесија као протувриједност за подршку, коју му је пружао Ватикан. Тадашњи амерички амбасадор у Берлину Дод пише у свом дневнику, објављеном год. 1941, да је религиозна борба у Њемачкој могла друкчије да се заврши, да су се удружили протестанти и католици. Међутим, папа и њемачки бискупи били су против таквог јединства. Папа, пише Дод, није жељелио, да се у Њемачкој створи јака антифашистичка опозиција, јер је рачунао, да се само снажни хитлеровски режим може одупријети комунизму и

спријечити даљњи развој социјализма у Француској и Шпањолској (Амбасадор Dodd's Diary, New York, 1941).

Кад су фашистички режими почели вршити антисемитске прогоне, свјетска је јавност очекивала да ће папа интервенирати у име обране вјерских слобода. Бискупи у Италији, Француској, Њемачкој, Пољској одобравали су прогоне Жидова. Римски папа није, међутим, никада одлучно интервенирао против антисемитизма. „Не треба се чудити” – каже хисторичар Ла Пиана – „што многи људи у свијету нису видјели разлике између принципа Пија XII и Мусолинија.” Коловоза год. 1938. дошло је чак и до споразума између Ватикана и талијанске владе, према којем расна питања спадају у компетенцију државе, а не цркве.

Хитлера је Ватикан подупирао и приликом окупације Аустрије. Многи представници високог аустријског клера захтијевали су већ отприје, да се оствари Anschluss. Њима на челу стајао је бискуп фашист Худал, тадашњи ректор Германикума у Риму, а данас један од најпознатијих ватиканских обавјештајаца и члан инквизиторске конгрегације Sant Officio (о њему ће бити говора у каснијим поглављима). Худал је позивао католике, да подрже и прихвате националсоцијалистичку окупацију, да би се заштитили од комунизма.

Терен за Хитлерову окупацију Аустрије припремио је католик Фон Папен, којег је Хитлер упутио, год. 1934. у Беч да придобије аустријске католике.

Један дан послије уласка њемачких трупа у Аустрију бечки је надбискуп кардинал Innitzer наредио, да се одслужи јавне мисе захвалнице у част „велике политичке револуције”. А три дана касније Хитлер је Innitzera свечано примио у аудијенцију.

На потицај и уз гаранције католика, Хитлер је у травњу год. 1938, расписао плебисцит о прикључењу Аустрије Њемачкој. Нацистички „фирер” потпуно је рачунао на подршку утјецајнога аустријског клера. Уочи плебисцита, кардинал Innitzer и салзбуршки надбискуп позвали су у име свих аустријских бискупа становништво, да прихвати Anschluss изражавајући да су спремни да сарађују с нацистичким „новим поретком”.

Ватикан је повјерио обрану својих политичких и економских позиција против социјализма њемачком нацизму и талијанском фашизму, све док се ратна срећа у Другом свјетском рату није окренула и док римска каста није била присиљена да на другим странама тражи савезнике.

Ватикан је готово на исти начин као у Италији, у Њемачкој промовисао и омогућио стварање нацизма. У овом тексту се износе историјски неспорне чињенице, али и потврђују нека одређења Ватикана. На првом месту је очување интереса Ватикана, статус посебне касте, одлучујуће учешће у политичком животу, ширење римокатолицизма на нова подручја и сл. То се све правда антикомунизмом и стиче се утисак да се против једног зла може борити другим злом, а Ватикан за себе задржава право да мери које је зло веће. Ово се истиче зато што је то право себи доделио и Јован Павле Други када је, нарочито од 1991. године, утицао на догађаје на територији бивше Југославије и када није социјализам поставио као највеће зло. Борба за људска права и демократију (оно против чега су римске папе доносиле енциклике), у ствари је била борба против православља. За Јована Павла Другог је

православље највеће зло против кога се бори екуменизмом, али истовремено и коришћењем њему оданих усташа.

Католичка фашистичка држава у Шпањолској

Када су избори, 16. вељаче год. 1936, довели у Шпањолској на власт Народни фронт, земљопосједници и крупна буржоазија нису били спремни, да мирно прихвате пораз. Организирали су побуну, која је избила 18. српња исте године. Међу најкрупнијим аграрним посједницима, које је погодила аграрна реформа Народног фронта, била је католичка црква. Клер је у борби против нове демократске власти ангажирао сва своја средства и цијелу своју организацију. Свећеници су судјеловали у борби на страни побуњеничких трупа генерала Франка, благосливиљали их називајући побуну „крсташким ратом”. У црквама се дијелио новац Франковим војницима. Катедрала у Севиљи била је центар побуне.

Прво, што је подузео Франков режим у окупираним покрајинама, било је да је вратио огромне земљишне посједе клеру и црквеним редовима. О економским интересима католичке цркве у Шпањолској и њеној подршци франкистичкој побуни писао је и сам католички свећеник, оснивач католичке Народне странке у Италији, дон Луиђи Стурзо.

Ватикан је директно координирао рад свих реакционарних снага у Шпањолској, те је због тога послао у листопаду год. 1934. у Мадрид и ондашњег државног секретара Еугенија Раселлија, данашњег папу. У Ватикану налазио се од првог дана откако је избила реакционарна побуна и један Франков представник. Већ год. 1938, Ватикан је успоставио нормалне дипломатске односе с вођом „фалангиста”.

Везе Римске курије с фашистичким Франковим режимом биле су потпуно отворене. Пије XI, примајући год. 1936. групу контрареволуционарних свећеника, који су побјегли из Шпањолске, напао је јавно у свом говору Шпањолску Републику и владу Народног фронта. „Шпањолска Република”, рекао је он, „штети, па чак и уништава на барбарски начин вјеру, цивилизацију и умјетност.” Контрареволуционаре назвао је папа „мученицима прогоњеним за ствар Христа”. „Треба зато”, закључио је Пије XI, „прибјећи свим средствима обране и интервенирати против Шпањолске, СССР-а, Мексика и Кине.” Да би добио средства и ослонац за шпањолску фашистичку контрареволуцију, папа је ускоро упутио у USA свога државног подсекретара Пачелија, који је преговарао с представницима крупних финансијских компанија и добио помоћ за Франка. Франков се режим послѣ побједо одужио црквеној касти: вратио је, па чак и проширио црквене посједе, увео посебне порезе у корист црквених фондова и преузео на терет државног буџета издржавање цркве и клера. Католичка религија проглашена је једином – државном вјером. Кардинал Гома је изјавио: „Ми смо у потпуном споразуму с националистичком Франковом владом, која са своје стране не учини ниједан корак, а да се прије са мном не посавјетује.”

Еугение Паћели упутио је, већ као Пије XII свом штићенику Франку 1. травња год. 1939. честитку за „побједу, коју је толико жељела католичка црква.”

Франков фашистички режим представља данас државни систем, који се најпотпуније, готово у феудалној средњовјековној форми, стопио и изједначио

с католичком црквеном хијерархијом. Сам Франко је, липња год. 1954, када је добивао титулу почасног доктора канонског права на папинском универзитету, изјавио: „Учење еванђеља дајте цару што је царско, а Богу што је божје – одговарало је поганским временима, када су кршћани били у мањини. Данас ова поука нема никаквог смисла у шпањолској држави, јер у Шпањолској све припада Богу.”

Послије Другог свјетског рата ватиканска дипломатија настојала је свим снагама да Франка признају западне силе. Споразуми између Франка и USA о додјели војне и економске помоћи фашистичком режиму у потпуности су дјело и резултат ватиканске интервенције. Када је, почетком год. 1955, кардинал Севиље Сегура, због својих демократских увјерења, дошао у сукоб с франкистичким властима, Ватикан га је позвао, да напусти своју надбискупску столицу именовавши већ другог надбискупа коађутора. Ово је један од јединствених примјера, када је Ватикан јавно позвао једног свог прелата, да се повуче с функције, која му је иначе додијељена доживотно. Кардинал Сегура се јавно супротставио одлуци Ватикана. Sant'Officio запријетио му је екскомуникацијом. Кардинал је одбио, да дође у Ватикан и положи рачун, јер се бојао, да ће му бити онемогућено да се врати у Шпањолску. Био је, међутим, присиљен да се повуче у санаториј, док је Ватикан повјерио профашистичком бискупу Буену, да управља севиљском дијецезом. Новембра 1955, када се Сегура поново није хтио покорити захтјеву Римске курије да „добровољно” напусти своју надбискупску столицу, папа Пије XII издао је посебну булу, којом одузима кардиналу Сегури надбискупију Севиље и додјељује је бискупу Буену. Овакве отворене интервенције папе против једног кардинала врло су ријетке у посљедњем периоду црквене историје. У објашњењу ове интервенције у прилог франкистичком режиму Ватикан је навео, да се кардинал Сегура „није могао прилагодити новом времену” (то је сте потпуној идентификацији цркве и фашизма).

Новим конкордатом год. 1954, Франко се одужио ватиканској црквеној хијерархији. Прогласио је католичку цркву „једином допуштеном националном шпањолском црквом, која ужива сва права, што јој припадају по црквеним и канонским правима” (значи и права свјетовне власти, оп.п.). Ослободио је црквена имања и капитал пореских обавеза, једнако као и све особе из црквене хијерархије; припадници клера стекли су имунитет, тако да им се не може судити ни за опћа дјела без одобрења бискупа, а евентуалну казну издржавају у самостанима, а не у затворима. Црква је добила право, да организира школе гдје и колико жели и да контролира све државне и приватне школе у Шпањолској; држава се обавезала, да ће из својих фондова изградити цркви све зграде и уређаје, које она буде захтијевала; све трошкове око издржавања вјерске организације, клера, црквених институција и католичких кадрова сноси државни буџет.

Стапање црквених и франкистичких интереса огледа се у још једној околности: страни држављани, кад желе да добију визу за посјету Шпањолској, треба – уз остале документе – на првом мјесту да предају франкистичком конзулату препоруку пароха католичке жупе, којој припадају. Црква је за Франка најбољи гарант, да се у Шпанију неће „увући” демократи и антифашисти, јер таквима жупник очито неће дати препоруку.

Франков је фашизам, дакле, са свим својим злочинима, насиљима и антидемократијом, друштвени и државни систем, који најбоље одговара концепцијама и интересима ватиканске хијерархијске касте, јер потпуно штити њене економско-политичке интересе, јер своје насилне методе ставља у службу цркве и јер је у својој државној политици спреман да прихвати сваки захтјев и сваку сугестију црквене хијерархије.

Ватикан је био на челу коалиције која је оружаним путем свргла од народа изабрану власт у Шпанији. Фашизам је постао заштитник интереса Ватикана и његове секте и природни савезник. Исто то је Јован Павле Други радио и на територији Југославије од 1991. године, а као последица су се десили и ратни злочини за које он сноси одговорност.

Ватикан и Сједињене Америчке Државе

Феудални менталитет римске црквене касте тешко је могао да се помири с рационалистичким и либералним менталитетом америчке буржоазије. Ватикан је у неколико наврата осуђивао „американизам” као неспиритуалну форму материјалног утилитаризма. У Првом свјетском рату заступајући интересе централних европских сила, а нарочито католичке Аустроугарске монархије, Римска је курија долазила у сукобе с Америком.

Послије Првог свјетског рата ситуација се измијенила: Сједињене Америчке Државе налазиле су се међу побједницима; у СССР-у је победила социјалистичка револуција, а социјализам је пријетио буржоаским режимима и у земљама Западне Европе. Ватикан мијења курс.

Прије Првог свјетског рата потпредседник USA Фербанкс затражио је, приликом боравка у Риму, да га папа прими у аудијенцију. Дан прије аудијенције Fairbanks је посетио један центар протестантских методиста у Риму. Пије X саопћио је америчком потпредседнику, да га не може примити. Кад је нешто касније председник Теодор Рузвелт боравио у Риму и тражио да га папа прими, ватикански државни секретаријат затражио је да се претходно јавно обавезе, да неће посетити никакву протестантску установу. Рузвелт није дао овакву јавну изјаву, али је ипак одређеног дана аутомобилом талијанског краља отишао у Ватикан. Наишао је на затворена врата ватиканског града. Папинска стража саопћила је америчком председнику, да „Свети отац не очекује никога”.

Послије Првог свјетског рата преокрет: 27. септембра год. 1919. председника Сједињених Америчких Држава Вилсона примио је Бенедикт XV у аудијенцију.

Тема разговора између папе и америчког председника објашњава разлоге овог преокрета: папа је настојао да увјери Вилсона, како је потребно бити што блажи према Нијемцима и омогућити учвршћење послеријатне немачке државе, јер она треба да постане ослонац у борби против комунизма. Бенедикт XV затражио је, даље, од вашингтонске владе, да стане на чело антикомунистичке „Свете алијансе” и да подупре ватиканске планове против СССР-а.

Упоредо с овом преоријентацијом политике Римске курије према Сједињеним Америчким Државама почела је и акција Ватикана за јачање католичких позиција у USA и проширење тамошње организације ватиканске

цркве. Према инструкцијама Римске курије основана је, у рујну год. 1919, у Сједињеним Државама организација National Catholic Welfare Conference (NCWC). Под овом каритативном титулом крила се у ствари централна дирекција америчке Католичке акције, опскрбљена огромним финансијским капиталима и подвргнута најстрожој контроли бискупа. Задатак NCWC био је, онда и данас, да управља католичком пенетрацијом у друштвени и економски живот Америке и да инфилтрира у америчке руководеће кругове ватиканске концепције.

На путу учвршћења католичког утјецаја у Америци и стјецања што солиднијег ослоња у USA за међународне акције римске курије, папа Пије XI одлучио је, да се, у липњу год. 1926, одржи међународни еухаристички католички конгрес у Чикагу. Конгресом се жељело показати вашингтонској влади каквим снагама у свијету располаже ватиканска столица. Ватикан је наредио чикашком кардиналу Mundelainu, да покрене велику сабирну акцију у Америци за одржавање конгреса. Сакупљено је много милијуна долара, тако да је велики дио новца, послије конгреса, послан Римској курији. Било је то симболично стапање финансијске и материјалне моћи Америке с тенденцијама и интересима ватиканске хијерархије. У том периоду Ватикан је био већ развио блиску сурадњу с Мусолинијевим фашизмом. Римска курија полагала је велике наде у ослонац, који „чврста рука” фашистичког режима може да пружи ватиканским интересима. Међутим, Ватикан је уједно желело да развије што уже односе с новом свјетском доминирајућом силом на америчком континенту. Сједињене Америчке Државе интересирале су Пија XI не само као велика политичка сила, већ и као прворазредан извор финансија, из којег су амерички католици богато финансирати римску Свету столицу. Католичка организација „I Cavalieri di Colombo” добила је изричито задатак, да развија финансијске послове у USA у интересу Ватикана, да сакупља средства и да их шаље у Рим.

Политички курс Пија XI сједињавао је у то вријеме двије опречне струје у римској курији. Конгрегација Sant'Officio противила се зближењу с Америком тврдећи, да би оваква политика довела до идеолошке дисгрегације цркве под утјецајем америчког утилитаристичко-материјалистичког духа. Инквизиторска конгрегација захтијевала је, да се политика Свете столице оријентира према Мусолинијевим концепцијама тоталитаристичке духовне државе. Ватикански политичари и финансијери, као и сама конгрегација „De Propaganda Fide”, сматрали су, с друге стране, да USA могу постати велики политички и финансијски ослонац католичкој цркви. Амерички утјецај могао је Ватикану користити и у његовим захтјевима према другим владама. Побједила је ова друга струја и послала на еухаристички конгрес у Америку као свог делегата кардинала Бонзана.

Чикашки конгрес донио је Ватикану жељени успјех. Бонзано је успоставио низ односа с личностима из америчког политичког живота и католичких организација. Присуство 12 кардинала, 3 апостолска префекта, 57 надбискупа, 257 бискупа, 4 генерала црквених редова, 500 прелата и једног милијуна делегата из читавог свијета извршило је снажан спектакуларни дојам на америчку јавност. Веза је била успостављена. Послије конгреса кардинал Mundelain је

дошао у Рим и предао папи чек на 10 милијуна долара. Ускоро послје тога, рујна исте године, Ватикан је повео преговоре с америчком банком „Hallgastend and Company” и затражио зајам од 10 милијуна долара у виду зајма талијанском друштву „Compagnia Italiana Impresse e Sovvenzioni”, које је Римска курија основала под вођством ватиканског монсињора Cesara Vadiја.

Када је год. 1929. дошло и до формалног измирења Ватикана и фашистичке Италије, Латеранским уговором Света столица је подузела нарочито интензивну акцију, да би се успоставили односи између Италије и USA, а који би се развијали преко Ватикана. Херберт Хувер, стари савезник Римске курије, постао је тада предсједник USA. Пије XI примио је шефа америчке агенције „United Press” Томаса Моргана и дао му интервју, који је јасно одражавао двоструку ватиканску оријентацију – према фашизму и према USA. Био је то једини интервју и изјава, коју је Пије XI дао о Латеранском споразуму, те је карактеристично, да ју је уступио баш америчкој агенцији.

„Уистину је утјешан”, рекао је папа, „срдачан и искрен пријем, којим је свијет прихватио недавне догађаје. Примили смо читава брда порука. Све оне показују, да је свијет схватио догађај и да се радује заједно с нама. У читавом свијету цркве су пуне вјерника, који захваљују Свемогућему за овако очиту заштиту, коју је пружио цркви (заштиту фашистичке државе, која је предвиђена латеранским споразумима, оп. п.). Догађаји ових дана збили су се божјом вољом, а резултати ће се видјети још боље у будућности. Налазимо се тек на почецима...”

Папина изјава америчкој штампи подигла је углед код америчких католика. Велики католички дневник „Western Catholic” написао је тих дана, да су „Пије XI и Мусолини два највећа човјека свијета”.

С Хуверовом републиканском владом била је успостављена врло присна сурадња. Цркви је одговарао наглашени антикомунизам и конзервативизам Хуверове администрације. Пије XI је у то вријеме упућивао свим владама и земљама антикомунистичке апеле, а Хувер је на њих редовно одговарао и формалним и политичким актима. Католици су одлучили, да му даду своје гласове год. 1933. на новим изборима. Контакте и успостављање текуће сурадње с Хуверовом владом Пије XI повјерио је титуларном бискупу, прелату из Бостонске надбискупије, монсињору Френсису Спелману.

На изборима год. 1933. Спелману, међутим, није успјело да својом подршком помогне Хуверу. Изабран је демократски кандидат Рузвелт. Прекинувши традиционалну политику свога претходника, Рузвелт је 16. студеног год. 1933, успоставио дипломатске односе са СССР-ом. Годину дана касније Хитлерова Њемачка напушта Друштво народа, у које улази нови члан: СССР. Ватиканска дипломатија доживљавала је поразе на свим секторима.

Тешки задатак, да се обнови сурадња и успоставе односи с новом америчком владом, повјерен је кардиналу Паћелију, будућем папи Пију XII. Паћели је најприје отпутовао у Буенос Аирес с намјером, да координира акцију јужноамеричких католичких влада, не би ли оне утјецале на Рузвелтову политику. У Буенос Аиресу Паћели је одржао и посебни састанак са сјевероамеричким бискупима, које је тамо позвао. Извршити притисак на владу, ојачати антикомунистичку дјелатност, инфилтрирати се у политичке организације – биле су директиве, које је пренио Паћели.

Ускоро после тога, примијећено је у Америци, да се снажно почела ширити дјелатност организације „Cavalieri di Colombo”. Истовремено је NCWC организовала своје „социјалне секције” за покретање антикомунистичке дјелатности. Формирана је и католичка синдикална школа, чији је био задатак, да убади синдикалне руководиоце у раднички покрет, изврши расцеп и парализира утјецај љевичарских елемената.

Уочи нових избора, Ватикан је примијенио посебну тактику, да би утјецао на Рузвелтову политику. Формирао је профашистичку партију на челу са свећеником Чарлсом Коуглином под називом „Партија народног јединства”. Ватикан се спремао или да постигне успјех окупљајући десничарске снаге, или, да добије од Рузвелта концесије, ако му обећа, да ће распустити ове партије. У жељу изборне кампање стигао је у Вашингтон ватикански државни секретар, кардинал Паћели. Ватикански емисар имао је посебно овлашћење, да обећа Рузвелту подршку католика и распуштање Coughlinove партије у замјену за политичке концесије, које би Рузвелт дао Ватикану на подручју заштитивања антисовјетске и уопће антисоцијалистичке политике. Први сусрет с представницима америчке владе имао је Паћели у вили госпође Никол Бради у Лонг Ајленду (о овој госпођи бит ће касније говора као о организатору ватиканске шпијунске мреже). Већ у овом првом контакту Паћелију је успјело да постигне компромис с представницима владе. Одмах је наредио Коуглину, да обустави своју политичку дјелатност, и поставио га за сеоског жупника у некој забаченој жупи Ројал Оака. Истовремено, Паћели је дао директиву католичком клеру у Америци, да развија изборну кампању у прилог Рузвелту. Непосредно уочи избора, Паћели је у Вашингтону имао још један састанак с владиним представницима.

2. студеног год. 1936. Рузвелт је поново побиједио на изборима, користећи се и католичким гласовима. 5. студеног примио је Паћелија у својој приватној резиденцији. Амерички предсједник добио је обећање да ће га америчке католичке организације подупирати, а Ватикан је добио гаранцију, да ће материјално и политички уживати америчку подршку на међународном плану. Отпочела је тог дана сурадња, која је своју потпуну реализацију доживјела тек после Другог свјетског рата.

Свјетска се ситуација после Рачелијева пута почела заштитивати, сукоб фашистичких сила и западних демократија све се више приближавао, те је Ватикан све теже могао да мири своју сурадњу на двоструком колосијеку – с фашистима и Сједињеним Државама.

После повратка у Рим, Паћели је на свом столу затекао сребром уоквирену слику Пија XI, са посветом: „Pius XI. carissimo Cardinali suo transatlantico panamericano Eugenio Pacelli feliciter redeunti. 14. XI 1936.” (Пије XI свом најдражем трансатлантском панамеричком кардиналу Еугенију Паћелију, који се сретно враћа).

Папа Пије XI умро је 9. вељаче год. 1939. Амерички кардинали присуствовали су први пут комплетно у конклаву за избор папе. Приликом избора Бенедикта XV и Пија XI стигли су прекасно у Рим. Овај пута, да би остварили што већи утјецај, стигли су двије седмице прије конклава. Њихов је план био да успоставе контакт с другим кардиналима неталијанске народности и

да покушају окупити већину око једног америчког кандидата. Представницима других народа они су истицали, да су Сједињене Државе – по броју католика – земља снажног католичког утјецаја и да се католичка црква ослања великим дијелом на америчке финансије. План није успијевао, јер је Рузвелтова политика постајала све више антихитлеровска, те су њемачки и талијански кардинали одбили подршку америчком кандидату. Монсињор Joseph Patrick Hurley, високи прелат ватиканског државног секретаријата, Американац по народности, предложио је тада компромис. Америчкој струји савјетовао је, да гласа за „трансатлантичког и панамеричког кардинала Еугенија Паћелија”, а Нијемцима и Талијанима је сугериро, да гласају за познатог прогерманца и антикомуниста, прослављеног симпатизера фашизма, који је опет носио име Еугенио Паћели.

Гласови обију тенденција концентrirали су се тако на имену дотадашњег ватиканског државног секретара. Кардинал Паћели изабран је 2. ожујка год. 1939. за папу Пија XII.

Његовом устоличењу присуствовао је – први пута – службени амерички представник. Једна од првих мјера новог папе било је устоличење његова америчког сурадника Спелмана за њујоршког надбискупа.

Рат се приближавао. Спелман је добио задатак, да утјече на америчку политику у смислу неутрализације USA и ублажења Рузвелтова антифашистичког става. Пије XII затражио је, да се успоставе и дипломатски односи између Вашингтона и Ватикана. Када је 2. свибња год. 1939. Хитлер отказао пољско-њемачки уговор, папа је – преко Спелмана – позвао америчку владу, да не преузме обавезе за учешће у рату у случају избијања сукоба. 24. просинца Рузвелт је предложио измјену дипломатских представника и десигнирао Мирона Тејлора.

Нови вашингтонски представник стигао је у Европу заједно с америчким државним секретаром Сумнером Велсом, којем је Рузвелт наредио, да се састане с Мусолонијем, Хитлером, Даладером и Чемберленом.

Тејлора су примили у Ватикану с великим почастима. Папа, међутим, није пристао да интервенира код Мусолинија, да овај не уђе у рат, што су од њега тражили амерички представници. У исто вријеме стигао је Фон Рибентроп у Рим и тражио од Пија XII да посредује код западних сила, како би прихватили увјете берлинске владе за обустављање непријатељства. Овај захтјев Ватикан је прихватио, али га није с успјехом остварио.

На новим предсједничким изборима у USA, 6. студеног год. 1940, католици су поновно гласали за Рузвелта, надајући се, да ће постићи неутрализацију Америке. Када је Њемачка напала СССР, притисак католика на Рузвелта био је нарочито јак. Представници католичких организација тражили су на иницијативу Ватикана чак и да Рузвелт помогне Њемачкој, како би освојила СССР. Надбискуп Спелман повезао се с покретом генерала Вуда, индустријалца Форда, пуковника Мек Кормака и Чарлса Линдберга, који су тражили, да се помогне Њемачкој у њеној борби против СССР-а.

Рузвелт се одлучио за супротну тезу, тј. да суратује са СССР-ом у борби против Хитлера. О овом свом ставу обавијестио је Пија XII преко личног емисара Харолда Титмана, српња год. 1941. Пије XII је одговорио, да црква

не може да гледа без забринутости поновни улазак Совјетског Савеза на европску политичку позорницу. Папа је изјавио, да се не слаже с Рузвелтом и да не жели, да СССР изађе из рата као побједничка сила, те је зато тражио од америчке владе, да то спријечи.

Ватиканска црквена каста настојала је у читавој својој политици према Сједињеним Државама да тамо оствари своје крупно финансијско и политичко упориште и да истовремено повеже америчку политику уз Мусолинијеву Италију и Хитлерову Њемачку, те створи „свету алијансу”, која би стајала на бранику политичких и економских интереса црквене хијерархије.

Јасно је које је све активности имао и са којим жаром их је вршио Ватикан да би заштитио своје миљенике. На исти начин је Јован Павле Други предузимао активности у циљу промоције усташтва и његове заштите, представљајући усташе као борце за слободу, демократију и људска права. У овом тексту се наводе подаци да је Ватикан фашисте и нацисте бранио као борце против болшевизма. Историја је показала да је Ватикан увек био на супротној страни, односно увек, по сваку цену и свим средствима на страни која му гарантује остваривање интереса.

Ватиканска политика у Другом свјетском рату

Кад је њемачка агресија на Пољску и Чехословачку већ почела и када су западне силе почеле да успостављају обрамбену сурадњу, Ватикан је настојао по сваку цијену да изазове искључење СССР-а из антихитлеровског блока, како би олакшао нацистички напад на Совјетски Савез.

Хисторичар и публицист Цианфара у својој књизи „Ватикан и рат” пише: „Папа је био забринут због могућности склапања англо-француско-совјетског пакта, о којем су се водили преговори у Москви. Света столица се бојала, да би пројектирани савез Совјетског Савеза са западним демократијама могао да консолидира и учврсти позиције СССР-а у европској дипломатији.” Католички биограф Пија XII Чарлс Панкин пише: „У Риму се није крила чињеница, да се папа супротстављао савезу између Велике Британије, Француске и Русије. Папа се бојао, да би такав савез отворио пут болшевичкој пенетрацији у европске послове.” Сви напори ватиканске дипломатије били су тада усмјерени ка стварању споразума између Енглеске, Француске, Њемачке, Италије и Пољске – прије него западне силе склопе пакт са СССР-ом. Уочи самог избијања рата, 31. коловоза год. 1939, државни секретар Ватикана Маглионе уручио је представницима Енглеске, Француске, Пољске, Италије и Њемачке папинску ноту, у којој се предлаже стварање споразума између западних сила, Њемачке и Италије у сврху антисовјетске борбе.

Када је рат већ букнуо, папа је настојао, да барем неутрализира Америку, не би ли омогућио њемачку побједу над СССР-ом. На све притиске и интервенције Ватикана Рузвелт је преко Мирона Тејлора упутио, 9. рујна год. 1941, папи писмо, врло широког политичког интереса:

„Светости, повјерио сам господину Мирону Тејлору задатак да с вама продискутира неке програматске тачке, о којима бих желио да изнесем своје лично мишљење и мишљење америчког народа. Ријеч је о тачкама, које ја врло снажно осјећам. Прва се односи на став владе и совјетског народа према религији. Информације, које ми стижу, потврђују, да су цркве у Русији

отворене. Увјерен сам, да би Русија могла признати у својој земљи слободу религије не допуштајући, да се црква мијеша у одгој и у интерну политику земље. Чини ми се, да би у том случају могли успоставити у Русији праву форму слободе религије, на сваки начин бољу од оне, која данас влада у Њемачкој. Данас у Совјетском Савезу сљедбеници многих цркава сматрају, да у Русији влада посве комунистичко друштво. Према мом мишљењу, у Русији влада диктатура. Железна ни мање ни више од оне у Њемачкој. Сматрам, међутим, да је она у Русији много мање опасна по спас народа. Једино средство, којим се руска диктатура служила изван својих граница, јест комунистичка пропаганда. Њемачка се, међутим, не служи само пропагандом, него се на исти начин служи свим средствима војне агресије, да би освојила свијет силом оружја.

Сматрам, да је постојање Русије мање опасно од диктатуре њемачког типа било по религију, било по саму цркву, било по читаво човјечанство. Вјерујем, да би сви црквени главари у Сједињеним Државама морали отворено признати ово чињенично стање, а не да затварајући очи пред основним питањима помажу својим ставом Њемачкој, да реализира своје планове.

Желим да сачувам хармонију намјера с вашом светошћу и сматрам, да је могуће пронаћи солидне темеље за трајну слогу, која би се темељила на кршћанским принципима међу људима и народима. Затражио сам зато од г. Тејлора, да вам изнесе моје гледиште, како би Ваша светост могла да схвати мој данашњи став. Вјерујте ми да сам, уз осјећаје највишег поштовања, искрено Ваш, Ф.Д. Рузвелт.”

Из Рузвелтова писма јасно проистјече: 1. да је католички клер у Америци „затворио очи” и својим ставом према Њемачкој „помогао остварењу” Хитлерових циљева; 2. да је Рузвелт мислио да је потребно увјерити папу у штетност хитлеровске експанзије, што значи, да папа није тог мишљења; 3. да је Рузвелт морао папи да објасни разлоге склапања савеза са СССР-ом, очито реагирајући на супротне ватиканске интервенције.

Рузвелтов став није одговарао интересима ватиканске касте. Одговор Пија XII америчком председнику у писму од 20. рујна год. 1941, врло је резервиран, па чак и не додирује проблеме, што их је истакао Рузвелт. Папа само каже: „Изразили смо са своје стране г. Тејлору своја гледишта према важним питањима.”

У својим разговорима с Тејлором Пије XII је у ствари одговорио, да не може измијенити свој став према Совјетском Савезу, те да због тога одбија Рузвелтов приједлог, према којем би католичка црква требало да се придружи антинацистичким снагама, које су се бориле за гушење фашистичке агресије.

Пије XII још увијек се надао да ће постићи неутралност Америке. Јапански напад на Перл Харбур, 7. просинца год. 1941, покварио му је то планове. Ватикан више није могао сумњати у исход рата. Једина нада, која је преостала ватиканској дипломатији, била је прилично безизгледна интервенција, да се склопи сепаратни мир западних сила с Њемачком и да се послуже рата усмјери политика USA ка антисоцијалистичком колосјеку. Овај задатак био је у Америци повјерен надбискупу Спелману, којег је Ватикан због тога именовано војним викаром америчке армије.

Рујна год. 1942, папа је добио од Мусолинија допуштење, да Мирон Тејлор дође у Рим. Преко свог делегата Рузвелт је информирао папу, да Сједињене Државе намјеравају да воде рат до побједе било у Европи било у Азији. Пије XII предао је Рузвелтову амбасадору меморандум, у којем се позива америчка и остале западне владе, да послије рата осигурају успостављање друштвеног система на принципима католичке цркве и да спријече ширење марксистичког материјализма. У ту сврху папа је позивао, да се склопи мировни уговор с Њемачком, који не би смио да буде „уговор освете”, већ такав, да даде Њемачкој поново снагу бране против комунизма. Рузвелт је папински меморандум предао, да га проучава сенатска комисија за послужератну политику, којој је на челу био државни секретар Кордел Хил.

У вељачи год. 1943, с Мусолинијевим допуштењем стигао је у Ватикан из Њујорка надбискуп Спелман. Папа га је – сасвим неуобичајено у црквеном церемонијалу – примио чак у пет аудијенција. Расправљало се о проширењу антикомунистичке и антисоцијалистичке пропаганде у Сједињеним Државама, која би требала да изврши снажан притисак на владу. Прије доласка у Рим, Спелман се зауставио у Мадриду те је донио папи и поруку фашистичког диктатора Франка. Спелман је добио задатак, да објасни америчкој влади важност антикомунистичких напора фашистичких земаља. Папа се надао да ће, упркос поразу нацифашизма, моћи да изазове отворени сукоб између западних савезника и СССР-а, у којем би се ангажирале и њемачке трупе. Спелман се приликом претресања ових планова састао чак и с неким Мусолинијевим министрима, премда је у то вријеме био викар непријатељске америчке војске. Спелман је 2. ожујка год. 1943. примио и опуномоћенике усташке Павлићеве владе – Лобковица и Вирстера – који су му предали усташку документацију „Сиву књигу” и „Принципе усташког покрета”.

Када су фашистичке снаге биле поражене у Африци и када се очекивало искрцавање савезничке војске у Европи, Пије XII је упутио посебни позив Рузвелту, 18. свибња год. 1943, захтијевајући, да се Италија заштити као центар кршћанства.

У тренутку искрцавања савезника на Сицилију у Италији је завладао kaos. Пала је Мусолинијева влада. Пије XII пише, 31. коловоза год. 1943, Рузвелту: „Догађаји су скренули пажњу свијета на Италију. Много се говори и пише о политици, коју би она требало да слиједи у властитом интересу. Бојимо се, да има много оних, који би жељели, да она добије потпуну слободу, да проведе политику какву жели. Хтјели бисмо због тога да изразимо вашој ексцеленцији наше увјерење, да је такво мишљење врло далеко од тога да буде правилно...”

По доласку савезника у Рим, Пије XII шаље, 21. липња год. 1944, преко М. Тејлора нову поруку Рузвелту упозоравајући га на „тежину комунистичке опасности” и нужност, да се примијени „милосрђе и благост према онима, који су проглашени ратним злочинцима”. Папа је тражио, да се успостави „братски режим према пораженима”, како би се могли одупријети комунизму. Пије XII је нарочито захтијевао америчку интервенцију у борби против љевичарских снага у Италији и успостављање „гарантираног демократског режима у Њемачкој, која упркос догађајима остаје главна антикомунистичка баријера у Европи”.

Пије XII је 7. коловоза исте године, протестирао код Рузвелта због савезничког окупационог плана Њемачке. „Замолили смо господина Тејлора”, писао је папа, „да вам пренесе нашу живу забринутост и изненађеност.” У разговору с америчким министром рата Стимсоном Пије XII је изразио такођер неслагање Ватикана с „концесијама, које су дане Совјетском Савезу”.

Рујна год. 1944, папа поново интервенира у Америци, како би се спријечио политички утјецај комунистичке и социјалистичке партије и „заштитила Италија”. У ту сврху надбискуп Спелман долази у Рим, те се у Ватикану закључује, да америчка католичка организација NCWC формира посебни комитет за „америчку помоћ Италији”. Организација је требало да сузбија незадовољство маса и ограничи утјецај љевичарских партија.

У овом тексту се износе чињенице о начину на који се Ватикан бори да сачува своје савезнике. Дакле, за Ватикан и његове папе је потпуно нормално да бране свакога ко им представља средство за остваривање интереса. Сетимо се да је Ватикан тражио милосрђе за најокорелије ратне злочинце. Јован Павле Други, поводом догађаја на територији бивше Југославије од 1991. године, није имао потребу да брани злочинце који су изазвали сецесију, јер је извукао поуку, па је пре и током 1991. године обезбедио сагласност великих сила за спровођење споразума који је постигао са Роналдом Реганом. Вероватно, ти споразуми не могу да промене међународно хуманитарно право, те сила у политици, не би могла да утиче на право. Зато је важно да благонаклони став великих сила према Ватикану за дела током Другог светског рата није омогућио да се искључи одговорност нациста, фашиста и усташа за злочине које су извршили.

Са Јованом Павлом Другим ситуација је потпуно другачија. Он је поразио социјализам и растурио Источни блок, без неких већих оружаних сукоба, због чега су му, као светском лидеру, одали признање сви који су у линији фронта против православне Русије. Када је растурао Југославију, Јован Павле Други морао је да примени насилна средства, да организује, стимулише, помаже, подржава, наоружава и наређује експонентима своје политике и интереса Ватикана и зато мора да сноси одговорност за све злочине који су природна и предвидива последица његових дела.

Ватикан и силе Осовине

Док су везе Ватикана са западним силама за вријеме Другог свјетског рата биле углавном прожете напорима да се сачува нацистичка Њемачка и фашистичка Италија, односи према Риму и Берлину одвијали су се у том периоду у знаку отворених симпатија. Ватикан је рачунао, да ће с Хитлером-побједником моћи пронаћи заједничку платформу сурадње, док се у случају побједе савезника бојао проширења совјетског утјецаја и еманципације многих држава и народа, који су више мање стајали под ватиканском контролом.

Зато је од првог дана избијања рата католички клер изражавао своју солидарност и симпатије према Хитлеровој агресији. Католички бискупи у Њемачкој издали су много пастирских писама подстичући војнике на храброст и вјерност Хитлерову режиму. Организиране су мисе и вјерске свечаности с молитвама за побједу сила Осовине. Њемачки кардинал Бертрам позивао је војнике, да потпуно остварују своје војне дужности, док су бискупи

Фрајбурга и Регенсбурга потицали војнике, да не жале животе, само да би се остварила побједа. Коловоза год. 1940, конференција њемачких бискупа у Фулди послала је Хитлеру благослов истичући солидарност цркве с његовим режимом. Уочи ове конференције, три њемачка бискупа боравила су у Ватикану и разговарала с папом. Ватиканске сугестије сигурно су се одразиле у посланици с бискупске конференције.

Политику помагања Хитлеровој агресији разрадио је Пије XII на конференцији с њемачким кардиналом Фаулхабером, Бертрамом, Шулцом и бечким кардиналом Innitzerom, ожујка год. 1939. у Риму. Конференција је трајала преко мјесец дана, а по њеном закључку папински нунциј Orsenigo посетио је Хитлера у Берштесгадену, да би му у име папе обећао помоћ и сарадњу. Папа је истовремено упутио Хитлеру и једно лично писмо.

Рачунајући на ватиканску подршку, Хитлер је, у ожујку год. 1940, послао Рибентропа у Рим, да би Пије XII утјецао на западне силе да усвоје увјете за мир. Хитлер је послвије окупације Пољске и Чехословачке, преко Пија XII, нудио мир, обећавајући Ватикану, да ће у случају, ако западне силе усвоје његове увјете, организирати антисовјетску ратну кампању. Папа је одлучио да пружи подршку Хитлеру, те је интервенирао код западних сила, али без успјеха.

Њемачку експанзију Ватикан је потпуно одобравао. Сијечња год. 1941. пожурио се да измијени географску структуру црквене администрације и да анектирану област Судета подреди њемачким дијецезама. Ово је карактеристичан потез, ако се знаде да Ватикан није склон, да тако брзо прилагођава црквену административну подјелу измјенама државних граница, и да, на примјер, још увијек није прилагодио црквену администрацију измјенама талијанско-југославенске границе. Својом мјером у Судетима Ватикан је у ствари желио, да што прије изрази своју солидарност с њемачком окупацијом.

Упркос захтјевима, који су долазили са свих страна свијета, Пије XII ни у једној од својих бројних посланица за вријеме рата није осудио нацистичке злочине у концентрационим логорима. „Osservatore Romano” тумачио је овај став тврдњом, да је папа подједнако главар цркве и за једну и за другу зарађену страну.

Заједно с њемачким трупама, Ватикан је у окупиране дијелове Совјетског Савеза слао своје шпијунско-политичке кадрове из римског завода „Russicum”.

Талијанску фашистичку окупацију и подјелу Југославије Ватикан је прихватио с потпуним одобравањем. Војвода од Сполета био је постављен за краља сателитске Павлићеве државе на интервенцију Ватикана, који је рачунао, да ће на тај начин учврстити своје и талијанске позиције на Балкану. Папа је војводи од Сполета, уочи постављења, приредио свечану аудијенцију, а неколико дана касније примио је и усташку делегацију на челу с Павлићем.

У Аустрији је кардинал Innitzer имао задатак, да и у критичним ратним приликама онемогући ницање антинацистичких и сепаратистичких тенденција. Посјећивао је касарне и држао многе говоре војницима, потичући их на одлучност у рату и обећавајући им „божју заштиту”.

Фашистичку експанзију црквена хијерархија жељела је што више изједначити са својим интересима. Стотину бискупа упутило је, крајем год. 1940, Мусолинију писмо позивајући га, да „ослободи од енглеске доминације земљу, у којој се налази Крстов гроб”. У писму се истицало, да „нитко није достојнији од Мусолинија”, да изврши ово дјело.

Када је ратна срећа почела да се окреће, Ватикан и Пије XII употребили су сав свој утјецај и уложили све напоре, да одрже фашистичке режиме на ногама. У својој божићној посланици, год. 1943, позива Пије XII да се хитно закључи мир, који не би смио да буде „задојен мржњом”. Год. 1944, папа је протестирао против захтјева савезника, да Хитлер и Мусолини безувјетно капитулирају. Ускоро послје тога тражио је „милосрђе” за фашистичке вође. Познати су жестоки протести што их је изазвао у Енглеској, у јесени год. 1944. позив Пија XII Британцима, да забораве и опросте нацистима ратне страхоте и бомбардирања. Англикански бискуп од Chemsforda написао је: „У папиним говорима тешко је пронаћи и саму једну ријеч, која би осуђивала нацисте, који су похарали Лондон. Изван сваке је сумње, да је папина политика антидемократска.”

У Француској је Ватикан пружио пуну подршку Петеновој колаборационистичкој влади. Три недеље послје именована издајничке владе, Пије XII упутио је позив католицима, да подупру Петена и његову акцију за „национално ускрснуће”. Мјесец дана касније, коловоза год. 1940. Ватикан је чак и склопио уговор с владом у Вишију. Кардинал Gerlier пренио је Петену изразе папине солидарности.

Мотив конфлуенције ватиканских и нацифашистичких тенденција и интереса био је првенствено антисоцијализам. Овој заједничкој акцији Ватикан је посветио чак и своје вјерске манифестације. Оне су, међу осталим, дошле до изражаја у успостављању култа „госпе од Фатиме”. Тај култ се темељи на „мистериозном приказивању Богородице” год. 1917. у Фатими, у Португалу. За вријеме „приказивања” Госпа је, како тврди Ватикан, „најавила да ће Русија постати католичка земља и да је треба „посветити” неоскврњеном срцу Марије”. У знаку овога култа Ватикан је водио сву своју антисоцијалистичку акцију, која је добила нарочити интензитет год. 1941, у часу Хитлерове агресије на СССР. У име „Госпе од Фатиме” црква је у свим окупираним земљама позивала добровољце католике, да се придруже њемачким трупама у борби против СССР-а. У Шпањолској је тако формирана, на иницијативу цркве, „Плава дивизија”, чији су војници носили на прсима медаље с ликом „Госпе од Фатиме”. Када је Хитлер припремао своју последњу офензиву на Москву, Пије XII одржао је говор преко радија, у којем је позивао вјернике, да моле „за брзо остварење обећања Госпе од Фатиме”.

У католичкој цркви култ Фатиме био је уско повезан с антисовјетском агресијом. Послје рата тај је култ обновљен те још и данас представља религиозни израз свих ватиканских антисоцијалистичких акција. Дана 13. свибња год. 1946. организирана је велика манифестација круњења статуе Госпе од Фатиме круном, у који је утиснуто чак 1400 дијаманата. Том приликом, Пије XII је преко радија одржао говор позивајући католике, да се „мобилизирају као крижари” против комунизма. „Неутралци више не могу постојати” – рекао је том приликом папа.

У тексту се износе историјски доказане чињенице о нераскидивој вези и заједничком деловању фашиста, нациста и усташа са Ватиканом. Ако је Русија, односно СССР, била битна као изговор за борбу против болшевизма, ваљда није било болшевизма у Јерусалиму. Болшевизма није било ни у Краљевини Југославији.

Интересантна је и иконографија. Ватикан се позива на појављивање Госпе која наговештава покатоличење Русије. Потпуно исто је радио и Јован Павле Други, и он је прихватио Госпу из Међугорја као приказане да је на добром путу. Код Русије је Ватикан омануо, а код бивше Југославије, од 1991. године, Јован Павле Други је успео. Принципијелне разлике нема, осим што је Ватикан за догађаје од 1991. године добио бољег савезника него што га је имао у Хитлеру и Мусолинију.

Ватиканска политика после Другог светског рата

Пораз Њемачке и Италије приморао је ватиканску политику на нову оријентацију. Она се отада све више ослања на Сједињене Америчке Државе. Ватикан свим својим дипломатским и вјерским акцијама настоји да канализира политику највеће западне силе у изразито антисоцијалистичком правцу.

Кад је умро Рузвелт, Пије XII настојао је по сваку цијену да успостави што уже односе с новим председником Труманом. Америчку политику требало је што хитније идентифицирати с ватиканским интересима. Сви војни капелани америчке војске добили су инструкције, да пораде на католичком одгоју америчких војника. Епископат у Америци морао је, према директивама из Ватикана, да консолидира католичке позиције у USA са сврхом, да се покрене борба против социјализма. Католички синдикати проширени су и ојачани новим кадровима. За католичку пропаганду међу америчким сељацима основана је „National Catholic Rural Conference”. Организације Католичке акције и „Cavalieri di Colombo” формирали су своје секције у свим америчким мјестима. Све је мобилизирано да се освоји послеријатна америчка политика.

Планови су се прилично добро развијали, јер је Труману била потребна изборна подршка католика. Он није дошао на власт услед своје популарности, већ искључиво захваљујући Рузвелтовој смрти и одредби америчког Устава, да председника до нових избора наслеђује потпредседник. У сурадњи између Ватикана и америчке владе Труман је видио могућност да дође до 28 милијуна католичких гласова приликом идућих избора.

Буржоаски систем у Европи био је пољуљан, а с њиме су били угрожени и ватикански политички, економски и вјерски интереси. Социјалистички утјецај почео се осјећати у политици многих земаља. Да би тај утјецај блокирао, Ватикан је рачунао првенствено на сурадњу с USA. Пресудну улогу у повезивању ових интереса Ватикан је додијелио надбискупу Спелману. Пије XII рачунао је нарочито на сукоб између СССР-а и Запада, те је настојао придонијети заоштравању несугласица и развијању антисоцијалистичких тенденција у опћој политици западних сила.

Своје напоре, да што више повеже америчку политику уз ватиканске интересе, Пије XII је нарочито испољио за вријеме првог послеријатног конзи-

сторија 23. просинца год. 1945. Папа је тим поводом именовано кардиналима чак четворицу америчких надбискупа: Спелмана из Њујорка, Гленова из Сент Луиса, Мунеја из Детроита и Стрича из Чикага. Ово именовање, којем је јавност посветила велику пажњу, требало је да појача ватикански утјецај у Америци. С друге стране, оно је потврдило да јача утјецај америчких католика на политику ватиканске цркве. Конзисториј је имао још једну карактеристику: упоредо с четворицом америчких кардинала Пије XII додијелио је кардиналски пурпур и тројници њемачких надбискупа: Фрингсу из Келна, Прајзингу из Берлина и Галену из Минстера.

Током тајног конзисторија, год. 1946, папа је организовао састанак између њемачких и америчких кардинала. Широко је размотрена међународна ситуација и разрађени су планови да се што хитније рехабилитира Њемачка и успостави њемачко-америчка сурадња на антисоцијалистичком плану. У овој кампањи католичка је црква требала да заузме важно мјесто. Пије XII Паћели почео је да остварује своје планове координације америчко-њемачке акције, које су прекинули Други свјетски рат и Рузвелтова политика.

Тих је дана Пије XII упутио пастирско писмо њемачким бискупима изражавајући симпатије за њемачки народ, а „нарочито за оне, који живе у Берлину и Источној Њемачкој”. Био је то знак за акцију цркве у читавом свијету, да би се рехабилитирала Њемачка. Три дана послје овог пастирског писма папа је у енциклици „*Orientales omnes ecclesias*” напао Совјетски савез и „прогоне католичког становништва Украјине”.

Измјена ватиканског курса одражава се и у дипломатији римске Свете столице. Дотада су сви папински нунцији били редовно талијанске народности. Послје рата, по први пута, појављују се у ватиканској дипломатији амерички прелати. Отправником послова нунцијатуре у Београду именован је монс. Харли, флоридски бискуп. Њему су била додијељена још три свећеника америчке народности. У Букурешту био је именован отправником амерички бискуп Жерар О'Хара с још једним америчким свећеником. У Москву Ватикан је послао једног свог проматрача у својству „католичког капелана” америчке амбасаде, који је уживао потпуни дипломатски имунитет. Он је средином год. 1955. позван да напусти Москву због шпијунске дјелатности.

Када је Труманова демократска администрација показала тенденције ка компромисном рјешењу међународних питања и споразумијевању са СССР-ом, Ватикан – уочи предсједничких избора у USA, год. 1952, мијења савезнике и веже се с републиканцима. Спелман је у сијечњу исте године позван у Рим, да разради план ове акције с ватиканским државним секретаријатом. Одлучено је, да католичка црква подржи кандидатуру републиканског кандидата, јер је према Спелмановој оцјени и оцјени ватиканског државног секретаријата републиканска политика боље одговарала курсу и интересима Ватикана и јер је многим католичким политичарима већ било успјело да освоје позиције у редовима Републиканске странке. Послје разговора у Ватикану и аудијенције код Пија XII кардинал Спелман отпутовао је у Француску, гдје се састао с генералом Ајзенхауером, који је већ био предвиђен као републикански кандидат на изборима, али је још вршио функцију команданта атлантских снага. Спелман је Ајзенхауеру саопћио одлуку Пија XII да ће амерички католици на изборима потпомоћи републиканску кандидатуру.

Тада отпочиње нови период америчко-ватиканске сурадње. Ајзенхауер, чим је преузео предсједничку власт, упућује, у вељачи год. 1953, на мјесто америчког амбасадора у Риму Клару Боте Луце, познатог експонента католичке цркве у Америци. Како због отпора протестаната није могла да се успостави америчка амбасада у Ватикану, госпођа Луце добила је задатак да повеже и координира америчку и ватиканску политику.

Ватикан је пронашао новог и великог савезника у лицу САД. Такође се утврђује метод рада Ватикана, односно да преко своје разгранате црквене агентуре креира политику САД, па чак и директно утиче на изборе. Ову технологију је максимално користио и Јован Павле Други. За овај елаборат је важно да се не спори Ватикану право на интересе, поготово верске, који се и не коментаришу, али прешироко постављени црквени и световни интереси, својом пренаглашеношћу и начином остваривања, представљају забрањену делатност. Ако се у активностима Јована Павла Другог, које излазе изван оквира верских питања, налазе активности које су супротне међународном хуманитарном праву, онда за то треба и да сноси кривичну одговорност. Јован Павле Други је за све време свог понтификата чинио многа дела и у остваривању интереса Ватикана и његове касте прешао све границе подношљивости услед чега су, као природна и предвидива последица, наступили и ратни злочини. Ово је апсолутно јасно сваком разумном посматрачу.

„Мала католичка Европа”

Послијератна ватиканска политика изражена је у концепцији „уједињене католичке Европе”. Овај план представља основно подручје, на којем се одвијала америчко-ватиканска сурадња. Да би олакшао остварење тог плана, Ватикан је после рата отпочео да организира крупне професионалне католичке партије у земљама Западне Европе, које су партије директно овисиле о црквеној хијерархији и у којима се управљало према опћој ватиканској политици и интересима. Ове странке постале су истовремено и ослонац америчкој политици у Западној Европи. У замјену за ову подршку Вашингтон је морао да прихвати и подупре становите ватиканске концепције у међународној политици, а нарочито у Европи. Међу тим је концепцијама на првом мјесту европска интеграција.

Своју концепцију о стварању уједињене западне Европе изнио је Пије XII за вријеме посебне аудијенције америчком министру вањских послова Маршалу, када је он посјетио Рим. Основне контуре ватиканског пројекта биле су: створити у срцу Западне Европе интегрирано наднационално тијело; уједињење најприје провести на војном, а затим и на економско-политичком плану формирањем заједничког парламента и осталих органа. Циљеви су били потпуно у складу с интересима ватиканске црквене хијерархије: у Италији, Француској и Њемачкој власт је била у рукама католичких странака, те би уједињена Европа у ствари представљала остварење ватиканског сна о формирању велике католичке државе. Због тога Ватикан није никада заступао идеју о широкој интеграцији Европе, већ је предвиђао уједињење само оних земаља, у којима су католици имали изгледа, да држе и освоје власт: Њемачке, Француске, Италије, Белгије, Луксембурга и касније Аустрије. На овој линији Ватикан се противио и ширењу енглеског утјецаја на европском континенту.

У часу Маршалова разговора с Пијом XII, амерички државни департаман није још био потпуно разрадио своје планове за Европу. У неким детаљима америчке и ватиканске концепције нису се слагале, нарочито не у географском ограничавању европске интеграције. На овом подручју Вашингтон је начинио неке уступке Ватикану. Први корак сурадње на овом плану остварен је америчком политичком, а нарочито финансијском подршком иницијативи католика Шумана, да се формира Европска заједница за угљен и челик.

Даљи важни корак у провођењу ватиканских концепција и циљева учињен је, када се покренула иницијатива за стварање Европске обрамбене заједнице. Радило се о координираној акцији лидера католичких странака: Шумана и Бидул, Аденауера, Де Гасперија, Ван Зеланда и других. Заједница је требала даље довести до стварања уједињене католичке Европе. Све иницијативе на овом плану вршили су католички политичари по директним инструкцијама ватиканског државног секретаријата. Нарочите напоре улагао је Ватикан, да би сломио „националистичка” гледишта у руководству француске католичке странке „Народног републиканског покрета”. Лидер талијанских демокршћана Де Гаспери био је изабран за посредника, који је требао да смири њемачко-француске супротности. Од политичког уједињења Европе – преко степеница Европске обрамбене заједнице и економских интеграционих тијела – Ватикан је не само очекивао стварање велике католичке државе, чија би влада била у рукама цркве, већ и парализирање све јачих социјалистичких тенденција у земљама Западне Европе и на концу консолидацију лабаве економске ситуације у западноевропским земљама, која је стварала врло повољне увјете за лијеву социјалну оријентацију и самих католичких маса.

За идентификацију ватиканских циљева у политици интеграције Европе карактеристичан је став папинске дипломатије према двијема интеграционим економским организацијама: Заједници за угљен и челик и Европској организацији за економску сурадњу. Ватикан је дао иницијативу и пружа непрестану подршку и потицај акцији Заједнице за угљен и челик, док према Организацији за економску сурадњу заузима врло резервиран став. Разлог: Заједница за угљен и челик претежно је ограничена на земље с наглашеним утјецајем католичких странака, док Организација за економску сурадњу обухваћа шири круг земаља и тежи за ширим интеграционим формама. Ватикан, дакле, настоји да подупире само онакве облике европске интеграције, који гарантирају апсолутну политичку превласт цркве и католичких партија, које, према томе, служе економско-политичким интересима и чувању позиција, што их је освојила руководећа ватиканска каста у буржоаској структури западноевропског друштва. Све примјесе прогресивних и социјалистичких тенденција, сваки страни некатолички утјецај треба да буде искључен из остварења ових ватиканских планова.

Када је у француском парламенту пропала Европска обрамбена заједница и када се започела стварати Западноевропска унија, Ватикан је отворено испољио своје незадовољство. Руководство француске католичке партије било је оштро критизирано због своје неадекватне политике у остварењу

ватиканског пројекта. Критике су биле отворено упућене преко службеног органа „Osservatore Romano”. Неуспјех није, међутим, обесхрабрио Ватикан. Он је подузео иницијативу да прилагоди ново тијело, Западноевропску унију, циљевима интеграције „католичке Европе”. У том смјеру канализирао је политику католичких влада сузбијајући британске концепције у Западноевропској унији, према којима је војна сурадња европских земаља довољна – без даљих корака ка потпуној економској, политичкој и војној интеграцији.

На захтјев Ватикана, састали су се у Милану, почетком год. 1955, представници католичких партија Западне Европе под предсједништвом секретара талијанских демокршћана Фанфанија. На тој конференцији требало је да се обнови сурадња и потпуна координација акције католичких странака у провођењу ватиканске концепције уједињења „католичке Европе”. Послије тога састанка експоненти католичких партија у западним владама, а нарочито талијанска дипломатија, почели су да форсирају нове мјере у смјеру интеграције европских земаља. Како војној интеграцији стоје на путу британске концепције у оквиру Западноевропске уније, католички напори на стимулацији умртвљеног процеса интеграције одвијају се првенствено преко економских органа, на првом мјесту преко Заједнице за угљен и челик. Предсједништво скупштине ове заједнице повјерено је Талијану Пели, познатом експоненту ватиканске политике.

На концепцији стварања „Мале католичке Европе” Ватикан данас гради сву своју међународну политику и на њој темељи све наде за остварење својих класних, економско-политичких и антисоцијалистичких интереса.

У излагању ових концепција и њиховом повезивању с интересима цркве ангажирали су се најистакнутији представници Ватикана. Језуит А. Месинео постао је идеолог европске интеграције. Он преко језуитске ревије „*Civiltà Cattolica*” излаже католичким политичарима ватиканске идеолошке поставке у међународној политици, инсистирајући редовито на европској интеграцији.

Ватиканску политику на овом подручју изложио је у више наврата у својим говорима и сам Пије XII. У својој божићној посланици год. 1954. он каже: „Ујединити чврсто Европу ... са циљем, да се оконча традиционални ривалитет између једног и другог народа и да се осигура заједничка заштита њихове независности и мирног развитка.”

У истом говору, алудирајући на неуспјех Европске обрамбене заједнице и стварање Западноевропске уније, под утјецајем британских концепција, папа се жали, што „недавни уговори немају за своју идеалну базу европско уједињење”. Пије XII даље замјера, што „многи сматрају, да се висока политика састоји у враћању на државе националног типа, које децентрализирају снаге”. „Јасно је” – каже он даље – „да ће, ако Европска заједница настави овим путем, њена кохезија постати врло слаба у односу на групу, која јој стоји насупрот.”

Европа се према Пију XII може спасити само ако „наставља традиције кршћанске Европе” и ако оствари у интеграцији „идеју земаљског раја”, наравно, под опћим руководством и доминацијом Ватикана.

За Пија XII ни коегзистенција у свијету на темељима данашњих међународних односа није могућа, јер се на једној страни налази „истина”, а на другој

„лаж”. „На једној је страни, каже он, „глас људи, који стоје на страни истине, угушен притиском власти, а на другој страни постоји много стида у прокламирању добрих намјера. Задатак је политике уједињења да охрабри једне и да појача глас других. С ове стране, гдје није злочин сузбијати заблуде, државници би требали да имају више повјерења сами у себе и да показују више храбрости у сузбијању мрачних снага, које теже да успоставе своју хегемонију, треба да покажу више активне разумности у конзервирању и јачању редова људи, који вјерују у Бога.” Коегзистенција за Пија XII може да се успостави једино под окриљем апсолутне доминације католичке цркве (Божјиња посланица „Вјерницима и народима свијета”, просинца год. 1954).

Сви акти Ватикана на подручју вањске политике били су увијек и по правилу усклађени с интересима конзервације позиција католичке цркве, не на религиозном, већ првенствено на економско-политичком плану.

У тексту се износе конкретне чињенице које доказују да је прави и истински творац Европске уније у ствари онај папа који је подржао, помогао, саучествовао и спасио фашисте, нацисте и усташе. Пију XII је била потребна што интегрисанија Европа под којом подразумева само оне државе у којима католици имају значајан политички утицај. Представљајући да је то Европа, Ватикан је настојао да приближи државе за које се може рећи да имају заједничку цивилизацијску прошлост и у којима је коегзистенција могућа само на заједничком признању доминације Римокатоличке цркве, односно папе. Произлази да је уједињење неопходно ради супротстављања заједничком непријатељу, а он је препознат у Русији и православљу.

Овај текст доказује да је Јован Павле Други за време свог понтификата апсолутно прихватио доктрину Пија XII и да је у тренутку наступања кризе на територији бивше Југославије од 1991. године расплет тражио у догматским поставкама које су се примењивале за време док су фашисти, нацисти и усташе били представници новог светског поретка. Дакле, Јован Павле Други је искористио оно што је пре њега један папа основао са дугорочним циљем да се очувају и прошире интереси Ватикана, и то како у погледу политичког утицаја, заштите ватиканске касте и ширења римокатолицизма. Стварање уједињене Европе није било могуће без јединства и координиране акције политичких партија католика које су испуњавале налоге Ватикана. Иста ситуација је била и током понтификата Јована Павла Другог. Све католичке политичке странке у Европи подржале су сваки захтев, односно налог Јована Павла Другог који се односио на јавно и мање јавно учешће Ватикана у растурању бивше Југославије.

Против коегзистенције

Попуштање затегнутости у свијету, ублажавање сукоба међу блоковима и други резултати Женевске конференције „велике четворице” угрозили су круте, ексклузивистичке позиције, које је заступао Ватикан. Опасност продирања прогресивних социјалних тенденција у новим међународним околностима запријетила је новим поразима непопустљивој класној и идеолошкој капиталистичкој политици Ватикана. Због тога је Римска курија, у тренутку када је човјечанство кренуло путем коегзистенције и зближавања позиција

двају блокова, врло брзо реагирала својом протуофанзивом. Политички коезистенције Ватикан је супротставио политику заоштравања блоковских сукоба и учвршћења западног блока, познату под именом „*rilancio Europeo*”.

Ватиканска протуофанзива отпочела је сазивањем, 16. септембра 1955, конференције „*Nouvelles équipes internationales*” у Салзбургу, на којој су се састали најистакнутији представници католичких партија. Политичку линију Ватикана и план католичке офензиве против коезистенције изнио је у своме реферату секретар талијанске демокршћанске странке Фанфани. Он је затражио од католичких странака Европе, да координирају своју акцију на међународном плану и под сваку цијену форсирају војну а затим политичку интеграцију Европе. Коезистенција између Истока и Запада је, према тезама Фанфанија, могућа једино послје војног учвршћења западног блока и уједињења Западне Европе под водством католичких снага. Тези коезистенције и смањења заоштрениости сукоба међу блоковима Ватикан је преко Фанфанија супротставио тезу јачања, у првом реду војног, западног блока, што значи и заоштравања војног, политичког и идеолошког сукоба Истока и Запада.

Послије салзбуршког конгреса католичких политичара Ватикан је на истој линији повјерио нову мисију бившем предсједнику талијанске владе Сцелби. Овај је крајем септембра 1955. посетио Бон и са представницима њемачке католичке партије расправљао о координацији акције католичких снага са циљем онемогућавања коезистенције у свијету и јачања процеса интеграције блока католичких европских земаља. Ватиканске концепције на међународном подручју Сцелба је изнио у једном свом говору, одмах по повратку из Њемачке: „Попуштање затегнутости у свијету и коезистенција представљају опасну тактику, коју треба одбити, остајући вјерни нашем кршћанском идеалу, да се одупремо комунизму.” „Циљеви совјетске политике остају неизмијењени, а у Женеви се открила само измјена тактике”. „До Женеви смо дошли само учвршћењем Атлантског пакта, Западноевропске уније, послје уласка Њемачке у политику западне солидарности, послје рата у Кореји, који је свима показао, да се треба ујединити.” Политику блокова и њиховог војног јачања, према Сцелбином излагању ватиканске политике, треба дакле заоштравати а не ублажавати. „Кршћански идеал одупирања комунизму” треба, дакле, проводити силом и заоштравањем свјетских сукоба, који угрожавају мир.

Послије Сцелбе у Њемачку је одмах отпутовао Фанфани. Дуго је конференирао о координацији блоковске офензиве католичких снага, најприје са секретаром њемачке Демокршћанске странке Хеком и секретаром Баварске странке Сеидлом, а затим с канцеларом Аденауером.

Када су руководиоци аустријске католичке Народне странке изразили становите резерве према овој политици заоштравања блоковских сукоба, желећи да сачувају тешко освојени положај независности и неутралности, Ватикан је жестоко реагирао. Поводом склапања Државног уговора и освајања слободе за Аустрију аустријски католици су спремали једно ходочашће у Ватикан, рачунајући да би тамо могли да одрже манифестацију кршћанског мира и неутралности. На челу ходочасника требали су да се налазе канцелар Раб и министар Фигл. Из Ватикана је, међутим, одговором, да су аустријски државници „непожељни гости” у светом граду. Премда се ради о вођама

аустријске католичке странке, Римска курија је одбила да их прими, јер су они – прихвативши увјете неутралности своје земље у односу на блокове – издали ватикански курс заопштравања блоковских сукоба.

Фанфани је, октобра 1955, добио још један задатак од Ватикана. Послије женевске конференције француски католички политичари почели су изражавати намјеру да подрже нови међународни процес попуштања затегнутости и мирне коегзистенције са источним блоком. На тој линији назријевала се и могућност да они дају барем индиректну подршку захтјевима за обнову Мендес-Франкове владе, у тренутку када је Фауеров кабинет ушао у кризу. Фанфани је добио задатак да у име талијанских демокршћана и Ватикана енергично затражи од Шумана да католички народно-републикански покрет под сваку цијену спријечи поновни долазак Mendès-Francea на власт и обнову владе „треће силе”. Француски католици су тада подржали Фауреа.

Нови дух Женева, послије конференције четворице, угрозио је толико фанатичне позиције ватиканске касте, да је представник Римске курије интервенирао код америчке владе, панички упозоравајући на опасност од јачања прогресивних тенденција у новим међународним условима. Том приликом Ватикан је упутио критику и на саму америчку политику, оцјењујући је као сувише попустљиву према СССР-у. Папин представник је тражио од Вашингтона да САД што прије напусте курс Женева и појачају акцију на учвршћењу западног блока, а нарочито на даљњој интеграцији „Мале католичке Европе”. Интервенција је била тако жестока и фанатична да је чак и сам Дулес, иритиран, нашао за сходно да одговори да „Ватикан сматра америчку владу клубом малолетника, чије је све кораке потребно тудорисати, с чиме се Вашингтон не може никако сложити”.

Мотиве фанатичне ватиканске акције против смирења сукоба међу блоковима и против коегзистенције у свијету изнио је отворено и језуитски идеолог падре Messineo у ревији „Civiltà cattolica”, подвлачећи непомирљивост позиција Ватикана са мирним социјалним прогресом у свијету и мирним односима међу земљама са различитим друштвеним уређењем. Угрожени и ослабљени друштвено-економски систем на којем је ватиканска каста изградила своје интересе и позиције, може – по мишљењу црквене хијерархије – да се брани само отвореним сукобима и силом. Зато је Ватикан прогласио коегзистенцију смртним непријатељом цркве.

На основу чињеница које се износе, главни креатор политике заопштравања односа између блокова у Европи био је Ватикан под управом фашистичког папе Пија XII. За овај елаборат је важно да се нетрпељивост и жеља за уништавањем Истока појављује као вишевековна константа понашања и деловања Ватикана. Та нетрпељивост и мржња, у донекле промењеним околностима, за време понтификата Јована Павла Другог добила је неку другу спољну манифестацију. Јован Павле Други се јавља као наводно бескомпромисни миротворац и заштитник људских права и демократије. Али, у њему непрекидно гори жеља за уништењем Истока, и то оног православног.

Клерикални устанак у Аргентини

Врло често, Ватикан се не задовољава ни самом конзервацијом друштвеног система, већ тежи и даље формалном освајању свјетовне власти. Ову тенденцију илустрирају у последње вријеме и догађаји у Аргентини.

Режим генерала Перона био је увијек декларирано католички. Он се чак и темељи на католичким социјалним доктринама. Црква је уживала сву подршку и сав утјецај у Аргентини. Полазећи од ових привилегија, клер је желио да изврши и формалну инфилтрацију својих представника у државни апарат и искључи све друге утјецаје. Кардинал Буенос Аиреса Copello затражио је чак од владе, да забрани и „активистима дисидентских религија”, да слободно пропагирају своју вјеру, јер је то тобоже „непомирљиво с неоспорном преобладањем католичког елемента”. С друге стране, неке социјално-економске реформе предсједника Перона – претежно државно-капиталистичког карактера – погодиле су огромне посједе цркве. Клер је устао против одлуке владе да опорезује црквена добра са 14 милијуна долара годишње. Да би у својој политичкој инфилтрацији и заштити економских интереса добили снажније организоване инструменте, представници клера почели су да организирају своје католичке синдикате, рачунајући да ће преко њих присилити Перона на нове концесије и ослабити ослонац који он има у синдикалним организацијама. Преко својих синдиката и сталешких организација клер је већ био изradio и пројект за стварање католичке странке, која би дефинитивно преузела власт. Економске позиције и религиозни утјецај цркве били су, по оцјени Ватикана, у овој земљи такви, да јој се могао наметнути режим посве клерикалног карактера.

Перон је – пред овом политичком офанзивом – био присиљен, да подузме заштитне мјере, те је одлучио да донесе закон о одвајању цркве и државе, затим о признавању цивилног брака и изједначењу права брачне и ванбрачне дјеце. Црква је тада отворено употребила политичка и насилна средства, организирајући демонстрације и конфронтирајући се против владе. У жеку сукоба, Перон је још увијек изјављивао: „Нема конфликта између цркве и државе, већ он постоји само између једног дијела клера и организација, које се зову „peronistas”. Ја и моја влада смо не само побољшали увјете аргентинском клеру, већ смо га подигли на преобладајући ранг националног живота. Баш тада је он почео организирати сталешка друштва с намјером да преплави подручје наших организација. Морали смо да се бранимо од ових инфилтрација и да тражимо нове базе црквено-државних односа.”

На врхунцу сукоба Ватикан је, рачунајући на религиозност Аргентинаца, мислио да ће оборити Перона екскомуникацијом. Кад му то није успјело, латио се нових средстава. Неколико дана послје ове изјаве кардинала Copella: „Неправедна је оптужба, да се црква удружила с политичким снагама заинтересираним на рушењу владе, јер црква нема других намјера, него да сачува вјеру, која веже аргентински народ с Римском црквом” – клер је организовао револуцију у Аргентини, ангажирајући унапријед припремљене оружане снаге. Револуција је била привремено угушена, али је ватикански „Osservatore Romano” отворено најавио, да Ватикан не одустаје од своје офанзиве, док потпуно не освоји свјетовну власт у Аргентини: „Када један вођа устане против Бога, потписује тиме смртну осуду” – инквизиторски је запријетио папински орган. Покренути су затим нови крвави сукоби, који су натјерали Перона на демисију да „спаси нацију од крвопролића” које је покренула црква.

У аргентинском примјеру Ватикан је показао: прво, да крајњи циљ црквене хијерархије није само остварење утјецаја на свјетовну власт и конзервација политичко-економских позиција цркве, већ и само присвајање свјетовне власти; друго, да се Ватикан, „заштитник Крisticoва мира”, кад му не успије да реализира своје интересе нормалном инфилтрацијом црквеног утјецаја, не устручава да користи насилна средства, да подиже оружане побуне и револуције. Те су карактеристике својствене свакој политичкој, економској и класној формацији.

Међународне ватиканске потезе, према томе, не инспирира тенденција да се очувају религиозне позиције и заштите вјерске слободе католичке цркве, већ тенденција да се прошири свјетовни утјецај и власт и да се конзервирају друштвени и економски интереси ватиканске касте, који се идентифицирају с конзервацијом капиталистичког друштвено-економског система. У својој политици отпора према социјалистичким тенденцијама, снагама и земљама, Ватикан није тражио платформу споразума на питањима слободе религије и слободе религиозне дјелатности цркве, већ је редовно а priori сузбијао сваку социјалистичку тенденцију, јер је она била непомирљива с економским и класним позицијама и интересима ватиканске касте. Сва вањска политика Ватикана водила се не у духу обране вјерске активности цркве, већ искључиво у знаку обране капиталистичких, економских и друштвених упоришта, које је – служећи се вјерским инструментима – успјела освојити хијерархијска каста ватиканске цркве.

Ови интереси инспирирају и однос Ватикана према другим религијама. Римска курија види у другим црквама конкурентске организације, које треба сузбијати не толико због догматске опречности, колико због тога што ове цркве одвајају дио религиозно настројених људи од ватиканског утјецаја, сужавајући и угрожавајући религиозне позиције и инструменте, којима се ватиканска каста служи у обрани својих економско-политичких интереса. Због тога је и ватиканска концепција слободе религије – као и сви односи Римске курије према другим вјероисповијестима – прожета елементима друштвене, класне, економске и политичке борбе.

Значи, Ватикан често организује преврате. Оно што је урадио у Шпанији, Ватикан је урадио и у Аргентини. Аргентина је претежно католичка земља и није било тешко организовати групе и масе које су, фактички, урадиле оно што је наредио Ватикан. Из овог примера се види да Ватикан увек демонстрира склоност ка насиљу када осети да су му угрожени интереси, односно лични интереси његовог клера. Када дође у ту ситуацију, Ватикан зна да се острви и на своје вернике који, на било који начин, промовишу нешто што доводи у питање позиције клера.

10. 5. На страницама од 179 до 304 су текстови:

а) Под „XI Шпијунажа у служби Ватикана”

Политичко-економски карактер ватиканске касте и организација којом она управља огледа се и у инструментима ватиканске политике. Међу ове спада и шпијунажа, инструмент којим се служи свака политичка и економска организација, а који – с друге стране – нема ништа заједничко с религиозном

мисијом цркве. Ватикан је спојио ове двије супротне активности, јер је читавој црквеној организацији дао и одређене шпијунско-обавјештајне задатке.

Обавјештајна служба Ватикана није централизирана, те се не може рећи ни да постоји централни управни орган ове службе. За шпијунажу искоришћује Ватикан пунктове из црквене организационе мреже, формирајући по потреби уже специјализирана тијела. Ова или сакупљају материјале, који им стижу каналима црквене мреже, или пак самостално испреплећу своје обавјештајне пунктове.

Рад шпијунске мреже – обавјештајни и контраобавјештајни – служи првенствено да се очувају ватикански политички и економски интереси. Обавјештајна служба католичке цркве покреће и директне политичке акције: организира саботажу у земљама у којим режим не одговара ватиканским интересима, инфилтрира се у прогресивне радничке покрете, организира демонстрације и акције политичких група (као недавно приликом антивладних нереда у Белгији и Аргентини).

У својој дјелатности – служећи првенствено ватиканским интересима – обавјештајна служба Римске курије сурађује стално или повремено с обавјештајним службама других земаља. Мотиви ове сурадње редовито су заједнички политички и економски интереси Ватикана и одређене земље. Ватикан је редовно сурађивао и потпомагао империјалистичке и експанзионистичке политике, које су омогућавале и његову експанзију, инфилтрацију и ширење ватиканских интереса у нова, до тада неосвојена подручја. Ова сурадња била је успостављена нарочито с талијанском обавјештајном службом после доласка фашизма на власт. Између фашистичке и ватиканске службе измјењивале су се информације и координирала активност. Нарочито у талијанским колонијама ватиканска се мрежа готово идентифицирала с фашистичком у заједничкој борби против ослободилачких и антиколонијалних покрета. Ватикан је црквено, политички и економски био заинтересиран у талијанским империјалистичким посједима, добивајући огромне профите од својих финансијских инвестиција у колонијама. Ширење и учвршћење цркве било је стога идентифицирано са ширењем и учвршћењем империје, те су фашизам и Ватикан могли пронаћи широку платформу сурадње у гушењу ослободилачких тенденција међу колонијалним народима. Сурадња је била нарочито разграната за вријеме ратног похода у Абесинију, као и у земљама, које су окупирале талијанске трупе у вријеме Другог свјетског рата.

Идентични циљеви довели су и до сурадње ватиканске мреже с француском обавјештајном службом „Deuxième bureau” у свим француским колонијама. Заједнички интереси повезали су француске и ватиканске обавјештајце у борби за очување колонијалне власти. Двије службе сурађивале су и у земљама, у којима је превладавао или превладава француски капитал, обухваћајући и дио ватиканских инвестиција, као на пр. на Средњем Истоку, у Грчкој, Румуњској и Бугарској. „Deuxième bureau” држи чак и директну везу у центру Римске курије с кардиналом Еугеном Тисераном, секретаром Конгрегације за оријенталне земље, бившим пуковником француске војске.

Колонијална и империјалистичка политика Енглеске била је тек дјеломично повезана с ватиканском мрежом. Ова сурадња одвијала се у знаку

контраста енглеских и талијанских експанзионистичких интереса, нарочито на Медитерану. Католички клер енглеског поријекла сурађивао је у колонијама с обавјештајном службом, Intelligence Service, док је клер неенглеске народности имао инструкцију, да сурађује с талијанском мрежом СИМ (Servizio Informazioni Militari). Измјенична сурадња и сукоби са службом Intelligence Service били су вјешто дозирани у складу с интересима ватиканске касте: сурадња је била ближа у земљама, гдје су енглеске позиције биле чвршће и гдје је уз њих био везан економски и политички интерес Ватикана и његових група; док су сукоби били чешћи у подручјима гдје је постојала могућност да превладају талијански интереси. Под конач рата у Африци и на Медитерану ватиканска обавјештајна служба и обавјештајни рад читаве црквене мреже били су оријентирани према савезницима, те су почели проширивати сурадњу и нудити своје услуге властима побједничких трупа.

Конац Другог свјетског рата и превладавање америчког утјецаја довели су до нове сурадње ватиканске службе с америчком. У медитеранском подручју ватиканска мрежа задржала је своје везе с британском службом само у Египту, гдје је Ватикан заинтересиран за очување империјалних позиција, као и у Саудијској Арабији, гдје очување британских интереса значи конзервацију ватиканских економско-политичких позиција. У осталом дијелу медитеранског басена, на Средњем Истоку и у Азији, ватиканска је шпијунажа повезана врло блиско с америчком обавјештајном службом. Ова се сурадња одвија и у Италији, Њемачкој и у земљама источног блока. У Румуњској је, на пр., Ватикан извршио према америчкој обавјештајној служби ријетку концесију: поставио је за отправника послова у нунцијатури Американца О'Хару, премда су у принципу ватикански дипломати искључиво талијанске народности. Сличан компромис и у Кини: секретар нунцијатуре је амерички свећеник Гилиган.

Ватикан се увек ослања на рад својих обавјештајних служби које делују самостално, али и у сарадњи са обавјештајним службама других држава, претежно оних у којима доминирају католичке странке. Додуше, Ватикан доказује да има сталну потребу за наведеним службама како би благовремено био обавјештен ради заштите својих интереса. Те службе је „наследио” и Јован Павле Други који је, по својој функцији, руководио свих центара и органа преко којих остварује своју функцију. У односу на време када је писан овај текст, извршена је својеврсна доградња сходно новим логистичким могућностима.

б) Шпијунски центар у ватиканском државном секретаријату:

Обавјештајном дјелатношћу црквене мреже управља папински државни секретаријат, првенствено преко својих дипломата у нунцијатурама. Заштићени дипломатским имунитетом, функционари нунцијатура помоћу црквених организација и установа у разним земљама организирају обавјештајне канале. Циљ је сакупљање података о политичкој и економској ситуацији у односној земљи, о акцијама владе, дјелатности странака, економских група итд. Сав материјал достављају нунцијатуре Ватиканском државном секретаријату. На тај начин постаје Ватикан један од центара с најдрагоцјенијим обавјештајним материјалом, интересантним не само за политику ватиканске касте, већ и многих других влада.

Црквена мрежа – преко својих дијецезанских и парохијских организација, преко контакта с вјерницима и инфилтрације у друштвене организације, па чак и у обитељски живот – идеалан је инструмент обавјештајне службе. У томе се и састоји предност ватиканских дипломатских мисија пред другим обавјештајним службама, које не могу располагати организираном и легалном мрежом својих агената. Због тога су бискупи и црквени достојанственици подређени у свим политичким и обавјештајним питањима папинском нунцију, премда овај по канонском праву, као дипломатски представник ватиканске државе, нема над бискупима никакве јурисдикције. Нунциј на тај начин политички и обавјештајно може да управља цијелом мрежом католичких организација, црквених и лаичких. На деликатне пунктове шаље Ватикан у нунцијатури посебне емисаре с искључиво обавјештајним задацима.

Ватикански државни секретаријат бави се и другим формама шпијунске дјелатности. У Риму, он је узео патронат над свим емигрантским организацијама, користећи их у првом реду за обавјештајну службу. Преко својих веза емигрантски центри прибављају Ватикану информације с подручја, гдје је отежана дјелатност нормалне црквене мреже и нунцијатура. Из својих средстава државни секретаријат финансирао је и многе обавјештајне и диверзантске групе, што их је убацио послје Другог свјетског рата у земље Источне Европе. За то је употребљавао углавном фашистичке ратне злочинце. Под ватиканским окриљем они су се спасили од савезничке полиције и судова.

У Италији и у неким другим западним земљама државни секретаријат и ватиканске нунцијатуре дјелују и преко угледних личности из јавног, политичког и економског живота. У Италији је државни секретаријат успио да организира своје пунктове у свим министарствима и државним установама, како у вријеме фашизма тако и послје рата. Велики број државних функционера је везан политички и економски уз ватиканску Курију. Сви они достављају потребне информације ватиканском секретаријату. Исту инфилтрацију проводе нунцијатуре и у другим земљама, ангажирајући истакнуте личности из државног и економског апарата, које су иначе везане уз католичку цркву.

Нешто свијетла на закулисни обавјештајни рад државног секретаријата бацио је послје рата скандал с монс. Антониом Пуцијем, из државног секретаријата. Послијератна талијанска влада, чији су чланови били и комунисти и социјалисти, објавила је попис агената фашистичке обавјештајне службе ОБРА. Међу њима налазило се и име монс. Пуција. На опће изненађење Ватикан није према монсињору подузео никакве репресалије. Тај се став убрзо разјаснио. Пуци је био агент ОВРЕ, али с допуштењем Ватиканског државног секретаријата. Стране обавјештајне службе стално су покушавале да се пробију у чврсто затворени ватикански обруч. Исте тенденције показивала је и талијанска ОБРА. Талијански агенти понудили су Пуцију сурадњу, а овај ју је, уз одобрење својих претпостављених из државног секретаријата, прихватио. Пуци је од тада стално достављао ОВРИ извјештаје о ватиканским тајнама, интерним сукобима и тенденцијама, реакцијама Ватикана на политичке догађаје и плановима Римске курије. Извјештаји су садржавали драгоцене информације, те су акције Пуција врло брзо порасле у ОВРИ. Добио је овлаштења, да посјећује уреде талијанске обавјештајне службе, успоставио је контакт с највишим руководиоцима ОВРЕ и од њих вјешто сазнавао и

сакупљао информације. Све је то преносио ватиканском државном секретаријату. Своје извјештаје ОВРИ Пуци у ствари није сам писао. Састављали су их и редигирали виши функционери државног секретаријата, уносећи информације, односно дезинформације, које су жељели да буду достављене талијанској и другим владама. Пуци је због тога добио инструкцију, да своје извјештаје доставља и другим обавјештајним службама, што му је добрим дјелом и успјело.

Тек кад је рефлектор скандала пробио мрак ватиканске закулисне шпијунаже и кад је јавност показала велики интерес за аферу Пуци, Ватикан је уклонио монсињора из државног секретаријата. Повјерио му је друге тајне задатке, с којима се провукао из јавног живота државног секретаријата, заједно с огромним приходима, које је од разних шпијунажа добивао за своје дезинформације.

Шпијунском дјелатношћу управљала је у Ватиканском државном секретаријату секција монс. Монтинија, док овај није именован за миланског надбискупа. Данас на челу ове секције стоји монс. Антонио Саморе, једна од свих еминенција Римске курије, човјек блиставе каријере и експонент америчког кардинала Спелмана.

Из података изнетих у овом тексту може да се закључи да је обавештајна структура Ватикана сигурно најпрофесионалнија шпијунска служба. Они могу да сарађују са свима ако процене да им сарадња омогућава заштиту интереса. Тако су Римокатоличка црква и Ватикан више шпијунска организација, која је спремна да сарађује са сваким уколико им плати, него верска организација која треба да задовољи духовне потребе верника. Оно што је сигурно, а мора да се истакне, ниједна црквена и верска организација не поседује тако велику и организовану шпијунску службу, јер су у оквиру Римокатоличке цркве сви свештеници и верници, вољни и невољни сарадници светске шпијунске службе са центром у Ватикану.

Неки аутори су, на основу неких других карактеристика деловања Ватикана, одавно закључили нескривени фундаментализам Римокатоличке цркве.

Зато не чуди што су службеници Ватикана били у шпијунским структурама фашистичких, нацистичке и усташке државе, или што су окорели фашисти, нацисти и усташе могли своје шпијунске услуге и делатност да обављају под окриљем неке од организација Ватикана. Испод папе у шпијунској хијерархији налази се ватикански државни секретаријат. То је наследио Јован Павле Други и, у смислу шпијунског деловања, организовао и припремио за сарадњу у складу са споразумом који је постигао са Роналдом Реганом. Уосталом, велики број аутора је на основу чињеница објаснио да су се Јован Павле Други и Роналд Реган хвалили како су имали успешну сарадњу и да је та сарадња за крајњи циљ имала демонтаж и разарање Истока.

в) Црквени редови – шпијунске институције:

Други шпијунски управни центар у оквиру црквених институција налази се у римској Конгрегацији за црквене редове. Редови католичке цркве располажу најспремнијим и најфанатичнијим кадровима с капиларно распрострањеном мрежом у цијелом свијету. Имају чврсту организацију и фиксне центре у самостанима. За Ватикан – идеални увјети да се организира обавјештајна мрежа.

Обавјештајни задатак црквених редова је двојак: они осим што сакупљају економске и политичке податке у разним земљама, треба да се баве и контрашпијунажом у оквиру саме цркве, провјеравајући живот, везе и оријентације клера и чланова католичких организација. Преко својих провинцијала достављају црквени редови све информације генералу реда у Риму. Од овога информације путују у Конгрегацију редова у Ватикан, а ова их преноси државном секретаријату или одговарајућим конгрегацијама (не искључујући, наравно, и стране обавјештајне службе с којима сурађује). Редови у својој контраобавјештајној дјелатности израђују персоналне картотеке клера, које се затим концентрирају у римској Конгрегацији за редове.

Језуити су успјели да освоје мјесто најмоћније и најбоље организоване ватиканске обавјештајне службе. Они су подједнако распространили своју обавјештајну и контраобавјештајну службу.

У Цркви је језуитски ред најкомпетентнија инстанца за контролу клера и давање мишљења о црквеним функционерима. Код анкетних испитивања приликом именовања кардинала и бискупа ватиканска Курија и папа редовито вежу коначну одлуку уз мишљење језуита. Језуити, преко свог генерала, достављају папи податке о личном животу, везама, идеолошкој спреми и концепцијама кандидата. Конзисторијална конгрегација, надлежна за постављање бискупа, повјерава готово увијек контраобавјештајној мрежи језуита да провјерава личност црквених функционера.

У обавјештајној дјелатности језуити су успјели да организирају своје агенте и међу најистакнутијим политичким и економским личностима. Са циљем шпијунске пенетрације основали су и „језуитски трећи ред”. То је организација лаичких лица са статутом и правилима, који свјетовњаке повезују с дјелатношћу језуитског реда, намећу им моралне и политичке обавезе. Језуитским „трећоредима” постају већином истакнуте личности католичког увјерења, које су за ову част спремне, да на својим редовним функцијама извршавају инструкције језуитског реда и достављају све потребне податке. Проглашивање „трећоредца” већином се не врши јавно, да се члановима овог реда не би отежала дјелатност. „Трећоредца” је био Лавал, Фон Папен, Франко и низ других политичара. У Италији припада „трећем реду” много политичара, индустријалаца и банкара.

Системом капиларне пенетрације језуитска шпијунска мрежа успјела је у више наврата да добави Ватикану драгоцјене податке знатно прије од свих других информативних мрежа. Ватикан због тога има велико политичко повјерење у језуитски ред, те му допушта, да се у име цркве отворено мијеша у политички живот појединих земаља. Језуити управљају широким системом политичке штампе и пропаганде, дјелују иза кулиса политичких партија и настоје да утјечу на курс влада које су под католичким утјецајем. У својим ревијама и листовима језуити се баве текућим политичким питањима појединих земаља и дају сугестије и инструкције католичким политичарима (најизразитији случај у Италији: ревија „*Civiltà Cattolica*”).

Овом утјецајном мрежом шпијунске и политичке дјелатности, која обухваћа преко 30.000 чланова, управља генерал језуитског реда Ђовани Јансенс, уз помоћ посебних асистената за Италију, Њемачку, Француску, Шпањолску,

Енглеску, Сјеверну Америку, славенске земље, Латинску Америку и мисије. За славенске земље Јасенсов је асистент словенски језуит Антон Прешерн.

Може се закључити да су језуити у ствари ватикански шпијуни.

г) Мисионарска шпијунажа

Конгрегација „De Propaganda Fide” била је, по својој функцији организирања и управљања католичких мисија, погодна институција да се формира ватикански шпијунски центар. Католички мисионари били су од првих дана колонијализма повезани с експанзионистичким интересима империјалистичких сила. У неким колонијама, нарочито у Африци, католички мисионари претходили су колонијализму спремајући терен за страну пенетрацију. Врло често су мисионари слани у афричке земље с обавјештајним задацима. Испитивали су снагу, састав и богатства земаља шаљући податке Ватикану, који их је опет слао силама заинтересираним за колонизацију. У замјену, империјалистичке су силе давале подршку пенетрацији католичке цркве и економске концесије ватиканској касти. Црква је увијек била ослонац колонијалних власти, проповиједајући урођеницима послушност и шпијунирајући с друге стране антиколонијалне покрете и разне тенденције међу становништвом.

Шпијунску дјелатност мисионарских организација развила је Конгрегација „De Propaganda Fide” уочи Другог свјетског рата нарочито у Азији. У Кини она се везала уз режим Чанг Кај Шека, заговарајући његову политику код владе USA и западних сила. Карактеристичну активност развила је Конгрегација у Кореји. Уочи сукоба између Сјеверне и Јужне Кореје ненадано је у Сеулу отворена апостолска делегација на челу с монс. Бирнеом. Њој су биле подређене све мисионарске организације: четири апостолска викаријата и три апостолске префектуре. Формирање овако разгранате црквене мреже у тренутку избијања сукоба није се могло објаснити религиозним мотивима и потребама. Задаци црквене мреже били су сасвим другачији: организирање шпијунске дјелатности. Посебна је пажња била посвећена инфилтрацији у Сјеверну Кореју, камо је америчка обавјештајна служба тешко могла продријети. У центар монс. Бирнеа, а затим у Ватикан, почело је да стиже много важних политичких и војних информација, које су онда продаване америчкој обавјештајној служби. Дјелатност ватиканске шпијунске мреже надмашила је у толикој мјери (по обиљу информација) ону америчку и Синг Ман Ријеву, да су у једном периоду у америчким центрима почели да се примају с неповјерењем подаци мисионарске шпијунаже. У Конгрегацији „De Propaganda Fide” у Риму били су због тога незадовољни. Амерички представници били су нарочито неповјерљиви према информацијама о снажној контраофанзиви Сјеверне Кореје, која је пребацила Мак Артура преко 38. паралеле. Мисионарске организације су, међутим, предвиђајући ову протуофанзиву и неуспјех америчких снага, претходно већ извршиле евакуацију истакнутих католика са Сјевера на Југ. Послије Мак Артурова неуспјеха у римској се Конгрегацији отворено тврдило, да би се ствари у Кореји можда сасвим другачије завршиле, да је америчка команда поклонила већу пажњу обавјештајним подацима и савјетима католичке мисионарске мреже.

Шпијунски мисионарски апарат, којим управља конгрегација „De Propaganda Fide”, ослања се на мрежу од 20 архиђецепа, 74 дијецезе, 4 опатије „nullius”, 297 апостолских викаријата, 126 апостолских префектура, 2 самостална округа и 4 самосталне мисије, с укупним црквеним и лаичким персоналом од 341.635 лица.

Мисије Римокатоличке цркве су седишта ватиканских шпијуна.

д) Још једна шпијунска конгрегација

Именовање кардинала Еугена Тисерана за мјесто секретара Конгрегације за источну цркву садржи у себи и становите индикације шпијунског карактера. Кардинал је у своје вријеме, као официр француске војске у колонијалним посједима, стекао богато искуство на овом подручју. Ватикан никада не оставља неискориштенима искуства својих кадрова. Тисеран је у Конгрегацији за источну цркву нашао широко подручје на којем може да примени своју шпијунску вјештину. Конгрегација се бави тајном и отвореном инфилтрацијом црквених лица у источне земље и прикупљањем најразличитијег информативног материјала. Шпијунска дјелатност Конгрегације концентрирана је у Папинском источном институту (Pontificio Istituto Orientale).

Информативним сектором овог института управља њемачки језуит Емил Херман, бивши ректор цијелог института, уз помоћ белгијског језуита Вилхелма де Вриеса. Вриес је прошао дугогодишњу специјализацију у земљама Средњег Истока, а посјетио је и све земље Источне Европе. Службена му је функција „шеф секције за документацију” Источног института, иза којег се у ствари крије центар за сакупљање обавјештајних података из Источне Европе и Средњег Истока. Скупљајући материјал из свих црквених, политичких и агентурних извора, Де Вриесов уред та обавјештења сређује и редигира, те их шаље државном ватиканском секретаријату и Тисерантовој оријенталној Конгрегацији. Конгрегација, осим тога, преко државног секретаријата добива и обавјештајне извјештаје представника црквених редова из источних земаља.

Херманов и Де Бри центар има посебне референте за поједине земље, који су сви регрутирани из редова језуита. За Југославију задужен је језуит Сакач, СССР-ом се бави посебна група језуита на челу с оцем Аманом.

Под покровитељством кардинала Тисеранта основан је, почетком год. 1955, у Риму „Источно-западни центар” (Centro oriente-occidente). Задатак је Центра, да на Средњем Истоку развије шпијунску и диверзантску дјелатност против национално-ослободилачких покрета, ширења социјалистичких утјецаја и против јеврејске државе у Палестини. Формално, Центар се бори против „атеистичке опасности” у овом дијелу свијета. У својој активности повезује се чак и с Арапском лигом. Генерални директор Центра је Енрико Инсабато, познати тајни агент разних обавјештајних служби. Он је дуго година живио у Египту и стварао низ „центара”, који су под наивним културно-економским именима крили обавјештајне мреже. Осим с Арапском лигом, Инсабато је успоставио блиске везе и с делегатом „Украјинског националног савјета” за Италију Василијем Федерончуком, такођер агентом ватиканске обавјештајне мреже. Обојица су осим тога повезана и са „зеленом интернационалом”, представништвом грађанских емигрантских партија из Источне

Европе. Дјелатност Центра – основаног уз финансијску и политичку асистенцију и директиве Ватикана – обухваћа и подручје СССР-а.

Конгрегација за источну цркву је посебно одређени центар који се бави шпијунажом православног Истока. Ови подаци о активностима нису никаква тајна, а да се ради о шпијунским активностима постоје документи у архивама Ватикана.

ђ) „Centro informazione pro Deo”

Шпијунска дјелатност црквених институција употпуњује се и уже специјализираним ватиканским обавјештајним установама. Међу овима најугледније мјесто заузима ЦИП („Центар информација за Бога”), Сједиште ове организације налази се у Риму у једној палачи Via Castelfidardo 47. На челу јој стоји белгијски доминиканац бурне прошлости, отац Феликс Морлион. Тај доминиканац-обавјештајца основао је свој први центар још год. 1940. у Белгији, сурађујући с различитим обавјештајним службама. У тренутку њемачке окупације Морлион се склонио у Лисабон, да би слободније наставио своју дјелатност. Португал је у то ратно вријеме био точка на којој су се укрштале разне међународне шпијунаже. Финанције, којима је располагао Морлион, биле су отада национално врло шаролико обојене.

Доминиканчев центар сакупљао је информације, које су тајним путевима стизале из окупиране Европе. Слане су најприје Ватикану, а затим службама западних сила. Врло брзо је био организиран један центар за везу ЦИП-а у Њујорку, а затим у Монтевидеу и Канади. Год. 1945, доминиканац Морлион долази у Рим, гдје формира сједиште своје организације. Ничу и нови центри: у Паризу, Бриселу, Хагу, Минхену, Бечу и Прагу. У просинцу год. 1947, одржана је у Риму конференција шефова Морлионових обавјештајних центара, те је учвршћена међународна мрежа под сиглом INCAP (International Catholic Associated Press). Морлионова се шпијунска мрежа, наиме, формално крије под именом агенције за сакупљање новинских информација.

Центар у Риму стварно је, до год. 1953, издавао један више-мање јавни информативни билтен. Од тада се не употребљава ни ова формална маска за јавност, те ЦИП издаје само тајне „Top Secret” билтене, које доставља Ватиканском државном секретаријату, америчкој обавјештајној служби и уском кругу политичких личности. Америчка амбасада у Риму показује нарочити интерес за информације ЦИП-а, те их плаћа високим дотацијама. ЦИП-ове информације плаћају редовно и друге службе.

Морлионова организација опћенито је врло уско повезана с америчком обавјештајном службом, те је осим римскога најважнији њен њујоршки центар. Овај је формиран од супруга Бради, за које је познато да су сурађивали с америчком обавјештајном службом и имали блиске везе с многим америчким политичарима. Послије смрти свог супруга, госпођа Бради је сама наставила дјелатност. Она је католички конвертит, фанатична клерикалка, те је тако и могла добити истакнуту улогу, да буде веза између обавјештајних служби у ватиканском центру. Госпођа Бради је доминиканцу Морлиону набавила много финансијских средстава и организирала му информациону мрежу у Америци и Европи. У палачи у улици Castelfidardo сматрају је десном руком доминиканца-обавјештајца.

Обавјештајни рад Морлиона и ЦИП-а инспирира у првом реду жестока антисоцијалистичка и антикомунистичка пропаганда. Центар због тога првенствено сакупља обавјештајни материјал из Совјетског Савеза и земаља совјетског блока, затим из Југославије, и на концу информације о политици и стању у комунистичким и социјалистичким партијама других земаља. Стране обавјештајне службе радо се служе информацијама ЦИП-а – нарочито амерички ФБИ и ЦИЦ - јер Морлионова мрежа, скривајући се иза религиозне фирме, често успијева да продре даље од редовних обавјештајних служби.

У католичким земљама ЦИП се ослања на вјерске лаичке организације. Госпођа Бради повезала их је у Америци, док су повезивање у Европи извршили посебни Морлионови емисари. Најистакнутији међу њима је технички руководилац ЦИП-а монс. Антонио де Ангелис, интимни пријатељ бившег ватиканског државног просекретара Монтинија, који је службено примао све ЦИП-ове информације. Послије именовања Монтинија за миланског надбискупа, Де Ангелис наставља своју сарадњу с другим високим функционарима ватиканског државног секретаријата, а нарочито са монс. Самореом. Приватни стан Де Ангелиса састајалиште је истакнутих обавјештајца ЦИП-а, који не желе да се компромитирају сувише честим посјетама сједишту центра. Де Ангелисов стан, у римској улици Dei Dalmati 19, постао је у неку руку тајни обавјештајни штаб ЦИП-а.

Де Ангелис је у току посљедње двије године врло често посјећивао Западну Њемачку, формирајући тамо обавјештајну мрежу. У првом је реду успоставио контакт с информативним и пропагандним организацијама „Frie Europe“, белогардејском НТС итд. У Бону, Франкфурту, Дизелдорфу, у Минхену Морлионов је емисар успоставио своје пунктове међу избјеглицама из Источне Њемачке. Преко келнског кардинала Фрингса де Ангелис је успио да успостави контакт између ЦИП-а и бонског „Уреда за заштиту устава“ – највеће обавјештајне организације Западне Њемачке. Организирана је, осим тога, веза с истакнутим личностима западноњемачке клерикалне партије ЦДУ. Истакнути индустријалац и политичар, председник владе Нордеим-Вестфалије, др. Карл Арнолд, повезао је Де Ангелиса и с индустријским организацијама рурске и рајнске области. У Диселдорфу ЦИП је добио свој нови центар, којег је циљ, да с индустријским организацијама измјењује информације о стању – иза „жељезне завјесе“ и у радничким покретима.

Послије свог емисара посјетио је Њемачку и сам Морлион. Тада је разграната веза с међународним организацијама католичких индустријалаца из УНИАПАЦ-а. У првом реду, Морлион је од ових индустријалаца добио знатна финансијска средства. У Италији Морлион такођер одржава веома блиске везе с крупним капиталистима. Велики одјек у јавности имало је, у колловозу год. 1954, откривање писма, које је Морлион послао најистакнутијим италијанским капиталистима. У писму их доминиканац-обавјештајца позива да „осим редовног доприноса уступе и изванредни допринос од најмање 100.000 лира сваки“. Овај изванредни допринос, једнако као и редовне, које му уступају капиталисти, Морлион – према наводима из писма – употребљава

за борбу против Комунистичке партије и инфилтрацију свог утјецаја међу талијанске раднике. Исте везе успоставио је Морлион и с индустријалцима Јужне Америке. С овима обавјештајно финансијске везе држи ЦИП преко Рувалда Лодија, предсједника Конфедерације индустријалаца Бразилије.

За методе обавјештајне дјелатности ЦИП-а карактеристична је личност инг. Уга Sciascia, функционера центра из улице Castelfidardo, иначе добро познатог обавјештајца. Sciascia је бивши официр талијанске војске и истакнути члан информативних војних служби за вријеме рата. Овом бившем агенту СИМ-а ватиканска је обавјештајна служба повјеравала преко државног секретаријата, језуита и ЦИП-а многе повјерљиве задатке. Своју дјелатност Sciascia врши ослањајући се и на организациону мрежу талијанске Католичке акције, у којој је он функционер. Он се, наравно, још и данас користи својим добрим везама с талијанском обавјештајном службом. Sciascia је у неку руку спона између Морлионова шпијунског центра и талијанских католичких организација. У једном од својих уреда у дирекцији Католичке акције Sciascia често прима политичаре-избјеглице: Русе, Чехословаке и друге, те их врбује за информативну службу ЦИП-а.

Други истакнути функционери и сурадници ЦИП-а јесу: салезијанац отац Giuseppe Gemellaro, који проучава синдикалне проблеме и одржава контакт с представницима синдикалног покрета, преко којих је сакупио велику архиву повјерљивих података; руководилац Католичке акције Антонио Лисандри, који се бави односима између ЦИП-а и америчких служби, те је често путовао у УСА да успостави контакт с тамошњим бискупима и другим личностима, као и с обавјештајном службом, за коју такођер ради; отац Густав Ветер, функционер папинског колеџа „Russicum”, сакупља од избјеглица информације о земљама иза „жељезне завјесе”; отац Бонавентура Морариу, поријеклом Румун, сакупља информације у редовима румунске емиграције; дон Сергио Оболенски, из руске емигрантске обитељи, свећеник који се бави искључиво шпијунажом. Борави измјенично и Риму и у Француској, гдје је формирао центар за сакупљање и распрострањивање политичких информација из источних земаља. Оболенски располаже властитом информативном мрежом, претежно у емигрантским круговима.

ЦИП доминиканца-обавјештајца Морлиона формирао је у Риму и посебне пунктове, који сакупљају и разрађују информације из источноевропских земаља:

Пунктом за Русију управља принц Николај Николајевич Енгаличев, представник познате руске емигрантске терористичке организације НТС (Национални трудовој сојуз) коју финансира обавјештајна служба западних сила. Римска секција НТС-а скрива се иза Уреда за асистенцију православних емиграната. Организација се бави убацивањем шпијунских група у СССР, контролом дјелатности совјетских дипломата и сакупљањем информација од емиграната. Енгаличев врло често одлази у Аустрију и Њемачку, да би ступио у директни контакт с вишим руководством НТС-а. Преко Енгаличева сви руски емигранти у Италији, претежно власовци, одржавају односе са ЦИП-ом и преносе му вијести, сакупљене од емигрантских организација у Њемачкој и Аустрији.

Пунктом за Украјину управљају син једног царистичког генерала, Орлов, и Василије Федерончук, представник „Националног украјинског савјета за Италију”.

Пунктом ЦИП-а за Мађарску управља бивши мађарски дипломат, сада емигрант, Ференц Simonfay. Преко својих сурадника Simonfay сакупља податке међу емигрантима или их добива дипломатским и тајним куририма из Мађарске преко Беча. У Риму своју активност прикрива иза „Дунавске новинске агенције”. ЦИП се осим тога ослања и на „Külföldi Magyar Actio Catholica” (Мађарска Католичка акција у иноземству), која стоји под патронатом талијанске Католичке акције.

Информације из Пољске сакупља и сортира за ЦИП бивша пољска амбасада при Светој столици на челу с Казимиром Папеом и монс. Валеријаном Меиштовицем. Ово дипломатско представништво формирала је пријератна пољска влада, али је оно уз ватиканску помоћ наставило да дјелује и после рата. Пољска „Congregazione della Ressurezione” (Конгрегација ускрснућа), коју финансира пољска колонија у USA, такође ради за ЦИП.

Чехословачки сурадници ЦИП-а концентrirани су у „Чехословачкој кршћанској академији”, која је формирана у липњу год. 1950. са задацима пропагандне, шпијунске и конспиративне акције против прашке владе. „Академија” стоји под протекторатом Католичке акције. Предсједник јој је бивши секретар Савеза чешких студената Станислав Коутник, секретар је инг. Кратки, а црквени асистент дон Александар Heidler. „Академију” финансира у првом реду католичка међународна антикомунистичка организација „Рах Романа”. Римска централа успоставила је своје центре у Њемачкој и Аустрији, Француској, Шпањолској, УСА и Канади, сакупљајући информације и покрећући тајне политичке и шпијунске акције.

Бугарски пункт ЦИП-а формиран је у центру за асистенцију бугарских избјеглица у Риму под предсједништвом оца Јосипа Гагова. ЦИП је везан и с емигрантском организацијом „Селачке интернационале”, којој на челу стоји Г. М. Димитров. Група око „Зелене интернационале”, повезана са ЦИП-ом, једна је од најорганизиранијих емигрантских група и располаже са широким средствима из ватиканских и америчких извора.

Осим споменутог don Moravia, румунским обавјештајним пунктом ЦИП-а управља Октавијан Росу, повјереник „Железне гарде” за Италију. Росу држи везу између Рима и центра организације Хорија Симе у Салзбургу. Падре Морлион на тај начин сабира информације из читаве румунске избјегличке мреже.

ЦИП има, осим тога, свој центар и у литванској амбасади при Светој столици, која је једнако као и пољска наставила, уз ватиканску помоћ, своју шпијунско-обавјештајну активност, премда није повезана са својом владом.

Најпознатији сурадници доминиканца Морлиона и организатори ЦИП-ове мреже у свијету јесу: Самервил, уредник листа „Sanadian Register” у Торонту; монс. Карол, генерални секретар Уреда за штампу католичке организације NCWC у Вашингтону; уредник листа „Tablet” Вудруф у Лондону; доминиканац Мерлин, уредник листа „La Croix” у Паризу; монсињор Хугес у Египту и др. Du Aigue у Белгији. Сакупљање података о Југославији повјерио је

ЦИП још и дон Павлу Јесиху у Риму, дон Карлу Тарлаћу у Трсту и попу Аугустину Јуретићу у Фрибургу.

Доминиканац-обавјештајац Морлион поставио је својој мрежи задатак, да допре до истакнутих представника влада, партија, економских и политичких организација у свим земљама, да од њих сакупља податке, који се затим пробиру и редигирају у римском центру и онда шаљу ватиканском државном секретаријату, а преко госпође Бради америчкој амбасади и државном департменту у Вашингтону. Језуитски ред је, међутим, почетком год. 1955, добио неке индиције, да Морлион преко свог сурадника дон Ђиролама де Витоа, такођер доминиканца, продаје за скупе новце дио својих информација и неким другим дипломатским представницима у Риму. Проведена је истрага, на којој се бранио да се радило о дезинформацијама, које је он пласирао по инструкцијама америчке обавјештајне службе, за што је с друге стране добио обилна финансијска средства за ЦИП. Морлионова шпијунска организација бави се у првом реду прикупљањем података из Совјетског Савеза, земаља совјетског блока, Југославије и комунистичких партија на Западу. Билтен ЦИП-а врло често доноси повјерљиве информације из КП Италије преносећи чак и дословне текстове тајних окружница. ЦИП, осим тога, контролира и живот свећеника и црквених личности, а у једном посебном заводу школује и младе клерикалне кадрове за обавјештајно-информативни и политички рад. Школа младих шпијуна ЦИП-а крије се под формалним називом „Католичког социјалног института”. Да би лакше продро у радничке партије, Морлион настоји да формално повеже своју организацију уз социјалне тенденције у католичком покрету, те у том духу подучава и питомце свог института.

Организација доминиканца Феликса Морлиона представља, такорећи, узорни тип специјализиране ватиканске шпијунске организације. Морлионова организација није, међутим, једина ватиканска институција такве врсте. И друге су формиране на сличним темељима и са сличним задацима, једино је опсег њихове дјелатности нешто мањи, а понекад се своди и на националне оквире једне земље.

У тексту је изнета комплетна структура једног огранка шпијунске службе Ватикана.

е) Шпијунска мрежа монсињора Ронце

Није лако наслутити, да се иза титула понтификалног делегата светишта блажене дјевице св. Rosaria у Помпејима „Prelata Nullius”, прелатуре и титуларног бискупа Лепанта, монсињора Ронце, крије у ствари личност организатора и шефа једне од ватиканских шпијунских организација. Agenzia Romana Informazioni – АРИ монсињора Ронце употпуњује дјелатност Морлионова типа. Привидно ове двије организације конкурирају једна другој: ЦИП се ослања и усмјерује према левичарским, а АРИ према десничарским тенденцијама, ЦИП је био повезан уз ватиканског државног просекретара Монтинија, а АРИ је повезан уз његовог конзервативнијег конкурента, такођер државног просекретара Тардинија. Римска курија не само да толерира овај контраст – који је иначе политичко-шпекулативне природе – него га

и подржава, јер преко двију тобоже опречних шпијунских мрежа добива интегралне и свестране обавјештајне податке.

За вријеме рата монс. Роберто Ронца био је директор латеранског сјеме-ништа, те је користећи екстериторијалност латеранске палаче скривао у њој многе талијанске политичаре пред нацистима, који су последије пада фашизма окупирали Рим. За протууслугу Ронца је последије рата почео да тражи од тих политичара, својих штићеника – информације политичког карактера. Мрежа АРИ-а ослања се претежно ипак на десничарске монархистичке и фашистичке елементе, бивше агенте фашистичке ОВРЕ и десничарске групације у талијанској Католичкој акцији. Своје финансије црпи дјеломично од католичке групе око покрета „Civiltà Italica”, а дјеломично од десничарских група демокршћанске странке на челу с бившим министром Спатаром (компромитираним због финансијских шпекулација у познатој афери Монтеси). Агенција АРИ сурађује и с финансијским и пољопривредним групама талијанског југа. Осим по шпијунској дјелатности Ронца је познат и по финансијским малверзацијама, које врши заједно с представницима економске деснице, индустријалцима и банкарима, укљученим у рад његове мреже. Бојећи се скандала, Ватикан се једном чак бавио и плановима, да уклони Ронцу из Рима.

Обавјештајни задаци АРИ-а остају претежно у границама Италије. Његови агенти скупљају податке о раду партија, о интерним сукобима између политичких група и о дјелатности владе и њених представника. Ове податке доставља АРИ Ватиканском државном секретаријату – који такођер сноси један дио трошкова ове шпијунске мреже – а затим десничарским групама у Демокршћанској странци и Католичкој акцији. Тек секундарно, АРИ је разграно своју дјелатност и у редовима емигрантских група у Риму, али у много мањем опсегу и с много мање успјеха него ЦИП.

Ронцин помоћник, који непосредно управља дјелатношћу АРИ-а, је свешеник Фереро. Он је најприје радио у Морлионову ЦИП-у, али је оданде отишао последије скандала с једном намјештеницом ЦИП-а. Монс. Ронца га је одмах уплео у своју мрежу, надајући се да ће Фереро привући организацији АРИ и неке агенте ЦИП-а. Наде су се тек дјеломично испуниле, јер је ЦИП несумњиво моћнија и богатија шпијунска организација.

Поставља се питање колико то огранака шпијунских служби има Ватикан и како је уопште могуће да има времена за религиозне функције када је целокупна активност Римокатоличке цркве концентрисана и ангажована на шпијунажу, којом се штите интереси Ватикана и његове касте.

ж) Шпијунски центар у Радио-Ватикану

Једна разграната међународна шпијунска мрежа има свој штаб у дирекцији ватиканског радија. У радио-станици, паралелно с осталим службама и редакцијама, формиран је и уред под именом ИРВАТ (Informazioni Radio Vaticano). Преко разгранатих канала интернационалне мреже стиже у овај уред огромни информативни материјал из многих земаља. Обавјештајне податке шаљу агенти из талијанских и страних агенција, ИРВАТ-ови сурадници из дипломатских представништва у Ватикану и на концу многи други тајни агенти из политичких и економских организација. У католичким партијама западне Европе ИРВАТ има своје сураднике међу посланицима и министрима,

државним функционарима, руководиоцима Католичке акције и новинарима католичких листова.

ИРВАТ-ом, као и ватиканском радио-станицом, управљају језуити. Директор је отац Филипо Соцорси, док службом ИРВАТ-а непосредно управља језуит Пелегрино. Само дио информативних материјала ИРВАТ-а иде редакцији ватиканске радио-станице. Већи дио материјала иде Ватиканском државном секретаријату. Ради се о строго повјерљивим обавјештајним подацима политичке, економске и војне природе, које државни секретаријат, једнако као и материјале осталих шпијунских организација, разврстава у својим одјељењима на поједине земље и доставља компетентним ватиканским политичарима или службама с којима сурађује Ватикан. С државним секретаријатом у име ИРВАТ-а држи директну везу шпањолски језуит Перез Гарциа. У ИРВАТ-у се језуити разних народности баве организацијом пунктова и сакупљања података из одређених земаља. За Хрватску је задужен језуит Тома Јесих, а за Словенију језуит Искра. ИРВАТ је успоставио такођер чврсте пунктове и у избјегличким организацијама. Одјељење за Русију повезао је с организацијом шпијунско-конспиративне организације МТС у Лимбургу и с избјегличким редакцијама у Минхену и Бадтоелцу, затим с Белогардијским центром у Регенсбургу. По један је пункт успостављен међу Естонцима у Хеислингену, међу Летонцима у Виртемсбергу и Литванцима у Хану, као и с остацима бивше литванске амбасаде при Ватикану. Украјинска и пољска емигрантска организација из Минхена такођер раде за ИРВАТ. Чехословачко одјељење има своје најјаче упориште у Риму међу емигрантима. Организатори обавјештајне дјелатности у овом кругу су свећеници: Aleksandar Heidler и Адолф Пеликан. Информације из Мађарске доставља Ј. Макра, директор емигрантског листа „Ungaria” из Бадвирихофена у Баварској и Јанош Оелведи, директор „Szabad Nemzeta” из Минхена. Међу румуњском емиграцијом мрежу је организирао монс. Луиђи Тауту. Албански пункт успостављен је у комитету „Shqipëria e Lire” (Слободна Албанија) са центрима у Њу Јорку, Риму и Грацу. Информације из Југославије ИРВАТ добива од својих агената: Лукића из редакције „Будућност” у Минхену, Беговића, такођер из Минхена, и Радована Поповића из редакције „Слоге”, која се штампа у Западној Њемачкој.

Један од најистакнутијих организатора шпијунске дјелатности ИРВАТ-а је свећеник Емил Шмиц, бивши агент њемачког Абвера, који је дуго година дјеловао као вођа шпијунских и диверзантских група у балтичким земљама. Називају га „пуковником Лавренцеом” језуитског реда.

Ватиканска шпијунска мрежа користи се и сурадницима и дописницима службеног папинског органа „L'Osservatore”. У листу „Dolomiten” написано је поводом годишњице изласка службеног ватиканског органа, 20. септембра год. 1954, монс. Микеле Гампер пригодни чланак: „Осерваторе Романо, каже он, располаже мрежом од 300 дописника у иностранству, који се брину да најтајније вијести, чак и из земаља иза „железне завјесе”, стигну до Ватикана. „Монс. Гампер је особа од повјерења Римске курије, те је његово признање о шпијунској дјелатности службеног ватиканског органа сигурно најкомпетентније. Зато и није потребно наводити друге податке”.

Радио Ватикан је, практично од оснивања, био један врло значајан шпијунски центар, али и својеврсни агитпроп Ватикана који за обичне смртнике најављује, тумачи и коментарише изјаве папе. Јован Павле Други је, за све време понтификата, био апсолутно присутан у емисијама Радио Ватикана, јер сврха те радио станице јесте да буде у функцији наредби Јована Павла Другог. Радио Ватикан профилише вернике и припрема их за одређене догађаје. Тако се ствара јавно мњење и утиче на друге политичке факторе.

з) Други ватикански шпијунски центри

Римска црквена каста је еластична у успостављању својих информационих и шпијунских центара. Своју дјелатност на овом подручју она не проводи круто и искључиво преко специјалних закамуфлираних организација. Она се користи и појединачном иницијативом, појединачним везама својих представника, те им чак повремено повјерава и посебне задатке шпијунско-обавјештајног и политичког карактера. Римском куријом крећу се многе тајанствене личности бурне прошлости, које обављају за Ватикан шпијунске и политичке операције.

Међу овима је једна од најистакнутијих и најопскурнијих личност аустријског прелата монсињора Алојза Худала, титуларног бискупа Еле, који борави у Гротаферати близу Рима. Монсињор Худал, рођен у Грацу, једна је од најкомпромитиранијих личности ватиканске курије. Био је фанатични нацист, тако да је чак и швицарски грађански лист „Wochenzeitung“ из Цириха писао о њему као о „бискупу у нацистичкој кошуљи“. Док је био ректор Германског колегијума у Риму, Худал је заштитивао нацистичке ратне злочинце, међу којима и познатог гаулајтера Ота Вајцтера, затим замјеника вође Хитлерјугенда Лаутербахера, који је чак желио да реорганизира у сједишту колегија нацистичку партију. Пишући о дјелатности Худала, швицарски је лист истакао: „Већ много година бискуп Худал врши контрабанд ратних злочинаца, упућујући у становитим периодима чак и по 60 особа на дан у Јужну Америку. Преко Худала су многи бивши припадници њемачког генералштаба и нацистичке партије побјегли у земље Средњег Истока и Јужне Америке“.

Нацистичка прошлост није нашкодила, већ је била полазна точка за нову каријеру монс. Худала. Стотине његових бивших штићеника, који данас живе по земљама Средњег Истока и Јужне Америке, формирали су широку обавјештајну мрежу, које се конци састају у монсињоровој вили у Гротаферати. Многи од ових емиграната успјели су да се инфилтрирају у кључне центре политичког, економског и трговачког живота разних земаља, те са извора достављају најсвјежије и најповјерљивије информације нацистичком бискупу.

Ватикану су услуге Худалове мреже ратних злочинаца биле од неоцјениве вриједности. Аустријски монсињор уклоњен је, додуше, с водства Германског колегија (Collegio Teutonico di Santa Maria dell' Anima), због критика и интервенција са стране, али је зато доживио многе значајне промоције у црквеној хијерархији. Бискуп-шпијун Алојз Худал има данас ове функције у апарату цркве: савјетник је Свете конгрегације Sant' Officija (у једном од прошлих поглавља споменуте су његове интервенције у дискусији о светом Препуцију), савјетник Конгрегације концила, асистент папинског пријесто-

ља, почасни академик римске академије св. Томе Аквинског. У инквизиторској Конгрегацији Sant' Officio Худал је цензор публикација на њемачком језику. Као особа повјерења, он је имао и посебан задатак: припремао је у инквизиторској Конгрегацији екскомуникацију, којој је Пије XII подвргнуо све чланове комунистичке партије. Функција, која је била сасвим у складу с нацистичким увјерењем бискупа. За награду Худал је именован и „домаћим прелатом Његове светости”.

Још један бивши нациста прима од Ватикана повјерљиве обавјештајне задатке: монсињор Карло Бајер, бивши падобранац и тајни агент Вермахта. Заједно са монс. Brunom Vuestenbergom из ватиканског државног секретаријата, Бајер сакупља обавјештајне податке о Њемачкој. Његов је центар у римском „Collegio Teutonico”. Бајер сурађује и с њемачком амбасадом при Светој столици, опскрбљујући је информацијама из Италије. Он има везе с ИРВАТОМ, емигрантским организацијама и страним обавјештајним службама.

Ватиканске шпијунске организације испреплеле су својим нитима и пунктовима цијели свијет. Оне углавном у стопу слиједе католичку црквену хијерархијску организацију. Посебни управни центри организовани су, међутим, на тачкама, које су се налазиле у средишту политичких догађаја и сукоба. Тако су после рата формиран важни ватикански обавјештајни центри по Њемачкој, Аустрији, Средњем и Далеком Истоку, који су стратешки окруживали границе источних земаља. Главни сабирни и оперативни центри за шпијунажу били су постављени у Берлину при столици кардинала бискупа Konrada von Preisinga, а затим код бискупа Вилхелма Вескама. Други центри организовани су у Минхену, Фулди, сједишту њемачке бискупске конференције, познатом клерикалном центру Фрајбургу, Франкфурту, сједишту многих црквених организација, међу којима је нарочито истакнута по шпијунској дјелатности „Reichverband für das katholische Deutschland in Ausland” (Земаљско удружење за Нијемце католике у иноземству).

У Аустрији су главни центри формиран у Бечу, при сједишту кардинала Теодора Innitzera, у емигрантском центру у Салзбургу, у Целовцу, гдје се укрштавају разне обавјештајне службе, и у језуитском центру Инсбруку. Бискуп Антонио Сантин управља важним шпијунским центром у Трсту.

На Средњем Истоку главни центри формиран су: у Бејруту, сједишту црквене хијерархије источних обреда, у Техерану, гдје црква преко завода „Saint Louis” има контакт с представницима дипломатског кора и перзијске буржоазије, у Јерузалеми, гдје центром управљају фрањевци.

На Далеком истоку Ватикан је, као и друге обавјештајне службе, успоставио свој центар у Шангају, при бискупској Курији, којом због изванредне обавјештајне важности управљају језуити. Овдје постоји и један институт за одгој емигрантских шпијунских кадрова. Кинески бискуп Јупин управља центром у Нанкингу.

Опсег, разгранатост и тематика, којом се бави ватиканска обавјештајна служба, представљају један од најкарактеристичнијих и најинтересантнијих аспеката политичке активности Римске цркве. Обавјештајна служба, какву има Ватикан – једна од најширих и најорганизованијих у свијету – сигурно не би била потребна једној посве религиозној вјерској организацији. Шпијунска

дјелатност у ствари је један од одраза политичко-класних интереса ватиканске касте. Сурадња с другим шпијунажама открива идентичност интереса Ватикана с другим империјалистичким силама и њихове заједничке напоре на конзервацији садашњег капиталистичког и колонијалног система. С друге стране, ангажирање читаве црквене организације у обавјештајно-шпијунској служби открива и утилитаристичку дегенерацију римске црквене касте, која све инструменте религије искоришћује у своје политичке, економске и класне интересе.

У том духу дегенерирао је и рад римских вјерских института, који су у пуном смислу ријечи постали центри за одгој ватиканских шпијунских кадрова и формирање нових група, које ће свим средствима, а не само проповиједанњем вјере, бранити интересе ватиканске хијерархијске групе.

Опет се појављују фашисти, нацисти и усташе, Ватикан никако не жели да их се ослободи, па није ни чудо што не може да чује, нити да види нешто друго. Фашисти, нацисти и усташе се третирају као својеврсни партнер Ватикана, који дефинише његов систем вредности. Дакле, у Ватикану нема места за друге. У томе је Јован Павле Други не само наследио своје претходнике, него их је у сваком погледу и надмашио. Његови претходници нису успели да у јавности оперу савест својих извршилаца фашиста, нациста и усташа, али зато је Јован Павле Други у томе успео, јер их је не само инфилтрирао у све структуре, него је од њих направио окореле борце за људска права и демократију (људска права и демократија су посебним енцикликама осуђени од стране Ватикана). Раније су фашисти, нацисти и усташе Ватикану били потребни за прве редове борбе против болшевизма, а када је болшевизам нестао, ти ратни злочинци су постали „заштитници” демократије и људских права. Тај вредносни систем може да промовише и трансформише само Ватикан, а у оквиру њега Јован Павле Други.

Управо због тога не може да се искључи његова кривична одговорност за све злочине које су његови миљеници извршили на територији Југославије од 1991. године. Уосталом, то постаје јасније после сваког текста великог броја аутора који су показали научну и историјску способност и храброст да отворено, на основу чињеница правим именом назову Јована Павла Другог.

и) Школе конспирације и политичко-верских кадрова

Римска црквена каста је увијек тежила за тим, да и у кадровској политици успостави чвршћу централистичку контролу црквених организација у свим земљама. Да би спријечила самосталне, неконтролиране тенденције, она је одгој најповјерљивијих кадрова концентrirала у Риму. Млади клерици свих земаља, посебно изабрани на темељу језуитских и других података, долазе у Рим, да у посебним заводима и институтима стекну наобразбу, а нарочито да се у самом центру провјери и учврсти њихова вјерност према Ватикану и његовим интересима. Послије студија питомци римских завода добивају најповјерљивије задатке, предодређени су за најважније функције. Заводи су углавном организирани на националној основи, али се питомци не бирају увијек и искључиво од припадника нације, којој је завод намијењен. Свакој од ових установа одређен је један виши патрон, најчешће кардинал, док су ректори већином представници клера односне нације.

Један од најкарактеристичнијих по својој дјелатности је „Pontificio collegio russo di santa Teresa del bambino Gesù”, назван још и „Russicum”. Упркос серафинском имену завод је познат као центар интрига, шпијунаже и конспирације. Основан је год. 1929. с изричитим циљем да школује кадрове за тајну дјелатност у Совјетском Савезу.

На челу овога завода стоји језуит Густав Андреа Ветер, Аустријанац по рођењу, једна од најистакнутијих личности језуитског реда. Он управља у заводу спремањем мале војске будућих мисионара за „рекатолизацију” Русије и Украјине. С овим циљевима у заводу студирају свећеници па чак и неки лаици, изучавајући језике нација Совјетског Савеза, чак и поједино дијалекте, обичаје и географију, економику, социјалну, политичку и националну структуру СССР-а. Ветер је сам одличан познавалац Совјетског Савеза, о којем је написао много књига, те се сматра једним од главних савјетника Ватиканског државног секретаријата у борби против СССР-а. Протектор завода нема нимало мање искуство: кардинал, бивши официр, Еуген Тисерант. У организацији своје дјелатности Ветер је ступио у контакт чак и с избјеглицама представницима Руске православне цркве: пружа им и материјалну помоћ, да би за узврат добио материјале, који му могу послужити у припреми његових питомаца. „Russicum” настоји да међу православцима врбује своје питомце прекрштавајући их на католицизам. Православци руски избјеглице прикладнији су за убацивање у Совјетски Савез, боље познају језик и обичаје, а и више су заинтересирани за политичку борбу против СССР-а. Расправља се чак и о компромису двију цркава, како би се што боље ускладила антисовјетска политичка акција. У круговима руске емиграције – гдје је Ватикан успио чак прекрстити и једног православног епископа – групе повезане с „Russicum” пропагирају уједињење с Римском црквом, које би се извршило углавном у форми компромиса, какав је пронађен у Пољској и Украјини у XVI вијеку. Водило би се рачуна о становитим разликама у литургији, као и о посебним историјским, социјалним и психолошким увјетима дјелатности у Русији. Овакве планове нарочито је разрађивао један од функционера „Russicum” Тучкијевич.

Све акције овакве врсте имају један основни циљ: да ангажирају што више способних кадрова за ватиканску дјелатност у СССР-у.

Под Ветеровим водством група језуита, међу којима су неки руског поријекла, спрема младе клирике за свећеничку дјелатност, која је у њихову случају претежно шпијунско-конспиративне природе. Дobar дио ових клирика упућује се тајно преко Средњег истока и Азије у Совјетски Савез са шпијунским задацима. Неко вријеме био је у „Russicum” уведен обичај, да се свећеницима, па чак и лаицима, који се послје школовања шаљу у Совјетски Савез, дају „последње предсмртне” помасти одређене за мртваце. Тиме се симболички жељела приказати опасност задатка који је, међутим, одабраник требао извршити и по цијену живота, шло је разлог, да је број питомаца у „Russicum” почео у последње вријеме знатно опадати.

Да би што боље школовало своје кадрове, руководство „Russicum” има везу и с емигрантском шпијунско-диверзантском организацијом НТШ. Питомци, осим теологије, језика, историје и социологије СССР-а, морају још

да науче и једно практично знање, како би се што боље могли снаћи и кретати, када буду убачени у СССР. Студирају најчешће на техничком, медицинском и фармацеутском факултету, или пак уче неки занат – шоферски, дрводјелски итд. Под водством мајора Грина неки су питомци свршили падобрански курс, уче се руковању радио-станицама и другим шпијунско-диверзантским справама.

У недостатку довољног броја руских питомаца примају се и питомци других народности, првенствено славенских. Завод је слао своје делегате по руским и другим избјегличким логорима, да врбују питомце.

О раду „Russicum” брине се посебна Папинска комисија за Русију, коју је основао, 6. травња год. 1930, Пије XI који се нарочито бавио организацијом међународне антисовјетске акције. Комисија је повезана с Конгрегацијом за изванредне црквене послове. Око ње гравитира сва руска и православна емиграција. Комисијом управља монсињор Антонио Саморе, „сива еминенција” ватиканског државног секретаријата.

Почетком год. 1953, забиљежен је у „Russicum” неугодан скандал: секретар завода Александар Антонович Пернински избачен је неочекивано из завода. Оптужен је, да је давао информације о раду „Russicum” једном представнику совјетске амбасаде у Риму. Језуитима је била нарочито сумњива дјелатност Пернинског, када су утврдили, да он посједује редовити совјетски пасош, издан год. 1944, премда је поријеклом био из емигрантске царистичке обитељи.

„Russicum” се сматра једном од најопскурнијих ватиканских институција.

Опскурна у већој или мањој мјери је и дјелатност других националних завода. Папински црквени мађарски институт, у Via Giulia 6, постао је политички центар мађарске емиграције, којим управљају представници бившег мађарског посланства при Светој столици. Преко овог завода повезао се с Ватиканом и бивши председник мађарске владе Ференц Нађи. Ратни злочинац Ваит уживао је заштиту и подршку овог института.

Питомци мађарског института убацују се у Мађарску као шпијуни. Интересантно је да институт одгаја своје кадрове и организира обавјештајно-политичку службу у згради, у којој се налазе и неки уреди данашњег мађарског посланства у Италији. Зграда института, према статуту, припада мађарској држави. Пештанској влади успјело је после рата да добије само два ката палаче, док су остала два остала на располагању институту и емигрантским организацијама.

У ирском заводу дјелује монс. О’Флаерти, двоструки агент: Ватикана и британског „Intelligence Service”. За енглеску обавјештајну службу ирски монсињор не ради без сагласности Ватикана. Он успоставља међусобни контакт двију служби и врши размјену информација. Своја искуства преноси питомцима завода.

У „Германикуму”, с питомцима са црквеном одјећом, одгајају се кадрови за оба дијела Њемачке. Водство завода повезано је с бонском обавјештајном службом. Питомци после студија шаљу врло корисне информације из Источне Њемачке.

У литванском заводу организира Ватикан покрет за отцјепљење балтичких земаља од Совјетског Савеза. Завод је изабран као центар ове дјелатности, јер је Литванија балтичка земља с највећим бројем католика. Значај, који Римска курија даје овој операцији, показује се у покровитељству, које секретар инквизиторске Конгрегације, кардинал Пизардо, има над заводом. Отварајући завод, кардинал Пизардо је отворено у свом говору рекао, да ће питомци радити на „ослобођењу Литваније, која треба да допусти да се слободно врше свећеничке функције у овој земљи”. На чело ове установе постављен је монсињор Ладислав Тулава, блиско повезан с емигрантском организацијом „Заједница Литванаца Италији”. Ова обухваћа много шпијуна, међу којима свећеника Balciunasa, Сакевициуса, Zalalisa, затим емигрантске политичаре Ivinskisa, Gailiusa и друге. Заједница такођер ради на организацији сепаратистичког покрета у Литванији, у коју убацује шпијуне и диверзанте. Издаје и свој пропагандни билтен „Елта”, који уређује дон Mincevicius.

Сличном дјелатношћу баве се још и амерички завод, француски, пољски, чешки, румуњски, јужноамерички, енглески, илирски Завод св. Јеронима и други.

Кадрове за више црквене функције, за политичку дјелатност у Католичкој акцији и другим католичким организацијама, црквене теоретике и идеологе одгаја Ватикан на папинском универзитету „Грегориани”. Студенти се бирају по најстрожим критеријима и после дугог провјеравања, те након завршених студија, прожети духом ватиканских интереса и концепција и с отупјелим националним осјећањима, студенти „Грегориане” редовно постижу сјајну каријеру у црквеној хијерархији. Постављају их на бискупске столице у њиховим земљама, упркос честом отпору нижих свећеника и других црквених експоната у земљи. Наставу на „Грегориани” врше готово искључиво језуити, улијевајући „елити” католичке цркве ексклузивистички фанатички дух свога реда. Универзитет је формиран у вријеме најжешће и најфанатичније акције језуита против девијација у католичкој цркви. Основао га је папа Јулије III, год. 1552. Био је то тренутак кризе католичке цркве, ницања херетизма и сепаратистичких тенденција, офанзиве протестаната и морално-интелектуалне дегенерације клера и црквене хијерархије. Црквом је тада превладао инквизиторски менталитет језуита Игњација Лојоле. Данас се њиме импрегнирају кадрови одређени за највише функције црквене хијерархије.

Ватикан је увек имао школоване и оспособљене шпијуне који су били спремни на сваки изазов. Они су оспособљени да изврше сваки задатак Јована Павла Другог. Та врста фанатизма и фундаментализма вероватно до сада није забележена.

10. 6. На страницама од 305 до 330 под „XII. Антијугословенски центар у Риму”, објављен је текст:

Поред трговачког пристаништа Рипета и Аугустова маузолеја на лијевој обали Тибра, основали су, год. 1453, хрватски ходочасници своје прихватилиште, које се касније развило у Завод св. Јеронима. Као и остали римски црквени заводи, и овај је требао да одгаја посебне свећеничке кадрове

за земље Јужних Славена. Више него црквени, одгој је политички: треба да осигура подршку квалифицираног клера одређеном политичком курсу и интересима. Отуда је и потекла дугогодишња борба разних политичких утјецаја о превласт над Заводом.

У овој борби Ватикан је редовно водио вјешту игру интереса своје властите касте. Уступао је утјецај и превласт у Заводу оној сили или политичком покрету, с којима је у том тренутку имао идентичне политичко-економске интересе. И само национално обиљежје, које је Ватикан дао Заводу – „илирски” – као да одражава намјеру црквене хијерархије, да игру око утјецаја у Заводу остави отвореном свим комбинацијама. Назвати Завод југославенским значило би не само потврдити искључивост једног утјецаја и оријентације, већ и санкционирати државну и националну физиономију јужнословенских народа. А Ватикан управо то никада није желио. У својој политици он је мијењао савезнике, али никада крајњи циљ: разбијање независности и државности Јужних Славена. Завод св. Јеронима требао је увијек да буде инструменат час једне, а час друге експанзије, која је истицала своја „права” на – национално не боље дефиниране – „илирске” крајеве. Заједно са својим савезницима Ватикан је увијек инсистирао на томе, да Завод задржи своје „илирско” име, отворено свим могућим утјецајима и доминацијама, одбијајући захтјеве за прецизнију националну и државну дефиницију Завода.

Хисторија Завода св. Јеронима садржи у минијатури сву хисторију ватиканске антијугославенске политике. Политички курс Завода био је увијек усклађен с политичко-економским интересима црквене касте. А ови су увијек везани уз силе и империје, које су Јужне Славене хтјеле подјармити. Завод на обали Тибра био је увијек инструменат тих антијугославенских инспирација. Једном је био оружје у рукама Аустроугарске империје, затим талијанског експанзионизма и коначно снага, које желе дезинтеграцију југославенске државе и народа.

Ово је посебан центар који је и створен да би деловао и омогућио Ватикану да завлада на Балкану. Из овог центра су полазили сви пацовски ватикански канали. То је прихватио и Јован Павле Други.

а) Св. Јероним инструмент Аустроугарског империјализма

Стављајући Завод св. Јеронима у руке непријатеља југославенских народа, ватиканска је каста показивала, како религиозне институције сматра у ствари политичким инструментима за ширење својих интереса. Ватикан је свим средствима тајне дипломатије, језуитске дволичности и опструкционизма сузбијао акције оног дијела југославенског клера, који је, вођен циљевима ширења религије, желио да дјелатност црквених институција повеже с остварењем идеје о југославенској државности и независности. Уз цијену компромитације цркве, ватиканска је каста увијек бранила своје политичке интересе повезујући их уз доминацију империјалистичких сила над југославенским земљама.

Нарочито је ђаковачки бискуп Штросмајер интензивно настојао да ангажира цркву у борби за националне захтјеве југославенских народа. Он је, год. 1873, подузео и акцију, да се у Заводу св. Јеронима формира национални

југославенски центар, који би помагао препород и уједињење Јужних Славена. Приликом свог боравка у Риму, Штросмајер је искористио свој велики углед и везе настојећи да у Заводу окупи групу хрватских свећеника и оријентира дјелатност Завода у смислу нових југославенских идеја. Ђаковачки бискуп упутио је Римској курији формалну молбу за реорганизацију Завода.

Рачунајући на подршку, коју је Штросмајер имао међу младим католичким клером у Хрватској, и на углед, који је ђаковачки бискуп уживао у Риму и у иноземству, Ватикан је желио да избјегне отворени сукоб, што би га изазвало одбијање Штросмајерових захтјева. Примијенио је тада тактику одгоде и неодређених обећања. С друге стране, Римска курија сурађивала је с бечком владом настојећи да парализира Штросмајерову иницијативу.

Могућност, да ђаковачки бискуп у својој антиаустријској дјелатности ангажира и клер и успостави чак један свој центар у Риму, алармирала је бечку дипломатију. Једним шифрираним писмом, 3. липња год. 1884, аустријски је посланик, гроф Пар обавијестио своје министарство, да Штросмајерова акција све више забрињава, јер „ђаковачки бискуп врши демонски утјецај чак и на кардинала-покровитеља Завода св. Јеронима, Бартолинија”. Аустроугарски посланик захтијевао је од своје владе, да подузме протумјере и искористи свој утјецај у Ватикану, јер „ускоро ће доћи у Рим хрватски ходочасници са Штросмајером на челу, те постоји опасност да ће овај узети ствар у своје руке и да ће посланство губити све више своју ингеренцију према Заводу”. Гроф Пар предлаже влади, да ова у Ватикану „успостави протекторат Његовог величанства над Заводом, јер ће у противном посланство морати скрштених руку гледати, како се Завод развија у југославенском националном смјеру, а не у смјеру подупирања аустроугарске државне мисли”.

Бечка влада затражила је одмах сурадњу Ватикана, да би обранила своје империјалистичке позиције. Папин одговор потврдио је идентичност ватиканских и аустроугарских интереса: у часу смрти кардинала Бартолинија, год. 1884, папа је предложио бечкој влади, да се мађарски кардинал Осаки постави за протектора Завода. Овим приједлогом папа је фактички потврдио и одлучујућу ингеренцију бечке владе у дјелатности Завода. „Могло би се сматрати, да овај избор одговара нашим интересима” – јавља шифром у Беч гроф Пар, молећи да влада одговори Ватикану, „да ли јој је избор по вољи”. Цар Франђо Јосип одговара: „Немам шта да примијетим”, а министар вањских послова Калноки „сматра да је избор добар”.

Колико је аустроугарска влада била застрашена Штросмајеровом иницијативом и колико је важности придавала освајању црквеног Завода св. Јеронима, као инструмента своје политике, показује и писмо мађарског председника владе Ђела бечком министру вањских послова грофу Голучовском:

„Значи, да би се под једним кровом окупљали млади свећеници из једне, по бројности велике, народности из окупираних покрајина обију држава монархије... Мислим да је опасност од таквог стања очигледна. У душама тих младића знатно би се појачало чувство скупно расне припадности. Будући да би душебрижници, који би касније изашли из тог завода у својству жупника, имали широких могућности, да своје политичке идеје пресаде у душе својих

вјерника, то би отров националне агитације продро у широке слојеве народа и на тај би начин међу Југославенима, како Аустрије тако и Мађарске, попримио врло широке размјере покрет, који тежи стварању самосталне југославенске државе... Увјерен сам, да ће Ваша ексцеленција у пуној мјери оцијенити потребу наше самообране против тежњи опасних за државу и да ће је потпомоћи најдјелотворније свим дипломатским средствима, која јој стоје на располагању.”

Оклијевање Ватикана, да прихвати захтјеве дијела хрватског клера и даде Заводу националну функцију, изазивало је све жешће реакције међу католицима у Хрватској. Заштиту аустроугарских интереса морао је Ватикан у тој ситуацији вршити што опрезније, тражећи скривена дипломатска рјешења. Групе хрватских свећеника, затим мисија Црне Горе, разни талијански „далматински комитети” захтијевали су, да се дефинитивно одреде статус и карактер Завода. Аустроугарски амбасадор при Ватикану, гроф Ревертер, јавио је у поводу тога, 7. свибња год. 1901, свом министру Голучовском у Беч: „При садашњем стању ствари било ми је могуће само да осигурам цесарокраљевској влади довољан утјецај на будуће оформљење Завода, како не би скренуо с пута, што се раније догодило. Кардинал Серафино Ванутели изјавио је, да је спреман предложити: 1. да цесарокраљевска амбасада узме учешћа у управном вијећу Завода; 2. да не буде постављен национални ректор Завода, већ један римски прелат; 3. да се статут, који је израђен у споразуму с хрватским бискупима, не одобри него да се с овим затеже, затраживши мишљење од Конгрегације за изванредне послове. Тиме је добивено вријеме, да дођу до изражаја жеље обију влада Његовог величанства.”

Поред група у земљи, у самом Заводу дјеловао је хрватски свећеник, професор Пазман, сљедбеник Штросмајерове идеје. Он је као управитељ Завода непрестано истицао Римској курији захтјеве, да се при дефинирању карактера и статута Завода овом даде национални карактер. При томе је дошао у сукоб и с групом талијанских далматинских иредентиста, на челу с грофом Алачевићем, и с бечком владом. Талијани и аустро-угарска влада споразумјели су се у својој антиславенској акцији и успјели елиминирати др. Пазмана из Завода св. Јеронима. На захтјев мађарског министра председника Ђела, Ватикан је дао инструкцију загребачком надбискупу Посиловићу, да повуче Пазмана из Рима. Успјех ове акције изазвао је задовољство у Ватикану, те је кардинал Ванутели упутио аустроугарском министру вањских послова грофу Голучовском захвално писмо, које говори о пуној координацији ватиканских и аустроугарских интереса и акције на елиминацији националног утјецаја у Заводу:

„Господине грофе – пише кардинал – у својству кардинала – заштитника Завода св. Јеронима, прије свега захваљујем Вашој ексцеленцији на дјелатности дипломатских службеника Његовог царског и Краљевског апостолског величанства у обрану споменутог Завода, а потом је молим да изволи продужити одлучношћу, коју сам случај изискује, у тој достојној и племенитој дјелатности, све док Дом св. Јеронима не буде ослобођен од улеза. Није ми познато, да је икада неко гнусније дјело било учињено. Стога можете бити увјерени, господине грофе, да ћете, захтијевајући енергично да се

протјерају уљеи, бранити најочигледнију праведну ствар, очувати углед Аустрије и заслужити захвалност Свете столице. Полажем наду у ваше заузимање ...”

Подршком Ватикана успјело је бечкој влади да потпуно преузме Завод и повјери управу његове имовине грофу Кронбергу. Уклањањем Пазмана отворен је пут ка именовању ректора стране народности. Ватикански државни секретаријат даје аустроугарској влади све гаранције и препушта пуну контролу над Заводом у борби против „уљеа”. Формалном нотом кардинала Рамполе бечкој влади, папа одобрава „покровитељство Његовог царско-краљевског апостолског величанства над споменутим заводом”. „Његова светост – каже се даље у ноти – изразила је жељу да амбасада Аустроугарске монархије при Светој столици буде представљена једним својим чланом у управном одбору новог колегија. Осим тога, Свети отац је спреман да пристане да постави једног службеника споменуте амбасаде као комесара, који би био задужен да управља Заводом св. Јеронима.”

Кардинал-покровитељ Завода Ванутели добио је инструкције, да се потпуно подреди аустроугарским захтјевима и усклади рад Завода с интересима бечке империјалне политике. О томе он саопћава, 21. студенога год. 1901, аустроугарском отправнику послова: „У вршењу власти, која му је повјерена, кардинал-покровитељ Завода св. Јеронима обратит ће се, кад год упражњеност мјеста то буде захтијевала, амбасадору Његовог величанства при Светој столици, тражењем да изволи одредити члана управног одбора новог колегија. Ако би у току вијећања управног одбора делегат царске и краљевске амбасаде сматрао да не може дати свој пристанак на неку одлуку, донијету већином гласова, он ће имати право да поднесе призив кардиналу-покровитељу. До рјешења призива, извршење одлуке бит ће обустављено”.

Изгубивши сваку ријеч и утјецај у Заводу, Штросмајерови су сљедбеници покушали барем да формално одреде национални славенски карактер Завода св. Јеронима. Послије многих протеста због ватиканско-аустроугарске антијугославенске спреге, послије патриотских манифестација приређених др. Пазману, када се враћао у земљу, патриотски свећеници и бискупи затражили су у Ватикану, да се приликом доношења новог статута даде Заводу име „*Slavis meridionalibus*” („за Јужне Славене”). Бечка је влада видјела у овом приједлогу нову опасност по своје интересе, те се поново обраћа својим ватиканским савезницима. Аустријски министар Голучовски шаље шифрирани телеграм у Рим: „Измјени назива Завода ми најтеже замјерамо. Наша је жеља, да се поново врати старо име св. Јеронима илирског, чиме ће и Света столица убудуће избјећи тешкоће.” Беч нипошто не жели да се санкционира национално славенско име Завода, јер би то била и индиректна санкција права јужнославенских народа на националну самосталност. Позивајући се на заједничке политичке и економске интересе Ватикана и двојне бечке монархије, аустроугарски амбасадор посјетио је ватикански државни секретаријат и препоручио, да се не усвоји предложена измјена назива, јер би „ово у Мађарској изазвало највеће узбуђење, док би Далматинце талијанског језика у највећем степену огорчило.” Ватикански су интереси и овај пута били везани уз аустроугарске. Име, које је затражила бечка влада, Завод још и дан данас носи.

Патриотски хрватски свећеници нису одустали од своје акције, те су отворено критизирали спрегу антиславенских, ватиканских и аустроугарских интереса. Њихова дјелатност поново је забринула аустроугарску владу, те 31. сijeчња год. 1905, мађарски министар, предсједник Тиша пише бечком министру вањских послова:

„Част ми је да замолим вашу ексцеленцију, да саопћи грофу Szecsenu, да кардиналу Серафину Ванутелију стави на одговарајући начин до знања, како ми не можемо пристати на нове захтјеве, да се створи један јужнословенски национални колегиј, јер би ново отварање афере св. Јеронима, без сумње, угрозило у Хрватској и Славонији једва успостављен мир и поредак. Нарочито је хитно заузети овакав став, јер се – према новинским вијестима – намјеравају средином вељаче упутити у Рим неки хрватски и далматински бискупи, да пораде на дефинитивном рјешењу питања Завода св. Јеронима. Ваша је ексцеленција, водећи процес око Завода св. Јеронима, помогла Курији да изађе из мучне ситуације и тиме обавезала Ватикан на благодарност (Тиза мисли на пристанак бечке владе, да се захтјеви Штросмајера и његових сљедбеника само мучки одбију у форми одгађања, а не и формалном папином одлуком - оп.п.). Стога се може оправдано очекивати, да ће Курија ову шкакљиву ствар оставити да и даље мирује. Свако поновно покретање само би повећало непријатне скандале. Ми, дакле, једва можемо да учинимо нешто боље но да ову ствар, око које је нагомилано много експлозива, оставимо да још годинама чека.”

Нова интервенција аустријске владе донијела је и ново обећање кардинала Ванутелија: „Представник царске и краљевске амбасаде присуствоват ће свим сједницама св. Јеронима и неће се доносити никакве важне одлуке без пристанка амбасаде, којој ће се све подносити на преиспитивање и одобрење” (из шифрираног телеграма амбасадора Szeczena министру вањских послова).

Потпуно стапање интереса ватиканске касте и аустроугарског империјализма доводи до све отворенијих поступака Римске курије против славенског утјецаја у Заводу св. Јеронима. Не чува се више чак ни форма, нити се води рачуна о неповољним реакцијама патриотског клера и вјерника. А 20. студенога год. 1913, амбасадор Шомбург извјештава своју владу, да је постигао споразум с Ватиканом, према којем се „у Заводу св. Јеронима за ректора ни у ком случају не може постављати свећеник хрватске народности”. Ускоро последице тога Ватикан и бечка влада споразумјели су се, да спријече чак и примање хрватских свећеника као питомца у Завод. У писму свом министру вањских послова амбасадор Шомбург јавља, 12. вељаче год. 1914, да се у Заводу налазе четири свећеника хрватске народности и да је по његову одобрењу управо примљен и пети. „Саопћио сам том приликом, пише амбасадор, да је ово сљедњи питомац, који се може примити у Завод св. Јеронима и да убудуће нећу ни да чујем о молбама такве врсте. Ову сам још примио, да би се избјегле незгоде, које би се нарочито могле испољити, кад бисмо због скандала дошли у опасност, да замијенимо политику одгађања акутним сукобом.”

Ватикан је у том периоду повјеравао снази аустријске монархије стабилност својих црквених, политичких и економских феудалних позиција. Бечкој

империји ставио је због тога на располагање све своје црквене и друге инструменте, међу којима и Завод св. Јеронима. Антиславенски дух, који је Римска курија жељела унијети у овај Завод, био је израз стапања економских и политичких интереса Беча и Ватикана. Послије краха бечке монархије нови капиталистички интереси ватиканске касте почели су се везивати уз нови талијански империјализам. Задачи и улога Завода св. Јеронима били су оријентирани у смјеру ове нове спреге.

У овом тексту описана је делатност овог завода а, без обзира на ватиканске игре око њега, он је увек био у функцији растурања Југославије и освајања православног простора на Балкану.

б) Славенски завод у служби талијанског експанзионизма

Већ под конач Првог свјетског рата, када је предвиђао пропаст свог ослонца – Аустроугарске монархије, Ватикан је почео да координира своје интересе с интересима талијанске владе. Од првог часа подупирао је анексионистичке захтјеве према Истри и Далмацији, те је у њихову службу ставио и Завод св. Јеронима. Уз подршку ватиканске хијерархије, талијанска влада преузела је, у ожујку год. 1917, Завод и избацила све питомце и свећенике који су тамо боравили, и предала Завод иредентистичким талијанским избјеглицама из Далмације, и Завод је постао центар римских претензија према југославенској обали. Преузимањем Завода св. Јеронима талијанска је влада – како је писао лист „L’Idea nazionale” – „хтјела да заштити од туђих руку право Далматинаца, који су живјели у Риму”. Из Завода се управљало иредентистичком пропагандом и d’annunziansким егзалтацијама избјеглица. Тек када је, 27. сибјечња год. 1924, успјело талијанској влади да добије од стране Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца признање окупације Ријеке, римско је Министарство вањских послова једним актом фашистичког диктатора признало Заводу југославенски карактер. Овај интересантни акт, који је талијанска влада привремено издала, у једној етапи свога експанзионизма, гласи:

„Талијанска влада признаје Завод св. Јеронима у Риму, као иноземни завод, у корист католичких југославенских поданика Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца, који на њега имају право на темељу бревеа „Slavorum Gentes”, и не противи се да све почасне повластице, које су прије припадале Аустроугарској монархији пријеђу искључиво на Краљевину Срба, Хрвата и Словенаца.

Од прихода Завода узет ће се годишње сума одређена за стипендије за славенске свећенике повлашћених бискупија, које су по уговорима о миру припале Италији (Трст, Пореч и Задар). Број и износ бит ће сваке године одређен од Свете столице.

Црква св. Јеронима, којој се признаје карактер националне југославенске цркве, остаје подређена – у њеном својству споменика историјске вриједности – надзору талијанског министарства јавне наставе према односним законским одредбама, које важе у Краљевини Италији.

Славенски свећеници из трију горе споменутих талијанских бискупија, моћи ће да пристанком ректора, према црквеним прописима, служе у цркви подједнако као и југославенски свећеници из Завода.

Црква св. Јеронима имат ће исти правни положај као и друге иноземне националне цркве.

Према горе наведеном споразуму талијанска ће влада дићи секвестар са Завода св. Јеронима за три дана послје измјене ратификације уговора за Ријеку.

Рим, 27. сјечња 1924, Бенито Мусолини”.

Талијанска је влада, према томе, испустила из руку антијугославенски инструменат св. Јеронима тек кад је осигурала насилну анексију Ријеке. Чим су, у студеном год. 1925, поново избили инциденти између Рима и Београда и фашисти почели с антијугославенским изгредима у Трсту и на Ријечи, Ватикан се побринуо да врати Завод у руке талијанским експанзионистима. У тренутку заоштравања југославенско-талијанских односа и поновног истицања талијанских претензија, ректор Завода монс. Биасоти искључио је из Завода четири југославенска питомца, а преосталу двојицу послао на одмор у домовину. Завод је практички био затворен. Није помогао ни протест неких југославенских бискупа.

Монсињору Бевамину Нардонеу, новом ректору, Ватикан је затим дао задатак, да преузме Завод и да га отргне од контроле југославенских власти. Ватикански монсињор насилно преузима просторије, па чак закључава и врата оног дијела зграде, у којем су се налазили уреди југославенског посланства. Југославенска влада протестира због тог протузаконитог поступка и изражава незадовољство, што је Ватикан именовао новог ректора Нардонеа без консултације с југославенском владом, премда је на захтјев аустроугарске владе својевремено било уведено правило, да се ректор не именује без претходног споразума с државом-покровитељицом Завода. Југославенској се влади, каже се у ноти Ватикану, не одобрава право, које је „признато поводом корака аустроугарске владе, чији су непријатељски осјећаји према југославенском народу добро познати и у чијем је било интересу, да ректор Завода не буде наш сународњак.”

Државни секретар, кардинал Гаспари, одговара на ноту југославенском посланику Смодлаки: „Што се тиче права затраженог за министра Срба, Хрвата и Словенаца, да с правом гласа присуствује састанцима управног одбора, као и захтјева у погледу народности ректора тог Завода, кардинал који ово пише, не може да та права потврди.” Југославенској влади било је, дакле, одбијено све оно што је било одобрено Аустроугарској монархији.

Завод је почео да добива све изразитију антијугославенску функцију и да служи талијанским претензијама на југославенске територије. Односи између Југославије и Ватикана почели су да се погоршавају. У Народној скупштини многи посланици захтијевали су оштар курс према Ватикану. Међу њима се нарочито истицао тадашњи министар просвјете Стјепан Радић. „*Osservatore Romano*” отворено је напао Југославију, тако да је посланик Смодлака напустио Рим. У Ватикану су одбили да приме савјетника посланства М. Јовановића, када је желио да преда акредитиве отправника послова. Избио је међународни скандал, те је Ватикан, да се отворено даље не компромитира, изразио спремност, да изглади спор. Гаспари је предложио, да се рјешење питања Завода повеже с југославенско-ватиканским конкордатом. Ову уцјену одбили су у Београду, те је питање Завода остало и даље неријешено, све до год. 1929. Тада је Римска курија одустала од намјере, да Завод даде директно,

као инструменат у руке талијанском експанзионизму, те му је признала југославенски национални карактер. У интерном устројству Завода Ватикан је, међутим, одбио југославенској влади прерогативе које је имала апостолска Аустроугарска монархија. Римска курија негирала је Београду право, да се мијеша у кадровску политику Завода, желећи да Завод сачува као свој политички инструменат. Права југославенске владе била су више материјалне и формалне, него политичке природе. Политичка оријентација Римске курије, на којој се инспирирала дјелатност Завода, заносила се експанзијом талијанског империјализма и, у другој алтернативи, рестаурацијом подунавске католичке монархије. И једном и другом курсу стајало је на путу јединство јужнословенских народа и постојање њихове државе. Зато се акција Завода св. Јеронима усмјерила првенствено на то да одржи и развија сепаратистичке покрете у Југославији и да сије раздор међу југославенске народе. На том путу Ватикан је нужно постао савезник усташтва, а Завод св. Јеронима центар одгоја усташких свећеничких кадрова. Предратни, ратни и послеријатни период дјелатности Завода обиљежен је овим стапањем ватиканске и усташке политике.

Текст је цитиран да би се утврдила урођена перфидност, лицемерје и латинско лукавство, као карактеристике активности Ватикана. Ватикану ништа не значи појединац католик или један народ, за који се тврди да је католички, уколико се верска права и потребе тог појединца или народа не уклапају у интересе ватиканске касте. Дакле, верник је негде далеко и само представља један број с којим Ватикан манипулуше. Виртуоз у манипулацијама је био Јован Павле Други, који је за своје интересе био спреман да манипулише до те мере да наређује и подстиче своје вернике да врше ратне злочине. Додуше, то и није неки посебан изузетак, јер историја хришћанства у режији Ватикана је препуна крви.

в) Капиталистички интереси Завода св. Јеронима

Најновији период активности Завода св. Јеронима, као антијугославенског и антисоцијалистичког инструмента, наставак је досљедне класне линије у политици ватиканске касте. Црквена хијерархијска каста није искориставала Завод само као политички инструменат, већ и као економску институцију. Из предратне архиве Завода види се, да су ватикански капитали били инвестирани у капиталистичке компаније и преко овог Завода, у складу с опћим системом капиларне инфилтрације ватиканског капитала. Још год. 1924, у књигама Завода се констатира, да овај посједује 695 акција у жељезничкој компанији талијанске јужне мреже и сицилијанској жељезничкој компанији, а затим обвезнице талијанског државног зајма, друштва Англо-Романа, Хипотекарног завода, зајма Bloomont и бонове банке Santo Spirito. Своје акције Завод има у великој творници Ансалдо. Изван Италије Завод је у посједу великог броја обвезница јапанског, германског, пруског и баварског зајма, затим угарског и аустријског. На крају, Завод је акционар аустријских државних жељезница, ломбардијско-венецијанске жељезничке компаније и босанско-херцеговачке жељезнице. Све ове обвезнице и акције биле су положене у Понтификалној администрацији за вјерске установе.

Из преписке, коју је тадашње југославенско посланство водило око власништва тог капитала, види се, да је ова вјерска ватиканска администрација у ствари прикривена банка, која концентрира капитале свих вјерских институција. У једном писму посланика Смодлаке стоји, да се „покретна имовина Завода, која се састоји од државних папира и других вриједности, налази депонирана у Ватикану у Понтификалној администрацији за вјерске установе.” На захтјев Ватикана посланик „се слаже потпуно с тим, да ови капитали остану депонирани при горе споменутој администрацији, с тиме да се полугодишње камате исплаћују Заводу.” Вриједност акција, којима је располагао Завод св. Јеронима, а којима је у ствари управљала Понтификална администрација за вјерске установе, износила је тада 1,5 милијун лира, што у данашњој талијанској монети износи готово сто пута више. Дјелатност Завода обиљежена је и инспирирана на тај начин и директно капиталистичким интересима.

Са којом озбиљношћу Ватикан приступа овом заводу показује цитирани текст.

г) Шпијунско – диверзантско легло

Уочи избијања Другог свјетског рата југославенска је влада изгубила сваку контролу над Заводом св. Јеронима. Нови ректор Мађерац уклонио је чак, по налогу Ватикана, југославенску заставу, а врата нове заводске зграде – коју је изградио Мусолини – била су широм отворена Павелићевој усташкој емиграцији. Усташко-клерикалне организације слале су из земље на специјализацију у Завод своје најповјереније кадрове, који су касније требали да преузму све најважније функције у црквеном апарату у Хрватској и осталим крајевима Југославије и да формирају тајне политичке и шпијунско-терористичке усташке центре.

Избијањем рата и формирањем усташке сателитске државе павелићевци преузимају и формалну власт у Заводу. Стапање усташко-ватиканских интереса прослављено је свечаним дочеком, који је Завод приредио најприје Мили Будаку, а затим Павелићу. Отада Завод дјелује на усташкој линији у непрекидном континуитету. Ректор Мађерац још и данас приређује у Заводу прославе оснотка Павелићеве „независне државе”, свечане мисе у част усташких злочинаца и даје материјална средства Завода усташкој емиграцији. Ватикански завод финансира низ усташких листова, као на примјер штампу бившег главног усташког војног свећеника Цецеље у Аустрији. У овим листовима сурађује и сам ректор Завода Мађерац. Ватикански кардинали, бискупи и достојанственици потпомажу све ове манифестације и сами судјелују у њима.

Пред конач рата дошао је из Хрватске у Рим познати усташки поп и вођа усташких „казнених” трупа Козаре, организатор покоља Срба у сјеверо-западној Босни, дон Крунослав Драгановић. Пропаст Павелићева режима била је очита, те је Драгановић добио задатак, да у Заводу организира политичко упориште, које је требало да прихвати и реорганизира усташку емиграцију, изврши многе политичке интервенције у корист сачувања и заштите Павелићевих ратних злочинаца и да реконструирани усташке групе стави у службу ватиканских антијугославенских интереса. Отада је Драгановић

доминантна фигура Завода. Функција овог усташког попа изразито је политичка и шпијунска. Подручје његова дјеловања су првенствено избјеглички логори и групације у Италији, Западној Европи и Јужној Америци.

Своју шпијунско-политичку дјелатност врши Завод међу свим емигрантским групама без разлике. Драгановић располаже посебним одобрењем, којим може да посјећује све емигрантске логоре, док Завод пред властима фингира као представништво избјеглица, те дописи „Св. Јеронима” вриједу као конзуларни документи. Како у Заводу још дјелује и т. зв. „хрватски комитет”, који одређује финансијску и другу материјалну помоћ емигрантима, Драгановићев центар може моралним и материјалним притиском повезати и подредити својој дјелатности готово све емигранте. У сваком избјегличком логору Драгановић има своје повјеренике, док се при његовом центру у Заводу налазе емисари политичких емигрантских група. Неколико свећеника и лаичких лица раде у обавјештајном центру Завода. Они кореспонденцијом или директно одржавају везе с логорским повјереницима и добављају од њих материјал. Осим тога, они подвргавају испитивању сваког новог емигранта, који је претходно обавезан, да се јави у „Св. Јерониму”.

Све обавјештајне материјале, сакупљене преко канала, који обухваћају све групе и емигрантске логоре, у Заводу сврставају и распоређују Драгановићеви сарадници у велику обавјештајну архиву. Из архиве информације се достављају ватиканском државном секретаријату и другим обавјештајним службама, нарочито талијанској и америчкој.

Драгановић и други свећеници из Завода врше јаки морални притисак на све емигранте служећи се политичким и материјалним уцјенама. Сваком емигранту, да би средио свој положај пред властима, потребна је карактеристика Завода. Да би је добио, обавезан је да ступи у Драгановићеву службу. Најповјеренијим усташама и најпоузданијим агентима међу емиграцијом Драгановићев центар даје посебну наобразбу. Политички дио курса ови прођу у Заводу, док се практична диверзантско-шпијунска обука вршила у малом мјесту *Mola di Bari* у Италији. Овдје их посебни стручњаци обучавају падобранству, шифрирању, употреби радио-станице, руковању оружјем и техници диверзије.

Ватикан је Драгановића посебном одлуком ослободио вршења свећеничких дужности, како би несметано могао да се посвети дјелатности свог центра. Врло често Драгановић посјећује емигрантске и шпијунске центре у Западној Њемачкој и Аустрији, и судјелује на конференцијама са шефовима центара, с којима – по одобрењу Ватикана – сарађује.

Обавјештајно-диверзански центар у Заводу св. Јеронима сакупља првенствено војне, политичке и економске информације из Југославије. Осим од избјеглица, ови се подаци врло често траже од свећеника из Југославије, преко разних црквених канала. Посебну пажњу посветио је Драгановић сакупљању информација о политичком, државном и приватном животу високих усташких функционера, који се налазе у емиграцији. На тај начин успио је да многе од њих подреди свом утјецају уцјенама и моралним притиском. Опћенито се сматра, да је користећи ова средства као и утјецај Ватикана Драгановић данас најутјецајнија личност међу усташком емиграцијом, утјецајнија чак и од самог Павелића.

Мрежом коју је из Завода св. Јеронима успоставио Драгановић, Ватикан диригира, као и увијек, у складу са својим економско – политичким интересима. Антијугославенски циљеви, којима је Завод увијек служио, добили су послје рата још један елемент: антисоцијализам. Економско-политичка црквена каста почела је преко Завода организовати усташке емигранте настављајући своју линију дисгрегације југославенске државе.

Дјелатност, коју је покренуо Ватикан, не ограничава се само на пасивно сакупљање шпијунских информација. У Заводу су се припремале и директне антијугославенске акције. Диверзантска група усташких злочинаца Каврана и Милоша организована је у Заводу год. 1947. да би касније била убачена у Југославију с терористичким диверзантским задатком. У Заводу је био припремљен год. 1946. и атентат на југославенску изложбу књига у Риму.

Нарочито подручје дјелатности Завода св. Јеронима је пребацивање емиграната и ратних злочинаца из Италије у Јужну Америку. Избјегличке организације дозачују путне карте искључиво Заводу, који се уједно бави и набављањем виза и осталих докумената. Завод св. Јеронима склопио је посебне уговоре с неким владама, нарочито аргентинском, о испоруци одређеног континента радне снаге. Драгановић је у вези с тим уговорима развио читаву шпекулантску организацију: убире уговорене профите од влада, којима испоручује радну снагу, а наплаћује путне карте од избјегличких организација, затим од владе у чију земљу путују емигранти, од католичких добротворних организација и, на крају, врло често и од самих емиграната. Пребацивање сваког емигранта у прекоморске земље представља за Драгановића, на тај начин, и огроман финансијски посао. Драгановић је успоставио везу с представницима власти у Италији, Њемачкој и Аустрији, а затим и у Јужној Америци, те преко личних познанстава организује шпекулацију с продајом виза и одобрења за емигрирање. Овај посао нарочито му је цвао у првим годинама послје рата, када је вршио политичке и финансијске послове пребацивањем и сакривањем ратних злочинаца, и то не само усташких. Завод св. Јеронима је на примјер, преко Драгановића, пребацио у Јужну Америку, осим Анте Павелића и многих усташа, још и ратног злочинца адмирала Лизмана, њемачког ратног злочинца генерала Галанта и белгијског фашистичког вођу „Огњених крижева” Дегрела. Завод је у то вријеме располагао високим сумама новца, тако да је често откупљивао цијеле прекооцеанске бродове. Ватикан је знао о овој активности Завода, одобравао је и диригирао њоме. Приликом скривања и пребацивања Анте Павелића и Леона Дегрела Заводу је помагао Ватикански државни секретаријат. И једном и другом фашистичком злочинцу Ватикански државни секретаријат је за вријеме њихова боравка у Италији, осигурао склониште у екстериторијалним зградама ватиканских институција. Дегрела су затим пребацили под лажним именом у Јужну Америку једним бродом свето-јеронимских избјеглица, док је Павелић одлетио специјалним авионом, у којем осим њега није било других путника. Једино су Драгановић и ректор Завода Мађерац точно знали, гдје је Павелићево боравиште – које је било неко вријеме и у самом ватиканском граду – те су они непосредно организовали његов бијег у Јужну Америку. Авион је откупљен на ватиканску интервенцију, а државни секретаријат Пија

XII побринуо се, да одговорне власти „не примијете” узлетање авиона, којим је побјегао овај ратни злочинац.

Завод још и данас материјално помаже и скрива по разним самостанима у Италији усташког ратног злочинца генерала Винка Печникара. Готово сви чланови Павелићеве „владе”, док су боравили у Италији, били су најприје по-тајни гости у Заводу, а затим у самостанима римске околице, нарочито у Frascati и Grottaferati. У то вријеме у Заводу је било формирано посебно одје-љење за фалсифицирање личних докумената и путних исправа.

Осим Мађерца и Драгановића на шпијунско-политичком плану дјелује у Заводу и монс. Антун Голик, који води евиденцију о избјеглицама, карак-теристике и картотеку на темељу које им додјељује новчану и материјалну помоћ. Свећеник Иван Кокша задужен је у Заводу за интерну контраобавје-штајну службу. Контролира дјелатност и увјерење питомца и лаика у Заво-ду, шпијунира њихово кретање, везе и пошту. О свему томе извјештава не са-мо Мађерца и Драгановића, већ и Ватикански државни секретаријат. На те-мељу тих његових података одређују се функције, које ће касније преузети питомци-свећеници из Завода.

Политичко-пропагандном дјелатношћу, публикацијама и расподелом усташке клерикалне штампе баве се у Заводу свећеници Лукас, Томас, Вите-зић и Јосип Кокша. Филип Лукас је усташки идеолог, који покушава да до-каже, како српски и хрватски народ немају ништа заједничко (премда је год. 1918. био један од најватренијих поборника југославенске идеје). У клерикал-но-усташкој штампи заговара стару ватиканску концепцију рестаурације по-дунавске федеративне државе у границама старе Аустрије. Да би учврстио свој положај, Лукас је водио и посебни дневник о пикантним авантурама чла-нова Завода, покушавајући да их уцјењује. Остали свећеници организирали су једне ноћи крађу дневника, проваливши у Лукасову собу. Поводом тога избио је велики скандал, којим се бавио и сам Ватикански државни секрета-ријат. Иван Томас, други пропагандист „Св. Јеронима”, спикер је на ватикан-ском радију за антијугославенске емисије. Витезић и Кокша повезани су с емигрантским групама у Аргентини и брину се о њиховим публикацијама. Они заступају идеју, да би требало формирати једну клерикалну политичку партију у емиграцији, која би довела све усташке и мацеговске групе под ди-ректну контролу Ватикана.

Финанцијска средства за своју дјелатност Завод св. Јеронима црпе на ра-зним странама. Први извор је сам Ватикан, затим профити од заводских ка-питалистичких акција, станарина од десет стамбених зграда, којима распола-же, Завод, приходи од миса, које Ватикан додјељује Заводу, профити од шпе-кулација с визама и пребацивањем емиграната, и на концу дотације других обавјештајних служби, које користе Драгановићеве материјале. Завод, осим тога, добива средства и од америчке католичке организације NCWC, са чи-јим експонентом у Италији, монс. Ландијем, имају директну везу Драгановић и свећеник Јосип Лончарић, представник усташке емиграције у Понтифи-калној комисији за асистенцију. Између свећеника и емиграната у Заводу често избијају сукоби око подјеле новчаних и материјалних дотација. Све-ћеници уцјењују емигранте, те већину пакета NCWC-а задржавају, како би

их касније продавали на црној бурзи. Ако емигранти протестирају, свећеници им пријете и уцјењују их политички и материјално. Шпекулације с пакетима и робом узеле су у Заводу толико маха, да је једном чак и талијанска полиција морала да интервенира и изврши претрес у Заводу. Пронашле су се велике количине прехрамбених и других артикала, које су свећеници уступали шверцерској мрежи умјесто емигрантима.

Дјелатност црквеног Завода св. Јеронима обухваћа у минијатури све политичке и економске интересе и тенденције ватиканске касте. Она иде од антисоцијализма ватиканске касте, преко антијугославенских империјалистичких претензија, све до капиталистичких и финансијских шпекулација карактеристичних за црквену хијерархију. Завод св. Јеронима је за Римску курију инструмент у опћој борби против свега онога, што угрожава њене политичке и кастинске интересе, у овом случају против консолидације јединствене државе југославенских народа и јачања њене социјалистичке функције у земљи и иноземству. Идентичном циљу Ватикан је, уосталом, подредио и све своје остале религиозне и политичке инструменте.

Какве је претензије и интересе испољила ватиканска каста према Југославији, видјело се најбоље у периоду борбе југославенских народа за национални и територијални интегритет.

Готово да нема аутора, који је истраживао и писао о Ватикану и овом заводу, а да није констатовао исто што је наведено у цитираном тексту. Наведене чињенице доказују да се ради о зликовачкој јазбини која испуњава жеље Ватикана. Све што је овај завод сачувао од одговорности за ратне злочине и геноцид над Србима током Другог светског рата, Јован Павле Други, представљен код неких биографа као борац против нацизма, искористио је за нови геноцид, односно поновљени, или враћање зликоваца на место злочина од 1991. године.

д) Увијек у служби страног империјализма

Травња год. 1952, одржан је у Загребу састанак проширеног пословног одбора епископата Католичке цркве Југославије. Било је то у вријеме најогорченијих напада талијанске иреденте и најотворенијих аспирација на југославенске територије. Понукао доминантном улогом тршћанског бискупа Сантина у тој заплетењеној фашистичкој галами, а исто тако и смјерним гласовима неких свећеничких друштава у Истри и Словенији, који су осуђивали ту недостојну раду тршћанског бискупа – упутио сам, у својству главног уредника једног загребачког листа, вршиоцу дужности предсједнику бискупских конференција монсињору Ујчићу, београдском надбискупу, молбу за интервју с неколико питања. Замолио сам га, да изнесе у свом одговору свој став и став господа бискупа према талијанским аспирацијама, шиканирању словенског живља, забрани вршења вјероисповијести на словенском језику, а нарочито према подршци, коју тршћански бискуп даје тим претензијама и дискриминацији – чак и црквеној – Словенаца и Хрвата. Такођер сам замолио надбискупа, да ми изнесе свој став према протестима истарских и словенских свећеника. Након бројних тешкоћа и саобраћаја преко портира и подворника набискупског двора у Загребу (док су иноземни новинари, који су долазили по изјаве црквених достојанственика у Југославији, наилазили у том двору

на ванредну гостољубивост, једнако као и усташки злочинци) примио сам одговор а да надбискупа нисам ни видио. Једино што је у том писменом одговору било јасно и одређено речено, јест, да надбискуп жали, што је приликом „манифестација са стране неких манифестаната дошло до оштећења католичке имовине и вријећања католичких осјећаја”.

О бискупу Сантину, дискриминацији Словенаца и оправданом протесту истарских и словенских свећеника ни ријечи. Надбискуп Ујчић (а „исто мисле и субраћа католичке бискупије Југославије”; цитирам одговор надбискупа Ујчића) затворио је очи пред антијугославенском дјелатношћу тршћанског бискупа, који је у својој работи користио све расположиве црквене инструменте. Бискупска конференција заборавила је у најделикатнијем периоду борбе југославенских народа њихова права и интегритет, као и познату предратну окружницу бискупа Сантина клеру његове дијецезе:

„У више смо наврата – писао је он – усмено и писмено упозорили часни клер дијецезе на нужност, да се употребљава латински језик у светој литургији. Сватко познаје прецизне наредбе Свете столице, као и наше, у вези с овом материјом. Оставили смо дуго времена на располагању, да би се извршила измјена (мисли на укидање старославенске службе у Истри – оп.п.), продужили смо допуштено вријеме, употребили смо стрпљивост, али смо и јасно дали до знања, да наређење, које је било тешко и тешко је обавезивало савјест, треба на сваки начин да буде извршено.

Упркос томе нису сви послушали издана наређења. Ова чињеница испуња нас боли и забринутошћу. На сваки начин, свијесни наше велике одговорности, пошто смо размотрили ствари пред Богом, одлучили смо да учинимо крај недисциплини овим декретом:

Одређујемо, да се суспендирају „*a divinis*” (забрана вршења свећеничких функција - оп.п) и *ipso facto* сви свећеници, који у нашој дијецези буду употребљавали други језик осим латинскога

1. у служењу мисе било мале или пјеване...,
2. у вршењу свих сакрамената осим питања код женидбе,
3. у литургијским молитвама приликом спровода,
4. приликом пјевања *Pange lingua* и *Oremus*, који су обавезни код свих еухаристијских благослова, свечаних и несвечаних.

Бит ће суспендирани и ректори цркава, који буду допуштали да током пјеване мисе кор одговара или пјева одређене дијелове у другом, а не латинском језику.

Овај декрет обавезује сваког свећеника, чим га узме до знања. Бискуп Антун.”

Ово кориштење црквених инструмената за гушење словенске националности и језика у Истри, која је прије рата спадала под Сантинovu дијецезу, надбискуп Ујчић и његова „субраћа католички бискупи Југославије”, нису нашли потребним да осуде. Они су и у тој прилици заступали интересе и тенденције ватиканске касте, макар они били отворено супротни интересима југославенских народа. Нису осудили Сантина, већ су се напротив прешутно с њиме солидаризирали, јер су знали, да иза акције тршћанског бискупа стоји слиједећа одлука ватиканске Конгрегације обреда у погледу гушења словенског језика у Истри:

„Бискупи треба да се брину, да у свим литургијским функцијама буде употребљаван само латински језик према рубрикама и декретима, упркос било каквом супротном обичају, који треба потпуно укинути (мисли на старославенску литургију – оп. р.). С. Cardinale Laurenti S.R.C. Praefectus”

Акција југославенских бискупа није на том подручју остала само на прешутној солидаризацији. Црквена организација била је отворено стављена у службу талијанских иредентистичких претензија, које су се идентифицирале са ширењем економских и политичких интереса ватиканске касте. Отправник послова папинске нунцијатуре у Београду, монс. Силвио Оди, вршио је у то вријеме у бискупијама на подручју Југославије активност неуобичајену у пракси католичке цркве у овој земљи. Монсињор Оди био је дипломатски представник ватиканске државе, а нипошто члан југославенског епископала или чак руководилац католичке цркве у Југославији. Његова је дјелатност ипак знатно прелазила границе његових дипломатских и нунцијских функција. Обилазио је поједине бискупске ординаријате у Хрватској, улазио у конкретна дневна питања управљања бискупијама, наметао бискупима одлуке и одређивао њихове поступке. Монс. Оди је редовно посредовао, да се на бискупске положаје у Југославији поставе најистакнутији непријатељи народних власти и социјализма. Нунцијатура ватиканске државе у Београду фактички је постала водећи центар католичке црквене организације у Југославији. Камо је тај центар усмјеравао црквену политику, показују неке акције монс. Одија.

Фашистичка је власт у Истри, уз подршку Ватикана и монс. Сантина, укинула – како то показују и напријед цитирани документи – старославенске обреде на глагољици. Укинула је глагољицу, једнако као што је покушала да ишчупа славенски језик из уста Хрвата и Словенаца, који су робовали у Италији. Нижи истарски свећеници, на захтјев својих вјерских сљедбеника, поново уводе глагољашке црквене обреде. Била је то природна жеља вјерника Хрвата и Словенаца, да коначно послуже двадесет година јавно проговоре својим језиком, да и ту покажу, како су савладали покушај денационализације и како им матерњи језик није ишчупан из уста. Свећеници су се, удовољавајући овој жељи, служили правом вршења обреда на глагољици, што су морали да одобре папе Леон XIII, Пије X а које предвиђа и Конкордат између старе Југославије и Ватикана. Међутим, нашао се онај, тко је желио да овјеквјечи фашистичку талијанску денационализацију Истре, којем је сметала животна снага и отпорност славенског живља и језика у Истри: ватикански представник монсињор Силвио Оди.

Отправник послова папинске нунцијатуре у Београду упутио је пазинском бискупу-администратору Нежићу писмо, којега извод гласи:

„Апостолска Нунцијатура Београд, бр. 71/3/50

Пречасном и преузвишеном господину

Др. Драгутину Нежићу, апостолском администратору

Пазин

Апостолској нунцијатури је јављено, да се у неким истарским жупама уводи употреба старославенског језика.

Нека твоје пречасно господство благоизволи у име нунцијатуре упозорити те свећенике, да није допуштено ни бискупима, а још мање свећеницима, уводити било што ново у литургију, осим ако буде дан и изричито подијељен пристанак Свете столице.”

Бискуп Нежић пренио је ову инструкцију окружницом број 565/51 истарским свећеницима. Карактеристично је, да се ова антијугославенска акција водила по инструкцијама Ватиканског државног секретаријата, значи политичко-дипломатског тијела, а не религиозних конгрегација. То још више истиче изразито политичке циљеве ватиканске касте.

Не само у Истри. И неки сплитски свећеници тужили су се на монс. Одија, због његова става према глагољци. Оди је за вријеме свога боравка у Сплиту приговарао свећеницима, што врше обред глагољциом, тврдећи да она разбија универзализам католичке цркве. А што монс. Оди и ватиканска каста разумијевају под „универзализмом цркве”, показује и околност, да је папински нунциј захтијевао од бискупа Нежића, да у Истри свакако уведе проповиједи на талијанском језику, чак и тамо гдје нема Талијана.

Зашто је Ватикану сметало славенско богослужје у Истри? Глагољца, старославенско писмо, један је од најснажнијих доказа, да је Истра славенска. У Истри се већ у X стољећу увело глагољање у богослужју, а из XIV стољећа имамо већ на глагољци „Берамски мисал” и „Легенде” (*Fragmenta glagolitica pisinensia*). Год. 1395, у Истри је на глагољци написан и „Развод међу Кожљаком и Мошченицама”. Год. 1592, поречки бискуп извјештава Римску курију, да сво његово свећенство служи на славенском језику. Год. 1593, бискуп из Пичња извјештава Ватикан: „У овој су бискупији већина свећеника Илири и служе обреде на свом језику, не познавајући латински.” Год. 1650, на Синоду Поречке бискупије констатира се: „Велики дио свећеника не зна не само латински, него ни обични талијански језик.” Тршћански бискуп јавља папи, год. 1603, да се његови свећеници „већином служе славенским ритуалом”, а копарски бискуп каже, год. 1655, да у његовој дијецези свећеници не знају ни латински ни талијански.

Ови су документи били у супротности с економско-политичким интересима Римске курије, као и с интересима талијанског империјализма, те је она тако брзо интервенирала, да би спријечила вршење обреда глагољциом.

Укидање глагољице није једини плод фашистичке окупације славенских крајева, што га је Ватикан желио овјековјечити. Свећенство Крчке бискупије тражило је послуже ослобођења Истре и отока од Ватикана, да се отоци Црес и Лошињ једном промеморијом врате Крчкој бискупији, којој су припадали кроз историју.

Тек послуже Првог свјетског рата – када су Црес и Лошињ анектирани Италији – Ватикан је све отоке, на захтјев Мусолинијеве владе, припојио такођер анектираној Задарској бискупији, с којом ни географски ни историјски нису повезани, осим што су заједнички допали под талијанско ропство. Захтјев свећеника Крчке бискупије Ватикан је одбио и задржао подјелу, која је била уведена на захтјев талијанске владе. Акт Ватикана је чак и свећенство Цреса и Лошиња и Крчке бискупије схватило као подршку реваншистичким претензијама и ревендикацијама талијанског империјализма.

Исту судбину доживио је у Ватикану и захтјев сењских свећеника да се уједини Сењска и Ријечка бискупија, које су у историји увијек биле једно тијело, а Ријечка је основана тек за вријеме талијанске окупације Ријеке. Какви су разлози могли постојати, да се задржи Ријечка бискупија, ако не тежња и нада Ватикана, да ће Италија поново окупирати Истру и Ријеку? Не наводи нас само ово на такав закључак. Ријечка и Задарска бискупија још су и данас без свећеничког каптола. Каноници ових бискупија – све Талијани – налазе се већ више година у Италији, камо су иселили. Њихова мјеста у Каптолу остала су празна. Римска курија, међутим, не допушта задарском и ријечком бискупу да изаберу нове канонике, јер су та мјеста навадно попуњена свећеницима, који се налазе у Италији. Ватикан, значи, рачуна с повратком тих свећеника, рачуна с враћањем талијанске окупације југославенских крајева. У свијетлу тих чињеница није било тешко објаснити одговор надбискупа Ујчића на моја питања и став његове „субраће бискупа”. Они су били присиљени да искористе све црквене инструменте, како би потпомогли претензије и интересе ватиканске хијерархијске касте. Задарски бискуп Гарковић био је позван, да забрани групи задарских свећеника да пошаљу протестно писмо бискупу Сантину у Трст. Бискуп-администратор Ријечке бискупије Сребрњић тражи од свећенства, да организира прославу 25-годишњице оснутка дијецезе, премда је познато, да је она формирана на Мусолинијев захтјев и да је имала циљ, да се истакне територијално отцјељење Ријеке од југославенског територија и да се што успјешније денационализира ријечко становништво.

У свим тим акцијама ватиканска каста и њени инструменти нису никада крили свој класни и кастински менталитет. Ватикански орган „L'Osservatore Romano” је у чланцима Фредерика Алесандринија отворено писао о непомирљивости католика према социјалистичкој власти у Југославији, што је одмах наишло на послушни одјек у органу загребачког Каптола „Горе срца”. Овај је објавио чланке под насловима „Власт у друштву”, „Закони” и „Католичка црква против револуције”, у којима се показао сав конзервативизам црквене политике и отпор према свим прогресивним социјалним реформама. Ови чланци су у ствари освијетлили позадину антијугославенске акције Ватикана: ради се, прво, о идентификацији економско-политичких интереса ватиканске касте и талијанских капиталистичких и експанзионистичких кругова и, друго, о непомирљивости економских и политичких интереса ватиканске капиталистичке класе са социјалистичком револуцијом и економско-социјалним преображајем у Југославији, који у име друштвеног прогреса негира и одузима изабљивачке посједничке позиције црквеној хијерархији, негирајући јој уједно и право политичке акције, која – с обзиром на карактер црквене касте – може бити само класна и капиталистичка, супротна социјалистичким интересима југославенских народа. Кад би политика ватиканске касте била инспирирана религиозним мотивима и потребама ширења религиозних осјећаја у масама, онда она очито у Југославији не би примјењивала антијугославенску, антинационалну и антисоцијалистичку политику. Напротив, настојала би да акцију цркве усклади с интересима југославенских народа, јер би на тај начин могла рачунати и на њихово веће повјерење у цркву и већу приврженост религији. Римска црквена каста усклађује, међутим, своју

политику са својим партикуларним политичким и економским интересима, који – с обзиром на то, да су класни и изабљивачки – долазе у отворени сукоб с интересима југославенских народа. Користећи се у својој утилитаристичкој политици црквеним инструментима и организацијама, ватиканска каста компромитира пред југославенским народима и позиције саме религије. Она од тога ипак не преза, што је најбољи доказ, да су њени циљеви и интереси економски, друштвено-класни и политички, а не религиозни. Односно, религиозни тек утолико што се користе вјерским инструментима за друге, материјално-политичке циљеве.

Ватикану је све дозвољено, јер одлучује о животу и смрти, а одлучује јер је за њега вера новац.

11.

У књизи „Ватиканска дипломатија”, аутор др Вјекослав Цврље, издавач „Школска књига – Кршћанска садашњост” Загреб, штампа „Графички завод Хрватске”, 1992. године, објављен је следећи текст:

11. 1. На страницама од 18 до 20

Такозвано римско питање

Пије IX није хтио пристати на концилијацију и отворио је тзв. римско питање. Талијанска влада је покушала једнострано, законом о гаранцијама, који је одобрио талијански парламент 1871. године, средити односе са Светом столицом. Тим законом папина личност је проглашена светом и неповредивом. Папа и даље задржава ватиканску и латеранску палачу са свим депандансама и Castel Gandolfo. Зграде у којима папа борави и гдје се одржава конклава или концил неповредиве су, као и папински уреди. Папа је слободан у обављању духовне функције и има право комуницирања с цијелим свијетом. Код папе акредитирани посланици уживају повластице које по међународном праву припадају дипломатским представницима. Међутим, папи није признато посебно државно подручје.

Папинска држава била је, до 1870, године права држава и субјект међународног права, а папа је био њезин суверен. Међутим, и након 1870. године папа је могао измјењивати дипломатске представнике с појединим државама, а питања католичке цркве су се уређивала конкордатима. Папа је и даље слао и примао посланике и склапао међународне споразуме те имао сувереност *suī generis* без обзира на то што није имао државни териториј. Сматран је субјектом међународног права, иако с ограничењима, јер због недостатка државног територија није се могао упуштати у неке међународне послове (32) Јурај Андраси, Међународно право, Загреб, 1949. стр. 73-74).

Леон XIII – присталица нове социјалне доктрине цркве

За понтификата Леона XIII (1878 - 1909) опет је подигнут морални и дипломатски углед папинства и повећан је број дипломатских представништава код Свете столице, укључујући и некатоличке земље. Побољшани су односи Свете столице с Њемачком. Њемачки канцелар Бизмарк обуставио је тзв. Културкампф против католичке цркве и њезине политичке странке, пошто је папа успоставио с њим контакт и, на Бизмарков приједлог, посредовао у њемачко-шпањолском спору у вези с Каролинским отоцима. Вјеројатно

је зближење Свете столице и њемачког Рајха било мотивирано сузбијањем револуционарних врења у Еуропи, започетих у Француској, и избијањем радничког устанка у Паризу (Паришка комуна) за пруско-француског рата.

„Леон XIII је папа који је католичку цркву увео у свијет што га је родила револуција (француска, оп. В. Ц) и подузео покушај да цјеловиту традицију помири с модерним духом те отворио нову епоху у повијести католичке цркве” (Oskar Kohler) (33) Н. Jedin, Велика повијест цркве, св. VI/2, стр. 11 - 12).

Леон XIII аутор је социјалне енциклике „*Regum novarum*” (1891), која се бави положајем и проблемима радника у индустријском друштву капитализма, тј. радничким питањем, које је третирао као дио опће обнове друштва на темељима неосколастичког друштвеног наука. Критици подвргава либерални капитализам (због начина кориштења приватног власништва) и социјализам (због захтјева за укидање приватног власништва), те заговара мир међу класама.

У тежњи за помирењем католицизма и сувремености, Леон XIII је радио на „кристијанизацији модерног и модернизацији кршћанског живота” (J. Schmidlin) (34) Ибид. стр. 12). Успио је средити односе не само с Њемачком, него и са Шпањолском и Португалом. Сусрео се с проблемима у славенским земљама. Склопио је споразум с православном Русијом због положаја католика у тој земљи (35). Поткрај 19. стољећа било је у Русији око десет милијуна католика од којих шест милијуна у Пољској и око три милијуна унијатских Украјинаца. Ибид.стр. 163 и 169), али је у Пољској, подијељеној и приклијештеној између русификације и германизације, те идентифицирања пољске католичке цркве и нације, наишао на сложену ситуацију, па су се Пољаци осјећали препуштенима својој судбини.

„Хрвати и Словенци су као и Пољаци свој идентитет нашли у повезаности конфесионалности и националности (36) (Х. Једин, „Велика повијест цркве”, св. VI/2, стр. 14)”.

На Завод св. Јеронима *pro gente croatica* (у Риму) папа је гледао као на једно од средишта за будуће сједињење кршћанских цркава (западне и источне). Међутим, он није замишљао међусобно разумијевање одијељених кршћана једних за друге, него покрет обраћања и у том смислу је усмјерио своје потезе према Русији и Балкану (37) (Ибид. стр. 18).

Леон XIII је био окупиран неријешеним римским питањем. За њега је Рим био свети град и средиште једне свјетске цркве и њезина врховног поглавара неподложног иједној власти. Сањао је о свјетској улози папинства које је обликовало кршћански запад и које би преузело повијесну задаћу као у средњем вијеку. Његови су узор били папе Гргур VII и Иноцент III (38) (Ибид. стр. 18-19).

Међутим, понтификат Леона XIII не може се разумјети ако му се као циљ назначи „власт католичке цркве над човјечанством” (W. Goetz), осим ако се власт „не схвати у оном међусобном прожимању религиозних и политичких појмова које је било карактеристично за политичку теорију Запада прије но што се је распала у касном средњем вијеку” (Oscar Köhler) (39) Ибид., стр. 24).

Леон XIII је ушао у повијест јужнословенских народа због конкордата који је склопио с књазом Црне Горе Николом I (1866), а томе је придонио бискуп Ј. Ј. Штросмајер (40) (Р. Ј. Драгичевић, „Уговор Свете столице с Књажевином Црном Гором 1866”, Цетиње, 1940. То је први конкордат Ватикана с једном славенском државом. Било је одобрено богослужје на старославенском језику, против чега је протестирала царска влада у Бечу).

Леонов наслједник Пије X такођер је везан за повијест јужнословенских народа због конкордата који је Света столица потписала са Србијом 1914. године.

Међутим „у експанзији Хабсбуршке монархије у Дунавски базен и на Балкан папа је гледао брану против православног славенства, особито Русије” (Роџер Ауберт), али и брану против њемачког протестангизма (41) X. Једин, Велика повијест Цркве, св. VI/2, стр. 495). За понтификата Бенедикта XV који је владао у доба Првога свјетског рата, Света столица се при крају рата нашла пред новим опасностима: Октобарском револуцијом у Русији и револуционарном ситуацијом у Еуроци, којима се Ватикан супротстављао у спреси с капиталистичким државама Запада.

Наслједник Бенедикта XV био је Пије XI.

Овај текст обухвата период дипломатских активности Ватикана од 1870. до 1918. године. За овај елаборат је важно да се у тексту износе подаци о закључењу конкордата Ватикана и Црне Горе, 1866. године и Ватикана са Србијом 1914. године. Интересантно је да је те исте године Ватикан замерао Аустроугарској што није раније и жешће казнила Србију и Србе. Таква је латинска дипломатија Ватикана. Она је била идентична и за време понтификата Јована Павла Другог. Стално се говорило о екуменизму, а истовремено су се подстицали сви који су желели да униште православље на Балкану, а све је то праћено или је имало за последицу ратне злочине.

11. 2. На страницама од 20 до 23 налази се текст:

Латерански споразуми – измирење Италије и Свете столице 1929. године.

Пије XI дошао је на папинско пријестоље исте године (1922) кад је Мусолини дошао на власт у Италији.

Папа је оцијенио да фашистички вођа (дуче) тежи измирењу талијанске државе са Светом столицом због јачања свог унутрашњег и вањског положаја. Још прије Латеранског споразума, Мусолинијевом наредбом враћено је распело у школе и судишта, а конфесионалне школе су изједначене с јавним школама, у основне школе је уведена обвезна настава вјеронаука, повећане су државне субвенције за црквене потребе итд. Мусолинијев режим се показао спремним да ревидира законодавство о цркви према жељама хијерархије католичке цркве и Свете столице, која је заузврат жртвовала Народну странку (Partito popolare) и њезиног лидера дон Стурза. Остала је, међутим, Католичка акција.

Мусолинијеве мјере гледе реформе законодавства о цркви папа је увјетовао рјешењем „римског питања”, а то би значило „успоставу папинске контроле над талијанском политиком” (42) (X. Једин, „Велика повијест цркве”, св. VI/2, 34. поглавље: Роџер Аубер, „Римско питање и талијански католицизам”, стр. 469).

Тек тзв. Латеранским споразумима наступа фаза измирења (*conciliazione*) Италије и Свете столице. Постојала је узајамна корист за регулирање односа цркве и државе, иако је према папином мишљењу корист за фашистички режим била много већа.

Након трогодишњих преговора закључен је 11. 2. 1929. Латерански споразум с аранжманима о стварању Државе Града Ватикана (*Stato della Citta del Vaticano*), о конкордату и финансијској конвенцији.

Латеранским уговором Света столица и Италија признале су да требају уклонити узроке међусобног спора и регулирати узајамне односе, да се Светој столици осигура правна ситуација, која би јој гарантирала апсолутну независност у обављању њезине мисије у свијету и омогућила коначно рјешење „римског питања” насталог 1870. године анексијом Рима од Краљевине Италије под савојском династијом.

Да се осигура независност Свете столице и њезина сувереност на међународном пољу, на папин је захтјев настала Држава Града Ватикана.

У чланку 1, Латеранског уговора Италија признаје и поново потврђује начело из Устава Краљевине од 1848. године, према којему је католичка религија једина државна религија.

У чланку 2, Италија признаје суверенитет Свете столице на међународном плану као атрибут који јој природно припада у складу с традицијом и захтјевима њезине мисије у свијету.

У чланку 3, Италија Светој столици признаје пуно власништво, искључиву и апсолутну власт, суверену јурисдикцију над Ватиканом у његовом постојећем опсегу са свим депандансама... Границе Државе Града Ватикана назначене су у анексу I Уговора.

У чланку 8, Италија проглашава папину личност светом и неповредивом.

У чланку 12, Италија признаје Светој столици активно и пасивно право посланства према правилима међународног права. Посланици код Свете столице имају дипломатски имунитет и привилегије. Успостављају се нормални дипломатски односи Италије и Свете столице. Папински нунциј у Италији је доајен дипломатског збора према обичајном праву признатом актом Бечког конгреса од 9. 6. 1815.

У чланку 24, Света столица, гледе суверенитета који јој припада на међународној домени, изјављује да не жели судјеловати у свјетовним супарништвима између држава и на међународним конференцијама о тим питањима, осим ако јој се спорне стране споразумно не обрате за њезину мисију мира или ако Света столица сматра потребним послужити се правом упорабе свог моралног и духовног утјецаја.

Ватикански Град је у статусу неутралног и неповредивог територија.

У чланку 26, Света столица изјављује да је коначно ријешено „римско питање” и признаје Краљевину Италију с Римом као пријестолницом талијанске државе. Италија признаје Државу Града Ватикана под суверенитетом папе. Укида се Закон о гаранцијама од 13. 5. 1871. године (43) Др Милан Бартош, „Међународно јавно право”, „Култура”, 1954. стр. 489-491. Латерански уговор. Paul Poupard, „Connaisance du Vatican, Ed. Beauchesne”, Paris, 1967. стр. 29-41. Marcel Merle - „Christine de Montclos, L'Église catholique et les relations internationales”, Centurion, 1988, стр. 21-26).

Стварање Државе Града Ватикана

По основи Латеранског уговора успостављена је Држава Града Ватикана на малом простору од 0,44 четворна километра површине (44 ха) која, осим базилике св. Петра и Апостолске палаче, палаче Гувернатората, ватиканских музеја, галерија, капела, Библиотеке и других објеката, обухваћа комплекс од око шест цркава и педесетак палача, укључујући Латеран и папину љетну резиденцију Castel Gandolfo. Неке од тих цркава и објеката су изван Ватиканског града и имају екстериторијалност (44) Ријеч је о базиликама: Santa Maria Maggiore, San Giovanni in Laterano, San Paolo fuori le mura и другима, те о палачама Palazzo Lateranense, Palazzo Barberini, Palazzo di San Callisto in Transtevere и др. Castel Gandolfo налази се такођер изван Ватикана. (Видјети: Paul Poupard, „Connaisance du Vatican”, Paris, 1967. стр. 29-32).

Установљење макар и минијатурне ватиканске државе имало је као циљ не само осигурање несметаног обављања духовне власти папе и Свете столице, него и признање обнове њихове свјетовне власти sui generis те истицање дуализма њихове власти – духовне и свјетовне.

На дан ратификације Латеранског споразума, 7. 6. 1929, службени ватикански лист „Acta Apostolicae Sedis” објавио је конститутивне законе Државе Града Ватикана. Уз основни закон Ватиканског Града и закона о изворима права, остали закони регулирају право грађанства и боравка, административну, господарску и професионалну организацију, као и јавну сигурност.

Од житеља Ватикана, чији број варира од 1 100 до 1 500, само мањи дио ужива ватиканско држављанство. То су прије свега кардинали, функционари ватиканске администрације и дипломатски представници Свете столице.

Ватиканско држављанство везано је за посебан статус у вези с обављањем функција у служби Свете столице и заправо има привремени карактер. Већина административног особља у Ватикану су црквене особе.

Посебан административни орган Државе Града Ватикана је Гувернаторат на челу с гувернером. Састоји се од главног тајништва и дирекција. Опћи секретаријат обухваћа неколико уреда: за опће послове, правни и персонални уред, уред за филателију и нумизматику, за пошту, трговину и за надзор. Ту су и главне дирекције за споменике, музеје и галерије, за техничке службе, за Радио Ватикан, који има непрекидне емисије на 33 језика за цијели свијет. Постоје дирекције за господарске и санитарне службе, за опсерваториј, за археолошка истраживања и за понтификалне виле. Такођер постоје судови. Посебан организам је биро за тисак, гдје се одржавају конференције за новинство, али под надзором Државног секретаријата који контролира све ватиканске публикације и листове, као и радио (45) (Ибид. стр. 32 - 41).

Закључење конкордата између Италије и Свете столице

На приједлог Свете столице Латерански уговор је био комплетиран конкордатом којим се регулирају односи талијанске државе и католичке цркве.

Италија осигурава католичкој цркви слободно вршење духовне власти, слободно и јавно обављање култа, као и јурисдикцију у црквеним стварима у складу с нормама конкордата.

Признат је свети карактер „вјечног града” као бискупског сједишта понтифекса и центар католичког свијета.

Света столица слободно кореспондира с бискупима, клером и цијелим католичким свијетом, а бискупи слободно комуницирају с клером и вјерницима...

Приликом именовања бискупа Света столица саопћава талијанској влади име кандидата, да би се осигурала политичка подобност.

Бискупи присежу заклетву вјерности шефу државе. Талијанска држава признаје црквеном браку цивилно важење.

Одобрава се религиозна настава у основним и средњим школама.

Талијанска држава признаје организације Католичке акције и њихово дјеловање изван било које политичке странке, а под надзором црквене хијерархије, ради ширења католичких начела.

Света столица свећеницима забрањује чланство или дјеловање у било којој политичкој странци.

Католичке школе и заводи изједначени су с државнима, чиме је осигурана државна потпора (46) *Concordato 1984.*, Ed. Quattro Venti, Urbino, 1985. стр. 220 - 229. - *Concordato tra la Santa Sede e l'Italia stipulato l' 11 febbraio 1929*).

Прихваћање Латеранског споразума, 1929. године, било је, према мишљењу професорице канонског права *Ombrete Fumagali Caruli*, резултат политичке ситуације у којој се наметао фашизам и којему је одговарало помирење (*conciliazione*) с католичком црквом.

У либералном и демократском раздобљу увијек је била присутна тенденција државе за одвајањем од цркве. Међутим, фашистичка држава заузела је 1929. године супротан став за регулирање односа с црквом.

У писму Свете столице, од 4. 5. 1926, у вези с преговорима с фашистичком владом, стоји: „Фашистички режим је превладао преседане либерализма и одбио принцип религиозног агностицизма државе, као и начело одвајања цркве од државе” (47) *Ombretta Fumagalli Carulli, I patti del Laterano*, књига *Concordato 1984.* стр. 43).

Либерали су тврдили да је Закон о гаранцијама споменик политичке мудрости, а фашисти су говорили да је Латерански споразум споменик националне величине. Но, фашистичка држава се није одрекла (као ни католичка црква) одгоја омладине, и то је сматрала саставним елементом фашистичке политичке доктрине. Избијали су сукоби због дјеловања Католичке акције. Папа Пије XI поручио је Мусолинију да држава није створена да уништи обитељ и појединца и да она не мора одгајати освајаче. Папа је изјавио да је Латеранским споразумом Италија враћена Богу, а Бог Италији.” (48) (Ибид. стр. 51).

За католичку цркву су важна достигнућа у Конкордату: цивилно важење црквеног брака и црквене јурисдикције о браку (чланак 34); затим је значајан резултат слобода дјеловања Католичке акције, вјеронаук у школама (искључујући само више школе, односно свеучилиште).

Након потписивања Латеранског споразума у релативно кратком року сукобиле су се концепције фашистичке државе и концепције католичке цркве гледе образовања омладине. То је изражено у папиној енциклици „*Non abbiamo bisogno*” (1931).

Ваља споменути да је Пије XI склопио више конкордата (18), а 20. 6. 1933. конкордат с нацистичком Њемачком. Кад је нацизам показао расистичко и антикршћанско лице и подузео репресивне мјере против цркве, то је за папу био алармни знак, па је објавио енциклику „Mit brennender Sorge” с критичким тоновима против нацистичке идеологије, али уз избјегавање коначног лома с Хитлеровим режимом.

У мноштву чињеница које се износе у тексту, за овај елаборат су од посебног значаја оне о садржини члана 24 Латеранског споразума и подаци о пренаглашеним елементима теократизације Италије. Ради успостављања суверенитета, који припада Ватикану на међународном нивоу, Света столица је изјавила да преузима обавезу „да не жели суделовати у световним супарништвима између држава и на међународним конференцијама о тим питањима, осим ако јој се спорне стране споразумно не обрате за њезину мисију мира или ако Света столица сматра потребним послужити се правом употребе свог моралног и духовног утицаја”. Дакле, Ватикан, односно Јован Павле Други, није смео да се меша у световна питања, па према томе ни у политички процес решавања проблема на територији Југославије од 1991. године, а то је чинио свим средствима, како непосредно тако и преко својих сателита. Ако је нашао за сходно да се умеша и употреби свој морални и духовни утицај, онда мора да се констатује да га је тако искористио да су резултати његовог мешања ратни злочини, а да ни једно отворено питање није решено.

11. 3. На страницама 58 и 59 објављен је текст:

Посредовање Ивана XXIII у тзв. кубанској кризи

Тек што је II ватикански концил, тако рећи, почео (11. 10. 1962), избила је тзв. кубанска криза и пријетња трећег свјетског рата, па се чак помишљало на прекид Концила.

У другој половини листопада 1962, инсталиране су совјетске нуклеарне ракете средњег домета на Куби, па су према њој пловили конвоји совјетских трговачких бродова. Тек изабрани предсједник САД Џон Кенеди захтијевао је, 22. листопада, од совјетског лидера Хрушчова да СССР демонтира и повуче ракете с Кубе, а уједно је објавио и блокаду Карипског мора те налог да америчка ратна морнарица заустави и прегледа совјетске бродове у блокираној зони. Истодобно су америчке оружане снаге биле спремне за инвазију на Кубу. Било је очито да су се двије нуклеарне силе кретале на ивици рата с несагледивим посљедицама катаклизме.

Иако ни Хрушчов ни Кенеди нису жељели рат, упали су у слијепу улицу. Кенеди је смишљао како би обуздао милитантне „јастребове” који су захтијевали војну инвазију на Кубу. Хрушчов, који је такођер водио битку с групом „тврђих”, обавијестио је Кенедија да је спреман на компромисно рјешење.

Папа Иван XXIII упутио је, 20. 10. 1962, с Концила поруку свијету у којој се, међу осталим, говорило да „нема човјека који не мрзи рат и који жарко не чезне за миром и да црква не престаје проглашавати своју жељу за миром и своју лојалну сурадњу сваком искреном настојању за мир” (120) (Банкарло Зизола, Утопија папе Ивана XXIII..., стр. 14).

То је било прво упозорење за судбину свијета, иако није изричито споменут спор САД и СССР.

Иако Света столица није имала дипломатске односе са САД и СССР, ипак је подузела хитну дипломатску акцију, и користила се разноврсним каналима да би омогућила миран расплет кризе. У томе је судјеловао, по Кенедијевој препоруци, амерички новинар и издавач Норман Коусинс, пријатељ америчког предсједника. Коусинс је дјеловао преко православних и католичких свећеника, који су тада судјеловали на једном знанственом скупу у САД, те су на Коусинсову сугестију телефонски контактирали с Москвом и Ватиканом. Требало је добити пристанак папе и Хрушчова за папино посредовање између америчког предсједника и совјетског лидера. Било је изгледа за успјех папине посредничке акције, јер је Иван XXIII представљао изузетну моралну личност, без политичке пристраности, и као такав био је прихватљив за обје стране, тј. да из неприлика изиђу без осјећаја поражености.

Папа је, 24. листопада, са својим сурадницима, супститутом тј. замјеником државног тајника Анђелом дел Аквом и монс. Iginom Kardinalcom припремио текст мировне поруке за Москву и Вашингтон, која им је одмах била послана преко совјетске и америчке амбасаде у Риму.

У папиној је поруци, међу осталим, стајало: „Свјесни смо великих обавеза оних на којима лежи одговорност власти... Преклињемо све оне који владају да не остану глухи на зов човјечанства за миром... Нека подзму све што је до њих да спасу мир. Тако ће ослободити свијет страха рата чије ужасне посљедице нитко не може предвидјети. Нека наставе преговарати, јер лојалан и отворен разговор велико је свједочанство за савјест сваког појединца и пред повијешћу. Промицати, помагати, прихваћати разговоре на свим разинама и у свако доба правило је мудрости и разборитости која доноси благослове неба и земље”. (121) (Ибид. стр. 129-131).

Радио-Ватикан је 25. листопада саопћавао о мировној поруци папе с нагласком на нужности преговора. Папин апел за мир објавила је и совјетска „Правда”. Слиједила је размјена телеграма и писама Хрушчова и Кенедија. Хрушчов је тражио од Кенедија обавезу да САД неће извршити инвазију Кубе и, заузврат, нудио обвезу да ће СССР одмах повући ракетно оружје с Кубе. Договор је постигнут 28. листопада, уз напомену да се преговори о опћим проблемима разоружања и детанта наставе у УН.

Оба државника су захвалила папи Ивану на његовом драгоценом доприносу за очување свјетског мира.

Ово је један од ретких примера када је мешање ватиканске дипломатије донело позитиван резултат. То је било могуће зато што је Иван XXIII покушао да разреши проблеме унутар Римокатоличке цркве, а не да се примарно меша у световне послове. За њега су били спорни ватиканска каста, верска и црквена питања и жеља да се спере љага са Римокатоличке цркве, која је била у коалицији са фашизмом и нацизмом.

Овај текст се цитира као пример како и докле може да се користи морални и духовни утицај. Нажалост, Јован Павле Други ово није радио, већ је прекорачио све границе и директно, не само утицао, него наредио расплет неспоразума на територији Југославије путем насилне сецесије и ратних злочина. Дакле, Јован Павле Други не може ни по једном критеријуму да се нађе на страни где је био Иван XXIII, већ само тамо где су били Пје XI и Пје XII”.

11. 4. На страницама 98 до 100 објављен је текст:

Процеси интеграције Европе

Монс. Касароли се осврће на европске интеграцијске процесе. О чему је ријеч?

Било је неизбјежно да се подјела Европе на два идеолошко-политичка блока конкретизира у војним блоковима. Војнополитички блок Сјеверноатлантски савез (НАТО) основан је 4. 4. 1949. Осим европских земаља – Француске, Велике Британије, Италије, Бенелукса, Грчке, Турске и Исланда – приступиле су му САД и Канада. Године 1955, у совјетској је орбити основан војнополитички блок Варшавски уговор, закључен између СССР-а и Пољске, Чехословачке, Бугарске, Мађарске, ДР Њемачке, Румуњске и Албаније.

Године 1949. основано је Вијеће Европе под утјецајем Европског покрета, проширивши се на више од двадесет западноевропских земаља, сродних по друштвено-политичком уређењу, ради сурадње на политичком, економском и културном пољу, као израза интеграцијских процеса. (195) Органи Вијећа Европе су: Комитет министара и Парламентарна скупштина од представника државних парламената. У склопу Вијећа Европе донесене су конвенције (више од 20), као Европска конвенција о правима човјека, конвенција о мирном рјешавању спорова, о културној размјени, о заштити околиша и др. Прве земље чланице Вијећа Европе су Белгија, Данска, Француска, Ирска, Италија, Луксембург, Низоземска, Норвешка, Уједињено Краљевство и Шведска. Оне су потписале споразум о оснивању Вијећа Европе 5. свибња 1949. Република Хрватска је затражила да буде пуноправна чланица Вијећа Европе, што би могла постати тијekom 1992. или 1993).

Европска економска заједница, данас Европска заједница, основана 25. 3. 1957, Римским уговорима, треба остварити процес интеграције преко заједничког тржишта земаља-чланица и омогућити слободан промет робе, радне снаге и капитала, затим укидање царинских баријера те ускладити аграрну, фискалну, монетарну и социјалну политику. Уговором о оснивању ЕЕЗ било је предвиђено стварање заједничких институција шест земаља тзв. Мале Европе: Француске, Италије, СР Њемачке, Белгије, Низоземске, Луксембурга, а касније се број земаља чланица повећао, јер су у Европску заједницу примљене: Велика Британија, Ирска, Данска, Грчка, а у новије вријеме Шпањолска и Португал (196) Европска заједница (ЕЗ) има неколико институција: Еуроатом, Европска инвестицијска банка, Фонд за развој прекоморских територија, итд.

Света столица је 1970. године успоставила дипломатске односе с Европском заједницом именујући нунција, а код Вијећа Европе именовала је сталног проматрача.

Монс. Касароли наводи да је послијератна ватиканска политика тежила уједињењу Европе. Спомине и замисли Черчила који је сматрао да „стварна гранична линија између Европе и Азије не чини ланац планина и природна граница, већ сустав идеја тзв. западна цивилизација”. Цитира и Де Гола који је заговарао „Еуропу од Атлантика до Урала”. Наводи ријечи Павла VI, који је 9. 11. 1963. рекао судионицима конференције Европског покрета: „И ми смо за уједињену Еуропу” (197) (Insegnamenti di Paolo VI., Libreria Editrice Vaticana, св. 1., 1963).

Поставља се питање на којим се разлозима заснива такав став који не протурјечи дистанцирању од супротстављених група и преокупацији за мир?

С тим у вези знаковите су ријечи Павла VI, упућене 29. 4. 1967, Скупштини Института за проучавање Еуропа (о теми Западна Еуропа и земље Истока): „Ви сте се определијели за једно од основних полазишта о којима може овисити коначна организација еуропског друштва. Света столица је с вама у овом истраживању путова који би могли водити лојалном и дубоком зближењу” (198) (Ибид).

За папе – и не само за њих – духовна баштина Еуропа има коријене у заједничком кршћанском наслеђу које је карактеристичан елемент, у конститутивном смислу, еуропске цивилизације, с богатством мисли, културе, умјетности, јуридичких и етичких концепција, која је великим дијелом остала и тамо гдје је због разних догађаја изолирана религиозна основа еуропске баштине. То придоноси цијепану континента. Према Касаролију, једина алтернатива да једна изравно еуропска организација буде остварива јест поступно уклањање тачака размимоилажења и тражење додирних ради заједничких напора у заједничком интересу.

Очито је да за Свету столицу уједињење Еуропа не може бити конципирано у супротстављању уједињењу свјетске заједнице, већ само у хармонији с њом и у њезиној служби. Уједињавање Еуропа мора бити усмјерено на избегавање сукоба међу нацијама које је чине. Та чињеница не смије бити заборављена. Познато је да за Еуропу вриједи, на посебан начин, опћи принцип да конфликти на неуралгичним тачкама теже да постану континентални и свјетски: у Еуропа су избиле кризе које су два пута посљедњих десетљећа узроковале ратове планетарних размјера. Ако би један сустав еуропске интеграцијске организације дјеловао ефикасно у корист хармоније права и интереса, спречавајући атентате на ту хармонију, и посредовао за мирна рјешења сукоба интереса и права, ако би се такав сустав могао остварити, онда би корист била не само за Еуропу, већ за свијет.

Еуропско јединство мора бити у служби шире међународне заједнице и мора постати, према Касаролију, „органски дио једног ширег и амбициознијег плана који би Еуропу надишао не осиромашивши је”.

Развијајући ту идеју, Касароли упозорава да се Еуропска унија с перспективом привредног и друштвеног развоја не може остварити уз увјете себичног преплетања намјера и интереса у оквирима граница регионалних привредних сустава. Основна је теза Свете столице да процес уједињавања, сурадње и мира у Еуропа и свијету мора бити у складу с попуштањем затегнутости, а правда, међузависност и јединство су животна потреба човјечанства.

Суочена с дилемом да ли економски и политички уједињена Еуропа може постати стварност или је то само утопија, „зидање кула у облацима”, Света столица се определијелила да подржи сваку иницијативу на путу према еуропском јединству. Притом је она опрезна, јер ју је искуство стечено с људима навикло да иде по чврсту тлу и истражује стварност гдје одзвањају ријечи с опсједнутошћу плановима и предвиђањима. То је изражавање „реализма” у правом смислу, имајући на уму сложене и промјенљиве ситуације и реалности у њиховим односима међузависности (199). (А. Касароли, *La Santa Sede e l'Europa – „Nella chiesa per il mondo”*, стр. 280-283).

За Ватикан уједињена Европа представља онај део Европе који је под утицајем Ватикана. Под хришћанским наслеђем подразумева се, пре свега, римокатоличко хришћанство, те у том смислу треба тумачити и евентуално проширење чланства. Треба имати у виду да се текст односи на период хладног рата, када је и за Ватикан уједињена Европа била оно што обухвата и где треба да се налази тзв. западна цивилизација, односно комплементарно томе до Урала, као географског појма докле треба да се шири идеја уједињене Европе.

Ма колико овај стил изражавања ставова Ватикана одудара од става Пија XII, основа и циљ су исти као у време када је на томе здушно радио баш Пије XII, наређивао да мора да се уради. Ватикан је одувек био и званично присутан у асоцијацијама преко којих се осликава неки степен јединства и уједињења Европе као заједничке западне цивилизације.

11. 5. На страницама 102 и 103 објављен је текст:

Допринос Свете столице Завршном акту КЕБС-а

Прије потписивања завршног документа КЕБС-а и ради истицања посебног значења судјеловања Свете столице у Завршном акту, папа Павао VI је послао поруку конференцији (204) (Из документације: Conference on Security and Cooperation in Europe, CSCE (III), Хелсинки 1. 8. 1975).

Садржај поруке је пренио монс. Касароли, који је на Конференцији судјеловао као специјални делегат Свете столице.

У поруци се наглашава велико значење Конференције не само за народе Европе већ за цијели свијет. Папа сматра да се ради о прекретници у бурној повијести еуропског континента: „Будући да су извукли поуку из трагичног искуства двају страшних ратова који су харали Еуропом у размаку од тридесетак година, узимајући милијуне живота, пустошећи простране предјеле и увлачећи многе неевропске народе у братоубилачке борбе, представници држава Европе, САД-а и Канаде, намјеравају постићи разумијевање засновано на јасним и чврстим принципима међународног права, што би заштитило Европу и свијет од пријетњи новог разарања и смрти која би била још страшнија. Истодобно они желе обиљежити курс за почетак сурадње на различитим пољима људске активности” (205) (Ибид).

У папиној поруци се каже да папинство има универзалну духовну мисију, али истодобно и своја упоришта у Европи, што га уско веже уз повијест континента и зато оно жели да овај потхват, у складу с аранжманима које треба потписати, донесе перспективне и опипљиве резултате. Они укључују: признање међуовисности о сигурности међу државама, што је садржано у аранжманима о неупораби пријетње силом; мирно рјешавање спорова; испуњавање међународних обвеза; одређење на развој узајамних пријатељских односа на основи поштовања суверенитета сваке земље; заједнички интерес у развоју сурадње на господарском, знанственом, технолошком, социјалном, културном и хуманитарном пољу.

Ти важни принципи морали би бити инспирација за политике држава судионица. Папа објашњава да употребљава ријеч „државе”, јер су оне легални субјекти међународних односа, али је папинству много више стало до народа који су живе стварности тих држава, њихов *raison d'être* и мотивација за

њихову акцију. „Ти народи с различитим језицима и традицијама, што спаја Еуропу више него што је раздваја, с великим ишчекивањем гледају на свечане потврде које ћемо потписати. Постоје стотине милијуна људи и жена, младих и старих, који теже да имају мирније, слободније и хуманије међусобне односе путем мира у правди” (206) (Ибид).

Говорећи о реафирмацији поштовања легитимних права човјека и његових основних слобода, укључујући и вјерске слободе, папа наглашава да ће такве слободе осигурати напредовање појединаца, заједница, миграната, етничких група, националних мањина и становништва свих регија.

У вези с размотреним могућностима слободнијег кретања и контаката међу особама и институцијама као гаранцији пријатељства и симбола мира, папа упозорава на повезаност мира у Еуроци и мира у свијету. Он каже: „Земље Еуроци, и с њима САД и Канада, изјављују да су свјесне уске везе између мира и сигурности у Еуроци и свијету с посебним обзиром на Медитерански базен” (207) (Ибид).

Папа је у поруци навео да Света столица увијек у складу с властитим методама и опсегом могућности, те у складу с двојним карактером своје мисије (духовне и свјетовне) не оклијева изравно судјеловати у напорима које подузимају државници у интересу мира и не устручава се преузети конкретне одговорности.

Према мишљењу папе, КЕБС је плод највећег колективног напора што су га државе учиниле на подручју мира. Иначе Света столица сматра да се жеља за гаранцијом заједничке сигурности и избјегавањем сукоба може остварити само у консолидацији еуроцког *statusa quo*.

Веома је важан ватикански став о нужности континуитета КЕБС-а, јер полази од тога да се аранжман који су земље судионице преузеле пред свијетом и повијешћу не завршава овим чином, већ остаје отворен за будућу ревалоризацију. Не треба заборавити, како је с тим у вези изјавио мсгр. Касароли, да су принципи садржани у закључцима конференције (208) (Донесени документи се односе на питања сигурности у Еуроци и на Медитерану и садрже Декларацију о принципима понашања држава те документе о мјерама за јачање повјерења. То је тзв. прва кошара. Документи о сурадњи у домени привреде, знаности, технике, човјекова околиша, туризма те положаја радника – миграната и националних мањина – чине другу кошару. Документи о сурадњи у домени људских контаката, права и слобода, информација, културе и образовања, чине трећу кошару), плод су широких расправа и бројних напора за компромисом између различитих позиција, али су исто тако били одобрени не на основи формалне већине, већ консензусом свих држава судионика. Света столица ће се залагати да се ти принципи примијене „истински, вјерно и потпуно”.

Ватиканска делегација је била веома кооперативна у кругу неутралних и несврстаних земаља Еуроци.

У међувремену, до сљедећих састанака КЕБС-а, Света столица се залагала за досљедну примену одредаба Завршног акта од стране свих уговорних страна.

У тексту су изнете чињенице о учешћу Ватикана у раду КЕБС-а. За овај елаборат су важна три цитата званичних ставова Ватикана.

Први, да се Ватикан залаже за „мир и не устручава се да преузме конкретну одговорност”. Дакле, Ватикан жели да допринесе успостављању и очувању мира и у том смислу се обавезује да сноси одговорност за конкретна дела.

Други, да се Ватикан свечано обавезује да ће учинити све ради „консолидације европског *statusa quo*”. То значи да Ватикан признаје биполарност у Европи и обавезује се да ће учинити све да се постојеће стање одржи и очува. Дакле, Ватикан на конференцији КЕБС-а признаје стање као *status quo*, и обавезује се да ће га чува.

Трећи, да је „ватиканска делегација била веома кооперативна у кругу неутралних и несврстаних земаља Европе”. То значи да је била на страни и заједнички заступала ставове СФРЈ, као несврстане, и рецимо Швајцарске, као неутралне.

Вероватно се овим ставовима ништа не може приговорити, јер су резултат општег консензуса свих учесника, односно држава Европе. То је својеврсна изградња међународног права, односно европског права, које и може да настане само као резултат компромиса и консензуса. Оно што се постигне консензусом не може да се мења једностраном вољом неког од учесника. Све ово није представљало ништа за Ватикан већ 1978. године, односно две године после конференције КЕБС-а, само зато што је за папу изабран Јован Павле Други. Сетимо се да је, 1982. године, Јован Павле Други постигао споразум са Роналдом Реганом и јавно признао да не прихвата поделу Европе и зоне утицаја и интереса, о којима је постигнут договор на Јалти. Дакле, Ватикан се не придржава чак ни онога на шта се свечано обавезе и медијски прокњижи као свој епохални успех у политици. То је тај стари латински манир, цинизам и подмуклост. У том периоду Ватикан је учинио све и свашта, а чувао је и помагао усташе, и преко својих шпијунских служби активно радио на разарању СФРЈ.

11. 6. На страници 105 налази се текст:

Ваља подсетити на ријечи Павла VI изречене у УН, да се не може вољети с оружјем у руци (210) (Ибид. стр. 375).

На основи такве анализе међународних односа Света столица је настојала да се побољшају политички, економски, културни и други односи међу народима двају блокова. У такву свјетлу је Света столица гледала на улогу Конференције о европској сигурности и сурадњи.

У свом предавању о теми „Европска сигурност и сурадња и Света столица”, одржаном 5. 3. 1976. у Риму (у Центру за проучавање обране), монс. Касароли је рекао да Завршни акт, унаточ томе што није акт правно обвезан, већ Декларација с поновном потврдом начела којих се државе морају придржавати у међусобним односима (а та начела су у Повељи УН), ипак обвезује државе судионице на политичком плану, као и на плану међународне етике.

Чињеницу да је Конференција изабрала ријеч „неповредивост” умјесто „непромјенљивост” граница Касароли тумачи као остављање могућности за преговоре и евентуалну мирну ревизију граница с обзиром на признато право

самоопредјељења народа. Наглашава да је Конференција потврдом принципа неповредивости санкционирала принцип неприбјегавања сили за измјену граница у Европи и није се изјаснила о легитимности свих таквих граница које неки непосредно заинтересирани сматрају неправеднима.

Само неколико месеци од завршетка конференције КЕБС-а, Ватикан је почео да тумачи шта представља „неповредивост” граница у Европи, и да неповредивост може да значи и променљивост мирним путем, преговорима и договорима на основу права народа на самоопредељење. Дакле, Ватикан је одмах најавио како доживљава стабилност и *status quo*. Када би се и то прихватило као званично тумачење, за овај елаборат је важно да све то није поштовано од првог дана понтификата Јована Павла Другог. Сетимо се да је Јован Павле Други био први који је захтевао међународно признање Словеније и Хрватске, мада је свима јасно да су они извршили насилну и оружану седесију, која није међународно признат начин стварања државе, а нарочито не у Европи, и супротна је свим међународним документима.

Шта је са договором и споразумом и свим заклетвама Ватикана. Све је то Јован Павле Други поништио као основ, услов и критеријум. Поништио је оно што је створено консензусом свих држава Европе. Ватикан је, испоставило се и доласком Јована Павла Другог постао наддржава. Свему овоме треба додати и активно учешће Ватикана, који је финансирао наоружавање паравојних формација усташке власти Фрање Туђмана, обавештајно и медијски подупирао усташку власт и наредио да усташе оружјем изборе самосталност, јер им је Јован Павле Други гарант да међународно право, а самим тим и санкције неће дотаћи усташе. Резултат његових активности и налога на територији Југославије, од 1991. године, јесу ратни злочини и трећи пут у XX веку поновљен геноцид над српским народом.

11. 7. На страницама од 157 до 159 је текст:

Зашто је изабран папа Војтила

Због сложене унутрашње црквене ситуације и веома заоштрених међународних односа Запад – Исток, у кардиналском се колегију размишљало о избору јаке личности за папу, такве која ће бити способна водити црквену лађу на узбурканоме мору и заштитити је од вањских опасности, притисака и удараца, као и од унутрашњих потреса изазваних процесима диференцијације у поконцилском раздобљу (329). (Талијански ватиканист Ђанкарло Зизола дао је у том смислу коментар у дневнику „Il Giorno” од 17. 10. 1978. године).

Подаци о конклави 1978. године, на којој се бирао наследник папе Луцијанија, контроверзни су и различити. Међутим, према процјенама познатих ватиканолога може се реконструирати приближна слика онога што се на конклави догађало. У кратком интервалу између конклаве Луцијанија и Војтиле, од укупно 111 кардинала, омјер еуропских и изваневропских кардинала био је подједнак.

Након неуспјеха талијанских кандидатура (Бенели, Бертоли, Багио, Сири), што се могло и очекивати због распада компромиса с претходне конклаве, прешло се на кандидатуру „странца”, односно кардинала који није Талијан, и то, наводно, послвије четвртога гласовања, када је истакнута кандидатура пољског кардинала Карола Војтиле (330))А. Бујак – М. Малински, Иван Павао II „Кршћанска садашњост”, Загреб, 1981. стр. 135).

Кандидирање Војтиле није било случајно. Покренуле су се разне снаге које су настојале да се осигура квалифицирана већина у корист кардинала Војтиле. У неким изванцрквеним страним круговима тврдило се како су неке од тих снага биле повезане уз одређене вањске факторе и како су дошле с припремљеним сценаријем. Притом се мислило на тобожњу акцију америчког кардинала пољског подријетла Крола, надбискупа у Филадельфији, чију су сугестију, према тој верзији, први прихватили њемачки кардинали и група талијанских кардинала на челу с кардиналом Одиом, иза којег је, наводно, стајала организација Опус Деи. Наводи се и акција аустријског кардинала Кенига, заједно с кардиналима Суененсом, Алфринком, Вишинским и Кролом (331) (Stefano de Andreis – Marcela Leone, „Il pastore venuto da lontano”, Editrice Magma, 1978, стр. 17-21).

Постоји верзија да је након неуспјеле кандидатуре Бенелија и других Талијана, блок „прогресиста”, који је узалуд покушавао пласирати своје кандидате, на крају подржао кандидатуру Војтиле који је, уз подршку кардинала из еуропских и других земаља, изабран након седмога гласовања (332). (А. Бујак – М. Малински, „Иван Павао II”, „Кршћанска садашњост”, Загреб, 1981. стр. 135).

Према многим верзијама, на конклави се кристализирало мишљење да нови папа не треба бити из Римске курије и ватиканске дипломатије, те да мора имати пасторално искуство и теолошко знање, да није у поодмаклој доби и да је здрав, а као нужни увјет био је црквено-политички профил.

По свему судећи, превладао је став да нови папа мора бити гаранција за традиционалну сигурност и чување депозита вјере, за ангажирани понтификат у два смјера: прво, у офанзивном ширењу вјере и евангелизације, али без повратка на претконцилске позиције цркве и, друго, да се даље држе отворена врата према савременом свијету и његовим проблемима, бринући о црквеним интересима, те да се позиције цркве не само очувају него и ојачају у заоштреним међународним односима у којима су изражене кризе идеологија, политичких опредјељења и читавих друштвено-политичких сустава.

Претпоставка да би за цркву могла наступити тешка времена због заоштравања међународне ситуације и могућег притиска с Истока, вјеројатно је увјетовала избор погодне личности из једне социјалистичке земље, личности с потребним искуством у вођењу цркве у увјетима социјалистичког сустава. Дакле, узет је у обзир специфичан политички аспект у избору личности.

Кандидатура краковског надбискупа – кардинала Војтиле – задовољавала је све наведене увјете и циљеве. Осим тога, вјеројатно се имао на уму још један елемент: реципрочна веза средњоевропске и пољске културе у подручју Кракова, који је у прошлости био под Хабсбуршком монархијом и имао судбину друкчију од осталих пољских градова, јер у Кракову католицизам никада није био потлачен као у осталом дијелу Пољске, која је била под руском и пруском окупацијом. Повезаност средњоевропске и пољске културе оличена у кардиналу Војтили била је свакако значајна за опредјељење већине еуропског блока у корист Војтилине кандидатуре (333) (Ђани Багет Бозо, „Ortodossia e liberazione, Rizzoli Editore”, Милано, 1981. стр. 24).

Тешко је рећи који су све повијесни мотиви одредили избор папе Пољака, али се „жељело потврдити да црква има снагу за коју се мислило да је изгубљена” (334) (Ибид., стр. 27).

Папа неталијанског подријетла изабран је послјје 456 година и након не-прекинутог низа од 45 папа Талијана. Посљедњи папа неталијан био је Низо-земац Хадријан IV (1522-1523).

Папа Војтила је први папа који је дошао „издалека”, али из земље с ти-сућљетном кршћанском традицијом и у томе је посебно значење његова из-бора.

Кад је кард. Фелици из централне ложе базилике св. Петра објавио при-сутним вјерницима: *Habemus papam Carolum... Sanctae Romanae Eclesiae car-dinalem Wojtyla*, чини се да мноштво није знало тко је изабрани папа Пољак Војтила.

Сви су се питали каква је личност нови врховни пастир цркве који је „из једне далеке земље”, како је сам рекао у првом јавном наступу, непосредно послјје избора (говорећи на талијанском језику, што је изазвало одушевље-ње присутне талијанске већине међу вјерницима из цијелога свијета).

За већину неупућених избор Војтиле је био изненађење. Када се анали-зира његова биографија, догађаји и процеси који су отпочели у Европи, до-бија се непогрешив закључак да су га изабрале шпијунске структуре, које су му намениле одређене задатке и добро знале да ће да изврши све што пред-ставља спој ватиканских, глобалистичких и других интереса. Јован Павле Други је дошао да би учинио све у коалицији која се заветовала да разбије Исток. Саставни део тог Војтилиног пута и завођења реда у Европи били су и ратни злочини.

11. 8. На страницама 195 и 196 је текст:

Значење 1989. године

Важна тема у енциклици је 1989. година, односно епохални догађаји ко-ји су се збили у земљама Средње и Источне Еуропе (у тадашњем совјетском источном блоку), иако они обухваћају и шири географски простор.

Папа мисли на догађаје у Пољској, особито на осамдесете године, као и на збивања поткрај 1989. године у Источној Њемачкој, Мађарској, Чешкој и Словачкој, Румуњској, Бугарској.

На демократске процесе у тим земљама, који су окончани сломом кому-нистичко-большевичких режима, утјецале су и промјене на тлу тадашњег СССР-а под вођством председника Михаила Горбачова, који је отпочео за-окрете изражене перестројком и гласности. Чињеница је, такођер, да је Ка-рол Војтила и као надбискуп-кардинал и као папа битно придонио промјена-ма на Истоку, а највише у Пољској, гдје се супротстављао тоталитарном су-ставу и заузимао за људска права (укључујући и вјерска), националну сувере-ност Пољске и за социјалну правду, подупирући независни синдикат Соли-дарност (440) (Синдикат Солидарност дјеловао је као покрет након великих радничких штрајкова у Гдањску, Шћећину и Јастрзебиу (1980), а на I конгре-су Солидарности (1981) донио је „Поруку радним људима Источне Еуропе”. Солидарност је одиграла значајну улогу за ратног стања у Пољској, које је проглашено 13. 12. 1981. (генерал Јарузелски), а суспендирано тијеком 1983).

У Солидарности је дјеловао највећи број католика, на челу с Лехом Ва-ленсом. Без Солидарности не би било демократског обрата у Пољској. Па-па Иван Павао II усмјеравао је цркву да се залаже за обрану и промицање

права човјека, и то у веома идеологизираним срединама, које су замрачивале свијест о људском достојанству и биле оптерећене хипотеком низа неправди и мржње, распадајућом економијом и социјалним сукобима. Показало се да се замршена питања народа могу рјешавати методом дијалога и солидарности.

Произлази да су процес повијесних промјена и криза сустава почели покретима у Пољској. У њима је црква, на челу с епископатом (кард. Вишински и кард. Глемп) и касније с папом Војтилом, одиграла, чини се, битну улогу. (442) Такво мишљење заступа и амерички теолог проф. Паул Мојзес (рођен у Осјеку), експерт за повијест цркве у Источној Европи. Он је 20. 5. 1991. одржао у Загребу предавање у Хрватском вијећу Еуропског покрета, о теми „Религиозна слобода у Источној Европи”.

Готово сви аутори потврђују одлучујући значај Јована Павла Другог који је допринео рушењу Истока у одговору и на основу споразума са председником САД Роналдом Реганом.

11. 9. На страницама од 217 до 227 је текст под насловом „Источна политика Ивана Павла II:

Односи Света столица - Пољска

У својој источној политици папа Војтила истицао је захтјеве за људским правима, што је била слаба точка СССР-а, посебице доктрине Брежњева о „ограниченом суверенитету”.

Наступи папе имали су одјека у земљама совјетског блока, јер је папа, међу осталим бранио права и интересе не само Славена, него свих народа из совјетске орбите.

Пољски пјесник Јулиус Словацки (1809 - 1848) прорекао је симболично у једној пјесми да ће у 20. стољећу доћи на папинско пријестоље Пољак који неће побјећи пред мачевима (као папа Талијан) и да ће им се, смион као Бог, опирати.

Одговорност папе Пољака у вези с источном политиком Свете столице, а особито с нормализацијом пољско-ватиканских односа, била је утолико већа што се папа морао понашати као шеф једне наднационалне универзалне институције.

У току првог посјета Пољској (2-10. 6. 1979.) (491) (Insegnamenti di Giovanni Paolo II, 1979, „L'Osservatore Romano”, липањ 1979), папа је узбуркао националне и вјерске осјећаје Пољака, што је изазвало еуфорију, и посјет је демонстрирао снагу и утјецај католичке цркве. Међутим, све је прошло без инцидената, јер је превладало реалистично гледање папе и пољског епископата на међународну ситуацију Пољске, те спознаја да је потребно чувати национално јединство као у прошлости, кад је католичка црква била важан ослонац националним интересима у надметању Нијемаца и Руса око Пољске, што је резултирало диобама пољске државе.

Познато је да се национална солидарност цркве и народа манифестирала и у последњем рату, у отпору нацистичкој агресији, у којему је судјеловао и садашњи папа. Иако је у току посјета Пољској папа уважавао међународни положај и савезе Пољске, ипак није крио дивергенцију кршћанства и марксизма. Истицао је могућу улогу Пољске, као једног од центара католицизма у

духовној обнови Еуропе, те изнио идеју о превладавању еуропске подјеле религиозним фактором.

Можда постоји хронолошка коинциденција између првог папиног посјета Пољској и састанка на врху (у Бечу) америчког предсједника Картера и совјетског предсједника Брежњева. Уочи папиног путовања у Пољску, у Рим је дошао амерички државни секретар Сајрус Венс. Коинциденција може бити случајна, али и не мора.

Након 35 година комунистичке власти и присутности руских тенкова у Пољској, један Пољак папа враћа се у Варшаву гдје га дочекују салве топова совјетско-руске производње и читава земља с националним и папинским заставама, уз одушевљене овације неколико милијуна људи, какве није доживио ниједан државник. Папи су аплаудирали и некатолици. Пољаци су били свјесни што представља папа Војтила за Пољску у свијету. Папа се није осјећао као гост, већ као син домовине који познаје њезине проблеме и преокупације. Постао је „глас народа“. Како је сам изјавио, мотив му је био да „Црква жели служити људима и у њиховој свјетовној димензији, на различитим пољима: социјалном, политичком, економском и културном, и не тражи привилегије, већ слободан простор за своје послање. Папа је желио такав споразум пољске владе и цркве који би према новим, а не помало „превладаним“ формулама источне политике, цркви осигурао нови статус. Споразум би морао укључити сва права цркве и дужности државе, будући да је „један од елемената етичког и међународног поретка у Еуроци и савременом свијету, поретка који извиру из поштовања права нација и права човјека“ у складу с Повељом ОУН и Завршним актом КЕБС-а.

Папа је знао да је влади потребан дијалог и споразум с католичком црквом како би придобила сурадњу католичких грађана и смањила снаге унутрашње опозиције. Обје стране, и влада и црква, без обзира на опречне концепције, биле су упућене једна на другу, не само због унутрашњих него још више због вањскополитичких мотива и опасности, о чему је и папа морао бринути и показати знакове дистензије у односу према источном великом суједу, те подешавати прагматички своје понашање (нпр. алудирао је на препуштање варшавских устаника њиховој судбини, али је одао признање совјетским борцима за заслуге у побједи антифашистичке коалиције, а није спомињао ни геноцид у Катинској шуми).

Пољско руководство означило је папин посјет Пољској позитивним доприносом у развоју односа цркве и државе, те Свете столице и Пољске. Полазило је од стајалишта да треба тражити заједничке тачке цркве и државе у вишем интересу пољске нације.

Улога католичке цркве и папе у „пољској кризи“

У раздобљу послје првог посјета папе Војтиле својој домовини, Пољска је упала у велике тешкоће и била суочена с низом политичких ломова, с драстичним падом дохотка и стандарда, инфлацијом и дуговима. Зато не изненађују незадовољства, штрајкови и просвједи у редовима радника и грађана. Први велики раднички штрајкови почели су у српњу 1980, у бродоградилшту Гдањск, а проширили су се у коловозу на друга мјеста, тако да је, 14. 8. 1980, почео генерални штрајк под водством радника Leha Valense. Основани

су и нови синдикати, независни од владајуће Пољске уједињење радничке партије (ПУРП-а). Ускоро је нова синдикална организација обухватила око 10 милијуна чланова, а њој је приступило и око милијун комуниста. Због таква развоја ПУРП је одржао изванредан конгрес (средином 1980), како би се определио према захтјевима маса за реформама и демократским промјенама. Након критике дотадашње политике, извршене су персоналне промјене (одлазак Герека и других), али нису подузете конкретне мјере за измјену стања, већ се чекало на реагирање радника.

Споразуми радника-штрајкача у Гдањску и комунистичких власти постигнута су 31. 8. 1980, на што је режим био принуђен. Међу бројним захтјевима радника особито је важан захтјев за партиципацијом у привреди.

У рујну и листопаду 1980, одржан је I конгрес нове синдикалне организације која је названа Солидарност, а на чело Националног комитета изабран је Лех Валенса. Утврђен је програм рада и донесена „Порука радним људима Источне Еуропе”, која је својеврсна визионарска најава „јесени нација” 1989. године. Солидарност је захтијевала демократске слободне изборе, економске реформе, партиципацију у привредним и управљачким пословима, контролу производње и нови облик самоуправе.

Међутим, опозицијска Солидарност била је под снажним притиском изнутра и извана, на пољским границама се нагомилало више од 100.000 совјетских војника, у Москви су одлуке и ставове Солидарности прогласили анти-совјетским итд.

Уз тешке напоре комуницирали су представници власти, из провладиног Фронта националног јединства, те представници Солидарности и католичке цркве, која је све чешће била у посредничкој улози између владе и опозиције.

Став кардинала Вишинског и цјелокупног епископата био је реалистичан и концилијантан. Они су апелирали за мир, ред, разборитост и одговорност у интересу читаве нације, (492) Пољски епископат држао се конструктивно за вријеме радничких немира 1956. послје којих је на власт дошао Гомулка, као и 1970. кад је власт преузео Герчек). Кард. Вишински је сугерирао рјешење проблема које би било прихватљиво за обје стране и приуштио је цркви улогу арбитра. Наглашавао је да Пољаци морају сами рјешавати властите проблеме. Подржао је права радника на независна представничка тијела. Опомињао је да је претјерана обустава рада, без обзира на оправдане разлоге, скуп аргумент и да треба узети у обзир да се сви захтјеви не могу одмах задовољити.

Папа је у писму пољском епископату препоручио да бискупи помогну нацији у напорима за социјалну правду и очување неповредивих права на живот и развој.

Било је очито да су папа и пољска црква бринули о геополитичким приликама и о вањским опасностима за Пољску. Чињеница је да је црква, која је у унутрашњим догађајима у Пољској дјеловала као арбитар, продрла у јавни живот. То је била линија пацификације свих Пољака.

У поводу смрти кардинала Вишинског (у свибњу 1981), који је неколико десетљећа био на челу Пољске цркве и пресудно утјецао на развој односа цркве и државе и на њихово споразумијевање, у Варшави је, почетком липња

1981, боравио ватикански државни секретар кардинал Агостино Касароли, један од најистакнутијих креатора ватиканске источне политике и блиски сарадник папе Војтале, који га је унаприједио у највишу функцију државног секретара (1979).

Он је разговарао с пољским државним и политичким руководством о унутрашњој и вањској ситуацији Пољске, сарадњи цркве и владе те о даљем унапређивању међусобних односа у корист читаве нације. Кард. Касароли је прије именовања надбискупа Глемпа за примаса наговјестио да се неће мијењати дотадашњи курс у односима црква – држава. Било је ријечи и о дипломатском ангажирању Свете столице у вези с развојем догађаја у Пољској и вањским опасностима које јој пријете. Истакнута је потреба попуштања затегнутости у међународним односима, особито у Еуропи.

Иван Павао II, који се опорављао од последица атентата (13. 5. 1981), максимално је дјеловао да Пољска што брже и безболније изиђе из кризе, па је у том смислу усмјеравао пољску цркву и подржавао је бројне разговоре владе, цркве и Солидарности потичући национално споразумијевање за расплет унутрашње ситуације.

Папа се ангажирао на међународном плану, особито код великих сила које могу утјецати на развој кризе. Он је, 29. 11. 1981, објавио да је послао поруке предсједницима Регану и Брежњеву о пољској и еуропској ситуацији, која се погоршавала, да их упозори на „тјескобно очекивање цијелог човјечанства да ли ће женевски совјетско-амерички разговори о ракетама и нуклеарном оружју у Еуропи донијети позитивне резултате”.

Даљњи расплет унутрашње пољске кризе ишао је на штету Солидарности. Све више се заоштравао сукоб између Солидарности, у којој су се појавили екстремисти, и ПУРП-а, у којем су се догматичари противили реформи, па је компромис био безизгледан. Кулминирајућа борба између старог сустава и покушаја стварања новог резултирала је увођењем изванредног, ратног стања (13. 12. 1980).

Након увођења ратног стања у Пољској, када је генерал Војцех Јарузелски, осим што је био шеф владе и партије (ПУРП-а), постао и шеф тзв. Војног вијећа националног спаса, успједила су одмах прва реагирања Пољске католичке цркве и Ватикана, односно папе.

Надбискуп Глемп је истог дана, 13. просинца, у јавној проповиједи у варшавској цркви осудио тај потез увођења изванредног стања у земљи. Он је, међу осталим, рекао: „С правом можемо бити огорчени и протестирати против ограничавања људских права... Али државна власт располаже политичким средствима моћи, да своје одлуке оствари и примјеном силе. Због тога позивам на разборитост. Молим вас не отпочињите борбу међу Пољацима. Пољској ће бити потребан сваки живот радника, сваки пар руку, свака глава у обнови која мора доћи. Црква је с болом узела на знање прекид дијалога и заокрет на пут насиља те моли Бога да би властима дао увиђавност, становницима поштовање државне власти, радницима разумијевање значења овог тренутка, младим људима мудрост. Ратно право у многим примјерима изазива гажење људског достојанства... и уноси немир у обитељ. Црква ће бити непопуслива у заштити људских живота”. (493) (*Insegnamenti di Giovanni Paolo II*, 1981. „Кана”, бр. 1. сијечањ 1982, Dossier: „Црква и ратно стање у Пољској”).

Папа Војтила реагирао је такођер исти дан на увођење ратног стања у говору ходочасницима на Тргу св. Петра, рекавши: „Понављам оно што сам већ прије рекао у рујну: не смије се више пролијевати пољска крв која је већ била и одвише пролијевана у Другом свјетском рату. Треба све учинити да се у миру изграђује будућност домовине” (494) (Ибид).

Папа је опет говорио о Пољској на генералној аудијенцији 16. просинца. „Догађаји посљедњих дана окренули су очи цијелог свијета према Пољској. У томе се види очита узнемиреност те у исто вријеме и солидарност с пољским народом... Пољаци имају право, као народ, живјети властитим животом и рјешавати унутарње проблеме у духу властитих увјерења, у складу с властитом културом и традицијом. Одатле мој позив: ваља се вратити на пут обнове који се изграђује методом дијалога, поштовања сваког човјека и грађанина” (495) Ибид).

Генерално вијеће пољског епископата дало је изјаву о ситуацији у Пољској првих дана опсадног стања, позивајући вјернике на национално јединство и осуђујући застрашивање нације војном силом. Захтијевало се да у склопу програма националног спаса друштво и црква усредоточе своје дјеловање у два правца: постићи ослобођење ухићених, и враћање политичких и синдикалних слобода те постићи да синдикати наставе своју дјелатност, нарочито Солидарност, која је потребна за обнову равнотеже друштвеног живота и за национално споразумијевање (496) „L'Osservatore Romano” (20. 3. 1981).

Иако су пољски епископат и папа упутили замјерке због ратног стања у Пољској, ипак су показали заинтересираност за наставак тројних разговора цркве, државе и Солидарности.

У јеку пољске кризе интензивирани су контакти и односи Ватикана са СССР-ом, пошто је папи било јасно да у рјешавању кризе пресудну улогу може одиграти Москва.

Папина забринутост за судбину његове домовине била је у позадини многих папиних иницијатива, па у зрцалу пољских догађаја ваља гледати и мисију ватиканских и страних знанственика коју је папа послао у Москву средином просинца 1981, пошто је у Пољској заведено изванредно ратно стање. Мисија, којој је био на челу академик Марини Бетоло, предала је Брежњеву документ „Папинске академије” о нуклеарној опасности, односно „Декларацију о посљедицама употребе нуклеарног оружја”.

На примању у Кремљу, Брежњев је папиним изасланицима, који су му донијели и папину писмену поруку, рекао како је циљ СССР-а да на женевским преговорима о нуклеарном стратешком оружју и ракетама у Европи постигне договор са САД да двије стране темељито смање арсенале нуклеарног оружја средњег домета у Европи, али да би најбоље било када би се смањиле све врсте нуклеарног оружја. Брежњев је позитивно оцијенио папину иницијативу у вези с нуклеарним оружјем, с чим је папа и рачунао, како би био у прилици да утјече на ток збивања у Пољској и на вањске факторе (велике силе) који су се мијешали у пољску кризу и покушавали усмјеравати њезин ток и исход.

Занимљиво је да се папа служио и знанственицима, а не само дипломатима, како би са СССР-ом унаприједио сурадњу о миру и разоружању.

Након мисије ватиканских знанственика у Москви, слиједила је дипломатска мисија папиног изасланика монс. Погија којег је папа послао у Пољску, поткрај просинца 1981, с порукама за генерала Јарузелског и надбискупа Глемпа. Поги је био овлаштен да понуди папине добре услуге како би се успоставио барем минималан политички дијалог међу супротстављеним странама ради тражења компромисног рјешења, с тим да се укине ратно стање и ослободе затворени синдикалисти Солидарности. Папа није био задовољан продужавањем ратног стања због негативних посљедица на унутрашњем и међународном плану. За Ватикан је било важно како ће у Москви оцјењивати улогу цркве у Пољској. Пољско руководство јој је признавало конструктивну друштвену улогу у пољској ситуацији. У Ватикану су знали да о развоју догађаја у Пољској овиси даљи развој односа Истока и Запада, што повратно може дјеловати на исход пољске кризе. Папа је сматрао да је то проблем важан не само за његову домовину, него и за међународну заједницу.

Слиједила је зато нова папина дипломатска иницијатива, тј. мисија државног секретара Касаролија у Вашингтон, у сијечњу 1982. Кард. Касароли разговарао је с предсједником Реганом и државним секретаром Haigom и предао папине поруке с приједлозима за уклањање кризе. На повратку у Рим, Касароли је изјавио да су у Вашингтону забринути и да се питају има ли проглашење ратног стања неку логику са ширим међународним посљедицама. Пољски догађаји су били опасност и за преговоре у Женеви о нуклеарним ракетама. Папине су иницијативе тежиле спречавању погоршања ситуације (497) (Из талијанског и ватиканског тиска у сијечњу 1981).

Контакти Свете столице и САД су настављени и слиједила је размјена писама Регана и папе. Иако је било договорено да се преписка не објављује, амерички је предсједник јавно и с одређеним тенденцијама интерпретирао садржај папиних писама, што је папу веома погодило. Говорећи о америчким санкцијама против Пољске и СССР-а због завођења ратног стања у Пољској, за што је оптужио Москву, Реган је изјавио да се папа слаже с тим мјерама, алудирајући на санкције. У Ватикану су то демантирали и пренијели хронолошки садржај папине преписке из које се види да је папа био у начелу за подузимање неких корисних мјера, али да је искључивао све оно што би погодило пољске грађане (нпр. забрана испоруке хране и друге робе). Сматрао је да треба уважити хуманитарне обзире и није се могао сложити са санкцијама које погађају народ. Осим тога, због таквог папиног става настављени су контакти цркве и генерала Јарузелског, који би поуздано били прекинути да је папа одобрио санкције, што би се уосталом сматрало непријатељским гестом, а такав курс није био у интересу Ватикана.

Москва није изравно интервенирала у Пољској, али је рјешење усмјерила у масовну репресију против већине народа и радничке класе војним режимом присиле у име прокламиране обране од опасности контрареволуције и међународног империјализма, окривљујући за то Солидарност и вањске силе, прије свих САД,

Сви наведени разлози утјецали су на опредјељење цркве као катализатора кризне ситуације.

Пољска црква је, уз папину подршку, заговарала национално споразумијевање како би се избјегло пролијевање крви, грађански рат те опасност од вањске интервенције.

Питање је ли могуће остварити национално споразумијевање уз даљњу догматизацију ПУРП-а и потискивање Солидарности и у увјетима војног режима, остало је без одговора.

То се питање постављало и у Ватикану, гдје се оцјењивало да расплет овиси о односима унутрашњих снага и вањских фактора те да војни режим не може ријешити друштвене ни политичке проблеме.

Папа Иван Павао II сматрао је да је опасно угрожен мир због конфронтације велесила и блокова у вези с пољском кризом, тако да је још више био блокиран детант и Конференција о еуропској сигурности и сурадњи (која се тада с прекидима одржавала у Мадриду), као и преговори о разоружању, а таква хладноратовска атмосфера највише је погађала Еуропу. Зато је подумио низ иницијатива ради превладавања кризе, не само у Пољској, него и у Еуропи, свјестан да о развоју догађаја у Пољској овиси развој односа Истока и Запада.

У таквој међународној ситуацији папа је реалистички оцијенио да ваља наставити „источну политику”, и за такву политику је тражио подршку Еуропе, понајприје СР Њемачке и Француске.

Други посјет Ивана Павла II Пољској

Други посјет папе Војтиле Пољској (16-23. 6. 1983) (498) *Insegnamenti di Giovanni Paolo II*. 1983) имао је, као и први, уз вјерски и политички значај. Но унутрашња ситуација била је обиљежена као „пољска криза”. Иако је ратно стање било суспендирано тијekom 1983. године, на власти је остао режим генерала Јарузелског, уз ограничавање слобода и демократије, нпр. забраном синдиката Солидарност, прогонима њезиних вођа (Валенсе и др.) и задржавањем великог броја политичких затвореника. То црква у Пољској није одобравала, а и Света столица је заузела критичан став, солидаризирајући се са захтјевом епископата да се уклоне све посљедице ратног стања (ослобођење ухићених, враћање на посао особа осуђених због њихових увјерења итд.). Папа је подржавао став епископата да црква споразумима придонесе нормализацији унутрашњег стања, полазећи од договора из коловоза 1980. За ратног стања било је напетости и полемика између цркве и владе, али није прекинут дијалог.

За другог посјета папе Пољској најважнији је био његов сусрет с предсједником владе и првим секретаром ПУРП-а генералом Јарузелским, када је заправо међу њима обновљен дијалог. Обојица су жељела избјећи да њихов сусрет буде изазован за Москву.

Осврнули су се на међународну ситуацију у средишту које је била пољска криза. Папа је нагласио да је у Пољску дошао као ходочасник, али и зато да би био са својим земљацима „у особито тешком тренутку послјератне пољске повијести”.

Уважавајући пољске вањске савезнике (СССР и Варшавски уговор), папа је изразио жељу да се обнове односи са Западном Еуропом и САД, и притом је нагласио да Пољска мора имат одговорно мјесто између Истока и Запада.

Папа је отприје оцијенио да је пољска криза узроковала конфронтације суперсила и блокова, што је блокирало попуштање напетости. Зато је подузео низ иницијатива и дјеловао је према Москви и Вашингтону, према Паризу и Бону, слао је поруке, изасланике итд.

Развој ситуације у Пољској и у вези с њом описао је новинар Фране Барбиери у талијанском листу „La Stampa” овако: „Као матични догађаји и други папин посјет Пољској придонијели су сазријевању увјерења да Пољска може бити само једна; ако се подијели на двије, онда се излаже ризику да постане ничија... Да би сачувао оно што је освојено у склопу повијесног компромиса између цркве и владајуће партије (Вишински - Gierек, Глемп - Јарузелски), папа Војтила је морао подржати владу Јарузелског. Предодређена жртва остаје Валенса. Занимљиво је да Јарузелски намјерава „градити социјализам” с кардиналима, а не с католичким синдикатима. Премда пријестолница Пољске није била ни у Москви ни у Ватикану, ипак је Варшава у ситуацији да плаћа данак час Москви час Ватикану. Папино ходочашће у Пољску показало је да црква може рећи све комунистичкој влади, али не може захтијевати да се промијени, због ризика да добије совјетску владу умјесто пољске” (499) (Фране Барбиери, „La Stampa”, липањ 1983).

За боравка у Пољској Иван Павао II се изјаснио за дијалог, за мирно рјешавање конфликта, јер кад нестане дијалога између народа и владе, угрожен је друштвени мир. Папа је с Јарузелским водио дијалог са сличним поставкама о битним питањима пољске кризе с унутрашњег и међународног аспекта (500). (Односи цркве и државе су овисили о дијалогу који је у Пољској више пута био критичан и полемичан, али се настављао. У том контексту је валоризирана улога Валенсе и Солидарности који су, према оцјени пољског епископата, бранили интересе радника, па их се црква никад није одрекла, како је изјавио кард. Глемп, наглашавајући да је Солидарност извршила знатан напредак у трансформацији структура да буду праведније. Кад је Валеса добио Нобелову награду (1983), Солидарност је добила већу шансу да преживи и да опет изиђе на сцену).

За односе Пољске цркве и државе, као и односе примаса Глемпа и папе Пољака с генералом Јарузелским, важно је оно што је открио кард. Глемп у интервјуу за страни тисак који је водио (11. 3. 1984) Хансјакоб Стеле, аутор књиге *Die Ostpolitik des Vatikans*. Глемп је објаснио: „Као Пољска црква, ми морамо обавити своју мисију независно од постојећих друштвених сустава, као што је научавао II ватикански Концил и као што нас је учио кард. Вишински који је увијек био спреман за дијалог с државом и радничким покретом... У вријеме свог другог посјета Пољској папа Иван Павао II разговарао је с пољским властима отворено и без комплекса” (501) („Die Zeit”, 13. 3. 1984. и „Corriere della sera”, 13. 3. 1984).

Трећи папин посјет Пољској (8-14. 6. 1987)

Уочи трећег папиног посјета Пољској унутрашња ситуација је била у знаку враћања Солидарности на политичку сцену.

У рујну 1986, у Пољској је била објављена амнестија за политичке затворенике, а 1987. године Валенса је формирао Национални извршни комитет, којему је он био предсједник. Но власт на челу с Јарузелским није хтјела с

њим преговарати. Ситуација се почела мијењати послије низа штрајкова, којима се тражила легализација Солидарности, али без резултата. У међувремену, до обнове преговора владе и опозиције на округлом столу (што ће почети 1988) у Пољску је (по трећи пут) дошао Иван Павао II.

Предсједник Пољске Војчех Јарузелски (који је прије папиног трећег посјета био у Ватикану) већ је у добродошлицу навијестио папи у каквим се оквирима може одвијати посјет, позивајући се на повољан дијалог између Свете столице и Пољске. Алудирао је на потребу националне слоге и осјећај грађанске и патриотске одговорности свих Пољака. Истакао је да се позиција цркве побољшала, да папа успјешно проноси име Пољске у свијету и тиме придонио њезином чвршћем положају у међународним односима.

Колико се будно из Москве пратио тај папин посјет, показао је један детаљ. Када је папа у краковској катедрали, изразио жаљење што не може посјетити Литву у поводу 600. обљетнице њезина покрштења, у Москви се вјеројатно мислило да папа алудира на евентуални долазак на прославу тисућљетне обљетнице покрштења Русије (1988). Одмах је услједила реакција из Москве саопћењем да нема никаква пројекта да папа буде позван у СССР (502) („Avvenire” и „Repubblica” од 12. 6. 1987).

За боравка у луци Гдинь папа је говорио о потреби међуљудске и међународне солидарности, не спомињући забрањену синдикалну организацију Солидарност, али се у подтексту могла схватити алузија. Подсјетио је да догађаји 70-их и 80-их година живе у сјечању људи у Гдањску и Гдинју и додао да се неће моћи говорити ни о какву напретку ако се у име солидарности не буду до краја поштвовала права сваког човјека. Било је знаковито да су на неким папиним скуповима лепршале заставе Солидарности.

Пошто у програму папина посјета није био усклађен Папин сусрет с Валенсом, папа га је примио „приватно” у Гдањску.

Генерал Јарузелски је приговорио папи због политичких алузија у његовим говорима, и тада је још заузимао интрансигентан став према Солидарности и Валенси с чијим је повратком на сцену папа рачунао. То се догодило већ 1988. године када је почео округли стол владе и опозиције, а већ у травњу 1989. Солидарност је била легализирана.

Папа Војтила је на крају посјета Пољској, у сусрету с бискупима, изнио своје гледиште о питању успоставе дипломатских односа Свете столице и Пољске. Он је навео да то предлаже пољска влада, о чему се пољски епископат позитивно изјаснио, полазећи од прошлости ватиканско-пољских односа. Папа је примијетио да би у једној земљи, као што је Пољска, гдје су католици у већини, „непостојање дипломатских односа било ненормално, чак с гледишта међународне позиције једне државе и још више једне одређене нације. Непостојање таквих односа могло би изгледати као неправда за ту нацију”. У својим размишљањима папа је закључио да задатак који се поставља не иде само за остварењем приједлога, него више да га учини увјерљивим пред нацијом и црквом, пред читавом међународном заједницом. Папа је позвао епископат на колегијалну сурадњу и запитало се није ли епископат на пленарној конференцији увјетовао успоставу дипломатских односа са закључењем *modus vivendi* између цркве и државе, тј. да влада службено призна

јуридикчки статус пољској цркви. Међутим, кард. Глемп је захтијевао успоставу дипломатских односа Пољске и Ватикана без икаквих увјета. Сматрао је да би присутност нунција у Варшави омогућила Светој столици да изравно сазна што се догађа у Пољској и у самој цркви.

Формални приједлог за нормализацију дипломатских односа дао је Јарузелски. Он је то учинио у тренутку кад су западне силе затвориле политички и господарски блок око Пољске у склопу стратегије хладног рата између Истока и Запада, па је требало све подузети за излазак из изолације. Осим тога, успостава дипломатских односа била би позитивна чињеница у корист владе, јер би то повољно примили пољски католици и политичка опозиција (503) („Relazioni religiose”, Roma, 27. 6. 1987).

Тек након вишекратних преговора пољских и ватиканских представника и пошто је пољски парламент (17. 5. 1989) прихватио нови закон о односима цркве и државе (којим је црква стекла јавноправни статус) успостављени су дипломатски односи између Свете столице и Пољске 17. 7. 1989.

Од Горбачова и перестројке почели су се (особито у току 1985. и даље) не само у СССР-у, него и у цијелом совјетском блоку, све више отворати нови процеси либерализације у политици и економији. То се одражавало и на пољску ситуацију, што се у Ватикану помно пратило. Света столица је и прије интервенирала код западних влада и сугерирала да промијене политику према Пољској. Папа и кард. Глемп су сматрали да је погрешно случај Пољске третирати једнозначно (због војног режима и формалне припадности совјетском блоку) и да Запад не би требао према Пољској заузимати одбојан став, будући да такво понашање не користи ни западним ни пољским интересима, већ првенствено интересима СССР-а.

Јарузелски је тежио за изласком из изолације и за промјеном става западних земаља према Пољској која је трпјела трговачке и финансијске санкције што су највише погађале народ због господарског слома.

Света столица је посебно дјеловала на Италију као најблискију Ватикану, па је талијански државник Андреоти посјетио Пољску (1985.). Тај се посјет припремао у сурадњи с Ватиканом.

Јарузелски је рекао Андреотију да Пољска жели добре односе са западним земаљама. Рачунао је да ће талијанско-пољски дијалог ублажити хладноратовску атмосферу између Истока и Запада.

Међутим, Јарузелски је настојао да постигне промјену и у негативном држању Француске (послао је у Париз новог амбасадора из кругова католичке левнице ради бољих контаката с Митераном).

Тада се, захваљујући настојању папе, одмрзавају односи и између Вашингтона и Варшаве (што је Реган могао искористити и у предизборној кампањи код католичких бирача). Америчка влада је отприје тражила ослобођење политичких затвореника, па је Јарузелски већ 1984. године дао амнестију. То је омогућило приступ Пољске Међународном монетарном фонду. Међутим, пољски етатистички модел није био погодан за ефикасну употребу иноземних средстава Фонда. Зато су биле потребне унутрашње, политичке и економске промјене у Пољској(504). Поступно су се догађале промјене у Пољској, поготово пошто је почетком 1988. остварена идеја округлог стола,

тј. преговора владе (Раковског) и опозиције уз судјеловање цркве. Напокон је, 17. 4. 1989, легализирана Солидарност, а 4. 6. 1989. одржани су слободни демократски избори за Сејм (дјеломично) и за Сенат (потпуно).

По сугестији Валенсе, Сејм је 19. 8. 1989. понудио положај председника владе Тадеушу Мазовјецком, Влада је била у коалицији са старим структурама, али је поступно проводила преобразбу. Тако је дјеловао и Сејм. Извршене су уставне промјене и одбачен је догматски реалсоцијалистички модел. Проводиле су се политичке и економске реформе. Пољска је постајала демократска. Валенса је тражио брже промјене које би гарантирао опћеприхваћени председник, а тај положај је држао Јарузелски. Слиједили су нови парламентарни избори у прољеће 1991. те избор новог председника Републике, тј. Леха Валенсе. Формирана је и нова влада на челу с Биелецким).

Четврти посјет Ивана Павла II Пољској (1. 6-9. 6. 1991)

Као што је папа рекао приликом доласка, његов четврти посјет домовини услиједио је након повијесне промјене у Пољској, кад су пољска нација и држава постале у потпуности суверене. Папа је подсјетио да је за трећег посјета био на Балтичкој обали, одакле су почели судбоносни догађаји за Пољску и Источну Еуропу, као повијесни процес вишеструког значења, након пада тоталитарног састава.

У сусрету с новим председником Републике Валесном и државним властима, папа је у говору одржаном у поводу 200. обљетнице пољског Устава од 1791. године нагласио да је то био први устав у Еуроци (прије њега је донесен амерички устав) с формулацијама о унутрашњој слободи и вањској независности I Републике Пољске и да је био подлога уставу II Републике Пољске, настао 1918. године, након пораза трију окупатора, а чак и данас након промјена 1989. године, могао би бити модел за нови устав III Републике.

Папа је у другој прилици подсјетио Пољаке да им је повијест дала тешку лекцију гледе слободе, али је почео процес освајања слободе за коју су високу цијену платиле читаве генерације, укључујући и данашњу.

Обраћајући се дипломатском збору (8. 6. 1991.), папа је говорио о дипломатским односима Пољске и Свете столице у прошлости, од доласка првог нунција (1555) до прекида (1796), када је извршена трећа диоба Пољске. Евоцирао је обнову дипломатских односа 1918. (када је на челу нунцијатуре био Achille Ratti, касније Папа Пио XI). Након Другог свјетског рата услиједио је једнострани отказ конкордата, а нунциј је морао отићи. Дипломатски су односи поново успостављени 17. 7. 1989, послије унутрашњих промјена у Пољској, што се догодило и у другим државама Источне Еуроци које су стекле субјективитет и обновиле дипломатске односе са Светом столицом. Срушени су зидови који су дијелили народе источног од западног дијела Еуроци и слободног свијета.

Света столица је са задовољством поздравила уклањање „зидова”. Никад се није мирила с трагичним парадоксом и проклетством наших времена, како је Пије XII назвао посљедице одлука Конференције на Јалти.

Избор папе Славена учинио је да цркве и народи средње и источне Еуроци, више него прије, постану предмет сталне бриге Свете столице. Црква је свјесна улоге у духовној обнови „старог континента” и жели бити носилац

оних вриједности и традиција које су некоћ формирале Еуропу, а данас су способне да је уједине. Управо овдје, у земљи која је прије 52 године била жртвом страшног рата, почетак расцјепа Еуропе, што је трајао десетљећима, не може се не споменути истина о етичкој димензији трајног мира. Он овиси, како је речено на КЕБС-у у Хелсинкију, не само о војној сигурности, већ о повјерењу међу грађанима исте земље и узајамном повјерењу међу народима. Зато је данас важно све оно што служи изградњи и јачању повјерења у Еуропи... Уз темељне вриједности социјалног реда, као што је идеолошка неутралност, признавање демократски признатих јуридикских норми, плурализам социјалних структура, требало би данас нагласити важност таквих тежњи и ставова који су, чини се, посебице потребни у почетку стварања новог, праведнијег свијета и нове неподијелене Еуропе (505) („L'Osservatore Romano”, 10 - 11. 6. 1991).

Предсједник Валенса захвалио је папи што се у најтежим временима залагао за Пољаке, а пољском клеру за спасавање домовине. Величајући папине заслуге у стицању независности Пољске, Валенса је рекао да је папа Војтила симбол духа пољског народа који се никад није помирио с ропским суством.

Кард. Јосеф Глемп је папи захвалио ријечима: „Дијелио си с нама многа искушења и означио си нам пут наде. Упозоравао си нас да не паднемо у ропство... Слободна Пољска је нова Пољска, с њом је увијек иста црква која ходочасти кроз земље и стољећа.”

Ово се може схватити као глорификација успјеха источне политике Ивана Павла II, не само у Пољској, него и у другим земљама Источне Еуропе које су тијekom 1990. године успоставиле дипломатске односе са Светом столицом: Мађарска (у вељачи 1990), Чешка и Словачка (19. 4. 1990), Румуњска (25. 5. 1990), СССР (15. 3. 1990).

Јован Павле Други придавао је велики значај Пољској као важном стубу његове источне политике. Он је изабран за папу да би се учинила што ефикаснијом борба против Истока. Он је четири пута посетио Пољску и то у размацима од 4 године (јун 1979, јун 1983, јун 1987. и јун 1991), као да је ишао да потврди своју реизборност, односно да увек долије онолико колико је потребно да се разбијање убрза.

Ко је био Јован Павле Други најбоље показује његово противљење када је Реган обавестио јавност о препискама које је примио од папе. Нарочито га је погодило што је јавност сазнала да се Јован Павле Други сагласио са америчким санкцијама против Пољске.

Поред величања његове личности и дела, важно је приметити да се користи и флоскула да је Војтила био велики антифашиста. Та констатација може само да буде хумористички прилог за белосветске небулозе. Одмах у наставку се истиче да је Јован Павле Други следио пут и ставове Пија XII о лошим последицама конференције на Јалти. Историјски је доказано да је Пије XII подржавао, бранио, скривао и помагао фашисте, написте и устапе, па како је могуће да Јован Павле Други, као верни настављач идеја фашизма и пута Пија XII, може бити антифашиста.

Уочава се постепена промена позиције и улоге цркве у Пољској после сваког ходочасничког пута Јована Павла Другог. Прво је била посредник, па заступник, па супротстављена страна, а на крају наредбодавац и мера за нови систем вредности. Јован Павле Други, који је по карактеру округла личност, а то не може да се прикрије његовим јавним изјавама, просто је ломео Пољску да би разбио Исток и обезбедио бољу стратешку позицију за нову етапу и остварење циља: покорвање православне Русије.

Мада аутор ове књиге, из сасвим разумљивих разлога (довољно је прочитати његову биографију) избегава да саопшти праве закључке о Јовану Павлу Другом и дипломатији за време његовог понтификата, довољне су чињенице које је изнео да би се закључило да је Јован Павле Други дао највећи допринос разарању Истока.

11. 10. На страницама од 227 до 233 налази се текст:

Односи СССР – Ватикан

Дијалог СССР-а и Свете столице био је дио глобалне стратегије католичке цркве према источној Еуроци и социјалистичким земљама и увијек се водио на два колосијека: на дипломатско-државном и црквеном (506). На дипломатско-државном плану: посјети совјетског министра вањских послова Громика Ватикану и папи, посјети државног секретара Касаролија Москви, посјети Ватикану совјетских амбасадора у Италији итд. На црквено-екуменском плану (за понтификата Ивана Павла II): посјет папи метрополита Јувеналија, шефа Уреда за вањске послове московске патријаршије, посјет папи метрополита Филарета (који је судјеловао на међурелигијском мировном скупу у Асизу), судјеловање ватиканске делегације на Међународном форуму о миру и нуклеарном оружју, судјеловање делегације Свете столице и католичке цркве на прослави миленија кршћанства у Русији итд).

Циљ је био увијек исти: признати позицију католичке цркве у тим земљама, гдје је била изложена разним ограничењима и наћи додирне тачке на међународном плану у питањима мира и разоружања.

Таква источна политика добила је оштрије акценте и нове садржаје за понтификата Ивана Павла II који је, стјецајем околности, наступао друкчије од својих претходника. Иван Павао II је истицао у први план питање људских права и с тим у вези питање вјерских слобода, а то је била Ахилова пета совјетског режима. Он је посједовао властито црквено и политичко искуство из пољске средине реалсоцијализма према којему се веома критички одредио.

Феномену папе Војтиле и његовом идејно-политичком концепту свијета и цркве била је посвећена велика позорност у совјетској орбити, особито у политичким и знанственим круговима СССР-а, а расправа о пољском моделу цркве и тзв. полонизацији, односно војтилизму, водила се и унутар КП СССР и комунистичких партија совјетског лагера. Постављало се питање: представља ли Иван Павао II исти Ватикан и исту „Ostpolitik“ као концилски папе Иван XXIII и Павао VI?

Према ојени публициста и новинара Фране Барбиерија сумње су изазване због стратегије великог вјерског буђења коју је замислио и проводио папа Војтила (507), (Фране Барбиери, Лијева и десна скретања, „Стварност“,

Загреб, 1986. Напомена. Ф. Барбиери је писао 1984. док реалсоцијализам још није био доживио онакав слом какав је он наслућивао).

Показало се да је папина стратегија тангирала совјетски сустав и тежила не само очувању, него и јачању позиције цркве у совјетској орбити и њезиној улози на јавној друштвеној сцени, тј. како је папа говорио да црква не буде затворена у црквеном „гету”, већ да вјерници буду равноправни грађани и да остварују пуна грађанска права.

На идеолошкој fronti појавила се опасност од „полонизације”. Под тим се термином подразумијевала могућност, не само у Пољској, него и у другим земљама под комунистичким режимом, остварења тежње цркве да се подигне на разину партнера, односно сговорника политичке власти, да црква буде политичкој власти равноправна, ако не и надмоћна, резервирајући себи право да даје морални суд о поступцима власти. То се највише манифестирало у Пољској у склопу односа државе и цркве која је имала снажне позиције и била укоријењена у народу, па се такав облик односа наметао у специфичном развоју унутрашње ситуације.

У Москви су замјерали ПУРП-у као партији на власти што је допустила да у склопу цркве настане алтернативна политичка снага, а то приљепчиво политичко искуство значило је опасност за комунистичке режиме. У склопу „повијесне” конфронтације социјализма и капитализма у совјетским је догматским круговима Војтилина линија оцијењена као дио капиталистичке fronte.

Социјална доктрина католичке цркве која је ажурирана на II ватиканском концилу изазвала је збрку у совјетском Истоку, иако је будила наду у повијесне компромисе.

Према мишљењу „источних” комуниста, папа Војтила се не задовољава оним што преостаје Богу, пошто се даде оно што припада цару, већ тежи да се уздигне до разине арбитра. Папино зазивање друштвене правде, пише Барбиери, укључујући и критику негативних страна капитализма, која суставима што се инспирирају материјалистичким доктринама негира способност да остваре човјекове циљеве еманципације, завршава у ономе што се обично жигоше као „антикомунизам”.

Уза сву такву оцјену папе Војтиле и „војтилизма” није био затворен дијалог Ватикана и СССР-а, поготово гледе мира као кључног међународног проблема. Осим тога, тај се проблем наметао сам од себе у тзв. нуклеарној ери, кад се над човјечанством надвила опасност уништења, точније речено могућност самоубојства свијета. У таквој ситуацији био је потребан детант (détente) темељен на дијалогу о опћем разоружању ради осигурања мира у свијету. С тим у вези, Ватикан је свјетским државницима и генералном секретару ОУН, као и совјетској влади предао Декларацију о посљедицама евентуалне упорабе нуклеарног оружја, која је била израђена у папинској Академији знаности уз сурадњу свјетских експерата (1981 - 1982).

У тај се контекст морала уклопити и источна политика Ивана Павла II. Помицање према Истоку, уз истодобно премјештање према Југу, тј. трећем свијету, један је од најкарактеристичнијих покрета и смјерова Војтилина понтификата, како је с правом замјетио талијански новинар (ватиканист) Луиђи

Ацголи, а папина инспирација дјеломично потјече и од његова славенског подријетла. На путу према Истоку најважнија етапа била је Русија и Руска православна црква. Из Папиних докумената у поводу миленија кршћанства у Русији и Украјини може се констатирати да он добро познаје православље и његову важност, будући да Руска православна црква са својих 50 милијуна сљедбеника има средишње мјесто у православљу, па је на њу био усмјерен екуменски интерес папе. То је папа потврдио и у својој енциклици „*Slavorum apostoli*” (1985) и апостолском писму „*Euntes in mundum*” (1988).

Присутност државног секретара Касаролија и десетак кардинала на прослави тисућгодишњице кршћанства у Русији (1988) резултат је споја Војтилине оријентације на Исток и Касаролијеве дипломатије. Тада је кард. Касароли успоставио особни контакт с Горбачовом.

Смисао Касаролијеве мисије у Москви

Кард. Касароли је разговарао с највишим представницима Руске православне цркве (патријархом Пименом и другима), али и с највишим представницима тадашње совјетске државе: с водећим политичким лидером Михаилом Горбачовом, с тадашњим предсједником Президијума А. Громиком, с министром вањских послова Шеварнадзеом и министром за вјерске послове Карцевом. Међутим, најважнији је био његов сусрет и разговор с Горбачовом, којему је предао поруку папе на чију се иницијативу и остварио тај сусрет. Изражавајући симпатије за преобразбу, папа је нагласио важност грађанских и вјерских слобода и алудирао на проблеме католичке цркве, посебице у Украјини (с тим у вези је приложен и меморандум). Папа је у поруци предложио успостављање одређених формалних контаката Свете столице с Москвом.

Горбачов је у разговору с Касаролијем нагласио међународне односе и проблеме мира и сигурности. Притом је одао признање папи за мировне напоре. Изразио је спремност за сарадњу са Светом столицом у иницијативама за мир и разоружање. У вези с нацртом новог закона о слободи савјести, Горбачов је обавијестио Касаролија да се њиме проширују грађанске и вјерске слободе. Касароли је сугерирао да у појединим фазама тога закона, који је универзалног карактера, буде конзултирана Света столица, што је Горбачов прихватио (508). Тек у листопаду 1990, у совјетском је парламенту прихваћен нови закон о слободи савјести, којим се проширује простор за дјеловање вјерских заједница и даје већа слобода практикувању вјере. Међутим, не допушта се вјеронаук на државним школама нити рад цркве с војницима Црвене армије. Године 1991, реорганизирана је црквена хијерархија у Бјелорусији, Русији и Украјини. Украјински надбискуп кардинал Љубачивски вратио се у Лавов 20. 3. 1991. (након 44 године боравка у иностранству). Он је наследник гркокатоличког надбискупа кардинала Слипија, којег је Стаљин, заједно с надбискупијом, био подвргао московској патријаршији. Данас у Украјини има око седам милијуна католика. Болшевичка власт односила се према католицизму као елементу дезинтеграције, док је Руску православну цркву држала интегративним елементом државе).

Изражена је потреба „формалних контаката” двију страна, али још не на дипломатској разини. Касароли је предложио одржавање органског и конти-

нуираног контакта, што је Горбачов прихватио. Обје стране су показале већу отвореност и спремност за развој билатералних односа.

То је био важан, конкретан резултат разговора. Но није се говорило о позиву папи да посјети Москву, нити је упућен формални позив Горбачову да посјети папу, али је министар иноземних послова Шеварнадзе изјавио за тисак да ће доћи дан за размјену посјета. Касароли је изјавио да мисли да ће се морати промијенити многе ствари прије него што папа дође у Москву (притом је вјеројатно мислио на положај католика у Украјини, балтичким и другим републикама). Но додао је да ће Горбачов прије доћи у Рим и да би добро дошао у Ватикан.

Кард. Касароли је по повратку у Рим (14. 6. 1988) изјавио талијанској ТВ да би се посјет Горбачова папи Ивану Павлу II када дође у Рим у посјет Италији, могао сматрати природним развојем узајамних односа (509) („L’Osservatore Romano”, 13-14. 6. 1988. АКСА, 24. 6. 1988. „Relazioni Religiose”, Roma, 25. 6. 1988).

Повијесни сусрет: Михаил Горбачов – Иван Павао II

Повијесним сусретом Михаила Горбачова и Ивана Павла II у Ватикану (1. 12. 989) (510) (сусрет су преносиле ТВ мреже осамдесетак земаља с више од једне милијарде гледатеља) отворена је нова страница у њиховим међудржавним односима. Коначно је пала жељезна завјеса која је међу њима подигнута након Октобарске револуције 1917. године, кад су прекинута дипломатски односи Русије са Светом столицом. Нова ватиканска источна политика, коју је инаугурирао папа Иван XXIII а наставили Павао VI и Иван Павао II забиљежила је нови успон. Наравно, то није заслуга само једне стране, а сусрет, осим билатералнога, има шире међународно значење за Еуропу и сувремену свијет. Дијалог какав је прије 30 година отпочео Иван XXIII с Никитом Хрушчовом није прекинут, унаточ проблемима који су оптерећивали односе сурадње.

У Русији је данас на дјелу нов приступ повијесној баштини кршћанске културе и цивилизације, од које је кршћанство неодвојиво. Проширују се људска права, а уз њих и вјерске слободе новим законом о слободи савјести, којим су укинута рестрикције донесене 1929. године (511). Према изјави министра за вјерске послове Христораднова (од студеног 1989) унутрашње законодавство се усклађује с међународним стандардима и обвезама, тако да се признају религиозне организације као правне особе, а грађани могу самостално одлучивати о питању вјеронаука, без ингеренције државних органа. Такођер ваља узети у обзир изјаву руског митрополита Јувеналија (који је био у пратњи Горбачова) да рјешење проблема између Руске православне цркве и католичке цркве мора помоћи држава, посебним законом, а кључни проблем је Гркатоличка унијатска црква у Украјини, што се може ријешити у екуменском дијалогу Руске православне и католичке цркве).

Посјет руског лидера Горбачова Ватикану и апи веома је важан догађај у повијести односа Русије и Свете столице. У њихову сусрету и разговорима тежиште је било на разматрању међународне ситуације, особито у Еуропи, процесима уједињавања њезиног западног и источног дијела и стварању заједничког еуропског дома (512). (Раритет је да су се у Ватикану сусрела два

Славена у изузетно важним улогама, а куриозитет је да су разговарали и на руском језику).

Иван Павао II, у осврту на међународне односе нагласио је да црква, на темељима стечевина тијekom готово два миленија кршћанства, настоји и даље придоносити духовном и материјалном просперитету Еуропе и човјечанства.

Понављајући своју мисао из енциклике „Sollicitudo rei socialis”, папа је рекао да „скрб за човјека може не само довести до свладавања међународних напетости и сучељавања међу блоковима, него може и промицати опћу солидарност посебно с обзиром на земље у развоју” (513) („L’Osservatore Romano”, 2. 12. 1989. „Глас Концила”, 10. 12. 1989).

Папа је опет навео свој став из споменуте енциклике да се „богатији нареди свладавши империјализме сваке врсте и накане да се очува властита превласт, морају осјећати морално одговорним за друге, како би се успоставио праведан међународни поредак, утемељен на равноправности свих народа и поштовању њихових разлика, као и на уважавању права човјека и основних етичких начела, без чега нема мира у свијету...” (514) Ибид).

Тиме је папа формулирао какав солидаран однос и моралну одговорност треба имати богата и високоразвијена Еуропа према земљама у развоју трећег свијета.

Наглашавајући да човјечанство данас очекује нове облике сурадње, папа је упозорио да нас је трагедија Другога свјетског рата поучила да заборавом темељних етичких вриједности могу настати ужасне посљедице за судбине народа, да и највећи науми могу пропасти те да – како је рекао и у поводу 50. обљетнице Другога свјетског рата – нема мира ако су човјек и право презрени.

Важна је папина напомена да је с предсједником Горбачовом разговарао и о развоју веза, било за рјешење питања католичке цркве у Украјини, Бјелорусији и другдје, било за промицање заједничког залагања за мир и сурадњу у свијету.

Напомињући да је Света столица с великом позорношћу пратила процес обнове на челу с Горбачовом те да жели успјех и спремна је подупријети сваки потхват за бољу заштиту и усклађивање права и дужности особе и народа, те за очување мира у Еуропи и свијету, папа је у сусрету, што је – како је сам рекао – задивио свјетску јавност, видио знак времена, који је полагано дозријевао и много обећава за будућност. Он је на крају, могло би се рећи, благословио перестројку. Уједно је зажелио свом госту успјешне разговоре с америчким предсједником Бушом (на Малти) који би били пут до нових споразума, корисних за мир и разоружање, у складу с очекивањима свијета.

И Горбачов је сусрет с папом оцијенио као догађај изванредне важности, који је био могућ захваљујући темељитим трансформацијама важним за многе земље и народе. Рекао је да су његове мисли и преокупације наишле на разумијевање, укључујући и његова објашњења о односима државе и црква који ће се сређивати у духу хуманизма и демократије. Притом је најавио нови закон о слободи савјести, који ће широко омогућити људима различитих конфесија да задовоље своје духовне потребе.

У осврту на међународну ситуацију Горбачов је навео да његова земља, као и Ватикан, судјелује у панеуропском хелсиншком процесу у складу са својим надлежностима и карактеристикама да – придонесе рјешењу еуропских проблема уз поштовање особитости: националних, државних, културних и духовних, како би народи слободно изразили своја опредјељења и успјешно прешли одлучан повијесни тренутак на путу према новој ери мира. С тих је позиција почео и дијалог с Ватиканом, уз високу разину узајамног разумијевања и постигнут је начелан споразум о службеном дипломатском карактеру будућих међудржавних односа. Горбачов је такођер рекао да је у току разговора позвао папу у посјет (515) („La Repubblica”, 2. 12. 1989).

Сусрет Горбачов-папа био је изузетан догађај с међународном политичком и религиозном димензијом и велик допринос унапређењу идеје заједничког „еуропског дома” у процесима уједињавања Еуропе, уз промицање свих облика сурадње.

У свјетској јавности и тиску сусрет је одјекнуо као повијесни. Био је то сусрет двају истакнутих државника који су, без обзира на различите свјетоназоре, свијету дали примјер дијалога у интересу заједничких циљева свјетског мира и међународне сурадње. Ватикански државни секретар А. Касароли дефинирао је сусрет Горбачова с папом Војтилом „повијесним”, с обзиром на промијењени квир у упоредби с неслужбеним посјетом Подгорног папи Павлу VI у Ватикану 1967. године, као и с обзиром на друге повијесне увјете који су омогућили сусрет Горбачова и папе. Очито је Касароли мислио на нове процесе у Западној и Источној Еуроци, на заслуге Горбачова за перестројку и мировне иницијативе, те на мировну улогу папе у савременим међународним односима.

Слична је оцјена и француског амбасадора при Светој столици Ј. Б. Рејмонда (516) Ј. Б. Рејмонд, који је био амбасадор у Пољској и бившем СССР-у, а неко вријеме и министар вањских послова Француске, дао је у једном интервјуу своју оцјену Горбачовљевог посјета Риму и папи Ивану Павлу II. Сматра да је сусрет Горбачова и папе био повијесни и без преседана. Ријеч је и о двјема изузетним каризматским личностима и државницима: о првом папи Славену у повијести Ватикана, који има велик и дубок утјецај на међународну ситуацију, посебице на еволуцију у Источној и Средњој Еуроци, и о истакнутом руском државнику који је понудио Евроци могућност да престане бити подијелена и који има велик утјецај на међународне односе. („L’Osservatore Romano” (на француском језику), 12. 12. 1989).

Горбачовљев посјет Ивану Павлу II је израз високог и дотад недостигнутог ступња међудржавних односа, који су 15. 3. 1990. подигнути на дипломатску разину.

Односи с другим земљама Источне и Средње Еуроци

Односи Свете столице с појединим земљама Источне Еуроци доживјели су битне промјене након повјесних промјена у тим земљама, особито од 1989. године. Новостворена ситуација обиљежена је папиним посјетима неким од тих земаља, посјет Чешкој и Словачкој 1990. и Мађарској 1991. године. Уочи папина посјета Чешкој и Словачкој (само два дана прије) успостављени су дипломатски односи Чешке и Словачке Републике и Свете столице,

након више од 40 година прекида. Предсједник Хавел поздравио је Ивана Павла II као првог папу који је походио Чешку и Словачку (21. 4. 1990) као вјесник мира и дијалога, захваљујући му што је дошао у земљу која се одавно ослободила тоталитарног сустава што је значајно ограда и подјеле. Папа је одао признање свима који су се борили за слободу и независност, а посебно културном умјетничком кругу којему припада и предсједник Хавел. Желећи да свом посјету прида и екуменски значај, евоцирао је улогу Јана Хуса као трагичног реформатора међу црквеним средњовјековним реформаторима, који у црквеној и културној повијести чешког народа има важно мјесто. Величао је и патриотску улогу цркве у повијести словачког народа (517) („Глас Концила”, травань 1990. Напомена: карактеристичан је детаљ што је папа тијekom посјета на Свјетски дан заштите људског околиша засадио славенску липу у врту велеградског дома за инвалиде. Била је симболична и наочност делегације цркве у Хрвата, на челу с бискупом Кокшом).

Папин посјет Мађарској (1991) одвијао се у повољној атмосфери након успоставе дипломатских односа (1990) и ослобођења од терета прошлости, тј. последице поништења пресуде кард. Миндшентију којег је осудио сталјинистички режим (518). За папиног посјета Мађарској била је наочна делегација цркве у Хрвата на челу са загребачким надбискупом кард. Ф. Кухарићем, уз пратњу других бискупа који су дошли из Хрватске с бројним вјерницима. Папа их је поздравио у Печују (17. 8. 1991) и том пригодом дао изјаву која је знаковита због двају разлога: прво, због његова истицања законитих тежњи хрватског народа у самоопредјелењу за суверену и самосталну државу и друго, због најаве свог посјета Републици Хрватској. („Вјесник”, 18. 9. 1991).

Ивана Павла II је у посјет Бугарској позвала Бискупска конференција Бугарске и бугарски предсједник Желев (519). Желев је на конференцији за тисак у Лондону изјавио да државне службе истражују утемељеност сумњи у евентуалну умјешаност бугарских тајних агената у атентат на Ивана Павла II, 13. 5. 1981, који је извршио турски држављанин Агџа.

Света столица је успоставила дипломатске односе с Бугарском у просincu 1990. Балтичке земље (Литва, Летонија и Естонија), преко епископата, такођер су биле позвале папу у посјет, а и сам папа је изразио жељу да их посјети. То ће се утолико прије остварити откако су балтичке земље добиле дипломатско признање земаља Еуропске заједнице (27. 8. 1991) и других земаља (укључујући и Републику Хрватску). У договору с румуњским властима предвиђен је папин посјет Румуњској 1992. или 1993. године.

Чињенице које се износе у овом тексту показују како је Ватикан остваривао своје вековне интересе. Јован Павле Други, као Словен по пореклу, својеврсно је „кукавичје јаје” подметнуо Источном блоку. Тајна дипломатија, шпијунажа и сарадња са другим шпијунским службама омогућили су Јовану Павлу Другом да путем екуменских изјава плени јавност и обичне људе, а да делује деструктивно. Један пример који се у овом тексту износи је упечатљив. Тврди се да је његов циљ био заштита људских права, али и да је настављач политике уједињења Европе, коју је осмислио Пије XII. То су потпуно неспојиве ствари. Ватикан има неколико енциклика у којима осуђује и помисао на демократију, људска права и све што представља стандард, односно

тековину Француске буржоаске револуције или социјализам. Највећи противник концепта људских права у оквиру Ватикана је свакако био Пије XII, познатији као духовни и идејни отац фашизма, нацизма и усташтва. Како је могуће да се активност Јована Павла Другог глорификује нечим што је негација хуманости, мира и поштовања међународних аката.

11. 11. На страницама од 256 до 258 објављен је текст:

Зашто Папа није дошао у Југославију

Иако је папу Ивана Павла II у посјет Југославији позвао Цвијетин Мијатовић, тадашњи предсједник Предсједништва СФРЈ, кад је посјетио папу у Ватикану (концем 1980), посјет ипак није био реализован, иако је било прошло једно десетљеће од службеног позива. То треба регистrirати као ријеткост у повијести дипломатије.

Иако је позив за папин посјет био само овлаш поновљен у неким пригодама, кад су југославенски руководиоци посјећивали папу у Ватикану, југославенска се страна користила провидном формулом да „нису сазрели сви увјети”, иако југославенска влада и дипломатија нису имале ни у примисли реализацију папина посјета. Притом је било важно да су односи с католичком црквом имали привид нормализације, иако су увијек били у латентној напетости због отворених питања ограничавања вјерских слобода, а повремено су потицане антикатоличке кампање и анимозитети, особито обнављањем расправе о процесу кардиналу Степинцу. Напоследку, развој унутрашње ситуације у земљи, која је упала у све веће антагонизме, био је параван официјелним круговима да прикрију своје противљење посјету Ивана Павла II.

То доказује да се у свези с папиним посјетом проводила смишљена политичка игра на двоструком колосијеку: према иноземству, да би се дао изглед стабилних односа с Ватиканом, и, с друге стране, према домаћој католичкој јавности, чинећи истодобно одговорном католичку цркву за неостваривање посјета уз паролу да „увјети нису сазрели”.

Гледе посјета, руководству се наметнуо проблем о томе како апсолвирати пасторални дио посјета, а да буде без политичког призвука, особито за боравка у Хрватској, гдје је за посјет био заинтересиран епископат који је упутио позив папи за пасторални поход.

У међувремену је опет покренуто питање односа према кард. Степинцу. Била је поведена бјесомучна кампања у пропаганди и тиску, особито у неким срединама, против хрватског католицизма и Ватикана, која није могла остати без реагирања с црквене стране.

У хрватском католичком епископату се размишљало о папином посјету у току 1984. године, у склопу јубилеја „Тринаест стољећа кршћанства у Хрвати” (и у поводу Националног еухаристијског конгреса у Марији Бистрици), али се то није могло остварити због режимског одгађања посјета.

То се поновило као разлог и сљедеће 1985. године, у поводу прославе 1100. обљетнице св. Метода, када је Иван Павао II објавио енциклику „*Slavorum Apostoli*”, посвећену славенским апостолима Ђирилу и Методу (586). (На прослави св. Метода у Ђакову (4 - 5. рујна 1985) судјеловао је кард. Касароли као папин легат у пратњи пронунција Коласуома и неколико кардинала као

представника бискупских конференција, а присуствовали су и представници неких православних цркава).

Папин посјет је био непожељан за тадашње политичко руководство Хрватске и Југославије, забринуто због могућих посљедица пасторалног дијела посјета који укључује масовна окупљања хрватских вјерника и могућност јавног изражавања њихова незадовољства због ограничавања вјерских слобода, људских и националних права, што би могло попримити национално-политичко обиљежје.

Против посјета дјеловале су све снаге које су увијек имале антихрватске и антикатоличке циљеве, понајвише у Србији, посебице у структурама власти и Српске православне цркве.

Ситуација се измијенила након вишестраначких избора у Хрватској и Словенији и отварања у тим републикама процеса демократије, доношења демократских устава и изјашњавања хрватског и словенског народа за потпуну самосталност и сувереност.

Услиједио је позив с хрватске стране (предсједник Републике др. Фрањо Туђман, тијеком 1990. и 25. 5. 1991) и словенске стране (предсједник владе др. Лојзе Петерле, 30. 7. 1990) за папин посјет, а позиве су поновиле католичке цркве у Хрватској и Словенији.

Након дипломатског признања Хрватске и Словеније, (13. 1. 1992) остварује се могућност за службени посјет Ивана Павла II тим дјвјема републикама, које су поновиле позиве за посјет.

У тексту се износе само неке чињенице које би могле да буду оправдање зашто до посете није дошло. Главни разлог је ипак у чињеници да је Ватикан активно помагао усташки покрет у иностранству и све активности које су за циљ имале разбијање Југославије. Осим тога, имајући у виду датум издавања ове књиге, националност и верско опредељење аутора, изостављено је и питање односа Ватикана за злодела која су клерофашисти извршили за време Другог светског рата. Треба поменути само нека питања, попут Јасеновца и Алојзија Степинца. Независна Држава Хрватска, као најмонструознија творевина која је имала апсолутну подршку Ватикана извршила је геноцид над Србима, а да за то Ватикан није могао никада да пронађе ниједну реч извињења.

Деловање Јована Павла Другог било је добро познато, те никога није изненадило његово подстицање нових усташа, подршка Фрањи Туђману као новом поглавнику и све друго што је имало за циљ разбијање Југославије. Да су сви Југославији добро знали ко је и шта све може да уради Јован Павле Други најбоље говоре његова дела. Он је од Регана тражио прећутну сагласност да се разбије Југославија, ако треба и новим злочинима његових крстапа – усташа.

11. 12. На страници 278 је текст:

Односи Света столица – САД; Специфичност односа САД – Света столица

САД су при Светој столици од II свјетског рата имале особног представника (изасланика) предсједника САД, а Света столица је имала апостолског делегата у Вашингтону.

Такав однос био је договорен и утврђен због отпора протестаната који нису ни жељели ни прихваћали дипломатски карактер односа САД и Ватикана.

Међутим, осамдесетих су се година нормализирали и успоставили дипломатски односи (1984) на иницијативу америчког предсједника Регана. За његов приједлог гласала је већина сенатора.

Ватикану су Сједињене Америчке Државе биле важне због глобалне политичке стратегије, њихова положаја, интереса и одговорности у свијету као суперсиле, а САД-у је Ватикан значао универзалну силу с универзалним интересима.

Глобалност америчке политике и ватиканска универзалност су коинцидирале, барем у њиховој ширини. САД и Света столица нису увијек имали исте интересе, али су већином имали исте противнике. Ти су аспекти:

1. Ватикан, као средишњи директивни орган католичке цркве у комунистичкој је идеологији видио и види главног противника религиозне идеологије и њезине моћи. САД је пак у комунистичкој идеологији и експанзионизму тадашњег СССР-а видио концентрат свих снага у свијету које су против његове моћи и интереса.

2. У вези с проблемом мира и рата, САД је полазио од стајалишта да се мир може одржати на равнотежи војних снага, од класичних до најразорнијих (нуклеарних). Став Ватикана је био да се војна равнотежа мора постићи не на највишој, него на најнижој могућој разини (631) То су ставови прије повијесних промјена у Источној Европи, поткрај 1989. године.

Ватикан се није у свему слагао с политиком и дипломацијом САД, иако се каткад чинило као да су у „нераскидиву браку”. Свакако, Света столица је преко Америчке католичке цркве увијек настојала утјецати на елаборацију политике Сједињених Америчких Држава. Католичка црква САД има моћне капиларне структуре, располаже масмедијима, школама, болницама, свеучилиштима и може знатно утјецати на католичке бираче. Многи кандидати за Конгрес и предсједничке изборе траже потпору католичке цркве и Ватикана, будући да католичка црква у САД има више од 50 милијуна сљедбеника, а то је незаобилазна снага за све политичке факторе.

Нико не може порећи постојање коалиционог споразума Вапингтона и Ватикана о глобалним питањима. Дакле, утицај Ватикана и Јована Павла Другог је познат, а био је и узрок бројних спорова, пошто је та спрега очигледно у супротности са актима на којима су засноване и конципиране САД. Многих ставова се Ватикан одрекао да би остварио своје интересе, а он их увек остварује преко у датом тренутку најмоћније државе.

11. 13. На страницама од 280 до 283 је текст:

Црква и политика у САД

Познато је да се утјецај Америчке католичке цркве и Свете столице особито осјетио за вријеме вијетнамског рата, када су се из редова католичке цркве чуле многе контестације и покренуле кампање против тога рата, па је америчкој влади била потребна ватиканска интервенција да се све то преко бискупа и редовничких поглавара барем донекле дозира.

Католичка црква у САД била је тада оптерећена унутрашњим превирањима због дјеловања различитих струја и вањских утјецаја. За хијерархије се наметао проблем, који је забрињавао и Ватикан, како сузбити модерни американизам у цркви, веома либерални и критички дух који се особито осјећао од шездесетих година. Кад су се појавиле неоинтегралистичке тенденције потицане из центра (Конгрегација за вјерски наук), особито на доктринарном подручју (гледе развода брака, абортуса, целибата итд.), услиједила су размиоилажења која су обухватила, уз дио теолога, и неке бискупе. Ситуација се погоршала у вријеме рата у Вијетнаму, када је уз јаки отпор протестаната (претежно радикалне фундаменталистичке струје) на сцену ступио и велик број католичког клера и вјерника, а појавила се, из других мотива, и „црна теологија”, сродна теологији ослобођења.

У Америчкој цркви важну улогу имају интелектуалци (лаици) који заузимају високе положаје у друштву, привреди, култури, на свеучилиштима и институтима. Они су (укључујући жене) веома осјетљиви на понашање цркве с обзиром на своје професионалне компетенције (у медицини, економији итд.) и желе придонијети рјешавању друштвених проблема те одговорити изазовима времена уз поштовање либералистичких и плуралистичких начела. Та интелектуална елита и дио високог клера дао је посебан печат католичкој цркви у САД, која се све више занимала за вањску политику, особито проблеме нуклеарног оружја, разоружања и мира у свијету.

Предсједник Роналд Реган показао је изузетну наклоност према Америчкој католичкој цркви. Иницирао је приједлог Сенату да одобри амандман на Устав којим би се поништила одлука Врховног суда и опет увела молитва у школе (које финансира држава). Реган је критизирао такве „празнине” у америчком Уставу који допушта постојање Ku Klux Klana и нацистичке странке, а забрањује ученицима да у школама читају Библију. Међутим, за то је требала двотрећинска већина у Сенату, коју Реган није имао. Да би смирио подијељено јавно мњење, Врховни суд је овластио опћине да из властитог буџета финансирају божићне јаслице међу опћинским украсима у божићном раздобљу. Тако је онемогућено кршење лаичких закона.

Реган је заслужан и за успоставу дипломатских односа са Светом столицом. Они су успостављени уочи предсједничких избора у САД на којима је Реган поновио своју кандидатуру и побиједио. У том контексту био је предвиђен и остварен сусрет на Аљасци (Fairbanks, 2. 5. 1984) Регана, који се враћао из посјета Кини, и Ивана Павла II, који је био на путу у Јужну Кореју.

У Ватикану су уважавали што је предсједник Реган прекинуо аномалију у односима САД – Света столица, нормализирајући и реализирајући дипломатске односе.

Иван Павао II је имао разлога за задовољство. Развијао је особно добре односе и размјену порука с америчким предсједником. Они су били повезани нитима антикомунизма као заједничког идеолошког противника, те интересима у сузбијању совјетске експанзије. Гледе тога могли би се сматрати „природним савезницима.

Међутим, политика Ватикана и папе Ивана Павла II, с оријентацијом на присутност на сваком подручју и у свакој ситуацији у свијету, те изрицање

моралног суда о свему, разлог је за конфронтације с америчком владом и одређено дистанцирање од неких ставова САД, особито у вези са ситуацијом у Пољској и проблематиком трећег свијета, политиком блокова и блоковском појделом свијета која се показала као запрека попуштању затегнутости. Специфичност ставова изражена је у вези с проблемом нуклеарног оружја и разоружања. Ватиканска дипломатија је више пута нудила посредничке услуге у америчко-совјетским преговорима о разоружању, особито када би наступио застој или прекид (нпр. након прекида женевских разговора Москве и Вашингтона о ракетама, и у другим приликама).

Занимљив је и карактеристичан став Ватикана и папе Ивана Павла II према акцији и резолуцији епископата САД против упорабе нуклеарног оружја. Иницијатор је био кардинал Јосеф Бернардин, надбискуп Чикага.

У америчком бискупском документу против пријетње и упорабе нуклеарног оружја стајало је, међу осталим, да је став САД о стратегији *deterrence-a* (средство застрашивања) незадовољавајући с моралног гледишта и да је неморална намјера упорабе нуклеарног оружја или пријетња њиме.

Кључне тачке документа, тј. пастирског писма које је више пута модифицирано јесу: 1. апел за уклањање концепта нуклеарног рата као ваљане стратегије обране; 2. упорно тражење јасног јавног отпора реторици о побједничким нуклеарним ратовима и против нереалистичких очекивања да је могуће надживјети размјену нуклеарних удара те да су могуће стратегије које претпостављају продужени нуклеарни рат; 3. став против тзв. првог атомског удара, против било какве хипотезе о упораби нуклеарног оружја као репресалије (636) (*Challenge of Peace: God's Promise and Our Response. Pastoral Statement of National Conference of Catholic Bishops. St. Paul Editions, Бостон 1983*).

Као што се види, бискупи не допуштају хипотезу која оправдава почетак нуклеарног рата. Супротстављају се одбијању владе САД и Сјеверноатлантског пакта да се одрекну првог удара.

У документу је накнадно, под притиском државне администрације, уз образложење да се угрожава сигурност САД и успјех совјетско-америчких преговора, само посједовање нуклеарног оружја ради *deterrenta* дефинирано као „подношљиво”, уз увјет да буде попраћено корацима према узајамном разоружању. Дакле, прихваћа се идеја да се нуклеарно оружје може употријебити против онога који га први употријеби. На крају бискупи потичу непосредне билатералне уговоре с могућношћу контроле, како би се заочиле пробе, производња и инсталирање новог нуклеарног оружја.

Бискупи (њих тристотињак) у пастирском су писму поставили питање професионалне сурадње католика: инжењера, техничара, часника... у вези с покретањем и пријетњом атомског строја, поготово с обзиром на чињеницу да је 40 посто америчких војника католика.

Кард. Бернардин је рекао да је главна снага документа то што су бискупи подигли свој глас против технолошке динамике утрке у нуклеарном наоружавању. У пастирском се писму тражи блокада те трке и елиминација опасних сустава оружја, као и одлучна политичка акција за ослобођење свијета од тенденције разарања и прибјегавања рату као средству за рјешавање међународних спорова (637) (према писању америчкога, талијанског и ватиканског тиска, траван-свибањ 1983).

Америчка дипломатија и Бијела кућа сматрале су да би објављивање бискупског документа против употребе нуклеарног оружја могло штетити не само политици САД него и војној политици Запада у цјелини у тренутку америчко-совјетских преговора о нуклеарном (макар и дјеломичном) разоружању. То је била важна тема разговора америчког предсједника Регана и папе Ивана Павла II у Ватикану (7. 6. 1982).

На засједању УН, 1982. године, о разоружању је говорио државни секретар Ватикана Касароли, преносећи папину поруку. Он је рекао да је „deterrence” заснован на равнотежи, не као циљ сам по себи, већ као етапа на путу поступног разоружања и само у том аспекту може бити оцијењен као морално прихватљив. Међутим, да би се осигурао мир, нужно је не бити задовољан тим минимумом с обзиром на стварну опасност избијања рата (638) („L’Observatore Romano”, 13. 6. 1982).

Питање је зашто је учињена та ватиканска „концесија” атлантској стратегији? Треба имати на уму тадашњу ситуацију у Пољској, с војним режимом Јарузелског и америчким економским санкцијама против Пољске, као и заострену конфронтацију двају блокова и двију суперсила. Могло би се претпоставити да је увјетно ватиканско одобравање deterrenta тада било потребно Вашингтону и ради сузбијања масовних мировних покрета осамдесетих година не само у САД него и у Еуроци, гдје су демонстрације биле масовне, а у њима је судјеловао велик број католичких вјерника, против распореда америчких ракета средњег домета у Западној Еуроци (pershing и cruise). Од СССР-а су демонстранти тражили заузврат да повуче дио ракета СС-20, а осим тога да обје суперсиле повуку нуклеарно оружје с територија Еуроци која би требала постати безатомска зона.

У сијечњу 1983, у Ватикану је одржан састанак америчких и неких еуропских бискупа (Француске, СР Њемачке, Италије, Велике Британије, Белгије и Низоземске – чланица НАТО) с највишим ватиканским представницима (државни секретар Касароли, префект Конгрегације за наук вјере, кардинал Разингер, тајник Вијећа за јавне послове Силвестрини).

Еуропски су се бискупи (прије свега њемачки с кард. Ноefnerом на челу) изјаснили за модификацију америчког пастирског писма и бранили deterrent-се с образложењем да су могуће штетне посљедице за обрану Запада од СССР-а. Амерички су бискупи почели модифицирати првобитни документ.

У приопћењу Свете столице о састанку, који је квалифициран као неформална консултација, потврђују се неки принципи, без обзира на оријентацију која ће бити изражена у документу америчког епископата. Говори се о нужности да се нуклеарна моћ спусти на најнижу могућу разину и упозорава на опасност макар и ограничене и дефензивне употребе нуклеарног оружја, чиме се алудира на амерички програм.

Кард. Бернардин је изјавио: „Бит ће неких модификација првобитног текста, али оне неће мијењати генералну линију. Неке ће се промјене односити на библијско наслеђе употребе насиља и праведног рата. Бит ће елабориран дио о deterrentu и дио који говори о одговорности двију суперсила у утрци у наоружању. Осим тога, потребно је упозорити на разлику америчког и совјетског политичког састава” (639) „Le Monde”, 22. 1. 1983. На састанку у

Ватикану приближили су се ставови америчких и еуропских бискупа, пошто се водило рачуна не само о ставовима НАТО-а, него и о перспективи односа Свете столице и католичке цркве с једне стране и САД с друге стране. Резултат је био ублажавање и модифицирање резолуције америчких бискупа. Омогућено је, осим тога, да расправа буде у оквиру посљедњих папиних изјава о проблему разоружања: изјава адресирана на ОУН, Конференцију за разоружање (11. 6. 1982), изјава на новогодишњем примању дипломатског збора (15. 1. 1983), кад је Иван Павао II позвао САД и СССР да без кашњења почне смањење наоружања.

Средином 1983. године, амерички бискупи су припремили посљедњу верзију свог документа. Остало је одбијање нуклеарног оружја, а морални императив је сведен на низ увјета и углавном се односи на узајамно разоружање суперсила. Остао је и приговор бискупа против прве употребе нуклеарног оружја, унаточ противљењу Пентагона, али је и тај став препуштен јавноме мнијењу вјерника. Међутим, док је у пријашњој верзији *deterrence* био означен као „стање гријеха”, с напоменом да је неморална чак и пријетња нуклеарним оружјем које може проузрочити опће уништење, у новој су верзији бискупи признавали *deterrence*, али уз крајње увјетован начин. Међутим, уза сва та одступања, текст је остао веома критичан према битним аспектима америчке војне политике.

Иако су амерички бискупи мислили да у нуклеарној ери могу сахранити било какво наслеђе „праведног рата”, међународна стварност је била још далеко од тога.

Црква као цјелина и Иван Павао II имали су на уму актуалне међународне односе и просудили су да не може бити осуђено прибјегавање *deterrenti* као средству за одбрану властите сигурности и за отпор неправедној агресији, те да је потребно припремање промјене ситуације која га увјетује и оправдава. Осим тога, одвраћање од напада протуударом не може, према ватиканском ставу, бити циљ за себе, већ има карактер привремености и инструменталности. Треба помоћи не само да се избјегне најгоре, него добити времена да се потражи споразум и сугласност који би и на моралном плану и на плану правих интереса народа и човјечанства били реалистички идеалан увјет људског суживота.

Сличних је размишљања било и у говору кард. Касаролија у САД (San Francisco, 18. 11. 1983) о теми „Света столица и мир”. У то су се вријеме државни секретар Ватикана Касароли и предсједник Реган (20. 11. 1983) у завршним разговорима договарали о успостави дипломатских односа између Свете столице и САД, што је остварено 10. сирјечња 1984. а први амбасадор САД Вилијам Вилсон предао је вјеродајнице 9. травња 1984.

За посјета САД (1987) Иван Павао II је при сусрету с предсједником Реганом (који је имао два мандата, чему је и папа донекле придонио) разговарао о ситуацији у Пољској, коју је Папа по трећи пут посјетио и која је трпјела од економских санкција Запада, укључујући и САД, због војног режима генерала Јерузелског који још није био ослободио најважније опозицијске политичке лидере, на чему је Реган инзистирао. Ипак, у току је било одмрзавање односа Вашингтона и Варшаве, што је папа фаворизирао с обзиром на

отварање процеса либерализације у политици и економији у Пољској (640). Запрека је, међутим, био још постојећи етатистички модел у Пољској који није остављао простор за тржишну економију ни могућност пласмана страног капитала те добивања иноземних средстава по стандардима Међународног монетарног фонда, па понашање САД и Регана према Пољској треба гледати и кроз ту околност.

Папина је домовина несумњиво била присутна у односима САД и Свете столице.

Јасно је да до успостављања међусобних односа Ватикана и Вашингтона никада не би дошло да се на функцијама нису налазили Јован Павле Други и Роланд Реган. Савез који су формирали био је паклен, а његов саставни део је било разарање Југославије.

**Аутор: Зоран Красић, члан стручног тима
за одбрану др Војислава Шешеља**

Промоције књига др Шешеља

Промоција књиге др Војислава Шешеља „Енглески педерски испрдак Тони Блер”

Нови Београд, 4. март 2006. године

Небојша Стефановић: Даме и господо, поштовани пријатељи, хвала вам што сте дошли у оволиком броју да пружите подршку борби доктора Војислава Шешеља против злочиначког Хашког трибунала и увеличате промоцију његове последње књиге „Енглески педерски испрдак Тони Блер”.

Наш председник је сада већ више од три године заточен у хашком казамату. Због чега? Оптужница која је махом писана у Београду, као што добро знате, потпуно је празна, правно неутемељена и не садржи ни један једини детаљ који може да нађе правно поткрепљење за све оно што они тврде. Доктор Шешељ је бранио сопствени народ. Је ли то злочин због кога Србин треба да иде у Хаг? Да ли је требало да пређе на другу страну, да помогне непријатељима свог народа? Или је требало да држи лоше говоре, па би онда то било у реду? Да ли је то оно због чега је доктор Војислав Шешељ у Хагу? Чак и тужиоци и хашки инквизитори признају да доктор Војислав Шешељ лично никада није починио било какав злочин, нити је командовао било каквом јединицом, нити је таква јединица могла починити злочин. Значи, са правне стране гледишта, не постоји ништа у тој оптужници због чега би он био у тамници преко три године а да се не зна да ли ће и када ће му почети суђење. Шта је њихов циљ? Њихов циљ је да кључног политичког противника склоне са политичке сцене Србије, да га одведу у Хаг и да га тамо држе и муче што је више могуће.

Ви знате шта се све дешавало и њему и његовој породици, да су му забрањивали контакт са његовом супругом, са децом, са малим унуком, да су

одређивали када могу и да ли могу да га посете, па и кад му дозволе посету, не дозволе да они буду интимни, да буду сами, већ ту стоји по неколико стражара који их нон-стоп надгледају да човек нема чак ни тих неколико минута са својом породицом. Тамо се крше сва могућа људска права гарантована повељама Уједињених нација. Светло је упалено читаве ноћи у просторији у којој спава, исушују му ваздух иако болује од астме. Да ли су то ствари које треба да промовише некаква међународна правда?

Што се тиче Хашког трибунала, стиче се утисак да хашки инквизитори нису чак ни покушали да правно утемеље ову оптужницу. Ви знате да ни после 3 године откако је сам отишао у Хаг нису предузели ништа да то суђење коначно и почне. Не постоји нико ко би могао да оправда овакав поступак овог злочиначког трибунала. И када су видели да доктора Шешелја неће сломити, и његов челични дух и вољу да се бори за слободу свог народа, за истину и правду, они су почели да му ускраћују чак и телефонске позиве, контакт са његовим правним саветницима, са тимом за одбрану, са породицом и чине све да му онемогуће право да може да припреми своју одбрану.

Међутим, нису рачунали да постоји човек чија је одлучност да одбрани свој народ и своју државу јача од било чега што Хашки трибунал може да предузме. Књига коју данас промовишемо – „Енглески педерски испрдак Тони Блер”, још је једно пркосно сведочење и симбол борбе професора доктора Шешелја, у којој се јасно указује на намере и страних и домаћих злочинаца да се распарча наша држава, да се отму Косово и Метохија и да се коначно порази српски народ. Узмите ову књигу, пажљиво је прочитајте, покажите је пријатељима и комшијама. На тај начин шириће се идеја истине и правде коју данас заступа доктор Војислав Шешел, али и наша громогласна порука: „Слобода Шешелју”. Сада ће вам се обратити истакнути члан Српске радикалне странке и познати новинар Фокус радија господин Владимир Ђукановић.

Владимир Ђукановић: Дobar дан свима. Морам да кажем да просто не могу да верујем, али драго ми је што вас има оволико. То је знак да Србија заиста иде ка слободи.

Својевремено, док сам студирао на Правном факултету, Војислав Шешел је објавио књигу „Контрареволуционар у булдожер револуцији” и поред ње још два сепарата о професорима Стевану Лилићу и Гаши Кнежевићу. И када ме питао како студенти реагују на то, ја сам му рекао отворено, да студенти кажу све је то тачно што сте написали о тим људима, али мало замерају на стилу. Војислав Шешел ми је одговорио: „Могу да ми замере на стилу, али о таквим људима ја другачије не умем да пишем” и то је суштина борбе Војислава Шешелја. Човек није лицемер, човек вам у лице каже оно што мисли. И зато данас имамо и педерског испртка Тонија Блера, зато данас имамо и сексуалног манијака Била Клинтона. Зато имамо данас следбенике Адолфа Хитлера – Геншера и Кола, зато имамо крваве ручерде Мадлен Олбрајт. Хвала Војиславу Шешелју што је о тим људима написао оно што сви ми овде искрено мислимо.

Ова књига је заиста вредна, и ја вам је препоручујем зато што је показатељ континуиране борбе Српске радикалне странке, па и сада када Војислав

Шешелј није са нама, а наравно он је у срцима свих нас. Ми се и даље боримо против ове, хајде да кажемо, власти, јер то није власт, то је просто једна марионетска творевина. Ти људи су напосто отерали Војислава Шешелја у Хаг. Али, ми имамо идеју, ми имамо жељу за слободом, ми желимо да се боримо а они немају ништа. И то је суштинска разлика између нас и њих. Па добро, можда их Брисел и подржава, шта да радимо?

Не знам да ли сте можда прочитали, после великог митинга Српске радикалне странке овде у Београду, чланак у информативном билтену Демократске странке који се зове „Време”. Неки друштвенополитички радник, како себе назива – новинар, написао је да људи који долазе на тај митинг су заправо, у правом смислу те речи, дивљаци. Па каже: „Носе чак и имају, гаје нокте на малом прсту”. Замислите докле то иде? А када вас такви оптуже знате да сте на правом путу, знате да се борите за слободу. Њему је криво што ми волимо Војислава Шешелја, што волимо и Радована Караџића, што волимо и Ратка Младића, што волимо слободу. И за разлику од њега а и оних који му то плаћају да пише, узгред буди речено није погодио ниједно име са митинга, ето колико је добар новинар, ми не можемо да будемо полтрони, ми једноставно волимо слободу и за њу ћемо се увек борити. И зато хвала вам што долазите у оволиком броју и хвала вам што показујете да има пркоса у Србији. Живели.

Небојша Стефановић: Хвала господине Ђукановићу. А сада ће вам се обратити, наравно, посланик Момир Марковић.

Момир Марковић: Ја вам, даме и господо, браћо и сестре, нећу говорити о садржају ове књиге. Очекујем да књигу прочитате и да на некој од следећих трибина, када будемо промовисали неку другу књигу, поразговарамо о садржају ове. Овде ћу говорити о наслову, тачније о насловима 11 књига, које је професор доктор Војислав Шешелј у Хашком трибуналу, у хашком казамату, за ове 3 године припреме своје одбране, написао, приредио, припремио а ми из Српске радикалне странке штампали и дали грађанима Србије на читање.

Постоје две врсте људи, једни су они, који када их притерате уза зид, кмеце, моле, плачу. И постоји она друга врста људи који пркосно подносе све што их задеси, па и даље пркосе. Имали сте прилику у Хашком трибуналу, у несуду, да видите како се понашала Биљана Плавшић, како се понашао онај несретни Бабић, а имали сте прилику да видите и епилог – 11, односно 13 година робије. Имали сте прилику, и имате прилику да видите једног непокорног, једног храброг доктора Војислава Шешелја чији је живот практично у рукама тог несуда, суда који сам себи припрема правила понашања и по тим правилима суди, који сам мења правила понашања током суђења. И онда имате књигу „Енглески педерски испрдак Тони Блер” имате књигу „Крваве руке Мадлен Олбрајт”, имате о оном... како се оно зове Француском... е да и тако даље. Овим насловима доктор Војислав Шешелј показује где им је место, ко су, шта су и какви су. Овим насловима доктор Војислав Шешелј описује њихов карактер, њихове међусобне односе, и њихово полтронско понашање према једној од великих сила, према Америци, показује грађанима Србије ко су, какви су и где им је на крају крајева место.

Даме и господо, браћо и сестре, 11 књига по 1.000 страна је дар који је доктор Војислав Шешел припремио и даровао српском народу. Ја очекујем да свака кућа има сваку од ових књига, јер то су темељи историје, будући темељи српске историје. И зато вас молим да књигу прочитате, а да једним громогласним аплаузом поздравимо аутора доктора Војислава Шешелја, и да на некој од следећих промоција аутор буде овде са нама и говори о својој књизи.

Небојша Стефановић: Хвала господину Марковићу. Надам се да се неће наљутити што ћу сада мало другачије најавити једну од најпопуларнијих и мени веома драгу особу, народног посланика Вјерицу Радету.

Вјерица Радета: Даме и господо, поштовани пријатељи, стручни тим који помаже припремање одбране доктора Војислава Шешелја из недеље у недељу на редовним конференцијама за новинаре упозорава јавност Србије и светску јавност о кршењу људских права нашег председника од стране хашких зликоваца, и из недеље у недељу тражимо да такозване хашке судије започну поступак, односно да коначно почне суђење, и да се инквизиторске судије сретну лицем у лице са Војиславом Шешелјем.

Један од разлога зашто суђење не почиње ни после 3 године од Шешелјевог добровољног одласка у Хаг, свакако су и његове књиге, како ове настале у Хагу, тако и оне из ранијег времена. Вероватно се питате због чега и како књиге могу бити узрок одуговлачења судског поступка? Е па објаснићу вам. У Шешелјевим књигама садржани су докази о његовој невиности. Судије и тужиоци такозваног Хашког трибунала, такозваног Хашког суда, морају да прочитају све његове књиге, зато што је то његов доказни поступак. А у књигама Војислава Шешелја је његова комплетна политичка активност од времена од када се појавио на политичкој сцени. Забележено је све: телевизијске и радио емисије, митинзи, судски поступци, текстови и коментари објављени у медијима, конференције за новинаре, расправе са скупштинске говорнице, дакле свака изговорена реч. И то је вредност књига професора доктора Војислава Шешелја, и научна и историјска, и зато их он ствара.

Али, Шешелј прикупља и објављује и оно што о њему говоре и пишу и други, и то без селекције, демократски, управо онако какав Војислав Шешелј и јесте. Дозвољава да свако може да изнесе своје мишљење и не понаша се као ови, назови демократе, који се попут сеоских снаша вређају и дуре за сваку реч која је изговорена, а која није по њиховој вољи. Ако не желите да увредите, рецимо, Душана Петровића, Шутановца, Тадића не смете да каже да је Зоран Ђинђић био криминалац, а био је, не смете да кажете како председник Демократске странке, који се лажно представља као председник свих грађана Србије, троши ваше паре преко Народне канцеларије око разних промоција. Са друге стране, ако не желите да увредите Коштуницу, Лабуса, Динкића, Вељу онда морате да кажете да је Влада имала две успешне године владања и притом не смете да кажете колико је вас остало без посла. Колико су вам смањене пензије? Колико вам је срозан животни стандард? Колико су поскупели лекови? Колико су поскупеле комуналије? Значи, драги пријатељи, ако вам је стало да се не замерате такозваним демократама, ви морате само да их хвалите.

Али, пошто ви мислите својом главом и знате да разликујете добро од зла, ви сте данас овде. А овде смо да разговарамо о књизи председника српских радикала коју је назвао „Енглески педерски испрдак Тони Блер”. Сликовито описан карактер британског премијера. Верујем да се слажете да на бољи начин ниједан психолог не би могао да га опише.

Размишљала сам шта бих вам, као будућим читаоцима, могла рећи о овој књизи. Наравно, најпре препоручујем да је прочитате а рећи ћу вам и због чега. Ви сви углавном знате да Александар Вучић редовно недељом држи конференције за новинаре посвећене искључиво Шешелу у Хагу, али не знате шта он на тим конференцијама говори. Не можете да знате зато што медији преносе по једну или две реченице истргнуте из контекста. Али зато имате ову књигу, у којој можете да прочитате све што је на тим конференцијама речено, шта је поручено нашој и светској јавности, и колико Александар Вучић улаже напора да вести из Хага стигну до јавности? Знам да ће ми Вучић вероватно замерити што га хвалим, али то заиста јесте истина. Ми који седимо поред њега на тим конференцијама немамо такву одговорност и ми нисмо ту сваке недеље, ми се смењујемо а он је присутан стално. Дакле, један део ове књиге посвећен је тим конференцијама.

У наставку, рекла бих у другом делу књиге, можете да прочитате шта је штампа у Србији писала о Војиславу Шешелу, о његовом појављивању на статусним конференцијама у току поступка у сведочењу у хашком поступку Слободана Милошевића, шта су писали о активностима српских радикала у односу на неке наше активности везане за Хашки трибунал. Видећете, такође, у овом последњем делу књиге, који је заправо подељен опет у два дела, један се односи на изговорену реч у Народној скупштини, а други део се односи на оно што су посланици говорили у Скупштини државне заједнице, колико се често посланици Српске радикалне странке сећају свога председника у обе Скупштине. У овој књизи је објављен сваки текст где је неко од наших посланика поменуо председника Шешела. Али, објављене су и реплике које су скоро сваки пут изазване када ми поменемо нашег председника, а онда ове вајне демократе имају шта да кажу да би евентуално скренули пажњу са онога шта смо ми рекли. Дакле, и тај део је објављен у овој књизи.

Све у свему, ова књига је заправо један велики доказ колико је Војислав Шешел присутан у Србији, иако је физички далеко, и колико ми, његови српски радикали и сви ви који сте данас овде чинимо и водимо рачуна да Војислав Шешел не буде заборављен, да га сачекамо у Србији у оном стању у каквом смо били, и још бољем, када је одлазио. А најбољи доказ шта грађани Србије, шта српски радикали, шта симпатизери Српске радикалне странке мисле пре свега о Војиславу Шешелу а и о Српској радикалној странци, јесте онај величанствени митинг на којем сте верујем сви били. Додуше, ови објективни демократски медији кажу било нас је око 8.000, само не знам због чега су се три дана и ВВС и CNN и остале иностране агенције бавиле овим великим радикалским митингом. Ова књига, као и све књиге које су до сада објављене, и које ће бити објављене су велика историјска грађа и све ће оне служити студентима Правног факултета, студентима историје. На једној од трибина, када смо представљали једну књигу, неко је говорио и са

књижевног аспекта о књигама Војислава Шешеља, додуше ја их на тај начин нисам посматрала. Али су свакако од великог историјског значаја, великог правничког значаја и сигурно ћемо се виђати још на оваквим промоцијама, јер су још три књиге Војислава Шешеља тренутно у штампи. До тада живе-ли, живео Војислав Шешел.

Небојша Стефановић: Хвала Вјерици. А сада ћу вам најавити човека ко-га сви познајете, генералног секретара Српске радикалне странке Александ-дра Вучића.

Александар Вучић: Даме и господо, драги пријатељи, ови микрофони изгледа не раде, није ни важно. Не знам да ли сте приметили, али сваки пут када прочитају истраживања јавног мњења, када виде колико су радикали испред свих осталих, када виде колико људи дође на митинг, па ми смо само из унутрашњости имали дупло више људи од онога што су они рекли, онда креће једна бесмислена хајка и харанга у којој не знају шта да раде и не знају ви-ше шта да измисле.

Данас су они који читају дневни лист „Блиц”, могли да прочитају текст, оног преваранта из некадашњег Отпора, Срђана Миливојевића који је, ваљ-да у наступу беса, не знајући шта да одговори на оно што је рекао Милорад Мирчић и то одговарајући на питања, а не зато што је имао некакву специ-фичну наредбу, рекао: „Па ћосава војвоткиња”, вређајући Војислава Шеше-ља. А ми њима треба сваки дан да говоримо како је тај једна обична необри-јана лопужа, као што заиста јесте. И на који други начин да им кажете оно што је истина?

Рећи ћу вам нешто, они често кажу: „Па немој, тај је убијен”. Француски филозоф Волтер је рекао следећу реченицу: „Имајте обзира према живима, а о мртвима говорите само истину, ма каква да је”. А сећате се, више пута сам молио наше политичке противнике, у разним телевизијским емисијама, да то не чине. Рекао сам немојте људи, ћутимо због разних ствари. Ми не говори-мо народу како је Ружица Ђинђић противзаконито добила вилу од 3 милио-на евра, а да није оставила два стана на Студентском тргу, иако су тако ре-кли, не причамо ништа о томе. Не причамо о сату Зорана Ђинђића ручне из-раде, од 125.000 евра, који је на поклон добио од Цанета Суботића. А знате како је то урађено са снимцима? Заборавио је да скине сат, дошао у мајици кратких рукава и фармеркама да се слика на отварању оне бицикличке стазе Калемегдан – Ада Циганлија и сви су снимили. Међутим, приметио је Беба Поповић и неки његови да је та слика већ отишла у јавност. Е не може та слика да иде у јавност, купили су све касете, само је још једна остала и ми смо у поседу те траке где се тачно види Цанетов сат од 125.000 евра. Ја сам ово навео само као један пример, нећу да вам причам о томе ко је могао да стоји иза отмице Мишковића? Ко је могао да стоји иза отмице Бабовића? Могу ли то тек тако неки улични бандити да спроведу у дело или не?

Ми данас говоримо о књизи коју су прочитали Вјерица Радета и Небој-ша, а одлично су се спремили и Мома и Влада Ђукановић. Ја сам, тек када сам прегледао књигу, прочитао сам нешто више од пола књиге остало сам прегледао, установио колико сам грешака направио на неким конференци-јама за новинаре, наравно не крупних, не великих. И то добро дође да човек

исправља и оно што сам говори и оно што сам мора да промени како би даље напредовао. Али ова књига је једно сведочанство времена у којем живимо и на најбољи начин показује шта се све збивало од фебруара 2005. године до данас. И кроз наше конференције за новинаре и кроз наше скупштинске наступе. Читајући ову књигу можете да се подсетите, да видите шта смо све чинили. А они који су активисти и они који су чланови могу то да користе објашњавајући обичним људима како и на који начин би требало да се делује убудуће.

Неки су ми рекли: „А зашто такав наслов књиге?“ Бирао га је Војислав, јер он показује пркос и отпор према онима који су најјачи. Он вређа људе који данас одлучују и управљају на кугли земаљској и хоће да им покаже да га не брине ни притвор, нити било шта друго, да је он слободнији, много слободнији од свих њих. И да ли ће Ширак да буде пицопевац? И да ли ће ови да буду следбеници Хитлерови? Или Блер педерски испрдак или овај овакав или онакав? Потпуно је свеједно, он њима показује како му ништа не значе, а како много чине против слободе човечанства, против свих народа на кугли земаљској. Покажите ми некога ко је довољно храбар да то учини? Покажите га на кугли земаљској ако га има?

И погледајте још нешто, дошао нам је недавно Сојерс у Београд да каже како Косово треба да буде независно, и неки од наших људи, чак врло рационални и цивилизовани људи су рекли па то је можда нека реалност. Али онда ми постављамо питање, а шта вам то значи реалност? Па је Сојерс рекао па како ви то не увиђате, па на Косову живи 90 одсто Албанаца. А колико Енглеза живи на Фокландским острвима? 10.000 километара од Лондона. Колико Енглеза живи на Фокландским острвима? Срам их било. Па су зато уништавали целу једну земљу, убијали недужне и невинне људе колико год су хтели, докле год су хтели. Само зато што су они велика сила, а овде ће Србији да отимају оно што је њено. Мислим да данас у свету они имају све више проблема. Тачно је да они налазе своје послушнике и да налазе своје слуге на много места, код представника различитих влада, код представника различитих држава, али губе подршку у светском мњењу и стичу све већи број противника. Антиглобалистички покрети су све популарнији, људи само желе да буду своји на своме и ништа више. Ни ми Срби не тражимо ништа од онога што имају сви остали људи, само хоћемо да будемо своји на своме. Да нам не отимају Косово и Метохију, да нам не укидају Републику Српску. А погледајте какву ми власт имамо, антисрпску, најгору могућу и једино чиме се баве то је лоповлуком.

Док иде тужба Босне и Херцеговине против Србије и Црне Горе за геноцид, ми смо тамо послали најгоре. Тамо ће да сведочи Драгољуб Мићуновић, веровали или не. Онај који каже није важна територија, унапред се одрекао Косова и Метохије. За то време, док иде тужба Босне и Херцеговине за геноцид, а не смем ни да вам причам о политичким, економским и социјалним импликацијама уколико буде прихваћена, Веља Илић обилази Србију за локалне изборе, лаже народ. А да не говоримо о Вуку Драшковићу. Гледали сте га пре неки дан у директном преносу, у директном преносу у неком Савету Европе, немам појма где је био. Јесте чули шта је рекао? Три реченице,

прва реченица је: „Ми смо за мир”, не ми смо мислили да си за рат. Потпуно луд човек. Али иза тога иде друга реченица: „Али ви нама морате да помогнете против помахниталих снага бившег режима”. Какве бре то човече везе са Србијом има? Што не помажеш Србији? Што не помажеш свом народу? Што говориш против свог народа? Зар ти ови људи сметају? Вас хоће Чедо Јовановић да чисти метлом како је рекао. Е зато ћемо као булдожером да их почистимо на изборима све заједно, да им буде јасно. Шта они мисле? Мисле да је довољно да кажу то се тако мора. Па ако се тако мора онда лепо кажите нису нам потребни избори, није нам потребна демократија, није нам потребна Народна скупштина не треба да бирате него ће неко други да их поставља.

Али то баш и није тако. Наши политички противници се страховито боре за то да они испадну много фини и поштени, а радикалима ће буквално длаку у јајету да траже, па макар и за бесмислице да их оптужују. Ја вас сада питам драги пријатељи, поштени људи, кажите ми да ли сте чули да се директор Народне канцеларије, места које је измислио председник Републике, јер у Уставу не постоји такво место, хвалио профитом, признао је на телевизији да има две фирме, „Овејшн” и још неку, на годишњем нивоу, од 5 милиона евра, 5 милиона евра. Он за годину дана ову зграду може да купи, па ви гледајте. А пуна уста поштења и не знам ни ја чега.

И ево на крају да вам кажем да ћете, после трибине када завршимо промоцију књиге, сви добити на поклон књигу Војислава Шешеља. Надам се да их има довољно да сви добијете. Мислим да можете да прочитате много тога.

А ја хоћу само још једну ствар да вам кажем. Они се толико боре против нас и таква је хистерија, да када Тома учествује у емисији „Утисак недеље”, не може човек нормално да говори, они се не понашају према нама као према нормалним људима. А као да су они нормални, као да они желе добро овој Србији? И не знам ни ја шта и како. Е сада да вам кажем, а зашто они то све раде? Ви мислите то су, не знам, какви идејни и идеолошки разлози код њих. Не, ми имамо идеју и идеологију, они немају. Они имају под знацима навода само једну идеју, а то је како ће да краду и плачкају, то је сушта истина људи. И то сви, од Наташе Кандић, Соње Бисерко, Борке Павићевић, Биљане Ковачевић Вучо до, како се зове овај лажов и лопужа што је некада био у полицији па га избацили, зато што је био много велики лопов, Милош Васић. Е тај Милош Васић је издао књигу о убиству Ђинђића. А иначе, знате, они нама замерају што говоримо истину, а они лепо зарађују на мртвом Ђинђићу, хајде да напишемо књигу па да клепимо што је могуће више пара. Е та лопужа Милош Васић каже на једном месту да сам коњ, а на другом да сам глиста. Ја рачунам можда је човек у праву, икако год хоће може да ме назове, али ја њега не могу да назовем ни по једној животињи, то су ипак племенита створења. Слушајте молим вас ово. Каже Милош Васић у својој књизи, то су понављали стотину пута у свим телевизијским емисијама; „Знао је Воја Шешељ шта ће да се догоди Зорану Ђинђићу”. Знате, паметан човек знао је, каже: „А он је узео карту ноћ уочи полетања”. Е сада да вам кажем, каква је то лажовчина? Ја сам узео карту Воји Шешељу 14 дана пре полетања за Хаг, 14 дана пре тога. Значи, не можете да верујете каквим се све лажима служе, не

можете да верујете каквим се све триковима служе и шта су све у стању да ураде? И биће нам много тешко, њихови напади ће бити све жешћи и јачи. Али и наши одговори неће бити ни тихи, ни лагани, борићемо се на сваки начин да победимо лоповлук, да победимо оне који раде против Србије. Хвала вам најлепше.

Промоција књиге др Војислава Шешеља „Сведок одбране Слободана Милошевића у хашком процесу”

Ниш, 15. фебруар 2006. године

Водитељ: Пуно се прашине дигло и у нашој и у светској јавности поводом сведочења др Војислава Шешеља у Хагу. Вечерас смо позвали оне који су најпозванији да вам говоре о Хагу, и о сведочењу и о овој књизи. Према програму који смо смислили за ову промоцију требало је да неко ко је више од деценије провео са др Војиславом Шешељом у раду говори последњи, међутим, извињавам се у име генералног секретара Српске радикалне странке господина Александра Вучића који вечерас има раније заказану емисију на Студију Б92 и из тог разлога он ће се први обратити и говорити о књизи „Сведок одбране у хашком процесу против Слободана Милошевића”.

Александар Вучић: Даме и господо, драги пријатељи, хвала вам што сте у оволико великом броју дошли на промоцију књиге нашег председника др Војислава Шешеља, на промоцију једне слободарске идеје која нам толико данас недостаје у Србији. Данас, када смо, и да поновим по стоти пут, најугроженији, неко би рекао то смо чули, а заиста сваки пут долазе све гори и све тежи дани за Србију, та слободарска идеја, идеја слободе недостаје нам највише. На једном примеру ћу вам то објаснити пре него што пређем, или покушати да пренесем своја размишљања, пре него што пређем на саму књигу и сведочење Шешеља у Хагу.

Дође неки Сојерс у Београд и каже – Косово треба да буде независно, и сви ћуте нико не одговара па кажу – није то баш став Контакт групе то је све што су рекли. А Тома Николић каже – буде ли независно, нама не преостаје ништа друго него да прогласимо окупацију, па шта друго да радите. Неко вам је отео део ваше територије, нећете ваљда да се сагласите са тим. Гракнули су као црни гаврани са свих страна, замислите прогласиће окупацију. Није страшно то што ће Косово да буде независно, страшно је то што ми нећемо да се сложимо да Косово буде независно, Нема ствари коју нису у стању да изврну наопачке, да би показали како треба под скут да подиђу својим западним менторима и како и на који начин треба да служе туђим интересима, а не интересима свог народа. Сада би неко рекао – опет ви са том причом, не знам којом, не знам шта им значи ова или она прича, знам само да нам је Србија све мања, да нам људи живе све лошије, да је све већи број сиромашних, да све већи број пензионера не зна како да својим унуцима купи чоколаду, да је све већи број радника без посла. Такође знам да Срби са Косова и Метохије немају резервну отаџбину, живели су одувек и у Грачаници, и у Пећи, и у Шилову, и у Косовској Митровици, и у Призрену, и у Штрпцу и у свим

деловима Косова и Метохије, а неко сутра треба да им каже, као Борис Тадић јуче у УН – па Срби су национална мањина каже, није задовољан статусом националних мањина на Косову. Он је већ прогласио Косово за државу, а Србе као националну мањину. Свашта можете да чујете од ових наших који само размишљају како да остану на власти. Зато је ова књига важна. Ова књига говори о једном непокорном човеку, о човеку који ће храбро и одлучно да брани свој народ и своју земљу, не бранећи себе, и коме ће држава, народ и његова отаџбина да буду важнији од свега, па и његове породице. Он је на том сведочењу две крупне ствари разјаснио. Прво је у потпуности разобличио њихову причу о тзв. удруженом злочиначком подухвату. Шта они раде. Лукаво су они смислили, за све што се збивало на простору бивше Југославије хоће да осуде Србе. Зато су оптужили све српске лидере, све српске родољубе и они морају да иду у Хаг, јер су наводо заједнички радили и деловали. У оптужници против др Војислава Шешеља, пише да је он у удруженом злочиначком подухвату који је створен 1. фебруара 1991. године. У оптужници против Слободана Милошевића пише да је Слободан Милошевић у удруженом злочиначком подухвату од 1. августа, а њих двојица су заједно у удруженом злочиначком подухвату, иако се Воја са Милошевићем срео тек у мају 1992. године. То је суд неправде који се понаша како му падне на памет. Знате ли шта су последње урадили, пошто то медији нису хтели да пренесу, не знам да ли сте могли то да чујете то. Доставили су Шешељу део документације, у којој се помиње да су злочине починили тобоже Шешељеви добровољци, а људи који се помињу су били високи функционери једне друге политичке странке у Србији, веровали или не. И Воја је добио та документа, међутим када су схватили шта су урадили организују упад стражара и краду му документа. Наравно, они неће моћи то да сакрију, јер је он све запамтио. Они знају да Војислав Шешељ није учествовао у злочинима, њима је потпуно јасно да никакви Шешељеви добровољци нису починили злочине, да су деловали под окриљем ЈНА и Територијалне одбране. Они не могу да разумеју да постоје људи који неће са њима да се нагоде. Међутим, Карла дел Понте је хтела да разговара са Војиславом али он је рекао: па ја могу са вама само о цвећу да причам, о чему бих друго причао. И потпуно је у праву, зато што је за њега Србија најважнија, за њега је српски народ најважнији, много важнији од њега и његове личне судбине. Кажите ми имали ли још таквих Срба? Колико нас је таквих? Колико је оних који више мисле на државу, на отаџбину и на свој народ, него на себе лично. Нажалост нема их много. Војислав Шешељ је успео да раскринка још једну ствар, причу која је у хашкој оптужници наметнута око Велике Србије. Војислав је рекао, Милошевић је увек био против тога, Милошевић се залагао за Југославију и очување Југославије а не за Велику Србију, и да Милошевић ни у ком случају не може да буде одговоран за нешто што му они на такав начин приписују. Рекао је да је то програм Српске радикалне странке, што показује величину човека, његову озбиљност, и да му ни здравље, ни време, ни године, нити било шта друго не значе готово ништа у поређењу са нашом отаџбином и нашим народом.

Војислав Шешел је пре три године отишао у Хаг. Три године они њему не почињу суђење иако је сам отишао. Војислав Шешел не тражи ништа друго што остали немају, само тражи право на рационално суђење, јер правично и праведно суђење, мора да почне у рационалном и разумном року, како то кажу Декларација о правима човека и све међународне конвенције. А због чега то суђење не почиње. Има ли неки разлог? Нема. Не знају они шта да раде са Војиславом, не знају како да изађу на крај са њим, јер Војислав ће се борити, сасвим сигурно, са великим нестрпљењем очекује то суђење. Наметнули су му браниоца у приправности, Ван дер Спула, а ја вам гарантујем да таквог суђења неће бити у којем ће Војислав Шешел да учествује, а да му некакав Ван дер Спуд буде бранилац. Војислав Шешел хоће да се брани сам, јер он није починио никакво криминално дело, никакав злочин, он је политички затвореник, и као политички затвореник изаћи ће, односно притвореник, изаћи ће из Хашког трибунала, и надам се да ћемо га што пре дочекати на Сурчинском аеродрому. Уверен сам да ће сви аутобуси и возови од Ниша ка Београду бити пуни, а онда нека се ови досовци по Србији добро пазе. За вас имам још једну поруку. Ова година ће за српски народ бити веома тешка, можда најтежа, и ја вам желим, као члановима и симпатизерима Српске радикалне странке, да идеја слободе победу у Србији, и да завет који је оставио Томиславу Николићу када је одлазио у Хаг, што је могуће пре, остваримо. Хвала вам најлепше.

Водитељ: Још једном хвала, господину Александру Вучићу што је ипак издвојио време и дошао у Ниш.

Замолио бих вас да овако громким аплаузом, како сте поздравили Александра Вучића, поздравимо и малу Софију Митић, која нам је певала на почетку промоције. Позваћу сада човека за кога сигурно знам да је ову књигу прочитао за два дана, господина др Драгана Вукадиновића, потпредседника Окружног одбора Српске радикалне странке у Нишу.

Др Драган Вукадиновић: Браћо и сестре, после овако инспиративног говора тешко је додати нешто ново. У сваком случају, хтео бих да кажем да је српски народ срдачан, добронамеран, да су то добри домаћини, а проблем је што су се на њега устремили људи са апсолутно супротним карактеристикама који су, нажалост, доследни у остварењу својих циљева. Можда је то објашњење актуелног тренутка у коме се налазимо. Један велики српски песник то је описао следећим стиховима: „Проклета је земља у којој је камење свезано, а пашчад пуштена”. Пошто увек постоје уши преосетљиве за метафоре које радикали праве, мораћу детаљније да разрадим ове стихове. Под свезаним камењем подразумевам међународну правду, која је слепа и не прави разлику између тужиоца и туженог, када су српски интереси и српска права у питању. Око оног појма пашчади имаћу мало већи проблем у објашњавању, јер их, нажалост, у овом тренутку има мало више. Кренуо бих од теорије која се зачала у оквиру социологије, тзв. теорије посредног напредовања. Непријатна искуства са великим силама средином прошлог века, које су применом грубе војне силе покушале да остваре своје интересе, довела су до развоја једне нове стратегије. Уместо непосредног напада, системачно и лагано се кретало са економским исцрпљивањем једне земље, са интензивним медијским манипулацијама да би на крају, оружана сила довела марионетску владу

на власт. Ми смо годинама били изложени претњама, тако да смо у једном тренутку, као народ, били принуђени да направимо први компромис. Компромис за компромисом, довео нас је у стање и у ситуацију у којој смо данас. Много је незапослених, наглашене социјалне разлике и криза морала. У књизи је прецизно појашњена ситуација економског исцрпљивања земље, преливањем девизних средстава у Хрватску и Словенију за време Анте Марковића, а затим и санкцијама уведеним СРЈ. Добили смо врло битне податке о ситуацијама у Рачку, Сребреници, о Маркалама које су, у ствари, биле врло перфидно изманипулисани, искориштене као окидачи, које су покренуле читав след догађаја на Балкану. Оно што ми је драго, то је да имам могућност да накнадно погледам и питања тужиоца. Надовезао бих се на појашњење појма „Велика Србија” где је очигледно пала тужба, јер сам тужилац није умео да објасни шта су подразумевали под појмом „Велика Србија”, које има централно место у оптужници.

Искрено верујем да смо и ми, као грађани Ниша, спремни да се суочимо са истином, а ова књига ће нам у томе помоћи. Хвала вам.

Водитељ: Како ова књига изгледа из угла једног филозофа и књижевника рећи ће нам господин Предраг Драгић Кијук.

Предраг Драгић Кијук: На почетку двадесетог века једно слично суђење се одвијало на нашој територији и на том суђењу се један од српских интелектуалаца понашао баш онако како се на суђењу, на почетку двадесет и првог века, понашао господин Шешел. Због тога његова књига, под симболичним насловом „Сведок одбране у хашком процесу против Слободана Милошевића”, представља антологију српског народа. Нема никакве разлике између тог суђења на почетку двадесетог века, где је у одбрану српског народа устао прота Радосав Грујић, и суђења на почетку двадесет и првог века, где је у одбрану српског народа устао господин Војислав Шешел. Оно што треба одмах рећи и објаснити то је следећа чињеница: у историји модерне Европе, у историји савремене Европе нема већег правног монструма од институције која се зове Хашки трибунал.

То је једини суд под капом небеском који има своје казнене експедиције, који има своје специјалце за допремање оних којима треба да се суди, то је једини суд који има јавне и тајне оптужнице, то је једини суд који има добровољне и присилне сведоке, то је једини суд који има свој сопствени затвор. Напросто, то заиста представља правни монструм у историји правне науке и правне теорије.

Војислав Шешел је као сведок одбране, на најбољи начин демонтирао, пре свега аналитичким приступом, конзистентно и транспарентно, да Хашки трибунал заиста јесте политички суд и да он има исто онолико везе са правном науком колико било ко у оној сали има везе са перуанском нумизматиком. Све конститутивне седнице, као и све седнице на којима се појављивао као сведок одбране, Војислав Шешел је искористио да каже истину Хашком трибуналу, зашто је он у ствари основан и шта је његов циљ.

Хашки трибунал је основан 1993. године, само са једним циљем да оправда све оне патолошке и политичке жеље, које ће нови светски поредак покушати да испроба на српском народу, који је унапред био предодређен за жртву.

Дејвид Бендер, дописник „Њујорк тајмса”, крајње децидно каже да су Срби представљали, после Берлинског зида, после рушења Берлинског зида, једини народ на свету који је за међународну заједницу био симбол одвратности и мржње.

Зато је Војислав Шешељ, све време, својим одговорима покушавао да покаже шта у ствари представља тај Хашки трибунал и зашто је основан, а основан је као најважније оруђе у модерној политици.

Шта је Хашки трибунал, од 1997. године, када је убијен Симо Дрљача, па све до 5. јануара 2005. године, када је покушано убиство, по налогу Хашког трибунала, Драгана Базовића, када је убијена његова супруга, а тешко рањен његов малолетни син. То је суд неправде који убија све оне чија кривица не може да се докаже.

Господин Вучић је малочас споменуо како разни емисионари света долазе у Србију и поручују нам да је просто несхватљиво, да се не слажемо са оном судбином коју су они наменили српском народу. Није Џон Сојерс једини такав емисар. Енглеска је предсобље америчке политике и због тога отуда и долазе такви политичари, такви политички умови који могу себи да дозволе да изговоре било какву којештарију и било какву глупост попут Џона Сојерса да Срби морају да схвате да ће остати без Косова и Метохије, јер морају да плате данак политици Слободана Милошевића. Ниједног тренутка не схватајући да, чак када би Срби били сагласни са овим, постоји једно логичко питање – када је то Енглеска кажњена када је извршила и послала казнену експедицију на Фокланде и том приликом не похватала, не судила, већ поклатила све пастире, када су то САД одговарале за злочине, пре свега над женама и децом, једино над женама и децом у Вијетнаму. Да ли ће одговарати САД за покољ у Фалуци који се дешава у Ираку, нема на то одговора. Када ће, уосталом, одговарати Хрвати за злочине које су починили над Србима или муслимани у БиХ, или Шиптари на Косову и Метохији. Та глупост је застрашујућа, коју је рекао господин Сојерс, јер показује како је моћ изгубила свако осећање вере. Ја не знам у историји политичког живота у оквиру хришћанске заједнице да је игде ико изговорио толико глупости колико је изговорио председник Европског форин офиса, и ако бих морао да кажем, ако бих хтео да будем поштен, постоји само један случај врло велике конкуренције када је у питању људска глупост. Председник комитета за стратешке студије са седиштом у Лондону Ендрју Брукс, претпостављам да је бесконкурентни интелектуални морон у историји енглеског политичког живота који је, 1999. године, имајући налог да одбрани политку оних који су извршили агресију на српски народ и који су тај српски народ бомбардовали и пројектилима са осиромашеним уранијумом, изговорио да је то тачно, али да пројектили са осиромашеним уранијумом којима су гађани Срби нису радиоактивни. Дакле, када је глупост у питању, она је заиста велика, несразмерна и она нема очито свога краја, на почетку двадесет и првога века, века који показује како неко доиста заразно лудило, политичко лудило, политичка патологија, нема мере и да су неопходни управо такви људи који имају снаге и који имају умећа да бране свој сопствени народ. Зато ја ову књигу господина Војислава Шешеља видим искључиво и једино као антологију српског народа.

И на крају, ја доиста морам да истакнем да ту врсту и ту количину људске глупости ни у једном делу света, ни у једном припаднику политичке администрације нисам сусрео, какав је случај са представницима који нам долази из Велике Британије, дакле из оне земље у којој Срби имају проблема још из времена Милоша Обреновића. Срећа је да поновим, доиста је срећа, да глупост не боли. Јер кад би глупост болела онда би се Енглеска и дан и ноћ повијала под јауцима захваљујући својим представницима велике политичке мисли. Хвала.

Водитељ: Драге даме и господо, некада министар вера у Влади Републике Србије, сада народни посланик и председник окружног одбора Српске радикалне странке за нишавски округ, господин Милован Радовановић.

Милован Радовановић: Даме и господо, поштовани посетиоци, Шешелјева књига је суштина свих политичко-економских догађаја на Балкану. Мешање несумњиво сада најмоћније државе на свету Америке и њених помагача са Запада у унутрашња питања балканских земаља, наметањем глобалистичке и освајачке политике многим државама, народима и појединцима, наносили и нанели су велико зло. Под изговором спречавања хуманитарне катастрофе, бомбардована је Савезна Република Југославија 1999. године, а стварни разлог је заузимање Косова и Метохије. Или, наводно због спречавања производње хемијског оружја, бомбардован је Ирак, а стварни разлог су налазишта нафте. Америка окупира и отима туђе територије и природна богатства. Формирање Хашког трибунала је само наставак овог претходног да би се оптужили народи и појединци. Војислав Шешел је најжешћи противник данашње политике Америке.

Против др Војислава Шешелја, председника Српске радикалне странке, оптужница је писана у Београду од стране једног човека који није више међу живима, затим Небојше Човића, Горана Свилановића уз сагласност једног необавештеног, али нису успели да сломе а камоли да униште Српску радикалну странку. Напротив, ми смо сада толико јаки да нас не могу спречити у освајању још мало па апсолутне власти у Србији, с обзиром на популарност Српске радикалне странке у народу, с обзиром да је Томислав Николић, заменик председника Српске радикалне странке, најпопуларнији политичар, а господин Александар Вучић, кога сте малопре слушали, је најперспективнији и најпопуларнији међу младим политичарима.

Војислав Шешел је својим сведочењем у Милошевићевом процесу разбио до краја концепт удруженог злочиначког подухвата, зато је у Трибуналу завладала велика паника. У Шешелјевој оптужници пише да су Милошевић и он у удруженом злочиначком подухвату од 1. фебруара 1991. године, а у оптужници Милошевића од 1. августа 1991. године, а он и Милошевић срили су се први пут 1. маја 1992. године. Од шеснаест људи, који су наведени да су у удруженом злочиначком подухвату, Војислав Шешел већину и не познаје, никада их није срео. Цела та прича о удруженом злочиначком подухвату смишљена да би се напакостило Србији и српском народу. Циљ Војислава Шешелја био је и остао победа над Трибуналом и ширење истине о злочинима који су почињени над српским народом. Његово сведочење наговештава како ће у ствари изгледати процес против њега, и зато у Хагу још увек не

намеравају да отпочну суђење, уплашили су се његових аргумената истине, па нам и папире краду. Аргументи које је господин Војислав Шешелъ изнео током свог сведочења биће смерница за писање историје онако како се заиста догодила. Хашки процеси воде се под одлучујућим утицајем англо-америчког права, а у том правном систему постоји један веома значајан институт који се зове ометање правде, како је то већ рекао истакнути професор Правног факултета у Београду, доктор Оливер Антић. Хашки трибунал, са становишта надлежности тог института, одавно врши ометање правде. Ометање правде представљало би и медијско фаворизовање Трибунала, новински чланци и телевизијски снимци, који би извештавали у прилог томе да је оптужени већ крив, да је већ злочинац. Погледајте само колико је код нас, али и у иностранству објављено чланака и прилога у којима су сви оптужени пред Трибуналом, малтене осуђени кривци.

Сви знамо да је Војислав Шешелъ тамо отишао да победи, али нико од нас није веровао да ће му то успети и пре суђења. Сви ти процеси не памте се по судијама или тужиоцима, сви ти процеси памте се, по окривљенима и ти окривљени су у процесима били великани. Један од највећих великана је управо Војислав Шешелъ, али као оптужени, иако му суђење још није почело. Циљ тих креатора новог светског поретка јесте да се поносни српски народ, који се дичи својом традицијом, историјом, јунаштвом и вером, оцрни и прогласи за геноцидни народ. Један од највећих пријатеља Срба, како рече Томислав Николић на промоцији ове књиге 23. децембра у Београду, у Дому синдиката, Арчибал Драјс, оставио је Србима у аманет књигу „Чувајте се себе”, он је то написао 1928. године, и замолио да не буде објављена пре његове смрти, није желео да се за живота замери Србима које је веома волео. У тој књизи Србима је поручио – ако образ и част успете да сачувате у рату, немојте их изгубити у слободи. Има ли тога данас у Србији? Наравно, да. Има и више него што је Арчибал Драјс могао да замисли.

Сада нас чекају вероватно ванредни парламентарни избори, када ће Србија победом Српске радикалне странке дочекати слободу. Ми ћемо Србију ослободити пре свега од страха, како је једном приликом др Војислав Шешелъ говорио у Народној скупштини Републике Србије, страха од криминала, страха од лопова и тајкуна, страха од непријатеља, страха од власти. Ослабљени без њега, али и даље довољно јаки да победимо ми морамо учинити све да, баш због Војислава Шешелъа, донесемо слободу Србији, поштењу и одговорну власт, бољитак свим грађанима. Живео Војислав Шешелъ! Живела Велика Србија!

Водитељ: Позивам господина кога не треба пуно најављивати, господин Момир Лазић.

Момир Лазић: Добро вече и помаже Бог. Ја спадам у ону групу људи који доста дуго познају др Војислава Шешелъа, још из оних сарајевских дана, јер ја сам прилично старији од њега и знам то његово војевање у Сарајеву, када је био најмлађи доктор наука и кад је буцао све оне у Сарајеву који су још тад показивали много штошта што је било уперено против Срба.

Хашки трибунал је штенара, то је штенара која је створена једним монструозним споразумом Ватикана и масона, да би одбранила све злочине које је

урадио Ватикан, које је урадила међународна заједница, које су урадиле убице у Босни, у Хрватској а Србе прогласили геноцидним народом. То је основни задатак Хашког трибунала. Има једна опасна игра, опасна мисао с којом морате да устајете и о којој морате озбиљно да размишљате, јер од тога зависи и будућност овог народа, а она гласи овако – Србију треба казнити због онога што је урадио Слободан Милошевић, по истом принципу како се то десило Хитлеру и Немачкој, а ја вас питам – да ли је Слободан Милошевић био Хитлер? Кога је то Србија напала, побила, осим што је само свој праг бранила. То је та страшна замена теза, јер нам не могу опростити своје поразе, онај ко не може опростити своје поразе он ствара злочин. И сви они који нису имали своју државу, они је стварају крвљу других. То је радила Хрватска, то ради садашња Босна, ево, нажалост, то ради сад и Мило Ђукановић. Па лепо јуче каже Тома Николић – ако се одвоји Црна Гора, хоће ли Срби који су против те „монструм државе” добити своју државу у Црној Гори? Не може, а ха! Али зато онај монструм када дође из Лондона каже Косово није ваше, а ми њему кажемо мало морген, Косово је наше, Косово је наше и прогласићемо десет окупација, сто окупација, прогласићемо их доживотно до сваког нашег унука, праунука и вратићемо га кад тад, јер на то имамо право, то је наше. То право у Хагу брани др Војислав Шешељ. Не одриче се он Велике Србије зато што је она велика, он се не одриче ње зато што је она ту где је живео српски народ, а што је она толика, нисмо ми криви што нас има толико и зато је то Велика Србија. Према томе, Хаг, тај монструм, та штенара је мислила да ће врло брзо обавити свој посао. Они су, пре свега, пали на Милошевићу. Када су видели како се Шешељ понаша у ових четрнаест, петнаест дана, они су пали у тоталну депресију, више не знају ни како се зову, више не знају ни шта је право, ни шта је антиправо. Онај Најс, онај патолошки лудак, он нема појма ни о чему, замислите Најса и Шешеља, можете ли то замислити?

Знате шта, ја нисам историчар али кад човек објашњава Велику Србију, наравно објашњава са историјске чињенице, мислим да је његова књига „Идеологија српског национализма” капитална књига, када је у питању национално питање. Он не износи само историјске чињенице са којима барата наша историја, него оно што су написали Енглези, што су написали Аустроугари, оно што су написали сви осим нас, али њихова историја се завршава од радног места до жене у кревету и гледања у телевизије, све остало је пропало у воду. То је Запад, то је систем Запада, то је систем њихових вредности. Испричао ми је Тома Николић недавно једну стварно сјајну ствар. Оду они у Стразбур, а тамо све по протоколу, сваку делегацију дочекује тај председник европског савета. То је онај што има велики стомак, не наличи на човека, да вам не говорим како се зове. По протоколу свака делегација има око двадесет минута и дошла наша делегација, Шами и ови остали, и пита их човек имате ли шта да питате, ови сви ћуте. Каже Тома имам ја, молим вас будите љубазни па нам реците, зашто ви нас Србе мрзите, зашто ви нама постављате овакве услове, зашто нас уништавате, ми не знамо шта ћемо, а човек се окрене па лепо каже: господине Николићу то не тражимо ми, то ви сами нудите. Па шта је радио Горан Свилановић, министар иностраних послова, па борио

се за независност Косова, па шта ради Вук Драшковић, бори се независност Косова, па шта раде остали министри из Г17 плус, па боре се за независно Косово, за независну Србију против Црне Горе. Потпредседник Владе, онај Лабус, то отворено каже. Па каква је то Влада? Они су планирали да Воју Шешелја киднапују и да га пошаљу у Хаг. Знамо и ко је писао оптужницу. Писали су је досовци. Од 5. октобра писали сваки дан хиљаду оних писама да га се реше што пре, али ми смо то знали. Они су довели овде и Сасовце из Енглеске, шпијуне, контраобавештајце да би ухапсили Воју, али су наши људи три-четири дана чували Војину кућу и његову породицу и нису га ухватили. Он је лепо рекао – ја ћу да одем кад ја будем хтео и он је тако и отишао. Па он ни у Хагу није ухваћен они то не схватају, не можете ви затворити мозак у Хагу, не можете душу затворити, не можете ништа затворити, верујте ми смо у Хагу, а Шешелј је на слободи. Ова књига има историјски значај, кад једног дана тај глобални воз прође, кад наши унуци и праунуци буду једног дана читали књиге, а мора ће, ово ће им бити књиге заклетве, у којима ће њихова свест увек моћи осетити и казати, ово је истина ово је правда, ово је слобода, ово је моја отаџбина, а Шешелј је наша отаџбина. Живела Велика Србија!

Водитељ: Како ова књига и како само сведочење др Војислава Шешелја на процесу Слободана Милошевића у Хагу изгледа из угла редовног професора Правног факултета у Нишу. Господин професор др Милан Петровић.

Проф. др Милан Петровић: Поштоване даме и господо, лепо је најавио водитељ, ја бих рекао неколико речи о том суду. Многи знају али можда и не знају да је тај Хашки трибунал, пред којим суде Војиславу Шешелју, пред којим суде Слободану Милошевићу и другим српским јунацима, једна нелегална творевина, њега је основао Савет безбедности Уједињених нација иако на то нема право по повелји Уједињених нација. И сам тај суд се нелегално понаша. Хашки трибунал ствара право, Хашки трибунал је измислио ново кривично дело заједнички злочиначки подухват који не постоји ни у једном правном поретку. Та одредба делује ретроактивно, или повратно, правници знају, да је ретроактивно дејство у кривичном праву забрањено. Многи не знају да Савезна република Немачка, у лицу својих највиших судских органа Савезног уставног суда и Савезног суда, не признаје ни америчку пресуду немачким ратним злочинцима, само зато што је тај лондонски протокол, којим је створен Нирнбершки суд, имао ретроактивно дејство, а то ето ради и тај Хашки трибунал. Једнога дана, једна пристојна српска држава, једна народна српска држава огласиће ништавим све пресуде Хашког трибунала због ретроактивности, незаконитости и других злочина које је учинио Хашки трибунал. Међутим, када ближе погледамо Хашки трибунал је само концентрациони логор у коме је затворен цео српски народ. Сви ми Срби, било где да живимо, нарочито овде у Србији, најблаже речено, налазимо се у концентрационом логору. Овде влада, као што је Војислав Шешелј рекао, информациони тоталитаризам, дакле обмањивање, заваривање, лагање од стране власти и медија који је, како он то дословно каже – гори од фашистичког и комунистичког тоталитаризма заједно. И мислим да је велика заслуга господина др Војислава Шешелја што је отишао тамо, што је отишао тог да монструма демонтира изнутра и он то чини, и кад год може он то демонтира, тај

суд понижава и побеђује. Ово је, ако се не варам, тринаеста књига коју је он написао за време свог робовања у Хагу. Замислите тринаест књига, додуше то су његова сведочења, то су његове одбране, то су његова саслушања, али и реакције стране и домаће јавности на суђења. Ова књига представља један изванредан историјски документ и биће веома важно и значајно да се та књига чита, да остане као једно сведочанство, јер сведоци смо тога да се историја често прекраја, да се стално изнова пише. Овде, међутим, имамо праву истину и зато ја препоручујем свима који су жељни истине, правне, политичке и историјске да читају књиге Војислава Шешелја, посебно да читају ову књигу „Сведок одбране Слободана Милошевића у хашком процесу”. Само бих неколико речи рекао о структури те књиге. То је књига која има хиљаду страница од сто тринаесте до осамсто петнаесте странице је унакрсно испитивање које је прво водио Слободан Милошевић, а потом представник Тужилаштва Најс са Шешелјем и могу вам рећи да се стварно дивим, и Шешелј и Милошевић су одлично ушли у систем англосаксонског права, нарочито се код унакрсног испитивања изванредно у томе сналазе, а дивно је туђи противника на његовом сопственом терену. Ја бих само рекао још нешто што је значајно и што једна велика историјска истина, која је код нас мало позната, а то је тај период од 1990. до 2000. године. Шешелј каже да у то време постоји полицијско-мафијашка држава. Одмах да вам кажем, не слаже се у свему Шешелј са Милошевићем, он стално истиче да су он и Милошевић идеолошки противници, али да су заједно једино у одбрани националних интереса, и то је исправно и то је поука за наше младе људе, ако се и деле по идеолошкој линији да национално буду јединствени. Данас постоји једна страховита деоба у Србији по националној линији а то ради актуелна власт и тако разбија српски народ. Та мафијашко-полицијска држава, која је постојала још од времена Станета Доланца, створила је Аркана, једног од челних личности те мафијашко-полицијске државе, која је једно време служила режиму, међутим, касније се окреће против режима и ради по налозима страних обавештајних служби. Милошевић није био свестан да та држава почиње да ради против њега заједно са тадашњим опозиционим странкама, које су сада делимично на власти, да се припрема онај пуч од петог октобра 2000. године. Важно је да знамо да тај пуч није имао демократски карактер него да га је извела та мафијашко-полицијска држава под вођством страних обавештајних служби. Шешелј и Милошевић у унакрсном испитивању долазе до феномена Сребренице и до феномена Вуковара, који се Србима стављају на терет као ратни злочини. Међутим, Шешелј убедљиво показује да је злочин у Сребреници, а такође и злочин у Вуковару извршен од стране плаћеника, од страних обавештајних служби. И сад видите они су извршили злочине а суде Србима. Зато је важно да постоји ова књига, зато је важно да се ова књига чита, јер Шешелј изванредно јасно показује шта значи Велика Србија, да је то један стари појам у кога сви треба да се закунемо и ето нека му Бог да среће и живела Србија.

Водитељ: Чућемо још једно правничко тумачење ове књиге, уважени проф. др Зоран Аврамовић, редовни професор Правног факултета универзитета у Београду.

Проф. др Зоран Аврамовић: Поштовани пријатељи, хвала на представљању, само да исправим ову најаву, ја сам ванредни професор Филозофског факултета у Косовској Митровици.

Нама Србима учестало стижу поруке са Запада да треба да се суочимо са својом прошлошћу. Не знам зашто они мисле да нисмо спремни да се суочимо са недавном прошлошћу, а ја ћу показати како то суочавање изгледа са Хашким трибуналом. Колега Петровић је овде вама лепо изложио неке правничке аргументе против Хашког трибунала, а ја бих указао на неке политичке, националне и моралне функције Хашког трибунала, које су врло значајне за наш српски народ, а то су следеће функције. Најпре овај суд хоће да казни националну политику, национална права, политичке слободе и одбрану државе, хоће да понизе српски народ, јер је демократски бирао хашке оптуженике који нису били узурпатори и да оправда један расизам дела света према Србима током последње деценије. Они хоће да натоваре историјску кривицу Србима за ратове на простору бивше државе. Да прикажу српске војнике као злочинце, да заобиђу злочин против мира 1990. године, да НАТО злочине потисну и ослободе сваке кривице. Да тобоже забораве невероватне лажи којима се оправдавао прогон Срба у протеклој деценији, да се прихвате лажи о Србима које су стизале из бивших југословенских република и неописиве лажи Албанаца о Србима, пре и после 1990. године. Недавно је новинар Питер Брок подсетио на чињеницу да је 1994. Џон Венс пред ТВ камерама рекао да је 300.000 босанских муслимана убијено, а 900.000 рањено и да на стотине умире дневно, то је речено 1994. године. Овај трибунал хоће да казни борце за одбрану државе и да их медијски понизи, да сакрије одговорност НАТО држава за протеривање православних цивилизација из Хрватске, Косова и Метохије да иза завесе Хашког трибунала отму Косово и Метохију. Сталним прогањањем српских оптуженика, избегавањем суђења Војиславу Шешељу, идеолози Хашког трибунала уцењују Србе и одређују своје антисрпске планове. Један од тих планова је да се Срби не врате на Косово и Метохију после 1990. године. Да помогну политичку каријеру оних политичких албанских вођа који су узели оружје и повели борбу против своје државе. Да забашуре геноцид над Србима из Другог светског рата и уместо да Европа казни оне који су побили децу, жене и старце у усташким логорима, они су им омогућили заштиту, а Срби треба да одговарају, где чуда, за тобоже геноцид у Босни и Хрватској. Да продубљују политичке поделе између Срба, тако што ће награђивати прохашки лоби, на челу са Демократском странком, а дискриминисати оне који критички мисле о Хагу, да помогну великим парама оне у нашем народу који ће се веселити хашком страдању Срба, да Срби прихвате хашке пресуде. Али, без обзира на казне и образложења највећи део Срба никад неће признати те пресуде, неће, зато што су се Срби борили за своја национална и политичка права на простору бивше државе, а 1999. године бранили су своју државу. Све ово је одлично знао Војислав Шешељ и зато је добровољно отишао у хашки казамат, пре три године, и чека да му почне суђење, а питање је да ли ће уопште и почети. Људи пролазе кроз живот, али књиге вечно остају. Овом приликом треба нешто рећи о књизи која се овде налази и коју имате у својим рукама. Та је књига,

пре свега, сведочанство о томе како се један прави политичар односи према држави и нацији и историји, како се бране држава и достојанство народа, како се морално делује и храбро подноси неправда и, што је такође од великог значаја, у овој књизи можемо да откријемо једно импресивно знање о српској прошлости и правима. Војислав Шешел у хашком казмату делује као политичар са непоколебљивом патриотском оријентацијом, са вредностима нације којој припада. Запитајмо се да ли је могуће да неко ко толико зна о историји, политици и култури свога народа може да политички делује другачије, а то није било каква историја. Историја српског народа је препуна патњи и страдања, историја борбе за очувања свог идентитета и постојања. Срби су се кроз историју борили да сачувају своје национално биће од страних притисака и освајања. А шта тек рећи о историји 20. века. У том веку су Срби страдали и од руке својих суседа католичких Хрвата и својих сународника српских комуниста и неће се опоравити још за цели век. Дакле, сазнање о томе постоји, само је питање нашег односа према тим чињеницама, како их доживљавамо, да ли нас узнемиравају или смо равнодушни. Они који гурају главу у песак пред чињеницама зла према сопственом народу, иду путем себичних интереса и кратковекне политике. Они други су спремни да поднесу велике жртве због своје политике која неће да прећути прошлост да је неко не би поновио. Њихова политика није политика будућности већ веза прошлости и будућности. Војислав Шешел није могао да се одрекне знања о трагичној историји Срба у двадест и првом веку, он је „крив” зато што много зна и спреман је да се жртвује у политичкој борби против неправде која је учињена његовом народу. Они, морално слабији, ће за никакву пару или мало власти одбацити и своје научно знање. Војислав Шешел није међу таквима. И на крају, недавно је парламент скупштине Савета Европе усвојио једну резолуцију у којој се осуђују злочини комунистичких режима. Ми Срби чекамо резолуцију која ће осудити патње српског народа више од једне деценије, чији су аутори НАТО државе. Поздрављам вас још једном и живела српска слобода.

Водитељ: Уз извињење проф. Аврамовићу због погрешне најаве, захваљујем се свима вама који сте одвојили време и дошли на ову промоцију, а позивам малу Софију да нас, после ове тешке теме којом се бави др Војислав Шешел у својој књизи, разгали још једном нумером.

Промоција књиге др Војислава Шешела „Сведок одбране Слободана Милошевића у хашком процесу”

Вршац, 25. март 2006. године

Водитељ: Пре почетка данашње промоције, ја бих вас замолио да заједнички одамо пошту данас преминулом српском патриоти и великом српском глумцу Данилу Лазовићу. Слава му.

Водитељ: Браћо и сестре, част и задовољство ми је да данас будем домаћин оволиком скупу, и овим поводом пред оволиким бројем присутних Вршчана и житеља из околине Вршца. Грађани Вршца у њему показују шта желе,

шта осећају и шта у ствари и мисле. Мислим да ће ово бити један добар знак и једна добра порука коју ћемо послати и осталима. Молио бих вас на почетку, пошто ће снимак овога скупа видети и наш председник др Војислав Шешел, да једним великим аплаузом поздравимо нашег председника.

Хашки трибунал чине осведочени србомрсци, а одскоро, као што знамо, и убице. Др Војислав Шешел је један од Срба кога држе тамо на правди Бога. Др Шешел је у Хаг отишао не да се брани, јер нема од чега да се брани. Не да брани Србију, јер нема од чега да брани никога од нас, него да одбрани идеју због које смо сви овде и да победи Хашки трибунал, као и што је сам рекао. А ако Бог да и да га затвори.

Књигу коју ћемо данас представити је писано сведочанство, како се хашки суд може победити и како се може доказити истина. Ова књига је маестрално сведочење др Војислава Шешела, као сведока одбране Слободана Милошевића у Хашком процесу.

Нажалост, у међувремену су Слободана Милошевића убили. Тиме је ова књига још вреднија. Али, против тих убица и њихових слугу овде у Србији ми ћемо се борити. Ми знамо да ће др Војислав Шешел, да уради оно због чега је отишао у Хаг јер он никада не одустаје од онога што је наумио, да ће одбрани Србију, да ће показати да је наша идеја слободне и независне и Велике Србије већа и од њиховог новца и моћи, и од домаћих изданика у нашој земљи. Али, морамо и ми овде да се потрудимо и да му помогнемо.

Ми данас имамо госте из Београда, и ја бих представио, као првог госта, господина Брану Црнчевића, народног посланика Миодрага Шаровића, члана тима за одбрану др Војислава Шешела, госпођу Марину Рагуш, члан одбора за отаџбинску управу, Рају Јована председника отаџбинског одбора Српске радикалне странке, а нас Вршчане не бих представљао, ми се сви као што знате знамо. Позивам госпођицу Анђелију Максимовић, одборника Српске радикалне странке у општинском одбору Вршац.

Анђелија Максимовић: Никако да отпочне суђење др Војиславу Шешелу пред Хашким судом УН, оформљеним ради процесуирања ратних злочина који су се десили на територији бивше Југославије. За разлику од свих осталих који се налазе у хашком казамату, др Војислав Шешел је једини оптужени који се добровољно предао суду, који суди по систему: „Кадија те тужи, кадија ти суди“.

Др Шешел је једини који је без притисака, без лобирања, подстрекавања и уцена отишао тамо. Није му требао пријатељски самит Петерсена и Коштунице, шта јесте а шта није добро за њега. Сигуран у своју невиност и невиност српског народа, у своје ставове, своје идеале, сигуран да има довољно снаге да докаже и покаже истину, отишао је тамо да се бори за све нас.

Недавно смо обележили трогодишњицу заточења др Војислава Шешела у хашком казамату. За те три године, људска права др Војислава Шешела су бескурпозно угрожавана. Забрањена му је комуникација, видели сте сви шта се недавно догодило, видели сте шта су аршини хашке правде. Др Шешел није могао да комуницира ни са својом породицом, док су неки суштвени на слободу и дозвољено им да се баве политиком. Кажу то је право, то је правда. Ја мислим да није.

Др Шешелу је бесправно и без преседана, када је у питању правни систем у читавом свету, ограничена слобода. Он је човек који више од три године седи у притвору, без да зна када ће му почети суђење а камо ли када ће се завршити. Др Шешел је без права да се брани, угрожени су његов живот и здравље, с обзиром на то шта се тамо дешава Србима, притвореницима у хашком казамату, а то боли све нас.

Једина прилика коју је до сада тај човек добио да изнесе чињенице у прилог одбране ове државе, српског народа и свих нас, своје одбране и у одбране политике Српске радикалне странке, био је и позив за сведочење које је добио од стране бившег председника Србије, покојног Слободана Милошевића. Др Војислав Шешел је човек који је ту прилику знао да искористи, који је умео да каже истину.

Спреман је за одбрану народа и идеје за коју се борио, за одбрану државе у којој сви ми живимо, спреман је да докаже да национализам није ништа лоше, ништа ружно, да је лепо волети свој народ. Његово сведочење у процесу против Слободана Милошевића, имате у књизи „Сведок одбране у процесу против Слободана Милошевића”. Ја вас све позивам да књигу купите.

Водитељ: Следећи говорник је господин Милан Филиповић, проф. историје и члан Српске радикалне странке, Општинско веће Вршац.

Милан Филиповић: Добро вече. Ја ћу говорити само око пар аспеката ове књиге. На овом суђењу др Војислав Шешел је показао да идеја Велике Србије, нажалост, није била идеја Социјалистичке партије Србије, Слободана Милошевића и државне политике. Јер да је то била идеја државне политике, ми бисмо данас живели у Великој Србији, која је отприлике као што је на овој слици. Данас нас замлаћују разним причама и кажу да није битно у којој ћемо држави живети, бићемо сви у Европи. Да вас подсетим да је Северна Ирска још увек под влашћу Велике Британије иако су и Ирска и Енглеска у Европи. Према томе, ми не смемо да заборавимо да су и Република Српска Крајина и Република Српска и Црна Гора, која је нажалост ка путу отцепљења, и Косово и Метохија који су окупирани, наше територије, иако многи кажу па то је готово, заборавимо, окренимо се будућности. Ја ћу вас подсетити да су Јевреји две хиљаде година говорили догодине у Јерусалиму и после две хиљаде година они су поново у Јерусалиму. Тако и ми треба да говоримо догодине у Призрену, Книну, Петрињи, Банији и Српској Крајини и једног дана ћемо поново бити.

Ми, наравно, немамо намеру да водимо рат, сачекаћемо поново неку историјску прилику, неко ново светско мијешање карата, када више НАТО и САД неће бити тако јаки и дувати ветар у леђа усташама, балијама, Шиптарима и свим осталим сепаратистима. Да вас подсетим, као што је наш председник говорио, Србија је вечна док су јој деца верна, то исто сам и ја могао да поновим. Док год ми будемо задржали идеју Велике Србије, без обзира колико времена протекло, да нам то уђе у школске програме, уџбенике, у историјске читанке, у филмове који се, нажалост, не снимају, позоришне представе, ми ћемо једног дана сигурно моћи повратити све те наше одузете територије.

Водитељ: Наш следећи говорник је господин Мирослав Ступар, члан Централне отаџбинске управе Српске радикалне странке и члан општинског већа.

Мирослав Ступар: Браћо и сестре, даме и господо, ја ћу покушати да што краће кажем шта је битно код ове и оваквих књига за нас и за српски народ. Овде је реч о сведочењу др Војислава Шешелја у једном процесу у Хашком трибуналу, које има историјски значај. Ова књига је сведочанство свему ономе што се дешавало и свему ономе кроз шта је прошао и пролазио српски народ.

Ова књига је сведочанство о догађајима на територији бивше Југославије, односно о патњама и прогону Срба у последњих 10 година. Због тога, и ове успомене, односно ова факта морају да остану записани, а ми ћемо их преносити нашој деци и наша деца ово морају стално да памте и да носе у себи.

Браћо и сестре, Бог чува Војислава Шешелја, Бог чува Србе до победе.

Водитељ: Сведочење др Војислава Шешелја расветљава, као што смо чули, идеју Велике Србије, показује да су и Срби православци, и Срби католици, и Срби муслимани један народ. Али није та идеја изазвала ратове, већ усташко вођство нове НДХ, које се појавило и у Словенији, убице наших војника и деце, и стране западне земље које су признале ту и такву НДХ и Босну и Херцеговину. Показали су да су се Срби из Крајине, Баније, Книна, Косова, Словеније, Далмације само бранили да преживе и ништа друго. Сада ће вам се обратити господин Јован Даја, председник Окружног одбора Српске радикалне странке.

Јован Даја: Даме и господо, браћо и сестре, помаже Бог. Књига сведочења нашег председника др Војислава Шешелја, представља једини писани доказ, са политичког и правног становишта, о догађајима и историјским збивањима на просторима бивше СФРЈ и СРЈ. Др Војислав Шешел је, у злочиначком хашком казамату за три године написао 11 књига, од којих је једна и ова која има изузетан историјски значај. Јер то је крунско дело са правног становишта, које пружа релевантне доказе како се српски народ срамно оптужује и сатанизује.

Истовремено, ова књига нашег председника је оригиналан доказ о томе да је српски народ поносан народ и да није геноцидан. Срби нису освајали туђе територије, већ су бранили сопствене од непријатеља који су кроз историју имали претензије на ове територије. Значи, српски народ је само бранио своје. У периоду од 1991. па до данас, књига сведочи о томе, српски народ се бранио од усташа, муслимана, муџахедина и Шиптара. Ове доказе др Војислав Шешел тумачи користећи научни, правни, и историјски метод, доказујући да су поменути народи убијали и прогањали српски народ.

Др Војислав Шешел је, као сведок одбране Слободана Милошевића, успео да поништи све лажне доказе и оптужнице против Слободана Милошевића, које су писали званичници Трибунала, то јест Карла дел Понте, уз налоге оних који су бомбардовали нашу земљу, уз помоћ србомрзаца из наше земље. Цела оптужница садржи неистине и лажи и представља неуобичајени фалсификат историјских догађаја на просторима СФРЈ и СРЈ, јер не садржи ниједан доказ.

Наш народ није геноцидан и није починио никакве ратне злочине, као ни злочине против човечности. Такозвани Хашки трибунал нема доказе ни ти ће их икада имати, као што је сигурно да никад неће ни доказати оно што је наумио – да су др Војислав Шешељ и други српски јунаци и витезови починили било каква кривична дела. Никада у Хашком трибуналу, тј. у нечасним процесима који се у њему воде, неће бити квалитетнијих сведока, правника и научника као што је то др Војислав Шешељ. Зато се Хашки трибунал, као злочиначки суд, нашао у великом искушењу и забринутости, због недостатка доказа, због чега већ пуне три године, није започело суђење др Војиславу Шешељу.

Књига о којој говоримо није само ретка, посебна и изазовна, већ је то и књига доказа како делују удружени непријатељи српског народа, НАТО, невладине организације, домаћи послушници и издајници, који испред себе имају само један циљ да разбију Србију на исти начин као што је то учињено са бившом СФРЈ. То је систематско уништавање српског народа. Они су се удружили и окупирали нашу земљу. Намера им је да наш народ капитулира пред тим организованим белосветским моћницима. Само се један човек бори против тог зла, а то је др Војислав Шешељ. Уз помоћ својих српских радикала покушава да спречи намере светских зликоваца и домаћих издајника, који иду толико далеко да су спремни и гаће да скину, како би сачували своје парцијалне страначке и приватне интересе. Они који страхују и од жене каква је Карла дел Понте, толико да им колена клецају, прихватају све услове које ова монструозна жена намеће. Услове, због оспорених оптужби Хашког трибунала, које је стручно, правно, филозофски, и историјски оспорио др Војислав Шешељ у оптужници против Слободана Милошевића. Цела оптужница је пала у воду из које не може да је извади ни Карла дел Понте. Хашки трибунал је остао немоћан да Слободана Милошевића оптужи за геноцид и ратне злочине. Ту своју немоћ манифетовали су ускраћивањем основних људских права Слободану Милошевићу, а посебно права да се адекватно лечи. Због таквог свог става Слободан Милошевић је доживео напрасну смрт, они су га убили.

Можемо с правом рећи да вођа српских радикала, др Војислав Шешељ, у Хашком казамату, у непримереним условима, води највећу битку у историји српског народа. Није данас сувишно рећи да је др Војислав Шешељ, прави патриота и борац за интересе српског народа. Како ствари данас стоје, он ће у тој борби и победити, а ми, српски радикали, заједно са нашим народом, дочекаћемо га као великог победника за истину о страдању српског народа, о глобализацији и циљевима западних сила, под чијим је патронатом и Хашки трибунал, као политички суд.

Колико су различити аршини великих сила, посебно САД, говори податак да САД не признају Међународни суд за ратне злочине у Риму, где би могли да се нађу и њихови припадници војске, а и истовремено подржавају Хашки трибунал који, по броју оптужених, суди српском народу. Живела Велика Србија, слобода др Војиславу Шешељу.

Водитељ: Постоје људи којима нажалост, ништа није свето, постоје они који само мисле о себи, а постоји они који имају идеју у коју верују и за коју

су спремни да се боре. Др Војислав Шешел је човек тог кова, као што сви знамо. Ценећи слободу више од свих нас, оставио је своју породицу да би одбранио идеју Велике Србије, да би доказао да смо ми Срби частан и поштен народ који туђе неће, али своје не да. Он је показао да је частан човек који Србију воли изнад свега. О томе ће вам најбоље говорити наша вечерашња гошћа, госпођица Марина Рагуш, члан Централне отаџбинске управе и члан тима за одбрану др Војислава Шешела.

Марина Рагуш: Браћо и сестре, окупљени смо овде само да би потврдили оно што традиционално знамо. Оно чиме нас мајке традиционално доје. А то је право на истину и наш слободарски дух. Али имамо један проблем, имамо сувише тврду кичму и не умемо да се савијамо. То је тај генетски код који нас увек доводи у једну те исту ситуацију. Да кажемо не онима који хоће да нас заваде и направе фолклор на овим просторима. Успевају кратко-трајно, али падају велике српске жртве.

Сваке појединачно ми морамо да се сетимо, на свакој појединачно ми морамо да растемо и то да преносимо својој деци и својим унуцима. Др Војислав Шешел неће победити Хаг, он га је већ победио. Он је браћо и сестре иза тих мемљивих зидина купио карту за свевишњи живот. Он је већ постао мит. Он је прешао ту границу иза које руке постају крила. То се некада на Косову, те давне 389, десило. Лазар Хребљановић је знао у шта улази. Али је знао да ће на његовој жртви, да се диже нека моћна и велика Србија. То се управо сада дешава.

Бојим се, браћо и сестре, што морам ово да кажем, али суди се Србији и бојим се да се Србији пресудило и није прејако рећи да је Србија под окупацијом. Ми данас не можемо на Метохију, кад хоћемо да се исплачемо у Високим Дечанима, на моштима нашега светога краља, или кад хоћемо у Пећку патријаршију, где су најдуховније главе проглашаване патријарсима. Браћо и сестре, ви не можете да идете, без полицијске пратње, на нашу свету земљу.

Др Војислав Шешел је ватикански план и заверу оних који су нас традиционално рушили, и по вероисповести делили Србе на православне, католике, муслимане и атеисте, препознао још 80. година. Сећате се прво је била Зеница, зато што је рекао ово је хегемонија, то се зове тим именом, ви сте злочинци, и ви спремате то српском народу, и сад Хаг. А у Хагу он говори да је идеја Велике Србије, стара још од 1683. године и да то не могу да угуше у нама, јер се ми рађамо са тим. А шта је идеја Велике Србије, да сви Срби живе заједно. И Срби православни, и Срби католици, и Срби муслиманске вере, и Срби атеисти. То је идеја ослобођења од окупације. То је битно да се зна. Он је рекао да ја јесам дисидент од кад знам за себе, и ја се борим против неправде, ја се нисам борио против целог комунистичког режима, ја сам се увек борио против неправде, а сад се борим од вас.

Дакле, не бих вас више задржавала, јер имате књигу коју ћете прочитати, можда још само једна напомена. Ако сте икада браћо и сестре, имали дилему, да ли је требало направити коалицију 98. године, она ће вам бити решена сада, јер смо се тада бранили против милосрдног анђела кога су смислили демони, да би гађали наш слободарски дух и да би нам дали лекцију,

или ћете клекнути, или идете са нама или вас неће бити. Е то ћете наћи у овој књизи, као и поруку иза сваке његове реченице у процесу убијеног некадашњег српског или југословенског председника, Слободана Милошевића, као и поруку да им то неће проћи, јер ми се сагињати никада нећемо.

Водитељ: Сада ће вам говорити народни посланик, правник по струци, члан тима за одбрану др Војислава Шешеља Немања Шаровић.

Немања Шаровић: Даме и господо, браћо и сестре, српски радикали, заиста вас је дивно видети у оволиком броју, јасно је већ сада да жртва, коју подноси др Војислав Шешељ у Хашком трибуналу није узалудна. Пред нама, је књига, која је, и пре изласка из штампе, најављивана као вредно сведочанство о историји Србије и српског народа о догађајима и људима на простору бивше СФРЈ.

Др Војислав Шешељ је одувек био изузетно интересантна личност за медије. Та чињеница није се променила ни његовим одласком у Хашки трибунал. Његово појављивање и почетак сведочења у поступку против Слободана Милошевића, може се мерити једино почетком суђења Милошевићу и чинило се понекад након протекла више од 4,5 године, да је суђење заправо поново почело, а често богами су сада на оптуженичкој клупи и нови светски поредак и западне силе, које су свесно одлучиле да у пропаст гурну и ову земљу и овај народ.

Даме и господо, хашки инквизитори свакако нису рачунали да ће сваки нови дан сведочења др Војислава Шешеља, привлачити се већи број гледалаца и да ће ово сведочење без премца, постати тема број један у Србији. Мислили су да ће на тај начин, као кроз блато провући српски народ кроз, како они воле да кажу моралну катарзу. Али, десило се управо супротно и ово сведочење представљало је отрежњење за српски народ и преко потребно подсећање на све неправде и зла која су нам нанета. Многе је изненадила чињеница да је Слободан Милошевић за једног од најважнијих сведока своје одбране, одабрао управо Војислава Шешеља, за кога се слободно може рећи, да је био његов и највећи и најжешћи политички противник.

Међутим, још једном се показало да се права величина људи огледа тек у тешким ситуацијама. Треба се сетити да су многи, који су против Слободана Милошевића, а који нису могли замислити себи бољег господара, пронашли место на супротној страни, односно на страни хашког тужилаштва. Међутим, време је неумитно показало да се господари могу променити, али да слуге остају слуге.

Др Војислав Шешељ, кога је Слободан Милошевић неколико пута затварао, показао је сву своју величину у Хашком трибуналу, хладнијем од зеничког казамата, и тамнијем од гњиланског казамата. Речи које је изговарао др Војислав Шешељ, биле су усмерене управо на разарање основних постулата на којима се темељи и оптужница против Слободана Милошевића, оптужница против др Шешеља и оптужница против српског народа у целини. Јасно је било, већ на основу првих реакција и хашког тужилаштва и хашког лобија у Србији, да ће до краја овога сведочења оптужница бити растурена у парампарчад.

Др Шешелј је, показавши од првог дана не само највише правно знање, већ и најшире могуће опште образовање, уз само њему својствен осмех, практично до лудила доводио хашке тужиоце и судије. Он је, служећи се истином као најбриткијом сабљом, на најбољи могући начин показао сву бесмисленост хашких оптужница.

И на крају, поновио бих и најупечатљивије речи др Војислава Шешелја, које су управо и упућене свима нама, који у отаџбини настављамо борбу за остварење српских националних интереса, а то је да остварење концепта Велике Србије, представља смисао постојања Српске радикалне странке.

Водитељ: Представио бих нашег вечерашњег говорника и немам шта о њему рећи, јер је свима нама познат, а то је наш књижевник Брана Црнчевић.

Брана Црнчевић: Госпође и господо, пријатељи, част ми је да говорим, на оваквим скуповима. Тамо где нас убијају и тамо где нам суде, догађају се ствари које су толико чудне, да сваки човек који се бави писањем и размишљањем просто мора, хтео не хтео, да иде по оваквим скуповима и шири своју неверицу у држави у којој све пристаје, и у државнике који се боре за власт и у свет који је овакав какав јесте.

Често говорим исте ствари, на телевизији и тамо где ме зову. Па и вама кажем да Србија јесте окупирана, и није слободна због тога што ни Европа није слободна. Нема више оне Француске, у којој некад неко веровао, нема више оне Италије, Белгија није нормална, Холандија је притиснута и све државе Европе трпе под терором новог Цезара, Америке која води овај свет тамо где га води, значи практично у недођију и ми сви живимо од неке наде да ће то некад престати. Делећи мишљења, претходника о величини и важности Војислава Шешелја, ја имам црну идеју да ће хашки суд, уколико не буде укинут за неко рекордно време, обавити свој посао. Биће немилосрдне све пресуде које су унапред договорене, а наши генерали, патриоти, можда и сам Воја, робијати у том казамату, и да је ово свет за који верујем да у њему нема наде, али то не треба рећи радикалима. Радикали су странка наде, они верују да се нешто може променити, ја се приклањам тој вери.

Просто, само по себи, они који не верују да се нешто може променити не могу ни у чем учествовати. У овом прљавом јадном животу који водимо, овим недоумицама које нас муче, како ли ће се и шта завршити у нашу корист, иако иде све, за сада, на нашу штету. Ми се налазимо пред једном књигом у којој постоје минициозна сведочења о онима који издају Србију. Прочитајте пажљиво главе о Јовану Дуловићу, новинару, и Аксентијевићу, сведоцима Хашког трибунала, који су ухваћени као лажљивци, као људи који сведоче лажно и чак су забележени мотиви због чега се они баве тим послом. Не вреди у Србији говорити о издајницима, није то више издаја, то је препродаја већ продајног. Они један од другог купују и продају поново.

Упркос делатности радикалне странке и других родољубивих људи, ви данас видите у новинама најаве, да се Србија може спасити само ако се Демократска странка и ДСС уједине, јер постоји велика опасност ако радикали победе да ћемо бити бомбардовани, добићемо санкције, бићемо нападнути и изгинуће силна деца. Ту лаж, која је стигла са Запада, подупиру домаћи медији, подупиру домаћи послушници и оно што вам ја уз читање ове књиге

препоручујем, то је да овде, у Вршцу и околини, сејете то семе неверице у власт која на све пристаје и служите неким новим циљевима. Изгубити не можемо, изгубили смо толико, да ово мало што је остало не морамо дати никоме. Јер нам се све већ догодило, превише мртвих има, превише има рањених, превише очајних, превише има незапослених да би веровали манијакалним типовима, који се радују смрти Слободана Милошевића, као онај господин који ћопа, господин Чанак, који је рекао манијакалну мисао, а његова идеја да је смрт Слободана Милошевића, његов последњи злочин је заиста стравична, јако је стравична и идеја господина Батића, да сви који су били на сахрани лице на људе који су побегли из Губеревца.

Српски радикали у својим редовима имају велике патриоте, јер ће се посланици када дође до избора, ујединити и зато је ваш посао, најпре ћете испунити оно што сте обећали једни другима, да на овим изборима, ако је икако могуће, победите а ако не, да им будете кост у грлу, да не могу мирно владати.

Што се Воје Шешеља тиче, и његовог боравка у Хагу, ако буде правде он ће се вратити, онако како се враћају људи после дугих казамата и затвора на власт, код нас су робијаша јако популарни. Било их је и раније, ја једва чекам да се врати и да видимо хоћемо ли овог робијаша усвојити као оног 1941-45. Због тога нећу да се бавим пророковањем, али ми је драго кад видим да се окупи оволико људи, да се скупе око неке књиге, јер је истина између корица. Књига дуже траје од интернета. Интернет је привремен, књига је вечна. Зато се упознајте са овом књигом Воје Шешеља. Не морате је прочитати целу, не мора вам се у целини ни допасти, али верујте ми, допашће вам се више него што мислите.

Водитељ: Уз наду да ћемо већ у току ове године слушати нашег Воју како нам лично прича, надам се до тада у већ слободној Србији, завршавам ову промоцију традиционалним поздравом – Србија је вечна док су јој деца верна. Живела Велика Србија.

Промоција књиге др Војислава Шешеља „Сведок одбране Слободана Милошевића у хашком процесу”

Земун, 13. април 2006. године

Момир Марковић: Даме и господо, браћо и сестре, драги пријатељи!

Постоји ли држава у којој не смете да причате оно што мислите и у којој за изговорену реч идете у затвор? У којој не постоји слобода говора и слобода штампе?

Да, постоји. Таква земља се зове Србија. То је она несрећна земља која најбоље синове испоручује Хашком несуду, земља у којој још увек правде и правичности нема. Да правде и правичности има, данас би аутор ове књиге био са свима нама.

Ми данас овде промовишемо једну од тринаест књига које је проф. др Војислав Шешељ написао у хашкој робијашници.

Даме и господо, браћо и сестре, данас протиче 1143. дан откад је проф. др Војислав Шешељ одвојен од своје породице, своје странке, од своје

отаџбине и припрема се за суђење које никако да му почне. А оптужен је за један од најтежих злочина по мерилима мондијалистичког Запада. Оптужен је због љубави према народу коме припада, због помоћи коју је угроженој браћи пружао, оптужен је за вербални деликт као један од најтежих облика злочина.

Ми ћемо данас, говорећи о књизи, говорити и о аутору, говорити о правди, о части, о поштењу. Говорићемо о љубави према отаџбини ризикујући да белосветска булумента и нас прогласи злочинцима. Војвода нас је научио и како се треба држати пред тим и њему сличним квази-судовима. Храбро, достојанствено и одважно.

Први ће вам се обратити потпредседник Општинског одбора Српске радикалне странке Земун и одборник у Скупштини града Милосав Стаменов.

Милосав Стаменов: Књига коју данас представљамо је дело које је настало као указана прилика коју је проф. др Војислав Шешел искористио као позорницу за артикулацију истине о српском народу. То је антитеза о целокупној западној политици, која је заснована у основи на лажима и подвалама. Проф. др Војислав Шешел је показао своје одлично познавање међународног оквира грађанских ратова крајем двадесетог века на подручју бивше СФРЈ. Прецизним подацима о појединим конкретним догађајима и личностима током деведесетих година, изнео је низ оригиналних и поузданих судова о међународним процесима на себи својствен начин, духовито и оштро.

Пажљивом читаоцу и слушаоцу ће врло брзо постати јасно да проф. др Војислав Шешел поседује енциклопедијска знања о догађајима и улози бројних учесника у савременој политичкој историји Југославије и српског народа.

Хашки трибунал, политички суд који је потпуно завистан од фондација земаља које су највише учествовале у разбијању Југославије, може да суди само о политичким процесима. Проф. др Војислав Шешел је искористио прилику да саопшти истину о идеолошкој и политичкој позадини процеса против Милошевића, доказујући да се суди и свим политичким и војним лидерима Срба, како би на тај начин амнестирали главне кривице за разбијање југословенске државе и кржаве последице рата. Својим тврдњама и аргументима, проф. Шешел је у потпуности дискредитовао тезу Тужилаштва о командној одговорности успостављајући природни однос између узрока и последица, виновника и жртве.

Интересовање светске јавности, као и судског већа, привукло је аргументовано образлагање питања стварања Велике Србије. Проф. др Војислав Шешел је идеју Велике Србије представио као програмску концепцију Српске радикалне странке од које она никада и ни под којим условима неће одустати јер нико, ни Европа ни Америка, не смеју заборавити да је српски народ најстарији народ који живи на овим просторима. Прецизно је објаснио шта подразумева концепција остварења идеје Велике Србије. То је потврда једног народа да живи у једној држави, и то нема никакве везе са империјалистичким намерама. Ипак, не треба заборавити да је светски поредак резултат процеса, еволуције или револуције, па се може очекивати да ће некада бити и нама наклоњени.

Оваквим тумачењем проф. др Војислав Шешел је уздрмао оптужницу против Милошевића, а инквизиторски обученог тужиоца Најса доводио у безизлазну ситуацију.

Председник проф. др Војислав Шешел је у свом сведочењу поништавао једну по једну оптужницу против Милошевића. Показао је и доказао да није било никаквог државног плана за протеривање Шиптара са Косова и Метохије. Истовремено је предочио колико је Срба и неалбанаца морало да напусти Косово и Метохију бежећи од НАТО бомби.

Великим бројем аргумената, такође необоривих, проф. др Војислав Шешел је доказао да Србија није учествовала у сребреничкој трагедији, и да није било жртава колико би светска јавност желела да представи, у чему им својски помажу и неке наше продане душе.

Сигуран сам да нико ни на који начин неће моћи да сломи сан нашег председника о достојанственој Великој Србији и народу који ће живети у њој.

Част и задовољство је имати човека као што је проф. др Војислав Шешел за председника странке.

Живела Српска радикална странка и њен председник проф. др Војислав Шешел.

Момир Марковић: „Господине Робинсон, ви бисте можда могли да смањите интензитет рада ових микрофона, јер ја овако говорим од када знам за себе”. А сад дајем реч секретару Скупштине општине Земун господину Животи Јоцићу.

Живота Јоцић: Даме и господо, окупила нас је вечерас, у овако импресивном броју, једна нова књига.

Али каква књига? Рећи ћемо одмах – посве необичног профила. Књига судски досије, књига историјска о растакању једне земље и агресији на једну земљу, књига патриотска о херојској одбрани једног народа, књига политичка о бриљантној одбрани националног програма и интереса једног народа. Једном речју – српска књига за сва времена.

Наравно, говоримо о књизи др Војислава Шешела „Сведок одбране Слободана Милошевића у хашком процесу”. Књига преноси збивања у 14 судских дана тзв. Хашког трибунала, од 19. августа до 20. септембра 2005. године. Стожерна личност овог дела процеса, а тиме и књиге, је сведок Војислав Шешел.

Сведок, намеће се утисак, непоновљив! Сведок који је озбиљно уздрмао целу зграду наопаког политичког Хашког трибунала и разобличио његову инквизиторску природу. Сведок који је показао сву неодрживост лажне оптужнице против бившег шефа српске државе Слободана Милошевића, оптуженог по командној одговорности и за измишљено учешће у заједничком злочиначком подухвату и геноциду.

Пред сведока одбране др Војислава Шешела постављен је велики задатак: да сведочењем докаже неоснованост оптужбе против Слободана Милошевића, а тиме и против српског народа, што је и био основни циљ оптужнице. Али му се, учешћем у процесу, указала и изврсна прилика да успут проговори, пред светским аудиторijумом, о многим другим питањима о којима није имао прилику да говори, боље рећи о којима му се не дозвољава да говори. И

Војислав Шешел је ефектно обавио оба посла, како иначе и све друга ради, задатак сведока је успешно извршио, а пружену прилику да говори одлично искористио.

То му, показује ова књига, и није било тешко, али само њему – Војиславу Шешелу: најпре због широког образовања и доброг познавања савремених међународних односа, посебно на простору бивше Југославије, затим, непосредног учешћа у свим савременим збивањима на југословенској политичкој сцени, због добре обавештености, храбрости да саопштава своје ставове и мишљења и надасве способности да закључује брзо и луцидно. Одбрана Слободана Милошевића, другим речима српске државне политике и државних интереса, бољег сведока одбране, пред лажним судом у Хагу, од др Војислава Шешела није могла да има.

„Разбио је”, како рече проф. Антић, „хашку оптужницу против Милошевића у парампарчад”, односно, Шешелјево сведочење је велики прилог истини, по једној другој јавно изреченој оцени.

Али, нажалост, српска истина није и хашка истина. Јер тај, назови међународни Хашки трибунал и није основан да утврди истину и кривце за разбијање југословенске државе, изазивање ратова на њеном простору, страдање њених народа у грађанском рату и разарање југословенске привреде. Задатак тог квази-суда је био, од самог оснивања, да инквизиторски, по договореној дојави, лажној оптужници, и пре суђења донетој и написаној пресуди, у поступку са крутим правилима и парадним одорама, жигоше и спали онога који се дрзне да удари у свети канон врховног жреца, светског газде, у ствари савременог колонијалног господара. Крив је онај на кога се упре прстом, за кога се каже, а затим у хору понавља од господара до лакеја: „Крив је!”. Не гони се прави кривац и злочинац, који изазива ратове, убија и пустоши друге, већ онај који се брани и мирно тражи своје парче васељене, своју партију, јер он ремети планове великог господара. И зато бива кажњен. Зато му се суди у инквизиторском трибуналу. Резултат треба да буде двојак: 1) овај је злочинац и зато се дисциплинује и по потреби спаљује, и 2) нека то буде опомена осталима, који науме да траже своје право, које је господар одлучио да укине.

Другим речима, политички суд у Хагу треба да препакује истину и одговорност познатих светских силеција. Јер, боже мој, они су недодирљиви и ван суда. Они нису разбили Југославију, извршили НАТО агресију, бацали уранијум и убијали нашу децу. За кривце треба прогласити српске политичаре и генерале, који су земљу храбро бранили.

Сведок одбране др Војислав Шешел, доказао је и одбранио част и достојанство српског народа, и храбро скренуо пажњу јавности на главног кривца и његове чиновнике под перикама у хашком суду. Или, како рече господин Црнчевић, „Шешел је на најбољи могући начин одбранио српски народ”.

Захваљујући сведоку одбране, патриотска Србија је одахнула. Наде има. Истина је ипак препознатљива.

Све зависи од тога ко је препознаје и како је саопштава.

Момир Марковић: На поновни позив судије Робинсона да приликом сведочења смањи интензитет гласа, проф. др Војислав Шешел одговара: „Господине Робинсон, можда је то последица страха због претње да ћете прекинути

моје сведочење уколико не будем по команди устајао приликом вашег уласка и изласка. А молим вас немојте од мене очекивати да говорим како говори господин Најс, жена би ме одмах оставила”.

Реч има саветник председника Скупштине општине Земун, Весна Марковић.

Весна Марковић: Даме и господа, поштовани скупце, част ми је што сам добила могућност да вам се данас обратим са овог места са кога нам се небројано пута обратио проф. др Војислав Шешел, први и најбољи међу нама српским радикалима.

У свом осврту на сведочење др Шешелја у Хагу, ја ћу поћи од једне, наизглед неважне чињенице – али, очигледно није неважна с обзиром да је господин Мома већ више пута помињао то, дакле, поћи ћу од чињенице да су се хашки инквизитори за време сведочења др Шешелја жалили на његов гласан говор. Кажу, боле их уши, јер им се чини да др Шешел виче.

Шта је њима у ствари сметало?

Сметала им је истина, јер истина увек изазива бол у ушима оних који лажу. Истина је увек прегласна, ма колико тихо била изречена. Несвесно су слали поруку др Шешелју да ућути, а сви ми, који га познајемо, добро знамо да код њега то има сасвим супротан ефекат.

Свестан чињенице да тамо, у хашком казамату, представља глас патриотског дела народа Србије, да представља глас истине, оне истине која мора изаћи на видело, како због нас самих, тако и због генерација које долазе, др Шешел је, као и увек, наступио бриљантно.

Својим целокупним сведочењем указао је на непознавање историје, на неистине и лажи, али посебно на недостатак елементарне логике у оптужбама Хашког трибунала. Недостатак логике је евидентан у свим оптужницама, јер све полазе од лажних, исконструисаних полазних претпоставки. Једноставно, они данас тамо не знају шта ће са лажним оптужбама и бриљантним оптужеником, др Војиславом Шешелем, те му само из тог разлога већ три године не започињу суђење.

Дакле, вратимо се на логику овог суда, на логику влада оних држава које су његови идејни творци и финансијери, на логику држ’те лопова. Недостатак здравог разума, елементарних логичких правила може се видети у свему што они чине или кажу, а то једино може проћи тамо где су, под маском демократије, разним финим, суптилним, добро проученим психоманипулативним поступцима народу испрали мозак. Овде не. Њихов циљ је да народ поверује у све оно што им медији типа Б92 сервирају. Тако и због тога, многи изманипулисани европски народи, стари народи верују да живе у демократским друштвима.

Можда за неко време, могу проћи некажњено они који се заклињу у демократију, који се заклињу у међународно право и људске слободе, а започињу ратове и уништавају суверене земље.

Можда, за неко време могу манипулисати лажним оптужбама, лажним сведочењима тзв. хуманитарних радника – читај шпијуна и демократских опозиционара – читај домаћих издајника, сценарио је свуда исти. А када се лажи открију и када им се саопште у лице, као што је то учинио др Шешел,

и када се разобличи сценарио као што су Маркале, Рачак, Ирак, они кажу „нема везе, ипак смо ми добро учинили, добро је што смо их бомбардовали”.

Можда, још увек у тим тзв. развијеним, а у ствари морално посрнулим западним демократијама може проћи логика да онај ко жели да има сопствену државу треба да буде кажњен, изопштен, бомбардован. Сви они, који не желе да буду протекторат глобалног полицајца, проглашавају се ретроградним или још горе злочиначким, мрачним силама па чак и геноцидним народима.

Што се Србије тиче, сабирамо ми још увек ефекте њихове милосрдне демократије.

То су, јавности с времена на време поменутих, 30.000 нових случајева канцера у Србији од 1999. године, а који су последица, лекари то знају, међународним правом забрањеног милосрдног осиромашеног уранијума.

То су многи инвалиди који су последица такође забрањених касетних бомби.

То су многи изгубљени, уништени невини животи.

Тестирали су они на нама своје нове стратегије ратовања, које су планирали да примене у целом свету. Нису знали, нису рачунали да код Срба морају имати на уму некакве посебности у типу личности. Нису знали да у генима носимо искуства патњи, страдања и израстања из њих. То нису ни могли знати јер им њихови помагачи, ове такозване демократске снаге у Србији то и нису могле рећи. Јасно је данас свима да ови наши Европејци не знају и не поседују оно што од вајкада краси српски народ – родољубље, слободољубље и пркос. А то је све оно што је у својој личности сабрао и на суђењу јасно показао наш председник др Војислав Шешел, на правди Бога затворен у Хагу.

Да реч може да уздрма и небо и земљу показао је др Шешел, зато је требало да буде тих. У сваком његовом одговору, ама баш у сваком, рекао им је по део истине, да бисмо данас на крају сведочења, на страницама ове књиге добили записану историју прогона једног народа, запис за генерације данашње и будуће. О овоме времену, захваљујући овом сведочењу никада више неће моћи да се лаже. Они недобронамерни се већ данас бране ћутањем.

Као интелектуални и патриотски горостас, др Шешел се позива на своју давно дату изјаву и наводи следећи цитат на суђењу: „Покушавам, као потпредседник Владе Србије, да ставим до знања Албанцима да не треба да подлежу западним манипулацијама, да су Американци спремни да се боре против Срба до последњег Албанца. Баш брига Американце колико ће Албанца страдати у том сукобу. То их никада није интересовало. Као што их не интересује колико ће цивили страдати у Ираку, или на било којој другој тачки на планети где они воде ратове за своје интересе”.

Овај цитат је веродостојна слика глобалистичке политике која покушава да завлада светом, и доказ интелектуалне и визионарске надмоћи сведока.

Ето зашто је др Шешел, кроз чије је сведочење све ово у тексту или подтексту стајало, за тужитеље, за тзв. судије био превише гласан.

Али, ви знате ону народну изреку „Заклела се земља рају да се све тајне знају”. Знају је и они, али покушавају и оно немогуће, да је бар за свог живота ућуткају. Али, на њихову жалост, све је више у свету оних који вичу „дар је го”, тј. који гласно износе чињенице да су „глобалисти једно злочиначко

удружење које са предумишљајем разбија међународни правни поредак, чинећи разне злочине за које, по њиховом мишљењу, не треба да одговарају ни пред једним судом”.

Да, „цар је го”, јер они су белосветски хохштаплери, истина, тренутно светска сила, али њу ипак чека суд историје човечанства и онај највиши који ипак уређује свет, суд Божји.

Зато им је проф. Шешел једноставно, и то, нормално, српски, да га сви разумеју, поручио да ће морати да поједу све оно што су сами закували, ви знате шта, а што се, сем у њиховом случају, иначе не једе. Хвала вам.

Момир Марковић: Одговарајући на питање тужиоца Најса, др Војислав Шешел каже: „Српска радикална странка није имала паравојних формација ни на једном делу ратишта, сви наши добровољци укључивани су у редовне јединице Југословенске народне армије, Територијалне одбране и полиције. А за злочине које је учинила паравојна формација „Пантери” под командом Љубише Савића Маузера, питајте Демократску странку чији је он потпредседник био”.

Обратиће вам се потпредседник Општинског одбора Српске радикалне странке Земун и члан тима за одбрану проф. др Војислава Шешела, Весна Зобеница.

Весна Зобеница: Даме и господо, браћо и сестре, књига др Војислава Шешела „Сведок одбране Слободана Милошевића у хашком процесу” несумњиво потврђује да је аутор бескомпромисан борац за националне интересе и истину, да ствари, појаве и догађаје назива увек правим именом. Као и до сада, многе појединце у држави запрепастило је јасно, храбро и недвосмислено сведочење др Војислава Шешела, али српске радикале и патриоте не. Истина је само једна и зло је зло. Мислеће људе у Србији више не могу да изненаде и зачуде реакције и коментари на књиге проф. др Војислава Шешела које се лансирају из разних кухиња такозваних невладиних организација и којекаких центара моћи глобалног мишљења, у којима се деконтаминира право на људско достојанство, припадност и слободу говора.

Да није тако, зар толико организована антисрпска пропаганда – коју је др Војислав Шешел разобличио сведочећи у процесу – не би требало да изазове најозбиљнију бригу код сваког ко верује у демократију и слободу говора. Демонизација Срба, која је присутна на политичкој сцени великих моћника уврежује се и у Србији, као смртоносна паукова мрежа која испушта невидљиве токсине не би ли докрајчила оно што је најсветије сваком народу, а то је истина, слобода и право на национални опстанак.

Па зар то није требало да буде већ увелико упозорење свим народима којима је стало до опстанка. Па зар демократска Европа, као најближи очевидац, не види у шта дува овај ветар. Војислав Шешел се никада није мирио са патњама свога народа, и он баш, као по оној латинској изреци: „или не покушавај, или доврши”, ставља се увек у функцију националних интереса и оштро критикује све који се нађу на путу спречавања остварења националних интереса.

Војислав Шешел је у Хагу због своје идеје и храбрости – за гласно изговорене речи које су јетка истина, због које је платио високу цену губитка

слободе. Творци новог светског поретка, оличени у хашком тужилаштву желе да га пониште и утру му сваки траг, наочиглед светске транспарентне демократске јавности. И никога нема да се огласи, да каже: то није цивилизацијски, то није по међународним стандардима – то је кршење људских права. Одлучан да до краја истраје у утврђивању истине и узрока, времена које се данас пише, а очито да се историја понавља, надасве решен да до краја побуди слободарски дух народа јер су се немани обрушиле да га до краја униште, громогласно је устао против генетски кодираног геноцидног зла које се намеће целом српском народу.

Читајући странице овог историјског сведочења једно је сигурно, да ће се свако уверити да је одлучно, утемељено и на чињеницама – не мислећи ниједног момента на себе – рекао не онима који би да господаре светом, да присиле на поклекнуће, на одрицање права на људско достојанство, рекао је не тим творцима новог светског поретка који стварају полигоне за увежбавање непокорених народа.

Одупро се у част истине и правде, износећи чињенице и догађаје прецизном тачношћу и хронологијом, јер је у њему неугасив жар за истином и одбраном свога народа, који датира од давних предака дубоко укоревљених у косовско-метохијске епове. Речи изговорене у процесу против Слободана Милошевића отвориће неке друге странице и разоткрити намере моћника, а српском народу утрти пут који му по правди и припада.

Сведочење др Војислава Шешеља није само пуко испуњавање формалности, то је надметање ума, исконске жеље, жилаве упорности супротстављања злу и обманам и наметању колективне кривице народу. То је борба против зла оличеног у хашком тужилаштву као продуженој руци светског делиоца изврнуте правде. То је надметање истине и правде против искривљених огледала и изопачености хашких моћника. То је надметање Војислава Шешеља до победе и правде – до утврђивања истине. То је образац како се бране држава и народ. Сведочење др Војислава Шешеља је пример борбе за очување националних интереса, коју је формулисао у само једној реченици: „Концепт Велике Србије да сви Срби православци, Срби католици и Срби муслимани живе у једној држави, представља смисао постојања Српске радикалне странке”. По томе је он другачији од свих. Ова реченица потврђује да је исправна политичка борба и дубок осећај националне свести српских радикала на челу са др Војиславом Шешељем, која све више има упориште у народу и која врши мисију лучоноша за очување Српства.

И ако је веровати оној Пушкиновој изреци „читање је најбоље учење”, онда ће ова књига и друге књиге проф. др Војислава Шешеља оставити траг у српском народу као путоказ како се бране и чувају национални интереси.

Слобода Шешељу – пркосном српском јунаку!

Момир Марковић: Направљено само за Србе, хашко губилиште прогутало је до сада пет неосуђених српских живота. Сетите се др Ковачевића, кога су у купаћим гаћама на плажи убили, да им не пружи отпор, сетите се генерала Крстића, кога су пустили десетак-петнаест дана пре него што је умро, да умре изван Хашког трибунала. Сетите се недавно убијеног Слободана Милошевића, сетите се господина Докмановића, некадашњег градоначелника

Вуковара, који је нађен обешен за доњу цев радијатора, и сетите се овог несретног Милана Бабића, кога су толико притискали и даље терали у издају и лажно сведочење да је на крају сам себи пресудио. Питамо се и питамо њих, докле? И питамо ову досманлијску клептократску структуру, врхушку, хоће ли још испоручивати и кога ће и колико испоручивати, не би ли задовољили настране апетите Карле дел Понте. Разлике између оних до 2003. године и ових од 2003. године до сада никакве нема. Они су хапсили и испоручивали, а ови се као добровољно предају, па их онда они испоручују. Генерал полиције Лукић је толико био одушевљен што му је дошла хашка оптужница да је пожурио да се добровољно преда па је у болничкој пиџами и болничким папучама, притом заборављајући и наочаре на наткасни отрчао да се преда. И облачили су га у ВИП салону на аеродрому у Сурчину.

Обратиће вам се поштовалац дела и лични пријатељ проф. др Војислава Шешеља протојереј Бранко Зелен.

Протојереј Бранко Зелен: Драги пријатељи, помаже Бог! Нисам ни на каквом списку говорника, али Мома, видевши ме овде, наравно, ово што је рекао, ја сам заиста срећан што сам пријатељ нашег и вашег др Војислава Шешеља. Наше пријатељство датира од давних дана, још од 1984. године, кад сам ја као млади православни свештеник дошао у Сарајево, а он се тада борио у босанском казамату за исту ствар за коју се данас бори у Хашком трибуналу. Ја не бих, наравно, говорио овде о суђењу јер ту су компетентни људи који прате ток суђења нашег професора, али бих рекао да од тог периода, драги пријатељи, од 1984. године ево са овим данашњим даном не престаје прогон др професора Војислава Шешеља. Његов прогон започео је у Сарајеву, а наставља се у Београду, у српској престоници. Када је видео да је Српска православна црква немоћна, са овом влашћу, да одбрани свој сопствени народ у Републици Српској Крајини и у Републици Српској, наравно и овде у Србији, на Косову и Метохији, он се ставља на чело, оснива странку, Српску радикалну странку са једним и јединим циљем, да се одбрани српски народ на овим просторима. Наравно, свима онима који не воле православље, који не воле Српство то је засметало, и од 1984. године, како га онда оптужили, и дан данас га оптужују за великосрпски национализам и Велику Србију.

Та идеја, драги моји, живи у обичном народу, та идеја ће се кад-тад сигурно, уз помоћ Божју остварити на свим оним просторима где српски народ живи, даће Господ да ће то бити једна јединствена српска држава. О др професору Војиславу Шешељу ви добро знате, речено је много, и заиста би требали дани и дани, месеци и месеци, године и године да би се испричало све оно што је наш професор дао своме српском народу, наравно и свима онима доброљубивим народима који живе на овим просторима а који су жељни правде и истине о српском народу.

Ја желим да се сви присутни и они који нису са нама, у ове дане који долазе да се сете страдања Господа нашега Исуса Христа, великога петка, да се сетимо Васкрсења његовог, па вас позивам овом приликом да дођете у храмове којима ви припадате као парохијани, на ове велике празнике да се помолимо, да Господ помогне тиму који је у одбрани др Војислава Шешеља, да нам се врати, прво својој породици, госпођи Јадранки и својој деци, а наравно и

свима нама. Ја, као свештеник његов, бринем се и молим Богу, то је мој допринос, да др Војислав Шешелъ изађе на слободу, врати се својој породици и своме народу, на радост свих нас. Он је увек спомињан у нашем храму и наравно, у многим храмовима широм наше православне цркве. Ја бих толико, опростите јер се нисам припремао ни за какав говор, него је Мома искористио моје присуство овде. Хвала вам.

Момир Марковић: И рече проф. др Војислав Шешелъ у хашкој судници: „А ви сви представници Секретаријата Хашког трибунала можете само да прихватите ...” три тачке. Обратиће вам се потпредседник Општинског одбора Српске радикалне странке Земун и посланик у Скупштини Државне заједнице Славиша Топаловић.

Славиша Топаловић: Даме и господо, браћо и сестре, помоз’ Бог! Сведочење нашег председника, проф. др Војислава Шешелъа пред Хашким трибуналом у поступку против Слободана Милошевића збунило је и видно унервозило Хашки трибунал.

Војислав Шешелъ је својим сведочењем успео да им разбије комплетан пројекат који су они назвали „удружени злочиначки подухват”, целу концепцију удруженог злочиначког подухвата разбио им је у парампарчад.

Тај термин, који сви користимо, у парампарчад, то је некако најјасније српски речено, јер је то стварно парампарчад. Војислав Шешелъ није оптужен ни за један конкретан злочин. Оптужен је иако није имао командну одговорност, нигде није ни наредио, и ништа он није учинио, па и они за које говоре да су радикали, били су под командом ЈНА и Територијалне одбране, па ни они нису чинили злочине.

Кажу – говор мржње! Он је причао на телевизији, па пошто је то причао, негде је неко, стотине километара далеко, то видео и чуо, па надахнут тиме решио да изврши неки злочин. И тако га држе четири године иза решетака, и тако скоро четири године суђење не почиње и не зна се када ће!

Данас је ова књига, сведочење Војислава Шешелъа, путоказ на који начин Србија може да се брани, путоказ како свако од нас може да допринесе да сачувамо нашу Србију, да одбранимо њену целовитост.

Ова књига је значајна зато што је убедила и Тужилаштво Хашког трибунала да су све оптужнице против Срба постављене на погрешним основама.

Војислав Шешелъ је први ставио до знања да је идеја о Великој Србији његова и да је то циљ коме теже и он и Српска радикална странка. Има ли радикала коме у том тренутку није заиграло срце од поноса, и они који не воле Војислава Шешелъа одали су му признање на храбрости и доследности.

Ова књига је важна као документ и ући ће у историју, јер оно што није у књигама практично и не постоји. Војислава Шешелъа сврставају у људе који води историјску битку, а мени је част да вас поздравим као људе који у тој битци учествују. Живео др Војислав Шешелъ, живела Велика Србија!

Момир Марковић: „Да, господине Најс, ја се залажем за Велику Србију и увек ћу се за њу залагати, ја се ње нећу одрећи па макар морао свој живот завршити овде у Хагу”. Реч има члан Централне отаџбинске управе Српске радикалне странке, посланик у Скупштини Државне заједнице и члан тима за одбрану проф. др Војислава Шешелъа, господин Огњен Михајловић.

Огњен Михајловић: Браћо Срби и сестре Српкиње, помаже Бог! Као што рече наш цењени председник Општинског одбора, Момир Марковић, стижу књиге из Хага, до сад их је стигло тринаест. Баш као некада, када је четничка морнарица под командом војводе Шешеља шверцовала руске генерале преко три баријере у Републику Српску. Стизали су генерали, са све униформама и у Бијељину и у Бањалуку и широм Републике Српске да помогну тамошњем нашем народу колико могу. Мислим, наравно, на митинге на којима су учествовали, да помогну барем речима утехе, речју подршке руског великог народа. А какве то књиге стижу? „Лажљива хашка педерчина Џефри Најс“, „Подмукли галски пицопевац Жак Ширак“. По мени, најгоре је прошао Тони Блер, књига се зове „Енглески педерски испрдак Тони Блер“. И те наслове вероватно сте чули, али чујте један који се управо припрема „Крваве ручерде Медлин Олбрајт“. Дакле, наш председник очигледно није духом посустао, то се види на оној антисрпској телевизији која преноси хашке процесе, видело се када је сведочио, наравно у одбрани Слободана Милошевића. Види се то и из самих наслова ових књига. Треба бити заиста мудар, духовит, а то духовит је веома повезано са интелигенцијом и смислити и дати овакве наслове, да не кажем треба бити и храбар и у лављој чељустима, том лаву рећи да није никакав лав, него обичан пацов.

Зар вам не личи, ово што је малопре Момир Марковић рекао, како је наш председник Џефри Најсу одбрусио како ће провести свој живот у Хагу, али се одрећи идеје Велике Србије неће, на ону Леонидину а то је ако неко има да не зна, мада то је стварно ствар која мора да се зна, велики спартански војсковођа који је одбранио целу Грчку, Атину, њену демократију и зато ми данас имамо демократију. Додуше, у Србији није идеална, али и таква каква је, боља је од једноумља. Леонида, када је чуо да на њега иду хиљаде и хиљаде персијских трупа, а он је у Термопиле дошао са само неколико стотина Спартанаца, рекао – па у реду, борићемо се у хладу персијских стрела. Тако се и наш председник бори у хладу њихове мржње, у хладу њихове немоћи, у хладу њиховог беса. Па зар да он оде Карли дел Понте у њену канцеларију на разговор. Зар вам то личи на Војислава Шешеља? Шта јој је одговорио? Да си млађа, можда би и разговарали.

Књига која се налази иза мојих леђа, коју данас промовишемо, у ствари је испред свих нас, она нас води, она нам показује како треба да будемо храбри и у тренуцима кад је непријатељ надмоћнији, много надмоћнији, када се чини да је победа његова.

То је књига оптимизма, то је књига радости, усуђујем се да кажем. Он је радостан што им каже то што мисли, што им је сасуо истину у очи. Он је човек који живи у времену када се Србима дешава нешто непојмљиво, што ти наши проклети суседи, и још проклетији странци који су нам земљу окупирали, зову денацификација. Покушавају да од Хага направе савремени Нирнберг, да од Срба направе нацисте, да не кажем Немце, али то је немогуће. Немогуће је, зато што је количина истине огромна и сва је на нашој страни. Њима адвокати не помажу, истина је у нашем случају, у случају Војислава Шешеља, превише тврда, превише опасна за њих. Никад тај зид истине неће прећи, никад га поткопати неће.

Већ сада је, пре почетка сопственог суђења, и овим сведочењем др Шешел победио Хашки трибунал. Још мало па ћемо певати ону песму „Са Гардоша вила кличе, добро јутро председниче”. На крају, пошто је наш председник у најтежим тренуцима своје политичке борбе пун духа, ведрине, оптимизма, тако ћу и ја да завршим овај свој говор.

Сигуран сам да ће Шешел победити и да ћемо добити Велику Србију.

Живео пркосни српски јунак др Војислав Шешел!

Момир Марковић: И кад је онако „дубоким”, „мужевним” гласом, какав има Најс, рекао др Војиславу Шешелу да приликом сведочења лаже, др Војислав Шешел му одговара: „Ја никада у животу нисам слагао, а ви сте, господине Најс, лажов, хохштаплер, бараба и битанга”. Обратиће вам се посланик у Скупштини Државне заједнице Србија и Црна Гора и члан тима за одбрану др Војислава Шешела господин Јадранко Вуковић.

Јадранко Вуковић: Браћо и сестре, помоз Бог! Ово дело др Војислава Шешела „Сведок одбране Слободана Милошевића у хашком процесу”, можемо посматрати са више димензија. Ако посматрамо то са историјске димензије, књига је драгоцен историјски извор за разјашњавање догађаја у вези распада бивше СФРЈ, која је створена крвљу углавном српског народа.

Надаље, то се може посматрати кроз политичку димензију, јер она објашњава политичку позицију Српске радикалне странке и даје визију решавања српског националног питања на Балкану и у Европи за будуће генерације.

Књига др Војислава Шешела „Сведок одбране Слободана Милошевића у хашком процесу” треба да буде инспирација и путоказ свим искреним патриотама – како се треба борити за националне интересе и доказати да се може бити јунак и без пушке.

Коначно, а најважније, је то да само дело др Војислава Шешела има велики кривично-правни значај, односно правни, јер руши целокупну концепцију оптужнице – да су Срби геноцидни и злочиначки народ, савремени фашисти и једини кривци за сва зла на територији бивше СФРЈ.

Сведочење је значајно како за одбрану бившег председника Србије и СРЈ, покојног Слободана Милошевића, тако и за остале оптужене за сличне догађаје, а посебно за одбрану аутора књиге, др Шешела, јер се из ње јасно могу сагледати сви промашаји и унапред формирано предубеђење о постојању кривице.

Уосталом, можда је и то разлог што суђење не почиње већ четврту годину, јер се Хашки трибунал очигледно боји овакве и сличне одбране проф. др Војислава Шешела. Живео др Војислав Шешел, живела Велика Србија!

Момир Марковић: На тезу о удруженом злочиначком подухвату, проф. др Војислав Шешел, одговара: „Ово је заиста крајње апсурдно – да сам ја учесник удруженог злочиначког подухвата који је настао 1. августа 1991, а ја у њему учествујем још од фебруара 1991. године. А могуће је да сам и као беба био члан тог удруженог злочиначког подухвата. Таквој вашој логици заиста не треба коментар и ја на такву вашу логику немам одговор”. Реч има члан Централне отаџбинске управе Српске радикалне странке, посланик у Скупштини Државне заједнице и правни саветник проф. др Војислава Шешела, господин Славко Јерковић.

Славко Јерковић: Даме и господо, браћо и сестре, помоз Бог! Припала ми је изузетна част да узмем учешћа у промоцији књиге проф. др Војислава Шешеља под насловом „Сведок одбране Слободана Милошевића у хашком процесу.”

Ако сте имали прилику да прелистате књигу, приметићете да је проф. др Војислав Шешељ, још 19. августа 2005. године, дао свечану изјаву да ће у поступку који се води против Слободана Милошевића говорити истину, целу истину и ништа осим истине.

Ту стратегију је проф. др Војислав Шешељ користио до краја сведочења, и то до завршетка четрнаестог дана, тачније 20. септембра 2005. године. Истином је пољуљао ионако крхку оптужницу против Слободана Милошевића. Војислав Шешељ је, за разлику од претходно саслушаних сведока, отишао најдаље у аргументованом образлагању догађаја на просторима бивше Југославије. Одржао је час историје Џефри Најсу, Робинсону, Бономију, а и свима који су хтели да чују истину о узроцима распада бивше Југославије. Спојио је своја стручна знања са искуствима и сазнањима сведока и учесника догађаја, што му је помогло да идентификује главне носиоце свих акција у разбијању југословенске државе, а посебно разбијању српског етничког и државног простора. Војислав Шешељ је на документован начин интернационализовао истину о свом народу. Телевизија Б92 је у време сведочења проф. др Војислава Шешеља била најгледанија телевизија, мислим да ћете се сви сложити са мном у тој процени. Није тешко претпоставити због чега је та телевизија, иначе режимска телевизија, Б92 била у то време најгледанија.

Војислав Шешељ је у вербалним дуелима, посебно са Џефри Најсом, показао супериорност, а својим сведочењем бранио своје достојанство, достојанство нације којој припада, државу Србију и цео српски народ. Проф. др Војислав Шешељ је својим сведочењем вратио достојанство свом српском народу, а својом тврдњом да је пројекат Велика Србија творевина Српске радикалне странке, а не државе Србије избио је главни аргумент из руку Џефри Најсу у суђењу против Слободана Милошевића.

Сведочење проф. др Војислава Шешеља можемо посматрати кроз историјски, правни и морални аспект. Ако посматрамо са историјског аспекта, разбијен је покушај да се српски народ прогласи злочиначким. Сведочење је имало значај за нашу прошлост, садашњост, а сигурно и за будућност.

Ако сведочење посматрамо са правног аспекта, може се закључити да је својим сведочењем разбио конструкцију „удруженог злочиначког подухвата”.

Ако сведочење посматрамо са оног моралног аспекта, онда ћемо доћи до сазнања и сигурно истог закључка, да је проф. др Војислав Шешељ, у време забране комуникација, у време забране редовних разговора, у време забране посета највишим функционерима Српске радикалне странке, у време забране посете правних саветника, забране привилегованих разговора са стручним тимом који му помаже у припреми одбране потврдио духовну снагу коју поседује. Духовно је оснажио и остале сведоке у поступцима пред Хашким трибуналом, да не издају свој српски народ, да не издају себе и да истину говоре пред Хашким трибуналом и да са истином победе у ту хашку неман, односно тај ад хок трибунал какав је кривични суд за бившу Југославију. Хвала вам лепо.

Момир Марковић: И данас, док др Војислав Шешељ лежи у хашком камату и чека суђење, досманлијски демократори припремају предају Косова и Метохије, предају Рашке области и издају свих српских националних интереса. И ова наша промоција и ова књига, и све промоције и све књиге и сви српски радикали одлучно устају у одбрану Срба и свега што је српско. Говоре нам већ данас да ће се остварити пророчанство Тарабића и да ће сви Срби стати под једну шљиву. Можда ће Срби стати под једну шљиву, али ће сигурно гране те шљиве досезати до границе Карловац-Огулин-Карлобаг-Вировитица. Реч има члан Централне отаџбинске управе Српске радикалне странке, потпредседник Градског одбора Српске радикалне странке и члан тима за одбрану проф. др Војислава Шешеља, госпођица Марина Рагуш.

Марина Рагуш: Браћо и сестре, помаже Бог! Немојте да се плашите, ово није говор, јер ја просто не знам како бих успела да прочитам текст са папира када би требало да говорим о овој књизи која је пред нама. Ова књига, која се налази ту на скоро свакој клупи, јесте сведочанство оне незваничне српске историје, коју покушавају да нам отму, да нам прекроје. Ова књига је управо светло у том западном мраку, која говори о свакој капи проливане српске крви.

Ово је књига која каже да је др Војислав Шешељ, наш српски војвода, четнички војвода, у Хагу зато што је гласно говорио истину, чак и пре осамдесетих година. Он је препознао намеру Ватикана и демонократа са Запада; он је до краја прозрео тај план који би за крајњи резултат имао сатирање Срба! Да је то тако сведочи и чињеница да Срба више нема у српској Лици, српској Банији, српском Кордуну, српској Далмацији, Срба је све мање данас на Косову и Метохији.

Кажу да је наш председник, наш идеолог, један од најистакнутијих идеолога српске националистичке мисли водио запаљиве говоре.

Па, браћо и сестре, Земунци, да покажемо да смо сви ми др Војислав Шешељ и да запаљиво вечерас говоримо о истини. О оној српској истини коју полако али сигурно желе да убију. А шта је српска истина?

Сметали смо свим тим крајевима, сметали смо због свога православља, због тога што имамо своју крсну славу, због тога што смо, браћо и сестре, христолики. Па смо веровали да са другима у христоликој љубави можемо заједно да живимо. Од свих њих једино смо ми били спремни да праштамо и тако и треба. Али треба да памтимо. Треба добро да памтимо, браћо и сестре, посебно у тешким временима, најсветлије примере: да је некада цар Лазар главу своју дао за ту небеску Србију, да је тиме купио карту за вишњи живот изгубивши свој сопствени, да је та глава засјала међу генерацијама Срба као најсветлији крајпуташ, као камен темељац поносне будуће државе Срба.

Треба да памтимо да је Милош Обилић распорио турскога султана и купио карту за вишњи живот, како себи, тако и генерацијама Срба; на тим примерима се ми, браћо и сестре, дижемо.

Али исто тако треба да знамо да је издао Вук Бранковић, и да међу нама има потомака и Вука Бранковића, који је тобож чувао државу, у ствари јачајући себе самога.

Браћо и сестре, некада на Косову, данас у Хагу, води се она пресудна историјска битка – то је наша улазница за вишњи живот.

Хаг је гилотина за најсјајније српске главе. За оне који су бранили ову отаџбину, за оне који су рекли: „Неће вам проћи”, на тим просторима где је српско огњиште опстајало вековима, ту ће опет Срби да живе.

У Хагу је, браћо и сестре, убијен Слободан Милошевић, некадашњи српски и југословенски председник. Убијен самим тим што су му онемогућили да се адекватно лечи. А сада вас ја питам: да ли постоји демократија у историји цивилизације где човек вапи за лечењем, а они не дозвољавају лечење.

Али са Слободаном Милошевићем није пао српски слободарски дух, највећи део српског слободарског духа је одувек живео и живеће у Војиславу Шешелу. Због те своје природе тај човек је више пута робијао чак и у режиму Слободана Милошевића. Али његова христолика природа и свест да је нација изнад сваке разлике показала се у пуном светлу у овом историјском суђењу српском народу током сведочења, у својству сведока одбране, у процесу против Слободана Милошевића.

Др Шешел до краја, и недвосмислено, објашњава разлоге уласка у коалициону власт са идеолошким опонентима, дајући тако историјску, политичку и правну лекцију данашњим кандидатима за политичаре, јер када се надвио милосрдни анђеос, демон зла, над Србијом, тада је, браћо и сестре, са идеолошким противницима др Војислав Шешел ушао у власт, у коалициону власт, због националног јединства и спаса народа. И једино под тим околностима, он то каже у свом сведочењу, он може да уђе у власт и да очува нацију. Али једино под условом и да се проведе идеја Велике Србије.

Др Војислав Шешел је, чини се, рођењем добио ту слику будуће Велике Србије, државе у којој и Срби православци, и Срби католици, и Срби муслимани живе на равноправним основама братске љубави, то је та Велика Србија, то је идеја ослобођења од окупације, од ропства.

Видим овде пуно жена и то ми је баш драго, јер оно што ћу рећи посебно се односи на њих. Није српска мајка носила дете, дојила га и хранила мржњом, већ само љубављу и вером у то јединство, вером у достојанство, и сваки пут са поносом пратила сина у војску. И то је оно што ће нас, браћо и сестре, на крају сачувати.

Браћо и сестре, ми данас градиме ту кућу у којој ће наша деца живети једнога дана. А имамо најсветлији пример др Шешела; кроз његову борбу ми ћемо успети да до краја проширимо истину о српском народу који је страдао. И кроз ову слободу ми ћемо да утремо тај пут до високих Дечана и Пећке патријаршије и да се вратимо на Метохију, јер она нама припада. То је наша земља.

Свака жртва је вредна помена, и опростићете ми што ћу ја вечерас да поменем само српске жртве. Зато што управо због тих људи који су пали, пали на путу западних демонократа, управо због тих породица које гаје успомене на све своје најмилије – ми немамо право, браћо и сестре, да одустанемо од овога пута и да одустанемо од идеологије за коју се бори Војислав Шешел.

Ово је само прелиминарни списак Срба пострадалих у Сребреници и околини у периоду од 1992. до 1995. године, гласно ћу изговорити имена браће и сестара из породице Алексић, из породице Балчаковић, из породице Богдановић, из породице Борић, из породице Грујић, из породице Кркељаш.

Да ли можете да претпоставите који је коначни прелиминарни број Срба пострадалих у Сребреници – 3287 мртвих душа.

Браћо и сестре, ова књига коју ми вечерас промовишемо мало је више од једног сведочанства о прогону над српским народом. Та књига ће, браћо и сестре, постати симбол отпора у Србији која је потпуно окупирана, у свету који је потпуно окупиран. То је наш азбучник, то су ти знакови крај пута. Да не заборавимо шта нас чека, да градимо Велику Србију, од Карлобага - Огулина - Карловца - Вировитице до Метохије. Живео др Војислав Шешељ и слобода Шешељу!

Момир Марковић: Обично се на промоцијама, кад се говори о неком делу, говори о читавом опусу аутора тог дела, говори о свим књигама које је претходно написао, говори о књигама које планира да напише, говори о теми свих тих будућих књига. Међутим, даме и господо, браћо и сестре, да бисмо говорили о опусу проф. др Војислава Шешеља, онда би нам било мало недељу дана, месеци би требали, јер до сада су изашле шездесет и четири књиге од по хиљаду страна. Зато вас позивам да у недељу, у дванаест сати, будете у Дому синдиката, кад ћемо промовисати књигу „Зликовац и ратни злочинац Хавијер Солана”. А сада, са посебним задовољством представљам јунака са Кошара, прослављеног команданта, борца и војсковођу, човека кога су са чином генерала, у 48. години живота, ови досовски злотвори послали у пензију. Њима такав борац и такав херој није потребан. Србији и Српској радикалној странци јесте. Молим генерала Божицара Делића да вам се обрати.

Генерал Божицар Делић: Браћо и сестре, даме и господо, помаже Бог! Да ме нису пензионисали још не бих био радикал. Био сам и у срцу и у души увек радикалан. Ја о овој књизи говорим као сведок одбране, јер говорити о господину Шешељу је заиста тешко, иако смо вечерас чули много говорника, а са те позиције ми је још теже да говорим. Али ћу ипак евоцирати нека своја, да кажем, сећања из времена кад сам ја био у Хагу, а подсећам вас да сам сведочио непосредно пре господина Шешеља и одмах после господина Шешеља. А тамо сам, у тој земљи, провео укупно шездесет и три дана. Могу вам рећи да те улице познајем боље него београдске и земунске, јер кад шездесет и три дана немате ништа друго да радите осим да шетате и обилазите, схватите да у том Хагу знате сваку улицу и уличицу.

Када су у питању сведоци одбране, ми Срби ту имамо један проблем. Тај проблем је имао и господин Милошевић, надам се да тај проблем неће имати наш председник, господин Шешељ. Код Шиптара је то другачије. Они кажу, треба да сведоче, и одмах се јави хиљаду. Кажу силоване жене, одмах се јави пар хиљада. А тамо кад дођу до тих истражитеља, они науче већ ту причу, и ако сте читали, изјаве шиптарских сведока готово су све идентичне. Нормално, свуда има шешељеваца, сви имају браду и дуге ножеве.

Кад су у питању Срби, ту је већ друга ситуација. Када су ме позвали правни заступници Слободана Милошевића да сведочим, ја сам рекао – свакако; то не гледам као своју обавезу, него сматрам и као своју дужност, а поред свега и као част. Мислио сам да у том дугом реду сведока можда за мене неће бити места, јер је било сигурно и оних који би пре мене требало тамо да се нађу да сведоче, а то су ти сарадници, па и ти генерали који су били непосредно

уз њега у то време, крајем 1999. Међутим, тај списак се проредио, многи су нашли разлоге да тамо не оду, тако да је и по том питању господин Шешел један и једини.

Много је људи и много је Срба у Хагу. Једном броју њих, посебно војним, а и овим политичким личностима обратили су се правни заступници господина Милошевића да сведоче. Многи су нашли разлоге да не сведоче, а тако су ми саветовали њихови правни заступници, јер ће наводно тим сведочењем отежати своју ситуацију у Хагу. Господин Шешел није размишљао о томе, иако је он у Хагу у посебним условима у односу на све остале. Готово да нико други у Хагу није био у изолацији ни десет дана, а не неколико месеци, колико је био господин Шешел, и управо је био у непрекидној изолацији када сам ја почео сведочење у Хагу. Господин Шешел је рекао одмах: „Да, ја сам спреман и ја ћу да сведочим”. Касније је и генерал Ојданић одлучио да сведочи, али ево, видите да му ти зликовци нису практично дозволили да се појави у Хагу и да сведочи за свог врховног команданта.

Што се самог сведочења тиче, ви сте то пратили, ја сам један део пратио овде, један део у Хагу. Људи који прате сведочење, и они са којима сам се ја срео, рекли су ми – „господин Шешел је узео на себе много велики терет”. Значи, прво терет Велике Србије, односно, добро се сећате онога дана кад тужилац више није знао шта да ради, а кад ни судско веће није знало шта да ради, када је господин Шешел једноставно рекао: „Идеја Велике Србије је идеја водиља Српске радикалне странке и са њом нема ништа господин Милошевић”.

Друго, што ми војници посебно знамо, то је разбијање овога удруженог злочиначког подухвата. Господо, само за Србе је резервисан у Хагу удружени злочиначки подухват. Код Шиптара, рецимо, нема ни код једнога командне одговорности. Кад нам ставе на душу удружени злочиначки подухват, то је, господо, нешто што не постоји нигде на папиру, то је фама која постоји само у њиховој глави. Према томе, он се не може нигде пронаћи, не може се никако доказати, али се управо због тога, кад нам то ставе на терет, врло тешко можемо бранити. Иако то познаје међународно право, то је тамо резервисано само за Србе.

Да би отежали сведочење господину Шешелу, и испитивање њега као сведока од стране господина Милошевића, ето упознајем вас сад и са том чињеницом, њима нису омогућавали ни да се међусобно виде. То би правдали чињеницом да се господин Шешел налази у изолацији. Када сам се ја припремао поред, на десетине, или стотине сати које сам провео са правним саветницима, пет дана сам био са господином Милошевићем што ће бити негде око тридесет радних сати. За време док сам ја сведочио, господин Милошевић је требало да припреми господина Шешелу, постојао је и такав захтев који је дат Секретаријату. За цела та 44 дана они су се видели само два пута по један сат, значи само два сата. У летњој паузи не знам да ли им је било омогућено да се још који пут виде. А када је почело сведочење господина Шешелу, ви сте видели како је то било брилијантно – и са једне стране испитивање и са друге стране одговори. Ипак су они у Хагу, они обични људи, који то посматрају са стране, који нису зликовци и који нас посматрају као

нормалан народ и нормалне људе, просто били изненађени какве су то две интелектуалне величине у Хагу. Како господин Шешелј није само правник, јер они су знали да је он доктор права, али колико добро познаје и политичку теорију, историју, филозофију, а ја сам, иако знам господина Шешелја, био изненађен како добро познаје и војну проблематику, која је ипак мој домен. Можда ми је ова књига и због тога блиска јер у њој се говори о великом броју догађаја у којима сам био актер и о којима сам и говорио у Хагу. Запрепастило ме како господин Шешелј даје готово идентичне одговоре на иста та питања, иако је био далеко од места где су се ти догађаји збили. То посматрам као потврду онога о чему сам ја говорио, а са друге стране то говори управо и о ономе што је изненадило њих у Хагу, фотографско или компјутерско памћење догађаја за које је чуо господин Шешелј.

И тако сам провео дане чекајући у једној соби, да господин Шешелј заврши а његова соба за сведока је била поред моје, али тамо су таква правила, тако је то све подешено да једноставно за цело то време нисмо могли никада да се видимо. Ја нисам смео чак ни да отворим врата, да напустим ту собу, јер у соби испред собе чека стражар, тако да кад су ми јавили да сам ја следећи и да за десет минута улазим у судницу, претходно су из ње извели господина Шешелја. Нису ми, значи, дозволили ни да се у пролазу поздравим са њим. И да не говорим више о овој књизи, ја је препоручујем свима, посебно, то увијек кажем, свим војницима, а нарочито онима који се можда спремају да иду у Хаг да тамо бране ове преостале Србе, јер уз ову књигу се може добро сагледати и методологија рада тога суда. Кроз ову књигу треба човек да види како се треба поставити према том суду, према тужиоцу, па и свим другима који се тамо налазе.

Лепо је вечерас бити у Земуну, лепо је бити на овоме месту. Неколико стотина срца овдје вечерас куца за господина Шешелја. Ми смо преко ове књиге вечерас њему посебно блиски и он је вечерас овде са нама. Он зна за овај наш скуп, као што ће сутра знати и колико нас је било и ко је овде говорио. Шта да му ми поручимо са овога скупа? Па можемо само да му пожелимо добро здравље, не треба чак ни да му кажемо да издржи, јер ми знамо да ће он издржати, али има нешто што морамо ми једни другима да поручимо овде. Доћи ће господин Шешелј у Србију, али у какву Србију? Већ данас видите да она није онаква какву је оставио, за ових шест година револуционари петог октобра успели су да је готово потпуно упропасте. Ја не знам да ли сте овај аплауз упутили мени или војсци, које готово да више нема. У некој другој ситуацији у Земуну, ове поплаве браниле би хиљаде војника, можда их сада не можемо скупити ни стотину, једноставно их више нема. Ми Шешелја морамо сачекати у једној новој Србији, морамо у времену које долази, за пар месеци надамо се и неким изборима, извући ову ојађену Србију из канџи белосветских плаћеника који нас воде ка неком „срећнијем” глобалистичком животу. А већ видите какав је живот предвиђен за нас и за нашу децу. Њима ће на овом простору узети све, и узели су све што им треба, требаће им само робовска радна снага, таква судбина је намењена нама и нашој деци. Ми морамо учинити све да радикали, у најскорије време, прихвате, приме и понесу одговорност за даљу судбину Србије. Живела Србија, живео господин Војислав Шешелј!

Момир Марковић: Питали смо недавно демократоре, хоће ли Србија бити онолика колику су преузели једног тренутка вољом грађана Србије. Постоји у српском народу пословица која каже – увек мораш рећи попу поп (извини, оче Бранко), бобу боб, а данас рећи попу поп, бобу боб а досманлијама лопуже, апсолутно је исто, свето је право и обавеза представника народа у парламенту да ово тамо понављају. Бескомпромисан борац, који то сме, уме, може и хоће у сваком тренутку је члан Председничког колегијума Српске радикалне странке, члан Централне отаџбинске управе и посланик у Народној скупштини, госпођица Наташа Јовановић, са задовољством јој препуштам микрофон.

Наташа Јовановић: Браћо Срби и сестре Српкиње, драги уважени Земунци, генерал Божидар Делић је, путујући са нама на промоцију књиге председника Шешеља „Сведок одбране у хашком процесу против Слободана Милошевића” изрекао једну и једину истину. Он је славни српски генерал који је командовао нашом јуначком војском, бранио отаџбину и Српство. Али кад је проценио нас српске радикале и видео како ми функционишемо, и ви вечерас и они најближи сарадници председника Шешеља, рекао је само у једној реченици – ви сте најдисциплинованија војска коју ја познајем. Е, такви су радикали, а томе нас је научио наш војвода, наш председник проф. др Војислав Шешељ, и због тога смо ми данас и најјача политичка странка у Србији, апсолутно спремна да преузме одговорност за вођење државе и народа. Нама је то оставио као задатак председник Шешељ, јер је одлазећи добровољно у хашки казамат знао каква га искушења чекају, знао је да ћемо морати да водимо велику борбу са издајницима, са онима који су улизице и слуге Запада, са онима који су уз помоћ западних ментора извели петооктобарски мафијашки пуч, помислили да ће народ да им поверује на дуге стазе, да ће они богзна како да воде у бољу будућност. А ми данас страхујемо, и сви ви са нама и цела нација, како ће да опстану држава и народ, како да сачувамо нашу јужну покрајину Косово и Метохију и како да одбранимо све Србе, које зликовачки хашки казамат гони, уз помоћ ових издајника овде, и генерала Ратка Младића и Радована Караџића и све српске јунаке за које знамо да не смеју да се нађу у хашком казамату. Убиство Слободана Милошевића и све оно што се њему десило од дана киднаповања, 28. јуна – на Видовдан 2001. године, па све оно што су покушали кроз процес Слободану Милошевићу да припишу целом нашем најстрадалнијем народу, све то би покушали да ураде у случају генерала Младића и Радована Караџића.

Видели сте, браћо Срби и сестре Српкиње, у периоду од тих седам мучних дана, да се није знало место где ће бивши председник Србије и Савезне Републике Југославије да буде сахрањен, због ових издајника Тадића, Коштунице, Ненада Богдановића и свих оних који су седам дана ширили говор мржње у Србији. Иако је Слободан Милошевић, у највећем делу политичке борбе нас српских радикала и нашег председника др Војислава Шешеља, од периода обнављања вишестраначја па све до 1998. године, када смо ушли у мањинску коалицију са Социјалистичком партијом Србије, био наш политички опонент, што је председник Шешељ поновио и током сведочења, он га је више пута и више година упозоравао на опасност која долази од Америке

и западних сила. А то је била једина истина, иако ови из такозваног демократског корпуса, ове куге Запада, покушавају годинама да представе народу, а исту плочу врте и дан данас и у Скупштини и на сваком месту, како радикали шире неку теорију завере како је цео свет против нас.

Испоставило се да је др Шешел био у праву 1991. године, када је упозорио да се Вук Драшковић, тадашњи председник Српског покрета обнове, ставио у службу Америке, западних сила и Цимермана, који је био амбасадор Сједињених Држава овде. Рекао је да су Зоран Ђинђић, Драгољуб Мићуновић и сви они који су били предводници Демократске странке, тог највећег зла данас у Србији, које шири говор мржње и шири зло које се огледа у беди, у немаштини, у тајкунизацији Србије, заправо имали само један једини циљ – да увећају своје девизне рачуне у иностранству, да напуне своје џепове доларима, а да им никада није било стало и да никада нису желели да знају ни где се налази Книн на мапи, ни где се налазе западне српске границе, границе Велике Србије – на линији Карлобаг-Огулин-Карловац-Вировитица. И колико год пута да им кажете да је Карлобаг на мору, и да изнад тога постоје Српске Моравице, и друга места која су обележена нашим гробовима, нашим црквама и манастирима, издајници то не могу да знају. Знате шта онај несрећни Шутановац прошле године, гостујући са мном у једној емисији на бијељинској телевизији каже, замислите магарац, који има четрдесет година: „Ја сам први пут у Републици Српској”. Па где си био, идиоте, кад се бранила Република Српска (аплауз)...када је онај човек, наш посланик, уважени колега морао да напусти своје огњиште на Српској Грбавици и када су стотине хиљада Срба морали да нађу уточиште у Србији, да пређу преко Дрине.

Дакле, учио нас је да се боримо против таквих као што су Тадић, Шутановац, ове нове тајкуне знате, ко би запамтио осим по изгледу типични лик тајкуна Драгана Ђиласа, који је предводник ове жуте мафије. Били смо принуђени свих ових година да се против таквих боримо и говоримо истину, као што је он управо и радио у свом сведочењу, о догађајима на просторима бивше Југославије – како су голоруки Срби нападнути и у Книну и на Плитвицама и како је 36 српских војника погинуло са метком у потиљак у Санском Мосту. То су сви они који се данас грле и љубе са Месићем и Санадером, а да не говорим о 580 војника од осамнаест – деветнаест година који су, бранећи отаџбину, мучки убијени у Словенији, о чему се говори тек сада, после петнаест година, а ништа није случајно што сада појединци то питање потезу.

Др Војислав Шешел је не само помогао покојном Слободану Милошевићу подсећајући на те догађаје, него је и сам Слободан Милошевић знао да невероватан интелект и невероватно знање и виспреност, коју поседује и као политичар и као научник др Војислав Шешел, њему може да помогне у току сведочења, али и да осветли пут нашим будућим генерацијама, и све нас заједно подсети како су текли ти догађаји.

Само је др Војислав Шешел човек са невероватном меморијом а и као сведок свих тих догађаја, био у стању да тачно у дан, готово у минут направи ретроспективу појединих догађаја. И онда када нисмо желели да прихватимо Венс–Овенов план, и да каже и место и време одржавања великог митинга Српске радикалне странке у новембру 1991. године, у дворани „Борик” у

Бањалуци, када је упозоравао муслимане да не улазе у авантуру у коју их усташе увлаче и да не ратују са својом браћом Србима, да не чине све те злочине које су касније починили уз логистичку подршку са Запада.

Ми, српски радикали, данас се боримо за суштинску промену власти у нашој земљи, а наш председник већ четири године бије своју битку у Хашком трибуналу, у једној ад хок институцији која је створена потпуно нелегитимно од стране Савета безбедности Уједињених нација. Зато желимо да поручимо нацији, а то радимо и са оваквих скупова и са скупштинске говорнице, да се ничега сем Бога не бојимо, као и наш председник др Војислав Шешељ, и да смо спремни да до краја жртвујемо све што имамо да се боримо за Српство и за нашу отаџбину.

Браћо и сестре, др Војислав Шешељ има подршку милиона српских патриота, а стотине хиљада младих Срба, као своју омиљену тему, у мобилном има ону МПЗ верзију одговора нашег председника на именовање битанге Ван дер Спула за његовог адвоката у приправности уместо господина Јерковића и господина Вучића. Због све веће подршке коју добија свуда где Срби живе, надам се да ће ускоро доћи дан када ће он, као што је то увек умео, оним својим громким и одлучним гласом, који смета оној накази Најсу и Карли дел Понте, да нам се обрати и да нас поздрави. А моја маленкост му, са овог места, рапортира да је у Србији и радикалској Шумадији све у реду. Хвала вам. Живела Велика Србија!

Момир Марковић: Позивајући вас да књигу купите, позивам вас да проширите истину о њему. Књига је темељ српског постојања и српске историје. Она је антипод тези ове владајуће скупине окупљене око плена који се, нажалост, зове Србија. Говоре да им је обавеза, међународна обавеза да испоруче генерала Ратка Младића и Радована Караџића. А не говоре вам при том да су главе те двојице уцењене на пет милиона долара, али видите да им водица на уста иде кад се сете колика је то гомила пара. Подсећам вас да је и глава недавно убијеног у Хагу Слободана Милошевића била уцењена на пет милиона долара. И подсећам вас да је три или четири дана од оног Видовдана, једна перјаница досовске булдожер револуције ушла у америчку амбасаду са рукама у џеповима, а изашла са коферчетом. Шта је после било са том перјаницом ја нећу да коментаришем, али ми долази у памет једна мисао – изгледа да је и Свевишњи обезбедио компјутер најсавременије генерације, јер врло брзо своди рачуне. Прочитаћу вам само задњу реченицу из предговора за ову књигу: „На крају, или на почетку, из смисла вечности долазе, и у вечност одлазе само они који се изборе за право на истину. А ми остали... о нама ће се говорити да смо живели у време др Војислава Шешеља”.

Реч има потпредседник Централне отаџбинске управе Српске радикалне странке, члан Председничког колегијума, потпредседник Скупштине Републике Србије, градоначелник Скупштине општине Земун и члан тима за одбрану проф. др Војислава Шешеља, госпођа Гордана Поп-Лазич.

Гордана Поп-Лазич: Драги пријатељи, браћо и сестре, поштоваоци дела проф. др Војислава Шешеља, претпостављам да сте се већ уморили, дуго траје ова промоција, али вечерас су сви говорници заиста били толико надахнути да је мени неки подсетник, о чему би требало да говорим и о чему сам

желела да говорим, скоро прецртан па сам остала готово без теме. Војислав Шешел је очигледно инспирација за сваког родољубивог човека и свако од вас је могао да изађе за ову говорницу и да истим жаром, као и ми који смо седели за овим столом, говори о ономе што је он чинио у том политичком деловању. То је заступао, наравно, и својим сведочењем у Хашком трибуналу у процесу против Слободана Милошевића.

И ова књига је, као и многе друге, историјска. И професор Шешел је увек говорио – све оно што говоримо и радимо, ако нисмо записали као да нисмо ни урадили. И зато је готово 99 посто његових јавно изречених речи и записано у његовим књигама. И зато је он, чим је почело суђење Слободану Милошевићу уверен у то да је Милошевић на достојанствен начин бранио интересе српског народа и наше државе, одлучио да у оквиру „Српске слободарске мисли” објави све стенограме са његовог суђења. То ће бити материјал за изучавање многих историчара, генерација које долазе, и за оне који ће желети да сазнају истину о свему што се уназад, чак стотинама година, дешавало на овим просторима. А у ових шеснаест година које су иза нас, и професор Шешел и Милошевић били су неспорно највеће политичке фигуре, често политички опоненти у највећем делу свог политичког деловања, али никад непријатељи у смислу да се мрзе, а велики пријатељи у Хашком трибуналу су се нашли на истом задатку. Имала сам задовољство да сретнем Слободана Милошевића прошле године, јануара месеца, за време посете нашем председнику. Била је српска Нова година и био је рођендан његовог унука, и частио нас је пригодним послужењем. Био је заиста оран, расположен, ведрог духа, и оно што ће вероватно и господин Делић да потврди, тамо су сви некако ведрог духа, иако су се упустили у једну борбу са неизвесним крајем, што је показала, на крају, и смрт Слободана Милошевића, али у борбу у којој мора да победи истина, а истина опстаје. Она је свакако достижна, она ће остати и то ће бити победа српског народа.

Колико је то на кога тамо утицало, да расположење буде такво и да се сви нађу на истом задатку и да се сви осећају подједнако угроженим, без обзира чак из које нове државе долазе и без обзира које су вере, потврђује само чињеницу да су сви свесни да је то један политички суд и да он служи само за притиске данас на Србију, сутра на Хрватску, ево већ видимо ових дана и Словенију, онда кад то Западу одговара. Наравно, у Србији посао нису завршили и зато су највећи притисци на нас. Још увек је актуелно Косово и Метохија, и ко зна шта су још смислили у својим главама. Ја сам желела да говорим само о ефектима овог сведочења, које је круна практично свих сведочења која су ишла у корист српског народа, у корист Слободана Милошевића, јер сматрам да је то сведочење можда највише узбуркало светску јавност, имајући у виду шта се након тога дешавало. Нажалост, Милошевић је убијен у Хагу. Укупно је десет жртава Хашког трибунала до сада, што оних који су наводно извршили самоубиство, што оних који су умрли овде, након што су их пустили да се бране са слободе, али наравно, нарушеног здравља. Неки су убијени приликом хапшења, то процентуално није мали број у односу на број људи који се у Хагу налазе.

Оно што нам даје некако за право да будемо оптимисти и да се надамо да ова борба наших и политичара, и војсковођа и државних функционера, који се тренутно налазе у Хашком трибуналу неће бити узалудна, јесте то да је чак и велика Русија, револтирана због, пре свега, убиства Слободана Милошевића, у року од два сата окупила у руској Думи све чланове Думе који су једногласно донели Резолуцију која у две реченице гласи – да је недопустиво, најгрубље кршење људских права у хашком затвору, да Трибунал није успео да реализује идеју због које је успостављен и да су одлуке исполитизоване и оптерећене предубеђењима, двојним стандардима. Дакле, свесни су тога да је то политички суд, да има двојне стандарде, да није оправдао поверење и време је да тај суд нестане. Имамо изјаву Зјуганова да ће Хашки трибунал бити разјурен, а да је Русија увек уз Србију. Ми смо имали прилику да као представници странке будемо у Белорусији у време избора за председника Републике, имали смо прилику да му се обратимо, да му уз честитке проговоримо и неку реч. Затражили смо од белоруског народа и председника Белорусије да подрже овај захтев руске Думе, и наравно српског народа, у свим међународним институцијама, како би се овакав један суд практично поништио. Председник Лукашенко је рекао: „Што се мене лично тиче и белоруског народа, будите сигурни да ће то тако бити”.

У скупштинској процедури налази се резолуција коју смо ми предложили нашем парламенту, али је ми у нашем парламенту не усвајамо, а она је готово иста као што је руска резолуција. И како сада да ми, који ћемо имати прилику да контактирамо са државницима других земаља, тражимо од њих да донесу такву одлуку и да нам помогну, ако ми сами себи не желимо да помогнемо. Ово говорим због тога што сматрам да смо ми сами себи највећи непријатељи, односно не сви ми, него она мањина српског народа која жели да сарађује са окупатором. А окупатор и окупационе слуге имају само једну мисао у глави а то је – како да што брже и што успешније униште Србију.

Такво понашање српског парламента је не само понижавајуће, него човек мора и да се постиди. Имаћемо прилику да ускоро будемо у Москви, да присуствујемо Конгресу патриотских партија, биће тамо патриотске партије из двадесет и пет земаља, треба од њих да затражимо подршку, а морамо да им кажемо да ми то у нашем парламенту нисмо усвојили. Ово опет говорим због тога што је очигледно да је и Милошевић морао да буде тамо, и Војислав Шешељ и многи други како би се у Србији обезбедио простор да ово мало издајника који су се дочепали власти заврше тај посао у име Запада. И на крају, то да је међународна заједница је против нас, једноставно није тачно. Против нас су Сједињене Америчке Државе и њихове европске слуге, на челу са Великом Британијом, Француском, наравно, Ватиканом кога Војислав Шешељ и у сведочењу у процесу против Слободана Милошевића прозива као највећег кривца за све злочине и распад Југославије.

Дакле, он је у том сведочењу разоткрио како ће се бранити али процеса нема, зато што оптужнице практично нема. Оптужница је измишљена, онога момента када смо, сећате се сигурно, дали подршку ирачком народу пре него што су Американци кренули на њих. Сада су ови глобалисти схватили да би Србија, наша странка и Војислав Шешељ могли да постану окосница

борбе против новог светског поретка. На овај начин су га уклонили, али верујем да нису дошли до циља који су желели, напротив. Држање у Хашком трибуналу Слободана Милошевића и Војислава Шешеља допринело је да национализам и патриотизам у Србији поново процветају, јер смо једно време били просто угушени тим неким новим вредностима, новим светским поретком и жељом да будемо нешто што нисмо, да будемо неко други. Морамо гајити оне своје вредности које имамо, и бранити те своје вредности, као што их брани Војислав Шешел пред Хашким трибуналом, јер он се не обраћа ни председнику већа, ни Најсу, он се обраћа свим слободољубивим људима, целокупном свету. Ми, савременици Војислава Шешеља, можемо и субјективно да гледамо на ово што се дешава, јер смо и сами учествовали у многим догађајима који су се дешавали последњих шеснаест година, али они који долазе имаће много тога да науче од њега, а пре свега како треба бранити интересе свог народа и своје државе. Хтела сам само једну реченицу да прочитам из последњег поздрава Војислава Шешеља хашком саборцу Слободану Милошевићу, где он каже: „Србију нису убили, јер наша Србија дићи ће се као Фенкис из пепела, а слобода ће бити, баш као што је и кроз историју увек била, највећа борба нашег народа.” Он нас на овај начин подиже и опомиње да морамо да наставимо ту борбу јер једино тако жртве нису узалудне. Нека да Бог да се Војислав Шешел брзо врати свом народу и својој породици! Живео!

Момир Марковић: Доћи ће проф. др Војислав Шешел у Србију пре него што се и они тамо и овде надају. Доћи ће, и дочекаће га ослобођена Велика Србија и велика његова странка, Српска радикална странка. Молим вас да одвојите из буџета триста динара и купите књигу „Сведок одбране Слободану Милошевићу у хашком процесу”.

Промоција књиге др Војислава Шешеља „Сведок одбране Слободана Милошевића у хашком процесу”

Београд, Општина Чукарица,
сала биоскопа „Шумадија” 19. април 2006. године

Скуп је почео пројекцијом снимка сведочења др Војислава Шешеља у хашком процесу Слободану Милошевићу.

Судија: Можете сести. Господине Милошевићу можете почети.

Слободан Милошевић: Добро јутро господине Шешел.

Војислав Шешел: Добро јутро господине Милошевићу.

Слободан Милошевић: Молим вас реците где сте и када рођени.

Војислав Шешел: Рођен сам 11. октобра 1954. године у Сарајеву.

Слободан Милошевић: Које сте школе завршили?

Војислав Шешел: Тамо сам завршио основну школу и гимназију и Правни факултет у рекордном року од две године и осам месеци. Након тога сам се уписао, на уставно-правно политички смер.

Слободан Милошевић: А који је уобичајени период за Правни факултет?

Војислав Шешел: Уобичајено време је четири године. Уписао сам пост-дипломске студије на Правном факултету у Београду, после непуне две године, постао сам магистар наука. Након годину дана, одбранио сам и докторску дисертацију и постао доктор наука.

Слободан Милошевић: Где сте све радили и која сте звања стекли?

Судија: Пре тог питања, реците нам која је била ваша докторска теза?

Војислав Шешел: Моја докторска дисертација је била политичка суштина милитаризма и фашизма.

Судија: Да ли је то био правни или политички аспект?

Војислав Шешел: Превасходан је био политички аспект. Ја сам заправо критички обрађивао основне облике тоталитаризма и то десног тоталитаризма.

Судија: Хвала вам.

Војислав Шешел: Бавио сам се и проблематиком левог тоталитаризма, критиком комунистичке варијанте тоталитаризма.

Судија: Хвала вам господине Шешел.

Слободан Милошевић: Реците укратко, где сте све радили и која сте звања стицали?

Војислав Шешел: Након што сам завршио Правни факултет, изабран сам за асистента на факултету Политичких наука у Сарајеву. Након што сам одбранио докторску дисертацију и одслужио редовну војну обавезу, изабран сам за доцента на предмету „Међународни односи”. Кад сам се афирмисао као антикомунистички дисидент 1981. године, избачен сам прво из тада једине политичке партије а онда сам проглашен идеолошки и политички неподобним, за рад са студентима и противзаконито уклоњен са професорске катедре. Премештен сам у Институт за друштвена истраживања у статусу научног сарадника. На том месту сам остао до 1984. године, када сам ухапшен због мог необјављеног рукописа, кога је полиција открила пре него што сам га било коме показао и осуђен на осам година затвора, тако сам остао без радног места. Кад сам пуштен из затвора 1986. године, преселио сам се у Београд, где сам живео као слободни публициста.

Судија: Значи одлежали сте четири или пет година у затвору.

Војислав Шешел: Ја сам био осуђен на осам година затвора, због контрареволуционарног угрожавања основа политичког система.

Александар Ђорђевић: Драги гости и пријатељи, браћо и сестре, желим да вас поздравим, у име општинског одбора Српске радикалне странке Чукарица. Данас смо се окупили на овом величанственом скупу да промовишемо књигу др Војислава Шешела, председника Српске радикалне странке под називом „Сведок одбране Слободана Милошевића у Хашком процесу”. Позивам све присутне госте, да једним громким аплаузом, поздравимо председникову супругу, госпођу Јадранку Шешел. Такође желим да поздравим све присутне госте, писца Брану Црнчевића, генерала Божидара Делића, новинара Оливеру Милетовић, писца Мирослава Тохолја, председника СПС-а општинског одбора Чукарице господина Слободана Шоловића, Огњена Михајловића, посланика у Скупштини заједнице СЦГ и члана Комитета за одбрану др Војислава Шешела, Бранка Бранковића који је био амбасадор до 2000. године при мисији УН у Женеви, Ив Батаја геополитичара из Француске,

Драгољуба Кочовића члана извршног одбора Удружења Слобода и директора карате клуба „Партизан”, Бранимира Ђокића председника Удружења естрадних уметника Србије, Свету Шпадијера, власника телевизије Палма, представнике телевизије Палма, као и новинаре који су присутни на овом нашем величанственом скупу који је организовао Општински одбор Српске радикалне странке Чукарица.

Браћо и сестре, сви ми у Србији треба да имамо заједнички циљ да Србија буде слободна, да Србија буде демократска и јака држава, а биће слободна, демократска и јака само уколико следимо пример др Војислава Шешеља, председника Српске радикалне странке. Књига о којој ћемо говорити представља историјски запис сведочења одбране Слободана Милошевића у Хашком процесу. Књига је брилијантан пример огромне и искрене љубави према отаџбини и српском народу и истини председника Српске радикалне странке др Војислава Шешеља и покојног бившег председника Савезне Републике Југославије и Републике Србије Слободана Милошевића. Позивам господина Брану Црнчевића, да узме учешће у промоцији.

Брана Црнчевић: Госпођо Шешел, госпође и господо, пријатељи. Ево већ има прилично дуго времена, како ме Српска радикална странка води по Србији и скоро да и нема неког већег града у коме већ нисам говорио на ову тему. Тешко је и говорити на исту тему а не поновити понешто што си рекао, па ћу вам рећи неколико ствари, које не изостављам да кажем. Не изостављам да кажем, да је Војислав Шешел у Хагу слободнији од званичника у Србији на слободи. Не изостављам да кажем да је књига пред вама, драгоцену књига и податак о борби која мора бити записана, обележена без обзира на све. Не изостављам да кажем да ће вашег председника у Хагу чекати многи тешки дани и да имам сумњу да неће дозволити да се као председник Милошевић брани сам, него ће пробати да га придаве у тами, можда чак и без преноса у Србији не би ли био тамо сам и заборављен. И не изостављам да кажем, да је дужност Српске радикалне странке ако се то догоди, да буде још боља, још већа и још јача, све до пресуде, која ће Воју Шешеља довести кући. Јер тамо нема шта да ради, овде има посла.

Тешко је говорити уопште, о човеку који је у положају, да се брани на начин на који се он брани, да остане виталан, да шаље поруке својој странци, да дугом руком на неки начин руководи њом, а то је све постигнуто тако што је странка коју је оставио била чврста, онда када је отишао и чврста и данас. Што се покојном председнику Милошевићу, нажалост, није догодило. Њега су дуго мучили, на крају су га убили, и ако је изашта био крив, председник Милошевић се својом смрћу апсолутно издвојио и постао човек коме ће бити тешко да умре на онај начин, како је у овој земљи прописано, значи живеће тако мртав дуже него што његови претенденти очекују.

Сви сте пратили сведочење Воје Шешеља и мени је драго што је овде макар на мутном екрану, приказан тај инсерт, где се Шешел представља хашким судијама и можете видети да је господин Робинсон прилично радознао, да га пита чак и шта је тема његове дисертације, да хоће да упозна свог будућег противника, кога намеравају наравно да муче што дуже, суђење му још није почело и да Шешел мирно, са паузама говори своју часну биографију не

осврћући се на место, на које су га ставили тамо. Доцније сте видели како се бранио и како је помагао Слободану Милошевићу.

Сад кад се говори о књигама, важно је оно шта се нађе међу корицама, то Воја зна и због тога све што му се догађа и све што се догађа око њега ставља у те књиге, од којих свака има хиљаду страница, што је симболично као да хоће да каже: „Ето и ту ћу бити исти, и тамо могу да одредим, опсујем напишем и одобрим својим сарадницима на тих хиљаду страница и нека стоје по Србији, по библиотекама, нека их купују чланови његове странке и симпатизери, јер је страшно важно, да знамо шта нам се догађа. Ево већ годинама, практично од 2000, од онога 5. октобра, од октобарске револуције како је зову демократори, ми живимо негде на ивици између организоване лаж и организованог пристанка на ту лаж. Воја Шешел је одбио да у томе учествује и његов добровољан одлазак у Хаг, заиста има конотацију једног смелог човека који је, опростивши се од Србије, рекао – идем да их растури и он је отишао да их растури. Да ли ће у томе успети, знаћемо без обзира на то да ли му је суђење било тајно или јавно. Да ли је било сликано или не. Јер је сигурно у питању човек, кога не могу дотерати до тога да ћути и да се каје, због нечега што није учинио ни он ни његов народ.

Тешко ми је да говорим уопште а да не поновим оно што сам сто пута, петнаест пута рекао у оваквим приликама, ово је моја десета или петнаеста промоција ове књиге, пошто се увек одазивам кад ме Српска радикална странка зове, као што сам се на једној телевизији и заклео, да ћу остатак свог политичког живота, употребити да у кафани, на јавном месту, у парку, на телевизији, говорим у славу Слободана Милошевића, који се искупио смрћу и који је показао да је умро за свој народ и да је себе у Хагу прегорео. И Воја Шешел је себе прегорео. Треба отићи аждаји на ноге, треба живети под специјалним третманом, треба бити ускраћиван за права која су другима одобрена, без права да види породицу кад је кажњен, без права да контактира са странком. Он сад тамо води дивовску борбу у којој би требало да победи. Господин Вучић ми је рекао у Лесковцу да се чуо с њим и да је Воја рекао уколико му не буду дозволили да се брани сам, а има све квалификације да се брани сам, јер професор Универзитета, може у Хагу да брани кога хоће, да суђења неће ни бити.

Кад би госпођа Смиља Аврамов, рецимо хтела да иде некога да брани, Хашки трибунал би је као професора Међународног права морао примити за браниоца. Шешелу је право да се брани сам ускраћено, због лошег искуства по Хашки трибунал и демократоре са тог суђења, нису му ништа доказали. Шешелу немају чак ни шта да доказују. Он одговара за нешто што се некада под Брозом звало вербални деликт. Бодрио је свој народ да издржи у једној борби, није ратовао, није био ратник, није никога убио, није никога слао да убијају. Значи, ма како се цела прича завршила, каже Воја Вучићу, штрајковаће глађу до краја и неће им дозволити да суђење почне. Ако ми не дају моја права, каже Шешел, суђења неће бити. Страшна одлука, одлука којој се треба приклонити и казати да је то једна од оних одлука, коју може на страшном месту да донесе само прави челични Србин и добар политичар.

Мени остаје да се надам да Шешел неће бити присиљен на такву одлуку, остаје ми да се надам да ће ионако колебљиви Хашки трибунал, под

притиском међународне јавности, притерати суд да дозволи Воји Шешелу да се брани сам. Са великим интересовањем чекам почетак суђења, на ком ће се Шешел бранити сам. Ако му не дају право да се брани сам, морамо га бранити ми и то свим средствима.

Александар Ђорђевић: Захвалио бих се Брани Црнчевићу, за др Воји-слава Шешелу политика је увек била питање одбране свог народа. Народа без државе нема. Када је милосрдни анђео завршио своју злочиначку мисију, они злочинци који су ту мисију спроводили заједно са Билом Клинтонем, бившим председником САД, као и његовим блиским сарадницима и злочинцима, Хавијером Соланом, Весли Кларком, Тонијем Блером и Жаком Шираком, тада је Србија још увек одолевала. Србија је увек имала храбре генерале, који су стајали у најтежим тренуцима са својом војском и са народом на бранику наше отаџбине. А сада бих позвао генерала Делића.

Божидар Делић: Госпођо Шешел, браћо и сестре, даме и господо, помаже Бог. Ових дана, или да кажем ових месеци, како рече мој уважени пријатељ Брана Црнчевић, ми из Српске радикалне странке, прелазимо десетине, стотине па и хиљаде километара широм Србије, заједно са књигом нашег Воје. Односимо и товари књига у најудаљенија места Србије и поново се враћамо за Београд. Што више одлазимо, то је више Воје у свакој кући, а то је и наш циљ и циљ нашег председника. Кроз ову књигу, истина о Србији, истина о нашој борби, треба да уђе у сваки српски патриотски дом. Посебно кажем патриотски, јер има и неких домова, који се називају српски, али нису патриотски. Гледајући ову кратку секвенцу и ова два драга човека, присетио сам се и мојих дана, које сам провео у Хагу од јуна па закључно са септембром месецом. Зато желим нешто да кажем што се није могло видети из ове слике, а што се односи управо на њих двојицу. Правила тога назови суда су таква да како је то радио господин Милошевић, вероватно бих желео да тако ради и господин Шешел, јер би се онда сам бранио, док један сведок сведочи, наредни сведоци су на чекању и у поподневном времену и у слободним данима њих припрема оптужени, у овом случају то је био наш покојни председник господин Слободан Милошевић. У мом првом делу сведочења, док сам ја сведочио, по писменом захтеву господина Слободана Милошевића, господин Шешел је требало да се заједно са њим припреми. То су били они врло тешки дани и за господина Шешела, и за његову породицу, и за његову странку. То је онај период вишемесечне изолације. Ја знам, јер сам практично сваки дан био непосредно са господином Милошевићем, да је тражио од председавајућег судије да им омогући да се виде како би он могао да припреми свог следећег сведока, да му саопшти које су теме и која су питања а онда да се договоре око најважнијих тема. За све то време, четрдесет и четири дана колико сам ја био тамо у јуну и у јулу у том суду, било им је омогућено да се виде само два пута по један сат.

Два пута по један сат, ви знате када виђате своје пријатеље, да протекну као један минут, то је било сувише мало, да се претресе један десетогодишњи период и сви значајни догађаји из тога периода. Онда је дошла летња пауза, ја немам информације да ли је тај суд омогућио да се они виде још неки пут. Знам да је господин Шешел поручио, кад већ не дају да се они међусобно

виђају, да правни заступници господина Милошевића узму неколико књига, у првом реду то је била „Идеологија српског национализма” и још неке књиге, и да искористе њих, како би сами могли да направе питања, која ће господин Милошевић да му постави у Хагу. А онда су дошли и ти дани, када је господин Шешел као сведок, сведочио Слободану Милошевићу. То је једна посебна одлука, и по тој одлуци се види да је господин Шешел јединствен човек. Милошевић је преко својих правних заступника, позвао још један број људи, генерала и политичара, који су се у то време налазили у Хагу. Сви су они на одређен начин одбили да сведоче, јер су им то саветовали њихови правни заступници, говорећи им да њихово сведочење, као сведока одбране господина Милошевића, њих ставља у много тежу ситуацију, када они буду на реду, значи када почне њихово суђење. Само је господин Шешел прихватио одмах да буде сведок господина Милошевића, то је касније учинио и генерал Ојданић. Остали су нашли одређена оправдања и одбили да сведоче. И поред свих ових ствари о којима сам говорио, видели сте када је то сведочење почело како је то изгледало добро припремљено, како су се њих двојица добро разумели и код питања и код одговора. И нико, апсолутно нико не би могао помислити да се њих двојица практично нису ни видели, пре него што је почело сведочење, јер су деловали као један добро уигран тим.

Ми који смо гледали са стране, ви који сте гледали овде, ја који сам то слушао у непосредној близини суднице и од исте ме делио само један зид, уживали смо гледајући их, како господин Шешел и господин Милошевић, доводе у тешку ситуацију Тужилаштво. То је посебно било у оном моменту, када се говорило о идеји Велике Србије. То је била једна од кључних и оптеређујућих ствари у оптужници Слободана Милошевића. Када је господин Шешел рекао да идеја Велике Србије, никада није била идеја Слободана Милошевића, већ да је то идеја Српске радикалне странке. Видели сте и уживали као и ја сигурно том приликом, када је председавајући судија, питао господина Најса: шта даље. Јер једна од кључних тачака оптужнице је пала управо тог момента, а господин Шешел је управо ту, да кажем тешку оптужбу, која истина у његовом случају значи нешто друго прихватио на своја плећа. То могу само велики људи и велике патриоте. Друга кључна ствар, коју сте такође чули на суђењу је удружени злочиначки подухват. Удружени злочиначки подухват, господе, је резервисан само за Србе, други се изгледа нису удруживали. Али то је једна страшно тешка оптужба, која и нема своје упориште у међународном праву, јер да би постојао удружени злочиначки подухват како они кажу, чак и не мора постојати написан, ни неки план, значи нема трагова, то је значи нешто што је у нашим главама или у главама тих наших људи, господина Шешела и господина Милошевића, то су се они нешто договорили и они спроводили. Како је са своје стране таква оптужба тешко доказива, такође са друге стране је и тешко брањива.

Нико други, ни муслимани, ни Хрвати, посебно не Шиптари нису кроз оптужницу оптеређени чак ни командном одговорношћу, а не удруженим злочиначким подухватом. Те две тешке ствари је управо на том суђењу, господин Шешел апсолутно разбио. Да будем искрен, ја сам сигурно крив што је господин Шешел, сведочио други пут пре мене, ја сам то и прижељкивао

и нисам отишао у Хаг, јер сам нашао одређени разлог, иако су ме они позвали 19, желео сам ипак да господин Шешел сведочи. Познајући њега, знао сам да ће довести у велике проблеме, посебно тужиоца. Моје друго појављивање, које је трајало неколико дана, а било је одмах после господина Шешела протекло је управо због тога, знатно лакше него што сам очекивао.

Људи који живе и раде у Хагу, посебно обични људи, јер ту изузимам обичне службенике који су плаћени, раде тај свој посао, они имају унапред одређено мишљење, али обични људи које срећете у судници и који вам помажу, исказали су врло велике симпатије и према господину Милошевићу и према господину Шешелу, а онда и према нама, јер знају да смо ми ту управо као њихови сведоци. Господина Милошевића су убили у Хагу, то је чињеница коју макар нама у овој сали, па и већини људи у нашој земљи не треба доказивати. Његовим одласком, ситуација за све наше друге људе, ја слободно могу да кажем за мученике који се тамо налазе је знатно, знатно тежа. И својом смрћу Милошевић је победио тај Хашки трибунал. Он ће свакако заузети своје место, не само у српској, него и у светској историји, исто као што се надам да ће тај срамни Трибунал, заузети своје место на сметлишту историје. И да завршим, јер има још доста људи који ће говорити вечерас, значи, ми не сумњамо да ће господин Шешел извршити свој задатак, јер је он до сада извршио сваки задатак који је пред себе поставио. Нама је овде, одлазећи, оставио неке обавезе, ми смо тренутно на добром путу да те обавезе извршимо. Сваким даном Српска радикална странка је све јача и јача. Ја се чак и помало плашим, када видим колики је месечни прилив нових чланова и када моји пријатељи, који ме зову свакодневно, говоре: ја сам од данас радикал. То говори да ће ускоро наступити време кад Српска радикална странка треба да испуни оно обећање и онај аманет који је оставио господин Шешел, одлазећи у Хаг. Па ваљда ми нећемо дозволити себи да дочекамо господина Шешела са униженом и пониженом Србијом каква је она данас. Ми га морамо дочекати са Србијом, са институцијама Републике Србије, које су достојне домаћина и грађана Србије и морамо дочекати са таквом Србијом, да слободно можемо сачекати господина Шешела на аеродрому или било где друго и рећи му: Војо, добродошао у Србију. У радикалску Србију, онакву какву си ти одувек желео. Хвала вам.

Александар Ђорђевић: Сада бих позвао господина Мирослава Тохолја да вас поздрави.

Мирослав Тохол: Драги пријатељи, даме и господо, поштована госпођо Шешел, желим ових минут два да потрошим на то да вас поздравим, као пријатељ и као издавач књига Радована Караџића. То ми се чини умесним зато што Радован и Воја Шешел имају много заједничких особина. Ево насумице неких које ми падају на памет. Уз име обојице стоји академска титула доктор. Обојица су добри Срби. Обојица су велики борци. Стали су на белег када је то требало и тамо где је требало. Обојица пишу књиге, обојица су живели у Сарајеву, обојица су лежали у комунистичким затворима, обојица су протерани из Сарајева, обојица су Херцеговци, коначно као и ја сам и као генерал Делић. Све је то у тридесет квадратних километара.

Оно што разликује Воју и Радована, јесте то да су оптужени обојица од истих судија и од истих хашких тужилаца, али оно што разликује ту двојицу великих српских историјских личности јесте то што је један по шумама и горама, није се дао хашким гониоцима а други је у Хагу. Међутим, и ту постоји једна сличност, обојица раде против Хашког трибунала и против хашких тужилаца.

Ја сам о Војиној књизи већ говорио, мислим да је то било у Великој Плани, говорио сам на АС телевизији шабачкој, говорио у више прилика, говорим пријатељима, жени и деци, па нећу понављати, рећи ћу само како сам доживео ту недељу дана, када је Воја сведочио у Слобином случају, када је одговарао на питања покојног председника Србије.

После 5. октобра, ви то знате а можда више осећате, Србија као нем и забринут човек, гледа у једну неодређену тачку и тих недељу дана та тачка је била укинута, зато што је нека ведрина, стигла са оне стране одакле је нико није очекивао, а како Брана рече из Хага. Јер је Шешел показало да се вреди борити за истину. Истина је Бог. У књизи сам отприлике рекао своје утиске о томе и чини ми се да је довољно још само казати да следећи оно што је Војина борба и оно што је програм Српске радикалне странке, да онога часа кад радикали дођу на власт, односно кад се Воја врати из Хага, Србија ће гледати своја посла, а не више у ону једну неодређену тачку. Србија ће гледати своја посла, као што их данас не гледа. Србија ће бити срећнија, него што је данас, Србија ће имати пријатеље које данас нема. Србија ће бити сваком Србину на срцу као што данас није, у то име вас позивам да поздравимо сваку српску борбу, па и борбу ових наших људи. Хвала вам.

Александар Ђорђевић: Да, као што је то рекао генерал Делић, Слободан Милошевић је убијен у Хагу. Позивам господина Шоловића, који је председник Социјалистичке партије Србије, општинског одбора Чукарица.

Слободан Шоловић: Драги пријатељи, другарице и другови, поштована господо. Пред нама је данас књига, речи родољубља изречених од наших људи, међу неким у некаквој судници који одавно не знају ни шта је род и да ли се род љуби. Пред нама је данас књига речи патриотизма исказаних од наших честитих људи, међу онима из Хага, који одавно своје главе ставише у зобнице, пребацише преко сапи глобалистичких ратова. Пред нама је данас књига речи истине и правде, устоличене у грудима два великана, испод српских небеских сводова који ударише по прстима крадљиваца нашег тла и неба, који истином и правдом завезаше прљаве језике у болесним главама загађених милосрђаша, које ни Бог ни људи не хтедоше код себе прихватити. Пред нама је књига речи храбрости, пркоса и достојанства коју исказаше два сина српског народа, пред замуљаном главом прекобарске аждаје, која своје прљаве пипке одавно забада у српско тло и пије српску воду. Пред нама су речи човечности рођене у мислима два велика човека, исказана језиком два велика Србина, српским језиком, наших Слободана и Војислава. Пред нама је књига речи, Слободана Милошевића и Војислава Шешела, исказиваних у суровој борби за очување српског народа, за очување Србије и права поколењима да живе на својој слободној земљи међу грађанима света, без татора. Ово је књига истине о Хашком трибуналу, за који је непристојно рећи да

је суд, јер он неправду хоће да учврсти као правну поуку за непослушне пред светским силницима. На овој инквизиторској позорници, хоће шупља неправда да котрља главе пуне истинољубља и правде. Глобална сила је уместо тужиоца и судија, поставила маскарадне пајаци и без пресуде убија. Слободан Милошевић је своје заточеништво у Хашком казамату, слободарски уздигао у људско достојанство. Био је анђеоски миран, када му је помрачени ум хашке хоботнице у кривицу сврставала његов напор да спасе свој народ од пропасти, да заштити људе од нељуди, да одврати силу од уништавања нејачи. Несојлуку, који у хашку суданију уведоше измеђари глобализма, са презиром казиваше да их народ из људског рода истерује. Са жаљењем је обезличеним утварама и гласовима говорио да им неће помоћи белосветске утваре у пресуди од божјег суда и правде народа. Минотаура Слободан Милошевић, ударао у судници, али и далеко од суднице, када се крио иза круга, кад се крио иза скута државних интереса обешчашћене силе. У страху од истине, која је летела судницом, управљана Слободановом мишљу и Шешелевим речима, ледила су се запрепашћена лица Најса Робинсона и остале компаније хашке наказе.

Снага истинитости у речима и делу Слободана Милошевића, блеснула је позивањем Војислава Шешелја за сведока одбране. Избором некадашњег свог љутог противника, често у изборним и предизборним манифестацијама, непријатног и немилосрдног, исказао је веру у истинитост својих доказа, неоснованост оптужби и искреност свог дојучерашњег противника у заједничкој борби за српски народ и Србију. Износећи своје мисли, говорећи о својим делима, о борби за истину, о Србији и српском народу, Слободан и Војислав су доминирали хашком судницом и, што рече писац Мирослав Тохол, гледаш и слушаш двојицу људи, и осећаш да ти се згажено достојанство враћа однекуд, одакле га ниси очекивао, из затвора у Хагу.

У страху да ће истина, бритке речи и мисли, достојанство и личности Слободана Милошевића, располутити монструма лажи и бестијалног силника, хашка наказа му је одузела право на живот и трибуналски га одведоше у смрт. Убише без пресуде.

Књига Војислава Шешелја о Слободану Милошевићу и њему као сведоку одбране у Хашком процесу, незаобилазна је у проучавању политичког суђења припадницима малих народа, које спроводе велики моћници. А што се тиче хашког минотаура, кога је начео и ранио Слободан Милошевић, у аманету је да га дотуче Војислав Шешел.

Александар Ђорђевић: Браћо и сестре, уништавање Србије се наставља и данас, ништа мањим интензитетом, деловањем преко појединих агената и издајника попут Вука Драшковића, Горана Свилановића и одређених интересних група, окупљених око Демократске странке и Бориса Тадића. Зато позивам новинара Оливеру Милетовић да вам се обрати.

Оливера Милетовић: Драга Јадранка, поштовани пријатељи, добро вече. Говорити о професору др Војиславу Шешелју, посебна је част. Али то данас, не само да је част већ је и нужна обавеза свих нас. Дакле, ширити глас, говорити о човеку, колико храбром, толико и часном, уз то и Србину и то не само зато што је Србин, већ зато што страда, јер је Србин. Хашки трибунал

може се упоредити, наравно, са судом инквизиције, крив је свако ако се не по-
корава највећој сили и суд не постоји да би задовољио правду, напротив, он
постоји да би учврстио неправду, да би злочин оправдао као хумано убиство
зарад поруке свима непослушнима. Свима је јасно данас, да је најпре донета
пресуда Србима, да је потом основан Трибунал, а да су након тога подигнуте
оптужнице. Шешељу је то било јасније пре свих нас. Поред тога, он је одбио
улогу да буде жртва у Хашком трибуналу, али је исто тако одбио и да буде
оперативан Србин у Хашком трибуналу. Он је, заправо, данас готово једини,
ако не и једини наследник оне праве српске традиције, војвода који своју суд-
бину изједначава са судбином свога народа и према том свом витешком ко-
дексу, бранећи себе у Хашком трибуналу, он заправо брани свој народ, одно-
сно брани све нас.

Човек који нема храбрости да стоји иза својих идеја, или не вреди као чо-
век, или не вреди његове идеје. Сведоци смо да су многи српски политичари
одустали од својих идеја. Нећемо износити закључке, оно што је свакако за
нас добро јесте да је Војислав Шешељ остао веран свом роду, остао веран
свом народу и остао веран својим идејама. Надам се да ћемо и ми остати вер-
ни њему, на исти начин колико је и он био веран нама. Дакле, зла коб нама
Србима није све узела, дозволила нам је да у ово црно српско време имамо
такве људе као што је Војислав Шешељ, јер данас он и његова реч у Хагу, за-
право нама Србима светле као луче наде усред нашег страшног српског мра-
ка у земљи. Данас подржавати Војислава Шешеља у његовом супроставља-
њу у Хашком трибуналу, није питање политике, то је питање пре свега бор-
бе српског народа против стране окупације, дакле за сваког српског родољуб-
а то је, пре свега, питање части. Неки кажу да српски народ није под окупа-
цијом НАТО-а, а то заправо не виде само они који су плаћени да не виде да
је Србија под окупацијом НАТО-а. Шта чини тај окупациони мозаик, можда
пре свега укидање Републике Српске, отимање Косова и Метохије, одвајање
Црне Горе, разарање српске производње, разарање српске војске, урушава-
ње угледа свих државних институција да би лакше могле да буду испостава
пропагандно-обавештајних агенција НАТО, које су заправо само маскиране
у такозване прозападне невладине организације. Ту је и проблематизовање
статуса Војводине, Рашке области, југоисточне Србије, ту је и прогон Српске
цркве ван Србије, ту је свакако и харанга против ње у Србији и све су то за-
право јасни елементи окупационог мозаика, који притиска српски народ у
овом тренутку. Храброст добровољног одласка у Хаг Војислава Шешеља,
дакле у време када није постојала никаква стратегија Владе Републике Ср-
бије о добровољном одласку хашких оптуженика у његовом случају поново
има онај митски карактер, значај када се устаник предаје окупатору, да за-
право не би страдао читав његов народ. Дрскост којом господин Војислав
Шешељ не признаје тај суд, грубост у опхођењу са представницима њиховог
тужилаштва, који понекад иде и до нивоа псовке, није ништа друго него са-
мо модел, историјски модел хајдучког понашања, када би се беспомоћни на-
шли у рукама освајачких најамника, а опет све то уз шаљив тон у опхођењу
са судијама, што говори о ведрини духа човека свесног где се налази и који
је сам прихватио обавезе, иако само изгледа да су му оне наметнуте и ја сам
988

вероватно сигурна, а историја ће показати, да ћемо се сви ми са много више поноса сећати њега и његовог обраћања Тужилаштву него оних који су се обраћали са „часни суде“.

Војислав Шешел у Хашком трибуналу води битку не на нивоу садашњем него на нивоу будућих ратова, будућих српских устанака против окупатора, који ће моћи да се десе само онда ако Срби не буду имали илузију да нису под окупацијом. А да им окупатори не могу бити партнери а камо ли пријатељи.

Слушајући наступе пред Хашким трибуналом Војислава Шешела, и понекад се забављајући његовим досеткама, посматрачу се може догодити да му промакне још једна чињеница, битна чињеница о акцији Војислава Шешела, а то је чињеница да је он својим поступањем пред Хагом, и у односу на њега, заправо читао лекцију свим политичарима и свима онима које је Хаг обележио. Јер, да су сви имали храброст Војислава Шешела у наступу пред Хашким трибуналом, и Слободана Милошевића, свакако би то био организовани српски јуриш, српских вођа, који су можда изгубили рат, јер смо били мањи, слабији, али нисмо изгубили част, нисмо изгубили образ, нисмо изгубили веру и на тај начин би, као Војислав Шешел, целом Српству могли су дати пример, како се за слободу бори и како се за слободу жртвује.

Пошто је то изостало, Војислав Шешел је послао поруку и садашњим властодршцима, да никакве привилегије, да никаква власт, кукавичлук, нису оправдање за сарадњу са окупатором, осим ако се то ради у интересу народа. Али онда се, по цену од прогона од стране окупатора, мора увек говорити истина и народ упозоравати да ови моћни странци, који нас данас походе, нису ту да би радили било шта у нашу корист, они су ту да би што више опљачкали, да би што неприметније поробили, односно да раде исто оно што су радили њихови дедови некада у Србији.

Данас је Војислав Шешел један од ретких, ако не и једини политичар, једини вођа који је на историјском нивоу задатка, то је и разлог што и многи његови неистомишљеници данас апсолутно подржавају његово држање у Хагу, сматрајући да то престаје да буде његова лична борба и да прераста у борбу за српску ствар. И на крају, јакима свет припада, јакима духом и вољом, а има ли већег подстицаја, има ли веће жеље, има ли више обавезе, него војевати за спас сопственог народа, за спас сопственог завичаја и за спас сопствене колевке, као што то ради професор др Војислав Шешел.

И на крају, драга Јадранка и поштовани радикали, понесите се својим председником, Војиславом Шешелем, понесите се својим дичним Србином Војиславом Шешелем, понесите се његовим храбрим држањем пред Хашким трибуналом, пред судом инквизиције, као што се и сви ми, који се тако зовемо и тако осећамо, поносимо. Живели.

Александар Ђорђевић: Браћо и сестре, даме и господо, позивам Огњена Михајловића, посланика у Скупштини заједнице СЦГ и члана Комитета за одбрану др Војислава Шешела, да нам се обрати.

Огњен Михајловић: Поштована госпођо Шешел, поштовани суграђани, помаже Бог. Просто осећам обавезу да се овом скупу обратим оптимистички, на то ме једноставно приморава проф. др Војислав Шешел који,

борећи се у Хагу, ниједног тренутка свом српском народу не шаље ниједну реч која би могла да буде схваћена песимистички, која би могла да буде схваћена да се његов српски народ, треба ипак, пошто је непријатељ толико јачи, макар мало, за тренутак за један дан предати. Не, др Војислав Шешељ се пуним снагом, пуним срцем, бори за Србију и шаље јој из оног проклетог Хага рецепт како да победи. Све се то дешава у ситуацији када нашу отаџбину рачу на њене саставне факторе. Када хоће да нам отму Косово и Метохију, када хоће да нам отму Војводину, када се спремају да учине одлучне ударце у Рашкој, када су Србима у Републици Српској укинули орла Немањића и четири оцила, када се спремају да је потпуно избришу са свих карата, баш као што су избрисали и Републику Српску Крајину. Он не посустаје, он се бори у чељустима лава и замислите те његове храбрости, том истом лаву у очи каже: „Ниси ти никакав лав, ти си најобичнија пацовчина”. То су наслови његових књига. Мени је најдражи „Лажљива хашка педерчина Џефри Најс”. Драг ми је и „Енглески педерски испрдак Тони Блер”, али само као наслов, никако дотични Тони Блер а и господину Ив Батају морам да кажем да др Војислав Шешељ има један француски наслов, ради се о „Подмуклом галском пицопевцу Жаку Шираку”. Некада ми је била најдража његова књига, „Хајка на јеретика”, то је била прва књига коју је написао и тада сам први пут чуо да уопште постоји неки професор на сарајевском факултету, који се усудио да се супротстави тада моћном црвеном зиду, правоверном комунистичком естаблишменту. Нико о тадашњим властодршцима није размишљао као о смртним људима од крви и меса. Дакле, било је довољно да се каже „Поздерац” и да се човек смрзне. Није требало ништа више. Међутим, он им се супроставио и то је било заиста за оно време невероватно. Његове књиге смо фотокопирани, кришом размењивали и шапатам их препричавали. Могу вам рећи да су биле много узбудљивије од оне славне, назови дисидентске књиге Вука Драшковића, која се звала „Нож”. Тада смо се усудили, барем неки од младих Срба, да кажемо: Па, знате, нису ови цензори баш добро схватили Вука Драшковића, он ову књигу написа да би подржао комунизам, да би указао како је то без икаквог смисла да Срби нападају муслимане и муслимани Србе, јер на крају се испостави да је онај велики Србин из књиге уствари муслиман, а онај још већи муслиман да је Србин. Вук је оваквом поентом доказивао своју политичку исправност. Међутим, полуписмени цензори су га криво протумачили и ствари су кренуле другим током. Тих првих година демократије један број Срба је био залуђен Вуком Драшковићем. Али, хвала Богу, то није дуго трајало.

Војислав Шешељ нас је све брзо отрезнио и привео познанију права, баш као што сада поново објашњава Србима шта им се то у ствари дешава. Али не бих залазио више у ове тешке теме, ја бих завршио свој говор, користећи присутност двојице писаца, једном књижевном личношћу. Ради се о Грубану Малићу. Наиме, кроз тај лик могуће је показати сав апсурд постојања Хашког трибунала.

Наиме, Грубан Малић је лик покојног српског писца, Миодрaга Булатовића, родом из Бијелог Поља, који је написао књиге: „Људи са четири прста”, „Пети прст”, то су му најпознатије, а последња коју је написао зове се „Херој

на магарцу”. Главни јунак те књиге је Грубан Малић. После смрти Миодрага Булатовића, књижевни живот Грубана Малића покушао је да настави ратни репортер Небојша Јеврић. Он је, на неки начин, ђак писца Булатовића и одајући му омаж, одлучио је да поново оживи овај лик. Написао је књигу која се зове „Херој на магарцу иде у Хаг”, главна личност је, наравно, Грубан Малић. Грубан Малић се предао Хагу, добровољно отишао у затвор, али из прилично другачијих разлога од оних због којих је отишао проф. др Војислав Шешел. Отишао је да би Медлин Олбрајт престала да га прогања. Она га је јурила из сличних разлога због којих је несретни Веља Илић, овај што га зову Лампек, по чему је познатији, хтео да се понуди као жртва дотичној личности. Али, ту прича није готова. Сад долазим до оног момента где настаје та веза између имагинарног Грубана и постојећег Хага. Док се одмарао у долини Мораче, седе поред Јеврића један Србин, којег је онако летимично познавао, и уз причу и пецање, овај га упита: „Небојша, ти као ратни репортер, прошао си многе српске крајеве, био си у Вуковару и у Сарајеву, па хајде ти мени реци, који је то наш Србин најјачи, који је то највише побио наших непријатеља и који им се добро осветио”. Овај му, као из топа, одговори: „Грубан Малић”. Није прошло ни пет, шест дана, освануо Грубан Малић на потерници Хашког трибунала. Е, то вам је тај Хашки трибунал. Нажалост, није то само прича о Хашком трибуналу, то је и прича о нама Србима, о тим Бабићима и Плавшићкама, којих нажалост има. Али, хвала Богу, имамо ми нашег професора др Војислава Шешелја, и зато завршавам свој говор, баш онако како верујем да би желео, како се понаша у Хагу.

Живео пркосни српски јунак др Војислав Шешел, живела Велика Србија, због које постоји Српска радикална странка.

Александар Ђорђевић: Позвао бих господина Ив Батаја, геополитичара, Француза, да се обрати овом величанственом скупу, који је организовао Општински одбор Српске радикалне странке Чукарица.

Ив Батај: Драги пријатељи, драга српска браћо и сестре. Част ми је да говорим на скупу Српске радикалне странке. Србију познајем од 93. године и за време бомбардовања од стране НАТО-а, нисам хтео да је напустим. У знак протеста излазио сам седамдесет осам дана да шетам Београдом сваке ноћи, када бих чуо звук сирена. Војислав Шешел ме је први пут примио 1993. године, а после сам тог храброг човека често виђао. Имате срећу да ваш лидер никада није порекао оно што је рекао. У Хаг је отишао храбро, да се суди са гомилом америчких војних криминалаца, који се лажно представљају као интернационална заједница. Али, шта је та интернационална заједница за нас деголисте, када ни Русија ни Кина не говоре у њено име. Ваш, српски народ је све разумео, јер иначе Српска радикална странка не би данас била најјача политичка странка у Србији. Оптужују вас да сте починили геноцид. А највећи геноцид је почињен против вашег народа у Крајини, делу Босне и на Косову. Оптужују вас за ратне злочине, али ви сте жртве злочина, поред хиљаде мртвих доживели сте и стравичан еколошки геноцид. Оптужују вас да сте осиромашили сопствену земљу, а данас сте земља сиромашних из које се, као најбедније колоније, извози читаво богатство. Ваши политичари су мале партијске вође, који се плаше сопствене сенке, а не државници као

генерал Де Гол, који је храбро зидао велику и јединствену државу. Али, ја знам да је велика заједничка јединствена држава визија Српске радикалне странке и да је то визија Војислава Шешеља.

На путу сте победе, али морате проћи и кроз дуг мрачни тунел, непријатељи се неће тек тако ослободити вашег председника. Међутим, победа ваше странке, значиће и слободу за Шешеља. На том путу има још искушења, међутим, није искључено да се догоде неки историјски обрти и да се криминална дружина сама саплете. Војислава Шешеља ће тада сви слободни људи Европе и Србије дочекати на слободној европској и српској земљи. Храбри људи у Европи знају цену ропства и слободе. Ваши пријатељи у свету, а посебно код нас у Француској, све су бројнији. Живела Србија. Живела Велика Србија, Велика Србија покрета отпора и хероја. Живела Јадранка и живео Војислав Шешел.

Александар Ђорђевић: Браћо и сестре, Општински одбор Српске радикалне странке Чукарица, који је организовао овај величанствени скуп, има један велики број активиста који су вредно радили и представљају један од стубова Српске радикалне странке у Београду. Ја позивам потпредседника општинског одбора, др Гордану Пауновић, да нам се обрати.

Гордана Пауновић: Добро вече, ово је, надам се, аплауз за нашег председника, проф. др Војислава Шешеља, аутора књиге „Сведок одбране Слободана Милошевића у хашком процесу”. Поздрављам пре свега, госпођу Јадранку Шешел, која је нашла време и одвојила се од својих синова и на неки начин нас удостојила што се појавила у Општинском одбору Чукарица. Желела бих да и она, као и њена породица, издржи храбро до повратка нашег драгог Воје. Такође поздрављам све присутне госте, даме и господу, а посебно српске радикале.

Пред нама је књига коју ћемо вечерас промовисати и о којој се много говори у нашој јавности.

Ову књигу, као што знате, написао је, између осталих књига, проф. др Војислав Шешел. Писана је на 1000 страница, али је прва страница, као што видите, празна. Надам се да неће бити дуго празна, јер сам сигурна да ће ми се ускоро, за неки дан или за који месец, на овој првој страни већ на аеродрому, потписати др Војислав Шешел и то због овде вас присутних, који сте га подржавали у његовој борби да истраје и да се бори за српски народ. Такође вам предлагем да не само ову његову књигу, него и све његове књиге које је досад написао здушно прочитате, јер ћете од њега много научити. Ја сам је прочитала и мислим да треба да је сви прочитате.

Када је одлазио у Хаг, проф. др Војислав Шешел је, као један од првих и најхрабријих бораца у свом народу и свом времену, велики део терета добровољно, без присиле и без икаквог наговора, преузео на своја плећа. При томе је рекао: „Браћо, ја одлазим у Хаг, да тамо кажем истину, да браним српски народ, али вас молим немојте у Хаг да шаљете нашу драгу браћу, посебно немојте да шаљете Радована и Ратка”.

Ово је књига о човеку који је недвосмислено и до краја јасно показао сва лица савремених хегемона, за шта је платио високу цену сопствене слободе. Професор др Војислав Шешел је позитивна историјска личност, која на

овом суђењу на документован и импресиван начин интернационализује истину о свом народу. Хашки суд није, као што се то до сада углавном говорило, само антигрпски суд. Хашки суд је много више антидемократски и антиисторијски суд и то можемо да поткрепимо следећим чињеницама – од мотива оснивања институције за селективна подручја, на Балкану. Хашки трибунал је основан само за бившу Југославију, односно за земље бивше Југославије, па затим до театралног судског ритуала и темпа убитачног рада у Хашком трибуналу. Све је наизглед рационално и смирено. Међутим, све је хладно, стерилно и постоји једна афективна и политичка изолација оптужених. Са психолошког аспекта могу да кажем да је Хашки трибунал, израз једног моралног садизма, физички јачих пресудитеља. Оптужбе коју су засноване на говорима и реченицама које су истргнуте из контекста и искључивање микрофона на половини исказа оптуженог, стално прекидање, не иде у прилог очекиване демократије у једном, поготово међународном, суду. Сведочење Војислава Шешеља на суђењу Слободану Милошевићу, је историјска лекција упућена целом свету.

Војислав Шешељ је разобличио карактер једне политичке творевине, која се назива Хашки трибунал, доказујући на тај начин да је Хашки трибунал пре свега у функцији и у служби НАТО сила. Др Шешељ је пољуљао Хашки трибунал, не само у српској јавности и у српском народу већ и у целом свету и код оних људи који су некада веровали да је ово институција правног садржаја. Војислав Шешељ у Хагу брани српски народ, Војислав Шешељ у Хагу брани српску част, Војислав Шешељ у Хагу брани српску истину, брани правду и наравно брани Србију. Он је на суђењу исказао свој таленат фантастичног говорника, а оно што је врло интересантно, он је показао белосветском англосаксонском правосудном систему да је много супериорнији и да је историјски, правно и политички изнад овог система. Круну сведочења Војислава Шешеља, у овој књизи, представља то што је Џефрија Најса довео у ситуацију да јавно изјави да никада никога, па ни Слободана Милошевића, није оптужио за стварање Велике Србије. Војислав Шешељ, својим знањем, својим неуморним радом и својом интелигенцијом, не само да је победио Хашки трибунал, он је успео да од оптуженог постане тужилац, пре него што је започео његов судски процес. И на крају, могу да кажем, а надам се да ће сви овде присутни да се сложе са мном, да је дошло време да се српски народ сједини са највећом српском националном странком, Српском радикалном странком, чији је председник проф. др Војислав Шешељ, и да на тај начин направимо праву и велику Српску радикалну странку.

Данас, драги председниче, не постоји нико тужнији од твоје супруге Јадранке, од твојих синова, од твојих унука и наравно од твојих радикала што ниси овде међу нама, у Београду, али се надамо да ћеш се ти једнога дана, и пре него што се многи други надају, овде појавити. Ми можемо једино на овај начин да те подржимо, да ти помогнемо и да ти кажемо да си ти прави потомак српских хероја, који се тамо у Хагу боре за српску националну историју и за Србију. Живела Велика Србија.

Александар Ђорђевић: Позвао бих Здравка Топаловића, потпредседника Општинског одбора Српске радикалне странке Чукарица, да узме учешће у промоцији књиге.

Здравко Топаловић: Даме и господо, браћо и сестре, част ми је и задовољство да вас поздравим и видим вас у оволиком броју на радикалној Чукарици. Посебна ми је част да поздравим уважене госте који представљају политичку елиту данашње Србије. Нарочито ђенерала Делића, чија ће се војна вештина у борби против НАТО-а учити у свим војним академијама света. Овде смо данас, да представимо још једно капитално дело др Војислава Шешеља „Сведок одбране Слободана Милошевића у Хашком процесу”. Ако је „идеологија српског национализма” историјски буквар и читанка свих Срба, тако је ова књига једно историјско сведочанство патњи, страдања и праведне борбе српског народа крајем 20. века.

И потресна слика свих злочина над Србима од стране словеначких, хрватских, муслиманских и НАТО фашиста. Др Војислав Шешељ је пред хашким инквизиторима, као сведок одбране покојног председника Србије и Југославије, и као утамничени весник слободе српског народа, дао праву слику догађаја на просторима бивше Југославије. Исто тако, наш председник је првог дана сведочења, 19. августа 2005. године, у процесу хашке инквизиције против Слободана Милошевића, дао одговор за шта се залаже Српска радикална странка.

За јединствену српску државу у коју ће бити укључене све српске земље, за вишепартијски демократски систем, за пуно поштовање права националних мањина, за приватну иницијативу и слободну тржишну конкуренцију, као и социјалну правду. Тако наш председник странке, др Војислав Шешељ, целој светској јавности представља нашу странку и њену политичку борбу, демантујући све лажне, неосноване и издајничке нападе актуелног режима који наш програм и идеју Велике Србије, представља у најгорем светлу. Са овога места, са радикалске Чукарице, нашем председнику, највећем борцу за истину, српски народ и српски национални интерес, обећавамо да концепт и идеју Велике Србије никада нећемо напустити и да ћемо, уз његову помоћ, поразити зло, неистину и издају. Живео др Војислав Шешељ.

Александар Ђорђевић: Позвао бих Виду Костић, одборника у Скупштини општине и члана општинског одбора Српске радикалне странке Чукарица.

Вида Костић: Имам част да поздравим угледне госте и вас који сте дошли у овако великом броју, а драго ми је да сте дошли, јер мислим да је ово о чему ми вечерас говоримо историја. Заправо, др Војислав Шешељ је, говорећи на овом историјском суђењу, подсетио на догађаје од 1990. године, али и пре. Нас је подсетио, а млађима је дочарао минуло време. У историју ће ући и то, да је суђење кренуло новим током, јер је Тужилаштво посегло за затвореним седницама, што значи да их је др Војислав Шешељ тако добро ископромитовао, да беже од јавности. У сваком случају, суђење Милошевићу није обичан већ процес 21. века. Хаг је једно илегално судство, један правосудни преседан у светским размерама, где се суди једном целом народу и то само зато што је хтео да буде оно што јесте. Оно што је дозвољено свим другим народима, није дозвољено Србима. Да подсетим, основале су га, преко Савета безбедности, Уједињене нације, организација стара 60 година, осетно пољуљаног здравља и слоге. И док би велики број чланица да приоритет буде борба против сиромаштва, дотле САД, уз подршку Велике Британије,

намеће тему тероризма и ко год им није по вољи, прогласе га терористом, па га бомбардују. Тероризам је увек био једно велико покриће, једна велика подвала за репресивне владе да укидају права људи, наводно борећи се против тероризма. Све остало је колатерална штета – и Грделичка клисура, и Алексинац и мала Милица и многи други, а који ће то Хаг њима да суди, постоји ли за Солану командна одговорност, да се преиспита, можда је човек погрешно, па и он је само човек. Жао ми је што нисам имала прилику, поред многих знаменитих људи које сам упознала, да упознам лично и Слободана Милошевића, јер кажу, они који су га познавали, да је био велики човек, прави човек, на правом месту, али у погрешно време, кад се овако кобно завршила његова борба против сатанистичких планова прављених деценијама. Али, имала сам срећу да упознам човека који ће са правом ући у историју као један од највећих бораца, за правду и слободу, вашег супруга, госпођо Шешел, нашег драгог Воју Шешела.

Слобода је скупа, а он је био спреман да плати личном патњом, али чистог ума, који на измишљотине одговара чињеницама, на силу одговара књигама. Лажи и сила су кратког века, а истина и књиге трају до века. Сигурна сам да ће имати довољно снаге да победи Хашки трибунал и освети све побијене Србе на челу са Слободаном Милошевићем, зарад нас и наше деце, а ми ћемо да дамо све од себе, да што пре почистимо ову плаћеничку багру овде, ако мислимо да ишта од ове напаћене земље остане да оставимо нашој деци.

Александар Ђорђевић: Позивам Андрију Влаховића, одборника у СО и председника месног одбора, Беле воде.

Александар Влаховић: Драги гости, драги пријатељи. Сведочење др Војислава Шешела, на суђењу Слободану Милошевићу у Хашком трибуналу, је један прави пример како се једном великом мудрошћу и једном великом храброшћу руши Хашки трибунал.

Др Војислав Шешел је овим сведочењем показао да је Хашки трибунал једна измишљена инквизиција. Гледајући преносе из Хага, посебно читајући ову књигу, велики утисак на мене оставила је храброст коју је он испољио и која у мени буди још једну већу жељу и већу храброст да истрајем у даљој борби пропагирањем идеја и програма за које се др Војислав Шешел залаже на челу Српске радикалне странке.

Мислим да је ово његово сведочење историјско и за моју генерацију али и за млађе генерације које долазе, јер је овим сведочењем др Војислав Шешел срушио једну измишљену хипотеку о српском народу као злочиначком народу. И на крају, пуно га поздрављам, желим му пуно здравља, да му суђење што пре почне и да га у најкраћем року дочекамо у Београду, на једном величанственом скупу који ћемо направити.

Александар Ђорђевић: Позивам Александра Вранића, председника месног одбора Умка, Месног одбора који има најбоље резултате на Чукарици.

Александар Вранић: Поштовани пријатељи, многи стручни људи су већ казали и написали шта мисле о најновијој књизи доктора Војислава Шешела „Сведок одбране Слободана Милошевића у Хашком процесу”. После њихове критике, неизоставно се намеће закључак, да пред нама није, како би

се рекло, обична књига. Аутор нам заправо нуди праву историју, сведочанство о једном времену, ваљда до сада најтежем по наш народ.

Онако храбро, као што су се 78 дана супротстављали зверима из НАТО удружења, двојица политичких ривала, др Војислав Шешељ и бивши председник Србије и Југославије Слободан Милошевић, и у Хагу су задали ударац осведоченим србомрсцима, који у свом речнику уопште немају речи право и правда. Оптужени и његов сведок, у невиђеном контранападу, разголитили су слугарање моћницима новог светског поретка, Џефрија Најса и његове шефице Карле дел Понте. То двоје су у очима јавности изгледали јадно и бедно, поготову када су износећи јавне доказе, постављали небулозна питања др Шешељу који их је, током целог наступа, држао на ивици нокаута а на крају их и нокаутирао.

Сваки нормалан човек је коначно схватио да су хашке оптужнице, против великог броја Срба потпуно разбијене. А како и не би када су најзначајнији притвореници у тамошњем казамату против бескурпулозних непријатеља употребили најјаче оружје на свету, истину. Пред њом су и њихове лутајуће ракете и невидљиви бомбардери апсолутно немоћни. Њиховој техници, да би нас поразили, не помогаше ни малобројни наши извори који би за шаку долара дали не само нашу Србију већ и оне који су их родили.

Ова књига, на убедљив начин, сведочи о свему томе. Имајући у виду да нам предстоје Васкршњи празници, мени остаје да вам препоручим ову збирку „Истина” и да због наших несретника, поновим хришћанима познате речи „Опрости им боже, не знају шта раде”.

Александар Ђорђевић: Нисам најавио на почетку и поздравио, госпођу Добрилу Анђелов, која је члан Удружења књижевника Србије, зато што је она члан нашег општинског одбора. Она је написала и једну песму, коју је посветила нашем председнику, др Војиславу Шешељу.

Добрила Анђелов: Госпођо Шешељ, клањам се вашем чекању, браћо Срби и сестре Српкиње, добро вече.

*Рапорт из Србије, Војиславу Шешељу,
Лош се вију над Србијом магле,
Не да зима да је у априлу пролеће савлада,
Кукавица над амбисом кука,
слути да смо неком тајно предали кључеве од града.
Они што су нас увезали у жице,
Уче нас, како се улази у Европу без границе,
Тајно су се побуниле воде, гладне и жедне,
Сопствене су обале појеле.
Претке смо издали, постидели потомке,
Гробља нам се са водама селе.
Црни орао у нама од зимоће зебе,
Ничу косовски божури, посејани у смрти,
Заједно јеца, звоно са звоника,
Да на време упозори чувара светиње,
Да ноћас не прелази реку,
У заседи чекају целати,*

Да му главу одсеку.
Прејела се земља костију, крстача, глава,
Повраћа куће, мостове и њиве,
Срцу прети вода да га поплави,
Са порушеног црквеног зида,
Побегао Илија громовник,
Земљу тресе, притиснуо сунце да удави.
Јаким моћним речима, засејао си век,
У време кад је било паметно ћутати,
Подржи корак над амбисом,
На време му се одшкрину небеска врата,
Онај што се лако одрекне живота,
Лако спусти главу пред целатом.
Сви се боје твоје тапије на истину,
Своје небо у крилима носи, приземљена птица,
Можда би се лако прегазили,
Ал' шестари твоја сенка, над границом,
Карлобаг, Карловац, Огулин, Вировитица.

Александар Ђорђевић: Браћо и сестре, у Хагу др Војислав Шешељ неће бранити само право Срба на биолошки опстанак, иза његове хашке историје, надам се кратке, остаће потврђено пред светском јавношћу, право Срба на истину. Браћо и сестре, победа на изборима у окупираној Србији каква је данас не значи готово ништа, уколико не победимо Хашки трибунал, на челу са др Војиславом Шешељем. Зато ће победа др Војислава Шешеља значити победу Србије, победу истине над лажима, победу добра над злом.

Победа у Хагу значи слободу. Слобода је најсветија и нема слободе за Србију док су у Хагу др Војислав Шешељ и све српске патриоте. Ја вас, на крају овог величанственог скупа, поздрављам оним традиционалним српским поздравом – Србија је вечна док су јој деца верна. Живела Велика Србија, живео др Војислав Шешељ.

Садржај:

Последњи поздрав хашком саборцу	
Опроштајно писмо др Војислава Шешеља прочитано на комеморацији Слободану Милошевићу	5
Крај једне ере	
Говор Сергеја Бабурина на испраћају Слободана Милошевића	7
Српском народу јуначке Црне Горе	
Порука др Војислава Шешеља уочи референдума у Црној Гори	8
Српске мартовске иде	
Писање штампе о догађајима у Србији	9
Судски документи	
Додатак претпретресном поднеску Тужилаштва	375
Елаборат о „говору мржње” као посебном облику почињења	391
Елаборат о улози Ватикана и папе Јована Павла Другог у злочинима извршеним на територији бивше Југославије од 1991. године (део први)	468
Промоције књига др Шешеља	929

Сабрана дела
проф. др Војислава Шешеља

1. Време преиспитивања
2. Хајка на јеретика
3. Феноменологија балканског деспотизма
4. Велеиздајнички процес
5. Наркоманија Вука манитога
6. Политика као изазов савести
7. Милан Панић мора пасти
8. На међународној сцени
9. Сучељавање са седмом силом
10. Народни трибун
11. Посланичке беседе
12. Филипике четничког војводе
13. Пали, жари, дедињски диздаре
14. Црвени тиранин са Дедиња
15. Да све српско буде као земунско
16. Промене по вољи народа
17. Без длаке на језику
18. Моћ аргумената
19. Фалсификована воља народа
20. Влада националног јединства
21. Србија под америчким бомбама
22. Док патриоте обнављају издајници разарају
23. Радикали се нису обрукали
24. Паклени планови Запада
25. Контрареволуционар у булдожер револуцији
26. Досманлијски зулум над Србијом
27. Континуитет радикалске доследности
28. Главни Милошевићев политички робијаш
29. Убиство министра одбране Павла Булатовића
30. Досманлијски сејмени на Правном факултету
31. Глогов колац у досовском срцу
32. Досманлије као нови јањичари
33. Четничка сабља над досманлијском главом
34. На јуначким рукама кроз српску Боку

35. **Кора од банане**
36. **Српски четнички покрет**
37. **Српска радикална странка**
38. **Пети отаџбински конгрес**
39. **Суданије непокорног војводе**
40. **Идеологија српског национализма**
41. **Афирмација парламентаризма**
42. **Слом савезне државе**
43. **Жигосање досманлијског бешчашћа**
44. **Челични војвода**
45. **Стазом славе, у служби отаџбине**
46. **Храброст и савесност у историјским ломовима**
47. **Упорна одбрана Српства**
48. **Станко Суботић – Цане Жабац, краљ дуванске мафије**
49. **Мафијашка пудлица Небојша Човић**
50. **Џијин мајор Грујица Спасовић**
51. **Четнички војвода пред Хашким трибуналом**
52. **Суочавање са хашким инквизиторима**
53. **Хашки досије набеђеног ратног злочинца**
54. **Поцепана хашка инквизиторска одежда**
55. **У челџустима Курве дел Понте**
56. **Геноцидни израелски дипломата Теодор Мерон**
57. **Ђаволов шегрт злочиначки римски папа Јован Павле Други**
58. **Вашиingtonски сексуални манијак Бил Клинтон**
59. **Хашко бајрамско прасе**
60. **Лажљива хашка педерчина Џефри Најс**
61. **Сведок одбране Слободана Милошевића у хашком процесу**
62. **Енглески педерски испрдак Тони Блер**
63. **Криминалац и ратни злочинац Хавијер Солана**
64. **Подмукли галски пицопевац Жак Ширак**
65. **Хитлерови највернији следбеници Хелмут Кол и Ханс Геншер**
66. **Крваве ручерде Медлин Олбрајт**
67. **Понтифекс максимус сатанистичке цркве Јован Павле Други**
68. **Антихристов намесник зликовачки римски папа Бенедикт Шеснаести**
69. **Европска унија сатанистичка творевина**